MYTHOGRAPHI
Latini
I. MUNCKERI

~~25/-~~ 12/-

Hunc Librum sibi
comparabat
Anton. Helt
Const. £2:6.
a.° 1685
Mens. Mart.
Et mihi Constat
f. 2 ass. 11 –
P. 3802.

2— 19—

Amstelodami, apud Viduam Ioannis à Someren. 1681.

MYTHOGRAPHI LATINI.

C. JUL. HYGINUS.
FAB. PLANCIADES FULGENTIUS.
LACTANTIUS PLACIDUS.
ALBRICUS PHILOSOPHUS.

Thomas Munckerus omnes ex libris MSS. partim, partim conjecturis verisimilibus emendavit, & commentariis perpetuis, qui instar bibliothecæ historiæ fabularis esse possint, instruxit.

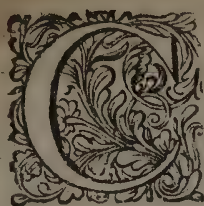
Præmissa est dissertatio de auctore, stylo, & ætate Mythologiæ, quæ C. Jul. Hygini Aug. Liberti nomen præfert.

AMSTELODAMI
Ex Officina viduæ JOANNIS à SOMEREN
A. C. CIↃ IↃC LXXXI.

Iſidorus Orig. Lib. xv. cap. 1.

Nec hiſtoricos, nec commentatores varia dicentes imperitè condemnare debemus, quia antiquitas ipſa creavit errorem.

Um Vertumnum jam & Ianum, ut cum Lyrico illo Venuſino ita loquar, ſpectarent Mythographi mei, erant ex amicis nonnulli, qui perſuadere mihi, ut vel literato alicui Principi eos, vel viro certè, qui auctoritate in Gallis aut Britannis polleret non vulgari, oblatum irem, modis omnibus conarentur: multo enim pluris apud illos populos, quam in Bataviâ noſtrâ hæc fieri ſtudia, adeo ut dubitare nullus poſſem, quin multo gratiſſimum futurum eſſet munus meum; adhoc ſpem eſſe non exiguam, fore ut caput referrem haud paullo inde unctius. Homines quidem illos longè mihi amiciſſimos certo ſcio, quicquid dixerint, id omne optimo dixiſſe animo, & ex affectu perquam benevolo. Verum enimvero, ut dicam ſimpliciter quod res eſt, ſpe argentariâ qui ducere me ſperat, is multum fallitur, quod cum major mihi ſemper animus pecuniâ fuit, tum & veſtrâ benignitate ea nunc eſt fortuna mea, ut cauſſam inveniam nullam cur invidere, id quod præfiſcini dixerim, cuiquam debeam. Quod ſi autem quis me

roget (nam rogare quid non audeat invida curioſitas?) quo tandem merito meo favorem eum veſtrum nactus fuerim, reſpondebo illi paucis & ore libero, neminem poſſe cogi ut felicitatis ſuæ reddat rationem. Cæterum de majori literarum apud exteros pretio quod ajebant, id etſi movit aliquantulum animum, efficere tamen tantum apud me neutiquam potuit, ut, quod vobis religioſè voveram, immo & debebatur, cum quicquid ego poſſim, id omne veſtrum ſit, intercipi temerè ab aliis ſinerem. Ne dicam jam, & vos noſſe quid lupinis æra diſtent, nec repertum iri quenquam, à quo vel veſtra ipſorum, vel municipum veſtrorum in æſtimandâ eruditione accuſari jure merito malignitas queat. Ut enim præ aliis vicinorum permulti hoc in oppido inſigniter quà divitiis luculentis, quà generis ſplendore ac antiquitate excellunt, ita & fuere ſemper & adhuc ſunt, qui literarum cultu & peritiâ vix cuiquam concedant, humanitate vero & comitate, quæ doctrinæ liberaliſque educationis comites eſſe individuæ ſolent, neminem non à tergo quam longiſſimè relinquant. Nihil do auribus ve-

ſtris,

ſtris, ſed ex animi mei ſententiâ homo ad nullam rem minus, quam ad adulationem, factus, affirmo id, quod toties apud alios prædicavi, per ipſos me annos ſexdecim tam vixiſſe libenter apud Delphos, ut interea temporis tam ambitum omnem, quam ambitores ignoraverim, immo votis omnibus ſedem hanc ſenectæ meæ optaverim. Verum ut res meas natas video, hoc eſt, corpuſculum mihi eſſe non valdè firmum, ſed cauſſarium, etſi non ſenecta forte, attamen oſſa heic mea, ſi propitiâ aure preces noſtras audierit ὁ πανάγαθος Deus, ſedem ſuam habebunt. Anima ut redeat illuc, unde venit, Deo curæ erit, donec aliquando in ſtupendâ illâ πάντων ἀποκαταστάσει corpore rurſus ſuo induta, cœleſte illud cum omni credentium populo in æternum canat τρισάγιον. Vobis autem, DOMINI MEI, ſi dedecori nunquam ſcholæ veſtræ fui, ſed benè ſemper mereri de juventute ſtudui; vobis, inquam, juxta filium meum unicum, hic etiam qualiſcunque ingenii noſtri fœtus commendatus eſto, quo utrumque, ubi quid aliquando me fuerit, pro ſolitâ illâ benignitate veſtrâ à ſæculi hujus, quod

propemodum nihil novit, nisi meliores carpere, malitiâ & invidiâ defendatis. Interim sic vivere studeamus, ut vita nostra innocenter acta nec timeat ultimam necessitatem, nec optet. Quod superest, Deus immortalis, qui super nos nostra curat, omnia vobis, quæ pro bonis habentur, prosperè semper fluere faciat, & seram illam velit esse diem, quæ vos civitati huic invisura sit: cumque summus ille Imperator ex hac mortalis vitæ statione evocaverit, pares vobis Delphi habeant, quia nec meliores possunt, nec utiliores. Præter votum hoc nihil habeo, nisi animum tantum non Solduriorum in morem vobis dicatissimum.

Scribebam Delphis Bat. a. d. x. Calendas Januarias anni CIↃ IↃC LXXXI. qui feliciter vobis exoriatur & decurrat.

LECTORI BENEVOLO
S. D.

SEptennium jam eſt, ex quo in Hygini fabulas, quas juventuti id temporis prælegebam, neſcio quid notularum & animadverſionum emiſi, quæ adjectæ viſuntur ad calcem editionis Schefferianæ. Verum nimiſquam feſtinatæ eæ curæ quod nemini minus, quam mihi, placerent, cœpi ad incudem revocare id, quod minus exactum hactenus videbatur. Evolvi ergo quicquid antiquitatis Mythicæ exſtare noveram, Scholiaſtas præſertim cum Latinorum, tum Græcorum poetarum, ex quibus iſta Mythologiæ, quæ Hygini nomen præferunt, meo quidem judicio, magnam partem aut compilatæ ſunt, aut converſæ. Quo ſucceſſu id fecerim, quantumque inde non tantum mendorum ex Hygino ſuſtulerim, ſed & lucis omni hiſtoriæ fabulari fœneraverim, judicabunt illi, quibus livor oculos non faſcinavit. Conſcius certè mihi ſum etſi jucundi quidem, attamen permagni laboris, quem in commentariis hiſce conſcribendis exantlavi, quos fabularum ſi appellavero bibliothecam, haud valdè ambitiosè fecero. Quamobrem indices etiam ſic ſatis copioſos, in quibus quicquid notatu in illis occurreret, congererem, conficere in animo habebam. Verum cum per valetudinem, quæ per ipſum biennium nimis adverſa mihi fuit, laborem ſuſcipere tam tædioſum neutiquam potuerim, alterius uti operâ coactus ſum, qui exſpectationi tuæ ut ſatisfecerit multum vereor, certè meæ non ſatisfecit. Scriptum fabularum Hygini codicem in his oris non audivi ullum eſſe, niſi penes

Cl.

Cl. Berkelium, sed mutilum eum, ut ajunt, iis omnibus capitibus, quæ & in vulgatis desiderantur; adhoc infimæ etiam vetustatis, utpote circa ea scriptum tempora, quibus inventa ars typographica. Si credere famæ licet, emendaverat jam olim easdem fabulas ex Vett. libris, & Hamburgum, ut ibi publicarentur, miserat Joannes Pricæus. Verum curis illis viri doctissimi quid factum sit, aut unde libros istos antiquos nactus ille fuerit, ignorare me fateor juxta cum ignarissimis omnium. Fuere etiam, qui persuadere mihi voluerint Mucium de Berettis, Nobilem Placentinum, manuscriptum Hyginiani Mythologici habere librum; immo ipsum scripsisse id ad nescio quem in Batavis typographum. Vix crediderim, cum ad me quoque Mucius ille non semel cum de notis meis in Hyginum, tum de opere suo, quod de Origine Deorum & Heroum à se inscribi ait, literas dederit, nec tamen unquam ullius scripti codicis vel minimam fecerit mentionem; immo rogatus, ut istiusmodi librum alicunde mihi erueret, rescripserit: dum ego è contra Hygini scripta reperire conabor, si in hac Italiâ nostrâ reperire ea fortuna mihi concesserit. *Sed quamvis nullo uti mihi licuit MS. abusum me tamen operam non spero, dum Servium, Lactantium Placidum, Anonymum Germanici Interpretem, aliosque id genus scriptores cum Hygino contendi, & vel illos ex Hygino, vel Hyginum ex illis emaculare studui. Quoties, & ubi Fabulæ istæ excusæ sint, scire haud multum refert. Sufficit si scias primitus Basileæ unà cum aliis nonnullis scriptis Mythologicis anno* CIↃ IↃ XXXV. *publicatas esse à Jacobo Micyllo, qui eas nactus videtur*

tur ex bibliothecâ Frisingensi. Eam editionem sequuti sunt passim per Europam typographi. etiam ipse Commelinus, quem gratis audaciæ in novandis nonnullis absque necessitate accusat Cl. Schefferus. Nihil ille vir sibi juris sumsit, nisi in pauculis iisque perquam manifestis operarum erroribus corrigendis. Sed & de hoc, & de aliis non paucis longè, opinor, aliter judicaturus fuisset ὁ μακαρίτης Schefferus, si ei plus otii nacto δευτέρας dare Φροντίδας licuisset.

In Astronomico Hygini recensendo usus sum excerptis quinque codicum MSS. quorum quatuor Ianus Vlitius, unum nescio quis vir eruditus cum editis contulerat, quem ideo literâ A. vel Anonymi vocabulo designavimus. Ea excerpta quam non contemnenda fuerint, quantumque eorum nomine debeamus Illustri Viro Nicolao Heinsio, ex cujus instructissimâ bibliothecâ ad me pervenere, judicabis ipse, mi lector. Exemplarium autem illorum, quibuscum Astronomicum commissum erat à Vlitio, tria Petavianæ fuere, Regiæ bibliothecæ apud Parisios quartum. Inter editiones, quas consului, præcipuæ sunt, Veneta anni M CCCC LXXXII. *& quam Coloniæ Agrippinæ anno* M IↃ XXXV. *emisit Soter, ex optimis codicibus emendasse se illud scriptum præfatus. Nec mentitus profecto est. Longè enim à tergo relinquit, quicquid editorum ante eum idem publicavit. Eam ergo editionem tantum non κατὰ πόδα secutum deprehendi Morellium anno* M IↃ LIX. *Sanctandreanam autem anno* M IↃ LXXXIX. *expressam ex Morellianâ. Adhoc hic illic non pauca ita video cum à Sotere, tum à Morellio repræsentari, ut ea in Novantiquis restitutum it Modius. Quid dicemus?*

Nen-

Neutram ex illis editionibus vidit Modius, an visas à se dissimulavit? Illud affirmabit, qui candorem hominis noverit. Interim gaudeo me deprehendisse, unde orta sit illa tam felix sæpe, quam audax, tot locorum castigatio, quam in Sanctandreanâ concoquere non potest Cl. Schefferus. Nam ab Aldo, quem etiam anno M CCCC XCVII. *idem Astronomicon suis typis descripsisse ajunt, profectam eam non sit mihi verisimile, cum nunquam ejus operam in Hygino audiverim celebrari. Omnino à Morellio est: nam in officinâ Sanctandreanâ religiosè secutas esse operas textum Morellianum vel inde liquido apparet, quod recudere denuo mendas manifestas typographicas, quam immutare quicquam, maluerunt. Exempli gratiâ facere non possum quin unum alterum de isto genere proferam. Legitur sub finem Lib.* I. Efficit: media finem temperatum, *pro* efficit mediam finem *&c. Lib.* II. *cap.* 15. Vacuum omni alligationi futurum, *pro* omni alligatione, *Cap.* 18. Neque longè jam abesset, despiciens jam ad terram, *pro* despiciens ad terram. *Cap.* 34. Et de insulâ ejectus. Existimatur autem Lemnum, *pro* ejectus, existimatur Lemnum *&c. Lib.* III. *cap.* 9. In quadrato qua sella deformatur, in angulis, *pro* in quadrato, quo sella deformatur, una, in angulis *&c. Cap.* 11. Inclinatus caput versus, *pro* inclinatur ad caput versus. *At in nullâ editione, nisi in Morellianâ & Sanctandreanâ cum hæc sphalmata, tum & alia nonnulla his non dissimilia deprehendes, ita ut Sanctandreanam, id quod dicebam modo, ex Morellianâ expressam, adhoc errare illos, qui vel à Scaligero eam, vel alio aliquo ex doctis, recen-*

censitam velint, existimare debeamus. Venetam illam modo laudatam intra triennium, anno videlicet M CCCC LXXXV. *eadem in urbe repetiit idem ille, qui & priorem dederat, homo Germanus, Erhardus Ratholt: nec quicquam in eâ mutatum, ut nec in Parisiensi, quam Lud. Vives anno* M IↃ XXXVI. *procuravit, quanquam lucem jam anno* M IↃ XXXV. *vidisset Basileæ Hervagiana à Micyllo recensita, & nonnullis annotatiunculis in margine adjectis exornata. Micyllum secutus deinde, pauculis tantum, & quæ nullius ferme momenti essent, novatis, anno* M IↃ LXXVIII. *Jacobus Parantius, qui una cum Hygini fabularum libro, aliisque Mythographis, adjunctâ etiam Micylli præfatione, Lutetiæ Parisiorum Astronomicon hoc edidit: id quod & Lugduni anno* M IↃC VIII. *Joannes de Gabiano fecit, eadem illa, quæ Parisiensis ille Parantius dederat, recudens. Atque hujus editionis exemplum sequi in suo Hygino maluit Cl. Schefferus, quod ei Morellius & Commelinus temerè multa novasse viderentur. De Commelino antea vidimus. Quod ad Morellium attinet; ivisse eum per vestigia Soteris dixi modo. Nec tam temerè, quam viro clarissimo visum est, multa à Morellio immutata esse licuit mihi* IV. *Codicum MSS. excerpta, quæ margini editionis Parantii illita erant, cum Morellianâ editione contendenti; adeo ut consilium, quo initio aliquam ex vetustioribus editionibus revocare statueram, abjecerim, cum perquam multa cum texto, quod Morellius dederat, convenire deprehenderem. Hoc textum ergo Morellianum, sive Soterianum est, heic tibi, ut cæteris multo castigatius, denuo exhibendum duximus. Nos nihil, vel parum ad-*

modum nobis permisimus: certè nihil, nisi te ante admonito, immutavimus. Sed hæc hactenus. Unum illud doleo, quod tunc demum, cum jam prælo se subduxisset Hyginus meus, pervenerint in manus meas humanissimi doctissimique viri, Evaldi Rulæi, vett. membranæ, quæ Poetici Astronomici librum tertium & quartum, nec non partem majorem secundi continebant. Nam etsi manu eæ valde properante scriptæ sunt, ex optimo tamen codice descriptas vel inde liquet, quod cum præcipuas lectiones Morellianorum & Vlitianorum codd. plerunque confirmant, tum & loca nonnulla vel desperata hactenus feliciter sanitati restituant, vel malè affecta reddant meliora; tanquam cap. XV. *Lib.* II. *quod in illis primum est, cæteris injuriâ temporum, ut videtur, deperditis, pro istis,* Ejus filium patre fore laude clariorem, *membranæ venustius,* patriâ fore laude *&c. Pro istis,* ut & draconem, de quo ante diximus, interfectum diceret, *membranæ eædem,* ut aquilam, de quâ ante diximus, interfectam diceret. *Optimè mehercules, nisi quod pro* diceret *cum Rulæo malim* daret. *Pro istis,* Quâ dimissa, homines instituerunt *&c. eædem membranæ* quo dimisso: *quod omnino melius, & confirmatur ab uno de codicibus Vlitianis. Quod si tam diu superesse me voluerit Dei benignitas, ut denuo, auctioribusque notis instructum proferam illud Astronomicon, exhibebo tibi quicquid præterea boni in illis inveni. Ut Nicolai Heinsii tam notum ubique sit nomen, quam ipsorum humanitatis studiorum, nec quisquam, qui quidem literas sciat, id ignoret, merita Illustris illius Viri in literas præclarissima effecere. Verum quantopere in eo cum multifa-*

riâ illâ exactissimaque doctrinâ incomparabilis quædam certet comitas, credere vix quisquam potest, nisi expertus. Is ergo Heinsius non solum Excerpta illa jam supra laudata benignè obtulit, verum etiam variis nos libris, quos datâ occasione laudari audies, nec non consilio, sicubi hæreremus, insigniter adjuvit: id quod tanto accidit mihi gratius, quanto indignior aliorum scurrilis petulantia est, qui sese mirificè sperant rem gessisse, ubi rabidi canis instar exertâ linguâ aliorum deriserint conatus. Quantum autem præter Heinsium Hygini hanc editionem ornaverit optimus doctissimusque Jacobus Perizonius noster, commentarii mei te docebunt, quibus exquisitas quasdam observationes ab eo nobis suppeditatas videbis insertas. Principem fabularum editionem diu quæsitam nactus sum tandem ex bibliotheca patrui mei Philippi Munckeri, Gymnasii, quod apud Harlemenses est, moderatoris prudentissimi; cui quantum adolescentia nostra, nimis cito paternâ curâ orbata, debeat, nec hæc capit charta, nec ille ambitiosè vult cantari. Obtulit etiam nobis pro cætero studio suo ornandi bonas literas librum fratris sui Alexandri Cl. Jacobus Tollius; in quo quicquid annotatum inveni, quod luce non indignum, nec à me vel aliis erat occupatum, optimâ tibi fide repræsentatur. Quod ad Icones attinet, quas Astronomici libro III. insertas vides, eæ ad illas informatæ sunt, quas è MS. codice Susiano olim edidit Hugo Grotius. Quod discrepare illas interdum ab Hygini descriptione objicies forsan mihi, id inficias nullus eo. Sed nec tu inficiaberis, quæ vulgo cum eo edantur, non ex antiquo aliquo codice, sed ingenio editorum depromptas. Ne dicam jam, tam variè in MSS.

Hygini libris stellarum fieri enumerationem, ut nihil certi, etiamsi maximè velis, de iconibus statuere possis: id quod & Soterem, credo, movit cur ipse eas non tam ex Hyginianâ expressum iverit, quam Ptolemaicâ διαγραφῇ. Atque hæc sunt, mi lector, quæ scire te volebam, antequam ad Hygini nostri lectionem accederes. De Fulgentio, Lactantio Placido, & Albrico vide, si tanti putes, quæ diximus in præfatione tomo alteri præfixâ.

DIS-

DISSERTATIO
de
Auctore, ſtylo, & ætate Mythologiæ, quæ C. Julii Hygini *Auguſti Liberti nomen præfert.*

FAbularum hic ſcriptor, qui ab aliquo jam tempore non parum exercitum me habuit, C. Julii Hygini Auguſti Liberti ſibi arrogat nomen: an merito, nec ne, fidenter pronunciare, poſt tot & tam diverſa doctorum hominum de eo judicia, non eſt meum; certè liquido jurare haud poſſum. Eſt ubi blanditur, & neſcio quid antiquitatis lectori pollicetur; eſt contra, ubi adeo ſui, & melioris ævi diligentiæ eſt diſſimilis, ut pæne ad barbarorum ſubſellia detrudendus videatur. Cur ita judicem facile intelliget, qui paucula iſta, quæ ex multis inter legendum οὐκ ἀναμφισβήτητα in eo obſervavi, ſine præjudicio mecum examinabit. Sed ante, quam in rem veniamus præſentem, patere ut præmittam, mi lector, non unum in veterum laudari ſcriptis Hyginum: id quod & Cl. Scriverii pridem animum advertit, cujus commentatiunculam de Hyginis haud contemnendam ex libro, quem nunc nobilis & eruditi viri Guilielmi Goeſii bibliotheca poſſidet, à me deſcriptam tecum communicabo. Cajus Julius Hyginus Augusti Libertus. Huic duo nomina propria ſunt à patrono Cajo Julio Cæſare Octaviano Auguſto. Tertium valde variat in MSS. utique in iis occurrit Hyginus, Higinus,

Iginus, Hygenus, & Yginus, quomodo bis terve apud Servium ſcribitur. De Hygini ſcriptis vide Indicem Gellii: de hoc Caio Julio Auguſti Liberto Suetonium de claris Grammaticis. Iginus nomen aliquoties in veterum monumentis occurrit. L. Iginus Plinta, Q. Iginus Merops, & Q. Iginus Stevinus. Ex illis omnibus placet mihi Hygenus ſeu Higinus; undecunque tamen ſit neſcio. Hoc ſcio ita etiam in vett. monumentis legi, & maximè in Veronenſium marmoribus. Scripſit hic, ut opinor, de origine & ſitu urbium Italicarum, ſive de urbibus Italicis; quo titulo citantur à Servio Virgiliano interprete, & Macrobio. Commentaria & ejus eſſe cenſeo ad Æneida, quorum Gellius & Servius meminerunt. Ejus & eſſe Mythologicon poteſt, & utile illud Aſtronomicon Poëticon de mundi & ſphæræ enarratione ad M. quendam Fabium; quem eſſe Quintilianum, quod vult Raphael Volaterranus, perſuadere mihi nondum potui. De diis Penatibus & proprietate deorum laudat libros Macrobius. Præterea Hyginum ſcripſiſſe de ſignis cœleſtibus opus in IV. libros diſtinctum tradunt urbana commentaria. Chariſius de Agriculturâ citat, & in Cinnæ propemptico. Non omittenda heic inſignis allucinatio viri cætera doctiſſimi Raphaëlis Volaterrani, qui libellos Gromaticos, ſive de limitibus conſtituendis, adſcribit huic Cajo Julio Hygino; cum alium omnino eſſe conſtet ex ipſo illo Hygino, qui ſic inquit: *Nuper ecce quidam evocatus Auguſti, vir militaris diſciplinæ, profeſſionis quoque noſtræ capaciſſimus, quum in Pannoniâ agros veteranis ex voluntate & liberalitate*

te

te imperatoris Trajani Augusti assignaret. Insignis, inquam, allucinatio. Ex hoc loco vir ille conjecturam facere potuit, non sub C. Julio Cæsare Octaviano Augusto, verum sub Trajano vixisse, qui annis post natum Christum plus centum imperare cœpit. At Julius Higinus annis jam multis ante Christum natum illustris erat, ut Chronica Eusebii testantur. Hæc SCRIVERIUS. Operis Julii Hygini de Agricultura non unus Charisius, sed & Columella Lib. I. cap. I. meminit: de Arte militari Sarisberiensis, sed ex Gellio, ad cujus indicem, si plura desideres, cum Scriverio te remitto. Scripsisse præter illa, quæ à Gellio laudantur, Hyginum de Familiis Trojanis docet nos Servius ad Æn. V. vers. 389. *Sanè*, inquit, *sciendum hunc secundum Iginum, qui de Familiis Trojanis scripsit, unum Trojanorum fuisse, de quo Virgilius notat Historiam. Iginius* scribitur apud eundem ad Æn. VII. vers. 47. *Sed quia temporum ratio non procedit, illud accipiendum est Iginii, qui ait Latinos plures fuisse. Iginus* pro *Hyginus* reperitur quoque apud Phocam in Arte. Sed *Hyginus* rectius putem. Inscriptio urnæ apud Rhodium in Scribonium Largum pag. 76. HYGINO. I. TESTAMENTO FIERI JUSSIT. Incertum ex quo opere depromptum sit, quod in Glossario Philoxeni inveni: *Paleta*, σφενδόνη δακτυλίου, ὡς Γύγου ἐν τῷ. Leg. *Pala*. Cicero III. Offic. *Gyges cum palam ejus annuli ad palmam converterat.* Gregor. Naz. [illegible]

Θέλεις τὰ Γύγεω σοι
Τοῦ Λυδίου γενέσθαι,
Καὶ δακτύλῳ τυραννεῖν,

Τὴν σφενδόνην ἑλίσσων
Κρύπτουσαν, εἰ κρύπτοιτο &c.

Quod putat Scriverius opus illud de ſignis cœleſtibus in IV. libros diſtinctum aliud eſſe ab Aſtronomico, in eo vereor ne fallatur. Quis enim neſcit in Aſtronomico, quod in quatuor libros antiquiſſimæ editiones tribuunt, ſigna cœleſtia tantum non utramque paginam facere? Innuit idem Hygini ſcriptum etiam Sariſberienſis, cum ſcribit Policrat. Lib. II. cap. 18. *Eorum, qui ſcientiam profitentur aſtrorum, alii opinionis errore prolabuntur ad fabulas, in quo deprehenditur & Hyginus.* Iſidorus vero in libro de Naturâ rerum tota interdum capita ex Hygini Aſtronomico tranſſcribit. Sed de eo dicetur inferius. Cæterum rectè Scriverius cenſet, ſcriptorem illum rei agrariæ alium ab eo eſſe Hygino, cujus Euſebii meminere Chronica: quos itidem, ut Volaterranus, perperam confundit Dial. XVIII. Giraldus. Interim pariter & Giraldus & Scriverius errant, quod hunc Mythographum exiſtimant fuiſſe libertum illum Octaviani Auguſti à Suetonio & Euſebio laudatum: in quo etiam errore cum Scioppius in Diſſertatione de Stylo Hiſtorico, tum Voſſius in libris de Hiſtoricis Latinis verſantur. Errorem voco illam quantumlibet doctorum hominum ſententiam, cum nihil minus, quam Auguſtæum ævum ſapiat ſtylus ejus, qui fabellas iſtas conſarcinavit. Ut donem ei, quod, quaſi ſui oblitus, bis interdum idem narret, & ἀσύστατα non ſemel loquatur, quanquam homini polito, quem Illuſtribus Grammaticis annumeret Tranquillus, parum conveniat; concoquere tamen

men non possum illam tam apertè solœcam, sive ἀνακόλουθον dicam, orationem: tanquam fab. 174. *Illa timens puerum in terram deponere, apium altissimum erat ad fontem, in quo puerum deposuit.* Fab. 164. *Quam pater gladio feriens, Adonis exinde natus est.* Fab. 45. *Procne cognita sorore, & Terei impium facinus, pari consilio machinari cœperunt regi talem gratiam referre.* Astron. 11.40. *Demiphonta permotum ferunt misisse ad Oraculum Apollinis, remedium quærens vastitatis.* Nec stribliginis notam effugiunt loca illa, in quibus copula & diversos modos conjungit, ut fab. 27. *Cum productus esset, ut mendacium morte puniretur, & illa aliter esse vidit.* Fab. 165. *Minerva & Venus cum eam irriderent, quod & cæsia erat, & buccam inflaret.* Plura vide annotata à nobis ad fab. 148. Nec sana utique, ubi *qui* pro *is* vel *& is* usurpatur, de quibus egimus ad fab. 4. & 21. ubi habes, *Qui cum casus suos exposuissent Iasoni, se cum ad avum Athamanta festinare et ire, naufragio facto ibi esse ejectos, quos Iason receptos auxilio juvit.* Nihilo meliora hæc talia: Fab. 55. *Exporrectus jacere dicitur, & serpens ei appositus est.* Fab. 84. *Dicitur aquam recedere. Item poma ei super caput pendent.* Fab. 3. *Dicitur venisse jussitque* &c. ad quæ verba pluscula id genus congessi. Jam de illis quid dicemus, ex quibus hæc sunt? Fab. 19. *Ab Jove est excæcatus, & apposuit ei Harpyias.* Sc. Jupiter. Fab. 56. *Apud Busiridem Neptuni filium cum esset sterilitas, ex Græcia augures convocavit.* Sc. Busiris. aliaque complura, quæ ad Fab. 8. constipavi. Certè Augustæi sæculi non est rectam oratio-

nem immiscere obliquæ, ut fab. 185. *Cui respondit se in compreßione nocturna nescio cui eduxisse* &c. Nec *navigium* dicere pro navigatione, ut prolixè ostendit vir summus Joh. Fredericus Gronovius Observat. in Eccles. Script. cap. 25. Facit id tamen Hyginus Astron. 11. 25. *Neque navigio quenquam usum esse, sed agris colendis vitam agere consuevisse.* Vel *crucifigere* pro agere in crucem, quod invenitur fab. 194. Plura proferre exempla nihil, opinor, attinet. Istiusmodi crebra est stribligo apud τοὺς ὁ, qui solœcismos non erubescunt. 1. Reg. cap. XIX. 19. Καὶ ἀπηγγέλη Σαοὺλ, λέγοντες, ἰδοὺ Δαβὶδ ἐν ναυὰθ ἐν ῥαμᾶ. Crederes de rudi & indoctâ plebe aliquem fuisse Hyginum. Idiotæ, quorum sermo solœcus sæpe & barbarus, in antiquis tumulis: *Se vivus fecit sibi. Se vivos fecerunt* &c. Inspice indicem magni operis inscriptionum Gruteri, & fæcis hujus ingentem ibi invenies modum. Idiota erat Trimalchio, idiotæ etiam ejus socienni, quos propterea deridiculi gratiâ barbarè loquentes in festivo illo convivio introduxit Petronius, quemadmodum primus rectissimè observavit incomparabilis ille Nic. Heinsius. Non debebant ergo docti homines mutare illa pag. 36. Edit. Blav. *Quibus præ mala sua cornua nascuntur.* pag. 40. *Scimus te præ literas fatuum esse.* Sed quod studio peccat Petronius, id ignorantiæ vitium est in vetere interprete Cosmographiæ à Godofredo edit. pag. 19. *Tamen viros sapientes præ omnem mundum Ægyptus habundat.* Cl. Schefferus in Hygino, quis stylus verè humilis sit & plebeius, apparere contendit. Qui, quæso, magis, quam

quam in Servio, Luctatio ſive Lactantio, Scholiaſte Germanici, & id genus aliis ſcriptoribus? Humilem novi ſtylum Terentii, Nepotis, Phædri; verum quam longè ab Hygino abſunt illi, tam longè Hyginus ab optimo ævo. Tamen ita loquebatur plebs Antoninorum ætate, circa quam vixiſſe Hyginum hunc credit vir clariſſimus. Verum plebs rudis & literarum expers, quæ ita ſolœciſſabat, non iis de rebus, quæ ad hæc humanitatis pertinent ſtudia, ſcribebat libros. Plebeitatem vocat, quæ mihi ſtribligo eſt. Sed cur plebeitatem illam exemplis illorum, qui circa Antoninorum vixere tempora, non adſerit? Fieri hoc potuiſſe dicet forſan aliquis, ſi aliorum plebeiorum, qui iſto ſcribillabant ævo, opuſcula ad nos perveniſſent. Divinare hoc, non probare eſt. Migratur lex metrica fab. 221.

Mileſiuſque Thales ſponſori damna minatur.
Plures eſſe malos Bias autumat ille Prieneus.

Quemadmodum per συνιζήσεις & συστολὰς excuſari iſta poſſint non ignoro. Sed an is ſcriptor hic eſt, vel verſificator iſte, unde gnomas illas ἐμμέτρως adducit, qui tam artificioſè peccaſſe videri debeat? Tamen auctores habet poetas vel optimos, vel non contemnendos. Nam, ut de poſteriori aliquid dicam, quoniam in primis τὸ *as* in *Bias* corripi mirum videri poſſit; ita ultimam ſyllabam in *poteſtas* corripuit Prud. Cath. VI. vers. 6. *Vis ac poteſtas una.* Salmaſius, notante Nob. Heinſio Auſonii addiderat locum:

Majeſtas uniuſmodi
Sociata Sancto Spiritu.

At tu *Bias*, ut monosyllabum, legi malis, quemadmodum *frui* in horridâ illâ inscriptione, quam Comi in Insubriâ repertam ajunt:

Cum frui debueram ætate, horrida fata negarunt.

Et in istâ:

Digna quidem frui perpetua de luce benigna.

Suo in hac:

Anchialus dulcis cum suo homine Spurio.

Ita dedit Fabricius. Sed Gruterus, *cum suave homine*. Sic dissyllaba sunt in aliis tumulis *diebus*, *Lælia*, trisyllaba *luctuosus*, *factionis*. Hoc synizeseon genus non animadversum fecit, ut corruptè hodie legatur Catal. Pith. Lib. III. Labbæi Thes. Epitaph. part. I. 168.

Exercere tuo quondam data munera sumptu
Plaudentis populi gaudia per cuneos.

Lege *exercuere* per quatuor syllabas, ut trisyllabum est *connubio* apud Virgil. Æn. I. 77, quanquam Servius ibi annotat: *Nu brevem posuit, cum naturaliter longa sit.* Verum synæresin agnoscit in istà voce etiam Scholiastes Statii ad illa Theb. II. vers. 340. *Connubiisve super moveor, viduaque juventa.* Prorsus barbara sunt Fab. 14. *Gubernator navis Argo.* Fab. 224. *Arcas Jovis & Callisto filius.* Nam quod apud Prudent. Lib. I. contr. Symm. vers. 117. legitur, *In transtris jactatæ efferbuit Argo:* id libenter cum Illustri Heinsio mutem in *Argus*. Vide tamen quæ annotavimus ad locum Hygini posteriorem. Sed hæc talia non optimæ notæ facile illis redimi dicas, quæ, ceu gemmulæ quædam, passim huic operi interspersa visuntur. Offendunt tamen valde me ista, & Hebraicum nescio

ſcio quid, etſi forſan nihil minus, quam Hebraicè, noverit hic ſcriptor, olere videntur. Fab. 126. *Cui cum ularet* (ita corrigit Barthius) *Ulyſſes ei os compreſſit*. Fab. 152. *Cui cum flagraret, montem Ætnam ſuper eum impoſuit.* Sic phraſes Hebraicas Græcis verbis ſuo more exprimunt οἱ ό. Pſ. 146. vers. 5. Μακάριος οὗ ὁ Θεὸς Ἰακὼβ βοηθὸς αὐτοῦ. Joſ. cap. 2. vers. 10. Οὓς ἐξωλοθρεύσατε αὐτούς. Quod autem Heraldus ad Arnob. Lib. iv. in quo, *Quod quanam ratione iſtud dicatur.* Et poſt paullo, *Quæ tamen hæc ipſa, quæ læva appellamus*; helleniſmum reſipere hujuſcemodi pleonaſmos cenſet, me judice, error eſt, non judicium. Probatum it ſententiam ſuam ex digeſti Lucæ cap. 3. Ὃν ὑμεῖς παρεδώκατε καὶ ἠρνήσασθε αὐτόν. Quaſi vero quicquid Græcè exararint ſacri illi ſcriptores, helleniſmus eſſet. Sed dabitur de his alibi diſſerendi locus commodior. Interim conſule Gatakerum in Diatribe de Stylo novi Inſtrumenti, & Salmaſium in Helleniſticâ; quæque nos ad loca illa, quæ Hebraiſſare videntur, annotavimus. Ad genuinum ἑλληνισμὸν majori jure referas iſta Fab. 92. *Ut deducas eas in Ida monte.* Fab. 186. *Cum in venatione exirent.* multaque id genus alia. Homer. A. vers. 593. Κάππεσον ἐν Λήμνῳ. Ammonius in vitâ Ariſtotelis pag. 13. Ἐπανέρχεται ἐν Μακεδονίᾳ. Verum, ut verum animi mei ſenſum tibi fatear, non adeo mihi neceſſe videtur ad helleniſmum heic confugere, cum Latini non minus crebro, quam Græci, hac circa communes præpoſitiones uſi fuerint licentiâ. Vide Serv. ad Virgilii illa Lib. I. Æn. *Rapuitque in fomite flammam.* Et inter recen-

centiores Heraldum ad Arnob. Lib. I. qui hoc amplius inferioris illud ævi ſcriptoribus, quam vetuſtioribus, eſſe familiarius obſervat: in quo

Et ſapit, & mecum facit, & Jove judicat æquo.

Nollem tamen, ut nuper factum, tanquam minus Latinum, in Petronio damnatum: *Vetui hodie in hoc diverſorio quenquam mortalium admitti.* Multo minus illud, *Benè mane ſurrexi.* Benè adverbium αὐξητικὸν eſt, ut *pulcrè* & *probè.* Phædrus, *Pulcrè intelligo.* Plautus, *Appotum probè.* Confer Laurenb. Antiquar. in BENE. Loquantur ſanè ita hodie Gallo-Franci. Quid tum poſtea? Aliud ἰδιώτης, ut ita loquar, aliud ἰδιωτισμός. Atque hæc ὡς ἐν παρόδῳ. Nunc ad Hyginum revertamur. Quod *Amazona* pro *Amazon*, *Briſeida* pro *Briſeis*, *Chryſeida* pro *Chryſeis*, *Ortyga*, pro *Ortyx*, *æga* pro æx vel αἴξ, *Sphinga* pro *Sphinx* uſurpat, forſan non magnam meretur reprehenſionem, cum, ut ad Flor. Lib. IV. cap. II. annotat Salmaſius, etiam veterum quidam nominandi caſu dixerint *Leucada*, *Elida*, *Chalcida*, *Tritonida.* Referenda huc & illa à me obſervata, tanquam *Salamina* apud Hieron. Epiſt. pag. 475. & 592. ed. Caniſ. & Juſtin. Lib. XLIV. quæ Ptolemæo eſt Σαλαμίς. *Lampada* pro *lampas* apud Fulgent. Lib. I. Mythol. Et *Gorgona* pro *Gorgon*. *Perſeum*, inquit, *ferunt Meduſæ Gorgonæ interfectorem.* Ita etiam Hyginus Aſtron. II. *Gorgonam ſomno ſopitam interfecit.* quanquam ortum hoc ex Græco Γοργόνη videri poteſt, quo uſa interdum ſequior ætas. *Hebdomada* eſt apud Cic. Lib. XVI. epiſt. 9. pro *hebdomas*. *Narbona* apud Vibium Sequeſtrum, Eutropium & Ammia-

mia-

mianum ex Gr. ναρβων. *Calcedona* pro *Chalcedon* apud Leon. Epist. Decret. XLVII. *Træzena* pro *Træzen* apud Lactant. Lib. XV. Argum. Ovid. Met. fab. 14. *Crotona* apud Justin. pro *Croton* XX. 4. Qua analogia tolerari possit *Icona* pro *Icon* in Cæsario Lib. VIII. Mir. cap. 76. quamvis inter barbara numeret Vossius. Sanè *Sphinga* pro *Sphinx* reperitur etiam apud Sidonium Lib. V. epist. 7. August. C. D. XVIII cap. 13. *Striga* pro *Strix* in Capit. Caroli Magni & Gloss. Phil. ubi legas, *Striga*, γυνὴ φαρμακίς. *Tomica* pro *tomex* & alia nonnulla in veterum scriptis observata apud Rutgers. Var. Lect. Lib. III. cap. 9. *Persida* pro *Persis* apud Isidor. Orig. Lib. XIV. cap. 3. & XVI. 13. Etiam apud Frontin. Lib. II. cap. 3. MSS. 4. Reg. & 3. Hill. habere *Persidam* observavit Clarissimus Tennulius noster à recto *Persida*. quod frustra refugerunt editores. *Thebaida* apud Marcellin. Lib. XXII. *Ptolemaida* apud Vet. Interpret. Actor. XXI. 7. pro *Thebais* & *Ptolemais*. *Chlamyda* pro *Chlamys* est apud Apul. Met. Lib. X. pag. 233. ed. Pric. *Lacedæmona* apud Dictyn Cretens. Lib. I. pag. 6. & 12. *Nereida* pro *Nerei*, apud eundem Lib. VI. pag. 147. *Aulida* p. 20. Lib. I. *Syringa* pro *Syrinx* apud Serv. ad Ecl. II. vers. 31. & Lactant. Argum. Lib. I. fab. 12. Metam. ubi plura hoc genus invenies à me annotata. *Sirena* pro *Siren* apud Hieron. epist. pag. 225. ed. Canis. *Eleusina* pro *Eleusin* p. 132. & Dictyn Cretens. Lib. VI. p. 145. *Cratera* apud nostrum Astron. II. 40. & *Tritonida* ejusdem Libri cap. 12. Adde his, quæ congessit Grotius ad Capellam pag. 302. Festus: *Cassilam antiqui pro Casside ponebant.* Puto legen-
dum

dum *Caſſidam.* quo uſus Virgil. Æn. XI. 775. Propert. Lib. III. El. 9. Agnoſcit etiam Chariſ. Lib. I. adducens loca illa Virgilii & Propertii. Erravit ergo Servius, cum accuſativum pro nominativo poſitum cenſebat. In fragmento Veteris Grammatici, quod publicavit Barth. Adverſ. Lib. XXXVII. 13. *Caſſidem dicimus nos ab eo, quod eſt hæc caſſis, ſed multi caſſidam dicunt. Propert. Aurea .... quam nudavit caſſida frontem. Et Virgilius: Aurea vati caſſida.* Locum Propertii corruptum ita reſtitue, *Aurea cui poſtquam* &c. In pleriſque Davidis Hymnorum argumentis apud Apollinarium legas Δαβῖδος ἀντὶ τοῦ Δαβίδ. *Danielus* apud Prudent. IV. Hymn. Cathem. vers. 70. *Caninefati* apud Vellej. Lib. II. cap. 105. Feramus ergo etiam in noſtro cap. 150 & 167. *Titani* pro *Titanes*. Sic Scholiaſt. German. Capricorno: *Ad Titanorum bellum cum Jove eſſe profectum.* Immo & Plautus eo uſus eſt, ut & Ennius apud Lactant. Firm. Lib. I. cap. 14. At prorſus alienum eſt ab uſu aſſiduorum & locupletum ſcriptorum *exulari* pro pelli in exilium cap. 26. licet & Fulgentius ita loquatur Prolog. Lib. I. Myth. *Alexandriæ conciliabula exulata poſſederam.* Et Dictys Lib. V. pag. 124. *Antimachum ex omni Phrygiâ exulandum. Remediari* pro *ſanari* cap. 101. Nec ſuſpicione caret *æſtimare* pro *exiſtimare* quod cap. 27. 29. 88. 106. 191. legitur. Victoris epitomatorem cap. 8. ſcribentem, Æſtimantem ex animo eum longâ oratione imperialis moleſtiæ magnitudinem declinare, nihil moror. Multo minus Alcuinum: Sem, ut æſtimant, Aſiam, Cham Africam, Japhet Euro-

ropam sortitus est. Vel Valerianum in de Bono Disciplinæ pag. 13. ed. Gold. *Nemo illum homicidii crimen evasisse æstimet* &c. Vel Celsum in Rhetor. *Nos primum æstimamus actorem quasi membra quædam facere debere.* Vel Solinum cap. 28. *Æstimant enim quidam sinus istos à Gaditano freto nasci.* Vel Marcellinum Lib. XVI. *Asylum mundi totius adesse æstimabat.* Lib. XVII. *Accidit autem, ut opiniones æstimant* &c. Vel Ambros. Hexaëm. Lib. III. cap. 7. *Beatus populis æstimatus.* Vel Junil. Comment. in Genes. pag. 42. *Neque huic sententiæ contrarium debet illud æstimari.* Loquitur tamen sic & Phædrus optimæ notæ scriptor Lib. III. cap. 5. *Ridiculè magis hoc dictum, quam verè, æstimo.* Sed dubitat Schefferus, an non scripserit Hyginus *extimo* pro *existimo.* quo usum Bapt. Mantuanum video Ecl. III, *Extimo nil duros hominum curare labores.* Et Capellam Lib. II. pag. 25. ed. Grot. *Prudens Samius extimavit.* Sed membranæ Leid Biblioth. *æstimavit.* quod præferam, cum frequenter admodum *æstimo* pro *existimo* apud eum occurrat. Macrob. Lib I. Sat. 6. *Admoneor non ludicræ (ut extimo) quæstionis.* Cap 7. *Mellis & fructuum repertorem Saturnum extimantes.* Et post paulo, *ut nonnulli extimant.* Cap II. *Illa origo verior extimatur.* Omitto prudens complura alia loca, in quibus vetustissimæ ejus scriptoris editiones, & inter illas etiam illa, quæ MS. instar est, & Venetiis prodiit anno 1482. *extimo* disertim repræsentant. At id an rectè mutaverint in *æstimo* editores posteriores ipsi viderint. Ego scire non possum, cum nullum Macrobii codicem MS. inspexerim.

Pos-

Possit per compendium scripturæ corruptum videri ex *existimo*. Simili certè errore depravatum est illud in vet. versione Concilii Ephesini pag. 57. ed. Contii: *Dicentes vero, erat quando non erat, & quia de non extentibus factus est* &c. pro *existentibus*. Hoc scio *æstimo* pro *existimo* usurpatum jam olim ab Attio in Hellenibus apud Festum in PROBRO. *Qui, nisi probrum, alia omnia indelicta æstimant.* Et à Sallust. I. Histor. *Ne aut ipsi, nefanda quæ æstimatis, ea parum credendo de aliis, circumveniamini.* Nec non à Munatio apud Ascon. in orat. pro Milone: *Apud quæstorem æstimare futurum* &c. Paulus Festi Compilator: Prox bona vox, ut extimo, quasi proba vox. Ita MS. Leid. non *existimo*, ut editum. Gloss. Philox, *Inextimabilis*, ἀνείκαςος. Contra *existimo* pro æstimo Livium, Ciceronem, & Trogum usos ostendit Vir Celeberrimus I. F Gronovius ad Liv. Lib. XXXIV. cap. 2. Addas illis licet Terentium Phorm. A. I. sc. 1. vers. 11. *Haud existimans, quanto labore partum.* Ibi Donatus: *Pro æstimans. Sallustius. Si, Quirites, parum existimatis* Salvianus in Præfat. ad Salonium. *Omnia enim admodum dicta tanti existimantur, quantus est ipse, qui dixit.* Cæterum ridiculum illud dictum apud Phædrum, *Quale caput est, talis præstatur sapor*, nondum vidi, qui rectè interpretaretur. Existimo jocantem lanium hoc dicere: *Qualis species est cujusque rei, talis & sapor.* Quali sit forma simius, vides ipse: meliorem esse ejus saporem cave præstaturum me tibi credas. Simile est illud, quod de ipsomet Æsopo dixit quidam è Xanhti convivis: Οἵα ἡ μορφὴ, τοία-

τοίαδε καὶ ἡ ψυχή. Sed nos ad Hyginum revertimur. Non quantivis porro illa pretii? Cap. 125. *Ad priſtinam figuram reſtituere.* Et, *hoſpitio liberè accipere.* Cap. 61. *Quadrigam ſedere.* Cap. 18. *Extra venatum exire.* Cap. 92. *Præſtare præter alios.* 107. *Abjurgata ab Agamemnone* pro *abjudicata.* Sed duo illa poſtrema, licet nullo, quod ſciam, auctore dicta ſint, habent tamen neſcio quid veneris. Nec *venire ad Italiam*, quod cap. 260. legitur, exemplis caret. Ita inter alios etiam Servius ad Æn. 1. 574. In hoc autem monte dicitur etiam Anchiſes ſepultus, licet ſecundum Catonem ad Italiam venerit. Totidem planè verbis Hyginus noſter, ut utervis ex altero ſua deſcripſiſſe non heic tantum, ſed & cap. 164. 177. 258. & 259. videatur. Quod quo minus mirere, confer cap. 130. & 194. cum Scholiaſte Germanici in Cane & Orione, & utramque inde totam tantum non ad verbum mutuatum dicas hunc ſcriptorem, ut & ex parte cap. 197. ex eodem in Piſcibus, niſi potius furti reum Scholiaſten iſtum, vel utrumque ex eodem libro, qui jam interciderit, furatum iviſſe iſta, ſtatuere velis: de quorum quidem alterutro tanto minus tibi repugnavero, quod hominem illum meum ἐπ' αὐτοφώρῳ deprehendi in notis ad cap. 183. At enim Germanici ipſius nomine laudat eum Lactantius. Dederim hoc tibi libentiſſimè; ſed ita, ut viciſſim mihi concedas, ſcriptum aliquod Germanici exſtare potuiſſe, unde verba illa, quæ adducit Lactantius, ſublegerit homo meus manibus ſuis piperatis. Quod ſi tamen Germanici eſſe eam

enarrationem, quam hodie habemus, propter Lactantii auctoritatem pertinaciter defendere quis voluerit, fatendum ei erit, miserabiliter eam esse deformatam, ita ut vix vola vel vestigium eorum, quæ dederat Germanicus, appareat amplius. Christianum se esse & barbarum ostendit istis verbis, ubi de Lunâ agit: *Jam vero quia de ejus cursu vel ordine sub brevitate diximus, restat, ut quid de eâ gentiles senserint edicamus.* In Eridano: *A quibusdam vero Nilus, qui & Gion, existimatur.* Quod ex Genes. cap. 2. hausisse videtur. Certè barbarum est *sub brevitate* pro *breviter.* Cassianus, Gregorius, Victor, & id genus alii scriptores ita loquuntur, non Latini. Victoris est in de Persecut. Vand. Lib. II. *Sub festinatione viro dimittuntur.* Marcialis epist. ad Burdigal. *Sub omni celeritate tanquam oriens sol* &c. Et post paullo, *Petransibunt sub omni celeritate.* Gregorii Dial. Lib. I. *Patri Equitio sub celeritate nunciatum est.* Et post paullo: *Ut ipsum ad se sub celeritate perducerent.* Ejusdem est *sub festinatione* pro *festinanter*, *sub asperitate* pro *asperè*, & alia talia non pauca in iisdem dialogis. Germanicum nemo dixerit parum novisse Græcè. At hic commentator persæpe παρερμηνεύει, velut in Argo: *In singulis temonibus quinque.* ἐν ἑκάσταις πηδαλίοις h.e. *gubernaculis.* In Arctis: *Quam Sidones aspicientes continuo navigant.* Quasi εὐθὺ, vel εὐθύνται Arati idem esset, quod εὐθύς. Calpurnio ergo Basso, non Germanico, commentarium istum Delrio, Vectio Basso adscribit P. Valerianus. Fulgentio Plancia-

ciadæ Barth. Adverſ. Lib. XLVII. cap. 18. quod & ambitio utriuſque ſcriptoris & ſtylus ſit ſimilis. De ſtylo pernego. Ambitionem fateor parem videri, quod & hic æquè ac Fulgentius tot Græcos ſcriptores Latinè loquentes introducat. Sed hoc inde arbitror ortum, quod iſta enarratio ex Græcis ſcholiis traducta ſit magna ex parte in Latinam linguam. Laudat Iſidorum in Naturalibus fab. Hydræ; quem Hiſpalenſem à primo putabam Iſidorum eſſe, cujus liber exſtat de Naturâ rerum, in quo crebro Hygini Aſtronomicon laudatur, immo compilatur, ut in notis meis ad illud ſcriptum demonſtro; verum, quod inde adducit, apud Hiſpalenſem illum nondum inveni. Caput Mythologiæ 181. quin ex Lactantio Placido, qui Ovidii Metamorphoſeon concinnavit argumenta, depromptum ſit, negari haud poteſt. Certè ex Fulgentio hauſta ſunt, quæ cap. 164. leguntur. Adeo ut non fruſtra Barthius Adverſar. V. 2. & Reineſ. Var. Lect. Lib. III. has fabulas ab aliquo literione non ex uno Hygino, ſed & aliis in unum faſciculum collectas, cenſuerint. Locutio porro iſta *ſimultatem conſtituere* adeo ei placet, ut tantum non in eâ faciat delicias. Vide cap. 22. 84. & 185. Sed qui veterum ita loquatur inveni hactenus neminem. *Nuptiarum conditionem* in re ſimili appellat interpres vitæ Apollon. Tyrii à Marco Velſero editus: *Rex* inquit, *ut audivit, quæ audire nolebat, reſpiciens ad juvenem, ait, noſti nuptiarum conditionem?* Cujus aures non radat illud cap. 257. *Exclamat à longe?* Barbarorum

 hæc

hæc lingua eſt. Albricus de imaginibus deorum cap 4. *A longe vero Python ſerpens maximus*. Vetus interpres Pſalm. 137. vers. 7. *Alta à longe cognoſcit*. Et 138. vers. 2. *Intellexiſti cogitationes meas de longe*. Scio Græcos dicere ἀπὸ μακρόθεν. Latinè ergo dicas *à cœlitus?* Atqui hoc eorum linguâ eſt ἀπ' οὐρανόθεν. Apollinarius Metaphraſi Pſalm. 148. Μελψαλέ μοι κῦδος ἀπ' οὐρανόθεν βασιλῆος. Ita Alcimus Avitus Lib. II. *ex tunc* pro *ex illo tempore*, quia Græci ἐκ τότε:

Ex tunc paulatim retro ſublapſa referri.

Et Fortunatus:

Sumpſit ab ipſo extunc Adam patre terra dolorem.

Eugeſippus de diſtantiis locorum Terræ Sanctæ: *Ex tunc uſque ad tempus Theodoſii Imperatoris*. Auguſtin. Soliloq. *Ex tunc confitear tibi in æternum*. Sed ἐκ τότε apud Græcos etiam Attici damnarunt, ut docet Phrynnichus, pro quo ἀπὸ τότε legas apud Matth. cap. XVI. vers. 21. *Ex hoc nunc* interpres vetus Pſalm. 112. vers. 2. quod Græcè eſt ἀπὸ τοῦ νῦν. quod Luc. cap. V. vers. 10. vertitur, *ex hoc jam*. *De peregrè* Interpres Coſmographiæ à Godofredo editæ pag. 35. quod Græcè eſt ἀπὸ ξένης. *Amodo* pro ἀπ' ἄρτι, vel ἀπαρτὶ, de quo Schol. Ariſtoph. ad Act. 1. ſc. 3. Hieron. vitâ Hilarionis: *Amodo videre deſiderans, quos horrebat audire*. Cyprian. Sermone de Nativ. Chriſt. *Ipſi gloria & imperium à modo & uſque in ſempiternum*. Adde quæ annotavi ad Hygini modo adductum locum, & Fulgent. Lib. III. cap. 6. Mythol.

thol.

thol. nec non ad Libellum de Priſco Sermone. Ποιητικώτερα etiam videri poſſint illa *Euandrus*, *Periandrus*, *Mæandrus*. Chariſ. Lib. I. Omnia, quæ apud Græcos per γρος, aut per τρος, aut per δρος, aut per κρος efferuntur, hæc omnia, amiſſâ Græcâ extremitate, & per ER elata, ut ſecundæ declinationis declinantur, ut ἀγρός, ager agri, Ἀντίπατρος, Antipater, tri. Μένανδρος. Menander, dri. Τεῦκρος, Teucer, cri. Quanquam Virgilius extulit Teucrus, Euandrus. Imitatur id Ψευδώνυμος ille Cres Dictys Lib. I. Theſſandrus Polynicis. Cenſorinus in de die Natal. Caſſandrus. Schol. German. Leone, Periandrus Rhodius. Immo & Varronis eſt de R. R. Lib. I. Ariſtandrus. Juſtini Lib. VI. Piſandrus. Vellej. Lib. I. Menandrus. Teſtem laudat Ovidium cap. 184. Et cap. 80. verbis iſtis, *ideoque dicitur alternâ morte redemptus*, alludit ad verſum Virgilii Æn. VI. *Si fratrem Pollux alternâ morte redemit.* Quod quam conveniens ſit utriuſque æquali, judicent Critici. Ego, ſi ὁμόψηφον aliquem invenirem, libenter hoc opuſculum non Auguſti Liberto, ſed terrigenæ alicui Aviano, qui tempore propemodum jam emorientis rei Romanæ undique illud ex veteribus utriuſque linguæ ſcholiaſtis & mythologis conſarcinaverit, adſcribendum cenſerem, cum ob dictionem ipſam, quæ non plebeitatem tantum, quâ unâ videri poſſit aſſumptum referre patronum Hyginus iſte, ſed peregrinitatem nonnunquam & barbariem ſapit; tum quod clarè in Barthii membranis viſatur: *Explicit feliciter Avianus de fabulis poetarum & He-*

ſiodi. Hæc ſcripſeram, cum illa inveni apud Thomam Gale virum doctiſſimum Diſſertatione de Scriptoribus Mythologicis cap. 5. *Ut autem Apollodorus Anaximenem Lampſacenum habuit, quem ſequeretur, ita & Diodorus & Hyginus (cujus Genealogiæ epitomen tantum habemus, quam Grammaticus quidam penes V. D. Iſaacum Voßium ait ſe feciſſe Maximo & Apro Coſſ.) utrumque videntur expreßiſſe.*

Ut credamus ergo bonam partem harum fabularum ex Hygino eſſe deſumptam, negari tamen haud poteſt, cum non pauca illis eſſe alicunde aſſuta, tum nonnulla ab homine Græcè non valde docto in Latinum ſermonem verſa, ut liquet ex iis, quæ annotavimus ad Mythol. cap. 3. 14 & 31. & Aſtron. cap. 2. Lib. II. Et tu jam oſcitas forſan, mi lector, & me tædet quoque diutius his immorari. Suſtine, oro te, adhuc pauliſper: paucis te abſolvam. Si librum hunc fabularum & poeticon Aſtronomicon ejuſdem eſſe volumus parentis fœtum, id quod præter Volaterranum etiam Scaliger, Schefferus, aliique exiſtimarunt, tenemus impoſtorem, tanquam ſoricem ſuo ſe prodentem indicio. Lib. IV. ubi de planetis agit, hi Prudentii verſus ex Lib. I. contra Symmachum leguntur:

Eſt qui conſpicuis ſuperos quæſivit in aſtris,
Auſus habere deum ſolem, cui tramite recto
Conditio impoſita eſt vigilem tolerare laborem.

Sequuntur paulo inferius etiam iſti ex eodem libro:

De-

Denique cum Luna est, sublustri splendet amictu:
Cum succincta jacit calamos, Latonia virgo est:
Cum subnixa sedet solio, Plutonia conjux.

Quid dicemus? Alterutrum profecto, aut è margine in textum irrepsisse eos versiculos, aut Prudentii ævo inferiorem esse Hyginum fatearis necesse est.

Sed, ut verum tibi fatear, prius verius esse puto, cum nec in Veneta editione anni 1482. quam principem esse censemus, nec in MSS. 2. Vlitianis compareant. Procul dubio nec in suis eos invenit Morellius, cum & ipse omiserit. Testatur tamen Barthius ad Stat. Tom. II. pag. 1079. codicem chartaceum sibi esse ante ducentos annos scriptum, in quo utrumque locum tueantur Prudentiani illi versus, quorum postremum ex Manil. Astron. Lib. IV. adducit Vlitius ad Nemes. pag. 342. verum memoriâ lapsus, ut apparet. Etiam in Scholiis in Germanici Aratea, sed perquam appositè, iidem versus adducuntur de Lunâ: *Diana autem Luna dicta est, quasi Duana, eo quod die ac nocte appareat ipsa, & Luna eo quod luceat* &c. Vide ibi reliqua, quæ exscribere operæ non est. Animadverti etiam τὸν πάνυ Gronovium plumbei plura, quam aurei sæculi, vestigia in hoc deprehendisse scripto, cum hæc notaret ad Virgilii vitam: *Facelinam puto reliquisse auctorem, etsi Fascelitis dicatur à Servio in proœmio ad Bucolica, & ad Æn* II. *ut & Hygino fab.* 116. *quorum utervis, quod ibi habet, ex altero descripsit,*

 psit,

psit, & juvari uterque ex altero potest. Dubitat, ut vides, utrum Hyginus, an Servius censendus sit antiquior. Quid? quod & Vossius, re, ut videtur, postea accuratius pensitata, mutavit sententiam illam suam, qua Augustæo ævo vixisse illum prius censuerat, ita scribens in libro de Scient. Mathem. pag. 170. *Augusti etiam Libertus fuisse creditur C. Julius Hyginus, cujus habemus Astronomicum poëticum, sive historiam siderum: item de sideribus fabulas. Sed cum meminerit imperatorum, possit videri sub Antoninis vixisse; quæ suspicio Barthii est Lib.* 11. *Adversar. cap.* 20. &c. Circa Antoninorum tempora Schefferus quoque vixisse eum autumabat. Barthius sibi non constat. Ad Stat. Tom. III. pag. 1493. Pausaniâ, qui sub Antonino vixit, antiquiorem facit. Verum Hyginum istum Tertulliani ævo inferiorem fuisse liquet ex illis verbis: *Ubi sacrificii consuetudo adolescentum verberibus servabatur, qui vocabantur Bomonicæ, qui aris superpositi contendebant, qui plura posset verbera sustinere.* Loqui eum vides de illâ flagellatione tanquam re jam desitâ, quæ tamen Tertulliani ævo adhuc in usu erat. Audi eum Lib. ad Martyr. cap. 4. *Nam quæ hodie apud Lacedæmonios solennitas maxima est* διαμαστίγωσις, *id est, flagellatio, non latet.* At si consideres, quæ habet cap. 71 & 68. non tantum parentationem ad busta Eteoclis & Polynicis etiamnum fieri solitam, sed & oleam illam à Minervâ olim Athenis satam, stetisse adhuc creden-

dendum videtur. Sed isti sequioris ævi scriptores integras periodos sæpe ex aliis ita suis inserciunt narrationibus, ut non tam ipsi loquantur, quam illi, unde sua sublegerunt. Vossius certè in Comment. de vit. Sermon. Lib. III. cap. 12. in Barthii sententiam, quod epitome sit ab Aviano vel Ammiano ex Hygini opere confecta, discedit. Cæterum incomparabilis ille Nicolaus Heinsius de Hygino quid ei videretur, à me consultus, ea respondit, quibus, quod sententiam meam mirificè adstruant, concludere non malè posse videor hanc dissertatiunculam. *Apud Hyginum*, inquit, *offerri non pauca parum Latina & fæces sequioris ævi redolentia satis est manifestum: tum frequenter illum in narratione fabularum dissentire à semetipso, ac variare. Unde convinci posit interpolatus non ab una manu, Scholiastas poetarum ac Mythologos præsertim Græcos compilante.* Sic in pervetustis Puteaneæ bibliothecæ membranis cum Arateorum Germanici Scholiasten invenissem Latinum, ab edito satis diversum, jamque describendum hunc mihi proposuissem, deprehendi paullo post esse Græcum Arati Scholiasten Latinitate donatum. Certè si ita scripsit ut nunc circumfertur nobis, Hyginus ille, quicunque is tandem est, vix ad Theodosii junioris tempora assurgit. Sed cum & Servius & reliqui poetarum Latinorum commentatores adeo mutili ac interpolati ad nos pervenerint, ut vix umbram suimet ipsorum circumferant,

po-

potuit id ipſum fati Hyginus quoque ſubiiſſe. Hactenus Heinſius: cujus nos ſententiæ lubentes meritoque ſubſcribimus. Atque hæc exercitii cauſſa dicta ſunto. Tu interim, lector benevole, contentus iſto hoc Catone. Plura his & meliora tibi dabit, qui ab ingenio & doctrinâ, quibus nos æſtivè nimis viaticati ſumus, copioſius inſtructus eſt. Cæterum loca illa, quæ hic obiter tetigimus, accuratius à nobis in ipſis animadverſionibus ad Hyginum examinabuntur.

INDEX SCRIPTORUM

Veterum, non prorſus omnium, qui paſſim à nobis laudantur, ſed eorum duntaxat, quos vel emendare, vel explicare in commentariis Hyginianis conamur.

Numerus paginas deſignat. Verum paginâ eadem ſæpe idem ſcriptor bis terve emaculatur.

Cy-

FABULARUM HYGINI per CAPITA INDEX.

57 *Sthe-*

INDEX

121 *Chry-*

Omissa & Commissa.

Numeri Romani paginas, barbari versus, literæ a b columnas designant.

I. A. 10. Ἀχλὺν Hesiodus. *add.* Non ignoro tamen, ἀχλὺν apud Hesiodum non *Caliginem* esse, sed *Dolorem*, rectè esse jam pridem in notis ad Longinum observatum à Cl. Tanaq. Fabro.

Ead. pag. b. 9. Ed. Morell. *add.* Verum turbat τὸ *Discordia*, quod mox sequitur.

II. b. vers. ult. Thebaid. Lib. II. vers. 4. *add.* Cæterum *Argus* perperam dicitur Cyclops ille apud Athenagoram, qui *Arges* Hesiodo est. Verum *Gyges* apud eundem, non *Gyes* celebratur: quo magis adhuc de mendâ suspecta mihi Apollodori lectio.

V. b. 11. ἐργασειόμενος πολεμεῖν. *add.* Doctè, ut omnia, vir ille incomparabilis. Sed apud Plutarchum in libello de Fluviis p. 76. ed. Mauss. inveni Axenum dictum fuisse olim Acheloum. Ἔρριψεν ἑαυτὸν, inquit, εἰς ποταμὸν Ἄξενον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ μετωνομάσθη. Προσηγορεύθη δὲ Ἀχελῷος ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας &c. Hinc suspicio mihi incidit, vel τὸ *Acheloum* à glossâ esse forte, vel hunc scriptorem putasse Axenum & Acheloum diversos esse fluvios, cum unus idemque fluvius & Axeni & Acheloi vocabulo fuerit appellatus.

XIV. a. 6. Nota præterea &c. *Dele ista, & repone*, Nota præterea Learchum aliter Clearchum dictum.

XVIII. a. 38. Capta manu. *add.* Pertinent huc & illa interpretis Abdiæ Babylonis Lib. III. p. 23. ed. Laz. *Ingressusque Hellespontum fretum navigabat.* Nec non ista in Vitâ Clementis p. 135. *Aut trans Pontum mare in heremo, quod adjacet civitati Cersonæ, subire exilium.*

XXVIII. a. 16. amaram aquam. *add.* Ambros. Hexaem. Lib. I. cap. 3. *Petra aquas fluxit.* Festus v. MANALEM. *Eumque, quod aquas manaret, manalem lapidem dixere.* Junil. Præfat. Comment. in Genes. *Quorum primus libris novem; secundus, vestigia ejus sequens, libris sex; tertius libris XII. & rursum aliis duobus specialiter adversum Manichæos descriptis, prolixa legentibus doctrinæ salutaris fluenta manarunt.* Petron. Frag. Tragur. p. 55. *Amphoras copiosas gypsatas, ne effluant vinum.* Quem locum frustra tentarunt homines docti.

XXXII. a. 3. hac de re notamus. *add.* Corruptus procul dubio Homeri Scholiastes ad Odyss. M. vers. 70. Αἴσονος δὲ καὶ Πολυμήλας γίνεται Ἰάσων. Corrig. Πολυμήδης.

LIII. b. 23. mutaverat in *cæstum*. Scribe *cæstu*, & *add.* Non malè. Seneca Epist. LXXXVIII. *Quid prodest multos vincere luctatione, vel cæstu, & ab iracundiâ vinci?*

LXXXIII. a. vers. ult. porrexit induendam. *add.* Nisi *vestire vestem* dixit, ut *calceare caligas* Vet. Interpr. Act. cap. XII. vers. 8. *Calcea te*, inquit, *caligas tuas.* Atque ita legitur etiam apud Cassian. in de Habit. Monach. Lib. I. cap. 3.

LXXXVII. a. 10. Cromyona colonus. *add.* Veruntamen an mutari quicquam debeat, facit ut dubitem Stephanus. Κρεμμύων, inquit, κώμη Κορίνθου &c.

CXLVII. b. 23. *Hercius.* quod idem est. *add.* Perperam Ἕρκιος editum est apud Aristoph. Scholiast. in Act. V. sc. 3. Pluti, Μαρτύρομαι δὲ Ζηνὸς Ἑρκίου χύτρας.

CLXXXIX. b. 12. Κρήδεμνον αὐτῆς. *add.* Hinc λιπαροκρήδεμνος apud Hom. Schol. ad Iliad. Σ. 382. Allusit ad fabulam Max. Tyrius Dissert. I. Ἔστ' αὖ αὐτὴ φιλοσοφία ἀποδέξηται ὑπολαβοῦσα τοὺς ἑαυτῆς λογισμοὺς, ὥσπερ τὸ κρήδεμνον Ὀδυσσεῖ ἡ Λευκοθέα. Gloss. Labb. κεφαλοδέσμιον, *retiolum.* leg. *reticulum.* Κεφαλόδεσμος, *frontale, capitale.* Κεφαλοδέσμιον, *capitulare.*

CCV. b. 14. *Lanæ, ceræ* &c. *add.* De cedriâ notabilis est locus apud Scholiasten Horat. in Artem Poët. p. 634. Ed. Raphel. Cedrus est arboris species, cujus resina nigri coloris est,

quæ

quâ quicquid fuerit oblitum nunquam putrefcit: unde nobilium poëtarum chartæ hac oblinebantur, ne corrumperentur à tineis. Hac etiam vidimus particulas fanctæ crucis oblitas, quarum color velut Indicus apparebat. Cupreffus autem eft cedri fpecies, unde confici folent capfulæ, in quibus reponebantur fcripta poëetarum contra tineas. Ut hoc loco, ita & pag.633. oftendit fe Chriftianum fuiffe: *Divus*, inquit, *Auguftinus in libro de doctrinâ Chriftianâ dicit hic in primis legendum effe hunc poëtam.*

CCXIII. a. 7. leg. *retrimentum add.* Invenitur tamen *recrementum* apud Prudentium pro purgamento p. 213.

CCXX. a. 27. *fines territabat. add.* Phædrus Lib. iv. cap. 25. *Quum jam defierit effe beneficium utile, Et mors vicina flagitabit debitum.* Terent. Andr. IV. I. *Ah nefcis quantis in malis verfer mifer, Quantafque hic fuis confiliis mihi confecit folicitudines Meus carnifex.* Cic. Lib. II. Fin. *Num P. Decius, cum fe devoveret, & equo in in mediam aciem Latinorum irruebat, de voluptatibus cogitabat?* Adde his, quæ præterea notavi ad Fulgent. Lib. II. cap. 9.

CCLIII. a. 27. Paufan. Lib. VI. *add.* Firmat emendationem meam Pollux Lib. v. cap. 5. Τὰ μὲν δὴ τοῦ Ἀκταίονος κυνῶν ὀνόματα κατὰ τὴν τοῦ Αἰσχύλου δόξαν κόραξ, Ἅρπυια, Χάρων, Λυκιτάς.

CCLIV. b. 21. *à Nyfa nutrice dicto. add.* Nifi τὸ *dicto* intelligendum potius exiftimas. Lactant. Argum. Ovid. Met. Lib. XIV. fab. 16. *Aventinus, à quo mons, urbis Albæ accepit imperium.*

CCLVIII. b. 35. *fe vindicavit. add.* Interpres Vet. I. Reg. XXIV. 3. *Ut ulcifcatur me dominus ex te.* Luc. XVIII. 3. *Vindica me de adverfario meo.* Interpres Abdiæ p. 32. Ed. Laz. *Ulcifcemur nos in te.*

CCLXXVI. a. 36. *te juffi. add.* Cicero apud Lactant. Lib. VI. Div. Inftit. cap. 8. *Quæ* (lex) *tamen neque probos fruftra jubet aut vetat* &c.

Quod Commentarii in Hygini fabulas manu non valdè peritâ ex adverfariis noftris defcripti effent, & abfente nobis typis excufi, tametfi præter votum quidem, non præter exfpectationem tamen accidit, ut fphalmata nonnulla in eos irrepfcrint. Illa ut ante corrigas, quam ad Hygini lectionem accedas, etiam te atque etiam, mi lector, rogo. Pag. II. b. 5. inverfa C. *fcrib.* Ɔ. XVI. a. 3. Inoni heic. *leg.* Inoni heic Hyginus. XXVII. b. 14. Ovid. II. Met. *leg.* XI. Met. XXXI. a. 14. Juvenal. Schol. 130. *leg.* Schol. Vet. XXXIII. b. 21. *Caledonio. leg. Calcedonio.* Ead. Col. vers. 12. Schol. A. leg. Odyff. A. XXXVIII. b. 29. pro *Amymones. leg. Amymomes.* XXXIX. b. 21. Perizonius quod. *Scrib.* Perizonius. Quod &c. XLII. a. 19. *Varius acer.* Scrib. *Varius.* XLVII. a. 24. Scholiafta. *leg. Scholiafte.* LI. a. 38. p. Ed. Cont. 160. *leg.* p. 160. Ed. Cont. LIII. b. 13. In *ceftum. leg. ceftu.* LXIII. b. 35. Steph. p. 35. *leg.* p. eadem. LXV. a. 19. Videndus Sotionis. *leg.* videnda &c. C. a. 30. ejus Eurymedonis. *leg.* Myrmidonis. CXIX. b. 25. *aprugneum. leg. aprugneus.* CLXXI. a. 3. ventricofum. *leg.* ventrofum. CLXXXIX. b. 12. & pag. 232. *leg.* 132. Κρήδεμον. leg. Κρήδεμνον. CCLXXIV. b. 20. In in Bœotiâ. Dele alterum *in.* CC LXXIX. a. 32. Lib. VI. fab. 20. *leg.* Lib. VII. CCLXXXVIII. a. 26. Variorum. *leg.* Variarum. CCCI. a. 25. Δονίῳ τῷ ἱερεῖ. *leg.* Ἀνίῳ. CCCXVII. b. 21. captam fuiffe. *leg.* captum. CCCXVIII. a. 3. *tunc Endymion. leg. tuus Endymion.* CCCXXXV. b. 7. apud alii Syros. *leg.* alii apud Syros. CCCLXXX. b. 6. mecum *curfus.* leg. vocum *curfus* &c. In dedicat. Aftron. præfixâ leg. *Callipiden* pro *Callipedem*, & *occepi* pro *occœpi.*

JUDICIA
De
HYGINI SCRIPTIS.
De
FABULIS.

Jacobus Micyllus in Epiſtola Nuncupatoria.

EST hic auctor ut quidem non ita purus atque elegans, adeo ut in quibuſdam parum etiam Latinus videri queat, ita vetus tamen, & à reliquis Hygini ſcriptis, quæ quidem ad nos pervenere, non omnino abſimilis aut abhorrens, præcipue autem utilis iis, qui in humanioribus hiſce ſtudiis multum ac diligenter verſantur. Ex hoc enim non pauca, quæ tum apud Ovidium, tum apud alios pleroſque Poëtas minime hactenus, aut certe perperam intellecta ſunt, intelligi & explicari tandem poſſe videntur, multaque hic plana jam atque expedita reperias, quæ dudum magnos atque eruditos quoque viros varie ac miſere torſerunt,

Scioppius in Judicio de Stylo Hiſtorico, ubi de Argentea Scriptorum ætate.

Et Auguſtales Liberti, Phædrus & Hyginus, etſi in hunc poſteriorem, quemadmodum & in Aſconium Pedianum, poſterioribus ſæculis nonnulla minus Latina irrepſiſſe palam eſt.

Scaliger ad Euſeb. Chronic. p. m. 10.

Verum eſt, Deorum generationes & archæologias in hac parte recenſitas fuiſſe, & Hyginum mythologum ſingulas hiſtorias τῶν μυθολογουμένων conſcripſiſſe. *Et paulo poſt.* Non invitus concedam, Hyginum hunc mythologon ex Græco converſum fuiſſe.

Idem ibidem ad num. CCXI. poſt adductum Scholion ad Statii lib. IV.

Sed hæc omnia collegit ex Hygino. Nam & de Junone, & de regno Hyginus ita. Et ſane Scholia illa in Thebaidem Statianam majorem partem ſunt centones ex Servio, Hygini Mythologicis, & Aſtronomico ejuſdem Arateo.

Bar-

Barthius lib. V. Adversar. c. 2.

Est similis sibi hic scriptor, licet minime unius auctoris liber sit, sed Epitoma ex Hygino & aliis contracta.

Idem lib. VI. c. 22.

In uno tamen eorum (codicum) Hygini fabularum partem inveni, ut captum videas, Aviani aut Avieni nomine præscripto.

Idem lib. VIII. c. 6.

Quæ phrasis stylique facies in Hygini fabulis, & multa in ea notanda sunt ab usu Latinitatis hodiernæ remota, quæ tamen Barbariæ damnare non possis, multa ob elegantiam commendanda.

Et lib. X. c. 12.

Hygini nomine prostantem librum ego Rhapsodiam ex omnibus hinc inde Mythologorum libris concinnatam esse arbitrer. Nam apud Fulgentium integræ periodi sunt, quæ hic extant. Nisi tamen ille Hyginum potius exscripsit.

Ejusdem libri c. 20.

In fine pervetèrum membranarum, quæ in nostram potestatem pervenerunt, ita scriptum calamo: *Explicit feliciter Avianus de Fabulis Poëtarum & Hesiodi.* Cum vero & in aliis docti Hygini titulum invenerint, quis non dabit suspicioni locum, ex Hygino & aliis Avianum hæc excerpta constipasse?

Et lib. XXIII. cap. 11.

Non inelegans scriptor est Lactantius ille, sive Lutacius, qui argumentis Ovidianos Metamorphoseon libros enarravit. Stilus vero simillimus earum fabularum, quæ vulgo Hygino adscribuntur; sed utique in compendium à nescio quo redactæ sunt, & fortassis ab eodem hoc scriptore, qui Epitomas concinnare consueverat.

Reinesius lib. III. variar, Lect. p. 372.

Sunt in isto fasciculo (Hygini) nonnulla, quæ vix infima Latinitate subsistant. *Et paulo post:* Sunt in istum fabularem librum veterum dramatum argumenta, quæ interpretes Poëtarum Grammatici tradiderant, constipata, eo plane modo, quo periochas in Homeri Iliada & Odysseam dedit Ausonius, fabularum Menandri Hypotheses Homerus Gellius Grammaticus, & Metamorpheseos Ovidianæ epitomen Lactantius Placidus. Id vero in Pseudo-Hygino ostendemus.

Idem

Idem lib. III. c. 8.

Judicium in Grammatico, qui fabularum librum capitum ducentorum ſeptuaginta ſeptem conſtipavit, & præfixo Hygini nomine ætatem mentitus eſt & auctoritatem, merito requiramus multis de cauſis.

DE
POETICO ASTRON.

Antonius Riccobonus in Fragmentis Hiſtoricorum.

Julius Hyginus ſcripſit ad M. Fabium Quintilianum, cui familiariſſimus fuit, de mundi & ſphæræ ratione utile ſane Aſtronomicum. Præterea de ſignis cœleſtibus opus, in quatuor libros diſtinctum.

Modius epiſt. 9. Novantiquarum Lect.

Nota magis nulli domus eſt ſua, quam Hygino cœlum.

Scaliger ad Manilium, p. 34.

Ita omnes veteres, præter Hyginum, qui τὸν ἔσχατον τοῦ πηδαλίου Canopum vocatum ſcribit. Et idem ſcribit Capella ab Hygino mutuatus. *Idem p. 372.* Hyginus enim, qui ex Eratoſthene & antiquioribus Aſtronomicon ſuum concinnavit, vocat eam Sagittarii coronam.

Idem in Notis ad Euſebium num. CCCXL.

At Hyginus in aſteriſmo Ophiuchi eum Triopæ filium facit, cujus verba huic hiſtoriæ illuſtrandæ pernceſſaria apponam.

Scioppius in Infamia Famiani p. 17.

Hygini eſt in Aſtronomico, Herculem inopia armorum defeſſum ſe ingeniculaſſe, multis jam vulneribus acceptis. Id autem, ut alia Hygini multa, plebejum ſapit. *Idem ibidem p. 49.* Hyginus quoque plebejus bonæ ætatis ſcriptor, obſervantia pro cuſtodia dixit.

Barthius lib. XXII. Adverſ. c. 22.

Hyginus, ſeu ejus potius Epitoma lib. II. Aſtronomici, c. 43.

Palmerius in Exercitationibus ad Laert.

Nec in eo fidem adhibeo Hygino, qui Aſtronomicorum II. c. 3. hæc ait: *&c.* & *poſt:* quot verba, tot errores, *&c.*

C. JULII HYGINI,

AUGUSTI LIBERTI,

FABULARUM LIBER.

EX CALIGINE, CHAOS.

[a] Ex Chao & Caligine, Nox, Dies, Erebus, Æther.

Ex Nocte & Erebo [b] Fatum, Senectus, Mors, [c] Lethum, [d] Continentia, Somnus, Somnia, [e] id est, Lysimeles, Epiphron, Dumiles, Porphyrion, Epaphus, Discordia,

a EX *Chao & Caligine*] Aliter γενεαλογεῖ Hesiod. Θ. 124. cui ex Chao Erebus & Nox: ex Nocte autem Æther & Dies nascuntur. Aliter etiam Varro, secundum quem Nox non soror, sed filia est Erebi. Quâ de re videndus Victorius Var. Lect. lib. III. cap. 4. Festus in *Erebum*. Caliginem εἰδωλοποιεῖ heic Hyginus, ut in Aspide Ἀχλὺν Hesiodus. Heraclid. Alleg. Hom. p. 143. ed Gesn. Πρὶν ἢ διακεκρίσθαι τὰ νῦν βλεπόμενα, νὺξ ἦν τὸ σύμπαν, ὃ δὴ χάος ποιητῶν ὀνομάζουσι παῖδες.

b *Fatum*] Cum & hoc, & quæ deinde subjunguntur, earum sint rerum vocabula, quæ inter εἴδωλα reposuerunt olim οἱ ἔξωθεν, majusculis à capite literis pingenda omnia cum Cl. Scheffero duxi.

c *Lethum*] Hinc lucem verbis illis Virgilii Æn. VI. vers. 278. *Tum consanguineus Lethi Sopor*, fœnerat Turneb. Adv. lib. XXVIII. 43. Celeberrimus Schefferus mallet, *Lethe*, propter illud præcedens *Mors*. Et sanè non de nihilo dubitat. Videntur tamen mihi, dum intentius cogito, Hyginiana ista, *Fatum, Mors, Lethum*, exprimere velle illa Hesiodea, Μόρος, Κὴρ, Θάνατος. Mythol. illam, quâ somnus lethi frater dicitur, eleganter allusit Demophilus in Sent. Pyth. Ἄγρυπνος ἔσο καὶ νοῦν. συγγενὴς γὰρ τοῦ ἀληθινοῦ θανάτου ὁ περὶ τοῦτον ὕπνος. Interpres, *morti affinis est.* verte, *mortis consanguineus.*

d *Continentia*] Puto legendum, *Contentio.* Ista παρ᾽ ἔμοιγε κρίσει est Ἔρις Hesiodi, vel Νεῖκος Empedoclis, de quo præter alios Clemens Paræn. pag. 42. Ed. Morell.

e *Id est, Lysimeles &c.*] Cl. Schefferus emendat, *item Lysimeles*. Sive glossatoris hæc, sive Hygini sint, mihi docere nos velle videtur, quæ somniorum sint vocabula. Ita mox habes: *Parcæ tres, id est, Clotho, Lachesis, Atropos.* Et paulo inferius: *Furiæ tres, id est, Alecto, Megæra, Tisiphone.* Cap. 24. *Peliades, id est, Alcestis, Pelopia,* &c. 178. *Quinque superfuerunt, id est, Chthonius, Udæus,* &c. 276. *Insulæ sunt novem, id est, Andros, Micos,* &c. Protenus istas voculas, *id est*, expellerem, nisi illis ad eundem modum etiam usum Fulgentium animadvertissem. velut lib. I. *Equis condigna sic posuerunt nomina, id est, Erythreus, Actæon, Lampos, Philogeus,* lib. II. *Filias solis amore succendit, id est, Pasiphaen, Medeam,* &c. Servius eo sensu τὸ *ut* usurpat ad Ecl. VI. 52. *Sobolem ejus inhonestis amoribus subjecit, ut Circen, Medeam, Pasiphaen.* Nasoni lib. XI. Met. Fab. 10. Somnia dicuntur *Icelos, Phobetor, Morpheus, Phantasos.* Pro *Dumiles*, quod mihi valde suspectum,

dia, Miseria, Petulantia, Nemesis, Euphrosyne, Amicitia, Misericordia, Styx, Parcæ tres, id est, [f] Clotho, Lachesis, Atropos: Hesperides, Ægle, Hesperie, [g] Ærica.

Ex Æthere & Die, Terra, Cœlum, Mare.

Ex Æthere & Terra, Dolor, Dolus, Ira, Luctus, Mendacium, Jusjurandum, Ultio, Intemperantia, Altercatio, Oblivio, Socordia, Timor, Superbia, [h] Ingestum, Pugna, Oceanus, Themis, Tartarus, Pontus, & Titanes, Briareus, [i] Gyges, Steropes, [k] Atlas, Hyperion, & [l] Pto-

vide an restitui Hygino possit, *Bumeles* vel *Epimeles*.

f *Clotho*] Non insulsa est horum nominum ἐτυμολογία, quam ad Eurip. Orest. vers. 130. dat Scholiastes, sed haustam, ut postea deprehendi, ex auctore libri de Mundo. Invenies eandem apud Diacon. in Hesiod. Aspidem pag. 208. Edit. Heinsianæ, & anonym. in Θεογ. pag. 249. Adde Phornutum c. 13. Tzetz. in Lycophr. pag. 29.

g *Ærica*] Ut nihil certius, quam corruptum hoc esse vocabulum, ita, quemadmodum restitui debeat, incertum. Vide tamen, an fuerit *Erythia* vel *Hestia*: nisi mavis, *Vesta*, ut digammos sit adjecta, quemadmodum Servius loquitur ad Æn. I. 296. Apollodorus l. II. Ἑσπερίδες Αἴγλη, Ἐρυθία, Ἑσία, Ἀρέθουσα. Apollonio l. IV. vers 1427. sunt Αἴγλη, Ἑσπέρη, Ἐρυθηΐς. Lactant. ad II. Stat. Theb. vers. 285. *Ægle, Hesperie, Arethusa*. Fulgentio Virgil. Continentiâ, *Ægle, Hesperie, Medusa, Arethusa*. Sequitur Hesiodum heic Hyginus Θ. vers. 215. Alii Hesperi vel Atlantis filias faciunt Hesperidas: vide Serv. ad Æn. IV. 484.

h *Ingestum*] Nobilissimus Heinsius legit, *Incestum*. Cl. Schefferus, *Vis, Bellum*. Heinsianam conjecturam præfero; quam & margini libri olim sui, quem nunc possidet vir Ampliss. Wil. Goesius, illeverat Jos. Scaliger. Ortum arbitror vitium ex corruptâ pronuntiatione, quâ seducti librarii veterum scriptorum loca non pauca corruperunt. Servius ad Georg. l. I. v. 194. *Amurca per C scribitur, & per G pronuntiatur, C. Gajus, Cn. Gneus.* Quint. l. I. 7. *Quid quæ scribuntur aliter, quam enuntiantur? Nam & Gajus C litterâ notatur, quæ inversa C mulierem declarat.* Hinc est ergo, quod *Lygurgus* in vetustis Petronii & Macrobii editionibus; *Pyragmon* apud Servium, *Progne* apud nostrum Hyginum; *Curgulio* legitur apud veterem Horat. Commentatorem. Talia sunt, *Satirigon* pag. 171. *Verruga* 80. *Carruga* 181. not. Tyr. & Senecæ. *Tegmessa* pro *Tecmessa*. Dict. lib. II. Lexicon Cyrill. Ἐλαίου τρυγία, *amurga*. Adde not. ad Cap. 45.

i *Gyges*] Ita Hesiodus Θ. 149. Palæphatus cap. 20. Schol. Apollon. ad lib. I. Argon. Æschyli ad Prometh. vers. 351. Servius ad Æn. X. v. 565. Etymol. magni Auctor in τριτοπάτορες. Schol. Nicandri pag. 42. Sen. Herc. Oet. 177. Apollodoro autem lib. I. est Γύης. fors fuat an librarii vitio; quanquam Horatianam lectionem; lib. II. Od 17. *Centimanus Gyas*, illo Apollodori loco defensum eat Muret. Var. lect. VI. 12. Confer omnino, quæ ad lib. II. Amor. El. I. & lib. IV. Trist. El. 7. notavit nobilissimus Heinsius.

k *Atlas*] Atqui Atlas inferius ex Japeto & Clymene dicitur natus. An *Arges* fuit? Cyclops enim ille & Steropis socius. Non dixerim. Nam Atlantem Titanorum ducem facit c. 150. ut & Lactantius ad Stat. Thebaid. lib. II. v. 4.

l *Ptolus*]

& [l] Ptolus, Saturnus, Ops, [m] Moneta, Dione, [n] Furiæ tres, id est, Alecto, Megæra, Tisiphone.

Ex Terra & Tartaro, [o] Gigantes, Enceladus, [p] Coemse, [q] Lentesmophius, Astræus, Pelorus, [r] Pallas, Emphitus,

l *Ptolus*] Etsi idem videtur, non est tamen, qui mox, ut & cap. 140. *Polus* audit. Hesiodi Theogoniam si sequare, *Cœus* rescribendum dicas. Sed ille inferius ponitur inter Gigantes. At etiam apud Apollodorum lib. I. inter natos ex Cœlo & Tellure bis comparet. Verum priore loco, ubi Centimanos recenset, pro Κοῖον censeo reponas Κόττον ex Hesiod. Θ. Κόττος τε Βριάρεώς τε Γύγης θ', ὑπερήφανα τέκνα. *Pholus*, qui propius ad Hygini scripturam accedit, Centauris accensetur à Mythologis. Ne alios nunc memorem, nostrum vide Astron. II. 38. Superest ergo, ut *Cottus* & heic scribatur.

m *Moneta*] Illa est *Mnemosyne* Hesiodo & Apollodoro. Vidit id Turnebus, cum scriberet Advers. l. XXVIII. 3. *Moneta Hygino est, quæ Mnemosyne à Græcis vocatur.* Confirmant id Glossaria Steph. *Moneta*, Μνημοσύνη. *Muneta*, μνημοσύνη. Μνήμη appellatur Anthol. lib. I. sect. VIII. I. *Memoria* Arnob. lib. III. Alia *Dea Moneta* est, cujus meminit Schol. Juvenal. ad Sat. XI. v. III. Arnobii, quem adduxi locum ex lib. III. pag. 121. Ed. Leid. *Jovis cæteri prædicant ex Memoriâ uxore vel mente.* corruptum esse censet nobiliss. Heins. legitque, *vel Mneme.* Vide quæ idem huc facientia notavit ad lib. V. Met. v. 268. Isidor. lib. I. Orig. c. 14. *Inde à Poëtis Jovis & Minervæ esse eas filias constitutum est.* Nimirum Minervam quidam memoriam esse dixerunt. Arnob. pag. 118. lib. III. *Unde ipsum nomen Minerva, quasi quædam Meminerva formatum est. Quod si ita est, nulla est ergo Mentis filia, nulla Victoriæ, nulla Jovis enata de cerebro.* An & heic reponendum *Mnemes filia?* Sane Minervæ puerorum memoriam forte hac de causa attribuerunt. vide August. C. D. c. 3. lib. VII. Sed verius puto *Metis filia*, de qua paulo inferius.

n *Furiæ*] Secundum Æschylum Nox est Furiarum mater, ut ad Æn. III. 212. notavit Serv. Ab Æschylo rursus abeunt Epimenides & Ister apud Sophocl. Schol. Oedip. Colon. v. 41. Tzetzes ad Lycophron. pag. 72. Κατὰ μὲν Ἡσίοδον, καὶ λοιποὺς ἐκ τῶν σταγόνων τοῦ αἵματος τῶν αἰδοίων τοῦ Κρόνου ἐγένοντο. vide Hesiod. Θεογ. vers. 183. Erravit ergo Crispinus, sive alius est, qui Theogoniam in tabulas redegit, quando inter natos ex Cœlo & Terrâ Furias, Gigantas & Melias ponit; quos omnes Terra ex guttis sanguinis genitalium Cœli produxit κατὰ τὸν Ἡσίοδον.

o *Gigantes*] Hi alii sunt à Titanibus. Nam Terra irata, quod in Tartarum conjecisset Titanas Jupiter, Gigantes produxit. Ita docet Scholiast. Apollon. ad lib. II. 40. Hinc ergo Γηγενεῖς Græcis, & *Terrigenæ* Latinis. Gloss. Isid. *Terrigenæ, Gigantes.* Servius ad Æn. VI. 580. *Titanas contra Saturnum genuit: Gigantes postea contra Jovem.* Isacius in Lycophron. à Terra productos ait Titanibus iratâ. vide pag. 16. Sed monstra illa ut συγγενῆ sunt, ita confundi sæpe animadvertas. Procopius Gazæus ad lib. II. Reg. cap. 5. τοὺς γίγαντας καὶ τιτᾶνας ὀνομάζων· οὓς ῥαφαεὶν Ἑβραῖοι φασιν. Isidor. lib. XV. cap. I. *Hanc construxisse perhibentur Titanes, id est, gigantes.* Justin. XLIV. 4. *In quibus Titanas bellum adversus Deos gessisse proditur.* Imo Hesiodus ipse Θεογ. v. 207. Gigantas cognomento Titanas vocatos à Cœlo ait.

p *Coemse*] Micyllus, *Cœus.* Et ita legendum esse velle videtur Virgil. Æn. IV. v. 179. *Extremam, ut perhibent, Cœo Enceladoque sororem Progenuit.*

q *Lentesmophius*] Cl. Schefferus conjicit: *Helenius, Ophius.* Nisi *Ophius* idem est qui *Ophion*, malim *Ophion.* Apud Apoll. enim lib. I. v. 503. Titanum quidam *Ophion* celebratur, cujus & Homeri Scholiastes meminit ad Iliad. Θ. 479. & Claud. R. P. III. 348.

r *Pallas*] Agnoscit illum inter gigantes.

phitus, [s] Phorcus, [t] Jenios, Agrus, [u] Alemone, Ephialtes, [x] Eurytus, Effra, Corydon, Pheomis, Theodamas, [y] Otus, Typhon, [z] Poliboetes, Menephiaraus, Abſeus, [a] Colophomus, Japetus.

Ex Ponto & Mari piſcium genera, Oceanitides, [b] Heſtyæa, [c] Melie, Janthe, [d] Admeto, Siluo, [e] Paſithoe, [f] Polyxo, Eurynome, [g] Euagoreis, Rhodope, [h] Lyriſcitia. [i] Teſchi-

tes. Claud. Gigant. v. 95. Etymol. auctor in Παλλάς. *Emphytum*, qui mox ſequitur, non invenio apud alios. *Hippolytus* eſt apud Apollodorum.

s *Phorcus*] Hic Ponti & Terræ eſt filius aliis. Forte *Phrutus* reponendum, quem inter gigantes numerat Heſiod. Schol. ad Θεογ. pag. 248. ed. Heinſ.

t *Jenios agrus*] Repono, donec alter melius divinet, *Clytius*, *Agrius*. hi enim apud Apollodor. inter Gigantes recenſentur. Tum *Agrius* ſane perquam aptum viro feroci nomen. Cap. 175. *Agrius Parthaonis filius*. Nec aliam ob cauſam, quam ob ferocitatem, cani datur. 181.

u *Alemone*] Volui antehac *Alemon*, delero τοῦ *E.* quod ex ſequenti voce adhæſiſſe mihi videbatur. Sed cum inter Gigantum vocabula necdum illud nomen repererim, adſentior non invitus Cl. Scheffero reponenti, *Alcyoneus*; niſi mavis, *Alcon*. Uterque enim Gigas fuit.

x *Erytus*, *Effra*, *Corydon*] Lego, *Eurytus* ex Apollodoro, & mox *Echion* pro *Effra*. De *Corydone* dubito. Γρατίων eſt Apollodoro. ſed & ille mihi ſuſpectus.

y *Othus*] Scribe ſine aſpiratione, *Otus*. Cap. 28. Oton & Ephialten Aloei & Iphimedes facit filios. Sequitur heic Eratoſthenem, qui & ipſe inter Terrigenas memoravit olim Oton & Ephialten. Quod autem ab Aloei uxore eſſent educati, inde fictum Aloei eſſe liberos. vide Schol. in Apollon. lib. 1. v. 482.

z *Poliboetes*] Lego *Polybotes* ex Apollod. *Menephiaraus*, *Aſius*, pro *Menephiarus*, *Abſeus*.

a *Colophomus*] Mallem, *Polyphemus*, vel *Colophemus*. Alia gigantum nomina, ſi deſideres, invenies apud Heſiod. Schol. in Theog. pag. 248. Edit. Heinſianæ. & Claud. in Gigantom.

b *Heſtyæa*] Corruptum hoc vocabulum arbitror. *Petræa* ex Heſiod. Θ. v. 157. vel *Idothea* ex cap. 182. libenter reſcripſerim.

c *Meliæ*] Meliæ arborum Nymphæ ſunt, de quibus Tzetzes ad Heſiod. p. 48. & Call. interpretes ad Hymn. 1. & 4. Scribas heic *Melie*. Nomen id muliebre, quod occurrit etiam infra c. 17. Nec movet me, quod *Melie* Apollodoro Nereiſin accenſetur. Hæc enim cognatorum numinum vocabula confundit non ſemel in his Indiculis Noſter. Auctor Etymol. in Ἀπία. Τὸ γὰρ παλαιὸν ἐκαλεῖτο Αἰγιάλεια ἀπὸ Αἰγιαλέως, τοῦ υἱοῦ Ἰνάχου τοῦ ἐν Ἄργει ποταμοῦ, καὶ Μελείης τῆς ὠκεανοῦ. lego Μελίης. Μελία vocatur à Tzetze & Scholiaſt. Euripidis.

d *Admeto*] Gr. Ἀδμήτη. An ergo *Admete* ſcribendum? dubito. Inferius *Xantho* habes ex Græco Ξάνθη.

e *Paſiphe*] *Paſiphae* eſt in Oceanitidum Catalogo apud Heſiodum. atque ita heic reſcripſerim.

f *Polyxo*] Malis forte *Pluto* vel *Calypſo* ex Heſiod. Θ. 359. Cave tamen quicquam temere mutes. Vide noſtrum cap. 182.

g *Euagoreis*] Scribo ex Heſiodo & Apollodoro *Euagore*, quanquam inter Nereidas eam, ut & *Menippen*, uterque numerat.

h *Lyriſcitia*] Cl. Schefferus, *Lyſianaſſa*. Non improbo. invenitur enim inter Nereidas apud Heſiodum & Apollodorum. Suſpicatus tamen ſum aliquando *Liriopen* & *Criſien* in unam iſtam vocem coaluiſſe.

i *Teſchi-*

i Teſchinoeno, Clitemneſte, k Piecus, Menippe, Argia. Ejuſdem ſeminis flumina, Strymon, Nilus, Euphrates, Tanais, Indus, Cephiſus, l Iſmarus, m Axenus, Achelous, Simois, Inachus, Alpheus, Thermodoon, Scamandrus, Tigris, n Mæandrus, Orontes.

Ex Ponto & Terra o Thaumas, p Tuſciverſus, Cepheus.

Ex Nereo & Doride Nereides quinquaginta, Glauce, q Thalia, r Cymodoce, s Neſæa, Spio, Thoe, t Cymothoe, u Actæa,

i *Teſchinoeno*] Lego *Tyche*, *Phœno.* Et mox pro *Clitemneſte*, *Clytie*, *Mneſtho.* ex Græc. Κλωτίη, Μενεσθώ. utraque eſt apud Heſiodum.

k *Piecus*] Suſpicor ab Hygini manu eſſe, *Perſeis*, ex Heſiod. Θ. ubi Περσηΐς.

l *Iſmarus*] Merito probat Micylli conjecturam, *Iſmenus*, Cl. Schefferus, non enim Iſmarus fluvius, ſed mons, urbs, & palus eo nomine.

m *Axenus*] Cl. Schefferus, *Axius*, quod amplector. Facit ejus mentionem Anton. Liberalis c. 8. Euſtath. p. 272. Homerus Iliad. Φ. 141 & 157. ubi Schol. Ποταμὸς Παιονίας. Sed cum heic nonniſi nobiliſſimi fluvii recenſeantur, Axius autem ignobilis ſit, Pontum Euxinum denotari cenſet Nob. Heinſius. Rationem reddit in ſuis ad me literis, ex quibus, quæ huc faciunt, excerpta tecum, lector, communicabo. Sic ergo ille: Hygini cum non longè ab initio operis *Axenum* recenſeat inter fluvios, locum vacare mendâ alias, puto, ſubindicavi: deſignari enim hoc nomine pontum Euxinum, qui Ἄξενος, & licentia Poëtica Ἄξεινος olim perhibebatur, uti teſtantur cum alii ex antiquis, tum Naſo in Ponticis. *Frigida me cohibent Euxini littora ponti: Dictus ab antiquis Axenus ille fuit.* Uti inde liqueat Hyginum hoc, ut multa alia, hauſiſſe è Græcorum Commentariis. Hyginum dico, vel quicunque ſub hoc nomine auctor Mythologiæ deliteſcit. At quis locus, inquis, Euxino inter tot flumina? Fluvii nomen cum ſeſe latius extendat apud Poëtas Græcos, quam Latinos, eorum auctoritati id datum ab Hygino crediderim: præſertim cum Euxini aquam marinâ dulciorem eſſe, ac proinde gelu facilem in modum concreſcere veteres obſervent, compluribus ſeptentrionis fluviis in eum ſeſe exonerantibus. Magis mirum utique, quod Heſiodus in Θεογονίᾳ dixit ὠκεανὸν ποταμὸν, & de Ægæo mari Apollonius l. IV. Αἰγαίου ἐδύμενος ἐν ἱερο-σύμενος ποταμοῖο.

n *Meandrus*] *Mæandrus* ſcribendum. Servat ſuo more Græcam terminationem. Μαίανδρος enim Græce dicitur.

o *Thoumas*] Lege *Thaumas* ex Heſiod. & Apollodoro.

p *Tuſciverſus*] *Cepheus.* Ex conjecturâ emendare iſta, quæ aliena partim, partim monſtroſa ſunt, ſi liceat, legerim, *Ceto*, *Nereus*, *Phorcus*. Alius eſt Phorcus, cujus inter Gigantes eſt facta mentio. Ita, ut emendavi, tantum non ſcribendum clamant Heſiod. Θ. 233. & ſeqq. Apollod. lib. 1. pag. 5. Edit. Commel. Schol. Æſchyli ad Prometh. v. 792. Tres enim illos, quos reſtitui Hygino, præter Thaumantem, ex Ponto & Terrâ genitos tradunt.

q *Thalia*] *Halia* eſt Apollod. p. 5. Nihil tamen mutaverim. Tzetzes ad Heſiod. de Θαλείᾳ p. 39. Αὕτη δ' ἡ εὐωχία καὶ ἡ χάρις καὶ ἡ Νηρηΐς.

r *Cymodoce*] Homero eſt Κυμοδόκη, nec quicquam mutandum.

s *Neſæa*] Maro Georg. IV. 338. & Æn. V. 826. *Neſæe*, *Spioque*, *Thaliaque*, *Cymodoceque*.

t *Cymothoea*] Lego, *Cymothoë* ex Græ-

[u] Actæa, Limnoria, [x] Melite, Jæra, Amphithoe, Agave, [y] Doto, [z] Proto, Pherusa, [a] Dynamene, Dexamene, Amphinome, [b] Callianassa, Doris, [c] Panope, Galatea, [d] Nimertis, Apseudes, [e] Clymene, [f] Janira, [g] Panopea, [h] Janassa, [i] Mæra, Orithya, [k] Amathea, [l] Drymo, Xantho, Ligea, Phyllodoce, [m] Cydippe, Lycorias, [n] Cleio,

co Κυμοθόη. Virg. Æn. 1. v. 148. *Cymothoë simul & Triton.* Claud. Epith. Honor. v. 166. *Cingula Cymothoë*, &c. Propert. II. 20. *Candida Nesæe, cærula Cymothoë.* Non ignoro tamen, quomodo vulgatum defendi possit. Didici enim de Servio Latinos in Græcis, quæ in η desinunt, illud η plerunque vertere in IA. addere debuisset, vel EA, Talia sunt *Hippodamia* pro *Hippodame*, & *Penelopea* pro *Penelope*. Unde hoc autem? nempe inde, quod Græci id genus vocabula sine discrimine in η vel εια terminent, ut Περσεφόνη, Περσεφόνεια· Πηνελόπη, Πηνελόπεια· Εὐρώπη, Εὐρώπεια apud Mosch. Eid. II. Sed enim cum in cæteris nominibus id non frequentetur Hygino, quamobrem hæc admitti debeat, non video. Adde notas ad cap. 28. Observo præterea, cum quinquaginta ex Nereo & Doride natas dicat, hoc indiculo quadraginta novem tantum recenseri. Quamobrem suspicor, quod eadem essent proxime præcedentis vocis syllabæ, *Thoen* omisisse librarium. Repono ergo, *Cymothoë, Thoë.* Numeratur utraque inter Nereidas ab Homero. Ἰλιάδ. Σ. In numero Nereidum designando forte sequitur Euripidem in Iphig. cui itidem sunt πεντήκοντα κόραι Νηρῆος, Propertio lib. III. El. 6, & aliis nonnullis sunt centum.

u *Actea, Lymnorea*] Scrib. *Actæa, Limnorea* ex Græc. Ἀκταίη, Λιμνώρεια. Apud Apollodor. hæc, illa apud Hesiodum est.

x *Melite, Jæra, Amphithoe*] Homero Μελίτη, Ἴαιρα, Ἀμφιθόη sunt Il. Σ. Ergo nihil mutandum. *Melites* meminit quoque Virgil. Æn. v. 825.

y *Doto*] Virg. IX. 102. *Nereïa Doto.* Ubi male quidam *Clotho.* Claud. Epithal. Honor. 169. *Vellitque Coralia Doto*, Δωτὼ est Hesiodo, Homero, & Apollodoro.

z *Protho*] Lege *Proto* sine aspiratione ex Græc. Πρωτώ, Homeri, Hesiodi, Apollodori. Pariter peccatum in *Galathea* & aliis.

a *Dynomene*] Lege *Dynamene* ex Homer. Hesiod. & Apollodoro.

b *Callianassa*] Nihil muta. Καλλιάνασσα est Homero Ἰλιάδ. Σ.

c *Poenope*] Refingas, *Panope*; ex Homero, Hesiodo, Apollodoro & Val. Flacco.

d *Nimertis*] Ita scribit more sui sæculi, pro *Nemertes* ex Gr. Νημερτής. Solebant η Græcum exprimere in multis per ι Latinum. Vide notas ad cap. 31.

e *Clymene*] Celeberrimus Grævius recte, *Eulimene.* Sequitur enim inferius *Clymene.*

f *Janira*] Ἰάνειρα inter Oceaninas est Hesiodo Θ. Homerus autem Iliad. Σ. cum nostro Nereisin eam annumerat.

g *Panopea*] Cl. Schefferus, *Panope.* Sed Panopea eadem, quæ Panope, ut Penelopea, quæ Penelope. Panope autem cum jam præcesserit, quærendum aliud. Puto cum Cl. Grævio scripsisse, *Pontoporia.* Nereis enim illa in Apollodori indiculo.

h *Janassa*] Ἰάνασσα Homero est. nihil ergo mutandum.

i *Mera, Orithya*] Scribe *Mæra, Orithyia.* Μαῖρα & Ὠρείθυια Homero sunt.

k *Æmathea*] Scribe *Amathea.* Ἀμάθεια enim Homero est.

l *Drimo, Xantho, Phyllodoce*] Virg. Georg. 4. 336. *Drymoque, Xanthoque, Ligeaque, Phyllodoceque.*

m *Cydippe, Lycorias*] Virg. *Cydippe & flava Lycorias.*

n *Cleio*,

ⁿCleio, Beroe, Ephyre, Opis, ᵖAsia, Deiopea, Arethusa, Clymene, Crenis, ᵠEurydice, Leucothoe.

ʳEx Phorco & Ceto, Phorcides, ˢPamphede, Enyo, Chersis. Pro hac ultima ᵗDino alii ponunt.

Ex Gorgone & Ceto, ᵘStheno, Euryale, Medusa.

ˣEx Polo & Phœbe: Latona, Asterie, Aphirape, Perses, Pallas.

n *Cleio, Beröe*] Virgilius Oceanitidas facit. *Clioque & Beröe soror Oceanitides ambæ.*

p *Asia, Deiopea*] Vide Turneb. Adv. lib. 28. cap. 143.

q *Eurydice*] Doctissimus Grævius emendat, *Eunice*. Et sane ea est Nereis, non Eurydice, Hesiodo & Apollodoro.

r *Ex Phorco & Tetoâ*] Mycillus: *Ceto fortasse. Sic enim Hesiodus habet.* Atque ita res est. Vide Θ. v. 270. Ex Phorco & Ceto cum φορκυάδας illas Γραίας, tum Gorgonas natas vult non ille tantum, sed & Apollodorus lib. II. ἐπὶ Φόρκου γίνονται θυγατέρες, Ἐνυὼ καὶ Πεμφρηδὼ καὶ Δεινώ. ἦσαν δὲ αὗται Κήτους καὶ Φόρκου Γοργόνων ἀδελφαὶ γραῖαι ἐκ γενετῆς. Leg. παραγίνονται cum Fabro.

s *Pamphede, Enyo*] *Pephredo & Enyo* eas appellat Hesiodus. Atque ita rescriberem apud Apollodorum, nisi Ἐνυὼ & Πεμφρηδὼ eas quoque Apolloniano Scholiastæ ad lib. IV. 1515. appellari observassem. Zenobio sunt Ἐννυὼ, Μεμφρήδη, καὶ Δεινώ. Unde *Memphede* scripsisse Hyginum suspicor.

t *Dino alii ponunt*] Zenobius & Apollodorus, ut jam vidimus. Quibus adde Æschyl. Schol. ad Prometh. 792. Καὶ αἱ μὲν Φορκίδες ἦσαν τρεῖς, ἡ Ἐνυὼ, ἡ Πεφυδὼ, (scrib. Πεφρηδὼ) καὶ ἡ Δεινώ. Totus hic locus, ut ei cum Hesiodi Θεογονίᾳ conveniret, posset ita constitui: *Ex Phorco & Ceto Memphede, Enyo, Grææ: & Gorgones Stheno, Euryale, Medusa.* Pro *Chersis* reposui *Grææ*. Duas enim Græas tantum narrat Hesiodus Πεφρηδὼ & Ἐνυώ. Deinde pro *ex Gorgone* legi, *& Gorgones*. Illa vero *& Ceto* malè ex præcedentibus huc translata videri possunt à librario. Denique ista *pro hac ultimâ*, &c. pro glossemate habet Schefferus. Sed nihil est mutandum. Gorgonem enim Medusæ patrem etiam Cap. 151. facere hunc scriptorem videas.

u *Sthenno*] Corruptius German. Scholiast. Perseo. *Stenio*. *Stheno* scribe ex Hesiodo, Apollodoro, Palæphato, Fulgent. lib. I. 26. Servio ad Æn. VI, 289. Schol. Pindari ad Pyth. Od. 12. qui & σθενοῦσαν appellatam eandem ibidem tradit. Στενὼ est Zenobio Cent. I. 41. Ἀσθενὼ Schol. Æschyl. ad Prometh. v. 792. Apud Tzetzen præterea Chil. v. 22. Μορμολύκεια & Μορμόνας dictas istas Gorgonas invenies. Etymol. Magn. Sylb. Γοργεῖα, τὰ τραγικὰ προσωπεῖα. ἔνιοι μορμολύκεια.

x *Ex Polo & Phoebe*] *Polum* appellat, qui Cœus est Apollodoro, Hesiodo, Diodoro, Scholiastæ Homerico, Etymologicographo, aliisque. Unde & Κοιηνίς audit Latona Callimacho Hymn. IV. 150. Sed Κοιῒς rectius scribas cnm viris doctis. Schol. Κοίου γὰρ καὶ Φοίβης θυγάτηρ Λητώ. Vix ergo me sustineo, quin etiam Hygino reddam; *Ex Cœo & Phœbe*. Apollodorum audiamus Lib. I. *Ex Cœo & Phœbe Asterie & Latona: ex Crio & Eurybœâ Ponti filiâ nati sunt Astræus, Pallas, Perses.* Eadem Hesiodus habet Θ. 239. nisi quod pro Εὐρυβοίᾳ nobis Εὐρυβίην exhibet. Videtur ergo non tan-

y Ex Japeto & Clymene, Atlas, Epimetheus, Prometheus.

z Ex Hyperione & Æthra, Sol, Luna, Aurora.

Ex Saturno & Ope, Vesta, Ceres, Juno, Jupiter, Pluto, Neptunus.

Ex Saturno & Philyra, Chiron, Dolops.

a Ex Astræo & Aurora, Zephyrus, Boreas, Notus, Favonius.

Ex Atlante & Pleione, Maja, b Calypso, Alcyone, Merope, Electra, Celæno.

c Ex Pallante gigante & Styge, Scylla, Vis, Invidia, Potestas, d Victoria, Fontes, Lacus.

Ex

tum vitiosus. sed etiam mancus heic Hyginus, & ita supplendus ac corrigendus: *Ex Cœo & Phœbe Latona, Asterie: ex Crio & Eurybie Astræus, Perses, Pallas.* Atqui Astræus jam inter Gigantes fuit. Quid tum postea? Etiam *Pallas.* quod tamen vocabulum heic iterum vides poni. *Atlas* est inter Titanes & natos ex Japeto & Clymene. Corruptus Diaconus in hac fabula in Hesiodi Θεογ. pag. 266. Edit. Heins. ἡ Φοίβη τῷ Βίῳ συνελθοῦσα τὴν Λητὼ τίκτει. Lege τῷ Κοίῳ. Hypoth. Pyth. Pind. Λητὼ ἡ Κοίου τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ Γῆς, καὶ Φοίβης τῆς Κρόνου.

y *Ex Japeto & Clymene*] Proclus in Hesiod. p. 23. ὁ δὲ Προμηθεὺς ἦν παῖς Ἰαπετοῦ καὶ Ἀσώπης, ἢ Κλυμένης, ἢ Θέμιδος. Vide ibi plura. Secundum Tzetzen in Lycophr. p. 189. Ex Japeto & Asiâ. quod & alii voluere.

z *Ex Hyperione & Æthrâ*] Hesiod. Θ. 371. Schol. Hom. ad Iliad. Θ. 480. Schol. Pind. ad Isth. Od. v. pag. 352. Apollodorus. Lib. I. *Ex Hyperione & Thiâ.* Atque ita forte heic scribendum. Confirmatur ea conjectura ab Etymol. magni Auctore: Θεῖα, inquit, σημαίνει τὴν μητέρα Σελήνης καὶ Ἡλίου. Vocabulum illud nonnulli ἀπὸ τῆς θέας, alii ἀπὸ τοῦ θεῖν derivant, ut annotat Pindaricus interpres.

a *Ex Astræo & Aurorâ*] Apollod. lib. I. Ἠοῦς δὲ καὶ Ἀστραίου ἄνεμοι καὶ ἄστρα. Etiam virgo *Astræa*, teste Arato Phænomenis. Servius ad I. Æn. 136. *Ascræus* (Leg. *Astræus*) *unus de Titanibus, qui contra Deos arma sumpserunt, cum Aurorâ concubuit: unde nati sunt venti secundum Hesiodum.*

b *Calypso*] Hæc inter Pleiades non comparet apud Diodor. lib. III. nec apud nostrum cap. 192. Sed ejus loco *Taygeten* & *Steropen* habes. Erat tamen Atlantis filia. Vide Tib. Panegyr. Messall. nostrum cap. 125. & 243. Inter Oceaninas eam numerat Hesiodus Θ. 359. Apollodorus lib. I. aliique.

c *Ex Pallante & Styge*] Notat ad hunc locum Micyllus: *In vetusto exemplari legebatur: ex Pallante Gigante, Scylla, Stygia vis. quæ verba nos ex Hesiodo transposuimus.* Hæc ille. Scripserat nimirum auctor: *Ex Pallante & Stygâ Vis, Invidia, Potestas, &c.* Talia sunt *Syringa, Sirena, Striga*, & alia, de quibus in dissertatione nostra egimus. Deinde *Scyllam* ut non ex Pallante, sed librariorum supinitate natam, expellendam hinc censeo. Auctor ipse ex Typhone & Echidnâ natam eam dicit; ne dicam jam nec ab Hesiodo, nec ab Apollodoro inter γλυνήμαχα Pallantis agnosci. *Potestas* est Hygino, quæ illis Κράτος. *Robur* eorum interpretes reddunt. minus rectè, ut arbitror.

d *Victoria*] Vid. Serv. ad Æn. VI. pag. 423. Edit. Genev.

e *Amphi-*

Ex Neptuno & [e] Amphitrione, Triton.
Ex Dione & Jove, Venus.
[f] Ex Jove & Junone, Mars.
[g] Ex Jovis capite, Minerva.
Ex Junone [h] sine patre, Vulcanus.
[i] Ex Jove & Eurynome, Gratiæ.

Ex

e *Amphitrione*] Repono cum Micyllo, *Amphitrite*, donec me aliquis *Amphitriten* etiam *Amphitrionen* dici doceat. Tzetzes in Lycophron. pag. 144. Τρίτων κυρίως υἱὸς Ποσειδῶνος καὶ Ἀμφιτρίτης κατὰ Κόλλουθον. Soror ea Tethyos fuit, vel Tethys ipsa, ut alii volunt. Acesander Neptuni & Celænus eum facit filium apud Tzetzen. Serv. ad Æn. I. 148. *Triton similis Deus Marinus, Neptuni & Salatiæ* (scrib. *Salaciæ*) *filius Deæ marinæ ab aquâ salsâ dictæ.* De Tritone præterea consulendus Phornutus cap. 22. Gloss. Philox. *Salmacia*, ἀμφιτρίτη. Leg. *Salacia* Varro IV. L. L. *Salacia Neptuni ab salo.* Corrupta & illa in eodem Glossario: *Salmacidum.* ἁλμυρόν. Leg. *Salinacidum.* quod dictum ut *Dulcacidum. Dulcacidum*, ὀξύγλυκον. Leg. ὀξύγλυκυ cum Vulcanio. Sammonicus: *Dulcacidum laticemque cumini semine junges.* Γλυκύπικρον transfertur in Cyrilli lexico. Corrigenda ergo & illa: *Salmacia aqua* ἁλμυρὸν ὕδωρ. Lege, *Salinacida.* Neque enim amplius se mihi probat, quod antehac conjeceram, *Salinacea*; quamvis sciam, ut à vinum, vinaceus, à salum salacius, à rosa rosaceus, ita à salina salinaceus, vel salinacius posse deduci. Nam in his talibus licentia derivationis est, ut loquitur Servius ad Æn. I. 181. Notavit idem Grammaticus ad Georg. I. 31. quam Tethyn vocent alii, à Cicerone in Timæo appellari Salaciam. Ni fallor, hæc verba respexit: *Oceanum Salaciamque cœli terræque conceptu generatos editosque memoremus.* Adhæc ad v. 724. Æn. I. *Venerem meretricem Salaciam dictam veteribus.* Gloss. Isid. *Venilia, unda quæ ad littus venit. Salacia, quæ ad mare redit.* Quæ ex Varrone habet, cujus verba laudat Augustinus C. D. VII. 22. Confer Festum in *Salacia*, qui à salo ciendo dictam eam divam autumat.

f *Ex Jove & Junone Mars*] Quidam matrem ejus *Enyo* faciunt. Vide Phornutum cap. 21. Schol. Hom. Iliad. E.

g *Ex Jovis capite*] Hinc cognominata *Coryfasia* Minerva, teste Arnobio lib. IV. Vide Phornut. cap. 20. Nisi potius à matre *Coryphe* illud cognomentum traxisse dicendum est, de quâ Cicero III. Nat. Deor. & Clemens Protrept. Quare ex Jovis capite orta fingatur, non male explicat Eustath. ad Hom. Iliad. pag. 93. Alii ex *Metide* & Jove natam volebant. qua de re idem pag. 63. Edit. Bas. Apud Euseb. Præp. Eu. lib. II. pag. 38. ex Jove & Themide nascitur. Ipsum adi. Vide & præter Hesiodum Scholiast. Hom. ad Il. A, v. 195.

h *Sine Patre*] Ita Hesiod. Lucianus περὶ Θυσ. Περὶ τῆς Ἥρας ἄδουσιν ἄνευ τῆς πρὸς τὸν ἄνδρα ὁμιλίας ὑπηνέμιον αὐτὴν παῖδα γεννῆσαι τὸν Ἥφαιστον. Alii ex Jove & Junone editum eum tradidere, ut Phornut. cap. 19. Homerus: Ἥρη δ' Ἥφαιστον Κλυτὸν οὐ φιλότητι μιγεῖσα Γείνατο.

i *Ex Jove & Eurynome*] Ita Apollodorus quoque lib. I. & Hesiod. Theog. Sed alii Veneris & Liberi esse filias, alii ex Jove quidem natas, sed matrem earum *Eurydomenen* vel *Eurymedusam* tradunt, ut Phornutus cap. XV. περὶ χαρίτων. Nec desunt, qui Jovis & *Eunomiæ* filias faciant, ut Orpheus in Hymnis. Catalectorum, quæ Pithæus edidit lib. 4. Legitur vulgo epigrammate de Charitibus: *Jupiter est genitor: peperit de semine Cœli Hemonia, & Veneris turba ministra fuit.* Corrigo,

Ex Jove rursus & Junone, [k] Juventus, Libertas.
Ex Jove & Themide, Horæ.
Ex Jove & Cerere, Proserpina.
[l] Ex Jove & Moneta, Musæ.
Ex Jove & Luna, Pandion.
Ex Venere & Marte, Harmonia & [m] Formido.
Ex Acheloo & Melpomene, Sirenes, Telxiepia, [n] Molpe, Pisinoe.
Ex Jove & Clymene, Mnemosyne.
Ex Jove & Maja, Mercurius.
Ex Jove & Latona, Apollo & Diana.

[o] Ex

Eunomia; nisi mavis *Harmonia*. Lactantius ad I. Stat. Theb. v. 286. *Nomina Gratiarum sunt tria, Pasithea, Aglaie, Euphrosyne, Jovis & Harmiones filiæ. Coronidem* earum matrem appellat Nonnus Dionys. lib. VIII. Pro *Pasithea Pithonem* exhibet Proclus ad Hesiod. pag. 30. Alii *Thaliam*.

k *Juventus*] Privigna Jovis est apud Ovid. IX. Met. vers. 417. Vide Natal. lib. II. 5. Volui antehac *Juventas*. Augustinus C. D. lib. IV. II. *Dea Juventas, quæ post prætextam excipiat Juvenibus ætatis exordia.* Et lib. VI. cap. I. *Et multi colentes Juventatem Deam minime in illâ ætate viguerunt.* Agrætius in Glossis: *Juventus ipsa hominis ætas. Juventas Dea* Ἥβη. Adde, quæ ad Flor. lib. I. cap. 7. notavit Freinshemius. Nunc nihil necesse puto. Vide quæ ad Antonin. Liberalem. cap. 41. scripsimus. Servius ad Æn. I. v. 594. *Juventus est multitudo Juvenum: Juventas Dea, sicut Libertas: Juventa vero ætas. Sed hæc à Poëtis confunduntur plerunque.* Præferunt eam confusionem etiam vett. Glossæ, in quibus legas: Νεότης, *Adolescentia, Juventas, Juventus.* Γῆρας, *Senecta, Senectus, Senectas, Senium.* Et Servius ipse ad Æn. v. 134. *Hebe Græce est Juventus, filia Iunonis.* Festus: *Iuventutis sacra pro Iuvenibus sunt instituta.* Plinius lib. XXXV. cap. 10. *Supra ædiculam Iuventutis.* Quanquam *Iuventatis* ibi Plinio restituit Gronovius. Ejus soror Εἰλείθυια, de quâ Pind. Nem. Od. 7. Sed cum Diana confundunt eam nonnulli. Vide Horat. Carm. Sæc. & ibi Schol. Lactant. Argum. lib. IX. Met. Ovid. Euseb. Præp. Euangel. pag. 52. Edit. Steph.

l *Ex Jove & Moneta*] De duplici Musarum genesi consulendus Apollon. Schol. ad v. I, lib. I. Phornut. cap. 14. Diodorus initio lib. IV. Livius Odyss. *Nam diva Monetas filia docuit*, h. e. Musa. Vide Scal. ad Fest. in *Corniscarum.* Euseb. Præp. lib. II. pag. 35.

m *Formido*] Schol. Æschyl. ad Ἑπτ. v. 46. Φόβος καὶ Δεῖμος θεράποντες Ἄρεως. Adde Hesiod. Aspid. v. 188. Θ. 934. Est nempe *Formido* Hygino, quod Δεῖμος Hesiodo, & Schol. Homer. ad Ἰλιάδ. Δ. 440.

n *Molphetes, Tione*] Repono, *Molpe, Pisione.* Et pro *Teles, Raidne, Telxiepia*; nisi mavis *Telxiope*, quod Cl. Scheffero venit in mentem. Controversa Sirenum origo, controversa etiam nomina. Servius ad Æn. v. vers. 864. & Lactantius in argumentis lib. v. Metam. Ovidianarum Calliopes Musæ & Acheloi fuisse filias scribunt. Apollodorus autem lib. I. pag. 8. cum nostro Acheloi & Melpomenes; at pag. 25. quosdam ex Sterope eas natas velle. Schol. Hom. ad Odyss. M. 39. Καθὰ μὲν τοὺς πολλοὺς Ἀχελώου καὶ Στερόπης τῆς παρθένου αἱ Σειρῆνες, κατὰ ἐνίους τοῦ (Apollonium certè libr. IV. 895.) Ἀχελώου καὶ Τερψιχόρης μιᾶς τῶν Μου-

[o] Ex [*Demogorgone*] & terra, Python, [p] draco divinus.

[q] Ex Thaumante & [*Electra*] Iris, Harpyiæ, Celæno, Ocypete, [r] Podarge.

Ex Sole & [s] Persa, Circe, Pasiphae, Æeta, Perses.

Ex Æeta [t] & Clytia, Medea.

Ex Sole & Clymene, Phaethon & [u] Phaetontides, Merope, Helie, Ætherie, Dioxippe.

Ex

Μȣσῶν. Ὀνόματα αὐτῶν Ἀγλαοφήμη, Θελξιέπεια, Πισινόη, καὶ Λίγεια. Alia nomina ex aliis tibi dabit Natalis lib. VII. Myth. cap. I. Tzetzæ Chil. I. 14. & VI. 15. Isacio ad Lycophr. pag. 116. Scholiastæ Apolloniano sunt, Θελξιόπη ἢ Θελξινόη, Μολπὴ, Ἀγλαόφωνος.

o *Ex Demogorgone & Terrâ*] Quis esset Demogorgon ille, quem heic, ubi asteriscum posuerat Micyllus, Commeliniana & quæ eam secutæ sunt editiones, repræsentant, diu quæsiveram, cum tandem hæc mihi suggessit Statii Scholiastes ad IV. Theb. v. 516. *Dicit Deum Demogorgona summum, cujus nomen scire non licet.* Sed quis præter Hyginum ex summo illo Deo ortum Pythona dixit? Terræ filium dicit cap. 140. Pythonem, nec patrem nominat. Etiam Ovidio ex solâ terrâ nascitur I. Met. Quocirca Cl. Scheffero τὸ *&* videtur delendum. Ego ἐπέχω. Heraclides Alleg. Hom. pag. 75. *Draco tellus est, utpote indigena & è terrâ natus.*

p *Draco divinus*] H. e. Μαντικός. Hesych. Πύθων, δαιμόνιον Μαντικόν. Gloss. Philox. *Divinum*, θεῖον, καὶ μάντιν.

q *Ex Thaumante & Electrâ*] Ita ex conjectura Micylli suppleverunt. Convenit hoc cum illis, quæ Hesiodus habet Θ. 265. & Apollod. lib. I. Alii Ponti & Terræ fuisse filias volunt. Vide Servium ad Æn. III. 241. Jovis canes cur ab Apollonio dicantur, egregiè explicat Heinsius ad Hesiod. interpretes pag. 89.

r *Podarce*] Repone *Podarge*. vide quæ notamus ad cap. 14.

s *Persa*] *Perseis* est Hesiodo. Ciceron. III. Nat. Deor. & nostro cap. 156. ad quod diximus, cur tamen nihil sit heic mutandum. Sed in Schol. recent. ad Olymp. Od. 13. *Antiope* appellatur Æetæ mater. Quod habet ex Chio Eumeli. Vide Schol. Lycophr. pag. 35. Edit. Steph.

t *Et Clytiâ*] Rescribas *Idyia* ex Hesiod. Θ. 960. Cicer. III. Nat. Deor. Atque ita ab Hygino ipso appellatur c. 25. ut jam Cl. Schefferus observavit, & nobiliss. Heinsius Not. in Ovid. Epist. Heroid. XVII. 232.

u *Phaetontides*] An *Phaethontiades*, ut aliis appellantur? Non opus videtur. Sic Φορκίδες sunt Heraclito & Eratostheni, quæ Hesiodo Φορκυάδες; *Thaumantis* Statio II. Achill. v. 23. quæ aliis *Thaumantias*; *Heliconides* Festo, quæ Græcis *Heliconiades*. *Atlantis Calypso* Tibullo, quæ non paucis *Atlantias*, ut notavi nuper ad Anton. Liberal. pag. 336. Adjungamus his *Phasis* & *Phasias* pariter indifferenter poëtis usurpata. Tzetzæ quinque sunt *Phaëthontides*, *Ægle*, *Lampetie*, *Phaëthusa*, *Hemithea*, *Dioxippe*. Ovid. lib. II. Met. tres tantum. Noster cap. 154. septem numerat; Scholiastes German. Eridano octo. Verba ejus adscribam: *Sorores quoque Phaëtontis in arbores populos versæ sunt, lacrymæque earum in electrum durare* (lege *durari*) *dicuntur, Heliadesque appellatæ, ipsas autem nomina habuisse. Merope, Helie, Ægle, Ægiale, Petre, Phœbe, Chærie, Diosippe.* Lege, *Dioxippe*, quomodo recte exhibet Sanctandr. Editio. In Hygino hoc loco *Merope* pro *Merore*, *Ætherie* pro *Etherie* reponendum ex cap. 154. Nam quod ibi legitur, *Phoebea, Etherie*, peccatum est librariorum:

Ex Typhone & [x] Echidna, Gorgon, Cerberus; [y] Draco, qui pellem auream arietis Colchis servabat: Scylla, quæ superiorem partem fœminæ, inferiorem canis habuit, quam Hercules interemit: Chimæra, [z] Sphinx, quæ fuit in Bœotia: Hydra serpens, quæ novem capita habuit, quam Hercules interemit: & [a] draco Hesperidum.

Ex Neptuno & Medusa, Chrysaor, & equus Pegasus.

Ex Chrysaore & Callirhoe, [b] Geryon trimembris.

F A-

rum: tu scribe *Phœbe*, *Ætherie*. Corruptum prius vocabulum etiam Heracl. περὶ Ἀπίστων cap. 36. Φόβη, Λαμπετὼ, Αἴγλη. Scribe Φοίβη, ut recte noster habet cap. 156. Lactantius Arg. lib. II. Met. Ovid. *Sorores Phaëtontis, Phaëthusa, Lampetie, & Phœbe, quam quidam Lampetusam appellant*. Cæterum Λαμπετὼ eadem est, quæ Λαμπετίη, quam cum Phaëthusâ ex Neærâ suscepisse Solem canit Homer. Odyss. M. Meminit quoque ejus Hesychius: Λαμπετίη, Ἡλίου Κόρη. Adde quæ ad Fulg. lib. I. c. 15. notavi.

x *Echidna*] Filia hæc Phorcynis erat, ut vult Pherecydes ad Apollon. lib. II. 1752. quod firmatur ab Hesiodo Θ. 295.

y *Draco, qui pellem*, &c.] Eum natum Typhonis ex sanie esse, quæ de vulnere ejus, cum à Jove esset fulminatus, manarit, Apollonianus Scholiastes tradit ad lib. II. 1214. Nicandri Glossographus hoc amplius omnia δράκοντα ex Typhonis sanguine orta tradit. *Dracones dicti sunt* ἀπὸ τοῦ δρακεῖν, *quod est videre. Clarissimam enim dicuntur habere oculorum aciem. Quâ ex causâ eos thesauris incubantes custodiæ causâ finxerunt antiqui*. Festus. Adde Macrob. Sat. I. cap. 20.

a *Draco Hesperidum*] De eo Ovid. consulendus lib. IV. Met. 646. Probus ad Virgil. I. Georg. 205. *Ladonem* eum nominat Apollonius lib. IV. vers. 1396. Ad quem versum non perdideris operam, si inspexeris, quæ Scholiastes annotavit. Hesiod. Θεογ. 333. ex Phorco & Ceto natum hunc vult.

z *Sphinx*] Alii ex Chimærâ & Typhone natam eam tradidere, ut Diaconus in Hesiod. pag. 261. Edit. Heins. Hesiodus ipse v. 326. Θ. ex Ortho & Chimæra ortam refert. De Chimærâ vide nostrum cap. 57.

b *Geryon trimembris*] H. e. tricorpor. Loquitur sic etiam cap. 30. Et Serv. Æn. VII. 631. *Geryones Rex fuit Hispaniæ, qui ideo trimembris fingitur*, &c. Gloss. Philox. *Bimembres*, διμελοι, διμορφοι, δισωμοι. *Triformis* est Senec. Agam. 841. Τρικάρηνον alii, ut Hesiod. Θεογ. 287. Alii *tergeminum* appellant, Lucret. lib. 5. *Quidve tripectora tergemini vis Geryonai*. Symm. lib. I. Epist. I. *Eruta Geryonis de Lare tergemini*. Hesiod. Θ. 287. Χρυσάωρ δ' ἔτεκε Τρικάρηνον Γηρυονῆα. Justinus lib. 44. cap. 4. *Geryonem non triplicis naturæ*, &c. Aliâ notione *bimembris Peliacus* dicitur Chiron Sidonio Carm. 23. quod semifer scilicet esset, ut *bimembres* pro centauris apud Ovid. XV. Met. fab. 9. Et *nubigenæ bimembres* apud Claudian. I. Ruf. 331. quemadmodum ex Mss. restituit Nobiliss. Heinsius. Fabulam suo more explicat Apostolius verbis Palæphati. Cent. XIX. 64. Hesiod. Theog. eandem Geneal. tradit. Quid ergo sibi vult Diaconus in suis allegoriis? Ἡ Καλλιρόη ἡ τοῦ Ὠκεανοῦ θυγάτηρ χρυσάορι Πηγάσῳ μιγεῖσα Γηρυόνην γεννᾷ. Chrysaor idem est qui Pegasus? Nec prætereundum, quod *Geryon* Latine dicatur, qui Græcis est Γηρυόνης. Seneca Hercule Furent. v. 487. *Nec unâ Geryon victus manu*. Quem locum opportune nobis subjecit Nobilissimus Heinsius.

Sic

FABULA PRIMA,

Themisto.

ATHAMAS Aeoli filius, habuit ex [a] Nebula uxore filium Phrixum, & filiam Hellen: & [b] ex Themisto Hypsei filia, filios duos, [c] Sphincium & Orchomenum. Et ex Ino Cadmi filia, filios duos, Learchum [d] & Meli-

cer-

Sic *Bellerophon* cap. 57. & apud Fulgent. lib. III. cap. I. qui Græcis est Βελλεροφόντης. Quanquam Βελλεροφῶν τετρασύλλαβον agnoscit etiam Eustath. ad Iliad. π. 488. Edit. Bas. & Γηρύων Schol. Hesiod. pag. 310. Imo & Eustath. in Dionys. pag. 81. Λέγεται δὲ, inquit, ὁ Γηρυὼν, καὶ Γηρυόνης, καὶ Γηρυονεύς. De Callirhöe fabulam non protritam habes apud Servium ad Æn. IV. vers. 250. Albricus quoque cum Hygino: *de quo scribitur, quod ipse Geryon habebat*, &c. Et Festus Avienus Orâ maritimâ pag. 436. Ed. Pith. *Geryona quondam nuncupatum accepimus.* Atque hæc dicta mihi sunto ad Hygini Genealogiam, sive potius Epitomen ejus. Nam, referente Thomâ Gale viro doctissimo Dissertat. de Scriptoribus Mythologicis cap. V. Epitomen istam à se factam ait Grammaticus quidam in Isacii Vossii Bibliothecâ Maximo & Apro Coss. nisi potius totum ille hoc mythicum opusculum eo vocabulo designavit: id quod verius puto.

Ad CAP. I.

a *Nebula*] Νεφέλη nomen est proprium, quod minus rectè *Nebula* Latine efferre videntur Hyginus & Germanici Scholiastes. Quod notatum quoque Barthio video ad Stat. pag. 1607. Tom. III. Secutus illos Lactantius ad Stat. I. Achill. v. 65. Cui illa *Nephele Nubes* est. Ut & nostro Astron. II. 21. Est tamen non indoctus auctor, Arnobium dico, quo tueri se possint. *Mnemosynen* enim ille Musarum matrem *Memoriam* lib. II. appellat. Cui accedit Augustin. de Ordin. cap. 14. & Capella, cui Eris *Discordia* est lib. I. Nupt. Philol. Imo nec illis tantum, sed & aliis hæc talia frequentantur. Hinc ergo Phryxus *Nubigena* Columell. lib. X.

b *Ex Themisto filios duos*] Herodorus autem apud Scholiastem Apollonii ad lib. II. vers. 1147. ait ἐξ Ἀθάμαντος καὶ Θεμιστοῦς γενέσθαι παῖδας Σχοινέα, Ἐρύθριον, Λεύκωνα, Ποῖον. νεωτέρους δὲ, Φρίξον καὶ Ἕλληνα. Apollodor. lib. I. καὶ γήμας Θεμιστὼ τὴν Ὑψέως, ἐγέννησε Λεύκωνα, Ἐρυθρόλην, Σχοινέα, Πτῶον. Nisi tu nevis, Lector, corrigam ex Herodoro Apollodorum, & rescribam apud eum, Ἐρύθριον & Ποῖον. Sed retrahit nos Pausanias in Bœoticis: Εἶναι δὲ Ἀθάμαντος καὶ Θεμιστοῦς παῖδας τὸν Πτῶον. Quam putem omnium certissimam esse scripturam. vel certe Πτῶον ex Nonni Dionysiac. extremo lib. IX. Ubi dicuntur Σχοινεὺς, Λεύκων, Πορφυρίων, Πτῶος. Τιτωνον eum appellat Tzetzes in Lycophronem pag. 7. Verba ejus adscribam: Ἐκεῖ δὲ γήμας Θεμιστὼ τὴν Ὑψέως, γεννᾷ Λεύκωνα, Ἔρυθρον, Σχοινόα, Τίτωνον. Lege Σχοινέα pro Σχοινόα. & Ἐρύθριον, pro Ἔρυθρον.

c *Sphincium*] Infra. cap. 239. *Plinthium* appellat. Utrum rectius sit, nondum habeo dicere. Et forte neutrum rectum, & *Schœneus* in locum *Sphincii* substituendus.

d *Et Melicertem*] Etiam filiam Euricliam, ut vult Zenobius Cent. IV. 38. qui Themistonem ignorat, ut Nephelen Herodorus. Quam mirè in hac fabula varient veteres, discere potes

ex

certem. Themisto, quod se Ino conjugio privasset, filios ejus interficere voluit. Itaque in regia latuit clam, & [e] occasione nacta, cum putaret se inimicæ natos interfecisse, suos imprudens occidit, à nutrice decepta, quod eis vestem perperam injecerat. Themisto cognita re, ipsa se interfecit.

II. *Ino.*

INO Cadmi & Harmoniæ filia, cum Phrixum & Hellen ex Nebula natos interficere voluisset, iniit consilium cum totius generis matronis, & conjuravit, [a] ut fruges in sementem quas darent, torrerent, ne nascerentur: ita ut, cum sterilitas & penuria frugum esset, civitas tota partim fame, partim morbo interiret. De ea re Delphos mittit Athamas satellitem: cui Ino præcepit, ut falsum responsum [b] ita referret: Si Phrixum immolasset Jovi, pestilentiæ fore finem. Quod cum Athamas se facturum abnuisset, Phrixus ultro ac libens pollicetur se unum civitatem ærumna liberaturum. Itaque cum ad aram cum infulis esset adductus, & pater Jovem comprecari vellet, satelles misericordia adolescentis, [c] Inus Athamanti consilium patefecit. Rex facinore cognito, uxorem suam Ino,

ex Scholiaste Pindari ad Pyth. Od. IV. Ταύτην ὁ μὲν Πίνδαρος Δημοδίκην φησιν, Ἱππίας δὲ Γοργῶπιν. Σοφοκλῆς δὲ ἐν Ἀθάμαντι, νεφέλην, Φερεκύδης δὲ Θεμιστώ. Nota præterea, Learchum & Melicerten eundem esse quibusdam. Tzetzes in Lycophr. Ἔσχε γήμας Ἰνὼ, γυναικὶ Κλέαρχον, τὸν παρά τισι Λέαρτον, καὶ Παλαίμονα, τὸν καὶ Μελικέρτην. Pro Λέαρτον malim Λέαρχον, quemadmodum aliis appellatur.

e *Occasione nactâ*] Ita etiam cap. 8. 28. 120. & 140. loquitur, ut nihil opus sit *inventâ* Micylli.

Ad CAP. II.

a *Ut fruges torrerent*] Ita etiam narrat Tzetzes ad Lycophr. pag. 7. Schol. Stat. I. Achill. 65. Apollod. lib. I. Zenobius loco cap. I. adducto. Scholiastes Homeri ad Iliad. H. v. 86. Aliter Apostolius ex Sophocle Cent. XIII. 46.

b *Ita referret*] H. e. iis verbis, quæ mox subjiciuntur. Sic habes cap. 69. *Atque ita interrogavit.* 171. *Cui fata ita cecinerunt.* 125. *Quos illâ conditione ita differt.* Albricus cap. 20. *Cui sic respondet, nil in hoc ei posse præstare.* Schol. Stat. Thebaid. I. v. I. *Cui ita locuta est.* Adde notas ad cap. 69.

c *Inus consilium patefecit*] Eustath. ad Iliad. pag. 242. narrat, ancillam Ἄλον μηνῦσαι τὴν Ἰνὼ φρύγειν τὰ σπέρματα, hoc est, prodidisse. Mentio hujus fabulæ, quod fugit hactenus viros doctissimos, fit quoque Astron. II. 20. Ubi de Ariete ait: *Habere tempus anni, quo frumentum seritur. Ideo quod ortum severit ante, quæ maximè fugæ fuit causa.* Sanctandr.

quod

Ino, & filium ejus Melicerten Phrixo [d] dedidit necandos. Quos cum ad supplicium duceret, Liber pater [e] ei caliginem injecit, & Ino suam nutricem eripuit. Athamas postea ab Jove insania objecta, Learchum filium interfecit. At Ino cum Melicerte filio suo in mare se præcipitavit. Quam Liber [f] Leucotheam voluit appellari: nos matrem Matutam dicimus: Melicerten autem Deum Palæmo-

quod hortum severit. At legendum. *Quod id Ino tostum severit.* Duxit me ad eam conjecturam, cum ipsa fabula, tum editio Veneta anni 1485. *&* $\overline{io}$. *ortum quod severit.*

c *Inus*] Infr. cap. 186. *Perfidia Theanus.* Gloss. Steph. *Gorgus*, Γοργὸν@. Virgil. Æn. x. 199. *Fatidicæ Mantus, & Tusci filius amnis.* Ad quem versum Servius Danielis: *Mantus vero Græcè declinavit; nam si Latine vellet*, Mantonis *diceret*, *ut ait Plautus* Jonis. Charisius lib. I. *Quæ ideo quidam Græcè declinare maluerunt, hujus Didus, Sapphus, Inus. Sed melius esset secundum Latinam consuetudinem hujus Sapphonis & Didonis dicere. Nam & Pacuvius sic declinat:* Filios sibi procreasse per eandem Calypsonem autumant. Capella lib III. pag. 72. *Ea vero, quæ primam sui positionem integram servant, ut Io, Ino, Græco more declinantur, ut faciant in genitivo*, Ius, Inus. Priap. Carm. LXVII. *Penelopes primam Didus fac prima sequatur.* ita legit Nobiliss. Heinsius, non, *Didonis prima sequatur.*

d *Dedidit necandos*] Donatus ad Terent. Andr. I. 2. Dare *est quod repetas*: dedere *est ad perpetuum.* Damus *amicis*: dedimus *tantum hostibus.* Horat. III. od. 27. *Si quis infamem mihi nunc juvencum dedat iratæ.* Hyginus tamen infr. cap. 8. *Dircæ uxori Lyci data erat in cruciatum.* Sallust. in Cat. 45. *velut hostibus se prætoribus dedit.*

e *Ei caliginem injecit*] Caligo est ἀορασία. Moschopulus in Hesiod. Ἔργ. A. Ἐνδυσαμένη ἀορασίαν, *tecta caligine.* Poeta dixerat, Ἠέρα ἑσσαμένη. minus expressè interpretes, *aëre induta.* Οἱ ὁ Gen. XIX. II. Τοὺς δ' ἄνδρας ἐπάταξαν ἐν ἀορασίᾳ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου. Ἀποτύφλωσις dicitur Zachar. XII. 4. Gloss. vett. *Caligo*, σύγχυσις ὁράσεως. Noster c. 24. *Caliginem eis objecit, & ex venenis multa miracula fecit.* 98. *Diana virginem miserata est, & caliginem eis objecit.*

f *Leucotheam*] Male infr. cap. 125. & 224. *Leucothoam* eam fecerunt librarii, ut demonstravimus ad Anton. cap. 15. Idem vitium occupavit Servium ad I. Georg. 437. *Ino & Melicerta filius, postquam sunt in numina commutati, Græce Palæmon & Leucothöe sunt appellati: Latine Portunus & Mater Matuta.* Et Lactantium quoque lib. I. cap. 21. *Ino, postquam se præcipitavit, Leucothoa, Materque Matuta, & Melicertes filius ejus Palæmon, atque Portunus.* Ovid. VI. Fast. 545. *Leucothee Grajis, Matuta vocabere nostris.* Nec aliter Cicero I. Tuscul. & III. Nat. Deor. Consentiunt vett. Gloss. Steph. sive Philoxeni: *Mater Matuta*, Λευκοθέα. *Portunus*, Δαίμων θαλάσσιος. Nempe qui portubus præest, ut ait Serv. ad Æn. V. 241. Quo loco recte non *Leucothoam*, sed *Leucotheam* ejus matrem appellat, ut & Cyprianus Tract. IV. Stat. IX. Theb. 402. Augustin. C. D. lib. XVIII. 14. Dictam illam divam etiam *Albuncam* docent me laudatæ modo Glossæ. *Albunea*, Λευκοθέα. Glossarium Cyrilli: Λευκοθέα, *Albunca*, *Mater Matuta.* Gloss. Isid. *Albana*, *Mater Matuta.* Malim *Albunea.* Βύνη est Græcis. Vide Schol. Lycophr. pag. 23. Adde, quæ habet Festus in *Mane* & *Matrem Matutam.* Festa ejus Deæ dicta Matralia, ut docet Lactant. lib. I. cap. 6. qui & Tiburtem Sibyllam Albuneam dictam autumat. Nonnulli Leucotheæ nomine au-

læmonem, [g] quem nos Portunum dicimus. Huic quinto quoque anno [h] ludi gymnici fiunt; qui appellantur ἴσθμια.

III. *Phrixus.*

PHRIXUS & Helle, [a] insania à Libero objecta, cum in sylva errarent, Nebula mater eo dicitur venisse, & arietem inauratum adduxisse Neptuni & Theophanes filium, eumque natos suos ascendere [b] jussit, & Colchos ad regem Æetam Solis filium transire, ibique arietem Marti immolare. [c] Ita dicitur esse factum. [d] Quo

auroram appellant. Capella lib. II. *An Leucothea succenderet facem lumenque purpureum.* Cæterum quod Inoni heic, id Thaliæ tribuit Diodorus lib. v. Unde dicta sit Leucothea, invenies apud Hom. Schol. Odyss. E. 334. Nonn. Dionys. lib. x.

g *Quem nos Portunum*, &c.] Portuni nomen non Palæmoni tantum, sed & Neptuno esse tributum ad Capell. lib. I. observat Grotius. Cæterum hunc Melicertem à matre etiam *Inoum* fuisse dictum notat Horat. vetus Scholiastes, in Art. Poet. In quo tamen falli eum libens credo Illustri Heinsio. Virg. I. Georg. 437. *Inoo Melicertæ.* Servius recte: *Inoo Patronymicum est à matre Ino: Melicerta proprium numinis.* De eo numine in Gloss. MSS. I. Georg. *Unam clavem tenens pingi solet.* Notandum heic, quod observat Lactant. lib. I. cap. 21. *Solent mortuis consecratis nomina immutari.* vide ibi seqq.

h *Ludi Gymnici*] Vide infr. cap. 273.

Ad CAP. III.

a *Insania objecta*] Sic infr. cap. 166. *Illæ à Minervâ insaniâ objectâ in mare se præcipitarunt.* 184. *Per insaniam à Libero objectam.* Astron. II. 13. *Insaniâ à Minervâ injectâ.* Hoc est, quod Ovidius dicit. I. Met. 725. *Oculis Erinnyn objectare.*

b *Jussit*] Schefferus, vir celeberrimi nominis, emendat *Jussisse.* Et sane ita postularet politior Syntaxis. Est tamen, cur dubitare possis, an non & hoc cæteris, quæ, ut lenissimè dicam, ἀνακόλουθα sunt apud hunc scriptorem; sit annumerandum. Cap. 55. *Exporrectus jacere dicitur. Et Serpens ei appositus est*, &c. 84. *Dicitur aquam recedere. Item poma ei super caput pendent.* 14. *Lynceus sub terrâ latentia quæque vidisse dicitur, neque ullâ caligine inhibebatur.* Imo Lactantius ad Stat. II. Theb. 281. qui hanc fabulam ex Hygino transscripsit, tantum non vetat quicquam mutari: *Phrixus & Helles* (scrib. Helle) *insaniâ à Libero objectâ, cum in sylvâ errarent, Nebula mater eorum venisse dicitur, & arietem aureo vellere insignitum exhibuisse, in quo prædictos filios ascendere jussit.*

c *Ita dicitur esse factum*] Non sine causa videntur mihi hic asteriscum posuisse, non quod aliquid deesse, sed quod locum non omni ex parte sincerum esse putem. Quem enim sensum, quem usum hoc loco habent frigida & insulsa illa: *Ita dicitur esse factum.* Quid liberis præceperit mater; utique in proxime superioribus abunde exponitur. Quam studiose vero illi ejus auctoritati obtemperaverint, in sequentibus declaratur. Conjunctis igitur omnibus, & unâ tantum additâ litterulâ, sensum iis restituo, ni valde fallor, commodissimum: *Ita dicitur esse factum, quod, cum ascendissent & ar. e. i. p. d. Helle de ariete decidit:* Sensus est. Ea re, hac de causa, hoc pacto dicitur esse factum, quod Helle decidit de ariete, cum in eum ascendissent ipsa & Phrixus ex præcepto matris. Dixissent forsan alii, *ut decideret*; sed alterum æque probum est, licet minus fre-

[d] Quo cum aſcendiſſent, & aries eos [e] in pelagus detuliſſet, Helle de ariete decidit, ex quo [f] Helleſpontum pelagus eſt appellatum. Phrixum autem Colchos detulit. Ibi

frequentatum, & utrumque nominativi loco ponitur. Sic fere Virgil. XI. Æn. V. 177. *Quod vitam moror invisam Pallante perempto, Dextera cauſſa tua eſt.* hoc eſt, per dexteram tuam fit, quod vitam moror, ſeu ut vitam morer. Terent. Hecyra. V. I. I. *Non hoc de nihilo eſt, quod Laches nunc me conventam eſſe expetis.* Phorm. V. 8. 9. *Non pol temere eſt, quod tu tam times.* Plaut. Mercat. III. 5. 10. *Id illi vitium maximum eſt, quod nimis tardus eſt.* Ita vero tam frequenter cauſſam notat, ut inde *itaque* pro conjunctione cauſſali habeatur Liv. I. c. 22. *Satis ſciebat Albanum negaturum. Ita pie bellum indici poſſe.* Cap. 26. *Provoco, inquit. Ita dein provocatione certatum eſt.* Phædr. fab. 30. *Ita pertinet furor illorum ad nos.* Jacobus Perizonius. Mihi hæc verba gloſſam reſipere, & è margine in textum irrepſiſſe videbantur. Innuere voluit gloſſator ille, ita factum eſſe etiam ab aliis dici.

d *Quo cum aſcendiſſent*] H. e. in quem arietem. Aſtron. II. 40. *mare, quo ille projectus eſt.* Et poſt paulo: *dolium eſſe, quo Mars ab Oto & Ephialte ſit conjectus.* Non agnoſco heic ellipſin; certè neceſſe haud arbitror ad eam confugere. Adverbia locorum pro relativis pronominibus ponere ſolemne eſt optimis ſcriptoribus. Virg. Ecl. I. 21. *Quo ſæpe ſolemus Paſtores ovium teneros depellere fœtus.* Ad quem locum Servius: *Quo, id eſt, ad quam; nam adverbium poſuit pro nomine, ut, Genus unde Latinum, id eſt à quo.* Sic apud noſtrum cap. 53. *Hæc mobilis fuit, quo poſtea Latona ab aquilone vento delata eſt.* cap. 112. *Hectori donavit baltheum, unde eſt tractus.* Vide ibi notata à nobis. Nec aliter *inde* uſurpatum Curtio VIII. 9. *Terra lini ferax, inde pleriſque ſunt veſtes.* Plaut. Amphitr. I. 273. *Cadus erat vini, inde implevi hirneam. Ubi* pro *in quo* apud Servium ad Georg. I. 166. *Nonnulli Liberum patrem, apud Græcos λικμητὴν dici adſerunt; vallus autem apud eos λικμὸς dicitur, ubi de more poſitus eſſe dicitur.* Hunc locum eo libentius adduxi, quam ullum alium, quo eum maculis aliquot in tranſitu purgarem. Repono ergo *vannus* pro *vallus*, λίκνον pro λικμὸς, & pro λικμητὴς denique λικνίτης. Conſule Heſychium in Λικνίτης. & Schol. Callim. ad Hymn. Jov. 48. λίκνῳ ἐνὶ χρυσέῳ. ad cujus lucem facit illud Charifii apud Scott. Obſ. I. cap. 14. *Cunæ*, λύκνον. Leg. λίκνον. Schol. Arat. pag. 37. Ed. Lond. Λίκνον δὲ τὸ κουνίον φησί. Niſi jam dudum clamas, *ohe jam ſatis eſt*; adde & iſta cap. 199. *Quo Scylla cum deſcendiſſet*, h. e. in quam aquam. cap. 219. *Foveam juſſit fieri, & multos carbones eo ingeri.* Ovid. VII. Met. 781. *Tollor eo* h. e. in eum collis apicem. Gloſſ. Philox. *Extar, olla, ubi exta coquuntur.* Schol. Juvenal. ad Sat. VIII. 84. *Habeas licet tripodas æneos, ubi Heroes lavabantur.* Lactantius in hac fabulâ habet: *Qui cum ex præcepto matris aſcendiſſent.* Ut non male forte reponas: *Qui cum*, &c.

e *In Pelagus*] Tzetzes in Lycophr. pag. 7. per aërem ab eo vectos memorat. Et Auguſtinus C. D. XVIII. 13. Quod vecti ariete volaverint.

f *Helleſpontum Pelagus eſt appellatum*] Apollod. Lib. I. Ὤλισθεν εἰς βυθὸν ἡ Ἕλλη. Κἀκεῖ θανούσης αὐτῆς, ἀπ' ἐκείνης Ἑλλήσποντος ἐκλήθη. Scholiaſt. German. Ariete: *Quod Pelagus ab Helles nomine Helleſpontus vocatur.* Eadem habes apud Æſchyl. Schol. ad Pers. v. 70. Quis non inde *Helleſpontus* ſcribendum, eſſe cenſeret? Vel *Helleſponticum*, ut eſt apud Solinum cap. 36. vel *Helleſpontium*, ut apud Tzetzen in Lycophronem. Sed locum illum cap. 3. *In Helleſpontum mare ſe præcipitavit*: illum locum, inquam, dum conſidero, incipio dubitare, an non *Helleſpontum mare*, ut *mare Euxinum* cap. 21. dixerit; idque

Ibi matris præceptis [g] arietem [h] immolavit, [i] pellemque ejus inauratam [k] in templo Martis [l] posuit. Quam servante dracone Jason Æsonis & Alcimedes filius dicitur petisse. Phrixum autem Æeta libens recepit; filiamque [m] Chal-

eo magis, quod & Servium ita loqui observaverim ad Georg. III. 152. *Transit*, inquit, *per mare angustum, quod Bosphorum appellatum est, nunc Hellespontum appellatur.* Et Lactant. ad I. Stat. Achill. 28. *Unde mare Hellespontum nominatum est.* Nec dissimile illud Catulli carm. 114. *Usque ad Hyperboreos, & mare ad Oceanum.* vel Ampelii cap. I. *Aqua ex quâ mare Oceanum.* cap. 7. *Mare, quo cingimur, universum vocatur Oceanum.* Schol. Juv. ad Sat. I. 160. *Insula Britanniæ in Oceano mari.* Nimirum alterum substantivum adjectivi naturam induit: quâ de re egit Vossius in de Construct. cap. 2. Et nobiliss. Heins. ad Epithal. Honor. vers. 88. ubi *littus Oceanum, Oceanum pelagus, Oceanus fluctus, Oceanæ aquæ*, & alia id genus dixisse veteres nos docet. Stant præter Servium & Lactantium ab Hygino etiam Gloss. MSS. in Lib. I. Georg. Virgil. *Helle in fretum decidit, quod Hellespontum dicitur.* Si diversa esse contendas *mare Oceanum* & *mare Euxinum*, dicam substantivè sumptum & neutraliter prolatum τὸ *Hellespontum*, ut *Peloponnesum* cap. 84. *Cataclysmum* cap. 153. *Macaronesum* apud Isidor. Orig. XIV. 6. *Lecythum* apud eundem Lib. XX. cap. 7. Ita enim ibi legendum, non *Lichitum*. *Pentateuchum* Lib. VI. cap. I. *Thesaurum* in Fragmento Petron. *Baptismum* apud Cyprianum & Ruffinum. *Calathum* apud Festum in MS. Leid. in *Talassionem*. *Bosporum* apud Propertium III. 9. *Et modo Pompei Bospora capta manu.*

g *Arietem*] Chrysomallum nempe, qui corruptè *Chrysovellus* dicitur à Germanici Scholiaste. *Genitum autem*, inquit, *hunc arietem dicunt ex Neptuno & Theophane Altidis* (Hyg. cap. 188. *Bisaltidis*) *filiâ: quam cum adamasset, in insulam Chrinissam traduxit, inque Jovem* (leg. ovem) *convertit, cum quâ in arietem mutatus concubuit: ex quâ aries Chrysovellus natus.* Nisi satis placet *Chrysomallus* Junii Animad. Lib. V. 12. legerim *Chrysovillus*. Villos enim pro lanitio & velleribus rectè ponas Virgilio auctore Georg. III. 383. Ovid. Epist. Medeæ: *Aureus ille aries villo spectabilis aureo.* Gloss. Philoxeni, *Bibilles*, δίμαλλοι. leg. *bivilles* cum Vulcanio. Corruptum etiam, quod subjungit Glossographus: *Bicerres*, δίμαλλοι, δίκροσσοι. Explicat Vulcanius, *qui sectos villos habent.* quod minus capio, quid sibi velit. Puto legendum, *Bicirres*. *Cirrus* enim κροσσὸν notat. Confer annotat. ad cap. 188.

h *Immolavit*] Cui autem? Τῷ Ἄρει, ἢ τῷ Ἑρμῇ, ait Apostolius Cent. XIII. 46. Tzetz. in Lycophr. & Apollod. Lib. I. Διῒ Φυξίῳ. Lact. ad Stat. Achill. I. 65. *Phrixus ad Colchos delatus, arietem, quo vectus erat, mactavit. Et ejus vellus Marti consecrant* (leg. *consecravit*) *quod draco custodiebat informis.* Leg. *insomnis*. Confer. Schol. Arati. pag. 112. Ed. Valderii.

i *Pellem inauratam*] Euripides Med. vers. 5. πάγχρυσον δέρας appellat. Vide ibi Scholia.

k *In templo Martis*] Tzetzes & Apollon. II. 406. in luco Martis. Consule ad eum locum Scholiast. & ad Pyth. Pind. Od. IV. Tzetzæ verba sunt in Lycophr. pag. 36. Ἐν Ἄρεος ἄλσει τοῦτο ἀπεκρέμασεν.

l *Posuit*] H. e. ἀνιέρωσε, ἀνέθηκε. Ovid. Heroid. Ep. I. *Ponitur ad patrios barbara præda Deos.* Sulpitius Severus Histor. Sacr. Lib. I. *Gladium postea in templum posuit.* Nepos Pausan. cap. I. *Quod ex prædâ tripodem aureum Delphis posuisset.* Schol. Horat. Lib. II. Sat. 5. *Veteribus ista consuetudo fuit, ut rerum primitiæ Diis Laribus ponerentur.* Frequens vox est in vett. Inscript. Catal. Pithoei Lib. IV. *Accipe, quæ pietas ponit tibi dona merenti.* Item: *Hæc tibi, diva*

m Chalciopen dedit ei uxorem. Quæ postea liberos ex eo n procreavit. Sed veritus est Æeta, ne se regno ejicerent, quod ei responsum fuit ex prodigiis, o Ab advena Æoli filio mortem caveret. Itaque Phrixum interfecit. At filii ejus

diva Venus, deponit munera Sulla. Noster Astron. II. 20. *Arietis interfecti pellem in templo fixisse.* Diodorus Lib. IV. pag. 250. Ἀναθεῖναι τὸ δέρας εἰς τὸ τοῦ Ἄρεος ἱερόν. Quod Sulpicius dicit, ita expressit Josephus: Τὴν ῥομφαίαν ἀνέθηκε τῷ θεῷ. Imo & simplex τίθημι ita usurpabant Græci. Euripides Phoeniss. vers. 579. Θήβας πυρώσας, τάσδε Πολυνείκης θεοῖς Ἀσπίδας ἔθηκε.

m *Chalciopen*] Ita reposui ex cap. 14. & 21. Apollon. Lib. II. & Tzetze.

n *Procreavit*] Sic infra. cap. 25. *Medea cum ex Jasone filios procreasset.* 109. *Quem ex Polymnestore procreaverat.* 186. *A conjuge Theano petebat, ut sibi liberos procrearet.* Astron. II. 8. *Ovum procreavit.* Virg. Æn. X. 705. *Cisseis regina Parin creat.* XII. 271. *Quos fida crearat* &c. Capella Lib. I. *Ut neque de ullâ commixtione progenita, neque ipsa procreare quicquam, Arithmeticâ teste, monstretur.* Ita habet MS. Biblioth. Leid. quo ad tempus usus sum, non *procreari.* Ad eundem modum de sexu sequiore *generare* usurparunt. Festus: *Prægnans quasi occupata in generando.* Servius Æn. VIII. 51. *Alii de eâ sue dicunt, habuisse eam Trojanos, & ubi primum generasset, ibi certam spem sedis concepisse.* Et suum γονιᾷν Græci. Judic. cap. XI. vers. I. Ἐγόνησε τῷ Γαλαὰδ τὸν Ἰεφθάε. Imo & τεκνοποιεῖν. Gen. XI. Καὶ ἦν Σάρρα στεῖρα, καὶ οὐκ ἐτεκνοποίει.

o *Ab advena Æoli filio mortem caveret*] Acriter me primò aspectu torsit hic locus. Perspicuum erat, simul & de Phryxo capi posse oraculum, & tamen eo significari Jasonem, cum is fab. 245. memoretur inter illos, qui soceros suos occiderint (licet Justinus aliique & ipse Hyginus aliter tradant) & Æetæ fab. 22. *responsum fuisse dicatur, tamdiu eum regnum habiturum, quamdiu ea pellis, quam Phryxus consecraverat, in fano Martis esset.* Quæ & Servius tradit ad II. Georg. v. 140. Sed tamen non Æoli erat filius Jason, verum Æsonis, quod nomen propter Phryxum, ut ad quem nihil pertinet, substituere non licebat. Expediit tandem me Tzetz. ad Lycophr. pag. 35. ubi simile responsum Peliæ datum refert. ὡς (Peliæ) χρησμὸς ἦν ὑπό τινος τῶν ἐξ Αἰόλου θανεῖν, ὧν εἷς καὶ Ἰάσων. Et, ὡς γοῦν πάντας ἀνῄρει τοὺς Αἰολίδας ὁ Πελίας, ἔμελλε δὲ καὶ τὸν Ἰάσονα, ὡς Αἰολίδην ἀνελεῖν. Hinc deprehendisse me puto & Hygini errorem, & unde in hanc fabulam venerit *Æoli filius.* Scilicet ex Græco hæc in Latinum vertit, & cum illic similiter invenisset Αἰολίδην, vel τινὰ τῶν ἐξ Αἰόλου, male, & parum considerate transtulit advenam *Æoli filium*, cum debuisset advenam ex Æoli posteris, vel progenie, ut fab. 27. *Persi responsum fuit ab Æetæ progenie mortem cavere*, ubi intelligitur Æetæ ex filia nepos. Ita nec Phryxus, nec Jason Æoli erat filius, sed uterque tamen Αἰολίδης. Ille Athamantis filius, Æoli nepos, hic vero Æsonis filius Crethei nepos, Æoli pronepos. Nec est, ut quis dicat Hyginum volentem & scientem filium posuisse pro nepote vel pronepote. Quam enim inepta & incerta hæc foret scribendi ratio? Quis non nostrum tantum, sed & ipsius æqualium, nisi ex aliis auctoribus rem planius cognitam haberet, ex illis verbis non certo existimaret, & Phryxum, & eum ipsum, qui oraculo designabatur, vere esse Æoli filium? Nec ullum veterum ita locutum esse credo, ut unum hominem dixerit filium illius, cujus erat nepos vel pronepos. Aliud longè est, quando aliquid legatur alicui & *filiis ejus*; qua lo-

ejus, Argus, Phrontis, Melas, p Cylindrus, in ratem conſcenderunt, ut ad avum Athamantem tranſirent. Hos Jaſon, cum pellem peteret, naufragos q ex inſula Dia ſuſtulit, & ad Chalciopen matrem reportavit: cujus beneficio r ad ſororem Medeam eſt commendatus.

IV. *Ino Euripidis.*

ATHAMAS in Theſſalia rex cum Inonem uxorem, a ex qua duos filios, * periſſe putaret, duxit b Nymphæ filiam Themiſtonem uxorem: c ex ea geminos filios procrea-

locutione Ictus *& nepotes accipi, & omnes, qui ex nobis deſcendunt contineri* vult Dig. de verb. Sign. L. 220. §. 1. & 3. licet ipſe Juſtinianus Inſtit. qui teſt. tut. dari poſſunt: §. 5. aperte doceat. *Cæterum ſi filios dixerit, non continebuntur nepotes: aliter enim filii, aliter nepotes appellantur.* Negligentiam quoque ſuam, ne de ea dubitemus, Hyginus certiſſimo argumento in eo prodit, quod fab. 273. ait Cloanthum accepiſſe præmium talentum argenti, & auratam chlamydem, cum tamen ex Virg. lib. V. ex quo ſolo hæc habere potuit, talentum argenti datum eſſe claſſicis militibus, qui certamen navale certaverant, clariſſime pateat. Alia vero dona dedit Æneas ipſis ductoribus, & Cloantho chlamydem auratam. Tum Eurytionem galeam muneri accepiſſe dicit, cum tamen Virgilius munus non expreſſerit, ſed è galea ſortes duxiſſe eos ſcribat, quam Hyginus malè ad munus tranſtulit. Perizonius. Cautius ergo Schol. Stat. Lib. 11. Theb. 281. *Ut ab advenâ Æoli progenie mortem caveret Phryxum interfecit. At filii ejus ratem aſcenderunt, ut ad avum Athamantem tranſirent: quos naufragos Æſon excepit.* leg. *Jaſon.*

p *Cylindrus*] Sic quoque cap. 14. & 21. eum appellat. Vide an reponi debeat *Cytorus* ex Apollodor. Lib. 1. & Strabon. Lib. XII. vel certè *Cytiſorus.* Nam *Cytiſorus* idem eſt, qui *Cytorus*, Apollon. Lib. II. & Melæ Lib. I. cap. 19. *A Cytiſoro Phryxi filio poſitus Cytoros.* quam lectionem fruſtra olim ſollicitabam. Majori forte jure Κυσίσωρον Herodoti Lib. VII. in Κυτίσωρον, quomodo ſcriptum in vitâ Apollonii, transformes. Tzetzes in Lycophr. p. 7. Chalciopes filios nominat Ἄργον, Μέλαν, Κάτιν, Φρόντιν, Σῶρον, καὶ Ἔπλον.

q *Ex inſulâ Diâ*] Sic infr. quoque habes cap. 14. 20. 21. Apollon. II. 1033. Ἀρητιάδος νῆσον. Scholiaſtes Ἄρεος νῆσον vocitat ad vers. 1092.

r *Ad ſororem Medeam commendatus eſt*] H. e. ſorori Medeæ, apud ſororem. Vide Cl. Schefferum Indice Hyginiano, & Celeberrimum Gronovium, Lib. III. Obſerv. cap. 23. Ubi multa hoc genus locutionum exempla invenies. Uſus eâ loquendi formulâ etiam Servius ad Æn. 11. 477. Scyria pubes.) *à Scyro inſulâ unâ de Cycladibus, in quâ fuit Lycomedes pater Deidamiæ, quam Achilles, commendatus ibi à matre Thetide vitiavit, unde Pyrrhus natus eſt.* Noſter cap. 45. *Philomelam mandat ad Lynceum Regem.* Vide Nobiliſſ. Heinſ. ad Raptum Proſerpinæ Claud. Lib. III. 214. qui *mandare* pro *amandare*, Ciceronem quoque uſum obſervat. Adde quæ notamus ad cap. 72.

Ad CAP. IV.

a *Ex quâ duos filios*] Supple *ſuſceperat*, vel ſimile quid.

b *Nymphæ filiam*] An ſcribendum? *Hypſei filiam.* Ita ſane Hyginus ipſe vult cap. 157. 239. & Apollod. Lib. 1. pag. 33. aliique.

c *Ex eâ*] An *& ex eâ*? Non putem,

CUM

creavit. Poſtea reſciit Inonem in Parnaſo eſſe, * [d] quæ bacchationis cauſa eo perveniſſe. Miſit qui eam adducerent. Quam adductam celavit. Reſciit Themiſto eam inventam eſſe, ſed quæ eſſet neſciebat. [d] Cœpit velle filios ejus necare. Rei conſciam, quam captivam eſſe credebat, ipſam Inonem ſumpſit & ei dixit, ut filios ſuos candidis veſtimentis operiret, Inonis filios nigris. Ino ſuos

cum ſolemne ſit huic ſcriptori omittere copulativam particulam. Inſpice, ut hoc credas, cap. 24. 27. 29. 30. 35. 38. 61. 66. 92. 103. 127. 130. 148. 176. 178. 197 &c. Nec Scheffero id non viſum, ut liquet ex ejus notis ad cap. 92.

d *Quæ bacchationis*] Cl. Schefferus trajectè: *bacchationiſque*. Micyllus: *atque bacchationis*. Forte verius eſt, *Quam bacchationis*; ut illud *quam poſuerit* pro *eamque*. Geminum prorſus & germanum eſt illud II. Aſtron. cap. I. *Quam Dianæ venanti, ut eam interficeret, demonſtraſſe*. Item: *Ad Dianam ſe applicuiſſe, à qua non mediocriter eſſe dilectam*. Apud Feſtum *in Roma*: *Eumque habuiſſe conjugem Romam, à quo, ut Italiâ ſit potitus, urbem condiderit, quam Romam appellaviſſe*. Pro *à quo* puto legendum *à qua* h. e. ex cujus nomine. Anton. Liberal. cap. 8. Ἐκ ταύτης καὶ Λοκροὶ πόλιν ἐν Ἰταλίᾳ Σύβαριν ἔκτισαν. Juſt. Lib. XXX. cap. ult. *Ex nomine ducis gentes Rhætorum condiderunt*. Scholiaſtes German. Fabulâ Arctorum: *Cynoſuram dicit Jovis fuiſſe nutricem unam ex Idæis Nymphis, à qua in Cretæ oppido Hiſtoe Nicoſtratus conſtituit portus*, &c. At Hyginus in eadem narratione Lib. II. Aſtron. cap. 2. *Ex cujus nomine*. Vetus interpres Coſmographiæ à Godofredo editæ p. 35. *Opus qualecunque in nomine ſuo facit*. In Græco eſt, Ἔργον ὁποῖόν τε ἐν ὀνόματι ἑαυτοῦ ἐργάζεται. Juſtinus modo laudatus Lib. XXIII. cap. I. *Urbem ex nomine uxoris Laviniâ condidit*. Feſtus Paulli in *Indiges*: *In cujus nomine etiam templum conſtruxit*. Et apud Servium ad Ecl. VI. 42. *Ignem de cœlo ſubripuiſſe ferunt, & ideo à Jove religatum ad Caucaſum, & volucribus objectum; quem poſtea ab Jove ipſo reſolutum, quod eum monuiſſet Themide abſtinere*. Nec non Fulg. lib. I. cap. 4. *Filium genuiſſe, quem velut enormis ſubſtantiæ ſucceſſorem ineffabili, ultra quam paternitas exigebat, affectu erga filium deditum*. Sic *quæ* habes pro *eaque* cap. 28. *Hi cum Dianam comprimere voluiſſent, quæ cum non potuiſſet viribus eorum reſiſtere, Apollo inter eos cervum miſit*. Cap. 29. *Senſit Amphitryon numen aliquod pro ſe fuiſſe, ex quâ die cum eâ non concubuit*. Cap. 91. *In quiete vidit, ſe facem ardentem parere, ex quâ ſerpentes plurimos exiſſe*. Nepos Themiſt. cap. 7. *Nam illorum urbem, ut propugnaculum, oppoſitum eſſe barbaris, apud quam jam bis claſſem regiam feciſſe naufragium*. Leid. Ed. *Claſſis regia feciſſet*, temere, ut puto. Sed pro *oppoſitum* legendum *oppoſitam*, & locum, ut à me factum, interpungendum cenſeo. Adde notas ad Cap. 21. Nec contemnenda Barthii conjectura eſt: *Quæ Bacchationis cauſa eo perveniſſet*. Sic ſane Aſtron. II. 24. *Septem ſtellas oſtendit, quas eſſe crinem fingeret*. Imo hanc genuinam eſſe lectionem perſuaſiſſimum habeo. Nec aliter emendaverat in orâ codicis ſui Nob. Heinſius.

d *Cœpit velle*] H. e. voluit. Infr. cap. 122. *Regnum Mycenis obtinere cœpit*. pro quo dicit cap. 67. *Regnum occupavit*. Helleniſmum reſipit, quo præter alios perquam crebro utuntur Petronius & noſter Hyginus. Lucas Act. I. vers. I. Περὶ πάντων, ὧν ἤρξατο Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν: *de omnibus, quæ Jeſus fecit & docuit*. Vide Gatakerum Cinn. Lib. I. cap. 3. qui originem ejus locutionis ex Hebraiſmo arceſſit. Geneſ. I. vers. 3. Ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἤρξατο ὁ Θεὸς ποιῆσαι.

ſuos candidis, Themiſtonis [e] pullis [f] oppoſuit. Tunc Themiſto decepta, ſuos filios occidit. Id ubi reſciit, ipſa ſe necavit. Athamas autem in venatione per inſaniam Learchum majorem filium ſuum interfecit. At Ino cum minore filio Melicerte in mare ſe dejecit, & dea eſt facta.

V. *Athamas.*

SEMELE, quod cum Jove concubuerat, ob id Juno [a] toto generi ejus fuit infeſta. Itaque Athamas, Æoli filius, per inſaniam in venatione filium ſuum interfecit ſagittis.

VI. *Cadmus.*

CADMUS Agenoris & [a] Argiopes filius, ira Martis, quod

e *Pullis*] Quis ſit *pullus color* non malè explicat Alciatus Parergon Lib. II. cap. I.

f *Oppoſuit*] Scio quomodo hoc verbum explicet Cl. Schefferus. Malebam tamen, *operuit*, vel *cooperuit*, περιέβαλε, quod & in margine libri ſui notaverat Tollius. Sed retrahit me Horatii Scholiaſtes in Art. Poët. p. 626 ed. Cruq. *Eique nubes in ſpeciem Junonis oppoſita eſt.* Cæterum filii illi, quos imprudens occidit, Πορφυρέων & Πτῶος fuiſſe dicuntur Nonno IX. Dion. Addo, ὡς ἐν παρόδῳ *oppoſuit* reſtituendum eſſe Feſto in *Plutei* pro *appoſuit*, ex MS. Leid. Bibl.

Ad CAP. V.

a *Toto generi*] Archaiſmus eſt, de quo Giphanius indice Lucretiano, & Scioppius Suſp. Lect. I. epiſt. I. Meurſius ad Catonem R. R. Pœne putidos eſſe videas in id genus archaiſmis affectandis quoſdam ſequioris ævi ſcriptores. Fulgentius Virgil Continentiâ: *Eſto Euryſtheus alio fortiori.* Item: *Nullo omnia vera noſſe contingit.* Titinnius Barbato: *Namque uni collegii ſumus.* Plura congeſſimus ad Fulgentium in Contin. Virgil.

Ad CAP. VI.

a *Agriſopes*] Micyllus in margine ſuæ editionis curavit appingi, *Argyopes. Ita à Pherecyde appellatur.* Hoc debet Natali Lib. VIII. Myth. cap. 23. *Cadmum Pherecydes Lib.* IV. *Hiſtor. ex Agenore & Argyope Nili fluvio natum eſſe tradidit.* Noſter cap. 178. & 179. *Agriopen* appellat. Ubi vitioſè *Argyrope* margo habet. Nempe Pherecydes Ἀργιόπη ſcripſerat, non Ἀργυόπη. Repone ergo Ἀργιόπη cum Cl. Scheffero, niſi mavis *Antiope* ex Scholiaſte Euripidis ad Phoeniſſ. vers. 5. Λιβύης τῆς Ἐπάφου καὶ Ποσειδῶνος Ἀγήνωρ καὶ Βῆλος. Ἀγήνορος καὶ Ἀντιόπης τῆς Βήλου Κάδμος. Sed *Argiope* rectum eſt. Habet hoc Natalis ex Schol. Apollon. ad Lib. III. 1185. Φερεκύδης δὲ ἐν δ΄ οὕτω φησίν· Ἀγήνωρ δὲ ὁ Ποσειδῶνος γαμεῖ Δαμνὼ τὴν Βήλου. τῶν δὲ γίνονται Φοῖνιξ καὶ Ἰσαίη, ἣν ἴσχει Αἴγυπτος. καὶ Μελία, ἣν ἴσχει Δαναός. ἔπειτα ἐνίσχει Ἀγήνωρ Ἀργιόπην τὴν Νείλου τοῦ ποταμοῦ. τοῦ δὲ γίνεται Κάδμος. *Agriopen* tamen, ut noſter bis, Lactantius quoque appellat ad II. Thebaid. 289. ut nec illud *Agriope* temerè forſan ſit damnandum; quo nomine & Orphei uxorem Mimnermus vocat.

b *Dra-*

quod [b] draconem fontis Caſtalii cuſtodem occiderat, [c] ſuorum prole interempta, cum [d] Harmonia Veneris & Martis filia uxore ſua [e] in Illyriæ regionibus, in dracones [f] ſunt converſi.

VII. *Antiopa.*

ANTIOPA [a] Nyctei filia, ab [b] Epapho per dolum eſt ſtuprata. Itaque à Lyco viro ſuo ejecta eſt. Hanc viduam Jupiter compreſſit. At Lycus Dircen in matrimonium duxit, cui ſuſpicio incidit, virum ſuum clam cum Antiopa concubuiſſe. Itaque imperavit famulis, ut eam in tenebris vinctam clauderent. Cui poſtquam partus inſtabat, effugit ex vinculis Jovis voluntate in montem Citheronem. Cumque partus premeret, & quæreret ubi pareret, dolor eam in ipſo bivio coegit partum edere. Quos

b *Draconem*] De illo vide, ſi tanti putes, quæ ad Anton. Liber. cap. 2. notavi. Martis & Furiæ Tilphoſæ eum facit filium Schol. Sophocl. ad Antig. vers. 130.

c *Suorum prole*] H. e. τῶν οἰκείων, vel *eorum* ἀρχαϊκῶς. de quo vide Meurs. Crit. I. 4. Douſ. Plautin. Explic. pag. 72. Lactant. Arg. IV. Met. 15. *Eveniſſentque multa filiabus ac nepotibus infortunia.* Si quid mutari velis, non male reſcripſeris, *ſuâ omni prole.*

d *Harmoniâ Veneris*] Schol. Euripid. ad Phoeniſſ. 7. Ἔνιοι δὲ ἀντὶ Ἁρμονίας Ἠλέκτραν γῆμαι αὐτὸν φασί. Schol. Apollon. ad Lib. I. 916. Harmoniam Electræ filiam facit, eamque duxiſſe Cadmum ait, & à matre ejus Thebanam portam Electridem denominatam. Sed præter Heſiodum Θ. 975. Lactantium Lib. I. 17. etiam noſter Geneal. Harmoniam Venere editam tradit. Scholiaſt. Horatii in Art. Poet. *Cadmus & Hermione* (Scrib. *Harmonie*) *in angues converſi ſunt. Nam Hermione filia Martis & Veneris dicitur fuiſſe. Dicuntur autem in angues converſi propter occiſum draconem, qui erat Marti conſecratus.* Hephæſtion tamen in leones transformatos eos narrat Lib. I. Vid. Phot. pag. 473.

e *In Illyriæ regionibus*] Earum enim Rex fuit. Vide Apollod. Lib. III.

f *Converſi ſunt*] Poeticam magis, quam pedeſtrem orationem ſapit. cap. 79. *Theſeus cum Pirithoo rapuerunt.* & cap. 127. *Quem poſtquam cognovit, qui eſſet, juſſu Minervæ cum Telemacho & Penelope in patriam redierunt.* Lactantius ad Stat. Thebaid. III. 290. *Cadmus fugiens infortunia Thebarum, exiſtimans ſe cum loco etiam fortunam mutare, cum Harmonie conjuge converſi ſunt in dracones.* Capella. Lib. I. *Cum virtute Mercurius conſtiterunt.* Et Lib. III. *Cum ſponſo Delius annuebant.* Salluſt. Jug. 100. *Bocchus cum peditibus poſtremam Romanorum aciem invadunt.*

Ad CAP. VII.

a *Nyctei filia*] Sic & Apollodorus Lib. III. pag. 144. & Propert. Lib. III. eleg. 13. *Aſopi* filiam facit Apollon. Lib. I. 735. Ubi Scholiaſtes: Δύω Ἀντιόπαι ἐγένοντο. ἡ μὲν Νυκτέως, ἡ δὲ Ἀσωποῦ, ἧς καὶ Διὸς Ἀμφίων καὶ Ζῆθος, οἳ καὶ Θήβας ἐτείχισαν. Apollon. ſequutus eſt Tzetzes in Lycophr. pag. 77. Ita famam non ſemper veri nunciam tuliſſe, notavit quoque in Corinthiacis Pauſanias.

b *Epapho*] *Epopeo* ex Pauſaniâ Micyllus. Nec aliter eum appellat Apollodorus Lib. III. vel Schol. Apollon.

Quos pastores pro suis educarunt, & appellarunt [c] Zeton, ἀπὸ τοῦ ζητεῖν τόπον. Alterum autem Amphionem, ὅτι ἐν διόδῳ ἢ ὅτι ἀμφὶ ὁδὸν αὐτὸν ἔτεκεν, id est, quoniam in bivio eum edidit. Qui postquam matrem agnoverunt, [d] Dircen ad taurum indomitum deligatam vita privarunt. Ex cujus corpore in monte Citherone fons est natus, [e] qui Dircæus est appellatus, beneficio Liberi, quod ejus baccha fuerat.

VIII. [a] *Eadem Euripidis, quam scribit Ennius.*

NYCTEI regis in Bœotia fuit filia Antiopa. Ejus [b] formæ bonitate Jupiter adductus, gravidam fecit. Quam pater cum punire vellet, propter stuprum [c] minitans, periculum, Antiopa effugit. Casu in eodem loco, quo illa per-

ad Lib. IV. 1090. Non nuperum hoc esse vitium patet ex Lactantio in Stat. IV. Theb. vers. 570. qui, ut alias multas, ita etiam hanc fabulam ex Hygino transscripsit. *Antiopa*, inquit, *Nyctæi* (scrib. Nyctei) *regis filia ab Epapho per dolum stuprata est*, &c. Ἐπωπεὺς Σικυώνιος est Hephæst. Lib. I.

c *Zeton* ἀπὸ τοῦ ζητεῖν] Interpretationes has ab intempestivo aliquo interprete adjectas censet Cl. Schefferus; Certè hæc absurda mihi videtur. Neque enim Ζῆτος Græcè, sed Ζῆθος scribitur, unde *Zethus* apud Horat. Lib. I. epist. 18. vers. 42. Male *Zetus* scribitur apud Servium ad eclog. II. 24. Ita ludit more suo Fulgentius Lib. II. Mythol. *Teresiam in modum temporis posuerunt, quasi* θέρους αἰών, *id est, æstiva perennitas.* Placuit tamen ista allusio veteribus. Vide Etymol. Magnum in Ζῆθος.

d *Dirce ad taurum*] Vide Schol. Euripidis ad Phoeniss. pag. 280. Edit. Steph. & Apollon. loco modo adducto.

e *Qui Dirceus*] Scribe, *Dircæus*, ut apud Horat. est & Virgil. ex Græc. Διρκαῖος. Schol. Euripid. ad Phoeniss. 102. Καὶ ὁ τόπος, ἔνθα ἐσύρη, Δίρκη καλεῖται, καὶ ὁ ποταμός. & ad vers. 650. Δίρκη δὲ ποταμὸς Θήβης, ὁμώνυμος τῇ πηγῇ.

Ad CAP. VIII.

a *Eadem Euripidis*] Laudat eam in Εὐθυδήμονα Hesychius.

b *Formæ bonitate*] H. e. præstantia. Phædrus Lib. IV. 8. *Tanta bonitas est aquæ. Dignitatem* noster appellat cap. 106. & 78.

c *Minitans*] Barthius *vitans* conjecit. Tollius, *instans*. Ego antehac *imminens*. Nunc verum mihi videtur, quod divinat Cl. Schefferus, post τὸ *minitans*, ponendum esse incisum. Scribe ergo, & distingue etiam post τὸ *vellet*: *Cum pater punire vellet, propter stuprum minitans, periculum effugit.* cap. 10. *In aquilam commutatus mortem effugit.* Apollodorus certe, quod vir clarissimus vidit, id firmat, ita scribens: ἡ δὲ ὡς ἔγκυος ἐγένετο, τοῦ πατρὸς ἀπειλοῦντος, εἰς Σικυῶνα ἀποδιδράσκει. Sed illustri Heinsio *minitans periculum* videtur dictum ut *minitantia fata* apud Silium. Et sic nihil medicinæ flagitat hic locus, nisi ut incisum post τὸ *periculum* tollatur.

d Sta-

pervenerat; Epaphus Sicyonius [d] ſtabat. Is mulierem [e] advectam domo matrimonio ſuo junxit. Id Nycteus ægre ferens, cum moreretur, Lyco fratri ſuo per obteſtationem mandat, cui tum regnum relinquebat, ne impune Antiopa ferret. Hujus poſt mortem Lycus Sicyonem venit. [f] Interfecto Epapho, Antiopam vinctam [g] adduxit in [h] Citheronem: [i] parit geminos, [k] & reli-

d *Stabat*] H. e. commorabatur, diverſabatur, manebat dum domo aberat. Hinc *ſtabulum & Statio* pro taberna & diverſorio apud Veteres. Et *ſtabularius* πανδοχεύς ſive caupo apud Junilium & Cyprianum Lib. III. epiſt. 13. *Stabulariæ mulieres* apud Auguſt. C. D. XVIII. 18. copæ. Præivit nobis ad hanc explicationem Barthius. Ita σταθμὸς accipitur interdum Græcis. Vide Jerem. cap. x. 5. Heſych. Σταθμοὶ, ἐπαύλεις. Gloſſ. vett. *Stabulum*, πανδοχεῖον, Cyrill. Στάσις, καταμονὴ, *Statio*. Tertull. Sodom. *Hoſpitioque vocat longè ſtabulare parantes*. Confer quæ ad Suet. Neron. cap. 37. notavit Torrentius.

e *Advectam domo*] H. e. domum. *Domo* dixiſſe dandi caſu Catonem & Horatium notavit Voſſius, quem figuratè nonnunquam poni pro accuſativo volunt. Infr. cap. 14. *Delatum fluctibus Lilybæo ſervavit.* niſi placet ablativum eſſe per defectum præpoſitionis ſubaudiendæ in iſtiuſmodi locis poſitum. Vide notata ad cap. xv. quo multa id genus congeſſimus. Cl. Schefferus emendat, *domom.* ἀρχαϊκῶς.

f *Interfecto Epapho*] Ante hæc verba ponendam curavi τελείαν στιγμὴν, poſtulante omnino id ſententia.

g *Adduxit*] *Adducere* pro *abducere* habes etiam cap. 64. 84. 121. 122. 173. & apud Ovid. I. Met. 677. in quibuſdam editt. Juſtin. Libr. XVIII. I. Utrumque certo reſpectu tolerari poſſe exiſtimat Berneccerus. Sed ille, ut video, ſolus relinquitur. Corrige ergo cum Cl. Scheffero, *abduxit.*

h *Citheronem*] Putet aliquis ſcribendum eſſe *Cithæronem* & heic & in præcedentibus; Sed *Citheron* pro *Cithæron* effert etiam Auſonius Grypho Ternario, quaſi in Græco eſſet κιθερὼν non κιθαιρών: quod & Lactantius ſibi permiſit. Lib. I. 22. *Qui* (mons) *cum citharæ cantu perſonaret, Citheron appellatus eſt.* Servius ad Æn. IV. 469. *Comperit eum in Citherone monte eſſe.* Obſervavit Feſtus ruſticorum eſſe non pronuntiare diphthongos.

i *Parit geminos*] Cl. Schefferus ita diſtinguit: *vinctam abduxit. In Citherone ea parit geminos.* Fateor minimam iſtam mutationem multum lucis attuliſſe. Poteſt tamen conciſa oratio videri, qua τὸ *Antiopa* ex præcedentibus ſubaudiendum relinquatur. Similiter ex præcedentibus ſubaudiendum relinquitur cap. 53. JUPITER. *A quo* (Jove) *in avem ortygiam commutata eſt, quam nos Coturnicem dicimus, eamque in mare abjecit.* cap. 19. *Ab Jove eſt excæcatus, & appoſuit ei Harpyias.* cap. 56. BUSIRIS. *Apud Buſiridem Neptuni filium cum eſſet ſterilitas, ex Græciâ augures convocavit.* cap. 72. FILIUS. *Quæ cum filium procreaſſet, & ad puberem ætatem perveniſſet.* cap. 77. LEDA. *Jupiter Ledam compreſſit, & ex eo peperit Pollucem & Helenam.* cap. 105. PRIAMUS, *In quâ ſcriptum fuit; Palamedi à Priamo miſſa; tantumque ei auri pollicetur*, &c. cap. 106. AGAMEMNON. *Achilles cum Agamemnone redit in gratiam Briſeidamque ei reddidit.* cap. 126. MNESTERES. *Quem cum Eumæus ad Mneſteras perduxiſſet, & cum ancillis diſcumberent, ait ad illos.* cap. 178. CADMUS. *A Cadmo lapide eſt interfectus; denteſque ejus, Minervâ monſtrante, ſparſit & aravit.* cap. 198. PATER. *Illa ſe in mare præcipitavit, ne perſequeretur.* cap. 30. IS. *Veſtigia ejus afflabat, & malorum cruciatu moriebatur.* Tale eſt

[k] & reliquit. Quos paſtor educavit, Zetum & Amphionem nominavit. Antiopa Dircæ uxori Lyci data erat in cruciatum. Ea occaſione nacta, fugæ ſe mandavit. Devenit ad filios ſuos. Ex quibus Zetus exiſtimans fugitivam, non [l] recepit. In eundem locum Dirce per bacchationem Liberi [m] illuc delata eſt. Ibi Antiopam repertam ad mortem extrahebat. Sed ab educatore paſtore adoleſcentes certiores facti, eam eſſe matrem ſuam, celeriter conſecuti matrem, eripuerunt. Dircen ad taurum crinibus religatam necant. Lycum cum occidere vellent, vetuit eos Mercurius, & ſimul juſſit Lycum concedere regnum Amphioni.

IX. *Niobe.*

AMPHION & Zetus Jovis & Antiopes Nyctei filii, juſſu Apollinis Thebas muro circumcinxerunt uſque ad [a] Semelæ buſtum, Lajumque Labdaci regis filium in exilium ejecerunt. [b] Ipſi ibi regnum obtinere cœperunt. Amphion in conjugium Niobam Tantali & [c] Diones filiam

& illud Scholiaſtæ German. Orione: *Cum putarent Arionem obiiſſe, & de monumento prodiiſſet.* ſc. Arion. Neque non iſtud Lactant. ad II. Stat. Thebaid. vers. 4. *Quos Juno causâ Epaphi ex Jove nati contra Jovem excitavit arma ſuſtollere. Unde icti poenas dederunt adjuvantibus Diis, & Atlanti cœli onus impoſuit.* ſcil. *Jupiter.* Fulgent. Lib. II. cap. 15. *Jupiter cum Semele concubuit, de qua natus eſt Liber pater, ad quam cum fulmine veniens, crepuit.* ſcil. *Semele.* Et Lib. I. cap. 27. *Admetus Apollinem atque Herculem petiit, & ei ad currum leonem & aprum junxerunt.* Ita habet MS. Leid. & Baſil. Edit. vetus, non *qui ei.* Loqui ſic nonnunquam etiam Græcos animadverti. Parthen. Erot. cap. 15. *Δι' ἣν αἰτίαν μάλα καταθύμιος ἦν Ἀρτέμιδι, καὶ αὐτὴν εὔστοχα βάλλειν ἐποίει.* nempe Ἄρτεμις. Hæc ſtatim ſub initium heic conſtipare volui, ut, cum toties iſta orationis forma in hoc ſcripto deprehendatur, examinet lector, librariiſne ea, an auctori ipſi ſit tribuenda. Confer notas ad cap. 54.

k *Et reliquit*] Malim, *relinquit*, propter τὸ *parit*, quod præceſſit.

l *Recepit*] Vetus *recipit*, inquit vir doctus, *quod magis probo.* Atqui Micylli editio, quæ prima eſt, *recepit* exhibet: nec, cur valde improbem, video.

m *Illuc*] Quia præceſſit, *in eundem locum*, deletam vellem hanc voculam.

Ad CAP. IX.

a *Semedustum*] Turnebus, *Semelæ buſtum*, Adverſ. Lib. 28. 43. Quod & Barthio ac Cl. Cupero Obſerv. Lib. III. cap. 17. venit in mentem. Atque ita emendaverat quoque olim in Libro ſuo Salmaſius.

b *Ipſi ibi regnum*] Tò *ibi* non agnoſcere vetuſtiores ait vir Cl. Sed vetuſtiſſima Micylli omnino agnoſcit. Nec cauſam video, cur aliæ expulerint.

c *Dionei*] Scribe *Diones*. Vide infr. cap.

liam accepit. Ex qua procreavit [d] liberos ſeptem totidemque filias. Quem partum Niobe Latonæ antepoſuit, ſuperbiuſque locuta eſt in Apollinem & Dianam: quod illa [e] cincta viri cultu eſſet, & [f] Apollo veſtem * deorſum, atque crinitus; [g] & ſe numero filiorum Latonam ſuperare. Ob id Apollo filios ejus in ſylva venantes, ſagittis interfecit in monte Sipylo. Et Diana filias in regia ſagittis interemit, præter Chloridem. At genetrix liberis orba, flendo lapidea facta eſſe dicitur [h] in monte Sipylo. [i] Ejuſque hodie lachrymæ [k] manare dicuntur. Amphion

cap. 82. & 83. Longe aliter de Niobe fabulatur Parthenius Erot. cap. 33. Diones vocabulum reſtituendum etiam Lactantio in Stat. Theb. Lib. IV. vers. 576. *Niobe*, inquit, *filia Tantali & Peniopes*. Lege, *Diones*.

d *Liberos ſeptem*] H. e. ſeptem filios. Veteres τὸ *liber* ſingulari numero pro filio poſuiſſe probat aliquot exemplis Voſſius Analog. Lib. I. cap. 42. & Schottus ad Victoris Cæſar. cap. 26, quibus nos præter hoc Hygini illud quoque Solini addimus cap. 8. *Tres liberos in Italia procreavit, Tiburtum, Coram, Catillum*. Plinius Lib. I. ep. 10. *Liberi tres, duo mares, quos diligentiſſime inſtituit*. Si enim ſingulari numero careret hoc nomen, non *tres*, ſed *ternos* vel *trinos* dixiſſent. Vide Varron. L. L. IX. pag. 136. Quintil. decl. II. *Liberi ac parentis non alius mihi videtur affectus*, &c.

e *Cincta viri cultu*] H. e. Altè cincta, ut viri ſolent. Petit à Jove & impetrat apud Callim. Hym. III. ἐς γόνυ μέχρι χιτῶνα ζώννυσθαι λεγνωτόν. Ovid. X. Met. *Nuda genu veſtem ritu ſuccincta Dianæ*. Ad illum virilem cultum reſpexit Petronius: *Et præcincti certè altius eramus*. Minutius Felix: *Diana interim eſt altè cincta venatrix*. Imo & *bis cincta*. Auſon. epigr. 38. Claud. P. R. II. vers. 33. *Criſpatur gemino veſtis Gortynia cinctu, Poplite fuſa tenus*. *Succincta* eſt Ovid. III. Art. A. 143. & Amor. II. El. 2. *Incincta* Heroid. IV. 87. Alte cincti imprimis venatores, alte etiam viatores. Horat. Lib. I. Sat. V. 5. *Hoc iter ignavi diviſimus, altius, ac nos, Præcinctis unum eſt*. Corrige ex hoc loco Servium ad Æn. I. 214. *Accinctos autem induſtrios dicimus, ut Horatius*: Altius ac nos præcincti ſumus. Lege, inquam, *Præcinctis unum eſt*.

f *Apollo veſtem deorſum*. Supplet Micyllus, *haberet*. Sed tu repete potius cum Scheffero τὸ *cinctus* ex præcedentibus. id quod jam antea Barthius quoque monuerat. Pingit habitum Citharœdicum. Tib. III. 4. *Ima videbatur talis illudere palla*. Pariter de eodem Apolline Ovid. II. Met. 166. *Verrit humum Tyrio ſaturatâ murice pallâ*.

g *Et ſe*] Cl. Schefferus, *at ſe*, quod hoc ſit efficacius. Sed & pro *at* ita ſæpe in hoc ſcripto poſitum deprehendo, ut vix quicquam mutare audeam. Inſpice cap. 21. 26. 31. 67. 82. 122. 125. 154. &c. Etiam Græci καὶ pro δὲ non raro ponunt, ut obſervat Pfochen. Diatrib. de ſtyl. nov. Inſtrum. Tm. 58. Ne dicam jam τὸ & non incommodè explicari heic poſſe per *etiam* vel *inſuper*.

h *In monte Sipylo*. Propert. Lib. II. 16. *Nec tantum Niobe bis ſex ad buſta ſuperba Sollicito lacrymas depluit à Sipylo*.

i *Ejuſque hodie*] Mallem, ſi addicerent MSS. *Ejus hodieque*. Ovid. VI. Met. 310. *Liquitur, & lacrymas etiam nunc marmora manant*.

k *Manere*] Præferam *manare*. quod Cl. Tollio eſſe viſum ex Cl. Schefferi notis didici. Sen. Agam. 378. *& adhuc lacrymas Mœſta æternum marmora manant*. Etiam *fluere* active comperi uſurpatum. Iſidor. Orig. XVII. 8.

Cujus

phion autem cum templum Apollinis expugnare vellet, ab Apolline sagittis est interfectus.

X. *Chloris.*

[a] CHLORIS Niobes & Amphionis filia, quæ ex septem superaverat. Hanc habuit in conjugem [b] Neleus Hippocoontis filius. [c] Ex qua procreavit liberos masculos duodecim. Hercules cum Pylum expugnaret, Neleum interfecit, & filios ejus decem. undecimus autem [d] Periclymenus, beneficio [e] Neptuni avi in aquilæ effigiem com-

Cujus virgulæ inter caniculæ ortum catervatim lacrymas fluunt. Catal. Pith. Lib. I. *Effluas dulcem saporem comparandum nectari.* Quem versiculum frustra emendare nituntur. *Effluere* est producere heic & gignere, ut *emanare.* Incertus auctor de orthograph. in Corpore vett. Grammat. *Emanat fons sive terra aquam*, id est, gignit ac producit. Contrarium est *influere.* Cyprian. Lib. II. ep. 2. *Quod in mentes nostras indulgentiæ cœlestis allapsu clementer dominus influxit.* Minucius Felix Octavio: *Mare influxerit liquor.* Leo papa de conflictu Vit. & Virt. *Nunquid fons de eodem foramine emanat dulcem & amaram aquam?* Apollod. Lib. III. Καὶ χεῖται δάκρυα νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν τοῦ λίθου. Adde quæ annotat Schol. Homeri ad Iliad. Ω. 602. Perquam elegantes sunt hi versiculi Callimachi Hymno Apollinis: Καὶ μὲν ὁ δακρυόεις ἀναβάλλεται ἄλγεα πέτρος Ὅστις ἐνὶ Φρυγίῃ διερὸς λίθος ἐστήρικται, Μάρμαρον ἀντὶ γυναικὸς ὀϊζυρόν τι χανούσης. Haud absimile est, quod de Columnâ salis, in quam Lothi uxor conversa est, memorat Tertullianus: *Dicitur & vivens alio jam corpore sexus Munificos solito dispungere tempore menses.* Unde orta sit fabula, indagat Eustath. ad Dionys. pag. 18.

Ad CAP. X.

a *Chloris in urbe Sethi*, &c.] Barthius ad Statium, *in urbe Zethi*, *hoc est, Thebis.* Salmasius in margine libri olim sui, quem pro benignitate suâ utendum nobis dedit Cl. Blancardus, appinxerat, *Niobes & Amphionis.* quod omnino probandum. &, ut video, probat mecum Schefferus, idem conjiciens. Sed Schol. Homeri ad Odyss. Λ. vers. 280. longe aliter γενεαλογεῖ, matremque Chloridis Περσεφόνην appellat. ipsum adi. Nihil tamen movere debet hoc lectorem. Corrigi ita vult Hyginus ipse cap. 14. *Periclymenus Nelei & Chloridis Amphionis & Niobes Amphionis filiæ filius.*

b *Neleus Hippocoontis*] Scholiastæ Homer. loco modo laudato cum aliis non paucis est Ποσειδῶνος καὶ Τυροῦς παῖς.

c *Ex quâ*, &c.] Idem Scholiastes ex Chloride tres tantum procreasse eum tradit, reliquos vero ex diversis matrimoniis. Calculum illi dat Apollonianus Scholiastes ad Lib. I. 156. Νηλεὺς ἔσχε παῖδας ἐκ μὲν Χλωρίδος Νέστορα, Περικλύμενον, Χρόμιον. Ἐκ δὲ διαφόρων γυναικῶν Ταῦρον, Ἀστέριον, &c. Habes ibi & cæterorum nomina.

d *Periclymenes*] Micyll. Editio exhibet, *Periclymenis.* scribe, *Periclymenus*, Apollon. I. 156. Περικλύμενος Νηλήϊος. Interfectum eum ad illum locum narrat Scholiastes, ut & Apollodorus Lib. I. pag. 36. ac Tzetzes Chil. I. 45. Nonnus Dionys. μγ. Ovid. XII. Met. fab. 6.

e *Neptuni avi*] Atqui modo Hippocoon-

commutatus, mortem effugit. Nam duodecimus Nestor [f] in Ilio erat, qui tria secula vixisse dicitur beneficio Apollinis. Nam quos annos [g] [h] Chloris & fratrum, Apollo eripuerat, Nestori concessit.

XI. [a] *Niobidæ*.

[b] THERA, Tantalus, Ismenus, [c] Eupinytus, Phædimus,

coontis esse filium Neleum dixit. In tam brevi narratione diversas miscere opiniones, vix veniam mereri videtur. Cæterum συνεμάχουν τῷ Νηλεῖ τρεῖς θεοὶ, Ποσειδῶν, Ἥρα, Ἀϊδωνεύς. Vide Schol. Hom. Iliad. Λ. 689.

f *In Ilio erat*] Barthius commentario ad Stat. emendat, *in exilio erat*. Convenire hoc aliquatenus videtur cum verbis Apollodori: Ἐπειδὴ παρὰ Γερηνίοις ἐτρέφετο. & Scholiast. Homeri. ad Iliad Λ. 691. Τὸν Νέστορά φησι περιληφθῆναι τῶν Νηλέως παίδων. ἤτοι νέος ὑπάρχων ἔξω ἐτρέφετο παρὰ τοῖς Γερηνίοις, &c. Si hoc tamen minus placeret forte, examinandum offert lectori, *Gerenii*. Sed me judice, durum alterum, alterum nimis à vulgatâ scripturâ remotum. Scribo: *In Pylo non erat*. Ita infr. habes cap. 254. *Anchises item in Ilio*, &c. 273. *fecit in Ilio*. Confer notata ad cap. 243. Interpres Concil. Ephesin. pag. 76. Edit. Contii: *Synodus congregata in Ephesо*. Nec aliter Plaut. Bacch. Act. II. sc. 3. Adde, quæ Vossius habet construct. pag. 167.

g *Chloris*] Scribo *Chloridis*. Nihil mutarem, nisi haberetur infr. cap. 14. *Ampyci & Chloridis filius*. Legimus enim in vett. inscript. *Isis* pro *Isidis*, *Isi* pro *Isidi*. In Veneris Pervig. *Facta Cypris de cruore deque Amoris osculis*. Sic & *Adone* pro *Adonide* dixit Lactant. Lib. I. 17. & Arnobius Lib. IV. *Arsisse Proserpinam in Adonem*. nisi ista sunt à recto *Adon*, quo utitur Capella. Lib. II. Sidonius carm. 2. *Quicquid laudatum est Scythicis Anacharsis in oris*, ἀντὶ τοῦ Anacharsidis. Talia sunt ista apud nostrum cap. 97. *Alcestis Peliæ filiæ filius*. 157. *Busiris filia*. 189. *Munera Procri dat*. Charisius Lib. I. *Non est necesse consuetudinem ratione reformare, præsertim cum adsit auctoritas. Nam & Varro de vitâ suâ, non tantum hujus Serapis declinavit, sed & Isis, quod paulo est durius*, &c. Quamobrem nollem hanc declinandi rationem tantopere improbasset πολυΐστωρ ille Vossius.

h *Chloris & fratrum*] Utique nullos Chloridi eripuerat annos Apollo, qui filios Niobes occidit, non filias, quas Diana interemit; & has quidem *præter Chloridem*, fab. 9. *Quæ sola ex septem superavit* hac ead. fab. Delenda omnino copula, legendumque *Chloridis fratrum*. Cæterum Nestorem Gerenii fuisse, capta Pylo, docet & Pausan. Lacon. extr. ἐν ταύτῃ τῇ πόλει (Γερηνίᾳ) Νέστορα οἱ μὲν τραφῆναι λέγουσιν, οἱ δὲ ἐς τοῦτο ἐλθεῖν φεύγοντα τὸ χωρίον, ἡνίκα Πύλος ἡλίσκετο ὑπὸ Ἡρακλέους. Similiter Scholiast. Homeri. Il. B. v. 33. E. v. 392. & Λ. v. 691. Unde & ab Homero sæpissime vocatur Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ. Jac. Perizonius.

Ad CAP. XI.

a *Niobidæ*] Diversas auctorum opiniones de numero liberorum Niobes congessere Bernartius ad Stat. Theb. III. 198. Clarissimus Cuperus observat. Lib. III. 17. Natalis Lib. VI. 13. & jam olim Scholiastes Euripidis ad Phœniss. vers. 162. Ælian. var. Hist. XII. cap. 36. Eustath. ad Il. 52. pag. 1506. Ed. Bas. Cum Hygino facit Schol. Juv. ad Sat. VI. vers. 174. & Lasus apud Ælianum.

b *Lerta*] Scribo *Thera* ex Apollodor. Lib. III. pag. 145. & ipsomet Hygino, qui non *Lertam*, sed *Theram* agnoscit cap. 69. Sed Stat. Schol. ad Lib. III. Theb. 191. *Neeram* appellat. unde *Neæra* faciendum. Νέαιρα enim est in MSS. 2. Apollod.

c *Eupinus*] Apollodoro est *Minytus*, Ma-

dimus, Sipulus, [d] Chiade, Chloris, [e] Astycratia, [f] Siboe; [g] Sictothius, [h] Cleodoxa, [i] Archenor, [k] Ogygia. Hi sunt filii & filiæ Niobæ uxoris Amphionis.

XII. *Pelias.*

PELIÆ [a] Crethei & Tyrus filio [b] responsum erat, ut Neptuno sacrum faceret. Et si quis [c] monocrepis, id est, uno pede calceatus supervenisset, tum mortem ejus appropinquare. Is cum annua sacra faceret Neptuno, Jason Æsonis filius, fratris Peliæ, cupidus sacra facien-

Malim utrobique scribi, *Eupinytus* ex Tzetze. quod & Lactantius ad Stat. III. Theb. 191. suadet, apud quem minus corrupte *Epinites* appellatur.

d *Chiade*] Κιόνη est Hellanico apud Euripid. Scholiasten ad Phoeniss. vers. 162. *Astyoche* Apollodoro & Tzetzæ. sed heic *Chias* videtur rescribendum ex cap. 69.

e *Astygratia*] *Astycratia* scribe ex Apollodoro. quod jam præter Schefferum etiam doctissimo Cupero venisse in mentem video. Addo Hellanicum quoque, & ipsum Hyginum ita velle cap. 69. Nec non Lactantium ad Statium, qui *Asticratiam* vocat.

f *Siböe*] *Phthiam* pro hac exhibet Apollodorus. Hyg. cap. 69. *Astynomen*. Lactantius, *Phegam*.

g *Sictothius*] *Damasichthon* emendat Celeberrimus Schefferus. Et sane hic apud Ovidium, Apollodorum, & Tzetzen est, nullus *Sictothius*. *Xenarchus* est Lactantio.

h *Eudoxa*] *Cleodoxa* est Apollodoro, Tzetzæ & Hygino cap. 69. *Cleodoxe* Lactantio. quod idem est. Non dubitabo ergo & heic reponere *Cleodoxa*.

i *Archenor*] *Alphenor* est Ovidio. Cl. Schefferus corrigit ex Apollodoro *Agenor*. Ego nihil mutaverim: nam *Archenorem* inter Niobes filios numerat etiam Hellanicus. *Archemorus* est Lactantio.

k *Ogygia*] *Egyge* est Tzetzæ. Ὠγῦα Hellanico, Ὠγύγα Apollodoro. Malim Ὠγύγεια; & Ὠγύγη in Tzetze, heic *Ogygia*, præsertim cum cap. 69. *Oggygia* dicatur. Pœne innumeris locis y & i confundi, & negligi aspirationes diphthongosque, notavi. Corruptus heic quoque Lactantius; qui *Ogimen* nominat.

Ad CAP. XII.

a *Cretei*] Scribendum *Crethei*. Græce Κρηθεὺς dicitur. Κρητεὺς autem Minois filius natu maximus fuit, & regni successor, de quo Mercerus ad Dict. Cretens. Lib. I. Noster cap. 157. Crethea facit Neptuni filium. Scilicet Neleum & Pelian à Neptuno virginem compressam enixam Tyronem, quæ postea nupserit Cretheo. Vide Diodor. Lib. IV. Genealogiam accurate tradit Pindari Schol. ad Pyth. Od. IV. pag. 204. Edit. Francof. Perperam Κρίθεὺς dicitur in Schol. Lycophr. p. 35.

b *Responsum erat, ut Neptuno sacrum faceret. Et si quis*, &c. Ex sequentibus apparet non extraordinaria eum jussu oraculi fecisse Neptuno sacra, sed *annua*. Unde puto conjuncte legendum, licet de eo cum quoquam nolim contendere: *Resp. erat, ubi Neptuno sacrum faceret, si quis*, &c. Hoc sensu: mortem ejus appropinquare, si quis uno pede calceatus intervenisset, cum primum ipse Neptuno sacra faceret. Perizonius. Probam hanc ejus esse emendationem videre licet ex Lact. ad III. Theb. Stat. vers. 516.

c *Monocrepis, id est uno pede calciatus*] Mihi videntur istæ Græcanicarum vel alias non sic satis usitatarum vocum explicationes multis in lo-

cis

faciendi, dum [d] flumen Euhenum transiret, calceamentum reliquit: quod, ut celeriter ad sacra veniret, neglexit. Id Pelias inspiciens, memor sortium præcepti, jussit eum pellem arietis, quam Phryxus Marti sacraverat, inauratam, Colchis ab rege Æeta hoste petere. Qui convocatis Græciæ ducibus, Colchos est profectus.

XIII. *Juno.*

JUNO cum ad flumen Euhenum in anum se convertisset, [a] & staret, ad hominum mentes tentandas, ut se flumen

cis à glossâ esse. Vide not. ad cap. 92. Fabula hæc est apud Apollodot. Lib. I. pag. 41. Apollon. initio Lib. I. Zenob. IV. 92. aliosque. Scholiastes Pind. ad Od. IV. Pyth. pag. 198. Τὸν μονοκρηπῖδα. Τὸν μονοσάνδαλον. Κρηπὶς γὰρ τὸ βῆμα, καὶ εἴρηται παρὰ τὴν βάσιν. Parthen. cap. 8. ἐν ταῖς κρηπῖσι τῶν παίδων. *in calceis servorum.* Μονοπέδιλος est Isacio. Cæterum *calciatus* & *calciamentum* deterius ævum arguunt, ut *calcius* & *calciamentum*, in notis Tyronis pag. 161. calciarii apud Juvenal. Schol. 130. ad Sat. V. vers. 20. Quibus adde Festum Pauli *in Balatrones.*

d *Flumen Euhenum*] Ita fluvium quoque illum appellat Hygini compilator Lactantius ad V. Theb. Stat. vers. 345. ubi tamen MS. habere *Anaurum* testatur Tiliobroga, ut fortasse ita quoque apud Hyginum sit scribendum. Certe Zenobio, Pherecydi, Apollodoro, Apollonio I. 9. est *Anaurus*. Annotat. Scholiastes: Ἄναυρον λέγει τὸν χείμαρρον, οἱ γὰρ ἐξ ὑετῶν συνιστάμενοι ποταμοὶ οὕτω καλοῦνται. Cujus sententiam amplectitur Hœlzlinus, ut & Lampertus ad Valer. Flacci Lib. I. vers. 84. ubi *Enipeus* appellatur; non etiam Bisetus, quem manu suâ ad hunc Apollonii locum notasse deprehendo, quæ tecum communicabo. *Malim*, inquit, *hoc loco* Ἄναυρος *pro nomine proprio accipi. Est enim in Thessaliâ fluvius, sic dictus, quod neque auram neque nebulam emittat.* *Philostratus, de eadem re loquens:* λέγεται γάρ, inquit, ὡς τοῦ Ἀναύρου διαβαίνοντος αὐτοῦ τὸν ποταμόν, ἐνεχέθη κρηπὶς τῷ ῥεύματι. *Hujus fluvii meminit Hesiodus sub finem Clypei his verbis:* Τοῦ δὲ τάφον καὶ σῆμ' ἀϊδὲς ποίησεν Ἄναυρος Ὄμβρῳ χειμερίῳ πλήθων. Et Lucanus Lib. VI. *Quique nec humentes nebulas, nec rore madentem Aera, nec tenues ventos aspirat Anaurus.* Hæc Bisetus. Ad Hesiodi locum annotat Tzetzes: Ἄναυρος ποταμὸς Θεσσαλίας. Καλοῦσι δὲ καὶ ἀναύρους τοὺς χειμάρρους. Ποταμὸν quoque appellat Isacius ad Lycophr. pag. 35. Scholiastes ad Callim. Hymn. Dian. vers. 101. Vibius Sequester: *Anaurus Thessaliæ ita denominatus, quia ex se neque auram neque nebulas emittat.* Adde quæ Palmer. Exercitat. pag. 815. observat. Initio *Lycormas* dictus est ille Fluvius, ut Lactant. Argum. fab. 11. Lib. IX. Met. Ovid. observat, & Schol. Homeri ad Iliad. I. vers. 553. Cæterum *Euhenus* scribit pro *Euenus*, ut *Phrahates* Tacitus Lib. II. Annal. cap. I. & Just. Lib. XLI. qui Græcis Φραάτης. Agnoscis Æolicum digamma ut in *perihodos* apud Festum.

Ad CAP. XIII.

a *Et staret*] Cl. Schefferus, *& oraret.* Quod non parum firmant illa cap. 22. *Anum se simulavit, & rogavit, ut se*

men Euhenum transferrent, & id nemo vellet, Jason Æsonis & [b] Alcimedes filius eam transtulit. Ea autem irata Peliæ, quod sibi sacrum intermiserat facere, effecit ut Jason unam crepidam in limo relinqueret.

XIV. *Argonautæ convocati.*

JASON Æsonis filius & Alcimedes Clymeni filiæ, & Thessalorum dux. Orpheus [a] Oeagri & Calliopes Musæ filius, Thrax, [b] urbe Flevia, quæ est in Olympo monte, ad flumen Enipeum, [c] Martis citharista. Asterion

se transferret. Servius hac de re ad Ecl. IV. 34. *Pelias cum accepisset responsum ab Apolline, fore, ut ab eo regno privaretur & vitâ, qui altero pede nudo ei occurrisset, forte vidit Jasonem nudo pede venisse, qui dum Junonem transformatam in anus speciem, credens mortalem, per vadum fluminis transferret, alteram ex caligis in limo amiserat. Igitur Pelias, metuens ex responsis facta* (lege *fata*) *jussit eum Colchos proficisci*, &c. Nobil. Heinsius minori mutatione: *& instaret.* Corippus Lib. I. *Duram rem petitis frustraque instatis amici.*

b *Alcimedes*] Ita etiam cum Apollon. Ovid. Epist. VI. Heroid. 105. Diodoro Lib. IV. *Amphinome est.* Tzetzes ad Lycophr. pag. 142. Edit. Steph. ὧν εἷς Ἰάσων ἦν παῖς Αἴσονος ὑπάρχων, Καὶ Πολυμήδης τῆς Αὐτολύκου, ἢ κατά τινας Ἄρνης, ἢ Σκάρφης: Polymeden matrem etiam appellat Apollodorus Lib. I. Forte ergo corruptus Apollonii Scholiastes ad Lib. I. vers. 45. Ἰστέον δὲ ὅτι Φερεκύδης μὲν συμφωνεῖ Ἀπολλωνίῳ λέγοντι Ἀλκιμέδην μητέρα εἶναι Ἰάσονος, τὴν Φυλάκου θυγατέρα. Ἡρόδωρος δὲ Πολυφήμην φησὶν εἶναι τὴν Ἰάσονος μητέρα, θυγατέρα δὲ Αὐτολύκου. Vide ibi plura, & quæ infra hac de re notamus.

Ad CAP. XIV.

a *Oeagri & Calliopes*] Sequitur Apollon. Lib. I. 23. & Conon. cap. 45. & Prop. Lib. II. el. 23. Herodorus, ut notat ibi Scholiastes, Apollinis & Calliopes. alii Oeagri & Polymniæ faciunt filium. Fuerunt etiam, qui matrem ejus Menippen appellarent. Vide Tzetzen. Chil. I. 12. Oeagrius citharista est Capellæ Lib. I. Οἰαγρίδης Nicandro θηρ.

b *Urbe Fleviâ*] Micyllus, *Pimplea fortassis.* Sic enim Apollon. Nempe Lib. I. 25. natum eum dicit prope speculam Pimplæ. Intellexit ergo montem. Strabo Lib. VII. vicum facit. Ἔστι ἡ πόλις, inquit, τὸ Δῖον κώμην πλησίον Πίμπλειαν, ἔνθα ὁ Ὀρφεὺς διέτριβεν. Tzetz. ad Lycophr. pag. 53. est πόλις καὶ Κρήνη, καὶ ὄρος Μακεδονίας. Cl. Schefferus mallet *Pieriâ.* Id firmat Apollonius ejusdem libri v. 34. ubi de Orpheo dicit. Δέξατο Πιερίη Βιστωνίδι κοιρανέοντα. Tertullian. Apolog. *Orpheus Pieriæ, Musæus Athenis, Melampus Argis, Trophonius Bœotiæ initiationibus homines obligaverunt.* In Pieriâ collocat eum etiam Conon narrat. I. Capell. Lib. 6. In *Spartio* Promontorio Thraciæ vixisse eum tradit. *Sperchium* appellat Solinus cap. XV. Maxim. Tyrius Dissert. XXI. Ἐγένετο δὲ ἐν Θρᾴκῃ ἐν τῷ Παγγαίῳ ὄρει. Πάγγαιον τὸ Θρᾴκιον appellat Ælian. Anim. III. 21. De loco Solini consule Salmas. pag. 159.

c *Martis Citharista*] Cl. Schefferus emendat, *arte citharista.* malim, *acris* vel *magnus citharista.* Prius præfero.

Illud

rion [d] Pyremi filius, matre Antigona Pheretis filia, ex [e] urbe Peline. Alii ajunt Prifci filium, urbe Pirefia, quæ eft in radicibus [f] Phyllei montis; qui eft in Theffalia. [g] Quo loco duo flumina, Apidanus & Enipeus, feparatim projecta, in unum conveniunt. Polyphemus, Elati filius, matre Hippea Antippi filia, Theffalus, ex urbe Lariffa, [h] pedibus tardus. Iphiclus [i] Phylaci filius, [k] matre Periclymene Minyæ filia, ex Theffalia, avunculus Jafonis. Admetus Pheretis filius, matre Periclymene, [l] Minois filia, ex Theffalia, monte [m] Chalcodonio, unde oppidum & flumen nomen traxit. Hujus Apollinem pecus paviffe ferunt. [n] Eurytus & Echion, Mercurii & [o] Antreatæ Mereti [p] filiæ filius, ex urbe Alope, quæ

Illud *in* ex voce proximâ adhæfit. Nob. Heinfio rectius videtur, *artis citharifticæ*.

d *Pyremi filius*] Apollonio, Valerio Flacco, & Apollodoro eft *Cometæ* filius.

e *Urbe Peline*] Scribo, *Pellene*. Confundit duos *Afteriones*. Cometæ filius erat ex urbe Pirefia, tefte Apollon. I. 37. Alter Hyperafii, quem corrupte *Prifcum* appellare Hyginum exiftimo, ex urbe Pellene; quemadmodum nos docet idem Apollon. I. 178.

f *Phyllæi montis*] Scribo *Phyllei*. Non enim φυλλαῖον Græcè, fed φυλλεῖον dicitur. Schol. Apollon. I. 37. Τὸ δὲ Φυλλεῖον, ὄρος Μακεδονίας. ἡ δὲ Πιρεσία χώρα ἢ πόλις, ἧς ἐγγὺς ἦν τὸ Φυλλεῖον.

g *Quo loco duo flumina*, &c.] Hoc fic expreffit Apollonius: Ἔνθα μὲν Ἀπιδανός τε μέγας καὶ δῖος Ἐνιπεὺς Ἄμφω συμφορέονται, ἀπόπροθεν εἰς ἓν ἰόντες. Valerius Lib. I. 357. *Segnior Apidani vires ubi fentit Enipeus.*

h *Pedibus tardus*] Quia jam fenior erat fcilicet. Apollon. Τότ' αὖ βαρύθεσκέ οἱ ἤδη Γυῖα.

i *Phylaci*] Corruptum hoc nomen apud Apollodor. Lib. I. pag. 37. ubi φλάκου βόας legas pro Φυλάκου. Φυλάκου effe fcribendum cum Palatinus codex monet, tum jubent illa, quæ inferius paulo ibi fequuntur pag. 38. Θαυμάσας δὲ Φύλακος. Vide Tzetz. Chil. I. 42. Schol. Theocrit. ad Eid. II. 43. Hinc *Phylaceia conjux* Laodamia Ovid. v. Trift. 14.

k *Matre Periclymene*] Micyllus ex conjectura, non ex vetufto exemplari, *Clymene*. εὐστόχως. Schol. Apollon. ad I. 45. Ἴφικλος υἱὸς ἦν Φυλάκου καὶ Κλυμένης τῆς Μινύου. hec aliter Hom. Schol. Λ. 325. In errorem induxiffe videtur librarium illud *Periclymene*, quod mox fequitur; quanquam nec illud eft fine mendæ fufpicione. Nam Scholiaftes Euripidis ad Alceft. vers. 17. *Clymenen* etiam illam appellat, non *Periclymenen*.

l *Minois*] Sufpicatus Micyllus fubdititium effe pro *Minyæ*. nec de nihilo.

m *Caledonio*] Scribe *Chalcodonio*, ex Schol. Apollon. I. 50. Τὸ χαλκωδόνιον ὄρος ὑπέρκειται Φερῶν.

n *Eurytus*] Ita & infr. cap. 160. fed corrupte *Echo* pro *Echion*. *Eurytum* appellat quoque Pindarus Pyth. od. IV. *Erytus* eft Apollon. Lib. I. 52.

o *Antreatæ Mereti*] Optime ex Apollon. I. 56. reftituit Cl. Schefferus, *Antianiræ Meneti*.

p *Filiæ filius*] Vel fcribe, *filiæ filii*; Ἑρμείαο enim υἱέες Apollonio funt; vel ἀπὸ κοινοῦ repete illud *filius*.

quæ nunc vocatur q Ephesus. Quidam autores Thessalos putant. Ethalides Mercurii & Eupolemiæ Myrmidonis filiæ filius. r Hic fuit Larissæus. s * Urbe Gyrtone, quæ est in Thessalia. t Hic ostendit nullo modo Centauros ferro se posse vulnerare, sed u truncis arborum in cuneum adactis. Cæneus Elati filius, Magnesius. hunc nonnulli fœminam fuisse dicunt. Cui petenti Neptunum, propter x connubium, y optatum dedisse, ut in juvenilem

Vellejus II. 8. *Porcio Marcioque Cos. deducta Colonia* &c. nisi illud *Cos.* explicandum est consulibus cum Scalig. in vett. inscript. Gruteri indice. Sed *Coss.* habent castigatiores editt.

q *Ehesus*] Schefferus ex Plin. v. 29. *Ephesus.* εὐστόχως profecto.

r *Hic fuit Larissæus*] Post hæc verba ponendam curavi τελείαν στιγμήν.

s * *Urbe Gyrtone*] Hunc locum asterisco notavi. Rectè enim vidit celeberrimus Schefferus excidisse hinc *Coroni* nomen, quem præter Apollon. I. 57. etiam Apollodorus l. I. inter Argonautas numerat: Καινέως, inquit, Κόρωνος. scribe ergo: *Coronus Cænei filius, urbe Gyrtone.* Adde quæ notamus infra ad illa: *Cæneus alter Coronis filius.*

t *Hic ostendit*] Nempe Cæneus pater Coroni, cujus præcesserat mentio, ut vides ex supplemento meo. Totam hanc periodum, usque ad illa, *Cæneus Elati*, glossatoris esse credo, & ex Apollonio huc translatam. Vide ipsum Lib. I. v. 59. Et confer, quæ notamus inferius ad illa, *Hic concessa* &c.

u *Truncis arborum in cuneum adactis*] Cl. Schefferus *in cumulum adjectis.* Mihi verius videtur, *truncis arborum in eum conjectis*, vel, si mavis, *congestis.* Lactantius Argum. Met. Ovid. XII. *Congestis in eum arborum truncis spiritum reddere coactus est.* Hoc est quod dicit Ovidius: *Obrutus immani cumulo sub pondere Cæneus Æstuat arboreo* &c. Apollonius. Θεινόμενος στιβαρῇσι καταίγδην ἐλάτῃσιν. Schol. Homer. ad Iliad. Α. 264. Βάλλοντες γὰρ αὐτὸν δρυσί τε καὶ ἐλάταις ἤρεισαν εἰς γῆν. Similiter Servius ad Æn. VI. *Crebris ictibus fustium paulatim fixum in terrâ esse* notat Cæneum; quod quia fieri non potuisset, nisi arbores vel fustes fuissent acuti, vulgatam lectionem non sollicitandam censet Ampl. Cuperus. Sed horridè dicitur *adigere in cuneum.* mallem, *in cuneum adacutis.* Hæc scripseram, cum legi apud Propert. III. el. 20. *In faciem proræ pinus adacta novæ.* Quæ verba unicè ejus sententiam confirmant.

x *Connubium*] H. e. concubitum. Prudent. I. contra Symm. *Mortalis inire connubium.* h. e. cum mortali fœmina concumbere. Lactantius ad Stat. I. 69. CONNUBIUM. *Concubitus matris.* Argum. Lib. II. Met. fab. I. *Agnitusque est ab eo connubii indicio.* Ita γάμος pro μίξις apud Aristænetum Lib. I. epist. 21. Hinc *nubere* etiam ad pecora transfertur, quibus nihil nuptiarum, nisi coitus, notum, ut observasse video ad illum Aristæneti locum etiam Mercerum. Apulejus de Asino suo Lib. VII. pag. 197. Edit. Elmenhorst. *Invitat ad nuptias.* Pithæi Cat. Lib. IV. *Hæ sunt ambigenæ, quæ nuptu dispare constant.* h. e. coitu dispare. *Conjugium* appellat Virgil. III. Georg. 374. *& sæpe sine ullis Conjugiis gravidæ.* Lactantius Argum. Ovid. Met. IV. cap. 19. *Conjugium Neptuni effugere non potuit.* Adde, quæ notavi ad Anton. Liberal. cap. I. Nisi in mendo cubat Scholiastes Juvenalis ad Sat. III. vers. 17. *Cum quâ Numâ & concubium & colloquium se habere simulavit*, unicâ litterâ mutatâ scribere possit, cui ista explicatio mea non arridet, *concubium.*

y *Optatum dedisse*] H. e. quod petierat.

lem ſpeciem converſus, nullo ictu interfici poſſet. [z] quod eſt nunquam factum nec fieri poteſt, ut quiſquam mortalis non poſſet ferro necari, aut ex muliere in virum converti. Mopſus Ampyci & Chloridis filius. Hic augurio doctus ab Apolline, ex Oechalia, vel ut quidam putant, [a] Titarenſis. Eurydamas Iri & Demonaſſæ filius. [b] Alii ajunt Ctimeni filium, [c] qui juxta lacum Xynium [d] Dolopeidem urbem inhabitabat. [e] Theſeus Ægei & Æthræ Pitthei filiæ filius, à Trœzene: alii ajunt ab Athenis. Pirithous Ixionis filius, frater Centaurorum, Theſſalus. Menœtius Actoris filius. [f] Amponitus. [g] Eribotes Teleontis filius. [h] Ameleon. Eurytion, Iri & Demonaſſæ filius. [i] Ixition ab oppido Cerintho. [k] Oileus Leodaci & Agrianomes Perſeonis filiæ filius, ex urbe Na-

rat. Τοῦτο γὰρ ἄπιστον, καὶ ἀτερασίαν. ita Schol. Apollonii, unde hæc tranſlata ſunt. Adde Phleg. Trallianum cap. 5. Servium ad Æn. VI. 448. Cap. 47. *Optavit à Neptuno patre filio ſuo exitum.*

z *Quod eſt nunquam factum*] Gloſſemata, mihi crede. Singulis ferme paginis, ſi Palæphati more iſtiuſmodi uti animadverſionibus voluiſſet, ad eum modum cenſorem egiſſet.

a *Lyparenſis*] Imo *Titarenſis*, Hygine: Τιταρήσιος eſt Apollonio. quod obſervatum video etiam Micyllo. Addo idem firmari ab Heſiodo Aſpidis vers. 181. Confer Tzetzen ad Lycophr. pag. 143. Edit. Steph.

b *Alii ajunt*] Inter illos eſt Apollon. Lib. I. 67.

c *Quia*] Rectè *qui* Cl. Schefferus.

d *Dolopeidem urbem*] Ctimenen videlicet. Κτιμένην Δολοπηΐδα appellat Apollonius. Scholiaſtes annotat: Κτιμένη πόλις Θεσσαλίας. Δολοπηΐδα δὲ τὴν Θεσσαλίαν εἶπε.

e *Theſeus*] Theſea & Pirithoum non fuiſſe expeditionis hujus ſocios vult Apollon. Lib. I. 101. Vide ibi Scholiaſten.

f *Amponitus*] Scribe, ut corrigit Schefferus: *Menoetius Actoris filius, Opontius.* Schol. Pindari ad Olymp. IX. Αἴγινα γὰρ μετὰ τὸ τεκεῖν τὸν Αἰακὸν, ἦλθεν ἐς Θεσσαλίαν, καὶ ἐγαμήθη Ἄκτορι. ἐξ οὗ ἔσχε Μενοίτιον, ὃς ἐπῴκησε τὴν Ὀποῦντα ἀναστὰς ἀπὸ Θεσσαλίας. Schol. Hom. ad Iliad. Π. 14. Μενοίτιος ἀποικίσας εἰς Ὀποῦντα, Πάτροκλον ἐτέκνωσε. Fuit autem *Opus* urbs Locridis. Confer, quæ ad Iliad. Σ. 10. idem notavit.

g *Eribotes*] Sub finem ejus capitis *Euribatem* appellat. *Eribotes* eſt etiam Apollonio. Sed Herodorus, ut notat Scholiaſtes, in Argonauticis *Euribaten* nominat, & facit eum Teleontis filium.

h *Ameleon*] Quid hoc vocis ſit ignoro, niſi corruptum eſſe certum habeo. Cl. Schefferus tentat, *Amilius.*

i *Ixition*] Hunc nemo, quod ſciam, inter Argonautas numeravit. Canthus erat ex hoc oppido oriundus, ut jam Cl. Schefferus & Micyllus notarunt. An ſcripſit igitur? *Canthus Ceriontis filius, ab oppido Cerintho.* Sanè *Ceriontis* filium dicit inferius Canthum. Sed Apollon. I. 77. *Canethi* eſt filius.

k *Oileus Leodaci*] Editor nuperrimus Fragm. Stephani ex Euſtathio emendat, *Odoedoci.* Vide ejus notas pag. 60.

Naricea. Alii ajunt ex Eubœa. Clytius, & Iphitus, Euryti & [l] Antiopes Pylonis [m] filiæ filius, [n] reges Oechaliæ. [o] Hic concessa ab Apolline sagittarum scientia, cum autore muneris contendisse dicitur. Hujus filius Clytius ab Æeta interfectus est. Peleus & Telamon Æaci & [p] Endeidos Chironis filiæ filii, ab Ægina insula. Qui [q] ob cædem Phoci fratris, relictis sedibus suis, diversas petierunt domos: Peleus Phthiam, Telamon Salaminam, quam Apollonius Rhodius [r] Atthida vocat. Butes Teleontis & Zeuxippes Eridani fluminis filiæ filius, ab Athenis. Phaleros [s] Alconis filius, ab Athenis. Tiphys [t] Phorbantis & Hymanes filius, Bœotius. is fuit gubernator navis Argo. Argus [u] Polybi & Argiæ filius: alii

l *Antiopes Pylonis*] *Pylaonis* mallet Cl. Schefferus. Hæreo. Scio quidem Euryti uxorem *Antiopen* etiam Apolloniano Scholiastæ dici: sed Hesiodo est *Antioche* filia *Aubolidæ*. Ἀντιόχη κρείουσα παλαιὸν γένος Ἀυβολίδαο. Ita habet Ascræi senis fragmentum, quod apud Sophocl. Schol. ad. Trachin. vers. 269. invenio. Alii inter Hesiodea λείψανα ex Æschyli interprete adducunt.

m *Filiæ filius*] *Filiæ filii* scriberent potius alii. Erant enim Clytius & Iphitus ambo Euryti filii. Notavi jam superius. Et invenies mox denuo: *Castor & Pollux Jovis & Ledæ Thestii filiæ filius.*

n *Reges Oechaliæ*] Οἰχαλίης ἐπίκουροι. Post hæc verba inserenda illa alieno loco posita clausula, quæ modo præcessit. *alii ajunt ex Eubœa.* Videtur enim respexisse Apollonii, quem in hoc indiculo frequenter sequitur, Scholiasten: Οἰχαλίην δὲ μὲν νεώτεροι ἐν Εὐβοίᾳ φασὶν εἶναι.

o *Hic concessa* &c.] Quis ergo? nempe Eurytus Clytii & Iphiti pater. E hæc lacinia assuta Hygino ex Apollon. Lib. I. 88. ut & altera illa, *hujus filius*, &c.

p *Peneidos Ceptionis*] Scribe *Endeidos Chironis* ex Apollodor. Lib. III. pag. 185. Pind. Nem. od. v. Schol. Homeri ad Iliad. O. Venit idem in mentem Micyllo & Scheffero. Corrigendus ergo Tzetzes ad Lycophr. Αἰακοῦ γὰρ καὶ Δηΐδος παῖδες Τελαμὼν καὶ Πηλεὺς, καὶ Φῶκος ἐκ Φαρμάθου μιᾶς τῶν Ἐριννύων. scribe, Ἐνδηΐδος. & Ψαμάθης μιᾶς τῶν Νηρηΐδων. Ipsum vide pag. 15. edit. Steph. Adde Anton. Liberal. cap. 38.

q *Ob cædem Phoci*] Vide præter Apollonium Anton. Liber. cap. 38. Apollod. Lib. III.

r *Atthida vocat*] Ἀτθίδα νῆσον appellat Lib. I. 93.

s *Alcontis*] Scribe *Alconis*. Ἄλκων, ωνος, inflectit Schol. Apollon. ad vers. 97. Lib. I.

t *Phorbantis*] *Agnii* filius est Apollodoro & Apollonio.

u *Polybi filius*] Phrixi filius est Apollod. Lib. I. pag. 42. *Danai* nostro sub finem hujus capitis. *Arestoris* Apollon. I. 112. Schol. ejus ad vers. 4. Ὁ μὲν Ἀπολλώνιος καλεῖ μὲν τὴν Ἀργὼ ἀπὸ Ἄργου τοῦ κατασκευάσαντος. Φερεκύδης δὲ ἀπὸ Ἄργου τοῦ Φρίξου. Ταύτην δέ φασι πρώτην ναῦν γενέσθαι μακράν. Ἄλλοι δὲ λέγουσι Δαναὸν, διωκόμενον ὑπὸ Αἰγύπτου, πρῶτον κατασκευάσαι, ὅθεν

alii ajunt Danai filium: hic fuit Argivus x pelle taurina lanu-

ὅθεν καὶ Δαναὶς ἐκλήθη. Adde Probum ad Ecl. v. Virg. vers. 34. Tzetzes in Lycophr. pag. 143. Ἀργὼ ἐκλήθη ἢ τὸ Ἰάσονος ναῦς. ἢ ὅτι κατ' Ἀπολλώνιον αὐτὴν ἐναυπήγησεν ὁ Ἕστορος ἢ Ἀλέκτορος υἱός. ἢ ὅτι ἐν Ἄργει ἐναυπηγήθη, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος ὁ Σαλαμίνιος. Illud Ἕστορος vel Ἀλέκτορος corruptum, pro alterutro reponendum, Ἀρέστορος. Ἀρεστορίδης enim est Apollonio. Pherecydes autem apud Apollodor. Lib. II. quem alii Arestoris, Inachi facit filium. Forte ergo scripsit pro *Danai*, *Inachi filius* Hyginus.

x *Pelle taurinâ lanugine*] Etiam hoc translatum ex Apollon. Lib. I. 324. Δέρμα δ' ὁ μὲν ταύροιο ποδηνεκὲς ἀμπέχετ' ὤμοις Ἄργος Ἀρεστορίδης λάχνῃ μέλαν. Hæc verba si consideres attente, legendum dicas: *pelle tauri nigra lanugine.* atque ita omnia clara sunt & aperta. Vult pelle taurina, quæ nigram lanuginem haberet, coopertum fuisse Argum. Matth. de Joanne Baptistâ cap. 3. Εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου, hoc est, *pelle cameli pilis hirsutâ*; cujusmodi gestamen erat prophetarum. Nam quod annotat Theophylactus; εἰς μετάνοιαν παρεκάλει καὶ ἀπὸ σχήματος. πενθικὴν γὰρ εἶχε τὴν στολήν. id neutiquam probem. Allusit ad historiam Euangelicam Nazianzenus στίχοις: Τὸ δ' ἔθος ἦ καμήλων Τρίχες, νόμος ἠιθέων. Ἦ καὶ δέρος παλαιᾶς Γυμνώσεως κάλυμμα. Sed distinguit, ut vides, pellem à veste è pilis camelinis rudi-ter textâ. Vestis tamen Eliæ, qui typum Baptistæ gessit, μηλωτὴ, h. e. ovilla vel caprina pellis, appellatur Βασ. Δ. cap. II. 8. & ipse ἀνὴρ δασὺς ejusdem libri cap. I. 8. Sic Zachar. cap. XIII. 4. δέῤῥις τριχίνη prophetarum est vestis. Δέῤῥις autem, docente Hesychio, inter alia significat παχὺ ὕφασμα, ὃ εἰς περιπέτασμα ἐχρῶντο. Istiusmodi παχὺ ὕφασμα videtur innuere Nazianzenus ille. Sed non valde necessaria erat ista distinctio. Setas pro ipsa pelle potuit posuisse Euangelista. Virg. Georg. III. 383. *Et pecudum fulvis velantur corpora setis.* Sidonius de Eliâ c. XVI. *Thesbiten cum forte senem jam flammeus axis Tolleret, & scissam linquens pro munere pellem* &c. *Pelliceum ependyten* appellat Hieronymus in vitâ Hilarionis; *pellem caprinam* Cassianus in de Hab. Monach. cap. 8. *meloten* Gregor. dialog. Lib. II. 6. Quamobrem assentior viro reverendo, & amico nostro Petro Texelio, qui verba illa Matth. VII. 15. Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, de vestitu prophetico accipienda existimat. Nec absurdè idem Epist. ad Hebr. cap. XI. vers. 37. per μηλωταῖς & αἰγείοις δέρμασι non miseriam fidelium denotari suspicatur, sed professionem muneris eorum prophetici, & infidelium malignitatem. Tollit ergo incisum ante τὸ ὑστερούμενοι, & vertendum censet cum vulgatâ: *Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis destituti* &c. Dum hæc scribo, venit in mentem, quod legi nuper in cœnæ illâ dispositione, quæ Cypriano falso adscribitur, Joanni datam vestem *triclinam*. Quod nihili est verbum: corrige, *trichinam*, τριχίνην. *Rhenones* appellabant Latini veteres vestes istiusmodi pelliceas. Sallustius: *Vestes de pellibus Rhenones appellantur.* Isidorus Lib. 19. cap. 24. *Melotes, quæ etiam pera vocatur, pellis est caprina, à collo pendens, præcincta usque ad lumbos. Fiebat autem prius, ut quidam existimant, de pelliculis melonum, unde & melotes vocatæ sunt.* Misereor boni patris. Admodum familiaris mos ille tegendi corpora pellibus antiquis fuit. Hinc λεοντῆ Herculis, αἰγὶς Jovis; hinc

lanugine adopertus. is fuit fabricator navis Argo. [y] Phliasus Liberi patris, & Ariadnes Minois filiæ filius, [z] ex urbe Phliunte, quæ est in Peloponneso. alii ajunt Thebanum. Hercules Jovis & Alcmenæ Electryonis filiæ filius, Thebanus. Hylas [a] Theodomantis & [b] Menodices nymphæ, Orionis filiæ filius, ephebus, ex Oechalia: alii ajunt [c] ex Argis comitem Herculis. Nauplius Neptuni & [d] Amymomes Danai filiæ filius, Argivus. Idmon Apollinis & [e] Cyrenes nymphæ filius: quidam Abantis di-

hinc *scutum* à σκύτος, quod ex corio, *galea* ex γαλῆ, quod ex pelle mustelæ antiquitus fieret. Tegmen lupæ Romulo Virgil. Æn. I. 270. Homerus Agamemnoni leonis tribuit Iliad. K. 23. Pardi Menelao ejusdem libri vers 29. Paridi Iliad. Γ. 17. Nimirum heroum, pastorum, & venatorum erat gestamen pellis. Vide Virg. Æn. I. 327. v. 37. VII. 66. Immo mortalium primi & antiquissimi omnes solebant δερματοφορεῖν. Qua de re vide egregie differentem virum Illustr. Ezech. Spanhem, in de Numm. pag. 345. Festus: *In pelle lanata nova nupta considere solet, vel propter morem vetustum, quia antiquitus homines pelle erant induti* &c. Idem alibi. *Pellem habere Hercules fingitur, ut homines cultus antiqui admoneantur.* Sanè ἔνδυμα ex pelle capræ Jovi ipsi dat ad Autolycum Lib. I. p. 75. Theophilus.

y *Phliasus*] Ab Apollonio *Phlias* appellatur.

z *Ex Phliunte*] Schol. Apollon. I: 115. *Phliusam* istam urbem vocat, & dictam ita ait à Phliunte Bacchi & Chthonophyles filio. Non facit Chthonophylen Phliantis, ut putavit Micyllus, sed Phliuntis matrem. Certum interim habeamus non unam urbem fuisse in Peloponneso Φλιοῦντα. Forte illam intellexit Hyginus de quâ Schol. Pind. ad Nem. od. VI. Παράκειται δὲ ἡ πόλις ὁμώνυμος, ἡ πρότερον Ἀραιθυρέα καλουμένη.

a *Theodomantis*] Ita & infr. Hyginus cap. 271. & alii, quos recensui ad cap. 26. Anton. Liberalis. qui Ceycis eum fuisse filium narrat ex Nicandri ἑτεροιουμένων δ΄, ut hactenus editum. perperam omnino. Scribendum β΄. auctore Scholiaste Apollonii ad Lib. I. 1236. Καὶ Νίκανδρος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἑταιροιουμένων (leg. ἑτεροιουμένων) ὑπὸ πασῶν φησιν αὐτὸν ἁρπαγῆναι τῶν νυμφῶν. Cum Hygino facit quoque Probus ad Virg. Georg. III. 6. *Hylas*, inquit, *Theiodamantis filius Dyropum regis*. lege, *Dryopum* ex Apollon. I. 1218.

b *Menodices Nymphæ, Orconis filiæ*] Puto scribendum ex Tzetz. Chiliad. I. 43. *Mecionices Nymphæ, Orionis* &c. Cæterum Thiodamantem Hellanicus Thiomeneten appellat apud Scholiast. Apollon. I. 131. Ὕλας Ἡρακλέους ἐρώμενος, υἱὸς Θειοδάμαντος τοῦ Τρύοπος. οὕτω Μνασέας. Ἑλλάνικος δὲ Θειομένητα ἀντὶ Θειοδάμαντος καλεῖ. pro Τρύοπος puto legendum Δρύοπος. Vide eundem Schol. ad vers. 1218.

c *Ex Argis*] Sanè Ἀργεῖον παῖδα nominat eum Theocritus Eidyll. XIII. 49.

d *Amymones*] Ita rescripsi pro *Amymones* ex cap. 169. Schol. Apollon. ad vers. 133. Lib. I. Ἀπόγονος τοῦ Ποσειδῶνος υἱοῦ καὶ Ἀμυμώνης τῆς Δαναοῦ.

e *Cyrenes Nymphæ*] *Asteriam* appellat Pherecydes apud Apollon. Schol. ad vers. 139. Lib. I.

f *Quam-*

dicunt; Argivus. Hic augurio prudens, [f] quamvis prædicentibus avibus, mortem sibi denunciari intellexit, fatali tamen militiæ non defuit. Castor & Pollux Jovis & Ledæ Thestii filiæ filius Lacedæmonii: [g] alii Spartanos dicunt; uterque imberbis. His eodem quoque tempore stellæ in capitibus ut viderentur, accidisse scribitur. [h] Lynceus & Idas Apharei & Arenæ [i] Bibali filiæ filii, [k] Messenii ex Peloponneso. Ex his Lynceus sub terra quæque latentia vidisse dicitur, neque ulla caligine inhibebatur.

f *Quamvis prædicentibus avibus*] Valerius Flaccus de Idâ ista memorat Lib. I. vers. 360. *Hinc quoque missus adest, quamvis arcentibus Idas Alitibus.*

g *Alii Spartanos dicunt*] Infr. cap. 139. *Qui Græcè Curetes sunt, alii Corybantes dicuntur.* lege, *dicunt.* Sed ut illud tolerabile; ita hoc nimis putidum glossema videtur. Iidem enim Lacedæmonii, qui Spartani.

h *Lynceus & Idas Apharei & Arenæ Bibali filiæ filii*] Lege, *Oebali.* Nam is Arenes pater fuit, ut & Tyndarei, idem vitricus Apharei, & maritus Gorgophones. Pausan. Messen. non longe ab initio. Ἀφαρεὺς πόλιν ᾤκησεν Ἀρήνην ἀπὸ τῆς Οἰβάλου θυγατρὸς, αὐτοῦ δὲ γυναικὸς, τῆς αὐτῆς &c. Tzetzes ad Lycophr. v. 512. pag. 89. Ἀφαρέως καὶ Ἀρλιώνης τῆς Οἰβάλου, ἢ Ἄρνης τῆς Αἰόλου λυγκεὺς καὶ Ἴδας. Hic tamen in eo errat, quod Tyndareum non Oebali sed Perieris filium ibidem facit. Rectius Hyginus fab. 78. *Tyndareus Oebali filius*, & Pausanias Lacon. init. Hinc Castor & Pollux Oebalidæ vocantur Ovid. Fastor. 6. vers. 705. ab avo haud dubie, licet Servius ad Virg. 4. Georg. vers. 125. *Oebalidas fratres* dici illos à patriâ Laconiâ, quæ & Oebalia, censeat. Majori jure, & verius forsan id statui posset de Hyacintho Amyclæ F. quem Ovid. 10. Metam. in eadem fabula modo *Amycliden* v. 163. à patre, modo *Oebaliden* v. 197. à patriâ, ut equidem arbitror, appellat. Nam Pausan. Lacon. initio, ubi majores Hyacinthi recenset, nullum Oebalum inter eos nominat. Et forte idem passus est Hyginus, quod supr. ad fab. 3. de *Æoli filio* observavimus cum hunc Hyacinthum fab. 271. *Oebali filium* dicit, ut, quod de patriâ intelligendum erat, de patre ejus acceperit, *Oebalidæ* nomen. Quod tamen ut non sine magnâ dubitatione ponam, facit Servius, qui ad Virg. XI. Æn. v. 69. ait: *Sane Hyacinthus, puer fuit Eurotæ, vel, ut quidam volunt, Hybabili filius.* Manifestè hic quidem hallucinatur, nisi pluscula desint, doctissimus Grammaticus. Nam secundum Pausan. d. l. Eurotas pater fuit Spartes, quæ Hyacinthi avia. sed tamen pro *Hybabili* ex Hygino videtur leg. *Oebali.* Atque ita habebimus locum, ubi Hyacinthus hic idem Oebali filius dicatur, nisi si statuere audeamus ejusdem negligentiæ adfinem hoc in loco esse Servium. Hæc Perizonius quod Perieris faciat filium Tyndareum Tzetzes, in eo ὁμόψηφον habet Apollod. Lib. I. p. 34. ed. Comm. Discrepantia scriptorum inde orta, quod Gorgophone, Periere mortuo, nupserit Oebalo.

i *Bibali*] De illo Bibalo nihil hactenus comperi. Lego *Oebali* ex Pausan. Lib. IV. Tzetzes in Lycophr. pag. 89. Ἀφαρέως καὶ Ἀρλιώνης τῆς Οἰβάλου, καὶ Ἄρνης τῆς Αἰόλου Λυγκεὺς καὶ Ἴδας. lege λυγκεύς.

k *Messenii*] An ex Apollonio scribendum *Arenii?* nihil est necesse. Messenia enim regio Peloponnesi. Schol. Hom. ad Iliad. Λ. 722. πόλις τῆς Πύλου ἐστ Ἀρήνη.

tur. alii ajunt Lynceum [l] noctu nullum vidisse. Idem sub terra solitus cernere dictus est ideo, [m] quod aurifodinas norat. Is cum descendebat, & aurum subito ostendebat, ita rumor sublatus, eum sub terra solitum videre. [n] Item Idas acer, ferox. Periclymenus [o] Nelei & Chloridis Amphionis & Niobes filiæ filius: hic fuit Pylius. [p] Amphidamas & Cepheus [q] Alei & Cleobules filii de Arcadia. Ancæus Lycurgi filius: alii nepotem dicunt; Tegeates. [r] Augeas Solis & Naupidames Amphidamantis filiæ filius. hic fuit [s] Eleus. Asterion & Amphion [t] Hyperasii filii, alii ajunt Hippasi, ex Pellene. [u] Euphemus Neptuni & Europes Tityi filiæ filius, Tænarius. [x] Hic super aquas sicco pede cucurrisse dicitur. Ancæus alter Neptuni filius, matre [y] Alta Cathesti filia, ab Imbraso insula,

l *Noctu nullum vidisse*] Barthius conjicit, *nocte illuni*, vel *novilunio*, vel, si forte cætera non satisfacerent, *nocte multum vidisse*. quod præfero. Invenies sub finem hujus capitis: *Lynceus Apharei filius, qui multum videbat.*

m *Quod aurifodinas norat*] Vide Palæph. cap. 10. unde hæc videntur hausta: quæ pro glossematis ne habeam, nemo, opinor, intercedet. Tzetzes in Lycophr. pag. 95. Τοῦτο δὲ περὶ τοῦ Αἰγύπτου παιδὸς ἔφασαν εἶναι Λυγκέως, ὅτι καὶ τὰ ὑπὸ γῆν ἔβλεπε, διὰ τὸ ἐφευρεῖν πολλὰ τῶν μετάλλων.

n *Item Idas, acer, ferox*] Merito de glossâ hæc habet suspecta Schefferus. Ut multa alia hoc capite, ita & hæc ex Apollonio huic catalogo nimis impudenter adsuta. *Acer* est σφοδρὸς, δριμὺς, ut exponunt Vett. Glossæ. Convenit huic loco posterior explicatio. Servius ad Æn. VIII. 614. *Proprie apud nos acer est, qui apud Græcos δεινὸς dicitur. nam fortem & vehementem δεινὸς, & asperum & amarum potest significare.*

o *Nelei*] Ita scripsi pro *Nilei*. Apollon. Περικλύμενος Νηλήϊος. Corruptius infr. *Mileus* pro *Neleus*. Passim η Græcorum per ι Latinum expressum hoc scripto animadvertas, ut jam superius monui, & pluribus ostendam ad cap. 31.

p *Amphidamus*] Lege, *Amphidamas* ex Apollonio.

q *Egei*] Lege, *Alei*, Apollon. 1. 163. υἷε δύω Ἀλεοῦ.

r *Augeas*] Hic fuit ille, cujus bovilia purgavit Hercules, ut observat Apollonii Scholiastes.

s *Electus*] Micyllus, *Eleus. matrem alii Hyrminen vocant.* Nil pote melius. Vide Apollon. 1. 173. & ibid. Scholia.

t *Ypetacli*] Scribe, *Hyperasii* ex Apollon. 1. 176. deinde pro *Hipasi* scripserim *Hippasi*. Cæterum Asterion Apollonio est *Asterius*. Nihil tamen heic esse mutandum disces ex Scholiis.

u *Euphemus*] Micyllus: Apollonius autem *Polyphemum* vocat. videlicet Lib. 1. 179. Sed vide quid ad eum locum observet Hoelzlinus. Pindarus cum Hygino facit Pyth. od IV. Εὔφαμος ἐλθὼν, υἱὸς Ἱππάρχου Ποσειδάωνος ἄνακτος, Τόν ποτ' Εὐρώπα Τιτυοῦ θυγάτηρ Τίκτε καφισοῦ παρ' ὄχθαις.

x *Hic super aquas* &c.] Ex Apollon. Lib. 1. 182. Idem tradit apud Pindari Scholiasten Asclepiades pag. 194. Tzetzes 1. 43. Isacius ad Lycophr. pag. 128. Edit. Bas.

y *Alta Cathesti filia*] Astypalæa Phoenicis

la, quæ Parthenia appellata eſt, [z] nunc autem Samos dicitur. Erginus Neptuni filius, [a] à Mileto: [b] quidam Periclymeni dicunt; Orchomenius. Meleager Oenei & Althææ Theſtii filiæ filius: quidam Martis putant; Calydonius. Laocoon [c] Parthaonis filius, Oenei frater, Calydonius. Iphiclus alter Theſtii filius, matre Leucippe, Althææ frater [d] ex eadem matre, Lacedæmonius. Hic fuit

nicis filia erat, ſi credimus Apolloniano Scholiaſtæ ad Lib. I. 868. Nobil. Heinſ. in ora codicis ſui, *Althaea Theſtii.*

z *Nunc autem Samos dicitur*] Vide Scholiaſt. Apollon. ad Lib. I. vers. 186. Lactant. Lib. I. cap. 17. Ortel. Theſaur. in *Samos.* Etiam fluvius in Samo erat Imbraſus, & Parthenius. Schol. Heſiod. in Theog. pag. 261. Ὁ δὲ ἐν Σάμῳ Παρθένιος καὶ Ἴμβρασος καλεῖται.

a *A Mileto*] Dicta ita iſta *urbs* à Mileto Apollinis filio, de quo inter alia & hæc tradit Scholiaſtes Apollonii ad Lib. I. 186. Τοῦτον ἀνδρωθέντα καὶ φθονούμενον ὑπὸ τοῦ Μίνωος ἀναχωρῆσαι εἰς τὴν Σάμον, ἀφ' οὗ καὶ τόπος ἐστὶ Μίλητος. καὶ ἀπὸ τῆς Σάμου μεταβὰς εἰς τὴν Καρίαν, ἔκτισε πόλιν, ἀφ' ἑαυτοῦ καλέσας. In Cariâ Miletum conditam etiam præter Ptolemæum Apollodorus tradit Lib. III. ad quem Faber: *Miletum Cariæ urbem facit, quæ Jonica fuit: neque tamen peccat: nam quæ ſcribit multo ante migrationem Jonicam evenerunt.* Ante puta quam Jones migrarent in Cariam, profecti Athenis. Nimirum duæ fuerunt Cariæ, ut opportune me monuit clariſſimus Ryckius, vir bonus & fidelis amicus. Altera earum, ſed quæ heic non intelligitur, inter Joniam & Lyciam ſe extendit: altera Joniæ eſt, & circa Miletum, quam Cares quondam incoluerunt. Stephanus: Μίλητος πόλις ἐπιφανὴς ἐν Καρίᾳ τῶν Ἰώνων. Strabo Lib. XIV. Ταύτης δέ φησι Φερεκύδης Μίλητον μὲν, καὶ Μυοῦντα, καὶ τὰ περὶ Μυκάλην καὶ Ἔφεσον Κᾶρας ἔχειν πρότερον. Anton. Liberal. qui & ipſe in Cariâ Miletum cap. 30. collocat, ita conciliari poterit cum aliorum ſententiis, qui in Joniâ eam urbem collocant. Conon apud Photium cap. 2. Ὤικουν δὲ Μίλητον τῆς Ἀσίας, ἣν ὕστερον μὲν Ἴωνες οἱ ἀπ' Ἀθηνῶν μετὰ Νηλέως ὁρμηθέντες ᾤκησαν. τότε δὲ ἐνέμοντο Κᾶρες, ἔθνος μέγα κωμηδὸν οἰκοῦντες. Schol. Homer. ad Iliad. B. ſub finem: τῆς Καρίας περὶ Μίλητον, &c. ῥέων διὰ Καρίας εἰς θάλασσαν πλησίον Μιλήτου. Mileti mater, ut ἐν παρόδῳ hoc addam, *Acacallis* dicitur Pauſan. & Anton. Liberali. *Acallis* perperam in ſcholiis editur Theocrit. ad Eid. VII. vers. 11. & *Hecale* apud Apollod. Lib. III. Cæterum Erginum hunc inter Argonautas agnoſcunt Pind. Schol. ad Olymp. IV. Apollon. Lib. I. vers. 185. ut & Apollodorus Lib. I. quem fruſtra corrigere intendit vir doctiſſimus, qui hiſtoriæ poeticæ ſcriptores edidit nuperrime.

b *Quidam Periclymeni*] An fuit, *Quidam vero Clymeni?* Ita ſane vult Schol. Apollon. Lib. I. 185. & Pindari ad Olymp. IV. uterque enim patrem ejus Κλύμενον appellat. Sed potuit noſter alios ſequutus fuiſſe auctores. Putarem intelligi illum Periclymenum, qui fuit Neptuni filius ex Chloride Tireſiæ filiâ. De quo Schol. Pind. ad Nem. od. IX. pag. 315. Edit. Franc. Sed tempora non congruunt.

c *Porthaonis*] Cap. 129. 175. 239. *Parthaon* dicitur. *Portheus* eſt Anton. Liberal. cap. 2. & Homero.

d *Ex eadem matre*] Schol. Apollon. ad Lib. I. 201. Ἀλθαία καὶ Ἴφι-

fuit [e] Arcas curſor, jaculator. [f] Iphitus Nauboli filius, Phocenſis: alii Hippaſi filium ex Peloponneſo fuiſſe dicunt. [g] Zetes & Calais Aquilonis venti & Orithyiæ [h] Erechthei filiæ filii. Hi [i] capita pedeſque pennatos habuiſſe feruntur, crineſque cæruleos, qui pervio äere uſi ſunt. Hi aves Harpyias, tres Thaumantis & [k] Ozomenes filias, [l] Aëllopum, Acholoen, Ocypeten, fugaverunt à Phineo Agenoris filio, eodem tempore, quo Jaſoni comites ad Colchos proficiſcebantur. Quæ inhabitabant inſulas Strophadas in Ægæo mari, quæ Plotæ appel-

κλος ἀδελφοὶ ἐκ Δηϊδαμείας τῆς Περιήρυς. Suſtuli inciſum ante iſta verba. *Frater ex eadem matre* eſt ἀδελφὸς ὁμομήτριος.

e *Arcas*] Si Lacedæmonius, quomodo *Arcas*? Lego, *acris*, id eſt, velox, ὀξὺς, Gloſſ. Philox. *Acre*, ὀξὺ, δριμύ. Ο'ξὺς ὁ ταχὺς, ὀξύτης ὠκύτης Græcis interdum. *Acupedius*, teſte Feſto, dicitur, cui præcipuum in currendo acumen pedum. Virg. Georg. III. *Calidumque animis & curſibus acrem.* Serv. ad illa Virgilii. Æn. I. 224. Acris Oronti: *Fortis, alias velocis. Quidam acrem in unamquamque rem vegetum & nimium tradunt.* Nimirum *acer* eſt, qui Græcis δεινὸς dicitur, ut ad Lib. VIII. idem Grammaticus obſervat. Ita *varius acer* à vetuſto commentatore *vehemens* exponitur Lib. I. Sat. 10. Horat. Micyllus conjicit *artificioſus*. Clariſſim. Schefferus, *arte curſor*. Fulgent. Lib. III. Myth. c. 6. *Magnificus jaculator.* Atque ille idem eſt, qui *acris jaculator*.

f *Iphitus Nauboli*] Apollod. Lib. I. 43. Ι'φιτος Ναυβόλου. Sed hoc vitioſum ſine dubio. Lege, Ι'φιτος. Vide Apollon. I. 207.

g *Zetes*] *Zetus* eſt Fulgentio. Lib. III. *Zethus* Servio ad Æn. III. 209. Sidonio. Carm. 5. & Philargyrio in IV. Georg. Virg. 463. Sequuti forte Palæphatum ſunt, qui & ipſe hunc *Zethum* appellat cap. 23. Non probo tamen, cum paret confuſionem. Alius enim *Zetes*, alius *Zethus*.

h *Erichthei*] Scribe, *Erechthei*. Ε'ρεχθέως. Ita Apollonius, Simonides, Ovidius. Scholiaſt. autem Apollonii ex Cecrope natam eam tradit. Aliquoties in ſeqq. vitioſè ſcriptum hoc nomen deprehendes, quod ortum exiſtimo ex vocalium I & E cognatione. Donatus ad Phorm. I. I. *Propter cognationem E & I literarum non dubitaverunt antiqui* HERE *&* HERI *dicere, &* MANE *&* MANI *&* VESPERE *&* VESPERI. Adde Fabium Lib. I. cap. 4.

i *Capita pedeſque pennatos*] Pedes pennatos illis tantum tribuit Apollon. I. 219. Unde hæc partim deſumpta videntur. Pindarus dorſo eorum alas affingit; humeris Lactantius Argum. Ovid. Lib. VI. Met. fab. 8.

k *Ozomenes*] *Electram* earum matrem alii faciunt. Vide not. ad Geneal. *Ozomenen* hanc nuſquam hactenus inveni. Placet divinatio Doctiſſ. Jacobi Perizonii, *Oceanines*. Electra enim Oceani filia. Ω'κεανίνη Oceani filiæ Homero & Heſiodo, ut *Nerina* Nerei. Virgil. Eccl. VII. 37. *Nerine Galatea*. Vide ib. Servium.

l *Alopien*] *Aëllopum* hanc appellat Apollodorus pag. 47. Edit. Commel. Atque ita heic putem ſcribendum. Schol. Hom. ad Iliad. Π. 150. Α'ρπυιαι δαίμονες ἁρπακτικοὶ, ὧν τὰ ὀνόματα Α'ελλὼ, Ω'κυπέτη, Ποδάργη. Servius ad Æn. III. 209. *Aëllo, Ocypeten, & Celæno* appellat.

m *Ha*

pellantur. [m] Hæ fuiſſe dicuntur capitibus gallinaceis, pennatæ, alaſque & brachia humana, unguibus magnis, pedibuſque gallinaceis, pectus album, feminaque humana. Hi autem Zetes & Calais ab Hercule telis occiſi ſunt: quorum in tumulis ſuperpoſiti lapides flatibus paternis moventur. Hi autem ex Thracia eſſe dicuntur. Focus & Priaſus Cænei filii ex Magneſia. Eumedon Liberi patris & Ariadnes Minois filiæ filius, à Phliunte. Palæmonius Lerni filius, [n] Calydonius. Actor Hippaſi filius ex Peloponneſo. [o] Therſanon Solis & Leucothoes filius ex Andro. [p] Hippalcimos Pelopis & Hippodamiæ Oenomai filiæ filius, ex Peloponneſo à Piſis. Aſclepius Apollinis & Coronidis filius. [q] * Atriacha Theſtii filia, Argivus.

m *Hæ fuiſſe dicuntur*] Cl. Schefferus locum hunc ita conſtituit; *Hæ fuiſſe dicuntur pennatæ, aliſque & unguibus magnis, pedibuſque gallinaceis: brachia humana, pectus album, feminaque humana habuiſſe.* Ego ſine MS. affirmamare nihil auſim.

n *Calydonius*] Videtur ex Apollon. Lib. I. vers. 202. reſcribendum *Olenius*. *Palæmon* hic eſt Apollodoro Lib I. pag. 43. Sed *Palæmonius* cum Hyg. Apollonio.

o *Therſanon*] *Philammona* cap. 161. hunc dici, & matrem *Leuconoën* obſervat Cl. Shefferus. Sed ibi pro *Leuconoe* ex hoc loco, & Ovid. IV. Met. 208. repoſuerim, *Leucothoe*.

p *Hippalcimos*] Cap. 84. & 97. *Hippalcus* dicitur. *Hippalmus* eſt Apollodoro & Zenobio Cent. XVIII. 7. *Hippalcimus* Scholiaſtæ Pindari ad Olymp. I. pag. 15. Edit. Francof. Omnium optimum cenſeo *Hippalcimos*, vel *Hippalcimus*. Vide not. ad cap. 97.

q * *Atriacha Theſtii filia*] Aſteriſco notavi locum. Abeſſe obſervat Cl. Schefferus filii & patris nomen. Verum eſt deſiderari ea in ſequentibus. Sed τὸ *Atriacha* corruptum, pertinetque ad præcedentia. Scribe, *Coronidis filius, à Tricâ.* Vide quæ notamus inferius ad illa cap. XCVII. *Machaon Aſclepii & Coronidis filius à Tricâ.* Cum aſpiratione primitus *à Tricha* ſcriptum fuit. Inde *Atriacha* conflatum, & locus vitiatus. In ſequentibus lacunam optimè ſupplet doctiſſimus Perizonius hunc in modum: *Amphiaraus Oiclei filius matre Hypermeſtra* (vel *ex Hypermeſtra*) *Argivus.* Merentur adſcribi verba ejus, quibus rationem hujus ſupplementi reddit. Fuiſſe, inquit, Amphiaraum inter Argonautas non modo ex Apollodoro Lib. I. diſcimus, ſed & ex Statio Lib. 3. Ubi Amphiaraus ipſe vers. 518. *Primâ cum pube virentem Semideos inter pinus me Theſſala reges Duceret*, &c. Jam vero mater ejus Hypermeſtra *Theſtii filia* fuit. Interpres Statii ad I. Theb. vers. 42. *Laurigeri) hoc eſt Amphiarai Lyncæi & Hypermeſtræ filium dicit.* Niſi leg. *Oiclei* vel *Cynthii* h. e. Apollinis ex Hyg. fab. 70. erravit Scholiaſtes. Lyncei enim Ægypti filii non hæc, ſed Hypermeſtra Danai filia fuit uxor. Apollod. Lib. I. pag. 24. Θεςίῳ δὲ ἐγένοντο θυγατέρες μὲν Ἀλθαία, Ὑπερμνήςρα. Diodorus Siculus Lib. 4. Οἰκλέως δὲ καὶ Ὑπερμνήςρας τῆς Θεσπίου (lege Θεςίου) Ἰφιάνειρα καὶ Πολύβοια καὶ Ἀμφιάραος ἐγένοντο. Ex eodem loco, qui longus eſt, patet Amphiaraum hunc fuiſſe Argivum. quod & cæteri tradunt, ut mirer ab Hygino ſab. 70. eum Pylium vocari, cum tamen fab. 72. filium ejus Alcmæonem *Argivum* quoque dicat. Apollod. Lib. I. pag. 27. Ἀμφιάραος Οἰ-

vus. [r] Neleus Hippocoontis filius, Pylius. Jolaus Iphicli filius, Argivus. Deucalion Minois & Pasiphaes Solis filiæ filius, ex Creta. Philoctetes Pœantis filius, à Melibœa. [s] Ceneus alter Coronis filius, [t] Coryna. Acastus Peliæ & [u] Anaxibiæ Biantis filiæ filius, ex Jolco, duplici pallio coopertus. Hic voluntarius Argonautis accessit, sponte sua comes Jasonis. Hi autem omnes [x] Minyæ sunt appellati, vel quod plurimos eorum filiæ Minyæ pepererunt,

Οἰκλέους ἐξ Ἄργους. Similiter Lib. 3. pag. 152. Servius ad Æn. vi. *Eriphylen) Hæc Amphiarai Auguris Argivi uxor fuit.* Horat. 3. Od. 16. *Concidit Auguris Argivi domus.* Cum igitur Argivus fuerit, matrem habuerit Thestii filiam, & ab aliis inter Argonautas numeretur, adeoque omnes hujus descriptionis reliquiæ in eum conveniant, ne dubitemus eum hoc loco ab Hygino memoratum esse.

r *Neleus Hippocoontis*] Ita rescripsi pro *Mileus* ex cap. 10.

s *Ceneus alter Coronis filius*] An hoc ergo est, quod dicit Apollodorus Lib. 1. pag. 43. Καινέως Κόρωνος? Interpres transtulit, non *Cæneus Coronis*, sed *Cænei Coronus.* Quod sane convenit cum Homeri Catal. vers. 253. ubi Κόρωνος est Καινείδης, hoc est, Καινέως παῖς, ut & apud Apollon. Lib. 1. 57. An vero scribendum? *Atracis filius.* Duplex fuisse Cæneus videtur, *Elati* alter, alter *Atracis* filius; duplex etiam fama de sexus ejus mutatione. Quam Elatidæ alii, Atracidæ tribuit Liberalis cap. 17. Sententiam utramque videri possit miscere Ovidius. Lib. xii. Met. 189. *Elateia proles* audit. at vers. 209. *Atracides.* vel simpliciter, quod verius putem, dicendum controversum esse Cænei patris vocabulum. Sed hæc acutiores, quam ego sum, excutiant accuratius alii. Scio quid ad Ovidium scribant commentatores; sed non placet. Quod si mihi jus censendi dederis, dixerim Hyginum vel vitiosè scriptum invenisse apud Græculum aliquem Καινεὺς Κόρωνος, vel malè vertisse illa, Καινέως Κόρωνος. Non esse sanè ἀναμφήριστον hunc scriptorem liquido comperisse videor. Vide annotata superius ad cap. 3. & infr. ad cap. 31. nec non Astron. II. cap. 2.

t *Corynâ*] *Coryna* est urbs Joniæ Pomponio Lib. 1. cap. 7. Sed non videtur heic locum habere posse. *Gyrtone* conjicit Schefferus. Sanè inde oriundus erat apud Apollon. 1. 57. *Coronus Cænei filius.* Dedit forte: *Cæneus alter Coroni filius, Gyrtone.* quanquam sic abit à cæteris mythologis, qui scripsissent *Coronus Cænei filius, Gyrtone.* Atque ita scribere quoque Hyginus debuit, quem Græca verba Καινέως Κόρωνος male vertisse censeo, atque inde finxisse nobis alterum *Cæneum*, quem nemo veterum novit.

u *Anaxibiæ Dymantis*] Recte ex Apollodoro Cl. Schefferus: *Anaxibiæ Biantis.* Atque ita scribendum esse docuit me etiam Tzetzes Ch. II. 53. Tollenda eadem macula infr. cap. 51.

x *Minyæ sunt appellati*] Vide quæ commentati sumus hac de re ad Anton. Liberal. cap. 26. Schol. Pind. ad Pyth. od. iv. Μινυᾶν δὲ τῶν Ἀργοναυτῶν φησιν, ὅτι οἱ πλείους αὐτῶν εἰς Μινύαν τὸν Ποσειδῶνος καὶ Τριτογενείας τῆς Αἰόλου τὸ γένος ἀνῆγον. Confer quæ Aristodemus apud eundem tradit ad Isth. od. 1. Tzetzes ad Lycophr. Μινυῶν, τῶν Ἀργοναυτῶν, ὅτι οἱ πλείους αὐτῶν, ἐξ Ὀρχομενοῦ τοῦ Μινυείου ἦσαν. δύο δὲ Ὀρχομενοί, ὅ, τε ἐν Βοκότῃ (leg. Βοιωτίᾳ) οὗτος ὁ Μινύειος, καὶ ὁ πολύμαλλος, ὁ ἐν Ἀρκαδίᾳ. Lactant. ad Lib. v. Thebaid. Stat. vers. 347. *Minyæ. Thessali, à Minyâ rege Thessalorum; à cujus nomine*

runt, vel quod Jasonis mater [y] Clymeni & Minyæ filia erat. Sed neque Colchos omnes pervenerunt, neque in patriam regressum habuerunt. Hylas enim [z] in Mœsia, à nymphis [a] juxta Cion flumenque Ascanium raptus est; quem dum Hercules & Polyphemus requirunt, vento rapta navi [b] deserti sunt. Polyphemus ab Hercule quo-

mine omnes Argonautæ Minyæ appellati sunt.

y *Clymeni & Minyæ filia erat*] Scribo: *Clymenes Minyæ filiæ filia erat.* Ita sane diserte tradit Apollon. Schol. Lib. I. 230. Jason enim filius fuit Alcimedes, quæ filia Clymenes Minyæ filiæ erat. Confirmat me in hac conjectura Cl. Schefferus, cui, ut non paucis aliis in locis, ita & heic idem venit in mentem. Non male etiam scripseris, *Clymenes Minyæ filia erat*, subaudito Græco more τὸ *filiæ*. ut cap. IX. *Amphion & Zetus Jovis & Antiopes Nyctei filii.* Vide notas ad cap. 81. Immo hanc verissimam dixeris conjecturam; adeo ut initio hujus capitis forte etiam sit scribendum, *Alcimedes Clymenes Minyæ filiæ.* Nam ut varient multum veteres, nemo tamen Alcimedæ Clymenum patrem dedit. Confer Nob. Heins. ad Heroid. Ovid. VI. 105. Vindicavimus eundem hellenismum non uno loco Lactantio in Argumentis Fabb. Met. Nas. quo scriptore neminem reperias Hygino similiorem. Vid. not. ad Lib. VI. fab. 3.

z *In Mœsiâ*] Cl. Schefferus emendat, *in Mysiâ.* Recte quidem, si respicias Apollon. Schol. I. 117. Propert. Lib. I. el. 20. sed non admodum necessario. Confundunt enim utrumque nomen posterioris ævi tam Græci, quam Latini scriptores, ut ad Dict. Cretens. Lib. II. observavit pridem Josias Mercerus. Eandem confusionem notavimus etiam nos quoque cap. 99. Videtur vicinitas soni τοῦ *y* & *œ* eam peperisse. Scribit enim alicubi Victorinus Afer, si y in Latium non fuisset receptum, pro *Hylas* dicendum fuisse *Hœlas*. Benè Servius ad Georg. I. 102. Mœsiam à Mysia distinguit: *Mœsia provincia est Thraciarum vicina Scythiæ: Mysia vero civitas Phrygiæ, haud longè à Trojâ.* Idem tamen ad Ecl. VI. *Juxta Mœsiam raptum* hunc contigisse memorat. Atqui *Ascanius Mysiæ fluvius est*, ut recte Vibius Sequester. Melius Philargyrius ad Georg. III. 270. *Ascanius amnis est Mysiæ, sed quia in Asia est.* Legendum putem, *sed quæ in Asia est.* Innuit scilicet etiam Mysiam esse in Europâ. quod & Eustathius in Dionysium docet pag. 46. & quos ibidem laudat auctores. Confer Breulium ad Orig. Isidor. Lib. XIV. cap. 4. Facit huc inprimis quod idem Isidorus habet XVII. 9. *Venit sæpe probabilior ex Mysiâ Asiæ.*

a *Juxta Cion Ascaniumque amnem*] Vide commentatores ad illud Propert. Lib. I. 20. *Crudelis Minyis dixerit Ascanius.* Corruptus in hac fabula Servius ad Ecl. VI. Virg. *Apud fontem Calciamnis, cum aquatum isset, à Nymphis raptus est.* Lego *Ascanii amnis.* Duæ in unam voces coaluerunt, sicut factum etiam existimo ad illa Virg. Æn. VI. 67. *Animamque sepulcro condimus. Rite ergo*, inquit, *redditâ legitimâ sepulturâ, redit anima ad quietem sepulchri, quam Stoici herciscundi, id est, medium secuti, tamdiu durare dicunt, quamdiu durat & corpus.* Quid est, *hercíscundi*? Lego, *Quam Stoici sepulcris condi, id est, medium secuti, tamdiu* &c. De sententiâ Stoicorum consulendus Gatakerus ad Antoninum Philosoph. pag. 139. de Cio Schol. Theocriti ad Eidyll. XIII. 30. Κιανοὶ οἱ τὴν Κίον οἰκοῦντες, ἥτις νῦν καλεῖται Προῦσα, ἀπὸ τοῦ τῶν Ἀθηνῶν βασιλέως Προυσίου. Κίος δὲ ἀπὸ Κίου τοῦ υἱοῦ Ὀλύμπου, ἀφ᾽ οὗ τὸ ὄρος ὁ Ὄλυμπος. Malè *Chius* appellatur in Priscian. Periegesi: *Qua Chius egregia decurrens murmurat unda.* Fuit enim & fluvius eodem nomine.

b *Deserti sunt*] Varias variorum hac de re sententias corrasit Apollon. Schol. ad Lib. I. 1290.

c Con-

quoque relictus, [c] condita in Mœsia civitate, perit apud Chalybas. Tiphys autem morbo absumptus est, [d] in Mariandynis in Propontide, apud Lycum regem; pro quo navem rexit Colchos Ancæus Neptuni filius. Idmon autem Apollinis filius ibi apud Lycum cum [e] stramentatum exisset, ab apro percussus [f] decidit. Ultor Idmonis fuit Idas Apharei filius, qui aprum occidit. Butes Teleontis filius quamvis cantibus & [g] cithara Orpheia vocabatur, victus tamen est dulcedine Sirenum, & natatùrus ad eas in mare se præcipitavit. Eum Venus delatum fluctibus [h] Lilybæo servavit. Hi sunt qui non pervenerunt Colchos. [i] In reversione autem perierunt. Euribates Teleontis filius, & [k] Cantus Ceriontis filius interfecti sunt in Libya, à pastore Cephalione Nasamonis fratre, filio Tritonidis nymphæ & Amphitemidis, [l] cujus fuste pecus depopulabantur. Mopsus autem [m] Ampyci filius ab

c *Conditâ civitate*] Schol. Apollon. ad Lib. IV. 1470. Ἔκτισε πόλιν Κίον, τὴν οὕτως ὀνομασθεῖσαν ἀπὸ τοῦ παραῤῥέοντος ποταμοῦ.

d *In Mariandinis*] Schol. Apollonianus: Ἀναιρεῖται δὲ Ἴδμων ἐν Μαριανδυνίᾳ ὑπὸ κάπρου. Scribendum ergo esset, *Mariandynis*. Sed solenne est huic scriptori vel librariis I cum Y permutare.

e *Stramentatum*] Cap. 18. habes, *Extra venatum*. cap. 248. *Extra metam*. Rectius putabam antehac ubique scribi, *Extra venatum*: quod vidi postea etiam placuisse Cl. Scheffero. *Exire* ergo posuit pro *ire*, ut cap. 120. *Nequis extra urbem exiret*. Nunc præferam *stramentatum*, ut innuat eum ivisse collectum stramenta, in quibus cubare soliti veterum heröes. Vide Schol. Hom. Iliad. Δ. 383. Theocrit. Eidyll. XIII. vers. 34. Gloss. vett. *stramentum*, χορτόστρωμα, στιβάδες. *stramenta*, χορτόστρωτοι στιβάδες. Certè de venatione apud Lycum instituta nihil hactenus comperi. Sequutus heic est Hyginus Apollon. Lib. II. 817. qui itidem ab apro in Mysiâ occisum eum memorat. Flaccus Lib. V. pestiferâ lue extinctum refert.

f *Decidit*] H. e. *cecidit*. Claudianus præfat. in Ruff. *Phœbeo domitus Python cum decidit arcu*. Vetus interpres Psalm. VII. 4. *Decidam merito ab inimicis meis*.

g *Citharâ Orpheiâ vocabatur*] Cl. Schefferus emendat, *Orphei avocabatur*. quod probo.

h *Lilybæo*] H. e. *ad Lilybæum*. Virg. Æn. V. 451. *It clamor cœlo*.

i *In reversione autem perierunt*] Schefferus mallet *hi perierunt*. ponenda præterea erat post hæc verba τελεία σιγμὴ, ut fieri curavi.

k *Cantus Ceriontis*] Apollon. Lib. I. 78. est *Canthus Canethi filius*.

l *Cujus fuste pecus depopulabantur*] Ego antehac conjectavi, *cujus furtis pecus* &c. Flor. Lib. IV. cap. 4. *Lacerare furtis hæreditatem*. Cl. Schefferus trajecta censet verba, legitque; *fuste cujus pecus* &c. Sed Apollon. Lib. IV. 1489. lapidis jactu interfectum Canthum tradit. Nobiliss. Heins. pro *fuste* rescripserat *forte* in libro suo. Tollius, *fusè*.

m *Amyci*] Rectè *Ampyci*. Cl. Schefferus. Ita enim est in præcedentibus, & cap. 128. Μόψος Ἀμπυκίδης He-

ab ʃerpentis morʃu in Africa obiit. Is autem in itinere acceʃʃerat comes Argonautis, Ampyco patre occiʃo. Item acceʃʃerunt ex inʃula Dia Phrixi & Chalciopes [n] Medæ ʃororis filii, Argus, Melas, [o] Phrontides, Cylindrus. [p] ut alii ajunt vocitatos, [q] Phronius, Demoleon, Autolycus, Phlogius. Quos Hercules cum eduxiʃʃet habiturus comites, dum [r] Amazonum balteum petit, reliquit terrore perculʃos [s] à Daʃcylo qui regis Manʃuaden * filia. Hi autem, cum exirent ad Colchos, Herculem ducem facere voluerunt. Ille abnuit, [t] ʃed potius Jaʃonem fieri oportere, cujus opera exirent omnes. Dux ergo Jaʃon

Heʃiodo Aʃp. vers. 181. ubi Schol. οἷα Ἄμπυκος υἱός. Eʃt ergo rectus caʃus *Ampyx*, qui & apud Pauʃaniam occurrit. Sed in recto Ἄμπυκος legitur etiam apud Schol. Lycophr. pag. 127. quod videtur Joniʃmum reʃipere. Schol. Apollon. ad Lib. I. 132. Ἰωνικῶς ὁ φύλακος, ἀπὸ τοῦ φύλαξ, ὥσπερ καὶ τὸ μάρτυρος.

n *Medeæ*] Ita reʃcripʃi pro *Medæ*. Vide cap. 21.

o *Phrontides*] Malim *Phrontis*, ut habetur cap. 3. & apud Apollod. Lib. I. pag. 32. Sed cap. 21. rurʃus *Phrontides* audit. Vide notas ad cap. 3.

p *Ut alii*] Cl. Schefferus, *at alii*.

q *Phronius*] Hic non comparet apud Apollon. Lib. II. 958. Sed tres tantum, *Autolycus*, *Phlogius*, *Deileon*. de quibus poʃtremus forte in locum Demoleontis ʃubʃtituendus.

r *Amazonum balteum*] Malim *Amazonium* vel *Amazonis*. Deʃumpta hæc ex Scholiaʃtâ Apollonii: Οὗτοι καταλειφθέντες ὑπὸ Ἡρακλέους ἐπὶ τὸν τῆς Ἀμαζόνος ζωστῆρα κεχωρηκότος.

s *A Daʃcylo qui regis Manʃuaden * filiâ*] Micyllus: *à Daʃcylo regis Mariandyni filio*. Ego hoc amplius cenʃeo, *à Daʃcylo Lyci regis Marriandyni filio*. Daʃcyli erat filius is Lycus, & filium itidem Daʃcylum habebat. Vide Apollon. Lib. II. 805. & Schol. ad vers. 754. Πελόλαον Lyci filium habes apud Nicandri Schol. pag. 65. Ὁ δὲ Πελόλαος, inquit, υἱὸς Λύκου Βασιλέως Μαριανδηνῶν (leg. Μαριανδυνῶν) ὃς ἀπέθανεν ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ.

t *Sed potius Jaʃonem fieri oportere*] Vir doctus ʃupplet, *oportere dixit*. Ego ʃubaudire malim. Novimus iʃta ʃcriptorum etiam politiʃʃimorum ὄντα ἀνεπιτήδευτα compendia. Plinius Panegyrico. *Cum abactus hoʃtium exerceret, omniaque dextra lævaque attrita.* H. e. attrita jacerent vel eʃʃent. Cic. ad Att. Lib. X. ep. 4. *Horum ego ʃummorum imperatorum non modo res geʃtas non antepono meis; ʃed ne fortunam quidem ipʃam, quâ illi florentiʃʃima, nos, duriore conflictari videmur.* Subaudiendum extrinʃecus, *uʃi ʃunt*, quaʃi ʃcriptum eʃʃet, *quâ illi florentiʃʃimâ uʃi ʃunt*. Ut heic Hyginus, ita eodem prorʃus modo Juʃtinus Lib. XXXI. cap. I. *Negantes eum æquo animo ʃub legibus vivere aʃʃuetum imperio, & immoderatâ licentiâ militari; ʃemperque tædio quietis urbanæ, novas belli cauʃas circumʃpicere.* Subaudi *dicentes*. Phædrus Lib. 4. 17. *Non veto dimitti, ʃed cruciari fame.* ʃc. *jubeo*. Vide ibi Fabrum. Cæterum fuiʃʃe tamen qui Herculem Argonautarum ducem fecerint, diʃces ex Apollod. Lib. I. Diod. Lib. IV. Anton. Lib. cap. 26.

u *Ar-*

Jason regnavit. Faber [u] Argus Danai filius; [x] cujus post mortem rexit navem Ancæus Neptuni [y] filius: Proreta navigavit Lynceus Apharei filius, qui multum videbat. [z] Tutarchi autem fuerunt Zetes & Calais Aquilonis filii, qui pennas & in capite & in pedibus habuerunt. Ad proram & remos sederunt Peleus & Telamon. [a] Ad pitulum sederunt, Hercules & Idas. Cæteri ordinem servaverunt. [b] Celeuma dixit Orpheus, [c] Oea-

u *Argus Danai*] Vide supr. *Argus Polybi.*

x *Cujus post mortem*] Ante hæc verba deesse quædam docent tum illa, quæ præcesserunt, tum quæ habentur cap. 18. Puto scripsisse Hyginum: *Gubernator fuit Tiphys, cujus post* &c. Tzetzes ad Lycophr. pag. 143. Μετὰ δὲ θάνατον αὐτοῦ ἐκυβέρνα Ἀγκαῖος τὴν Ἀργώ.

y *Filius. Proreta navigavit*] Ita ex sententiâ Cl. Schefferi distinxi hæc verba. Nam Lynceum, quod visu acerrimo esset præditus, verisimile est Proretæ obiisse munus. Apud Pindarum tamen Pyth. od. IV. πρωρεὺς est Euphemus.

z *Tutarchi*] Refingendum *Tœcharchi.* Τοίχαρχος, qui præest remigibus, qui sunt in lateribus navis. Ita correxeram, sed jam occupatus à magno Turnebo, cum vidi Cl. Schefferum eruditi operis de Mil. navali Lib. IV. cap. 7. legere *Tucarchi.* Adi ipsum. Vetustissimorum scriptorum fuit sane sine adspiratione scribere *Caron* pro *Charon*, & similia. Imitata est id non raro inferior ætas. Fulgent. præfat. Lib. I. *Quo ferant Caronem citius sopiturum.* Schol. Juvenalis ad Sat. III. vers. 266. PORTHMEA. *Carinam.* lege, *Caronem* h. e. Charontem.

a *Ad Pitylum*] Quid *Pitylus* significet, explicat Turnebus Advers. Lib. 28. cap. 43. Petavius ad Synesium pag. 32. Schol. Æschyl. ἑπτ. vers. 862. Κτύπον interpretatur. Cl. Schefferi curas secundas de Mil. navali, in quibus istam se lectionem explicare ait, nondum vidi. Barth. suspicatur, *ad placitum.* Doctiss. Pittenius emendat, *tutelam*, locumque hunc Hygini ita constituit, ut ad Antonin. Liberal. monet Cl. Berkelius: *Ad proram sederunt Peleus & Telamon, ad tutelam Hercules & Idas. post relicto eo ab Hercule, loco ejus sedit Peleus Æaci filius. Cæteri ad remos ordinem servaverunt.* Transpositionem probo. Ab emendatione ejus parum abit conjectura Cl. Tollii, *ad puppim.* Ego aliquando conjeceram *portisculum*, quod sequeretur, *relicto eo.* & intelligerem, *portisculo.* Sed nunc minus placet. Schefferus: *relicto Ida.* Sed nullus dubito, quin verissima sit conjectura doctiss. Jacobi Perizonii, *relicto ab eis Hercule.* Schol. ad Stat. Theb. v. 453. *Quem dum Hercules quærit, relictus ab Argonautis in Mysiâ est.*

b *Celeuma*] Grotius ad Capell. Lib. I. & Savaro ad Sidonium adducunt *celeusma.* Sed *celeuma* bene habet. Rutilius Lib. I. *Dum resonat variis vile celeuma modis.* Apollin. Sidonius Lib. II. epist. 10. *Amnicum celeuma.* Atque ita habent quoque antiquæ editiones Martial. Lib. III. 67. Nempe κέλευμα pro κέλευσμα dicunt etiam Græci. Magno clamore id dicebatur. Unde Macarius eos, qui magno clamore inter precandum utuntur, comparat Celeustis Hom. VI. Οἱ γὰρ, inquit, κραυγαῖς κεχρημένοι κελευσταῖς ἐοίκασι. Interpres imperitè: *Proretis similes sunt.* Alius *Proreta*, alius *Celeustes.* Huc faciunt illa in Actis S. Genovefæ virginis cap. 7. *Pariterque omnes cum eo in modum celeumæ concinentes magnificaverunt Deum, in cœlum clamore sublato.* Ascon. in Divin. *Cani remigibus celeusma per symphoniacos solebat, & per assam vocem, id est, ore prolatam, &, ut in Argo navi, per citharam.*

c *Oea-*

[c] Oeagri filius. Post, relicto eo ab Hercule, loco ejus sedit Peleus Æaci filius. Hæc est navis Argo, quam Minerva in sideralem circulum retulit, ob hoc, [d] quod ab se esset ædificata. ac primum in pelagus deducta est hæc navis, in astris apparens à gubernaculo [e] ad velum. Cujus speciem ac formam Cic. in Phænomenis exponit his versibus:

At canis ad caudam serpens [f] prælabitur Argo,
[g] Conversam præ se portans cum lumine puppim.
Non aliæ naves ut in alto ponere proras
Ante solent, rostris Neptunia prata secantes.
[h] Sicut cum cœptant tutos [i] contingere portus,
Obvertunt navem magno cum pondere nautæ,
[k] Aversamque trahunt optata ad littora puppim:
Sic conversa vetus super æthera labitur Argo.

[l] *Inde*

c *Oeagri filius*] Vide Philargyrium & Servium ad Virg. Georg. IV. 524. & quæ notavi superius.

d *Quod ab se esset* &c.] Non malè corrigit distinctionem Cl. Schefferus: *Quod ab se esset ædificata, ac primum in pelagus deducta. Est hæc navis* &c. Cæterum pro *primum* mallem *prima*. Manil. Lib. I. *In cœlum subducta mari, quod prima cucurrit.* Ovid. VIII. Met. 302. *Primæque ratis molitor Jason.* Astron. II. 37. *Hanc autem primam in mari fuisse complures dixerunt.* Schol. German. *Quæque prima ab eâ fabricata est* &c. Eratosthenes κατ' ἀστερ. cap. 35. Πρώτη τὸ πέλαγος διεῖλεν ἄβατον ὄν. Catull. Carm. 65. *Illa rudem cursu prima imbuit Amphitriten.* Schol. Arat. ed. Lond. Ὅτι πρώτη ναῦς ἐδείχθη παρ' αὐτῆς. Adde Phædrum libr. IV. c. 6. Ovid. II. Amor. el. XI. vers. I. Verius tamen est, quod apud Plin. VII. cap. 56. tradit Philostephanus, *longâ nave Jasonem primum navigasse.* Pro vulgata lectione adducere possis illud Sulpicii Hist. Sacræ Lib. I. cap. 2. *A quo primum civitas condita est.*

e *Ad velum*] Eratosthenes: Οἱ δ' οἰακές εἰσι ἕως τοῦ ἱστοῦ σὺν τοῖς πηδαλίοις. Etsi parum refert, præferam tamen *ad malum*. Noster Astron. II. 37. *Divisa est à puppi usque ad malum.* Schol. German. *Quam notatam in cœlo figuravit, sed à gubernaculis usque ad malum.* Pro *notatam* Boschartus *mutatam* reponit Hieroz. Part. II. Ego legerim, *non totam*. Forte est, ut ita habeat Sanctandreana editio, quæ paucis hebdomadis possessa in piperatam manum incidit. Sed nihil mutare heic eam mihi affirmant, à quibus est inspecta. Hyginus Astron. II. 37. *Hujus non tota effigies inter astra videtur.* Scripseram hæc, cum inveni cap. 12. Lib. IV. *Navis Argo sine totius veli.* Nihil ergo mutandum.

f *Prælabitur*] Quædam Ciceronis editiones habent, *prolabitur*.

g *Conversam præ se*] Consule summi viri Gron. Observ. Lib. IV. cap. 26.

h *Sicut cum* &c.] Ante hunc versum inserendus est ille ex Cicerone: *Sed conversa retro cœli se per loca portat.*

i *Contingere portus*] Recte *contingere* Hyginus, non *constingere*, ut apud Ciceronem diu lectum fuit. Germanicus: *Optatam cupiens contingere terram.*

k *Adversamque*] Rectè emendat

[l] *Inde gubernaclum* [m] *tendens à puppe volante*
Clari posteriora canis vestigia [n] *tangit.*

Hæc navis habet stellas in puppe quatuor, [o] in gubernaculo dextro quinque, in sinistro quatuor, consimiles inter se omnino tredecim.

XV. [a] *Lemniadæ.*

[b] IN insula Lemno mulieres Veneri sacra aliquot annos non fecerant, cujus ira viri earum [c] Thressas uxores duxerunt, & priores spreverunt. At Lemniades ejusdem Veneris impulsu conjuratæ, genus virorum omne, quod ibi erat, interfecerunt, præter Hypsipylen, quæ patrem suum Thoantem clam in navem imposuit, quem tempestas in [d] insulam Tauricam detulit. Interim Argonautæ præ-

aversamque Grotius. Germanicus: *Aversamque ratem votis damnatus ad oram Præligat.* Theon in Aratum pag. 143. Ὄπισθεν φέρεται ἡ Ἀργὼ περὶ πρύμναν ὁμοίως ταῖς καταγομέναις ναῶν.

l *Inde gubernaclum*] Ante hunc versum omissi rursus duo illi, *Atque usque à prorâ ad celsum sine lumine malum, A malo ad puppim cum lumine clara videtur.*

m *Tendens à puppe volante*] In Cicerone est: *Disperso lumine fulgens.*

n *Tangit*] In Cicerone est *condit*. Sed Hyginianam lectionem merito cum Grotio & Scheffero præferas.

o *In gubernaculo dextro*] Habuit igitur in puppi duo gubernacula. Petronius: *Nunc per puppim, per ipsa gubernacula dilabendum est.* Consule Schefferum, Milit. Nav. Lib. II. cap. 5. Scalig. ad Manilium pag. 368. Boschartum Hieroz. Part. II. Lib. IV. c. 2. ubi Pœnorum naves duplici instructas fuisse gubernaculo ostendit. Hygin. Astron. Lib. III. *Hæc habet in puppi ad singula gubernacula, ad primum stellas quinque, ad alterum quatuor: circum carinam quinque, & sub rejectum quinque, ad malum quatuor.* Si idem est Hyginus, sequutus heic est, ut sæpe solet, diversos auctores.

Ad CAP. XV.

a *Lemniadæ*] An *Lemniades?* non dixerim. Vide notata à nobis ad Fulgent. prol. Lib. I. cap. 2. Lib. III. & quæ in dissertatione diximus, nec non infr. ad cap. 155.

b *In insulâ Lemno*] Narrarunt præter Hyginum hanc fabulam Schol. Apollon. ad Lib. I. 209. Homeri ad Iliad. H. 467. Euripidis ad Hecub. vers. 887. Statii ad V. Theb. 29. Antigon. Histor. Mir. 130. Apollod. Lib. I. Apostolius Cent. XI. 96. Valer. Flaccus Lib. II. 113. Verba Statiani interpretis ad Lib. V. Th. vers. 59. exscribi merentur: *Quia*, inquit, *adulterium Veneris in honorem Vulcani damnaverant, inde nulla Veneris sedes in Lemno est. Unde iratum numen odorem fæminis hircinum immisit, ob quam causam horruisse viri dicuntur uxores.*

c *Thressas uxores*] Ancillas αἰχμαλώτους è Thraciâ avectas. Horat. III. 9. *Me nunc Thressa regit Chloe.* Valerius: *Has agimus longi famulas tibi præmia belli.*

d *Insulam Tauricam*] *Oenoam* appellat Apollon. I. 623. Addit etiam *Sicinum* postea appellatam. Eustathius in Dionysium: *Tauri populi à tauro animali vocantur, eo quod Osiris ibi juncto bove*

prænavigantes, [e] Lemno accesserunt. Quos ut vidit Iphinoe, [f] custos portæ, nunciavit Hypsipylæ reginæ; cui [g] Polyxo ætate constituta dedit consilium ut [h] eos laribus hospitalibus obligaret, [i] hospitioque invitaret. Hypsipyle ex Jasone procreavit filios [k] Euneum & [l] Deiphilum. Ibi

bove terram araverit. apud quos est insula Taurica, quæ & Mæotica, magna & celebris. De ista insula loquitur heic Hyginus.

e *Lemno accesserunt*] Figuratè, ajunt Technici, dativus pro accusativo. Infr. cap. 108. *Transtulerunt Tenedo.* Sulpic. Severus Lib. I. *Rubo accessit.* &, *Ægypto advenerat.* Vict. Illustr. 77. *Truncus jactus Nilo.* Imo & Græcè Musæus; ἔῤῥιψε θαλάσσῃ. Virg. Æn. I. 293. *Accipies cœlo.* XII. 256. *Projecit fluvio.* 380. *Effudit solo.* Ecl. 2. 30. *Compellere hibisco.* ubi Servius: *Sic dixit hibisco, ad hibiscum, ut, it clamor cœlo, pro ad cœlum.* Horat. I. 24. *Nigro compulerit gregi.* Phædr. Lib. IV. *Cœlo receptus propter virtutem Hercules.* Auctor Orig. gentis Rom. *Creditum eum vivum absumptum cœlo.* Lego, *adsumptum.* Contrarium vitium occupavit Cyprianum Tract. de Eleem. cap. 6. *Fecisset subcinericium panem, quo adsumpto moritura cum liberis esset.* Lege, *absumpto.* Sulpicius in hac historiâ Lib. I. *Quo absumpto una cum filiis mortem exspectaret.* Peccatum pariter à librariis Astron. II. cap. 16. *Vivam arreptam ad inferos esse.* lege *abreptam.* Silius Lib. XV. *Ire sorori*, pro ad sororem. Terent. And. I. I. si Nonio fides habenda, *Commigravit huic viciniæ.* Obsequens prodig. cap. 43. *Ne unquam Romæ reverteretur.* nisi *Romam* ibi reponendum cum Scheffero. Pseudo-Cyprianus in Revelatione capitis J. Baptistæ: *Quemadmodum Hierosolymis iverit orationis gratiâ.* Et interpres Concilii Ephesini p. Ed. cont. 160. *In juge exilium Petræ deduci jubeat.* Sic *ubi* pro *quo* in modo laudato Tractatu Cyprianus: *Pergens illico, ubi jussus fuerat.* Haimo Homil. pag. 37. *Cum ibi Jacob venisset.* Gajus Digest. Lib. I. Tit. II. parag. I. *Cum ibi venerimus.* Gregor. dial. Lib. I. *Ubi vis ire?* Adde not. ad Lact. Argum. Lib. XIV. fab. I. Sed in multis ablativum per subauditam præpositionem, quam sæpe addi ad cap. 92. ostendo, pro dativo perperam acceptum credo. Hyginus cap. 9. *Regiâ recepit.* 125. *Casâ recepit.* Hieron. ad Furiam: *In sinu Abrahæ recipitur.* Fulg. I. 2. *In mari projecta sunt.* Quod tamen apud Dictyn legitur Lib. V. *Reliquias aureæ urnæ conditas*, vitiosum non puto, cum apud Prudentium similiter dictum reperiatur Psych. vers. 105. *Condere vaginæ gladium.* Et apud Florum Lib. I. c. 13. *Partim in doliis defossa terræ recondunt.* Auson. epigr. 94. *Zonæ textum elegeion erat.* Lactant. Argum. Lib. IV. 5. *Quam ille cum terræ defodisset.* Apulej. III. Met. *Tonstrinæ residentem conspexit.* Festus: *Stipes fustis terræ defixus.* Vide quæ prætereà notamus ad cap. 108.

f *Custos portæ*] Urbis videlicet Myrinæ. Apollon. I. 634.

g *Polyxo ætate constituta*] Anus Hypsipyles nutrix. Apollon. I. 664.

h *Eos*] Ita reposui pro *eas*, postulante id sententiâ.

i *Hospitio invitaret*] H. e. in hospitium. Gregor. Dial. I. *Requirens hunc invitavit hospitio.* Dictys Lib. III. *Qui cum eo venerant, cibo invitantur.* Noster cap. 18. *Recepit hospitio.* 186. *Duxit conjugio.*

k *Eunæum*] Scribe, *Euneum.* Ἔυνηος est Homer. Iliad. H. 469. Ἔωνεως Straboni Lib. I. Εὔηνος Apollod. Lib. I. & Apostolio Cent. XI. 98. Sed nullus dubito, quin corrigendus sit uterque, & legendum. Ἐώνηος vel Ἐυνέως, quod idem est. Vide Etym. Magnum in Ἐωνεῖδαι. Non malè Lactantius ad VI. Theb. 342. ita dictum censet *boni ominis causâ à patre navigaturo.*

l *Deiphilum*] Rectius scripseris, *Deipylum.* pro quo *Nebrophonon* Apollodorus, Statius *Thoantem* habet VI. Theb. 342. *Nomen avo gentile Thoas, atque omine dictus Euneos Argoo.*

D 2 m Re-

Ibi cum plures dies retenti essent, ab Hercule objurgati discesserunt. Lemniades autem postquam scierunt Hypsipylen patrem suum servasse, conatæ sunt eam interficere. illa fugæ se mandavit. Hanc prædones exceptam Thebas deportarunt, & [m] regi Lyco in servitium vendiderunt. Lemniades autem quæcunque ex Argonautis conceperunt, eorum nomina filiis suis imposuerunt.

XVI. *Cyzicus.*

CYZICUS [a] Eusori filius rex [b] in insula Propontidis, Argonautas hospitio liberali excepit. Qui cum ab eo discessissent, totumque diem navigassent, nocte tempestate orta, ad eandem insulam ignari delati sunt. Quos Cyzicus [c] hostes Pelasgicos arbitrans esse, cum eis noctu in littore arma contulit, & ab Jasone est interfectus. [d] Quod postero die cum prope littus appropinquasset, & vidisset se regem interfecisse, sepulturæ eum tradidit, atque filiis regnum tradidit.

XVII. *Amy-*

m *Regi Lyco*] Ita hunc Regem appellat quoque cap. 74. & 273. Apollodoro Lib. III. pag. 152. est *Lycurgus*. Vide notas ad cap. 74.

Ad CAP. XVI.

a *Eusori*] *Eusori* ex filiâ nepotem fuisse refert Apollon. I. 948. Parthenius Cyzicum facit υἱὸν Αἰνέω cap. 28. corruptè. Lege, Αἰνέος ex Scholiis Apollon. ubi Αἰνέως audit; unde Κύζικος Αἰνείδης nescio cui poëtæ. Apollinis filius est Cononi cap. 41. apud Photium. Apollon. Scholiastæ Æneus Apollinis & Stiibes filius.

b *In insula Propontidis*] Cyzico nempe, quæ olim *Dolionis* dicta, & incolæ ejus *Doliones*. Unde *Dolionum rex* dicitur Cyzicus Apollod. Lib. I. pag. 44. Etiam urbs Cyzicus dicta est, teste Apollon. II. 767. Τὸ *in* videtur ex seq. syllabâ natum. malim, *insulæ Propontidis*, ut habet cap. 18.

c *Hostes Pelasgicos*] Macrones, qui Eubœorum, qui quondam Pelasgi dicti, erant coloni. Apollon. Lib. I. vers. 1024. Aliter hæc narrat Conon.

d *Quod postero die cum*] Trajectio est, ἀντὶ τοῦ, *Quod cum postero die*. Sic cap. 79. *Quod Jovis eos cum vidisset*. Censui antehac illam particulam *quod* eleganter παρέλκειν, & ad fulciendam periodum adsumptam. Atque ita visum quoque video Scioppio Verif. Lib. I. cap. 3. quo multa id genus congessit. quibus nos non pauca addere possemus. Horat. I. od. I. *Quod si me Lyricis vatibus inseres*. Epod. x. *Opima quod si præda curvo littore Porrecta mergos juverit*. Martial. Lib. VIII. 30. *Quod nisi rapta foret nolenti pœna*. Nepos Hannib. I. *Quod nisi domi debilitatus esset*. Cicer. XIV. ep. 4. *Quod utinam minus vitæ cupidus fuissem*. Vell. I. 3. *Quod si quis à Thessalo Herculis eos appellatos Thessalos dicet*. Sallust. Jug. 14. *Quod utinam illum eadem simulantem videam*. Liv. XLI. 10. *Quod cum milites consulis imperio dicto audientes sese futuros dicerent*. Fulg. Lib. I. *Quod itaque si velut Deus Jupiter judicasset*. Curt. Lib. IX. 3.

XVII. *Amycus.*

AMYCUS Neptuni & [a] Melies filius, Bebryciæ rex. In hujus regna qui venerat, [b] cæstis cogebat secum contendere, & devictos perdebat. Hic cum Argonautas provocasset ad cæstus, Pollux cum eo contendit, & [c] eum interfecit.

XVIII. *Lycus.*

LYCUS rex insulæ Propontidis, Argonautas [a] recepit hospitio, [b] in honorem, eo quod Amycum interfe-

ce-

IX. 3. *Quod si adhuc penetrare in Indiam certum est.* Confer Nostr. cap. 52. 63. 69. 103. 108. &c. Clarissimus Schefferus observat in id genus locutionibus *ob* intelligendum esse. Certe necessario subauditur in obtestationibus, qualis est illa Horatii Lib. I. epist. 17. *Quod te per Genium, dextramque, Deosque penates Obsecro.* Imo & plerisque aliis in locis, ubi eo, quo dixi, modo quasi πλεοναστικῶς ponitur. Consule Sciop. Susp. Lect. Lib. I. epist. 17. & Servium ad Æneid. I. 141. Adde quæ notamus ad cap. 34. & 108.

Ad CAP. XVII.

a *Melies*] Apollon. Lib. II. 4. Βιθυνὶς Μελίη. Ubi vide Scholiasten, qui dubitat utrum sit proprium. Βιθυνὶς accipit pro proprio Apollod. Lib. I. pag. 45. Ἧς ἐβασίλευσεν Ἄμυκος Ποσειδῶνος παῖς καὶ Βιθυνίδος. Servius autem cum nostro facit ad Æn. V. vers. 373. *Amycus fuit Neptuni filius & Nymphæ Melies, qui à Polluce victus est pyctali certamine. Bebrycia autem ipsa est Bithynia.* Eadem invenies apud Lactant. in III. Theb. Stat. vers. 353. Tzetzes ad Lycophr. pag. 193. Βέβρυκες οἱ νῦν Μυσοὶ, ἐνδότεροι Μυσῶν ὄντες. Cæterum ex Apollodoro unam vocem excidisse censet nobil. Heinsius. ad Ovid. III. Amor. El. 6. scribitque, ut cum Apollonio & Hygino ei conveniat, καὶ Μελίης Βιθυνίδος.

b *Cæstis*] Atqui inferius habet *cæstus.* Declinationem in tam exiguâ narratione mutasse scriptorem cum non sit verisimile, lubens adsentior Cl. Scheffero reponenti ibi *cæstos.* quanquam quartæ formæ est Virgil. Æn. V. 69. ubi Servius videndus. Ita secundæ inflexionis est *lacus* Catal. Pith. Lib. IV. *Fundit at October vina Falerna lacis.* Legebam à primo *labris*, quod scirem in iisdem Catal. dixisse Hilasium: *Labra per autumnum vino spumantia fervent.* Nunc nihil muto. Gregor. Dialog. Lib. II. cap. 6. *Super ipsam laci ripam jacebat.* Isidorus Lib. XIII. cap. 19. Orig. *In Indiâ omnibus lacis salubrior.* Vetus interpres Esai. cap. L. vers. I. *Ad cavernam laci, de quâ præcisi estis.* Prætulit alteram inflectionem Chrysol. Serm. 66. *Qui vini lacus, ne guttam daret, inclusit.* Scriverius in libro Nob. Senatoris Wil. Goesii τὸ *cæstis* mutaverat in *cæstum.* Lector judicet, utra conjectura sit melior.

c *Eum interfecit*] Ergo inventor invento suo periit. nam cæstus Amycus ille invenisse dicitur. Clemens Strom. Lib. I. pag. 307. Edit. Morel. Ἄμυκος ὁ Βεβρύκων βασιλεὺς ἱμάντας πυκτικοὺς πρῶτος εὗρε.

Ad CAP. XVIII.

a *Hospitio recepit*] Dictys Lib. I. *Spartæ in domum Menelai hospitio receptus.* Vide notas ad cap. 15.

b *In honorem*] Hoc esset, *honoris gratiâ.* Glossema esse existimat Barthius: cui & Cl. Schefferus adsentitur, nisi

 quis

cerant, [c] quod eum ſæpe inficiaretur. Argonautæ dum apud Lycum morantur, & extra venatum exiſſent, Idmon ab apro percuſſus interiit. In cujus dum diutius ſepultura morantur, [d] Tiphys Phorbantis filius moritur. Tunc Argonautæ [e] Ancæo Neptuni filio navem Argo gubernandam dederunt.

XIX. *Phineus.*

PHINEUS Agenoris filius, Thrax, ex [a] Cleopatra habuit [b] filios duos. Hi à patre [c] novercæ [d] crimine excæcati

quis exiſtimet legendum, *hoſpitii in honorem.* quod rectius eſt. Recipere enim in hoſpitium & in honorem idem ſignificant, ut obſervat Tomaſinus in de Teſſ. Hoſp. cap. 5.

c *Quod eum ſæpe inficiaretur*] Ita princeps editio habet, non *per eum.* Barthius notat in libris neſcio quibus vetuſtis legi, *inſectaretur.* Fecerim inde *infeſtaretur.* quod idem eſt, quod *infeſtaret.* Cap. 37. *Itineri infeſtabantur*, lege, *itinera.* Non inſolens noſtro iſtiuſmodi enallage. Cap. 273. *Certati ſunt curſu.* 274. *Gladio belligeratus eſt. Infeſtare* eſt lædere, vexare, populari. Gloſſ. Steph. *Endofeſtabat,* ἔσινε. Vulcan. ἔσινε, vel ἔσεσε. Prius probo. Inde σίνις, *fur*, *latro.* Eædem Gloſſ. *Infeſtantes,* σινοῦντες, διώκοντες. Lego, σίνοντες. Etiam apud Græcos paſſivæ formæ quæ ſunt, activè ſumuntur Atticè, ut notat Hom. Scholiaſtes ad Iliad. β. vers. 99.

d *Tiphys*] Ita reſcripſi pro *Iphis* ex cap. 14. Apollod. Lib. I. *Hic Idmon vates ab apro percuſſus interiit. Tiphys hic etiam moritur.* Adde Apollon. II. 856. Tzetzen in Lycophr. pag. 128.

e *Ancæo*] Ita etiam Apollon. II. 896. Herodorus autem Ergino id tribuit in Scholiis. Quis ſit ille Ἄζωρος, quem κυβερνήτην τῆς Ἀργοῦς facit Heſychius, nondum comperi.

Ad CAP. XIX.

a *Cleopatra*] Ita eam quoque appellat Schol. Apollon. ad I. 211. & II. 238. Hom. Odyſſ. M. 70. Diodorus Lib. IV. pag. 247. Schol. Sophoclis ad Antigon. vers. 1095. Servius autem ad Æn. III. 209. *Cleobulam.* quod mihi ſuſpectum eſt.

b *Filios duos*] *Orythum & Crambin* vocat Schol. Apollon. ad vers. 178. Lib. II. ex Sophocle. ad verſum autem 140. *Parthenium & Crambin.* Sophoclis Schol. eo, quem laudavi modo, loco *Plexippum & Pandionem*; additque à quibuſdam *Gerymbam* & *Aſpondum* eos nominari.

c *Novercæ*] *Idæam* vocant Diodorus Lib. IV. Sophoclis Scholiaſtes, nec non Apollonianus ad II. 140. Sed hic variat, & ad ejuſdem libri vers. 178. *Diam* eam appellat. Schol. Homeri ad Odyſſ. M. 70. *Eurytiam.* Servius ad Æn. VIII. 344. *Danaen.* Sunt etiam, qui *Idotheam* eam Cadmi ſororem fuiſſe velint, ut Sophoclis annotat Scholiaſtes. Uſque adeo nihil certi eſt in fabulis.

d *Crimine*] H. e. criminatione. Criminata eſt autem ſe de ſtupro à privignis fuiſſe appellatam. Horat. Lib. II. ep. 18. *Ut penitus notum, ſi tentent crimina, ſerves.* Pub. Syrus: *Difficilem oportet aurem habere ad crimina.* Gloſſ. vett. *Crimen,* ἔγκλημα, διαβολή. Cyrill. Διαβολὴ, *obtrectatio, criminatio, crimen.* Adde quæ Goldaſtus ad Doſitheum notavit pag. 38. Arnob. initio Lib. III. *Jam dudum quidem criminibus his omnibus reſponſum eſt.* h. e. accuſationibus. Nepos Epam. cap. 7. *Criminibus adverſariorum.*

e *Ab*

cati ſunt. Huic etiam Phineo Apollo augurium dicitur dediſſe. Hic deorum conſilia cum enunciaret, [e] ab Jove eſt excæcatus: [f] & appoſuit ei Harpyias, quæ [g] Jovis canes eſſe dicuntur, quæ eſcam ab ore ejus auferrent. Huc cum Argonautæ deveniſſent, & eum iter ut demonſtraret rogarent, dixit ſe demonſtraturum, ſi cum pœna liberarent. Tunc Zetes & Calais, [h] Aquilonis venti & Orithyiæ filii, qui pennas in capite & in pedibus habuiſſe dicuntur, Harpyias fugaverunt in inſulas [i] Strophadas, & Phineum pœna liberarunt. Quibus monſtravit quomodo Symplegadas tranſirent, ut columbam mitterent: [k] quæ pe-

e *Ab Jove* &c.] Conveniunt cum Hyginianis, quæ Apollonius tradit Lib. II. 3, 3. Serv. ad Æn. III. 209. Aliam cauſam affert apud Apollon. Scholiaſten Heſiodus ad Lib. II. vers. 181. A quo rurſus abit Iſter apud eundem ad Lib. ejuſdem vers. 207. Adde Apollod. Lib. I. pag. 46.

f *Et appoſuit ei Harpyias*] Sequi debuiſſet, *& appoſitæ ei Harpyiæ.* vel, *qui appoſuit* &c. Sed vide quæ notavimus ad cap. 8.

g *Jovis canes*] Serv. ad Æn. III. 209. *Ut autem canes Jovis dicerentur, hæc ratio eſt, quia ipſæ furiæ eſſe dicuntur.* Tzetzes ad Lycophr. p. 34. Ἐμυθεύσαντο δὲ τὰς τοῦ Φινέως θυγατέρας Ἐράσειαν καὶ Ἀρπύρειαν ὄρνεα εἶναι, ἀφαρπάζοντα τὴν τροφὴν ἀπὸ στόματος τοῦ γέροντος.

h *Aquilonis venti*] Delectatur noſter iſtiuſmodi appoſitionibus. Vide notas ad cap. 140. Serv. in hac fabula ad Æn. III. 209. *Quare irati Dii, vel ut quidam volunt, Aquilo veneno, propter nepotum injuriam, eum excavit.* Puto ſcribendum, *Aquilo ventus.* Fulgent. Myth. Lib. III. *Aquilonis venti filii.* Noſter cap. 140. *Ventus aquilo.* Lemma eſt cap. 61. Lib. XII. variæ Hiſtor. Ælian. Περὶ βορρᾶ ἀνέμου τιμῆς.

i *Strophadas*] Virg. Æn. III. 210. *Strophades Grajo ſtant nomine dictæ.* Prius *Plotæ* dicebantur. Vide Apollon. II. 297. & ibi Scholia. Servius: *Quorum converſio, ſtrophe, nomen inſulis dedit.*

k *Quæ petræ cum concurriſſent*] Cl. Schefferus locum hunc ita conſtituit: *tranſirent, & columbam mitterent, quo, petræ cum concurriſſent, in receſſu illi retro ne fugerent.* Meo judicio, qui ſtylo, quam Hyginus, paulo puriore uteretur, ita ſcripſiſſet: *quomodo Symplegadas tranſirent: ut columbam mitterent, eæ petræ cum concurriſſent, & in receſſu earum illico traſugerent.* Atque ita ſuadet partim Homer. Schol. ad Odyſſ. M. 70. ubi corruptè Φηνεὺς dicitur hic Phineus. Ἐκέλευσεν ἀφεῖναι περιστερὰν κατὰ συμβολὴν τῶν πετρῶν. Κἂν μὲν μεσολαβηθῇ, μὴ πλεῖν. ἐὰν δὲ σωθῇ, τότε περαίνειν τὸν πλοῦν. οἱ δὲ ἀκούσαντες ποιοῦσι. καταχεθείσης τῆς περιστερᾶς διὰ τῆς οὐρᾶς, προσβάλλουσι τῇ Ἀργῷ δ' οὖν πληγάδες πέτραι συνελθοῦσαι τῆς νεὼς συμμύουσιν, αὐτοὶ δὲ σώζονται. Corrupta & tranſpoſita heic quædam, quæ ita reſtituo: προσβάλλουσι τῇ Ἀργοῖ πληγάδες πέτραι, καὶ συνελθοῦσαι τὸ πτερὸν τῆς νεὼς συμμύουσιν. Gloſſ. Steph. *Apluſtra,* πτερὸν πλοίου. & alio loco, *Apluſtra;* ἄσφαλτον, καὶ τὸ ἄκρον τῆς πρώρας. Lege ἄφλαστον cum Vulcanio. Sed falſum eſt fuiſſe ἄφλαστον ἄκρον πρώρας. Schol. Apollon. ad Lib. I. 1089. Ἔστιν οὖν τὸ ἄφλαστον σανί-

petræ cum concurriſſent, in receſſu earum, [1] illi retro refugerent. Argonautæ beneficio Phinei Symplegadas tranſierunt.

XX. *Stymphalides.*

ARGONAUTÆ cum ad inſulam [a] Diam veniſſent, & aves [b] ex pennis ſuis eos conficerent pro ſagittis, cum multitudini avium reſiſtere non poſſent, ex Phinei monitu clypeos & haſtas ſumpſerunt, exque more Curetum ſonitu eas fugarunt.

XXI. *Phrixi*

σανίδιον κατὰ τὴν πρύμναν. Tzetzes in Lycophr. pag. 57. Τὰ μὲν ἄφλαστα πρυμνήσια, τὰ δὲ κόρυμβα πρωρήσια. Schol. Juvenal. ad Sat. x. 136. *Apluſtra tabulatum ad decorandum navis ſuperficiem adpoſitum, alii dicunt roſtra, navis ornamentum puppis, ἄφλαστα.* Confer Apollod. Lib. I. Ut probare ſe iſta aliquatenus poſſint, dictionem tamen Hygini ſi attendas, malis forte: *quomodo Symplegadas tranſirent, & columbam mitterent. Quæ petræ* &c. Atque ita, *quæ* valebit idem quod *eæ*, ut *quos* pro *eos* habes cap. 21. Vide ibi notas.

1 *Illi retro fugerent*] Barthius ex ſcedis MSS. *illico traſugerent.* quod probandum exiſtimo. *Fugere* eſt celeriter navigare. Serv. ad Georg. I. 286. *Fugam de profectione & curſu legimus, ut: ſimul arva fugâ, ſimul æquora verrunt. Unde velocem equum fugacem dicimus.* Horat. III. od. 2. *Spernit humum fugiente pennâ.* Vide præterea Virg. Georg. IV. 19. Æn. V. 151. & 243. Nobil. Heinſium ad Ovid. Heroid ep. 4. *Illico traſugere* eſt περαίνειν τὸν πλοῦν. Gloſſ. Cyrilli, διαβάλλω, διαπερῶ, *tramitto, tranſmitto. Traſugio* dictum, ut *tralucco* apud Fulgent. Lib. I. cap. 15.

Ad CAP. XX.

a *Diam*] Mirificus eſt in hac narratione de Stymphali avibus Hyginus. Inſula, in quâ degebant, non *Dia*, ſed *Aretias* vocabatur, ſi credimus Apollonio & ejus Scholiaſtæ ad vers. 384. & 1092. Lib. II. Inferius cap. 30. in Inſula Martis ab Hercule ſagittis interfectas memorat. Apollonii Scholiaſtes, quem alias ſequi non raro ſolet, longe aliter; non interfectas eſſe, ſed crotalorum ſonitu ex Stymphalo lacu in eam inſulam fugatas. quicum facit Etym. magni auctor in voce Στυμφαλίδες. Apollodorus autem fugatas partim, partim interfectas refert Lib. II. p. 94. *Inſula Martis* eſt *Aretias*, Ἄρεος νῆσος Scholiaſtæ Apolloniano. Verum ibi non Hercules, ſed Argonautæ congreſſi fuerunt cum his monſtris. Plura de Stymphalidibus ſi deſideres, adi Schol. Apollon. ad II. Lib. vers. 1055.

b *Ex pennis conficerent*] Lege *configerent* cum Nobil. Heinſio, hoc eſt, *vulnerarent.* Nepos Datam. cap. 9. *Confixi ceciderunt.* Curt. VII. 5. *Sagittis configerent barbari.* Noſter cap. 24. *Ex venenis multa miracula fecit.* 30. *Ex felle ejus ſagittas tinxit.* 88. *Veſtem ex cruore pecudum inquinavit.* In tumulo militis Batavi Lib. III. Cat. Pith. *Dum pendet in aëre telum Et redit, ex aliâ fixi fregique ſagitta.* Schol. German. *Aquilâ. Dicitur ſagitta Apollinis fuiſſe, cum quâ Cyclopas interfecit.* Arnob. Lib. I. *Sequentium ſe millia quinque ſaturavit è panibus.* Dictys Lib. I. *Aliquid ex oratione profuturus.* In Teſtam. Porcell. *Volo mihi fieri monumentum ex literis aureis ſcriptum.* Auctor Tract. de Sinâ & Sion: *De arundine caput ei quaſſabant.* Apulej. de Herbis cap. 18. *Circumſcribes eam cum annulo aureo.* Tertull. de Cor. Mil. cap. 12. *Ex myrto ait milites redimi ſolere.* Arnob. Lib. I. *In incudibus*

XXI. *Phrixi filii.*

ARGONAUTÆ cum per [a] Cyaneas cautes, quæ dicuntur [a] Petræ [b] Symplegades, intrassent mare, quod dicitur Euxinum, & errarent, voluntate Junonis delati sunt ad insulam Diam. Ibi invenerunt naufragos nudos atque inopes Phrixi & Chalciopes filios, Argum, [c] Phrontiden, Melam, Cylindrum. Qui cum casus suos exposuissent Jasoni, se, cum ad avum festinarent Athamanta ire, naufragio facto ibi esse ejectos, [d] quos Jason receptos

Deos & ex malleis fabricare. Ad quem locum consule Heraldum,& Salmasium ad Pallium Tertulliani pag. 115. Ad eundem modum σὺν instrumentis addunt nonnunquam Græci. Theognis vers. 41. Καὶ σὲ σὺν αὐλίσκοισι λιγυφθόγγοις νέοι ἄνδρες Αἴσονται. Vel ἐν. Diaconus ad Hesiodum: Ἐκιθάριζεν ὁ Ἀπόλλων ἐν χρυσῇ λύρᾳ. Ex idiotismo sequioris ævi id esse observat magnus Heinsius in notis ad Hesiodeos interpretes pag. 119. Nonnum tamen & Antoninum Liberalem ita loqui non dubitasse notavi ad hujus caput 13. Quibus addo Lucianum Protesilao: Καθικόμενον ἐν τῇ ῥάβδῳ. Bianorem Anthol. I. Sect. 33. num. 15. Ἐν ποσὶ λὰξ πατέοντα. Hesych. in Κνῆσις. quem vide. Gloss. Steph. *Axungia*, λίπος, ἐν ᾧ τοὺς ἄξονας χρίουσι. Delet, me invito, τὸ ἐν Vulcanius. Immo Atticismum resipere illam λέξιν idem ille modo laudatus Heinsius postea, & rectius censuit not. ad Poët. Aristotel. p. 325. Imitatus est Græcos vulgatus interpres Gen. XLVIII. 22. *Quam tuli de manu Amorrhæi in gladio & arcu meo.* Exod. IV. 17. *Virgam quoque hanc sume in manu tua, in quâ facturus es signa.* Si membranis vett. bibliothecæ Leidensis accedimus, etiam Paulus in excerptis Festi: *Cæstus vocantur, & in quibus pugiles dimicant; & genus quoddam muliebris ornatus.* Sed de eo ut nonnihil, ita quin in voce *Caudicaria* ei sui sæculi vocabulum restitui debeat, nullus dubito: *Caudicariæ naves, ex tabulis grossioribus factæ.* Ita Cod. Leid. Adde not. ad Astron. II. 4.

Ad CAP. XXI.

a *Petras Cyaneas*] Πέτρας Κυανέας. Apollon. Lib. II. 317. Schol. Κυάνεαι ἐκαλοῦντο διὰ τὸ χρῶμα. Ovid. I. Trist. IX. 34. *Transeat instabiles strenua Cyaneas.* Juvenal. Sat. XV. 19. *Concurrentia saxa Cyanes* ab insulâ Cyane appellat. Schol. Theocrit. ad Eidyll. XIII. 22. Τιμοσθένης δέ φησιν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ὡσεὶ στάδιον, καὶ εἶναι νησίδιον σκοπελῶδες. καλεῖσθαι δὲ τὰς τούτου ἄκρας Κυανέας. Confer quæ congessit ad Ovid. Met. Lib. VII. v. 62. Nob. Heins.

b *Symplegades*] Συμπληγάδες vel Πληγάδες dictæ sunt παρὰ τὸ συμπλήσσεσθαι. Corruptè *Sympligiades* appellat Serv. ad Æn. III. 109. Schol. Euripidis ad Med. vers. 2. Ὁ Σιμωνίδης συνορμάδας φησίν. Ἐρατοσθένης δὲ ἐν γεωγραφουμένοις φησὶ τὸν πλοῦν στενὸν εἶναι καὶ σκολιὸν, δι' οὗ φαντάζεσθαι τοὺς πλέοντας τὴν ἀπόκλεισιν τῶν πετρῶν. Confer Tzetzen in Lycophr. pag. 190.

c *Phrontiden*] *Phrontides* & supr. c. 14. appellatus est. Rectius *Phrontis* appellatur cap. 3. quod Apollodorus & Apollonius comprobant.

d *Quos*] Sequi omnino debuisset, eos,

ptos auxilio juvit: qui Jaſonem Colchos perduxerunt per flumen Thermodoontem. Et cum jam non longe eſſent à Colchis, juſſerunt navem in occulto collocari, & venerunt ad matrem [e] Chalciopen Medeæ ſororem, indicantque Jaſonis beneficia, & cur veniſſet. Tunc Chalciope [f] de Medea indicat, perducitque eam cum filiis ſuis ad Jaſonem. Quæ cum eum vidiſſet agnovit, quem in ſomnis adamaverat, Junonis impulſu, omniaque ei pollicetur, [g] & perducunt eum ad templum.

XXII. *Æeta.*

[a] ÆETÆ Solis filio [b] erat reſponſum, tam diu eum regnum habiturum, quandiu ea pellis, quam Phrixus conſecraverat, in fano Martis eſſet. Itaque Æeta Jaſoni hanc

c ſi-

eos, ut emendatum it Cl. Schefferus. Verum ſi heic quicquam mutes, neceſſario omnibus locis, ubi *qui* pro *is* ponitur, eadem adhibenda eſſet medicina; non enim heic tantum, ſed etiam cap. 19. 28. 34. 79. 80. 91. 185. & Aſtron. II. I. aliiſque locis illa permutatio facta eſt. Quid quod vir Clariſſimus ipſe ad cap. 34. plebejum id eſſe annotavit? Quamobrem parum abeſt, quin eam loquendi rationem non à librario, ſed ab ipſo eſſe Hygino perſuaſum habeam. Utitur eâ etiam auctor Gloſſarum MSS. in Virg. I. Georg. *Et poſtmodum cum filia ejus Erigone mortem quæreret, quæ cum reperiſſet corpus ejus*, pro *& ea*. Adde not. ad cap. 4. ubi ſatis multa id genus reperies.

e *Chalciopen*] Ita repoſui pro *Chalciopem*. Vide notas ad cap. 137.

f *De Medeâ indicat*] Cl. Schefferus, *idem Medeæ indicat*. quod probarem protinus, niſi magis arrideret Heinſianum, *rem Medeæ indicat*.

g *Et perducunt*] *Ipſa* puta & *ſoror Chalciope*. niſi *perducit* præferas, quod Cl. Scheffero viſum. Infr. cap. 127. *Quem cum cognovit qui eſſet, juſſu Minervæ cum Telemacho & Penelope in patriam redierunt*. Diximus de iſtâ ſyllepſi jam ad cap. 6.

Ad CAP. XXII.

a *Æetæ Solis filio*] Ex *Perſe* ſecundum noſtrum. *Perſeidem* appellat Heſiodus. *Ætam* autem hunc regem vocavit Servius cum Philargyrio ad Georg. II. 140. & 142. Item ad illa Æn. II. 490. *Amplexæque tenent poſtes atque oſcula figunt*. *Apollonii*, inquit, *locus, in quo inducitur Medea patrio * Ætæ relinquens domum, ita facere*. Lege, *patris Ætæ*, & tolle aſteriſcum. Locus ille, quem tangit, legitur Lib. IV. 26. Rutil. Lib. I. *Crebra relinquendis infigimus oſcula portis*. Cæterum τῷ *Ætæ*, quod mirabar antehac, video etiam uſum Ovid. VII. Met. 170. ut quidem vulgatæ editiones repræſentant, *Diſſimilemque animum ſubiit pater Æta relictus*. Et Solinum cap. VIII, ubi *Oeta* multæ editiones perperam habent. Sed ut Solino, Servio, & Philargyrio id donetur, in Ovidio tamen non ferendum cenſet Nob. Heinſius. Delet ergo auctoribus MSS. libris τὸ *pater*. Conſule eum ad Heroid. epiſt. VI. Cæterum quod *Æta* pro *Æëta* dicerent poſterioris ævi ſcriptores, anſam præbuit librariis corrumpendi Avienum Perieges. pag. 424. ed. Pith. *Has poſt in terras pinu ſubivit Etine, Inſeditque locos*. Lege, *ſubiit Ætine*, vel, *ſubit Æetine*. h. e. Medea.

b *Erat reſponſum*] Ab Apolline nempe. Servium vide ad Georg. II. 140.

c *Si-*

[c] simultatem constituit, si vellet pellem auratam auferre, tauros [d] æripedes qui flammas naribus spirabant, jungeret [e] adamanteo jugo, & araret, [f] dentesque draconis ex galea sereret: ex quibus gens armatorum statim [g] enasceretur, & se mutuo interficeret. Juno autem Jasonem ob id semper voluit servatum, quod, cum [h] ad flumen ve-

c *Simultatem constituit*] *Simultas* jurgium & contentio est Donato ad Phorm. act. II. sc. I. Sed id minus heic quadrat. Exprimere Hyginum voluisse puto, quod in hac narratione dixit Apollon. Schol. ad I. III. Ἄθλους αὐτῷ προσέταξε μεγάλους. Utitur hac phrasi etiam noster cap. 50. 67. 84. 185. Scioppius ad Sanct. Minervam Lib. IV. *Videtur*, inquit, *antiquitus significasse pactum, sive quod inter duos simul convenisset, quasi simulitas.* Cl. Schefferus interpretatur *legem sive conditionem ex simultate profectam.* In Gloss. MSS. Fausti, *Dolus* exponitur, ut observat Barthius. Sed nec id heic quadrat. In Glossis Cyrilli invenio, Δασμὸς, *simultas.* Δασμὸν scimus inter alia designare *stipendium & tributum.* Innuere ergo videtur sive Cyrillus, sive alius glossographus est, per simultatem laborem aliquem sive athlum, qualia duodecim Herculis stipendia sunt, quo quis peracto, ferret propositum præmium. Vide quæ præterea notamus ad cap. 84.

d *Æripedes*] Melius foret, *Ænipedes.* Vide Heins. ad modo laudatæ epistolæ versum 32. Sed *æripes cervus* legas etiam apud Auson. Eid. XIX. Virgil. Æn. VI. 802. Verum eum per episynalœphen ita dictum pro *aëripedem* volunt Servius ad eum versum & Diomedes Lib. II.

e *Adamanteo jugeo*] Ita *tunica adamantina* apud Horat. I. od. 6. pro durissima & imperforabili. Adamantina sunt chalybea, & quæ ex ferro durissimo conficiuntur. *Adamas* enim chalybs sive ferrum durissimum, ut notarunt Apollonii & Hesiodi Scholiastes non unus. Quibus & Theocriteus accedit ad Eid. B. 34. Hesych. Ἀδάμας, γένος σιδήρου. Unde *textus adamas* pro catenâ è solido ferro Senec. Herc. Fur. 808. Nam de adamantis lapidis duritie quod scripsit Plinius jam pridem explosit doctissimus Faber. Nugatur ergo etiam Servius ad illa Virg. Æn. VI. 552. *Solidoque adamante columnæ.* Schol. Æschyl. ad Prom. vers. 9. Fulgent. Virg. Continentiâ, Tzetzes ad Hesiodum, & Isidorus Orig. XVI. 14. Priscianus sub finem Perieges. Schol. Horat. I. od. 6. Confer celeberrimi Grævii Lectiones Hesiodeas pag. 95. Pari modo *aheneum* vocitabant quicquid firmissimum esset. Vide Horat. Lib. I. Epist. I. vers. 60. & Lib. III. od. 3. 65. Conjunxit utrumque Tertull. de Resurr. Carn. cap. 44. *Adamantinas mortis & æneas seras inferorum.* Ovidius in hac fabulâ Met. VII. *Ecce adamanteis Vulcanum naribus efflant.* Propert. Lib. III. el. 9. *Colchis flagrantes adamantina sub juga tauros Egit* &c. Adde Alardi Epiphyll. Philol. cap. 3.

f *Draconis dentes*] Tzetz. in Lycophr. pag. 36. Σπείρει τοὺς δράκοντος ὀδόντας, οὓς εἶχεν αὐτὸς ὁ Αἰήτης, τῆς Ἀθηνᾶς δούσης αὐτῷ μέρος ἐκ τῶν ἐν Θήβαις σπαρέντων τῷ Κάδμῳ.

g *Enascerentur*] Aut *enasceretur* heic legendum, aut mox *interficerent*, ut sit dictum, quemadmodum illud Apuleji: *Ingens hominum frequentia convenere.* Frequens hæc figura Græcis. Iudic. cap. II. 4. Ἐπῆρεν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν. Cap. v. 10. Καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ προσετέθησαν πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν. I. Reg. XXV. I. Συναθροίζονται πᾶς Ἰσραήλ. Matth. XXI. 8. Ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν.

h *Ad flumen venisset*] Lege cum Nob. Heinsio, *ad flumen Evenum venisset.*

i *Anum*

venisset, volens hominum mentes tentare, [i] anum se simulavit, & rogavit ut se [k] transferrent; cum cæteri, qui transierant, despexissent, ille transtulit eam. Itaque cum sciret Jasonem sine Medeæ consilio imperata perficere non posse, petit à Venere ut Medeæ amorem injiceret. Jason à Medea Veneris impulsu amatus est. [l] Ejus opera ab omni periculo liberatus est. Nam cum tauris arasset, & armati essent enati, Medeæ monitu lapidem inter eos abjecit: illi inter se pugnantes, alius alium interfecerunt. Dracone autem venenis sopito, pellem de fano sustulit, in patriamque cum Medea est profectus.

XXIII. *Absyrtus.*

ÆETA ut resciit Medeam cum Jasone profugisse, nave comparata, misit Absyrtum filium cum satellitibus armatis ad eam persequendam. Qui cum in Adriatico mari in Histria eam [a] persecutus esset ad Alcinoum regem, & vellet armis contendere, Alcinous se inter eos interposuit, ne bellarent: quem judicem sumpserunt, qui eos in posterum distulit. Qui cum tristior esset, & interrogatus esset à conjuge Arete, quæ causa esset tristitiæ, dixit, se judicem sumptum à duabus diversis civitatibus, inter Colchos & Argivos. Quem cum interrogaret Arete, quid nam esset judicaturus, [b] respondit Alcinous, Si virgo fuerit Medea, parenti redditurum: sin au-

i *Anum se simulavit*] Non necesse est quidem, poterat namen abesse τὸ *se*, & quidem eleganter. Ovid. VI. Met. 26. *Pallas anum simulat.* Flor. I. 7. *Ut simulanti transfugam hinc fides esset.*

k *Transferret*] Mallem ex cap. 13. *transferrent*, scil. *homines.* Curt. VII. 2. *Parmenioni Polydamanta venisse nunciaverunt.* Vide Vossium in de Construct. cap. 19. Præterea sublatâ τελεία στιγμῇ, scribo: *transferrent: cum cæteri* &c.

l *Ejus opera*] Melius foret, *ejusque opera.* Sed vide not. ad cap. 4.

Ad CAP. XXIII.

a *Persecutus esset ad Alcinoum Regem*] Incisum post τὸ *esset*, quod non de nihilo Cl. Schefferum offendebat, sustuli.

b *Respondit parenti redditurum*] Ellipsis est accusativi reciproci, usitata etiam politissimis. Curt. VII. 5. *Operam navaturos pollicentur.* VIII. II. *Constituit daturum.* Ter. Eunuch. I. 2. *Venturum ad me constituit.* Andr. II. 3. *Pollicitus sum suscepturum.* Tibull. I. 7. *Et simulat transire domum.* Apulejus: *Quam ego pollicitus sum curaturum.*

c *Mu-*

autem [c] mulier, conjugi. Hoc cum audivit Arete à conjuge, mittit nuntium ad Jaſonem; & is Medeam noctu in antro [d] devirginavit. Poſtero autem die cum ad judicium veniſſent, & Medea mulier eſſet inventa, conjugi eſt tradita. Nihilominus, cum profecti eſſent, [e] Abſyrtus timens patris præcepta, perſecutus eſt eos in inſulam Minervæ. Ibi cum ſacrificaret Minervæ Jaſon, & Abſyrtus interveniſſet, ab Jaſone eſt interfectus. Cujus corpus Medea ſepulturæ dedit, atque inde profecti ſunt. Colchi, qui cum Abſyrto venerant, timentes Æetam, illic remanſerunt, oppidumque condiderunt, quod ab Abſyrti nomine [f] Abſorin appellarunt. Hæc autem inſu-
la

c *Mulier*] Opponitur virgini. Apollodorus: Εἰ μὲν ἤδη συνεληλύθει Ἰάσονι. Notum illud Ciceronis: *Cras mulier erit*. Et *mulierem fieri* pro *virum pati* apud Ulpianum. Arnobius Lib. v. *Cum in Siciliæ pratulis purpureos legeret nondum mulier flores, & adhuc virgo Proſerpina.* Unde *de virgine exire* dicitur apud Tertull. quæ mulier fit. Vide Salmaſ. ad Pall. 169. Sic γυνὴ παρθένῳ opponitur apud Græcos, vel κόρη. Vid. Laert. in Democrit. p. 656. ed. Steph. Schol. Apollon. ad Lib. IV. vers. I. unde hæc Hyginiana ſumpta videntur: Ὁ δὲ (Ἀλκίνοος) ὑπερθέμενος τὴν κρίσιν εἰς τὴν αὔριον, ἔφη παρθένον μὲν οὖσαν τῷ πατρὶ ἀποστέλλεσθαι δεῖν. εἰ δὲ γυνὴ εἴη, παραδίδοσθαι τῷ ἀνδρί. Antiphanes Anthol. Lib. I. Sect. XXIII. 7. Ἦν δὲ γυναῖκα Ἐλπὶς ἰδεῖν, αἴφνης ἔχομεν ὐδὲ νέκυν. Confer Theophyl. in Matth. cap. XI. Nimis argutatur Philargyr. ad Ecl. III. *Ad ſecundum partum virgo dicitur, poſtmodum mulier.*

d *Devirginavit*] Cap. 33. *Cum Deianiram devirginaſſet.* Petron. *Devirginetur Pannychis noſtra.* Vetus interpres Siracid. XX. 3. *Concupiſcentia ſpadonis devirginabit juvenculam.* Gloſſ. Cyrilli: Διαπαρθενευτὴς, *devirginator.* Διαπαρθενεύω, *devirgino. Decalantico* diceret Lucillius. Haimo Homil. p. 80. *Qui devirginati erant non viderunt.* Gloſſ. Iſidori: *Devirginat, corrumpit.* Adde, quæ in Lexico Scriboniano annotavit Rhodius. Malè *divirginat* editum in Philoxeni Gloſſario. Ad eundem modum *devirare* dixit Auctor Ovidii Vetulæ, *evirare* Schol. Horat. ad Epod. XII.

e *Abſyrtus*] Hic Juſtino Lib. XLII. 3. eſt *Ægialius.* ubi tamen ſcribere malim, *Ægialeus.* Αἰγιαλεὺς enim appellatur à Diodoro Lib. IV. pag. 248. Cicero III. nat. *Quid hujus Abſyrto fratri, qui eſt apud Pacuvium Ægialeus?*

f *Abſorin*] *Abſyrtin* malim ex Strabonis Lib. VII. p. 367. Apollod. Lib. I. pag. 53. Euſtath. in Dionyſ. pag. 69. & Apollod. l. I. pag. 53. quia addit de Abſyrti nomine oppidum illud appellatum. Id ſi probes, ſcribendum etiam cap. 26. *Abſyrtidem* pro *Abſoridem*, & pro *Abſoritani* cap. 26. *Abſyrtitani.* Vide & Etym. mag. in Ἄψυρτοι. Priſcian. Periegeſi: *Abſyrtidas æquor ad ortus Circuit.* Etiam fluvius Colchorum Abſyrtus fuit. Vide Sequeſtr.

g *In*

la posita est [g] in Histria [h] contra Polam, [i] juncta insulæ Cantæ.

XXIV. *Jason Peliades.*

JASON cum Peliæ patrui sui jussu tot pericula adisset, cogitare cœpit, quomodo eum sine suspicione interficeret. Hoc Medea se facturam pollicetur. Itaque cum [a] jam non longe ab Jolco essent, navem jussit in occulto collocari, [b] & ipsa ad Peliæ filias pro sacerdote Dianæ venit: eis pollicetur se patrem earum Pelian ex sene juvenem facturam. [c] Idque Alcestis [d] major filia negavit fieri posse. Medea quo facilius eam perduceret ad suam volun-

g *In Histriâ*] Histri suboles Colchorum sunt. Vide Justin. Lib. XXXII. cap. 3.

h *Contra Pola*] Græcis est ἡ Πόλα. *Polam* ergo scribendum ex Strabonis Lib. V. Mela lib. II. 3. *Pola, quondam à Colchis, ut ferunt, habitata (in quantum res transeunt!) nunc Romana colonia.* Lycophroni ea urbs est Πόλαι. Annotat Tzetzes: Κολχίδι φωνῇ Πόλαι καλεῖται. Τὸ δὲ Πόλαι Κολχικῶς φυγάδας σημαίνει.

i *Juncta insulæ Cantæ*] *Curictæ* reponere Cluverium Lib. I. c. 21. Ital. Antiq. didici de Cl. Cupero. Illustris Heinsius sublato τῷ *insulæ*, legit, *Juncta continenti.* ponte videlicet. Cantæ enim nomen nusquam apud antiquos comparet.

Ad CAP. XXIV.

a *Jam longe à Colchis essent*] Lege, *cum jam non longè ab Iolco essent.* Verba illa cap. 21. *cum jam non longe à Colchis essent*, ansam præbuerunt huic loco corrumpendo. Ovid. VII. Met. 58. *Victor Iolciacos tetigit cum conjuge portus.* Diodorus Lib. IV. pag. 253. *Noctu portum quendam non longè ab urbe ingressus.*

b *Et ipsa*] Cl. Schefferus, *at ipsa.* Non valde necesse esse puto. Vide notas ad cap. 8.

c *Idque Alcestis*] Cl. Schefferus, ut nexus orationis sit aptior, mallet, *id quia.* Mutanda est ergo distinctio, & scribendum: *Id quia Alcestis major filia negavit posse fieri, Medea, quo facilius eam perduceret ad suam voluntatem, caliginem* &c.

d *Major*] Comparativum pro superlativo posuit, ut Dares: *Quæ in Græcia formosior videretur.* h.e. *formosissima.* Capella Lib. I. *Quippe Pronoe major est filiarum.* lege, *Pronœæ* ex MS. Leid. Grotius ex suo libro restitui volebat, *Pronœa.* perperam. *Pronœæ* inde faciendum erat. Idem Capella Lib. 4. *Bromius, qui facetior est Deorum.* Lib. VIII. *Virgo siderea pulchriorque dotalium.* Chrysol. Serm. XII. *Hoc Ioannem in natis mulierum fecit esse majorem.* Vet. interpres Siracid. 1. vers. 4. *Prior omnium.* Fulgentius lib. 1. c. 26. *Tres filias locupletes dereliquit. quarum major Medusa.* Apulej. in de Dogm. Plat. *Omnium gignentium esse seniorem.* Isidorus Lib. XVIII. *Resina terebinthina omnium præstantior.* Prudent. Hym. Cathem. XII. 185. *Prior Iudicum.* ad quem locum consule Nobil. Heinsii notas. Græcis id usitatius est, quam Latinis. Apollod. Lib. II. pag. 62. Ὑπερμήστραν μὲν οὖν πρεσβυτέραν ἐξεῖλε Λυγκεῖ. Gen. 43. v. 3. Ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος. Jobi cap. 1. 13. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν τοῦ πρεσβυτέρου. Scholiast. Hom. ad Iliad. E. 392. Δίχα τοῦ πρεσβυτέρου Né-

luntatem, caliginem eis objecit, & [e] ex venenis multa miracula fecit, quæ verisimilia esse viderentur, arietemque vetulum [f] in aënum conjecit, unde agnus pulcherrimus prosiluisse visus est: eodemque modo [g] inde Peliades, id est, Alcestis, Pelopia, Medusa, [h] Isidoce, Hippothoe, Medeæ impulsu patrem suum occisum in [i] aëno coxerunt. Cum se deceptas esse viderent, à patria profugerunt. At Jason signo à Medea accepto, regia est potitus, Aca-

Νέστορος. Confer Tzetz. ad Hesiod. p. 49. Edit. Heinf. Voss. in de construct. pag. xv. Nec contemnendum, quod notat Eurip. Schol. ad Phœn. 1578. Ἔσθ' ὅτε τὰ συγκριτικὰ ἐξ ἀνομοίων γίνεται, ὡς τὸ πρεσβυτέρα παίδων. οὐχ ὡς καὶ τῶν ἄλλων παλαιῶν ὄντων.

e *Ex venenis*] H. e. διὰ φαρμάκων, arte magicâ. Præter carmina venenis fuisse usas istas sagas quis ignorat? *Pharmacus* & *veneficus* est magus, & φαρμακεία, *magia* Paulo ad Galat. cap. v. 20. φαρμακοὶ *præstigiatores* Malach. cap. III. 5. φαρμακεύεσθαι, *incantare*. Ps. 58. vers 5. φαρμακὶς & φαρμακεύτρια *saga*. φάρμακα *præstigiæ* Mich. cap. v. 12. Immo voces istas φαρμακεία, φάρμακον, φάρμακος, nusquam in vet. vel novo instrumento aliter, quam magiæ significatu reperias. Quamobrem miror, quid interpretes Belgas moverit, ut in epist. ad Galat. & Apocalypf. IX. 21. φαρμακείαν verterint, *venijngevinge*. Unus est locus, quo forte tueri eos velis, quemque opportune nobis subjecit venerandus amicus noster Petrus Texelius. II. Maccab. x. 13. Πτολεμαῖος Μάκρων ὑπ' ἀθυμίας φαρμακεύσας ἑαυτὸν, ἐξέλιπε τὸν βίον. Sed enim is, ut maximè eorum versioni favere videatur, defendere eam tamen neutiquam potest.

f *In ænum*] An *aënum*? Equidem puto rectius: Ovid. in hac fabula VII. Met. 263. *Interea validum positum medicamen aëno Fervet & exultat.* Noster cap. 125. *Cum coquerent in aheno.* Gloss. Philoxeni: *Aëna*, λέβης. leg. *aënum*. Χάλκειον Græcis est. I. Esdr. I. 12. Ἐν χαλκείοις καὶ λέβησι. Servius ad Æn. I. vers. 217. *Sane* aëna *absolutè dixit, sicut Græcè* χάλκεια. *ut*, Costis undantis aëni, *&*, aëna undantia flammis. Idem tamen, pro dissyllabo habet, & per dissolutionem fieri trisyllabum putat ad Æn. I. 361. SUADET. *Secundum naturam*, inquit, *duæ sunt syllabæ, sed multi trisyllabum putant: quod etiamsi inveniatur, dissolutio dicenda est. quomodo dicimus* æna *&* ahena. Pro dissyllabo habuisse etiam Isidorum patet ex ejus Glossis. *Enulum, caldarium*. Lego, *ænulum*. Sic in Fragm. Tragur. *Mei coci etiam vitulos æno coctos facere solent.* Rectius inferius in eodem Fragm. *Trimalchio jussit, ut aëno coctus fieret.* Apicius Lib. v. cap. I. *Caponis æno cocti jure conditis.* & VIII. *Porcellum æno coctum sic prepares.* Sanè *ænum* legas quoque in not. Tyronis p. 164.

g *Inde Peliades*] Recepi in textum Barthii conjecturam. Male ediderunt hactenus, *unde*.

h *Isidoce*] *Pisidice* esse scribendum bene monet ad Palæph. p. 244. Tollius. Πεισιδίκη enim Græcis est. Vide Schol. Lycophr. pag. 35. Edit. Bas. Steph. pag. 35.

i *Aëno*] Ita rescripsi pro *æneo*. Nescio tamen an debuerim. Certè *æneum* pro caldario occurrit quoque cum apud Gregor. Turon. tum legis Salicæ Tit. LV.

Ad

Acaſtoque Peliæ filio fratri Peliadum, quod ſecum Colchos icrat, regnum paternum tradidit: ipſe cum Medea Corinthum profectus eſt.

XXV. *Medea.*

MEDEA Æetæ & [a] Idyiæ filia cum ex Jaſone jam filios [b] Mermerum & Feretum procreaſſet, ſummaque concordia viverent, objiciebatur ei, hominem [c] tam fortem, ac formoſum, nobilem, uxorem advenam, atque veneficam habere. Huic Creon [d] Menœcei filius rex Corinthius filiam ſuam minorem [e] Glaucen dedit uxorem. Me-

Ad CAP. XXV.

a *Idyæ*] In Græco eſt diphthongus. Scribendum ergo, ut rectè edi curavit in Cicerone ſuo Lib. III. de nat. deor. Gruterus, *Idyiæ*. Stultè ex Idyia Ἰδίαν facit Diaconus in Theog. p. 308. Ed. Heinſ. Apollod. Θυγάτηρ Αἰήτου καὶ Ἰδυίας. Pariter vitioſè ſcriptum apud Probum. ad IV. Georg. 463. *Orithya*, & ſimilia alia non uno loco apud Servium. Cæterum, quam non de Medeæ matre convenerint veteres, diſces ex Scholiaſt. Apollon. ad Lib. III. vers. 242.

b *Marcerum & Feretum*] Cap. 239. *Macareum & Pheretum filios ex Iaſone.* Scribere malim, *Mermerum* & *Pheretem* vel *Feretem.* F & PH confundi notius eſt, quam ut admoneri debeat. Apollod. Lib. I. Τούς τε παῖδας, οὓς εἶχεν ἐξ Ἰάσονος Μέρμερον καὶ Φέρητα ἀπέκτεινε. Et ſic etiam Pauſanias, ut advertit jam Micyllus. Ferri tamen etiam *Feretum* poteſt. Schol. Eurip. ad Med. vers. 117. Λέγει δὲ παῖδας Μέρμερον καὶ Φέρητον. Scholiaſt. Horatii ad ep. III. & Art. Poet. *Medum* & *Mermerum* eos vocitat. Diodorus Lib. IV. pag. 257. *Theſſalum*, *Alcimenem* & *Tiſandrum.* Tzetzes ad Lycoph. Μόρμορον καὶ Φέρητα. Scrib. Μέρμερον. Corruptius idem pag. 167. Μέελμνον καὶ Φέρητα.

c *Tam fortem ac formoſum, nobilem*] Trajectas eſſe voces cenſet Cl. Schefferus, & ſcribendum: *Tam fortem, formoſum, ac nobilem.* Mihi aliquando viſum fuit τὸ *nobilem* à gloſſâ eſſe, & primitus fuiſſe ſcriptum, *tam fortem ac famoſum. Famoſus* eſt nobilis, celebris. Corruptum idem vocabulum etiam cap. 92. ubi editum, *formoſiſſimum inter mortales futurum*, pro, *famoſiſſimum* Cl. tamen Schefferi conjecturam non parum juvat, quod inter formoſos Jaſon quoque celebratus fuit olim. Schol. Pind. ad Pyth. od. V. ὅτι δὲ εὐπρεπὴς ἦν ὁ Ἰάσων, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ τὴν Ἥραν κατά τινας αὐτῷ ἐπιμανῆναι. Hinc ergo *candidum ducem* eum appellat Horatius Epod. 3. hoc eſt, pulchrum, ut exponit Scholiaſtes. Adde Ovid. VII. Met. vers. 27.

d *Menœci*] *Menœcei* ſcribendum. Vide notas ad cap. 76.

e *Glaucem*] Scribendum *Glaucen.* Præter Nemeſ. Cyneg. Auſon. Epigr. 130. Schol. Horat. ad epod. 5. Lucian. περὶ ὀρχήσ. Tzetzen in Lycophr. Eurip. Schol. Hypoth. Med. ita eam etiam appellat Apollodorus Lib. I. Alii *Creuſam* faciunt. Schol. modo laudatus ad Med. vers. 19. Περὶ δὲ τῆς Κρέοντος θυγατρὸς οὐχ ὁμοφρονοῦσι τῷ Εὐριπίδῃ οἱ συγγραφεῖς. Κλειτόδημος μὲν γὰρ Κρέουσαν φησὶ καλεῖσθαι, γήμασθαι δὲ Ξούθῳ, Ἀναξικράτης δὲ Γλαύκην. Facile ex iſta diſcrepantiâ

Medea cum vidit ſe erga Iaſonem benemerentem tanta contumelia eſſe affectam, [f]coronam [g]ex venenis fecit auream, eamque muneri juſſit filios ſuos novercæ dare. Creuſa munere accepto, cum Iaſone & Creonte conflagravit. Medea ubi regiam ardere vidit, natos ſuos ex Iaſone Mermerum & Feretum [h]interfecit, & profugit Corintho.

XXVI. *Medea exul.*

MEDEA [a]Corintho exul, Athenas ad Ægeum Pandionis filium devenit in hoſpitium, eique nupſit. Ex eo natus eſt Medus. Poſtea ſacerdos Dianæ Medeam exagitare cœpit, regique negabat ſacra caſte facere poſſe, eo quod in ea civitate eſſet mulier venefica & ſcelerata. Tunc

tiâ te expedies, ſi legas, quæ eruditè Exercitat. p. 370. ſcripſit Palmerius.

f *Coronam*] Ovid. Ib. 606. *Ut nova Phaſiacâ comprenſa eſt nupta coronâ.* Pallam fuiſſe Horatius vult Epod. 5. Schol. *Sunt qui Medeam, non pallam, ſed coronam Glaucæ dediſſe volunt.*

g *Exuens fecit*] Barthius optimè, *ex venenis.* Apollodorus Lib. I. Τῇ γαμουμένῃ πέπλον μεμαγμένον φαρμάκῳ ἔπεμψε. Præterea pro *fecit* malit quis *infecit.* Vide Sen. Med. Act. 3. 575. Naphthâ autem ad eam rem uſa eſt. Plutarchus de Naphthâ: Τοῦτό φασιν εἶναι τὸ τῆς Μηδείας φάρμακον, ᾧ τὸν τραγῳδούμενον στέφανον καὶ τὸ πέπλον ἔχρισε. Hinc Suidas Naphtham Μηδείας ἔλαιον appellatam annotat. Videndus Sotionis περὶ ὑδάτων παραδοξολογούμενα, & Schol. Nicandri pag. 80. ed. Colon. Nemeſianus Cynegetico: *Colchidos iratæ ſacris imbuta venenis Munera non canimus.* Schol. Horat. ad Epod. 3. *Hæc illi dedit tunicam veneno infectam.* Cl. Scheffferus retinet τὸ *fecit*, & explicat *coronam auream venenatam fecit.* Quod firmari poſſit optimè ex cap. 73. *Monile aureum ex gemmis fecit.* & cap. 166. *Soleas aureas ex adamante fecit.* Nihil ergo mutemus. niſi tamen ſic ſatis placet illuſtris Heinſii conjectura, *ex veneficiis.* ut innuat magicam fuiſſe coronam, quæ non erat, quod videbatur. Luctatius ſive Lactantius in Argumento Medeæ Senecæ: *Pallam quandam veneno tinctam carminibuſque conſecratam dedit.*

h *Interfecit*] Liberat hoc crimine Medeam apud Euripidis Scholiaſten Parmeniſcus. Interfectos enim ejus filios à Corinthiis ait; ſed quinque talentis ab illis corruptum Euripidem in Medeam tranſtuliſſe eam cædem. Adde quæ in Variis ſuis tradit Ælianus Lib. v. c. 21.

Ad CAP. XXVI.

a *Corintho exul*] Poſſis tollere inciſum poſt τὸ *exul.* Amat enim iſtas verborum trajectiones noſter. Sed rectius dixeris τὸ *exul* cum ablativo eum junxiſſe, ut *extorris* apud Fulgentium Lib. III. cap. 6. *Domo extorris.* Salluſt. Jug. 14. *Exul patriâ, domo.* Nepos Attic. cap. 20. *Exul tum his terris.* Ambroſius Hymn. 1. de Opere Creat. *Vitæ ſit exul munere.* Horatius genitivum prætulit Lib. II. od. 16. *Patriæ quis exul Se quoque fugit?*

Tunc iterum [b] exulatur. Medea autem [c] junctis draconibus ab Athenis Colchos redit: [d] quæ in itinere Absoridem venit, ubi frater Absyrtus sepultus erat. Ibi Absoritani serpentium multitudini resistere non poterant. Medea autem ab eis rogata, lectas eas in tumulum fratris conjecit, quæ adhuc ibi [e] permanent. Si qua autem extra tumulum exit, debitum naturæ persolvit.

XXVII. *Medus.*

PERSI Solis filio, fratri Æetæ, responsum fuit, ab Æetæ progenie [a] mortem cavere. ad quem Medus, dum matrem persequitur, tempestate est delatus; quem satellites comprehensum ad regem Persen perduxerunt. Medus Ægei & Medeæ filius, ut vidit se in inimici potestatem venisse, Hippoten Creontis filium se esse mentitus est. Rex diligentius quærit, & in custodiam eum conjici jussit. Ubi sterilitas & penuria frugum dicitur fuisse. Quo Medea in curru junctis draconibus cum venisset, & re-

b *Exulatur*] H. e. in exilium ejicitur. Fulgent. Præfat. Lib. I. Myth. *Alexandriæ conciliabula exulata possederam.* & Lib. III. cap. 6. *Ne nostra opera aut propriis exularemus officiis* &c. Auctor Pass. Cyprian. *Fecit eum in civitate Furabilitanâ exulari.* Mallem, *civitatem Furabilitanam.* Anastasius Exilio Martin. *In Chersonam exulatur.* Ac ibidem; *Ut sineretur in eâdem custodiâ, quousque exularetur.* Chrysologus Sermon. II. *Fames revocat, quem saturitas exularat.* Hinc *exulatitius*, φυγὰς, in Gloss. Philoxeni. Ejusdem farinæ est *exiliare*. Dositheus Lib. III. *A quo exiliatus est?* Auctor Hermeneumatum Goldasto laudatus: *Extorris, exiliatus.*

c *Junctis draconibus*] Nam, ut venefica, potestatem in serpentes habebat, unde *Anguicia* dicta. Silius Lib. VIII. *Æetæ prolem Anguiciam mala gramina primum Monstravisse ferunt.* Cœlius tamen Anguiciam à Medea distinguit apud Solinum cap. 8. Adi ipsum. Gloss. Cyrilli: Μήδεια, *Anguicia*.

d *Quæ in itinere*] Latinius foret: *Quo in itinere.* nihil tamen muto.

e *Permanentes, si quæ*] Si ἀνακόλουθον qualitercunque evitare velis, scribendum: *permanent. & si qua autem.* Sed illud *&* negligentius sic positum dicas. An natum est ex ultima vocis præcedentis syllaba? Ita censere videtur Cl. Schefferus, cum legat, *permanent. Si qua autem.*

Ad CAP. XXVII.

a *Mortem cavere*] Ita & infr. cap. 84. *Quod sibi responsum erat mortem cavere.* Cap. 166. *Instigavit Vulcanum Minervam petere in conjugium.* Servius ad Ecl. VI. 42. *Quod eum monuisset à Thetide abstinere.* Dictys Lib. II. pag. 67. *Qui eum imperatorum verbis atque exercitus peterent, remittere iras, ac repetere solitam cum suis gratiam.* Hellenismum resipit. Apollod. Lib. I. Ἐθέσπισεν ὁ Θεὸς τὸν μονοσάνδαλον φυλάξασθαι. Magis Latinæ constructioni conveniret, *caveret.* cap. 127. *Quod ei responsum erat*

regi se sacerdotem Dianæ ementita esset, dixit [b] sterilitatem se expiare posse. Et cum à rege audisset, Hippoten Creontis filium in custodia haberi, arbitrans eum patris injuriam exequi venisse, [c] ibique imprudens filium prodidit. Nam regi persuadet eum Hippoten non esse, sed Medum Ægei filium, à matre missum ut regem interficeret: petitque ut interficiendus sibi traderetur, æstimans Hippoten esse. Itaque Medus cum productus esset, [d] ut mendacium morte puniretur, [e] & illa aliter esse vidit, quam putavit, dixit se cum eo colloqui velle, atque ensem ei tradidit; jussitque avi sui injurias exequi. Medus re audita, Persen interfecit, regnumque avitum [f] possedit, ex suo nomine [g] terram Mediam cognominavit.

XXVIII. *Othos*

erat à filio mortem ut caveret. cap. 91. *Imperavit quicquid pareret, necaret.*

b *Sterilitatem expiare*] H. e. piatione numinum avertere.

c *Ibique*] Illud *que* heic prorsus otiosum. Postulat orationis nexus, quod Cl. Scheffero visum est, *ibi imprudens.* vel quod mihi in mentem venit, *ipsa imprudens*; nisi pro *arbitrans* scribere mavis, *arbitrata est*, & pro *ibique*, *itaque.*

d *Ut mendacium*] Subaudi *ejus. Punire peccatum, maleficium,* & similia etiam Cicero & alii frequentarunt. Quamobrem ad ellipsin heic confugere non arbitror necesse. Quemadmodum puniri peccata, ita & illis ignosci dicitur. Vellejus II. 83. *Dictitans illud probatum à Cæsare, cui ille ignoverat.* Petronius: *Deos roga, ut illi facto tuo ignoscant.* Plautus Amphitr. I. I. *Ut ignoscamus peccatum suum.*

e *Et illa aliter esse vidit*] Sequi debuisset, *vidisset.* Sed vide Notas ad cap. 148.

f *Possedit, ex suo*] Vix audeo affirmare scribendum esse, *possedit. & ex suo*, cum tot locis particulam illam copulativam omitti in hoc scripto videam. Vide notas ad cap. 4.

g *Terram Medea cognominavit*] Lego, *terram Mediam cognominavit.* Apollod. Lib. I. Τὴν ὑφ' ἑαυτὸν χώραν ἅπασαν Μηδίαν ἐκάλησε. *Medus* hic Μήδειος est Hesiodo, ut Justino *Medius.* Lib. XLII. cap. 3. *Medius*, inquit, *æmulus virtutis ejus in honorem matris Medeam urbem condidit, regnumque ex suo nomine Medorum constituit.* Scripserim, *Mediam urbem.* Cognominis enim regioni urbs illa fuit. Vid. notas ad cap. 276. Probus ad II. Georg. 126. *Pars Parthorum Media appellata est à Medo filio Medeæ & Ægei, ut existimat Varro, qui quatuor libros de Argonautis edidit.* Tzetz. Chil. VI. 72. Μηδίας χώρας Μήδων δὲ ἤτοι σὺν τῷ ἰῶτα, Ἀπὸ τοῦ Μήδου τοῦ παιδὸς Μηδείας χούσης κλῆσιν. Calculum suum dat Diodorus Lib. IV. pag. 259. Corruptè ergo Isacius in Lycophronem? Τὴν ὑπ' αὐτὸν Μήδειαν ἐκάλεσεν. Dubitandi non videtur locus. Nam quod promiscuè in MSS. *Media* & *Medea* reperiatur, id ad Colchida illam, non regionem, referam. Eustath. tamen in Dionys. p. 129. Ὡς ἐν Μηδείᾳ τάχα πλεονάζουσα.

XXVIII. *Otos & Ephialtes.*

[a]Otos & Ephialtes, Aloei & Iphimedes [b]Neptuni filiæ filii, mira magnitudine dicuntur fuiſſe. Hi ſinguli [c]ſingulis menſibus novem digitis creſcebant. Itaque cum eſſent annorum novem, in cœlum aſcendere ſunt conati, [d]qui aditum ſibi ita faciebant. [e]montem enim [f]Oſſam ſuper Pelion poſuerunt, [g]unde etiam Pelion Oſſa mons appellatur, alioſque montes conſtruebant: qui ab Apolline [h]nacti, ſunt interfecti. [i]Alii autem auctores dicunt Neptuni & Iphimedes filios fuiſſe [k]atrotos. Hi cum

Ad CAP. XXVIII.

a *Othos*] Scribe ſine aſpiratione, *Otos & Ephialtes Aloei & Iphimedes.* Parthenius Erot. cap. 19. Τὴν Ἀλωέως γυναῖκα Ἰφιμέδην. Cornarius; *Iphimeden, Halothei uxorem.* Scribe ſine aſpiratione *Aloei.* quanquam Ἁλωέως & Ἁλωάδαι apud Pindari quoque Scholiaſten legiſſe memini ad Pyth. od. IV. Servio ad Æn. VI. 582. mater eſt *Iphimedia*, ut Apollodoro Ἰφιμέδεια. Heſychius: Ὦτος καὶ Ἐφιάλτης Ἀλωέως καὶ Ἰφιμεδείας υἱοί. Nempe ut *Caſſiope Caſſiopea*, *Panope Panopea*, *Euryale Euryalia*, *Penelope Penelopea*, *Perſephone Perſephonea*, *Euryale Euryalia*, ita *Iphimede Iphimedia.* Adde quæ notavimus in Genealog. ad vocem *Cymothea.* Idem ſcripturæ vitium eſt in Servio & Statiano interprete ad Lib. X. Theb. v. 445. *Othus & Ephialtes Aloï filii.*

b *Neptuni filiæ*] Triopis filia fuit ſecundum Apollodorum Lib. I. pag. 22.

c *Singulis menſibus novem digitis*] Apollodorus: Κατ' ἐνιαυτὸν ηὔξανον πλάτος μὲν πηχυαῖον, μῆκος δὲ ὀργυιαῖον.

d *Qui aditum*] Nob. Heinſius emendat, *quo aditum.* quod probo.

e *Montem enim*] Illud *enim* videtur ex litteris præcedentibus natum. certe otioſum heic eſt.

f *Oſſam ſuper Pelion*] Sic & Senec. Thyeſt. v. 812. Alii Pelion Oſſæ impoſitum dixerunt, quos inter Propertius Lib. II. el. I. *Non ego Titanas canerem, non Oſſan Olympo Impoſitum, ut cæli Pelion eſſet iter.* Apollodorus Lib. I. *Olympo Oſſam impoſuerunt, Pelioque Oſſæ impoſito, eum in modum cœlum conſcendere minabantur.* Adde notas Nob. Heinſ. ad I. Met. Ovid. v. 155.

g *Unde Pelion Oſſa mons appellatur*] Pro gloſſemate hæc habet Cl. Schefferus. Nec ego intercedo.

h *Nacti*] Micyllus: *Avo fortaſſe legendum.* Minimè: παθηκῶς uſurpat hoc participium, ut cap. I. & 8. *occaſione nactâ.*

i *Alii Neptuni*] Schol. Hom. ad Il. E. 385. Γόνῳ μὲν ἦσαν Ποσειδῶνος, κατ' ἐπίκλησιν δὲ Ἀλωέως. Nec aliter γενεαλογεῖ Apollod. Lib. I. Heſiodus apud Schol. Apollon. ad Lib. I. 482. Servius ad Æn. VI.

k *Atrotos*] H. e. invulnerabiles. Quomodo ergo alter alterum jaculis interfecerunt? reſpondeo cum Palæphato: *Ajax Telamonius etiam invulnerabilis audiit, licet ſibi ipſe ferro vitam ademerit.* Vide eum cap. XII. & Schol. Hom. ad Iliad. Ψ. 821. Tzetzen ad Lycophr. p. 81. Ed. Steph. Si parum hoc videatur tibi, dicere poſſum, ab illis tantum, qui Neptuni eos faciant filios, invulnerabiles prædicari.

cum Dianam comprimere voluiſſent, [l] quæ cum non poſſet viribus eorum reſiſtere, [m] Apollo inter eos cervam miſit: quam illi, furore incenſi, dum volunt jaculis interficere, alius alium interfecerunt. Qui ad inferos dicuntur hanc pœnam pati: ad columnam, averſi alter ab altero, [n] ſerpentibus ſunt deligati. [o] Eſt ſtyx inter columnam ſedens, ad quam ſunt deligati.

XXIX. *Alcumena.*

AMPHITRYON cum abeſſet ad expugnandum Oechaliam, Alcumena, æſtimans Jovem conjugem ſuum eſſe, eum thalamis recepit. Qui cum in thalamos veniſſet, & ei referret, quæ in Oechalia geſſiſſet, ea credens conjugem eſſe, cum eo concubuit. qui tam libens cum ea

l *Quæ cum non poſſet*] Qui paulo elegantius loquitur, ſcripſiſſet, *eaque non poſſet*. Nihil tamen muto. Vide notas ad cap. 4. Etiam τὸ *cum* negligentius heic repetitum, ut cap. 34. *Hoc Hercules cum interveniſſet, & Deianira cum fidem ejus imploraſſet*. Confer annot. ad Lactant. Argum. Lib. I. fab. 12.

m *Apollo inter eos*] Dianæ hoc tribuit Homeri Scholiaſtes. Scholiaſtes Pindari & Apollodorus hoc amplius, Dianam ipſam cervæ figuram aſſumſiſſe fabulantur. Apollodorus in hac narratione ut ſatis emendatus ſit, vereor, Ἀνεῖλεν, inquit, τοὺς Ἀλωείδας ἐν ἁμάξῃ δι' ἀπάτης. An ſcribendum ἐν τῇ Νάξῳ? Ibi enim interfecti ſunt, teſte Pindaro Pyth. od. xv. Nihil tamen affirmo, cum utrumque poſſit eſſe verum. Venit eadem emendatio in mentem Thomæ Gale viro doctiſſ. ut poſtilla didici ex ejus notis ad Apollodorum.

n *Serpentibus ſunt deligati*] Poſt hæc verba deeſſe quædam cenſet Cl. Schefferus. Non accedo. Accipio dandi caſu τὸ *ſerpentibus*, ut ſit, *εἰς βορὰν ὀφίων, in pabulum ſerpentum*. Infr. cap. 89. *Si Trojanorum virgines ceto eſſent religatæ*. Ita cenſebam à primo. Poſtea mutavi ſententiam ex Virg. Culice: *Nam vinctus ſedet immanis ſerpentibus Otos*. Vide pag. 170. Serpentes ergo loco funium fuerunt.

o *Eſt ſtyx inter columnam*] Barthius emendat: *Eſt ſtrix viſcera columnam ſedens*. Τὸ *ſtyx* non debebat mutari. Nam eſt & *ſtyx* inter aves. Anton. Lib. cap. 21. Πολυφόντη μὲν ἐγένετο στὺξ φθεγγομένη νυκτός. Heſych. Στὺξ Κρήνη ἐν ᾅδου, ἢ ὁ σκὼψ τὸ ὄρνεον. Vide num placere poſſit: *Eſt ſtyx ſuper columnam ſedens*. Infr. cap. 57. *Hanc ſuper Pegaſum ſedens interfecit*. *Eſt ſedens* pro *ſedet* helleniſmum reſipit. Cic. de Orat. *Eſt his ipſis verbis loquens Socrates*. Claud. Mamertus Lib. I. *Eſt quærens ſe*. Capitol. vitâ Anton. Philoſ. cap. 20. *Erat emendans*. Ad quæ verba conſule Caſaub. commentarium. Quæres forte, quid illa avis ſuper columnam ſedens, actura ſit. Convicium, inquam, auribus eorum interim, dum ita miſerabiliter vincti ſedent, infauſto clamore faciet. Hæc ſcripſeram, cum legendum ſibi videri mihi indicat Nobiliſſ. Heinſ. *Eſt ſtyx inteſtina columnam &c.*

ea concubuit, [a] ut unum diem usurparet, [b] duas noctes congeminaret, ita ut Alcumena tam longam noctem ammiraretur. Postea cum nunciaretur ei, conjugem victorem adesse, minime curavit, quod putabat se conjugem suum vidisse. [c] Qui cum Amphitryon in regiam intrasset, & eam videret [d] negligentius securam, mirari cœpit, & queri, quod se advenientem non excepisset: cui Alcumena respondit, Jam pridem venisti, & mecum concubuisti, & mihi narrasti, quæ in Oechalia gessisses. Quæ cum signa omnia diceret, sensit Amphitryon numen aliquod fuisse pro se, [e] ex qua die cum ea non concubuit. Quæ ex Jove compressa, [f] peperit Herculem.

XXX. *Herculis* [a] *athla* XII *ab Eurystheo imperata.*

INFANS cum esset, dracones duos duabus manibus neca-

Ad CAP. XXIX.

a *Ut unum diem usurparet*] Heic latet aliquid, quod tamen cujusmodi sit sine melioris codicis ope vix invenias. An scripsit? *Ut unum diem exstirparet.* Nocturno ebrio stertente scilicet, nec surgente ad lucem apportandam. Senec. Hercul. Fur. 24. *In cujus ortus mundus impendit diem.*

b *Duas noctes congeminaret*] Tres noctes geminasse eum scribunt Apollod. Lib. II. pag. 82. Servius ad Æn. VII. Euseb. Præp. Lib. II. pag. 35. Lucian. Dial. Deor. & Homeri Schol. ad Iliad. ξ. 323. Τριέσπερος inde dictus Hercules, & Τρισέληνος Pallad. Lib. I. Anthol. Sect. 38. 9. Arnob. Lib. IV. continuis novem noctibus pervigilasse eum facit. Ad quem locum consule Elmenhorst. & Schol. Hesiod. ad Θ. 56. Cum Hygino facit Ovid. Lib. I. Amor. Eleg. 13. *Ipse Deum genitor, ne te tam sæpe videret Commisit noctes in sua vota duas.* Hieron. contra Vigilantium: *In Alcmenæ adulterio duas noctes Jupiter copulavit.* Capella Lib. II. pag. 39. *In Herculis exortu geminatæ noctis obsequium.* Propert. Lib. II. El. 18. *Jupiter Alcmenæ geminas requieverat noctes.* Veriora sunt, quæ hac de re narrat Pherecydes apud Homer. Schol. ad Od. Λ. 265.

c *Qui cum Amphitryon*] Aut scribendum, *quod cum* aut τὸ *Amphitryon*, quod è glossâ marginali in textum irrepsisse videri potest, delendum. Similis incuriæ librariorum exempla reperies cap. 119. & 257. Τὸ *qui* heic sumere pro *quare*, quod in Indice Cl. Schefferus volebat, nimis durum videtur.

d *Negligentius securam*] Barth. ad Stat. Tom. III. pag. 452. *Negligentius se curantem.* Premo utrumque pollicem. Vide Plaut. Amphitr. Act. III. 2. 48. Apollod. Lib. I. 48. Ὡς οὐχ ἑώρα φιλοφρονουμένην πρὸς αὐτὸν γυναῖκα. Vidit eam emendationem quoque Cl. Schefferus.

e *Ex qua die*] Barth. *Exque eâ die.* Et sanè ita vel scripsit, vel certè scribere debuit Mythol. hujus pater. Cur tamen nihil mutem, intelliges ex illis, quæ ad cap. 4. & 21. scripsi.

f *Peperit Herculem*] Ex Jove nempe; ex Amphitryone autem Iphiclem. Schol. Pind. ad nem. X. Ὡς καὶ Ἡρακλῆς μὲν ἐξ Ἀλκμήνης καὶ Διός. Ἰφικλῆς δὲ ἐξ Ἀμφιάρεως. Corr. Ἀμφιτρύωνος.

Ad CAP. XXX.

a *Athla*] H. e. ἄθλους, stipendia sive labores. Ampelius cap. 2. *Quod simi-*

necavit, quos [b] Juno miserat, unde [c] primigenius est dictus. Leonem [d] Nemeæum, quem [e] Luna nutrierat [f] in antro Amphriso [g] atrotum necavit. Cujus pellem [h] pro tegumento habuit. [i] Hydram Lernæam Typhonis filiam cum

similia athla sint adepti. Ἆθλον idem esse quod ἀγώνισμα interdum Græcis etiam ostendi ad Anton. Liberal. cap. XIII. *Ærumnas* appellat Petron. Fragment. Tragur.

b *Juno miserat*] Mallet, quod efficacius sit, *immiserat* Cl. Schefferus. Si politior hic esset scriptor, probarem protinus. Frequens enim id verbum in tali re scriptoribus bonis. Ut alios omittam, vide Justin. Lib. IX. 7. Sed Hygin. noster Astron. II. 15. *admittere* eo sensu usurpat; imo & simplex *mittere* cap. 145. Quod cum in Indice vir Cl. ipse annotaverit, causa non erat, cur heic mutaret. Servius cum nostro ad Æn. VIII. 300. *Propter cujus necem Juno ei insaniam misit.* Expressit Græcismum Hyginus. Ælian. Anim. XII. 5. Καὶ τούτῳ γε ὑμνουμένους δράκοντας ἔπεμπεν ἡ Ἥρα αὐτοῦ.

c *Primigenius*] Herculis primigenii meminit vetus inscriptio apud Gruter. pag. 315.

d *Nemæum*] Mallet aliquis, *Nemeum*, vel *Nemeæum*. *Moles Nemeæa* Ovid. IX. Met. 197. Sed *Nemæus* legitur etiam apud Hieronymum contra Vigilantium, ut & Νεμαῖος apud Theocriti Scholiasten pag. 195. Edit. Commel. Stephanus tamen non agnoscit, nisi duo ἐθνικὰ, Νέμεος & Νεμεαῖος. Schol. Hesiod. ad Theog. vers. 329. Ἐν τοῖς γυμνάστοις τόποις κατῴκησε τῆς Νεμέης, ὅ ἐστιν ὄνομα σπηλαίου ἢ μᾶλλον τοῦ ὄρους.

e *Luna*] Servius ad Æn. VIII. 295. *Nemea est sylva vicina Thebis, in quâ Hercules interemit leonem, qui Luinæ filius & invulnerabilis dictus est.* Pro *Luinæ* scribendum censeo *Lunæ*. Senec. Hercul. Fur. 83. *Sublimis alias Luna concipiat feras.* Schol. Stat. Lib. II. *Poëtæ denique omnes asserunt leonem de his polis ortum, quem Hercules prostravit.* Vide ibi reliqua, & quæ de hac fabula habet Ælianus Anim. Lib. XII. cap. 7. Etiam apud Plutarch. in Libello de Flum. p. 61. Luna leonem producit, sed alium atque hunc.

f *In antro Amphriso*] Nullum in istâ regione novi antrum *Amphrisum*. Ἀμφίστομον σπήλαιον appellat Apollod. Lib. I. Ut solet Græcanica vocabula sæpe usurpare noster, forte *Amphistomo* scripsit. Cui simile est ἄντρον διθύραμβον in Procli Chrestomathiâ. Scholiast. German. Leone de hac speluncâ, *quam quidam Aphriso dicunt.* Sed & istud corruptum procul dubio. Grotius notis ad Imagines Arateas emendat, *Amphryson*, additque, *notum est tres plures locos eo nomine insignitos.* Non persuadet.

g *Atrotum*] H. e. *invulnerabilem*. Vide Apollod. Lib. II. Tzetz. Chil. VII. 101. Τούτῳ κατελυμαίνετό τις λέων τῶν ἀτρώτων. Micyllus edidit *ac* tropum.* unde Grotius facit *ad Clitorium.* Frustra. utitur isto Græcanico vocabulo etiam noster cap. 28. Isacius in Lycophr. p. 81. Edit. Steph. Λέων δὲ ἄτρωτος σιδήρῳ καὶ βολαῖς παντοίαις.

h *Pro tegumento habuit*] Capella de Hercul. Lib. I. *Sed ejus rictus Cleonæos limis Juno cernebat.* Corrigo *sublimis* ex MS. Leid. hoc est, modicè tortis & obliquis, ut rectê exponit Glossa interlinearis. Omittit Bœotium Leonem heic Hyginus, cujus occisi pelle etiam pro veste usus est. Vide Apollod. Lib II. Stat. I. Thebaid. 485.

i *Hydram*] Latini *excetram* vocant. Gloss. Cyrill. Ὕδρα, *excetra.* Servius ad Æn. VI. 287. *Latinè excetra dicitur, quod uno capite cæso, tria excrescebant.* Ampelius cap. 2. *Ad hydram Lernæam, quam nos excetram dicimus, interficiendam.* Corrigendus ergo Isidor. Lib. XI. cap. 3. *Dicunt hydram serpentem esse cum novem capitibus, quæ Lati-*

cum [k] capitibus novem ad fontem Lernæum interfecit. Hæc tantam vim veneni habuit, ut afflatu homines necaret: & ſi quis eam dormientem tranſierat, veſtigia ejus afflabat, & [l] malorum cruciatu moriebatur. Hanc, Minerva monſtrante, interfecit, & exenteravit, exque ejus felle ſagittas tinxit. Itaque quicquid poſtea ſagittis fixerat, mortem non effugiebat; [m] unde poſtea & ipſe periit. Aprum in Phrygia [n] Erymanthium occidit. [o] Cervum velocem in Arcadia cum cornibus aureis vivum in-
con-

ne ſcedra dicitur, quod uno cæſo tria capita excreſcebant. Tertull. de Pat. cap. 5. *Excetra delictorum.*

k *Capitibus novem*] Tot capita ei etiam tribuit Alcæus. Octo tantum Zenobius Cent. VI. 26. Septem nummi Græcorum, ut teſtatur Vir Ampliſſ. Spanhemius in de Num. Præſt. pag. 230. Diodorus Lib. IV. Centum. Simonides quinquaginta apud Schol. Heſiod. in Theog. pag. 257. Edit. Heinſianæ. Confer Nob. Nic. Heinſ. notas ad Ovid. Met. IX. v. 71.

l *Malorum cruciatu*] Barth. legit, *malo cum cruciatu.*

m *Unde poſtea & ipſe periit*] Felle nempe ſive veneno hydræ hujus. Vide cap. 34.

n *Erimachum*] Scrib. *Erymanthium.* Malè *Erymantheum* Cl. Schefferus & Micyllus. Ἐθνικὸν enim Ἐρυμάνθιος Græcis. *Erymanthus* autem non Phrygiæ, ſed Arcadiæ erat mons. ſcribendum ergo præterea eſſet *Arcadiâ* pro *Phrygiâ.* Ovid. IX. Heroid. 87. *Ut Tegeæus aper cupreſſifero Erymantho.* Met. IX. 192. *Arcadiæ vaſtator aper.* Senec. Hercul. Fur. 228. *Solitumque denſis Erymanthi jugis Arcadia quærere nemora Mænalium ſuem.* Sed rem exactius dum penſiculo, videtur tranſpoſitio heic mihi facta, & τὸ *Phrygiâ* ex *Ceryniâ* corruptum, quod ad proximè ſequens athlum, ut huc *Arcadia*, quod illic viſitur, pertinet. Perperam Albricus cap. 20. In regione *Calydoniæ* aprum hunc collocat.

o *Cervum*] *Cervum* appellat quoque Auſonius Eidyll. XIX. *Æripedis quarto tulit aurea cornua cervi. Cervam* autem Claud. Præf. 11. R. P. Sen. Agam. vers. 832. cum Virgilio Æn. VI. 802. qui ſequutus videri poteſt Græcos, qui de utroque ſexu ἡ ἵππος, ἡ ἔλαφος, ἡ ἄρκτος dicere ſolent. Schol. Eurip. Phœn. verſ. 3. Ἔθος δὲ τοῖς ποιηταῖς θηλυκῶς λέγειν τὰς ἵππους. Doricum id alii, alii Atticum volunt. Ionibus & Atticis vindicat Euſtath. ad Hom. Iliad. A. p. 53. Edit. Baſil. & pag. 1281. Τὸ δὲ πώλοισι, inquit, θηλυκῶς προῆκται κατὰ Ἴωνας. Sed cum apud omne genus ſcriptores, tam qui ſoluto, quam qui ligato ſermone uſi ſunt, talia deprehendantur, difficile eſſe non immerito cenſet certi aliquid ſtatuere Gatakerus Cinn. Lib. II. cap. 8. Adde Swart. Anal. Lib. I. cap. 2. Spanhemium in de Numm. Præſtant. pag. 164. Comment. ad Valer. Flacc. Lib. VI. vers. 71. & quæ nos annotavimus ad Anton. Liberal. cap. 21. Ubi ἡ ἄρκτος, pro *urſo.* Diſertim Ariſtoteles Lib. IV. Hiſt. Anim. cap. ult. Κέρατα ἔλαφος θήλεια οὐκ ἔχει. Apollod. Lib. II. in hac narratione: Τρίτον ἆθλον ἐπέταξεν αὐτῷ τὴν κεράστην ἔλαφον εἰς Μυκήνας ἔμπνουν ἐνεγκεῖν. Lege, Κεράστιν. Ὁ κεράστης, ἡ κεράστις, ut ὁ ἀποστάτης, ἡ ἀποστάτις. Eſdr. cap. VI. 12. Sed Palat. Codex κερνήτην habet. Unde κερυνίτιν faciendum. Nam & Servius ad locum Virgilii modo laudatum *Cerinitim* eam cervam à loco appellatam autumat. Vide Callim. Hymn. Dianæ vers. 109. Κερωνίαν ἔλα-

conſpectum Euryſthei regis adduxit. p Aves Stymphalides in inſula Martis, quæ emiſſis pennis ſuis jaculabantur, ſagittis interfecit. q Augiæ regis r ſtercus bovile uno die purgavit, majorem partem s Jove adjutore, t flu-

ἔλαφον appellat Heraclides Alleg. Hom. p. 329. ed. Geſn. perperam. Vide Salmaſ. in Solin. pag. 139. In Parthenio nemore eam collocat Ovid. IX. Met. 188.

p *Aves Stymphalides*] Vide quæ notavimus ſuperius ad cap. 20. Servius ad Æn. VIII. 300. *Stymfalides aves, quæ alumnæ Martis fuiſſe dicuntur.* Merito alumnas Martis vocat pugnaciſſimas illas aves, quarum unam galeatam exhibet nummus antiquus apud Spanhemium pag. 226. Iſidorus Lib. XII. 7. *Stymphalidæ aves à Stymphalidibus inſulis appellatæ, ubi plurimum abundant: adverſus quas Hercules ſagittis uſus eſt.* *Stymphalides* corrigit temere Breulius, dum non attendit ad ævum ſcriptoris, quo nihil frequentius fuit, quam Græcis vocabulis Latinam aptare terminationem. Sic *Heroïdæ* pro *Heroïdes* habes apud Fulgentium præfat. Lib. I. ubi pluſcula id genus à me annotata invenies. Myth. Etym. Magni Auctor pag. 567. vers. 12. Λιοσῆ.] Λιοσῆ ἐπικέκλη) νήσῳ. λιοσὸν τὸ ὁμαλὸν, παρὰ τὸ λίαν ἴσον. Α'μεϱίας ἢ ἐπὶ τῆ ὑψηλῆ αὐτὸ λαμβάνει. αὕτη ἢ ἡ νῆσος ὄϱνιθας ἔχει τοξευούσας τοῖς πτεϱοῖς ὡς βέλεσι, τὰς καλουμένας Στυφελίδας. ἡ δὲ νῆσος καλεῖται Α'ϱηα. ἐπειδὴ ἐν αὐτῇ ἐστιν ἐπιφανέστατον ἱεϱὸν Α'ϱηος. Sumſit hæc Etymologicographus ex Apollon. Lib. II. vers. 386. & ſcholiis ad eum locum. Scribe ergo pro ἐπικέκλη), ἐπικέλσετε, pro Στυφελίδας, Στυμφαλίδας, & pro Α'ϱηα, Α'ϱητιάς. De Stymphalidibus plura qui volet, adeat Bernartium ad Stat. Thebaid. Lib. IV. vers. 299.

q *Augei*] Scribe, *Augeæ* vel *Augiæ*. Græcis enim Αὐγείας eſt. Pariter peccatum cap. 50. Ubi Alceſtin *Pelei* filiam appellat., cum fuerit *Peliæ*. Nolo tegere ignorantiam meam. Iſta cum ſcripſiſſem, docuit me Nob. Heinſius τὸ *Augei* in libris MSS. & neſcio apud quem veterem Grammaticum à ſe repertum. Repperi poſtea & ego in antiquis edd. Auſonii Eidyll. XIX. *Septima in Augei ſtabulis impenſa laboris.*

r *Stercus bovile*] Τὸ *ſtercus* ex ſequentibus malè huc tranſlatum exiſtimat Cl. Schefferus. quod non improbo. Servius ad Æn. VIII. 300. *Ovilia Elidenſium Regis repurgavit.* Legendum cenſeo, *bovilia.* Nam κόπϱος βοῶν erat, quem egeſſit Hercules. Vide Schol. Homeri. ad Catal. vers. 136. Si Varronem audiamus, etiam *bubilia*, non *bovilia*, ſcribendum eſſet. Certe *bobile* exhibet princeps Mythologiæ hujus editio. Nota literarum V & B permutatio. Sed *bovile* non indignum Servio vocabulum, & reperitur quoque apud Phædrum Lib. II. cap. 9. Sic *caprile* caprarum ſtabulum. Gloſſ. Cyr. Α'ιγὼν, ἡ μάνδϱα, *caprile.* Gloſſ. Philoxeni: *Bovilla*, Βοοστάσια. Puto ſcribendum, Βουστάσια, (vel βοοστάσια, ut eſt apud Callim. Schol. Hymn. IV. 102.) *bovilia.* Sic ἱπποστάσια dicuntur equilia apud Schol. Pind. ad Nem. od. I. Gloſſ. idem, *Buſtra*, Βουστάσιον. Puto *Boſtar* rectius eſſe. Gloſſ. Iſidori, *Boſtar, locus ubi ſtant boves.* Si cui placet τὸ *ſtercus* retinere, ille τὸ *bovile* mutare in *bovili* debet, ut ſubaudiatur ἀ. Feſtus: *Eodem modo in Faſtis notatur dies, quo ſtercus purgatur ab æde Veſtæ.* niſi τὸ *bovile* ad ſtercus referendum, ut ſit τὸ βόειον κόπϱον ἀνεκάθηϱε. Ita loquitur Schol. Hom. Iliad. Λ. 697. Quid ſi τὸ *ſtercus* mutemus in *ſervus*? Quod ſi placuerit, Nob. Heinſii debebis ingenio.

s *Jove adjutore*] Corruptum hoc ſine dubio. Videtur ſcripſiſſe *Jolao adjutore.* Habuit enim multorum laborum ſocios Telamonem & Jolaum Hercules, tan-

[t] flumine ammiſſo totum ſtercus abluit. [u] Taurum, cum quo Paſiphae concubuit, ex Creta inſula Mycenas vivum adduxit. Diomedem regem Thraciæ & equos quatuor ejus, qui carne humana veſcebantur, cum Abdero famulo interfecit. Equorum autem nomina, [x] Podargus, [y] Lampon, Xanthus, Dinus. [z] Hippolyten Amazonam, [a] Martis & Otri-

tanquam in domanda Hydra & aliis. Vide Schol. Nicandr. p. 45.

t *Flumine ammiſſo*] Perperam majuſcula literâ à capite *Ammiſſo* in Micyll. & Commel. editt. ſcriptum viſitur. Micyllus in margine notaverat, *immiſſo*. Servius: *Immiſſo Alfeo flumine*. Diodorus Lib. II. Ἐπαγαγὼν τὸν Πηνειὸν καλούμενον ποταμόν. Uterque verum dicit. nam utrumque immiſit. Vide Apollod. Lib. II. pag. 91. Tzetzen in Lycophron. pag. 107. Retineri tamen *ammiſſo* poteſt pro *admiſſo*. Supr. cap. 29. *Tam longam noctem ammiraretur*. Cap. 185. *Ammiratur aurum*. Servius ad Æn. III. 50. *Quæ flumine admiſſo munitiorem redderet civitatem*. Noſter Aſtron. II. 15. *Aquilam ei admiſit* pro *immiſit*. Cæterum ut *ammitto*, ita *ammoneo* in ſermone Auguſtini de Cypriano. Fulg. epiſt. II. Origine G. R. Etiam Virgil. Ecl. VI. ut obſervat Pierius. Capella Lib. I. *Deorum ſenatum juſſit ammitti*. Ita habet MS. Bibliothecæ Leidenſis, non *admitti* ut ediderunt. Apicius Lib. IV. cap. 5. *Folia malvarum ammiſcebis*. Omitto prudens ſexcenta alia. Cæterum quod *Ammitto* majuſculâ literâ in primâ mythologiæ hujus edione viſatur, non parum firmat Nob. Heinſii conjectura, *flumine Alfeo ammiſſo*. Imo quin ſcripſerit ita Hyginus, nullus dubito; ſi ſcripſit tamen, nec à gloſſatore iſta ſunt, *flumine ammiſſo totum ſtercus abluit*. H. e. ἐκκάθαρε τὴν κόπρον, ut loquitur Tzetz. in Lycophr. p. 107.

u *Taurum, cum quo Paſiphae*] Cenſet Cl. Tollius ad Palæph. pag. 159. Herculi tribui, quod eſt Theſei. non ego. Servius ad Æn. VIII. 294. *Cretenſem taurum non mactavit: ſed cum eum incolumem ad Euryſthenem perduxiſſet, ille eum, licet flammas vomuiſſe dictus ſit, inlectus pulchritudine, in Atticam regionem reliquit: qui cum Marathonem váſtaret, à Theſeo poſtea occiſus eſt*. Eadem narrat Diodorus Lib. IV. pag. 262. Adde Anonym. in Laudibus Herculis vers. 118. Lactantium ad V. Theb. 441. Senec. Agam. vers. 833. Lucianus περὶ ὀρχήσ. Τὴν Πασιφάην καὶ τοὺς δύω ταύρους. Errat Theo in Aratum pag. 24. cum Cretenſem & Marathonium diverſos facit tauros.

x *Podarius*] Barthius ad Stat. Tom. III. 531. *Podargus*. quod procul dubio rectum eſt, ab ἀργὸς *celer*. unde & una de Harpyis dicta Ποδάργη.

y *Lampon*] Mallem, *Lampos*, ut cognominis fuerit uni de equis Solis. Vide notas ad cap. 183.

z *Hippolyten Amazonam*] Sic cap. 241. *Antiopam Amazonam*. Tertull. adverſ. Marcion. Lib. I. cap. I. *Hamaxobio inſtabilior, Maſſageta inhumanior, Amazonia audacior*. Quo loco ſi *Amazonà* quis malit, ei non refragabor. Huc revocat ex ſeqq. Barthius ad Stat. Tom. III. pag. 1518. illud *tum*, legitque, *Tum Hippolyten* &c. Subaudi ex præcedentibus, *interfecit*. Interfectam enim Hippolyten præter Apollod. etiam Zenobius Cent. V. 33. & Tzetzes ad Lycophr. diſertis verbis ſcribunt. Verba Tzetzæ ſunt: Καὶ Ἀπολλόδωρος μὲν καὶ λοιποὶ ἀναιρεθῆναί φασιν ὑφ' Ἡρακλέους τὴν Ἱππολύτην. Ipſe Tzetzes pag. 196. ed. Steph. dimiſſam Hippolyten ab Hercule vult, accepto pro redemptionis pretio à ſorore ejus Melanippe balteo.

a *Martis & Otriræ*] Græcum nomen Ὀτρήρη ſi reſpicias, *Otreræ* ſcribas oportet, ut rectè ſcriptum cap. 112. Vide notas ad cap. 31. Conjugem Martis facit Otreram inferius quoque cap. 112, 223. & 225. at Apollon. Scholiaſt. II. 1033. filiam Martis. Ex Harmoniâ au-

& Otriræ reginæ filiam : [b] cui reginæ Amazonis balteum detraxit, tum [c] Antiopam captivam Theſeo donavit. Geryonem Chryſaoris filium trimembrem uno telo interfecit. Draconem immanem Typhonis filium, qui [d] mala aurea Heſperidum ſervare ſolitus erat, ad montem Atlantem interfecit, & Euryſtheo regi mala attulit. Canem Cerberum Typhonis filium ab inferis regi in conſpectum adduxit.

XXXI. *Parerga ejuſdem.*

ANTÆUM Terræ filium in Libya occidit. Hic cogebat hoſpites ſecum luctari, & delaſſatos interficiebat. hunc luctando necavit. Buſiridem in Ægypto, qui hoſpites immolare ſolitus erat. Hujus legem cum audiit, paſſus eſt ſe cum infula ad aram adduci. Buſiris autem cum vellet Deos imprecari, Hercules eum clava ac miniſtros ſa-

autem Naide & Marte Amazonas editas cum Apollonio apud eundem Pherecydes tradit ad ejuſdem libri vers. 992. ut & Euſtath. ad Iliad. Υ. pag. 305. Juſtin. Lib. II. 4. *Ne ſucceſſibus deeſſet auctoritas, genitas ſe Marte prædicabant.* Homeri Scholiaſtæ ad Iliad. I. vers. 189. Martis ſunt & Veneris filiæ.

b *Cui reginæ Amazonis*] Barthius emendat: *cui necatæ Martium balteum.* Quid ſi ſcribas? *cui reginæ Amazonum* vel *Amazoniæ*, ut declaret, qualis iſta Amazona fuerit, regina nempe Amazonum reliquarum. Βασίλισσαν Ἀμαζόνων in hac fabulâ etiam Zenobius appellat.

c *Antiopam*] Faciunt cum Hygino Diodorus Lib. IV. & Tzetzes ad Lycophron. pag. 167. Edit. Baſ. nec non Servius ad Æn. XI. 661. *Hæc* (Hippolyte) *Amazonum fuit regina, cui victæ Hercules balteum ſuſtulit: hujus filia Antiopa, quam Theſeus rapuit, unde Hippolytus.* Diſſenſionem ſcriptorum in hiſtoriâ ulterius exequitur Bernartius ad Stat. Lib. XII. Theb. 543. Sanè alii ſororem ejus Hippolyten fuiſſe, eamque ceſſiſſe Theſeo memorant. quos inter Juſtinus Lib. II. c. 4. *In his duæ Antiopæ ſorores captæ ſunt, Menalippe ab Hercule, Hippolyte à Theſeo.* Mallem iſto loco legere *Melanippe.* Ita enim Apollon. Lib. II. 968. & Poëta ille neſcio quis apud Pindari Scholiaſten ad Nem. od. III. pag. 274. Edit. Francof. Κτείνας ἀνδρολέτειραν ἀμώμητον Μελανίππην Αὐτοκασιγνήτην χρυσοζώνοιο ἀνάσσης. Laudat eoſdem verſus Tzetzes ad Lycophr. pag. 168. ubi tamen perperam ediderunt ἀνδρολέτηραν pro ἀνδρολέτειραν. Quid quod & Diodoro Lib. IV. ex quo falſo *Menalippe* adducit Barthius, Μελανίππη dicatur? Quibus accedit Homer. Scholiaſtes ad Iliad. γ. vers. 188. & Euſtath. loco modo laudato, qui & ipſi Μελανίππην eam appellant. Ulterius hæc exequimur ad cap. 186.

d *Mala Heſperidum*] Vide Palæph. cap. 19. qui μῆλα illa Heſperidum oves fuiſſe autumat. in quo ὁμόψηφον habet Agrœtam Lib. II. rerum Libycarum, cujus Scholiaſtes Apollonii meminit ad Lib. IV. vers. 1396. Quibus adde Diodorum Lib. IV. pag. 232. Servium ad Æn. IV. 484. Alii μῆλα χρυ-

σᾶ

ſacrorum interfecit. Cygnum [a] Martis filium armis ſuperatum occidit: [b] quo cum Mars veniſſet, & armis propter filium contendere vellet cum eo, Jovis inter eos fulmen miſit, atque ita eos diſtraxit. [c] Cetum, cui Heſione fuit appoſita, Trojæ occidit. Laomedontem patrem [d] Heſiones, quod [e] eam non reddebat, ſagittis interfecit. [f] Æthonem aquilam, quæ Prometheo cor exedebat, ſagittis interfecit. Lycum Neptuni filium, quod Me-

σοῦ interpretantur τὰ ἄστρα, & Herculem pro Sole accipiunt. Vide Schol. Heſiod. pag. 249. Ed. Heinſ. Facit ambiguitas vocis μῆλον, ut interdum in Græcorum interpretatione miſerè impingant homines docti. Moſchus Epitaph. Bionis: Μάλων οὐκ ἔρρευσε καλὸν γλάγος, οὐ μέλι σίμβλων. Vertit Witfordus: *Candida poma rubor non tingit*. Non vidit ellipſin præpoſitionis, ut in Megarâ: Τὰ δ' οἱ θαλερώτερα δάκρυα μήλων Κόλπον ἐς ἱμερόεντα κατὰ βλεφάρων ἐχέοντο. Quem locum non minus infeliciter vertit Eobanus Heſſus: *Sed ſimul undanti demiſit lumine guttas Plus pomis viridi lectis de fronde recentes*. Atqui μῆλα ibi *malæ* non *mala* ſunt. Vid. Iſidor. Orig. XVI. I. Parthen. de Affect. Amat. cap. VI. Δάκρυα δ' πολλὰ ἐχεῖτο τῶν παρειῶν. Homer. Iliad. B. 266. Θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ. Schol. rectè, θαλερὸν, θερμὸν, ἀκμαῖον, ἤγουν ἁδρὸν, πολύ. Simile huic eſt illud Geneſ. 46. v. 39. Ἔκλαυσε κλαυθμῷ πίονι. quanquam Etymologicographus in θαλερὸς, θαλερὸν δάκρυ, inquit, τὸ ἁπαλόν. Plura de malis Heſperidum ſi deſideres, conſule Spanhemium in de Num. Præſtant. pag. 295. Meurs. Lacon. I. 12. Pierii Valeriani Hierogl. p. 76.

Ad CAP. XXXI.

a *Martis filium*] Ex Pelopiâ ſcilicet. Vide Apollod. Lib. II. pag. 118. Schol. in Hypotheſi Trachin. Sophoclis.

b *Quo cum*] Rectè Cl. Schefferus dictum id cenſet pro *ex quo*. Vide ejus notas, & quæ nos obſervavimus ad cap. 34. In epitaphio Vitalis Mimi Lib. III. Catal. Pithœi: *Quo vos tam triſti turbatus deprecor ore.*

c *Cetum*] Habes fabulam infr. cap. 89.

d *Heſionis*] Ἀντὶ τοῦ *Heſiones*. Obſervo in hoc ſcripto frequenter τὸ I poni, ubi in Græco eſt η. quod deterioris ævi ſignum eſt. In Genealogiâ habuimus *Nimertis* pro *Nemertes*. Cap. 14. *Nilei* pro *Nelei*. Cap. 30. *Otrira* pro *Otrera*. quod etiam cap. 223. invenies. & cap. 52. *Myrmices* pro *Myrmeces*. 184. *Meropis* pro *Meropes*. Talia ſunt apud Capellam Lib. VI. *Hermionis* pro *Hermiones*. & Lib. I. *Imarmine* pro *Imarmene*, quomodo minus vitioſè exaratum vidi in membranis Bibliothecæ Leidenſis. Apud Sidonium Carm. 23. *Hippocrenis*. Apud Servium ad II. Georg. 389. *Erigonis*. & ad III. 274. *Leucatis*. ad II. Æn. 514. *Daphni* pro *Daphne*. Apud Schol. Germanici Arcto, *Helicis* pro *Helices*. Apud veterem Commentatorem ad Horat. od. 33. Lib. I. *Myrtalis* pro *Myrtales*. Apud Pontium Paſſione Cypriani *Cimiteria* pro *Cœmiteria*, ejuſdem ſunt generis: ut & illa apud Prudentium *Joannis* & *Erimus* ex Græco ἔρημος Pſychom. vers. 371. quorum prius eſt etiam apud Hieronym. Epitaphio Paulæ alioſque. apud Gregor. Dialog. III. cap. 33. *Syncopin*. apud Probum ad III. Georg. 293. *Muſigetes*. & in canonibus Eccleſiaſticis *Paraclitus* ex Græco παράκλητος. Vide quæ præterea hac de re notavi ad cap. 223. & Salmaſ. ad Pall. pag. 307.

e *Eam*] Fort. *Mercedem*. Tollius.

f *Æthonem aquilam*] Micyllus, *aëtou*

Megaram Creontis filiam uxorem ejus, & filios [g] Therimachum & Ophiten occidere voluit, interfecit. Achelous fluvius in omnes figuras se immutabat. Hic cum Hercule [h] propter Deianiræ conjugium cum pugnaret, in taurum se convertit, cui Hercules cornu detraxit, quod cornu [i] Hesperidibus, [k] sive nymphis donavit: [l] Quod Deæ pomis replerunt, & [m] cornu copiæ appellarunt. Neleum Hippocoontis filium cum decem filiis occidit, quo-

aëton fortasse legendum. Non improbo quidem; sed addiderim *id est*, & scripserim, *æton*, *id est*, *aquilam.* quod à more Hyginiano non esse alienum, disces ex iis, quæ ad cap. 126. dixi. *Æton* autem dictum puta pro *aëton*, ut *Phæton* pro *Phaëton* apud Publium Varronem, observante Fabio Lib. I. cap. 5. Sed dixi jam superius ad cap. 12. istas Græcanicarum vocum explicationes magnam partem glossemata mihi videri. Certè τὸ *aquilam* etiam heic glossema visum Cl. Scheffero, dum legit, *aëton eam, quæ.* Cæterum aquilam eam Typhone & Echidnâ natam credere nos vult Pherecydes apud Apollonii Scholiasten ad Lib. I. vers. 1252. Hæc scripseram, cum καινή τις ἰδέα in mentem mihi venit, Hyginum forsan, qui ex Græcorum monumentis procul dubio harum fabularum partem non minimam collegit, deceptum fuisse Græco epitheto αἴθων, quo ἀετὸν ornant Poetæ, ut Homer. Iliad. O. 685. putasse, inquam, proprium esse nomen, cum adjectivum esset τὸ αἴθων in Græco scriptore, ubi hanc fabulam invenit. Si injuriosum hoc existimas, & ab Hygini doctrinâ alienum, puta Græcum eum epitheton retinuisse, ut cap. 30. *Leonem atrotum* dixit.

g *Theremachum*] Sic etiam cap. 32. & 72. Cap. autem 162. *Theromachum* appellat. Sed ex Apollodoro rescribendum *Therimachus*, vel *Theriomachus* ex Scholiast. Hom. ad Odyss. Λ. 269. qui pro *Ophite Creontiadem* nobis exhibet. *Hodites* videri posset fuisse, nisi ille Diodoro Lib. IV. non ex Megara, sed Deianirâ ei natus diceretur. *Oxeas* est Statiano interpreti ad Lib. X. Theb. vers. 896. Sed vide notas ad cap. 162.

h *Propter Deianiræ conjugium*] Fabulam accuratè narrat Schol. Hom. ad Iliad. Φ. 194.

i *Hesperidibus*] Lactantius Argum. Lib. IX. Met. *Najades fluminis filiæ id cornu, quod ereptum capiti erat, omnibus copiis autumnalibus repleverunt.* An ergo scribendum *Naidibus*? non dixerim, cum nimis hoc ab alterâ scripturâ remotum sit.

k *Sive Nymphis*]. Glossam ista resipiunt. nisi putas diversas eum conjungere opiniones voluisse.

l *Quod Deæ*] Cl. Schefferus, *Quod ex pomis.* Si quid putes mutandum, legerim, *Quod eæ pomis.*

m *Cornucopiæ*] *Cornu Fortunæ* appellat Horat. Schol. ad Lib. I. od. 17. & Arnob. Lib. VI. Lactant. ad Stat. Thebaid. Lib. IV. 106. *Hercules autem dicens, se etiam tauros domuisse; cornu illius fregit, quod descendente* (Leg. *descendens*) *Cerberum rapturus secum tulit. Illud Nymphæ omnibus bonis repleverunt, datumque est Copiæ, quæ est ministra Fortunæ. Unde in Boëtio legitur: Copia pleno cornu.* Ex his verbis contendit Tiliobrogà ætate posteriorem esse Boëtio Statianum interpretem. De quo licet non valde contenderim, puto tamen præsentem locum ad hoc evincendum non valde esse idoneum: imo corruptum heic censeo Lactantium, & in *Boëtii* locum *Horatium* substituendum. Quod autem *pleno cornu* dixit, cum in Horatio Lib. I. od. 17. legatur *benigno cornu*, ἁμάρτημα dicas μνημονικὸν, qualia apud sequioris ævi scriptores non pauca invenias. Sed eo confugere nihil est necesse. Leguntur hæc Carm. Sæcul. vers. 59. *Apparetque beata pleno Copia cornu.* Aliter de hoc cornu fabula-

quoniam is eum purgare [n] ſive luſtrare [o] noluit, tunc cum Megaram Creontis filiam uxorem ſuam, & filios Therimachum & Ophiten interfecerat. Eurytum, quod Jolen filiam ejus in conjugium petiit, [p] & ille eum repudiavit, occidit. Centaurum Neſſum, quod Deianiram violare voluit, occidit. Eurytionem centaurum, quod Deianiram [q] Dexameni filiam ſperatam ſuam uxorem petiit, occidit.

XXXII. *Me-*

latur Scholiaſtes Sophoclis in Hypotheſi Trachiniarum. Adde quæ de eodem congeſſit eximius Theologus Fred. Spanhemius Hiſt. Job. cap. xv. Albricus: *Ei tandem cornu dextrum evulſit, quod & Copiæ Deæ divitiarum dedicavit.* Schol. Hom. ad Iliad. φ. 194. Φασὶ δὲ αὐτὸν τὸν Ἀχελῷον παρ' Ἀμαλθείᾳ (leg. Ἀμαλθείας) λαβόντα δοῦναι τῷ Ἡρακλεῖ, καὶ τὸ ἴδιον ἀπολαβεῖν. Et Tzetzes in Lycophr. p. 14. Καὶ δοὺς πάλιν τοῦτο αὐτῷ, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας, τῆς Ἁρμονίου θυγατρός. Ita illi cum Schol. Sophoclis, ut & Euſtath. in Dionyſ. p. 62. ed. Steph.

n *Sive luſtrare*] Dele hoc. Non enim Hygini, ſed gloſſatoris eſt.

o *Noluit*] Ita ſcripſi pro *voluit*, poſtulante id fabulâ. Vid. vet. Scholiaſt. Pind. & Triclin. ad Olymp. 9. Tzetz. Chil. I. 36. Apollodorus Lib. II. Ἀπωσαμένου, inquit, αὐτὸν Νηλέως διὰ τὴν πρὸς Εὔρυτον φιλίαν. Notatum id jam Micyllo, Barthio, & Scheffero. Ælian. Var. Hiſtor. IV. 5. Νηλέως αὐτὸν οὐ βουλομένου καθῆραι. Imperitè interpres: *Cum Neleus hoſpitio eum recipere noluiſſet.*

p *Et ille eum repudiavit*] Sic mox cap. 35. *Ille eum repudiaſſet.* Cl. Schefferus utrobique legit, *illa eum.* Dubito an ſit neceſſe. Ut Herculem heic Eurytus, ita apud Antoninum Liberal. cap. 21. Nicocreon repudiat Arceophontem; & Pelias infra apud noſtr. cap. 50. & 51. procos. Schol. Euripidis ad Hippolyt. vers. 545. Ἔνιοι μὲν οὖν φασιν ἀτιμασθέντα τὸν Ἡρακλέα ὑπὸ Εὐρύτου καὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ (οὐ γὰρ ἔδωκαν αὐτῷ τὴν κόρην) πορθῆσαι τὴν Οἰχαλίαν. Etiam apud Diodorum Lib. IV. ab Euryto repulſam patitur. Adde Schol. Hom. ad Odyſſ. φ. vers. 23.

q *Dexameni filiam*] *Oenei* filia eſt Apollodoro Lib. I. pag. 25. & Hygino ipſi cap. 36. Alios tamen velle ait eam ex Dionyſo & Althæa natam. Puto tamen reperiſſe auctorem, quem heic ſit ſecutus Hyginus. Is eſt Bacchylides apud Hom. Scholiaſt. ad Odyſſ. φ. 295. Βακχυλίδης δὲ διαφόρως οἴεται τὸν Εὐρυτίωνα. Φησὶν γὰρ ἐπιξενωθέντα Δεξάμενος ἐν Ἤλιδι ὑβριστικῶς ἐπιχειρῆσαι τῇ τοῦ ξενοδοχοῦντος θυγατρί. Καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ Ἡρακλέους ἀναιρεθῆναι καιρίως τοῖς οἴκοις ἐπιστάντος. Quid ſibi vult heic illud Δεξάμενος? Scribo, Δεξαμενῷ. h. e. *hoſpitio ſuſceptum à Dexameno.* Reſtituit idem vocabulum Palmerius Diodoro Lib. IV. pag. 238. Ἄπρακτος ἐπανῆλθε πρὸς Δεξάμενον, cum antea legeretur προσδεξάμενον. Ergo leviter emendandus Lactantius ad Stat. V. Thebaid. 263. qui *Dexaminum* hunc appellat. Dexameni cujuſdam meminit quoque Etym. auctor in Βοῦρα, vel Callimachus apud eum Hym. IV. 102. Βοῦρά τε Δεξαμένοιο βοόστασις οἰνεάδαο. Immo is ipſe eſt, cujus filiæ petiiſſe nuptias heic Hyginus; & Apollod. Lib. II. pag. 192. tradunt. Adde Heinſ. notas ad Ovid. Lib. vers. 404.

Ad

XXXII. *Megara.*

HERCULES cum ad canem tricipitem esset missus ab Eurystheo rege, & Lycus Neptuni filius putasset eum periisse, Megaram Creontis filiam uxorem ejus, & filios Therimachum & Ophiten interficere voluit, & regnum occupare. Hercules [a] eo intervenit, & Lycum interfecit: postea ab Junone insania objecta, Megaram & [b] filios Therimachum & Ophiten interfecit. Postquam suæ mentis compos est factus, ab Apolline petiit dari sibi responsum, quomodo scelus purgaret. Cui Apollo sortem quod reddere noluit, Hercules iratus de fano ejus [c] tripodem sustulit, quem postea Jovis jussu reddidit, [d] & nolentem sortem dare jussit. [e] Hercules ob id à Mercurio Omphalæ reginæ in servitutem datus est.

XXXIII. *Cen-*

Ad CAP. XXXII.

a *Eo intervenit*] Cl. Schefferus explicat *eo tempore*. Ego verius putem, *ex eo, câ de causâ*. cap. præced. *Quo cum Mars venisset*. cap. 120. *Quo Rex cum intervenisset*. Vide præterea Notas ad cap. 34. Gloss. Philox. *Intervenit*, βοηθεῖ. Possis alioqui dicere *eo* esse dictum pro *ea* ἀρχαϊκῶς. ut & *quo* pro *ad quæ*. Vide Sciopp. Gramm. p. 44.

b *Filios interfecit*] Non conveniunt in narratione hac mythologi. Schol. Pind. ad Isthm. od. IV. Περὶ τῶν ἐκ Μεγέρας (Leg. Μεγάρας) Ἡρακλέους παίδων Λυσίμαχός φησι τινὰς ἱστορεῖν, μὴ ὑπὸ Ἡρακλέους, ἀλλ' ὑπό τινων δολοφονηθῆναι ξένων. οἱ δὲ Λύκον τὸν βασιλέα φασὶν αὐτοὺς φονεῦσαι. Σωκράτης δὲ ὑπὸ Αὐγέου (Leg. Αὐγείου) φησὶν αὐτοὺς δολοφονηθῆναι &c.

c *Tripodem*] Servius ad Æn. 3. 360. *Tripodes fuerunt mensæ in templo Delphici Apollinis, quibus superpositæ Phœbades vaticinabantur*. Μαντικὸν τρίποδα vocat Pindari Scholiast. ad Olymp. IX. περιφερικὸν Hypoth. Pyth. *Cortinam* Virgil. Æn. III. 92. Ubi in vocis originem inquirit Servius, ut & Varro L. L. VI. Gloss. Philox. *Cortina*, Δελφικὸς τρίπους Ἀπόλλωνος. quod convenit cum illis, quæ Plinius habet Lib. XXXIV. 3. Plura suppeditabunt de tripode Rhodiginus Lib. VIII. 16. Savaro ad Sidon. Lib. VIII. ep. 9. Oecum. in cap. XVI. Act. Bernartius ad Stat. I. Thebaid. 509. Lactantius notat ibi, *Tripodem esse speciem lauri, tres habentem radices, Apollini consecratam propter triplicem vim divinationis. Nam & sol*, inquit, *præterita videlicet & præsentia cernit, & futura visurus est*. Hoc habet ex Fulgentii Lib. I. cap. 16. *His Tripum quoque Apollini adjiciunt, quod sol & præterita noverit, & præsentia cernat, & futura visurus sit*. Adde quæ notamus ad illa Fulg. verba. Tripodem è lauru fuisse ostendit Paschal. Coron. Lib. VIII. cap. 13.

d *Et nolentem*] *Apollinem* nempe, quam vocem hinc excidisse censet Cl. Schefferus.

e *Hercules ob id*] Pherecydes apud Hom. Scholiast. ad Odysseæ φ. 23. quod Iphitum Euryti filium occidisset.

Ad-

XXXIII. *Centauri.*

HERCULES cum in hospitium ad Dexamenum regem venisset, ejusque filiam Deianiram devirginasset, fidemque dedisset, se eam uxorem ducturum, post discessum ejus Eurytion Ixionis & Nubis filius, Centaurus, petit Deianiram uxorem: cujus pater vim timens, pollicitus est se daturum. Die constituto, venit cum fratribus ad nuptias. Hercules intervenit, & Centaurum interfecit, [a] suam speratam abduxit. Item aliis in nuptiis Perithous [b] Hippodamiam Adrasti filiam cum uxorem duceret, vino pleni Centauri conati sunt rapere uxores Lapithis. [c] Eos Centauri multos interfecerunt, ab ipsis interierunt.

XXXIV. *Nessus.*

NESSUS Ixionis & Nubis filius, Centaurus, rogatus

Adde Tzetz. Ch. I. 36. Diodor. Lib. IV. pag. 236. Cicerone auctore Lib. III. Nat. Deor. alius ab Alcmenæ filio hic fuit Hercules, qui cum Apolline de tripode concertavit.

Ad CAP. XXXIII.

a *Suam speratam*] H.e. speratam uxorem suam, ut plenè loquitur cap. 31. τὴν μνηστευομένην. Non curat distinctiunculam Grammaticorum. Nonius cap. 3. *Virgo antequam petitur, sperata dicitur, dehinc promissa, vel pacta, vel sponsa dici potest.* Arnob. Lib. IV. *Habent speratas, habent pactas, habent interpositis stipulationibus sponsas?*

b *Hippodamiam Adrasti filiam*] *Hippocatiam* appellat Schol. Stat. I. Theb. 106. & Atracis facit filiam. Vide Apollod. Lib. II.

c *Eos centauri*] Ante hæc verba posuerim τελείαν στιγμήν. Deinde legerim: *Eo Centauri multos interfecerunt; at ab ipsis interierunt.* vel, *& ab ipsis &c.* ut plurimos ex utraque parte cecidisse innuat. Schol. Homer. ad Odyss. φ. 295. Ὑπὸ μέθης δὲ οἱ Κένταυροι παραχθέντες τῶν Λαπιθῶν ἁρπάσαι τὰς γυναῖκας ἐπεχείρησαν. οἱ δὲ ὀργισθέντες ἀνεῖλον τοὺς Κενταύρους. Cl. Schefferus emendat: *eos Centauri multos interfecerunt; interfecti ab ipso interierunt.* per *ipsum* intelligi volens Herculem. *Sed interire ab aliquo* satis Latine dicitur. Lactant. ad Stat. IV. 785. *Ne à Saturno interiret.* & Argum. Lib. XI. Met. fab. 9. *Quod Phocus à se interiisset.* Plinius de M. Marcello: *Periit ab Hannibale.* Lucanus: *Quis nollet ab isto ense mori?* Sallust. Jug. 17. *Nisi qui ferro aut à bestiis interiere.* In fabularum Indice huic libello præfixo habes lemmate cap. 265. *Qui à Neptuno perierunt.* Cap. 266. *Qui ab Apolline perierunt.* Probare tamen possis, *ab ipso*, si cogites illud non jam tum statim, sed postea accidisse. Vide Horatii interpretem veterem ad Lib. II. od. 12. Sed intercedit Lactantius ad Stat. Theb. V. vers. 263. qui has fabulas Hygino sublegit. Cæterum, quam heic Hippodamiam vocat Hyginus, *Deidamia* est Plutarcho in Theseo, *Ischomache* Propert. Lib. II. el. 2. Sed ab Hygino stat Ovid. XII. Met. vers. 210.

Ad

tus ab Deianira ut ſe flumen [a] Euhenum transferret, quam ſublatam, in flumine ipſo violare voluit. [b] Hoc Hercules, cum interveniſſet, & Deianira cum fidem ejus imploraſſet, Neſſum ſagittis confixit. Ille moriens cum ſciret ſagittas Hydræ Lernææ felle [c] tinctas quantam vim haberent veneni, [d] ſanguinem ſuum exceptum Deianiræ dedit, & id [e] philtrum eſſe dixit. Si vellet ne ſe conjunx ſperneret, eo juberet veſtem ejus perungi. Id Deianira credens, conditum diligenter ſervavit.

XXXV. *Jo-*

Ad CAP. XXXIV.

a *Euhenum*] Vide Schol. Apollon. ad Lib. I. 1211. Serv. ad Æn. VIII. 300. Perperam Νέσον & Εὔνονον ediderunt in Lycophr. Scholiaſte.

b *Hoc Hercules*] H. e. propter hoc. Cap. 188. *Hoc Neptunus ut vidit in pecora commutatos conſumi, procos in lupos convertit.* Sic *quod* pro *ob quod*, de quo dictum ad cap. 16. *Id* pro *ob id* cap. 108. 103. & 144. ubi & nos iſtam ellipſin antehac in notulis noſtris odorati fuimus. Nec malè *ex* vel *ab* ſubaudias. Infr. cap. 191. *Quo Midas petiit, ut* &c. 274. *Quo judices cum conſediſſent.* Catull. Carm. 14. *munere iſto Odiſſem te odio Vatiniano.* Tertullianus III. Contra Marc. *Hac cauſâ vos connubio privavit honeſto.* Nep. Themiſt. 8. *Hoc crimine abſens proditionis eſt damnatus.* Quintil. declam. 318. *Hoc legato patroni veſtri neceſſe eſt utrumque veſtrum diligentius vivere.* Addit præpoſitionem Seneca Lib. I. Clem. cap. 20. *Duabus à cauſis punire princeps ſolet.* Ad eundem modum ſuum τῷ uſurpant Græci pro propterea. Vide Apollon. I. 1025. II. 15.

c *Tinctas, quantam* &c.] Cl. Schefferus emendat, *tinctas, ac quantam.* Micyllus continenter ſine inciſo & voculâ unâ auctius edidit: *cum ſciret ſagittas Hydræ Lernææ felle tinctas quantam vim haberent veneni.* Quod eſſe rectè dictum ſimilia ejus locutionis exempla declarant. Plaut. Poenul. V. 2. 106. *Patrem atque matrem viverent vellem tibi.* Varro R. R. Lib. II. pag. 387. *Armentarium meum crebro ut aliquid legat curo.* Ter. Ad. V. 7. *Demiphonem ſi domi eſt viſam.* Idem alibi: *Scin me in quibus ſim gaudiis?* &, *Obſerves filium quid agat.* Eadem ratione dictum illud cap. 129. *Fructumque ejus ex nomine hoſpitis Oenos ut vocaretur inſtituit.* Cyprian. Tractat. I. *Cum conſpexeris & audieris deos tuos quid ſint.* Confer Popm. in de uſu Antiq. Locut. pag. 94. Helleniſmum eſſe recte obſervat Linacer Lib. VI. p. m. 496. Joan. cap. IX. 29. Τοῦτον οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. Sed noli dubitare, quin genuinam Hygino reſtituat lectionem Illuſtr. Heinſii emendatio, *tincta*, h. e. quæcunque tincta eſſent.

d *Sanguinem ſuum*] Diodorus Lib. II. *Semen, quod ipſe in terram effudiſſet, cum ſanguine, qui ex vulnere ſpiculi manaſſet, miſcere juſſit.* Schol. Horat. ad Epod. 3. *ſuo ſanguine tinctam lanam dediſſe Deianiræ ait, & ex eâ juſſiſſe confici tunicam.* Euſeb. Præp. Lib. II. pag. 36. Παρεκελεύσατο οὖν λαβοῦσαν τὸν ἐξ αὐτοῦ πεσόντα γόνον, καὶ τούτῳ προσμίξασαν ἔλαιον, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ἀκίδος ἀποσταζόμενον αἷμα, χρῖσαι τὸν χιτῶνα Ἡρακλέους.

e *Philtrum*] Ovid. II. Art. A. 105. *Pallentia philtra venenis.* Gloſſ. Cyrill. Φίλτρον, *amatorium. Amoris venena* venuſtè appellat Horatii Scholiaſtes in Epod. 17. Ipſe Poëta epod. 5. *Amoris poculum. Irritamen amoris* Ovid. IX. Met. vers. 133. Φιλίαν ἐπισπᾶσθαι δυνάμενον Tzetz. in Lycophr. p. 14. *Amatorium poculum* Paul. Recept. Sent. Lib. V. Tit. 23. Abſolutè *amatorium* Plin. Lib. XXV. 3. & Quintil. Declam. XV.

XXXV. *Iole.*

HERCULES cum Iolen Euryti filiam in conjugium petiisset, [a] ille eum repudiasset, Oechaliam expugnavit. Qui [b] ut à virgine rogatur, parentes ejus coram ea interficere velle cœpit. Illa animo pertinacior, parentes suos ante se necari est perpessa. [c] quos omnes cum interfecisset, Iolen captivam ad Deianiram præmisit.

XXXVI. *Deianira.*

DEIANIRA [a] Oenei filia, Herculis uxor, cum vidit Iolen virginem captivam eximiæ formæ esse adductam, verita est ne se conjugio privaret. Itaque [b] memor Nessi præcepti, vestem tinctam centauri sanguine Herculi qui ferret nomine [c] Lichan famulum misit. inde paululum, quod in terram deciderat, [d] ut id sol attigit, ardere cœpit. Quod cum Deianira vidit aliter esse, ac Nessus dixerat, intellexit: & qui revocaret eum, cui vestem dederat, misit. Quam Hercules jam induerat, statimque flagrare cœpit. Qui cum se in flumen conjecisset, ut ardorem extingueret, major flamma exibat. Demere autem cum vellet, viscera sequebantur. Tunc Hercules Lichan, qui

Ad CAP. XXXV.

a *Ille eum*] Rursus omissa particula *&*, quæ forte absorpta est à syllaba præcedente. Certe cap. 31. ubi eadem, quæ heic, narrantur, addita est.

b *Ut à virgine rogatur*] *Rogaretur* emendat Cl. Schefferus. Vide ejus notas. Nobil. Heinsius conjicit, *objurgatur.* Æque sane illa, ac pater, ut ex sequentibus patescit, spernebat Herculem.

c *Quos omnes*] Ante hæc deesse quædam videntur, in quibus fratrum Joles facta fuerit mentio. Eurytum enim Hercules cum quinque filiis interemisse fertur. Vide Tzetz. Chil. I. 36. Serv. ad Æn. VIII. 291.

Ad CAP. XXXVI.

a *Oenei filia*] Et *Althææ.* Anton. Liberal. cap. 2. Perperam *Æthesia* dicitur apud Schol. Stat. II. Theb. 165.

b *Memor Nessi præceptis*] Lege, *præcepti.* nempe ejus, quod dederat ille ἱπποκένταυρος cap. 34. Supr. cap. 12. *Responsi memor.* Cap. 69. *Memor sortium suarum.* 174. *Memor Parcarum præcepti.* Astron. II. I. *Jupiter memor peccati.* Cyprianus de Bon. Pat. *Adam præcepti immemor, & datæ legis transgressor.* Video *Nessei præcepti* correxisse etiam Nob. Heinsium in orâ libri sui.

c *Lichan famulum*] Serv. ad Æn. VIII. 300. *Vestem tinctam Nessi sanguine Lichæ servo ad eam* (leg. *eum*) *perferendam dedit* Scholiast. Apollon. ad Lib. I. 1211. pædagogum Hylli Herculis filii facit.

d *Et id sol attigit*] Lego & distinguo: *Inde paululum, quod in terram ceciderat, ut id sol attigit, ardere cœpit.* Venit idem in mentem Cl. Scheffero.

e Ro-

qui vestem attulerat, [e] rotatum in mare jaculatus est; qui quo loco cecidit, petra nata est, quæ Lichas appellatur. Tunc dicitur Philoctetes Pœantis filius [f] pyram [g] in monte Oetæo [f] construxisse Herculi, eumque [h] accendisse mortalitatem. Ob id beneficium Philoctetі Hercules arcus & sagit-

[e] *Rotatum in mare*] E Bœotiâ in mare Euboicum. Apollod. Lib. I. Ovid. IX. Met. 218. *Corripit Alcides, & terque quaterque rotatum Mittit in Euboicas tormento fortius undas.* Sen. Hercul. Fur. 105. *Et circa furens Bis ter rotatum misit.* Quintil. Declam. XVII. *Rotatos per abrupta molis jactus explicuit.* Lege, *mollis.*

[f] *Pyram construxisse*] Hanc ab Hercule ipso constructam, à Pœante succensam narrat Apollod. Lib. II. Zenobius Cent. I. 33. Scholiast. Hypoth. Trachin. Sophoclis. Sed hoc cum Hygino Philoctetæ tribuit Hom. Scholiastes ad Iliad. Z. Μηδενὸς θελήσαντος ἄλλου ὑφάψαι ἐν τῇ Οἴτῃ Ἡρακλέους πυρὰν ἐν τῇ τελευτῇ αὐτοῦ, ὑφῆψεν ὁ Φιλοκτήτης. Quod firmant Tzetzes ad Lycophr. pag. 131. Diodorus Lib. IV. pag. 243. Ovid. Lib. IX. Met. 234. Servius ad Æn. III. 402. VIII. 300. Lactant. Lib. I. cap. 9. Cicero Tuscul. II. Dictys Lib. I. *Pœantis Philocteta, qui comes Herculis post discessum ejus à Diis sagittas industriæ præmium accepit.* Tzetzes ad Lycophr. p. 14. Ed. Steph. Τὰ δὲ τόξα αὐτοῦ Ἡρακλῆς τῷ Φιλοκτήτῃ καταλιμπάνει, ὡς τοῦ πατρὸς Φιλοκτήτου Ποίαντος τῇ τελευτῇ ὑπουργήσαντος. Adde Brodæum Miscell. cap. 5. Lib. I. Morsimo Trachinio triste id ministerium dat Hephæstion. Illas sagittas apud Sybaritas in Apollinis Halii templo consecrasse eum narrat Aristoteles Admirand. pag. 882. Edit. Casaub. Confer Just. Lib. XX. I. Juvenalis Schol. de hac fabulâ ad Stat. XI. vers. 63. *Qui in Oetâ monte se incendit, non tolerans ardorem vestis, quam in sanguine Nessi tinctam uxor sua caussa pellicis Deianira porrexit vestiendam.* Scripserim: *uxor sua Deianira causa pellicis porrexit induendam.*

[g] *In monte Oetæo*] In cacumine montis Oetæ, quæ Φρυγία dicta. Schol. Callim. ad Hymn. III. Φρυγία ὄρος Τραχῖνος, ἔνθ' ἐκάη ὁ Ἡρακλῆς. Arrianus apud Eustath. in Dionys. p. 107. Φρυγία καί τις τόπος Εὐρωπαῖος περὶ τὴν Οἴτην τὸ τῆς Τραχῖνος ὄρος, οὕτω κληθεῖσα παρὰ τὸ ἐκεῖ πεφρύχθαι τὸν Ἡρακλέα καυθέντα.

[h] *Ascendisse mortalitatem*] Micyllus in margine notavit, *& exuisse, vel simile quid forsan deest.* Editio Leidensis exhibet *accendisse.* Atque ita legendum monuerat in Erratis Commelinus. forsan non malè: ut per mortalitatem innuat, quod mortale erat, & à matre traxerat. Vide Ovid. IX. Met. 252. Infr. cap. 102. *Cum humanum corpus est exustum & ad immortalitatem traditum.* Cyprian. Tract. IV. *Hercules ut hominem exuat, Oeteis ignibus concrematur.* Lucianus Hermotimo: Καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἀποβαλὼν ὁπόσον ἀνθρώπειον εἶχε παρὰ τῆς μητρὸς, καὶ καθαρόν τε καὶ ἀκήρατον φέρων τὸ θεῖον ἀνέπτατο εἰς τοὺς θεοὺς διακρινηθὲν (leg. διακρινηθεὶς) ὑπὸ τοῦ πυρός. Atque ita *post corporea membra factus est Deorum curialis*, ut loquitur Capella Lib. I. Quid si in Hygino legas, *ascendisse immortalitatem?* hoc esset, ascendisse cœlos ad immortalem vitam inter Deos agendam. Confer Zenob. I. 33. Apollod. Lib. II. pag. 120. Lactant. Lib. I. cap. 18. *Hunc à rogo, quo se vivum combusserat, ascendisse in cœlum putaverunt.* Nubes nempe cum tonitru sublatum eum in cœlum vexit. Quibus non dissimile est, quod de Iesu nostri ἀναβάσει narrat B. Lucas Act. I. 9. Confirmat me in istâ conjecturâ Cl. Schefferus, qui & ipse idem

sagittas donavit. Deianira autem [i] ob factum Herculis ipsa se interfecit.

XXXVII. *Æthra.*

NEPTUNUS & Ægeus, Pandionis filius, in fano Minervæ cum Æthra [a] Pitthei filia una nocte concubuerunt. Neptunus quod ex ea natum esset, Ægeo concessit. Is autem postquam à Trœzene Athenas redibat, [b] ensem suum sub lapide posuit, & præcepit Æthræ, ut [c] tunc eum ad se mitteret, cum posset eum lapidem allevare, & gladium patris tollere: ibi fore [d] indicium cognitionis filii. Itaque postea Æthra peperit Theseum. Qui cum ad puberem ætatem pervenisset, mater præcepta Ægei indicat ei, lapidemque ostendit, ut ensem tolleret, & jubet eum

divinarat. Cyprian. Tract. I. *Ad immortalitatem sub ipsâ morte transitur.* Ad eundem modum *humanitatem* dixit eam vitam, quæ inter homines agitur Servius ad Æn. VIII. 300. Vide heic vanitatem mythologorum: cœlum ascendisse Herculem narrant; quem tamen Homerus conveniri apud inferos facit ab Ulysse, sicut cæteros, qui excesserant vita, ut Cicero observat Lib. III. de Nat. Deor. Veram tamen lectionem, ut finem aliquando faciam, putem, *accendisse mortalitatem.* Ita Lactantius dixit Argum. Lib. XIV. Met. *mortalitatem abluere.*

i *Ob factum Herculis*] Doctissimus Jacob. Perizonius legit: *ob fatum Herculis*: i. e. mortem, exitium. Sic fab. 141. *Quibus fatalis fuit Hercules.* H. e. causa exitii. Probo conjecturam. Nihil frequentius istâ locutione cum apud alios quosvis scriptores, tum præsertim poëtas. Ad eundem modum locum hunc emendaverat in libro suo Nob. Heinsius. Lactant. eâ de re in Argum. Lib. IX. Met. *Deianira re auditâ ipsa se interfecit.* Suspendisse se narrat Apollod. Lib. II.

Ad CAP. XXXVII.

a *Pitthei*] Ita reposui pro *Pithei* ex cap. 79. Græcis est Πιτθεύς. *Pitheus* vitiose etiam Lactantio dicitur Lib. VII. Met. Argumentis, ubi hanc fabulam habes; ut & apud Apollod. Lib. III. Etym. Αἴθρα τὸ καινόν. καὶ Ἀττικὸν αἴθρη. σημαίνει δὲ δύο. κύριον ὄνομα Αἴθρη Πιτθῆος θυγάτηρ. Ovid. Heroid. X. 131. *Nec pater est Ægeus, nec tu Pittheidos Æthræ Filius.*

b *Ensem suum*] Et *calceos*, ut volunt Apollodorus, Lactantius, Plutarchus, Etymol. Auctor, Eustath. in Dionys. p. 129. & Callimachus apud Tzetzen in Lycophr. nec non Crates apud Hom. Schol. ad Iliad. Λ. 740. Lapidem, sub quo posuit, πέτραν κολουραίαν vocat Callim.

c *Tunc eum*] Præcessit, *quod ex se natum esset.* Sententiam ergo magis, quam verba respexit.

d *Indicium cognitionis*] Insignia ingenuitatis appellat cap. 187. γνωρίσματα Græci. Parthen. Erot. cap. I. Περιελόμενος τὴν ζώνην δίδωσι τῇ κόρῃ, κελεύων ἡβίσαντι (leg. ἡβήσαντι) τῷ παιδὶ φυλάττειν, ὅπως ἔχῃ γνώρισμα ὁπότ' ἂν ἀφίκοιτο πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς Καῦνον. Cap. 3. συμβόλια appellat. Pertinet huc historiola illa, quam in voce Κελτοὶ narrat Etymologicographus, ubi notandum Πρέτανον ab eo

ap-

eum Athenas ad Ægeum proficiſci, [e] eosque, qui illic tum [f] itinera infeſtabantur, omnes occidit.

XXXVIII. *Theſei labores.*

CORYNETEM [a] Neptuni filium armis occidit. [b] Pityocampten, qui [c] iter gradientes cogebat, ut ſecum arborem pinum ad terram flecterent: [d] quam qui cum eo prenderat, ille eam viribus miſſam faciebat, [e] ita ad terram [f] graviter elidebatur, & peribat; hunc interfecit.

[g] Pro-

appellari, qui Βερεζυνὸς eſt Parthenio cap. 30.

e *Eoſque qui*] Cl. Schefferus emendat: *qui eos, qui illic* &c. Micyllus quædam deeſſe cenſet.

f *Itineri infeſtabantur*] Cl. Schefferus emendat: *Itinera infeſtabant vi.* Mihi perſuaſiſſimum eſt debere legi, *itinera infeſtabantur.* Vide Notas ad cap. 18. Lactantius: *Multos latrones Iſthmum obſidentes interfecit.*

Ad CAP. XXXVIII.

a *Neptuni filium*] Apollod. Lib. III. pag. 206. & Hygino ipſi cap. 158. eſt Vulcani filius: quibuſcum facit Ovid. Lib. VII. Met. 438. *Clavigeram vidit Vulcani occumbere prolem.* Κορυνήτης dictus eſt à κορύνη, quam ῥόπαλον interpretatur Hom. Schol. ad Iliad. H. 141. Verum hominis nomen erat *Periphetes.* Lactant. Argum. Met. Ovid. *Periphitum latronem Vulcani filium juxta Epidaurum.* Leg. *Periphetem.* Heſych. Περιφήτης, ὁ Κορυνήτης.

b *Pityocampten*] Pityocamptes is *Sinis* eſt. Schol. Pind. Hypoth. Iſthmion. Pindari: Ὁ δὲ Σίνις Ποσειδῶνος παῖς, ὃς δένδρα κάμπτων, εἶτα συνδεσμῶν εἰς ταῦτα τοὺς παριόντας, ἀθρόως ἀφιεὶς τὰ δένδρα, οὕτω διέφθειρεν. Σίννις per duplex ν ſcribitur apud Ariſtotelem, Euripidem & Xenophontem. Ovid. VII. Met. 441. *Occidit ille Sinis, magnis malè viribus uſus.*

c *Iter gradientes*] H.e. viatores. *viantes* dicerent Apulejus & Prudentius. Παραπορευομένους τὴν ὁδὸν appellant οἱ ό. Thren. I. 12. Opportunè Cl. Schefferus ita *viam gradi* dixiſſe Columellam obſervat. Propert. Lib. I. El. I. *Nec meminit notas, ut prius, ire vias.* & Lib. III. El. 15. *Scironis medias ſic licet ire vias.* Ita corrigit Nob. Heinſ. ad Ovid. Met. p. 392. Confer Sanct. Lib. III. in verbis *Ambulo* & *Eo.* Heinſ. notas ad Ovid. I. Faſt. 122. Cyprianus Tract. I. *Ambulavimus ſolitudines.* Apul. Met. II. *Sed cum primam plateam vadimus.* Propert. Lib. I. El. 8. *Deſtitit ire novas Cynthia noſtra vias.* & Lib. II. El. 10. *Memento Hoc iter ad lapides cana venire meos.* Ita legere malim, quam *itere.* Willer. paraphr. Cant. Salom. pag. 41. *Iter arctum progredientes.* Apulejus Libr. de Philos. *Qui per hæc profectus ſecuro gradu virtutis viam graderetur.* Ita legit Stewechius, non *viâ.* Excerpta Feſti MSS. *Profecturi viam Herculi aut Sanco ſacrificabant.* Barthius corrigi vult, *ibi tragredientes.* Atqui *eâ* ſic potius ſcripſiſſet. Cap. 187. *Theſeus cum ea iter faceret.*

d *Quam qui cum eo*] An ſcripſit, *quam quum quis cum eo?* Ita ſanè poſtulat ſententia; vel *ubi quis cum eo.*

e *Ita ad terram*] Et heic more ſuo omittit copulam *&*. Paulo aliter & verius hæc narrat Diodorus Lib. IV. pag. 262.

f *Graviter elidebatur*] Mallet Cl. Schefferus *illidebatur.* Sed ſic *allidebatur* potius dicendum eſſet. Seneca Tranquill. Cap. 3. *Qui non alliſerit virtutem, nec abſconderit.* Lactant. Lib. IV. cap. 21. *Diripi pueros, allidi parvulos.* Pſ. 101. 11. *Elevans alliſiſti me.* Dubito tamen an quicquam mutari de-

beat,

g Procruſten Neptuni filium : ad hunc hoſpes cum veniſſet, ſi longior erat, minori lecto propoſito, reliquam corporis partem præcidebat : ſin autem brevior ſtatura erat, lecto longiori dato, incudibus ſuppoſitis extendebat eum, uſque dum lecti longitudinem æquaret: hunc interfecit. Scironem, qui ad mare loco quodam prærupto ſedebat, & qui iter gradiebatur, h cogebat eum ſibi pedes lavare, & ita in mare præcipitabat: hunc Theſeus pari leto in mare dejecit, ex quo i Scironis petræ ſunt dictæ. k Cercyonem Vulcani filium armis occidit. Aprum qui

beat, cum & aliis pro *ad terram dari* & *affligi* poni animadverram. Fulgent. ad Monimum pag. 21. Edit. Baſ. *Prævenit eliſum ut ſurgat : ſubſequitur elevatum ne cadat.* Fulgent. Planciades Contin. Virg. *Exaltatus quis in ſuperbiam duplum eliditur.* Myth. Lib. II. 17. *Subito erectiones, ſubito eliſiones ſuſtineant.* Vetus interpres Eccleſiaſtici cap. I. vers. 39. *Et revelet Deus abſconſa tua, & in medio ſynagogæ elidat te.* Græca exemplaria habent, καταβαλεῖ σε. & cap. VIII. vers 19. *Ubi non eſt adjutorium, elidet te.* Ubi idem verbum occurrit in Græcis exemplaribus. Fulgent. Ruſpenſ. Epiſt. VI. *Profecto invenies & præcedentem gratiam ; quâ poteſt eliſus ſurgere.* Auctor Cœnæ Cypriano adſcriptæ: *Ad terram eliſit Daniel.* Chryſol. Serm. XV. *Ut levaret jacentes, eliſos erigeret.* Ita & apud Tertull. de Reſurr. Carn. cap. 34. τῷ *relevare*, cap. 47. τῷ *ſuſcitare* opponitur *elidere.* Plura ad Fulgent. Pauſanias Corinthiacis narrat victos eum à ſe curvatis ad terram diverſarum pinorum ramis alligaſſe, ut, cum ad ſuam naturam rediiſſent arbores, diſcerperentur. Sed idem, quod aliis fecit, ipſe à Theſeo paſſus eſt. Unde *curvatas in ſua fata trabes* merito dixit Propert. Lib. III. 20.

g *Procruſten*] Pauſan. Lib. I. Πρὸς τούτῳ τῷ Κηφισσῷ λῃστὴν Πολυπήμονα τοὔνομα, Προκρούστην δὲ ἐπίκλησιν, Θησεὺς ἀπέκτεινε. Sed quæ de Procruſte heic narrat Hyginus, Sinidi tribuuntur ab Euripidis Schol. ad Hippol. vers. 977. Ἦν, inquit, ὁ Σίνις ἐκ τῶν υἱὸς Πολυπήμονος, περὶ τὸν Ἰσθμὸν ξενοκτονῶν, ὁ καὶ Πιτυοκάμπτης. Vide ibi cætera.

h *Cogebat eum*] Suſtuli, quod inter has voces erat, comma. Atque ita hic locus perſpicuus eſt, nec trajectione ullâ indiget. Ad verbum pœne ex Diodoro hæc eſſe tranſlata notavit Barthius ad Stat. Tom. II. pag. 104.

i *Scironis Petræ*] *Infames Scirone petras* appellat Stat. I. Theb. 339. Ubi Schol. *Hic Sciron hoſpites ſuos vel tranſeuntes ſaxo reſidens cogebat ſibi pedes lavare, & eos ex improviſo præcipitabat.* Confer Ovid. VII. Met. 448. Schol. Euripid. ad Hippol. 980. Σκιρωνίδες πέτραι ſunt Diodoro & Lucian. Tom. I. pag. 200. Edit. Bened. Corruptè *petræ Scyrades* ediderunt apud Lactant. ad III. Theb. pro *Scironides*, quomodo & heic forſan reſtituendum, quanquam non valde eſt neceſſe. Schol. Nicandr. pag. 16. Ed. Col. Σκείρων γὰρ ὄρος μεταξὺ Μεγάρων καὶ Κορίνθου κείμενον, ὅπερ τὰς Σκειρωνίδας πέτρας καλοῦσι. Lactant. in Argum. Ovid. Met. Lib. VII. *Unde Scironides petræ ſunt nominatæ ab ejus nomine.* Σκιρρωνίδες legitur in ἀνέμων θέσ. Ariſtotelis. perperam. Senec. Hippol. 1033. *Et ſcelere petræ nobiles Scironides.* Vers. 1225. *Scironia ſaxa* appellat.

k *Cercyonem*] Ovid. *Cercyonis letum vidit Cerealis Eleuſin.* Vide noſtrum cap. 187. Neptuni eum facit filium Gellius Lib. XV. 21.

l Cre-

qui fuit [l] Cromyone, interfecit. Taurum, qui fuit Marathone, quem Hercules [m] à Creta ad Euryſtheum adduxerat, occidit. Minotaurum [n] oppido Gnoſi occidit.

XXXIX. *Dædalus.*

DÆDALUS [a] Euphemi filius, qui fabricam à Minerva dicitur accepiſſe, [b] Perdicem ſororis ſuæ filium propter artificii invidiam, quod is primum [c] ſerram invenerat, [d] ſummo tecto dejecit. Ob id ſcelus in exilium ab Athenis Cretam ad regem Minoem abiit.

XL. *Pa-*

l *Cremione*] Ita & Lactant. Argum. Lib. VII. Met. Ovid. Sed perperam. *Crommyone* Vir Cl. Κρομμυῶνα ſcio appellari Diodoro Lib. IV. & Plutarcho in Theſeo. Minori tamen mutatione heic legas, *Cromyone.* Κρομυὼν eſt Pauſaniæ pag. 86. Edit. Wechel. quod convenit cum Ovidiano verſu, qui eſt Lib. VII. Met. 436. *Quodque ſuam ſecurus arat Cromyona colonus.*

m *A Cretâ*] Pro *ex Creta.* Sic Flor. I. 24. *Allatas à Græciâ leges decem principes lecti, jubente populo, conſcripſerant.* Juſt. XII. 14. *Se à Macedoniâ evocatum arbitrabatur.*

n *Oppido Gnoſi*] Illud *oppido* pro gloſſemate habet Cl. Schefferus. non accedo. Cicero V. ad Atticum epiſt. 18. *In oppido Antiochiæ.* Vide Voſſ. de Conſtruct. cap. 2.

Ad CAP. XXXIX.

a *Euphemi*] Correxeram cum Micyllo *Eupalami*, quod ita Apollodorum Lib. III. pag. 205. Diodorum Lib. IV. pag. 276. Serv. ad Æn. VI. 14. Lactant. Argum. Lib. VIII. Metam. imo Hyginum ipſum cap. 244. & 274. velle obſervaſſem, cum *Euphemum* ejus patrem etiam à Tzetze appellari docuit me Cl. Schefferus. Sed locum invenire hactenus non potui. Certè Chil. I. 19. & XI. 394. Eupalamo eum natum cum aliis ſcribit. Quærant alii felicius.

b *Perdicem ſororis ſuæ filium*] Ita & infr. cap. 274. eum juvenem appellat: nec non cap. 244. ubi iſta legas: *Dædalus Eupalami filius Perdicem ſororis ſuæ filium propter artificii invidiam.* Cl. Schefferus emendat: *Perdicis ſororis.* filium enim *Attalum* vel *Accalum*, ſororem *Perdicem* vocari obſervat. Sane ſororem Dædali *Perdicem* appellat ſub finem Lib. III. Apollodorus, filium autem *Talum.* A quo longe alius eſt, qui corruptè *Taliris* dicitur à Juven. Schol. ad Sat. XIII. vers. 97. Hellanicus vero apud Eurip. Schol. ad Oreſt. 1650. *Tantalum*, Suidas Κάλων, ut & Lactantius loco modo adducto. qui patrem illum Perdicis fuiſſe vult; Tzetzes *Attalum* vocat. Ἀνεῖλε, inquit, παῖδα Περδίκης ἀδελφῆς κεκλημένον Ἄτταλον. nihil tamen mutandum. Nam Perdicem inveniſſe ſerram cum Hygino cap. 274. ſcribit etiam Fulgent. Lib. III. Myth. at matrem ejus non *Perdicem*, ſed *Polycaſten* facit. De Perdice ſerræ inventore præterea conſentiunt Gloſſ. MSS. ad Virg. Georg. I. 143. & Servius itidem, cujus hæc ſunt verba: *Dicitur Perdix Sororis Dædali filius circinum & ſerram inveniſſe.* Et ad Æn. V. 14. *Occiſo Perdice ſororis ſuæ filio.* Adde his Ovid. Lib. VIII. Met. 237. Sidon. Lib. IV. epiſt. 3. & quæ notavit Meurſ. Athen. Att. Lib. II. cap. II.

c *Serram*] Et *circinum.* Hyg. 274. Lactantius & Servius iis, quos modo dixi, locis.

d *Summo tecto*] *Ex arce Minervæ*, ut eſt in Gloſſ. Virgilianis, &, quod idem eſt, ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως Ovid. *Dædalus invidit, ſacraque ex arce Minervæ Præcipitem miſit.*

XL. *Pasiphae.*

PASIPHAE Solis filia, uxor Minois, sacra [a] deæ Veneris per aliquot annos non fecerat. Ob id Venus amorem infandum illi objecit, ut taurum, [b] quem ipsa amabat, alia amaret. [c] In hoc Dædalus exul cum venisset, petiit [d] ab eo auxilium. Is ei [e] vaccam ligneam fecit, & veræ vaccæ corium induxit, in qua illa cum tauro con-

cu-

Ad CAP. XL.

a *Deæ Veneris*] An *Veneri*? Sed ut heic, ita & infr. cap. 143. *Quod Junonis sacra primus fecit.* & cap. 260. *In quo Æneas Veneris templum constituit.* Quemadmodum Avianus in fabulis Æsopicis: *Continuo supplex Telluris construit aras.* Vellejus Lib. II. 81. *Templumque Apollinis & circa porticus facturum promisit.* Lactant. Argum. Lib. XII. Met. fab. I. *Cum in Aulide Jovis sacra ministraret.* Ita MS. Julius Obsequens cap. 106. *Aruspices sacra Apollinis litanda, & de lege, quæ ferebatur, supersedendum, pronunciarunt.* Cap. 108. *Cupressea simulacra Junonis Reginæ posita.* Quanquam istis locis *Apollini* rescribendum censet ad eum scriptorem Schefferus. Cap. tamen 15. dixit noster, *Veneri sacra per aliquot annos non fecerant.* 274. *Phoroneus Inachi filius Junoni arma primus fecit.* Quomodo alterum utcunque tolerari possit, ostendi ad Liberal. cap. 6. Attamen insolens illud nimium forte, corrige ergo, *Veneri.* Hom. Odyss. 114. Ῥέξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι.

b *Quem ipsa amabat, alia*] Non de nihilo de glossa hæc verba suspexit Barthius. Qui laciniam istam Hygino adsuit, respexisse videri potest illud Virgil. Ecl. VI. *Aut aliquam in magno sequitur grege.* Posses tamen retinere, si ita legas, *ut taurus, quem ipsa amabat, aliam amaret.* vel sublatâ tantum distinctione, *ut taurum quem;* sicut cap. 274. *Caper autem vitem quam præroserat plenius fructum protulit.* Ad Virgil. Servius: *Ac si diceret, habes aliquid spei, si quidem noveris amare, quem diligis.* Duplici ergo nomine infandus erat amor Pasiphaes; primo quod in tauro ureretur; deinde eo quidem tauro, apud quem potior erat vacca aliqua, quam ipsa. Unde Propertius Lib. III. el. 17. *Testis, Cretæi fastus quæ passa juvenci* &c. Cl. Schefferus nobiscum heic non facit, sed legit, *ut taurum, quem ipse mandarat ali, amaret.* Quod convenit cum illis, quæ de eo tauro Tzetzes tradit Ch. I. 18. Lactant. ad Stat. V. Theb. 441. Quamobrem subscribo ejus conjecturæ.

c *In hoc*] Explicavi antehac, *in eo tempore*, ut cap. 46. vel *sub eodem tempore*, ut cap. 69. loquitur. & ita ἐν τούτῳ Græci dicunt. Vide notas ad cap. 33. Anton. Liberal. Clar. Schefferus copulat hæc verba cum sequentibus, ut sit, *petiit in hoc auxilium ab eo.* i.e. in eam rem. quod nescio quomodo nunc magis, quam antehac, arridet. Tertull. Exhort. ad Cast. cap. 2. *In hoc probatur nostra in Deum mens.* Horat. Epod. ult. *Ingrata misero vita ducenda est in hoc.* h. e. *propter hæc*, ait Scholiast. Justin. Lib. II. cap. 15. *Legatos eorum in hoc pignus Athenis retentos.* & Lib. XXIV. 2. *In hoc mitteret arbitrum juris jurandi.* Ovid. X. Met. 408. *In hoc mea (pone timorem) Sedulitas erit apta tibi.* Lactant. Argum. VI. Met. fab. I. *In hoc ad eam venit.* Phædr. Lib. V. I. *In hoc, ut aliis esset materiæ satis.* Justin. 38. cap. 3. *In quod tum missi Aquilius & Manlius Maltinus legati.*

d *Ab eo*] Ita reposui pro *ab eâ.* Apollod. Lib. III. pag. 132. Συνεργὸν λαμβάνει τὸν Δαίδαλον.

e *Vaccam ligneam*] Eleganter Clemens Paræn. pag. 39. Edit. Morell. Ἡ δὲ βοῦς ἡ Δαιδάλου, ἡ ἐκ τοῦ ξύλου πεποιημένη, ταῦρον εἷλεν ἄγριον,

καὶ

cubuit. ex quo [f] compresso Minotaurum peperit, capite bubulo, parte inferiore humana. Tunc Dædalus [g] Minotauro Labyrinthum inextricabili exitu fecit, in quo est conclusus. Minos re cognita, Dædalum in custodiam conjecit. At Pasiphae eum vinculis liberavit. Itaque Dædalus pennas sibi & Icaro filio suo fecit, & accommodavit, & inde avolarunt. Icarus altius volans, à sole cera calefacta, decidit in mare, quod ex eo [h] Icarium pelagus est appellatum. Dædalus pervolavit ad regem Cocalum in insulam Siciliam. [i] Alii dicunt, Theseus cum Minotaurum occidit, Dædalum Athenas in patriam suam reduxit.

XLI. *Minos.*

MINOS Jovis & Europæ filius cum Atheniensibus belligeravit, cujus filius Androgeus [a] in pugna est occisus.

καὶ κατεσκεύασε ἡ τέχνη πλανήσασα ἐρώσης ἐπιβῆναι γυναικός.

f *Compresso*] Malim *compressu* ex cap. 60. & 63. Schol. German. Ophiucho: *Domum cum ipso fulminis icto percussit.* & illic reponam *ictu*, ut factum jam video in Sactandreanâ Edit. Est tamen nonnihil cur dubites, si legas, quæ in Lucretiano Indice ad voces *concurso* & *culto* annotavit Giphanius. Sic *instructo* pro *instructu* archaicam esse scripturam observat in Catullo Scaliger. Festus in ENDOPLORATO. *Implorare namque est cum fleto rogare.* Ita Cod. Leid. non *fletu.* Etiam *jusso* pro *jussu* dixisse Sisennam observat Nonius pag. 130. Edit. Mercer.

g *Minotauro*] Cognomentum hoc erat. verum ejus nomen fuit *Asterius*, ut docet nos Apollod. sub initium Lib. III.

h *Icarium pelagus*] Ita & Ovid. Hesychius p. 779. aliique. Ab Icaro insulâ secundum quosdam Icarium pelagus est dictum, Eustathio teste ad Periegeten p. 75. & Isidoro Orig. Lib. XIV. cap. 6. qui Icarum ibi naufragio periisse addit, & de exitu hominis impositum nomen loco. Adde Eustath. in Iliad. p. 146. Ed. Bas. Lactant. Argum. Ovid. Met. VIII. 3. Icaron insulam ab Icaro Dædali filio ibi à patre sepulto nomen adeptam autumat. Antea *Ichthyusa* dicta est, teste Heraclide in Politiis.

i *Alii dicunt Theseus*] Ad plebejas locutiones hæc refert Cl. Schefferus. Si quis tamen heic *quod* inserere maluerit, me non nolente hoc fecerit. Ita Astron. II. 24. *Nonnulli dicunt, quod hæc prima fuit Herculis concertatio.* & cap. 31. *De ceto dicitur, quod à Neptuno sit missus, ut Andromedam interficeret.* Loquitur tamen cum Hygino auctor Gloss. MSS. in I Georg. Virg. *Alii dicunt, post mortem regis Latini quæsierunt eum in terrâ & in mari, & nusquam inventum est corpus ejus; quæsierunt eum in aëre, & suspendisse laqueo inventum est.* Imo noster ipse ad eundem modum Lib. II. Astron. cap. 18. *Alii dicunt: quo tempore* &c. Cap. I. *Sed alii dicunt: cum Calistonem* &c. Nihil ergo mutandum.

Ad CAP. XLI.

a *In pugnâ est occisus*] Aliter cum aliis Schol. Hom. ad Iliad. Σ. Ἐτέλουν δὲ τὸν δασμὸν οἱ Ἀθηναῖοι τοῦτον ἐπὶ τῷ δεδολοφονηκέναι Ἀνδρόγεων

ſus. Qui poſteaquam Athenienſes vicit, [b] vectigal Minois eſſe cœperunt. Inſtituit autem, ut anno unoquoque [c] ſeptenos liberos ſuos Minotauro ad epulandum mitterent. Theſeus poſtea quam à Trœzene venerat, & audiit quanta calamitate civitas afficeretur, voluntarie ſe ad Minotaurum [d] pollicitus eſt ire. Quem pater cum mitteret, prædixit ei ut, ſi victor reverteretur, vela candida [e] in navem haberet. Qui autem ad Minotaurum mittebantur, velis atris navigabant.

XLII. *The-*

τὸν παῖδα Μίνωος ἀγωνιζόμενον καὶ νικῶντα παρ' αὐτοῖς τὰ Παναθήναια. Eadem habet Servius ad Æn. VI. 14. Lactant. ad I. Achil. Stat. 192.

b *Vectigal*] An *vectigales?* Cæſar IV. B. C. *Hos cum finibus expellere non potuiſſent, tamen vectigales ſibi fecerunt.* Juſtin. I. 7. *Urbes Perſarum tributariæ.* II. 3. *Aſiam vectigalem fecere.* Curt. X. 2. *Perſarum tributarii.* Sed quod heic *vectigal fieri*, id pari ratione εἰς φόρον γίνεσθαι dicunt Græci interpretes Judic. cap. I. 28. & 29. Thren. I. 2. Certè nihil heic video, quod valde flagitet criticum ferrum. In veteri decreto arbitrum finium regundorum pag. 204. Inſcript. Grut. *Is ager vectigal nei ſiet Langatium.* h. e. *vectigalis.*

c *Septenos*] Sequitur Virgil. qui Æn. VI. 21. *Tum pendere juſſi Cecropidæ juſſi (miſerum) ſeptena quotannis Corpora natorum.* Quidam ſeptem pueros & ſeptem puellas miſiſſe eos quotannis tradiderunt. Vide Serv. & Lactant. Statii interpretem. Aſtron. II. 5. *Cum Theſeus Cretam ad Minoa cum ſeptem virginibus & ſex pueris veniſſet.* Cæterum Naſo Met. Lib. VIII. verſ. 171. ut & Plutarchus in Theſeo, nono quoque anno ſolutum id tributum tradunt ab Athenienſibus.

d *Pollicitus eſt ire*] Sic infr. cap. 92. *Se in conjugium dare promiſit.* 129. *Simulatque ſe ſacra facere.* 219. *In conjugium dare pollicetur.* Novè, inquit Barthius, utitur infinitivo. Quaſi vero non ita crebro etiam alii ſcriptores loquantur. Plaut. Ciſtell. II. 2,7. *Promiſi dare.* Moſtell. V. 2. *Autumo me ire.* Aſin. II. 4. 36. *Ajebat reddere.* Ovid. III. Heroid. *Quin etiam fama eſt, cum craſtina fulſerit Eos, Te dare nubiferis linea vela notis.* Virg. Æn. I. 23. *Progeniem ſed enim Trojano à ſanguine duci Audierat.* Avianus fabulis Æſopicis: *Grande ratus pretium volucris de morte referre.* Similia exempla, in quibus præſens paſſivum ponitur pro futuro, apud noſtrum habes cap. 68. 98. 257. Sic apud Cyprian. Tract. I. *Hoc ſcias eſſe prædictum, in noviſſimis temporibus multiplicari mala.* Fulgent. Lib. I. cap. ult. *Ergo mens præſumptionem ſperans, ſibi conjungi duas feras ſuo currui ſubjungat.* MS. Leid. Biblioth. *ſibi conjugi.* Perperam. Mutanda eſt diſtinctio, ut in Edit. Henrici Petri: *Ergo mens præſumptionem ſperans ſibi conjungi, duas feras &c. conjungi* eſt conjunctum iri. Ambroſius Hymnis: *Per quem & nos reſurgere Devota mente credimus.*

e *In navem*] Pro *in navi.* Helleniſmum cenſet eſſe Linacer Lib. VI. pag. 498. Nimirum Græci εἰς pro ἐν interdum uſurpant. Johan. cap. I. 18. Ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρός. Invenies alia id genus ſexcentis locis apud alios. Creberrimè ita noſter loquitur. Vide cap. 51. 82. 105. 122. &c. Nec refugerunt alii non infimi cenſus apud Latinos. Curt. X. 2. *Regni ſolium in Aſiam habere.* Quadrigarius apud Gellium XVII. 2. *Nos in medium relinquemus.* Juſtin. XLIII. 5. *In Hiſpaniam tunc temporis bellum gerentem.* niſi *in Hiſpania* ibi legendum eſt, vel *in* pro *contra* accipiendum. quod verum puto. Idem licere ſibi quoque putarunt illi deterioris ætatis heroes. Dictys Lib. II. *Militem frequentem in arma habuere.* Julius

Ob-

XLII. *Theseus apud Minotaurum.*

THESEUS posteaquam Cretam venit, ab Ariadne Minois filia est adamatus, adeo ut fratrem proderet, & hospitem servaret: ea enim Theseo monstravit Labyrinthi exitum. Quo Theseus cum introisset, & Minotaurum

Obseq. cap. 20. *Ut jacentibus in publicum cadaveribus qui funerarent defuerint.* Complures, qui istam locutionem illustrarint, in Curtiano Indice congessit Freinshemius ad illa *IN Ciliciam fore.* Adi ipsum, & Popmam in de Antiq. Locut. Lib. II. cap. 7. Laurenb. Antiq. voce *IN. Festus: Labes, macula in vestimentum dicitur.* Ita membranæ Leid. cod. Item: *Latinè loqui a Latio dictum est, quæ locutio adeo est versa, ut vix ulla pars ejus maneat in notitiam.* ita & heic eædem membranæ, non *in notitia.* Et *in* MUNIFICIOR. *Quamvis munificens non sit in usum.* Frustra ergo *in navi* corrigi heic vult Micyllus, neque non immerito Petron. eadem constructione utentem suggillat quidam. Certê *tam valde*, cui nigrum theta idem præfigit, Ciceronem habet auctorem Lib. v. Fin. 31. *Etsi quidem hoc est in vitio dissolutionem naturæ tam valde perhorrescere. Tam magnum*, quod itidem vapulat, est apud Catull. carm. 87. *Nulla in tam magno est corpore mica salis.* Curt. Lib. VI. 9. *In quos tam magna contuleram.* Suet. Tib. 33. *Neque tam parvum quicquam, neque tam magnum publici privatique negotii fuit.* Schol. Juvenal. ad Sat. XV. 65. *Non tam magna saxa jactant, qualia antiqui.* Cicero pro Marcell. *Quæ quidem ego nisi tam magna esse fateor, ut* &c. Sic *tam grande* apud Flor. II. 6. *Cui tam grande de Africâ nomen fata decreverant. Ditis*, quod velut inauditum, & à nullo alio dictum notat, agnoscitur à Servio ad Æn. VII. 273. *Dicimus*, inquit, *hic Dis & hic Ditis.* Et ad I. Georg. 43. *Februus autem est Ditis.* Ad Æn. XI. 185. *Ditis pater Soranus vocatur.* Apulej. Lib. VI. Metam. *Charon ille, Ditis pater.* Gloss. Steph. *Ditis pater*, ὁ Πλούτων. *Despiter*, ὁ Χάρων. Vulcanus corrigit, *Diespiter.* malim, *Dispiter.* sequitur enim post paulo, *Ditis*, Χάροντος. *Orcus*, Χάρων. *Dispiter* dictum ut *Marspiter* in ambarvali sacrificio apud Catonem cap. 141. Not. Tyronis & Sen. 97. *Ditis pater.* Nihili est ergo observatio Capri: *Dis pater, non Ditis.* Agnoscit tamen τὸ *Diespiter* pro Plutone Isidor. Orig. Lib. VIII. cap. XI. *Pluton Græce, Latine Diespiter vel Ditis pater, quem alii Orcum vocant, quasi receptorem mortium; unde orca nuncupatur vas, quod recipit aquas. Ipse & Græce Charon.* Gloss. Nom. Ὄρκινος λιβερτὸς, Χαρωνιανὸς ἀπελεύθερος. Ὄρκος γὰρ ὁ Χάρων. Lactant. I. 14. *Pluton Latine est Diespiter. alii Orcum dicunt.* Sic *glis*, & *hic gliris* veteres dixisse observat Charisius Lib. I. Nimis quoque festinavit ille, qui phrasin illam *alabastris unguenti*, non aliunde, quam è B. Luc. cap. VII. depromptam esse pronunciat, neque ejus exemplum apud profanos scriptores ullibi reperiri. Servius tamen, à quo Lucæ euangelium esse lectum credere eum haud credo, eâ utitur ad Æn. III. 279. *Venerem mutatam in navis* (Leg. *anus*) *formam gratis transvexit. quapropter donatus ab eo unguenti alabastro, cum se indies inditum ungeret, fœminas in sui amorem trahebat.* Pro *inditum ungeret*, puto legendum, *inlitum ungeret*, vel *inde inungeret.* Prius præferam. Capella Lib. II. *Irrorati liquoris illinebat unguentum.* quanquam codex biblioth. Leid. habet, *allinebat.* Ovid. Medic. Fac. 97. *Tempore sit parvo mollem licet illita vultum.* Cic. II. Acad. *Quibus alabaster plenus unguenti putere videtur.* Rogo non idem *alabaster plenus unguenti*, quod *alabaster unguenti*? Horat. IV. od. 12. *Nardi parvus onyx.* h. e. ampulla marmorea, ut recte exponit vetus interpres. Petron. in Fragmentis pridem editis: *Affer nobis alabastrum*

Ce-

rum interfeciſſet, Ariadnes monitu [a] licium revolvendo foras eſt egreſſus, eamque, quod fidem illi dederat, in conjugio ſecum habiturus, avexit.

XLIII. *Ariadne.*

THESEUS in [a] inſula Dia tempeſtate retentus, cogitans, ſi Ariadnen in patriam portaſſet, ſibi opprobrium futurum; itaque in inſula Dia dormientem reliquit. quam Liber amans, inde ſibi in conjugium abduxit. Theſeus autem cum navigaret, oblitus eſt vela atra mutare: itaque Ægeus pater ejus, credens Theſeum à Minotauro eſſe conſumptum, in mare ſe præcipitavit; [b] ex quo Ægeum pelagus eſt dictum. Ariadnes autem ſororem Phædram Theſeus duxit in conjugium.

XLIV. *Co-*

Coſmianum. Theocrit. Eid. xv. 114. *Συρίω δὲ μύρω χρύσει' ἀλάβαστρα.* Vide ibi Schol.

Ad CAP. XLII.

a *Licium revolvendo*] H. e. *ἀνελίσσων τὴν ἀγαθίδα*, ſive filum, quod januæ affixerat, relegendo, ut loquitur Ovid. VIII. Met. 173. Nam labyrinthum fuerat ingreſſus *τὴν ἀρχὴν ἐξάψας τῆς ἐξόδου τῆς ἀγαθίδος. Globum fili* vocat Schol. ad Stat. Theb. Lib. XII. 676. Rectius *glomum* vocaſſet. Gloſſ. Philox. *Glomera* & *glomus*, *ἀγαθίς*. Plin. XXXVI. 14. *Sine glomere lini exitum invenire nequeat.* Confer Schol. Hom. ad Iliad. Σ. 590. & Odyſſ. Λ. 320. *Filum* eſt Catullo, *linum* Propertio Lib. II. El. XI. *ſtamen* eidem Lib. IV. El. 4.

Ad CAP. XLIII.

a *Inſula dia*] Gloſſ. Steph. *Dia*, *νῆσος Διονύσου.* Hom. Schol. ad Odyſſ. Λ. 324. *Δῖα νῆσος πρὸς τῇ Κρήτῃ. ἥτις Νάξος καλεῖται. ἱερὰ δὲ αὕτη Διονύσου.* Diod. Lib. IV. *Τὴν τότε μὲν Δίαν, νῦν Νάξον προσαγορευομένην.* Primitus *Στρογγύλη* fuit dicta, ut idem docet Lib. V. pag. 324.

b *Ex quo Ægeum pelagus*] Ita quoque Servius ad Æn. III. 74. Schol. Horat. ad Lib. II. od. XVI. & Nicocrates apud Schol. Apollon. ad Lib. I. 831. *Οὐκ εὖ*, ait Scholiaſtes, *πολὺ γὰρ ἀπέχει ἡ ἀκρόπολις τῆς θαλάσσης παραπλέοντι.* Ipſe ergo derivat à *νήσου αἰγῶν.* Atque ita etiam Pind. Schol. ad Nem. od. V. Et ſanè, cum non *Αἴγειον*, ſed *Αἰγαῖον* mare hoc vocitent Græci, libens eam præferam etymologiam. Inter Latinos Capella Lib. VI. & Solinus cap. 15. ab inſulâ Antandro, quæ capræ ſimilitudinem præferat, ita dictum cenſent. Capellæ verba mendoſa ſunt: *Cujus dexterior*, inquit, *Antandros exiguitas inſularum. Denique à navigantibus capræ ſimilitudine divulgatur, ab eaque Ægeum pelagus appellatur.* Pro *exiguitas* puto legendum, *exiguiſſima.* Hinc nempe ſaxum verius, quam inſula, Solino judice, meruit cognominari. Alias originationes ex aliis ſi deſideres, ſuppeditabunt tibi Demetrius apud Schol. Apollon. ad Lib. I. 1165. Boſchartus Can. Lib. I. 13. Torrentius ad Horat. II. od. 16. Varro R. R. II. cap. I.

Fe-

XLIV. *Cocalus.*

MINOS, quod Dædali opera multa ſibi incommoda acciderant, in Siciliam eſt eum perſequutus, petiitque à rege Cocalo ut ſibi redderetur. Cui cum Cocalus promiſiſſet, & Dædalus reſciſſet, ab regis filiabus auxilium petiit. [a] illæ Minoem occiderunt.

XLV. *Philomela.*

TEREUS Martis filius Thrax, cum Procnen Pandionis filiam [a] in conjugium haberet, Athenas ad Pandionem ſocerum venit rogatum, ut Philomelam alteram filiam ſibi in conjugium daret: Procnen ſuum diem obiſſe dicit. Pandion [b] ei veniam dedit, Philomelamque & cuſtodes cum ea miſit: quos Tereus in mare jecit, Philomelamque invitam in monte compreſſit. Poſtquam autem in Thraciam redit, Philomelam mandat ad Lynceum regem, cujus uxor Læthuſa, quod [c] Procnæ fuit familiaris, ſtatim pellicem ad eam deduxit. Procne cogni-

Feſtus in ÆGÆUM. Tzetzes in Lycophr. pag. 27, & 72. Ed. Steph. Euſtath. in Dionyſ. p. 22.

Ad CAP. XLIV.

a *Illæ Minoem occiderunt*] Quæ heic narrat Hyginus, invenies apud Pindar. Schol. ad od. IV. Nemeon. Diodor. Lib. IV. Schol. Hom. ad Iliad. β. 145. Meminit etiam Ariſtoteles Polit. Lib. II. Τὸν βίον ἐτελεύτησεν ἐκεῖ περὶ Κάμικον. Strabo πληθυντικῶς τοὺς Καμίκους appellat. Lib. VI. Vibius Sequeſter: *Camicos Siciliæ, ex quo urbs Camiceos.* leg. *Camicos.* Adde Cononem cap. 25. apud Photium. Plutarchus ſubmerſum eum narrat in mari juxta Siciliam.

Ad CAP. XLV.

a *In conjugium haberet*] Juſtin. Lib. VII. cap. 6. *In matrimonium habet.*

b *Ei veniam dedit*] H. e. conceſſit, quod petebat. Cicer. V. Att. epiſt. 21. *Dedit veniam homini impudenter petenti.* Terent. Andr. Act. 5. 3. *Æquum poſtulat, da veniam.* Donatus, *concede, indulge.* Dictys Lib. II. *Quod Ajax cognatione fretus impetraturus veniam facilius videbatur.* Apulejus V. Met. *Novæ nuptæ precibus veniam dedit.* Lactant. Argum. Lib. XIV. Met. fab. 18. *Geminum petiit auxilium: datâ ergo veniâ* &c. & Lib. I. fab. 7. *Veniam acceperunt per preces generandæ prolis.* Nepos Dion. cap. 2. *Dedit ergo huic veniam.*

c *Progne*] Scribendum *Procnæ* vel *Procnes.* Gr. enim Πρόκνη dicitur. Servatur recta ſcriptura in not. Tyr. & Sen. p. 190. *Procne. Philomela.* Errorem ortum eſſe ex pravâ pronuntiatione oſtendi in notis ad Genealog. Sic *Sygambros* vocat Horat. Scholiaſt. ad Lib. IV. od. 2. qui *Sycambri* erant. *Agatus* in laudatis modo notis pro *Acatus.* 178. Contra C pro G non raro poſitum deprehendas. Gloſſ. Iſid. *Cloaca,* Bur-

gnita sorore, [d] & Terei impium facinus, pari consilio machinari cœperunt regi [e] talem gratiam referre. Interim Tereo ostendebatur in prodigiis Ity filio ejus mortem à propinqua manu adesse: quo responso audito, cum arbitraretur [f] Dryantem fratrem suum filio suo mortem machinari, fratrem Dryantem insontem occidit. Procne autem filium Itym, ex se & Tereo natum, occidit, patrique in epulis apposuit, & cum sorore profugit. Tereus, facinore cognito, fugientes cum insequeretur, deorum misericordia factum est, ut [g] Procne in hirundinem com-

Burca. Lege, *Burga.* Sic *incestum* pro *ingestum* perperam diu lectum apud Claud. Epith. Celerin. vers.77. De quo consule Nob. Heinsii notas ad eum locum.

d *Et Terei impium facinus*] Syntaxis postularet, *& Terei impio facinore*. sed Barth. ad Stat. Tom. III. pag. 84. emendat, *ad Terei impium facinus.* Scio *ad* pro *contra* usurpare Virg. Æn. II. 443. *Clypeosque ad tela sinistris Protecti objiciunt.* Et nostrum cap. 91. *Gladium ad eum strinxit.* Mallem tamen *ob.* Sed *ad* & *ob* confundi à veteribus jam olim notavit Dousa Explic. Plautin. Lib. I. & II. Esset igitur *ad Terei impium facinus*, quod Græci dicunt, *δι᾽ ἄμυναν.* Schol. Horat. ad Lib. IV. od. 12. *Pro stupro sororis Philomelæ ad vindictam.* Livius Lib. I. cap. 7. *Cum boves quædam ad desiderium cæterarum mugissent.* h. e. *ob desiderium.* Chrysologus Serm. I. *Patris fatigatur ad vitam.* Non liberat tamen ab incommodo nexu orationem nec Barthiana illa emendatio, nec mea explicatio.

e *Talem gratiam*] Malim *parem gratiam.* Astron. II. 15. *Pro quo Jupiter facto mortalibus parem gratiam referens.*

f *Dryantem*] Ita rescripsi pro *Driantem.* Δρύας enim Græcum est nomen, non Δρίας.

g *Procne in hirundinem*] Ita fabulantur vulgo. Apollodorus autem Lib. I. *Procne fit luscinia, Philomela vero in hirundinem transformatur.* Cum Apollodoro facit Tzetzes Chil. VII. 142. & in Hesiod. p. 130. Gabrias fab. 43. & Eustath. ad Odysseam p. 710. ed. Bas. ubi dignissimus lectu est. Pentadius de veris adventu: *Jam Philomela gemit modulis Ityn impia mater.* Videtur respexisse locum Horat. Lib. IV. od. 11. *Nidum ponit Ityn flebiliter gemens Infelix avis.* Sed Flaccus ibi non lusciniam, sed hirundinem intelligi voluit. Prov. vetus est: *Una hirundo non facit ver.* Unde de hirundine auctor El. de Ob. Mæc. *Verberat egelidos garrula vere lacus.* h. e. lacunaria, interprete Viro Illustri. Non accedo. Verberant stagna hirundines alis, ut alas madefaciant, cum pulverem colligunt ad nidos faciendos. Dicere non potes τὸ *Philomela* heic esse nomen κύριον, cum non ea, sed Procne fuerit mater. Calpurnius Ecl. V. *Vere novo cum jam tinnire volucres Incipient, nidosque reversa lutabit hirundo.* Anthol. Lib. I. Sect. 56. Num. 5. Ἤδη δὲ πλάσσει μὲν ὑπώροφα γυρὰ χελιδὼν Οἰκία. Erravit ergo Pentadius, nec cepit mentem Horatii? non dixerim. Æquè enim bene de luscinia, ac de hirundine accipi potest Horatii ille locus. Tam enim luscinia, quam hirundo veris titulus. Sappho: Ἦρος ἄγγελος ἱμερόφωνος ἀηδών. Senec. Agam. vers. 670. *Non quæ verno nobile carmen Ramo cantat tristis aëdon, Ityn in varios modulata sonos.* Martial. Lib. X. ep. 51. *Ridet ager, vestitur humus, vestitur & arbos: Ismarium pellex Attica plorat Ityn.* Etiam *gemere* rectè dicitur. Varro Lib. IV. L. L. *Luscinia, quod luctuosè canere existimatur, atque ex Atticâ Procne in luctu facta avis.* Anthol. Lib. I. cap. 20. Num. 16.

Ex-

commutaretur, Philomela in lusciniam: Tereum autem [h] accipitrem factum dicunt.

XLVI. [a] *Erechtheus.*

ERECHTHEUS Pandionis filius habuit filias quatuor, quæ inter se conjurarunt, si una earum mortem obisset, cæteræ se interficerent. In eo tempore Eumolpus Neptuni filius Athenas venit oppugnaturus, quod patris sui terram Atticam fuisse diceret. Is victus cum exercitu, cum esset ab Atheniensibus interfectus. Neptunus, ne filii sui morte Erechtheus lætaretur, expostulavit, ut ejus filia Neptuno immolaretur. Itaque [b] Otionia filia cum esset immolata, cæteræ fide data se ipsæ interfecerunt. Ipse Erechtheus ab Jove, Neptuni rogatu, fulmine est ictus.

XLVII. *Hippolytus.*

PHÆDRA Minois filia, Thesei uxor, Hippolytum privignum suum adamavit. Quem cum non potuisset ad suam

Ξουθαὶ ἀηδονίδες μινυρίσμασιν ἀγλαχέουσι. Hinc mulier lugens ejusdem operis Lib. III. ἀηδὼν eleganter appellatur. De Procne in lusciniam conversâ consentit etiam Apollodoro Aristophanis Scholiast. in Aves pag. 551. Servius præterea ad Ecl. VI. etiam Ityn in *Fassam* narrat mutatum. *Fassa* autem Græcum est φάσσα, *palumbes*. Gloss. Steph. *palumbis*, φάσσα. *Passa*. εἶδος ὀρνέου. Lege, *Phassa*. Gloss. Cyrill. Φάσσα *palumbus*, *palumbes*. Sed Lactant. Argum. Lib. VI. Met. Ovid. Ityn *in phasianum* transformatum refert. Φασιανοὶ sunt Phasidis aves. Utervis certè ex altero est corrigendus. Anton. Liberal. in hac fabula & circumstantias & personas mutat. Vide eum cap. XI.

h *Accipitrem*] Ovidius, Pausanias, Horat. Scholiastes, Tzetzes, Servius, Ælianus, Virgilius, & alii upupam faciunt. Etiam Philocles Tragicus fabulam hujus argumenti inscripsit Τηρεὺς ἢ Ἔποψ. Nihil tamen mutandum. Demetrius Ἱερακοσοφ. de quodam genere accipitrum: Κορυδοὶ δέ εἰσιν οὗτοι, καὶ χελιδόσι πολέμιοι. Καὶ ταύτῃ γε αὐτοὺς συγγενεῖς ἄν τις εἴπῃ Τειρέως. Lege, Τηρέως. Tereum enim accipitrem factum innuit.

Ad CAP. XLVI.

a *Erichtheus*] Scribe *Erechtheus*, & hoc & aliis locis, nisi forte confugere lubet ad illam omnibus notissimam vocalium I & E confusionem: quam tamen in propriis nominibus, præsertim Græcis, neutiquam admiserim.

b *Otionia*] Cap. 238. *Colophoniam* appellat. Utrobique scribendum esse *Chthoniam* docet nos Meursius Att. Lect. Lib. VI. cap. 21.

Ad

ſuam perducere voluntaten, tabellas ſcriptas ad ſuum virum miſit, ſe ab Hippolyto compreſſam eſſe, ſeque ipſa ſuſpendio necavit. [a] & Theſeus re audita, filium ſuum [b] manibus excidere juſſit, & optavit à Neptuno patre filio ſuo [c] exitum. Itaque cum Hippolytus equis junctis veheretur, repente è mari taurus apparuit: cujus mugitu equi expavefacti, Hippolytum diſtraxerunt, vitaque privarunt.

XLVIII. *Reges Athenienſium.*

[a] CECROPS Terræ filius, Cephalus [b] Deionis filius, [c] Ægeus Pandionis filius, [d] Pandion Erichthonii filius, Theſeus Ægei filius, Erichthonius Vulcani filius, Erechtheus Pandionis filius, [e] Demophoon Theſei filius.

XLIX. *Æſcu-*

Ad CAP. XLVII.

a *Et Theſeus*] Dele τὸ &. natum eſt ex ultima vocis præcedentis ſyllaba. Monuit jam Cl. Schefferus.

b *Manibus excidere*] Micyllus, *Manibus excedere.* Cl. Schefferus, *mœnibus excedere.* Quod omnino probandum. Hoc enim idem eſt, quod dicit Scholiaſtes Hypothes. Hippolyti Euripidis, ἐπέταξε φεύγειν. Ovid. xv. Met. 504. *Immeritumque pater projecit ab urbe Hoſtilique caput prece deteſtatur euntis.* Berkelius ſuum MS. habere ait, *laribus excedere.* Sed Ovid. ſuadet, ut Schefferi conjecturam præferamus. Fruſtra heic eſt Barthius. Ne de ἀνιστορησίᾳ dicam, cujus aures ferant, *maribus excidere aliquem*, pro *caſtrare?*

c *Exitum*] Probo & ego Micylli conjecturam, *exitium.*

Ad CAP. XLVIII.

a *Cecrops*] Antiquiſſimus ille. Anton. Liberal. cap. vi. Πρόσθεν ἢ φανῆναι Κέκροπα τῆς γῆς. Adde Euſtath. Hexaem. pag. 2.

b *Deiones*] Scribe, *Deionis*, ex cap. 189. 241. & 273. Anton. Liberal. cap. 41. Κέφαλος ὁ Δηΐονος. qui à Tzetze & Apollodoro Δηϊονεὺς dicitur. Vide notas Nob. Heinſii ad Met. Ovid. pag. 187. qui jam pridem ita reſtituendum eſſe Hygin. monuit, Nec malê tamen Micyllus *Deionei.*

c *Agoreus*] Rectè *Ægeus* Cl. Schefferus. Ita Hyginus ipſe vult cap. 37. & præter Apollodorum ac Strabonem, quos Vir Cl. adducit, Euripidis Scholiaſtes ad Phœn. vers. 861. Ἐρεχθέως μετὰ τὸν Πανδίων, οὗ Αἰγεὺς, οὗ Θησεύς. & in Hypotheſi Medeæ: Ἀποδιδράσκει εἰς Ἀθήνας· κἀκεῖσε Αἰγεῖ τῷ Πανδίονος γαμεῖται. Calculum quoque dat Hieron. Chron. Euſebiano. & Tzetzes in Lycophr. pag. 194. Ὁ δὲ Αἰγεὺς Πανδίονος υἱὸς ἦν, ἀλλ᾽ οὐ Φημίου.

d *Pandion Erichthonii*] Ab illo arcem Athenienſem *montem Pandionium* dictum cenſet Schol. Stat. ad Theb. 11. 720. *Pandionium*, inquit, *montem dicit, à Pandionio filio Erictonii.* Corrige ex Hygino. Duo fuere Pandiones inter Athenienſium reges. Vide Catalogum apud Euſebium.

e *Dedophon*] Lege, *Demophoon* ex cap. 59. Juſt. 11. 6. Tzetze Chil. 1. 4. Ovid. 2. Heroid. aliiſque. Vidit id vitium quoque, & correxit Micyllus.

XLIX. *Æsculapius.*

ÆSCULAPIUS Apollinis filius [a] Glauco Minois filio vitam reddidiſſe, ſive Hippolyto, dicitur, quem Jupiter ob id [b] fulmine percuſſit. Apollo, quod Jovi nocere non potuit, eos, qui fulmina [c] fecerunt, id eſt, Cyclopes, interfecit. Quod ob factum Apollo datus eſt [d] in ſervitutem Admeto regi Theſſaliæ.

L. *Admetus.*

ALCESTIM [a] Peliæ filiam cum complures in conjugium peterent, & Pelias cum multos eorum repudiaret,

Ad CAP. XLIX.

a *Glauco Minois*] A Polyido huic vita reſtituitur cap. 59. & 251. ut & apud Palæph. cap. 27. Non convenit heic inter mythologos. Scholiaſt. Pindari ad Pyth. od. 3. Λέγεται ὁ Ἀσκληπιὸς χρυσῷ δελεασθεὶς ἀναστῆσαι Ἱππόλυτον τεθνηκότα. οἱ δὲ Τυνδάρεων. ἕτεροι δὲ Καπανέα, οἱ δὲ Γλαῦκον &c. Video ex illis corrigere poſſe Plinium Lib. xxix. cap. 1. *Quoniam Tyndaridem revocaſſet ad vitam.* Lego, *Tyndareon* cum Pintiano. Nam *Theſiden*, quod vett. habere annotant, probare non poſſum, cum poetarum ſit pro Hippolyto. Lucian. Dial. de Saltat. Tom. 1. pag. 933. Edit. Bened. Τὴν Τυνδάρεω ἀνάστασιν, καὶ τὴν Διὸς ἐπὶ τούτῳ ὀργήν. Non intellexit Benedictus cum verteret, *Tyndari inſtaurationem.* De Hippolyto auctor etiam Servius ad Æn. 6. 398. Lactant. Lib. 1. cap. 10. Plures adhuc opiniones recenſet Schol. Euripid. ad Alceſt. vers. 1. Nec de cauſâ ſervitutis Apollinis conveniunt. Sunt qui ob interfectum Pythonem; alii, qui ob amorem ſerviiſſe velint. Aliam cauſam alterius ſervitutis habes apud Hom. Schol. ad Iliad. A. 400. Quod ita diſſentiant heic auctores, inde ortum putem, quod plures ſuſcitaverit Æſculapius. Ultimus eorum fuit Hippolytus, referente Eratoſthene Καταστερ. cap. 6.

b *Fulmine percuſſit*] Vide Zenob. cent. 1. 18. Diodor. Lib. iv. pag. 273. Sidon. Narbon. vers. 200.

c *Fecerunt*] Mallem, *fecerant.* Schol. German. Sagittario: *Jaculum autem ejus, ex quo dicunt omnes cygnos ab Apolline interfectos, qui Jovis fulmina fuerant, abſconditum.* Lege, *Cyclopas* pro *cygnos*, & pro *fuerant*, *fecerant.* Prius vitium video jam correctum in Sanctandr. Edit. Idem in Aquilâ: *Sagittæ autem, quam tenet in pedibus, dicitur Sagitta Apollinis fuiſſe, cum quâ Cyclopas interfecit, eo quod Jovis fulmina facerent, quod eo telo Æſculapius ejus filius à Jove eſſet interfectus.* Sed ut heic, loquitur etiam Aſtron. 11. *Hac Apollo Cyclopas interfecit, qui fulmen Jovis fecerunt, quo Æſculapium interfectum complures dixere.* Et cap. xv. *Quæcunque ex Argonautis conceperunt eorum nomina filiis ſuis impoſuerunt.* Cap. xiv. *Qui ob cædem fratris Phoci, relictis ſedibus ſuis diverſas petierunt domos.* ἀντὶ τοῦ *petierant*, & *conceperant.* Cæterum Pherecydes apud Euripid. Schol. ad Alceſt. vers. 1. non Cyclopas, ſed eorum filios interfectos memorat.

d *In ſervitutem*] Integri anni, ut Zenobius tradit.

Ad CAP. L.

a *Peliæ*] Ita repoſui pro *Pelei* ex cap. ſeq. & 24.

ret, simultatem his constituit, ei se daturum, qui feras bestias ad currum junxisset. [b] Is quam vellet aveheret. Itaque Admetus [c] ab Apolline petiit, ut se adjuvaret. Apollo cum ab eo esset liberaliter tractatus, cum in servitium fuit ei traditus, aprum & leonem ei junctos tradidit, quibus ille Alcestim [d] in conjugium avexit.

LI. *Alcestis.*

ALCESTIM Peliæ & [a] Anaxibies Biantis filiæ filiam complures proci petebant in conjugium. Pelias vitans eorum conditiones, repudiavit, & simultatem constituit ei se daturum, qui feras bestias ad currum junxisset, & Alcestim in conjugio avexisset. Itaque Admetus ab Apolline petiit, ut se adjuvaret. Apollo autem, quod ab eo in servitutem liberaliter esset acceptus, aprum & leonem ei junctos tradidit, quibus ille Alcestim avexit. Ea illud ab Apolline accepit, ut pro se alius voluntarie moreretur. Pro quo quum neque pater, neque mater mori vo-

b *Is quam vellet*] Micyllus: *Et is, quo vellet, aveheretur.* Schefferus: *Qui feras bestias ad currum junxisset, iis, quum vellet, aveheret.* Putem scripsisse Hyginum: *Qui feras bestias ad currum junxisset, & iis, quum vellet, eam aveheret.* vel, *junxisset, iisque eam aveheret.* Nam τὸ *vellet* ex sequenti *aveheret* per librarii oscitantiam videri potest natum.

c *Ab Apolline petiit*] Fulgent. Myth. Lib. I. *Admetus Apollinem atque Herculem petiit, qui ei ad currum leonem & aprum junxerunt.*

d *In conjugio avexit*] Ita mox cap. 52. *In præsidio daret.* 92. *Ut deducat eas in Ida monte.* 186. *Cum in venatione exirent.* Fulgent. Lib. I. cap. 27. *Ipse illam in conjugio accepisset.* Petron. Fragm. Trag. *Jubemus in balneo sequi.* Virg. Æn. I. vers. 180. *Rapuitque in fomite flammam.* Vide Servium ibi, qui adductis aliquot exemplis, antiquam hanc esse circa communes præpositiones licentiam observat. Adde Linacr. Lib. VI. Emend. Struct. Ad eundem modum ἐν pro εἰς interdum Græci scriptores cum alii non pauci, tum sacri præsertim. Vide Judic. cap. XI. 18. IX. 26. Esai. VII. 19. Johan. V. 4. Ps. I. I. Μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν. quod vulgata transfert, & Fulgent. Myth. Lib. II. cap. I. *Beatus vir, qui non abiit in consilio improborum.* Ad quod Hymnographi dictum allusit Gregorius Nazianzenus in Gnomis: Ἴσχεο μήποθ' ὁδοῖο κακῶν, κακοῦ εἰς βυθὸν ἕρπων. Ita lego istum versiculum, qui corruptus in Hoeschelii & Langii Edit. exhibetur. Adde quæ notamus ad cap. 92.

Ad CAP. LI.

a *Anaxobies*] Vide notas ad cap. 14. ubi *Anaxibies Biantis* scribendum esse jam monitum à nobis. Atque ita video jam olim hunc locum emendasse etiam doct. Tollium ad Palæph. pag. 244. Firmat eam conjecturam Tzetzes ad Lycophr. p. 35. Edit. Bas. & Steph.

b *Her-*

voluissent, uxor se Alcestis obtulit, & pro eo vicaria morte interiit, quam postea [b] Hercules ab inferis revocavit.

LII. Ægina.

JUPITER cum Æginam [a] Asopi filiam vellet comprimere, & Junonem vereretur, detulit eam [b] in insulam Delon, & gravidam fecit: unde natus est Æacus. Hoc Juno cum rescisset, serpentem in aquam misit, quæ eam venenavit: ex qua qui biberat, debitum naturæ solvebat. [c] Quod cum amissis sociis Æacus præ paucitate hominum [d] morari non posset, formicas intuens, petiit ab Jove ut homines in præsidio sibi daret. Tunc Jupiter for-

b *Hercules ab inferis revocavit*] Fabulam ita narrat Tzetzes ad Lycophr. Παρακαθίσας (Hercules) ἐπὶ τοῦ μνήματος, καὶ ἐξελθόντος τοῦ ᾅδου ἀψάμενος τῶν θυσιῶν, ἐκράτησεν αὐτὸν σφόδρα, μέχρις ἂν τὴν γυναῖκα ἀπέδωκε. Sed *Erybæam* illam, non *Alcestin* vocat. Credamus potius Plutarcho, cum ita graviter ægrotaret Alcestis, ut deposita jam & desperata esset, venisse Herculem; & medendi arte, quâ excellebat, ei valetudinem pristinam reddidisse.

Ad CAP. LII.

a *Asopi filiam*] Ovid. VI. Met. 113. *Aureus ut Danaen, Asopida luserit ignis.* Vid. & Anton. Liberal. cap. 38.

b *Insulam Delon*] Micyllus, *Oenonen.* Rectè. Oenone enim primitus dicta Ægina. Pindar. Isthm. od. V. Ἀλλ' ἐν Οἰνώνῃ μεγαλήτορες. Schol. Τουτέστιν ἐν τῇ Αἰγίνῃ. οὕτω γὰρ τὸ πρότερον ἐκαλεῖτο, πρὶν ἢ ἀπὸ Διὸς Αἴγιναν τὴν Ἀσωποῦ τοῦ Βοιωτικοῦ ποταμοῦ αὐτόθι ἐνενεχθῆναι. Idem interpres ad Nem. od. 4. Οἰνώνη πρότερον ἐκαλεῖτο ἡ Αἴγινα ἀπὸ Οἰνώνης τινός. Οἰνώνης puta τῆς Βουδίωνος θυγατρὸς, καθά φησι Πυθαίνετος ἐν τῷ προτέρῳ τῶν Αἰγινητῶν, ut ait Schol. Lycophr. pag. 37. Immo ad Nem. od. VIII. ἀπὸ τῆς νήσου καὶ τὴν ἡρωΐδα Οἰνώνην ὠνόμασεν. Eadem est insula, quæ Isthm. od. ultimâ Οἰνοπίᾳ audit. Confer Steph. in Οἰνώνη.

c *Quod cum*] H. e. *ob quod.* Vide notas ad cap. 16. & 34. Sed post τὸ *morari* excidit particula *ibi.* Ita ego commentabar, cum me docuit Nobil. Heinsius legendum, *quo cum* i. e. ubi.

d *Morari non posset*] Ita Micylli editio princeps. Cl. Schefferus mallet, *armari* vel *arare.* Mihi hæc Hygini videtur esse sententia: Cum in istâ insulâ per solitudinem, quod agri jacerent deserti, & milite esset orbatus, morari, hoc est, habitare sive vivere non posset, nec regnum obtinere &c. Horat. II. od. 3. *Sub dio morari.* Justin. XII. cap. 5. *Qui in radice Caucasi morabantur.* Tertull. de Anim. cap. 33. *Qui integrè morati commendaverint judici vitam.* Lactant. Lib. I. cap. 10. *Fuisse autem Messenium, sed Epidauri moratum.* Phædr. IV. 23. *Moror inter aras.* Pseudocypr. de Singul. Cleric. *Ne clerici cum fœminis commorentur.* Noster cap. 190. *Ubi & Theonoe morabatur.* Geminum prorsus & germanum est illud cap. 153. *Hi propter solitudinem cum vivere non possent, petierunt ab Jove, ut aut homines daret, aut eos pari cala-*

formicas in homines transfiguravit, qui [e] Myrmidones ſunt appellati, quod græce formicæ myrmices dicuntur. Inſula autem Æginæ nomen poſſedit.

LIII. *Aſterie.*

[a] Jovis cum Aſterien Titanis filiam amaret, illa eum contempſit, à quo [b] in avem Ortygiam commutata eſt, quam nos coturnicem dicimus, [c] eamque in mare abjecit,

mitate afficeret. Tzetzes de Æaco Chil. VII. 133. Ὃς αὐξηθεὶς κατήχαλλεν ἂν ἐν τῇ νήσῳ μόνος. Iſacius ejus frater in Lycophr. pag. 37. Διὰ τὸ διατρίβειν μόνον ἐν τῇ νήσῳ δυσχεραίνοντα.

e *Myrmidones*] Ovid. VII. Met. 655. *Myrmidonaſque voco, nec origine nomina fraudo.* Idem, quod Ovidius, fabulatur Hom. Schol. ad Iliad. A. 180. Fabulam de formicis non male explicat Diogenes apud Pind. Scholiaſt. ad Nem. od. 3. Variat in circumſtantiis Servius ad Æn. IV. 402. Idem ad Æn. II. 7. *Myrmidones*, inquit, *ſunt Achillis ſocii, à rege Myrmidono dicti, Jovis & Eurymedontis filio.* Hæc corrupta ſunt. Lego: *A rege Myrmidone Jovis & Eurymeduſæ filio.* Clemens Parænes. pag. 25. Ἐπεὶ τὸν Δία μεμυθήκασιν ὁμοιωθέντα μύρμηκι τῇ Κλήτορος θυγατρὶ Εὐρυμεδούσῃ μιγῆναι, καὶ Μυρμιδόνα γεννῆσαι. Eadem habes apud Arnob. Lib. IV. ubi *Clitor* eſt, qui Clementi Κλήτωρ, quâ de mutatione dictum jam ſuperius ad cap. 31. Iſidorus Etym. Lib. IX. 2. *Eratoſthenes autem dicit dictos Myrmidones à Myrmidone duce Jovis & Eurymeduſæ filio.* Meminit ejus Eurymedonis etiam Euſtath. ad Iliad. A. pag. 85. Edit. Baſ.

Ad CAP. LIII.

a *Jovis cum Aſterien*] Quidam ipſam Latonam in coturnicem verſam tradiderunt. Vide Servium ad Æn. III. 72. Schol. Hypoth. Pind. Pyth. Λητὼ ἡ Κοίου τοῦ οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ Φοίβης τοῦ Κρόνου, ᾗ ὁ Ζεὺς ἐμίγη, ὄρτυγι εἰκασθείς.

b *In avem Ortygiam*] Ita & Lactant. ad IV. Theb. Stat. vers. 796. Micyllus emendat *Ortygem.* Lege, *Ortygam.* Ita *Striga*, *Gorgona*, *Sirena*, *Syringa* in recto caſu veteres dixerunt: de quibus egimus in diſſertatione noſtrâ.

c *Eamque in mare abjecit*] Legit & diſtinguit Cl. Schefferus: *dicimus. Eam cum in mare abjeciſſet, ex eâ inſulâ eſt enata.* Micyllus: *Ea ſe in mare abjecit.* Mihi videtur tolerari poſſe vulgata lectio, non tam, quod Latina ſit, quam quod Hyginiana. Supr. cap. 19. *Ab Jove eſt excæcatus; & appoſuit ei Harpyas.* Si vitium eſt in Hyginianâ iſtâ dictione, ſanè vetus eſſe oſtendit Hygini exſcriptor Lactant. ad Lib. IV. Stat. Theb. 796. *Jupiter cum Aſterien Titani filiam amaret, & illa eum contemneret, in avem Ortygiam converſa eſt, quam nos coturnicem dicimus, eamque in mare dejecit. Unde inſula Ortygia dicta eſt. Poſtea ibi Latona enixa eſt Apollinem & Dianam, quibus natis inſula Delos eſt nominata.* Sed audiamus Barthium, qui producto hoc Lactantii loco: Scribe, inquit, ex MS. commentario: *ea poſtquam ſe ipſam in mare dejecit, inde inſula Ortygia eſt dicta.* Servius ad Æn. 3. 73. *Cum vellet maria transfretare, quod coturnicum eſt, afflata à Jove, & in lapidem converſa, diu ſub fluctibus latuit.* Et hæc, & quæ deinde addit, tranſtulit in ſuum commentarium Schol. Stat. ad II. Achill. vers. 9. Unde diſcas in Servio pro *terram naturalem* legendum eſſe *terram natalem.* Confer notata ad cap. 8. A Tzetze in Lycophr. p. 71. *ſemet ipſa* dicitur *convertiſſe in coturnicem & in mare deſiliiſſe.*

d *Orty-*

cit, & ex ea insula est enata, quæ [d] Ortygia est appellata. Hæc mobilis fuit: quo postea Latona ab Aquilone vento delata est, jussu Jovis, tunc cum eam Python persequeretur. [e] ibique oleam tenens Latona peperit Apollinem & Dianam. Quæ insula postea Delos est appellata.

LIV. *Thetis.*

THETIDI Nereidi fatum fuit, qui ex ea natus esset, fortiorem fore quam patrem. Hoc præter Prometheum cum sciret nemo, & Jovis vellet cum ea concumbere, Prometheus Jovi pollicetur se eum præmoniturum, si se vinculis liberasset. Itaque fide data, [a] monet Jovem ne cum Thetide concumberet, ne, si fortior nasceretur, Jovem de regno dejiceret, quemadmodum & ipse Saturno fecerat. Itaque datur Thetis in conjugium Peleo Æaci filio, & mittitur Hercules, ut aquilam interficiat, quæ ejus cor exedebat: eaque interfecta, Prometheus post triginta annos de monte Caucaso est solutus.

LV. [a] *Ti-*

d *Ortygia est appellata*] Servius ad Æn. 3. 72. *Post partum * vero Latonæ, quod Dianam & Apollinem peperit, Ortygia dicta est, quæ ante Delos nominabatur, & postea Delos, cum eam Apollo revinxisset Gyaro & Mycone altissimis montibus.* Tollendus asteriscus. nihil enim deest, sed pro *quod* scribendum *quo*. Turbant tamen illa, *quæ ante Delos nominabatur*. Delos enim appellata est, cum stabili terrâ revincta esset, ut & statim sequitur, & Hyginus noster infr. cap. 140. tradit. Hypoth. Pyth. Pind. Ἐν Δήλῳ τῇ πρότερον Ὀρτυγίᾳ καλουμένῃ. Forte scripsit, *quæ ante Asteria nominabatur*. Tria enim istius insulæ fuerunt nomina, *Asteria*, *Ortygia*, *Delos*. Schol. Apollon. ad Lib. I. vers. 308. Δῆλος μία τῶν κυκλάδων νήσων ἱερὰ Ἀπόλλωνος, ἣ πρὶν Δῆλος, ὕστερον δὲ Ἀστερία, διὰ τὸ σχῆμα. Πάλιν δὲ Ὀρτυγία ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς τῆς Λητοῦς. Ἀστερίη est apud Hesychium. Sed de Ortygiæ cognomento consulendus Nicander apud eundem Scholiast. ad Lib. I. vers. 419. Pind. Nem. od. I. *Ortygiam* Deli sororem appellat vers. 4, ubi mirificè se torquet vetus interpres. Confer Isidor. Orig. Lib. XIV. cap. 6. Callim. Hym. IV. 37. Sed quid multa? Veram, opinor, scripturam nos docuit Barthius ad Stat. Tom. II. 1272. *Quæ antea Cynthos nominabatur*. Vide Steph. in Δῆλος.

e *Ibique oleam tenens*] Vide cap. 140.

Ad CAP. LIV.

a *Monet Jovem*] A Themide monitum Jovem narrat Lactant. Lib. I. cap. II. & Serv. Ecl. VI. 42. Sed ut heic, ita & Astron. II. 15. Proteo id tribuit Ovid. XI. Met. 7. Confer Tzetzen in Lycophr. p. 38.

LV. [a] *Tityus.*

LATONA quod cum Jove concubuerat, Juno [b] Tityo Terræ filio [c] immani magnitudine [b] jusserat, ut Latonæ vim afferret: [d] qui cum conatus esset, [e] à Jove fulmine est interfectus, qui novem jugeribus ad inferos exporrectus jacere dicitur. [f] & serpens ei appositus est, [g] qui jecur ejus exesset, quod cum Luna recrescit.

LVI. *Busiris.*

IN Ægypto apud Busiridem Neptuni filium cum esset sterilitas, & Ægyptus annis novem siccitate exaruisset, ex

Ad CAP. LV.

a *Tityus*] Ita reposui pro *Tytius* ex Gr. Τιτυός. Vid. de ejus origine Hom. Schol. ad Odyss. H. 324. quo loco corruptè ejus mater Ἐλώρα pro Ἐλάρα appellatur. Confer Apollon. interpretem ad Lib. I. vers. 761. qui rectè observat monstroso corpore homines terræ facere filios poëtas.

b *Tityo jusserat*] Vide Voss. de Construct. cap. 36. qui hanc locutionem adductis exemplis illustrat: sed quod ibidem *jubeo te, ut hoc facias*, Latio exturbat, in eo non accedo ipsi. Hygin. cap. 196. *Pan jussit eos, ut in feras bestias se converterent.* Vide ibi notas nostras.

c *Immani magnitudine*] Schol. Hom. ad Odyss. Λ. 576. Λέγει οὖν ὅτι τοῦ Τιτυοῦ τὸ σῶμα ἐννέα ἔχειν πλέθρα, ὥστε κατέχειν τόπον ἑνὸς ἡμίσους σταδίου. Adde Virg. Æn. v. 596. Ovid. IV. Met. 457.

d *Qui cum*] Malim, *Quod cum.*

e *A Jove fulmine*] Pindarus Pyth. od. IV. à Dianâ sagittis confixum canit. Schol. ὅτι δὲ ὑπὸ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος ἐτελεύτησε τοξευθεὶς Φερεκύδης φησίν. Schol. Hom. ἐτοξεύθη ὑπὸ Ἀπόλλωνος.

f *Et serpens ei appositus est*] Cl. Schefferus emendat, *appositus esse.* Et sane ita postularet limatior syntaxis. Sed vide not. ad cap. 3. ubi parem habes anomaliam. Cæterum pro serpente *vulturem* nominant Virg. Æn. VI. Apollod. Lib. I. Ovid. in Ib. vers. 182. Schol. Juven. ad Stat. XIII. 51. aliique. Alii duo vultures ei apposuerunt, ut Lucillius Anthol. II. Τὸν Τιτυὸν κατὰ γῆς δύο γῦπες ἔδουσιν. Et Propert. Lib. II. el. 16. *Atque inter Tityi volucres mea pœna vagetur.* Idque Homero auctore Odyss. Λ. 577. Quem secutus & Seneca est Thyest. vers. 10. *Visceribus atras pascit effossis aves.* nec non Ovid. X. Met. 43. *Nec volucres carpsere jecur.* Cum Hygino faciunt Scholia recentiora Pindari ad Olymp. A. Τιτυοῦ δὲ ὡς καὶ θεῶν μανέντος ὄφεις τὰ σπλάγχνα ὑπτίου κειμένου κατεσθίουσιν ἀνακαινιζόμενα ἀεὶ καὶ τὸ Προμηθέως ἧπαρ.

g *Qui jecur ejus exesset*] Schol. Stat. ad Theb. Lib. I. 700. *Ab Apolline victus est, & deductus ad Tartara, cujus jecur à vulture tunditur* (Leg. tondetur) *in æternitatem supplicii pullulantibus fibris.* Hoc ideo fingitur, quia jecur est libidinis sedes. Vid. Horat. Lib. I. od. 25. vers. 15. Serv. ad Æn. VI. 596. Vett. Schol. in Pers. Sat. I. vers. 26. & Horatii ad adductum locum. Heraclidem Alleg. Hom. p. 25. Achill. Tat. Lib. VI. pag. 401.

ex Græcia augures [a] convocavit. [b] Thaſius Pigmalionis fratris filius Buſiridi monſtravit, immolato hoſpite, venturos imbres, promiſſiſque fidem ipſe immolatus exhibuit.

LVII. [a] *Sthenobœa.*

BELLEROPHON, cum ad Prœtum regem exul in hoſpitium veniſſet, adamatus eſt ab uxore ejus Sthenobœa: qui cum concumbere cum ea noluiſſet, illa viro ſuo mentita eſt, ſe ab eo compellatam. At Prœtus re audita, conſcripſit tabellas de ea re, & mittit eum ad [b] Iobaten regem, patrem Sthenobœæ: quibus lectis, talem virum interficere noluit, ſed ad Chimæram eum interficiendum miſit,

Ad CAP. LVI.

a *Convocavit*] *Buſiris* puta, quem ſuo more ex præcedenti narratione lectori ſubaudiendum relinquit. Vid. not. ad cap. 8. Cl. Schefferus cenſet ſcripſiſſe Hyginum *convocati*.

b *Thaſius*] *Thraſius*, quod volebat Micyllus, merito probat Schefferus. Vide Apollod. Lib. II. pag. 104. Edit. Comm. Ovid. I. Art. A. vers. 651. Probus ad II. Georg. Virg. ἀπάνθρωπον illud ſacrum Pygmalionem ſuaſiſſe Buſiridi tradit. Cæterum pro *fratris* legebat *Vatis* Nob. Heinſius.

Ad CAP. LVII.

a *Sthenobœa*] Ita ſcriptum hoc vocabulum etiam apud Juvenal. Sat. X. 327. Schol. Horat. ad Lib. III. od. 7. & Statianum interpretem ad Theb. Lib. IV. vers. 586. Sic *Caſſiopeia* cum aliis, tum Hygin. Aſtron. II. 10. quæ Græcis Κασσιέπεια. *Beronice* Juſtino Lib. XXVI. 2. Schol. Juvenal. ad Sat. VI. vers. 157. quæ illis Βερενίκη. Invenio tamen etiam Κασσιόπεια apud Lucian. Περὶ Ὀρχήσ. pag. 933. Edit. Bened. & Βερενίκη apud Theocrit. Eidyll. XVI. 107. quanquam Scaliger ad Manil. τὸ *Caſſiopeia* damnat. Servio *Sthenebœa* eſt ad Æn. V. 118. ut Heſychio Σθενέβοια in Κορίννουσιν, & Apollod. Lib. II. p. 70. Luciano in Deâ Syriâ. *Antiam* cum Homero appellant Fulgentius Lib. III. & Zenob. Cent. II. 87. Tzetzes in Lycophr. p. 5. Ed. Steph. Ἄντεια, ἡ καὶ Στενέβοια. ſcrib. Σθενέβοια. quomodo & apud Euſtath. legitur ad Iliad. I. p. 488. Edit. Baſ. Libidinoſarum mulierum, quæ ſceleſtè criminatæ ſunt eos, à quibus ſpretæ erant, octo congeſſit exempla Muretus Var. Lect. Lib. I. cap. 12, quibus ego non pauca poſſem addere, ſi opus eſſet.

b *Diobatem*] Adhæſit D ex præcedenti voculâ. Lege, *ad Iobatem* ex Servio, vel *Iobaten*, ex Apollodoro & Zenobio. Infr. cap. 143. *Sthenobœa Iobatis filia.* Ad formam tertiæ inflexionis declinavit, ut *Alcidis*, *Thyeſtis*, *Oreſtis*, & alia id genus complura apud veteres gignendi caſu; niſi *Iobati* ibi ſcribere mavis. Nam *Iobates* ille etiam Ἰόβατος dictus eſt Græcis. Vide Pindari Schol. recent. ad Olymp. od. XIII. Corruptiſſimè *Adjuvarces* dicitur Schol. Statii ad Lib. IV. Theb. vers. 589. *Prœtus ad Ajuvarcem ſocerum ſuum miſit.* Tolle alterum *ad* & ſcribe, *ad Iobatem*. MS. habuit, *Adjuvatem*. Tiliobroga Fulgentium & Hyginum ſcribere *ad Chimæram* annotat. Non vidit vitium. *Iovates* ſcriptum fuerat, ut apud Servium ad Æn. V. 118. pro *Iobates*.

misit, quæ [c] tripartito ore flammam spirare dicebatur. [d] Idem [e] prima leo, postrema draco, media ipsa chimæra. Hanc super Pegasum sedens, interfecit: & decidisse dicitur in campos [f] Aleios, unde etiam coxas [g] ejecisse dicitur.

c *Tripartito ore*] Quia triplex caput ei dederunt nonnulli. Vide Schol. Horat. Lib. I. od. 27.

d *Idem prima*] Scribo, *item*. Occurrit idem vitium in Glossis Steph. *Idem*, ἐ αὐτός. *Idem*, ὁμοίως. scribe, *Item*. Infr. cap. 82. *Item poma ei super caput pendent: quæ cum vult sumere, rami vento moti recedunt. Item saxum super caput ejus ingens pendet.* Cl. Schefferus legit & distinguit: *flammas spirare dicebatur identidem.* Sed forsan veravit Illustr. Heinsius, cum rescribendum censuit, *id est*,

e *Prima leo*] Expressus hic versiculus ex illo Hesiodi Theog. 323. vel Hom. Iliad. Z. 181. Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα. H. e. *capra*. Sed Hygino assutus à glossatore aliquo videtur. Certè adducit eum tanquam notissimum Hieron. Epist. Select. Lib. II. 13. Edit. Canis. *Ut ex contrariis diversisque naturis unum monstrum novamque bestiam diceres esse compactam, juxta illud Poëticum: Prima leo, postrema draco, media ipsa chimæra.* Nimirum Lucretii est Lib. V. pag. 675. ed. Lambin. In Catal. Pith. Lib. IV. dicitur *ore leo, tergoque caper, postremaque serpens.* Corruptus in hac fabula Servius ad Æn. VI. 288. *Chimæra Titonis & Cheldriæ filia, ore leo, postremis partibus draco, media capra secundum fabulas fuit.* Scribe, *Typhonis & Echidnæ filia* ex Hygini Geneal. Apollodoro, aliisque. Idem ad Æn. V. vers. 128. In medio habuisse capræ caput, atque inde efflasse ignem scribit. Hinc ergo Ovid. IX. Met. 648. *Quoque Chimæra jugo mediis in partibus ignem, Pectus & ora leæ, caudam serpentis habebat.* Schol. Horat. ad Lib. I. od. 21. in Crago monte Lyciæ collocat hoc monstrum. Quem refellere potes ex illo Ovidii loco. Habet tamen ille suos auctores. Vide Eustath. ad Dionys. pag. 112. ed. Steph.

f *Aleios*] Ita rectè conjecit Micyllus pro *alienos*: quem secuti sunt, qui deinde has fabulas vulgarunt. Cic. III. Tusc. *Qui miser in campis mærens errabat Aleïs.* Ἀλήϊον πεδίον dicti illi campi ἀπὸ τοῦ ἀλᾶσθαι, quod ibi erraverit Bellerophon, ut vult Homeri Schol. ad Iliad. Z. 155. Tzetzes in Lycophr. p. 5. Καὶ δὴ περὶ τὸ Ἀλήϊον κατενεχθέντος Βελλεροφόντου, καὶ περιπορευομένου τυφλοῦ ἀπὸ τῆς πτώσεως. Pro τυφλοῦ an legendum χωλοῦ? Non est necesse. Schol. recent. in Olymp. Pind. XIII. Φασὶ γὰρ ὡς βουληθεὶς πρὸς οὐρανὸν ἀναπτῆναι σὺν τῷ Πηγάσῳ ἐξοιστρωθέντος τοῦ ἵππου παρὰ τοῦ Διὸς, πίπτει καὶ χωλοῦται. κατὰ δέ τινας καὶ τυφλοῦται καὶ ἐκπλανᾶται κατὰ τὸ Ἀλήϊον χωλός. Ovid. in Ib. vers. 257. *Quique ab equo præceps in Aleïa decidit arva. Aleïus cespes* est Avieno Perieg. Adde quæ observavit Ampliss. Spanhemius in de Numm. præstant. pag. 230. & Incomp. Heinsius ad Ovid. Ib. vers. 257. Hesych. & Etymol. in Ἀλήϊον.

g *Ejecisse*] Lego, *elisisse*. quod video etiam Scheffero viro Cl. placere. *Elidere* est frangere. Nemes. Ecl. III. *Vix hæc ediderat, decerpunt vitibus uvas, Et portant calathis, celerique illidere planta Concava saxa super properant.* Legerim & ibi *elidere*. Vellejus Lib. 2. cap. 4. *Ut quædam elisarum faucium in cervice reperirentur notæ.* Cyprian. Tract. I. *Ne conversi elidant vos. Elidere* dixit, quod Matth. cap. VII. vers. 6. Græcus codex ῥήξωσιν, Vulgata transtulit *dirumpere*. Si non hæc, certè vera lectio est illustris Heinsii *fregisse* Not. ad Ovid. Ib. vers. 257. Sed idem ille Heinsius postquam hæc scripseram, à me forte salutatus, *ejicere* pro *luxare* alicubi à se lectum cum mihi narraret, consului veteres medicos, si reperire possem.

citur. At rex virtutes ejus laudans, h alteram filiam dedit ei in matrimonium. Sthenobœa re audita, ipsa se interfecit.

LVIII. a *Smyrna*.

SMYRNA b Cinyræ Assyriorum regis & c Cenchreidis filia, cujus mater Cenchreis superbius locuta, quod filiæ

possem. & reperi, ecce, apud Scribonium Largum Compos. 206. *Ad luxatum omne, & ejectum, & repositum, articulamentum benefacit.* Maneat ergo sarta tecta Hygino lectio vetus. *Extorquere* eo sensu invenias usurpatum in Fragm. Dalmat. Petron. & Sulpic. Sev. Lib. I. Histor. Sacr. *decutere* apud Jul. Obseq. *excutere* in lege Salicâ.

h *Alteram filiam*] Quænam est illa altera filia? *Anticliam* appellat Pind. Schol. ad Olymp. XIII. Unde facile persuadeor scripsisse Hyginum *Anticliam filiam*, vel *alteram filiam Anticliam.* Nempe, ut alteram vocem omitteret librarius, similitudo literarum fecit. Supr. cap. 45. *ut Philomelam alteram filiam sibi in conjugium daret.* Quam Anticliam Pind. Schol. eam Hom. ad Iliad. Z. v.153. *Casandram*, Apollodor. Lib. II. pag. 71. *Philonoen* facit, ut & Tzetzes in Lycophr. Scholiast. Stat. ad Lib. IV. Theb. vers. 589. *Virtutem ejus laudans alteram filiam Alchimenem ei dedit uxorem.* Legerim, *Anticliam.*

Ad CAP. LVIII.

a *Smyrna*] Ita & cap. 271. & 275. Sed cap. 251. *Zmyrna* dicitur. Cap. 164. *Myrrha*, ut & apud Serv. ad Æn. v. 62. Nempe Σμύρνα & Μύῤῥα dicunt etiam Græci: quorum posterius Latini usu suum fecerunt. Glossarium editum à Barthio Advers. Lib. XXVIII. 9. *Smirna vel mirrha Latinis dicitur*, Adde Servium ad Ecl. x. 18. Anton. Liberal. cap. 34. Athen. Lib. XIV. Μύῤῥα γὰρ ἡ Ζμύρνα παρ' Αἰολεῦσι. Tzetzes in Lycophr. Μύῤῥα δὲ Θείαντος θυγάτηρ ἐγένετο. αὕτη ἐρασθεῖσα τοῦ πατρὸς, καὶ λάθρα μιχθεῖσα αὐτῷ, καὶ ἔγχυος (Leg. ἔγκυος) γινομένη, αἰσχυνομένη τοῦ πατρὸς, ηὔξατο τοῖς θεοῖς εἰς ἑτέραν φύσιν μεταλλαγῆναι, ἤτοι μήτε μετὰ ζώντων εἶναι, μήτε μετὰ τεθνεώτων. Ὅθεν εἰς δένδρον αὐτὴν μετέβαλε (Leg. μετέβαλον) τὸ ἀπ' αὐτῆς λεγόμενον μύῤῥαν, ἤτοι σμύρναν αἰολικῶς. Sed Σμύρνα quamvis Æolicum sit, usurpat tamen Matth. cap. 2. vers. 11. Aliter hæc paulo narrat Theocrit. Schol. ad Eid. I. vers. 107. Κινύρου τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Σμύρνης θυγάτηρ Μοῖρα, ἥτις κατὰ μῆνιν Ἀφροδίτης ἠράσθη τοῦ πατρὸς, ὅτι λύσασα τὰς τρίχας, οὐδὲ Ἀφροδίτην ἔφη ἔχειν τοιαύτας &c. Sub finem fabulæ lege ibi, ἐφ' οἷς ἀχθομένη, ἢ αἰσχυνομένη, ηὔξατο εἰς ὁμώνυμον φυτὸν μεταλλαγῆναι.

b *Cinyræ Assyriorum Regis*] Apud Apollodor. Panyasis *Thoantem* appellat. *Theiantem* Anton. Liberal. cap. 34. rectius. Atque ita scribendum apud Apollodor. Vide Eustath. ad Iliad. Λ. p. 759. Ed. Bas. De genealogiâ & regno hujus *Cinyræ* dixi ad Antonin. nonnulla, quibus non dissimilia esse, quæ Lib. II. Cypri suæ habet Meursius, postmodum comperi. Ne quis tamen à me ejus scrinia compilata existimet, moneo heic lectorem, eodem protulisse anno opusculum illud Celeberrim. Grævium, quo meus prodiit Antoninus, tametsi novitatis gratiam aucupaturus Typographus annum CIƆ IƆC LXXVI. ei præfixerit.

c *Cenchreidis*] Ita & Lactant. Argum. Lib. x. Met. fab. 9. *Myrrha Ciny-*

filiæ ſuæ formam Veneri antepoſuerat. Venus matris pœnas exequens, Smyrnæ infandum amorem objecit, adeo ut patrem ſuum amaret: quæ ne ſuſpendio ſe necaret, nutrix intervenit, [d] & patre neſciente, per nutricem cum eo concubuit, ex quo concepit: idque ne palam fieret, pudore ſtimulata, in ſylvis ſe abdidit. [e] Cui Venus poſtea miſerta eſt, & in ſpeciem arboris eam commutavit, [f] unde myrrha fluit, ex qua natus eſt Adonis, qui [g] matris pœnas à Venere eſt inſequutus.

LIX. *Phyl-*

ræ & *Cenchreidis filia*, Gloſſa Codicis Neapolitani *Cenchreidem* dictam vult Cinyræ uxorem, quod pater ejus fuerit *Cenchrus*.

d *Et patre neſciente*] Cl. Schefferus ſcripſiſſe noſtrum ſuſpicatur, *intervenit. Ita patre neſciente* &c. Quomodo tamen, quod in textu eſt, defendi poſſit, oſtendi ad cap. 8.

e *Cui Venus miſerta eſt*] Vid. Mariang. de Fano Benedicti Auctar. Epiſt. 4. Servium ad Æn. I. v.601. Edit. Fabric. Voſſium Conſtruct. cap. 39. Diomedes Lib. I. *Moderor, miſereor tibi.* Cyprian. Tract. I. *Nolite miſereri ſenioribus atque juvenibus.* Corippus Lib. I. *Supplicibus miſerere tuis.* Qui & *miſerari* cum dandi caſu jungit cum aliis locis, tum Lib. II. *Sponte ſua dominus ſervis miſeratus egenis.* Auguſtin. Meditat. *Miſerere nobis, miſerere mihi peccatori*, & alia talia non pauca. Berkelius ſuum MS. exhibere *cujus* ait. Sed ego illud alterum Hygino puto eſſe non indignum. Vetus interpres Pſalm. 59. vers. I. *Iratus es, & miſertus es nobis.* Math. XVII. 15. *Miſerere filio meo.* Siracidæ XII. 3. *Miſertus eſt pœnitentibus.* & 13. *Quis miſerebitur incantatori* &c. XXXVI. 14. *Miſerere plebi tuæ.* Et ſic identidem ille.

f [*Unde myrrha fluit*] Ovid. x. Met. vers. 500. *Eſt honor & lachrymis, ſtillataque cortice myrrha Nomen herile tenet. Lacrymas* vocat illum humorem, quem ſudat arbor, Græcorum more. Tzetzes ad Heſiod. pag. 20. Edit. Heinſ. Μέλι τε μίξας, καὶ τὸ μήκωνος δάκρυ. Hinc *lacrymoſum ſtipitem* ei adſcribit Avienus Periegeſ. p. 421. ed. Pith. *Prorumpit lacrymoſo ſtipite myrrha, Myrrha furor quondam Memyreus.* Lege, *Cinyreius.*

g *Matris pœnas à Venere eſt inſequntus*] Transferam huc, quæ de hoc loco ad Anton. Liberal. cap. 34. notavi. Explicat Cl. Schefferus: *Secutus eſt, poſt eſt natus, quam puniretur mater.* At in Indice voce EXEQUI producit ex hoc capite, *exequi pœnas matris.* Prorſus ut ego iſta interpretanda arbitratus ſum in meis ad Hyginum notulis. Nec ſententiam adhuc muto. Nam *inſequi pœnas* videtur dixiſſe, ut *perſequi injurias* cap. 116. niſi ſi *exequi* reſcribere malis. Sed nihil opus eſt. Sic Aſtron. II. cap. 4. *Niſi Icarii mortem perſeqnuti, & eum forent ulti.* Dares Phrygius: *Decreverunt injurias Trojanorum perſequi.* quod *defendere injurias* initio libelli ſui dixit. Lactant. Argum. XI. Met. 9. *Ne ultra perſequeretur admiſſum.* Ita repone ex MS. Salluſt. Catil. 9. *Acceptâ injuriâ, ignoſcere, quam perſequi malebant.* & Jug. 14. *Tuaſne injurias perſequar.* Noſter cap. 140. *Matris pœnas eſt executus.* Ad quem locum notavi: *Pœnæ matris ſunt, quas Python matri debebat.* Paria in Indice Cl. Schefferus voce POENA. Sed cum *exequi* pro *ulciſci* ponatur, (vid. Gronov. ad Liv. Lib. I. cap. 59.) rectius forte *pœnas matris* dixeris illa mala, quibus mater à Pythone erat exagitata. Pœna enim pro quovis malo nonnunquam ponitur. Lucan. Lib. VIII. 195. *Mors ultima pœna eſt.* Notanda hæc locutio, *matris pœnæ à Venere.* Sic cap. 88. *Cupiens à fratre ſuo Thyeſte injurias exequi.* Utramque phraſin indici Hyginiano vellem inſeri. Sed quomodo, dices,

LIX. *Phyllis.*

DEMOPHOON Thesei filius in Thraciam ad [a] Phyllidem in hospitium dicitur venisse, & ab ea esse amatus. Qui cum in patriam vellet redire, fidem ei dedit, se ad eam rediturum. Qui die constituta cum non venisset, illa eo die dicitur novies ad littus cucurrisse, [b] quod ex eo [c] Enneados Græce appellatur. Phyllis autem ob desiderium Demophoontis [d] spiritum emisit. Cui parentes cum sepulchrum constituissent, arbores ibi sunt natæ, quæ certo tempore Phyllidis mortem lugent, quo folia arescunt & [e] diffluunt. Cujus

ces, ultus est pœnas matris Adonis? Quod vivus sui amore, mortuus dolore Deam torsit. Ovid. de Adonide Lib. x. Met. 524. *Jam placet & Veneri matrisque ulciscitur ignes.* Ita pridem commentabar. Nihil habeo, quod addam præterea, nisi, dum intentius cogito, videri mihi illos ablativos à *Venere*, & à *Matre* etiam referri posse ad verba *insequi* & *exequi.* Certè paulo superius in illis verbis, *matris pœnas exequens.* & cap. 73. *Ut post suam mortem pœnas à matre exequeretur. Exequi* pro *exigere* posuit. Justin. XLII. cap. 1. *Diu cupitam captivitatis ultionem exequuti sunt.* Atque ita *pœnæ matris* erunt, quas Venus & Python matri debebant. Cæterum *insequi* pro *exequi* usurpavit etiam Justinus Lib. 38. cap. 6. *Non delicta regum illos, sed vires & majestatem insequi.* Confer notata ad cap. 119.

Ad CAP. LIX.

a *Phyllidem*] Sithonis filiam. Vide Servium ad Ecl. v. vers. 10. ubi hanc fabulam habes. Tzetzes ad Lycophr. pag. 80. Edit. Bas. Steph. autem p. 87. Acamanti tribuit, quod alii Demophoonti.

b *Quod ex eo*] Ita reposui ex conjecturâ Cl. Schefferi, pro *ex eâ.*

c *Enneados*] Ἐννέα ὁδοὶ Meursius. Quod cur cum Cl. Scheffero non probem, causam non habeo. Adde Nobil. Heinsii notas ad Lib. III. Amor. vers. 37. Etymol. Magn. in Ἀμφίπολις. Coluthus Helenæ raptu δρόμον ἐννεάκυκλον appellat; ad quem locum plura Brodæus suppeditabit, quæ hanc emendationem adstruant. Adstruit etiam, ut opportunè me monuit Christophorus Sandius, Henricus Valesius. Ut Sandium ipsum audias, excerpam ex ejus literis, quæ huc faciunt. Eodem modo, inquit, locum hunc restituit Henricus Valesius not. MSS. in Harpocrat. v. ἀμφίπολις. Certe Harpocration d. l. de Amphipoli scribit, quod πρότερον ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλεῖτο. De ea Thucydides lib. 4. scribit, Agnonem οἰκιστὴν, qui eo Athenienses deduxit, urbem prius ἐννέα ὁδοὺς dictam vocasse Amphipolin. At idem Harpocration v. ἐννέα ὁδοί. Αἰσχίνης ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας ἀπολογίᾳ. τόπος ἐν Θράκῃ περὶ τὴν ἀμφίπολιν. Vide Diodorum Siculum Lib. 11. p. 117. & quæ ibi jam laudatus Valesius annotavit.

d *Spiritum emisit*] Ἐξέπνευσε, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα, ut loquitur Euangelista. Idem est *dimittere vitam* & *deponere animam* apud Nepot. in Annib. cap. 1. & 12. *Spiritum deponere* in veteri inscript. apud Gruterum. *Dimittere animam* apud Martial. 1. epigram. 79.

e *Diffluunt*] Mallem, *defluunt. Defluere* est sensim decidere. Contrarium est *affluere.* Tertull. de Anim. cap. 51. *Vel affluit capillago, vel defluit.* Ita & *defluere capillus* dicitur apud Plinium. Sam-

Cujus ex nomine folia græce [f] Phylla ſunt appellata.

LX. *Siſyphus & Salmoneus.*

Sisyphus & Salmoneus Æoli filii inter ſe inimici fuere. Siſyphus petiit ab Apolline, quomodo poſſet interficere inimicum, [a] id eſt, fratrem. Cui reſponſum fuit, ſi ex compreſſu Tyronis Salmonei fratris filiæ procreaſſet liberos, fore ultores: quod cum Siſyphus feciſſet, duo ſunt filii nati: quos Tyro mater eorum, ſorte audita, necavit. At Siſyphus [b] ut reſciit, * qui nunc dicitur ſaxum, [c] propter impietatem, adverſus montem ad inferos cervicibus volvere, quod cum ad ſummum verticem perduxerit, rurſum deorſum [d] poſt ſe revolvatur.

LXI. *Sal-*

Sammonicus: *Defluit expulſus morbo latitante capillus.* Καταῤῥεῖν eadem notione uſurpant Græci. Jer. cap. VIII. 13. Καὶ τὰ φύλλα κατεῤῥύηκεν. & ἀποῤῥεῖν Pſalm. I. τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀποῤῥυήσεται. Vulg. interpres, *Folium ejus non defluet.* Et Eſai. cap. I. vers. 30. *Cum fueritis velut quercus defluentibus foliis.* Loquitur ita quoque Theophylact. in Matth. cap. XV. Iſidorus Orig. XVII. 6. *Flores nominati, quod cito defluant de arboribus, quaſi fluores.* v. 35. *Unde & tunc folia arborum defluunt.* Non ignoro tamen nobiliſſ. Heinſium apud Prudent. obſervaſſe *diſpuere* pro *deſpuere*, & *diſtruere* pro *deſtruere.* Quibus, ſi velis, poſſis vulgatam lectionem in Hygino defendere. Feſtus: *Amicinum utris pediculum, ex quo vinum diffunditur.* Lege, *defunditur* cum Leid. Cod. Item, *dirunciunt, depurgant.* idem Cod. *deruncinnt.*

f *Phylla ſunt appellata*] Servius: *Unde etiam Phylla dicta ſunt à Phyllide, quæ antea Petala dicebantur.* Converſam Phyllidem in amygdalum fabulantur. Unde Phyllida bis dixit amygdalum Palladius Lib. XIV.

Ad CAP. LX.

a *Id eſt fratrem*] A gloſſâ hæc eſſe cenſet Cl. Schefferus.

b *Ut reſciit* *] Deeſt heic, ut rectè obſervat Cl. Schefferus, quid in Tyronem perpetrarit.

c *Propter impietatem*] Servius ad Æn. VI. 614. Quod Deorum conſilia publicarit. Homer. Schol. Iliad. A. 180. & Z. 153. Quod Aſopo filiæ ejus eſſe raptorem Jovem indicaverit. Atque ita etiam Apollod. Lib. I. pag. 33. & Schol. Horat. ad od. 14. Lib. II. Quod crudeli latrocinio homines prægravans ingenti ſaxo necaret. Schol. Statii ad Lib. II. Theb. 380. Quod Plutonem deceperit. Schol. Pind. ad Olymp. od. I. pag. 104. Edit. Francof. Si impietas & ea dicenda eſt, etiam vinxit Plutonem apud Euſtath. in Il. Z. pag. 487. Ut multum varient in hac fabulâ veteres, conſtat tamen inter omnes illum iſtum longum laborem ſuum malarum artium retuliſſe mercedem. Nota eſt vetus illa parœmia, Σισύφου μηχαναί. Syneſius Epiſtol. 121. Σὲ Κύκλωπα μὲν ὄντα τῇ τόλμῃ, Σίσυφον δὲ τοῖς ἐγχειρήμασι δίκη μετῆλθε.

d *Poſt ſe*] H. e. *poſt eum.* Corippus Lib. I. *Somnus ſe veniente fugit*, pro *eâ.* Fulgent. Lib. III. 10. *Ne ſe converſus aſpiceret*, pro *eam.* Noſter Aſtron. II. 15. *Sibi lapide & ferro digitum vincire juſſit.* Capitol. Pertin. cap. 3. *Et ſeditiones quidem contra ſe compeſcunt.* Vide ibi Salmaſ. Ita contra *eum* pro *ſe* poſuiſ-

ſe

LXI. *Salmoneus.*

SALMONEUS [a] Æoli filius, Sisyphi frater, cum tonitrua & fulmina imitaretur Jovis, [b] sedens quadrigam faces ardentes in populum mitteret, & cives, ob id à Jove fulmine est ictus.

LXII. *Ixion.*

IXION [a] Leontei filius conatus est Junonem comprimere. Juno Jovis jussu nubem supposuit. Quam Ixion [b] Junonis simulacrum esse credidit. ex ea nati sunt [c] Cen-

se eundem in vita Maximi & Balbini cap. 12. observat Casaubonus. Adde Heinsii Apol. adversus Croium pag. 108. Erasmum in verbis Cypriano peculiaribus. Cæterum Sisyphi hoc saxum tantum fuisse ait Schol. Hom. ad Il. A. 180. quantum fuerat illud, in quod se, ne ab Asopo deprehenderetur, transformaverat Jupiter.

Ad CAP. LXI.

a *Æoli filius*] Apollodor. de Æolo Lib. I. pag. 21. Edit. Comm. Καὶ γήμας Ἐναρέτην τὴν Δηϊμάχου, παῖδας μὲν ἐγέννησεν ἑπτὰ, Κει-θέα, Σίσυφον &c. Lege, Κρηθέα. Schol. Pind. ad Pyth. od. IV. pag. 204. Edit. Francof. Λέγεται δὲ ἡ μήτηρ Κρηθεῖ καὶ Σαλμωνεῖ Ἐνάρεια &c. scripserim, Ἐναρέτη ex Apollodoro.

b *Sedens quadrigam*] Deest ante hæc verba *&*, quod huc revocandum videtur ex sequentibus. Nam τὸ *cives* interpretamentum τοῦ *populum* esse suspicor. quanquam notavi jam superius ad cap. 4. illam copulam sæpe à nostro omitti. Vet. Epigram. quod Senecæ tribuitur: *In populum sic tu verba maligna jacis.* Micyllus corrigi volebat, *& ascendens quadrigam.* Sed nihil est mutandum. Epitaphio Apollinaris Sidonii: *Summi pontificis sedens cathedram.* Ad quem versiculum consule Savaronem, si hujus locutionis exempla desideres: quibus nos hæc addimus. Fulgent. Lib. III. *Qualem equum sedet, nisi Pegasum?* Lactant. ad Stat. Theb. IX. *Tydei equus, quem Hippomedon sedebat.* Gregor. Dial. Lib. I. *Quia Constantius presbyter equum, quem sedere consueverat, vendidisset.* Et Lib. III. cap. 2. *Equum, quem pro magnâ mansuetudine conjux ejus sedere consueverat.* Apul. X. Milef. *Quibus protinus dignitatis jure consueta loca residentibus.* Spart. Adrian. cap. 22. *Sederi equos in civitatibus non sivit.* Vide ibi Casaub.

Ad CAP. LXII.

a *Leontei*] Non immerito de integritate hujus lectionis dubitat Cl. Schefferus. Schol. Pind. ad Pyth. od. II. ubi varias Ixionis genealogias refert, Leontei nullius meminit. Τὸν δὲ Ἰξίονα, inquit, οἱ μὲν Ἀντίωνος γενεαλογοῦσιν, ὡς Αἰσχύλος. Φερεκύδης δὲ Πεισίωνος. ἔνιοι δὲ Ἄρεος. οἱ δὲ Φλεγύα. Quicunque illi sunt, Phlegyæ filium cum illis facit etiam Hom. Schol. ad Iliad. A. 268. Serv. ad Æn. VI. 618. Lactant. ad Stat. Lib. IV. 539.

b *Junonis simulacrum esse*] In schedis MS. haberi ait Barthius Adverf. Lib. VI. 22. *Juno Jovis jussu simulacrum nubem supposuit, quam Ixion, Junonem esse ratus, coiit.* At Lib. VIII. 6. ex conjectura emendat, *Quam Ixion ignarus esse simulacrum coiit.* Ego cogitaveram aliquando, *Quam Junonem, non simulacrum esse credidit*; ut lectori subau-

[c]Centauri. At Mercurius Jovis juſſu, Ixionem ad inferos in rota conſtrinxit, [d]quæ ibi adhuc dicitur verti.

LXIII. *Danae.*

DANAE Acriſii & [a]Aganippes filia. Huic fuit fatum, [b]ut quod peperiſſet, Acriſium interficeret. Quod timens Acriſius, eam in muro lapideo præcluſit. Jovis autem [c]in imbrem aureum converſus, cum Danae concubuit, ex quo compreſſu natus eſt Perſeus. Quam pater ob ſtuprum, incluſam [d]in arca cum Perſeo in mare dejecit. Ea voluntate Jovis delata eſt in inſulam Seriphum, quam [e]piſca-

ſubaudiendum relinquat, *atque ita coiit.* Schol. Hom. Μιγεὶς τῇ νεφέλῃ ὡσανεὶ τῇ Ἥρᾳ, ἔσχε παῖδα Κένταυρον, ἀφ' οὗ τὸ Κενταύρων γένος. Plenius rem narrat idem Schol. ad Od. φ. 304. Fulgent. Lib. II. cap. 17. *Illa nubem ornavit in ſpeciem ſuam, cum quâ Ixion coiens, centauros genuit.* Ut autem tantum flagitium auſus fuerit, ebrietas fecit. Ita jocatur Lucianus, apud quem Jupiter: Εὖγε, inquit, ὁ καθάρσιος ἐπ' ἐμὲ αὐτὸν, καὶ μέχρι τῆς Ἥρας γάμων; τοσοῦτον ἐμεθύσθη τοῦ νέκταρος. Furori adſignat Pind. Schol. ad Pyth. od. II.

c *Centauri*] Serv. ad Æn. VIII. 293. *Pindarus ipſum, cum equas paſceret, inceſtaſſe eas, inde Centauros natos dicit.* Adde Etym. magnum in voce Κένταυρος.

d *Quæ ibi*] Lege *quâ* cum Nob. Heinſio.

Ad CAP. LXIII.

a *Aganippes*] *Eurydicen* eam appellat Apollod. Lib. II. pag. 68. Schol. Apollon. ad Lib. IV. vers. 1090. & Tzetzes in Lycophr. pag. 135.

b *Ut quod peperiſſet Acriſium tolleret*] Ἀντὶ τοῦ *interfecturum eſſe.* Sic Fulgent. Lib. III. *Promittens ei, ut eum participem regni efficeret.* Adde Not. ad cap. 139. Lactant. ad Stat. Lib. I. 255. *Acriſius pater Danaes, qui oraculum accepit cauſam mortis ſibi futuram, quia ex filia naſceretur.* Lege *qui* pro *quia.*

c *In imbrem aureum converſus*] Abbas Columbanus: *Non Jovis auri Fluxit in imbre: Sed quod adulter Obtulit aurum, Aureus ille Fingitur imber.* Fulgent. Lib. I. *Danae imbre aurato corrupta eſt non pluviâ, ſed pecuniâ.* Lepidè Donatus ad Terent. Eun. III. 5. *Quod in gremium Danaæ Jupiter ut ſplendidus imber illabitur, nonne videtur meretrix dicere adoleſcentibus, illam partem auctore Jove inauratam fuiſſe?* Lact. Lib. I. cap. II. *Danaen violaturus aureos nummos in ſinus ejus effudit.* Non. Dionyſ. Ἀλλὰ πατὴρ Περσῆος Ὀλύμπιος, ὄμβρος ἐρώτων Χρύσεος ἐς γάμον ἦλθε, καὶ οὐ φλογόεις παρακοίτης. Anthol. Lib. VII. 198. Ἀρκεῖ σοι χρυσός; ἤρκεσε καὶ Δανάῃ. Hinc χρυσόπατρος Perſeus non inficetè dicitur Tzetz. in Lycophr. p. 135. Pindarus ἰδίως λέγει τὸν Δία ὕσαι χρυσὸν ἡνίκα τῇ Ἀλκμήνῃ ἐμίγη. Schol. Pind. ad Iſthm. od. VII. Adde Iſidor. Etym. VIII. cap. XI. Auguſtin. C. D. XVIII. 13.

d *In arca*] Λάρνακα appellant Græci. *Scrinium* non male vertit Schottus Cent. I. 41. Zenob. ubi hanc fabulam narrat. Gloſſ. Cyrill. Λάρναξ, *arca, riſcus. Riſcus* autem eſt *ſcrinium* in Gloſſis Latinis.

e *Piſca-*

[e] piscator Dictys cum invenisset, [f] effracta, vidit mulierem cum infante, quos ad regem Polydectem perduxit, qui eam in conjugio habuit, & Perseum educavit in templo Minervæ. Quod cum Acrisius rescisset eos ad Polydectem morari, repetitum eos profectus est. [g] Quod cum venisset, Polydectes pro eis deprecatus est. Perseus Acrisio avo suo fidem dedit, se eum nunquam interfecturum. Qui cum tempestate retineretur, [h] Polydectes moritur. Cui cum funebres ludos facerent, Perseus disco misso, quem ventus distulit in caput Acrisii, [i] & eum interfecit. Ita, quod voluntate sua noluit, deorum [k] factum est. Sepulto autem eo, Argos profectus est, [l] regnaque avita possedit.

LXIV. *An-*

e *Piscator Dictys*] Conveniens quidem piscatori id nomen, sed præter Apollod. Lib. II. pag. 72. Tzetz. ad Lycophr. p. 135. & Zenob. Cent. I. 41. etiam Hom. Scholiastes ad Iliad. ξ. 319. Dictyn Polydectæ regis fuisse fratrem refert. Σωζέσθη, inquit, τὸν παῖδα ἀνατραφῆναι παρὰ Πολυδεύκῃ (Leg. Πολυδέκτῃ) ἢ ὡς ἔνιοί φασιν, ὑπὸ Δίκτυος τοῦ ἀδελφοῦ Πολυδεύκους. Lege & heic Πολυδέκτου. Πολυδεύκης enim Pollux est. *Polydectæ* nomen restituendum quoque Servio ad Æn. VI. 286. ubi corruptè *Polydiotes* appellatur. Suspicabar aliquando gignendi casu *Dictyos* scripsisse Hyginum. Esset ergo *piscator Dictyos*, ἁλιεύς τις Δίκτυος. Ut illud non valde vero dissimile tunc visum fuit, ita nunc nullus dubito, quin piscator ille natus sit ex verbis Pherecydis apud Apollon. Schol. ad Lib. IV. vers. 1090. Καὶ ἐξέλκει αὐτοὺς Δίκτυς ὁ Περισθένους, δικτύῳ ἁλιεύων. Nihil ergo mutandum. Quanquam Germanici Scholiastes in Perseo, qui ita, ut Hyginus, inventam à Piscatore Danaen & oblatam regi Polydectæ scribit, Dictyos nomen non addit, ut nec Lactant. ad Stat. Th. Lib. II. vers. 220.

f *Effracta*] Cl. Tollius, *effractâ eâ*.

g *Quod cum venisset*] Tametsi secus videtur Cl. Scheffero, puto tamen rectius esse, quod Mycillus volebat, *quo cum* &c. Sic cap. 64. *Eo cum venissent*. & cap. 91. *Quo cum satellites missi venissent*.

h *Polydectes moritur*] Hoc verius sane, quam quod in lapidem ex conspectu Gorgonei capitis eum conversum Apollodorus, Pherecydes, Zenobius, & Ovid. Lib. VI. Met. 249. fabulantur. quos tamen sequitur noster cap. 64.

i *Et eum*] Cl. Schefferus, *ita eum*. Barth. ex MS. *avum*. quod firmatur quodammodo illis cap. 273. *Percussit Acrisium avum suum*. Constabit etiam sententia, si tantum τὸ & expellas. Lactant. ad Stat. Theb. I. vers. 255. objecto Gorgonis capite à Perseo, in saxum conversum scribit. percussum pedem Acrisii disco Tzetz. in Lycophr. p. 136.

k *Factum est*] Barth. ex MS. *factum vidit*. Nihil opus erat. Cap. 273. *Quod suâ voluntate noluit, in deorum factus est numero*. scrib. *id Deorum factum est numine*.

l *Regna avita*] H. e. avi sui. Flor. I. 7. *Regnum avitum rapere maluit*. Justin. Lib. XXIII. 3. *Heleno filio Siciliæ velut avitum, Alexandro autem Italiæ regnum destinat*. Coripput Lib. II. *Regnum nobis concessit avitum*. Justin. II. 10. *Materno se tamen jure & avito vincere*. Auctor Orig. G. R. *Qui avitas*

LXIV. *Andromeda.*

Cassiope filiæ ſuæ [a] Andromedæ formam Nereidibus antepoſuit. Ob id Neptunus [b] expoſtulavit, ut Andromeda Cephei filia ceto objiceretur. Quæ cum eſſet objecta, Perſeus [c] Mercurii talaribus volans eo dicitur veniſſe, & eam liberaſſe à periculo. Quam cum [d] abducere [e] vellet, Cepheus pater cum Agenore, [f] cujus ſponſa fuit, Perſeum clam interficere voluerunt. Ille cognita re, caput Gorgonis eis oſtendit, omneſque ab humana ſpecie ſunt [g] informati in ſaxum. Perſeus cum Andromeda in patriam redit. [h] Polydectes ſive Prœtus, ut [i] vidit Perſeum tantam virtutem habere, pertimuit, eumque

tas perſequeretur injurias. Gloſſ. Steph. *Avitus*, παππῷος. Ovid. IX. Met. 709. *Vota pater ſolvit, nomenque imponit avitum.*

Ad CAP. LXIV.

a *Andromedæ*] Ita repoſui pro *Andromadæ.* quod perperam, ut mox *Andromada*, heic excuſum fuerat. Pariter vitioſè apud Hieron. Epitaph. Paulæ Edit. Caniſ. *Præligatæ ad ſaxum Andromades ſpectatricem.* Contrarium mendum fœdavit Corippum Lib. IV. Edit. Ruizianæ. *Mille ſecant in fruſta trabes, tonat æthere pulſans Malleus.* Leg. *æthera.* Eodem libro dicit: *Agnoſcunt dominum, pulſantque balatibus auras.*

b *Expoſtulavit*] Supr. cap. 46. *Expoſtulavit, ut filia ejus Neptuno immolaretur.* Schol. German. Caſſiepeiâ: *Expoſtulatamque Andromeden & ceto propoſitam.* Cypr. Sermon. de Eleemos. *Hac nocte expoſtulatur anima tua à te.* Secundum Ovid. IV. Met. 670. & Apollod. Lib. II. pag. 75. ex reſponſo Jovis ceto objecta eſt.

c *Mercurii talaribus*] Tzetz. ad Lycophr. πτερωτὰ ὑποδήματα Νυμφῶν appellat. Vett. Gloſſ. *Talaria*, πέδιλα. Vide quæ notamus ad Fulgent. Lib. I. cap. 19.

d *Adducere*] *Abducere* eſſe reponendum jam monuit Micyllus. Infr. cap. 89. *Ut ſecum eam in patriam abduceret.* Vid. Not. ad cap. 8.

e *Vellet, Cepheus pater*] Ita diſtinxi, ſententiâ id poſtulante. Monuit Cl. Schefferus. Nec mihi non viſum fuit antehac, tametſi id genus ἐπανορθώσεις, quod editioni ipſe præfuturus non eſſem, annotare plerunque neglexi.

f *Cujus ſponſa fuit*] Ovid. V. Met. vers. 8. & Apollod. Lib. II. p. 76. Phinea ejus fuiſſe ſponſum volunt. Conon cap. 40. duos habuiſſe eam procos Phinea & Phœnicem narrat.

g *Informati*] *Informare* eſt *formare.* Plin. Jun. Lib. VII. epiſt. 9. *Et nunc informet Martem caſtamque Minervam, Nunc Venerem effingat, nunc Veneris puerum.* Cic. Orat. *At ego in ſummo oratore fingendo talem informabo, qualis fortaſſe nemo fuit.* Arnobius Lib. I. pag. 22. *Quis ipſum finxerit hominem, quis informarit.* Forte ſcripſit *transformati.*

h *Polydectes ſive Prœtus*] De Polydecte & Prœto Ovid. Lib. V. Met. fab. 2. & 4. ne eundem putes eſſe, ut videntur hæc verba velle. Acriſius & Prœtus Abantis filii & fratres fuere. Quamobrem accedo Cl. Scheffero illa *ſive Prœtus* à gloſſâ eſſe cenſenti.

i * *Vidit*] Ne dubites ſcribere, *ut vidit.* Supr. cap. 25. *Quos ut vidit Iphinoe.* Micyllus in margine: *videtur deeſſe ubi*, vel *poſtquam.*

Ad

que per dolum interficere voluit. Qua re cognita Perseus, caput Gorgonis ei ostendit; & is ab humana specie est immutatus in lapidem.

LXV. *Alcyone.*

[a] CEYX Hesperi [b] sive Luciferi & Philonidis filius, cum in naufragio periisset, Alcyone Æoli & [c] Ægiales filia, uxor ejus, propter amorem ipsa se in mare præcipitavit: qui deorum misericordia ambo in aves sunt mutati, quæ Alcyones dicuntur. Hæ aves nidum, ova, pullos [d] in mari [e] septem diebus faciunt hyberno tempore. [f] Mare his diebus

Ad CAP. LXV.

a *Ceyx*] Hanc fabulam paulo aliter narrat Hegesander in proverbiis è Suidâ collectis à Scotto Cent. II. 9. Aristophanis Scholiast. pag. 552. Hom. Schol. ad Il. I. 558. Sed vitiosè ibi Κύηξ apppellatur. Quod vitium tam conspectum miror tam pertinaciter in omnibus ejus, quas quidem viderim, hæsisse editionibus, ut & apud Theocrit. Schol. ad Eid. VII. 57. & Tzetz. in Lycophr. p. 69. Edit. Steph.

b *Sive Luciferi*] Hesperus enim idem est, qui Lucifer. Catull. c. 63. *Nocte latent fures, quos idem sæpe revertens, Hespere, mutato comprendis nomine eosdem.* Horat. II. od. 9. *Nec tibi Vespero Surgente decedunt amores, Nec rapidum fugiente solem.* Servius ad Georg. I. 250. VESPER. *stella, quæ & Venus & Lucifer dicitur.* Idem ad Æn. VIII. 590. *Venus in cœlo unam habet stellam, quæ oriens Luciferum, occidens Vesperum facit.* Adde Nostr. Astron. II. 42. Senec. Hippol. vers. 750. Lactant. in Stat. VI. Theb. vers. 239. Schol. Hom. Iliad. Ψ. 226. Varronem, III. R. R. p. 105. Festum in *Jubar.* Hinc *Nocturnum* pro Lucifero ponere ausus est Plautus Amph. I. I. Vide ibi Taubmanni commentarium. *Noctiferum* appellat Catull. carm. 63. ut & Calpurn. Ecl. V. vers. ult.

c *Ægiales*] Ita rescripsi pro *Ægyales.* I & Y, Æ & E, confunduntur in hoc scripto miserabiliter. Theocrit. hanc Καναϐὴν appellat.

d *In mari*] In scopulis puta. Prop. Lib. III. 5. *Ah miser Alcyonum scopulis affigar acutis.*

e *Septem diebus*] Ita & Lactant. ad Lib. IX. Theb. Stat. vers. 361. Gloss. MSS. ad Lib. I. Georg. Ovid. XI. Met. 746. De numero dierum non convenit inter veteres. Consule Hegesandrum loco modo adducto, Schol. Apollon. ad Lib. I. vers. 1085. Schol. Aristoph. p. 552. Edit. Caldor. Schol. Hom. ad Iliad. I. 558. Sarisberiens. Pol. Lib. II. cap. 2. Plin. Lib. X. cap. 32. Hesych. in Ἀλκυονίδες. Etym. in Ἀλκυών.

f *Mare his diebus tranquillum est*] Est elegans hac de re Apollonidæ epigr. Anthol. Lib. I. Sect. 55. num. 10. ex quo facere non possum, quin in transcursu turpissimam eluam maculam. Ἀλλὰ καὶ ἡνίκα γαῖα καὶ ὠδίνεσσιν ἀπήμων Αὐχεῖς, σὺν φόρτῳ δύσας Ἀεισομβρίλην. Quando terram se jactat mare? Emenda mecum μαῖα, & sententia erit venustissima. Obstetricatur mare halcyonibus, quoniam, quo tempore illæ pariunt, tranquillum est. Ad eundem modum ejusdem Lib. 58. Sect. num. I. Delon μαῖαν Latonæ idem appellat Apollonides, ut τιθήνην Callim. Hymn. IV. 10. Et sane μαῖα non γαῖα curæ ὠδῖνες, utpote, κυήματα & τοκετοὶ, ut recte exponit Hesychius, qui corruptus tamen in hac voce: Ὠδῖνες, πόνη, ἀλγηδόνες. Leg. πόνοι. Malè ergo interpres Cal-

bus tranquillum eſt, quos dies nautæ [g] Alcyonia appellant.

LXVI. *Laius.*

LAIO [a] Labdaci filio ab Apolline [b] erat reſponſum, de

lim. Hym. IV. 120, Ὠδῖνας ἀπηρείσαντο λέαιναι, *dolores effuderunt leænæ.*

g *Alcyonia*] Vid. Apoſtol. Cent. II. 51. Suidam apud Scottum Cent. II. 9. Ariſtophanis Schol. Ἀλκυονίδας, Lycophron. ac Theocrit. Scholiaſtæ, & Lucianus Ἀλκυονίδας appellant. Varro L. L. V. p. 99. de Halcedine: *Hæc hieme quod pullos dicitur tranquillo mari facere, eos dies Halcyonios appellant.* Sarisberienſis loco modo laudato: *Dicunturque dies Halcyonitæ, quibus vix tenuis aura ſentitur.* Dicas corrigendum eſſe *Halcyonides*. Plin. *Fœtificant brumâ, qui dies Halcyonides vocantur.* Sed vera ſcriptura eſt *Halcyonidæ*, ut *Heroidæ* pro *Heroides*, *Stymphalidæ* pro *Stymphalides*. De quibus egi ad Præfat. Lib. I. Fulgent. Mythol. Reſpexit hanc fabulam Vet. Gloſſ. auctor, qui Philoxenus habetur. *Tranquilla.* Ἀλκυών. ἀρχαίως. Γαλήνη. Confer Ariſt. Lib. V. Anim. Hiſt. Plin. Lib. X. 32. Ælian. Hiſt. Anim. Lib. I. cap. 37.

Ad CAP. LXVI.

a *Labdaci*] Sic repoſui pro eo, quod hactenus editum eſt, *Labdacis*. Cap. 76. *Labdacus Polydori*. 85. *Laius Labdaci filius.* Certè Λάβδακον, non Λαβδάκην appellant Græci. Eurip. Phœn. 808. Λαβδακίδαις πολυμόχθοις. Schol. τοῖς Θηβαίοις. Πρόγονος τῶν Θηβαίων Λάβδακος. Facit hic *Labdacus*, ut *Landaces* mihi veniat in mentem, de quâ quid faciant, neſcire videntur interpretes Priap. 78. *Nunc miſella Landace Vix poſſe jurat ambulare præ foſſis.* Scaliger volebat *Labdace*. Legendum omnino *Landicæ*. Gloſſ. à Stephano vulgatum eo capite, quo ſuis nominibus nominantur membra corporis humani: *Landica*, ἐσχαρεῶν. Corruptè procul dubio. Niſi duo vocabula in unum coaluerunt, ſcribendum, ἐσχάριον, vel ἐσχαρίδιον, quod ὑποκοριστικὸν eſt ab ἐσχάρα. ἐσχάραι autem φύσεις γυναικῶν, ut notavit Heſychius, cujus verba adſcribam: Ἐσχάραι, πυραὶ ἐπὶ ἐδάφους ἀνθρακιαὶ, καὶ αἱ φύσεις γυναικῶν, ἐξῶσται τετράγωνα. Diſtinguendum poſt τὸ ἐδάφους. deinde ex τετράγωνα faciendum τετράγωνοι. Vult enim, ut mihi quidem videtur ἐσχάρας etiam dici *Mæniana quadrata*. Gloſſ. Steph. *Mænianum*, ἐξῶστα. Cyrill. Ἐξώστης, *Mænianum*. Similia illa fuerint baſi quadratæ altaris, quæ ἐσχάρα appellatur. Schol. Euripid. Phœniſſ. 291. Ἐσχάρα ἐστὶ, ἡ ἐν τετραγώνῳ περὶ γῆν βάσις βωμοῦ, πῆξιν ἔχουσα ἄνευ ἀναβάσεως. Suppoſititius ille Soranus epiſtolâ ad Cleopatram: *Cujus fons vel labra Græcè* πτερυγώματα *vel pinnacula dicuntur. Infra vero, quod à ſuperiore parte deſcendit in medio dicta eſt landica.* Erit ergo *præ foſſis landicæ* idem, quod *præ foſſis inguinis*, quas habes epigr. 48. Sed *præ foſſis non poſſe ambulare* duriter nimis dicitur. Lege ergo cum Nob. Heinſio, *præ ficis*. de quibus Carm. 41. & 50. Cur autem ἐσχάρα ponatur pro natura muliebri, inde ortum videtur, quod ἐσχάρας medici vocare ſoleant κοῖλα ἕλκη ἐν τῷ σώματι, ut eſt apud Etym. magni auctorem.

b *Erat reſponſum*] Reſponſum illud habes ſubjectum argumento Phœniſſ. Euripidis. & apud Zenob. Cent. II. 68.

c Jo-

de filii sui manu mortem ut caveret. Itaque [c] Iocasta [d] Menœcei filia uxor ejus, cum peperisset, [e] jussit exponi. Hunc [f] Peribœa Polybi regis uxor, cum vestem ad mare lavaret, expositum sustulit, [g] Polybo sciente. [h] Quod orbi erant liberis, pro suo educaverunt; eumque, quod pedes [i] transjectos haberet, Oedipum nominaverunt.

LXVII. *Oedipus.*

POSTQUAM Oedipus Laii & Iocastes filius ad puberem ætatem pervenit, fortissimus præter cæteros erat: eique per invidiam æquales objiciebant, eum [a] subditum esse Polybo, eo quod Polybus tam clemens esset, [b] & ille impudens: quod Oedipus sensit non falso sibi objici.

c *Iocasta*] *Epicasta* est Hom. Odyss. Λ. 270. Sed *Iocastam* vocant Tragici, ut annotavit ibi Scholiastes, apud quem hanc fabulam, ut & sequentem habes. Lactant. ad Stat. III. Theb. 286. *Sineneam* appellat nescio quo auctore: *Jovis*, inquit, *filius Eleus; Elei Belus; Beli & Libyæ Agenor, Danaus & Ægistus; Agenoris Cadmus; Cadmi Polydorus. Polydori Labdacius* (Leg. Labdacus) *Labdacii Laius; Laii Oedipus; Oedipi & Sineneæ Antigone, Etheocles, Polynices.* De illa Iocastâ ænigma habet Diomed. Lib. II. *Avia filiorum est, quæ mater mariti.*

d *Menyci*] Ita & cap. sequent. Sed *Menœcei* scribendum. Græcis Μενοικεὺς dicitur. Mirificè variat scriptura in hoc libello. cap. 72. est *Menœtius.* 242. *Menicius.* 243. *Menœcus.* Male *Menœtius* ubique scribi jubet Micyllus. Juvenal. Sat. XIV. 240. *Dilexit Thebas, si Græcia vera, Menœceus.* Stat. XII. Theb. 696. *Flentemque Menœcea cernit.* Lact. Firm. III. 12. *Voluntariæ se morti obtulerunt, sicut Thebis Menœceus.*

e *Jussit exponi*] Micyllus *natum*, Barth. *puerum*, addi jubent. quod etsi probavi antehac, nunc tamen Cl. Scheffero accedo, qui illud subaudiendum censet. Expositus est autem in monte Cithærone. Vid. Schol. ad Sophocl. Oedip. Tyrann. vers. 1096.

f *Peribœa*] *Merope* dicitur à Schol. Eurip. ad Phœniss. vers. 1050. & Pisandro apud eundem sub finem fabulæ. quibuscum facit Seneca Oedipo vers. 272.

g *Polybo sciente*] Post hæc verba τελείαν στολὴν ponendam curavi. Cæterum Polybum illum non regem, sed pastorem nominat Diodor. Lib. IV. Scilicet pastores fuisse antiquissimos regum.

h *Quod orbi*] Cl. Schefferus emendat, *qui quod orbi.* Ego ellipsin tantum esse putem copulæ, de quâ ad cap. 4. nobis dictum.

i *Transjectos*] H. e. *perforatos.* Gloss. Cyrill. Διαπεπαρμένος, *trajectus, transfossus, transfixus.* Vide Zenob. Cent. II. 68. Lactant. in Argum. Oedipi Senecæ: *In monte Citherone exposuit, plantis ignito ferro perforatis.* Vide Poëtam ipsum vers. 812. Curt. IV. 6. *Per talos spirantis lora trajecta sunt.*

Ad CAP. LXVII.

a *Subditum esse*] Gloss. Steph. *Subditus*, ὑποβολιμαῖος. *Subditivus*, ὑποβολιμαῖος, ὑποληγιμαῖος. Ter. Heaut. V. III. vers. II. *Subditum se suspicatur.*

b *Et ille impudens*] Vereor quicquam mutare. Vid. Not. ad cap. 8. Cl. tamen Schefferus mavult, *at ille.*

ci. Itaque Delphos est profectus [c] sciscitatum de * in prodigiis ostendebatur mortem ei adesse de nati manu. Idem cum Delphos iret, obviam ei Oedipus venit. quem satellites cum viam regi dari juberent, neglexit. Rex equos immisit, & rota pedem ejus oppressit. Oedipus iratus, inscius patrem suum de curru detraxit, & occidit. Laio occiso, Creon Menœci filius regnum occupavit. Interim [d] Sphinx Typhonis in Bœotiam est missa; quæ agros Thebanorum vexabat. Ea regi Creonti simultatem constituit, si carmen, quod posuisset, aliquis interpretatus esset, se inde abire: si autem datum carmen non solvisset, eum se consumpturam dixit, neque aliter de finibus excessuram. Rex re audita, per Græciam edixit, qui [e] Sphingæ carmen solvisset, regnum se & [f] Io-

c *Sciscitatum* &c.] Cl. Schefferus verba ista, *in prodigiis ostendebatur, mortem ei adesse de nati manu*, tanquam ex præcedenti capite malè huc translata, inducit, idque eo libentius, quod à membranis suis abesse ea testetur Barthius. Constituit ergo locum totum hunc in modum: *est profectus sciscitatum de eodem. Cum Delphos iret, obviam ei Laius venit, quem satellites cum viam regi dare juberent, neglexit.* At Laius non obviam venit Oedipo Delphos tendenti, sed jam inde redeunti. Vide Zenob. Cent. II. 68. Apollod. III. pag. 147. Schol. Æschyl. Hypoth. τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις. Barthii membranarum, cum & ipse dominus parvi eas faciat, non ægre feret, si nec ego magnam habuero rationem. Existimo ergo locum hunc non uno laborare vitio, hoc est, cum corrupta quædam esse, tum quædam omissa. Si venia detur, ita legam: *Profectus est sciscitatum de origine suâ. Laius, cui in prodigiis ostendebatur, mortem ei adesse de nati manu, itidem cum Delphos iret, obviam ei Oedipus venit.* Atque ita historia exigit. Senec. Oedip. 276. *Frondifera sanctæ nemora Castaliæ petens* &c. Apollodor. Lib. III. Ἀφικόμενος εἰς Δελφοὺς περὶ ἰδίων ἐπυνθάνετο γονέων. *Sciscitari* est quod Græci interpretes dicunt ἐρωτᾷν διὰ τοῦ θεοῦ. 1. Reg. XXI, 10. ἐρωτᾷν διὰ τοῦ κυρίου. ἐρωτᾷν ἐν τῷ θεῷ. Jud. XX. 18. ἐκζητεῖν πρὸς θεόν. Jes. VIII. 19.

d *Sphinx in in Bœotiam est missa*] Lycus in Thebaicis à Dionyso immissam eam refert, ut notavit Hesiod. Schol. in Theog. p. 261. Ed. Heins. De illa ita Schol. in Phœniss. vers. 45. Τὴν δὲ Σφίγγα οἱ μὲν ἔχειν πρόσωπον παρθένου, στῆθος δὲ καὶ πόδας λέοντος, πτερὰ δὲ ὄρνιθος. Σωκράτης δὲ ἐγχωρίαν αὐτήν φησι χρησμολόγον δύσγνωστα μαντευομένην. Τινὲς δέ φασι, ὅτι μία τῶν σὺν αὐταῖς Κάδμου θυγατράσι μαινομένων, μετεβλήθη εἰς τὸ ζῶον σφίγγα. Simiæ esse genus docet illustr. Spanhem. de numm. p. 211. & Vives ad Augustin. C. D. Lib. XVI. c. 8. Idem jam veterum quidam suspicati sunt. Schol. Stat. I. Theb. 66. *Alii dicunt, quod Sphinx simia violosa sit.* leg. *villosa sit.* Confer Plin. Lib. VIII. cap. 54. Schol. Hesiod. Ἡ δὲ Σφίγξ πραγματικῶς μὲν γυνὴ ἦν λῃστρὶς, ἣ εἶχε πολλοὺς σὺν αὐτῇ τοὺς συναρπάζοντας.

e *Sphingæ carmen*] Ænigma hoc cujusmodi fuerit præter alios docebunt

Io

& [f] Iocastam sororem ei in conjugium [g] daturum. Promissi cum plures regni cupidine venissent, & à Sphinge essent consumpti, Oedipus Laii filius venit, & [h] carmen est interpretatus. Illa se præcipitavit. Oedipus regnum paternum, & Iocastam matrem inscius accepit uxorem, ex qua procreavit Eteoclem & Polynicem, Antigonam, & Ismenam. Interim Thebis sterilitas frugum & penuria incidit ob Oedipodis scelera. interrogatusque Tiresias, quid ita Thebæ vexarentur, respondit: Si quis [i] ex Draconteo genere superesset, & pro patria interiisset, pestilentia liberaturum. Tum [k] Menœceus Iocastæ pater se de muris præcipitavit. Dum hæc Thebis geruntur, [l] Corintho Polybus decedit. Quo audito, Oedipus moleste ferre cœpit. æstimans patrem suum obisse, cui Peribœa de ejus suppositione palam fecit: [m] id Itemales senex, qui eum exposuerat, [n] ex pedum cicatricibus & talo-

te Eurip. Scholiast. Zenobius, Auson. Eid. xv. Tzetzes ad Lycophr. p. 3. & Apollodorus. Visitur Phædri libellis in Meursii editione subjectum. *Carmen* dicit, quemadmodum ξυνετὸν μέλος Euripides Phœniss. 1511. Schol. Τὸ αἴνιγμα λέγει, ἐπεὶ μετὰ μέλους προέφερεν αὐτὸ ἡ Σφίγξ. quam inde & ἀοιδὸν appellat idem poëta. Senec. Oedip. 98. *Carmen poposci: sonuit horrendum.* Fabula inde orta, quod αἴνιγμα λόχον dicant Thebani.

f *Iocastem*] *Iocasten* vel *Iocastam* scribendum. Vide Not. ad cap. 137.

g *Daturum promisit: cum plures*] Elegans, & vera, opinor, Cl. Schefferi est correctio: *daturum. Promissi cum plures* &c.

h *Carmen est interpretatus*] Hinc Οἰδιπόδα σοφίαν dixit Pindarus Pyth. od. IV. pro ænigmate; ut in vett. Epigr. *ænigmata Sphingis* pro *obscuriloquio*, quemadmodum ænigma interpretatur Isidorus in Glossis.

i *Ex draconteo genere*] H. e. ex genere τῶν Σπαρτῶν: illorum videlicet, qui ex satis dentibus draconis illius à Cadmo interfecti erant nati. Vid. Eurip. Phœn. vers. 944.

k *Menyceus Iocastæ pater*] Hoc non concoquo. *Menœceus* ille, qui se de muro præcipitavit, Creontis erat filius, teste Apollodoro Lib. III. p. 155. Etymol. in ἀγύλλεις, & Euripide Phœniss. Creon autem frater Iocastæ. An ergo hæc sunt ab inepto glossatore? Non dixerim, cum idem narret cap. 142. Tribuit ergo avo, quod alii nepoti. Stemma vide apud Eurip. Schol. ad Phœniss. vers. 949.

l *Corintho decedit*] Sic apud Justin. XX. 3. *Corintho nunciata victoria est.* Vid. Notas ad cap. 247.

m *Id Itemales*] Cl. Schefferus corrigit, *idem Itemalis.* Non foret deterius *item*, de quo vide Not. ad cap. 57. Quid si explices illud *Id* per *ob id*? Consule Not. ad cap. 8. & 122. Cæterum à Pisandro apud Eurip. Schol. sub finem Phœniss. senex hic dicitur γέρων ἱπποβουκόλος ἀπὸ Σικυῶνος. Suidas, qui in hac narratione multum ab Hygino abit, Μέλιβοιον appellat agricolam, à quo sublatus & eductus hic Oedipus. Confer Senec. Oedip. act. IV.

n *Ex pedum tumore*] Virg. Æn, II. *Per talos trajectus lora tumentes.*

talorum agnovit Laii filium eſſe. Oedipus re audita, poſtquam vidit ſe tot ſcelera nefaria feciſſe, ex veſte matris fibulas detraxit, & ſe luminibus privavit, regnumque filiis ſuis alternis annis tradidit, & à Thebis Antigona filia duce profugit.

LXVIII. *Polynices.*

POLYNICES Oedipodis filius, anno peracto, regnum ab Eteocle fratre repetit. Ille cedere noluit: itaque Polynices, Adraſto rege adjuvante, cum ſeptem ductoribus Thebas oppugnatum venit. Ibi [a] Capaneus, quod contra Jovis voluntatem Thebas ſe capturum diceret, cum murum aſcenderet, fulmine eſt percuſſus: Amphiaraus terra eſt devoratus: Eteocles & Polynices inter ſe pugnantes alius alium interfecerunt. [b] His cum Thebis parentaretur, etſi ventus vehemens eſſet, tamen fumus ſe nunquam in unam partem convertit, ſed alius alio ſeducitur. Cæteri cum Thebas oppugnarent, & Thebani regibus ſuis diffiderent, Tireſias [c] Eueris filius augur præmonuit, ſi ex Dracontea progenie aliquis interiiſſet, oppidum ea clade liberari. Menœceus cum vidit ſe unum civium ſalutem poſſe redimere, [d] muro ſe præcipitavit; Thebani victoria ſunt potiti.

LXIX. *Adra-*

Ad CAP. LXVIII.

a *Capaneus*] Serv. ad Æn. I. 48. *Ardeæ in templo Caſtoris & Pollucis in læva intrantibus Capaneus pictus eſt, fulmine per utraque tempora trajectus.* Unde fabula illa originem traxerit, docebit te Vegetius Lib. IV. 21.

b *His cum Thebis parentaretur*] Barth. ad Stat. Tom. III. p. 1493. locum hunc ita conſtituit: *His cum Thebis parentatur, etſi ventus vehemens exſtet.* Ego exiſtimem Hyginum loqui de ſolenni iſtâ parentatione ut jam deſitâ. Nam quod cap. 71. hac de re legitur, id non Hygino, ſed gloſſatori alicui, qui illud αὐτολεξεὶ ex antiquiore ſcriptore tranſtulit, debemus. Repugnare tamen dicas ſuſpicioni meæ τὸ *ſeducitur*: & quod cap. 164. ſuâ adhuc ætate ſtetiſſe dicat oleam illam, quam Athenis ſeviſſe olim Minerva perhibetur. At cap. 261. deſiiſſe jam innuit flagellationem ad aram Dianæ, quam Tertulliani etiamnum ævo fuiſſe in uſu oſtendimus in diſſertatione noſtrâ, ubi plura huc pertinentia invenies.

c *Eurii*] *Euri* habet Micylli editio, qui in margine adſcripſit, *Eurimi.* ſed *Eueris* legendum vel *Eueri*, ut ἀρχαϊκῶς ſcriptum apud Lactant. Arg. Lib. III. Met. Apollod. Lib. III. Μάντις Τειρεσίας Εὐήρους καὶ Χαρικλοῦς Νύμφης. Hinc μάντις Εὐηρείδης dicitur Theocrito Eid. XXIV. 70.

d *Muro ſe præcipitavit*] Ante portas ſe mactavit, ut vult Apollod. Lib. III. pag. 155. Aliam voluntariæ hujus mor-

tis

LXIX. *Adraſtus.*

ADRASTO, [a] Talai & Eurynomes filio, reſponſum ab Apolline fuit, eum filias ſuas Argiam & [b] Deipylam apro & leoni daturum in conjugium. Sub eodem tempore Polynices Oedipodis filius, expulſus ab Eteocle fratre, ad Adraſtum devenit. [c] & Tydeus ſimul Oenei & [d] Peribœæ captivæ filius, à patre, quod fratrem Menalippum in venatione occiderat, fere ſub eodem tempore venit. Quod cum ſatellites Adraſto nunciaſſent, duos juvenes incognita veſte veniſſe (unus enim [e] aprinea pelle oper-

tis cauſam adducit noſter cap. 67. & 242. Secutus eſt ergo diverſos auctores. Confer Schol. Euripid. ad Phœniſſ. vers. 1018.

Ad CAP. LXIX.

a *Talai*] Stemma ita habet, ut refertur ab Eurip. Schol. ad Phœn. vers. 423. Ἀιόλȣ Κρητεὺς, ȣ̃ Ἀμυθέων, ȣ̃ Βίας, ȣ̃ Ταλαὸς, ȣ̃ Ἄδρασ͛ος. Pro Κρητεὺς ſcribe Κρηθεύς. Vide Not. ad cap. 12.

b *Deiphilam*] Ita exaratum hoc vocabulum etiam apud Stat. Schol. ad II. Lib. Theb. vers. 159. Serv. Æn. I. v. 101. alioſque. Quod imputandum poſteriori ævo, quo ut aſpirabant non aſpiranda, ita contra adſpirationem illis detrahebant, quæ cum maximè eam requirebant. Originem ſi reſpicias *Deipyla* ſcribas oportet. Corruptè Διϊπύλη excuderunt in Hom. Scholiis ad Iliad. Δ. 376. Ὀνομασ͛ικῶς dictam eam ab aliis Ἀργείαν tradit Theocrit. Interpres ad Eidyll. XVII. v. 53. Contrarium vitium eſt apud Iſidor. Orig. Lib. XX. cap. II. *Spingæ ſunt, in quibus ſunt ſpingatæ effigies, quos nos griphos appellamus*, Corrig. *Sphingæ* & *Sphingatæ*.

c *Et Tydeus*] Forte melius, *eo Tydeus*. Hiſtoriam vide apud Homeri Schol. ad Il. ξ. 120. Apollod. Lib. I. pag. 30. Schol. Stat. ad Theb. Lib. I. 402. *Quia occiderat avunculum ſuum Thoantem, matris fratrem, vel ut quidam volunt, Apharea. Manifeſtius tamen eſt, quod Menalippum fratrem ſuum, dum venaretur, occidit.* Idem tamen ad vers. 280. *Toxeum* eum fratrem appellat.

d *Peribœæ*] Ita quoque eam appellant Diodorus Lib. IV. pag. 240. Apollodorus Lib. I. pag. 28. Schol. Stat. ad Theb. Lib. I. v. 41. *Eurybœam* vocat.

e *Aprinea pelle*] Analogia poſtulare videtur *aprinâ*. ut à *caper caprinus*, *fiber*, *fibrinus*, *ita ab aper aprinus*. Gloſſ. Iſid. *Caſtorinum*, *vebrinum*. Lego, *fibrinum*. Schol. Juven. ad Sat. XII. 34. *Caſtorem bebrum dicit.* Reſtituo & ibi *fibrum*. Lucill. *Viſcus aprinum*. Gloſſ. Cyrill. Συάγριον, *aprinum*. Capella Lib. II. *Nunc criſtæ cum aprinis dentibus videbantur.* Varro IV. L.L. *Porcus aprinus*. Apicius Lib. VIII. cap. I. *Condimentum aprinum, perna aprina.* Confer Charis. Lib. I. Eſt tamen, cur non nihil addubites, ſi examines iſta in notis Tyronis & Senecæ p. 159. *Iantinum*, *Iantineum*. *Apruna*, *Aprugineus*. (Leg. *aprugneum*) p. 175. quibus addere poſſumus, *coccinus* & *coccineus*. Schol. Juven. ad Sat. III. 283. *Quod Græci coccinum ſive coccum dicunt, Latini veteres birrum vocarunt.* Lego *coccineum*. quod invenies apud Vet. interpret. Joſ. cap. 2. Quanquam triplici terminatione à *Carbaſus* formarunt *Carbaſeum*, *Carbaſinum*, & *Carbaſineum*: quorum poſtremum Varronis eſt apud Non. cap. XIV. Ita non tantum *ruſſus*, ſed & *ruſſeus* dixerunt. Petron. *Tunicâ veſtitum ruſſeâ.* Damnat tamen τὸ *ruſſeus* Chariſius Lib. I. Non curat ergo Grammaticos Palladius

opertus, alter leonina.) Tunc Adrastus [f] memor sortium suarum, jubet eos ad se perduci: [g] atque ita interrogavit, quid ita hoc cultu in regna sua venissent. Cui Polynices indicat se à Thebis venisse, & idcirco [h] se pellem leoninam operuisse, quod Hercules à Thebis genus duceret, & insignia gentis suæ secum [i] portare. Tydeus autem dicit se Oenei filium esse, & à Calydone genus ducere, ideo pelle aprina se opertum, significans aprum Calydonium. Tunc rex responsi memor, Argiam majorem dat Polynici, ex qua nascitur Thersander: Deipylam minorem dat Tydeo, ex qua nascitur Diomedes, qui apud Trojam pugnavit. At Polynices rogat Adrastum, ut sibi exercitum commodaret, ad paternum regnum recuperandum à fratre: cui Adrastus non tantum exercitum dedit, sed etiam ipse [k] cum aliis ducibus profectus est, quoniam Thebæ septem portis claudebantur. Amphion enim qui Thebas muro cinxit, septem filiarum nomine portas constituit. [l] Hæ autem fuerunt, [m] Thera, [n] Cleodoxe, Astynome, Astycratia, Chias, [o] Ogygia, Chloris.

LXX. *Re-*

Lib. IV. Tit. 13. *Colores hi præcipui, badius, aureus, albineus, russeus* &c. Nec Apul. Lib. 11. Met. *Russea fasciola succinctula.* In Judicio Coci & Pistoris, *Cervinam Actæon tollit, Meleager aprunam.*

f *Memor sortium suarum*] Extant illæ apud Eurip. Schol. ad Phœniss. v. 415. ubi hanc fabulam habes, ut & apud Zenob. I. 30. Apollod. Lib. III. p. 150.

g *Atque ita interrogavit*] Cl. Schefferus mallet, *atque irâ sive iratè interrogavit.* Nihil muto. Vide Not. ad cap. 2. Infr. cap. 89. *Apollo iratus ita respondit: Si Trojanorum* &c.

h *Se pellem leoninam operuisse*] Malim, tametsi probet illud Cl. Schefferus, *pelle leoninâ*, cum præcesserit modo, *pelle leoninâ opertus*. Si retinere tamen velis, non male illud Græcorum κατ' subaudieris. Hieron. Epit. Paulæ: *Quis inopum moriens non illius vestimenta obvolutus est?* Ita edidit Canisius, sed perperam, opinor, cum alii dederint, *vestimento.* De pelliceo amictu audi differentem Ampliss. Spanhem. in de Numm. Præst. p. 345.

i *Portaret*] Assentior Scheffero reponenti, *portare.*

k *Cum aliis ducibus*] Εὐςίχως idem, *cum aliis sex ducibus.* quod & Cl. Tollio venerat in mentem.

l *Hæ autem fuerunt*] Longè alia portarum nomina dedit Pausan. pag. 555. Edit. Wechel. & Apollod. Lib. III. pag. 154. Stat. VIII. Theb. vers. 353. & seqq.

m *Thera*]. Perperam *Lerta* dicitur cap. XI. Vide Apollodor.

n *Cleodoxe*] Κλεόδοξα est Apollodoro & Tzetzæ. Vide quæ notavi ad cap. XI.

o *Oggygia*] Scribe *Ogygia*. Schol. Stat. ad VII. Theb. 33. *Una enim porta ex septem Ogygia nuncupatur.* Etymol. Mag. Ὤγυγος, ἀρχαῖος βασιλεὺς Ἀθηναίων, ἀφ' οὗ καὶ Ὠγύγιαι πύλαι ἐν Θήβαις.

Ad

LXX. *Reges ſeptem Thebas profecti.*

ADRASTUS Talai filius ex Eurynome Iphiti filia, Argivus. Polynices Oedipodis filius ex Iocaſta, Menœcei filia, Thebanus. Tydeus Oenei filius ex Peribœa captiva, Calydonius. Amphiaraus [a] Oeclei, vel, ut alii autores dicunt, Apollinis ex [b] Hypermeſtra Theſtii filia, Pylius. [c] Capaneus Hipponoi filius ex Aſtynome [d] Talai filia, ſorore Adraſti, Argivus. Hippomedon [e] Neſimachi filius ex Mythidice Talai filia, ſorore Adraſti,

Ad CAP. LXX.

a *Oeclei*] Stemma ita recenſet Pind. Schol. ad Nem. od. IX. Μελάμποδος Ἀντιφάτης, οὗ Οἰκλῆς, οὗ Ἀμφιάραος. ut & Euſtath. ad Iliad. p. 239. Edit. Baſ. An legendum *Oiclis?* Apollod. Lib. III. Ἀμφιάραος Οἰκλέους. Malè interpres, *Oicleis filius.* Οἰκλέης. *Oicles*, ut *Themiſtocles* Θεμιστοκλέης. Poſſis tamen reſcribere ἀρχαικῶς *Oicli*, ut *Chryſi* infr. cap. 106. & *Themiſtocli*, aliaque id genus obſervata à Victorio in Cicerone. Conſule Popm. in de Antiq. Locut. Lib. I. cap. 9. Gronov. Obſerv. in Eccleſ. Script. Lib. I. cap. XI. Indicem magni operis inſcriptionum Gruteri, ubi *Iſidi*, *Nepoti*, *Jovi*, *Tonanti*, & ſimilia gignendi caſu uſurpata habes, ut *Chremi* apud Terent. Andr. II. 2. 31. Servius ad Æn. I. 34. *Detrahitur autem S tertiæ declinationis genitivo.* Immo tolerabile etiam *Oïclei*, ut *plebei* in vett. inſcript. & Vell. Lib. II. 44. *Herculei* in Catull. Carm. 36. quod ab *Herculeus* Æolicâ terminatione tractum procul dubio. *Oiclei* ergo genitivus erit ob *Oicleus*. Quod ſi vel per ſomnium veniſſet in mentem veteri Horatiano Comment. non ſcripſiſſet ad od. 15. Lib. I. *Achillei & Ulyxei veteres dixerunt ad ſimilitudinem fortaſſis diei & faciei.* Melius alter, qui ſe Acronem facit: *Veterum declinationes iſta habent, Achillei, Ulyſſei, ab Achilleus, Ulyſſeus.* Certè à recto Οἰκλεὺς declinaſſe Οἰκλέα videri poteſt Apollod. ipſe Lib. III. pag. 160. Πρὸς Οἰκλέα παραγίνεται. Sed rectius ab Οἰκλῆς dicas eſſe. Imo Ovid. ſi audias Lib. III. καθιοτεχνίας vers. 13. nihil mutes: *Sic ſcelere Oeclides Talaoniæ Eriphyles Vivus, & in vivis ad Styga venit equis.* & Lib. VIII. Met. v. 316. *Et adhuc à conjuge tutus Oeclides.* Lactant. ad III. Theb. Stat. 620. *Oeclides. Amphiaraum dicit Oeclei filium.* Perperam ergo apud eundem ad Lib. I. 42. *Lyncæi & Hipermneſtræ filius* dicitur. Quanquam ſynæreſis illa ligatæ magis, quam ſolutæ orationi conveniat. Sic *Phæton* pro *Phaëton* dixit apud Quintil. Varro, & Ovid. Metam. ſi vulgatis edd. credas, *Æta* pro *Æeta*. Ab Euſtath. ad Hom. Catal. vers. 73. Ἰοκλῆς hic Oecleus dicitur. Adde quæ notamus ad cap. 128.

b *Hypermeſtra*] Ita & cap. 73. ſed cap. 250. matrem ejus *Clytemneſtram* appellat. Ὑπερμνήστρα eſt Diodoro Lib. IV. & Theſpii filia, quem in Theſtium mutat Palmerius, & rectè quidem. Vide Apollod. Lib. I. pag. 24. & quæ dicta ſunt ad cap. 14.

c *Capaneus*] Schol. Stat. ad Theb. Lib. I. vers. 45. *Capaneus, ut alii putant, Hippote Aſtimoniæ filius.* Lege, *Hipponoi & Aſtynomiæ.*

d *Talai*] Schol. Hom. ad Od. Λ. 325. Ἴφιος θυγατέρα facit.

e *Neſimachi*] *Ariſtomachus* hic eſt Apollodoro Lib. III. Nihil tamen mutandum. Schol. Stat. ad Lib. I. Theb.

 vers.

sti, Argivus. Parthenopæus, [f] Meleagri filius, ex Atalanta Jasii filia, ex monte [g] Parthenio, Arcas. Hi omnes duces apud Thebas perierunt, præter Adrastum Talai filium: is enim [h] equi beneficio ereptus est. qui postea filios eorum armatos ad Thebas expugnandas misit, ut injurias paternas vindicarent, eo quod insepulti jacuerant Creontis jussu, qui Thebas occuparat, fratris Jocastes.

LXXI. *Septem [a] Epigoni, id est, filii.*

ÆGIALEUS Adrasti filius ex [b] Demoanassa, Argivus. Hic solus periit ex septem, qui exierant: quia pater [c] exuperaverat, pro patre [d] vicariam vitam dedit. cæteri sex victores redierunt. Thersander Polynicis filius ex Argia Adrasti filia, Argivus. Polydorus Hippomedontis filius, ex Euanippe Elati filia, Argivus. Alcmæon, Amphiarai filius, ex Eriphyle Talai filia, Argivus. [e] Thesimenes Parthenopæi filius ex Clymene nympha, Nysius. * Poly-

vers. 44. *Hippomedon Nesimachi & Nausicæ filius.* An & in Hygino pro *Mythidice* reponendum sit *Nausicâ* vel *Nausicae*, examinandum relinquo lectori.

f *Meleagri filius*] Vid. Not. ad cap. 99. Sunt qui *Talai* fuisse filium tradiderint. Vid. Schol. Sophocl. ad Oedip. Colon. vers. 1316. Cum Hygino facit Schol. Stat. ad I. Theb. vers. 45.

g *Partheno*] *Parthenio* scribendum ex cap. 99. quod visum quoque Cl. Scheffero est.

h *Equi beneficio*] Quem longe velocissimum habuit ex seminio Arionis, ut scribit Philargyrius ad Lib. III. Georg. 122. Stat. IV. Theb. vers. 43. & Hom. Iliad. ψ. 346. Propert. Lib. II. El. 25. Apollod. Lib. III. Arionem ipsum ei dant. Consule ad Homeri locum Schol. & ad Hesiod. Asp. pag. 197. Edit. Heins. Tzetzen ad Lycophr. p. 123.

Ad CAP. LXXI.

a *Epigoni*] Ἐπιγινόμενοι Eratostheni Καταστερ. cap. 25. Οἱ ἀμφὶ Hesychio in Κάδμειοι. Vid. Homeri Schol. ad Iliad. Δ. vers. 405. Usurpant id vocabulum, ut Latinum, etiam Cicero & Mela. Pariter Just. XII. 4. *Hæc suboles nomen habuit Epigoni.*

b *Demoanassâ*] Malim, *Demonassa.* quod vocabulum occurrit cap. 14. 97. & 102.

c *Exuperaverat*] Barth. ex membranis suis: *quia pater sex superaverat.* Haud dubito, quin verior futura sit lectio, si scripseris: *quia pater ex septem superaverat.* Nam præter Adrastum ἐν τῇ προτέρᾳ στρατείᾳ οἱ μὲν ἄλλοι ἓξ στρατηγοὶ ἀπώλοντο, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, ὅτε οἱ ἐπίγονοι, μόνος ὁ Ἀδράστου παῖς Αἰγιαλεὺς ἀπώλετο, ut præter alios tradit etiam Pind. Schol. Hyg. cap. 10. *Quæ ex septem superaverat.*

d *Vicariam vitam dedit*] Vicarium est, quod quis vicem alterius facit. Sic cap. 51. *Uxor se Alcestis obtulit, & pro eo vicariâ morte interiit.* Cap. 243. *Vicariâ morte obiit.* Apulej. II. Metam. *Vicariam pro me lanienam susceptavit.*

e *Thesimenes*] *Promachum* hunc appel-

[f]Polynices Oedipodis filius, anno peracto, regnum ab Eteocle fratre, Adrasto Talai filio adjutore, repetit, cum septem ductoribus, & Thebas oppugnarunt. Ibi Adrastus beneficio equi profugit. Capaneus contra Jovis voluntatem Thebas se capturum dixit: & cum murum ascenderet, fulmine ab Jove est percussus. Amphiaraus cum quadriga terra est devoratus. Eteocles & Polynices inter se pugnantes, alius alium interfecerunt. His inferiæ communes cum fiunt, Thebis fumus separatur, quod alius alium interfecerunt. reliqui perierunt.

LXXII. *Antigona.*

CREON Menœcei filius edixit, ne quis Polynicen, aut qui una venerunt, sepulturæ [a] traderet, quod patriam oppugnatum venerint. Antigona soror & Argia conjunx, clam noctu Polynicis corpus sublatum, in eadem pyra, qua Eteocles [b] sepultus est, imposuerunt: quæ cum à custodibus deprehensæ essent, Argia profugit, Antigona ad regem est perducta. Ille eam Hæmoni filio, cujus sponsa fuerat, dedit interficiendam. Hæmon amore captus, patris imperium neglexit & Antigonam [c] ad pastores demandavit; ementitusque est, se eam inter-

pellat Apollod. Rectè vidit Cl. Schefferus duos heic desiderari, *Diomeden* Tydei, & *Sthenelum* Capanei filium. Apollodorus, omisso Polydoro, Hippomedontis filio, pro eo duos alios, Amphilochum alterum Amphiarai, & Eurypylum Mecistei filium Epigonis accenset, atque adeo octo numerat. Eustath. ad Hom. Iliad. p. 323. Edit. Bas. Stratolaum appellat Parthenopæi filium, & Epigonos novem agnoscit.

f *Polynices*] Et hoc esse ex illis, quibus hic scriptor stolidè à glossatore aliquo interpolatus est non uno loco, libenter credo Cl. Scheffero. Spuriam hanc esse laciniam satis arguit cap. 68.

Ad CAP. LXXII.

a *Traderent*] Lego, *Traderet*. Præcessit enim, *ne quis*. De figurâ illâ, quâ nomen multitudinis licet singularis formæ sit, cum plurali interdum verbo convenit, non puto heic cogitandum.

b *Sepultus est*] Cl. Schefferus mallet, *repositus est*. Non puto esse necesse. Nam etiam combustio est sepultura. Vide Cl. Cuperi Observat. Lib. I. cap. 7. & Borremansii Var. Lect. cap. 9. Florus Lib. III. cap. 21. *Tantum non eodem igne sepelitur*. Noster infr. cap. 171. *Ne ab igni obrueretur.*

c *Ad pastores demandavit*] Notat Barth. Advers. Lib. VIII. 6. *demandare* huic scriptori esse ablegare. Cap. 199. *Orestœn Ægisthus necandum demandavit*. Cap. 117. *Demandavit in Phocide Strophio*. Ita & *mandare* usurpat cap. 184. *Merope filium, quem ex Cresphonte habebat, absconsè ad hospitem in Ætoliam mandavit*. Eadem significatione

τὸ

terfeciſſe. Quæ cum filium procreaſſet, [d] & ad puberem ætatem veniſſet, Thebas ad ludos venit. Hunc Creon rex, quod ex Draconteo genere omnes in corpore inſigne habebant, cognovit. Cum Hercules pro Hæmone deprecaretur, ut ei ignoſceret, non impetravit. Hæmon ſe & Antigonam conjugem interfecit. At Creon Megaram filiam ſuam Herculi dedit in conjugium: ex qua nati ſunt [e] Theremachus & Ophites.

LXXIII. *Amphiaraus, Eriphyla, & Alcmæon.*

AMPHIARAUS Oeclei & Hypermeſtræ Theſtii filiæ filius augur, [a] qui ſciret, ſi ad Thebas oppugnatum iſſet, ſe inde non rediturum, itaque celavit ſe conſcia Eriphyle conjuge ſua, Talai filia. Adraſtus autem, ut eum inveſtigaret, [b] monile aureum ex gemmis fecit, & mune-

τὸ *dare* venit Fulgentio cap. 7. Lib. III. *Unde & ad Lycomedis regiam datur.* Adde quæ notavimus ad cap. 3.

d *Et ad puberem*] Barthius ad Stat. Tom. II. 923. *Iſque ad* &c. nihil mutem. Vide Not. ad cap. 8. & 77.

e *Theremachus & Ophites*] Ita nominat quoque eos cap. 31. & 32. Sed vide quæ obſervavi ad locum priorem.

Ad CAP. LXXIII.

a *Qui ſciret*] Micyllus conjicit, *cum ſciret.* Cl. Schefferus, *quia ſciret.* Sed nihil mutandum. *Qui* heic valet idem, quod *quia* vel *eo quod.* Nepos: *Atticus, qvi civitatem ſervatam cuperet, pecuniam numeravit de ſuo.* Eodem ſenſu *ut qui* uſurparunt. Quod etſi notiſſimum eſt, non advertit tamen Criticos in loco Vellejano Lib. II. cap. 38. *Ut quæ facilius, quam partibus, ſimul univerſa conſpici poſſint.* Quis non aliquid conjecturatum huc, velut in ſymbolam, contulit? Atqui locus ſatis apertus eſt, nec ullâ indiget emendatione. Hoc enim dicit: *Quoniam ea in unum locum contracta facilius, quam per partes & variè diducta, capi animoque infigi poſſunt.* Curt. Lib. V. cap. 3. *Ut quibus etiam cum loco dimicandum eſſet.* Juſtin. Lib. II. cap. II. *Cædunt, ſternuntque omnia, ut qui ſciant ſe pugnare non ſpe victoriæ, ſed in mortis ultionem,* Plin. Lib. V. ep. 8. *Ut qui ſermunculis etiam fabelliſque ducantur.* Sed abire in alia omnia Nobiliſſimum Heinſium video in caſtigationibus ſuis; cujus nos judicio libenter cedimus. Idem tamen haud ægrè dat nobis cap. 17. non fuiſſe ſollicitandum iſtum locum, *petenſque conſulatum pæne omnium civium ſuffragiis factus eſt.* hoc eſt, conſul factus eſt. Ellipſis hæc tam elegans, quam non protrita. Victor Cæſar. cap. 37. *Poſt quem Probum in Illyrico factum accepere.* h. e. imperatorem factum. Cælius ad Ciceronem epiſt. 4. *Inde Hirrum cuncti jam non faciendum flagitare.* h. e. non faciendum ædilem. Fruſtra heic ſunt viri eruditi. Optimus verborum ſuorum interpres ipſe Cælius, cujus ſunt illa epiſt. 3. *Nam me, ſi fio, forſitan cum locupletiore referam.* Epiſt. 6. *Optimus quiſque eum non fecit.*

b *Monile aureum ex gemmis*] Si aureum, quomodo ex gemmis erat factum? Scilicet *ex gemmis facere*, nihil aliud eſſe, quam cum gemmis ſive gemmatum facere, gemmis diſtinguere. Ge-

muneri dedit ſorori ſuæ Eriphylæ: quæ doni cupida, conjugem prodidit. Amphiaraus Alcmæoni filio ſuo præcepit, ut poſt ſuam mortem pœnas [c] à matre exequeretur. qui poſtquam apud Thebas [d] terra eſt devoratus, Alcmæon memor patris præcepti, Eriphylen matrem ſuam interfecit; quem poſtea furiæ exagitarunt.

LXXIV. *Hypſipyle.*

SEPTEM ductores qui Thebas oppugnatum ibant, devenerunt in Nemeam, ubi Hypſipyle Thoantis filia in ſervitute puerum [a] Archemorum ſive Ophelten, [b] Lyci regis filium, nutriebat. Cui reſponſum erat, ne in terra

Geminum germanum eſt illud cap. 166. *Soleas aureas ex adamante fecit.* Ter. Eun. v. 4. *Quo pacto ex jure heſterno panem atrum vorent.* Donatus: *Ex pro cum poſitum eſt.* Varro R. R. III. *Pullis opponitur naſturtium ex aquâ in vas.* Nihil hac locutione frequentius apud Sammonicum, Plinium, Celſum, Scribonium Largum, & Macrum etiam; ut cap. 12. *Omnia deinde ſimul bene trita ex melle jugabis.* Quin aureum fuerit illud monile dubitandum non eſt. Poëta neſcio quis apud Clementem Strom. II. pag. 388. Ἣ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα. Quantorum malorum poſt Eriphylæ mortem extiterit cauſa, legere eſt apud Parthenium cap. 26. Erot. Non ab Adraſto, ſed Vulcano confectum hoc monile narrat Lactant. II. Th. Stat. vers. 272. ubi plenam hujus infauſti cimelii hiſtoriam habes.

c *A matre exequeretur*] H. e. *exigeret.* Vide notata ad cap. 58.

d *Terrâ eſt devoratus*] Schol. Pind. ad Olymp. od. VI. Ἀμφιάραος γὰρ κατεπόθη σὺν τοῖς ἵπποις ἐν Ὠρωπῷ πόλει τῆς Βοιωτίας. Hinc ludi in illâ urbe inſtituti, quos Ἀμφιαράεια appellarunt, ut idem annotat ad od. VIII. Locum, ubi terræ hiatu fuit abſorptus cum curru Ἅρμα vocatum tradit Pauſanias Bœot. Urbem facit Hom. Schol. ad Catalog. vers. 6. ut & Lactant. ad Stat. Theb. VIII. vers. 206, appellatque *Amphiarma* cum Homero, ut ait. quod falſum eſt. Ἅρμα enim à poetâ vocatur loco modo laudato. Corrige ergo *Harma.* quo nomine & ab Heſychio & Etymologo quoque ſignatur in voce Ἅρμα. Caſum hunc infelicem eleganter deſcribit Stat. ſub finem Lib. VII. Theb.

Ad CAP. LXXIV.

a *Archemorum ſive Ophiten*] Lege *Ophelten* ex Tzetze in Lycophron. Apollod. Lib. I. pag. 40. & III. 152. Schol. Pind. Hypotheſi Nem. Lactantio in Stat. Theb. Lib. IV. 717. Apollodor. Ἀμφιάραος δὲ εἶπεν ἐκείνοις τὸ σημεῖον τοῦτο τὰ μέλλοντα προμαντεύεσθαι. Τὸν δὲ παῖδα Ἀρχέμορον ἐκάλεσαν. Notat Faber: Ἀγχέμορον *legi debet propter Etymologiam.* Audacter ſatis. *Archemorus* enim ab omni antiquitate appellatur. Schol. Pind. Hypothes. Nemeon. Ἀμφιάραος δὲ τούτοις μαντευόμενος Ἀρχέμορον αὐτὸν ἐκάλεσεν, ὅτι αὐτοῖς ἀρχὴ μόρου ἐγένετο ὁ τοῦ παιδὸς θάνατος. Hæc ergo eſt Etymologia.

b *Lyci*] *Lycurgi* filius eſt ſcriptoribus, quos modo adduxi. Suſpicatur Cl. Schefferus vitium eſſe ortum ex ſcripturæ compendio, quod vero valde

ra puerum deponeret, antequam poſſet ambulare. Ergò ductores ſeptem, qui Thebas ibant, aquam quærentes, devenerunt ad Hypſipylen: eamque rogaverunt ut eis aquam demonſtraret. Illa timens puerum in terram deponere, [c] apium altiſſimum erat ad fontem, in quo puerum depoſuit: quæ dum aquam eis tradit, draco fontis cuſtos puerum exedit. At draconem Adraſtus & cæteri occiderunt, & Lycum pro Hypſipyle deprecati ſunt, ludoſque puero funebres inſtituerunt, qui [d] quinto quoque anno fiunt, in quibus victores [e] apiaciam coronam accipiunt.

LXXV. *Tireſias.*

[a] IN Monte Cyllenio Tireſias [b] Eueris filius, paſtor, [c] dra-

de eſt ſimile. Hyginum, ni fallor, intellexit quoque Schmidius Prolegom. in Nemeonicas: *Alii Lyri & Eurydices (puto eſſe perperam lectum Lyri pro Lycurgi) fuiſſe filium volunt.* Sed & ipſe perperam *Lyri* pro *Lyci* legit. Deprehendes idem vitium cap. 273. & 15. In honorem Pronactis ludos ab illis inſtitutos quidam voluere. Vide Ælian. Var. Hiſt. Lib. IV. cap. 5.

c *Apium altiſſimum erat ad frontem, in quo*] Scribere debuiſſet, *quod apium altiſſimum erat ad fontem, in eo* &c. Fontem illum *Langiam* appellat Statianus interpres.

d *Quinto quoque anno*] Hoc falſum eſt. Schol. Pind. Hypoth. Nem. Καὶ ἔστι τριετὴς, πλήρωμος μηνὶ πανέμῳ. Scribendum ergo eſſet, *tertio quoque anno.* Intra quam periodum recurrebant etiam Iſthmia, de quibus tamen Plinius Lib. IV. cap. 5. *Iſthmi pars altera cum delubro Neptuni quinquennalibus inclyto ludis.*

e *Apiaciam coronam*] Vide Epigram. Archiæ Lib. I. Anthol. Heſych. Σελίνου στέφανος, πένθει προσήκων. ἀλλὰ τοῦτο καὶ ἐν τῷ Ἰσθμικῷ ἀγῶνι ἐχρήσαντο αὐτῷ. Hypoth. Nem. Pind. Ὁ δὲ στέφανος ἐκ χλωρῶν πλέκεται σελίνων. διαφέρει δὲ τοῦ κατὰ τὸν Ἰσθμόν. Καθόσον ἐκεῖνος ἔχει τὰ σέλινα *. Scrib. ξηρὰ σέλινα. Adde Suid. Parœm. à Scotto coll. Cent. XII. 65. Schol. Pind. διὰ τὸ καταχθόνιον εἶναι τὸ φυτόν. Νέμειον ἄνθος appellat Sibylla Lib. V.

Ad CAP. LXXV.

a *In monte Cyllenio*] Hom. I. Schol. ad Odyſſ. K. 499. & Tzetzes in Lycophron. in *Cithærone* contigiſſe id ſcribunt. Lactant. ad Stat. Theb. Lib. II. vers. 96. cum Hygino, unde cum non paucis etiam hanc fabulam tranſſcripſit: *In monte Cyllenio Tireſias dracones cocuntes calcaſſe dicitur.* Etiam Apollod. Lib. III. Κυλλήνην appellat.

b *Eurimi*] Etiam heic *Eueris* vel *Eueri* reponendum, ut cap. 68. quod & Meurſius ad Phlegontis cap. 4. vidit, ubi corruptè *Eumaris* dicitur filius, ut *Pericli* adhuc vitioſius apud Lactant. *Eurymi* filius fuit Telemus, de quo cap. 128. *Eueri* ἀρχαϊκῶς, ut *Achilli*, & ſexcenta alia, per apocopen, ut cenſet Donatus.

[c] dracones venerantes dicitur baculo percussisse, [d] alias calcasse: ob id in mulieris figuram est conversus: postea monitus à sortibus, in eodem loco dracones cum calcasset, [e] redit in pristinam speciem. Eodem tempore inter Jovem & Junonem fuit jocosa altercatio, quis magis de re venerea voluptatem caperet, masculus, an fœmina: de qua re Tiresiam judicem sumpserunt, qui [f] utrumque erat

c *Dracones venerantes*] Recte Micyllus: *Venerantes pro coeuntes videtur posuisse à Venere deducto verbo.* Anton. Liber. cap. 17. Τὰς ἐν τῇ τριόδῳ μιγνυμένας ὄφεις ἐντυχὼν ἀπέκτεινε. Barthius: *Venerantes hujus scriptoris phrasi est Venerem exercentes, cujus ego verbi exemplum, nusquam tamen vidisse memini.* Scioppius sic plebem Romanam locutam censet in Famiani Infamiâ, sed unico hoc Hygini exemplo nixus, quem Augustæi ævi scriptoribus parum criticè accenset. Opportunè me monuit illustris Heinsius huc pertinere illa ex Gloss. Vett. Ἀφροδισιαστὴς *venerosus.* & *venerosus* Ἀφροδισιαστής. Sed illis[*], opinor, magis adhuc ista Petron. Fragm. Trag. p. 49. ed. Blau. *Sed ego non mehercules corporaliter autem, aut propter res venenerarias curavi.* Pro *autem*, quod omiserunt Patavini, legerim, *eam.* Cyprianus de Aleatoribus: *Sciens quoniam foris maleficus & venerarius.* Quo loco *venerarium* esse putat Pamelius, qui veneratur idola. At mihi certum legendum, *venenarius* h. e. φαρμακεύς. Occurrit ea vox apud Sueton. Neron. cap.33. Apul. Apolog. & Schol. Juv. ad Sat. 3. vers.33. Respexit locum Apocalypf. cap. XXII. vers. 15. Sixtus II. Serm. de Divit. *Quo magis augetur, & cum suis amatoribus venerata fuerit.* Quem locum debemus Reinesio.

d *Alias calcasse*] Cl. Schefferus legendum arbitratur: *percussisse alias, alias calcasse.* Potuit sane fæminino genere τὸ *draco* (quanquam posteriores maluerunt *dracæna*, ut *leæna*) usurpasse, ut olim, *hic* & *hæc leo, latro, fullo, nepos, gallus, lupus* veteres frequentabant, observante Servio ad Georg. III. 245. Æn. V. 610. VIII. 64. XII. 519. Quibus addi possunt, quæ Festus notavit in *Masculino genere* & *Recto fronte.* Sed Ovid. III. Met. 324. Phlegon cap. 4. Fulgent. Lib. II. Mythol. Schol. Hom. ad Odyss. K. 499. duos tantum fuisse angues tradunt, quos percusserit Tiresias. Quamobrem suspicor illa, *alias calcasse* à glossâ esse ejus, qui voluerit diversas conjungere sententias, ut factum cap. 14. & 139. nisi mox inferret, *cum calcasset.* Quod tamen Tiliobrogam in Obs. ad Lactant. comment. non movit, quo minus, ut glossema, delere ista verba & ipse quoque juberet. Potuit sane percussisse eos prius, quos postea calcaverit. Non recuso ergo, quin cancellentur, vel certè illa, *percussisse alias.* Nam in Lactantio solius calcationis fit mentio.

e *Redit in pristinam speciem*] Lactantius: *deinde monitus sortibus in eundem locum * rediit in figuram pristinam.* Suppleo lacunam ex Hygino: *in eundem locum reversus dracones cum calcasset, rediit* &c. In Hygino rescribo ex Lactantio *rediit.* quod & Schefferus maluerat. Tzetzes: Ἀνεῖλε τὴν θήλειαν, καὶ γέγονε γυνή. εἶτα τὸν ἄῤῥενα, καὶ ἐγένετο πάλιν ἀνήρ. Eadem invenies apud Didymum ψευδώνυμον.

f *Utrumque erat expertus*] Lactantius: *Qui expertus fuerat utrumque sexum.* Et in Argum. Lib. III. Met. *Qui utramque naturam maris ac fœminæ fuerat expertus.* Inserendum ergo Hygino τὸ *sexum.* Hom. Schol. μετέσχε ἑκατέρων, ἀνδρὸς puta καὶ γυνῆς. vel legendum, *utramque*, & referendum ad voluptatem rei Venereæ. Ovidius: *Venus huic erat utraque nota.* Κοινωνεῖν Ἀφροδίτης ἑκατέρας id dicit Ælian. Anim. I. 25.

g Cum

erat expertus. Is [g] cum ſecundum Jovem judicaſſet, Juno irata, [h] manu averſa eum excæcavit. At Jovis ob id fecit, ut [i] ſeptem ætates viveret, vateſque præter cæteros mortales eſſet.

LXXVI. *Reges Thebanorum.*

CADMUS Agenoris filius, Amphion Jovis, Polydorus Cadmi, Laius Labdaci, Pentheus Echionis, [a] Creon Menœcei, Oedipus Laii, Polynices Oedipi, Lycus Neptuni, Eteocles Oedipi, Zethus Jovis, Labdacus Polydori.

LXXVII. *Le-*

g *Cum ſecundum Jovem judicaſſet*] Lactantius: *cum Jovi judicaſſet.* Lege *adjudicaſſet* cum Nob. Heinſio. Sententia eſt, cum victoriam litis Jovi decreviſſet, cum ſecundum illum litem dediſſet. Sic cap. 164. *Secundum eam judicatum eſt.* Fulg. Lib. II. *Dixit tres uncias habere virum amoris, & novem fœminam.* Phlegon: *Decem in partes voluptate iſta diviſâ, unam viro, novem mulieri obtingere.* Lactant. *Novem partibus libidinis dixit fœminam potiorem, & unâ virum.* Quæ conveniunt cum verſibus, qui ab Apollodoro referuntur: Οἵην μὲν μοίρην δέκα μοιρῶν τέρπεται ἀνὴρ, Τὰς δὲ δέκ' ἐμπίμπλησι γυνὴ τέρπουσα νόημα. Sed quomodo eos cum proxime præcedenti narratione conciliabis, *novem partes mares, decem mulieres ſentire?* Scribendum ergo λείπεται ἀνὴρ, aut ſtatuendum aliquid deeſſe, quo alios aliter ſentire indicaverit. Sed verius puto illos verſiculos à Gloſſatoris alicujus manu eſſe, qui apud Hom. Schol. ita leguntur: Οἵην μὲν μοῖραν δεκαμοίρων τέρπεται ἀνὴρ, Τὰς δέκα δ' ἐμπίπλησι γυνὴ τέρπουσα νόημα. Corrige δέκα μοιρῶν. Docti viri inter λείψανα Heſiodi ex Lycophr. Schol. hos verſus citant. Ego illos pag. 100. Edit. Baſ. hunc in modum adduci inveni: Καὶ ὁ τῆς Μελαμπόδης (Leg. Μελαμποδίας) ποιητὴς ὡς ἀπὸ Τειρεσίου φησίν. Οἵην μὲν &c. In cæteris συμφωνεῖ Didymo illi perſonato, non Apollodoro. Dicat etiam ſententiam ſuam Juvenalis Schol. *Una*, ait ad Sat. VI. 753. *uncia libidinis eſt in maſculis, undecim in fœminis.* Iſidor. Lib. XI. cap. I. *Libidinoſiores viris fœminæ ſunt tam in mulieribus, quam in animalibus. Unde nimius amor apud antiquos fœmineus vocatur.*

h *Manu averſâ eum excæcavit*] Statianus Schol. Lactantius: *Illa irata manus ejus præcidit, & excæcavit.* Quis præter hunc Grammaticum manus ei præciſas dixit? Videtur deceptus fuiſſe Græcâ voce, πηρὸς, quæ & cæcum & mutilatum ſignificat.

i *Septem ætates*] Lactant. *Jupiter fecit, ut ſeptem ætates viveret, vateſque præter cæteros mortales veraciſſimus haberetur.* De ſeptem ætatibus conſentit Phlegon cap. 4. Notat ibi Meurſius Agatharchidem quinque tantum, Lucianum ſex ei tribuiſſe. Addo ego ex Tzetze in Lycophr. p. 112. à quibuſdam dictum eum novem vixiſſe ætates.

Ad CAP. LXXVI.

a *Creon Menœtii*] *Menœcei* eſſe legendum dictum jam ſuperius. Habuit hic Creon etiam filium *Menœceum* avo cognominem. Vide Pauſan. pag. 577. & quæ notavi ad cap. 67.

Ad

LXXVII. *Leda.*

JUPITER Ledam [a] Thestii filiam, [b] in cygnum conversus, ad flumen Eurotam compressit, [c] & ex eo peperit Pollucem & Helenam; ex Tyndareo autem Castorem & Clytemnestram.

LXXVIII. *Tyndareus.*

TYNDAREUS, [a] Oebali filius, ex Leda Thestii filia

Ad CAP. LXXVII.

a *Thestii*] Apollon. Scholiastes ad Lib. I. vers. 146. *Thespium* appellat, perperam, ut puto.

b *In cygnum*] Illâ in anserem commutatâ. Virg. Ciri: *Ciris Amyclæo formosior ansere Ledæ.* Vide Not. ad Astron. II. 8.

c *Et ex eo peperit*] Barthius corrigit, *& ex eâ peperit*, notatque etiam parere de viris dici. Id licet verissimum sit, heic tamen locum habere non posse liquet ex membro sequenti. Melius Cl. Schefferus, *ea ex eo.* vel Micyllus, *quæ ex eo.* Ego tamen non audeo quicquam mutare. Supr. cap. 72. *Quæ cum filium procreasset, & ad puberem ætatem pervenisset.* Ut ibi *is*, sive *filius*, ita heic *ea*, vel *Leda* subaudiendum puto. Nec absimile illud cap. 191. *Quem hospitio excepit, atque ducem dedit.* pro *ei dedit.* Lactant. ad I. Theb. Stat. *Huic filia Psamate fuit, cum quâ Apollo concubuit, de quo compressu edidit* &c. subaudi extrinsecus, *ea.* Vet. Interpres Luc. cap. 15. *Et adhæsit uni civium regionis illius, & misit illum* &c. Intellige, *& is* &c. Sulpicius Severus Lib. I. Histor. Sacr. *Si quis servum proprium servamve percusserit, exque eo ictu obierit.* sc. *is.* Vide & Not. ad cap. 8. Ad fabulæ accuratiorem intellectum consulendus Tzetzes in Lycophr. p. 21. Edit. Basil. Vinetus ad Auson. Epigr. 55. Hyg. Astron. II. 8. Eratosthenes Καταστερ. cap. 25. Schol. Arat. p. 38. Ed. Lond. ubi corruptè Νεμέασιν pro Νεμέσει ediderunt. Schol. Callim. ad Hymn. Dian. vers. 232. Ῥαμνοῦς δῆμος Ἀττικῆς, ἔνθα τῇ Νεμέσει ὁ Ζεὺς συνεκαθεύδησεν. ἥτις ἔτικεν ὠόν. ὅπερ εὑροῦσα ἡ Λήδα ἐθέρμανε, καὶ ἐξέβαλε τοὺς Διοσκούρους καὶ Ἑλένην. Schol. German. Cycno. *Cycnum dicunt inter astra constitutum, eo quod Jupiter in cygnum transfiguratus evolaverit in ramum Atticæ regionis, ibique compresserit Nemesin, quæ & Leda dicitur (ut refert Crates Comœdiarum scriptor) quæ enixa est ovum, unde nata est Helena.* Pro *ramum* lege *Rhamnunta.* Quod video jam observasse Adr. Junium Animad. Lib. I. cap. 15. ubi optimè auctorum discordiam conciliat de Ledâ fabulosâ & Nemesi Helenæ matribus. Schol. Pind. ad Nem. od. x. pag. 326. Ὁ μὲν Ἡσίοδος ἀμφοτέρους Διὸς εἶναι γενεαλογεῖ. ὁ δὲ Πίνδαρος ἑτέροις τῶν ἱστορικῶν ἐξακολουθήσας, τὸν μὲν Πολυδεύκην ἐκ Διὸς, τὸν δὲ Κάστορα ἐκ Τυνδάρεω εἶναι φησίν. ὡς καὶ Ἡρακλῆς μὲν ἐξ Ἀλκμήνης καὶ Διὸς, Ἰφικλῆς δὲ ἐξ Ἀμφιχάρεως (Leg. Ἀμφιτρύωνος). λέγεται γὰρ τοῦτο, ὅτι Πολυδεύκης καὶ Ἑλένη ἐκ Διός εἰσι καὶ Λήδης. Κάστωρ δὲ ἐκ Τυνδάρεω. ὁ μέντοι Ἡσίοδος, οὔτε Λήδας, οὔτε Νεμέσεως δίδωσι τὴν Ἑλένην ἀλλὰ θυγατέρα Ὠκεανοῦ καὶ Διός. Locus defectus est. Deest nomen filiæ Oceani. Schol. Horat. in Art. Poët. *Gemino ovo dicit respiciens ad cygnum. Duo enim ova peperisse dicitur Leda, alterum ex Jove, sub specie cygni, ex quo nati sunt Pollux & Helena; alterum ex Tyndaro, ex quo Castor & Clytemnestra.*

Ad CAP. LXXVIII.

a *Oebali*] Filius hic Perieris erat. Vide genealogiam apud Eustath. in Il. p. 221.

lia procreavit Clytemneſtram & Helenam. Clytemneſtram Agamemnoni Atrei filio dedit in conjugium. Helenam, propter formæ dignitatem, complures [b] ex civitatibus in conjugium proci petebant. [c] Tyndareus cum repudiaret filiam ſuam Clytemneſtram, & ab Agamemnone vereretur, timeretque ne quid ex ea re diſcordiæ naſceretur, monitus ab Vlyxe, jurejurando ſe obligavit, [d] & arbitrio Helenæ poſuit, ut, cui vellet nubere, cororam imponeret. [e] Menelao impoſuit, [f] ut cui Tyndareus eam dedit uxorem, regnumque [g] moriens Menelao tradidit.

LXXIX. *Helena*.

THESEUS, Ægei & Æthræ Pitthei filiæ filius, cum Pirithoo Ixionis filio Helenam Tyndarei & Ledæ filiam virginem, de fano Dianæ ſacrificantem rapuerunt, & detulerunt [a] Athenas in pagum Atticæ regionis. Quod Jovis eos cum vidiſſet tantam audaciam habere, ut ſe ipſi ad periculum offerrent, in quiete eis imperavit, ut peterent ambo à Plutone Pirithoo Proſerpinam in conjugium.

b *Ex civitatibus*] Barth. ex MS. *ex vicinis regibus.* Cl. Schefferus conjicit, *ex vicinis civitatibus*, vel *vicinitatibus.* Si tam prope ad vulgatam ſcripturam accederet, non deterius foret, *optimatibus.* Hom. Schol. ad Iliad. B. 339. Τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀρίστων ἐπὶ μνηστείαν τῆς Ἑλένης παρόντων διὰ γένος καὶ κάλλος.

c *Tyndareus cum*] Difficillimus locus, quem ſatis clarum fore cenſet Cl. Schefferus, ſi ita conſtituas: *Tyndareus cum (repudiarat filiam*] *ſuam Clytemneſtram) & ab Agamemnone peteretur, timeretque* &c. Ego ἐπέχω. Tantum moneo τὸ *&* poſt *Clytemneſtram* non comparere in Micylli editione. Apertius hæc narrantur ab Apollod. Lib. III. & Scholiaſte Hom. loco jam dicto.

d *Et arbitrio.*] Fort. *& in arbitrio.*

e *Menelao impoſuit*] Ante hæc verba pro inciſo poſui τελείαν στιγμήν. Conjicit præterea Micyllus legendum eſſe, *Quæ Menelao.* Schefferus, *ea Menelao.* Geminum & germanum huic eſt, quod de Segobrigiorum regis filiâ narrat Juſtin. XLIII. 3.

f [*Ut cui Tyndareus*] Τὸ *ut* delet Cl. Schefferus. Poteſt ſanè videri ex ultima ſyllaba vocis *poſuit* natum. Tollius conjicit, *cui &.*

g *Moriens Menelao*] Deleatur τὸ *Menelao*, præſertim cum abſit à membranis Barthii. Reſtat ergo, ut legatur: *Menelao impoſuit, cui Tyndareus eam dedit uxorem, regnumque moriens tradidit.*

Ad CAP. LXXIX.

a *Athenas in pagum Atticæ regionis*] Aut illud *Athenas* delendum, aut legendum *Aphidnas.* Vide Senec. Hippolyt. vers. 24. Schol. Hom. ad Iliad. Γ. v. 244. Lucian. Charidemo. p. 1027. Tom. I. Edit. Bened. Tzetzes in Lycophr. Πρῶτος Θησεὺς ἐκ Λακεδαίμονος ταύτην ἁρπάσας, καθά φησι Δοῦρις ὁ Σά-

gium. Qui cum [b] per insulam Tænariam ad inferos descendissent, & de qua re venissent indicarent Plutoni, à Furiis [c] strati, diuque lacerati sunt. Quo Hercules ad canem tricipitem ducendum cum venisset, illi fidem ejus implorarunt. Qui à Plutone impetravit, [d] eosque incolumes eduxit. [e] Ob Helenam Castor & Pollux fratres belligerarunt, & Æthram Thesei matrem & * [f] Phisadiem Pirithoi sororem ceperunt, & in servitutem sorori dederunt.

LXXX. *Ca-*

Σάμιος. ἀφαιρεθεὶς δὲ αὐτὴν ἐν τῷ ἡττηθῆναι ὑπὸ Πολυδεύκους καὶ Κάστορος τῶν αὐτῆς ἀδελφῶν ἐν Ἀφίδναις πολιχνίῳ (ita lego pro περὶ λυχνίῳ) τῶν Ἀθηνῶν, γεννήσασαν Ἰφιγένειαν, ἣν θετὴν παῖδα Κλυταιμνήστρα ποιεῖται. Ἄφιδναν appellat Eustath. ad Iliad. p. 215. Edit. Bas. Quanquam Stephanus *Aphidnam* differre ab *Aphidnis* docet. Est ergo hæc προτέρα Ἑλένης ἁρπαγὴ, de quâ Lucian. Dial. de Salt.

b *Per insulam Tænariam*] Atqui *Tænarus* est promontorium Laconiæ, non insula. Puto scribendum *speluncam Tænariam*. Senec. Hippolyt. v. 1211. *Tænarei specus*. Describit specum illum graphicè idem Hercul. Fur. v. 662. & seqq. Lactantius ad Lib. 1. Stat. v. 96. *Malea est promontorium Laconiæ, in cujus radicibus locum quendam profundum Tænarum vocant, in quo dicitur esse aditus inferorum*. Confer Tzetzen in Lycophr. p. 20.

c *Strati diuque lacerati sunt*] Ita Micyllus edidit, qui pro *strati* mallet *prostrati*. Non erat causa. In tumulo Achillis Eusebii: *Qui stravi toties armis victricibus hostes*. Et in alio Vet. Epigram. Lib. II. Catal. Pith. *Audet quæ proprium sternere calce virum*. Virgil. Æn. XII. 97. *Da sternere corpus*. Chrysol. Sermon. p. 103. *Sternit superbiam*. Auson. Epigram. 3. *Cæde, fuga, flammis stratos periisse Suevos*.

d *Eosque incolumes eduxit*] Ex inferis scilicet. Mallem, *reduxit*. Sed Theseum tantum reduxit, ut tradit cap. 251. Apollod. Lib. II. p. 107. Schol. Hom. ad Iliad. Θ. 268. & Diodorus Lib. IV. Sed, ut idem memorat, μυθογράφων quidam neutrum inde reversum tradiderunt. Quos secutus est Virgil. Æn. VI. 617. *Sedet æternumque sedebit Infelix Theseus: Phlegyasque miserrimus omnes Admonet*. *Phlegyas* nominandi casu accipio cum Lactant. ad Stat. 1. Theb. v. 703. *Phlegyas*, inquit, *filius Martis, qui apud Delphos templum Apollinis incendit: cujus Virgil. meminit*: Phlegyas &c. Respexit procul dubio Virgilii locum Isidorus in Glossis: *Phlegya, Martis filia*. Lego, *filius*.

e *Ad Helenam*] Ante hæc verba ponendam arbitror τελείαν στιγμὴν, & legendum, *ob Helenam*. Concedes mihi id, si inspexeris nostrum Astron. II. 22. & Lucian. Tom. I. p. 931.

f *Phisadiem*] *Phisadien* esset scribendum. Sed cap. 92. *Thisadien* appellat. Fortè neutrum recte habet. *Clymena* est Homero & Dicty Lib. I. *Ipsamque & domo ejus multas opes aufert, Æthram etiam & Clymenam Menelai affines, quæ ob necessitudinem cum Helena agebant*. De Æthra consentit Schol. Apollon. Lib. I. & Tzetzes in Lycophr. Ἁρπάσας τὴν Ἑλένην μετὰ τριῶν ταλάντων χρημάτων, καὶ πέντε θαλαμηπόλων, ὧν μία ἦν Αἴθρα ἡ μήτηρ Θησέως. Confer Schol. in Eurip. Hecub. vers. 125. Incomparabilis ille Nic. Heinsius, super hoc à me dubio consultus, quid censeat, tecum communicabo: *Clymenes ait in suis ad me literis, & Æthræ in comitatu Helenes ad Trojam profectarum meminit Homerus quoque, & Naso. Sed nec hanc Thesei matrem, nec illam Perithoi sororem opinor fuisse, etsi cognomines & huic & illi, cum tempora non satis congruant. Thesidæ enim Demophoon & Acamas,* quo-

LXXX. *Castor.*

IDAS & Lynceus, Apharei filii, ex Messenis habuerunt sponsas Phœben & [a] Lairam Leucippi filias. Hæ autem formosissimæ virgines cum essent, & esset Phœbe sacerdos Minervæ, Laira Dianæ, Castor & Pollux amore incensi eas rapuerunt. Illi amissis sponsis, arma tulerunt, si possent eas recuperare. [b] Castor Lynceum in prælio interfecit. Idas amisso fratre, omisit bellum & sponsam, cœpitque fratrem sepelire. Cum ossa ejus collocaret [c] in pila, intervenit Castor, & prohibere cœpit monumentum

quorum avia Æthra, bello Trojano interfuere, non Theseus ipse, multo minus Ægeus Thesei pater. Notanda egregia observatio propter unicum poetam Iliad. Γ. vers. 144. quem dormitare aliquando jam olim notarunt critici. Sed liberat eum à culpâ cum Heinsio Eustath. cujus verba exscribere operæ pretium duxi. Sic ille ergo ad locum modo laudatum: Κατὰ δὲ ἑτέρους ἄλλη ἐστὶν αὕτη Αἴθρα, δούλη τῷ ὄντι. & post paulo. ἡ γὰρ Αἴθρα αὕτη, καὶ ὁ Πιτθεὺς ἕτερος, ὁμώνυμοι τοῖς διηγουμέσιν Ἑλληνικοῖς. Benè habet. Verum ad illa Eusebii in Chronico quid respondebit Eustathius? *Si inter Argonautas fuerunt Castor & Pollux, quomodo potest illorum soror Helena credi, quæ post multos annos rapitur virgo à Theseo?* Respondet Servius ad Æn. II. 601. *Si immortalis Helena non fuisset, tot sine dubio sæculis durare non posset.*

Ad CAP. LXXX.

a *Lairam*] Micyllus emendat *Ilairam*. Et sic sane alii eam appellant. Vide Passerat. ad Propert. Lib. I. El. 2. & Tzetzen Chil. I. 48. Meursius Miscellan. Lacon. Lib. II. 15. primam syllabam aspirat. in quo ὁμόψηφον habet Hom. Schol. ad Iliad. Γ. 243. Ἐλάειρα est Pindari Scholiastæ ad Nem. od. X. vitiosè, opinor, pro Ἱλάειρα. Sed hoc jam notavit Nob. Heinsius ad Ovid. V. Fast. v. 708.

b *Castor Lynceum interfecit*] Ita & Theocritus Dioscuris. Sed apud Ovid. V. Fast. 711. Lynceus Castorem, Pollux Lyncea interficit. Confer Apollodor. Lib. III. Tzetzen in Lycophr. p. 96.

c *In pilâ*] H. e. in monumento. *Columellam* appellat Varro: *Lucilli columellâ hac situs Metrophanes.* Serv. ad Æn. VIII. *Mortuis nobilibus columnæ superponuntur ad ostendendum eorum columen.* Cic. II. Leg. *Si quis bustum, aut monumentum, aut columnam violarit.* Στήλη est Græcis. Anthol. Lib. III. Sect. VI. num. 56. Τύμπαν' ἐπὶ στήλῃ ῥήσσετ' Ἀναξιμβρότου. Lactant. Lib. I. cap. 15. *Qui columnam in foro, id est, titulum ejus evertit.* Hom. Iliad. Π. 457. & 675. Τύμβῳ τε στήλῃ τε, τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων. Sed hac de re jam fusè egere Kirchmannus Fun. Rom. L. 3. cap. 16. & Gutherius in de Jure Manium Lib. II. cap. 23. Sed præteriit eos *cippum* ipsum etiam *titulum* vocari. Eusthenius tumulo Ciceronis. *Hunc Lamia ille pio supposuit titulo.* Vet. Inscript. apud Gruterum: *Hunc tibi nunc titulum statuo carissima conjux.* Sic *titulum lapideum* habes Gen. cap. 35. v. 14. Στήλην λιθίνην appellant οἱ ό. Sulpicius Sever. Hist. Sacr. Lib. I. *Titulum sibi domus domini futurum.* h. e. *stelen, pilam.* Habet ex Genes. cap. 28. vers. 22. Quamobrem propemodum adsentior Bœclero reponenti apud Nepotem in Epam. *Ut in titulo suo, conscriberent.* Sed *titulum* non cum illo pro inscriptione, sed ipso cippo accipio, cum Ælianus & Plutarchus in istâ historiâ habeant, ἐπιγράψαι τῇ στήλῃ. Accedunt Glossæ Vett. quæ etiam *titulum* interpretantur στήλην. Στήλη, *cippus, titulus.*

d *Ca-*

tum fieri, quod diceret se eum quasi fœminam superasse. Idas indignans, gladio, quo cinctus erat, [d] Castori inguina trajecit. Alii dicunt, quemadmodum ædificabat pilam, super Castorem impulisse, & sic interfectum: quod cum [e] annunciassent Polluci, accurrit, & Idam uno prælio superavit, corpusque fratris recuperatum sepulturæ dedit. Cum autem ipse stellam ab Jove accepisset, & fratri non esset data, ideo quod diceret Jovis, Castorem semine Tyndarei & Clytemnestram natos: ipsum autem & Helenam Jovis esse filios. Tunc deprecatus Pollux, ut liceret ei munus suum cum fratre communicare: cui permisit, ideoque dicitur [f] alterna morte redemptus. Unde etiam Romani servant institutum, cum desultorem mittunt, unus duos equos habet, pileum in capite, [g] equo in equum transilit, quod ille sua & fratris vice fungatur.

LXXXI. *Proci Helenæ.*

[a] ANTILOCHUS, Ascalaphus, [b] Ajax Oileus, [c] An-

d *Castori inguina trajecit*] Alios sequutus ergo auctores Schol. Hom. Od. Λ. 300. Ἀναιρεθέντος Κάστορος ὑπὸ Μελεάγρου ἢ Πολυνείκους.

e *Annunciasset*] Leg. *annunciassent*, & subaudiendum *homines*. Catull. Carm. 2. *Ut solatiolu sui doloris Credunt*. Vid. & Voss. Construct. cap. 19.

f *Alternâ morte redemptus*] Respexit versum Virgilianum Æn. VI. 121. *Si fratrem Pollux æternâ morte redemit.* Quintil. Declam. IX. *Inter fratres quoque illa maximè admirabilis, tamen alterna mors est.* Lucian. Tom. I. p. 185. Edit. Bened. Ἐξ ἡμισείας ἄρτι μὲν νεκρὸς, ἄρτι δὲ θεός ἐστιν ἅτερος αὐτῶν. Lactant. Lib. I. cap. 10. *Hos tamen Homerus ambos simpliciter (non ut poetæ solent) mortuos esse testatur.* Vid. Il. Υ. 243. Ubi sepulti fuerint, docet ex veteribus Meursius Lacon. II. 15.

g *Equo in equum*] Quod conjecit Cl. Schefferus, *de equo in equum* firmari potest Isidori verbis Orig. Lib. XVIII. 39. *Desultores nominati, quod olim, prout quisque ad finem cursus venerat, desiliebat & currebat, sive quod de equo in equum transiliebat.* Sed, ut ipse postea vidit, est ellipsis præpositionis, qualis cap. 68. *Muro se præcipitavit*, pro quo dicit cap. 67. *se de muris præcipitavit*. Laudat hunc Hygini locum Scaliger ad Manil. p. 391. ubi de desultore agit. Gloss. Steph. *Desultor*, μεταβάτης. *Desultor*, ζεύξιππος.

Ad CAP. LXXXI.

a *Antiochus*] *Antilochus* Micyllus. Rectè. Apollodor. Lib. III. p. 175. ubi procorum nomina recenset, Ἀντίλοχος Νέστορος.

b *Ajax Oïleus*] Cur non *Oilei*? Hom. Iliad. Γ. Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας. Quem Græcismum non abhorrere ab Hygini stylo ostendi ad cap. 14. Virg. Æn. I. *Unius ob noxam & furias Ajacis Oïlei.* Ad quem versum Servius: *Est figura Græca, ut si dicamus*, Æneas Anchisæ, *& subaudiamus* filius. *Hac autem figurâ utimur circa patres & maritos tantum, ut Virgilius*, Deiphobe Glauci, *id est filia*. Hectoris Andromache, *id est uxor*. Imo de Latinis si quæris, Servi, circa servos eâ etiam utimur, Varro: *Lucilli Metrophanes*. Circa ur-

 bes.

[c] Antimachus, [d] Ancæus, [e] Blanirus, Agapenor, Ajax Telamonius, [f] Clytius, Cyanæus, Menelaus, Patroclus, Diomedes, Peneleus, Phemius, Nireus, Polypœtes, [g] Elephenor, Eumelus, Sthenelus, Tlepolemus, Protesilaus, Podalirius, Eurypylus, [h] Idomeneus, [i] Leonteus, [k] Thalpius, Polyxenus, [l] Prothous, Mnestheus, Machaon, Thoas, Ulysses, Phidippus, Meriones, Meges, Philoctetes. [m] Alia veteres.

LXXXII. *Tantalus.*

TANTALUS [a] Jovis & [b] Plutonis filius, procreavit ex

bes. Curt. III. 8. *Damascus Syriæ.* Victor Cæsar. cap. 39. *Ægypti Alexandria.* Lactant. Argum. Lib. VI. Metam. fab. 3. *Sipylo Lydiæ orta.* Et cur non facerent? Græcos circa fratres quoque frequentare eam video. B. Lucas cap. VI. 16. Ἰούδας Ἰακώβου. sc. ἀδελφός. Circa matres. Coluthus Helenæ raptu: Ἁρμονίης Ἀφροδίτη, *Harmoniæ mater Venus.* Circa montes. Ælian. ποικ. ἱσ. Lib. I. cap. 15. Ἔρυξ τῆς Σικελίας. ut Flor. Lib. III. cap. 5. *Libanus Syriæ.* Circa maria. Anton. Liberal. cap. 3. Ἀφίκοντο τῆς Ἰταλίας παρὰ τὸν Ἀδρίαν. Circa reges. Ælian. multifariæ historiæ Lib. XIII. 18. Διονύσιος ὁ τῆς Σικελίας. Sed ut heic noster, etiam Cretensis Dictys Lib. I. *Oïleus Ajax quadraginta.* Qui tamen ejusdem libri pag. 14. varians stylum, *Ex Athenis*, inquit, *Mnestheus, & Ajax Oïlei ex Locride.* Dares: *Ajacem Oïleum quadratum.* Immo Servius ipse ita loqui sibi permittit ad Æn. II. 414. *Acerrimus Ajax. Oïleus*, inquit, *sine dubio, quia Telamonius judicio superatus jam se peremerat.* Nihil ergo mutandum. Nec hi minorum gentium ita locuti tantum scriptores, sed & Cicero ipse II. de Orat. cap. 67. *Multos possum tuos Ajaces Oïlêos nominare.* Quem locum mihi subjecit J. Perizonius, juvenis eruditissimus. Ita *Orphêus* ab *Orpheus* Ovid. X. Met. v. 3. *Persêus* à *Perseus* formavit Propertius Lib. III. el. 2. ut idem me docuit. Addo his *Thesêus* à *Theseus* ex Statii Epithal. Stellæ.

c *Antimachus*] Cl. Schefferus, *Amphilochus.* Sed quia hic longius abit à vulgatâ scripturâ, malim *Amphimachus.* Is certè numeratur inter Græciæ Principes, de quibus Helenæ erant proci, ab Homero Catalog. vers. 127. Nec me movet, quod ab aliis non accenseatur illis, qui sciam quantopere in his fabulis dissenserint veteres, quorum pars nimis quam exigua ad nos pervenit.

d *Æcæus*] Cl. Schefferus *Ancæus.* quod probo.

e *Blanirus*] Ex hoc fecerim *Ialmenum* Apollodoro memoratum.

f *Clytius Cyanæus*] Puto scriptum fuisse, *Clonius, Guneus.* Erant hi, ut ex Homero scimus, inter Græciæ optimates.

g *Elephemor*] Scrib. *Elephenor*, ut appellatur cap. 97. ex Græco Ἐλεφήνωρ.

h *Idomeneus*] Cl. Schefferus, *Ialmenus.* Sed nihil mutandum. cap. 270. *Idomeneus, qui Helenam amavit.*

i *Teleontes*] Micyllus *Leonteus.* quod probo. Agnoscit eum Apollodorus.

k *Tallius*] Scribe, *Thalpius.* Θάλπιος est Apollodoro.

l *Protus*] Accedo Micyllo reponenti, *Prothous.*

m *Alia veteres*] Leg. ajo, vel invitis MS. *Helenæ Mnesteres*, hoc est, proci. cap. 126. *Quem cum Eumæus ad Mnesteres perduxisset.* Solenne est huic scriptori uti vocabulis Græcanicis, qualia sunt cap. 30. *atrotus.* 31. *æthon.* 12. *monocrepis.* 71. *Epigoni.* 91. *Athlum.* 126. *Sybotes.* 188. *Chrysomallus.* 190. *Mantis.* 199. *Zelus.* &c.

Ad CAP. LXXXII.

a *Jovis*] Apostolius Cent. XVIII. 7. & Euripid. Schol. ad Orest. vers. 5. *Tmoli* filium faciunt.

b *Plytones*] Puto scribendum *Plutonis*,

ex Dione Pelopem. Jupiter Tantalo concredere ſua conſilia ſolitus erat, & ad epulum deorum admittere: quæ Tantalus [c] ad homines renunciavit. Ob id dicitur [d] ad inferos [e] in aquam [f] media fine corporis ſtare, [g] ſemperque ſitire: & cum hauſtum aquæ vult ſumere, aquam recedere. [h] Item poma ei ſuper caput pendent: quæ cum vult

nis, ut ſcriptum eſt cap. 155. Πλουτὼ enim appellant Apoſtol. Cent. XVIII. 7. Schol. Pind. ad Olymp. I. & Eurip. ad Oreſt. vers. v. Anton. Liber. cap. 36. Tzetz. Chil. v. 10. Heſiod. Θεογ. vers. 355. ubi Schol. Πλουτώ τε βοῶπις) ἡ Ταντάλου μήτηρ, διὰ τὸ πλουτίζειν &c. Uſus heic Latinâ inflexione Hyginus, de qua egimus ad cap. 2. Et talia ſunt *Themiſtonis*, *Inonis*, cap. 4. Lactant. ad Stat. II. Theb. v. 436. *Tantalus Jovis & Plotidis Nymphæ filius*. Leg. *Plutonis*. Verba Scholiaſtæ Hom. ad Odyſſ. Λ. 581. qui modo laudatis accedit, adſcribam, ut eadem operâ turpiſſimas quaſdam inde maculas tollam. Τάνταλος Διὸς καὶ Πλουτοῦς συνδιατρίβων τοῖς θεοῖς καὶ συνεσθόμενος αὐτοῖς, ἀπλήστως διετέθη. Κλέψας γὰρ τὸ νέκταρ καὶ τὴν ἀμβροσίαν, οὐκ ἐξὸν αὐτῷ, ἔδωκε τοῖς ὁμίληξιν (Leg. ὁμήλιξιν). ἐφ᾽ οἷς ἀγανακτήσαντα τὸν Δία ἐκβαλεῖν αὐτὸν τῆς ἐν οὐρανῷ διαίτης, καὶ ἐξαρτῆσαι ἐπ᾽ ὄρους ὑψηλοῦ ἐκδεδεμένων τῶν χειρῶν, καὶ τὴν Σίπυλον, ἔνθα ἐκεκηδέσατο, ἀνατρέψας. Lege, τὴν Σίπυλον, ἔνθα ἐξεδήσατο, ἀνατρέψαι. Etiam pro συνεσθόμενος reſcripſerim, συνεσθιόμενος. ἔσθειν enim poëticum, ut notat Moſchop. ad Heſiod. Ἔργ. a. p. 63. ed. Heinſ. quanquam ἔσθοντες legitur quoque Eccleſ. cap. v. verſ. 11.

c *Ad homines renuntiavit*] Vid. Schol. Euripidis ad initium Oreſtæ, & Didymum ad Odyſſ. T. v. 518.

d *Ad inferos*] Serv. ad Æn. I. 28. Apud *ſemper in loco ſignificat*: ad *& in loco & ad locum. Cicero:* Decem fiſcos ad ſenatorem quendam relictos. *Item:* Ad Marcum Leccam habitare velle te dixiſti.

e *In * aquam*] Servius ad Æn. VI. 603. *In Eridano inferorum*. de quo idem conſulendus ad ejuſdem Libr. vers. 659. Tollendus ex Hygini iſto loco inutilis aſteriſcus. Vide quæ notavi ad cap. 41. & de poenâ Tantali ad Anton. Liberal. cap. 36. Quibus adde Schol. recent. ad Pind. Olymp. A. Fulgentius in hac fabulâ Lib. II. cap. 18. eadem utitur conſtructione: *Tantalum dicunt in lacum infernum depoſitum*. Ita habet MS. Leid. non *lacu inferno*, ut edidit Commel. De Eridano inferorum quod ait Servius, in memoriam mihi revocat verba Scaligeri ad Manilium p. 58. Ἠριδανὸν *autem &* Ῥοδανὸν *confundebant vetuſtiſſimi illi, ut Italiam & Galliam. Hanc* κατάχρησιν *invenies apud Apollonium Rhodium. Quin etiam* Ῥοδανὸν *apud inferos collocat Homerus.* Eadem ad Harpocrationem p. 393. notavit Mauſſacus. Reſpexerunt verſum 576. Iliad. Σ. Πὰρ ποταμὸν κελάδοντα, περὶ ῥοδανὸν δονακῆα. Ad quem vide annorata Euſtathii & Didymi.

f *Mediâ fine corporis*] Hoc eſſet, uſque ad medium corpus. At Schol. Pindari, μέχρι τοῦ πώγωνος. Vellejus II. Lib. c. 118. *In mediis finibus Germaniæ exercitui præeſſe.* Quem locum nobis ſubjecit Nob. Heinſius. Noſter Aſtron. III. 12. IV. 12. *Genuum fine. & fine totius veli.*

g *Semperque ſitire*] Unde proverbium, quod refert Pind. Scholiaſtes, Ταντάλου δίψα. Non inſcitè Fulgentius Lib. II. cap. 18. *Ita ſe illi unda fallax præbet, ut ſitiat: ita ſe poma ingerunt, ut eſuriat.* De pomis idem: *Poma quoque fugitivis cinereſcentia tactibus facie tenus apparent.* Inſtar ergo habuerunt pomi Sodomorum, de quo Solinus cap. 48.

h *Item pendent*] *Item pendere* ſequi debuiſſet. Vide notas ad cap. 3. Sed à gloſſa hæc eſſe, ut & ſequentia, ſuſpicor.

vult sumere, rami vento moti recedunt. Item [i] saxum super caput ejus ingens pendet, quod semper timet ne super se ruat.

LXXXIII. *Pelops.*

PELOPS Tantali & [a] Diones Atlantis filiæ filius, cum esset in epulis deorum [b] à Tantalo cæsus, [c] brachium ejus Ceres consumpsit; qui à deorum numine vitam recepit: cui cum cætera membra, ut fuerant, coissent, humero [d] non perpetuo, eburneum ejus loco Ceres aptavit.

LXXXIV. *Oenomaus.*

OENOMAUS, Martis [a] & Asteropes filiæ filius, habuit

i *Saxum*] Montem alii faciunt, & Σίπυλον appellant. Vide Liberal. cap. 36. & quæ ad illud notavi. Ἡ Σίπυλος est Pindaro. Τὸ Σίπυλον ejus Scholiastæ. Ὁ Σίπυλος Antonino, Luciano, & Pausaniæ. Sed urbs jam eâ voce denotatur, jam mons. Ταντάλου λίθον eleganter impendentis belli metum appellat Pindar. Isthm. H. Adde Suid. Prov. à Schotto collect. Cent. XIII. 9.

Ad CAP. LXXXIII.

a *Diones*] Apostol. Cent. XVIII. 7. matrem Pelopis *Euprytonem* vocat. A quo multum abit Euripid. Schol. ad Orest. vers. 11. Ἐξ Εὐρυθεμίστης τῆς Ξάνθου, ἢ Κλυτίας τῆς Ἀμφιδάμαντος, ὡς ἱστορεῖ Φερεκύδης, ὁ Τάνταλος ἐγέννησε τὸν Πέλοπα. Et inde forte *nothum* dixit Lactant. Argum. VI. Metam. fab. 6. Tzetz. autem in Lycophr. *Euryanassam* Pactoli filiam ejus matrem facit p. 15. Edit. Steph. Atque ita quoque Euripidis interpres ad laudatæ modo fabulæ vers. 5. unde sua hausit magna ex parte Apostolius.

b *A Tantalo cæsus*] Serv. ad Georg. III. v. 7. *Tantalus pater Pelopis, volens Deorum tentare divinitatem, invitatis iis, filium suum epulandum apposuit.*

c *Brachium ejus absumpsit*] Lucianus περὶ Ὀρχήσ. Καὶ ἡ Πέλοπος κρεουργία, καὶ ὁ ἐλεφάντινος ὦμος αὐτοῦ. Ὠμοπλάτην appellat Tzetzes in Lycophr. Ὠμοπλάτη autem *armus* & *scapula* exponitur in Gloss. Vett. Celsus Lib. III. cap. 2. ὠμοπλάτας interpretatur *ima ossa scapularum*. Latè ergo accipe τὸ *brachium*, ut etiam humerum complectatur. Costæ eburneæ meminit Plinius Lib. XXVIII. cap. 40.

d *Non perpetuo*] Volui antehac, *non reperto*. Nunc Cl. Schefferus fecit, ut nihil mutem. Explicat ille, *corrupto & hiante propter brachii absentiam*. Mallem, *non continenter sequente, non continuo*. Aberat enim humerus quoque. Schol. recent. in Pind. Olymp. A. Ἐμβαλόντες οὖν αὐτὸν εἰς λέβητα, καὶ ὁλόκληρον αὖθις συμπήξαντες. ἐπεὶ ὁ ὦμος ἀπῆν, ἐλεφάντινον ἀντέθηκαν. διὸ καὶ οἱ ἀπὸ Πέλοπος καταγόμενοι τοιοῦτον εἶχον τὸν ὦμον. Vide Giphan. Indic. Lucret. in PERPETUUS. Ita & *continens* & *continuum* usurpant. Curt. V. cap. 1. *Nec omnia continua sunt.* Vell. II. 109. *Continentes sylvæ.* Ovid. VIII. 988. *Continuam diduxit humum.* Isidor. Orig. XIV. 8. *Continens terra perpetua.* Curt. V. 3. *Perpetuum dorsum in Persidem excurrit.* Hinc *perpetuitas* apud Quintil. Declam. I. *Si vestigia parietis perpetuitate dirigeret.*

Ad CAP. LXXXIV.

a *Et Asteropes*] Deest nomen patris Asteropes. Scribo, *Asteropes Atlantis filiæ*

buit in conjugio Euareten Acrisii filiam, ex qua procreavit [b] Hippodamiam virginem eximiæ formæ, quam nulli ideo dabat in conjugium, [c] quod sibi responsum fuit, à genero [d] mortem cavere. Itaque cum complures eam peterent in conjugium, [e] simultatem constituit, se ei daturum, qui secum quadrigis certasset, victorque [f] exisset, (quod is [g] equos Aquilone velociores habuit) victus

filiæ filius. Astron. II. 21. ubi de Atlantis filiabus agit: *Martem autem ex Asterope Oenomaum procreasse.* Aliter illi, de quibus Serv. ad Æn. VIII. 130. *Alii ita tradunt, Steropes & Atlantis filios Oenomaum & Majam fuisse, Oenomai Ippodamiam filiam, unde Atreus natus.* Sed cum Hyg. facit Hom. Schol. Iliad. Σ. 486. Στερόπην συγγενέσθαι Ἄρη, ὧν Οἰνόμαος. Tzetzes in Lycophr. p. 29. Edit. Steph. Πληϊόνης καὶ Ἄτλαντος ἑπτὰ θυγατέρες, ὧν μία ἡ Στερόπη. Στερόπης καὶ Ὑπερόχου, ἢ Ἀρπίνης τῆς Ἀσωποῦ θυγατρὸς καὶ Ἄρεος, Οἰνόμαος. Οἰνομάου δὲ Ἱπποδάμεια. Sterope autem eadem, quæ Asterope, ut demonstro ad cap. 183. & 192. In alia omnia abit Apollodorus Lib. III. Steropen Atlantis ab Oenomao ipso ductam scribens. Quod traditum fuisse à quibusdam nec nostrum fugit Astron. II. 21. Adeo difficulter se cum fabulis conciliat certitudo. Cæterum matrem Oenomai Pind. Schol. ad Olymp. XIII. cum Isacio Harpinam facit. Apollon. Interpres ad Lib. I. v. 752. dubitat. Ὁ δὲ, inquit Οἰνόμαος Ἄρεως ὢν παῖς καὶ Ἀρπίνης τῆς Ἀσωποῦ, ἢ Εὐρυθόης τῆς Δαναοῦ. Vide sis apud eum sequentia, in quibus hanc fabulam exequitur. Harpinam nominat quoque Diodorus Lib. IV. Eurythoam autem Danai filiam Oenomai conjugem facit Tzetzes p. 31.

b *Hippodamiam*] *Hippodamen* nominat Virgil. III. Georg. 7. Sed bene Servius: *Græca, quæ in η exeunt, plerumque ipsum η in IA solvunt, ut Hippodame, Hippodamia.* Ionum est illa terminatio. Eustath. ad Dionys. p. 26. Ὥσπερ Ὑψιπύλη Ὑψιπύλεια, Ἀπάμη Ἀπάμεια, Πηνελόπη Πηνελόπεια, Λαοδίκη Λαοδίκεια, Ἐρήμη Ἐρήμεια, Κολώνη Κολώνεια. οὕτω καὶ Εὐρώπη Εὐρώπεια. ὁ δὲ σχηματισμὸς Ἰώνων. Ad- denotata superius in Geneal. ad vocem *Cymothœa.*

c *Quod sibi responsum fuit*] Hanc caussam adducit etiam Apollon. Schol. At consarcinator Scholiorum recent. ad Pind. Olymp. A. Ἐρῶν, inquit, αὐτῆς διὰ κάλλους ὑπερβολήν. Quod firmat Lucianus in Charidemo.

d *Mortem cavere*] Hellenismum resipere dixi ad cap. 27.

e *Simultatem constituit*] H. e. legem sive conditionem proposuit. *Nuptiarum conditionem* in re simili appellat Hist. Apollonii Tyrii interpres. Servius in hac fabulâ: *Procos*, inquit, *filiæ multos necavit, sub hac conditione provocatos ad currule certamen, ut aut victus traderet filiam, aut victor necaret.* Sidon. carm. 14. *Non hic Oenomai cruenta circo Audit pacta Pelops. Edictum* dicitur Fulgentio Lib. I. cap. 27. Adde quæ notavi ad cap. 22. Festus Pauli in hac voce corruptus est, vel defectus potius: *Simultas, id est, odium, dicta ex contrario, quia minimè sint simul.* Lege cum Leid. Cod. *quia minimè sunt odientes se simul.* Supplendus idem in SILERE. *Silere*, inquit, *tacere significat ficto verbo ab s litera, quæ nota silentii est.* Scribe ex Leid. Cod. *Quæ initium & nota silentii est.*

f *Exisset*] Magis ex usu bonorum auctorum esset, *extitisset*, *abiisset*, vel *discessisset*. Sed *exire* pro *evadere*, quanquam diverso significatu, usurpatum video etiam Vellejo Lib. 2. cap. 82. & Stat. IV. Theb. 601. *Existis casus.*

g *Equos aquilone velociores*] Φύλλαν & Ἅρπινναν appellat Lycophron. p. 35. Usitatissima poëtis hyperbolica illa comparatio. Leonteus Anthol. Lib. I. sect. 33. num. 25. Πῶλος ὁ πρὶν πτηνοῖς ἶσα δραμὼν ἀνέμοις. Virg. Æn. XII. vers. 84. *Qui candore nives, antei-*

victus autem interficeretur. [h] Multis interfectis, noviſſime Pelops Tantali filius cum veniſſet, & capita humana [i] ſuper valvas fixa vidiſſet, eorum, qui Hippodamiam in uxorem petierant, [k] pœnitere eum cœpit, regis crudelitatem timens. Itaque [l] Myrtilo aurigæ ejus perſuaſit, regnumque ei dimidium pollicetur, ſi ſe adjuvaret: fide data, Myrtilus currum junxit, & [m] clavos in rotas non conjecit: itaque equis incitatis currum defectum Oenomai equi diſtraxerunt. Pelops cum Hippodamia & Myr-

teirent curſibus auras. Qui verſus expreſſus ex illo Homerico Iliad. K. 437. Λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι. Ejuſdem libri XII. vers. 334. idem ille vatum Latiaris authenta: *Ante notos Zephyrumque volant.* Confer, quæ in de Num. Præſt. pag. 236. ſcripſit vir Ampliſſimus Spanhemius. Nec aliâ de cauſâ, quam ut velocitatem denotaret, Zephyro prognatos Achillis equos finxit Homerus Iliad. T. vel *Aquila* & Αἰετὸς inter equorum nomina apud veteres memorantur, vel ventorum nominibus curſores ſuos vocitavit Ælius Verus, ut in ejus vitâ cap. 5. narrat Spartianus.

h *Multis interfectis*] Tredecim interfectos memorat Pindarus, quorum nomina invenies in Scholiis ad Olymp. A. Schol. Apollon. ad Lib. I. 752. Ἀνεῖλε τρεῖς καὶ δέκα, ὡς Πίνδαρος ἱστορεῖ. Corruptus ergo in hac fabulâ Iſacius in Lycophron. qui pro Iγ exhibet Iβ. Perperam quoque γαυεοκτόνον Οἰνόμαον excuderunt pro γαμβροκτόνον.

i *Super valvas*] Ita repoſui pro *halbas*. Monuit id pridem Barthius, & ante eum Micyllus. Nec mihi non venerat in mentem, cum apud hiſtoriæ Apollonii Tyrii interpretem, quem Symphoſium eſſe cenſet Goldaſtus, legerem; *Quæſtiones vero proponebat, dicens, ſi quis quæſtionis meæ nodum vel ſolutionem invenerit, filiam meam in matrimonium accipiet, alioqui decollabitur. Plurimi undique Reges & Principes patriæ propter incredibilem & inauditam puellæ ſpeciem, contemptâ morte, properabant. Et ſi quis forte prudentiâ literarum quæſtionis ſolutionem inveniſſet, quaſi nihil dixiſſet, decollabatur, & caput ejus ad faſtigia portæ ſuſpendebatur, ut advenientes imaginem viderent mortis & conturbarentur, ne ad talem conditionem venirent.* Pind. Schol. ad Iſthm. od. IV. Ἰδίως τὸν Ἀνταῖόν φησι τῶν ξένων τῶν ἡττωμένων τοῖς κρανίοις ἐρέφειν τὸν τοῦ Ποσειδῶνος ναόν. Τοῦτο γὰρ ἱστοροῦσι τὸν Θρᾶκα Διομήδην ποιεῖν. Βακχυλίδης δὲ Εὔηνον ἐπὶ τῶν Μαρσιωπης (Leg. Μαρπήσσης) μνηστήρων. οἱ δὲ Οἰνόμαον, ὡς Σοφοκλῆς. De Thracio Rege Diomede Ovid. IX. Heroid. 86.
Non tibi Threiciis affixa penatibus ora,
Non hominum pingues cæde tacentur equæ.

k *Pœnitere eum cœpit*] Cur τὸ *eum* excludi velit Barthius, cauſam non video. Voſſio certè iſtam conjecturam neutiquam probaverit, ut cui Latinum vix videatur *pœnitere* pro *pœnitudine* duci. Apulejus tamen Metam. Lib. V. *Cum cœperis ſero pœnitere.* Vetus Interpres Siracidæ cap. XLVIII. 16. *Non pœnituit populus.* Reperitur etiam bis apud Juſtin. Lib. XI. 8. & XXXVII. 10.

l *Myrtilo*] Filius hic erat Mercurii ex Phaethuſâ unâ de filiabus Danai, vel Myrtone Amazone, ut alii volunt. Vid. Schol. Apollon. I. 752. Quoſdam Jovis & Clymenes fuiſſe filium tradere annotat Schol. Eurip. ad Oreſt. vers. 1002. Adde not. ad cap. 224.

m *Clavos in rotas non conjecit*] Quos *clavos* hic Hyginus, ἐμβόλους appellat Hom. Schol. ad Iliad. β. 104. ἥλους Tzetzes. πασσαλίσκους Euſtath. ad Iliad. p. 139. Edit. Baſ. περόνας Parthenius Affect. Amat. cap. 6. ubi ſimile habes exemplum. Quidam clavos illos ex cerâ fuiſſe factos tradidere. Vide Schol. Apollon. & Lycophr. locis mo-

Myrtilo domum victor cum rediret, [n] cogitavit sibi opprobrium futurum, & Myrtilo fidem præstare noluit, eumque in mare præcipitavit: à quo Myrtoum pelagus est appellatum. Hippodamiam in patriam [o] adduxit suam, [p] quod Peloponnesum appellatur. ibi ex Hippodamia procreavit [q] Hippalcum, [r] Atreum, Thyesten.

LXXXV. *Chrysippus.*

LAIUS Labdaci filius Chrysippum Pelopis filium [a] nothum pro-

modo adductis. Sidon. Carm. 2. *Natæ quem fraude cadentem Cerea destituit, resolutis axibus, obex.*

n *Cogitavit sibi opprobrium futurum*] Aliam necis causam affert Sophoclis Scholiast. ad Elect. vers. 505. Καθ' ὁδὸν, inquit, καταλαβὼν αὐτὸν πειράζοντα πρὸς τὸ φιλῆσαι αὐτὴν, ἔρριψεν εἰς θάλασσαν. Schol. Homeri, quod falso ab Hippodamiâ de petito concubitu accusatus fuisset. Schol. Horat. ad Lib. 1. od. 1. *Quem, quod peteret ex pacto uxoris ipsius Hippodamiæ primum osculum, in pelagus præcipitavit.*

o *Adduxit*] Et heic *abduxit* legendum. Propert. 1. El. 2. *Avecta externis Hippodamia rotis.* Quintil. Declam. XIV. *Homo ab omnibus gaudiis in contubernium doloris adductus.* Ita quidem & Coloniens. anni 1521. Sed legendum utique *abductus*, ut Paris. habet Colinæi.

p *Quod Peloponnesum appellatur*] Merito de glossâ hæc suspicit Cl. Schefferus. De variis nominibus Peloponnesi consulendus Hom. Schol. ad Il. A. v. 30. Si retinere tamen quis malit, adducere possit Isidorum Lib. XIV. 6. *Hæc primum à temperie cœli Macaronesum sive Μακάρων νῆσος appellata est.* Quo loco similiter neutro genere dictum *Macaronesum* vides. Sic *Pentateuchum*, apud eundem Lib. VI. cap. 1. *Thesaurum* apud Fulgentium, *Baptismum* apud Cyprian. aliaque apud alios habes, de quibus egi ad cap. 3. Addenda illis hæc veteris interpretis Cosmogr. Anonymi à Godofr. ed. p. 37. *Post hanc est Hellespontum.* 39. *Inde Oceanum esse dicitur.*

q *Hippalcum*] Vel *Hippalcmum* ex Schol. Pind. vel *Hippalmum* ex Apollodoro & Apostolio videri posset legendum. Sed optimum est *Hippalcimum.* Vide Notas ad cap. 14. & 97.

r *Atreum*] *Letreum* ex Pausaniâ scribi jubet Cl. Schefferus. non accedo. Vide cap. 85. & 86. Cum nostro inter Pelopis filios etiam Atreum numerant Apollodorus, Apostolius, Servius, Scholiastæ Pindari & Euripidis, aliique.

Ad CAP. LXXXV.

a *Natum*] Merito lectionem MS. Barthiani *Nothum* probat Cl. Schefferus. Natus enim Chrysippus, ut quidam voluerunt, non ex uxore ejus Hippodamiâ, sed Astyoche nymphâ, ut refert Pind. Sehol. ad Olymp. A. Apostolius disertim Cent. XVIII. 7. Καὶ ἔκ τινος Ἀξιόχης νόθος χρύσιππος. Idem totidem verbis apud Schol. Euripid. ad Orest. vers. 5. à quo eadem ferme, quæ heic ab Hygino, referuntur, invenies, ut & apud Tzetzen Chil. 1. 18. Festus: *Nothum Græci natum ex uxore non legitima dicunt, qui apud nos spurio patre natus est.* Leid. Cod. *natus dicitur.* Idem vitium visum mihi aliquando insedisse Lib. II. Astron. cap. 25. *Heu, heu genus hominum* * *natum.* Tollebam asteriscum, & legebam, *nothum* h. e. degener & adulterinum. Germanicus: *Patrum soboles oblita priorum, Degeneres quæ habuit, semperque habitura minores.* Solinus de elephantis cap. 38. *Duo eorum sunt genera: nobiliores indicat magnitudo, minores nothos vocant.* Non dissimiliter *adultera culta* dixit Prudentius pro corruptis.

Sed

propter [b] formæ dignitatem Nemeæ ludis rapuit. quem ab eo Pelops bello recuperavit. hunc Atreus & Thyeſtes matris Hippodamiæ impulſu [c] interfecerunt. Pelops cum Hippodamiam argueret, ipſa ſe interfecit.

LXXXVI. *Pelopidæ.*

THYESTES Pelopis & Hippodamiæ filius, quod cum [a] Æropa Atrei uxore concubuit, à fratre Atreo de regno eſt ejectus. At is Atrei filium Pliſthenem, quem pro ſuo educaverat, ad Atreum interficiendum miſit: quem Atreus credens fratris filium eſſe, imprudens filium ſuum occidit.

LXXXVII. *Ægiſthus.*

THYESTI Pelopis & Hippodamiæ filio reſponſum fuit, quem ex filia ſua Pelopia procreaſſet, eum fratris fore ultorem. [a] Quod cum audiſſet, * puer eſt natus, quem Pelopia expoſuit: quem inventum paſtores capræ ſubdiderunt ad nutriendum. Ægiſthus eſt appellatus, ideo quod Græce capra æga appellatur.

LXXXVIII. *Atreus.*

Sed vera lectio eſt, *æneum genus hominum natum.* Vide quæ ibi annotavimus.

b *Formæ dignitatem*] H. e. ſingularem eminentiam. Quod vulgo docent Grammatici, *dignitatem* virorum eſſe, *venuſtatem* mulierum ſe, id non curat Hyginus noſter. Cap. 78. formæ dignitatem etiam Helenæ tribuit, ut & Briſeidi cap. 106.

c *Interfecerunt*] Piſander apud Eurip. Scholiaſt. pag. 402. Edit. Steph. ipſum præ pudore intuliſſe ſibi manus autumat. Confer Schol. Hom. ad Iliad. B. v. 105.

Ad CAP. LXXXVI.

a *Æropa*] Quia Græcis eſt Ἀερόπη, malim ſcribere *Aëropa*, ut ſcribitur apud Serv. ad Æn. x. 262. Sed *Æropa* pro *Aëropa* uti videbis etiam Dictyn Lib. 1. Adhoc *Ærope* repræſentant etiam quædam editiones Gellii Lib. VII. cap. 3. Obſervavimus jam de iſto genere ſuperius *Ætos*, *Phæton*, *Æta*, pro *Aëtos*, *Phaëton*, *Æëta*. Hinc *Erope* exararat librarius Argum. Lact. Lib. XII. Met. fab. 1. Etiam infr. cap. 97. *Prothœnor* invenies pro *Prothoënor.* Adde Not. ad Fulgent. Lib. 1. cap. 15.

Ad CAP. LXXXVII.

a *Quod cum audiſſet*] Defectus ille locus Micyllo & Scheffero videtur. Barthius τὸ *audiſſet* exponit, *accepiſſet*, *ratum habuiſſet.* Sic ſane Cicer. pro Marcello: *Sed tum id audirem, ſi tibi ſoli viveres.* Plinius Epiſt. 2. Lib. II. *Non ſum auditurus: non eram Romæ* &c. Chryſol. Sermon. 79. *Petrus fœminam non facile audit.* Sed cur non potius *ei rei obtemperaſſet, & obediiſſet?* ut I. A. 6. *Ne ego iſtam ſapientiam non audiam.* Eſt omnino ſic explicandus iſte locus, quem neutiquam defectum eſſe credo: vel corrigendum, *cum accidiſ-*

ſet

LXXXVIII. *Atreus.*

ATREUS Pelopis & Hippodamiæ filius, cupiens à Thyeſte fratre ſuo injurias exequi, in gratiam cum eo rediit, & in regnum ſuum eum reduxit, filioſque ejus infantes [a] Tantalum & Pliſthenem occidit, & [b] epulis Thyeſti appoſuit. qui cum veſceretur, Atreus imperavit brachia & ora puerorum afferri. Ob id ſcelus etiam ſol [c] currum avertit. Thyeſtes ſcelere nefario cognito, profugit ad regem Theſprotum, ubi lacus Avernus dicitur eſſe. Inde Sicyonem pervenit, ubi erat Pelopia filia Thyeſtis depoſita. Ibi caſu nocte cum Minervæ ſacrificaret, intervenit: qui timens ne ſacra contaminaret, in luco delituit. Pelopia autem cum choreas ducit, lapſa, veſtem [d] ex cruore pecudis inquinavit: quæ dum ad flumen exit ſanguinem abluere, tunicam maculatam deponit, [e] capite obducto Thyeſtes è luco proſilivit, [f] & ea compreſſione gla-

ſet, vel, *cum auſus fuiſſet*, Serv. ad Æn. XI. 262. *Cum Thyeſtes poſt cognitum facinus requireret ultionem, ei Apollo reſpondit, poſſe alio ſcelere illius facinoris vindicem nanciſci, ſcilicet ſi cum Pelopeiâ filiâ ſuâ concumberet. Quo facto, natus eſt Ægiſthus, fatalis in geminam Atrei ſobolem.* Sed ſatius erit, ut nihil mutemus. Schol. in I. Theb. Stat. vers. 684: *Cum reſponſum accepiſſet Thyeſtes, aliter malorum remedium inveniri non poſſe, niſi cum Pelopeia filia concubuiſſet, paruiſſetque reſponſis, natus eſt ex eâ Ægyſthus.* Eſt ergo *audire* heic *obtemperare.* Salvian. III. de Provid. *Si juſſiones ſuas ſervi ex parte audiant, ex parte contemnant.*

Ad CAP. LXXXVIII.

a *Tantalum & Pliſthenem*] Ita & cap. 244. & 246. eos nominat. Sed filios Thyeſtæ ab Atreo occiſos Aglaum, Orchomenum, & Calaum appellat Schol. Eurip. ad Oreſt. v. 813. Atque ita etiam Tzetzes Chil. I. 18. niſi quod pro *Calao* tertium nominat *Callæum.* *Pliſthenes* Atrei fuit filius, ut Hyginus ipſe tradit cap. 86. & Schol. Eurip. ad Oreſt. v. 5. Schol. Horat. in Art. Poet. *Atreus autem filium fratris de eadem ſuâ uxore natum interfectum epulandum patri appoſuit.* Etiam noſter cum Servio cap. 258. unius tantum meminit.

b *Epulis appoſuit*] Cap. 45. 83. & 244. *In epulis.*

c *Currum avertit*] Infr. cap. 258. *Qua ſol, ne pollueretur, aufugit.* Schol. Eurip. Δι' ἃ ὁ ἥλιος μὴ στέρξας τὸ παράνομον, μίαν ἡμέραν ἐκ δυσμῶν πρὸς ἕω διφρεύει. Vide notas ad cap. 258.

d *Ex cruore pecudis*] Cl. Schefferus *pedis* mallet. Nihil mutaverim. Pecudis enim nomine hoſtiam mactatam deſignare videtur. Sic apud Virg. Æn. V. 332. Niſus *Pronus in ipſo Concidit immundoque fimo ſacroque cruore.*

e *Capite obducto*] Cujus? Pelopiæ, ut cenſet Cl. Schefferus. Diſtinguit ergo: *tunicam maculatam deponit capite abducto, Thyeſtes.* Mihi veriſimilius videtur, Thyeſten obvolviſſe caput, ne agnoſceretur: unde illa inferius ait, *ſe in compreſſione nocturnâ neſcio cui eduxiſſe.*

f *Et eâ compreſſione*] Defecta hæc eſſe Micyllo videntur. Vide ergo, an legi poſ-

gladium de vagina ei extraxit Pelopia, & rediens in templum, ſub acropodio Minervæ abſcondit. Poſtero die rogat regem Thyeſtes, ut ſe in patriam Lydiam remitteret. Interim ſterilitas Mycenis frugum ac penuria oritur ob Atrei ſcelus. Ibi reſponſum eſt, ut Thyeſtem in regnum reduceret. Qui cum ad Theſprotum regem iſſet, æſtimans Thyeſtem ibi morari, Pelopiam aſpexit: & rogat Theſprotum, ut ſibi Pelopiam in conjugium daret, quod putaret eam Theſproti eſſe filiam. Theſprotus, ne qua ſuſpicio eſſet, dat ei Pelopiam, quæ jam conceptum ex patre Thyeſte habebat Ægiſthum. Quæ cum ad Atreum veniſſet, parit Ægiſthum: quem expoſuit. At paſtores capræ ſuppoſuerunt: quem Atreus juſſit perquiri, & pro ſuo educari. Interim Atreus mittit Agamemnonem & Menelaum filios ad quærendum Thyeſtem: qui Delphos petierunt ſciſcitatum. Caſu Thyeſtes eo venerat [g] ad ſortes tollendas de ultione fratris. Comprehenſus ab eis ad Atreum perducitur: quem Atreus in cuſtodiam conjici juſſit, Ægiſthumque vocat, æſtimans ſuum filium eſſe, & mittit eum ad Thyeſtem interficiendum. Thyeſtes cum vidiſſet Ægiſthum, & gladium, quem Ægiſthus gerebat, & cognoviſſet quem in compreſſione perdiderat, interrogat Ægiſthum, unde illum haberet. Ille reſpondit matrem ſibi Pelopiam dediſſe: quam jubet [h] accerſiri. [i] cui reſpondit, ſe in compreſſione nocturna, [k] neſcio cui, eduxiſſe, & ex ea compreſſione, Ægiſthum concepiſſe. Tunc

poſſit non inſulſè, *& eam compreſſit. eâ compreſſione* &c. Videri certe poſſit ſimilitudine ſyllabarum deceptus librarius partem omiſiſſe. Cl. Schefferus tantum τὸ *&* expellit. Subaudiri itaque, ut liquet, vult iſta, *& eam compreſſit.* Similem reticentiam animadvertas cap. 62.

g *Ad ſortes tollendas*] Cic. Div. cap. 41. *De ſortibus Prænestinis, quæ hodie fortunæ monitu tolluntur.* Ampel. cap. de miraculis mundi. *Unde eſt & ad inferos deſcenſus ad tollendas ſortes.* Quæ loca ſuggeſſit nobis doctiſſ. Jacob. Perizonius. In eadem re *ἀναιρεῖν* & *ἀναιρεῖσθαι* uſitatum Græcis. Explicat uberius hanc phraſin Scaliger ad Tibull. Lib. 1. p. 110. Confer Etymol. magn. in Ἀνεῖλεν.

h *Accerſiri*] Agnoſco inveteratum errorem, quo *accerſo* pro *arceſſo* dicunt.

i *Cui reſpondit*] Nempe Pelopia. Multo apertior eſſet narratio, ſi legeretur, *quæ ei reſpondit.*

k *Neſcio cui*] Debuiſſet ſcribere, *neſciam cui.* & forte ita ſcripſit, niſi rectam orationem obliquæ miſcuit, ut facere videtur cap. 186. Quo in genere non parum peccavit Juſtinus, velut Lib.

Tunc Pelopia gladium arripuit, ſimulans ſe agnoſcere, & in pectus ſibi detruſit. quem Ægiſthus è pectore matris cruentum tenens, ad Atreum attulit. Ille æſtimans Thyeſtem interfectum, lætabatur: quem Ægiſthus in littore ſacrificantem occidit, & cum patre Thyeſte in regnum avitum redit.

LXXXIX. *Laomedon.*

NEPTUNUS & Apollo dicuntur Trojam muro cinxiſſe. His rex Laomedon vovit, quod regno ſuo pecoris eo anno natum eſſet, immolaturum. Id votum avaritia fefellit. Alii dicunt, [a] parum eum promiſiſſe. Ob eam rem Neptunus cetum miſit, qui Trojam vexaret. Ob quam cauſam rex ad Apollinem miſit conſultum. Apollo iratus ita reſpondit: ſi Trojanorum virgines ceto religa-

Lib. XXII. 5. *Quibus omnibus, non ſibi tantum in alios, ſed & aliis in ſe ſentient patere bella.* pro, *ſenſuros eſſe.* Lib. XXXVIII. 4. *Cæterum quia non id agitur, an liceat quieſcere.* pro *non id agatur.* & poſt paulo: *Gallorum autem nomen, quod ſemper Romanos terruit*, pro *terruerit.* Item: *Ac ne veteribus immoremur exemplis*, pro *immoraretur.* Cap. 5. *Raptam autem ſibi victoriam ejus ab illis, quorum nihil eſt niſi bello quæſitum.* pro, *nihil ſit*, *vel eſſet.* cap. 7. *Tantumque ſe avida expectat Aſia, ut etiam vocibus vocet: adeo illis odium Romanorum incuſſit rapacitas proconſulum, ſectio publicanorum, calumniæ litium.* Debebat ſcripſiſſe, *exſpectare Aſiam*, &, *incuſſiſſe rapacitatem proconſulum, ſectionem publicanorum, calumnias litium.* Lib. IX. 2. *Qui nuncient Atheæ, dum Byzantium obſidet voviſſe ſe ſtatuam Herculi, ad quam in oſtio Iſtri ponendam ſe venire. pacatum acceſſum ad religionem Dei petens* &c. pro, *petentem.* Utrum ipſi Juſtino iſta ſtribligo ſit tribuenda, an vero ejus librariis, Critici judicent. Nos ad Hyginum revertimur. Ut heic ille, ita Claudianus Mamertus in de Stat. Animæ Lib. I. cap. 6. *Sed ſubjicis à neſcio quibus.* & cap. 7. *Adjiciens teſtimonium ſui, neſcio cujus, auctoris.* Habet heic locum illa Minucii invectiva in Octavio: *Dum Venerem promiſcuè ſpargitis, dum paſſim liberos ſeritis, dum etiam domi natos alienæ miſericordiæ exponitis, neceſſe eſt in veſtros recurrere, in filios inerrare.*

Ad CAP. LXXXIX.

a *Parum eum promiſiſſe*] Barth. ad Stat. Tom. II. pag. 232. *aurum.* Quod convenit cum verbis Ovidii Met. XI. 203. *Mortalem induitur formam, Phrygioque tyranno Ædificat muros, pacto pro mœnibus auro.* Lactant. *Pactum aurum Laomedon negavit.* Ego antequam in illos Barthii commentarios incidiſſem, conjectaveram, *pecuniam certam promiſiſſe*, ex Servio ad Æn. II. 610. *Hoc autem habet fabula, quod Neptunus cum Apolline Trojæ fabricati ſint muros. Sed conſtat Laomedontem diis certam voviſſe pecuniam ad ſacra facienda.* Illuſt. Heinſio ſcriptum fuiſſe videtur, *non parum auri promiſiſſe.* Conjungit diverſas opiniones, ut cum cap. 14. & 28. tum aliis locis factum. Cæterum hæc verba poſt τὸ *immolatum* eſſe collocanda recte vidit Cl. Schefferus.

b *He-*

religatæ fuissent, finem pestilentiæ futuram. Cum complures consumptæ essent & [b] Hesionæ sors exisset, & petris religata esset, Hercules & Telamon, cum Colchos Argonautæ irent, eodem venerunt, & cetum interfecerunt, Hesionenque patri, pactis legibus reddunt, ut cum inde rediissent, secum in patriam eam abducerent, & [c] equos, qui super aquas & aristas ambulabant. [d] Quod & ipsum Laomedon fraudavit, neque Hesionen reddere voluit. Itaque Hercules [e] ad eos navibus comparatis, ut Trojam expugnaret, venit, & Laomedontem necavit, & [f] Podarci filio ejus infanti regnum dedit, qui postea Priamus est appellatus, ἀπὸ τοῦ πρίασθαι. Hesionem reciperatam Telamoni concessit in conjugium, ex qua natus est Teucer.

XC. [a] *Pria-*

b *Hesione fors exisset*] Quod antehac conjectavi, *Hesionæ fors exisset*, id ideo nunc magis placet, quod & Cl. Scheffero placere videam. Hor. II. 3. *Omnes eodem cogimur, omnium Versatur urna serius, ocyus Sors exitura.* Diodorus Lib. 4. p. 246. *Universis igitur sortis judicio subjectis, regiæ filiæ Hesiones nomen exivit.* Possis etiam non male legere, *Hesionen fors expetisset.* Vide Serv. ad Æn. III. 3. Apollod. Lib. II. pag. 98. Sed priorem conjecturam præfero.

c *Equos*] Immortales illos, quos Troi pro Ganymede dederat Jupiter. Hom. Iliad. Υ. 145. Apollod. Lib. II. pag. 99. Tzetzes ad Lycophr. p. 92. ed. Steph.

d *Quod & ipsum frandavit*] Mortales equos loco immortalium dedisse Herculi apud Homeri Scholiasten tradit Hellanicus. *Fraudare* est heic ἀποστερεῖν. Cæsar. B. C. *Fraudavit stipendium militum.* Justin. XLIII. I. *Propter fraudatas Laviniæ nuptias.* Vetus interpres Siracidæ. cap. 4. vers. I. *Eleëmosynam pauperis ne fraudes.* Gr. habet, τὴν ζωὴν τοῦ πτωχοῦ μὴ ἀποστερήσῃς. Sic *defraudare* pro diminuere apud Auson. epist. 3. & 21. Deponentaliter, si sanus est locus, Chrysologus Sermon. L. *Sicut furem lucerna prodit, ita sol eos, qui fraudantur, accusat.*

e *Ad eos*] Quid si scribas? *Ob eos*, hoc est, equos illos & Hesionen. vel *ad eum* i. e. contra Laomedontem. Sed nihil forte mutandum. *Ad* pro *Ob* usurpasse interdum veteres ostendi ad cap. 45. Cl. Schefferus arbitratur illud *eos* natum ex literis numerum navium exhibentibus. VI. eas alii, alii XIIX. fuisse volunt. Ita fluctuabamur, cum veram, opinor, scripturam eruit Nob. Heinsius, *ad hoc.*

f *Podaci*] Atqui Græce Ποδάρκης appellatur. Scribe ergo *Podarci*. Vide Apollod. Lib. II. pag. III. Tzetzes ad Lycophr. pag. 62. Τότε δὲ Ἡρακλῆς καὶ Ἡσιόνῃ χαρίζεται, ὃν ἂν θέλῃ τῶν αἰχμαλώτων ἀνήσασθαι. ἡ δὲ τὴν ἑαυτῆς δοῦσα καλύπτραν τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς Ποδάρκην ἐπρίατο, ὅθεν ἐκλήθη καὶ Πρίαμος. Eadem habes apud Eustath. ad Iliad. A. pag. 21. ed. Bas. Paulo aliter Servius ad Æn. I. 623. *Tunc Hercules Priamum quoque redemptum à vicinis hostibus in paterno regno locavit. Unde & Priamus dictus est ἀπὸ τοῦ πρίασθαι, emo.* Corrupta multipliciter sunt, quæ deinde subjungit, *Cæterum quæ de liberata dicunt Hesiona* &c. Legendum ibi in seqq. *Quod Tecmessam concubinam; vel ejus & fratris filium Eurysacen ad avum* &c.

Ad

XC. [a] *Priami filii & filiæ, numero* 54.

HECTOR, Deiphobus, [b] Cebriones, Polydorus, Helenus, Alexander, [c] Hipposidus, [d] Antinous, Agathon, [e] Diastor, [f] Lyside, Polymena, Ascanius, [g] Chirodamas, Euagoras, [h] Drypon, [i] Astynomus, [k] Polymetus, Laodice, [l] Ethionome, Phegea, Henicea, [m] Demnosia, Cassandra, Philomela, [n] Polites, Troilus, [o] Palæmon, Brissonius, [p] Gorgythion, Protodamas, [q] Atreus, Dolon, Chrœresus, Chrysolaus, Demosthea, [r] Doricops, Hippasus, [s] Hyperiscus, Lysianassa,

Ad CAP. XC.

a *Priami filii & filiæ*] Dares: *Ilium petit cum Hecuba uxore & liberis, Hectore, Alexandro, Deiphobo, Heleno, Troilo, Andromacha, Cassandra, Polyxena. Nam erant & alii filii ex concubinis nati.* Præter hos ex Hecuba natos vult Apollodorus Lib. III. p. 182. Pammonem, Politen, Antiphum, Hipponoum, Polydorum, Creusam, & Laodicen. Tzetzes Chil. VII. 135. ex Hecuba suscepisse eum scribit τέκνα ἐννέα ϗ δέκα.

b *Geryones*] *Cebriones* habet margo libri Salmasiani, quod rectum est. Κεβριόνης est Apollodoro.

c *Hipposidus*] Coaluerunt heic, si quid judico, duo vocabula. Lego, *Hippothous, Isus.* qui ambo inter Priami filios numerantur ab Apollodoro. Commendat eam conjecturam nostram lemma ipsum 54. promittens. Atqui in Hygini hoc indiculo non nisi 53. comparent. Duos ergo heic in unum coaluisse non de nihilo suspicamur.

d *Antinous*] Schefferus: Forte rectius est, *Antiphonus.* Immo rectius est. Vide Hom. Iliad. Ω. 250. nisi mavis *Antiphus* ex Apollodoro.

e *Diastor*] Idem Schefferus: Videtur & heic rectius esse *Mestor.* Firmat ejus conjecturam Hom. ejusdem libri vers. 257. Dictys Lib. II. pag. 66.

f *Lyside, Polymena*] Schefferus: *Lycaste, Polyxena.*

g *Chirodamas*] Hic *Chersidamas* est Apollodoro Lib. III. pag. 183.

h *Drypon*] Videri hunc Apollodoro *Dryopa* esse annotavit Schefferus. Agnoscit illum *Dryopa* etiam Dictys Lib. IV. pag. 103.

i *Astynomus*] Cl. Schefferus: *Hic Astygonus Apollodoro.* Sed *Astymenes* est Dicty Lib. IV.

k *Polymetus*] Hic *Polymedon* est Apollodoro. quod rectius puto.

l *Ethionome*] *Deione* mallet Clarissimus Schefferus.

m *Demnosia*] Forte, *Demonassa.*

n *Polipes*] Margo libri Salmasiani habet *Polites.* quod & Cl. Schefferus conjecit ex Pausania & Apollodoro. Quibus addi possunt Homerus Iliad. Ω. 250. & Dictys Lib. II. pag. 66.

o *Palæmon*] Liber Salmasii, *Pammon.* Et sane Pammona, non Palæmona, Priamidis accensent Dictys & Homerus locis modo laudatis. *Philæmon* est Apollodoro, ut jam notavit Cl. Schefferus.

p *Gorgition*] Scribe *Gorgythion.* ex Hom. Iliad. θ. 303. & Apollodoro.

q *Atreus*] An *Areius* ex Dictyos Lib. IV? Ἄρρητος est Apollodoro, quem in Ἀρήτον transformat Mercerus ad Dictyn.

r *Doricops*] *Doryclum* hunc esse Apollodoro observat Cl. Schefferus. Addo ita eum à Dicty quoque Lib. III. pag. 79. & Hom. Iliad. λ. 489. appellari, ut nullus dubitem, quin ex illis corrigendus sit Hyginus.

s *Hyperiscus*] Credit hunc *Hypirichum* Apollodoro vocari Cl. Schefferus.

nassa, Iliona, Nereis, Euander, [t] Proneus, [u] Aromachus, [x] Hilagus, Axion, [y] Biantes, Hippotrochus, [z] Deiopites, Medusa, Hero, Creusa.

XCI. [a] *Alexander Paris.*

PRIAMUS [b] Laodemontis filius, cum complures liberos haberet ex concubitu Hecubæ Cisſei, [c] five Dymantis filia, uxor ejus prægnans in quiete vidit se facem ardentem parere, [d] ex qua [e] serpentes plurimos exisse. Id visum [f] omnibus conjectoribus cum narratum esset, imperant quicquid pareret necaret, ne id patriæ exitio foret. Postquam Hecuba peperit Alexandrum, datur interficiendus. quem [g] satellites misericordia exposuerunt. Eum

t *Proneus*] Forte, *Ilioneus*. Vide Dictyn Lib. IV. pag. 104.

u *Aromachus*] *Archemachus* est Apollodoro & Dicty.

x *Hilagus*] Pro hoc *Glaucus* videtur reponendus ex Dicty & Apollodoro.

y *Biantes*] Apollodoro esse *Bias* recte videtur Scheffero. Etiam Dicty Lib. IV. pag. 103. est *Bias*.

z *Diophites*] *Deioptes* quidem est Apollodoro, ut notat Cl. Schefferus; malim tamen heic ex Hom. Iliad. λ. 420. & Dictyos Lib. III. p. 79. rescribere, *Deiopites*.

Ad CAP. XCI.

a *Alexander Paris*] Schol. Hom. ad Iliad. M. 93. Ἐκλήθη Πάρις, οὐχ ὅτι, ὥς τινές φασιν, ἐν πήρᾳ ἐτράφη, ἀλλ' ὅτι τὸ μόρον παρῆλθεν. Ὕστερον δὲ Ἀλέξανδρος, ὅτι τῇ πατρίδι ἠλέξησεν, ὅ ἐστιν, ἐβοήθησε. Confer eundem ad Iliad. Γ. 325. Tzetzen ad Lycophr. p. 28. ed. Steph. Etym. Auctorem in Πάρις. Diomed. Gram. Lib. I. qui ridiculè vult prænomine dictum *Alexandrum*, nomine *Dardanium*, cognomine *Paridem*. *Alexander appellatus est in Græcia, qui Paris fuerat apud pastores.* Varro Lib. VI. L. L.

b *Laomedontis filius*] De matre dissentiunt veteres, quorum opiniones recenset Homer. Scholiast. ad Iliad. Γ. 250.

c *Sive Dymantis filiæ*] Ita reposui pro *filia*. *Nam Hecuba secundum Euripidem filia Cissei fuit, quem Ennius, Pacuvius & Virgilius sequuntur. Secundum Homerum filia Dymantis*, ut notavit Servius ad Æn. VII. 320. Adde Nostr. cap. CXI. Corruptus ergo Tzetzes Proleg. in Lycophronem: Πρίαμος ὁ Λευκίππης καὶ Λαομέδοντος ἐξ Ἑκάβης τῆς Κύμαντος. leg. Δύμαντος. Cisseus autem ille rex Thracum fuit, ut inter alios auctor Servius ad Æn. V. 537.

d *Ex qua*] An *exque ea*? Dubito. Similiter locutus est cap. 29. *Ex qua die non amplius cum ea concubuit*; pro *exque ea die*. Vide notas nostras ad cap. 4.

e *Serpentes plurimos*] Cl. Schefferus *serpentes plurimas* mallet, ut ad *faces* referatur. Mihi N. L. Certe de serpentibus illis nihil hactenus apud alios comperi. Suspicor tamen per serpentes illos designari flammas serpentium figuras simulantium, quod ferale omen fuit Menœceo apud Stat. X. Theb. 596. Heinsius conjectabat, *ex qua repente plurimas exisse*. sc. alias faces. Quod non displicet.

f *Omnibus conjectoribus*] Inter illos *Æsacum* fuisse ait ad Lycophronem Tzetzes, quem ex Arisba Meropis filia susceperat Priamus. Vide eum pag. 47. & 59. ed. Steph. Unde lux non parva affulget Servio ad Æn. II. 32.

g *Satellites misericordia*] Dictys sub finem

Eum paſtores pro ſuo filio repertum expoſitum educarunt, eumque Parim nominaverunt. Is cum ad puberem ætatem perveniſſet, habuit taurum in deliciis: quo cum ſatellites miſſi à Priamo, ut taurum aliquis adduceret, veniſſent, qui in athlo funebri, quod ei fiebat, poneretur, cœperunt Paridis taurum abducere. Qui perſecutus eſt eos, & inquiſivit, quo eum ducerent. illi indicant, ſe eum ad Priamum [h] adducere, qui viciſſet ludis funebribus Alexandri. Ille amore incenſus tauri ſui, deſcendit in certamen, & [i] omnia vicit, fratres quoque ſuos ſuperavit. Indignans Deiphobus, gladium [k] ad eum ſtrinxit. at ille in aram Jovis [l] Hercæi inſiluit. Quod cum Caſſandra vaticinaretur eum fratrem eſſe, Priamus eum agnovit, regiaque recepit.

XCII. *Paridis judicium.*

JOVIS, cum Thetis Peleo nuberet, ad epulum dicitur omnes deos convocaſſe, excepta Eride, [a] id eſt, diſcor-

finem Lib. III. refert *Hecubam more fœmineæ miſerationis clam alendum paſtoribus in Idam tradidiſſe.*

h *Adducere, qui*] Barth. Adverſ. Lib. VIII. cap. 6. & Cl. Tollius in ora cod. ſui: *Adducere ei, qui.* quod non diſplicet.

i *Omnia vicit*] Clariſſ. Schefferus, *Omnes.* Nec hoc improbo. Poſſis tamen ſubaudire *certamina*, & excuſare per helleniſmum. Schol. Pind. pag. 81. Ed. Francof. Δίαυλον ἐνίκησε, pro διαύλῳ. Et pag. 191. Πυκτικὴν αὐτὸν καὶ παγκράτιον νενικηκέναι. 336. νικᾶν ἴσθμια. Hypoth. Pyth. γυμνικὸν ἀγῶνα νικήσαντες. Ælian. Var. Hiſtor. IV. 15. Ἐνίκησεν ἡμέρᾳ μιᾷ πάλην καὶ παγκράτιον. Antigonus Hiſtor. Mir. 133. νικᾷ στάδιον. Schol. Hom. ad Iliad. Δ. 376. Ὃς καταβαλὼν γυμνικὸν ἀγῶνα, καὶ συμμαχούσης Ἀθηνᾶς νικᾷ τὰ πάντα, *vincit omnia*, ut heic Hyginus loquitur. Iliad. Λ. 708. γυμνικοὺς ἐνίκων ἀγῶνας. Sententia ergo eſſet, omnium certaminum victor extitit. Juſt. XLI. I. *Longinqua bella viciſſe.*

k *Ad eum*] H. e. contra eum. Virgilius Æn. II. 443. *Clypeoſque ad tela ſiniſtris Protecti objiciunt.* Servius: *ad tela, contra tela.* Cyprianus Lib. II. ep. 2. *Pugnant ad beſtias non crimine, ſed furore.* Propert. Lib. II. el. 19. *Si libitum tibi erit, Lernæas pugnet ad Hydras.* Cæterum non tam mollis fuit, quam vulgo audit, Paris ille. Servius ad Æn. V. 370. *Paris ſecundum Troica Neronis fortiſſimus fuit, adeo ut in Trojæ agonali certamine ſuperaret omnes, ipſum etiam Hectorem: qui cum iratus in eum ſtringeret gladium, dixit ſe eſſe germanum; quod allatis crepundiis probavit, qui habitu ruſtici adhuc latebat.*

l *Hercæi Jovis*] Scribe potius ſine diphthongo *Hercei.* Ἑρκεῖος Ζεὺς Herodoto eſt. Meminerunt ejus Ovidius. Ib. 284. Senec. Agam. 448. Servius ad Æn. II. 506. *Jovem ædificialem* Dictys appellat Lib. V. Adde Feſtum in *Herceus Jupiter.* ubi codex Biblioth. Leid. habet *Hercius.* quod idem eſt.

Ad CAP. CXII.

a *Id eſt diſcordia*] Deleri ut gloſſe-

discordia. quæ cum postea supervenisset, nec admitteretur ad epulum, ab janua misit in medium malum: [b] dicit, quæ esset formosissima, attolleret. Juno, Venus, Minerva formam sibi [c] vindicare cœperunt: inter quas magna discordia orta. Jovis imperat Mercurio, ut deducat eas [d] in Ida monte ad Alexandrum Paridem, eumque jubeat judicare. Cui Juno, si secundum se judicasset, pollicita est in [e] omnibus terris eum regnaturum, [f] divitem præ-

mata hæc jubet Cl. Schefferus. Etsi non ignoro *Discordiam* Latino vocabulo eam divam dici Capellæ Lib. I. Arnob. Lib. III. Fulgent. Lib. III. cap. 7. Claudian. Lib. I. in Ruf. vers. 30. Et reperiri apud Justin. Lib. XII. cap. 15. *Malum discordiæ.* Petron. Carm. de bello civ. *Scisso discordia crine.* & sub finem ejusdem carminis: *Factum est in terris quicquid discordia jussit.* Quem tamen versum spurium existimat Nob. Heinsius, & carmini mutilato tibicinem ab homine semilitterato additum. Licet hæc, inquam, ita habeant, amplector tamen Schefferi sententiam. Servius, sive ejus epitomator, Scholiastes Germanici, & alii, qui fabulas poëticas narrant, perraro suorum verborum agere solent interpretes. Ille ad Æn. III. 3. *Cetos, id est, belluas marinas immisit.* Hic fabula Centauri: *Ipsam in arborem Philyram, id est, tiliam conversam esse.* Adde quæ præterea notamus ad cap. 126. Fecisse illam Eridem Jovis filiam nonnullos, disces ex Schol. Æschyl. εἰς τὰς ἑπτά. vers. 434. De μήλῳ hoc longè aliter μυθολογεῖ Hephæst. Lib. VI.

b *Dicit quæ*] Scriverius & Tollius ad oram librorum suorum *dicitque, quæ.* Mallem, *dixitque* &c. Heinsius: *adjecitque, quæ.*

c *Vendicare*] Scribe *vindicare.* Just. Lib. III. 2. *Cum regnum sibi vindicare potuisset.* Infinita sunt loca veterum, in quibus hoc verbum corruptum est.

d *In Ida monte*] Pro *in Idam montem.* Gargarum Idæ cacumen dicit Lucianus in Θεῶν κρίσει. Usus eadem Syntaxi noster etiam cap. 139. *Jovem in Cretensi insula detulit.* 166. *In concilio deorum adduxisset.* 190. *In adjutorio advocavit.* 254. *Sacra in monte duci.* Servius ad Æn. V. 118. *Filiam suam ei in matrimonio dedit.* Dictys Lib. I. *In voluntate traduxit.* Lib. III. *In flumine præcipitavit.* Lib. V. *Convivium in honore Deum publice cœptum.* Gregor. Dial. I. *In eodem loco venisset.* Sulpicius Severus Histor. Sacr. Lib. I. *In matrimonio à patre postulans.* Et, *In matrimonio accepta.* Schol. German. Cane: *In monte Hymetto se contulit.* Ovid. III. Fast. 664. *In sacri vertice montis abit.* Vetus interpres Jobi cap. XIII. 16. *Non enim veniet in conspectu ejus omnis hypocrita.* Phædrus Lib. V. cap. 2. *Quinam ille cinædus in conspectu meo audet venire?* Vide ad illa, quæ Cl. Schefferus notavit, & quos ibi laudat; unde disces nec politiores scriptores ab ista abhorrere syntaxi. Adde, si plura desideres, quæ ad Claud. Mamerti Lib. I. Barthius, & nos superius ad cap. 51. congessimus. Inanis ergo metus Donati ad Terent. Eun. III. 4. *Coimus, consensimus ac pepigimus, ne sit solœcismus in Piræo pro in Piræum.* Cæterum locum, in quo illud judicium habitum est, καλλικολώνην nominatum tradit apud Hom. Schol. ad Iliad. Υ. vers. 3. Demetrius Scepsius; Stephanus autem *Alexandriam.* Ἔστι δὲ, inquit, τόπος ἐν Ἴδῃ τῇ Τρωϊκῇ Ἀλεξάνδρεια λεγόμενος, ἐν ᾧ φασιν Πάριν διακρῖναι τὰς θεάς.

e *Omnibus terris regnaturum*] Nimirum *regnis præesse dicitur Juno*, ut loquitur in hac fabula Fulgentius Lib. II. cap. 3. Verba Junonis apud Lucianum sunt: ἢν γάρ με, ὦ Πάρι, δικάσῃς εἶναι καλὴν, ἁπάσης ἔσῃ τῆς Ἀσίας δεσπότης. Apud Coluthum Helenæ raptu: Ἤν με διακρίνων προφερέστερον ἔρνος ὀπάσσῃς, Πάσης ἡμετέρης Ἀσίης ἡγήτορα θήσω.

f *Divitem*] Micyllus in margine. *Divitiis.* Sed quid est *præstare præter ce-*

præter cæteros præſtaturum. Minerva, ſi inde victrix diſcederet, [g] formoſiſſimum inter mortales futurum, & [h] omni artificio ſcium. Venus autem Helenam Tyndarei filiam formoſiſſimam omnium mulierum ſe in conjugium dare promiſit. Paris donum poſterius prioribus antepoſuit, Veneremque pulcherrimam eſſe judicavit. ob id Juno & Minerva Trojanis fuerunt infeſtæ. Alexander Veneris impulſu Helenam à Lacedæmone ab hoſpite Menelao Trojam abduxit, eamque in conjugio habuit cum ancillis duabus [i] Æthra & Thiſadie, quas Caſtor & Pollux captivas ei aſſignarant, aliquando reginas.

XCIII. *Caſſandra.*

CASSANDRA Priami & Hecubæ filia in Apollinis fano

teros? Libenter legerem, ſi MSS. libri, quos fortuna mihi hactenus invidit, juvarent, *regnaturum, & divitiis præterea cæteros præſtaturum.*

g *Formoſiſſimum*] Præferam Barthii conjecturam, *famoſiſſimum.* quamquam aptius foret, ſi tam prope ad vulgatam ſcripturam accederet, *fortiſſimum* vel *bellicoſiſſimum.* Ita enim apud Coluthum Pallas: Πείθεο, καὶ πολέμους τε καὶ ἠνορέην σε διδάξω.

h *Omni artificio ſcium*] Non eſt neceſſaria Micylli correctio, *omnium artificioſiſſimum.* Ut *peritus juris & jure, conſultus juris & jure*; ita *ſcius artificii & artificio* cur non æque bene dicatur? Noſter ſupra cap. 14. *Idmon augurio prudens.* Hieronymus vita Hilarionis: *Loquendi arte gnarus.* Chariſ. Lib. I. *Scius artis.* Lactant. Lib. III. cap. 24. *Prudentes & ſcios mendacia defendenda ſuſcipere.* Vetus interpres Siracidæ cap. XXI. 18. *Verbum ſapiens quodcunque audierit ſcius, laudabit.* Gr. Cod. ἐπιστήμων. Quibus adde, quæ in ſua Stradæ defenſione congeſſit Cl. Borrichius pag. 303. Vindicat idem vocabulum Swertius Anal. Lib. II. c. 12. Iſidori gloſſario, ubi legas: *Anconiſcus, incaſtrare.* Scribit ergo, *Ancon, ſcius incaſtrare.* Sed legendum omnino cum Vulcanio: *Anconiſcus, incaſtratura.* Rationem emendationis, quam ille non dedit, ego tibi reddam ex Deuteron. cap. XXVI. vers. 17. ubi vulgatus interpres, *In lateribus tabulæ duæ incaſtraturæ fient, quibus tabula alteri tabulæ connectatur. Incaſtraturas* appellat, quas οἱ ὁ dixerunt ἀγκωνίσκους. Non feliciores cæteræ ejus conjecturæ, quibus ibidem opem ferrè intendit illis Gloſſis. *Anilia, amentia, fatuitas.* Legendum ait Gothicè accentu in ultimam ſyllabam robuſto impacto, *anilità.* Imo, me judice, legendum *anilitas.* Qua voce utitur Catullus epithalamio Mallii; vel cum Heinſio *anilis nænia, fatuitas. Balaſtrum, Balneum.* Scribendum ait Germanicè, *Badaſtrum* vel *Badſtratum.* Judicabam aliquando primam ſyllabam *ba*, ut ex ſequenti voce natam, delendam eſſe, & ſcribendum, *labrum, balneum.* Nob. Heinſius conjectaverat, *Alabaſtrum balneum* vel *balani*, h. e. unguenti. Sed illuc, unde digreſſi eramus, redeamus. Eadem, quâ heic *ſcius*, τὸ *ſcitùs* notione uſurpat Ovidius Lib. V. Faſt. 54. *Scita Thalia lyræ.* & IX. Met. 108. *Neſſus adit membriſque valens ſcituſque vadorum.* Gloſſ. Cyrilli, Ἐιδήμων, *gnarus, ſcitus, ſciens.* Omnes artifices ſub Palladis erant patrocinio. Unde Lib. III. Faſtor. vers. 815. Naſo: *Pallada nunc pueri teneræque ornate puellæ; Qui bene placarit Pallada, doctus erit.* Conſule & Vivem ad Auguſtin. C. D. Lib. VII. cap. 3.

i *Æthrâ & Thiſadie*] Vide quæ dicta ſuperius ad cap. 79.

fano ludendo laſſa obdormiſſe dicitur. Quam Apollo cum vellet comprimere, [a] corporis copiam non fecit. ob quam rem Apollo fecit, ut [b] cum vera vaticinaretur, fidem non haberet.

XCIV. *Anchiſa.*

VENUS Anchiſam [a] Aſſaraci filium amaſſe, & cum eo concubuiſſe dicitur, ex quo procreavit Æneam: eique præcepit, ne id apud homines enunciaret. Quod Anchiſes inter ſodales [b] per vinum eſt elocutus: ob id à Jove fulmine eſt ictus. [c] Quidam dicunt eum ſua morte obiiſſe.

XCV. *Ulyxes.*

AGAMEMNON & Menelaus Atrei filii, cum ad Trojam oppugnandam conjuratos duces ducerent, in inſulam Ithacam ad Ulyxem Laertis filium venerunt: cui erat reſponſum, ſi ad Trojam iſſet, poſt viceſimum annum, ſolum, ſociis perditis, egentem domum rediturum. Itaque cum ſciret ad ſe oratores venturos, inſaniam ſimulans, [a] pileum ſumpſit, & [b] equum cum bove junxit

Ad CAP. XCIII.

a *Corporis copiam non fecit*] Promiſiſſe fabulantur; ſi vaticinandi artem concubitus pretium acciperet: quod autem dictis non manſerit, ad hunc ei modum munus ſuum Apollinem reddidiſſe inutile. Vide Serv. ad Æn. II. 247. Tzetzen ad Lycophr. p. 64.

b *Cum vera* &c.] Propert. III. II. *Experta eſt veros irrita lingua Deos.*

Ad CAP. XCIV.

a *Aſſaraci filium*] Atqui ſecundum alios Capyos eſt filius, nepos Aſſaraci. Vide Serv. ad Æn. IX. 643. Philargyrium ad Georg. III. 35.

b *Per vinum*] H. e. per ebrietatem. Arnob. Lib. V. *Per vinum deinde confitetur.* Catull. c. 51. *Reddens mutua per jocum atque vinum.*

c *Quidam eum*] Utrumque verum, & ſua morte obiiſſe, & fulmine eſſe tactum. Serv. Æn. II. 648. *Cum inter æquales exultaret Anchiſes, gloriatus dicitur de concubitu Veneris: quod cum Jovi queſta eſſet, emeruit ut in Anchiſen fulmina mitterentur: ſed Venus cum fulmine poſſe vidiſſet interimi, miſerata juvenem, in aliam partem detorſit. Anchiſes tamen afflatus igne cœleſti, ſemper debilis vixit.* Illi afflati igne cœleſti *tacti* dicebantur. Virg. Ecl. I. vers. 17. *De cœlo tactas memini prædicere quercus.* Vide ibi Servium. Feſtus Pauli: *Fanatica dicitur arbor fulmine tacta.* Ita habet Leid. Cod. non *icta*, ut editum hactenus. Confer Serv. ad Æn. I. 621.

Ad CAP. XCV.

a *Pileum ſumſit*] Pingere eum etiam ſolebant pileatum. Serv. ad Æn. II. 44. *Huic (Ulyxi) primus Nicomachus pictor pileo caput texiſſe fertur.* Talis etiam in familiis Romanis Fulvii Urſini exhibetur in vetuſto gentis Mamiliæ numiſmate, ut Nob. Heinſius me monuit. Cur autem pileatus pingatur, anquirit Meurſius Lacon. I. 17. Barthius adverſ. Lib. VIII. cap. 6. Solerius de pileo Sect. X. Dalechampius ad Plin. Lib. XXXV. cap. 10. unde ſua hauſit Servius. Quâ forma is fuerit, docte, ut ſolet, docet ὁ πολυΐστωρ Voſſius Vit. Sermon. pag. 125.

b *Equum cum bove junxit ad aratrum*]

xit ad aratrum. Quem Palamedes ut vidit, ſenſit ſimulare, atque Telemachum filium ejus, cunis ſublatum, [c] aratro ei ſubjecit, & ait: Simulatione depoſita, inter conjuratos veni. Tunc Ulyxes fidem dedit ſe venturum. ex eo Palamedi infeſtus fuit.

XCVI. *Achilles.*

THETIS [a] Nereis, cum ſciret Achillem filium ſuum, quem ex Peleo habebat, ſi ad Trojam expugnandam iſſet, periturum, commendavit eum [b] in inſulam Scyron ad Lycomedem regem. quem ille inter virgines filias habitu fœmineo ſervabat, nomine mutato. nam virgines Pyrrham nominarunt, quoniam capillis flavis fuit, & Græce rufum pyrrhon dicitur. Achivi autem cum reſciſſent ibi eum occultari, ad regem Lycomedem [c] oratores miſerunt, qui rogarent, ut eum adjutorium Danais mitteret. Rex cum negaret apud ſe eſſe, poteſtatem eis fecit,

Et *Salem ſevit*, auctore Servio ad Æn. II. 81. *Quum ille*, inquit, *junctis diſſimilis naturæ animalibus, ſalem ſereret, filium ei Palamedes oppoſuit.* Bochartus part. I. Hieroz. Lib. II. cap. 13. vel lapſus eſt memoriâ, vel *cum aſino* invenit in ſuo libro, cum ita ſcriberet: *Inde eſt, quod Ulyſſes, ut crederetur inſanus, equum cum aſino junxit ad aratrum. Ita narrant Hyg. fab. 95. Nicephorus Babylaces Hiſt. 4. Tzetzes in Lycophronem, & Mythologi fere quotquot ſunt.* De Tzetze quod ait, ex parte verum eſt: ita enim ille pag. 115. Ζεύξας ὄνον καὶ βοῦν, ἠρότρευε. Cum Hygino Plinius Lib. 35. cap. 11. *Ulixes ſimulata inſania, bovem cum equo jungens* &c.

c *Aratro ei*] Schefferus *aratro ejus* mallet. Doctiſſimus Perizonius propius & verius putat, *araturo ei.* Tzetzes ad Lycophron. pag. 69. Τηλέμαχον γὰρ τὸν υἱὸν τοῦ Ὀδυσσέως τίθησιν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀροτρεύοντος. Sed vulgatum æque rectum cenſeam. Servius: *Quo viſo Ulyxes aratra ſuſpendit.* Tzetzes pag. 130. Τέθεικε πρὸ τοῦ ἀρότρου.

Ad CAP. XCVI.

a *Nereis*] Alii tamen illam Thetin Chironis filiam faciunt. Vide Apollon. Schol. ad Lib. I. 558. Dictys Lib. I. *Achilles Pelei & Thetidis, quæ ex Chirone dicebatur nata.* Tzetzes Chiliad. VII. 98. Ἥπερ ἦν θυγάθριον Χείρωνος φιλοσόφου. Staphylus apud Scholiaſten Apollonii ad Lib. IV. 816. ubi originem fabulæ de Pelei & Thetidis conjugio aperit, ex Philomela natum Achillem memorat.

b *In inſulam Scyro*] *Scyron* Schefferus. Atque ita adducit quoque ſummus Gronovius Lib. III. Obſ. cap. 23. non male. *Commendare* eſt παρατίθεσθαι. Schol. Hom. ad Iliad. 418. Ἦν αὐτὸν παρακαθεσθεὶς εἰς τὸν Λυκομήδους παρθενῶνα ἐν τῇ Σκύρῳ. & ad vers. 144. Γ. παρατίθενται εἰς ἀφροσύνην τῇ Αἴθρῃ. Nec deterius foret, *in inſula Scyro.* Lactant. ad IV. Theb. Stat. vers. 785. *Commendatus dicitur in Ida monte.* Servius ad Æn. II. 477. *Commendatus ibi à matre Thetide.* Noſter cap. 117. *Quem demandaverat in Strophide Phocio.* Adde not. ad cap. 3.

c *Oratores*] Hi fuerunt Ulyſſes, Phœnix, & Neſtor. Schol. Hom. ad Iliad. T. 332.

fecit, ut in regia quærerent. qui cum intelligere non possent, quis esset [d] eorum, Ulysses in regio vestibulo [e] munera fœminea posuit, in quibus clypeum & hastam, & subito [f] tubicinem jussit canere, armorumque crepitum & clamorem fieri jussit. Achilles hostem arbitrans adesse, vestem muliebrem dilaniavit, atque clypeum & hastam arripuit. Ex hoc est cognitus, suasque operas Argivis promisit, & milites Myrmidones.

XCVII. *Qui ad Trojam expugnatum ierunt, & quot naves.*

AGAMEMNON [a] Atrei & Æropes filius, [b] Mycenis navibus centum. Menelaus frater ejus, Mycenis navibus LX. Phœnix Amyntoris filius Argivus, navibus L. [c] Achilles Pelei & Thetidis filius, insula Scyro navibus LX. Automedon auriga Achillis, Scyro navibus X. Patroclus

d *Eorum*] *Earum.* Cl. Schefferus, quod inter virgines eum quærerent.

e *Munera fœminea*] Calathiscos puta sive quasillos cum instrumentis textoriis. Schol. Hom. Ὅπλα καὶ ταλάρους ἔρριψαν σὺν τοῖς ἱστουργικοῖς ἐργαλείοις ἔμπροσθεν τοῦ παρθενῶνος. Tzetzes ad Lycophron. p. 54. Ἀτράκτους καὶ ἠλακάτας καὶ ὅσα τοιαῦτα γυναικῶν ἐργαλεῖα.

f *Tubicinam*] Scribendum, *tubicinem.* Virorum enim, non fœminarum est inflare tubas, Velut rem novam in Aglaide Megaclis filia id notat Ælianus Var. Hist, Lib. I. cap. 26. & Athenæus Lib. X. p. 415. Agyrten eum tubicinem appellat Stat. II. Achill. vers. 201. *Cum grande tuba (sic jussus) Agyrtes Insonuit.*

Ad CAP. XCVII.

a *Atrei & Æropes*] Ita & Euripides Orest. vers. 16. Servius ad Æn. I. 462. ATRIDAS. *Atrei filios, Agamemnonem & Menelaum. Sed hoc usurpatum est. Nam Plisthenis fuerunt.* Apollod. Lib. III. *Ex his quidem Plisthenes Aëropen uxorem duxit: ex qua filios Agamemnonem & Menelaum sustulit.* Plisthenis filios appellat quoque Dictys Lib. I. Dictos Atridas censet Mercerus ad tegendam obscuritatem paterni nominis. Altera causa sit, quod ab Atreo fuerint educati. Schol. Eurip. ad Orest. vers. 5. Ἀτρεὺς Κλεόλαν τὴν Δίαντος ἀγαγόμενος, ἔσχε Πλεισθένη τὸ σῶμα ἀσθενῆ. Ὃς Ἐριφύλην γήμας, ἔσχεν Ἀγαμέμνονα καὶ Μενέλαον, καὶ Ἀναξιβίαν. Νέος δὲ τελευτῶν ὁ Πλεισθένης, καταλείπει τῷ πατρὶ τοὺς παῖδας. Idem tradit Hom. Schol. ad Iliad. B. 249.

b *Mycenis*] H. e. Μυκηναῖος. Hellenismum resipit. Marcus cap. XV. 43. Ἦλθεν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας. Hesiod. Ἐργ. I. Μοῦσαι Πιερίηθεν. h. e. Πιερικαί. Vide ibi Heinsium. Talia sunt, *Ex Ephyrâ Periander, ex Lacedæmone Chilon* apud Sidon. c. 2. apud Cyprianum, *Aurelius ab Utica, Junius à Neapoli, Cyprianus à Carthagine.* apud Hilarium pag. 408. *Alipius ab Achaia, Alexander de Thessalia*, & complura alia. Anthol. Lib. I. Ἄνδρες ἀπ' Ἀρκαδίης, *viri Arcades.*

c *Achilles* 60.] Homerus & Dictys ei tantum 50. tribuunt.

d *Pi-*

clus Menœtii & [d] Philomelæ filius, Phthia navibus x. Ajax Telamonis ex [e] Erybœa filius, Salamine navibus xii. Teucer frater ex Hesiona Laomedontis filia, navibus xii. Ulysses Laertæ & Anticliæ filius Ithaca navibus xii. Diomedes Tydei & [f] Deipylæ Adrasti filiæ filius, Argis navibus xxx. Sthenelus Capanei & Euadnes filius, Argis navibus xxv. [g] Ajax Oilei & Rhenes nymphæ filius, [h] Locrus, navibus xx. Nestor Nelei [i] & Chloridis filiæ filius, Pylius, navibus xc. [k] Thrasymedes frater ex Eurydice, Pylius, navibus xv. Antilochus Nestoris filius, Pylius, navibus xx. Eurypylus Euæmonis & Opis filius, [l] Orchomeno navibus xl. [m] Machaon Asclepii & Coronidis filius, [n] Attica, navibus xx. Podalirius frater ejus

d *Pilomellæ*] Σθενέλη est ejus mater apud Apollodorum Lib. iii. & Schol. Pindari ad Olymp. ix. *Periapidem* alii vocarunt, ut auctor est Apollodorus. Scribendum heic esse *Philomelæ* didici ex Hom. Schol. ad Iliad. P. vers. 134.

e *Eribœa*] An scribendum, *Peribœa*? Græcis est Περίβοια. Vid. Apollod. Lib. iii. pag. 187. & Pausan. Atticis. Sed Philostephanus apud Hom. Schol. ad Iliad. Π. 14. cum Hygino Ἐρίβοιαν eam appellat. Tzetzes in Lycophronem p. 15. Edit. Steph. Τελαμῶνος καὶ Περινείας Αἴας. Scripserim, Περιβοίας. quanquam ipse pag. 73. edit. Bas. scribit Ἐριβοίας ἦν παῖς τῆς Πορθαόνος θυγατρός. Τεῦκρος δὲ Ἡσιόνης. Philostephanus Ἐρίβοιαν τὴν Ἀλκάθου dicit.

f *Deiphilæ*] Scrib. *Deipylæ*. Notavi jam ad cap. 69.

g *Ajax Oilei* 20.] Hom. Catal. vers. 21. & Dictys Lib. i. ei 40. adsignant.

h *Locrus*] Schol. Hom. Iliad. N. 66. Αἴας Λοκρὸς μὲν ἦν τὸ γένος, ἀπὸ πόλεως Ὀποῦντος, πατρὸς δὲ Ὀϊλέως.

i *Et Chloridis filiæ*] Scribe, *Chloridis Amphionis filiæ filius*. Vid. cap. 10. & 14.

k *Thrasymedes frater*] Cujus frater? an Nestoris? non sanè, sed Antilochi filii Nestoris. Transposita ergo heic sunt nomina, & Thrasymedes post Antilochum collocandus, ut recte suspicatur Cl. Schefferus. Dictys Lib. i. *Nestor cum Antilocho & Thrasymede, quos ex Anaxibiâ susceperat, supervenit.*

l *Orchomeno*] Ita habet etiam Dares. Sed legendum, *Ormenio*. Vide Hom. Catal. vers. 241. Dictys Lib. i. *Eurypylus Ormenius quadraginta*. Sic correxit Mercerus, cum antea legeretur, *Orchomenius*.

m *Machaon Æsculapii & Coronidis*] Atqui cap. 14. 161. & 202. Coronidem cum Homero & aliis Asclepii matrem facit. Non nimis audacter forte fecero, si corrigam Hyginum & scribam, *Asclepii & Epiones*. Aristides apud Pind. Schol. Pyth. od. iii. Ἀσκληπιὸς Ἀπόλλωνος παῖς καὶ Ἀρσινόης. αὕτη δὲ παρθένος οὖσα ἐπωνομάζετο Κορωνίς. Λευκίππου δὲ θυγάτηρ ἦν. Ἀσκληπιοῦ δὲ καὶ Ἠπιόνης Ποδαλείριος καὶ Μαχάων. Consentit in Corinthiacis Pausanias. Corrupte Ἡσιόνη dicitur Hom. Schol. ad Iliad. Δ. 163. Adscribam ejus verba, quibus defendi posset Hyginus, si ipse idoneos haberet auctores: Μαχάονα τὸν Ἀσκληπιοῦ καὶ Ἀρσινόης, ἢ Κορωνίδος. Κατὰ δέ τινας Ἡσιόνης τῆς Μέροπος. Κατὰ δὲ Ἡσίοδον Ξανθιόνης. Secundum Hermippum Lampetie fuit Æsculapii conjux.

n *Atticâ*] Scribe, *à Tricâ*, ut exhibet etiam margo libri Salmasiani. Dares, si Diis placet, Phrygius in Ducum Græcorum indiculo: *Podalirius & Machaon Æsculapii filii ex Trica navibus* 32. Dictys Lib. i. *Podalirius & Machaon Tricenses, Æsculapio geniti, adsciti ad id bellum ob solertiam Medicinæ artis.* Idem Dictys in Catalogo Ducum: *Triginta Podalirius & Ma-*

 chaon

ejus navibus IX. [o] Tlepolemus Herculis & Aſtyoches filius, Mycenis navibus IX. Idomeneus [p] Deucalionis filius, à Creta navibus xl. Meriones Moli & Melphidis filius à Creta, navibus xl. Eumelus Admeti & Alceſtis Peliæ filiæ filius, à [q] Perrhæbia navibus VIII. Philoctęta Pœantis & Demonaſſæ filius, Melibœa navibus VII. [r] Peneleus Hippalci & Aſteropes filius, Bœotia navibus XII. [s] Leitus [t] Lacreti & Cleobules filius, ex Bœotia navibus XII. [u] Chronius frater ejus, ex Bœotia navibus IX. Arceſilaus Lyci & Theobulæ filius, ex Bœotia navibus x. [x] Prothœnor frater, [y] ex Theſpiâ navibus VIII. [z] Ialmenus Lyci & Pernidis filius, Argis navibus xxx. Aſcalaphus frater ejus, Argis navibus xxx. Schedius Iphiti

chaon. Quod convenit cum Hom. Catal. vers. 240. ubi Τρίκκην appellat urbem, quæ Τρίκη eſt Stephano, unde *Trica* Dicty & Dareti. *Tricce* Senecæ Troad. 821. *Tricca* Plin. IV. 8. Unde *Triccæi.* Avienus Ophiucho: *Triccæi ſidus ſtat nominis, & cui pingui Thure Epidaureæ fumant altaria ſedis.*

o *Tlepolemus Mycenis*] Ex Rhodo fuiſſe ait in Troicis Manaſſes. Ἐκ Κρήτης ἦν Ἰδομενεὺς, Τελπόλεμος ἐκ Ῥόδου. ſcribe Τληπόλεμος. Idem vult Hom. Catal. vers. 161.

p *Deucalionis*] Hic Minois fuit filius, ut & Molus, qui proxime ſequitur. Vide Dict. Lib. I. pag. 2.

q *Perrhebiâ*] Scrib. *Perrhæbiâ*, ut recte exaratum eſt cap. 173. Græc. Πεῤῥαιβία. Cretenſis Dictys: *Duas & viginti Guneus Perrhæbis.* Idem habes in Catal. Hom. vers. 255. Hyginus manifeſto heic laborat defectu. Neque enim à Perrhæbiâ, ſed Pheris veniebat Eumelus, teſte Hom. Catal. vers. 208. Scribendum ergo ita: *Eumelus Admeti & Alceſtis Peliæ filiæ filius Pheris navibus* 11. *Guneus à Perrhæbis* 22.

r *Peneleus Hippalci*] *Hippalcus* dicitur quoque cap. 84. *Hippalcimos* cap. 14. *Hippalmus* Apollodoro & Apoſtolio. *Hippalcmus* Pind. Scholiaſtæ, ut oſtendi ad caput 14. Sed *Hippalcimus* cum & à Diodoro appelletur, ut ad hunc locum obſervavit Cl. Schefferus, optimum id omnium cenſeo.

s *Pithus*] *Leitus* ſcribendum ex Homero, Diodoro, Apollodoro, & Dicty.

t *Lacreti*] Cl. Schefferus ex Hom. *Alectryonis.* Et ſane ita patrem Leiti appellat Homer. Iliad. ρ. 602. ut & Diodorus Lib. IV. Mallem tamen ex Apollod. Lib. I. *Alectoris*, quod minus à vulgata ſcriptura diſcedat.

u *Chronius*] Scribe *Clonius*, ex Hom. Catal. vers. 2. & Diod. Lib. IV, apud quem hic non germanus Leiti, ſed patruelis eſt frater, natus Helegenore Alectryonis αὐταδέλφῳ. Corrupte quoque infra cap. 113. *Chlonius* audit.

x *Prothænor*] Mallem ex Gr. Προθοήνωρ, *Prothoënor.* Videri tamen poteſt ſynæreſi fuiſſe uſus; de qua dictum ad cap. 86. *Prothenor* eſt Dicty & Dareti. Sed hic non Lyci, ſed *Archilyci* filius erat, ſi credimus Diodoro Lib. IV. pag. 270. quod bene obſervavit Schefferus.

y *Ex Haſtipia*] Rectè ex *Theſpiâ* Micyllus. Atque ita ſcribendum ex Hom. Cat. vers. 5.

z *Ialmenus Lyci & Pernidis*] Homero Catal. vers. 20. eſt Martis & Aſtyoches. Apollodoro Lib. I. vitioſe hic *Almenus* dicitur. *Ialmenum* rectè appellat Lib. III. & Euſtath. ad Dionyſ. p. 92. Atque ita etiam noſter cap. 159. ubi Ialmenum & Aſcalaphum Martis fuiſſe filios tradit.

a *Ar-*

ti & Hippolytes filius, [a] Argis navibus xxx. Epiſtrophus frater ejus [b] itidem navibus x. Elephenor, [c] Chalcodontis & Imenaretes filius, Argis navibus xxx. [d] Menœæ filius, Athenis navibus l. Agapenor [e] Ancæi & Iotis filius Arcadia navibus lx. Amphimachus Cteati filius, [f] Elea navibus x. [g] Eurychus Pallantis & Diomedæ filius, Argis navibus xv. [h] Amarunceus Oneſimachi filius, Mycenis navibus xix. [i] Polyxenus, Agaſthenis & Pelorides filius, Ætolia navibus xl. [k] Meges [l] Phylei & Euſtyoches filius à Dulichio navibus lx. [m] Thoas Andræmonis & Gorgidis filius Tyto navibus xv. Podarces frater ejus [n] itidem navibus x. Prothous Tenthredonis filius, Magneſia navibus

a *Argis*] Rectè vidit Cl. Schefferus hoc eſſe vitioſum. Nam præter illos, quos ipſe laudat, auctores, etiam Dictys eos Orchomenios facit. *Aſcalaphus*, inquit, & *Ialmenus Orchomenii*, *naves triginta.*

b *Itidem*] *Indidem* Cl. Schefferus. Mihi peccatum in numeris videtur. Scripſerim: *Argis navibus xx. Epiſtrophus frater ejus itidem navibus xx.* Vide Homerum.

c *Calchodontis*] Lege, *Chalcodontis*. Hom. Catal. 48. Χαλκώδοντος. Uxorem ejus non *Imenareten*, ſed *Melanippen* vocat ad Lycophronem Tzetzes pag. 162.

d *Menœæ filius*] Scripſerim *Mnestheus Petei filius* ex Hom. Catal. 59. Πετεῶο Μενεσθεύς. Apollod. Lib. III. Πετέω Μενεσθεύς. Ælian. Var. Hiſt. IV. 5. Μενεσθεὺς ὁ Πετεῶο. In margine libri Salmaſ. adſcriptum erat *Mneſtheus Petęonis*. perperam. An mater ejus *Menœa* fuerit, dicere non habeo. Potuit omiſiſſe matrem, ut de aliis, qui ſequuntur, factum.

e *Ancæi & Iotis*] Ancæum patrem fuiſſe Agapenoris Homerus quoque & Apollodorus atteſtantur. De matre nihil legi.

f *Elea*] Id eſt, *Elide*, quæ & Ἠλεία dicta; niſi mavis Elida ſcribere, ut apud Dictyn Lib. I. & ſexcenta alia apud alios, de quibus in diſſertatione egimus.

g *Eurychus*] An ſcribendum *Euryalus?* ſed ille Meciſtei eſt filius Apollod. Lib. III. & Hom. Catal.

h *Amarunceus*] Non hic recenſetur inter duces, ſed filius ejus Diores, à Dicty Lib. I. & Hom. Catal. 129. Amarunceus autem, ut Euſtathius vult, non Oneſimachi, ſed Alectoris ex Diogeniâ erat filius.

i *Polyſenes Aſtionis*] Merito probat Cl. Schefferus Micylli conjecturam, quæ & mihi venerat in mentem, *Polyxenus Agaſthenis*. Ita enim Hom. Catal. 130. Sed naves ei tantum 10. adſignat.

k *Meges navibus* 60.] Hom. Catal. 137. quadraginta ei tribuit. An ergo tranſpoſitæ numerorum notæ, & pro LX. ſcribendum XL?

l *Phylei filius*] Rectè. Illum intellexit Heſychius. Φυλείδης, Φυλέως παῖς ὁ Μέγης.

m *Thoas*] Defectus eſt locus, ut viderunt jam Micyllus & Schefferus. Suppleo hunc in modum: *Thoas Andræmonis & Gorgidis filius ex Ætoliâ navibus* 40. *Proteſilaus Iphicli filius Itone navibus* 20. Sed illud *Gorgidis* ſuſpectum mihi. puto ſcriptum fuiſſe *Gorgis* pro *Gorges*. Γόργη enim Oenei filia ejus mater fuit. Vide Tzetz. ad Lycophr. pag. 160.

n *Itidem navibus* 10.] Imo 20. Nam Proteſilao occiſo 40 naves ſecutas eſſe Podarcem canit Homerus. Stirpem ejus notavit Euſtath. ad Iliad. B. pag. 256. Τοῦτου (Μάγνητος) Ἀλέκτωρ. οὗ Αἵμων. οὗ Ὑπέροχος. οὗ ἔγγονος Τενθρηδὼν ὁ τοῦ Προθόου πατήρ.

o *Ni-*

vibus XL. Cycnus Ociti & Aurophites filius, Argis navibus XII. [o] Nireus Charopi & [p] Nymphæ filius, [q] Argis navibus XVI. Antiphus [r] Mneſyli & Chalciopes filius Theſſalus, navibus XX. [s] Polypœtes Pirithoi & Hippodamiæ filius, Argis navibus XX. [t] Leophites Chroni filius, à Sicyone navibus XIX. Calchas Theſtoris filius, Mycenis, augur. [u] Phocus Danai filius architectus. Eurybates & Talthybius [x] internuncii, Diaphorus judex. Neoptolemus Achillis & Deidamiæ filius ab inſula Scyro: hic idem [y] Pyrrhus eſt vocitatus

o *Nireus* XVI.] Homerus ei tantum 3. adſignat Catal. vers. 178.

p *Nymphæ*] Aglaies nempe, ut appellant eam Homer. & Diod. Lib. V. pag. 325.

q *Argis*] *Syma* Homerus. quam inſulam eſſe Caricam annotat Euſtathius pag. 240. Olim Metapontis & Ægle dicta fuit, ut idem tradit. An ergo pro *Argis* ſcribendum *Ægle?*

r *Mneſyli*] *Theſſali*, quod volebat Micyllus, probo. Convenit id cum Hom. Catal. vers. 186. Erat autem hic Theſſalus Herculis filius, ut ibidem docet Poëta. Recte ergo Dictys Antiphum nepotem Herculis facit. Ad ſummam: totus hic locus legendus, ut conjecit Micyllus: *Antiphus Theſſali & Chalciopes filius Niſyro navibus* 30. Confer Schol. Hom. ad Iliad. ξ. 255. & Pind. ad Nem. IV. pag. 280. ed. Francof. Tzetzen in Lycophr. p. 147.

s *Polybœtes*] Recte *Polypœtes* Cl. Schefferus. ita enim Dares, & Homerus Catal. 247. Diodorus Lib. IV. & noſter ipſe cap. 102.

u *Phocus Danai*] Liber Salmaſ. *Epeus*. Atque ita Virgil. Æn. II. 265. noſter cap. 108. Ariſtoteles in Admirandis, Juſtinus Lib. XX. cap. 2. Lucianus Hippiâ, aliique. Feſtus: *Epeus nomen cujuſdam fabri, qui equum dureum fecit. Panopei* eum facit filium Servius. *Epios* eſt Dicty Lib. II. pag. 67. vers. 131. quod idem eſt. Nam Ἐπειὸς eſt Hom. Iliad. Ψ. 665. ubi item, ut apud Servium, etiam Panopei audit filius. An ergo pro *Danai* reſcribendum *Panopei?* Ita putem, & firmat Pauſanias. Videtur ille eſſe, cujus meminit Ovid. VIII. Metam. 312. Audiamus Lycophronis interpretem pag. 15. Φώκȣ ϗ Ἀστερίας Κρίσσος ϗ Πανοπεύς. Πανοπέως δὲ ὁ Ἐπειὸς, ὁ τὸν δούρειον ἵππον κατασκευάσας. Confer quæ idem habet pag. 150. ed. Steph.

t *Leophites Chroni*] Micyllus εὐστόχως, *Leonteus Coroni*. ita enim nominant Dictys, Apollodorus, & Hom. Catal. 252.

x *Internuncii*] Homer. Iliad. A. 320. Κήρυκας appellant Græci. Duos fuiſſe in Græcorum exercitu Eurybatas, Agamemnonis alterum, alterum Ulyſſis notavit Homeri Scholiaſtes ad Iliad. B. 183. & N. 658.

y *Pyrrhus eſt vocatus*] Vide Hephæſtion. apud Photium pag. 474. Hom. Schol. Iliad. T. 332. & caput præcedens. Gloſſ. Vett. *Birrus, rufus*, Πυῤῥός. Iſidor. Orig. I. cap. 26. *Pro Pyrrho Birrhum dicimus*. Imo & *Burrum* dicebant. Gloſſ. *Burrum*, πυῤῥὸν, ξανθόν. Corruptum ergo illud, *Batis*, ξανθός. Leg. *burrus*. Servius ad Æn. II. 469. *Pyrrhus à colore comæ dictus, qui latine byrrus dicitur. Ita & Salluſtius Criſpus*. Adde Feſtum in voce *balena* & *Burrum*. Hom. Iliad. A. 197. Ξανθῆς δὲ κόμης ἕλε Πηλείωνα. Schol. Καλῆς, πυῤῥᾶς. ϗ διὰ τȣ́τȣ δέ φασιν αἰνίττεται τὸ θερμὸν ϗ ὀργίλον τȣ̃ ἥρωος. οἱ γὰρ ξανθόχολοι τοιȣ̃τοι. Puto legendum, ξανθόκομοι. Qui ἀκρίβειαν affectant, πυῤῥὸν eſſe *rutilum*, ξανθὸν *ruſſum* dicunt,

z *A pa-*

tus [z] à patre Pyrrha. Summa [a] naves CCXLV.

XCVIII. *Iphigenia.*

AGAMEMNON cum Menelao fratre [a] Asiæ delectis ducibus, Helenam uxorem Menelai, quam Alexander Paris avexerat, repetitum ad Trojam cum irent, in Aulide tempestas eos ira Dianæ retinebat, quod Agamemnon in venando cervam ejus violavit, [b] superbiusque in Dianam est locutus. Is cum aruspices convocasset, & [c] Calchas se respondisset aliter expiari non posse, nisi [d] Iphigeniam [e] filiam

z *A patre Pyrrha*] Hoc ergo responsum sibi habeat Tiberius apud Sueton. 71. quærens, *Quod Achilli nomen inter virgines fuisset.* Sed magnam de eo controversiam fuisse videre est ex Hephæst. Lib. I. Sidon. *Inde Scyriadum datus parenti Falsæ nomina pertulisse Pyrrhæ.*

a *Naves* 245.] Hi numeri corrupti sunt. Liber Salmasii in margine, 1286. Scio Homer. Iliad. B. numerare CIↃ CLXXXVI. Sed cum præcedentes numeri variè corrupti sint, quis certi aliquid statuat? Euripides Orest. vers. 352. Χιλιόναυν στρατὸν, exercitum Græcorum appellat. Schol. Ἀπηρτισμένῳ ἐχρήσατο ἀριθμῷ. τοσαῦται γὰρ ἦσαν αἱ νῆες τῶν Ἑλλήνων χίλιαι πρὸς ταῖς ρνϛ. Item Alcest. vers. 106. Χιλιόναυν Ἄρην. Ubi rursus Scholiastes: Ἀπηρτισμένῳ ἐχρήσατο ἀριθμῷ. Εἰσὶ γὰρ αἱ νῆες χίλιαι ϛθ. Tzetzes in Lycophr. p. 43. ἦσαν γὰρ πᾶσαι αἱ νῆες τῶν Ἑλλήνων ᾳπϛ. Dares: *Adduxere naves* M CC II. Rotundo numero cum Euripide utuntur Corippus Lib. IV. *Tanta nec Inachides secuerunt robora plebes Armatas classes ratibus cum mille pararent.* Propertius II. el. 20. *Et Danaum Euboico littore mille rates.* Virg. Æn. II. 197. *Non anni domuere decem, non mille carinæ.* Senec. Troad. 709. *Hic puer, hic est terror, Ulysse, Mille carinis.* Adde eundem Agam. 40. 171. 430. Troad. 274. Epigrammatarius ille, quem Petronium Antigenidem quidam faciunt, Catal. Pith. Lib. II. *Nam Graji peterent Trojam cum mille carinis.* Orosius Lib. I. cap. 17. *Raptus Helenæ, conjuratio Græcorum, & concursus mille navium.* Unde non inepte στόλον eum χιλιόστολον dixit in Troicis Manasses. Cæterum ut navium, ita & militum incertus est numerus. Qua de re videndus Scholiast. Hom. ad Iliad. B. 122. Pertinet huc illud Varronis II. R. R. cap. II. *Si, inquam, numerus non est ad amussim, ut cum dicimus mille naves iisse ad Trojam.*

Ad CAP. XCVIII.

a *Asiæ*] Micyllus, *aliisque.* Schefferus, *& aliis.* Quam mox *cervam* Hyginus, *capream* vocat Dictys Lib. I.

b *Superbius in Dianam locutus est*] Id cujusmodi fuerit, discere potes ex Schol. Eurip. ad Orest. vers. 659. Gloriatus est, cum sacram illam cervam fixisset, ne Dianam quidem tam certa vulnera ulli feræ dedisse.

c *Calchas se respondisset*] Cl. Schefferus, *eirespondisset.* Recte quidem, si quid esset mutandum. Videri tamen potest illud *se* heic pro *eum* positum, ut cap. 60. *Rursum deorsum post se revolvitur saxum.* Vide quæ ibi annoto. Hephæstion apud Photium pag. 483. Αὐδῆναι τὸ δεινὸν εἰ θύσειε τὴν θυγατέρα Ἰφιγένειαν Ἀγαμέμνων Ποσειδῶνι.

d *Iphigeniam*] Eadem est, quæ Iphianassa. Vide Triclin. ad vers. 157. Electræ Sophoclis, & Schol. Euripidis ad Orest. vers. 659. Veterum nonnulli eam Iphigeniam non Agamemnonis filiam, sed ex Theseo & Helenâ natam voluerunt. Vid. Tzetz. ad Lycophr. pag. 40. & Anton. Liberal. cap. 27. *Iphis* est Etymologicographo in Ἶφις. Etiam sororem ejus Electram dictam priu

[e] filiam Agamemnonis immolasset: re audita Agamemnon recusare cœpit. tunc Ulysses eum consiliis ad rem pulchram transtulit. [f] Idem Ulysses cum Diomede ad Iphigeniam missus est adducendam. Qui cum ad Clytemnestram matrem ejus venissent, ementitur Ulysses eam Achilli in conjugium dari. Quam cum in Aulidem adduxisset, & parens eam immolare vellet, Diana [g] virginem miserata est, & caliginem eis objecit, [h] cervamque pro ea supposuit: Iphigeniamque [i] per nubes in terram Tauricam detulit, ibique templi sui sacerdotem fecit.

XCIX. *Auge.*

[a] AUGE Alei filia ab Hercule compressa, cum partus adesset,

prius Laodicen auctor Xanthus est apud Ælian. Var. Hist. IV. cap. 26. Sed Hom. Schol. Electram aliam à Laodice facit, cum quatuor Agamemnoni filias tribuat ad Il. A. 7. Laodicen, Chrysosthemin, Iphigeniam & Electram.

e *Filiam Agamemnonis*] Illud *Agamemnonis* existimo à glossatore aliquo esse. Si retineri velis, *immolassent* esset legendum, pro *immolasset*. vel in præced. cum Barthio corrigendum *expiare*. Quod tamen placere non potuit viro docto, quod non sacrificulus, sed vates esset Calchas. At nec saga est sacerdos; & tamen expiationem facit. Vide Martial. Lib. VII. 54. Dictys Lib. I. mulierem quandam Deo plenam hanc Dianæ iram fatam narrat, *nec leniri priusquam auctor tanti sceleris filiam natu maximam vicariam victimam immolavisset.*

f *Idem Ulysses*] Cl. Schefferus, *ideo Ulysses*. Dictys Lib. I. nullo consilii participe profectum eum Mycenas narrat.

g *Virginem miserata*] Bochartus Hieroz. 2. pag. 541. adducit ex Hygino: *Virginis miserata est*. Si ita in vetere libro invenit, notanda est illa locutio. Hieron. Epitaph. Paulæ: *Miserabatur omnium*. Prudent. Psym. vers. 580. *Miserari inopum*. Vetus interpres Ecclesf. Sirac. cap. V. 6. *Multitudinis peccatorum meorum miserabitur*. Justin. XLIII. 4. *Miserata formæ ejus*. Quod vereor ut merito tenent docti homines. Contra Minucius Felix Octavio: *Miserentur miseri, si fas est, sacerdotum honores*. Sed ibi *miserantur* forte scribendum. Idem tamen pag. 32. *Miserantes eorum crudelius sæviebamus*. Servius ad Æn. VIII. 68. *Hercules miseratus Daphnidis*.

h *Cervam*] Ita Tragici. Liberalis autem cap. 27. μόσχον appellat. Tzetzes in Lycophronem. Ἡ δὲ Ἄρτεμις αὐτὴν ἐλεήσασα κατὰ Φανόδημον τὸν ἱστορικὸν εἰς ἄρκτον μετέβαλε, κατὰ δὲ Νίκανδρον εἰς ταῦρον, καθ' ἑτέρους εἰς γραῦν, καθ' ἄλλους εἰς ἔλαφον. Ferme eadem habet Eymolog. magnum in Ταυροπόλον. Propert. Lib. III. 20. *Nec solvit Danaûm subdita cerva rates.*

i *Per nubes in terram Tauricam*] Ad historicam magis fidem facit, quod scribit Dictys Lib. I. *Regi Scytharum, qui eo tempore aderat, commendatam*. vel quod Tzetzes tradit: Ἡ δὲ Ἰφιγένεια σωθεῖσα φεύγει περὶ Σκυθίαν, καὶ νεωπόλος Ἀρτέμιδος γίνεται. Adde Eustath. ad Dionys. p. 44. Ad non dissimilem modum Helena immolanda evasit necem. Qua de re videndus Meursius in Laconicis. Tzetzes ad Lycophron. pag. 40. ed. Steph. Καὶ γὰρ καὶ Γελλίαν Λουτέρκας Ῥωμαίαν αὐτὸς οὕτως ἔσωσε. &c.

Ad CAP. XCIX.

a *Auge Alei filia*] Ita & Apollod. Lib. II. Sed Jornandes Get. cap. 9. Pria-

adeſſet, in monte Parthenio peperit, & ibi eum expoſuit. Eodem tempore [b] Atalante, Iaſii filia, filium expoſuit ex Meleagro natum. Herculis autem filium cerva nutriebat. [c] hos paſtores inventos ſuſtulerunt, atque nutrierunt, quibus nomina impoſuerunt, Herculis filio Telephum, quoniam cerva nutrierat; Atalantes autem Parthenopæum, [d] quoniam virgine ſimulante in monte Parthenio eum expoſuerat. Ipſa autem Auge patrem ſuum ti-

Priami eam facit ſororem. Falſo. Vide Not. ad cap. 101. Tzetzes in Lycophr. p. 43. Τήλεφος παῖς ἦν Ἡρακλέους καὶ Αὔγης τῆς Ἀλεοῦ θυγατρὸς τοῦ Τεγεάτου καὶ Νεαίρας &c. Vero ſimilius eſt, quod Geticarum rerum ſcriptores tradunt, Sagilli Getarum regis fuiſſe filiam, & Herculi nuptam. Vid. Sheringham. de Orig. Anglor. p. 138.

b *Atalante, Iaſii filia*] Hinc *Iaſis* à Propert. appellatur Lib. I. eleg. I. De matre Parthenopæi Schol. Eurip. ad Phœniſſ. vers. 152. Αὕτη ἐστὶν Ἰάσου μὲν παῖς, Μειλανίωνος δὲ γυνή. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλη Σχοινέως θυγάτηρ, Ἱππομένους γυνὴ, βοιωτική. Sane patrem Parthenopæi Milanionem facit etiam Servius Æn. VI. 480. *Hic Atalantæ*, inquit, *& Martis ſive Milanionis filius Rex Arcadiæ fuit.* Apollodor. Lib. I. Ἐγέννησε δὲ ἐκ Μειλανίωνος, ἢ ὡς ἄλλοι λέγουσιν, Ἄρεος, Παρθενοπαῖον. Atalantam illam, cujus amore captus fuit Meleager, noſter, nec ſine auctore, Schœnei facit filiam, ut demonſtramus ad cap. 173. Sed quo auctore cum heic, tum cap. 270. ex Meleagro natum tradat Parthenopæum, ignoro. Amplexus eſt tamen Hygini ſententiam Lutatius ille, ſive Lactantius eſt, ad Stat. Theb. I. vers. 45. Confer not. ad cap. 185. & 270. Miratus ſum non ſemel, quæ idem interpres annotavit ad Theb. Lib. VI. vers. 563. *Atalantæ confundit hiſtoriam. Hanc Atalantam Hippomenis uxorem diximus filiam Siconei* (leg. *Schœnei*) *fuiſſe. Illam autem, qui* (leg. *quæ*) *cum procis curſu contendit, Oenomai filiam, uxorem Pelopis.* Confundit Atalantam & Hippodamiam.

c *Hos*] Barthius ad Stat. Tom. II. 989. *ambos* ex membranis Gruteri. Sed vulgatum æque rectum eſt.

d *Quoniam virgine ſimulante*] In membranis Gruteri, ut credere nos vult Barthius ad Stat. Tom. II. 989. viſebatur: *Quoniam virgine ſimulanter mater ignara* &c. Unde ipſe exſculpſit: *Quoniam virginem ſimulantem mater ignota.* hoc eſt, ipſo interprete, *ore pulcherrimo, & virgini, quam puero ſimiliorem.* Probo phraſin; & quam ejus dat explicationem. Ovid. VI. Met. 26. *Pallas anum ſimulat.* Iſidor. Orig. XVI. 4. *Aëris ſimulans qualitatem.* Statii Scholiaſtes ad III. Theb. 283. *Ea pulchritudine præditus fuiſſe dicitur, ut fœminam mentiretur.* Martial. III. 43. *Mentiris juvenem.* Willebrandus Itinerar. *Diverſas cortinas illic mentiuntur.* Apul. XI. Mileſ. *Inceſſu fœminam mentiebatur.* Claud. epigr. 44. *Mentitur gemma volatum.* Non diſſimile eſt illud *ſimulare figuram plauſtri* Aſtron. II. 2. Adſcribam ejus locum, ut in tranſcurſu corrigam. *Initio qui ſidera perviderunt, & numerum ſtellarum in unaquaque ſpecie corporis conſtituerunt, quod non arctum, ſed plauſtrum nominaverunt, ex ſeptem ſtellis duæ, quæ pariles & maximè in uno loco viderentur, pro bobus haberentur, reliquæ vero quinque figuram plauſtri ſimularent.* Illud *quod* non ſuo loco poſitum eſt. Scribe meo periculo: *Conſtituerunt non arctum, ſed plauſtrum nominaverunt, quod ex ſeptem* &c. Nec ſatis ſanum videri poſſit, quod ejuſdem Lib. cap. I. legitur: *Jupiter ſimulatus effigiem Dianæ.* An corrigendum? *Simulans effigiem Dianæ.* putarem equidem, niſi *aſſimulare* pro *ſimulare* hunc ſcriptorem uſurpaſſe obſervaſſem. tanquam cap. 8. *Iubet Venerem aquilæ ſimulatam ſe ſequi.* Cap. 28. *Dianam cato ſimulatam. Simulatus* ergo *effigiem Dianæ* dicitur Jupiter, ut *formam aſſimulata*

timens, profugit [e] in Mœsiam, ad regem Teuthrantem: qui cum esset orbus liberis, hanc [f] pro filia habuit.

C. *Teuthras.*

TEUTHRANTEM regem in Mœsia Idas Apharei filius regno privare voluit. Quo cum Telephus, Herculis filius, ex responso quærens matrem, cum comite Parthenopæo venisset, huic Teuthras regnum & [a] filiam Augen in conjugium [b] daturum promisit, si se [c] ab hoste [d] tutasset. Telephus conditionem regis non prætermisit: cum

lata Camerti Virg. Æn. XII. 224. Juturna. Adde quæ de verbis *simulare* & *dissimulare* ad Stat. observavit summus Gronovius Lib. I. cap. 6. Cæterum τὸ *ignara* non debebat mutari. *Ignarus* est ignotus præter alios etiam Hygino ipsi cap. 273. Tacitus XII. Ann. 45. *Nihil tam ignarum barbaris.* Dictys Lib. II. *Avidus ignara cognoscendi.* Vide ibi Mercerum. Cl. Schefferus conjicit, *quoniam virginem simulans se.* Forsan non malè; quanquam qui ex istiusmodi virginibus nati erant παρθένιοι proprie vel παρθενίαι vocitabantur. Commendant tamen ejus conjecturam Sophoclis verba Oedip. Colon. vers. 1316. Ἕκτος δὲ Παρθενοπαῖος Ἀρκὰς ὄρνυται Ἐπώνυμος τῆς πρόσθεν ἀδμήτης χρόνῳ. Idem vult Lactantius ad Stat. IV. Theb. 309. *Atalant Iasi filia fugiens concubitus, in venando Dianæ comes facta est: sed à Meleagro hoc adinsinuante compressa puerum edidit, cujus conceptum, quia diu sub virginitate celaverat, Parthenopæum vocavit.* Subscribo ergo conjecturæ viri Clarissimi.

e *In Mœsiam*] Atqui *Mysorum* fuit Dynastes Teuthras, teste Apollod. Lib. III. Senec. Troad. 216. Diod. Lib. IV. Tzetze ad Lycophr. pag. 43. Pausan. Lib. X. Hom. Schol. ad Od. Λ. 520. Pind. ad Isthm. od. V. Unde *Dux Mysus* audit apud Ovid. Lib. II. epist. de Ponto 2. vers. 26. *Mysus juvenis* apud Propert. Lib. II. el. I. Jornandes tamen cap. 9. cum Hygino: *Hujus (Telephi) regnum Mœsiam appellavere majores.* Et Servius Ecl. VI. 72. *A Gryno Eurypili filio, qui regnavit in Mœsiâ.* Scilicet *Mysiæ* & *Mœsiæ* vocabulum confudisse posterioris ætatis scriptores; ut notatum jam superius ad cap. 14. Confer cap. 100. 106. 121. *Mysiam* tamen rectè infimæ ætatis scriptor Dares appellat. Et Schol. Horat. ad Epod. ult. *Telephus Rex Mysorum.* Capella Lib. VI. *Supra Troadem in mediterraneo Teutrania est, quæ regio Mysorum fuit.*

f *Pro filia habuit*] In conjugium adsumptum à Teuthrante scribit Apollodor. Lib. II. pag. 115. & Tzetzes in Lycophr. pag. 43. ed. Steph.

Ad CAP. C.

a *Filiam Augen*] *Argiopen* nominat Diodor. Lib. IV. pag. 239.

b *Daturum promisit*] Curt. Lib. VIII. *Constituit daturum.* Terent. Eun. I. 2. *Venturum ad me constituit.* Justin. Lib. XXXI. cap. 4. *Auxilia missurum pollicetur.*

c *Ab hoste*] Contra hostem. Ovid. IX. Met. 385. *A pecoris morsu frondes defendite nostras.*

d *Tutasset*] *An tutatus esset?* ut voluit Micyllus. cap. 219. *Si se ab hoste tutatus esset.* Sed ut alia non pauca, ita & hoc inter insolentia Hygini reponam. Fulgentius *Tutulo. Dici ait pallium, quo sacerdotes caput tutabant.* Pomponius patruo: *Non erat quod corpus famulâ tutaret togâ.* Ἀρχαΐζοντα id genus non pauca enumerat Popma in de usu antiquæ Locut. cap. XI. quibus *furo* addere licet. Fulgent. II. 6. Mythol. *Cacus enim Herculis boves furasse dicitur.* Ita Commelinus edidit; Henricus autem

Petri,

eum Parthenopæo Idam uno prælio ſuperavit: cui rex [e] pollicitam fidem præſtitit, regnumque & Augen [f] matrem inſcientem in conjugium dedit. Quæ quum mortalem neminem vellet ſuum corpus violare, Telephum interficere voluit, inſcia filium ſuum. Itaque cùm in thalamum veniſſent, Auge enſem ſumpſit, ut Telephum interficeret. Tum deorum voluntate dicitur draco immani magnitudine inter eos exiſſe: quo viſo, Auge enſem projecit, & Telepho inceptum patefecit. Telephus re audita, [g] inſcius matrem interficere voluit: illa Herculem violatorem ſuum imploravit, & ex eo Telephus matrem agnovit, & in patriam ſuam reduxit.

CI. *Telephus.*

TELEPHUS Herculis & Auges filius, ab Achille in pugna [a] Chironis haſta percuſſus dicitur. Ex quo vulnere

Petri, *furatus eſſe.* Sed prius magis duco Fulgentianum, & agnoſcit codex Leidenſis. Gloſſ. Græcol. Κλέπτω, *furo, involo.* Gennadius Catalog. *Partem à quibuſdam furatam perdidit.* Ita *fruſtro* uſurpat Hieronymus Epiſt. Lib. III. de muliere ſepties icta. *Jam igitur & tertium ictum fruſtraverat ſacramentum trinitatis.* *Medito* Iſidor. Chron. Goth. *Fertur fugam meditaſſe.* Eginhartus vitâ Caroli: *Licet eum promiſſo fruſtraſſet auxilio.* Iſidor. de Prælatis, *Fruſtrare jura.* *Horto* & *exhorto* apud Leonem & Ælnothum. *Prælio* apud Feſtum Pauli: *Arma proprie dicuntur ab armis, id eſt, humeris dependentia, ut ſcutum, gladius, ſica, & ea, quibus prope præliatur.* Sed ibi malim *præliamur.* quemadmodum in membranis bibliothecæ Leid. repperi. Uſus ille importunus deſitarum vocum arguit deterſus ſeculum.

e *Pollicitam fidem*] Gloſſ. MSS. in I. Georg. Virg. *Propter pollicitam Heſionam.* Lactant. Argum. Metam. Ovid. Lib. I. 9. *Quam cum neque pollicitis, neque precibus adire potuiſſet.* Noſter infra cap. 219. *Ab rege pollicita petit.* Ovid. II. Amor. El. XV. *Incipe pollicitis addere facta tuis.* Præterita deponentium, ut loquuntur, paſſivè ſæpenumero uſurpantur. Phædr. Lib. III. cap. 14. *pactam fidem* vocat. Certum interim *polliceo* antiquos dixiſſe. Varro apud Non. *Ne dares, ne polliceres, quod datum eſt.*

f *Matrem inſcientem*] Heic mallem, *matrem inſcius eam,* ut ſubaudiatur *eſſe.* Cap. 86. *Quem Atreus imprudens filium ſuum occidit.* Niſi verius forte putas, *inſcienti ei in* &c.

g *Inſcius matrem interficere voluit*] Nihil heic mutem cap. 112. *Voluitque inſcia ſorori Iphigeniæ oculos eruere.* 184. *Inſcia ut filium ſuum interficeret.* Aſtron. II. 4. *Inſcius vidit matrem in urſæ ſpeciem converſam.* Et cap. 17. *Se in mare inſcii projecerunt.* Phædr. Lib. IV. cap. 8. *Quum decidiſſet vulpis in puteum inſcia.* Ovid. Triſt. *Inſcius Actæon vidit ſine veſte Dianam.*

Ad CAP. CI.

a *Chironis haſta*] Apollodorus Lib. III. donatum eâ haſtâ Pelea refert patrem Achillis. Καὶ δίδωσι, inquit, Πηλεῖ Χείρων δόρυ μέλινον. Unde *Pelias haſta* & Πήλειον δόρυ dicitur poëtis. Ovid. Rem. Am. *Vulneris auxilium Pelias haſta tulit.* Ælian. Anim. I. cap. 5. Τῇ πηλειάδι βολῇ, τοῦτο ἐδίδοτο.

nere cum indies tetro cruciatu angeretur, petit ſortem ab Apolline, quod eſſet remedium: reſponſum eſt, ei neminem mederi poſſe, [b] niſi eandem haſtam, qua vulneratus erat. Hoc Telephus ubi audivit, ad regem Agamemnonem venit, & monitu Clytemneſtræ Oreſtem infantem de cunabulis rapuit: minitans ſe eum occiſurum, niſi ſibi Achivi mederentur. Achivis autem quod reſponſum erat, ſine Telephi ductu Trojam capi non noſſe, facile cum eo in gratiam redierunt, & ab Achille petierunt, ut eum ſanaret. Quibus Achilles reſpondit, ſe [c] artem medicam [d] non noſſe. Tunc Ulyſſes ait: Non te dicit Apollo, ſed autorem vulneris haſtam nominat: quam cum raſiſſent, [e] remediatus eſt. A quo cum peterent, ut ſecum ad Trojam expugnandam iret, non impe-

Leg. Πηλειάδι. *Scyria haſta* fuit, quam accepit à legatis Græcorum in Scyro, de qua Vet. Epigram. Catal. Pith. Lib. II. *Occurrens Danais forti dum pugnat Achilli, Syria pugnanti percutit aſta femur.* Leg. *Scyria haſta.* Vide Schol. Hom. ad Iliad. Π. 140. Ovid. I. Art. A. 684. *Scyrias Hæmonio juncta puella viro.*

b *Niſi eandem haſtam*] Oraculi reſponſum fuit: Ὁ τρώσας ϗ ἰάσεται. Vide Apoſtol. Cent. XIII. 36. Euſtath. ad Iliad. Hom. pag. 35. Iſacium ad Lycophr. p. 44. Victor. variarum lect. Lib. V. cap. 12. Epigram. modo laudato: *Pro cujus cura conſultus dixit Apollo, Hoſtica quod ſalubrem cuſpis haberet opem.* Niſi in modulo ſyllabæ peccavit verſificator, ſcribendum *celebrem* vel *celerem.* Seductus forte hoc Buchananus mediam in *ſaluber* & ipſe corripuit Pſalm. 99.

c *Artem medicam*] Cap. 136. *Artem medicam primus inveniſſe dicitur.* Sed cap. 274. *Ars medicina.* ut apud Dictyn Lib. I. *Ob ſolertiam artis medicinæ.* Ita Mercerus correxit, cum antea legeretur, *artis medicæ.* quod vulgatius eſt. Auctor originis gentis Romanæ: *Circa peritiam artis medicæ præcipuus fuiſſe traditur.*

d *Non noſſe*] Ita edidit & Micyllus. *Non poſſe artem medicam*, quod Clar. Schefferus præfert, probare non poſſum. Solin. cap. 65. *Saltu ſic poteſt.* Cap. 16. *Prima mari potuit navibus.* Pſeudo-Muſa Præfat. *Hæc tantum poteſt effectu.* Sic *valere* & *pollere aliqua re*, non *aliquam rem*, dicitur Latine. Noſter infr. cap. 194. *Potens arte citharæ. Poſſum hanc artem*, quod pag. 557. Obſervat. Linguæ Latinæ pueris inculcat Goclenius, unde hauſerit neſcio.

e *Remediatus eſt*] Nimium hæc abrupta ſunt. Quis remediatus eſt? Achilles an Telephus? Telephus, opinor, cum ſequentia conſidero. Deponens, ut Technici loquuntur, *remedior* agnoſcit Priſcianus Lib. VIII. *Medeor*, inquit, *mederis, remedior, remediaris; teſte Capro.* Hier. Lib. I. epiſt. 38. edit. Canis. *Quod ſæpe medici remediantur.* Apulej. Junior cap. 2. *Potui ſi datur cum vino, mirè remediatur.* Feſtus in *Pæana*: *Quod remedians morbis finem faceret gravitatis.* Activo *remedio* uſus eſt Antonius Muſa Præf. de Herba Vetonica: *Ut etiam ſeptem & quadraginta morbos remediet.* Sextus Platon. in de Medic. Animal. Part. I. cap. 5. *Sanguis capræ potus remediat.* Sed illi ambo, ſi quid judico, ſuppoſititii ſunt ſcriptores; vel certe ex Græcis ſcripta eorum tranſlata, ut ſuſpicatur Nob. Heinſius. Scribonium Largum, qui ſæpenumero eâ formâ iſtud verbi uſurpat, Tiberiani ævi eſſe ſcriptorem

non

petrarunt, quod is [f] Laodicen Priami filiam uxorem haberet. sed ob beneficium, quod eum ſanarunt, [g] eos deduxit: locos autem & itinera demonſtravit; inde in Mœſiam eſt profectus.

CII. *Philoctetes.*

PHILOCTETES Pœantis & Demonaſſæ filius, cum [a] in inſula Lemno eſſet, coluber ejus pedem percuſſit, quem ſerpentem Juno miſerat, irata ei ob id, quia ſolus præter cæteros auſus fuit Herculis pyram conſtruere, cum humanum corpus eſt [b] exuſtum, & ad immor-

non facile probaveris. Interim conſule Lexicon Scribonianum, in quo cum Hygino loquutum & Tertullianum aliquando oſtendit Doctiſſ. Rhodius. Confer & Voſſium in de Vitiis Sermon. & Borrichii in eum obſervationes, pag. 221. Addo ejus obſervatis locum ex libro de Reſurr. Carnis cap. 20. *Secundum comparationem vitiorum animalium à domino remediatorum.* Et ad Scapulam cap. 4. *Aut à Dæmoniis, aut valetudinibus remediati ſunt.* Sed quomodo ſanatus eſt? pulvere raſo ex haſtâ Achilleâ. Sammonicus: *Utque Lariſſæa curatus Telephus haſtâ.* Lege, *ut Lariſſæâ* cum Nob. Heinſ. ad Claud. epiſt. ad Hadrianum. Epigramm. modo laudato: *Mox precibus flexi Pelidæ robore ſacro Injecto membris pulvere plaga fuit.* Confer Plin. Lib. xxv. cap. 5. & Lib. xxxiv. cap. 15.

f *Laodicen*] Schol. Homer. ad Odyſſ. Λ. 520. & Dictys Lib. I. ubi hanc hiſtoriam invenies, *Aſtyochen* appellant ejus uxorem, Priamique faciunt filiam. At Servius ad Ecl. VI. 72. *Eurypylus namque filius Telephi, Herculis & Anges filii, ex Aſtioche Laomedontis filiâ fuit.*

g *Eos deduxit*] Cl. Schefferus, *eo non deduxit.* Deduxiſſe tamen volunt Dictys aliique, inter quos & Euſtathius loco modo adducto: Τὸν δὲ δοῦναι μισθὸν ὑγείας τὴν εἰς Τροίαν ὁδηγίαν. Tzetzes in Lycophr. p. 44. Δεικνύει τοῖς Ἕλλησι τὸν ἐπὶ Τροίαν πλοῦν. Vide & Victor. Lib. v. Var. Lect. cap. 12. Τὸ *autem* heic eſſe ἐξηγηματικὸν, non adverſativum, exiſtimo. Continuat enim ſæpe orationem, nec tam ſignificat *ſed* quam *&*. Sic cap. 139. *Hi autem lares appellantur.* Cap. 154. *Heliades nominantur, ſunt autem* &c. Pro *enim* uſurpat Phædrus Lib. IX. cap. 21.

Ad CAP. CII.

a *In inſulâ Lemno*] Contigiſſe hoc narrat Dictys Lib. II. in ſacrificio Palamedis, quod Apollini Sminthio faciebat ille. Aliter quoque hæc narrat Servius ad Æn. III. 402. Cum Hygino in hac narratione convenit Scholiaſtæ Homeri ad Catal. verſ. 228. Sed Hygino ſecum non benè convenire videtur. Si in Lemno ictus fuit à ſerpente, ſequi debebat relictum illum ibi eſſe, non expoſitum. Sed remiſſum poſteà dicas, & dein ibi expoſitum. Tzetzes tamen ad Lycophr. p. 147. cum Dicty in urbe Chryſe contigiſſe id narrat. Corrupta ergo illa ejuſdem pag. 148. Τὸν δηχθέντα ἐν Χρύσμῃ ἢ Λήμνῳ. Leg. Χρύσῃ ἢ Λήμνῳ.

b *Exutum*] Ita etiam Micyllus edidit. Sed in erratis correxit Commelinus *exuſtum*, quomodo excudendum curavi. Reſtituenda eadem vox Quintil. decl. XVIII. *Super vulnera unici, ſuper exutos artus metuendus aſſiſtis.* Leg. *exuſtos*. Infr. Decl. XIX. *Laceratis exuſtiſque illis ſanctioribus charioribuſque viſceribus* &c. Cæterum ipſe apud Senecam ſic loquitur Hercules: *Quicquid in nobis tui Mortale fuerat, injectus ignis tulit.* Ovid. IX. Met. 263. *Inter-*

mortalitatem traditum. c Ob id beneficium Hercules suas sagittas divinas ei donavit. Sed cum Achivi ex vulnere tetrum odorem ferre non possent, jussu Agamemnonis regis, d in Lemno expositus est cum sagittis divinis. quem expositum pastor regis Actoris, nomine Phimachus, Dolophionis filius, nutrivit. Quibus postea responsum est, e sine Herculis sagittis Trojam capi non posse. Tunc Agamemnon Ulyssem & Diomedem exploratores ad eum misit. f Cui persuaserunt, ut in gratiam rediret, & ad expugnandam Trojam auxilio esset, eumque secum sustulerunt.

CIII. *Protesilaus.*

ACHIVIS fuit responsum, qui primus litora Trojanorum attigisset, periturum. Cum Achivi classes applicuissent, cæteris cunctantibus, Iolaus a Iphicli & b Dio-

terea quicquid fuerat populabile flammæ, Mulciber abstulerat. Non minus eleganter Cyprianus de Idolis: *Hercules ut hominem exuat, Oetæis ignibus concrematur.* Plinius Lib. XXXV. cap. XI. *Herculem ab Oetâ monte Doridos exuta mortalitate consensu Deorum in cælum euntem.* in MS. haberi *exusta*, notavit Dalechampius. Lactant. Argum. Herculis Oetæi Senecæ: *Consumpto, quod in eo mortale fuerat, in cælum translatus est.* Sed forte rectius cum Nob. Heinsio legas: *Cum humanum corpus est exutus, & ad immortalitatem traditur.*

c *Ob id beneficium*] Quia Herculis rogum in Oeta succendit. Schol. Hom. ad Catal. vers. 231. Vide quæ jam dicta sunt ad cap. 36.

d *In Lemno expositus est*] Relictum in Lemno narrat Hom. Scholiastes, quod Vulcani sacerdotes à serpentibus percussos sanare scirent præter cæteros. Alii à Machaone sanatum volunt, ut videre est apud Tzetzen in Lycophr. p. 147.

e *Sine Herculis sagittis*] Vide præter Scholiast. Hom. Servium ad Æn. III. 402. & Schol. Pind. ad Pyth. od. I. ubi &, quomodo sanatus sit, narrat. Tzetzes in Lycophr. Ἔστι δὲ ἡ Λαίτρινα πόλις Ἤλιδος. ἔγκειται δὲ ἐν ταύτῃ τὰ τοῦ Πέλοπος ὀστᾶ, ἃ ἐδήλου ὁ χρησμὸς ἀποκομίσαι. Καὶ τὰ Ἡρακλέους τόξα, ἅπερ Φιλοκτήτης εἶχε, εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ Νεοπτόλεμον τὸν Ἀχιλλέως υἱόν. εἰ μὴ γὰρ οὕτω γένηται, οὐκ ἂν πορθεῖν τὸ Ἴλιον. Confer quæ idem tradit p. 147. ed. Steph.

f *Cui persuaserunt*] *Qui* legit Nob. Heinsius.

Ad CAP. CIII.

a *Iphicli*] Herculis frater à plerisque quidem Ἰφικλῆς, sed ab Apollodoro Ἰφικλῆς modo, modo Ἴφικλος appellatur; & forte etiam ab aliis, ut Πάτροκλος & Πατροκλῆς, Νέοκλος & Νεοκλῆς, utraque terminatione agnoscit Eustathius. Certe Ἴφικλος dicitur quoque Diodoro Lib. IV. & Euripidis Scholiastæ, nec non Tzetzæ ad Hesiod. Asp. 327. Τοῦ Ἀλκαίου Ἡρακλῆς καὶ Ἴφικλος. Ἰφίκλου δὲ Ἰόλκος. Male *Iphitus* ediderunt apud Serv. VIII. 803. Videri possunt Latini ab Ἴφικλος formasse *Iphiclus*, nisi malis ex Æolico Ἰφικλέης primo *Iphicleus*, deinde *Iphiclus* dictum. quemadmodum *Tyndareus* & *Tyndarus*, *Herculeus*, & in Glossis ac Notis Tyronis *Herculus* invenitur. Sic *Androclus* est Gel-

[b] Diomedeæ filius primus è navi prosilivit, qui ab Hectore confestim est interfectus: quem cuncti [c] appellarunt Protesilaum, quoniam primus ex omnibus perierat. Quod uxor Laodamia Acasti filia cum audisset eum perisse, flens petit à diis, ut sibi cum eo [d] tres horas colloqui liceret: quo impetrato, à Mercurio [e] reductu, tres horas cum eo colloquuta est. [f] Quod iterum cum obisset Protesilaus, dolorem pati non potuit Laodamia.

CIV. *Laodamia.*

LAODAMIA Acasti filia, amisso conjuge, cum tres horas consumpsisset, quas à diis petierat, fletum & dolorem pati non potuit. Itaque [a] fecit simulacrum [b] æreum simile Protesilai conjugis, & in thalamis posuit, sub simulatione sacrorum, & eum colere cœpit. Quod cum

Gellio Lib. v. cap. 14. qui Ἀνδροκλῆς Ælian. VII. Animal. cap. 48. Adde quæ notavimus ad Anton. cap. 34. & supr. ad cap. 70. Sed neque Herculis hic Iolaus fratris filius, neque Iphiclus frater, quamvis cognomines & huic & illi. Audi Genealogiam ex Eustath. ad Iliad. pag. 245. Εἷς τῶν Αἰολιδῶν Φύλακος κτίσας πόλιν Φυλάκην ὠνόμασεν. οὗ Ἴφικλος, οὗ Φύλακος, οὗ Ποίας καὶ Ἴφικλος. Ὧν Ποίαντος καὶ Μεθώνης, Φιλοκτήτης. Ἰφίκλου δὲ καὶ Ἀστυόχης, Πρωτεσίλαος καὶ Ποδάρκης.

b *Diomedea*] *Antomedusam* esse Apollodoro annotat Cl. Schefferus. Sed ille Iolaus, cujus ea mater erat, Herculis fuit ἀδελφιδῆς, atque adeo alius ab hoc Hyginiano. *Astyoche* est Eustathio, ut jam vidimus; unde heic possis *Astyochea* facere, si quid velis mutare.

c *Appellarunt Protesilaum*] Auson. epigr. xx. & Epitaph. Her. XII. & Lact. Arg. Ovid. Met. XII. 3. nomen hoc ab incunabulis à patre ei impositum innuunt. Dictys Lib. II. ab Ænea, alii ab aliis occisum ferunt. Vide Schol. ad Catal. Hom. 208.

d *Tres horas*] Vide Nobiliss. Heins. notas in Epist. XIII. Heroid. vers. 35. & Add. pag. 444. Cum Hygino facit Minutius Felix.

e *Reductus, tres*] Deest & heic copulativa particula. Vide supra cap. 4.

f *Quod iterum cum*] Micyllus, *quare*. Nihil mutandum. Cap. 79. *Quod Jovis eas cum vidisset. Quod* valet *ob quod*. Notatum id jam ad cap. 16.

Ad CAP. CIV.

a *Fecit simulacrum*] De more hoc amantium apud veteres consule Barth. Adv. Lib. IV. cap. 22. Simile huic exemplum habes apud Apul. Milef. VIII.

b *Æreum*] Cl. Schefferus *cereum* mallet, quod mox dicatur illud simulacrum combustum. Sed non dissimile est, quod de aureo illo Aaronis vitulo à Mose narratur Deut. cap. IX. Trimalchio in Fragment. Trag. p. 42. ed. Blau. *Omnes statuas æneas, & aureas & argenteas in unum rogum congessit & eas incendit.* Sed τὸ *cereum* adstruit epistola Laodamiæ Nasoniana, ut docuit me Nob. Heinsius. Vide vers. 152. & 154. Admonet me locus Petronii, ut heic moneam, eum κατὰ πόδα descriptum transtulisse in Origines suas Isidor. Lib. XVI. cap. 19. *Nam dum hanc civitatem* (Corinthum) *Hannibal cepisset, omnes statuas æneas & argenteas in unum rogum congessit & eas incendit. Ita ex hac commixtione fabri sustulerunt & fecerunt paropsides. Sic Co-*

cum famulus matutino tempore [c] poma ei attuliſſet ad ſacrificium, per rimam aſpexit, viditque eam [d] ab amplexu Proteſilai ſimulacrum tenentem, atque oſculantem: æſtimans eam adulterum habere, Acaſto patri nunciavit. Qui cum veniſſet, & in thalamos irrupiſſet, vidit effigiem Proteſilai: quæ ne diutius torqueretur, juſſit ſignum & ſacra, pyra facta, comburi: quo ſe Laodamia, dolorem non ſuſtinens, immiſit, atque uſta eſt.

CV. *Palamedes.*

ULYSSES, quod Palamedis Nauplii filii [a] dolo erat deceptus, in dies machinabatur, quomodo eum interficeret. Tandem inito conſilio, ad Agamemnonem militem ſuum miſit, qui diceret ei, in quiete vidiſſe, ut caſtra uno die moverentur. Id Agamemnon verum exiſtimans, caſtra uno die imperat moveri. Ulyſſes autem clam noctu ſolus magnum pondus auri, ubi tabernaculum Palamedis fuerat, obruit: item epiſtolam conſcriptam Phrygi captivo [b] ad Priamum dat perferendam, militemque ſuum priorem mittit, qui eum non longe à caſtris interficeret. Poſtero die cum exercitus in caſtra rediret, quidam miles epiſtolam, quam Ulyſſes ſcripſerat, ſuper cadaver Phrygis poſitam, ad Agamemnonem attulit: in qua ſcri-

rinthia nata ſunt, ex omnibus in unum, nec hoc nec illud. Agnoſcis rurſus verba Petronii.

c *Poma*] An *prunas*? Prunis enim nihil ſacrificio convenientius. Hor. III. od. 8. *Quid velint flores & acerra thuris Plena, miraris, poſituſque carbo in Ceſpite vivo.* Fulgent. Lib. I. Myth. cap. I. *In Domini adulationem aut coronas flectere, aut flores inferre, aut odoramenta ſimulacro ſuccendere conſueverat.* Ferri tamen aliquo modo τὸ *poma* videtur. Nam & variorum generum fructus Diis ſuis, quos inter defunctos quoque venerabatur ſtulta eorum credulitas, offerebant pagani. Conſule Saubert. de Sacrif. cap. 24. Notanda heic privata illa ἀποθέωσις, qua conjuges à conjugibus privata religione colebantur; de qua jam egit Kirchmannus in de Fun. Rom. Lib. IV. cap. 13.

d *Ab amplexu tenentem*] Id eſt, amplexantem, ut recte exponit Cl. Schefferus. Hinc illa apud Naſon. epiſt. vers. 154. *Amplexus accipit illa* (cera) *meos.* Mallem tamen exturbare τὸ *ab*, & legere, *amplexum.* Aſtron. II. 8. *Quem Nemeſis non aſpernata amplexum tenens.*

Ad CAP. CV.

a *Dolo erat deceptus*] Illum dolum habes cap. 95. & apud Serv. Æn. II. 81. Aliam cauſam affert Euripid. Scholiaſt. ad Oreſt. vers. 432. ubi hanc fabulam luculenter exequitur. Adde Dictyn Lib. II. Schol. Stat. I. Achill. 93.

b *Ad Priamum*] Cl. Schefferus mallet, *ad Palamedem.* Erat revera illa epiſtola ita ſcripta, ut à Priamo ad Pala-

ſcriptum fuit, *Palamedi à Priamo miſſa:* [c] tantumque ei auri pollicetur, quantum Ulyſſes in tabernaculum obruerat, ſi caſtra Agamemnonis, ut ei convenerat, proderet. Itaque Palamedes cum ad regem eſſet productus, & factum negaret, in tabernaculum ejus ierunt, & aurum effoderunt: quod Agamemnon ut vidit, vere factum eſſe credidit. Quo facto Palamedes, dolo Ulyſſis deceptus, ab exercitu univerſo innnocens [d] occiſus eſt.

CVI. *Hectoris lytra.*

AGAMEMNON [a] Briſeidam, [b] Briſæ ſacerdotis filiam, [c] ex Mœſia captivam, [d] propter formæ dignitatem, quam Achilles ceperat, ab Achille abduxit, eo tempore, quo [e] Chryſeida [f] Chryſi ſacerdoti Apollinis [g] Zmin-

lamedem data videretur. Sed ſimulavit Ulyſſes ad Priamum eſſe ſcriptam, & propterea Phrygi captivo dedit perferendam.

c *Tantumque ei auri pollicetur*] Cl. Schefferus ſuſpicatur ſcriptum fuiſſe, *tantum qui ei*, vel *polliceri* paſſive accipi. Quid ſi ex præcedentibus ſubaudias Priamus? Sic cap. ſeq. *Cum Agamemnone redit in gratiam, Briſeidamque ei reddidit.* ſc. Agamemnon. Quanquam fateor hæc talia non tam eſſe latina, quam huic ſcriptori familiaria. Linguæ genius potius poſtularet, *Briſeidam qui ei.* Eadem tamen ratio eſt in illis Lactantii ad I. Achill. vers. 93. *Quia* (legendum *qua*) *invidiâ Ulyſſis auctis inimicitiis fictam epiſtolam ad Palamedem Priami nomine, per quam agebat gratias proditionis, & commemorabat certum pondus auri eſſe tranſmiſſum, dedit captivo, & eum in tinere juſſit occidi.* Vide notas ad cap. 8. ubi pluribus hanc loquendi rationem illuſtravi.

d *Occiſus eſt*] Lapidatum eum tradunt alii.

Ad CAP. CVI.

a *Briſeidam*] Terminationibus Latinis crebro uti Hyginum oſtendimus in diſſertatione noſtra. In Catal. Pith. Lib. IV. *Prodidit atque urbem his Briſeida ſuam.* Dares ille, ſi Diis placet, Phrygius: *Briſeidam formoſam, altâ staturâ* &c. Verum fuiſſe nomen ejus *Hippodamia* narrat Dictys Lib. II. ut & alii.

b *Briſæ Sacerdotis*] Regem facit Dictys. Utrumque verum eſſe poteſt, cum antiquitus multi, qui reges, etiam ſacerdotes eſſent.

c *Ex Mœſia*] Ex oppido Lyrneſſo. quod Δυρνησὸν appellat Schol. Hom. ad Iliad. A. vers. 366. edit. Leid. & Camerarii. Sed Λυρνησὸς rectè editum à Bedrotio.

d *Propter formæ dignitatem, quam*] Inciſum eſt tollendum poſt τὸ *dignitatem*, vel tranſponenda verba: *Quam Achilles ceperat, propter formæ dignitatem ab Achille abduxit.* Dignitatem formæ muliebri tribuit etiam cap. 78. Qua de re vide Heinſ. ad Vellej. Lib. II. cap. 28.

e *Chryſeida*] Scribendum putem, non quod vitioſum ſit *Chryſeida*, ſed quod Latinas terminationes amet noſter, *Chryſeidam.* Cap. 121. *Chryſeidam abduxit.*

f *Chryſi*] Fratrem Briſis fuiſſe hunc; & in urbe Chryſe habitaſſe quidam tradidere. Dictys Lib. II. *Interfecto dein Eetione, qui his locis imperitabat, magnis opibus naves replet, abducens Aſtynomen Chryſi filiam, quæ eo tempore regi denupta erat.* Euſtath. ad Iliad. Γ. 58. edit. Baſ. Χρύσῃ μὲν θυγάτηρ

[g] Zminthi reddidit. [h] quam ob iram Achilles in prælium non prodibat, sed cithara in tabernaculo se exercebat. Quod cum Argivi ab Hectore fugarentur, Achilles objurgatus à Patroclo, arma sua ei tradidit: quibus ille Trojanos fugavit, æstimantes Achillem esse, Sarpedonemque [i] Jovis & Europæ filium occidit. Postea ipse Patroclus ab Hectore interficitur, [k] armaque ejus sunt detracta Patroclo occiso. Achilles cum Agamemnone redit in gratiam, Briseidamque ei reddidit. Tum contra Hectorem cum inermis prodisset, Thetis mater à Vulcano arma ei impetravit, quæ Nereides per mare attulerunt. Quibus armis ille Hectorem occidit, [l] astrictumque ad currum traxit [m] circa muros Trojanorum, quem sepeliendum cum patri nollet dare, Priamus Jovis jussu, duce [n] Mercurio

Ἀσυνόμη, τῇ Βρείση δὲ Ἱπποδάμεια. Confer Tzetz. in Lycophr. p. 57. ed. Steph.

g *Zminti*] Rescribe *Zminthii* vel *Zminthi*. Z pro S sæpe poni ostendemus infr. ad cap. 251. ubi *Zmyrna* pro *Smyrna* habes. Ampelius cap. 8. *Quartus (Sol) qui Rhodi natus est, cujus etiam Zeminthus est filius*. Forte *Zmintheus* rescribendum. Schol. Hom. ad Iliad. A. 39. Σμινθεῦ, ὦ Σμίνθιε. ἔστι δὲ ἐπίθετον Ἀπόλλωνος Σμίνθιος. *Sminthium* appellat quoque Servius ad Æn. III. 113. ubi disputat de origine hujus cognominis. Clemens Alexandrinus pag. 25. edit. Morell. *Polemo autem refert eos, qui habitant circa Troadem, colere mures, qui sunt in istis regionibus, quos ipsi appellant Σμίνθους, quoniam arrodebant arcus suorum hostium; & Sminthium Apollinem ab illis muribus appellarunt*. Etymolog. magni auctor Cretenses appellare mures σμίνθους scribit in Σμινθεύς. quod & apud Tzetzen legas in Lycophr. pag. 193. Ælian. Anim. Lib. XII. 5. Τοὺς Αἰολέας καὶ τοὺς Τρῶας τὸν μῦν προσαγορεύειν Σμίνθιον. Macrob. I. Sat. 17. Smintheus appellatur, ὅτι ζέων θεῖ, *quia fervens currit*. Scopticè *Sminthiorum perniciem murium*, eum vocitat Arnob. Lib. III.

h *Quam ob iram*] Cl. Schefferus conjicit, *quare ob iram* vel *quam ob rem*. Quid si legas, *quam ob injuriam*? Notum enim quam multa, compendio scripturæ seducti, corruperint Vett. auctorum loca librarii. Dictys Lib. II. *Achilles memor injuriæ supra dictæ abstinendum publico consilio decreverat*.

i *Jovis & Europæ*] Ita quidam voluerunt. Homerus autem ex Jove & Laodamiâ Bellerophontis filiâ, Dictys Lib. II. ex Xantho & Laodamia natum tradit.

k *Armaque ejus sunt*] Clariss. Schefferus legit, & distinguit: *armaque ei sunt detracta. Patroclo occiso, Achilles* &c.

l *Adstrictum ad currum*] Balteo nempe, quem ei Ajax donaverat. Vide infr. cap. 112.

m *Circa muros*] Mallet forte aliquis, *circum*. Virg. Æn. II. 275. *Vulneraque illa gerens, quæ circum plurima muros Accepit patrios*. Pentadius, sive Maximinianus est, in tumulo Hectoris Lib. III. Catal. Pith. *Hunc ferus Æacides circum sua mœnia traxit, Quæ juvenis manibus texerat ante suis*. Sed *circa* eodem sensu usurpat etiam Curtius Lib. IV. cap. 6. *Religatumque ad currum traxere circa urbem equi* &c. Servius ad Ecl. IX. 6. *Quo circa muros patriæ tractus est*.

n *Mercurio duce*] Vetus interpres Hor. ad Lib. I. od. 10. *Priamus Mercurio duce per castra Græcorum venit ad Achillem, à quo redemit corpus filii*.

o *Au-*

rio in castra Danaorum venit, & filii corpus [o] auro repensum accepit, quem sepulturæ tradidit.

CVII. *Armorum judicium.*

HECTORE sepulto, cum Achilles circa mœnia Trojanorum vagaretur, ac [a] diceret se solum Trojam expugnasse; Apollo iratus, Alexandrum Parin se simulans, [b] talum, quem [c] mortalem habuisse dicitur, sagitta percussit, & occidit. Achille occiso, ac sepultræ tradito, Ajax Telamonius, quod [d] frater patruelis ejus fuit, postulavit à Danais, ut arma sibi Achillis darent: [e] quæ ira Minervæ abjurgata sunt ab Agamemnone & Menelao & Ulyssi

o *Auro repensum*] Pentadius, sive alius ille est epigrammatarius, in Catal. Pith. *Sed raptum pater infelix auroque repensum Condidit, & mœrens hac tumulavit humo.* Hor. Lib. III. od. 3. *Auro repensus scilicet acrior Miles redibit.* Plinius Lib. XXXIII. cap. 3. *Auro repensum caput ejus excisum.* Vellej. II. cap. 6. *Quod capitis non dicam Gracchi, sed civis Romani, pretium se daturum, idque auro repensurum proposuit.* Auson. Perioch. 24. Iliad. *Ut auro rependat filium exanimum.* *Expendere* eo sensu cum Plauto utitur Victor Illustr. cap. 65. *Caput Gracchi ad Opimium relatum, auro expensum fertur.* Tzetzes ad Lycophr. pag. 53. Λυκόφρων δὲ καὶ ἄλλοι τινὲς (φασὶ) ζυγοστατηθέντα αὐτὸν ἴσον χρυσὸν δοθῆναι τοῦ βάρους. Contra quam sententiam ipse tamen disputat p. 54.

Ad CAP. CVII.

a *Diceret se solum*] Hæc est vox illa magna, cujus Horatius meminit Lib. IV. od. 6.

b *Talum*] Fulg. III. Myth. cap. 7. Hephæstion apud Photium pag. 487. Servius ad Æn. VI. 57. *Achilles tinctus à matre in Styge palude toto corpore invulnerabilis fuit, exceptâ parte, qua tentus est.* Iisdem verbis hæc narrat vet. Stat. Commentator ad Achill. Lib. I. vers. 134. nisi quod pro *Styge* exhibet *Stygon*, quod procul dubio mutandum in *Stygos* vel *Stygiâ* potius. Elegans est hac de re vetus Epigramma: *Cauta quidem genetrix noceant ne vulnera nato, Confirmat Stygio fonte puerperium. Sed quia fas nulli est humanam vincere sortem, In membris tincti dant sibi fata locum.* Manum habuisse vulnerabilem autumat Dictys Lib. III. Sed cum Hygino vetus Horatii Comment. ad Epod. 13. Quintus Calaber Lib. III. aliique faciunt.

c *Mortalem*] H. e. vulnerabilem. Lactantius Arg. fab. 7. Lib. XII. Met. *Arcum Alexandri in Achillem convertit, ut sagittam in eum dirigere posset, talumque, quod fuit in corpore ejus mortale, percussit, & interemit.* Rænerius edidit: *Qui fuit in corpore ejus mortalis.* Sed perperam, ut ostendo ad illum scriptorem. Dedit hoc Apollo Neptuni precibus, ut mortem filii Cycni ab Achille ulcisceretur.

d *Frater patruelis*] Ita etiam locuti Sueton. cap. 29. Cæs. Justinus VII. 6. Lactant. Lib. XIII. Met. Arg. fab. I. Spartianus Caracalla cap. 3. Vellej. Lib. I. cap. I. Sulpicius Severus, & alii. Gloss. Steph. *Frater patruelis*, ἀνεψιός. Gloss. Nomicæ: Φράτηρ πατρουέλις, ἐξάδελφος περὶ πατρός. Leg. παρὰ.

e *Quæ irâ Minervæ abjurgata sunt*] Supplet Cl. Schefferus, *quæ ei ira* &c. Et sane id postulat orationis nexus. Micyllus frustra volebat *abjudicata* pro *abjurgata*. *Abjurgare* est jurgio seu litigio, abjudicare, ut bene interpretatur Barthius. *Iurgium* enim est judicium, unde *abjurgare* idem, quod ab-

Ulyssi data. Ajax [f] furia accepta, per insaniam pecora sua & seipsum vulneratum occidit eo gladio, quem ab Hectore muneri accepit, dum cum eo in acie contendit.

CVIII. *Equus Trojanus.*

ACHIVI cum per decem annos Trojam capere non possent, Epeus monitu Minervæ equum miræ magnitudinis ligneum fecit, eoque sunt collecti, Menelaus, Ulysses, Diomedes, Thessander, Sthenelus, [b] Acamas, Thoas, Machaon, Neoptolemus. Et in equo scripserunt, [c] *Danai Minervæ dono dant;* castraque [d] transtulerunt

judicare. Sulpitius Severus Lib. II. *Ithacius in jurgiis solitus* h. e. judiciis. Gloss. Vett. *Jurgium*, δίκη, ἀψιμαχία, ἀμφισβήτησις, περιπλακισμὸς, ἀντιλογία. Festus: *Jurgatio juris actio.* Cæterum jurgium illud inter Ulyssem & Ajacem super Palladio fuisse narrat Dictys Lib. V. pag. 137. Sed ab Hygino stant Homerus Odyss. Λ. 544. Ovid. XII. Metam. Schol. Hypothes. Ajacis Flagell. Sophoclis, aliique.

f *Furiâ acceptâ*] H. e. dolore & insania correptus, ut loquitur Schol. Vet. Hor. ad II. Sat. 3. Furia est furor. Martialis Lib. II. epigr. 43. *At me, quæ passa est furias* &c. Apulej. Junior cap. 4. *Mentes in furiam mittit.* Fulgent. I. Myth. cap. I. *Domini furiam evitantes.* & cap. 6. *Furiam concipere.* Sic Virgil. Æn. IV. 474. *Concepit furias.* Vide ibi Servium. Forte & heic *concepta* scribendum. Hesiod. Θεογ. 472. Τίσαιτο δ' Ἐριννῦς πατρὸς ἑοῖο. h. e. furorem.

Ad CAP. CVIII.

a *Thessander*] *Thersander* audit cap. 69. Dictys in Catal. Græcorum ducum *Thessandrum* appellat quoque. *Thessandrus*, inquit, *Polynicis. Tisandrum* Virgil. Æn. II. 261. sed Servius *Thessandrum*, ut edi curavit Nob. Heinsius: quod firmat auctor Orig. Gentis Romanæ. Videtur non heri sane, vel nudius tertius illo loco vitium cepisse Virgilium, cujus ex eo loco verba ita adducit in Cruquii editione Vetus Horatii interpres ad Lib. IV. od. 9. *Tisandrus Stenelusve duces.* Melius Badius & Henricus Petri in suis: *Tersandrus Sthenelusque duces.* Θέρσανδρος enim Græcis est. Vide Apollod. Lib. III. pag. 158.

b *Acamas*] Virgil. Æn. II. 260. est *Athamas.* quem Demophoontis filium facit Servius. Sed perperam, ut ostendit Nob. Heinsius ad epistol. Sabini pag. 525. Tzetzes in Lycophronem pag. 79. edit. Steph. Ὁ Ἀκάμας ὁ υἱὸς τοῦ Θησέως. quod & pag. 87. repetit. Fuit ergo frater Demophoontis, non filius *Acamas.* Ita enim, non *Athamas*, ejus recensio exhibet. quod procul dubio probandum. Acamas enim inter Græcorum duces fuit. Cretensis Dictys Lib. I. *Postremi omnium Demophoon atque Acamas fuere.* Vitiosa ergo, quæ idem scribit, vel librarius Lib. V. pag. 135. *Æthram & Clymenam Demophoon atque Athamas habuere.* Auctoribus illis, quos ad Sabinum Vir illustris laudat, addendus & Diodorus Lib. IV. pag. 264. & Hesych. in Ἀκάμαντον. Est idem ille Acamas, qui ad Helenam repetendam mittitur cum Diomede apud Isacium in Lycophr. & Parthenium cap. 16. Erot.

c *Danai Minervæ*] Titulus hic erat ferro incisus. Accius in Deiphobo, ut refert Servius ad Æn. II. 17. inscriptum eum ita fuisse prodit: *Minervæ donum armipotentes Danai abeuntes dicant.* Schol. Hom. ad Iliad. β. 278. Ulyssem excogitasse lignei hujus equi fabricam, atque ideo à Poëtâ πτολίπορθον appellatum memorat. Alii Prylin Mercurii filium Græcis monstrasse eam volunt. Vide Scholiast. Lycophron. pag. 45. ed. Steph.

d *Transtulerunt Tenedo*] *Tenedum* mal-

runt Tenedo. Id Trojani cum viderunt, arbitrati ſunt hoſtes abiſſe. Priamus equum in arcem Minervæ duci imperavit, [e] feriatique magno opere ut eſſent, edixit. [f] Id vates Caſſandra cum vociferaretur, ineſſe hoſtes, fides ei habita non eſt. Quem in arcem cum ſtatuiſſent, & ipſi noctu luſu atque vino laſſi obdormiſſent, Achivi ex equo, aper-

mallet Micyllus. Non opus eſt. Juſtinus Lib. xxv. 4. *Cum copias Cherſoneſo tranſpoſuiſſet.* Quod nolim à viro docto ſollicitari. Lact. Argum. Lib. XIII. Met. Ovid. fab. 2. *Thraciæ cum eſſet appulſa.* Nec hoc mutari à Rænerio merebatur. Vide Not. ad cap. 15. Cæterum an verum ſit, quod docent (liceat mihi uſurpare verbum Servii) artigraphi, dativum pro ablativo poni, de eo in multis, quæ adducunt, exemplis, haud immerito addubites. Diſſuadent id tot exempla, in quibus τὸ *in*, quod heic ſubaudiri poſſe recte cenſet Cl. Schefferus, in motu ad locum cum ablativo ponitur, de quibus egimus ad cap. 92. Suadere contra videntur cum illa, quæ ad cap. 15. diximus, tum illud Julii Obſequentis cap. 43. *Ne unquam Romæ reverteretur.* ut & hoc in Fragm. Trag. pag. 33. edit. Coner. *Forte Dominus Capuæ exierat.* & Iſidor. Orig. Lib. VI. 5. *Romæ primus librorum copiam advexit Æmilius Paulus.* Sed & iſta, modo mendâ vacent, ſi ellipſin ſuppleas, aliter explicare poſſis. Nimirum *reverti Romæ, exire Capuæ* eſſet *in* vel *ad urbem Romæ reverti, in* vel *ad urbem Capuæ exire.* Atque ita capio; quod ex vetere aliquo ſcriptore hauſiſſe is omnino videtur, illud Chariſii Lib. II. *Domi venit*, hoc eſt, inquam, *in ædes domi.* Quod ejuſdem illius modo laudati Fragmenti pag. 42. ſequitur corruptum eſt; ſed leviculâ mutatione reſtituas, ſi legas, *è gaſtris.* Amphoras enim modo appellaverat. Γάστρα & γάστρη, vas ventricoſum, à γαστὴρ ſic dictum. *Gaſtrum* vas æneum cum anguſto fundo exponi in Gloſſis Arabico-latinis invenit Voſſius, ut teſtatur ipſe in de Vitiis Sermon. Lib. III. cap. 13. Verum non ad ænea tantum, ſed & fictilia extendendum eſſe hoc vocabulum, vel ipſe Petronius pridem editus nos docet. Addam & hoc, ὡς ἐν παρέργῳ, exciſſe videri viro magno, quæ Feſtus habet *in Cingulo*, & iſtos Horatii verſiculos Lib. I. epiſt. 13. *Faſciculum portes librorum, ut ruſticus agnum, Ut vinoſa glomos furtivæ Pyrrhia lanæ.* cum ejuſdem operis Lib. I. cap. 10. *glomi* & *glomos* inter barbara numeraret. Tenedo, ut è diverticulo in viam redeamus, nomen dediſſe Tennem *Gyſis* filium ſcribit Servius ad Æn. II. 21. Corrige *Cycni* ex Homeri Schol. ad Iliad. A. 38. & Euſtath. in Dionyſ. p. 78. quibus dicas etiam perperam *Homitheam* appellari Tenis ſororem à Servio, cum nomen ei *Leucothea* fuerit. Sed *Hemithea* vocatur à Conone, atque ita in Servio ſcribendum. Erat autem hic Cycnus Neptuni filius, ut idem tradit. Leucophrys ante appellata ea inſula: male enim Λευκόφρη in Leidenſi & Baſileenſi iſtorum Scholiorum editionibus exhibetur, pro Λευκόφρυς, quomodo rectè Bedrotiana. Hiſtoriam prolixè narrat Tzetzes in Lycophron. pag. 46. edit. Baſ. Adde Ciceronem III. de natura Deorum. Cononem cap. 28. apud Photium, Heraclid. περὶ πολ. & quæ notavi ad cap. 276.

e *Feriati*] Hor. Lib. IV. od. 6. *Male feriatos Troas, & lætam Priami choreis Falleret aulam.*

f *Id cum vates*] Τὸ *id* velut natum ex ultimâ præcedentis vocis ſyllabâ, deleri jubet Cl. Schefferus. Videri tamen poteſt τὸ *id* pro *ob id* poſitum, ut cap. 122. *Id Aletes Ægiſthi filius cum reſciſſet, ex Atridarum genere neminem ſupereſſe, regnum Mycenis occupare cœpit.* 174. *Id Althæa mater, ut audivit filium ſuum tantum facinus eſſe auſum* &c. Terent. A. I. I. vers. 130. *Et id nunc operam do.* Eun. V. 6. 4. *Nunc id prodeo.* Multa id genus congeſſit Popma in de Antiq. Locut. Lib. II. cap. 2. Adde quæ notavi ad cap. 16. & 34.

g *Si-*

aperto à [g] Sinone, exierunt, & portarum custodes occiderunt, sociosque, signo dato, receperunt, & Troja sunt potiti.

CIX. *Iliona.*

PRIAMO Polydorus filius ex Hecuba cum esset natus, Ilionæ filiæ suæ dederunt eum educandum, quæ [a] Polymnestori regi Thracum erat nupta, quem illa pro filio suo educavit. Deiphilum autem, quem ex Polymnestore procreaverat, pro suo fratre educavit, ut, si [b] alteri eorum quid foret, parentibus præstaret. Sed cum Achivi, Troja capta, prolem Priami extirpare vellent, Astyanacta Hectoris & Andromachæ filium [c] de muro dejecerunt: & ad Polymnestorem legatos miserunt, qui ei Agamemnonis filiam nomine Electram pollicerentur in conjugium, & auri magnam copiam, si Polydorum Priami filium interfecisset. Polymnestor legatorum dicta non repudiavit, Deiphilumque filium suum imprudens occidit, arbitrans se Polydorum filium Priami interfecisse. Po-

g *Sinone*] Sinon hic nepos Autolyci fuit, filius Æsimi. Autolycus enim ex Amphithea genuit Æsimon & Anticliam. Vide Tzetzen ad Lycophr. pag. 58. Αἴσιμος δὲ ὁ Ἀντικλείας ἀδελφὸς γεννᾷ &c. Sinon ipse apud Tryphiod. in Trojæ Halos. Αἴσιμον κικλήσκουσιν ἐμὸν πολιὸν γενετῆρα. Mirifice corruptus in istâ genealogiâ Servius ad Æn. II. 79. *Autolycus quidam fuit fur, qui se varias formabat in species. Hic habuit liberos, Sisyphum, unde natus est Sinon, & Autolycum, unde Ulysses.* Scrib. *Æsimum* & *Anticliam.* Alioqui non consobrini, ut mox ipse subjungit, sed patrueles forent Ulysses & Sinon.

Ad CAP. CIX.

a *Polymnestori*] Ita & à Servio Æn. III. 49. Schol. Horat. ad II. Sat. 3. Lactantio Argum. Lib. XIII. Met. Ovid. aliisque nonnullis hoc vocabulum scribitur. Sed Græcam originem si respicias, *Polymestor*, & mox *Deipylus*, præferas. quanquam Πολυμνήστωρ Græcè quoque exaratum video apud Charisium Lib. I.

b *Alteri eorum quid foret*] Mallem *altero.* Servius ad Æn. II. 77. QUODCUNQUE *vetustâ voce mortem significari Lucilius docet in* XII. *Hunc si quid pueris nobis me & fratre fuisset. hoc est, si mors me vel fratrem oppressisset.* Ennius apud Festum in ME. *Si quid fuerit humanitus ut teneatis.* Vel legendum, ut Schefferus malebat, *fieret.* Ælius Stilo apud Festum in *Ordinarium. Quid mihi fieret, si non ego stipendia in ordine omnia ordinaria meruissem.* Parcit heic Hyginus verbis male ominatis, ut Vellejus Lib. II. cap. 32. *Si quid huic accideret.* Sallust. V. Historiarum. *Si Pompejo humani quid evenisset.* In Testamento Cuspidii: *Si quid de eo accidisset.* Item: *Si quid humanum Lampridio contigerit.* Ita παθεῖν τι pro *exstinctum esse*, apud Schol. Apollon. I. vers. 1063.

c *De muro dejecerunt*] *Fatis enim prædictum fuerat, puerum, si supervixisset, ultorem patriæ & parentum futurum.* Servius ad Æn. II. 457.

Polydorus autem ad oraculum Apollinis de parentibus ſuis ſciſcitatum eſt profectus. cui reſponſum eſt, patriam incenſam, patrem occiſum, matrem in ſervitute teneri. Cum inde rediret, [d] & vidit aliter eſſe, ac ſibi reſponſum fuit, ſe Polymneſtoris eſſe filium, ab ſorore [e] Iliona inquiſivit, quid ita aliter ſortes dixiſſent? cui ſoror, quid veri eſſet, patefecit, & ejus conſilio Polymneſtorem luminibus privavit, atque interfecit.

CX. [a] *Polyxena.*

DANAI victores cum ab Ilio claſſem conſcenderent, & vellent in patriam ſuam quiſque reverti, & prædam quiſque ſibi duceret, ex ſepulchro vox Achillis dicitur prædæ partem expoſtulaſſe. Itaque Danai Polyxenam Priami filiam, quæ virgo fuit formoſiſſima, propter quam Achilles, cum eam peteret, & [b] ad colloquium veniſſet, ab Alexandro & Deiphobo eſt occiſus, ad ſepulcrum ejus eam immolaverunt.

CXI. *Hecuba.*

ULYSSES Hecubam Ciſſei filiam, vel, ut alii autores dicunt, Dymantis Priami uxorem, Hectoris matrem, in ſervitutem cum duceret, illa in Helleſpontum mare [a] ſe præcipi-

d *Et vidit*] Suſpicatur eruditiſſimus Perizonius ſcripſiſſe Hyginum, *ut vidit.* Etſi non de nihilo, non neceſſario tamen. Conjungit enim non ſemel noſter diverſos modos. Vide notas ad cap. 148. Sed recte idem ille amicus noſter in ſequentibus poſt *τὸ fuit* excidiſſe *ratus* cenſet.

e *Iliona*] Sic repoſui pro *Ilionea* ex Servio, Horatio, aliiſque.

Ad CAP. CX.

a *Polyxena*] Et hanc & alias de Polyxenâ fabulas congeſſit Servius ad Æn. III. 322.

b *Ad colloquium veniſſet*] Servius. *Quam cum Trojani fraude promiſiſſent, Paris poſt Tymbræi Apollinis ſimulacrum latuit, & venientem Achillem ad fœdus miſſâ vulneravit ſagittâ.* Deſcribit eam cædem non impolite Dictys Lib. IV. pag. 106. Tzetzes ad Lycophr. pag. 53.

Ad CAP. CXI.

a *Se præcipitavit*] Serv. ad Æn. III. 6. *Cum captiva duceretur, flendo in canem converſa eſt, cum ſe præcipitare vellet in maria.* Confer Schol. Eurip. ad Hecub. 1259. Tzetzen Chil. III. 74. Schol. Juv. ad Sat. X. 271. Plaut. Menæch. V. I. Ob rabiem nempe, qua in Græcos invehebatur, canis dicta eſt. Vet. Epigr. II. Catal. Pith. *A cane non mirum eſt ſubito periiſſe Pelaſgum, Nam rabies Hecubæ durat in Argolicos.* Hinc *Empuſa*, h. e. ſpectrum quoddam caninum

cipitavit, & canis dicitur facta esse, unde & [b] Cyneum est appellatum.

CXII. *Provocantes inter se, qui cum quo dimicarunt.*

MENELAUS cum Alexandro, Alexandrum Venus eripuit: Diomedes cum Ænea, Æneam servavit Venus. Idem [a] cum Glauco, [b] in hospitio cognito discesserunt: idem cum Pandaro & Glauco alio: Pandarus & Glaucus occiduntur. Ajax cum Hectore [c] donificantes discessere: Ajax Hectori donavit balteum, [d] unde est tractus; Hector Ajaci gladium, unde se interfecit. Patroclus cum Sarpedone, Sarpedon occiditur. Menelaus cum Euphorbo,

num est Theocrito in Arâ, ut pridem ab aliis observatum. Vide Eustath. in Dionys. p. 96. ed. Steph.

b *Cyneum*] Micyllus *Cynossema*. Ut hoc mihi non persuadet, ita scio sepulcrum Hecubæ dictum fuisse κυνὸς σῆμα. Vide Strabon. Lib. XIII. Auson. Epitaph. Hecub. Tzetz. ad Lycophron. p. 59. Capellam Lib. VI. Dictys Lib. V. pag. 137. *Sepulcrum ejus apud Abydum statuitur, appellaturque Cynossema, ob linguæ proterviam impudentemque petulantiam.* Ob quam & lapidatam vult Lycophron. Cæterum τὸ *mare* ex præcedentibus huc mallem revocare, & collocare post τὸ *Cyneum*. Hyginus infra cap. 243. *In mare se præcipitavit, unde Cyneum mare dictum est, quoniam in canem fuerat conversa.*

Ad CAP. CXII.

a *Cum Glauco*] Hippolochi filio. Hom. Iliad. Z. 206.

b *In hospitio cognito*] Cum Diomedes cognovisset Glaucum esse veterem patris sui Tydei hospitem. Verba ejus sunt apud Homerum: Ἦ ῥά νύ μοι ξεῖνος πατρώϊός ἐσσι παλαιός. Ausonius Perioch. Il. *Paterna inter se hospitia recordati.* Sed Nob. Heinsius monuit me legendum esse, *hi hospitio cognito discesserunt*, & referendum ad tesseram hospitalem. Posse tamen vulgatum defendi censet illo Petronii: *Dum in hoc dictorum æstu totus incedo.* Et Hor. I. Sat. 9. *Ibam forte via sacra, sicut meus est mos, Nescio quid meditans nugarum totus in illis.* In Petronio antiqua lectio fuit, *motus incedo*, quam defensum it contra Duzam Sciopp. Veris. cap. 4. Frag. Trag. exhibet, *in mortis*, quod proxime ad τὸ *motus* accedit. Illis, quæ Scioppius adducit, addi potest locus Corippi Lib. III. pag. 49. *Commotus in ira.* Et quod Petronius ipse paulo inferius habet, *in cursu fatigatus.* Conferendus Sanctius Minerv. Lib. IV. p. 366. ubi ablativum, quem absolutum vocant, sæpe à præpositione *in* disertim expressâ regi ostendit.

c *Donificantes*] H. e. dona invicem dantes. Dictum ut *Votifico*. Gloss. Isid. *Votificantibus, dona libantibus.* Vide Hom. Iliad. H. 303. Daretem pag. 174. edit. Blau.

d *Unde est tractus*] Pro, *à quo tractus est.* Servius ad Ecl. IX. 6. *Hector dedit Ajaci gladium, quo se Ajax postea interemit. Ajax vero Balteum, quo circa muros patriæ tractus est.* Idem ad Georg. I. 163. *Genus vehiculi omni parte dentatum, unde feruntur* (leg. *teruntur*) *frumenta.* Exscripsit Isidorus Lib. XX. Orig. cap. 14. *Tribula genus vehiculi, unde teruntur frumenta.* Deut. XXV. 4. *Os bovis terentis in areâ.* Ad Æn. I. 644. *Cælum est, unde operantur argentarii.* Georg. IV. 39. *Genus est herbæ, unde tinguntur vestes.* Ecl. I. vers. 2. *Culmo, stipula: unde rustici cantare consueverunt.* Horat. Lib. II. od. 12.

Unde

bo, Euphorbus occiditur, [e] qui postea Pythagoras est factus, & meminit suam animam in corpora transisse. Achilles cum [f] Asteropæo, Asteropæus occiditur. Idem cum Hectore, Hector occiditur: idem cum Ænea, Æneas fugatur: idem cum Agenore, Agenorem servavit Apollo: idem cum Penthesilea Amazone [g] Martis & Otreræ filia, Penthesilea occiditur: Antilochus cum Memnone, Antilochus occiditur: Achilles cum Memnone, Memnon occiditur: Philoctetes cum Alexandro, Alexander occiditur: Neoptolemus cum Eurypylo, [h] Eurypylus occiditur.

CXIII. *Nobilem quem quis occidit.*

ACHILLEM Apollo [a] Alexandri figura. Hector Protesilaum, idem [b] Antilochum: Agenor Helenorem, idem [c] Clonium: Deiphobus Ascalaphum, idem [d] Autonoum: Ajax

Unde periculum Fulgens contremuit domus. Schol. *Unde. à quibus. Ter. E prædonibus, unde emerat, se audisse dicebat.* Noster cap. 58. *In speciem arboris eam commutavit, unde Myrrha fluit.* Cap. 126. *Accipiet harundinem, unde victum ejiciat.* Ribuar. Tit. 5. *Digitus, unde sagittatur.* Ovid. VI. Met. 719. *Sed tamen abfueram, sed & hæc erat, unde redibam, Criminis exemplum.* De Hectoris morte omnes consentiunt. Ajacem autem Anticlides à Paride occisum vult, ut refert Tzetzes ad Lycophron. p. 82.

e *Qui postea Pythagoras est factus*] Horat. vide Lib. I. od. 28. & Scholiasten ad eandem, Gelliumque Lib. IX. cap. 2.

f *Asteropæo*] Ita scripsi pro *Asteropeo* ex Gr. Ἀστεροπαῖος. Vide Hom. Iliad. Φ. 140.

g *Martis & Otreræ filia*] Ergo soror Hippolytæ erat. Vide notas ad cap. 30. Servius ad illa Virgil. Æn. I. *Penthesilea furens. Martis & Otreres filia fuit* &c.

h *Eurypylus*] Occisum à Pyrrho etiam Scholiastes Juvenalis narrat ad Sat. VI. 654. Sed quod Telephi eum facit filium, de eo dubitabam, cum vidi idem tradi à Servio ad Eclog. VI. 72. & Schol. Hom. Odyss. Λ. 520.

Ad CAP. CXIII.

a *Alexandri figurâ*] Vide supra cap. 107. & Virg. Æn. VI. 57.

b *Antilochum*] Atqui Antilochus est interfectus à Memnone; ut scripsit cap. 112. Quod confirmat Pindarus Pyth. od. VI. Hom. Odyss. Δ. 187. Dictys Lib. IV. Ab Hygino stat Ovidius I. Heroid. vers. 15. *Sive quis Antilochum narrabat ab Hectore victum, Antilochus nostri causa doloris erat.* Vide ad illum locum Incomp. Heinsium. Si tam clarus esset, quam quos alii jam divinarunt, posset etiam *Anchialus* ex Hom. Iliad. E. 609. in locum Antilochi substitui; sed ut in multis aliis, ita & in hac narratione diversos videtur secutus auctores Hyginus. Voss. Lib. II. Art. Gram. p. 252. victum quidem ab Hectore Antilochum, etsi non occisum, ex Homero ostendit.

c *Chlonium*] Recte *Clonium* Cl. Schefferus. Ita enim Hom. Iliad. O. 340. Notavimus idem vitium superius cap. 97.

d *Antonoum*] De Antonoo nihil comperi. De Ascalapho habes Iliad. N. Autonoos duos novit Homerus; quorum alter Trojanus erat, occisus à Patroclo Iliad. Π. 694. alter Græcus occisus ab Hectore Iliad. Λ. 301. Atque hunc eum ipsum esse arbitror, quem heic occisum

Ajax [e] Hippodamum, idem [f] Chlonium: Agamemnon [g] Hippodamantem, idem Glaucum: Ajax Locrus [h] Carcanum, idem [i] Gavium: Diomedes Dolonem, idem [k] Rhesum: Eurypylus [l] Nireum, idem Machaonem: Sarpedon [m] Tlepolemum, idem [n] Antippum: Achilles Troilum: Menelaus Deiphobum: Achilles Astynomum, idem Pylachantum: Neoptolemus Priamum.

CXIV. *Achivi qui quot occiderunt.*

ACHILLES numero 72. [a] Antilochus numero 2. Protesilaus numero 4. [b] Peneleus numero 2. [c] Eurypylus numero 1. Ajax Oilei numero 24. Thoas numero 2. [d] Leitus numero 20. Thrasymedes numero 2. Agamemnon numero 16. Diomedes numero 18. Menelaus 8. Philocteta numero 3. Meriones numero 7. Ulysses numero 12. Idomeneus numero 13. Leonteus numero 5. Ajax Telamonius numero 28. Patroclus numero 53. Polypœtes numero 1. Teucer numero 30. Neoptolemus 6. [e] fit numerus 362.

CXV. *Tro-*

sum à Deiphobo tradit Hyginus. Certe sine ullo scrupulo *Autonoum* in *Antonoi* locum substituerim.

e *Hippodamum*] *Hippothoum* Cl. Schefferi probo. Habetur Iliad. P. 313.

f *Chlonium*] An & heic *Clonium* reponendum? Certe inter Priamidas est etiam Clonius apud Apollodorum. Sed cum de ejus cæde nihil legisse meminerim, non valde placet. *Caletor*, quem apud Hom. Iliad. O. 419. interficit Ajax, nimium abit à vulgatâ scripturâ. *Cleopolemum* conjicit Cl. Schefferus. *Chthonium* Nob. Heinsius.

g *Hippodamantem*] Nisi heic alios, quam Homerum, sequutus est auctores, probo *Iphidamantem* Schefferi. Vide Hom. Iiad. Λ. 221.

h *Carcanum*] *Gargasum* ex cap. 115. Schefferus.

i *Gavium*] *Agavum* ex Dicty idem.

k *Rhesum*] Eetionis hic erat filius. Vide Dictyn Lib. II. pag. 67. Hom. Iliad. K. Quanquam aliter Apollodorus. Adde Servium ad Æn. I. 473. & de Priami cæde eundem ad Æn. II. 506.

l *Nireum*] Apud Dictyn Lib. IV. interficit *Peneleum* & *Nirea*.

m *Tlepolemum*] Hic Herculis erat filius, de quo Homerus in Catalogo, & Diodorus Lib. IV.

n *Antippum*] Scripserim *Antiphum*, cujus mentio facta inter duces cap. 97.

o *Pylachantum*] De hoc altum silentium apud Homer. Iliad. Υ. ubi bene multos ab Achille occisos recenset.

Ad CAP. CXIV.

a *Antilochus num.* 2.] *Phalcem* & *Mermerum* occidit Iliad. ξ. 513.

b *Peneleus*] *Chorœbum* apud Virg. Æn. II. 424. *Ilionea* apud Homerum Iliad. ξ. 496. occidit.

c *Eurypylus*] Apud Homerum duos interficit. *Apisanorem* Iliad. Λ. *Hypsenorem* Iliad. E.

d *Linus*] Hic non numeratur inter Græcorum duces, sed *Leitus*, quem libenter credo Cl. Scheffero in locum Lini esse substituendum.

e *Fit numerus* 362.] Cl. Schefferus 329. Sed numeros omnes præcedentes sanos esse quis præstare ausit?

Ad

CXV. *Trojani qui quot occiderunt.*

HECTOR numero 31. Alexander numero 3. Sarpedon numero 2. Panthous numero 4. Gargaſus numero 2. Glaucus numero 4. Polydamas numero 3. Æneas numero 28. Deiphobus numero 4. [a] Clitus numero 3. [b] Acamas numero 1. Agenor num. 2. [c] fit numerus 88.

CXVI. [a] *Nauplius.*

ILIO capto, & diviſa præda, Danai cum domum redirent, ira deorum, quod fana ſpoliaverant, & quod Caſſandram [b] Ajax Locrus à ſigno Palladio abripuerat, tempeſtate & flatibus adverſis [c] ad ſaxa Capharea naufragium fecerunt: in qua tempeſtate Ajax Locrus fulmine eſt à Minerva ictus, quem fluctus ad ſaxa illiſerunt, unde [d] Ajacis petræ ſunt dictæ. Cæteri noctu cum fidem deorum implorarent, Nauplius audivit, ſenſitque tempus veniſſe ad perſequendas filii ſui Palamedis injurias. Itaque, tanquam auxilium eis afferret, facem ardentem eo loco extulit, quo ſaxa acuta & locus periculoſiſſimus erat. Illi credentes humanitatis cauſa id factum, naves [e] eo duxerunt. Quo facto, plurimæ eorum confractæ ſunt, mili-

Ad CAP. CXV.

a *Clytus*] Κλεῖτος eſt Iliad. O. ubi interficitur à Teucro. Scribe ergo, *Clitus.*

b *Athamas*] Lege, *Acamas*, qui aliquoties memoratur Homero. Dux erat Thracum. Vid. Iliad. E. 462. M. vers. 100. eſt Antenoris filius. Conſentit Dictys II. pag. 58. Dares in copiarum Priami indiculo: *De Thracia Pyrus & Acamas.*

c *Fit numerus* 88.] Imo uno minor erit. Sed error, ut recte cenſet Cl. Schefferus, procul dubio eſt in numeris ſuperioribus.

Ad CAP. CXVI.

a *Nauplius*] Hujus argumenti fabula fuit Sophoclis, quam Ναύπλιος Πυρκαεὺς inſcripſit, cujus Heſychius meminit.

b *Ajax Locrus*] Cap. 97. *Ajax Oilei & Rhenes Nymphæ filius, Locrus.* De Palladio digna lectu habet Tzetzes in Lycophron. pag. 64.

c *Ad Saxa Capharea*] Virg. Æn. XI. 260. *Euboicæ cautes ultorque Caphareus.* Conſule ad eum locum Servii commentarium, & ad Æn. I. verſ. 45. Adde Etymol. in Καφηρεύς. Corruptè apud Tzetzen in Lycophronem Καφηρεὺς ἀκρωτήριον Εὐοίας dicitur. Scribe Εὐβοίας. Ovid. I. Triſt. *Quicunque Argolica de claſſe Capharea fugit, Semper ab Euboicis vela retorquet aquis.* Propert. Lib. III. El. 5. *Saxa triumphales fregere Capharea puppes.* Adde Sen. Agam. vers. 458.

d *Ajacis petræ*] Πέτραι Γυραὶ δὲς dicebantur. Vide Schol. ad Iliad. N. 66. Γυραῖαι ſunt Iſacio in Lycophr. p. 69.

e *Eo duxerunt*] Mavult *direxerunt* Nob. Heinſius.

militeſque plurimi cum ducibus tempeſtate occiſi ſunt, membraque eorum cum viſceribus ad ſaxa illiſa ſunt: ſi qui autem potuerunt ad terram natare, à Nauplio interficiebantur. At Ulyſſem ventus detulit ad [f] Maronem, Menelaum in Ægyptum, Agamemnon cum Caſſandra in patriam pervenit.

CXVII. *Clytemneſtra.*

Clytemnestra Tyndarei filia, Agamemnonis uxor, cum audiſſet [a] ab Oeace, Palamedis fratre, Caſſandram ſibi pellicem adduci: [b] quod ementitus eſt, ut fratris injurias exequeretur: tunc Clytemneſtra cum Ægiſtho filio Thyeſtis cepit conſilium, ut Agamemnonem & Caſſandram interficeret: quem [c] ſacrificantem ſecuri cum Caſſandra interfecerunt. At Electra, Agamemnonis filia, Oreſtem fratrem infantem ſuſtulit, quem demandavit in Phocide Strophio, cui fuit [d] Aſtyochea Agamemnonis ſoror nupta.

CXVIII. *Proteus.*

In Ægypto Proteus ſenex marinus [a] divinus dicitur fuiſſe, qui in omnes ſe figuras convertere ſolitus erat. Quem

f *Ad Marathonem*] Omnino cum Cl. Scheffero corrigendum *Maronem*. Vid. cap. 125. ubi idem vitium eodem modo corrigitur à Micyllo, qui tamen heic tantum notat ad Iſmarum aliis dici perveniſſe. Sane Iſmarum habebat ille Maro. Vide Hom. Odyſſ. ι. 198. Sileni filium facit Nonnus Dionys. Lib. XIV. p. 255.

Ad CAP. CXVII.

a *Ab Oeace*] Mallet Cl. Schefferus *Orace* ex Apollod. Lib. III. Sed Apollodorus ille corruptus eo loco, & pro Ὄρακος reſtituendum ibi Οἴακος. Dictys Lib. VI. *Oeax Nauplii filius Palamedis frater*. Docuit hoc me ad Dictyos Lib. I. Mercerus. Confirmat ejus emendationem Schol. Eurip. ad Oreſt. vers. 432. Ναυπλίου γὰρ καὶ Κλυμένης τῆς Ἀτρέως ἐγένοντο Οἴαξ καὶ Παλαμήδης.

b *Quod ementitus eſt ut fratris injurias exequeretur*] Includenda hæc parentheſi.

c *Sacrificantem*] Vulgatior eſt opinio, quam refert Triclinius ad Elect. 195. occiſum eum à Clytæmneſtra, cum induere vellet tunicam, nec capitis, nec manuum habentem exitum. Vide Senec. Agam. actu V. & quæ Voſſius habet Lib. I. Orator. p. 118.

d *Aſtyochea*] Scholiaſtes Euripidis ad Oreſt. vers. 764. & 1235. *Anaxibiam* appellat. At ad vers. 33. Κυνδραγόραν. In quo denuo à ſe ipſo diſſentit. Nam ad vers. 1235. Κυδραγόραν, & cum Strophii patre Criſo nuptam dicit.

Ad CAP. CXVIII.

a *Divinus*] H.e. futurorum præſcius, μάντις. Geneal. *Python draco divinus*.

In

Quem Menelaus, [b] Idotheæ filiæ ejus monitu, catena alligavit, ut ſibi diceret, quando [c] domum repetitionem haberet: quem Proteus edocuit iram deorum eſſe, quod Troja eſſet devicta; ideoque id fieri debere, quod [d] Hecatombe Græce dicitur, cum [e] centum armenta occiduntur. Itaque Menelaus Hecatomben fecit. Tunc demum poſt octavum annum, quam ab Ilio deceſſerat, cum Helena in patriam redit.

CXIX. *Oreſtes.*

ORESTES Agamemnonis & Clytemneſtræ filius, poſtquam in puberem ætatem venit, ſtudebat patris ſui [a] mortem exequi. Itaque conſilium capit cum Pylade, & Mycenas venit ad matrem Clytemneſtram, dicitque ſe [b] Æolium hoſpitem eſſe, nunciatque Oreſtem eſſe mortuum, quem Ægiſthus populo necandum demandaverat. Nec multo poſt Pylades Strophii filius ad Clytemneſtram venit, [c] urnamque ſecum affert, [d] dicitque oſſa Oreſtis con-

Ita ſatis Latine ille alioqui ſatis barbarus Dares: *Calchas Theſtore natus divinus.* Vet. epigr. Lib. IV. Catal. Pith. *Nunc ſi nos audis, atque es divinus Apollo.* Gloſſ. Philox. *Divinus*, μάντις.

b *Idotheæ*] Eurynomen eam aliis dictam refert Zenodotus apud Euſtath. ad Hom. Odyſſ. Δ. pag. 174. edit. Baſ.

c *Domum repetitionem*] *Domus repetitio* una vox eſt κατὰ τὴν κριτικὴν Barthii. Immo *domum repetitio* dicendum diviſis vocibus, ut *domum reditio* apud Cæſar. B. G. Lib. I. Verbalia in IO, ut loquntur technici, antique caſum verbi regunt, unde derivantur. Adde quæ præterea notabimus infra ad cap. 125.

d *Hecatombe*] Ita ſcripſi pro *Hecatomben*, quomodo perperam editi omnes præferunt.

e *Centum armenta*] Ergo armentum eſt quilibet bos, ut jumentum. Lactant. Argum. Lib. I. Met. *Quia erat ſpecioſior cæteris armentis*, i. e. bubus. Aliam ἐτυμολογίαν excogitat Hom. Schol. ἀπὸ ἑκατὸν βάσεων, ὅ ἐστιν ἐξ ἑκατὸν ζώων. Quam argutiorem puto, quam veriorem. Vide potius Heſychium, & Etymol. in Ἑκατόμβη. Hecatomben expreſſit Ovid. II. Triſt. el. I. *Sed tamen ut fuſo taurorum ſanguine centum, Sic capitur minimo thuris honore Deus.* Senec. Hippol. 499. *Fruge nec ſparſi ſacra Centena nivei colla ſubmittunt boves.*

Ad CAP. CXIX.

a *Mortem exequi*] Ἀντὶ τοῦ vindicare, ulciſci. Locutio eſt Hygino frequens. Cap. 116. *Perſequi injurias.* 117. *Exequi injurias*, & ſimilia, quæ congeſſi ad cap. 58. Ea phraſi præter Livium, & alios ſæpe uſos oſtendit ſummus Gronovius ad illius Lib. I. cap. 59.

b *Æolium hoſpitem eſſe*] Apud Sophoclem Electr. vers. 44. jubetur ſimulare Phocenſem pædagogus.

c *Urnam*] Tzetzes ad Lycophron. pag. 67. Ἔθος ἦν τοὺς ἀλλαχοῦ τῆς πατρίδος τεθνηκότας καίειν, καὶ τὴν τέφραν αὐτῶν ἐν κερασοῖς καὶ λάρναξι καὶ ἀμφιφορεῦσιν εἰς τὴν πατρίδα κομίζειν. Confer Cic. Lib. II. Leg. Propert. Lib. III. el. 10. *Neve aliquid de te flendum referatur in urna. Sic redeunt illis qui cecidere locis.*

d *Dicitque oſſa*] Cl. Schefferus, *dicitque ea oſſa.*

condita esse. quos Ægisthus lætabundus hospitio recepit. qui occasione capta, [e] Orestes cum Pylade, noctu Clytemnestram matrem & Ægisthum interficiunt. Quem Tyndareus cum accusaret, Oresti à Mycenensibus [f] fuga data est propter patrem, quem postea furiæ matris exagitarunt.

CXX. *Iphigenia Taurica.*

ORESTEM furiæ cum exagitarent, Delphos sciscitatum est profectus, quis tandem modus esset ærumnarum: responsum est, ut in [a] terram Tauricam ad regem Thoantem, patrem Hypsipyles, iret, indeque de templo Dianæ signum Argos afferret: tunc finem fore malorum. Sorte audita, cum Pylade [b] Strophii filio sodale suo navem conscendit, celeriterque ad Tauricos fines devenerunt. [c] Quorum fuit institutum, ut qui intra fines eorum hospes venisset, [d] templo Dianæ immolaretur. Ubi Orestes & Pylades cum in spelunca se tutarentur, & occasionem captarent, à pastoribus deprehensi, ad regem Thoantem sunt deducti. Quos Thoas suo more [e] junctos in templum Dianæ, ut immolarentur, duci jussit, ubi Iphigenia Orestis soror fuit sacerdos. Eosque ex signis atque argumentis, qui essent, quid venissent, post-

e *Orestes cum Pylade*] Hæc glossam resipiunt, & videntur delenda. Idem vitium jam alibi non semel notavimus. Vide quæ superius dicta ad cap. 29.

f *Fuga data est*] Servius ad Æn. x. 497. *Sola Hypermestra servato Lynceo fugam dedit.* Schol. Hor. ad Lib. III. od. 2. *Ab omnibus factum est, præterquam ab Hypermestra, quæ Linum* (leg. *Lynceum*) *fuga data servavit.* Salust. Catilin. Cap. 51. *Non animam eripi, sed exilium permitti jubent.*

Ad CAP. CXX.

a *Terram Taurinam*] Recte *Tauricam* Cl. Schefferus. Supra cap. 98. *In terram Tauricam detulit.* Cap. 261. *Translata ad Tauricam civitatem.*

b *Strophii filio*] Vide cap. 117. Perperam *Strophicus* dicitur Servio ad Æn. III. 331.

c *Quorum fuit institutum*] Taurorum nempe. Ita enim gentem eam appellant Lact. Lib. I. cap. 21. Salluſt. apud Juvenal. Scholiast. ad Sat. xv. vers. 116. Clemens Admonit. ad gentes pag. 27. ed. Morell Minutius Felix pag. 34. ed. Leid. aliique.

d *Templo Dianæ*] Valde sanguine gaudebat illa Scythica Diva. Vide Cassiod. Var. v. 42. Ovid. IV. Trist. El. 4. III. P. El. 2

e *Junctos*] Mallem, *vinctos.* Quod firmat luculentus locus Tzetzæ ad Lycophron. p. 200. Παραγινόμενος ὁ μετὰ Πυλάδου, καὶ κρατηθεὶς παρὰ βουκόλων, ἤχθη δέσμιος σὺν τῷ Πυλάδῃ πρὸς Θόαντα τὸν βασιλέα. Multa veterum loca idem vitium occupavit, quo-

postquam resciit, [f] abjectis ministeriis, ipsa cœpit signum Dianæ avellere. Quo rex cum intervenisset & rogitaret, cur id faceret: illa ementita est, dicitque [g] eos sceleratos signum contaminasse: quod impii & scelerati homines in templum essent adducti, signum expiandum ad mare [h] ferre oportere, & jubere eum interdicere civibus, ne quis eorum extra urbem exiret. Rex sacerdoti dicto audiens fuit. Occasione Iphigenia nacta, signo sublato, cum fratre Oreste & Pylade in navem ascendit, ventoque secundo ad insulam [i] Zminthum ad Chrysen sacerdotem Apollinis delati sunt.

CXXI. [a] *Chryses.*

AGAMEMNON cum ad Trojam iret, [b] & Achilles in

quorum non exiguam partem alicubi à Nob. Heinsio correctam legisse memini. An inter illa etiam illud Pompejani de amne concreto Lib. IV. Catal. Pith. *Postquam tristis hyems frigore junxit aquas*, manum ejus medicam expertum sit, quoniam locus mihi excidit, nescio: hoc certum habeo, *vinxit aquas* in illo versiculo esse legendum. Ita *flumina necti*, & *undæ alligari* dicuntur apud Petronium; nec non ὕδωρ πεδᾶσθαι à Græcis. Anthol. Lib. I. Sect. XXIII. epigr. I. Εὗρε Θρηϊκίε κρυμῷ πεπεδημένον ὕδωρ.

f *Abjectis ministeriis*] H. e. abactis ministris, ut bene Schefferus interpretatur, Ministeria pro ministris, ut servitia pro servis, conjugia pro conjugibus, dominatio pro dominis, & id genus sexcenta alia, eleganter dicuntur. Cyprianus Sermon. de Lapsis. *Non in sacerdotibus religio devota, non in ministeriis fides integra.* Quintil. decl. 2. *Non torsit ministeria cæci.* Et, *Ministeria luminum sumus.* Decl. 18. *Hoc ministeria narrant.* Apulej. Miles. X. *Ministeria publica annulum* &c. Sic *officia* pro officialibus dixit Corippus Lib III. pag. 45. *Omnis sacrorum vis affuit officiorum.* Et pag. 48. *Officia stratos jussu monituque jubentis Erexere viros.* Tertull. de Anim. cap. 37. *Nos officia divina angelos credimus.* Cap. 40. *Cum officia pulsantur.* *Magisterium* pro magistro Ambrosius: *Factus est cæteris magisterium perseverantiæ, qui electus erat ad infirmitatis exemplum.*

g *Eos sceleratos*] Cl. Scheffero rectius videtur: *Eo scelerate signum contaminasse, quod impii & scelerati* &c. Ego δεικτικῶς ista verba de Oreste & Pylade acceperim, quos simulanter sceleratos facit Iphigenia, ne fraudem strui rex sentiret. Sed ea, quæ statim subduntur, *quod impii & scelerati homines in templum essent adducti*, videntur mihi glossam redolere; vel, si retinere velis, ita collocanda: *Illa ementita est eos sceleratos signum contaminasse, dicitque, quod impii & scelerati homines in templum essent adducti, signum* &c.

k *Ferre oportere*] Cl. Schefferus, *ferre se oportere.* Ego antehac conjeci, unica literâ mutatâ, *ferri oportere.* Quid si illud *se* subaudiendum esse dicas? Non esse id insolens, nemo ignorat, nisi qui veteres non legit. Tibull. I. el. 7. *Et simulat transire domum.* Ter. Eun. I. sc. 2. *Venturum ad me constituit.* Curt. Lib. VIII. 11. *Constituit daturum.* Et sexcenta id genus alia.

i *Zminten*] Lege, *Zminthum* vel *Sminthum.* Vide notas ad cap. 106.

Ad CAP. CXXI.

a *Chryses*] Hoc caput non fuisse ita à Hygino divisum à præcedentibus, sicut nunc est, recte videtur censere Cl. Schefferus.

b *Et Achilles*] Illud *&*, ut natum ex

in Mœſiam venit, & [c] Chryſeidam Apollinis ſacerdotis filiam [d] adduxit, eamque Agamemnoni dedit in conjugium. Quod cum Chryſes ad Agamemnonem deprecandum veniſſet, ut ſibi filiam redderet, non impetravit. Ob id Apollo exercitum ejus [e] partim fame * prope totum conſumpſit. Itaque Agamemnon Chryſeida gravidam ſacerdoti remiſit. Quæ cum diceret ſe ab eo intactam eſſe, [f] ſuo tempore peperit Chryſen juniorem, & dixit ſe ab Apolline concepiſſe. Poſtea Chryſes Thoanti eos cum reddere vellet, Chryſes audiit ſenior, Agamemnonis Iphigeniam & Oreſtem filios eſſe, [g] qui Chryſi filio ſuo quid veri eſſet patefecit, eos fratres eſſe, & Chryſen Agamemnonis filium eſſe. Tum Chryſes, re cognita, cum Oreſte fratre Thoantem interfecit, & inde Mycenas cum ſigno Dianæ incolumes pervenerunt.

CXXII. *Aletes.*

AD Electram Agamemnonis & Clytemneſtræ filiam, ſororem Oreſtis, nuncius falſus venit, fratrem cum Pylade in Tauricis Dianæ eſſe immolatos. [a] Id Aletes Ægiſthi

ex ultima vocis præcedentis ſyllaba, dele cum eodem Scheffero.

c *Chryſeidam*] Aſtynome ejus erat nomen κύριον. Vide notas ad cap. 106.

d *Adduxit*] Schefferus, *abduxit*. Vide notas ad cap. 8.

e *Partim fame*] Suppleo *partim peſtilentiâ*. Cap. 2. *Civitas tota partim fame, partim morbo interiret*. Videre præter Micyllum Barthius quoque & Clar. Schefferus eum hiatum. Et quis non videat, qui unquam Homeri poëſin inſpexerit? Iliad. A. 61. Εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾷ καὶ λοιμὸς Ἀχαιοὺς. Quod autem Apollinem peſtilentiæ auctorem facit Poëta, ex Ægyptiorum id diſciplina habet, qui λοιμικὰς νόσους ἡλίῳ ἀνατιθέασι, teſte Clemente Alexandrino Lib. v. Strom. Confer Hom. Schol. Iliad. A. 50. Heraclid. in Homeri Allegoriis p. 12. Euſtath. p. 24.

f *Suo tempore*] H. e. menſibus actis, ut loquitur Phædrus; ἐν καιρῷ ἰκνουμένῳ ut Græci.

g *Qui Chryſi*] Quærit Cl. Schefferus, quis ſit ille *qui*? Quid ſi dixero eum eſſe Chryſen ſeniorem? ut hoc velit Hyginus: Qui Chryſes ſenior filio ſuo, αὐτῷ τοῦ *ejus*, hoc eſt, filio Agamemnonis Chryſi, quid verum eſſet patefecit. *Suus* pro *ejus* uſurpatum huic ſcriptori etiam cap. 78. & 109. Ut *ſe* pro *eum* cap. 60. nec tamen non Latinè. Vide Mariangelum in Auctario pag. 68. ed. Amſtel. Gruteri Inſcript. pag. 112, 355. 557. 798. Addam & hoc, ſecundum quoſdam Iphigeniam etiam & Chryſen eſſe germanos. Tzetz. in Lycophr. Ἕτεροι δὲ οὔτε Ἑλένης, οὔτε Κλυταιμνήστρας λέγουσι τὴν Ἰφιγένειαν, φασὶ δὲ, ἐκ τῆς Χρυσηΐδος Ἀστυνόμης (leg. Ἀστυνόμης) καὶ Ἀγαμέμνονος γίνονται παῖδες Χρύσης καὶ ἡ ῥηθεῖσα Ἰφιγένεια. Eadem legas apud Etymol. magni auctorem in Χρυσόπολις. Perperam Χρυσούπολις legitur apud Tzetzen.

Ad CAP. CXXII.

a *Id Aletes*] H. e. *ob id*. Vid. Not. ad cap. 108. Mox *ſupereſſe* repoſui ex Mi-

ſthi filius cum reſciſſet, ex Atridarum genere neminem ſupereſſe, regnum Mycenis obtinere cœpit. At Electra de fratris nece Delphos ſciſcitatum eſt profecta. Quo cum veniſſet, eodem die Iphigenia cum Oreſte venit eo. Idem nuncius qui de Oreſte dixerat, dixit Iphigeniam fratris interfectricem eſſe. Electra ubi audivit id, truncum ardentem ex ara ſuſtulit, voluitque inſcia ſorori Iphigeniæ oculos eruere, niſi Oreſtes interveniſſet. Cognitione itaque facta, Mycenas venerunt, & Aleten Ægiſthi filium Oreſtes interfecit, [b] & Erigonam ex Clytemneſtra & Ægiſtho natam voluit interficere: ſed Diana eam rapuit, & [c] in terram Atticam ſacerdotem fecit. Oreſtes autem Neoptolemo interfecto, [d] Hermionem Menelai & Helenæ filiam [e] abductam conjugem duxit. Pylades autem Electram Agamemnonis & Clytemneſtræ filiam duxit.

CXXIII. *Neoptolemus.*

NEOPTOLEMUS, Achillis & Deidamiæ filius, ex Andromacha [a] Eetionis filia, captiva, procreavit [b] Amphialum. Sed poſtquam audivit Hermionen ſponſam ſuam Oreſti eſſe datam in conjugium, Lacedæmonem venit, & à Menelao ſponſam ſuam petit. Cui ille fidem ſuam infirmare noluit, Hermionenque ab Oreſte abduxit, & Neoptolemo dedit. Oreſtes injuria accepta, Neoptolemum

Micylli editione, pro *ſupereſſet*, quod Commeliniana & Leidenſis exhibent.

b *Et Erigonam*] Ante hæc verba poſuerim τελείαν ϛιγμὴν, & ſcripſerim, *Etiam Erigonam.* Dictys Lib. VI. *Brevique denupta adultero Erigonem ex eo edit.* Scribe, ut heic habes, *Erigonam*, vel *Erigonen.* Adde Etymol. auctorem in Αἰώρα. Hephæſtion Lib. IV. *Helenam* vocatam tradit.

c *In terram Atticam*] Pro *in terra Attica.* Dictum ea de Syntaxi jam ſuperius ad cap. 41.

d *Hermionen*] Hanc ſolam ex Menelao & Helenâ natam Homerus ſubindicat. Sed alii etiam filios Nicoſtratum, Æthiolam, Maraphium, & Diæthum ex illis ortos memorant, ut Euſtath. in Hom. Iliad. pag. 303. annotavit.

e *Adductam*] *Abductam* heic, & cap. ſeq. *abduxit* lege cum Cl. Scheffero. Adde notas ad cap. 8. Quidam Erigonam duxiſſe volunt, ut annotavit Tzetzes ad Lycophron. p. 200. ed. Steph.

Ad CAP. CXXIII.

a *Eetionis filia*] Ita & Homerus, Dictys, & Serv. ad Æn. II. 456.

b *Amphialum*] Quos heic auctores habeat Hyginus ignoro. Moloſſum cum aliis Servius eum appellat ad Æn. III. 297. & 319. ut & Iſidorus Orig. Lib. XIV. 4. Unde Moloſſia dicta pars Epiri.

mum Delphis ſacrificantem occidit, & Hermionen recuperavit; [c] cujus oſſa per fines Ambraciæ ſparſa ſunt, quæ eſt in Epiri regionibus.

CXXIV. [a] *Reges Achivorum.*

PHORONEUS Inachi filius, Argus Jovis filius, [b] Peranthus Argi filius, [c] Triops Peranthi filius, Pelasgus Agenoris filius, Danaus Beli filius, Tantalus Jovis filius, Pelops Tantali filius, Atreus Pelopis filius, Temenus Ariſtomachi filius, Thyeſtes Pelopis, Agamemnon Atrei, Ægiſthus Thyeſtis, Oreſtes Agamemnonis, Clytus [d] Temeni filius, Aletes Ægiſthi, Tiſamenus Oreſtis, Alexander Euryſthei.

CXXV. *Odyſſea.*

ULYXES cum ab Ilio in patriam Ithacam rediret, tempeſtate ad Ciconas eſt delatus, quorum oppidum Iſmarum expugnavit, prædamque ſociis diſtribuit. Inde ad Lotophagos, homines minime malos, qui Loton [a] ex foliis flore

Schol. Eurip. Hypoth. Andromachæ: Παῖδα ἔτεκεν ἐκ αὐτῆς Μολοττόν. Idem ad vers. 24. Ἰδίως δὲ ἕνα φησὶ παῖδα γενέσθαι τῷ Νεοπτολέμῳ, ἄλλων τριῶν (leg. τρεῖς) λεγόντων, Πύῤῥον, Μολοσσὸν, Αἰακίδην. Schol. Pind. ad Nem. od. VII. Ὕστερον γὰρ ἀπὸ Μολοσσοῦ τοῦ Νεοπτολέμου καὶ Ἀνδρομάχης τοὔνομα ἔλαβεν ἡ Μολοσσία. Invenies ibidem varias cauſas, ob quas cum Delphos ſacrificatum iverit, tum & occiſus illic & ſepultus ſit.

c *Cujus oſſa*] Neoptolemi ſive Pyrrhi. Vide Ovid. Ib. vers. 303.

Ad CAP. CXXIV.

a *Reges Achivorum*] *Argivorum* Heinſius, Quod probandum omnino. Tatianus Orat. Contr. Græcos p. 172. Γεγόνασιν Ἀργείων βασιλεῖς οἵδε, Ἴναχος, Φορωνεὺς, Ἆπις, Κρίασις, Τριόπας, Ἀργεῖος, Φόρβας &c. Corrig. Κρίασος & Ἄργος. Vide Not. ad cap. 145.

b *Peranthus*] *Pirantus* cap. 145. audit. Græcis eſt Πείραυθος. Scribendum ergo utrobique *Peranthus* vel *Piranthus*. Nam Græcam dipthongum ει in E vel I vertunt Latini.

c *Triops*] Quod Cl. Schefferus conjecerat, *Triopas*; id noſter ipſe firmat cap. 145.

d *Temenei*] Lege *Temeni*. Vide notas ad cap. 219.

Ad CAP. CXXV.

a *Ex foliis rore procreatum*] Vexatiſſimus hic locus. Barthius ex membranis, laudante Scheffero, emendat, *ex foliis florem procreatum*. Ubi ita emendaverit Barthius, hauddum comperi. Adverſariorum Lib. VIII. cap. 6. membranas ſuas habere ait, *ex foliis rore procreatum*. Ego malim, *ex trifolii flore procreatum*. Gloſſ. Steph. *Trifolium*, Λωτὸς, τρίφυλλον. Dioſcorides Lib. IV. cap. 3. Λωτὸς ἥμερος, οἱ δὲ τρίφυλλον. Scio alios, inter quos & Pli-

flore procreatum edebant, [b] idque civibus tantam ſuavitatem præſtabat, ut qui guſtabant, oblivionem caperent [c] domum reditionis. Ad eos ſocii duo miſſi ab Ulyſſe, cum guſtarent herbas ab eis datas, ad naves obliti ſunt reverti; quos vinctos ipſe reduxit. Inde ad Cyclopem Polyphemum, Neptuni filium. huic reſponſum erat ab augure Telemo Eurymi filio, ut caveret, ne ab Ulyſſe excæcaretur. Hic media fronte unum oculum habebat, & carnem humanam epulabatur. Qui poſtquam pecus in ſpeluncam redegerat, molem ſaxeam ingentem ad januam opponebat. [d] Qui Ulyſſem cum ſociis incluſit, ſocioſque ejus conſumere cœpit. Ulyſſes cum videret ejus immanitati atque feritati reſiſtere ſe non poſſe, vino, quod [e] à Marone acceperat, eum inebriavit, ſeque Utim vocari dixit. Itaque cum oculum ejus trunco ardenti exureret, ille clamore ſuo cæteros Cyclopas convocavit, eiſque ſpelunca præcluſa dixit, Utis me excæcat. Illi credentes eum deridendi gratia dicere, neglexerunt. At Ulyſſes ſocios ſuos ad pecora alligavit, & ipſe ſe ad arie-

Plinius eſt Lib. XVII. 17. arborem fuiſſe velle. Sed cum Hygino herbam facit etiam Apoſtolius Cent. XII. 40. ad proverbium, Λωτῦ ἔφαγες. Ἔστι ἢ πόα, inquit, τὸ λωτὸν, λήθην ἐμποιῦν. Diſpiciant, qui me ingenio & eruditione magis pollent. Moſchopulus pag. 48. ed. Steph. Λωτὸν κοινῶς κυφόξυλον, ὃ τὸ ἄνθος ἐρσῆεν καθ' Ὅμηρον, καὶ εἰς τροφὴν χρήσιμον τοῖς ζώοις. Tangit locum Homeri Iliad. ξ. quem & Plinius reſpexit Lib. XXII. 21. Verſus eſt 348. Λωτόν θ' ἑρσήεντα &c. Schol. Λωτὸς, εἶδος χόρτυ ἐλείυ, διὸ καὶ ἑρσήεντα, ὅ ἐστι δροσώδη.

b *Idque civibus*] Barthius ex MS. *Idque cibi genus.* quod probo.

c *Domi reditionis*] Correxeram, *Domum reditionis*, quod legiſſe memineram cap. 118. *Quando domum repetitionem haberet.* Et apud Dictyn Cretenſem Lib. II. *Domuitionem cupiebant.* Lib. I. *Domuitionem confirmans.* Cum video id jam olim feciſſe in Obſervationibus τῆ μαγειρίτην Gronovium. Gloſſ. Steph. *Domitionem*, ἐπάνοδον. Scrib. cum Vulcanio, *Domuitionem.* Apulejus Hermagora, laudante Fulgentio: *Pollincto ejus funere, domuitionem paramus.* Et in Metam. *Coragio itaque perfecto, omnis domuitionem parant.* Priorem locum adducit in POLLINCTOR; poſteriorem in CHORAGIUM. qui legitur ſub finem Lib. IV. ſed paulo aliter. Utitur & Lib. I. & XI. eadem voce. Alia exempla ex aliis tibi ſuppeditabunt Voſſius in de Conſtruct. cap. 8. & Schottus Nod. Cicer. Lib. IV. cap. 10. Verbalia illa in IO conſtruuntur ut verba, unde derivantur. Plautus Moſtell. II. 2. *Quid illi reditio etiam huc fuit?*

d *Qui Ulyſſem*] Cl. Schefferus ante hæc inciſum mallet poni, & legi *qua*, ut ad *molem* referatur.

e *A Marathone*] Micyllus, *Marone.* Nil pote melius. Ita enim eum appellat Hom. Odyſſ. I. 197. Vide Euſtath. pag. 347. ed. Baſ. Tibullus Panegyrico: *Ceſſit & Ætnææ Neptunius incola rupis Victa Maronæo fœdatus lumina Baccho.* Confer Plinium Lib. XIV. 4. *Merum Iſmarium* vocat Propert. Lib. II. 24.

arietem: & ita exierunt ad Æolum [f] Hellenis filium, cui ab Jove ventorum poteſtas fuit tradita. Is Ulyſſem hoſpitio [g] libere accepit, folleſque ventorum ei plenos muneri dedit: ſocii vero aurum argentumque credentes, cum accepiſſent, & ſecum partiri vellent, folles clam ſolverunt, ventique evolaverunt. Rurſum ad Æolum eſt delatus, à quo ejectus eſt, quod videbatur Ulyſſes numeri deorum infeſtum habere. Ad Læſtrygonas, quorum rex fuit [h] Antiphates * devoravit, naveſque ejus undecim confregit, [i] excepta nave, qua ſociis ejus conſumptis, evaſit in inſulam [k] Ænariam ad Circen Solis filiam, quæ potione data homines [l] in feras beſtias commutabat. ad quam Eurylochum cum viginti duobus ſociis miſit, quos illa ab humana ſpecie immutavit. Eurylochus timens,

f *Hellenis filium*] Ita tradit etiam Aſtron. II. 18. in quo ὁμόψηφον habet Plin. Lib. VII. 56. Sed Æolum illum ventorum regem Hippotæ alii, alii Neptuni, quidam Jovis faciunt filium. Servium vide ad Æn. I. vers. 56. Schol. Hom. ad Odyſſ. K. vers. 2. Αἴολοι δὲ δύο. ἕτερος μὲν Ἱππότου τοῦ Μίμαντος. ἕτερος δὲ Ἕλλην (leg. Ἕλληνος) ὃς ἦν Διὸς, οὗ καὶ Ἡσίοδος μέμνηται. Tres ad eundem locum facit Euſtath. quem conſule. Longe aliter, quam vulgus, hanc hiſtoriam narrat Parthenius Erot. c. 2.

g *Libere accepit*] Ἀντὶ τοῦ *liberaliter*. Rarum illud, nec uſquam legiſſe memini, niſi apud Servium ad illud Virg. Georg. I. 124. *Omnia liberius nullo poſcente ferebat. Alii*, inquit, *liberius pro liberalius accipiunt.* Ita *libertas* pro *liberalitas* & *abundantia* uſurpare idem videtur ad ejuſdem libri vers. 9. *Intellexit id pabuli libertate fieri.* Uſitatius foret *liberaliter hoſpitio excipere*, ut habes hoc ipſo capite inferius; vel *liberali hoſpitio*. Cap. 130. *In hoſpitium liberale venit.* In Servii loco poſteriori pro *libertate* puto legendum, *ubertate*. Caſſiod. Var. Lib. VIII. epiſt. 10. *Ut quod ab illo Martio viro didicerat verbis, in camporum libertate monſtraret.* MS. Cod. cujus excerpta penes me ſunt, *in camporum ubertate.*

h *Antiphates * devoravit*] Quo loco aſteriſcus eſt poſitus, deſideratur, *deinde venit, qui ſocios ejus devoravit*, vel ſimile quid.

i *Exceptâ nave*] Mallem, *nave una.* Nam deeſſe aliquid bene vidit Micyllus Auſon. Perioch. X. *Ibi amiſſis unâ minus navibus, Circeum littus acceſſit.*

k *Ænariam*] Meminit ejus inſulæ Obſeq. cap. 114. Vellejus II. c. 10. Cicero ad Atticum X. 13. Sueton. Tiber. cap. 56. ut antiquæ editiones repræſentant. *Inarime* eſt Homero, auctore Solino cap. 9. Feſtus; *Ænariam appellavere locum, ubi Æneas à Troja veniens claſſem appulit.* Ita quidem & Plinius vult Lib. III. cap. 6. Sed falli utrumque, & *Enariam* ab enaribus, hoc eſt, ſimiis dictam contendit ad Solinum pag. 97. Salmaſius. In quo ei præivit ad Æn. IX. 715. Servius. Conferendus omnino Voſſius Etymol. in voce SIMIA. Lactantius ad Theb. IV. 550. *Hæc igitur Circe in inſulâ Mæoniâ delatos ad ſe in feras mutabat.* Leg. *Mæoniæ*. Livius enim Lib. 94. Inarimen in Mæoniæ partibus fuiſſe dicit apud Servium. Tzetzes in Lycophron. pag. 131. Ἦλθον εἰς Αἰανίην νῆσον τῆς Κίρκης. Leg. Αἰαίην. Adde notas ad cap. 127.

l *In feras beſtias*] Curt. V. 4. *Quaſi feras beſtias ipſos poſſe deprehendi.* Nepos in Datam. cap. 3. *Ut ſi feram beſtiam captam duceret.* Auſonius: *In ferarum ora converſi ſunt.*

m *Mo-*

mens, qui non intraverat, inde fugit, & Ulyssi nunciavit, qui solus ad eam se contulit: sed in itinere Mercurius ei remedium dedit, monstravitque quomodo Circen deciperet. Qui postquam ad Circen venit, & poculum ab ea accepit, remedium Mercurii [m] monitu conjecit, ensemque strinxit, minatus, nisi socios sibi restitueret, se eam interfecturum. Tunc Circe intellexit, non sine [n] divina voluntate deorum id esse factum: itaque fide data, se nihil tale commissuram, socios ejus ad pristinam formam restituit, ipsa cum eodem concubuit, ex quo filios duos procreavit, [o] Nausiphoum & Telegonum. Inde proficiscitur ad lacum Avernum, ad inferos descendit, ibique invenit [p] Elpenorem socium suum, quem [q] ad Circen reliquerat, interrogavitque eum quomodo eo pervenisset. cui Elpenor respondit, se ebrium per scalam cecidisse, & cervices fregisse: & deprecatus est eum, cum ad superos redisset, sepulturæ traderet, & sibi in tumulo gubernaculum poneret. Ibi & cum matre Anticlia est locutus de fine errationis suæ. Deinde ad superos reversus, Elpenorem sepelivit, & gubernaculum, ita ut rogaverat, in tumulo ei fixit. Tum ad Sirenas [r] Melpomenes musæ & Acheloi filias venit, quæ partem su-

m *Monitu conjecit*] Cl. Schefferus; *monitu eo conjecit*. h. e. in poculum. Quod amplector. Cæterum moly illud Homeri verbascum esse autumat Apulejus de Herbis cap. 7. E sanguine natum in Circes insulâ interfecti gigantis narrat Hephæstion apud Photium p. 482. Tzetzes ad Lycophron. pag. 111. Μῶλυ δέ ἐστιν κατὰ τοὺς ἰατροὺς τὸ ἄγριον πήγανον. Adde quæ idem habet pag. 131. & Plin. Lib. xxv. cap. 4.

n *Divina voluntate deorum*] Illud *Deorum* Glossatoris esse censet Schefferus. Mihi magis suspectum *divinâ*. Cap. 63. *Quod sua voluntate noluit, id deorum factum*. cap. 273. *Deorum factum est numine*. Κατὰ δαίμονα, καὶ θεῶν βούλησιν dicerent Græci. Lactant. ad Theb. iv. *Tunc Circe sensit sine voluntate Deorum non esse factum, fideque datâ socios ei restituit.*

o *Nausiphoum*] Micyllus *Nausithoum*. Id ab Homero ipso firmari ait Cl. Schefferus. Locum Homeri frustra quæsivi. Sed apud Hesiodum Θεογ. 1016. *Nausinoum* & *Nausithoum* Ulyssi ex Calypsone editos invenio; ex Circe autem vers. 1013. *Agrium* & *Latinum*. Tzetzes Chil. v. 16. ex Circe sustulisse Ulyssem hosce tres ait *Ausonem*, *Telegonum* & *Casiphonem*. Isacius ad Lycophron. Κίρκης καὶ Ὀδυσσέως Τηλέγονος καὶ Κασσιφόνη. Unius *Telegoni* tantum meminit ad Statium Lactantius.

p *Elphenorem*] *Elpenorem* scribendum, cum Græcis sit Ἐλπήνωρ. Fabulam habes Odyss. K.

q *Ad Circen*] Pro *apud*, ut sæpe noster cum optimis. Fallit ergo & fallitur Donatus in libello de octo partibus: *Neque apud amicum vado recte dicitur, neque ad amicum sum.*

r *Melpomenes*] Ita & infra cap. 141. & in Geneal. tradit. Lactantius autem Ar-

superiorem muliebrem habebant, [s] inferiorem autem gallinaceam. [t] Harum fatum fuit tamdiu vivere, quamdiu earum cantum mortalis audiens nemo prætervectus esset. Ulysses monitus à Circe Solis filia, sociis cera aures obturavit, seque ad [u] arborem malum constringi jussit, & sic prætervectus est. Inde ad Scyllam Typhonis filiam venit, quæ superiorem corporis partem muliebrem, inferiorem ab inguine piscis, & sex canes ex se natos habebat: eaque sex socios Ulyssis, nave abreptos, consumpsit. In insulam Siciliam ad Solis pecus sacrum venerat, quod socii ejus cum coquerent in aheno, mugiebat: monitus id ne attingeret, ab Tiresia, & à Circe Ulysses: itaque multos socios ob eam causam ibi amisit. [x] Ad Charybdinque perlatus ter die obsorbebat, terque eructabat: [y] eo monitu Tiresiæ prætervectus est. sed ira Solis, [z] quod pecus ejus erat violatum, cum in insulam ejus venisset, & monitu Tiresiæ [a] vetuerat violari, cum Ulysses condormiret, socii involarunt pecus: [b] itaque cum coquerent, carnes ex aheno dabant balatus. Ob id Jovis navem

mal. valk. in acad: ad ann. p: 114.

Argum. Lib. I. Met. Ovid. & Servius ad v. Æn. vers. 864. earum matrem Calliopen faciunt. Alii Terpsichoren. Vid. not. ad Geneal.

s *Inferiorem gallinaceam*] Pedes gallinaceos habuisse tradit Fulgentius Lib. I. Myth. Consule Spanhem. in de Nummis pag. 224.

t *Harum fuit fatum*] Lactant. Argum. Lib. V. Met. fab. 9. *Harum ita fuit fatum* &c.

u *Arborem malum*] Τὸ *malum* à glossâ esse censet Cl. Schefferus. Non puto. Virg. Æn. V. 504. *Adversique infigitur arbore mali.* Hieron. Lib. II. epist. 13. edit. Canis. *In summâ mali arbore sedeat & inde regendæ & circumflectendæ navis dictata prædicet.* Accedit huc, quod noster id genus appositionibus delectetur, ut ostendimus ad cap. 140. Servius ad Æn. V. 487. *Malus, arbor & navis, generis est masculini.* Lege, *Malus, arbor navis, & generis est masculini.*

x *Ad Charybdinque perlatus ter die absorbebat*] *Ad Charybdin perlatus, quæ ter die absorbebat*, ex MS. emendat Barthius, laudante Cl. Scheffero. Sed illud *obsorbebat* puto posse retineri, ut *obsorbere* dictum sit, quemadmodum *obducere* pro exhaurire apud Plaut. & Petron. Nob. Heinsius legit *Ad Charybdin denique perlatus, quæ* &c. Conveniunt hæc Hyginiana cum illis, quæ in Charybdis descriptione apud Hom. habes Odyss. M. Virg. Æn. III. 420. Ovid. VII. Met. 62. Eustath. pag. 481. παλίρροιαν illam in Siculo freto quotidie bis tantum fieri ostendit.

y *Eo monitu*] Recte, *eam monitu* Cl. Schefferus.

z *Quod pecus ejus erat violatum*] Theo in Aratum: Ὠργίσθη γὰρ ὁ ἥλιος, ἐπεὶ οἱ ἀροτῆρες βόες τοῦ ὁρᾶν τὸν ἥλιον αἴτιοί εἰσι, τροφῆς ποριστικοὶ ὄντες &c.

a *Vetuerit*] *Vetuerat* Schefferus. Mallet tamen quis *vetuisset* propter præcedens *venisset*. Sed vide notas ad cap. 148. & 165.

b *Itaque cum*] *Idque cum* Nob. Heinsius.

c In

vem ejus fulmine incendir. Ex his locis errans, naufragio facto, ſociis amiſſis, enatavit [c] in inſulam Ææam. Calypſo [d] Atlantis filia nympha, quæ ſpecie Ulyſſis capta, anno toto eum retinuit, neque à ſe dimittere voluit, donec Mercurius Jovis juſſu denunciavit Nymphæ, ut eum dimitteret. [e] Et ibi facta rate Calypſo omnibus rebus ornatum eum dimiſit; eamque ratim Neptunus fluctibus disjecit, quod Cyclopem filium ejus lumine privaverat. Ibi cum fluctibus jactaretur, [f] Leucothee, quam nos matrem Matutam dicimus, quæ in mari exigit ævum, [g] baltheum ei dedit, quo ſibi pectus ſuum vinciret, ne peſſum abiret; quod cum feciſſet, enatavit. Inde in [h] inſulam Phæacum venit, nuduſque ex arborum foliis [i] ſe obruit, qua [k] Nauſicaa Alcinoi regis filia, veſtem ad flumen [l] lavandam tulit. ille erepſit è foliis, & ab ea petit

c *In inſulam Ææam*] Atqui illa in Ogygia habitabat teſte Homero Odyſſ. A. 85. Plin. III. 10. Auſon. Perioch. Od. IV. & V. Tzetze ad Lycophr. pag. 232. aliiſque. Cum Hygino heic tamen facit Mela Lib. I. cap. 7. *Circa Siciliam in Siculo freto Ææe, quam habitaſſe Calypſo dicitur.* Cæterum, ſi heic cum Cl. Scheffero *Ogygiam* reponi velis, non difficulter, ut in præcedentibus pro *Ænariam* reponam *Ææam*; mihi dabis.

d *Atlantis filia nympha*] Deeſſe poſt hæc verba *habitabant*, vel ſimile quid, arbitror.

e *Et ibi*] Tò *&* non male inducit Cl. Schefferus.

f *Leucothoe*] *Leucothee*, vel *Leucothea* ſcribendum eſſe oſtendimus ad cap. 2. Λευκοθέη eſt Hom. Odyſſ. E. 334.

g *Baltheum*] Sine aſpirationc ſcribunt hoc nomen alii. *Calanticam* appellat Auſon. Odyſſ. Perioch. V. Κρήδεμνον Homerus vers. 346. Scholiaſtes κεφαλόδεσμον interpretatur. Immo & καλύπτραν ad Iliad. ξ. vers. 184. Gloſſ. Steph. *Cacautica*, εἶδος ζώνης. Lege cum Vulcanio *Calantica*, quæ explicatio valde huic loco eſt conveniens. Ζώνη enim ζωστὴρ, hoc eſt, *balteus*. Sed Ciceroni apud Nonium eſt tegmen capitis: *Tunc cum vincirentur pedes faſciis, cum calanticam capiti accommodares.* Quanquam ibi *Calauticam* habet Merceri editio, ut & ultima Arnobii Lib. II. Servius in IX. Æn. *Pilea virorum ſunt, mitræ fœminarum, quas Calanticas dicunt.* Diſtinguit à mitris Ulpianus Pandect. Lib. 38. *Ornamentorum hæc, vittæ, mitræ & ſemimitræ, calantica, acuſve &c.* Ἄμπυκα appellat Lycophr. p. 121. Ubi interpres: Ἔστι δὲ κεφαλοδίσμιον γυναικεῖον. Lege, κεφαλοδέσμιον. Et pag. 232. Δέδωκε τὸ κρήδεμνον αὐτῆς.

h *Inſulam Phæacum*] Corcyram puta. Vide Serv. ad Æn. III. 291.

i *Se obruit*] Barthius ex MS. profert Adverſ. VIII. 6. *operuit.* Homerus quidem Odyſſ. E. vers. 491. Ὣς Ὀδυσσεὺς φύλλοισι καλύψατο. Vulgatum tamen præfero, quia è foliis erepſiſſe mox ſequitur. Ad hoc *obruere* familiare huic ſcriptori eſt verbum. Cap. 147. *Clam in igne obruebat.* 171. *Titionem in media regia obruit.* 195. *Corium in terram obruerunt.* Apitius Lib. I. *Si hordeo obruas, illæſas invenies.* Vellejus II. 19. *Nudus ac limo obrutus.*

k *Nauſicaa*] Ita recte ediderunt Micyllus & Commelinus. Perperam *Nauſica* Lugdunenſis.

l *Lavandum tulit*] Lego *lavandam.* Alluſit ad hanc fabulam Ovid. Priap. c. 69.

tit ut sibi opem ferret. Illa misericordia mota, pallio eum operuit, & ad patrem suum eum adduxit. Alcinous hospitio liberaliter acceptum donisque decoratum, in patriam Ithacam dimisit. Ira Mercurii iterum naufragium fecit. Post vicesimum annum, sociis amissis, solus in patriam redit. Et cum [m] ab hominibus ignoraretur, domumque suam attigisset, procos, qui Penelopen in conjugium petebant, obsidentes vidit regiam, seque hospitem simulavit: at Euryclia nutrix ipsius, dum pedes ei lavat, ex cicatrice Ulyssem esse cognovit. Postea procos, Minerva adjutrice, cum Telemacho filio & duobus servis interfecit sagittis.

CXXVI. *Ulyssis cognitio.*

ULYSSES ab Alcinoo rege Nausicaæ patre cum esset muneribus dimissus, naufragio facto, nudus Ithacam pervenit, ad quandam casam suam, ubi erat nomine Eumæus sybotes, [a] hoc est, subulcus pecoris. quem canis cum agnosceret, & ei blandiretur, Eumæus eum non recognoscebat, quoniam Minerva eum, & habitum ejus commutaverat. Eumæus eum rogavit, unde esset.

c. 69. *Hujus & Alcinoi mirata est filia membrum Frondenti ramo vix potuisse tegi.* Ἐγεγύμνωτο nempe, non προσέῤῥαπτο. Hybreas in controversia de illo, qui tribada deprehenderat, & occiderat, ut est apud Senecam Contr. 2. Lib. 1. Ἐγὼ δ' οὐκ ἐζήτησα πρότερον τὸν ἄνδρα, γεγύμνωται ἢ προσέῤῥαπται. Ita lego illum locum. Notus est hellenismus. Ut *Vir* apud Latinos, ita & ἀνὴρ apud Græcos pro virilitate ponitur. Vide Lucian. p. 147. Tom. II. ed. Bened. Quod sequitur in eadem controversia, εἶδε φιλάῤῥενα μοιχὸν ἔλαβον, verterim, *ecce virorum amantem adulterum cepi.* Ita tribada appellat, quod mulier nata vir esse desideraret, & virile negotium ageret. Dignum Thebano ænigmate monstrum, de quo Martial. 1. 91. Hierocles in Facetiis: εἶδε ὡς τρώγει καὶ περιπατεῖ. *Vide ut comedat & ambulet.* Gloss. Philox. *Vide*, εἰδὲ, βλέπε. leg. εἶδε.

m *Ab hominibus ignoraretur*] Malim *omnibus.* Nisi forte putas homines opponere eum cani, à quo agnitus fertur cap. 126. Cicero Lib. 1. ep. 10. *Illo si veneris, tanquam Ulysses, cognosces tuorum neminem.* Lepide sermonem convertit ab Ulysse ad ipsius Valerii humilitatem ac solitudinem, ut recte animadvertit Manutius.

Ad CAP. CXXVI.

a *Hoc est, subulcus pecoris*] A glossa hæc esse suspicor. Neque enim Hygini est interpretari semper Græcanica vocabula. Vide cap. 26. 30. 188. 190. 199. Facit id tamen cap. 12. *Monocrepis, id est, uno pede calceatus.* 71. *Epigoni, id est, filii.* 92. *Eride, id est, discordia.* 188. *In haliaetum, id est, aquilam marinam.* 200. *In Dædalionem, id est, accipitrem.* Barthius heic legit, *Quem canis pecoris.* Cl. Schefferus mutat tan-

tum

eſſet. [b] & ille ait, ſe naufragio huc perveniſſe. quem cum paſtor interrogaret, an Ulyſſem vidiſſet: dixit ſe comitem ejus eſſe, & ſigna & argumenta cœpit dicere. quem mox Eumæus caſa recepit, cibo potuque animavit. Quo cum veniſſent famuli, miſſi ſolito more pecora petitum, & ille interrogaſſet Eumæum, qui eſſent: ait, Poſt Ulyſſis profectionem, cum jam [c] tempus intercederet, proci Penelopen in conjugium petentes venerunt. quos illa conditione ita differt: Cum telam [d] detexuero, nubam. [e] Quam interdiu detexebat, & ſic eos differebat. nunc autem illi cum ancillis Ulyſſis diſcumbunt,

tum diſtinctionem, *ſubulcus. pecoris quem canis*. Scio ſatis Latinè ita poſſe dici canem paſtoritium. Jobi cap. XXX. vers. I. *Quorum non dignabar patres ponere cum canibus gregis mei.* Dubito tamen nonnihil, an tam levi medicinâ ſatis ſanatus ſit locus. Nam canis ille, qui Ulyſſem agnoſcebat, non Eumæi erat canis, nec cuſtos pecoris, ſed quem Ulyſſes, antequam ad bellum Trojanum proficiſceretur, enutriverat. Nomine *Argum* fuiſſe memorat Homerus Odyſſ. P. 291. Vide ibi Schol. & Etymol. in Ἄργος. Τὸ *ſybotes* nec Manilius uti eſt veritus Lib. V. *Et fidum Laertiadæ genuere ſyboten.*

b *Et ille ait*] Τὸ *&* delet, me non nolente, Schefferus.

c *Tempus intercederet*] Barthius Adv. X. 20. ex membranis, *tempus ingens intercederet*. Quod ſane vulgato longè eſt melius.

d *Detexuero*] H. e. texendo abſolvero. Titinnius Fullonibus: *Quæ inter decem annos nequiſti unam togam detexere.* Gloſſ. Cyrill. Ἐκτέμνω ἱςὸν, *detexo*. Philox. *Detexo*, Καθαίρω ἱςόν. Bene Servius in Ecl. II. 72. *Detexere, perficere, finire, multum texere. Nam DE modo non minuentis eſt, ſed augentis.* Μεταφορικῶς Nemeſianus Ecl. III. 15. *Jamque ego Baccheos ortus, & ſemina vitis Ordine detexam.* Et Virgil. Ciri: *Cœptum detexere munus*. Sulpicia in Satyrâ. *Fabellam permitte mihi detexere paucis.* Quo in verſu *pacis* legendum cenſet Illuſtris Heinſius, cum tota Satyra in pacem Domitiani invehatur. In eodem doctiſſimæ poëtriæ carmine, ut in tranſitu hoc dicam, vereor ne fruſtra exagitent illum verſum Douza in Schediaſmate ſuo, & Scioppius in Veriſimilibus, quem diſtinctione aliqua ita clariorem reddo: *Teque, quibus, princeps & facundiſſima, calles, Aggredior.* Aggredior te, inquit, ô princeps & facundiſſima Muſarum, iis numeris, quibus tu calles & perita es præ cæteris; heroicis puta. Facundiſſimam eſſe Calliopen nomen ipſum indicio eſt. Principem etiam facit Naſo V. Met. 662. *Finierat doctos è nobis maxima cantus.* Et merito *princeps* audit, cum ejus inventum dicatur ποίησις. Vide Tzetz. ad Heſiod. pag. 7. ed. Heinſ. Heſiodus ipſe Theog. Καλλιόπηθ'. ἣ δὲ προφερεςάτη ἐςὶν ἁπασέων. Vide ibi χολ. παλ. *Callere carminibus* ſatis Latinè dicitur. Juſtinus Lib. 24. 4. *Augurandi ſtudio callere.* Sol. in cap. 13. *Callere arte ſagittaria.* Petron. *His ego callens artibus.* Capella Lib. III. *Fœminam tali multorum curatione callentem.* Vigilius Lib. IV. contra Eutych. *Quem callens aſtris quæſivit cura magorum.* Valer. Max. VIII. 12. *Qui quotidiano ejus uſu callent.*

e *Quam interdiu detexebat*] Barthius ex conjectura non ex MS. ut vir Cl. purabat, *Noctu autem, quam interdiu texebat, retexebat.* Quod probo vehementer. *Retexere* eſt reſolvere. *Reſolvere ſtamen* dicunt Propertius, Silius & Seneca, ut obſervavit Illuſtris Heinſius ad Ovid. Met. p. 43. Propertius Lib. II. el. 7. *Conjugium falſâ poterat ſimulare Minervâ, Nocturno ſolvens tex-*

ta

bunt, & pecora ejus consumunt. Tunc Minerva effigiem suam ei restituit. Subito sybotes ut vidit Ulyssem esse, tenens amplectensque lachrymari cœpit præ gaudio, & admirari quid esset illud, quod eum immutaverat. Cui Ulysses ait, Crastino die perduc me in regiam ad Penelopen. Quem cum duceret, Minerva [f] ei iterum faciem mendici transformavit. Quem cum Eumæus ad mnesteras perduxisset, & [g] cum ancillis discumberent, ait ad illos: Habetis ecce alterum mendicum, qui cum Iro vos delectet. Tunc Melanthius unus ex mnesteribus ait: Imo inter se luctentur, & victor accipiet [h] ventriculum fartum & harundinem, [i] unde victum ejiciat: qui cum luctati essent, & Ulysses [k] Irum applosisset, atque eum ejecisset, Eumæus in mendici persona Ulyssem ad Eurycliam nutricem perduxit, dicitque eum socium Ulyssis fuisse,

ta diurna dolo. Ovid. III. Am. El. 9. *Tardaque nocturno tela retexta dolo.* Eleganter Apulej. *Omnem calumniæ textum retexo.*

f *Ei iterum faciem mendici*] Barthius, *Ei iterum faciem in mendici.* Quod amplectitur Cl. Schefferus. Ego mallem tamen, *Eum iterum in faciem mendici.* Virg. Æn. XII. 623. *In faciem conversa Methysci.* Noster cap. 189. *Commutat eum in hospitis figuram.*

g *Cum ancillis discumberent*] Cl. Schefferus, *cum ancillis illi discumberent.* Est tamen, cur dubitare possis, si consideres illa, quæ ad cap. 8. annotavi.

h *Ventriculum farsum*] An *fartum*? Auson. Perioch. Odyss. 18. *Caprini ventris omentum.* Ἔνυστρον est τοῖς ὁ Deuter. XVIII. 3. Homer. vers. 44. γαστέρα αἰγὸς appellat. Glossæ Isidor. *Scrutulus, ventriculus fartus.* In notis Tyronis p. 167. inter cibaria invenio numerari *Sueriuculum.* Fort. *ventriculum.* nisi *vericulum* mavis à veru. Sed verius videtur *utriculum.* Sanè *utriculum porcelli* habes apud Apic. Lib. VIII. cap. 7. Possis tamen excusare *farsum* per archaismum. *Farsum* vetustissimos dixisse ostendit *farsura*, quo Tertullianum usum observat Scaliger ad Varron. pag. 242. Petron. Fragm. Trag. pag. 54. *Nisi epidipnis esset allata, turdis iligine,* (leg. *siligine* cum Nob. Heinsio) *uvis passis, nucibusque farsis.* Ita antiquus codex habuit, non *fartis*, ut ediderunt. Apitius Lib. IV. cap. 2. *Mittes longanones* (leg. *longabones*) *porcinos ex jure Tarentino farsos, concisos* &c. Lib. V. cap. 3. *Pisa farsilia.* VIII. 7. *Porcellus farsilis.* Adde, quæ observavit Borrichius in suis cogitationibus ad Vossii Librum de Vitiis Sermon.

i *Unde*] I. e. quâ. Vide not. ad cap. 112.

k *Irum applosisset*] Ita rectè Leidensis & Schefferi editio, ut conjectaverat quoque Barthius, nisi quod *terræ* addi volebat. *Iterum* malè Commelinus & Micyllus ediderunt: quorum ille tamen in erratis, ita ut heic legitur, legendum esse benè monuit. Plena oratio est, *Irum terræ applosisset.* Apulejus VI. Met. *Protinus terræ applodo.* Et IX. *Terræ graviter applodit.* Sueton. Aug. 96. *Afflixit & ad terram dedit.* Domit. cap. 23. *Solo affligi juberet.* Curt. IX. 7. *In terram arietavit.* Hom. de Iro Od. Σ. 97. Κὰδ δ' ἔπεσεν κονίῃσι μακὼν, σὺν δ' ἤλασ' ὀδόντας, Λακτίζων ποσὶ γαῖαν. Malui antehac *afflixisset.* Sed *affligo* & *applodo* idem. Gloss. Cyrill. Προσρήσσω, *inlido, applodo, adlido, adfligo. Plodo* archaicum est pro *plaudo.*

Dio-

fuiſſe, l* cui cum vellet, Ulyſſes ei os compreſſit, atque Penelopen m & eam præmonuit, ut arcum & ſagittas ejus daret procis, ut qui ex iis eum intendiſſet, eam uxorem duceret. n Quæ cum fecit inter ſe certarent. & nemo o poſt intenderet, p Eumæus ait deridendi gratia, q demus * non pateretur Melanthius qui erat * Eumæus arcum ſeni tradidit. Ille omnes procos confixit, excepto Melanthio ſervo. Is clam procis deprehenſus eſt, cui nares & brachia & reliquas partes membrorum minutatim ſecuit, r atque s domum ſuam cum conjuge potitus eſt. Ancillas autem ſuas juſſit corpora eorum ad mare deferre, in quas rogatu Penelopes poſt cædem procorum Ulyſſes animadvertit.

CXXVII. *Te-*

Diomedes Lib. I. *Plaudo frequens eſt apud veteres plodo, eâ conſuetudine, qua au ſyllaba cum o commercium habet, ut cum dicimus clauſtra & cloſtra, cauda & coda, & ſimilia.* Sanè coda, copo, plodo invenias etiam in Fragm. Petron. Trag. cui & *lotam* pro *lautam* puto reſtituendum pag. 36. *Etiam videte, quam porcus ille ſilvaticus lotam comederit glandem.* Ita lego, pro *totam glandem.* Intelligit autem *Thebaicas & caryotas*, de quibus loquutus erat in præcedentibus.

l * *Cui cum vellet*] Merito locus hic ἠϛέρισαι. Deſunt enim heic illa, quæ habes capite præcedenti. Poſtularet hiſtoria & contextus fabulæ ex Hom. Odyſſ. vers. 477. & ſeqq. *At Euriclia, dum pedes ei lavat, ex cicatrice Ulyſſem eſſe cognovit. Quæ cum exclamare eum eſſe Ulyſſem vellet, Ulyſſes ei os compreſſit.* Vel cum Auſonio Periocho XIX. *Quæ cum multa alia quærere vellet* &c.

m *Et eam*] *Etiam* Cl. Schefferus. Accedo ejus conjecturæ, cum mox ſequatur, *quæ cum fecit.*

n *Quæ cum fecit inter ſe certarent*] Conjectavi antehac, *Quæ fecit. Cum inter ſe* &c. Cl. Schefferus in indice ſubaudiri per ellipſin *ut* putat. At in notis ad hunc locum emendat: *Quæ cum fecit, & inter ſe certarent.* Quod præfero; cum ſciam diverſos modos etiam alibi à noſtro copulari. Vide not. ad cap. 148. Sed Nobil. Heinſius emendat: *Qui cum confeſtim inter ſe certarent.*

o *Poſt intenderet*] In Micylli editione, *poſt intendere.* Inde fecerim, *poſſet intendere.* Quod & Micyllo viſum fuit. Confer Priap. c. 69.

p *Eumæus ait deridendi gratia*] Inciſum ponam poſt τὸ ait. Simulat Eumæus ſe favere procis.

q *Demus * non pateretur*] Locus palam defectus eſt. Forte ſcripſit, *Demus etiam huic mendico experiundi poteſtatem. Cum non pateretur Melanthius, qui erat fautor protervіæ procorum, Eumæus arcum* &c. Vide Hom. Odyſſ. XX. & XXI. apud quem non Eumæus, ſed Telemachus Ulyſſi tradit arcum.

r *Atque*] *Itaque* Cl. Schefferus, hoc eſt, *& ita.* Non malè.

s *Domum ſuam potitus eſt*] Plaut. Amphitr. I. I. *Ut ſalvi potiremur domum.* Ne corrigere velis cum Micyllo, *domo ſuâ.* Servius ad Æn. III. 278. *Legimus & per accuſativum, ſed uti non poſſumus.* Terentius: *Patriam potitur commodam.* Lege, *patria commoda.* quomodo recte adducit Diomedes Lib. I. Locus eſt Adelph. V. ſc. 4. vers. 17. Creberrimè eâ ſyntaxi uſum Juſtinum oſtendit in Indice Freinshemius. Confer Sanctii Minerv. Lib. III.

CXXVII. *Telegonus.*

TELEGONUS Ulyssis & Circes filius, missus à matre ut genitorem quæreret, tempestate in Ithacam est delatus: ibique fame coactus, agros depopulari cœpit. Cum quo Ulysses & Telemachus ignari arma contulerunt. Ulysses [a] à Telegono filio est interfectus: quod ei responsum fuerat, ut à filio caveret mortem. Quem postquam cognovit qui esset, jussu Minervæ, [b] cum Telemacho & Penelope in patriam redierunt, in insulam [c] Ææam ad Circen Ulyssem mortuum deportarunt, ibique sepulturæ tradiderunt. Ejusdem Minervæ monitu Telegonus Penelopen, Telemachus Circen duxerunt uxores. [d] Circe & Telemacho natus est Latinus, qui ex suo nomine

Ad CAP. CXXVII.

a *A Telegono*] Hor. Lib. III. od. 29. *Telegoni juga parricidæ.* Ad quem locum, ut & ad Epod. I. consule veterem Commentatorem. Parthenius Erot. cap. 3. alios secutus est auctores: Καὶ οὐ μετὰ πολὺν χρόνον, ἢ τόδε ἀπεργάσασθαι, πρὸς τοῦ αὐτοῦ παιδὸς Τηλεγόνου ἀκάνθῃ θαλασσίας τρυγόνος ἐτελεύτησεν.

b *Cum Telemacho & Penelope redierunt*] Diximus de istâ syllepsi ad cap. 6. Curt. IV. 5. *Pharnabazus cum Apollonide & Athenagora vincti traduntur.* Nepos Phocion. cap. 2. *Demosthenes cum cæteris plebiscito in exilium erant pulsi.*

c *Æacam*] Lege *Ææam*, ut habet margo editionis Micylli. Cretensis Dictys Lib. VI. *Telegonum, quem Circe editum ex Ulysse apud Ææam insulam educaverat.* Confer Servium ad Æn. VII. 10. VIII. 385. Perperam etiam Tzetzes in Lycophron. pag. 116. ed. Bas. Εἰς τὴν Αἰαναίαν νῆσον Κίρκης. Leg. Αἰαίην. Hom. Odyss. K. vers. 135. Αἰαίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ' ἔνθα δ' ἔναιε Κίρκη. Ibi Scholiastes: Αὐτὴν ἔνιοί φασι τὸ νῦν Κιρκαῖον ὄρος πρὸς τῇ Ἰταλίᾳ. Convenit hoc cum illis, quæ Strabo tradit Lib. V. pag. 255. edit. Xylandri. Idem Scholiastes ad Odyss. I. 32. *Ææam* dici Circen ait ἐξ Αἰαίας νήσου τῆς Τυῤῥηνίας ἢ Κολχίδος. Αἰαία γὰρ, inquit, ἡ πόλις τῆς Κολχίδος. An scribendum Αἶα? Ita putes. Strabo Lib. I. pag. 42. Ἥ τε Αἶα δείκνυται περὶ Φᾶσιν πόλις. Nec aliter Scholiastes Pindari Pyth. od. IV. pag. 105. edit. Francof. aut Apollonius & ejus Scholiastes Argon. II. 419. Quibus & Tzetzes accedit ad Lycophr. pag. 161. Αἶα πόλις Κολχίδος. Facit tamen cum Homerico illo interprete Etym. magni auctor in Αἰαίη. Αἰαίη, inquit, ἡ Μήδεια, ὡς τὸ Αἰαίην δολόεσσαν. εἴρηται δὲ ἀπὸ Αἰαίης πόλεως Ἀπολλωνίας. Ad quem locum Sylburgius; Ἀπολλωνίας *si auctor scripsit, fortasse significare voluit. Ææam alio nomine Apolloniam fuisse dictam, aut legendum,* Ἀπολλώνιος. Posterius verum est. Verba enim Apollonii sunt, Αἰαίην δολόεσσαν. At ab *Ææa* non potest formari adjectivum *Ææus*, sed ab *Æa*, Αἶα. Hyginus cap. 125. *Ænariam* vocat Circes insulam. Ænariam ponit inter illas insulas Mela, quæ Italico littori objacent. An igitur Ænaria Circæa illa terra est, cujus Lib. VII. meminit Virgilius? Non memini hoc legisse. Puto apud Hyginum etiam illo loco *Ææam* rescribendum.

d *Circe & Telemacho*] Ita & Galatas apud Festum in *Roma.* Constant. Geopon. Lib. XI. cap. 3. Cl. Schefferus corrigit, *Circe ex Telemacho.* Non video rationem. Servius ad Æn. XII. 164. di-

mine [e] Latinæ linguæ nomen impoſuit. Ex Penelope & Telegono natus eſt Italus, qui [f] Italiam ex ſuo nomine denominavit.

CXXVIII. *Augures.*

[a] AMYCUS Elati filius, [b] Mopſus Ampyci filius, Amphiaraus [c] Oeclei vel Apollinis filius, Tireſias [d] Eueris filius, [e] Manto Tireſiæ filia, Polyidus Cœrani filius, [f] He-

diverſus ab Hygino abit. *Latinus*, inquit, *ſecundum Heſiodum in ἀσπιδοποιΐᾳ Ulyſſis & Circes filius fuit, quam multi etiam Maricam dicunt.* Scribe Θεογονίᾳ in Servio. Nam locus ille, ubi hoc tradit Heſiodus, legitur Θεογ. vers. 1013. Eandem genealogiam refert ad Æn. I. 277. In quo ὁμόψηφον habet Stephanum in Πραίνεστος, & Euſtath. in Dionyſium. Ad Æn. III. 171. ſcribit: *Appellata Auſonia ab Auſonio Ulyſſis & Calypſus filio: & primo pars, poſtea omnis Italia nominata.* Lege, *Auſone.* Feſtus: *Auſoniam appellavit Auſon Ulyſſis & Calypſus filius* &c. Adde Schol. Apollon. IV. 557. Euſtath. in Dionyſ. pag. 17. Ulyſſi ex Circe natum ſcribit, additque Ethnicographum Atlantis eum & Calypſus facere filium. Callias Agathoclis prodidit, Latinum illum fuiſſe unum è manu Trojanorum fugientium, Ilio capto. Tzetzes ad Lycophron. Herculis filium ex Fauni uxore p. 183. & 186.

e *Latinæ linguæ*] Mallet Cl. Schefferus, *terræ.* Videri tamen poteſt linguam pro gente poſuiſſe. Zachar. cap. VIII. 23. Δέκα ἄνδρες ἐκ πασῶν γλωσσῶν τῶν ἐθνῶν. Lactant. III. 25. *Populumque ex omni linguâ, & conditione, & ſexu, & ætate conflari.* Servius ad Æn. VIII. 322. *Quidam ferunt à Latino dictum Latium, alii ipſum Latinum à Latio.* Sed iſtum Latinum Fauni filium rectius faciunt alii. Vide Auguſtin. C. D. XVIII. 16.

f *Italiam*] Varro II. R. R. cap. 5. à bubus habere eam nomen exiſtimaſſe quoſdam ſcribit. *Græcia enim*, inquit, *antiqua, ut ſcribit Timæus, tauros vocabat* Ἰταλούς. Unde Feſtus: *Italia dicta, quod magnos Italos, hoc eſt, boves habebat.* Et Tzetzes, qui ſe tam multæ lectionis eſſe gloriatur, Chiliad. I. 36. Τυῤῥηνοὶ γὰρ Ἰταλὸν καλοῦσί πως τὸν ταῦρον. Quibus adde, quæ Iſacius habet ad Lycophron. pag. 183. Servius ad Æn. I. 26. *Italus rex Siculorum profectus à Sicilia venit ad ea loca, quæ ſunt juxta Tiberim, & ex ſuo nomine appellavit Italiam.* Adde Jun. Animad. Lib. I. cap. 22. In alia omnia abit doctiſſimus Bochartus in Canaan Lib. I. cap. 33.

Ad CAP. CXXVIII.

a *Amycus Elati*] *Ampycus* Cl. Schefferus ex Pauſania. Sed ille non Elati, ſed Titæronis erat filius, ut vult Tzetzes ad Lycophron. pag. 127. ed. Baſ. Steph. pag. 143.

b *Mopſus Ampyci*] Vide ſupra cap. 14. Clemens Strom. Lib. I. Μόψος Ἀπόλλωνος καὶ Μαντοῦς. Sed ille alius fuit ab hoc Ampycide. Bene alterum ab altero diſtinguit Tzetzes in Lycophron. pag. 143. Lactantio ad Stat. Theb. III. 521. eſt *Apollinis & Himantis filius.* Scribe *Mantus* vel *Mantonis.* cujus & Conon cap. 6. meminit apud Photium. Tireſiæ facit filium Euſtath. in Dionyſ. p. 60. Cicero I. de Div. *Amphilochus & Mopſus Argivorum reges fuerunt, ſed iidem augures.*

c *Oeclei*] Cl. Schefferus *Ioclei*, quod Pauſaniæ ſit Ἰοκλῆς. Sane & apud Schol. Hom. Odyſſ. Λ. 326. invenio, Ἀμφιάραος ὁ Ἰοκλέους. Perperam. Scribe Οἰκλέους. Nihil in Hygino eſſe mutandum oſtendi ad cap. 70. Solinus cap. 8. *Catillus Amphiarai Oeclei avi juſſu* &c.

d *Eurymi*] *Eueris* vel *Eueri* ſcribendum eſſe monui ad cap. 68. & 75.

e *Manto*] Vide Scholiaſt. Eurip. ad Phœniſſ. vers. 846.

[f]Helenus Priami filius, Caſſandra Priami filia, Calchas Theſtoris filius, [g] Theoclymenus [h] Theſtoris filius, [i] Telemus Protei filius, Telemus [k]Eurymi filius, Sibylla Samia, alii [l]Cymæam dixerunt.

CXXIX. *Oeneus.*

LIBER cum ad Oeneum Parthaonis filium in hoſpitium veniſſet, Althæam Theſtii filiam, uxorem Oenei, adamavit. Quod Oeneus ut ſenſit, voluntate ſua ex urbe exceſſit, ſimulatque ſe ſacra facere. At Liber cum Althæa concubuit, ex qua nata eſt Deianira. Oeneo autem ob hoſpitium liberale muneri vitem dedit, monſtravitque quomodo ſereret: fructumque ejus ex nomine hoſpitis [a] Oenos ut vocaretur, inſtituit.

CXXX. *Ica-*

f *Helenus*] Schol. Eurip. Hecub. vers. 87. Ἑλένου καὶ Κασάνδρας ἐν ναῷ Ἀπόλλωνος ὄντων, ἐλθόντες ὄφεις, καὶ τὰ αὐτῶν περιλείξαντες ὦτα, οὕτως ὀξυηκόους εἰργάσαντο, ὡς μόνους τὰς τῶν θεῶν ἀκούειν βουλὰς, καὶ μάντεις ἄκρους εἶναι.

g *Teoclimenus*] *Theoclymenus* eſt ſcribendum ex Homero, Clemente, & Auſonio Perioch. Odyſſ. xv.

h *Theſtoris filius*] Πολυφείδης eſt pater Theoclymeni Homero Odyſſ. O. 249. & Schol. ad Odyſſ. O. 223. An ergo *Polyphydis* pro *Theſtoris* ſcribendum? Non convenire heic Hygino cum Homero pridem & Micyllus animadverterat.

i *Telemus Protei filius*] Micyllus ex Euripidis Helenâ: *Theonoe Protei filia.* Agnoſcit ſane illam Conon cap. 8. Cl. Schefferus mallet *Telegonus*, qui inter Protei filios recenſetur ab Apollod. Lib. II. Tzetze in Chiliad. I. 36. & Iſacio in Lycophron. pag. 26. Niſi longiuſculè à vulgata ſcriptura abiret, reponerem, *Tenerus Phœbi filius.* Hic enim vates audit apud Pind. Schol. ad Pyth. od. xx. & Lycophronianum interpretem.

k *Eurymi filius*] Hinc *Eurymides* eſt Ovid. XIII. Met. 771. & Ib. vers. 270. Cyclopum vates fuit, cujus & Theocritus meminit Eid. VI. 23. Schol. Οὗτός ἐστιν ὁ Τήλεμος, ὁ παρ' Ὁμήρῳ Εὐρυμίδης, ἢ Εὐρύμαχος, κελούμενος, ὃς μαντοσύνῃ ἐκέκαστο. Tolle illa, ἢ Εὐρύμαχος. Locus eſt Homer. Odyſſ. I. 509. Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐκέκαστο.

l *Cymeam*] *Cymæam* per diphthongum ſcribendum. Capella Lib. II. *Sibyllæ vel Erythræa, quæque Cumæa eſt, vel Phrygia.* Etiam ibi *Cymæa* MS. Cod. Leid. Bibl. quod archaicum eſt. Vide Popmam in de Antiq. Locut. Lib. I. cap. I. Plures augures ſi deſideres, recenſitos invenies à Clemente Lib. I. Strom. pag. 335. edit. Morell.

Ad CAP. CXXIX.

a *Oenon ut appellaretur*] Rectè *Oenos* Cl. Schefferus, hoc eſt, οἶνος. Conſimile vitium nos obſervavimus ad cap. 118. Illud præcedens *fructum* in errorem induxit librarium, qui helleniſmum non videbat. *Fructum inſtituit ut œnos appellaretur*, dictum eſt ἀντὶ τοῦ, *inſtituit ut fructus Oenos appellaretur.* Vide not. ad cap. 34. Servius ad Georg. II. 98. *Vinis de Græco traxit. nam οἶνος dicunt.* Et ad Georg. I. 9. *Circa hunc Staphylus Oenei paſtor cum animadverteret ex capris unam eſſe pinguiſſimam, intellexit id pabuli libertate fieri; ſecutus itaque eandem, cum vidiſſet uvis veſci, admiratus & novitatem & dulcedi-*

CXXX. *Icarius & Erigone.*

Cum Liber pater ad homines esset profectus, ut suorum fructuum suavitatem atque jucunditatem ostenderet, ad [a] Icarium & Erigonam in hospitium liberale devenit. iis utrem plenum vini muneri dedit, jussitque ut in reliquas terras propagarent. Icarius plaustro onerato, cum Erigone filia & [b] cane Mæra in terram Atticam ad pastores devenit, & [c] genus suavitatis ostendit. Pastores cum immoderatius biberent, ebrii facti, conciderunt: qui arbitrantes Icarium sibi [d] malum medicamentum dedisse, fusti-

cedinem, decerptum fructum pertulit regi, qui cum liquorem expressisset, à suo nomine vocavit Oenon, ab inventore Staphylen. Glossæ MSS. Bibliothecæ Leidensis: *Ovista filius Ynen* (leg. *Staphylus Oenei*) *regis pastor cum videret caprum sæpius à grege discedere & pleniorem reverti, secutus, uvam depascentem invenit, quam decerpsit & gustavit. Cujus dulcedine inductus eam expressit, & cum humorem ejus bibisset, quem* (leg. *eum*) *& suavem sensit, ac per hoc de Acheloo fluvio, in cujus ripa uva fuerat inventa, aquam miscuit vino, atque ita cum potum optimum fecisset, speciem uvæ & potum optimum obtulit regi. Qui* (leg. *quem*) *cum ille probasset, uvam inventoris nomine vocari jussit, vinum Græco verbo Ynon* (leg. *Oenon*) *à suo nomine appellavit.* Hinc ergo non *vinum* tantum, sed & *vinus* dixerunt Latini. Petron. Fragm. Trag. *Vinus mihi in cerebrum abit.* Interp. Anonym. Cosmogr. Godofred. p. 17. *Vinum habundantem.*

Ad CAP. CXXX.

a *Icarium*] Infr. cap. 224. 243. 254. *Icarus* appellatur. Atque ita quoque scribitur apud Servium ad I. Georg. 68. Festum in *Oscillum.* Tibullum Paneg. Propertium Lib. II. el. 24. Ovid. Ib. vers. 611. X. Met. 450. Scholiast. Germanici Fabulâ Canis, & Gloss. MSS. in Georg. Virg. I. Sed noster ut heic, ita & Lib. II. Astron. cap. 4. *Icarium* cum Apollodoro Lib. III. Luciano Diál. Junonis & Jovis Tom. I. p. 156. ed. Bened. & Dial. de Saltat. pag. 931. Plutarch. Parall. 9. Tzetze ad Hesiod. p. 130. edit. Heinsianæ. Schol. Hom. ad Iliad. X. 29. Odyss. E. 272. & Ampelio cap. 2. vocitat. Moneo insuper edit. Venet. anni 1482. & 3. MSS. Astron. Hyg. Lib. II. 4. & 40. disertim repræsentare *Icarum* & *Icarus*, quæ temerè à Criticis postea mutata existimes, præsertim cum & Morellius *Icarum* semper in suis legi testetur. Immo confudisse scriptores posterioris ætatis patrum Penelopes & Erigones nomina non frustra existimat Perizonius noster.

b *Cane Mera*] *Mæra* scribendum ex Apollod. Lib. III. pag. 197. Astron. Hyg. loco modo laudato edit. Venet. & Hesychio, cujus verba opportunè heic laudat Cl. Schefferus. Fuit & Orionis canis Μαῖρα. Tzetzes ad Lycophron. p. 61. Μαῖρα νῦν ὁ κύων ἀπὸ μιᾶς τῶν κυνῶν τοῦ Ὠρίωνος μαίρας καλουμένης. Revera eadem est canis. Vide nostrum Astron. II. 35. *Neæra* appellatur à Schol. Germanici ed. Hervag. quod benè in *Mæra* transformavit Sanctandreana. Meminit hujus canis præterea Ælian. Lib. VII. Anim. cap. 28. Schol. ad Iliad. Homeri X. 29. & Lucianus Θεῶν ἐκκλησίᾳ, sed more suo σκωπτικῶς. An eadem sit Mæra, cujus Naso facit mentionem Lib. VII. Metam. vers. 363. dicere non habeo.

c *Genus suavitatis*] Infr. cap. 274. *Significantes suavitatem invenisse*, h. e. suavem potum vini. Sed Nob. Heinsio legendum videtur, *genus suave vitis.*

d *Malum medicamentum*] Ita & German. Scholiast. in hac fabula. Noster

fuftibus eum interfecerunt. Icarium autem occifum canis ululans Mæra, Erigonæ monftravit, [e] ubi pater infepultus jaceret. Quo cum veniffet, fuper corpus parentis in arbore fufpendio fe necavit. ob quod factum Liber pater iratus, Athenienfium filias [f] fimili pœna afflixit. De ea re ab Apolline refponfum petierunt: quibus refponfum eft, quod Icarii & Erigones mortem neglexiffent. Quo refponfo, de paftoribus fupplicium fumpferunt, & Erigonæ [g] diem feftum ofcillationis peftilentiæ caufa inftituerunt, & ut per vindemiam de frugibus Icario & Erigonæ

cap. 132. *Quod diceret illud malum medicamentum effe. Venenum* fimpliciter in hac fabula appellat Servius ad Lib. II. Georg. 389. Venenum nempe quidlibet, quod efficit aliquid contra naturam. Vide Quintil. Declam. 246.

e *Ubi pater*] Mallet Cl. Schefferus, *& ubi* &c. Non arbitror effe opus. *Ululare aliquem*, ut *flere aliquem*, & Aftron. II. 4. *Lacrymari obitum domini*. Petronius Frag. Trag. *Maligne illum uxor ploravit*. Apulej. III. Met. *Fortunas meas ejulabam*. Horat. II. od. 9. *Ploravit Antilochum*. Elegantiffima effet oratio, & haud paulo eruditior, fi illud *pater* deleretur. Sed Scholiaftes Germanici, qui hæc partim transfcripfit, cum Hygino: *Icarum autem occifum canis, qui cum eo fuerat, Mara nomine, ululans, Erigonæ ejus filiæ monftravit, ubi pater infepultus jaceret*. Et cur non *ululare aliquem* rectè, cum *ululatus* rectè dicatur cum ululatu invocatus? Stat. III. Theb. 158. *Ululata Lucina*.

f *Simili pœna afflixit*] Servius: *Sed poft aliquantum tempus Athenienfibus morbus immiffus eft talis, ut eorum filiæ furore quodam compellerentur ad laqueum*.

g *Diem feftum ofcillationis*] Referendum hoc ad κωλυτήρια. Vide Servium ad illa Virgilii Georg. II. 389. *Ofcilla ex altâ fufpendunt mollia pinu*. Scholiaftes German. *Quod factum eft ab Athenienfibus, qui diebus feftis inftitutis aras conftituerunt, ideo quia illam pendentem confpexerunt, quod eft apud Græcos, ex quo factum eft ut foli ofcilo jactarentur homines*. Corrupta heic quædam & omiffa. Primum pro *aras* repone *æoras* vel αἰώρας. Vide Hefych. & Etym. magnum in Αἰώρα. Deinde poft illa verba *apud Græcos*, interpone αἰωρεῖσθαι cum Leopardo Emendat. Lib. VI. cap. 14. Turneb. Adverf. Lib. XX. 24. Nec illa fana *foli ofcilo*, ex quibus binis vocabulis fecerim unum, *ofcillo*. *Ofcillum* autem eft αἰώρα & κίνησις. Aliter *ofcilla* dicuntur larvæ & προσωπεῖα, de quibus Scaliger ad Aufon. pag. 160. Quo & illud ex Cyrilli Gloffario pertinet, Προσωπεῖα, *ofcilla*. Et quod Varro ait apud Servium ad Æn. XII. 603. *Sufpendiofis, quibus jufta fieri fas non fit, fufpenfis ofcillis veluti per imitationem mortis parentari*. Nifi & hoc potius ad αἰώρας & κινήσεις referendum eft. Confule Mercurial. in de Art. Gymnaft. Lib. III. cap. 8. & ante omnes Salmafium notis ad Tertull. Pall. pag. 130. Noftrum Aftron. II. 4. Feftum in *Ofcillum*. *Laqueos penfiles* interpretantur Gloff. MSS. in I. Georg. Virg. *Et poftmodum cum filia ejus Erigone mortem quæreret, quæ cum reperiffet corpus ejus, laqueo finivit vitam. Unde Athenienfes filias fuas laqueis infigebant. Poft cujus interitum cum multi Athenienfes tali morte interirent, oraculum confuluerunt, quibus refponfum, Erigones mortem expediendam*, (leg. *expiandam*) *eandem placandam. Tunc inftituerunt ludos, & dies feftos agere, & arboribus laqueos penfiles inligare, in quibus fe huc illuc * ferentur. quos laqueos ofcilla vocaverunt*. Pro oribus ad humanam fpeciem arte fimulatis accepit ofcilla Lactantius in XI. Theb. 644. *Pinus autem, in quâ pe*-

pen-

næ primum [h] delibarent: qui deorum voluntate in astrorum numerum sunt relati. Erigone signum Virginis, quam nos Justitiam appellamus; Icarius arcturus in sideribus est dictus; canis autem Mæra, canicula.

CXXXI. *Nisus.*

LIBER cum in Indiam exercitum duceret, [a] Nyso nutricio suo, dum ipse inde rediret, regni Thebani potestatem tradidit: sed posteaquam inde reversus est Liber, Nysus regno cedere noluit. Liber cum nutricio contendere noluit, passusque est eum regnum obtinere, dum occasio sibi regni recuperandi daretur. Itaque post annum tertium cum eo redit in gratiam, simulatque in regno se sacra facere velle, quæ Trieterica dicuntur, quoniam post tertium annum faciebat, militesque muliebri ornatu pro Bacchis introduxit, & Nysum cepit, regnumque suum recuperavit.

CXXXII. *Ly-*

pendit, (Erigone) *regionem illam umbra sua vastabat. Ut placaretur exstincta, ora in humanam speciem ipsi formata in eadem arbore suspendebant, & pastorum congressibus cantibusque diem illum celebrem faciebant. quod Virgilius aliud agendo perstrinxit: Tibique Oscilla ex altâ suspendunt mollia pinu.* Confer Macrob. Saturn. I. cap. 7. & II. Etym. magni auctor originem ejus festi deducit ab Erigonâ Ægysthi & Clytemnestræ filia in Αἰώρᾳ. Festus autem in *Oscillum* & Glossographus MS. in I. Georg. Virgil. à morte Latini regis. De Festi loco videndus Vives ad Augustini C. D. Lib. XVIII. cap. 18.

h *Delibarent*] Ita reposui pro *deliberarent*. quod in principe & Commelini editione conspicitur. Atque ita scribendum esse cum in margine Micyllus, tum & in erratis Commelinus monuerat. Schol. German. *Ex oraculo responsum est cessaturam pestilentiam, si per annos singulos de frugibus & vindemia Icaro & Erigonæ delibaretur.* Primum de frugibus delibare est ἀπάρχεσθαι. Hesych. Ἀπάρχε, ἀπαρχὰς πρόσφερε. Ἀπαρχὴν *initia* transtulit vetus inerpres Siracid. cap. 7. vers. 35. *Libare, si proprietatem sermonis respicias, fundere significat, tractumque de Libero quodam, qui in Græciâ usum repperit vitis*, ut notat Isidorus. At non ego credulus illi. Libare est ex Græco λείβειν. Melius Servius ad Georg. I. 7. *Quamvis Sabini Cererem panem appellent, Liberum Lebasium; dictum autem, quia Græce λείβειν res divina dicitur.* Festus: *Janual libi genus, quod Jano tantummodo libatur.* Leid. Cod. *delibatur.* Ælianus: Ὁ γοῦν Πύθιος ἔχρησεν, εἰ βούλονται τυχεῖν σωτηρίας, Ἰκαρίῳ θύειν, καὶ Ἠριγόνῃ τῇ τούτου παιδὶ, καὶ τῇ κυνί &c.

Ad CAP. CXXXI.

a *Niso*] Melius per y scripseris, ut factum cap. 167. ubi iterum de isto Bacchi nutricio agit.

CXXXII. *Lycurgus.*

LYCURGUS [a] Dryantis filius, Liberum de regno fugavit: quem cum negaret deum esse, vinumque bibisset, & ebrius matrem suam violare voluisset, tunc vites excidere est conatus, quod diceret illud malum medicamentum esse, quod mentes immutaret. Qui insania ab Libero objecta, uxorem suam & filium interfecit, ipsumque Lycurgum Liber pantheris objecit in Rhodope, qui mons est Thraciæ, cujus imperium habuit. Hic traditur unum pedem sibi pro vitibus excidisse.

CXXXIII. *Hammon.*

LIBER in India cum aquam quæreret, nec invenisset, subito ex harena aries dicitur [a] exiisse: quo duce Liber cum aquam invenisset, petit ab Jove, ut eum in astrorum numerum referret; qui adhuc hodie [b] æquinoctialis aries dicitur. In eo autem loco, ubi aquam invenerat, templum constituit, quod Jovis Hammonis dicitur.

CXXXIV. *Tyrrheni.*

TYRRHENI qui postea Tusci sunt dicti, cum piraticam

Ad CAP. CXXXII.

a *Driantis*] Δρύας Græce Lycurgi pater dicitur. Ergo *Driantis* scribendum, quemadmodum rectè exaratum est cap. 242. ut jam notavit Schefferus. Nimium nimirum multa sunt cum in hoc scripto, tum apud Servium, Scholiasten Germanici, aliosque id genus scriptores, in quibus ista vocalium Y & I facta est confusio, sicut monui jam superius quoque.

Ad CAP. CXXXIII.

a *Exiisse*] Sic cap. 9. *Ex qua serpentes plurimos exiisse.* *Exilire* eo sensu usurpat Lactant. ad III. Theb. 476. vers. 257. *At ille ictu scorpii interiit, quem terra in ultionem Dianæ exilire compulerat.*

b *Æquinoctialis aries*] Alii illum esse autumant, qui Phrixum & Hellen vexerit. Ampelium vide Lib. Mem. cap. 2. Lactant. ad III. Theb. 476. Nostrum Astron. II. 20. Schol. German. Ariete; quem non parum errare censet doctiss. Antonius Borremansius Var. Lect. cap. 19. Cum Scholiaste tamen illo facit Ampelius: *Aries eis aquam demonstravit, & ob id à Libero Jovis Ammon est appellatus, eique fanum magnificum fecit ad eum locum, ubi aquam invenit.* Sed nec Festus satis Hammonem ab ariete distinguit: *Hamo*, inquit, *cognominatus, quia in arena putatur inventus, quæ Græcè hoc nomine ἄμμος appellatur. Cui cornua adfiguntur arietis à genere pecoris, inter quod inventus.* Pro *Hamo* Leidensis Bibliothecæ codex rectius habet *Hammo.* Adde quæ Servius habet ad Æn. IV. vers. 196.

Ad

cam facerent, Liber pater impubis in navem eorum conscendit, & rogat eos, ut se Naxum deferrent. Qui cum eum sustulissent, atque vellent ob formam constuprare, Acœtes gubernator eos inhibuit, qui injuriam ab eis passus est. Liber ut vidit in proposito eos permanere, remos in thyrsos commutavit, vela in pampinos, rudentes in hederam. deinde leones atque pantheræ prosiluerunt: [a] qui, ut viderunt, timentes in mare se præcipitaverunt, [b] quos & in mari in aliud monstrum transfiguravit. nam quisquis se præcipitaverat, in delphini effigiem transfiguratus est, [c] unde delphini Tyrrheni sunt appellati, [d] & mare Tyrrhenum est dictum. Numero autem fuerunt duodecim, his nominibus: [e] Ethalides, Medon, Lycabas, Libys, Opheltes, [f] Melas, Alcimedon, Epopeus, Dictys, Simon, Acœtes. hic gubernator fuit, quem ob clementiam Liber servavit, & [g] Proreus.

CXXXV. *Laocoon.*

Laocoon [a] Acœtis filius, Anchisæ frater, Apollinis

Ad CAP. CXXXIV.

a *Qui ut viderunt*] Malim, *quæ ut viderunt*. Sic fab. 201. *Qui cum solito more involasset*. lego *quæ*, nempe pecora. Nob. Heinsius mallet *Tusqui* pro *Tusci*, quemadmodum sæpe id vocabulum exaratum in membranis.

b *Quod &*] Scribendum, *quos &*. Quod & Micyllo notatum.

c *Unde delphini Tyrrheni*] Nob. Heinsius ita capiebat: *Ex hac nautarum transfiguratione ducunt originem delphini, qui adhuc in mari Tyrrheno sunt frequentes*. Puto tamen *Tyrrhenum piscem* κατ' ἐξοχὴν dictum delphina. Seneca Agamem. vers. 451. *Tyrrhenus omni piscis exsultat freto*. h. e. delphin. De mari Tyrrheno vide quæ ad Æn. I. vers. 71. Servius, & Bœclerus ad Paterc. Lib. I. cap. I. congessere.

d *Et mare Tyrrhenum*] Melius *ut mare* cum Heinsio legas.

e *Ethalides*] Hic *Æthalion* est Ovid. III. Met. 647.

f *Melas*] Ovid. vers. 117. est *Melanthus*.

g *Proreus*] Ita Micyllus edendum curavit. Sed audi quid ad eum locum annotet: *Hic in veteri exemplari omissus erat, quemadmodum apud Ovidium contra Simonis nulla mentio fit*. Atqui *Proreus*, Plauto *Proreta*, Græcis πρωρεὺς dictus, apud Ovidium est Melanthus, cum audiat *proræ tutela*. Pro nomine ergo proprio, quod est officii, accepit Micyllus? Ita videtur Scheffero. Ego ut antehac dubitavi, ita adhuc vereor id affirmare. Fieri potuit, ut ex nomine officii proprium finxerit Ovidius. Certe præter alios etiam Nob. Heinf. qui MSS. cum editis contulit, majusculâ à capite literâ id vocabulum describendum curavit. Accedit huc, quod illud *Proreus* magis Græcum sit, quam ut pro appellativo usurpare voluisse videatur Naso: ne dicam jam, duodecim velle Hyginum in navi ea fuisse nautas. At Proreus hic si omittatur, undecim tantum comparebunt. Propter ea tamen, quæ sequuntur, *Hic gubernator* &c. ante Acœten eum posuerim.

Ad CAP. CXXXV.

a *Acœtis filius, Anchisæ frater*] Atqui Anchisæ pater erat *Capys*, ut post Mi-

linis ſacerdos, contra voluntatem Apollinis cum uxorem duxiſſet, atque liberos procreaſſet, [b] ſorte ductus ut ſacrum faceret Neptuno ad littus: Apollo occaſione data, [c] à Tenedo per fluctus maris dracones miſit duos, qui filios ejus [d] Antiphantem & Thymbræum necarent. quibus Laocoon cum auxilium ferre vellet, [e] ipſum quoque nexum necaverunt. Quod Phryges idcirco factum putarunt, quod Laocoon haſtam in equum Trojanum miſerit.

CXXXVI. *Polyidus.*

[a] GLAUCUS Minois & Paſiphaæ filius, dum [b] ludit pila, cecidit in dolium melle plenum; quem cum parentes quærerent, Apollinem ſciſcitati ſunt de puero. Quibus [c] Apollo reſpondit: Monſtrum vobis natum eſt, quod ſi quis ſolverit, puerum vobis reſtituet. Minos ſorte audita, cœpit monſtrum à ſuis quærere: cui dixerunt natum eſſe vitulum, qui ter in die colorem mutaret [d] per quaternas horas, primum album, ſecundo [e] rubeum, [f] dein-

Micyllum recte ex Apollodoro & aliis notavit Cl. Schefferus. An ergo *Capyos* reponendum pro *Acœtis?* Ennius apud Philargyrium ad Georg. III. vers. 35. *Aſſaraco natus Capys optimus, iſque pium ex ſe Anchiſen generat.* Supra cap. 94. Anchiſen Aſſaraci filium facit; in quo itidem abit ab aliis. Deinde Laocoon non Acœtis, ſed Antenoris erat filius, ſi Tzetzen audimus ad Lycophr. p. 95.

b *Sorte ductus*] Virgil. Æn. II. 201. *Laocoon ductus Neptuni ſorte ſacerdos.* Ad quem verſum conſule Servii commentarium.

c *A Tenedo*] Ita & Virgilius & Petronius. Sed Bacchylides apud Servium, loco modo laudato, *A Caledonis inſulis* veniſſe dicit. Lego *Calydnis*. Καλύδναι enim vocantur à Scholiaſte Lycophroniano.

d *Antiphantem & Thymbræum*] Theſſandrus apud Servium ad Æn. II. 211. Ethronem & Melanthum eos nominat. Quos autem angues *Curiſſin* & *Peribœam* appellat Lyſimachus, Πόρκης & Χαρίβοια dicuntur à Tzetze, ut utervis ex altero videatur emendandus.

e *Ipſum quoque nexum*] Hoc eſſet, voluminibus & ſpiris ſuis implicitum, tergoribus ligatum, ut loquitur Petronius Trojæ Haloſi. Sed Cl. Schefferus mallet *innexum* vel *nexu*.

Ad CAP. CXXXVI.

a *Glaucus Minois*] De tribus Glaucis conſule Palæphatum cap. 36. & duobus ſequentibus.

b *Ludit pila*] Apollod. τὸν μῦν διώκων. al. μυῖαν legitur.

c *Apollo reſpondit*] Reſponſum ita refert Tzetzes ad Lycophr. Ἐδόθη αὐτοῖς χρησμὸς, ἐκεῖνον εἰπεῖν περὶ τοῦ παιδὸς τοῦ αὐτὸν εὑρήσειν, ἔτι δὲ ἀναστήσειν αὐτὸν, ὃς εἴπῃ τίνι ὅμοιός ἐστιν ἡ τρίχρωμος Μίνωος βοῦς ἡ ἐν τοῖς ἀγροῖς.

d *Per quaternas horas*] A gloſſatore hæc eſſe exiſtimat Tollius.

e *Rubeum*] Gloſſ. Steph. Κιῤῥὸς, *rubeus*. *Robeus*, ἐρυθρός. leg. *rubeus*. Capel-

[f] deinde nigrum. Minos autem ad monſtrum ſolvendum augures convocavit. qui cum [g] non invenirentur, Polyidus Cœrani filius [h] Bizanti monſtrum demonſtravit, [i] eum arbori [k] moro ſimilem eſſe: [l] nam primum album eſt, deinde rubrum, cum [m] permaturuit, nigrum: tunc Minos ait ei, Ex Apollinis reſponſo filium mihi oportet reſtituas. Quod Polyidus dum auguratur, vidit noctuam ſuper cellam vinariam ſedentem, atque apes fugan-

pella Lib. I. *Minio rubeaque igne rutilantes.* Palladius Mart. Tit. 14. *Murini maximè coloris, aut rubei.* Auctor Ovid. Vetulæ. *Sic tamen, ut rubeus vincatur ab albo.* Comparet ea vox etiam in notis Tyronis. Adde Erythræum Indice Virgiliano, & Alciat. Parerg. II. I. Fulgentius Lib I. cap. II. *Erythræus Græcè rubeus dicitur.* Iſidor. Orig. XVII. 9. *Rubia dicta, quod radix ejus ſit rubea.* Eugeſippus de diſtantiis locorum Terræ Sanctæ: *In Hebron habetur quidam ager, cujus gleba rubea eſt.* Et ſic ſæpe ille. Voſſio tamen ea vox ſe probare non potuit III. Vit. Serm. cap. 43. Nec valde Rodolpho Agricolæ epiſtolâ ad Alex. Hegium.

f *Deinde*] *Denique* ſcribendum eſſe cenſet Cl. Schefferus.

g *Non invenirentur*] *Inveniret* ſcribendum eſſe monui antehac, & ſubaudiendum monſtrum. *Invenire* enim, *demonſtrare* & *ſolvere monſtrum* idem eſt, τὴν θέαν nempe vituli illius εἰκάσαι, ut loquitur Apollodorus in hac fabulâ Lib. III. Εὑρεῖν αἴνιγμα non diſſimiliter dixit Palæphatus cap. 7. Cl. Schefferus hoc amplius cenſet legendum, *non invenirent, tum* &c. Sulpic. Sever. Hiſt. Sacr. Lib. I. *Quod cum à prudentibus Ægyptiorum non poſſet abſolvi.* Plane, ut *ſolvere monſtrum* heic Hyginus.

h *Bizanti*] Cl. Schefferus totum locum hunc ſatis obſcurum ſic conſtituit, *virenti demonſtravit eum arbori moris ſimilem eſſe.* Si ſatis conſtaret, quod vero tamen non diſſimile eſſe arbitror, Cœranum illum, cujus mentionem facit Apoſtolius Cent. VI. 95. hujus Polyidi fuiſſe patrem, reſcriberem *Byzantius.* Dices Argivum eum facere Palæphatum cap. 27. & Tzetzen ad Lycophron. pag. 129. ed. Steph. Corinthium Pind. Olymp. od. XIII. & Clementem ſcribere Lib. I. Strom. pag. 334. Πολύϊδος ἐν Ἄργει ἢ ἐν Μεγάροις. Reſpondere poſſum, origine Byzantium fuiſſe, & Byzantio habitatum conceſſiſſe Argos vel Corinthum.

i *Eum arbori*] Palam eſt reſpici ad vitulum. Quamobrem illud *monſtrum*, quod modo præceſſit, delendum cenſet Cl. Schefferus. Dubito nihilominus. Videtur mihi rem magis, quam proximè præcedentem vocem ſpectaſſe auctor, quemadmodum non uno feciſſe loco hunc ſcriptorem ipſe obſervat.

k *Arbori moro*] Veteres *arbori mori*, inquit Cl. Schefferus. Atqui princeps editio exhibet, *arbori moro.* quod non temerè mutaverim. Sic *arbor malus*, *arbor laurus*, *arbores populi* habes apud noſtrum. Vid. Not. ad cap. 140. Si quid mutandum eſſet, libenter reſcriberem *rubi moro.* Nam morus eſt rubus. Iſidor. XVII. 7. *Morus à Græcis vocata, quam Latini rubum appellant, eo quod fructus vel virgulta rubent.* Scholiaſt. Horat. ad Lib. I. od. 23. *Rubus ſpecies eſt mori. Sic in Italia nominantur à ruſticis.* Iſacius. εἶπεν ὁμοίαν εἶναι βάτου καρπῷ. Quam conjecturam firmant ſequentia, *nam primum album eſt.*

l *Nam primum*] Si præcedentia verba à vitio libera ſunt, ſcribendum, *nam morum primum.* Propter præcedens *moro* τὸ *morum* repetere ſupervacaneum duxit indoctus librarius.

m *Permaturavit*] Scribo, *permaturuit.* Ovid. IV. 165. *Nam color in pomo eſt, cum permaturuit ater.* Celſus II. 24. *Quæ in arbore bene permaturuerunt.* Lactant. Firm. Lib. II. cap. II. *Eoſque, cum maturaſſent, natura cogente, ruptos animalia tenera profudiſſe.* Legerim & iſtic, *maturuiſſent.*

n *Au-*

gantem. [n] augurio accepto, puerum exanimem de dolio eduxit. Cui Minos ait, Corpore invento, nunc ſpiritum reſtitue. Quod Polyidus cum negaret poſſe fieri, Minos jubet eum cum puero in monumento includi, & gladium poni. qui cum incluſi eſſent, draco repente ad corpus pueri proceſſit. quod Polyidus æſtimans eum velle conſumere, gladio repente percuſſit, & occidit. altera ſerpens [o] pacem quærens, vidit eam interfectam, & progreſſa herbam attulit, atque ejus tactu ſerpenti ſpiritum reſtituit. idemque Polyidus fecit. Qui cum intus vociferarentur, quidam præteriens Minoi nunciavit, qui monumentum juſſit aperiri, & filium incolumem recuperavit, Polyidum cum multis muneribus in patriam remiſit.

CXXXVII. *Merope.*

POLYPHONTES Meſſeniæ rex Creſphontem Ariſtomachi filium cum interfeciſſet, ejus imperium & [a] Meropen uxorem poſſedit.

CXXXVIII. *Phi-*

n *Augurio accepto*] Ante hæc verba ponendam curavi τελείαν στιγμήν. Male enim hactenus conjuncta ſunt cum precedentibus.

o *Parem quærens*] Par eſt conjux. Ovid. Faſt. 32. *Potat & accumbit cum pare quiſque ſua.* Et Lib. IV. 98. *Et docuit jungi cum pare quemque ſuâ.* Art. A. II. 483. *Cerva parem ſequitur.* Gloſſ. Steph. *Compar*, σύζυγος. Catull. Carm. 69. *Nec tantum niveo gaviſa eſt ulla columbo Compar.* Et ita etiam Naſo Art. Am. III. 359. Amor. III. el. 5. Cæterum quæ heic Polyido Aſtron. II. 14. Æſculapio tribuuntur. Merentur cum hac fabula conferri, quæ ex Xantho refert Plin. Lib. XXV. cap. 2.

Ad CAP. CXXXVII.

a *Meropem*] Corrupte ſcriptum hoc, ut cap. 184. *Ad Meropem venit.* Μερόπη eſt Græcis. Vide Apollod. ſub finem Lib. II. Sæpe admiſſum id peccatum in his fabulis, ut cap. 126. *Penelopem.* 164. 251. *Eurydicem.* 179. 251. *Semelem.* 186. *Melanippem.* 67. 242. *Iocaſtem.* Dices apud Vellejum ſcriptum Lib. I. *Mitylenem.* Juſt. XII. 15. *Roxanem.* Et XIII. 7. *Cyrenem.* Petron. *Helenem.* Sidon. c. VI. *Calliopem*, & ſexcenta alia apud alios. Sed & illæ ſcriptiones mihi vitioſæ ſunt. Servium & cæteros Latinorum poëtarum Scholiaſtas, apud quos non minus frequenter, quam apud Hyginum, occurrunt, nihil moror. Sed unde illa ſcribendi ratio orta? Inde, opinor, quod barbaro ſæculo, quo ab indoctis hominibus deſcripti plerique libri, in recto caſu dixerint, *Meropis* vel *Meropes.* Certè *Syncopis* pro *Syncope* invenitur apud interpretem Bingyzlæ, *Helles*, *melotes*, aliaque apud Lactant. Caſſianum, & Iſidorum, pro *Helle* & *Melote.* Lactantium puta Statii interpretem. *Daphnis* pro *Daphne* eſt apud Servium ad Æn. III. 91.

Ad

CXXXVIII. *Philyra, quæ in tiliam verſa eſt.*

SATURNUS Jovem cum quæreret per terras, [a] in Thracia cum Philyra Oceani filia, in equum converſus, concubuit, quæ ex eo peperit Chironem centaurum. qui [b] artem medicam primus inveniſſe dicitur. Philyra poſtquam inuſitatam ſpeciem ſe peperiſſe vidit, petit ab Jove, ut ſe [c] in aliquam ſpeciem commutaret: quæ [d] in arborem Philyram, hoc eſt, tiliam, commutata eſt.

CXXXIX. *Curetes.*

POSTQUAM [a] Opis Jovem ex Saturno peperit, petit Juno ut ſibi eum concederet, quoniam Saturnus Orcum ſub Tartara dejecerat, & Neptunum ſub undas: [b] quod

Ad CAP. CXXXVIII.

a *In Thracia*] In Theſſalia contigiſſe hoc narrat Philargyrius ad Georg. III. 93. apud quem hanc fabulam invenies, ut & apud Apollon. Schol. in Argon. Lib. I. vers. 554. & 1235. Germ. Schol. in Centauro.

b *Artem medicam inveniſſe*] Vide infra cap. 274.

c *In aliquam ſpeciem*] Certum habeo ſcripſiſſe Hyginum, *in aliam ſpeciem.* Aſtron. II. 28. *In aliam figuram ſe convertiſſe.* Lycophronis interpres de Myrrha: *Ηὔξατο τοῖς Θεοῖς εἰς ἑτέραν φύσιν μεταλλαγῆναι.*

d *In arborem Philyram*] Philargyrius: *Quidam Philyram in florem converſam eſſe dicunt, vel in arborem, unde liber philyrinus, quo coronæ illigantur.* Gloſſ. Philox. *Tilia*, *Φίλυρα κρόνος.* Forte ſcripſit, *Φίλυρα κρόνου.* ut ad fabulam alludatur. Schol. Horat. ad Lib. I. od. 38. philyram corticem arboris tiliæ interpretatur: quo ſenſu Plinius Lib. XVI. 14. *philyras tenuiſſimas* dixit. Capella Lib. II. *Alia ex papyro quæ cedro perlita fuerant videbantur: alii carbaſinis voluminibus complicati* (MS. Leidenſis, *impliciti*) *libri; ex ovillis quoque multi tergoribus; rari vero in philyræ cortice ſubnotati.* Pro illis, *quæ cedro perlita fuerant*, membranæ Biblioth. Leidenſis exhibent, *quæ cedriâ perlita fuerat.* Longè optimè. *Cedria* eſt reſina ex cedro, ut interpretatur gloſſa interlinearis. Iſidorus Lib. XVII. Orig. cap. 7. *Hujus ligni reſina cedria dicitur, quæ in conſervandis libris adeo eſt utilis, ut perliti ex eâ nec tineas patiantur, nec tempore conſeneſcant.* Celſus Lib. V. XVIII. 35. *Cedriæ cyathus unus.* Servius ad Æn. VI. 180. *Cedria dicta eſt quaſi καιομένης δρυὸς ὑγρὸν*, id eſt, *arboris humor ardentis.* Volebam idem vocabulum reſtituere Frag. Trag. pag. 35. edit. Blau. *Omnia domi naſcuntur, lanæ, credræ, piper.* Volebam, inquam, *cedria.* Sed Nob. Heinſius docuit me legendum eſſe, *Lanæ, ceræ* &c.

Ad CAP. CXXXIX.

a *Opis*] Ἀρχαϊκῶς ἀντὶ τοῦ *Ops.* Gloſſ. Bened. *Opis*, Ῥέα. Feſtus: *Opis dicta eſt conjux Saturni.* Fulg. Lib. I. *Opis ejus uxor, eo quod opem eſurientibus ferret, dicta eſt.* Lactantius Lib. I. 13. *Idem ſororem ſuam Rheam, quam Latinè Opem dicimus, cum haberet uxorem.* Ita *trabis* pro *trabs* apud Jul. Obſ. cap. 60. *Bovis* pro *bos* in Fragm. Tragur. *Nucis* pro nux, *Suis* pro ſus apud antiquos, de quibus Scaliger ad Feſtum. Gloſſæ Latino-Græc. *Scrobis*, Βόθρος. Græco-Lat. Ἀπόκρισμα, ῥίνισμα, *Scobis.* Gracchus apud Servium ad II. Georg. 288. *Abunde foſſa ſcrobis eſt.* Servius ipſe ad ejuſdem libri vers. 372. apud antiquiores *frondis* nominativum eſſe obſervat. *Gruis*, *ſuis* in Not. Tyr. p. 179. Ennius apud Lactantium Lib. I. 14. *Pluton Latinè eſt Dieſpiter, alii Or-*

cum

b quod sciret, c si quis ex eo natus esset, se regno privaret. Qui cum Opem rogaret, d ut esset, quod illa peperisset; illa e lapidem involutum ostendit, eum Saturnus devoravit. Quod cum sensisset, cœpit Jovem quærere per terras.

cum dicunt. Sed antiquum MS. *diis pater* præfert, ut notat Isæus. Unde suspicio mihi incidit scripsisse Ennium *Ditis pater.* Quod quo est ἀρχαϊκώτερον, eo ei videtur convenientius. Petron. *Has inter sedes Ditis pater extulit ora.* Adde notas ad cap. 40.

b *Quod sciret, si quis ex eo natus esset, se interficeret*] An scribendum? *Quod sciret, ut, si quis ex eo natus esset, se interficeret.* Non videtur id abhorrere ab Hygini stylo. Astron. II. 10. *Alii plures dixerunt, ut gloriatu sit, se forma Nereidas præstare.* Cap. 42. *De quo plures scripserunt, ut patris inscienter curru vectus incenderit terras.* Supra cap. 63. *Huic fuit fatum, ut, quod peperisset, Acrisium tolleret.* Vide ibi Not. Si nihil mutandum putes, adducere possis illa cap. 166. *Optionem à Jove accepit, si quid ab iis petiisset, impetraret.* Sed & ea mihi ὕπουλα viderentur, & eadem medicina curanda, nisi ita quoque Lactantius loqueretur Argum. Lib. XI. fab. 3. *Optandi Deus ei veniam dedit, si quid vellet, à se peteret.*

c *Si quis ex eo natus esset*] Cl. Schefferus, *ex eâ.* Non necesse existimo, cum *ex eo* pro *ex se* posuisse potuerit. Cap. 80. *Deprecatus est, ut liceret ei.* ἀντὶ τῆ *sibi.* Scilicet Cœlum ac Tellurem cecinisse illum à filio suo deturbatum iri imperio. Apollod. vide Lib. I. & Hesiod. Θ. 464. Servius, nescio quo auctore, vaticinatam ei hoc Themidem scribit ad Æn. III. 104. Scholiastes ad Stat. IV. Theb. 785. Proteum. Adde quæ eadem de re Lactantius prodit Lib. I. cap. 14. sed longè ab his diversa.

d *Ut esset, quod illa peperisset*] Ego antehac explicavi, *ut ederet.* Memineram enim legisse cap. 55. *Jecur exesset* 149. *Cor exesset.* In Gloss. Philox. *Esse,* ἐσθίειν, εἶναι. Apud Macrobium. Sat. II. cap. ult. *Se bibere & esse ut viveret.* Unde *comesse* apud Phædrum I. 20. apud Varronem *comest* pro comedit. Adhoc arbitrabar illa, quæ scripsi ad Antonini cap. 4. de sexu nimirum, quod occultaretur, satis persuasum fuisse videri Saturnum. Atque ita quoque accepisse video hunc locum Nob. Heins. ad Ovid. III. Art. am. vers. 757. cum ex hoc loco laudaret *esset* pro *ederet.* Postea in mentem venit, latius, quam Schefferus volebat, illud *ut esset* posse accipi, pro *cujusmodi* nempe, vel *quale esset.* Ter. Andr. *Sic hic est Crito.* Phorm. *Sic est ingenium.* Quod Barthius *esse* heic interpretatur *vivere,* plane ἄτοπον est. Verum interim, quod *esse* vivere, & *non esse* significare interiisse observat. Innumera sunt apud utriusque linguæ scriptores exempla. Ovid. IX. Met. *Vellem nulla forem.* II. 579. *Qui nullus erat.* In Catal. Pith. Lib. III. *Oppia jam non est, erepta est Oppia Firmo.* Matth. Euang. II. 28. Οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσί. Aristot. Eth. I. cap. 2. Μὴ ποιεῖν εὐδαίμονας τοὺς μὴ ὄντας. Eurip. Hecub. 683. Ἀπωλόμην, οὐκέτ' εἰμὶ δή. Schol. Apollon. ad Lib. II. Argon. vers. 140. Ἀπεόντος ἄνακτος ἦγον τεθνηκότος, ὥσπερ ἐκ τοῦ προεόντος ζῶντος. Anton. Lib. cap. 2. Αὐτὸν ἔσεσθαι, *eum victurum esse.* Adducere hæc placuit, quoniam, quod Barthius producit, cum à fontibus dissideat, minus convenit. Forsan etiam non male hic reponi *ubi esset,* dixi ad Antoninum. Immo ita omnino legendum esse suadet Lactantius, qui identidem Hyginum exscribit ad Theb. Stat. IV. 785. Hem tibi hominis verba: *Itaque cum Opem rogasset, ubi esset, quod pepererat, illa lapidem ei involutum veste monstravit, quem Saturnus voravit.*

e *Lapidem involutum*] Lactantium si respicias, dicas hinc excidisse quædam. De lapide illo Apostol. Cent. X. 71. Βαίτυλος δέ ἐστιν ἐσπαργανωμένος λίθος, ὃν Κρόνος κατέπιεν ἀντὶ Διός. Pithœus in Excerptis Vett. Gloss. *Achis est lapis, per quem Saturnus Jovem devoravit.* Sed βαίτυλος etiam est Etymologicographo & Hesychio. quos vide in ea voce. Apud Hesiod. Schol. pag. 280. Ἀγαθοκλῆς ὁ Βαβυλώνιός φησι τὴν Ῥέαν ἐκ Πελοποννήσου δέξασθαι τὸν λίθον.

ras. Juno autem Jovem [f] in Cretensi insula detulit. [g] Adamantæa pueri nutrix eum in cunis in arbore suspendit, ut neque cœlo, neque terra, neque mari inveniretur. & ne pueri vagitus exaudiretur, impuberes convocavit, eisque clypeola ænea & hastas dedit, & jussit eos circum arborem euntes [h] crepare, qui Græce Curetes sunt appellati. aliis [i] Corybantes dicuntur; [k] hi autem Lares appellantur.

CXL. *Py-*

λίθον. Lactantius Firm. Lib. I. cap. 20. *Quid, qui colunt lapidem informem atque rudem, cui nomen est Terminus? Hic est, quem pro Jove Saturnus dicitur devorasse.* Aliter fabulatur Hesiodus Θεογ. vers. 98. in cujus Schol. leg. Περνονήσου.

f *In Cretensi insula*] Vide notas ad cap. 92.

g *Adamantæa*] Scribendum censeo *Adrastea.* quod & Cl. Scheffero venit in mentem. Apollod. Lib. I. Καὶ τοῦτον μὲν δίδωσι τρέφεσθαι Κούρησί τε καὶ ταῖς Μελισσέως παισὶ νύμφαις Ἀδραστείᾳ καὶ Ἴδῃ. αὗται μὲν οὖν τὸν παῖδα ἔτρεφον τῷ τῆς Ἀμαλθείας γάλακτι. De Amalthea Schol. Callim. ad Hymn. I. Οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ αἲξ τὸν Δία τρέψασα. leg. ἡ τὸν Δία &c. Si quis *Amalthea* heic legi malit, advocare poterit Lactant. Lib. I. cap. 22. *Didymus in libris* ἐξηγήσεως Πινδαρικῆς *ait Melissea quendam Cretensium regem primum Diis sacrificasse, ac ritus novos sacrorumque pompas introduxisse. Hujus duas fuisse filias Amaltheam & Melissam, quæ Jovem puerum caprino lacte & melle nutrierunt.* Statianus interpres loco modo laudato: *Amalthea nutrix, ne vagitus pueri audiretur, Corybantes posuit.* Confer German. Schol. Erichthonio, Anton. Lib. cap. 19. Schol. Hom. ad Iliad. O. 318. & quæ notavimus infra ad cap. 182. Hæc scripseram, cum ita ad me Nob. Heinsius in literis: Pro *Adamantæa* utique corrigendum *Amalthea*, ut ex Nasone liquet copiose hanc fabulam persecuto in Fastis Lib. IV. ubi Cybeles sacra enarrat, & Jovis natalem.

h *Crepare*] Vide Lucian. περὶ ὀρχήσεως Tom. I. pag. 914. edit. Bened.

i *Alii Corybantes dicuntur*] Scripserim, *aliis.* nisi mavis *dicunt* pro *dicuntur.* Serv. ad Æn. III. 104. *Sed nonnulli eosdem Curetes & Corybantes dicunt.* Etiam *dactyli Idæi* iidem, qui Corybantes & Curetes, secundum nonnullos. Consule Pausaniam in Eliacis, Schol. Arat. pag. 112. Apollonii ad Lib. I. Argon. 1129. Strabon. Lib. X. Diomedem Lib. III. & ante omnes Arnobium Lib. III. extremo. Sed quia non omnes eosdem faciunt, possit videri Hyginus velle alios esse Corybantes. Certe eorum tanquam diversorum facit mentionem Ovid. IV. Fast. 209. *Pars clypeos sudibus, galeas pars tundit inanes Hoc Curetes habent, hoc Corybantes opus.* Servius ad IV. Georg. 153. *Quem Ops Saturni uxor Curetibus, Corybantibus & Idæis Dactylis custodiendum dedit in monte Cretæ.* Seneca Hercule Oet. vers. 1877. *Nunc Curetes, nunc Corybantes Arma Idæa quassate manu.* Lucian. περὶ Ὀρχησ. pag. 913. Ἐν Φρυγίᾳ μὲν τοὺς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δὲ τοὺς Κούρητας ὀρχεῖσθαι κελεύουσι. Tzetzes in Lycophron. pag. 19. Οἱ μὲν Κούρητες Δαναΐδος νύμφης Κρήσσης καὶ Ἀπόλλωνος παῖδες, οἱ δὲ Κορύβαντες, Θαλείας καὶ Ἀπόλλωνος. Idem legas apud Apollod. Lib. I. Quamobrem miror, quid Servius ad Æn. III. vers. III. sibi velit, *Jasonis* eos faciens filios. quam genealogiam legisse alibi haud memini. Putabam *Apollinis* corrigendum. Sed monuit me Nob. Heins. etiam apud Diod. Lib. V. Jasionis & Cybeles constitui filium Corybantem. Scribe ergo apud Serv. *Jasionis.* Sed ut quamplures eos diversos faciant, non puto tamen eos heic sequi Hyginum. Veteres Glossæ Curetes & Corybantes etiam confundunt. *Indigetes,* ἡμίθεοι, Κούρητες. Cyrill. Lex. Κούρητες, οἱ περὶ τὸ παιᾶνα, *Indigetes, Corybantes.* Eos Cabiros aliter dictos fuisse docuit me Clemens Admon. ad Gentes pag. 12.

k *Hi autem lares appellantur*] Illud autem heic est ἐξηγηματικὸν, ut cap.

CXL. *Python.*

[a] PYTHON Terræ filius, [b] draco ingens. Hic ante Apollinem [c] ex oraculo in monte Parnasso responsa dare solitus erat. huic ex Latonæ partu interitus erat fato futurus. Eo tempore Jovis cum Latona Poli filia concubuit. hoc cum Juno rescìit, facit ut Latona ibi pareret, quo Sol non accederet. Python ubi sensit Latonam ex Jove gravidam esse, persequi cœpit, ut eam interficeret. At Lato-

101. Statianus interpres: *Ne vagitus pueri audiretur, Corybantes posuit. quia Curetes Latine lares familiares appellantur.* Diomedes de Curetibus initio Lib. III. *Hos quidam tres putant, qui lares esse creduntur, Damnameneus, Acmon, Celmon.* Ita quidem edidit in corpore Vett. Grammat. Putschius. Corrigit Nobil. Heins. ad Ovid. Metam. pag. 86. *Celmis.* Est mihi vetus editio, quam Soter dedit Coloniæ anno 1533. in qua legitur *Celmus.* quod annotandum duxi propter Ovidianum illud *Celme.* Firmat Nob. viri emendationem poëta ille Apolloniano Scholiastæ laudatus ad Lib. I. vers. 1129. Alius σκέλμυς est, qui & σκέλμος dicitur à Nonno p. 371. Vetus sane vitium sit oportet, quod Ovidio oblatum est, cum & Lactantius in Argum. *Casus relaturam Celmi* &c. Cicero libr. de universitate: *Quos Græci δαίμονας appellant, nostri opinor, lares.* Adde Tzetz. ad Hesiod. p. 41. ed. Heins. Barthius ex suo MS. *Latine lares appellantur,* Hygino restituit. Sed vidi qui Barthii MSS. parum fidei haberent. Ad summam, lares iidem, qui genii; & genii, qui indigetes. Vide notas ad Fulg. Lib. III. cap. 5.

Ad CAP. CXL.

a *Python terræ filius*] Vide Not. ad Geneal. Scholiastes in Hom. Catal. vers. 26. Πυθὼν πόλις Φωκίδος. τὸ πρότερον δὲ Παρνασία νάπη ἐκαλεῖτο, ὡς ἀπὸ παρακειμένου ὄρους, ἔπειτα Πυθών. ὕστερον δὲ Δελφοί. καὶ Πυθὼν μὲν ἐπεὶ κατεσάπη (leg. κατεσάπη) αὐτόθ' ὁ δράκων, ὁ τὸ μαντεῖον πρότερον φυλάσσων. Adde quæ idem habet ad Iliad. I. 405. Hypoth. Pyth. Pind. Scholiast. ad Od. I. Ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Νάπη, εἶτα Πετρήεσσα, εἶτα Κρίσσα, εἶτα Πυθώ. Plura suppeditabunt Etym. magni auctor in Πυθώ. Schol. Apollon. ad Lib. I. vers. 207. & Heinsius Aristarchi sui cap. I. ubi veriorem Etymologiam eruit.

b *Draco ingens*] Δελφύνην eum draconem appellat Apollon. Argon. II. 708. ut & Heliodorus apud Isacium. Apollodorus Lib. I. pag. 17. Δελφύνην δράκαιναν semiferam fuisse puellam autumat. Etym. auctor in Ἑκηβόλος Δελφῖνα vocat, ut & Tzetzes. Unde Δελφίνιος θεὸς Apollo Lycophroni p. 43. Schol. Callim. Hym. IV. 90. Τριποδήϊος ὁ δελφίνης. Existimo scribendum δελφύνης, & referendum ad ὄφιν, qui versu proximo sequitur. Non enim Δελφυνὴ tantum, sed & Δελφύνης dictum illud monstrum. Vide Eustath. in Dionys. p. 64.

c *Ex oraculo responsa dare*] Ælian. Ποικ. Ἱστ. Lib. III. cap. I. Ὅτι τὸν Πύθωνα τὸν δράκοντα κατετόξευσεν ἔτι φυλάττοντα τοὺς Δελφοὺς, τῆς Γῆς ἐχούσης τὸ μαντεῖον. Alii, ut Juvenalis Scholiast. ad Sat. I. vers. 82. Themidem ante Apollinem oracula tenuisse tradiderunt. Sed Themis eadem, quæ Tellus, ut didicimus ex Æschyli Scholiaste Prometh. vers. 209. & aliis. Pausan. tamen in Phocicis diversas facit, & primo Tellurem, deinde Themidem, tandem Phœbum responsa dedisse Delphis refert. Aliter paulo, Scholiastes Pindari Hypoth. Pyth. Εἶτα ἔρχεται ἐπὶ τὸ μαντεῖον ἐν ᾧ πρότη νὺξ ἐχρησμώδησεν, εἶτα Θέμις. Πύθων δὲ τότε κυριεύσαντος προφητικοῦ τρίποδος, ἐν ᾧ πρῶτος Διόνυσος ἐθεμίστευσε.

d *Veτeν*

Latonam Jovis juſſu [d] ventus Aquilo ſublatam ad Neptunum pertulit. ille eam tutatus eſt; ſed ne reſcinderet [e] Junonis factum, in inſulam eam Ortygiam detulit, quam inſulam fluctibus cooperuit. Quod cum Python eam non inveniſſet, Parnaſſum redit. At Neptunus inſulam Ortygiam [f] in ſuperiorem partem retulit, quæ poſtea inſula Delus eſt appellata. [g] Ibi Latona [h] oleam tenens, parit Apollinem & Dianam; quibus Vulcanus ſagittas [i] dedit donum. Poſt diem quartum quam eſſent nati, Apollo matris pœnas executus eſt. nam Parnaſſum venit, & Pytho-

d *Ventus aquilo*] Nepos cap. 2. Milt. *Vento boreâ.* Valde arriſiſſe patet huic ſcriptori id genus appoſitiones. Cap. 126. *Seque ad arborem malum adſtringi juſſit.* 136. *Eum arbori moro ſimilem eſſe.* 152. *In arbores populos converſæ ſunt.* 103. *In arborem laurum commutavit.* Dictys Lib. v. *Avis, aquila cum ſtridore magno immittit ſe.* Macrob. 1. Sat. 12. *Sacrificant ſub arbore caprifico.* Schol. Juvenal. Sat. xv. 3. *Ventum Africanum* dixit, quem abſolutè *Africum* dicunt alii. Adde his, quæ notavit ad rei venaticæ ſcriptores Ulitius pag. 375. Freinshem. ad Juſtinum Lib. xxxvi. 3.

e *Junonis factum*] Ovid. iii. Met. 336. *Neque enim licet irrita cuiquam Facta Dei feciſſe Deo.*

f *In ſuperiorem partem retulit*] Emergere è fluctibus fecit, unde Δῆλος appellata. Vide Serv. Æn. iii. 75. Ovid. vi. Met. 333.

g *Ibi*] In inſula Delo, unde Delius; & quidem in monte Cyntho, unde Cynthius. Schol. Hor. ad Lib. 1. od. 21.

h *Oleam tenens*] Cur hoc fecerit, dicat Schol. Apollon. ad Lib. 1131. Ἔθος ἐστὶ ταῖς κυούσαις τῶν παρακειμένων λαμβάνεσθαι, καὶ ἀποκουφίζειν ἑαυτὰς τῶν ἀλγηδόνων. Varro apud Vibium Sequeſtrum: *Quos magno Anchiale partus adducta dolore, Et geminis capiens tellurem Oaxidá palmis.* Diomedes Lib. iii. *Ajunt in Idam montem inſulæ Cretæ fugiendo delatam, manus ſuas impoſuiſſe memorato monti, & ſic infantem ipſum ediſſe, & ex manuum impreſſione emerſiſſe Curetas, ſive Corybantes, quos à montis nomine & à qualitate facti Idæos Dactylos appellarunt.* Catullus in Dian. carm. 35. *Magna progenies Jovis, Quam mater prope Deliam Depoſivit olivam.* Hoc eſt, μεγάλων ἀπεθήκατο κόλπων, ut loquitur Callimachus. A Theognide in Gnomis palmam tenuiſſe dicitur. Neuter falſum dicit. Palmam enim & olivam tenuit. Hom. Schol. ad Iliad. A. 9. Ἐκεῖσε δὲ ἐλθοῦσα δρεψαμένη (leg. δραξαμένη) δύω φυτῶν ἐλαίας καὶ φοίνικος διδύμους ἀπεκύησε. Tzetzes in Lycophron. p. 71. Δάφνης καὶ φοίνικος ἁψαμένη. Ovid. vi. Met. 235. *Illic incumbens cum Palladis arbore palmæ, Edidit invitâ geminos Latona novercâ.* Fuerunt etiam, qui duas amplexam illam laurus dicerent. Servius ad Æn. iii. 92. *Aut quia traditur Latonam duas laurus amplexam Dianam & Apollinem enixam.* Sed cum Ovidio & Homeri Schol. facit Ælianus Var. Hiſt. Lib. v. cap. 4. In verſibus Varronis ex Vibio adductis ſcribendum *Oeaxida*, ut ſyllaba prima producatur. Sumſit eos Varro ex Apollon. 1. vers. 1130. ubi legitur, Δραξαμένη γαίης Οἰαξίδος ἐβλάστησε. Vide Schol.

i *Dedit donum*] Diſtinctionem pravam eſſe cenſet Cl. Schefferus, & poſt hæc verba inciſum, poſt τὸ *nati* ponit τελείαν ὑποστιγμήν. Non accedo. Sententia, quam ponit vulgata diſtinctio, non eſt inepta. Nam ſi Diana, ut fabulantur, potuit matri præſtare officium obſtetricis; ſimul eſſet nata, potuit Apollo die à partu quarto interficere Pythonem. Vide Schol. Hor. ad Lib. iii. od. 22. Lactantium ad Stat. Achill. Lib. ii. vers. 9. Macrob. 1. Sat. 17. *Apollinem in primâ infantiâ belluam confeciſſe.* Lucian. Dial. Marin. Tom. 1. pag. 205. ed. Bened. Τὸν δρά-

thonem sagittis interfecit; [k] inde Pythius est dictus: ossaque ejus in [l] cortinam conjecit, & in templo suo posuit, ludosque funebres ei fecit, qui ludi Pythia dicuntur.

CXLI. *Sirenes.*

SIRENES Acheloi fluminis & Melpomenes Musæ filiæ, Proserpinæ raptu aberrantes, ad Apollinis terram venerunt, ibique Cereris voluntate, quod Proserpinæ auxilium non tulerant, volaticæ sunt factæ. His responsum erat, tam diu eas victuras, quam diu cantantes eas audiens nemo esset prætervectus: quibus [a] fatalis fuit Ulysses. Astutia enim sua cum præternavigasset scopulos, in quibus morabantur, præcipitarunt se in mare: à quibus locus [b] Sirenides cognominatur, qui est inter Siciliam & Italiam.

CXLII. *Pandora.*

PROMETHEUS Iapeti filius, primus [a] homines [b] ex

κοντα δὲ, ὅς νῦν ἐξοιστρεῖ αὐτὴν ἐκφοβῶν, τὰ νεογνὰ, ἐπειδὰν τεχθῇ, αὐτίκα μέτεισι καὶ τιμωρήσει. Nec mirum hoc magis, quam quod de Mercurio narrant, eum tertio die à nativitate in cunis fabricasse lyram. Vide Schol. Arat. p. 35. ed. Lond.

k *Inde*] Malim *unde*. Lactant. Argum. Lib. I. Met. fab. 8. *Unde etiam Apollo Pythius est appellatus, ludique Pythii.* Ovidius: *Instituit sacros celebri certamine ludos, Pythia perdomitæ serpentis nomine dictos.*

l *Cortinam*] Hinc *Cortinipotens* Apollo dictus Lucillio. Quid autem Cortina, & unde dicta sit, anquirit Servius ad illa Virgil. Æn. III. 92. *Mugire ex adytis cortina reclusis.* Adde quæ notavi ad cap. 32.

Ad CAP. CXLI.

a *Fatalis*] Fatifer & exitialis. Flor. III. 15. *Fatale Capitolium Gracchis.* IV. 7. *Fatalis arena Pompejo.* Seneca Agam. 677. *Danaumque fatale munus* &c. Quo sensu *mortale* usurpat Cyprianus Tract. de Bon. Patient. & Gregorius Dial. Lib. I.

b *Sirenides*] Ex hoc loco corrigit Ausonium Vossius ad Melam pag. 169. & pro *Siredones* in eo restituit *Sirenides*. Sed omnia ista verba: *His responsum erat* &c. usque ad fabulæ finem sub Servii nomine laudat. Lactantius Argum. Lib. V. Met. fab. 9. Plin. Lib. III. Aristoteles libro θαυμασ. ἀκουσμ. & Isacius in Lycophr. pag. 116. *Sirenusas* appellant. Cl. Scheffero legendum videtur *Sirenitis* ex Strab. Lib. VI. Sed *Sirenitis* ibi regionis, non insularum est nomen. Νῆσοι autem *Sirenusæ* sunt Aristoteli, Tzetzæ Τρεῖς ἄκραι τῆς Ἰταλίας. Σειρῆνες Eustath. ad Dionys. p. 49.

Ad CAP. CXLII.

a *Homines*] Mallet Cl. Schefferus *hominem*, ut *hominem* opponat mulieri. Sed illa oppositio nihilominus constabit, si *homines* retineas. Hominem mulieri cum alii opponunt non raro, tum & jurisconsulti. Paulus Recept. Sent. Lib.

[b] ex luto finxit. Postea Vulcanus Jovis jussu ex luto mulieris effigiem fecit: [c] cui Minerva animam dedit, cæterique dii alius aliud donum dederunt; ob idque Pandoram nominarunt. Ea data in conjugium [d] Epimetheo fratri: inde nata est Pyrrha, quæ mortalis dicitur prima esse creata.

CXLIII. *Phoroneus.*

INACHUS Oceani filius [a] ex Archia sorore sua procreavit Phoroneum, qui [b] primus mortalium dicitur regnasse. Homines ante secula multa sine oppidis legibusque vitam exegerunt una lingua loquentes, sub Jovis imperio. Sed postquam Mercurius sermones hominum [c] in-

Lib. v. Tit. 24. *Quod si eo homo vel mulier perierit, supremo supplicio afficiuntur.* Et sacri scriptores, Deuteron. XXII. vers. 22. Ἐὰν ἑυρεθῇ ἄνθρωπος κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς &c. Matth. cap. XIX. vers. 10. Εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικός. Adde Pfoch. Diatrib. tmem. 619. Drus. ad Sulpic. Sever. Lib. I. Meurs. Crit. Part. II. 6. Barth. Advers. Lib. XLII. 10. Dausq. ad Basil. Orat. pag. 151.

b *Ex luto*] Quod eleganter quidam non aqua, sed lacrymis macerasse eum dixit. Vide Stobæum Sermon. I. p. 21.

c *Cui Minerva animam dedit*] Lucianus de Prometh. pag. 16. Tom. I. edit. Bened. Ἀρχιτέκτων αὐτὸς ἦν, συνειργάζετο δέ τοι ἡ Ἀθηνᾶ ἐμπνέουσα τὸν πηλὸν, καὶ ἔμψυχα ποιοῦσα τὰ πλάσματα. Lactant. Argum. Lib. I. Met. Ovid. fab. 2. *Hominem ex humo imbri mollita finxit, cui Minerva spiritum immisit.* Aliter Fulgentius Lib. II. cap. 9.

d *Epimetheo fratri*] Frater is erat Promethei, ut cum aliis tradidit ipse etiam noster in Genealogiâ. Sed heic seriem orationis postulare observat Cl. Schefferus, ut ipsius Pandoræ intelligamus fratrem: quod tamen cum omnibus mythologis pugnat. Ovid. Met. Lib. I. fab 7. Pyrrha est Epimethei filia, soror patruelis Deucalionis. Eustath. in Iliad. pag. 18. Pandora Deucalionis & Pyrrhæ filia. Melius cum Hygino convenit Scholiorum brevium auctori ad Hom. Iliad. A. vers. 10. & Proclo ad Hesiod. pag. 30. ed. Heins. cujus tamen verba miror pag. 46. Πανδώρας καὶ Ἐπιμηθέως γίνεται Δευκαλίων καὶ Πύῤῥα. Atqui Deucalion erat Promethei filius ex Asiâ.

Ad CAP. CXLIII.

a *Ex Archiâ*] *Melissam* eam appellat Apollodorus initio Lib. II. Schol. Euripid. ad Orest. vers. 933. *Meliam.* ut & Æschyli ad Prometh. vers. 921. & Homeri Iliad. A. 30. Quod rectius videtur. Certe inter Oceaninas etiam noster supra recensuit Meliam. In alia omnia abit Hieron. Chron. Euseb. *Phoroneus, Inachi filius & Niobes, leges primum judiciaque conscripsit. Quidam hujus filiam arbitrantur.*

b *Primus dicitur regnasse*] Lact. ad IV. Theb. Stat. vers. 589. *Hic est, qui primus Junoni sacrificasse dicitur, ut Dardanus Jovi. Phoroneus autem Inachi filius, qui primus mortalibus regnavit, cujus filiam Nioben, quia alia Tantali est, Jupiter primo mortalem dicitur compressisse.* Lege *è mortalibus* & *primam* pro *primo* ex Hygin. cap. 145. Idem Schol. ad Lib. I. vers. 541. *Iasus & Phoroneus antiqui reges Argivorum fuere, qui primi Junoni sacrificaverunt,*

[c] interpretatus est, unde [d] Hermeneutes dicitur esse interpres (Mercurius enim græce Hermes vocatur) [e] idem nationes distribuit; tum discordia inter mortales esse cœpit: quod Jovi placitum non est. Itaque exordium regnandi tradidit Phoroneo, ob id beneficium, quod [f] Junonis sacra primus fecit.

CXLIV. *Prometheus.*

HOMINES antea ab immortalibus ignem petebant, neque in perpetuum servare sciebant: [a] quod postea Prometheus in [b] ferula detulit in terras, hominibusque monstravit, quomodo cinere obrutum servarent. [c] Ob hanc rem Mercurius Jovis jussu deligavit eum in monte Caucaso ad saxum clavis ferreis, & aquilam apposuit, quæ cor ejus exesset. quantum die ederat, tantum nocte [d] crescebat. hanc

c *Interpretatus est*] H. e. interprete Scheffero, cœpit aliis linguis instituere sermones, & sic auctor exstitit variarum linguarum. Schol. Horat. ad Lib. III. od. 10. *Notum est Mercurium haberi inventorem sermonis, palæstræ, lyræ & furtorum. Verborum excogitator & nominum* audit apud Arnobium Lib. III. Sed veriora sunt, quæ de eo refert Diodorus Lib. v. pag. 342. Quem consule.

d *Unde Hermeneutes dicitur esse interpres (Mercurius enim Græce Hermes vocatur)*] Facile credo Cl. Scheffero hæc omnia includenda esse parenthesi; nec refragor reponenti *& interpres.* quanquam non valde id necessarium. Videtur enim velle interpretis vocabulum apud Græcos à Mercurio ducere originem, Scholiastes Horatianus: *Qui pacem ambiunt, oratione utuntur, cujus ipse Deus est: hinc caduceatores dicti, qui pacem petunt; quemadmodum feciales, qui bella denuntiant. Græce autem* Ἑρμῆς *dicitur* ἀπὸ τῆς Ἑρμηνείας. Adde August. C. D. Lib. VII. 14. Fulgent. Lib. I. Myth. cap. 22. Euseb. Præp. Euang. p. 29. edit. Rob. Stephani.

e *Idem nationes*] Arbitratur *item* scribendum Cl. Schefferus. Videor idem vitium detexisse cap. 57. Heic tamen ista correctione nihil opus videtur. Ovid. VIII. Met. 134. *An inania venti Verba ferunt; idemque tuas, ingrate, carinas?*

f *Junonis sacra primus fecit*] Correxeram *Junoni sacra*, quod librarium τὸ *s* geminasse existimarem. Quid tamen dubitare me aliquantulum faciat dixi ad cap. 40. ubi similiter scripsit, *Sacra Deæ Veneris per aliquot annos non fecerat.* Sed quo magis examino, eo magis id mihi videtur nimium insolens. Lactant. ad Stat. Theb. Lib. I. vers. 252. *Phoroneus rex Argivorum, qui primus dicitur Junoni templa dicasse, & sacrificiorum instituisse solennia.* Clemens Parænes. pag. 28. *Seu Phoroneus ille fuerit, seu Merops, seu aliquis alius, qui iis posuerunt templa & altaria, etiam sacrificia eis primi obtulisse dicti sunt.* Adde Arnob. Lib. VI. pag. 191. edit. Leid.

Ad CAP. CXLIV.

a *Quod postea*] H. e. ob quod. Cap. 136. *Quod Polyidus æstimans* &c. Vide notas ad cap. 16.

b *Ferula*] Vide Serv. ad Eclog. VI. vers. 42. Ferula est νάρθηξ, de quo Proclus ad Hesiod. Ἔργ. A. pag. 24. edit. Heins. Ἔστι πυρὸς ὄντως φυλακτικὸς ὁ νάρθηξ, ἠπίαν ἔχων μαλακότητα καὶ τρέφειν τὸ πῦρ καὶ μὴ ἀποσβεννῦναι δυναμένην.

c *Ob hanc rem*] Aliam præterea causam affert Schol. Æschyli Prometh. 1021. & noster Astron. II. 15.

d *Crescebat*] Cl. Scheff. *recrescebat.* Sa-

hanc aquilam poſt [e] triginta annos Hercules interfecit, eumque liberavit.

CXLV. *Niobe ſive Io.*

[a] Ex Phoroneo & Cinna nati Apis & Nioba: hanc Jupiter [b] mortalem primam compreſſit: [c] ex ea natus eſt Argus, qui ſuo nomine Argos oppidum cognominavit. Ex Argo & Euadne [d] Crinus, [e] Piranthus, & [f] Baſus nati

Sane in re ſimili ita loquitur cap. 55. *Qui jecur ejus exeſſet, quod cum lunâ recreſcit.* Aſtron. II. 15. *Quæ aſſiduè noctu renaſcentia jecora exeſſet.* Audacius Paulinus *recretas vires* dixit pro *renatis.* Gloſſ. Steph. *Recrementum*, σπνίασμα, ἀπότριμμα. leg. *retrimentum.*

e *Triginta annos*] Ex Æſchyli ſententia reponendum eſſet XXXIV. Vide Aſtron. II, 15. Alii dicunt ab ipſo Jove reſolutum, *quod eum monuiſſet à Thetide abſtinere, quod de ejus ſemine naſceretur, qui eum regno pelleret, ſicut ipſe Saturnum patrem, cui poſt ſacramentum, quod eum nunquam ſe ſoluturum juraverat, annulum de ipſis vinculis clauſo de monte Caucaſo lapide dedit, ad pœnæ præteritæ indicium*, ut ait Servius loco modo laudato. Pro *clauſo* mallem *clauſum*. Hyg. Aſtron. *Annulos lapide & ferro concluſos.* Vel *incluſo*. Iſidor. Orig. XIX. 32. *Prometheus fertur circulum ferreum incluſo lapide digito circumdediſſe.* Plin. Proœm. Lib. 36. *Fragmentum ſaxi incluſum ferro ac digito, circumdatum, hoc fuiſſe annulum, & hoc gemmam.*

Ad CAP. CXLV.

a *Ex Phoroneo & Cinna*] *Laodice* eſt Apollod. Lib. II. *Telodice* Tzetzæ in Lycophron. pag. 38. Schol. Euripid. ad Oreſt. vers. 933. qui tamen multipliciter in Scholiis ad eum locum corruptus videtur, hunc in modum γενεαλογεῖ. Ἰνάχου δὲ καὶ Μελίας Φορωνεὺς καὶ Πηγεὺς ἐγένετο. Φορωνέως δὲ καὶ Πειθοῦς ἐγένετο Αἰγιαλεὺς Ἄπια. ἀπὸ δὲ Εὐρώπης Νιόβη. Pro Ἄπια videtur ſcribendum, καὶ Ἄπις. Niſi mavis ἄπαις ex Tzetze. Sed non males. Eſt enim Apis Phoronei filius etiam Schol. Hom. A. 30. Unde Ἀπία Peloponneſus Euſtath. in Dionyſ. p. 59. Deinde *Ægialeus* Apollodoro & Tzetzæ non filius, ſed frater eſt Phoronei. Nec Πηγεὺς caret ſuſpicione. *Phegous* eſt Auguſtino C. D. Lib. 18. cap. 3. Puto utrobique ſcribendum *Phegeus.*

b *Mortalem primam compreſſit*] Euſeb. Præpar. Lib. II. pag. 35. ed. Steph. Ζεὺς γὰρ πρώτῃ μὲν ἐμίγη γυναικὶ θνητῇ Νιόβῃ τῇ Φορωνέως. ἐσχάτῃ δὲ Ἀλκμήνῃ τῇ τοῦ Ἡρακλέους μητρί. Schol. Stat. Theb. IV. 589. *Phoroneus. Hic eſt qui primus Junoni ſacrificaſſe dicitur, ut Dardanus Jovi. Phoroneus autem Inachi filius, qui primus mortalibus* (leg. *è mortalibus*) *regnavit, cujus filiam Nioben, quia alia Tantali eſt, Jupiter primo mortalem dicitur compreſſiſſe.* Hieronym. Chron. Euſeb. *Niobæ primæ omnium mulierum mixtus eſt Jupiter, ut Græci perhibent, de quâ naſcitur Apis, quem Serapin cognominant.*

c *Ex ea*] Et Apide, ut vult Schol. Hom. ad Iliad. A. 115.

d *Crinus*] Κρίασος eſt Apollodoro & Euripidis Scholiaſtæ cum loco modo adducto, tum ad Phœn. vers. 1124. quanquam ibi de matre variat. Ἄργος inquit, ὁ Διὸς γαμεῖ Πειθὼ τὴν Ὠκεανοῦ θυγατέρα. τοῦ δὲ γίνεται Κρίασος &c. *Criaſus* ergo pro *Crino* reſtituendus Hygino; quod & Cl. Scheffero viſum. Nec aliter eum appellat Auguſtin. C. D. Lib. XVIII. cap. 8.

e *Pirantus*] Πείρανθος eſt Apollodoro. *Piranthus* ergo ſcribe potius. Euripid. Scholiaſt. cum Pauſaniâ Πείρασον appellat.

f *Baſus*] *Iaſus* exiſtimo ſcribendum. Ἔκβασον vocat Euripid. Scholiaſt. à quo hiſce tribus duo alii adjunguntur, *Epidaurus* nempe & *Tiryns*. Notavit Ægius ad Apollod. in antiquis codicibus inveniri Ἔκασος, pro Ἴασος, ut videatur & ille Ἔκβασον hunc nominaſſe.

ti. [g] ex Pirantho Callirhoe, Argus, [h] Aristorides, [i] Triopas. [k] hic * [l] ex hoc Eurisabe Anthus, Pelasgus, Agenor. ex Triope & Oreaside Xanthus & Inachus, [m] ex Pelasgo Laris, [n] ex Inacho & Argia Io. Hanc Jupiter dilectam compressit & in vaccæ figuram convertit, ne Juno eam cognosceret. Id Juno cum rescivit, Argum, cui undique oculi refulgebant, custodem ei misit. hunc Mercurius

g *Ex Pirantho Callirhoe*] Cl. Schefferus cum Scaligero rescribendum suspicatur, *ex Pirantho & Callirhoe.*

h *Aristorides*] Videtur hoc vocabulum olere glossam ejus, qui meminisset Argum, apud Ovid. I. Met. 624. Aristoridem dici, ut Ἀρέστορος υἱὸν ab Asclepiade apud Apollodorum, qui hunc Agenoris facit filium. Ab Asclepiade Stat. Eurip. Scholiastes ad Phœn. 1124.

i *Triopas*] Τριόπας Euripidis interpreti est Phorbantis & Eubœæ filius, cui calculum dat Pausanias.

k *Hic* *] Illud *hic* delendum puto, ut ex seq. *hoc* natum.

l *Ex hoc Eurisabe*] Bene & interponit legitque, *ex hoc & Eurisabe* Schefferus. Sed quem per illum *hunc* intelligemus? *Iasum*, ut putat Schefferus, suadente id Apollodoro p. 59. quod Iasum Agenoris patrem faciat. Sed Pausaniam, & Homeri ac Euripidis Scholiastas si respicias, *Triopam* dicas intelligendum. Pausanias Corinthiacis: *Argo Pirasus est natus & Phorbas: Phorbanti Triopas: Triopæ Iasus & Agenor.* Homeri interpres ad Iliad. Γ. 75. Ἴασος καὶ Πελασγὸς Τριόπα παῖδες. quibus tertium Agenorem adjungit. Euripideus ad Orestem: Τριόπα δὲ ἐκ Σωΐδος ἐγένοντο δίδυμοι μὲν Πελασγὸς καὶ Ἴασος, νεώτερος δὲ Ἀγήνωρ καὶ Ξάνθος. Censebam à primo ex his verbis corrigendum Hyginum, & reponendum, *ex hoc & Soide.* Sed turbare videtur, quod mox subnectit, *ex Triope & Oreaside.* Ubi pro *Triope* scripserim fidenter *Triopâ*, cujus mentionem etiam Astron. II. 14. facit. Dicamus duas habuisse uxores Triopam, ex priore natos Anthum, Pelasgum, & Agenorem; ex posteriore Xanthum & Inachum. Sed *Anthus* mihi suspectus. Hieron. Chron. Euseb. *Xanthus Triopa Lesbum condidit.* Leg. *Triopæ.* Vide Diodor. Lib. v. p. 347.

m *Ex Pelasgo Laris*] Hic *Laris* nusquam mihi inventus. An scribendum *Lycaon?* Infra cap. 176. *Ad Lycaonem Pelasgi filium.* 225. *Lycaon Pelasgi filius.* Firmant conjecturam meam illa Hesiodi ab Eustathio & Strabone laudata, Υἱεῖς ἐξεγένοντο Λυκάονος ἀντιθέοιο, Ὅν ποτε τίκτε Πελασγός. Et Tzetzes in Lycophron. pag. 83. ed. Steph. Πέλαγος (leg. Πελασγὸς) δὲ παῖς τοῦ Διὸς καὶ Νιόβης, οὗ καὶ Λυκάων παῖς δὲ ἐκ Μελιβοίης εἶτεν (leg. ἦγεν) Κυλλήνης. Adde Scholiast. German. Arctophylacis fabulâ.

n *Ex Inacho & Argia Io*] Schol. Euripidis: Ἴασου δὲ καὶ Ἀθηναΐδος Ἰὼ ἐγένετο. Cui, quod ad patrem attinet, accedit Pausanias. Cum Hygino tamen Castor apud Apollodorum & complures tragici faciunt. Quam non inter se in cæcis hisce historiis tradendis consentiant veteres; videre potes ex subjecta tabella.

Stemma IUS.

Secundum Pausaniam.	Secundum Hyginum.	Secundum Apollod.
Inachus.	Inachus.	Inachus.
Phoroneus.	Phoroneus.	Phoroneus.
Niobe.	Niobe.	Niobe.
Argus.	Argus.	Argus.
Phorbas.	Piranthus.	Iasus.
Triopas.	Triopas.	Agenor.
Iasus.	Inachus.	Argus Panoptes.
IO.	IO.	Iasus.
		IO.

o *Fer-*

rius Jovis jussu interfecit. At Juno [o] formidinem ei misit, [p] cujus timore exagitata, coegit eam ut se in mare præcipitaret: quod mare Ionium est appellatum. Inde in Scythiam transnavit, unde [q] Bosphorus fines sunt dictæ. inde in Ægyptum, ubi parit [r] Epaphum. Jovis cum sciret suapte propter opera tot eam ærumnas tulisse, formam suam ei propriam restituit, deamque Ægyptiorum [s] esse fecit, quæ Isis nuncupatur.

CXLVI. *Pro-*

o *Formidinem ei misit*] Pro, *immisit.* Vide notas ad cap. 30. Ovid. I. Metam. 725. *Horriferamque oculis animoque objectat Erinnyn Pellicis Argolicæ.* Apollodorus in hac fabula: Τῇ βοῒ οἶστρον ἐμβάλλει. Schol. Horat. ad Artem: *Oestro agitata & in vaccam mutata in Ægyptum pervenit.* Atque ita Virgilius quoque III. Georg. 152. *Hoc quondam monstro horribiles exercuit iras Inachiæ Juno pestem meditata juvencæ.* Servius: *Nota est fabula Io Inachi filiam à Jove Junonis adventu conversam esse in vaccam, cui Juno immisit æstrum: quo toto orbe fatigata, tandem aliquando venit ad Ægyptum, & illic in Isin conversa est. Transit autem per mare angustum, quod bosphorum appellatum est, nunc autem Hellespontum dicitur.* Oestrum μύωπα βοῶν ἐλατῆρα appellat Coluthus. *Quem Romani asylum dicunt, Græci æstrum.* Lactant. ad Stat. Theb. Lib. I. vers. 32. Sed μύωπα ab œstro distinguit Scholiastes Theocriti ad Eid. VI. 28. frustra ut puto. Vide Schol. Hom. ad Odyss. X. vers. 300. Sed ille secum dissentit, & ad vers. 299. omnino diversos esse vult οἶστρον & μύωπα. Gloss. Stephani. *Asilus, furor,* οἰστρομανία. *Furiosus,* οἰστροπλήξ. Sophocles: Τῆς οἰστροπλῆγος Ἰνάχου κόρης. Schol. Τῆς οἴστρῳ ἢ μανίᾳ πληγείσης. Confer Tzetzen ad Lycophron. p. 72. Oestrum quoque furiam interpretatur Philargyrius. Nimirum formidinem incutere furiarum est. Formidinem autem idolum fecerunt pagani. In Genealogiâ habes superius, *Ex Marte & Venere Harmonia & Formido.* Schol. Æschyli ad Prometh. vers. 563. φάσμα interfecti Argi, quem canem facit fuisse, ei objectum scribit.

p *Cujus timore exagitatam coëgit eam*] Barth. ad Stat. Tom. III. pag. 46. legit, *Exagitatam coëgit ut se.* Cl. Schefferus nihil mutat, sed illis hæc accenset, quæ, ut ait, non tam vitiosa, quam plebeio sermonis generi propria sunt. Ego unica literula addita scribendum putem *exagitatam coëgit eam ut se* &c. Amat noster istas trajectiones vocum.

q *Bosphorus fines sunt dicta*] Cl. Schefferus, *Bosphori fines sunt dicti.* Nob. Heinsius conjectat, *unde Bosphorus ejus fines sunt dictæ,* ut velit Scythiam Bosporo terminari. Ita sane Tanais *Asiam & Europam finis interfluere* dicitur apud Curt. Lib. VII. cap. 7. Vide tamen an placere & hoc possit, quod postea mihi in mentem venit, *unde Bosporus Mæotis fauces sunt dicta.* Nam Bosporum heic Cimmerium sive Mæoticum intelligere debemus, de quo Eustath. ad Dionys. p. 24. *Mæotis* autem pro *Mæotidis* potuisse scribere Hyginum, disces ex iis, quæ dixi ad cap. 10. Schol. Horat. ad od. 13. Lib. II. *Bosporus Ponti sunt fauces, ubi propter angustias assidua naufragia fiunt.* Capella Lib. VI. p. 221. *Dehinc Ponti ora, fauces Bosphori.* Uterque Bosporus fauces audiunt, ille Mæotidis, hic Ponti. Στόμα Πόντου Æschylo Pers. vers. 880. Adde Moschopul. περὶ σχεδῶν pag. 84. Quod ait mare Ionium appellatum, de eo vide Tzetzen ad Lycophron. p. 504. De Bospori vocabulo multis disputat Schol. Apollon. ad Lib. II. 168. Possis etiam: *Unde Bospori fauces* &c. στόμα βοσπόρου apud Dionys.

r *Epaphum*] Ex Telegono. Euseb. Chron. Ovid. I. Met. 748. *Hinc Epaphus magni genitus de semine tandem Creditur esse Jovis.* Idem hic est, qui Osiris, Apis, & Serapis sive Sarapis. Vid. Herod. Thaliâ, & Lactant. Lib. I. cap. 21.

s *Esse fecit*] Sedigitus apud Gellium Lib. XV. 24. *Nono loco esse facile facio*

CXLVI. *Proserpina.*

PLUTON petit ab Jove Proserpinam filiam ejus & [a] Cereris in conjugium daret. Jovis negavit Cererem passuram, ut filia sua in Tartaro tenebricoso sit: sed jubet eum rapere eam, [b] flores legentem [c] in monte Ætna, qui est in Sicilia. in quo Proserpina dum flores cum Venere & Diana & Minerva legit, Pluton quadrigis venit, & eam rapuit. Quod postea Ceres ab Jove impetravit, ut dimidia parte anni apud se, dimidia apud Plutonem esset.

CXLVII. *Triptolemus.*

[a] CUM Ceres Proserpinam filiam suam quæreret, devenit ad [b] Eleusinum regem, cujus uxor [c] Co-

Luscium. Ovid. VI. Met. 75. *Stare Deum pelagi longoque ferire tridente Aspera saxa facit.*

Ad CAP. CXLVI.

a *Cereris in conjugium daret*] Post τὸ *Cereris* excidisse *sibi* arbitror.

b *Flores legentem*] Legisse narcissos ajunt, cum raperetur. Vide Scholiast. Sophocl. ad Oedip. Colon. vers. 674.

c *In monte Ætnâ*] An in Ætna legebat flores, cum in raptoris manus incideret, Proserpina? & hoc est, quod ad Nem. A. tradit Pindari Scholiastes? Περσεφόνη περὶ τοὺς τῆς Αἴτνης διατρίβουσα λειμῶνας, ἡρπάσθη παρὰ τοῦ Πλούτωνος. Sed ibi urbem Ætnam intelligere videri possit, de quâ Barth. ad Stat. Tom. II. pag. 934. An potius scribendum *in nemore Ennæ*? Arnobius Lib. V. *Consimiliter in alterâ fabula Hennæ nemus & flores quid sunt?* Confer Jul. Firm. in de E. P. R. Ovid. IV. Fast. 421. Diodorum Lib. V. Cic. IV. Verr. Sed mutare quicquam nos vetat luculentus locus Aristotelis libro περὶ θαυμ. ἀκουσμ. cap. 116. p. 101. edit. Sylburg. quem videre operæ erit pretium. Lactant. ad Stat. V. Theb. vers. 357. *Ut Proserpinam circa cacumen Ætnæ flores legentem raperet.* In Argum. Lib. V. Met. Ovid. fab. 6. *Uti Proserpinam circa Ætnam flores legentem cum Minerva atque Diana raperet.* Ad locum ergo, quo rapta est, respexit Seneca Herc. Fur. vers. 660. cum de Proserpina diceret? *Quam tota irrita Quæsivit Ætnâ mater.* Columella Lib. X. *Æquoris Ætnæi vernantia lilia carpsit, Raptaque Lethæi conjux modo facta tyranni.*

Ad CAP. CXLVII.

a *Cum Ceres*] Hanc fabulam tantum non iisdem verbis narrat Servius ad Georg. I. vers. 19. ut utrumvis ex altero descripsisse eam palam sit. Lactantius; qui & ipse ad II. Stat. Theb. 382. αὐτολεξεὶ Hyginum expressit, quin furti reus sit, non est dubitandum.

b *Eleusinum regem*] Vulgo tradunt Triptolemi patrem Celeum regem Eleusiniorum, & ad eum divertisse Cererem. Πανύασις δὲ Τριπτόλεμον Ἐλευσῖνος λέγει. Φησὶ γὰρ Δήμητραν πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν, ut testatur Apollodorus Lib. I. Pausanias Atticis: Ἐλευσῖνα δὲ ἥρωα, ἀφ᾽ οὗ τὴν πόλιν ὀνομάζουσι. An ergo scribendum *Eleusinem?* Non puto. *Eleusinum* nominant quoque Servius, Lactantius, & noster rursus cap. 275. Ὠνομάσθη δὲ, ait Harpocration, ἡ πόλις Ἐλευσὶς ἀπὸ Ἐλευσῖνος τοῦ Ἑρμοῦ. quæ totidem verbis exhibet Etym. magni auctor in voce ΕΛΕΥΣΙΣ. Sive illud Ἐλευσῖνος refe-

[c] Cothonea puerum Triptolemum pepererat, [d] seque nutricem lactantem simulavit. Hanc regina libens nutricem filio suo recepit. Ceres cum vellet alumnum suum immortalem reddere, [e] interdiu lacte divino alebat, noctu [f] clam

feras ad rectum in ης, sive in ος, parum referre existimo. Novimus veteres dixisse Γόβαϑος & Γοβάτης, *Acestes* & *Acestus*, *Zetes* & *Zetus*, & id genus alia valde ἀδιαφόρως. Lactant. ad XII. Theb. 628. *Ceres à Dite filiam raptam dum quærit, hospitio regis Eleusi fertur fuisse suscepta.* Leg. *Eleusini.* Non tamen valde ei repugnem, qui terminatione latina usum Hyginum statuere velit, ut *Titani* pro *Titanes* cap. 150. & 167. Sane adjective *Eleusina lampas*, *Eleusina Ceres* habemus apud Arnobium & Capellam. In loco illo Apollodori modo laudato τὸ Δήμητραν à mala videtur esse manu. Non ignoro quidem Tzetzen dixisse ad Hesiodum pag. 18. edit. Heins. Ἔφασαν Δήμητραν εἰς Ἀϑήνας ἐλϑεῖν. Moschopulum ad eundem pag. 5. Δήμητραν τὸν σῖτον καὶ τοὺς καρποὺς. Schol. Theocrit. ad Eid. XVII. Τὴν Δήμητραν λέγει καὶ τὴν Περσεφόνην. Sed cultiori utitur dictione Apollodorus, quam ut barbarè cum posterioris ævi Scholiastis loqui potuisse censendus sit. Certe in Etym. magni auctore, qui & ipse Δήμητραν & Δήμητρα in recto frequentat, atro id carbone notavit Sylburgius. Invenitur tamen Δήμητραν etiam apud Euseb. Præp. Euang. p. 34. & 52. ed. Steph. apud Hesych. in ΑΓΡΑΙ Δημήτρας. Cæterum Panyasis illius, quem heic sequitur Hyginus, corruptum vocabulum non semel apud German. Scholiasten; tanquam in Dracone, *Ut Pannasis Heracleas refert.* Legendum esse *Panyasis Heraclea*, ostendi ad Antoninum Lib. cap. 20. atque ita quoque exhibet edit. Sanctandreana. Præter Panyasin Heracleam scripsit etiam Herodorus, ut docet nos Heinsius ad Hesiod. pag. 84. Immo & Crispinus, si Fulgentio fides in voce *Antistare.* Panyasis restituendus quoque Tzetzæ Proleg. in Lycophron. Γεγόνασι δὲ ὀνομαστοὶ ποιηταὶ πέντε, Ὅμηρος, Ἡσίοδος, Παίυσις, Ἀντίμαχος, καὶ Πείσανδρος. Leg. Πανύασις. Cæterum Pisander ille surrogandus mihi videtur in Thessandri locum qui Servii comment. occupavit ad Æn. II. 211. Scripsisse & eum Heracleam didicimus ex Suidâ & Athenæo. Cæterum Scholiastes Nicandri ab uxore Hippothoontis hospitio exceptam Cererem memorat, longe alios secutus auctores.

c *Cothonea*] Ita & Lactantius. Servius, *Cyntinea.* *Metaniram* dici à Pausania notat Micyllus. Atque ita quoque eam appellat Apollodorus Lib. I. Lœscherus Pausaniæ interpres in suo codice invenisse Μεγάνειρα videtur. Atque ita legitur etiam apud Diomed. Lib. III. p. 113. ed. Soter. Vitiosam eam esse scripturam disces ex Nobiliss. Heinsii notis ad Ovid. IV. Fast. 537. Sed Tzetzes ad Hesiod. Ἔργ. pag. 7. docuit me quosdam Triptolemi matrem facere *Polymniam.* Propius ergo à vulgata scriptura discesserimus, si Hygino restituamus *Polymnia* vel *Polymnea.* MSS. certè Lactantii repræsentant *Hionia.* *Neæra* est in marmore Arundeliano. Νέαιρα Schol. Hephæst. pag. 81. Nicandri Scholiastes illam Metaniram non Eleusini, sed Hippothoontis facit uxorem pag. 72. edit. Col. Cum Polymnia inventrix feratur φυτουργίας, optimè omnium heic *Polymnia* scribi existimem.

d *Seque nutricem lactantem simulavit*] Τὸ *nutricem* deletum vellet Cl. Schefferus. Ego nil temerè putem mutandum. Servius habet: *Seque nutricem pueri amore ducta simulavit.* Lactantius: *Seque nutricem simulabat.* *Lactantem nutricem* existimo dixisse Hyginum, quia & *assa nutrix* est, quæ lac non præstat infantibus, sed solum diligentiam adhibet, ut loquitur Schol. Juvenal. ad Stat. XIV. 208.

e *Interdiu lacte divino*] Servius; *cum lacte divino.* Mallem *eum lacte* &c. Immo ita legi debet etiam apud Hyginum, qui τὸ *eum* malè omisit.

[f] clam in igne obruebat. Itaque præterquam ſolebant mortales, creſcebat. Et ſic fieri [g] cum mirarentur parentes, eam obſervaverunt. Cum Ceres eum vellet in ignem mittere, pater [h] expavit. Illa irata Eleuſinum exanimavit; at [i] Triptolemo alumno ſuo æternum beneficium tribuit. [k] nam fruges propagati * currum draconibus junctum tradidit, [l] quibus vehens orbem terrarum frugibus [m] obſevit. Poſtquam domum rediit, [n] Celeus eum pro benefacto in-

f *Clam in igne*] Deeſt *noctu*. Supplendum ergo, *noctu clam in igne*. Servius habet: *Noctu in ignem clam obruebat.* Lactantius: *Noctu clam igne eum obruebat.* Apollod. Lib. I. Τὰς νύκτας εἰς πῦρ ἐκρύπτε τὸ βρέφος. Idem feciſſe Thetidem Achilli ſuo idem refert, ut & Lycophron apud Hom. Schol. ad Iliad. Π. 36. & Tzetz. ad Lycophron. pag. 39. Geminum germanum eſt, quod in vita Eliæ memorat Epiphanius: Καὶ ὅτε, inquit, ἔτεκεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἴδεν Σωβαχ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὀπτασίαν, ὅτι ἄνδρες λευκοφανεῖς προσηγόρευον, καὶ ὅτι ἐν πυρὶ αὐτὸν ἐσπαργάνουν &c.

g *Cum mirarentur parentes, eam &c.*] Ita diſtinguo. Male inciſum erat poſitum ante τὸ *parentes*. Servius: *Id ſic fieri cum pater admiraretur.* Unde vides Hygino in præcedentibus eſſe reſtituendum, *id ſic fieri*. Lactantius habet: *Cum hoc pater miraretur.*

h *Expavit*] Servius & Lactantius, *exclamavit*. quod puto rectius. Tzetzes in Lycophron. Γνόντος τοῦ Πηλέως τὴν Θέτιν βάλλουσαν αὐτὸν εἰς τὸ πῦρ, καὶ βοήσαντος, συνέβη ταύτην πρὸς Νηρηΐδας ὑποχωρῆσαι.

i *Triptolemo alumno*] Deiphontem Triptolemi fratrem Cereris alumnum facit Apollodorus. Schol. Nicandri Celeum conjectum in ignem à Cerere narrat pag. 32. Ἡ Δημήτηρ Κελεὸν λαβοῦσα ἀνέτρεφεν ὡς υἱόν. Βουλομένη δὲ ἀπαθανατίσαι, συνεχῶς εἰς τὸ πῦρ ἔβαλλεν &c.

k *Nam fruges propagati*] Servius habet: *Nam ad fruges portandas currum draconibus junxit, deditque &c.* Cenſeo ex Hygino in Servio reſcribas *propagandas*, præſertim cum & Lactantius exhibeat: *Fruges ei propagandas, & currum draconibus junctum tradidit.* Schol. German. Fab. Canis: *Juſſit ut in reliquas terras propagaret.* Hyginum forte non male reſtituas, ſi *propagatum* legas pro *propagati*, quanquam non valde diſplicet, quod Cl. Schefferus conjecit, *propagare*, non tantum, quia legi cap. 27. *Reſponſum accepit mortem cavere.* 88. *Exit ſanguinem abluere.* 145. *Deam eſſe fecit.* Sed quod & optimi ſcriptores ita loquantur. Ovid. in hac fabulâ v. Met. 660. *Rurſuſque per aëra miſit Mopſopium juvenem ſacros agitare jugales.* Horat. I. od. 23. *Frangere perſequor.* Æn. v. 248. *Magnum dat ferre talentum.* Propert. Lib. I. el. XVI. *Mittit me quærere.* Cælius I. Hiſtor. *Mittit viſere.*

l *Quibus vehens*] Lactantius & Servius: *Quibus ille vectus.* Sed Hyginianum elegantius eſt. Sueton. Neron. 34. *Terra marique prætervehentes.* Apul. I. Mil. *Equo indigena peralbo vehens.* Nepos Timoth. cap. 2. *Circumvehens Peloponneſum.* Unde *vector* qui vehitur. Nec diſſimile *geſtans* de eo qui geſtatur apud Sueton. Domit. cap. XI. Adde quæ ad Juſtin. Lib. XI. cap. 7. congeſſit Freinshemius, & Anal. Lib. III. cap. 9. Voſſius.

m *Obſevit*] Servius, *obſeruit*. Lege ex Hygino & Lactantio *obſevit*. Idem vitium occurrit apud noſtrum cap. 277.

n *Peleus*] Servio eſt *Cephalus*, Lactantio *Cepheus*. Ubique emendandum eſſe *Celeus* vel tyrunculus non rudiſſimus videat. Apollodorus Lib. I. Δήμητρα μὲν Κελεὸς εἰς τὴν Ἐλευσῖνα ὑπεδέξατο. Virg. I. Georg. 165. *Virgea præterea Celei viliſque ſupellex.* Ad quem verſum Servius: *Id eſt, vaſa viminea, qualia Ceres Celeo quondam monſtravit.* Cubant ergo in vitio & illa ad verſ. 19. *Quod munus ei Ceres dedit propter humanitatem patris Icari.* Lege *Celei.*

interfici jussit: o sed re cognita, jussu Cereris Triptolemo regnum dedit: p quod ex patris nomine Eleusinum nominavit. q fierique sacrum instituit, quæ Thesmophoria græce dicuntur.

CXLVIII. *Vulcanus.*

VULCANUS cum rescit Venerem cum Marte clam concumbere, & se virtuti ejus obsistere non posse, catenam ex adamante fecit, & circum lectum posuit, ut Martem astutia deciperet. Ille a cum ad constitutum venisset, concidit cum Venere in plagas, adeo ut se exolvere non posset. Id Sol cum Vulcano b nunciasset, ille eos nudos

lei. Vel *Rhari* potius cum doctissimo Perizonio nostro ex Pausaniâ in Atticis pag. 10. Confer Ovid. Lib. IV. Fast. 508. & seqq. Vossii notas ad Just. Lib. II. 6. Etym. magn. in Ἀρῶν. Restituendum idem vocabulum Lactantio in Stat. Lib. VIII. Theb. vers. 407. *Eleusis civitas Atticæ regionis est, in qua regnavit Teleus, qui Cererem, dum filiam quæreret, liberalissimè suscepit hospitio.* Legendum *Celeus* esse quis dubitet?

o *Sed re cognita, jussu*] Ita & Lactantius habet. Corrigatur ergo Servius, in quo corrupte legitur: *Sed per cognita jussa Cereris Triptolemo regnum tradidit.*

p *Quod ex patris nomine*] Servius auctior heic est: *Qui accepto regno oppidum constituit, quod ex patris nomine Eleusinum nominavit.* Et Lactantius: *Ibique oppidum constituit, quod ex patris sui nomine appellavit Eleusinum.* Et sane apud nostrum quoque cap. 277. *Eleusinum* oppidi non regni vocabulum. Sed ubique videtur scribendum *Eleusinam.* Gloss. MSS. ad illa Georg. I. Virg. *Puer monstrator aratri: Alii Triptolemum Celei filium dicunt, alii Osirim putant; ob quam* (leg. *ob quam rem*) *ab Ægyptiis inter Deos sit relatus; Triptolemus Celei regis Eleusinæ filius fuit, qui usum serendi primus mortalibus tradidit. Bene autem de nomine tacuit, & generaliter ait puer. Nam non unus in toto orbe monstravit, sed diversi in diversis locis.* Et paulo post: *Eleusina civitas Graciæ haud longe ab Athenis, in qua cum regnasset Celeus, & Cererem quærentem filiam suscepisset hospitio, pro remuneratione ostendit ei omne genus agriculturæ.* Hieron. Chron. Euseb. *Eleusinæ regnavit Celeus.* Tullius ipse I. Nat. Deor. *Omitto Eleusinam sanctam illam & augustam, ubi initiantur gentes* &c. Πόλιν Ἐλευσῖνα appellat Schol. Homer. Iliad. Σ. 491. *Eleusinum* tamen οὐδετέρως invenitur apud Æthicum.

q *Fierique sacrum instituit*] Legerim cum Servio: *Cererique sacra primus instituit.* Quod & Lactantius suadet, qui in suos commentarios prorsus eadem transtulit: *Cererique sacra primus instituit, quæ Thesmophoria Græcè appellantur.* Etiam agon Cereris celebratus fuit Eleusine, de quo Pind. Schol. ad Isthm. od. I. Ὅτι ἐν Ἐλευσῖνι Δήμητρός ἐστιν ἀγὼν, καὶ στέφανος ἦν κριθαί.

Ad CAP. CXLVIII.

a *Cum ad constitutum venisset*] Ad constitutum puta locum vel tempus. Varro R. R. Lib. II. cap. 5. *Qui tam sero ad constitutum venisset.* Petron. *Et nos metu criminis non veniremus ad constitutum.* Juvenal. III. 12. *Hic ubi nocturnæ Numa constituebat amicæ.*

b *Nunciasset, ille eos*] Cl. Schefferus, *& ille eos.* Sed hic pro *vidit* mallet aliquis *vidisset.* Neque enim satis bene tempora perfecta diversorum modorum (de futuris observarunt id jam alii) vi-

dos cubantes vidit, [c] deos omnes convocavit, * viderunt. Ex eo Martem id ne faceret pudor terruit. Ex eo conceptu nata est Harmonia, cui Minerva & Vulcanus vestem sceleribus tinctam muneri dederunt: ob quam rem [d] progenies eorum scelerata extitit. Soli autem Venus ob indicium [e] ad progeniem ejus semper fuit inimica.

CXLIX. *Epaphus.*

JUPITER Epaphum, quem ex Io procreaverat, Ægypto oppida communire, ibique regnare jussit. Is oppidum primum Memphim, & alia plura constituit: & [a] ex Cassiopeia uxore procreavit filiam Libyen, à qua terra est appellata.

CL. *Ti-*

videntur posse copulari. Facit id tamen noster cap. 165. *Minerva & Venus cum eam irriderent, quod & cæsia erat & buccas inflaret.* Cap. 27. *Cum productus esset, ut mendacium morte puniretur, & illa aliter esse vidit.* Astron. II. 24. *Quod prima fuerit Herculis hæc certatio, & quod eum inermis interfecit.* Lib. I. cap. 8. *Cum sol pervenit & efficiat.* Quintil. Declam. XIV. *Si, quantum affirmas, miserearis ac diligis.* Ita & Coloniensis ed. anni 1521. Sed legerim, *miseraris ac diligis*, ut Colinæus edidit. Idem tamen Declam. XVIII. *Date, Judices, patrem, qui filium mori velit & credit.* Sic editi omnes. Fulgent. Mythol. II. 9. *Quod mundus & celeri quadam volucritate versetur, & cadaverum nascentium occidentiumque perennitate depascitur.* Capella Lib. I. *Et licet hic cursor Apollinei plerumque axis celeritate vincatur, ac remorata statione consistens captat demum festinata prævertere.* Florus Lib. II. 15. *Quod adversus Numidas semel parasset classem, & exercitum, frequens autem Masinissæ fines territabat.* Adde notas ad cap. 125. & 126. Notandum interim tamen, quod ad cap. 4. nobis dictum, copulativam particulam & tam sæpe in hoc scripto omitti, ut non tam librarii vitio, quam studio ab auctore ipso factum id videri possit.

c *Deos omnes convocavit * viderunt*] Barthius ex MS. *Deos omnes convocat. Dii riserunt.* Cl. Schefferus mavult, *Deos omnes convocavit: ii riserunt.* Utraque correctio convenit cum circumstantiis fabulæ. Hom. Odyss. θ. ubi adulterium hoc perquam festivè depingit: Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι, Τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος Ἡφαίστοιο.

d *Progenies eorum*] Armoniæ & cui nupta fuit, inquit Schefferus. Adi ejus notas ad cap. 7. Sed pro *Armonia* rectius scripseris *Harmonia* ex Geneal. ubi rectè habet, *Ex Marte & Venere Harmonia & Formido.* Ἁρμονίη est Hesiodo Θ. 975. Nupsit autem Cadmo. Vid. cap. 6. & 155.

e *Ad progeniem ejus semper infesta fuit*] Fulgent. Lib. II. *Illa dolens quinque filias Solis amore succendit, id est, Pasiphaen, Medeam, Phædram, Circen, Dircen.* Et Servius de Pasiphae ad Ecl. VI. 52. *Ob iram scilicet Veneris, quæ irata Soli, quod se, ut quidam, Anchisæ, ut alii, Marti conjunctam prodidisset, sobolem ejus inhonestis amoribus subjecit, ut Circen, Medeam, Pasiphaen.* Vide præterea Ovid. Epist. IV. Heroid. vers. 53. Senecam Hippol. vers. 124.

Ad CAP. CXLIX.

a *Ex Cassiopeiâ*] Nihil heic mutandum. Illustrant hanc fabulam illa Lactantiana ad Theb. IV. 737. *Jupiter E-*

pa-

CL. *Titanomachia.*

POSTQUAM Juno vidit Epapho ex pellice nato tantam regni poteſtatem eſſe, curat in venatu ut Epaphus necetur: Titanoſque hortatur, Jovem ut regno pellant, & Saturno reſtituant. Hi cum conarentur in cœlum aſcendere, eos Jovis cum Minerva & Apolline & Diana præcipites in Tartarum dejecit. Atlanti autem, qui dux eorum fuit, cœli fornicem ſuper humeros impoſuit, qui adhuc dicitur cœlum ſuſtinere.

CLI. *Ex Typhone & Echidna nati.*

Ex Typhone gigante & Echidna [a] Gorgon, [b] canis Cerberus triceps, draco, qui mala Heſperidum trans oceanum ſervabat: Hydra, quam ad fontem Lernæum Hercules interfecit: Draco, qui pellem arietis [c] Colchis ſervabat: Scylla, quæ ſuperiorem partem mulieris, [d] inferiorem canis, & canes ſex ex ſe natos habebat: Sphinx, quæ in Bœotia fuit: Chimæra in Lycia, [e] quæ priorem partem leonis figuram, poſteriorem draconis habebat, media ipſa Chimæra. Ex Meduſa Gorgonis filia & Neptuno nati ſunt, Chryſaor, & equus Pegaſus: ex Chryſaore & Callirhoe, Geryon trimembris.

CLII. [a] Ty-

paphum, qui hoc petiverat, in Ægyptum oppida communire, ibique regnare juſſit. Oppidum Memphin & alia plura conſtituit, & ex Caſſiopâ uxore ſuſcepit filiam Libyen, quæ poſtea in Africa regnum poſſedit, cujus nomine terra Libyes (leg. *Libye*) *eſt appellata.*

Ad CAP. CLI.

a *Gorgon*] Hic in Genealogiâ ex Ceto Stheno, Euryalen, & Meduſam generaſſe dicitur.

b *Canis Cerberus triceps*] Heſiod. Θ. 312. & Tzetzes Chil. I. 36. quinquaginta, Horat. Lib. II. od. 13. centum ei capita tribuit ſequutus Pindarum. Vide Schol. Heſiod. ad Θεογ. pag. 277. ed. Heinſ. & Horatianum p. 114. ed. Cruq. qui centicipitem dici cenſet Cerberum *propter multitudinem anguium, qui è capite ejus eminebant.*

c *Colchos*] Subaudiri vult *ad* ſive *apud* Cl. Schefferus. Ego ex Geneal. *Colchis* legere malim. *Draco*, inquit, *qui pellem auream Colchis ſervabat.* Durum illud alterum, &, ut puto, ſine exemplo inauditumque.

d *Inferiorem canis*] Idem tradidit in Geneal. Cap. autem 125. *Inferiorem partem piſcis habuiſſe dicitur.* Quod convenit cum denariis gentis Pompejæ. Vide Spanhem. in de Numm. p. 233.

e *Quæ priorem partem*] H. e. ſecundum priorem partem. Heraclitus περὶ ἀπίστων cap. 15. Ταύτην Ὅμηρος εἰκονογραφῶν φησι, Πρόσθε λέων, ὄπιθε δὲ δράκων, μέση δὲ χίμαιρα. Lege ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα. Vide ſupra cap. 57.

Ad

CLII. [a] *Typhon.*

[b] TARTARUS ex Terra procreavit Typhonem immani magnitudine, ſpecieque portentoſa, cui centum capita draconum ex humeris enata erant. Hic Jovem provocavit, [c] ſi vellet ſecum de regno certare. Jovis fulmine ardenti pectus ejus percuſſit. [d] cui cum flagraret, montem [e] Ætnam, qui eſt in Sicilia, ſuper eum impoſuit: qui ex eo adhuc ardere dicitur.

[f] PHÆTHON Solis & Clymenes filius, cum clam patris currum conſcendiſſet, & altius à terra eſſet elatus, præ timore decidit in flumen Eridanum. Hunc Jupiter cum fulmine percuſſiſſet, omnia ardere cœperunt. Jovis, ut omne genus mortalium [g] cum cauſa interficeret, ſi-

Ad CAP. CLII.

a *Typhon*] Anton. Liberalis cap. 28. Τυφῶν ἐγένετο γῆς υἱὸς ἐξαίσιος δαίμων πρὸς ἰσχύν. κατὰ δὲ ὄψιν παρηλλαγμένος. ἐπεφύκεσαν γὰρ κεφαλαὶ πλεῖσται καὶ χεῖρες, καὶ πτέρυγες. Puto excidiſſe voculam οἱ. Lego, ἐπεφύκεσαν γάρ οἱ. Lucianus Aſino: Καὶ ἄφνω πτερὰ ἐκφύεται αὐτῇ. Schol. Eurip. ad Phœn. 1161. Τυφὼς τεράστιος δαίμων, καὶ τὸ σφοδρὸν τῶν ἀνέμων. Schol. Æſchyl. ad Prom. vers. 331. Μετὰ ταῦτα ἡ γῆ εὐνῇ μιγεῖσα τῷ Ταρτάρῳ τὸν ἑκατοντακέφαλον Τυφῶνα ἐγέννησεν, ἁπάντων θηρίων ἀγρίων ἔχοντα κεφαλάς. De ortu Typhonis quæ ad Iliad. β. p. 261. ed. Baſ. refert Euſtath. etſi nimium mira ſunt, quia tamen prolixiora ſunt, exſcribere operæ pretium non duxi. Adeat ipſum, qui volet, & Tzetz. in Lycophr. p. 38. ed. Steph.

b *Tartarus ex terrâ*] Etymol. Τυφωνεύς. Ἡσίοδος αὐτὸν γῆς γενεαλογεῖ. Στησίχορος δὲ Ἥρας μόνης κατὰ μνησικακίαν Διὸς τεκούσης αὐτόν.

c *Si vellet ſecum de regno certare*] Lactant. ad Stat. II. Theb. 595. *Ut, ſi vellet, ſecum de regno certaret.*

d *Cui cum flagraret*] Si vera eſt hæc ſcriptura, illa *ſuper eum* redundant, eſtque dictum ut illa Deuter. IV. 7. Ὅτι ποῖον ἔθνος μέγα, ᾧ ἐστιν αὐτῷ θεὸς ἐγγίζων αὐτοῖς. & IX. 28. Ὅθεν ἡμᾶς ἐξήγαγες ἐκεῖθεν. Pſal. XIX. 3. ὧν οὐχὶ ἀκούονται φωναὶ αὐτῶν. *Quorum non audiuntur voces eorum*, tranſtulit vulgatus interpres. Sed rectius puto τὸ *cui* in *qui* mutaveris. Ita enim Lactantius ad Statii illum verſum modo laudatum, ubi hanc fabulam ex Hygino tranſcriptam inveni.

e *Ætnam ſuper eum impoſuit*] Lactantius, *Ætnam ei ſuperimpoſuit.* Statius: *Superimpoſito moles geminata Coloſſo.* Secundum Virgilium Æn. IX. 716. *Inarime Jovis imperiis impoſta Tiphœo.* Ætna autem Encelado Lib. III. 578. Sic idem pater ille Deorum Ophioni impoſuit montem ab eo dictum Ophionium, ut nos docet Hom. Schol. ad Iliad. Θ. 479. De verſu Virgiliano conſule Brodæum ad Q. Calabri Lib. XII. Claver. ad Claud. R. P. III. 184. Voſſ. Etymol. in SIMIA. Male legitur in Lycophronis interprete p. 179. ἐν Ἀρίθμοις ὄρεσι. Scrib. Ἀρίμοις. Fuerunt etiam, qui Ætnam Briareo impoſitum dicerent. Vide Schol. Callim. IV. 14.

f *Phaëthon*] Etiam heic peccatum ab illo eſſe, qui additis lemmatis in capita diſpeſcuit hanc mythologiam, recte obſervat Cl. Schefferus. Longe enim hæc alia à præcedenti fabula.

g *Cum cauſa*] H. e. *Cum Phaëthonte*, inquit Schefferus. Vide ſi verius ſit, *ſub prætextu vel obtentu aliquo.* Cauſa enim ſæpe quælibet πρόφασις dicitur.

h *In*

simulavit se id velle extinguere: amnes undique irrigavit; omneque genus mortalium interiit, præter Pyrrham & Deucalionem. At sorores Phæthontis, quod equos injussu patris junxerant, [h] in arbores populos commutatæ sunt.

CLIII. *Deucalion & Pyrrha.*

CATACLYSMUS, quod nos diluvium [a] vel irrigationem dicimus, cum factum est, omne genus humanum interiit, præter [b] Deucalionem & Pyrrham, qui [c] in montem Ætnam, qui altissimus in Sicilia esse dicitur, fugerunt. Hi propter solitudinem cum vivere non possent, [d] petierunt ab Jove, ut aut homines daret, aut eos pari cala-

h *In arbores populos*] Virgil. Ecl. VI. 62. in alnos conversas fuisse canit. Æn. autem X. 190. in populos, ut noster heic vult, Schol. Germ. Eridano. Hom. ad Odyss. P. 208. & Diod. Lib. V. Nam in αἰγείρους eas conversas tradunt. Αἴγειρος autem propriè *populum nigram* denotat. Corrupte αἰχειρεσι dicuntur apud Homeri Scholiasten. Confer. Not. ad Geneal. Isidorus Orig. Lib. XVI. 9. *Electrum autem vocari fabulosa argumentatio dedit. Namque Phaëtonte fulminis ictu interempto, sorores ejus luctu mutatas in arbores populos, lacrymis electrum omnibus annis fundere juxta Eridanum amnem: & electrum appellatum, quoniam sol vocitatus sit alectron, plurimi poëtæ tradiderunt. Constat autem non esse succum populi, sed pineæ arboris.* Scrib. *elector.* Respexit Plin. Lib. XXXVII. 2. Perperam & cap. 23. ejusdem libri Isidor. *Sol enim à poëtis electron vocatur.* Plura infra ad cap. 154.

Ad CAP. CLIII.

a *Vel irrigationem*] Glossam esse autumat Cl. Schefferus, quod sequatur, *factum est.* Ego hoc amplius τὸ *factum* mutaverim in *factus*, ut ad *Calaclysmus* referatur; nisi *Calaclysmum* neutro genere scripsit, ut *thesaurum*, *Peloponesum*, & alia id genus inveni apud nonnullos deterioris ætatis scriptores. Certe *Cataclysmum* neutro genere videtur poni in notis Tyronis pag. 194. ut *baptismum* apud Cyprianum in Sententiis Concilii Carthag. *Cum non sit baptismum nisi in ecclesia unum.* Adde notas ad cap. 84. & 3.

b *Deucalionem*] Hic Promethei & Pandoræ filius fuisse traditur ab Hesiodo & Apollonio Lib. III. 1085. ad quem versum consule Scholia, & Lucianum in Deâ Syriâ; unde disces, Deucalioni quæ tribuuntur, ea maximam partem convenire Noacho. Triclinius in Pind. Olymp. 9. matrem Deucalionis Clymenen facit. Ἰαπετοῦ, inquit, παῖδες Προμηθεὺς καὶ Ἐπιμηθεύς. Προμηθέως καὶ Κλυμένης Δευκαλίων ὁ καὶ Ὀποῦς καλούμενος. Ἐπιμηθέως καὶ Πανδώρας, Πύῤῥα.

c *In montem Ætnam*] Servius ad Ecl. VI. 41. in monte Atho servatos eos prodit. Ovid. I. Met. 317. in monte Parnasso, quem Λαρνασσὸν vocatum primitus tradit Andron apud Apollon. Schol. ad Lib. II. vers. 713. & Etym. in Παρνασσὸς, quod ibi adhæserit ἡ λάρναξ τοῦ Δευκαλίωνος, cujus Lucianus quoque meminit in de Saltatione p. 930. Tom. I. edit. Bened. Nihil tamen heic mutandum. Audi Scholiasten Germanici Aquario: *Nigidius Hydrochoon sive aquarium existimat esse Deucalionem Thessalum, qui maximo Cataclysmo sit relictus cum uxore Pyrrha in monte Ætna, qui est altissimus in Siciliâ.*

d *Petierunt ab Jove*] Immo à Themide quæsierunt rationem genus huma-

calamitate afficeret. Tum Jovis juſſit eos lapides poſt ſe jactare. quos Deucalion jactavit, viros eſſe juſſit: quos Pyrrha, mulieres. Ob eam rem Laos dictus: [e] Laos enim græce lapis dicitur.

CLIV. *Phæthon Heſiodi.*

[a] PHAETHON [b] Clymeni Solis filii & Meropes nymphæ filius, quam Oceanitidem accepimus, cum [c] indicio patris avum Solem cognoviſſet, impetratis curribus male uſus eſt. nam cum eſſet propius terram vectus, vicino igni omnia conflagrarunt: [d] & fulmine ictus [e] in flumen Padum cecidit. Hic amnis à Græcis Eridanus dicitur, [f] quem Pherecydes primus vocavit. Indi autem quod calore vicini ignis ſanguis in atrum colorem verſus eſt, nigri ſunt facti. Sorores autem Phaethontis, dum interitum deflent fratris, in arbores ſunt populos verſæ. Harum

manum reparandi. Auctores Ovidius, Arnobius, Lactantius, aliique. Cum Hygino tamen faciunt Apollod. Lib. I. Tzetzes Chil. VIII. 134. Schol. German. Aquario. Euſtaht. ad Hom. Iliad. A. pag. 18. ed. Baſ. Non ergo cauſa erat, cur erroris à Barthio & Elmenhorſtio argueretur Hyginus. Majori jure notent Horat. commentatorem ad Lib. I. od 2. ubi Apollinem ab illis conſultum tradit.

e *Laos*] Scribo, λάας. Apollod. Lib. I. Ὅθεν καὶ λαοὶ ὠνομάσθησαν ἀπὸ τοῦ λάας λίθος. Schol. German. *Ob quam rem* λαὸς *Græcè populus dicitur, quia* λάας *antiquitus lapis dicitur.* Confer Schol. Hom. ad Iliad. A. 10. Etym. magnum in Λαοί. Alluſit huc Ovidius I. Met. *Inde genus durum ſumus experienſque laborum, Et documenta damus, qua ſimus origine nati.* Putes reſpexiſſe Virgil. I. Georg. 63. *Unde homines nati durum genus.* Ubi Servius: *Nam & Græcè populi* λαοὶ *dicuntur à lapidibus.* λάοι *enim lapides dicuntur.* Lege, λᾶες. Lapides autem iſtos nova hominum ſemina ſumſerunt ex petra Agdo, narrante Arnobio Lib. V. Cæterum Etymologiæ hujus alias cauſas affert Schol. Pindari ad Olymp. θ. & Euſtath. ad Homericum, quem laudavi modo, locum.

Ad CAP. CLIV.

a *Phaëthon Heſiodi*] In opere forte aliquo deperdito iſtam fabulam tradidit Heſiodus. In Θεογονίᾳ, quæ hodie exſtat, Phaëthontem Cephali & Auroræ facit filium.

b *Clymeni ſolis filii*] Cap. 152. *Ex Clymene & Sole* dicitur natus. Atque ita & Ovidius I. Met. Servius ad Ecl. VI. aliique. Quos heic ſecutus ſit auctores, nondum comperi.

c *Indicio patris*] *Matris* ſecundum Naſonem Met. I. Heinſius.

d *Et fulmine*] *At fulmine* mallet Cl. Schefferus. Vide notas ad cap. 8.

e *In Padum*] Ariſtoteles in Admirandis *in lacum vicinum illi flumini* cecidiſſe refert.

f *Quem Pherecydes primus vocavit*] Sententia eſt κατὰ Schefferum, Pherecydem primum excogitaſſe vocabulum Eridani. Ego ſententiâ non multum diverſâ volui antehac, *Quem Pherecydes Padum vocavit.* h. e. quo nomine Pherecydes Padum vocavit: niſi mavis, *quem Pherecydes Padum putavit.* Vel, *quem Pherecydes primus Padum vocavit.* Schol. Germanici Eridano. *Ab Arato & Pherecyde Eridanus Padus eſſe putatur.* Servius Æneid. VI. 659. *Qui*

in

rum lachrymæ, ut Hesiodus indicat, in g electrum sunt duratæ: Heliades tamen nominantur. Sunt autem, Merope, Helie, Ægle, Lampetie, Phœbe, Ætherie, Dioxippe. Cygnus autem rex Liguriæ, qui fuit Phaethonti propinquus, dum deflet propinquum, in cygnum conversus est. Is quoque moriens flebile canit.

CLV. *Jovis filii.*

[a] LIBER ex Proserpina, quem Titanes [b] carpserunt: Her-

in Italia, id est, in Venetia Padus vocatur. Certum est à quodam poëta vocabulum Eridani esse fictum. Vide Herod. Thaliâ pag. 106. edit. Hervag. Eustath. ad Dionys. p. 10. Cato ille supposititius in Originum libris: *Padus ante à duce Coloniarum Eridanus, sed à profunditate Botigon ab Hetruscis, & Botigum à Liguribus, & à circa arbore picea Gallice Padus appellatur.* Βόχερνος est Theoni ad Aratum pag. 144. ed. Valder. quod mutat in Βόδιγκος Editor Londinensis. Servius ab Eridano Solis filio adpellatum vult ad Æn. VI. 659. Capella Lib. V. *Italia etiam Pado flumine memoranda, quem Græcia dixit Eridanum.* Certè Eridani vocabulum est antiquius. Diodorus Lib. V. *In ostia Padi delapsus est, qui quondam Eridani nomen habebat.* Si Βατραχομυομαχία Homerum, ut Martial. Apophoret. 183. & in voce Ἀκίστης Thomas magister censent, habet auctorem; notum erat jam ante Pherecyden Eridani vocabulum. Legitur enim in eâ vers. 20. παρ' ὄχθαις Ἠριδανοῖο. Confer Plin. Lib. III. cap. 16.

g *Electrum*] Philargyrius ad Georg. III. 522. *Quod à nobis succinum appellatur, electrum vocant Græci.* Servius ad Æn. VIII. 402. *Secundum Plinium in Naturali Historiâ sunt tria electri genera; unum ex arboribus, quod succinum dicitur* &c. Priscianus Periegesi: *Hic electra legunt alnis stillantia Celtæ, Succina quæ memorant, mellis vinive colore.* Videndi de electro Plin. Lib. XXXVII. cap. 2. Isidorus Lib. XVI. cap. 23. & 9. Cassiodorus Var. II. 2. Solinus cap. 33. Diodorus Lib. V. Alciatus Parerg. Lib. VII. cap. 4. Brodæus in Q. Calabri Lib. V. Hœlzlinus ad Apollon. IV. 604. Fabricius Commentario in poëtas Christianos, in vocibus *Electrum* & *Succinum*. Etym. magni auctor in Ἤλεκτρον. Eustath. in Dionys. vers. 293. Βερενίκην vocari à vulgo notat Eustath. Odyss. pag. 150. ed. Bas.

Ad CAP. CLV.

a *Liber ex Proserpina*] Schol. Pind. ad Isthm. od. 7. Ὁ ἐκ Περσεφόνης γεγονὼς Ζαγρεὺς Διόνυσος. Adde Etym. magnum in Ζαγρεύς. Tzetzen in Lycophron. pag. 64. Athenagoras in Legat. pro Christ. p. 20. *Postea etiam Proserpinam filiam suam sub draconis specie violavit, & Dionysum ex eâ genuit.* Ampelius cap. 9. *Liberi quinque. Primus ex Jove & Proserpinâ. Hic agricola & inventor vini, cujus soror Ceres. Secundus Liber ex Merone & Flora, cujus nomine fluvius est Granicus. Tertius de Cabito, qui regnavit in Asiâ. Quartus ex Saturno & Semela, dicunt. Quintus Nisi & Hesionæ filius.* Non uno loco corruptus iste Ampelii locus. Pro *Merone* vide an restitui debeat *Melone*. quo nomine dictus olim Nilus, ut testatur Festus. Nilo enim natus secundus Dionysus à Cicerone dicitur Lib. III. de Nat. Deor. Pro *Cabito* reponam *Caprio* ex eodem: pro *Hesionæ*, *Thyonæ*. Euseb. Præpar. p. 34. ed. Steph. Τὸν ὑπό τινων Σαβάσιον ὀνομαζόμενον, ἐκ Διὸς καὶ Περσεφόνης γενόμενον. Idem est qui Osiris. Vide Tzetzen in Lycophron. pag. 44. aliosque.

b *Carpserunt*] H. e. διέσπασαν, discerpserunt, distraxerunt. Simplex pro composito suo more usurpat. Chrysol. Serm. XI. *Rabido dente carpuntur.* Cap. 167. *Liber Jovis & Proserpinæ filius à* Ti-

Hercules ex Alcumena, Liber ex Semele Cadmi & [c] Harmoniæ, Caſtor & Pollux ex Leda Theſtii filia, Argus ex Nioba Phoronei filia, Epaphus ex Io Inachi filia, Perſeus ex Danae Acriſii filia, Zethus & Amphion ex Antiopa [d] Nyctei filia: Minos, Sarpedon, & Rhadamantus [e] ex Europa Agenoris filia. Helena ex [f] Pyrrhâ Epimeti filia, [g] Ethalion ex Protogenie Deucalionis filia, Dardanus ex Electra Atlantis filia, Lacedæmon ex Taygete Atlantis filia, Tantalus ex Plutone [h] Himantis filia, Æacus ex Ægina Aſopi filia, [i] Ægipan [k] ex capra Boetis

*[l] Ar-

Titanis eſt diſtractus. Arnob. Lib. v. *Ut occupatus puerilibus ludis diſtractus ab Titanibus Liber ſit, ut ab iiſdem membratim ſectus, atque in ollulas conjectus, ut coqueretur.* Idem Lib. I. *Membratim ab Titanis diſcerptum fanorum conſecratione mactatis.* Confer Euſeb. Præp. Lib. II. pag. 41. ed. Steph. Aſtron. II. 7. *Quæ corpus ejus decerperent interfecti.* Ubi malim *diſcerperent.* quanquam videri poſſit *decerpere* poſuiſſe pro *carpere*, ut *detruncare* pro *truncare.* Vitalis tumulo Ciceronis: *Qui cæſus graviter, qui detruncatus acerbè, Hoc Lamiæ debet, quod jacet in tumulo.* Et Cyprianus Serm. de ſtellâ & magis: *Avulſi à matrum uberibus detruncantur.* Benè ergo gloſſæ Steph. *Detruncat*, ἀκρωτηριάζει. Sed *diſcerperent* edidit, ut video, illo Hygini loco pridem Soter. Cæterum *carpere* de Cicerone ad eundem modum uſurpat in ejus tumulo Vomanus: *Sed fortuna nocens miſerando funere raptum Carpſit, & hoc voluit membra jacere loco.* Et Severus ex emendatione ſummi Gronovii: *Tanquam ſola foret carpti Ciceronis imago.* Videndus præterea de hac fabulâ Clemens Paræn. pag. 11. ubi διέσπασαν habes, quod *diſcerpere* rectius, quam *decerpere* Latinè dicas. Gloſſ. Philox. *Diſcerptus*, διασπαραχθείς.

c *Hermoniæ*] Omnino *Harmoniæ* cum Scheffero reponendum. Vide Geneal. cap. 6. & 148.

d *Nictei*] *Nyctei* ſcribe èx cap. 7. Νυκτεὺς eſt Græcis. Sed jam ſupra monui e pro æ, i pro y, tenues pro adſpiratis, frequenter poni apud hunc ſcriptorem, tanquam ſtatim *Rhadamantus* pro *Rhadamanthus.*

e *Ex Europâ Agenoris filiâ*] Certè hos tres Europæ filios ex Jove facit quoque Homer. Scholiaſtes ad Iliad. M. 397. Servius autem ad Æn. I. 104. Sarpedonis matrem *Laodamiam.* Nimirum duo fuerunt Sarpedones, quorum alter Jovi ex Laodamiâ, alter ex Europâ natus.

f *Pyrrhe Pimeti filia*] Scribe, *Pyrrha Epimethei filia.* Schol. Pind. ad Olymp. Θ. Πύῤῥα ἡ Δευκαλίωνος γυνὴ, θυγάτηρ Ἐπιμηθέως. Adde notas ad cap. 142. An quiſquam alius hanc Helenæ matrem faciat, fateor me cum Cl. Scheffero neſcire.

g *Ethalion ex Protogenie*] Scribe, *Protogeniâ.* De Ethalionis vocabulo merito dubitat Cl. Schefferus. Longè certè aliter Schol. Pindari ad Olymp. od. Θ. Πύῤῥας καὶ Δευκαλίωνος Πρωτογένεια, ἧς καὶ Διὸς Ὀποῦς. Eadem legas apud Apollon. interpretem ad vers. 1780. Lib. IV.

h *Himantis filiâ*] Saturni filiam facit Schol. Pindari ad Olymp. Γ. Πλουτὼ γὰρ, inquit, θυγάτηρ Κρόνου. ἧς Τάνταλος ὁ πατὴρ Πέλοπος. Schol. Heſiod. ad Θεογ. vers. 355. *Oceani.*

i *Ægippan*] Scribe *Ægipan* cum Scheffero. Vide Poët. Aſtron. II. 13. & 28. Schol. German. Capricorno. Lexic. Cyrilli. Αἰγίπαν, *Semicaper.* Meminit ejus quoque Apollod. Lib. I. cap. 18. Capella in recto *Ægipanus* videtur agnoſcere, cum ſcribit Lib. VI. pag. 215. *Satyris Ægipaniſque bacchantibus.* Adde not. ad Aſtron. II. cap. 13.

k *Ex caprâ Boetis*] Poët. Aſtron. II. 13. dicitur natus ex Ægâ Panos uxore. An ergo legendum, *ex caprâ Panos?* Etym. magni auctor Ægam Panos filiam facit, & eam primam Jovi nu-

ptam

*[l] Arcada, ex Callisto Lycaonis filia. [m] Etolus ex Protogenia Deucalionis filia, Pirithous ex [n] Dia Eionei filia.

CLVI. *Solis filii.*

CIRCE [a] ex Perseide Oceani filia, [b] Pasiphae ex Clymene [c] Oceani filia, Phaethon, Lampetie, Ægle, Phœbe.

CLVII. *Neptuni filii.*

[a] BOOETUS & Hellen ex Antiopa Æoli filia, [b] Age-

ptam dicit. Vide eum in αἰγίοχος. Cl. Schefferus conjicit, *Bœotiæ* vel *Bœoti.* Sed sic mallem, *Bœotiâ.*

l *Arcada*] Scribere debuisset, *Arcas*, & *Callisto* pro *Calisto*. Cretei filiam facit Callistonem Euripidis Scholiastes ad Orest. vers. 1649. Κρηθεὺς δὲ ἐκ Στίλβης ἔσχε Καλλιστώ. Ταύτην φασὶν ἐκ Διὸς Ἀρκάδα πεποιηκέναι. Videri potest recto casu dixisse *Arcada*, ut *Perdica* Fulgentius Lib. III. cap. 2. *Atlanta* & *Heroida* Prolog. Lib. I. *Tripoda* pro tripus cap. 6. Adde notas ad caput 2. Lib. III. Schol. Stat. ad Lib. VII. Theb. 267. *Unam Arcadam, cujus Parthenopæus erat filius.* Plura dixi in Dissertatione de Hygino, & ad Fulgent. Prol. Lib. I.

m *Etolus*] Micyllus ex Pausania, *Aëtlius*. Scribe cum aspiratione *Aëthlius* ex Gr. Ἀέθλιος Apollodori Lib. I. pag. 20. Fuit ille Aëthlius pater Endymionis. Vide Schol. Apollon. ad Lib. IV. 57. Corruptè *Aëthnum* appellat Conon cap. 14. apud Photium.

n *Dia Oenci filia*] Ostendi ad Anton. Liberalis cap. 2. legendum esse *Diâ Deionei filiâ*. Quam conjecturam firmat etiam Homeri Scholiastes ad Iliad. A. 268. Addo jam nec malè posse rescribi, *Eionei*. Tzetzes Chil. IX. 273. Ἔσχε πρὸς γάμον σύνευνον Δῖαν Δηϊονέως. Ἄλλοις Ἠϊονεὺς δὲ πατὴρ γραφῆς τῆς δέλτα. Atque ita eum appellat quoque Apollon. Schol. ad Lib. III. 62. Perperam Ἡσιονεὺς dicitur Diodoro Lib. IV. pag. 272. Sed idem ille modo ad partes vocatus Tzetzes ad Hesiod. Asp. vers. 178. Diam Βουτάτου facit filiam: quod tamen hactenus dictis fraudi esse nec debet, nec potest. Confer Eustath. ad Iliad. pag. 75. ed. Bas. Corrigendus in transitu etiam Horatii Scholiastes in Art. p. 626. ed. Cruq. *Ixion cum filiam Eponei accepisset uxorem* &c. Scrib. *Deionei* vel *Eionei.*

Ad CAP. CLVI.

a *Ex Perside*] Scribendum *Perseide* ex Hesiod. Θεογ. 356. & Apollod. Lib. III. pag. 131. *Persen* appellat Tzetzes Chil. IV. 137. Isacius ad Lycophron. pag. 35. & Schol. Hom. ad Odyss. K. 139.

b *Pasiphae ex Clymene*] Cum Pasiphae non ex Clymene, sed Perseide fuerit nata, ut præter Pausaniam etiam Apollodor. Lib. III. & Schol. Hom. ad Odyss. Λ. 325. testantur, assentior Cl. Scheffero rescribenti, *Circe ex Perseide Oceani filia, ac Pasiphae. Ex Clymene* &c. Consentit & Ovid. Met. I. Sunt tamen, qui Phaëthontem non ex Clymene, sed Rhode Asopi filiâ ortum tradiderint. Schol. Hom. ad Odyss. P. vers. 208. Ἥλιος Ῥόδῃ μιγεὶς τῇ Ἀσωποῦ, παῖδας ἔσχε, Φαέθοντα καὶ Λαμπετίην τε, καὶ Φαέθουσαν.

c *Oceani filia*] Nonnulli apud Hom. Schol. ad Odyss. Λ. 325. hanc Minyæ Neptuni filii filiam faciunt. Quæ heic desunt suppleri possunt ex Tzetz. Chil. IV. 137. Scholiaste Pindari ad Olymp. Z. & Geneal. nostri.

Ad CAP. CLVII.

a *Bœtus & Hellen*] Scribe *Bœotus*. Corruptius infr. cap. 186. 252. *Boetus.*

[b] Agenor & Bellerophon ex [c] Eurynome Nysi filia, Leuconoe ex Themisto Hypsei filia, [d] Rias ex Alcyone Atlantis filia, Abas ex Arethusa [e] Herilei filia, [f] Ephoceus ex Alcyone Atlantis filia: [g] Belus, [h] Actor, Dictys ex Agamede Augei filia: Euadne [i] ex Lena Leucippi filia, [k] Megareus ex Oenope Epopei filia, Cygnus [l] ex Calyce Hecatonis filia, [m] Ericlimenus & Antheus ex [n] Asty-

Grotius, ut notavit Cl. Schefferus, ad imagines Arateas, suspicatur scribendum, *Bæotus ex Melanippe Æoli filia.* Vide si magis forte placeat, ut reponatur ex cap. 186. & 252. *Bæotus & Æolus ex Melanippe Æoli filiâ.* Κατὰ Διόδωρον Lib. IV. eos ex Arne suscepit Neptunus, quæ Æoli erat filia. Tres Æoli fuere inter Æolidas. Vide eorum genealogiam à Rhodomanno accuratè descriptam ad Diodor. pag. 361.

b *Agenor*] Hic ab Euripidis Scholiaste ad Phœn. vers. 5. & Tzetze Chil. VII. 136. dicitur Neptuno natus ex Libye Epaphi filia.

c *Eurynome*] Ab Apollod. Lib. I. pag. 33. *Eurymede* dicitur Bellerophontis mater.

d *Rias*] Nob. Heinsius ad V. Fast. Ovid. vers. 499. restituit *Hyrieus.* Micyllus ex Pausania *Antas.* Heinsianam conjecturam præfero. Restituendum idem vocabulum Schol. Germanici fabulâ Pleiadum: *Cum Neptuno*, inquit, *Alcyone, ex qua Hercus.* Scrib. *Hyrieus.* Schol. Hom. ad Iliad. Σ. 488. Ὑριεὺς ὁ Ποσειδῶνος καὶ Ἀλκυόνης. Idem legas ad Catal. vers. 3. *Hyrea* noster appellat Astron. II. 21.

e *Herilei filia*] Corruptum τὸ *Herile*: pro quo *Herilei* exhibent Micyllus & Commelinus. Quod quomodo restituerem hæsi aliquandiu. Arethusa est inter Hesperidas Atlantis filias ex Hesperide, ut quidam voluerunt, Hesperi filia. Palæphatus simpliciter Hesperi filias facit, ut & Servius ad Æn. IV. 484. Unde suspicabar scripsisse Hyginum, *Hesperi filia.* Nisi mavis, *Nerei filia.* Est enim Arethusa etiam Nereidum una. Sed prius præferam.

f *Ephoceus*] Hyperenorem appellat Apollod. Lib. III. pag. 168. Dicit enim ex Alcyone & Neptuno natos Ὑρέα καὶ Ὑπερήνορα. Etiam illic Ὑρεία scribere malim ex Anton. cap. 25.

g *Belus*] Hic à Pindari Schol. ad Pyth. Δ. Theon. in Aratum pag. 26. & Eurip. ad Phœn. vers. 5. Homeri ad Iliad. A. 42. nec non Tzetze Chil. VII. 136. ex Libye Epaphi filiâ natus dicitur. Quibus accedit Nonnus Dionys. Lib. III.

h *Actor*] Schol. Hom. ad Iliad. Λ. 749. Neptuni ex Molione est filius.

i *Ex Lenâ*] Emendo, *Pitanâ.* Schol. Pind. ad Olymp. VI. Εὐάδναι δὲ δισσαί. μία μὲν Ποσειδῶνος καὶ Πιτάνης. Ἑτέρα δὲ Ἴφιδος &c.

k *Megareus*] Alius fuit Megareus, Jovis filius, cujus Etym. meminit in Γεράνεια.

l *Ex Calyce*] An legendum? *Cycnus ex Harpalyce* vel *Harpale.* Scholiastes Pindari ad illa Olymp. B. Κύκνον θανάτῳ πόρεν. παραδέδωκε. τὸν Ποσειδῶνος καὶ Σκαμανδροδίκης. οἱ δὲ Ἁρπάλης. *Scamandrodice* est etiam Isacio in Lycophron. pag. 47. Sed duo fuerunt Cycni, ut de matribus eorum controverti nihil mirum sit. Hæc scripseram, cum Nob. Heinsium in notis ad Ovid. Heroid. p. 171. vidi corrigere, *ex Calyce Hecatæonis filia.* Adi ipsum, & mecum propemodum persuadebere ex Hygino corrigendum esse Scholiasten Pindaricum.

m *Ericlimenus*] Cl. Schefferus conjicit, *Eurypylus & Ancæus.* Ancæum Neptuni fuisse filium præter nostrum & Pausaniam etiam Scholiastes Apollon. ad Lib. I. vers. 185. docet. De Eurypylo auctores Apollodorus & Tzetzes Chil. I. 36. Sed potuit noster auctores alios sequutus fuisse. Ego, antehac conjectaveram, *Periclymenus & Antæus.* Antæus sanè Neptuni est filius Apollod. Lib. II. *Ancæus* in hoc in-

di-

[n] Astyphile Phœnicis filia, [o] Neleus & Pelias ex Tyro Salmonei filia, [p] Euphemus & [q] Lycus & [r] Nyctæus ex Celæno Ergei filia: Peleus, Arprites, Ancæus, [s] Mœpus ex Chiona Aquilonis filia. [t] Amymone item. * Cyclops Euphemus, [u] Metus ex Melite Busiris filia.

CLVIII. *Vulcani filii.*

[a] PHILAMMON, Cecrops, Erichthonius, [b] Corynetes, [c] Cercyon, [d] Philoctus * [e] Pinther.

CLIX. *Mar-*

diculo mox sequitur; nisi ibi *Antæus* reponendum. quod verum puto.

n *Astyphile*] *Astypalæam* eam nominant Pausanias & Apollodorus, ut jam notavit Cl. Schefferus. Addo illis Scholiasten Apollonii & Homeri ad od. x. vers. 19. Tzetzen in Lycophron. p. 78. ubi tamen perperam Ἀστυπαλαία editur.

o *Neleus & Pelias*] Firmant id Apollod. Lib. I. & Pind. Schol. ad Olymp. Θ. Alii Cretheo eos natos volunt. Schol. Theocrit. ad Eid. 2. Ἐξ ἧς (Τυρoῦς) ἐκ Κρεθέως Νηλεύς. leg. Κρηθέως.

p *Euphemus*] Hic cap. 14. & à Schol. Apollon. ad Lib. I. vers. 179. dicitur natus ex Europâ Tityi filia. Aliter Hesiodus ἐν μεγάλαις ἠοίαις apud Pind. Schol. ad Pyth. od. IV. pag. 193. edit. Francof. Ἠ' οἵη Ὑρίη πυκινόφρων Μηκιονίκη, Ἣ τέκεν Εὔφημον, γαιαόχῳ ἐννοσιγαίῳ Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι πολυχρύσου Ἀφροδίτης Θεοῦ ἀνέρι εἰδομένῳ.

q *Lycus*] Lycum Neptuni filium ex Celæno facit etiam Apollod. Lib. III. pag. 168. Sed illa Celæno non Ergei, sed Atlantis erat filia. Eratosth. Καταστ. cap. 23. Κελαινῷ, ἐξ ἧς Λεῦκος. Corrige Λύκος.

r *Nyctæus*] An *Nycteus*? Affirmares, nisi ille Nycteus non filius, sed nepos esset Neptuni. Nam Hyrieus Neptuni filius ex Nympha Cloniâ sustulit Lycum & Nyctea, teste Apollodoro. Tamen rescribo *Nycteus*. Non enim Νυκταῖος, sed Νυκτεὺς viri est nomen Græcis.

s *Mœpus*] Puto scripsisse Hyginum *Eumolpus*. Hic enim ex Chionâ natus & Neptuno proditur ab Apollodoro Lib. III. p. 200. unde *Chionides* poëtis. Ovid. III. Pont. eleg. 3. *At non Chionides Eumolpus in Orphea talis.*

t *Amœmone*] Caput 169. si respicias, defectum heic esse dicas, & scribendum, *Nauplius ex Amymone Danai filiâ.*

u *Metus ex Melite*] Heinsius in margine libri sui: Forte, *Amycus ex Melie.*

Ad CAP. CLVIII.

a *Phillamnon*] *Philammon*, qui in mentem venit Cl. Scheffero, inter Solis filios recensetur, cap. 161. An legendum *Philacmon*? Sic apud Virgil. Æn. VIII. 425. est quidam *Pyracmon.* Aptissimum nomen utrique ab incude. Non tamen huc facere videtur. Rescribendum putem *Palemon* ex Apollod. Lib. I. pag. 43.

b *Corynetes*] Vide quæ notavimus ad cap. 38. ubi Neptuni eum facit filium.

c *Cercion*] Scribe *Cercyon* potius. Vide notas ad cap. 38. & Pausaniam in Atticis.

d *Philoctus*] Schefferus *Philœtus.* Ego putem *Philoncus* scribendum, ex ὄγκος.

e *Pinther*] Conjectaveram *Spinther* ex Gr. σπινθήρ: quod cum & Cl. Scheffero venisse in mentem videam, hactenus retineo.

CLIX. *Martis filii.*

OENOMAUS [a] ex Asterope, Harmonia ex Venere, [b] Leodice ex Ce * [c] Lycus, [d] Diomedes, Thrax, [e] Ascalaphus, Ialmenus, Cycnus, Dryas.

CLX. *Mercurii filii.*

[a] PRIAPUS, [b] Echo, [c] Antian, Eurytus, Cephalus

Ad CAP. CLIX.

a *Ex Asterope*] Harpinam Asopi filiam facit Oenomai matrem Pind. Schol. ad Olymp. od. XIII. & Schol. Apollon. ad Lib. 1. vers. 752. Οἰνόμαος Ἄρεος ἦν παῖς καὶ Ἁρπίνης τῆς Ἀσωποῦ, ἤτοι Εὐρυθόης τῆς Δαναοῦ. An ergo legendum *Eurythoe* pro *Asterope*? Nihil minus. Vide notas ad cap. 84. Tzetzes ad Lycophron. Στερόπης, ἢ ὑπερόχου; ἢ Ἁρπίνης τῆς Ἀσωποῦ καὶ Ἄρεος Οἰνόμαος. Lege, τῆς Ὑπερόχου.

b *Leodice*] Locus hic corruptus sine dubio. Princeps editio *Leodo ex Ce* *. Quod quomodo emendem nondum video. Commelinus, & eum secuti, ediderunt *Leodice*. Unde facile fieri posset, *Laodice*. Sed quod *Leodice* nomen sit muliebre, recte se habere non credit Cl. Schefferus, titulo capitis non nisi filios promittente. Atqui denominatio fit à potiore sexu non Latinè tantum, sed & usitatè satis. Serv. ad Æn. VIII. 130. *Tradunt Oenomaum, & Majam Martis & Asteropes filios.* Fulgent. 1. 2. *Cui etiam quatuor filios subjiciunt, primum Jovem, secundam Junonem* &c. Vide ibi not. Etiam in jure filii appellatione filia continetur. Vide Brisson. de jure Connub. p. 113. Sic *soceri* pro socero & socru apud Ovid. *Patres* pro patre & matre in Vet. Inscript. *Fratres* pro fratre & sorore apud Lactant. ad Stat. III. Theb. 560. *Deucalion & Pyrrha fratres idemque* (leg. iidemque) *conjuges.* *Avi* pro avo & avia Epistol. Salviani p. 296. *Quæ avos suos ex parentum primum reatu cœpit agnoscere.* *Reges* pro rege & regina apud Capellam pag. 15. edit. Grotii. *Regum conjugum uterque consentit.* Et pag. 19. *His igitur uterque regum indumentis decenter ornati.* Ita habent membranæ codicis Leidensis. Perperam vulgo omittuntur illa *uterque regum.* Senec. Hercul. Fur. vers. 1136. *Ite, iratos visite reges.* Plaut. Bacchid. Act. II. 3. *Vulcanus, Sol, Luna, Dies, Dei quatuor.* Manilius apud Varron. L. L. VI. *Latona parit casto complexu Jovis Deli Deos geminos*; id est, Apollinem & Dianam. Nec Græcis ignotum hoc loquendi genus. Basilius orat. 2. in Adam. Ἐν τούτοις μὲν ἦν οἱ τῆς φύσεως πατέρες. h. e. Adam & Eva.

c *Lycus*] Ex Celæno Atlantis filia. Schol. Germ. Hyg. Astron. II. 21. Perperam Λεῦκος legitur in Eratosthenis Καταστερ. cap. 23.

d *Diomedes*] Hunc sustulit ex Cyrene. Vide Apollod. Lib. II.

e *Ascalaphus, Ialmenus*] Lyci & Pernidis facit filios cap. 97. Homerus autem Catal. vers. 20. Martis & Astyoches.

Ad CAP. CLX.

a *Priapus*] Hic aliis dicitur Bacchi & Veneris filius. Vide Schol. Apollon. ad Lib. 1. vers. 932. Diodorum Lib. IV. Ex Venere & Adonide natum tradit Tzetzes in Lycophron. pag. 134. ed. Steph.

b *Echo*] Scribe *Echion* ex cap. 14.

c *Antian*] Puto *Antias* scribendum. Sic corruptè pariter infra cap. 165. *Marsyan* pro *Marsyas.*

d Cren-

lus ex [d] Creusa Erechthei filia, Eurestus, [e] Aptale, Libys ex Libye Palamedis filia.

CLXI. *Apollinis filii.*

[a] DELPHUS, Asclepius [b] ex Coronide Phlegyæ filia, Euripides ex Cleobula. [c] Ilius ex Urea Neptuni filia, Argeus ex Eubœa Macarei filia, Philammon ex [d] Leuconoe Luciferi filia, Lycoreus [e] ex nympha, Linus ex Urania musa, [f] Aristæus ex Cyrene Penei filia.

CLXII. *Her-*

d *Creusa Erichthei*] Apollod. Lib. III. *Ex Herse Cecropis.*

e *Aptale*] Haud scio, an scripserit *Prylis.* Is enim filius fuit Mercurii ex Issa, ut tradit Lycophronianus interpres, quem corruptum censeo pag. 104. ed. Steph. Ἔνθα ἐκ Διὸς Ἐπαφῆς Ἔπαφον γεννᾷ, οὗ Λιβύη, ἧς Βῆλος &c. Cum loquatur ibi de Ione, deleam τὸ Ἐπαφῆς. Et in Hygino pro *Palamedis* forte rescribendum *Epaphi.* Certe Epaphi filiam etiam pag. 106. idem Commentator facit. Et pag. 146. Λιβύη ἡ χώρα λέγεται ἀπὸ Λιβύης τῆς Ἐπάφου καὶ Μέμφεως θυγατρός. Hieronym. Chron. Euseb. *Busiris Neptuni & Libyæ Epaphi filiæ filius.*

Ad CAP. CLXI.

a *Delphus*] Hunc Tzetzes, vel alium ei cognominem Neptuni & Melanthus facit filium.

b *Ex Coronide Phlegyæ*] Ita & inferius habes cap. 202. Scholiastæ Pindari Leucippus ejus pater est. Nam ex Phlegyâ præter Apollodorum Lib. III. etiam alii natum eum tradunt. Lactant. Argum. Lib. II. Met. fab. 7. *Coronidem Phlegyæ filiam, aut (ut alii volunt) Leucippi.* Phoronis est Euseb. Lib. II. pag. 36. ed. Steph.

c *Ilius ex Urea*] Hæc corrupta esse persuasissimum habeo. Apollodorus Lib. III. cap. 10. de Alcyone à Neptuno compressa: Ἣ θυγατέρα μὲν ἐτέκνωσεν Αἴθουσαν, τὴν Ἀπόλλωνι Ἐλευθῆρα τεκοῦσαν καλλίστην. Forte κάλλιστον. vel pone incisum post τὸ τεκοῦσαν, ut ad Αἴθουσαν referatur. Eleuther certe Apollinis & Æthusæ filius, non filia, ut docent Pausanias in Bœoticis, Stephanus in Ἐλευθεραί. Schol. Hesiod. in Theog. pag. 235. edit. Heins. Meminerunt præterea Æthusæ Julius Firmicus, Clemens Protreptico, & Arnobius Lib. IV. Tametsi longiusculè abeunt à vulgata scriptura, suspicatus tamen aliquando sum pro *Ilio Eleutherem*, pro *Urea Æthusam* restituendos Hygino. Nobil. Heinsius emendaverat in margine libri sui, *Phyllus ex Hyria.*

d *Leuconoë*] Repono, etsi timidè, *Leucothoë* ex cap. 14. & Ovid. IV. Met. 196. quanquam ibi patrem ejus non Luciferum, sed Orchamum facit. Noster infr. cap. 200. ex Chione Philammonem natum refert.

e *Ex nympha*] *Corycia* nempe. Ita Scholiastes Apollon. ad Lib. II. vers. 713. Κέκληται δὲ ἀπὸ Νύμφης Κωρυκίας, ἧς καὶ Ἀπόλλωνος Λυκωρεύς. Malim Κωρυκείας cum Etymol. in Λυκωρεία. Adde notas Cl. Schefferi.

f *Aristeus*] Sic corruptè scribitur etiam cap. 180. 181. Astron. II. 4. & apud Lactant. ad Thebaid. IV. 565. Emenda *Aristæus* ex Græco Ἀρισταῖος. Vide Schol. Apollon. II. 502. Serv. ad I. Georg. 14. Just. XIII. 4. Quod E pro Æ interdum conspici observat in nummis Vir Illustr. Ez. Spanhemius, id ad libros non transtulerim; certè non ad Græca nomina, licet hac in re nimium sibi indulserint posterioris ætatis scriptores. Cæterum Cyrene secundum Diodorum Lib. IV. & Eustath. in Dionys. p. 32. non Peneo, sed Hypseo Penei filio erat nata. Etym. auctor Agreum ex Cyrene & Apolline natum tradit.

CLXII. *Herculis filii.*

[a] Hyllus ex Deianira, Tlepolemus [b] ex Astyoche, [c] Leucites, Telephus ex Auge Alei filia, [d] Leucippus, [e] Therimachus, [f] Creontiades, [g] Archelous, [h] Ophites, [i] Deucalion, [k] Euhenus, [l] Lydus, & [m] duodecim Thespia-

Ad CAP. CLXII.

a *Hillus*] *Hyllus* scripserim per Y. Ὕλλος enim Græcis est. Vide Phlegontem, Apollodorum, & alios. Ovid. IX. Heroid. 44. *Nec pater Amphitryon, nec puer Hyllus adest.* Quod Natalis Comes Myth. Lib. VII. cap. I. *Hyllum* è Melita Ægei fluminis filiâ, *Hylum* autem è Deianira tradit natum, in eo fallitur & fallit. Uterque enim Hyllus est dictus. Vide Schol. Apollon. ad Lib. IV. 1149. Etym. in Ὑλλήων.

b *Ex Astyoche*] Ita & Homer. Catal. vers. 165. Apollod. Lib. II. Eustath. ad Iliad. P. 229. Scholiastes Hypothesi Trachin. Sophoclis. Sed Pindarus Tlepolemum ex Astydamiâ Amyntoris filiâ natum vult Olymp. VII. Alia est Astyoche Actoris filia, unde Marti nati Ascalaphus & Ialmenus in Catal. Hom. vers. 20.

c *Leucites*] Hunc nec Schefferus, nec ego alibi invenimus. An scripsit, *Lysippus*? Ita dictus fuit, quem ex Praxitheâ suscepit.

d *Leucippus*] Scio illum numerari inter Thespiadas. Malim tamen heic *Ctesippus*, quo nomine duo de ejus filiis fuere appellati, quorum alterum ex Deianirâ, alterum ex Astydamiâ suscepit Ormenii Regis filia. Diodor. Lib. V.

e *Theromachus*] Hunc *Thermachum* appellat cap. 31. 32. & 7. Sed *Therimachus*, vel *Theriomachus* esse scribendum, demonstravi ad cap. 31.

f *Leontiades*] Micyllus in margine *Creontiades*. Quod amplector. Firmant id Apollod. Lib. II. Schol. Hom. ad Odyss. Λ. 269. Schol. Pindari ad Isthm. od. 4. ut & Tzetzes.

g *Archelous*] Cl. Schefferus, *Agelaus*. Certe is refertur ab Apollod. Lib. II. Herculi ex Omphale natus. Cæterum *Archelous*, non *Archeolus* præferunt Micylli & Commel. editiones. Unde minima mutatione fieri posset *Archelaus*, si is alicubi inter Herculis filios compareret. Apud Euseb. Præp. Lib. II. pag. 35. ex servâ, cum Omphalæ serviret, natus ei *Cleolaus* proditur.

h *Ophites*] Etiam cap. 31. 32. & 72. hujus meminit. *Onites* corrigit Cl. Schefferus. Quo auctore, nisi Natal. Comit. Myth. VI. cap. I. cum diu me fugisset, inveni tandem *Oniten* & Isacio dici in Lycophron. pag. 2. Τὰς τέσσαρας παῖδας αὐτοῦ τοξεύσας ἀνεῖλεν, Ὀνίτην, Θηρίμαχον, Δημοκόοντα, καὶ Κρεοντιάδην. Lactant. in IV. Theb. Stat. vers. 570. *Hic est ille Lycus, qui Megaram filiam suam Herculi dedit uxorem, & ob hoc à Junone in furorem versus est, & filios Herculis ex Megæra susceptos Oxea & Leontiadem occidit.* Lege, *Megara* & *Creontiadem*. Sed quis est ille *Oxeus*? an *Onites*?

i *Deucalion*] *Deicoon*. Cl. Schefferus. Numerat quidem eum inter natos ex Megarâ Apollodorus Lib. II. Sed nimium abire videtur à vulgatâ scripturâ. Amplector tamen, cum nihil, quod propius accedat, inveniam, & cum Apollodoro in Chiliadibus Tzetzes, Dionysius, & Æneas Argivus faciant apud Pind. Schol. ad Isthm. od. IV. Nisi mavis *Democoon* ex Isacio in Lycophron. pag. 11.

k *Euhenus*] *Eueres* scribendum censet Cl. Schefferus ex Apollod. Lib. II. Nondum accesserim. Nam & cap. 242. Euhenum Herculis filium facit.

l *Lidus*] Scrib. *Lydus*. Unde *Lydia* dicta, quæ ante Mœonia erat.

m *Duodecim Thespiades*] Atqui quinquaginta & unus fuerunt, τῆς πρώτης διδύμα τεκούσης. Vide Schol. Hesiod. p. 235.

n *The-*

spiades, quos ex [n] Thespii regis filiabus procreavit.

CLXIII. *Amazones.*

OCYALE, Dioxippe, Iphinome, Xanthe, Hippothoe, [a] Otrere, [b] Antioche, Laomache, Glauce, Agave, Theseis, Hippolyte, Clymene, Polydora, Penthesilea.

CLXIV. *Athenæ.*

[a] INTER Neptunum & Minervam cum esset certatio, qui primus oppidum in terra Attica conderet, Jovem ju-

n *Thespii regis*] Ita eum regem appellat quoque Tzetzes Chil. I. 38. Θέσπις est Diodoro Lib. IV. pag. 234. cap. 12. Θέσπιος Apollodoro Lib. III. Sed audi Ægium: *Nos autem* Θεςίε *per* τ *scribi fecimus per* π *in secundâ, quod alioqui contra historiæ fidem legebatur, etsi omnes, quos vidimus, codices,* Θεςίε *habebant.* Ergo non debebas mutasse. Plures enim illud Θεςίε, quam Θεσπίε, habet auctores, Nimium nimirum facilis est confusio istorum vocabulorum. Sic Ledæ patrem, quem *Thestium* vocant Apollod. Lib. III. pag. 173. & Hyg. cap. 14. *Thespium* appellat Scholiastes Apollonii ad Lib. I. 143. Sed corrupte, ut opinor. Quintus Smyrnæus Anthol. Lib. IV. Sect. 8. Τὸ τρισκαιδέκατον τοῖον λυγρὸν ἔσχεν ἄεθλον, Μουνοὺχὶ πεντήκοντα συνελέξατο κούρας. Sed apud Tzetzen, qui in cæteris heic ferme cum Anthologiâ facit, Chil. I. 36. idem Quintus ille tertium decimum laborem, ut reliquos, uno versu absolvit: Θεσπίου θυγατρῶν τρισκαιδέκατος πέλει ἆθλος. Fecisse illas quinquaginta omnes gravidas, sed singulas singulis noctibus, & inde filios sustulisse refert Apollodorus, qui eorum longum texit catalogum Lib. II. Pausanias autem in Bœoticis, Clemens Protrept. Nazianzen. Orat. I. in Jul. & Arnobius Lib. IV. una extantlasse eum nocte laborem illum volunt. Adde Diodor. Lib. IV. Schol. Hesiod. Θεογ. 56. Athen. Lib. XIV. Antigonus Mirab. cap. 120. inter LXXII. liberos unicam tantum habuisse filiam Herculem refert. Ergo rotundo usus numero est in *Cingulo* Festus, LXX. solummodo reliquisse liberos Herculem referens.

Ad CAP. CLXIII.

a *Othrepte*] Micyllus *Otrere*. Cl. Schefferus *Otrira*, quemadmodum exaratur cap. 30. 223. Gr. est Ὀτρήρη; unde *Otrere* vel *Otrera* esset formandum, quorum posterius habes cap. 112. Sed solenne esse nostro, η Græcorum vertere in ī Latinum notavi jam superius ad cap. 31. *Orithya* est Justino Lib. II. Sed valde ἐυςόχως *Otriria* inde exsculpsit Salmasius. Nempe Ὀτρήρη & Ὀτρήρεια idem, ut Πλωσελόπη & Πλωσελόπεια. Ex Ὀτρήρεια ergo *Otreria* vel *Otriria*: quarum posterior pronunciatio arguit tamen deterius sæculum. Adde not. ad cap. 223. Nob. Heinsio duo in unum coaluisse vocabula videbantur, & corrigebat *Otrira*, *Clyte*. Quod amplector ambabus ulnis. Servius ad Æn. III. p. 310. ed. Gen. *Alii à Caulo Clitæ Amazonis filio conditum tradunt.*

b *Antioche*] *Antiope*, quod conjicit Cl. Schefferus, probo. Vide cap. 30. Alia earum vocabula invenies apud Diodorum Lib. IV. p. 224. ubi inter alia habes Ἀνδρομάχη, Γλαύκη, Ἀγαύα. Confer & Eustath. in Dionys. pag. 109.

Ad CAP. CLXIV.

a *Inter Neptunum & Minervam*] Narrant hanc fabulam etiam Servius ad I. Georg. 13. & Lactantius ad Theb. Stat. VII. 19.

judicem ſumpſerunt. Minerva, quod primum in ea terra oleam ſevit, [b] quæ adhuc dicitur ſtare, ſecundum eam judicatum eſt. At Neptunus iratus, in eam terram mare cœpit [c] irrigare velle. quod Mercurius Jovis juſſu id ne faceret prohibuit. Itaque Minerva ex ſuo nomine oppidum Athenas condidit, quod oppidum in terris dicitur primum eſſe conſtitutum.

[d] ORPHEUS Eurydicen [e] nympham amavit, quam ſono citharæ mulcens uxorem duxit. Hanc [f] Ariſtæus paſtor dum amans ſequitur, illa fugiens in ſerpentem incidit, & mortua eſt: [g] poſtque maritus ad inferos deſcendit, & legem accepit, ne eam converſus aſpiceret. quam converſus aſpiciens, iterum perdidit. [h] Myrrha cum patrem ſuum amaret, inebriavit, & ſic cum eo concubuit. Quod pater reſciens, utero plenam cœpit evaginato perſequi gladio. illa in arborem myrrham eſt converſa: [i] quam pater gladio feriens, Adonis exinde natus eſt, quem Venus diligens * * * *

CLXV. *Mar-*

b *Quæ adhuc dicitur ſtare*] Hoc grande nimis ſonat. Mallem, *exſtare*. Ovid. I. Heroid. v. 67. *Utilius ſtarent etiam nunc mœnia Phœbi.*

c *Irrigare velle*] H. e. inundare. unde *irrigatio* pro cataclyſmo cap. 153.

d *Orpheus Eurydicem*] Scrib. *Eurydicen*, ex Gr. Εὐρυδίκη. Vid. not. ad cap. 137. Fuit illa Dryadum una, ut innuit Virgil. Georg. III. 460. Cæterum hanc fabulam aliam eſſe à præcedenti, & propterea ab ea ſeparandam, rectè cenſet Cl. Schefferus. Ego addo iiſdem planè verbis illam legi apud Fulgent. Mythol. III. Lib. cap. 10. adeo ut ab inepto quodam interpolatore Hygino ex Fulgentio aſſuta videatur. Certè in Hyg. fabularum indiculo nulla ejus fit mentio.

e *Nympham*] Dryada puta. Servius IV. Georg. 460.

f *Ariſteus*] *Ariſtæus* ſcribendum, ut oſtendi ad cap. 161.

g *Poſtque*] Fulgentii editiones heic exhibent, *poſt quam*. Corrigendus ex illis Hyginus. Sequitur enim in eodem capite apud Fulgentium, *Poſt hanc artem exquirendam & elevandam vox canora deſcendit.*

h *Myrrha*] Ita quoque eam nominat Servius ad Ecl. x. 18. & Æn. v. 72. Noſter *Smyrnam* cap. 58. ubi plenius hanc fabulam narrat, ut & cap. 275. capite autem 251. *Zmyrnam*. Vide notas ad cap. 58.

i *Quam pater gladio feriens* &c.] Solœca oratio eſt, quâ etiam in hac fabula Fulgentius Lib. III. cap. 8. unde huc videtur tranſlata, utitur. Adſcribam ejus verba. *Minerva patrem ſuum amaſſe dicitur, cum quo ebriato concubuit. Cumque eam pater utero plenam reſciſſet, crimine cognito, eam evaginato cœpit perſequi gladio. Illa in arborem Myrrham converſa eſt. quam arborem pater gladio percutiens, Adon exinde natus eſt.* Vide ibi notas noſtras. Non puto illud ἀνακόλουθον ferendum in Petron. Fragm. Trag. p. 48. edit. Blau. *Dum hæc apophoreta jubemur ſumere, reſpiciens ad menſam* &c. Legebam, *ut reſpicimus*. Sed Nob. Heinſius *reſpicientibus* emendat. Cæterum cum nec hæc fabula in indice heic ſignata appare-

CLXV. *Marſyas.*

a MINERVA tibias dicitur prima ex oſſe cervino feciſſe, & ad epulum deorum cantatum veniſſe. Juno & Venus cum eam irriderent, quod & cæſia erat, & b buccas inflaret, fœda viſa, & in cantu irriſa, in Idam ſylvam ad fontem venit: ibique cantans in aqua ſe aſpexit, & vidit ſe merito irriſam: unde tibias ibi abjecit, & imprecata eſt, ut quiſquis eas ſuſtuliſſet, gravi afficeretur ſupplicio. Quas Marſyas c Oeagri filius paſtor unus d ex *turis invenit: quibus aſſidue e commeletando, ſonum ſuaviorem indies faciebat, adeo ut Apollinem ad citharæ

reat, perſuaſiſſimum habeo eam quoque à nimis liberali manu huic ſcriptori obtruſam.

Ad CAP. CLXV.

a *Minerva*] Quomodo Minerva tibias invenerit, non inſulſè narrat Pindari Scholiaſtes ad Pyth. od. XII. Hinc ergo tibicines Minervam colunt. Feſtus: *Minuſculæ quinquatrus appellabantur Idus Juniæ, quod is dies feſtus erat tibicinum, qui Minervam colebant.* Scholiaſt. Horat. ad Lib. I. od. I. Euterpen inveniſſe tibiam autumat. Sed conſulendus de tibiarum & ἀυλητικῆς inventoribus Caſaubonus ad Athen. Lib. XIV. cap. 2.

b *Buccas inflaret*] Graviter, ut ſolet, Arnobius Lib. II. *Idcirco animus miſit, ut inflandis bucculas diſtenderent tibiis, cantionibus ut præirent obſcænis?* Ariſtænetus Lib. I. ep. 14. *Τί ἂν μάτλω οἱ νέοι διαῤῥήγνυσθε τὰς γνάθες ἐμφυσῶντες τῇ σύριγγι.* Confer Fulgent. Lib. III. cap. 9.

c *Oeagri*] Sed Apulejo in Floridis, Nonno Dionyſ. Lib. X. Philippo Anthol. Lib. I. Sect. XI. Plutarcho in Libro de Muſic. & Tzetzæ Chil. I. hiſt. 15. ſi credimus, Hyagnis ejus pater fuit. Forte *Hyagni* ſcribendum ἀρχαϊκῶς pro *Hyagnis*. Videtur *Marſum* ejus patrem facere Euſtath. in Dionyſ. p. 104. Ἐδίδαξε τὸ Μάρσον τὸ ἀυλητὸ πατέρα. Quæ verba peſſimè vertit Bertrandus: *Qui Marſum Auletis patrem tubarum ludum docuerat.*

d *Ex * Turis*] Barthius conjicit *Curioſis* vel *Satyris*. Poſterius, quod etiam Micyllo viſum, probo. Vide Tzetzæ locum modo laudatum, & Philippum Anthol. Lib. I. Sect. XI. num. 5, qui eum Νυμφογενῆ Σάτυρον ſalutat. Ovid. VI. Faſt. 703. *Inventam Satyrus primum miratur; at uſum Neſcit, & inflatam ſentit habere ſonum.* Salmaſius ad Solinum heic legit, *ex Tityris*. Procul dubio ex ſua correctione, ut ſæpe ſolet ὁ πάνυ. De Tityris Ælianus Ποικ. ἱς. Lib. III. cap. 40. *Comites Bacchi fuerunt Satyri, quos nonnulli Tityros appellant.* Schol. Theocriti ad Eid. Z. vers. 72. Ὁ δὲ Τίτυρος ὄνομα κύριον αἰπόλυ. τινὲς δὲ παρὰ Δωριεῦσι τὰς σατύρους ἀποδεδόκασι λέγεσθαι. Puto legendum, Τιτύρες ἀποδεδώκασι λέγεσθαι. Servius ad Æn. IV. 58. *Marſyas miniſter ejus* (Bacchi) *per civitates in foro poſitus libertatis indicium eſt.*

e *Commeletando*] *Meditari* dictum eſſe quaſi *melitari*, obſervat Servius ad illum Virgilii verſum Ecl. I. *Sylveſtrem tenui muſam meditaris avenâ.* Μελετᾶν autem tibicinum eſt, dum artem diſcunt, docente ad Solinum Salmaſio. Etiam *meditari* de iis qui fidibus diſcunt, uſurpant Latini. Sueton. Neron. 20. *Paulatim meditari & ipſe exerceri que cœpit.* Diomedes Lib. I. *Medito & meditor item differunt. Nam, ut putat Plinius; meditare eſt ſecum cogitare: meditari voce dicere.* Confer Sciopp. Suſpect. Lect. Lib. IV. cap. 2. & Reineſium in Scholiis ad Petron. Frag. Trag. p. 294.

f *Ci-*

ræ cantum in certamen provocaret: quo ut Apollo venit, Muſas judices ſumpſerunt. Et cum jam Marſyas inde victor diſcederet, Apollo [f] citharam verſabat, idemque ſonus erat: quod Marſya tibiis facere non potuit. Itaque Apollo victum Marſyan [g] ad arborem religatum [h] Scythæ tradidit, [i] qui eum membratim ſeparavit. Reliquum corpus [k] diſcipulo Olympo ſepulturæ tradidit, è cujus ſan-

f *Citharam verſabat*] H. e. ad aliud modulationis genus citharam accommodabat, ut interpretatur Salmaſius ad Solin. pag. 119. Apollod. Lib. I. Τὴν κιθάραν στρέψας ἠγωνίζετο ὁ Ἀπόλλων. Gloſſ. MSS. in Fulgentium: *Marſyas quidam paſtor erat, qui Apollinem Deum in certamen provocavit. Qui cum cum eo diu concertaret, eumque ſuperare nequiret, verſâ citharâ cantare cœpit. Quod cum Marſyas verſis tibiis agere non valeret, eum ad arborem religavit, ipſum cauda porcina damnavit.* Diodorus Lib. III. pag. 192. citharæ ſono congruam vocem applicuiſſe narrat, atque ita palmam meritum.

g *Ad arborem*] Pinum Longus in Paſtoralibus, & Apollod. Lib. I. fuiſſe volunt; alii φηγὸν faciunt.

h *Scythæ tradidit*] Defendit heic Hyginum Rubenius apud ſummum virum J. Fred. Gronovium ad Sen. de Irâ Lib. II. cap. 5. quem opportunè heic laudat Cl. Schefferus. Adde Salmaſ. ad Solin. p. 926. De Scythis miniſtris publicis apud Athenienſes conſule Meurs. Ceram. cap. 16. Etymol. Τοξόται, οἱ δημόσιοι ὑπηρέται. τοὺς δὲ αὐτοὺς καὶ Σκύθας ἔλεγον καὶ Σπευσινίους. In Τοξόται, Σπευσινίους appellat ἀπὸ Σπευσίνου τοῦ πρώτου καταστήσαντος αὐτούς. Puto ſcribendum eſſe Πευσινίους & Πευσίνου, vel Πευσῖνος ex Schol. Ariſtoph. in Acharn. act. I. ſc. 2. Nec ſanum τὸ Τολόται.

i *Qui eum membratim ſeparavit*] *Membratim ſeparare* heic poſuiſſe videtur pro διχοτομεῖν κατὰ μέλος, quod Exod. 29. vel μελεϊστὶ ταμεῖν, quod legitur apud Apollon. Lib. II. vers. 628. *Membratim laniare* id dicit cap. 184. & German. Schol. in Lyrâ, *Membratim diſcerpere.* Apulejus Lib. VI. Met. *Membratim diſſipare.* IX. *Membratim compilare.* Arnob. Lib. I. *Membratim lancinare.* Lib. V. *Membratim ſecare.* Julius Firm. in de E. P. R. *Artuatim lacerare, particulatim conſcindere.* Gloſſ. Philox. *Membratim*, κατὰ μέλος. Cyrill. Μεληδὸν, *membratim, minutatim.* Gloſſ. Iſid. *Artuatim, membratim.* Utitur & Plinius eâ voce Natal. Hiſtor. XI. cap. 37. quæ deducta eſt à verbo *membro.* Cenſorinus cap. XI. *Infans membratur.* Cæterum διαιρεῖσθαι pro dilaniare etiam Græcis uſurpatum video. Apollod. Lib. I. pag. 33. Αἱ διῃροῦντο ἀπολειπόντες ἔφυγον. Verum non dilaniatum Marſyan, ſed cutem ei detractam narrant Ovidius, Apollodorus, Hephæſtion, Palæphatus, Lucianus, Euſtathius, alii. Hinc Cl. Schefferus ſuſpicatur ſcribendum, *membratim cutem ei ſeparavit. Cutem à carne ſeparare id dicit* Apitius Lib. VIII. cap. I. Iſtam cutem Celænis in victoriæ ſuæ monimentum ſuſpendiſſe memorat Ælian. Var. Hiſtor. Lib. XIII. cap. 21. Stat. IV. Theb. 186. & Lucan. III. 206. In Apollinis æde Sicyone collocat eam Ampelius cap. 8. ſi verba ejus emendes: *Marti autem corium quoque, remi Argonautarum.* Legendum putem *Marſyæ corium.* Sed Celænis fuiſſe ſuſpenſum illud corium veriſimilius, cum Marſyas amnis juxta Celænarum oppidum fuerit, ut liquet ex Plin. Lib. XXXI. cap. 2. Confer Schol. Stat. Lib. II. Theb. 667.

k *Diſcipulo Olympo*] Vide Euſtath. ad Iliad. A. pag. 21. Meminit ejus quoque Ovidius cum VI. Met. 393. tum III. Pont. eleg. 3. *At non Chionides Eumolpus in Orphea talis, In Phryga nec Satyrum talis Olympus erat.* Adde noſtr. cap. 273. Plutarchus in libro de Muſica non μαθητὴν modo, ſed & παιδικὰ Marſyæ appellat.

l *Mar-*

ſanguine flumen [l] Marſyas eſt appellatum.

CLXVI. *Erichthonius.*

VULCANUS Jovi cæteriſque diis [a] ſoleas aureas ex adamante cum feciſſet, Juno cum ſediſſet, ſubito in aere pendere cœpit. Quod cum ad Vulcanum miſſum eſſet, ut matrem, quam ligaverat, ſolveret, iratus quod de cœlo præcipitatus erat, negat ſe matrem ullam habere. Quem cum Liber Pater ebrium in concilio deorum adduxiſſet, pietati negare non potuit. Tum optionem à Jove [b] accepit, ſi quid ab iis petiiſſet, impetraret. Tunc ergo Neptunus, quod Minervæ erat infeſtus, inſtigavit Vulcanum, Minervam petere in conjugium. Qua re impetrata, in thalamum cum veniſſet, Minerva, monitu Jovis, [c] virginitatem ſuam armis defendit, interque luctandum ex

l *Marſyan*] Scrib. *Marſyas.* Solin. cap. 53. *Qui proximat fluvius Marſyas dicitur.* Curt. III. I. *Marſyas amnis fabuloſis Græcorum carminibus inclutus.* Plin. Lib. v. cap. 29. *Marſyas ibi redditur ortus, ac paulo poſt conditus, ubi Marſyas certavit tibiarum cantu cum Apolline.* Palæphat. cap. 48. Εἶδον ἐγὼ ποταμὸν ἐν Φρυγίᾳ. Μαρσύας ὄνομα ποταμοῦ. καὶ ἔλεγον οἱ Φρύγες, ὅτι τὸ ῥεῦμα ἐξ αἵματός ἐστι τοῦ Μαρσύου. Eadem habes apud Plutarch. Lib. de Flum. pag. 36. qui & Satyros ortos ex ejus ſanguine addit ex Alexandro Cornelio. Apud Lactant. Argum. Fab. VI. Lib. Met. Ovid. & poetam ipſum fluvius is natus dicitur ex lacrymis Satyrorum, Faunorum, & Nympharum.

Ad CAP. CLXVI.

a *Soleas aureas ex adamante*] Cl. Schefferus non intelligere ſe ait, quomodo ſoleæ aureæ ex adamante fiant, & corrigit, *Solia aurea & ſoleas ex adamante.* Sanè ſoleæ nihil faciunt ad ſeſſionem. Ego puto ſufficere ad correctionem, ſi legas, *ſolia aurea*, vel *ſellas aureas.* Sanè χρύσειον ἑδέθλιον Junoni dat Callim. Hymn. IV. 228. Τὸ *ex* heic idem eſt quod *cum*, ut ipſe obſervat ad cap. 25. Gemina germana his ſunt illa cap. 73. *Monile aureum ex gemmis fecit.* Et cap. 25. *Coronam ex venenis fecit auream.* Feſtus: *Solia appellantur ſedilia, in quibus non plures ſingulis poſſunt ſedere.* Duriuſcula commenta mea ſi tibi videbuntur, mi lector, nec aſſenſum tuum impetrare poſſunt, impetrabunt certè, quæ à ſe ad hunc locum obſervata mecum communicavit doctiſſimus Jacobus Perizonius: Corrigendum cenſeo; *ſolia aurea nexa adamante.* Infra fab. 223. *Lapidibus variis & candidis vinctis auro.* Virg. I. Æn. 452. *Nexæ ære trabes.* Niſi forte quis præferat, *ſolia ex auro & ex adamante.* fab. 223. *Signum Jovis Olympii, quod fecit Phidias ex ebore & auro.* Virg. VI. Æn. 552. *Solidoque adamante columnæ.* Hæc ille. Cæterum de fabulâ hac videndus Servius ad Eclog. IV. vers. 62.

b *Accepit, ſi quid ab iis petiſſet, impetraret*] An legendum? *accepit, ut, ſi quid* &c. Vide quæ notavi ad cap. 139. Fulgentius in hac fabulâ Lib. II. cap. 14. *Promiſſum accepit, ut, quicquid vellet, præſumeret.* Cauſam hujus promiſſi longe aliam affert Etym. auctor in Ἐρεχθεύς.

c *Virginitatem armis defendit*] Ita quidem vulgo tradunt. Antigonus autem Hiſt. Mir. cap. 12. Φησὶν Ἡφαίστῳ δοθείσης Ἀθηνᾶς συγκατακλιθεῖσαν αὐτὴν ἀφανισθῆναι.

d *Quod*

ex semine ejus, quod in terram decidit, natus est puer; qui inferiorem partem draconis habuit: quem Erichthonium ideo nominarunt, [d] quod ἔρις Græce certatio dicitur, χθὼν autem terra dicitur. Quem Minerva cum clam nutriret, dedit in cistula servandum [e] Aglauro, Pandroso & Hersæ Cecropis filiabus. Hæ cum cistulam aperuissent, [f] cornix indicavit. illæ à Minerva insania objecta, ipsæ se in mare præcipitaverunt.

CLXVII. *Liber.*

LIBER Jovis & Proserpinæ filius à Titanis est distractus, cujus cor contritum [a] Jovis Semelæ dedit [b] in potionem. Ex eo prægnans cum esset facta, Juno in Beroen nutricem Semeles se commutavit, & ait: Alumna, pete à Jove, ut sic ad te veniat, quemadmodum ad Junonem, ut scias [c] quæ voluptas est, cum deo concumbere. Illa autem instigata petit ab Jove, & fulmine est icta. ex cujus utero Liberum exuit, [d] & Nyso dedit nu-

d *Quod* ἔρις] Ita & Fulgent. Myth. Lib. II. 14. Scholiastes autem Homeri ἀπὸ ἔριϛ ϗ χθονὸς, ad Catal. vers. 54. quod & apud Tzetzen invenies in Lycophron. pag. 24. ed. Steph. Vide apud eos lepidam fabulam. Nam exscribere eam cui bono? Adde nostrum Astron. II. 13. Servium ad III. Georg. 113. Schol. German. Erichthonio. Augustin. C. D. XVIII. cap. 2. Lactant. Lib. I. cap. 17. Cæterum Tzetzes hunc Erichthonium ex Minervâ Cranai filiâ susceptum memorat à Vulcano. Sed alibi aliter. Vide notas ad Fulgent. II. 14.

e *Aglauro, Pandroso*] Fulg. Lib. II. *Duabus sororibus Aglauro & Pandoræ commendavit.* An legendum *Pandrosæ*? Ita censeres, nisi mox subderet, *Pandora enim universale munus dicitur.* Sanè *Pandroson*, non *Pandoram* eam appellant præter Hyginum Ovid. II. Met. 561. Schol. Homer. Iliad. A. 334. Antigonus Mirabilium cap. 12. Apollod. Lib. III. Schol. German. Erichthonio. Sed quam *Aglaurum* Pausanias, Ovidius, Luctatius, sive Lactantius in Argumentis Met. Ovid. Schol. German. & Fulgentius appellant, *Agraulos* dicitur Apollodoro, Antigono, Polluci, Philochoro, Hesychio, & Etymologicographo.

f *Cornix*] Coronis Coronei filia, quæ in cornicem conversa est. Vid. Ovid. II. Met. fab. 8.

Ad CAP. CLXVII.

a *Jovis Semelæ dedit*] Barthius ad Stat. Tom. III. pag. 670. *Jovi Semele dedit.* perperam. Cor distracti illius Liberi non possidebatur à Semele, sed à Pallade Jovi fuit allatum, ut narrat Hom. Schol. Iliad. A. 200. Deinde, ex potione, quam Jupiter bibit, quomodo prægnans fieri Semele potuit?

b *In potionem*] Hoc est, in philtrum, ut idem ibidem explicat. quod probo. Sic *potionare* pro philtrum dare Suetonius usurpat Calig. cap. 50.

c *Quæ voluptas est*] Politius est, quod legitur cap. 179. *Ut scias, inquit, quæ voluptas sit.*

d *Et Nyso*] Nutricium eum Bacchi fuisse scribit etiam cap. 131. & 179. qui-

nutriendum, unde Dionysus est appellatus, [e] & Bimater est dictus.

CLXVIII. *Danaus.*

DANAUS Beli filius [a] ex pluribus conjugibus, quinquaginta filias habuit: totidemque filios frater Ægyptus, qui Danaum fratrem & filias ejus interficere voluit, ut regnum paternum solus [b] obtineret, filiis uxores à fratre poposcit. Danaus re cognita, Minerva adjutrice, ex Africa Argos profugit. Tunc primum dicitur Minerva [c] navem fecisse biproram, in qua Danaus profugeret. At Ægyptus ut resciit Danaum profugisse, mittit filios ad persequendum fratrem, & eis præcepit, ut aut Danaum interficerent, aut ad se non reverterentur. Qui postquam Argos venerunt, oppugnare patruum cœperunt. Danaus ut vidit se eis obsistere non posse, [d] pollicetur eis filias suas uxores, ut pugna absisterent. Impetratas sorores patrueles acceperunt uxores, quæ patris jussu viros suos inter-

quibus locis tamen malè *Nisus* ediderunt. Cæterum Servius ad Ecl. VI. 15. ex nutricio Nyso *Nysam* Bacchi nutricem facit, quam nec noster ignorat cap. 182. Vide & Freinshem. ad Curt. Lib. VIII. 10. Justin. Lib. XII. cap. 7.

e *Et Bimater est dictus*] Hoc vero falsum est, & scholion forte inepti glossatoris, nisi ante hæc verba nonnulla de Baccho femori insuto exciderunt, ut Illustris Heinsius suspicatur. Vid. Diodor. Lib. III. pag. 198. ubi omnia hæc accuratius referuntur, ut & initio Lib. IV. Adde notas nostras ad Fulgent. Lib. II. cap. 15. Etymol. in Διόνυσος & Διώνυσος, ut & in διθύραμβος. Isidor. Orig. Lib. VIII. cap. 2.

Ad CAP. CLXVIII.

a *Ex pluribus conjugibus*] Phlegon Trallianus Mirab. cap. 31. ex unâ Euryopâ Nili filiâ suscepisse eas Danaum prodit. Atque ita etiam Hippostatus apud Tzetzen Chil. VII. 136. qui tamen *Europam* eam, non *Euryopam* appellat. Similius vero est, quod heic Hyginus, & Apollodorus Lib. II. pag. 63. & ex eo Schol. Hom. ad Iliad. A. 42. tradunt.

b *Obtineret, filiis*] Videtur deesse copula *&* à præcedenti syllaba absorpta, & scribendum *& filiis*. Vide notas ad cap. 4.

c *Navem biproram*] Sic infra cap. 277. *Navem biproram Danao ædificavit*. Schol. Apollon. ad Lib. I. vers. 4. de Argo: Ταύτην δέ φασι ναῦν γενέσθαι μακράν. Ἄλλοι δὲ λέγουσι Δαναὸν διωκόμενον ὑπὸ Αἰγύπτου πρῶτον κατασκευάσαι, ὅθεν καὶ Δαναῒς ἐκλήθη. Stat. Schol. in hac fabulâ ad Lib. II. 222. *Primum dicitur navem fecisse, à cujus nomine Argo dicta est navis.* Leg. *dicta est Danais*. Schol. Hom. ad Iliad. A. 42. Danai navim πεντηκόντορον appellat. Athenæus Lib. V. pag. 204. de navi à Philopatore ædificatâ: Δίπρῳρος ἐγεγόνει καὶ δίπρυμνος. Cujusmodi ista structura fuerit, non percipio.

d *Pollicetur ei filias uxores*] Collocasse eas ad metam circi canit Pindarus Pyth. od. IX. ut cursu inter se juvenes de optione concertarent.

e *Hy-*

terfecerunt. Sola [e] Hypermeſtra Lynceum ſervavit. Ob id cæteræ dicuntur apud inferos [f] in dolium pertuſum aquam ingerere. Hypermeſtræ & Lynceo fanum factum eſt.

CLXIX. *Amymone.*

[a] AMYMONE Danai filia, dum ſtudioſe in ſylva venatur, Satyrum jaculo percuſſit: eam Satyrus voluit violare. Illa Neptuni fidem imploravit. quo Neptunus cum veniſſet, Satyrum abegit, & ipſe cum ea concubuit. ex quo conceptu naſcitur Nauplius. Id in quo loco factum eſt, Neptunus dicitur [b] fuſcina percuſſiſſe terram, & inde aquam profluxiſſe, qui Lernæus fons dictus eſt, & Amymonium flumen.

AMYMONE Danai filia miſſa eſt à patre aquam petitum ad ſacrum faciendum: [c] quæ dum quærit, laſſitudine obdormiit: quam Satyrus violare voluit. Illa Neptuni fidem imploravit. quod cum Neptunus fuſcinam in Satyrum miſiſſet, illa ſe in petram fixit. Satyrum Neptunus fugavit. qui cum quæreret in ſolitudine à puella, illa ſe aquatum miſſam eſſe dixit à patre: quam Neptunus compreſſit. Pro quo beneficium ei tribuit, juſſitque ejus fuſcinam de petra educere. [d] quæ cum eduxiſſet, tres [e] ſi-

e *Hypermeſtra*] Ita & Servio appellatur in hac fabula ad Æn. x. 497. Ὑπερμήστρα autem Apollodoro eſt & Schol. Euripid. pag. 200. edit. Steph. ſed corruptiſſime ibi Ἀνγεὺς audit, qui Heſiod. Aſpid. 327. Αὐγεὺς, aliis Αὐγκεὺς eſt. Sed in Heſiodo & ejus Scholiaſtis an non rectius Αὐγκῆος ſcribatur quam Αὐγῆος, viderit Clariſſ. Grævius. Αὐγέως quoque ſcriptum inveni apud Euſtath. in Dionyſ. p. 104. *Hypermneſtram* & *Linum* eos appellat non minus vitioſè Horat. Schol. ad Lib. III. od. 2. quanquam τὸ *Linum* etiam in Scholiaſte Germanici invenias, ut animadverſum pridem Nob. Heinſio ad Heroid. 14. vers. 123. Cæterum præter Hypermneſtram etiam Bebrycen pepercisse ſponſo ſuo tradit modo laudato loco Euſtathius.

f *In dolium pertuſum*] Hinc proverbium ortum, εἰς τετρημένον πίθον αἰθλεῖν. de quo conſule Apoſtol. Cent. VII. 84.

Ad CAP. CLXIX.

a *Amymone*] A Gloſſatore repetitio hujus fabulæ eſt. Nam in indice, ut recte obſervat Micyllus, ſemel tantum ponitur. Exſcripſit & heic Hyginum Lactantius ad Stat. II. Theb. vers. 433.

b *Fuſcina percuſſit terram*] Schol. Eurip. ad Phœn. v. 195. Τείαινα τόπος Ἄργους, ἔνθα τὴν τρίαιναν ὀρθὴν ἔστησεν ὁ Ποσειδῶν συγγινόμενος τῇ Ἀμυμώνῃ, καὶ εὐθὺς κατ' ἐκεῖνο ὕδωρ ἀνέβλυσεν. ὃ καὶ τὴν ἐπίκλησιν ἔχει ἐξ Ἀμυμώνης. Vide & ſeqq.

c *Quæ dum quærit*] Lege *quam dum* &c.

d *Quæ dum eduxiſſet*; *&*] Dele τὸ *&*

cum

[e] ſilani ſunt ſecuti, qui ex Amymones nomine Amymonius fons appellatus eſt. ex qua compreſſione natus eſt Nauplius. Hic autem [f] fons Lernæus eſt poſtea appellatus.

CLXX. *Filiæ Danai quæ quos occiderunt.*

[a] IDEA Antimachum, Philomela Panthium, Scylla Proteum, Phicomone Plexippum, Euippe Agenorem, Demoditas Chryſippum, Hyale Perium, Trite Enceladum, Damone Amyntorem, Hippothoe Obrimum, Myrmidone Mineum, Eurydice Canthum, Cleo Aſterium, Arcania Xanthum, Cleopatra Metalcem, Philea Philinam, Hyparete Protheonem, Chryſothemis Aſteriden, Pyrante Athamantem, Armoasbus * Glaucippe Niavium, Demophile Pamphilum, Antodice Clytum, Polyxena Ægyptum, Hecabe Dryantem, Achamantis Echominum, Arſalte Ephialtem, Monuſte Euryſthenem, Amymone Midamum, Helice Evideam, Amoeme Polydectorem, Polybe Iltonomum, Helicta Caſſum, Electra Hyperantum, Eubule Demarchum, Daplidice Pugnonem, Hero Andromachum, Europome Atlitem, Pyranthis Plexippum, Critomedia Antipaphum, Pyrene Dolichum, Eupheno Hyperbium, Themiſtagora Podaſi-

cum Scheffero & Heinſio. Præterea *quam* pro *quæ* reſcribe.

e *Silani*] Aquæ fiſtulæ. Varro IV. L. L. *Fiſtula aquæ, fuſus aquæ. Fiſtulas aquarias* vocat Capitolinus in Macrino & Balbino. *Canales* interpretatur Barthius Adv. Lib. X. cap. 20: *tubos*, unde aqua profluit, Schefferus. Celſus Lib. II. cap. 19. *Confert etiam aliquid ad ſomnum ſilanus juxta cadens. Tullios* etiam dictos ex Feſto in ea voce didici. Reſtituendum id vocabulum Vett. Gloſſ. *Silvanus*, κρεῦνος. Putabat Græcam vocem eſſe vitioſam Stephanus, & propterea nullo accentu notavit. Sed vitioſa eſt Latina. Scrib. *Silanus*, κρεῦνος. Eſt autem κρεῦνος, σωλὴν, *aquæ ductus, fiſtula.* Gloſſæ eædem: *Fiſtula.* σωλὼ, σύριγξ &c. *Tubus*, σωλὼ. *Silanus*, κρλὼν. Multus eſt, ut poſtea vidi, in ſilani vocabulo Gyraldus Part. II. Dialog. 18. Invenitur quoque in Not. Tyr. p. 171.

f *Fons Lernæus*] Apollod. Lib. II. *Amymone autem cum hoc concubuit, eique Neptunus Lernæos fontes indicavit.* Schol. Apollon. ad Lib. III. 1240. Λέρνη Κρήνη τοῦ Ἄργους, ἱερὴ Ποσειδῶνος. Heſiodeus in Θεογ. 257. ed. Heinſ. Λέρνη λίμνη ἐν Ἄργει. Servius ad Æn. VI. 287: *Lerna Argivorum palus.* Adde Schol. Hom. ad Iliad. Δ. 171. Propert. Lib. II. 20. *Teſtis Amymone, latices cum ferret in arvis, Compreſſa & Lerne pulſa tridente palus.*

Ad CAP. CLXX.

a *Idea Antimachum*] Multum ab his nominibus variant, quæ Apollodorus recenſet Lib. II. p. 64. Conferant, quibus tantum ab re ſua otii.

ſimum, Palæno Ariſtonon, Itea Antiochum, Erate Eudæmonem, Hypermeſtra Lynceum ſervavit: qui, cum Danaus periſſet, primuſque Abas ei nunciaſſet, [b] Lynceus circumſpiciens in templo, quid ei muneri daret, caſu conſpexit clypeum, quem Danaus conſecraverat Junoni, [c] quem in juventa geſſerat: refixit, & donavit Abanti, ludoſque conſecravit, qui quinto quoque anno aguntur. qui appellantur [d] Aſpis en Argo. [e] è quibus ludis curſoribus [f] corona non datur, ſed clypeus. At Danaides poſt patris interitum, viros duxerunt Argivos, è quibus [g] qui nati, ſunt appellati.

CLXXI. *Althæa.*

Cum Althæa Theſtii filia una nocte concubuerunt Oeneus & Mars: ex quibus cum eſſet natus Meleager, ſubito in regia apparuerunt Parcæ, Clotho, Lacheſis, Atropos. Cui fata ita cecinerunt: Clotho dixit, eum generoſum futurum, Lacheſis fortem: Atropos titionem ar-

b *Lynceus circumſpiciens*] Abundat illud *Lynceus*. Vel leg. *Quod cum Danaus* &c.

c *Quem in juventa geſſerat*] Videtur hic tranſpoſitio facta. Mallem, *Quem Danaus in juventa geſſerat, & conſecraverat Junoni:* Infr. cap. 273. *Detraxit clypeum, quod Danaus in juventâ geſſerat, & Junoni ſacraverat, & Abanti filio muneri dedit.*

d *Aſpis & Argo*] Infr. cap. 273. ἀσπὶς ἐναργώσε. Nob. Heinſ. in notis ad Ovid. Met. pag. 403. emendat ἀσπίδος ἐν Ἄργει. Ego conjectaveram, ἀσπὶς ἐν Ἄργει. quemadmodum poſtilla vidi etiam marginem libri Salmaſiani præferre. Non diſſimile eſt illud Aſtron. II. 4. *Et id* (ſacrificium) *Aletidas appellant.* quanquam & ibi *Aletidos* minimâ mutatione reſcribere poſſis.

e *E quibus ludis*] Tò *e* deleam, vel *in* ejus loco reponam. Sed prius rectius puto. Cap. 273. *Quibus ludis qui vicit, accipit pro coronâ clypeum.*

f *Corona non datur*] Schol. Pindari ad illa Olymp. VII. ὅτ' ἐν Ἄργει χαλκὸς, etiam coronam illis datam teſtatur. Tò ἔπαθλον, inquit, ἀσπὶς χαλκῆ. ὁ δὲ στέφανος ἐκ μυρσίνης. Proverbium vetus eſt apud Zenobium Cent. VI. 52. Ὡς τὴν ἐν Ἄργει ἀσπίδα καθελὼν σεμνύνεται. & alterum II. 3. Ἄξιος εἶ τῆς ἐν Ἄργει ἀσπίδος. Quod totidem verbis in ſuam συλλογὴν tranſtulit Apoſtolius Cent. III. 70. Sed ab illis parœmiographis proverbia iſta non eſſe intellecta rectè advertit Nob. Heinſius. Lactantius ad II. Theb. 2510. *Eubippus Rex Argivorum miræ felicitatis fuit, cujus clypeum, qui apud Argos nobiliter rem geſſiſſet, accipiebat, ut illo per urbem incedens honeſtaretur. Unde proverbium apud illos, cum alicujus ignaviam irriderent, ut Callimachus ait,* * ὡς ἐν ACπIOλToNελON. Procul dubio corrigendum, ὡς τὴν ἐν Ἄργει ἀσπίδα καθελών.

g *Qui nati, ſunt*] Deeſt aliquid. Legendum, *qui nati, Danai ſunt appellati.* Vide Serv. ad Æn. II. 5. Schefferus. Premo utrumque pollicem. Adde quæ idem Servius notavit ad Lib. X. 497. Scholiaſt. Hom. ad Iliad. A. 43. & 123.

a *Vi-*

ardentem aspexit in foco, & ait: Tam diu hic [a] vivit, quam diu hic [b] titio consumptus non fuerit. Hoc Althæa mater cum audisset, exiluit de lecto, atque titionem extinxit, & eum [c] in regia media obruit fatalem, ne ab igni [d] obrueretur.

CLXXII. *Oeneus.*

OENEUS [a] Parthaonis filius, Ætoliæ rex, cum omnibus diis [b] annua sacra fecisset, & [c] Dianam præteriisset, ea irata, [d] aprum immani magnitudine, qui agrum Calydonium vastaret, misit. Tunc Meleager Oenei filius se pollicetur cum delectis Græciæ ducibus ad eum expugnandum iturum.

CLXXIII. *Qui ad aprum Calydonium ierunt.*

CASTOR & Pollux Jovis filii, [a] Verusius Mercurii, [a] Parthecion Mercurii, Thebis, Æsculapius Apollinis,

Ad CAP. CLXXI.

a *Vivit*] *Vivet* Cl. Schefferus. quod probo. Meminerunt inter alios hujus fabulæ Apollodorus Lib. I. pag. 25. Anton. Lib. cap. 2. Zenob. Cent. V. 33. Alii non δᾶδα, sed φυλλάδα ἐλαίας fuisse volunt. Vide Isacium in Lycophron. pag. 86. ed. Steph.

b *Titio*] Isidorus Orig. XVII. 6. *Torris lignum adustum: quem vulgus titionem appellat, extractum ex foco seminustum & exstinctum.* Hoc hausit ex Lactant. Lib. IV. cap. 14. *Titionem enim vulgus appellat extractum foco torrem seminustum.* Apulejus Miles. VII. *Procurrit ad focum, ardentemque titionem gerens* &c.

c *In regiâ mediâ*] Ovid. VIII. 458. *Ille diu fuerat penetralibus abditus imis.*

d *Obrueretur*] Mallet Schefferus, *absumeretur*. Sed *obruo* est sepelio. Fulgent. *Nisi vanæ laudis pompam obrueris.* Sepelire autem rectè ignis dicitur. Vid. cap. 72. Nob. Heinsius tamen *obureretur* mallet. Quid si *ambureretur*? Hor. Lib. I. Sat. ult. *Capsis quem fama est esse, librisque Ambustum propriis.*

Ad CAP. CLXXII.

a *Porthaonis*] *Parthaonis* forte legendum ex Ovidio, Statio, Apollodoro & Græcis nonnullis Scholiastis. Atque ita quoque noster ipse exhibet. cap. 129. 175. 239. MS. tamen Pal. Apollodori Πορθέων exhibet. Nec deterius forsan, cum Πορθεὺς sit Homero & Antonino.

b *Annua sacra*] Lactant. Arg. Lib. VIII. Met. Ovid. fab. 4. *Quia in sacrificio cogendorum fructuum consulto præterierat Dianam.*

c *Dianam præteriisset*] Lucianus Tragœdo: Ἠγανάκτησεν οὐ κληθεῖσα ἐφ' ἑστίασιν ὑπὸ τοῦ Οἰνέως.

d *Aprum*] Hic natus dicitur ex sue Cromyoniâ, de qua cap. 38. Vide Lactant. Argum. VII. Met. fab. 23.

Ad CAP. CLXXIII.

a *Verusius, Parthecion*] Suspicor scripsisse Hyginum, *Eurytus, Echion.* Hi enim erant Mercurii filii. Vide cap. 14. & 160.

linis, [b] Iaſon Æſonis, Thebis, Alcon Martis, Thracia, Euphemus Neptuni, [c] Iolaus Iphicli, Lynceus & Idas Apharei, Peleus Æaci, Telamon Æaci, Admetus Pheretis, Laerta [d] Arceſii, Deucalion Minois, Theſeus Ægei, [e] Plexippus, Ideus, Lynceus, Theſtii filii, fratres Althææ: [f] Hippothous Cercyonis, [g] Cæneus Elati, [h] Mopſus Amyci, Meleager Oenei, [i] Hippaſus Euryti, Ancæus Lycurgi, [k] Phœnix Amyntoris, [l] Dryas Iapeti, [m] Enæ-

b *Iaſon Æſonis Thebis*] Apollod. Lib. 1. pag. 26. Ἰάσων Αἴσωνος ἐξ Ἰωλκοῦ. An ergo *Iolco* ſcribendum?

c *Iolaus Iphicli*] Vide notas ad cap. 103.

d *Arcippa*] Conjicit Micyllus *Arceſii.* quod & Scheffero in mentem venit ex Apollod. Locum Apollodori habes Lib. 1. pag. 43. Λαέρτης Ἀρκεισίου. Addo & Homeri calculo eam conjecturam firmari Odyſſ. Π. 118. Μοῦνον Λαέρτην Ἀρκείσιος υἱὸν ἔτικτε. Quem verſum non intellectum peſſimè vertit Giphanius, *Solum Laërtem Arciſii filium genuit.* Hinc *Arceſiades* à patre dictus Ulyſſes. Ridiculus eſt Diomedes Gram. Lib. 1. *Ut eſt Ulyſſi agnomen Polytlas. Nam prænomen eſt, ut ait Ibycus, Ulyſſes, nomen Acriſiades, cognomen Odyſſeus.* Lege, *Arceſiades*, vel *Arciſiades.*

e *Plexippus, Ideus, Lynceus*] Cl. Schefferus non tantum mutilum locum, ſed & in ordine peccatum ſuſpicatur, reſtituitque ita: *Theſeus Ægei, Idas, Lynceus Apharei, Plexippus, Iphiclus, Euhippus, Eurypylus Theſtii filii, fratres Althææ.* Recenſet quidem hos quatuor Theſtii filios Apollod. Lib. 1. pag. 24. Sed eadem, quæ heic, habes etiam capite ſequenti nomina. Ovidius duos tantum nominat, VIII. Met. 440. *Plexippum* & *Toxea*, quem in locum Lyncei ſubſtitui vellet Micyllus. Etiam Lactantius ad Stat. Thebaid. II. 481. & noſter quoque cap. 244. duos ſolummodo, *Plexippum* & *Agenora* memorant. Nimirum tres vulgo videntur fuiſſe numerati. Lactantius Argum. Lib. VIII. Met. Ovid. fab. 4. *Quas* (exuvias) *Plexippus, Toxeus, & Agenor Theſtii filii ereptas cum interitu rependerunt.* An ſcripſit igitur Hyginus, *Plexippus, Toxeus* & *Agenor*? Sed duo poſtrema vocabula cum plus juſto à vulgatâ abeant ſcripturâ, poſſit videri alios ſequutus auctores heic noſter. Homeri Scholiaſtæ dicuntur ad Iliad. I. 563. Ἴφικλος, Πολυφάντης, Φάνης, Εὐρύπυλος, Πλήξιππος.

f *Hippotas Geryonis*] Scribendum eſſe *Hippothous Cercyonis* notat Cl. Schefferus. Non addit, quo auctore nixa ſit ſua emendatio. De *Hippothoo* ego antehac advocavi Ovid. Met. VIII. 307. quem Cercyonis facere filium in Arcadicis Pauſaniam jam obſervo.

g *Cæneus Elati*] Cl. Schefferus *Cyllenes Elati.* Fruſtra heic eum eſſe oſtendi ad Anton. Liberal. cap. 17. Vide noſtrum cap. 14. & 242. Agnoſcit illum Elatiden inter apri Calydonii oppugnatores etiam Ovid. VIII. Met. 306. *Et velox Idas & jam non fœmina Cæneus.*

h *Mopſus Amyci*] Immo *Ampyci.* Unde *Ampycides* Ovidio. Ita enim ille in prælii illius deſcriptione VIII. Met. v. 316. *Ampycideſque ſagax & adhuc à conjuge tutus Oeclides.* Noſter ſupr. cap. 14. *Mopſus Ampyci & Chloridis filius.*

i *Hippaſſus*] *Hippaſus* ſcribe ex Ovidio: *Hippaſus & primis etiamnum Neſtor in armis.*

k *Phœnix Amyntoris*] Etiam de his dubitat Cl. Schefferus. Securos nos eſſe jubet Ovid. VIII. Met. 307. *Hippothouſque Dryaſque & cretus Amyntore Phœnix.* Confer noſtrum cap. 257. Ovid. Epiſt. Heroid. III. 27.

l *Dryas Iapeti*] Martis filius eſt Apollod. Lib. 1. Δρύας Ἄρεος. Etiam à noſtro cap. 159. inter Martis filios numeratur Dryas.

m *Ena-*

[m] Enæſimus, Alcon, Denuxippus, Hippocoon Amyci, [n] Atalante Schœnei. [o] Quæ civitates auxilium miſerunt Oeneo, [p] Tenerdos, Iolcos, Sparta, [q] Teurone, [r] Meſſe, [s] Perrhæbia, Phthia, [t] Magneſta, Salamin, Calydon, Theſſalia, Oechalia, Ithaca, [u] Tegea, Creta, Dolopea, Athenæ, Magneſia & Arcadia.

CLXXIV. *Meleager.*

ALTHÆA Theſtii filia ex Oeneo peperit Meleagrum. Ibi in regia dicitur titio ardens apparuiſſe. huc Parcæ vene-

m *Euatimus, Alcon*] Lege, *Enæſimus* ex Ovid. libri jam ſæpius laudati vers. 362, Hippocoontis hic erat filius, ut etiam *Alcon*, teſte Apollodoro Lib. III. p, 173. qui ibidem inter ejus filios numerat *Alcinoum* & *Dorycle*a. Ad ſummam; totus hic locus videtur mihi ita conſtituendus: *Enæſimus, Alcon, Dorycleus, Alcinous Hippocoontis.* Alii excogitent alia.

n *Atlantes Pondæi*] Et fabula & verba poſtulant *Atalante Schoenei.* Quod & Micyllus videtur voluiſſe, in cujus editionis margine viſitur, *Atalantæ Schoenei.* Diodorus Lib. IV. *Inter venationis ſocios Atalanta Schoenei filia ſimul erat.* Adſentiuntur Apollod. Lib. I. pag. 27. & Zenobius Cent. V. 33. Lactant. Argum. VIII. Met. fab. 4. Quibus adde, quæ ad Stat. IV. Theb. vers. 248. congeſſit Bernartius. Corruptus in hoc vocabulo etiam Servius Danielis ad Æn. III. 113. *Scyros, inquit, civitas eſt, exinde fuit Atlantes Cyrinei filia.* Lege, *Atalante Schœnei.* Rectè heic reponi *Atalante Schœnei*, docet ipſe Hyginus cap. 244. & 270. Alii tamen hanc expeditionem tribuunt Atalantæ Iaſii filiæ; quos inter & Callimachus eſt Hymno in Dianam vers. 216. Κούρην Ἰασίοιο συοκτόνου Ἀρκασίδαο. quem ſecutus eſt Schol. Hom. ad Iliad. I. 544.

o *Quæ civitates*] Lemma hoc eſſe alterius capitis crede Cl. Scheffero.

p *Tenerdos*] Schefferus, *Tenedos.* Micyllus, *Thebæ, Argos.* Quod non omnino contemnendum.

q *Teurone*] Micyllus, *Pleuron.* Minori mutatione æquè benè ſcripſeris, *Pleurone.* Cl. Schefferus conjicit, *Teutrania.* Quod nimium abit à veteri ſcriptura. An ſcribendum *Teuthrone*? Τευθρώνη enim eſt urbs, cujus Pauſanias meminit. non dixerim. Rectum eſt *Pleurone.* Schol. Hom. ad Iliad. I. 525. Καλυδώνιοι δὲ Πλευρώνιοι παρῆλθον ἐπὶ τοῦτον. Corruptè *Pleuros* à Lactant. I. Theb. 401. dicitur. Servius Æn. XI. 239. *Unde Diomedes habuit ſocios de tribus ejus civitatibus, quas habet Ætolia, Pleuron, Olenon, Calidona.* ſcrib. *Pleurona.*

r *Meſſe*] Reſtitui antehac *Meſſene.* Quod cum & Scheffero veniſſe in mentem videam, nondum diſplicet.

s *Perrhæbia*] Ita recte Micyllus. Male Commelinus & alii ediderunt *Parrhæbia.*

t *Magneſta*] Hoc vocabulum non tantum heic, ſed & in fine capitis repræſentat Micylli editio. Poſteriori loco non malè *Magneſia* reſtituit Commelinus. Quod & Vet. Comment. Horat. faciendum, apud quem ad Lib. III. od. 7. corruptè *Magneſſa* dicitur, vel *Magnes*, ut quædam editiones habent. Docuit me quidem duplicem eſſe Magneſiam Schol. Apollon. ad Lib. I. vers. 584. ut & Plinius Lib. I. cap. 29. non tamen fit veriſimile bis nominaſſe eam noſtrum. Meminit etiam urbis Magneſiæ noſter Aſtron. II. 37. *Lariſſa*, quod antehac conjectaveram, non placet amplius, cum & Theſſalia heic exhibeatur. Cogitent eruditiores.

u *Tegæa*] Scribe ſine diphthongo cum Vellejo Lib. I. cap. I. Apollodoro, & Strabone. Servius *Tegæum* appellat ad Æn. V. 299. *Tegæum, inquit, oppidum eſt à Tegæo Arcadiæ filio.* Gloſſ.

 MSS.

nerunt, & Meleagro [a] fata cecinerunt, cum tandiu victurum, quam diu is titio esset incolumis. Hunc Althæa [b] in arca clausum diligenter servavit. Interim [c] ira Dianæ, quia Oeneus sacra annua ei non fecerat, aprum miræ magnitudine, qui agrum Calydonium vastaret, misit. quem Meleager cum delectis juvenibus Græciæ interfecit, [d] pellemque ejus ob virtutem Atalantæ virgini donavit, quam Ideus, Plexippus, Lynceus Althææ fratres eripere voluerunt. Illa cum Meleagri fidem implorasset, ille intervenit, & amorem cognationi antepofuit, avunculosque suos occidit. [e] Id Althæa mater audivit filium suum tantum facinus esse ausum: memor Parcarum præcepti, titionem ex arca prolatum in ignem conjecit. Ita dum fratrum pœnas vult exequi, filium interfecit. At sorores ejus, [f] præter Gorgen & Deianiram, flendo, deorum voluntate, in aves sunt transfiguratæ, quæ Meleagrides vocantur. At conjunx ejus [g] Alcyone mœrens in luctu decessit.

CLXXV. *Agrius.*

MSS. ad Georg. I. *Tegeeus à Tegeo oppido Arcadiæ. Item Tegea Arcadiæ civitas, ut apud Pacuvium in Atalanta* &c. Τεγέη est Stephano.

Ad CAP. CLXXIV.

a *Fata cecinerunt*] Astron. II. 15. *Parcæ cecinisse feruntur fata.*

b *In arcâ*] In arcâ clausum fuisse titionem istum fatalem etiam Apollodorus Lib. I. pag. 25. & Zenobius Cent. V. 33. testantur. Supra tamen alios auctores sequutus in regiâ mediâ obrutum eum ab Althæâ dixit.

c *Ira Dianæ*] Cl. Schefferus mallet, *irâ Dianæ*. Nisi *ira Dianæ* heic idem valet, quod *irata Diana*, rescripserim *irata Diana*. Cap. 184. *Ob id irata Diana fecit* &c.

d *Pellem ejus*] *Et caput*, ut tradit Tzetzes in Lycophron. p. 86. Mox pro *eripere voluerunt*, malim, *ei eripere* &c.

e *Id Althæa*] Vel τὸ *id* expellendum censet Cl. Schefferus, vel legendum, *id Althæa mater ut audivit*. Posterius præfero, nisi malis, *ut Althæa*. Lactantius: *Althæa mater Meleagri, ut fratrum cædem accepit*. Sed non valde sapit Hygini stylum. Infr. cap. 188. *Hoc Neptunus ut vidit, in pecora commutatos consumi, procos in lupos convertit.* Lactantius Argum. fab. 26. Lib. VII. Metam. Ovid. *Quod ut illa comperit à marito se esse deceptam* &c. Justin. Lib. II. cap. 15. *Themistocles ut vidit spei urbis invideri*. Confer not. ad cap. 108.

f *Præter Gorgen & Deianiram*] Anton. Lib. cap. 2. *Duæ autem de filiabus Althææ Gorge & Deianira feruntur formam non mutasse beneficio Bacchi, cui eam gratiam Diana fecerit*. Quod & Ovidius firmat VIII. Metam. 543.

g *Alcyone mœrens decessit*] Althæa autem mater, filio exstincto, sibi manus attulit, ut refert Homeri Schol. ad Iliad. I. 558. Stat. II. Theb. 481. & Diodorus Lib. IV. nec non Ovid. VIII. Met. 532. & Heroid. IX. vers. 157. Sed hic ferrum per viscera exegisse, illi laqueo gulam sibi fregisse volunt. Cæterum quam Alcyonen heic Hyginus, Cleopatram vocat Antoninus cap. 2. Nimirum τὴν Κλεοπάτραν φερωνύμως ἐ Ἀλκυόνην ἐκάλεν διὰ τὸ τὴν μητέρα Μάρπησσαν ... Ἀλκυόνος κλαῦσαι, ὅτε ἀφῃρεῖτο αὐτὴν Ἀπόλλων,

CLXXV. *Agrius.*

AGRIUS Parthaonis filius, ut vidit Oeneum fratrem [a] orbum liberis factum, egentem regno expulit, atque ipſe regnum poſſedit. Interim Diomedes Tydei filius & [b] Deipyles, Ilio devicto, ut audivit avum ſuum regno pulſum, pervenit in Ætoliam cum [c] Sthenelo Capanei filio, & armis contendit cum [d] Lycopeo Agrii filio. Quo interfecto, Agrium egentem è regno expulit, atque [e] Oeneo avo ſuo regnum reſtituit. poſtque Agrius regno expulſus, ipſe ſe interfecit.

CLXXVI. *Lycaon.*

AD Lycaonem [a] Pelaſgi filium Jovis in hoſpitium veniſſe

λων, ut Scholiaſtes Homeri annotavit, qui turpi mendo inquinatus eſt loco modo laudato. Μελέαγρος, inquit, κατ' ἀρχὰς τῇ μητρὶ μηνιῶν, οὐκ ἐβοήθει τῇ πατρίδι. Leg. κατ' ἀρᾶς. Hom. Iliad. ι. 562. Ἐξ ἀρέων μητρὸς κεχολωμένος.

Ad CAP. CLXXV.

a *Orbum liberis*] Τὸ *orbum* expellit Cl. Schefferus, legitque, *ut vidit Oeneum liberis factum egentem regno expulit.* Ego nihil mutem. Duo enim notare mala mihi videtur Hyginus, orbitatem ſive ἀτεκνίαν, & egeſtatem.

b *Deiphyles*] Scribe ſine aſpiratione, *Deipyles.*

c *Sthenelo*] Qui fuit amicus Diomedis, de quo cap. 257. & Euſtath. ad Iliad. p. 279. Alius fuit Sthenelus, cujus filius Cometes Ægialiam Diomedis uxorem vitiaverat, ut narrant Servius ad Æn. XI. 269. Tzetzes ad Lycophr. pag. 168. & 201. ed. Steph. & Schol. Hom. ad Iliad. Ε. 412. Sed corrupte *Ægialeam* Priſcianus in Periegeſi, & *Ægialam* appellat Servius, quæ *Ægialia* erat, ut ſcimus ex Antonino, Dionyſio Periegete & Homeri interprete. Euſtathius ad Iliad. p. 429. adulterum fuiſſe Sthenelum Cometæ filium refert. Lapſum putabam memoria minus fida, aut corruptum incuriâ μεταγραφέων: ſed video idem illum denuo tradere ad Dionyſ. p. 69. ed. Steph. Quod tamen pugnat cum narratione aliorum. Servius ad Æn. VIII. vers. 9. *Cum Cillabaro, ut Lucilius, cum Cometa, ut plerique tradunt.*

d *Opopa*] *Lycopeo* benè conjicit Schefferus. Λυκωπεὺς enim inter filios Agrii numeratur apud Apollodorum Lib. 1. pag. 30. Narrant præter Hyginum hiſtoriam hanc Antoninus Liberalis cap. 37. Apollodorus Lib. 1. Tzetzes ad Lycophron. pag. 91. & Homeri Scholiaſt. ad Iliad. ξ. 120. quanquam ibi non patri Diomedi, ſed filio Tydeo id facinus tribuit. Cæterum inter Agrii filios etiam deformitate ſua nobilem illum Therſiten numerat Hom. Schol. ad Iliad. β. 212. quicum & Heſychius facit in Ἄγριον.

e *Oeneo avo*] Ita & Antoninus. Apollodorus autem genero ejus Andræmoni regnum tradidiſſe tradit.

Ad CAP. CLXXVI.

a *Pelaſgi filium*] Ita & German. Schol. Arctophyl. Vide infr. cap. 225. & ſupr. notas ad cap. 145. Mercurii filium facit Schol. Theocrit. ad Eid. I. 124.

ſe dicitur, & filiam ejus [b] Calliſto compreſſiſſe, ex quo natus eſt Arcas, qui ex ſuo nomine terræ nomen indidit. Sed [c] Lycaonis filii Jovem tentare voluerunt, deuſne eſſet: carnem humanam [d] cum cætera carne commiſcuerunt, [e] idque in epulo ei appoſuerunt. Qui poſtquam ſenſit, iratus menſam evertit, Lycaonis filios fulmine necavit. Eo loco poſtea Arcas oppidum communivit, quod [f] Trapezos nominatur. Patrem Jupiter in lupi figuram mutavit.

CLXXVII. *Calyſto.*

CALLISTO Lycaonis filia urſa dicitur facta eſſe, ob iram Junonis, quod cum Jove concubuit. [a] Poſtea Jovis in ſtellarum numero retulit, quæ Septentrio appellatur. quod ſignum loco non movetur, neque occidit. Tethys enim Oceani uxor, nutrix Junonis, prohibet eam in Oceanum occidere. [b] Hic ergo ſeptentrio major, de qua [c] in Creticis verſibus:

[d] *Tu-*

b *Calyſto*] *Calliſto* ſcribendum ex Gr. Καλλιστώ.

c *Lycaonis filii*] Ipſum Lycaonem filium ſuum Nyctimum interfectum Jovi appoſuiſſe ex aliis tradit Clemens Protrept. pag. 23. & Tzetzes ad Lycophron. pag. 18. edit. Steph. Alii Arcadem fuiſſe voluerunt. Vide noſtr. cap. 4. Aſtron. II. Eratoſthenem in Καταστερ. cap. 8. Schol. ad Stat. VII. Thebaid. 414. *Lycaon pater Helice* (leg. *Helices*) *urſæ fuiſſe dicitur, qui dolore ſtupratæ à Jove filiæ Deos humanarum carnium cibis violavit.* Ex hoc facto παιδοφόνος dicitur Nonno Dionyſ. Lib. XVIII. Alii tamen ἕνα παῖδα τῶν ἐπιχωρίων fuiſſe volunt, quem mactaverint Lycaonis filii. Vide Schol. Lycophron. p. 84.

d *Carnem*] *Et carnem* Schefferus. Vide tamen not. ad cap. 4.

e *Cum cætera carne*] Volui aliquando, *cum ſuilla carne.* Arnob. Lib. IV. *Invitatum ad jus menſæ pro ſuillis viſceribus prolem neſcium Lycaoniam pranſitaſſe.* Sed nihil opus eſt, cum & II. Aſtron. cap. 4. ſcribat; *Cum alia carne conciſum pro epulis appoſuiſſe.* & Tzetzes in Lycophron. p. 84. Τὰ τούτου κρέατα συμμίξαντες τοῖς ἄλλοις κρέασι.

f *Idque in epulo*] Non repudio quidem, mallem tamen, *idque cibi epulo.* Cap. 88. *Epulis Thyeſti appoſuit.*

g *Trapezos*] Ita ſcribitur quoque apud German. Schol. Arctophylace. Mallem tamen *Trapezus*, ut eſt apud Melam Lib. I. cap. 19. & noſtrum cap. 275. *Arcas Jovis filius in Arcadia Trapezunta.* ex gr. Τραπεζοῦς. Non tamen valde videtur neceſſe. Sic Ovid. II. Met. 224. *Agriodos* format ex Gr. Ἀγριόδους. *Tripos* Lactant. ad I. Theb. Stat. vers. 509. ut & Servius ad Æn. III. 92. ex Τρίπους, vel Attico Τρίπος. *Propos* pro *propus* apud noſtrum Aſtron. III. 21. *Melampos* apud Chariſ. Lib. I. Malè Τραπεζοῦς & Τραπεζοῦσα dicitur apud Lycophronis interpretem p. 84. ed. Steph.

Ad CAP. CLXXVII.

a *Poſtea Jovis*] Forte, *poſt eam Jovis*, vel *poſtea eam Jovis.*

b *Hic ergo*] Malim, *hæc ergo*, ut ad Calliſtonem referatur. Sequitur enim, *de quâ.* Lactant. ad III. Theb. 685. *Illa* ἄρκτος μείζων *Latinè ſeptentrio major appellatur. Eadem eſt, quæ Helice.*

c *In Creticis verſibus*] Barth. MS. habe-

[d] *Tuque Lycaoniæ mutatæ semine nymphæ,*
Quam gelido raptam [e] de vertice Nonacrinæ
Oceano prohibet semper se tingere Tethys,
Ausa suæ quia sit quondam [f] succumbere alumnæ.

Hæc igitur ursa à Græcis ἑλίκη appellatur. Hæc habet stellas in capite septem non claras, in utraque aure duas, in armo unam, in pectore claram unam, in pede priore unam, in extrema coxa claram unam, in femine posteriori duas, in pede extremo duas, in cauda tres, omnes [g] numero viginti.

CLXXVIII. *Eu-*

bere ait *Cretais*, quod idem est. Ovid. VII. Met. 435. *Cretæi sanguine tauri*. Verisimilis quidem, nescio tamen, an vera ejus correctio, *Aratais*. Certe necessaria non videtur. Forte innuit versus, in quibus res Creticæ narrabantur. Sic *carmina Cypria* laudantur à Pausaniâ Lib. X. Homer. Schol. Iliad. A. vers. 5. & Agathostenes (leg. *Aglaosthenes*) *Asiatica carmina* scripsisse dicitur apud German. Scholiasten. Apud eundem in Coronâ legas: *Qui Creticam conscripsit refert*. Lege *Cretica*, ut Sanctandreanam postea vidi rectè præferre editionem. Hygin. II. Astron. *Ut ait, qui Cretica conscripsit*. Eucrates Ῥοδιακὰ fecit apud Hesych. in Ἐλάτρεον.

d *Tuque Lycaoniæ*] Hunc versum ita constituit Cl. Schefferus. *Tuque Lycaonio mutata è semine nympha*. Quid si apostrophe non ad Helicen, sed ad Antophylacem institui dicatur? Id si mihi des, nihil esse mutandum, sed tantum *è* post *mutatæ* inserendum, facile etiam dabis. Fuerunt enim, qui Callistonem in ursam mutatam enixam Arcada voluerint. Vide Schol. German. Theo in Aratum: Ὀργισθεῖσαν τὴν Ἄρτεμιν θηριῶσαι αὐτήν, καὶ οὕτω τεκεῖν ἄρκτον οὖσαν τὸν κληθέντα Ἀρκάδα. Idem scribunt cum noster Astron. II. cap. I. tum Eratosthenes in Catasterismis, cujus verba in suum commentarium transtulit Theo. Hæc scripseram, cum *mutatæ è semine* legendum sibi videri Nob. Heinsius mihi indicavit. Refert ergo & ipse verba illa ad Arcada.

e *De vertice Nonacrinæ*] Putem scribendum *Nonacrino*, hoc est, de vertice montis Nonacris. Astron. II. *Quæ res gesta in Nonacri monte Arcadiæ*. Lactant. Argum. Ovid. Lib. I. fab. 12. II. fab. 5. *Circa Nonacrinum montem Arcadiæ*. Et Lib. IV. fab. II. *Dum igitur circa montem Nonacrinum moratur*. Sed vide ibi, quæ annotata à nobis. Meminit ejus montis & Plinius Lib. II. cap. 103. Loensis Miscell. Lib. III. 10. retinet *Nonacrinæ*, & subaudit *petræ* vel *rupis*. Mihi nimis id durum videtur.

f *Succumbere alumnæ*] Id est, *Junonis pellicem agere*, quæ Tethyos erat alumna. Hinc illa apud Ovid. II. Met. 528. *At vos si læsæ tangit contemtus alumnæ*. Hygin. II. Astron. I. *Quod Tethys Junonis sit nutrix, cui Callisto succubuerit, ut pellex*. Lexic. Cyrilli: Παλλακὴ, *Concubina, succuba*. Gloss. Arabico-Lat. *Succuba, pellex*. Ovid. VI. Heroid. 153. *Quod gemit Hypsipyle lecti quoque succuba nostri*. Sed *subnuba* ibi restituit è melioribus codicibus Nob. Heinsius. Festus: *Pellices nunc quidem appellantur alienis succumbentes, non solum fœminæ, sed etiam mares. Succubonem* dixit Titinnius. Apulejus V. Met. *Meæ formæ succubam*. & X. *Velut æmulam tori succubamque primo suspicari*.

g *Numero viginti*] Astron. III. cap. I. numerat XXI. German. Schol. cum Theone in Aratum XXIV.

CLXXVIII. *Europa.*

EUROPA [a] Argiopes & Agenoris filia, Sidonia. Hanc Jupiter [b] in taurum converſus, à Sidone Cretam tranſportavit: & ex ea procreavit Minoem, Sarpedonem, Rhadamanthum. Hujus pater Agenor ſuos filios miſit, ut ſororem reducerent, aut ipſi in ſuum conſpectum non redirent. Phœnix in Africam eſt profectus, ibique remanſit: inde Afri Pœni ſunt appellati. Cilix ſuo nomine Ciliciæ nomen indidit. Cadmus cum erraret, Delphos devenit: ibi [c] reſponſum accepit, ut à paſtoribus bovem emeret, qui Lunæ ſignum in latere haberet, eumque ante ſe ageret. ubi decubuiſſet, ibi fatum eſſe, eum oppidum condere, & ibi regnare. Cadmus ſorte audita, cum imperata perfeciſſet, & aquam quæreret, ad fontem Caſtalium venit, quem [d] Draco Martis filius cuſtodiebat: qui cum ſocios Cadmi interfeciſſet, à Cadmo [e] lapide eſt interfectus: [f] denteſque ejus, Minerva monſtrante, ſparſit & aravit, unde [g] Sparti ſunt enati. Qui inter ſe pugnarunt, ex quibus quinque ſuperfuerunt, id eſt, Chthonius,

Ad CAP. CLXXVIII.

a *Agriopes*] Apollod. Lib. III. pag. 128. Telephaſſam ejus matrem facit. Schol. Hom. ad Catal. vers. 1. Phœnicem ejus patrem, ex ſententiâ Heſiodi & Bacchylidæ, ut teſtatur ipſe ad Iliad. M. 397. Vid. not. ad cap. 6.

b *In taurum converſus*] Fulgent. Lib. Myth. I. *Sicut Europam in tauro rapuiſſe fertur, id eſt, in navem tauri picturam habentem, & Iſidem in vaccâ, ſimiliter in navem hujuſce picturæ.* Lege *in nave* & *habente* ex membranis Bibliothecæ Leidenſis, quas cum editis contulimus. Adde Feſtum in *Europam.*

c *Reſponſum accepit*] Reſponſum illud invenies apud Euripidis Scholiaſten ad Phœniſſ. vers. 641. ita ut fuiſſe narrat Hyginus. Scholiaſtes autem Æſchyli ad τ̃ Ἑπτὰ vers. 492. deum reſpondiſſe narrat, μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τοῦ ἱεροῦ τῷ εὑρεθέντι ἀκολουθεῖν.

d *Draco Martis filius*] Vide Apollod. Lib. III. pag. 136. Schol. Euripidis ad Phœniſſ. vers. 5. & quæ ad Anton. Liberal. cap. 2. à nobis notata ſunt.

e *Lapide*] Ita & Hellanicus. Pherecrates apud Euripidis Schol. advers. 666. Phœn. gladio interfectum ait. Ovid. III. Met. 90. haſtâ.

f *Denteſque ejus*] Schefferus, *dentes qui ejus.* Non improbo quidem. Vide tamen quæ ad cap. 8. dixi.

g *Spartæ*] Ita & Schottus Cononis cap. 37. tranſtulit. perperam. Legendum, *Sparti.* Σπαρτοὶ enim Græcis dicuntur. Vide Schol. Pind. ad Pyth. od. V. p. 222. edit. Francof. Etymol. in Φοινικόν. Σπαρτοὶ ἄνθρωποι ſunt Theodoreto. Σπαρτὸς λεὼς Lycophroni Thebani. Hieronymus Chronico Euſebiano: *Propter repentinos quoſdam de terrâ contractus ex omni parte confluentes Spartos vocatos.* Lactant. Lib. III. cap. 4. *Tanquam Sparti illi poëtarum, ſic ſe invicem jugulant.* Adde Cenſorin. cap. 4. Gell. Lib. XVII. cap. 3.

h *Pe-*

nius, Udæus, Hyperenor, [h] Pelorus, & Echion. Ex bove autem, quem ſecutus fuerat, [i] Bœotia eſt appellata.

CLXXIX. *Semele.*

CADMUS Agenoris & Argiopes filius ex Harmonia Martis & Veneris filia procreavit filias quatuor, Semelen, Ino, Agaven, Autonoen, & Polydorum filium. Jovis cum Semele voluit concumbere. Quod Juno cum reſciit, ſpecie immutata in Beroen nutricem, ad eam venit, & perſuaſit, ut peteret ab Jove, ut eodem modo ad ſe, quomodo ad Junonem, veniret: Ut intelligas, inquit, quæ ſit voluptas cum deo concumbere. Itaque Semele petiit ab Jove, ut ita veniret ad ſe. Qua re impetrata, Jovis cum fulmine & tonitribus venit, & [a] Semelen con-

h *Pelorus*] Schol. Eurip. ad Phœn. vers. 675. eſt Πέλωρ. Sed ad vers. 946. Πέλωρος ex Æſchylo. Pro Ὑπερλώωρ apud Pauſaniam Ὑστερλώωρ videtur inveniſſe in ſuo codice Lœſcherus. Vertit enim *Hyſterenor*. Corruptè. Nam *Hyperenor* eſt etiam Hellanico ad Apollon. III. 1185. Reſtituendum idem nomen Lactantio ad Theb. III. 285. ubi corruptè *Hyperion* dicitur, & *Tydeus*, qui fuit *Udæus*. Iisdem nominibus, quibus heic ab Hygino recenſentur, appellantur etiam ad Iſthm. od. I. à Pindari Scholiaſte.

i *Bœotia*] Ovid. III. Met. v. 13. *Mœnia fac condas, Bœotiaque illa vocato.* Alii à *Bœoto* Neptuni filio appellatam Bœotiam prodiderunt. Vide Schol. Hom. ad Catal. vers. I.

Ad CAP. CLXXIX.

a *Semelem conflagravit*] Scribendum eſſet, *Semelen*. Vid. not. ad cap. 137. Sed heic legere malim *Semele. Conflagravit* eſt κατεκαύθη. Παθητικῶς enim hoc verbum uſurpat cap. 154. & 243. Certum interim activam antiquitus habuiſſe ſignificationem. Cicero Lib. IV. ad Her. 13. *Quomodo urbs acerbiſſimo concidit incendio conflagrata?* Avienus Phænomenis Aratæis: *Nec cum flagratas emittunt marmora chelas.* Capella ſub initium Lib. VI. *Diſpendia lini perflagrata.* Schol. Horat. ad Epod. v. *Veſtem pellici ſuæ datam una cum ipſa & totâ domo conflagrari fecit.* Apulejus de mundo: *Cum Orientis regiones Phaëthontis ruina, ut quidam putant, conflagratæ perierunt.* Gloſſ. Steph. *Flagro, flagratus ſum*, καίομαι. Propert. I. el. 13. *Flagrans amor Herculis Heben.* De fabula hac ita Scholiaſtes Hom. ad Iliad. ξ. 323. Ζεὺς δὲ μὴ δυνάμενος ἀνανεῦσαι, παραγίγνεται εἰς τὸν θάλαμον αὐτῆς ἐφ' ἅρματος καὶ βρονταῖς ὁμοῦ, καὶ κεραυνοὺς ἵησιν. Σεμέλης δὲ διὰ τὸν φόβον ἐκλειπούσης, ἐξαμηνιαῖον τὸ βρέφος ὁ Ζεὺς ἐκ τοῦ πυρὸς ἁρπάσας, ἐνέῤῥαψε τῷ μηρῷ. Totum hoc ſcholion, ut & quæ præceſſerunt proximè, κατὰ πόδα deſcripta ſunt ex Apollod. Lib. III. pag. 138. Sed malè omiſſum ἐξαμβλωθέν. Scribe ergo, ἐξαμηνιαῖον τὸ βρέφος ἐξαμβλωθὲν ἐκ τοῦ &c. Habet præterea pro παραγίγνεται Apollodorus παραγίνεται. Quod etſi parum refert, monendum tamen eſt. Quod autem femori Jovis inſutum Bacchum fingunt, eo ex ſemine Jovis natum eum innuere voluerunt. Femur enim pudendam partem viri & mulieris notare obſervavit Heinſius Ariſtarchi cap. I. ut & Feſſel. Adverſ. Sacr. Lib. II. cap. 24. Sibylla apud Lactant. Lib. I. cap. 8. Οὐ δυνατ' ἀνδρὸς Ἐκ μικρῶν μήτρας τε θεὸς τετυπωμένος εἶναι.

b *Et*

conflagravit. Ex utero ejus Liber est natus, quem Mercurius ab igne ereptum, Nyso dedit educandum, [b] & Græce Dionysus est appellatus.

CLXXX. *Actæon.*

ACTÆON [a] Aristæi & Autonoes filius, pastor, Dianam lavantem speculatus est, & eam violare voluit. Ob id irata Diana fecit, ut ei cornua in capite nascerentur, & à suis canibus [b] consumeretur.

CLXXXI. *Diana.*

[a] DIANA cum in valle opacissima, cui nomen est [b] Gargaphia, æstivo tempore fatigata ex assidua venatione, se ad fontem, cui nomen est Parthenius, perlueret, Actæon Cadmi nepos, Aristæi & Autonoes filius, eundem locum petens ad refrigerandum se & canes, quos exercuerat, feras persequens, in conspectum deæ incidit: [c] qui ne loqui posset, [d] in cervum ab ea est conversus. Ita pro cervo laceratus est à suis canibus. quorum nomina, masculi, Melampus, Ichnobates, * [e] Echnobas, Pamphagos, Dorceus, Oribasus, Nebrophonos, Lælaps, The-

b *Et Græce Dionysus*] Supr. cap. 167. *Unde Dionysus est appellatus, & bimater est dictus.*

Ad CAP. CLXXX.

a *Aristei*] *Aristæi* scribendum esse dixi ad cap. 161. Fabulam notissimam luculenter narrat Ovid. III. Met. vers. 131. & seqq.

b *Consumeretur*] Actæonem canes hi, ut equi dominum Diomedem, absumserunt. Vid. Fulg. III. Myth. Palæph. cap. 3. Nimirum viscera nostra sunt opes, ut vita victus. Ovid. Heroid. I. *Viscera nostra tuæ diripiuntur opes.*

Ad CAP. CLXXXI.

a *Diana cum*] Omne hoc principium usque ad canum nomina iisdem pœne verbis legitur in Argum. Lactant. III. Met. Ovid.

b *Gargaphia*] Inter nobiles Bœotiæ fontes præter Plinium & alios etiam Capella Lib. VI. memorat Gargaphien valli cognominem. Adde Etym. in voce Ἀ'ργαφίης. Corruptus est ergo Vibius Sequester, *Garga Eubœæ, ubi Actæon laceratus est à canibus.* Lege *Gargaphie Bœotiæ.*

c *Qui ne loqui posset*] Lactant. ut ad Ovidium adduci à commentatoribus video, *qui ne eam rem eloqui posset.* Tu vide notas nostras ad Lactantium, & lege heic, *Quæ ne eloqui.*

d *In cervam*] Lactantius & Fulgent. Lib. III. *in cervum.* Quod præfero, cum sequatur *pro cervo.* quanquam Lactantius *pro fera.*

e *Echnobas*] *Ichnobas* reponerem, nisi præcessisset *Ichnobates.* Forte scripsit, *Chionabas.* Cl. Schefferus hunc, ut natum ex proximè præcedenti, deleri jubet.

f *The-*

Theron, Pterelas, Hylæus, Nape, Ladon, Pœmenis, [f] Therodanapis, * Aura, Lacon, [g] Harpyia, [h] Elion, Dromas, Thous, Canache, Cyprius, Sticte, Labros, Arcas, Agriodus, Tigris, Hylactor, Alce, Harpalus, Lycisca, Melaneus, Lachne, Leucon. [i] Item tres qui eum Gnosius * consumpserunt fœminæ, [k] Melanchætes, Agre, Therodamas, Oresitrophos. Item alii autores tradunt hæc nomina: Acamas, Syrus, Æon, Stilbon, Agrius, Charops, Æthon, [l] Corax, [m] Boreas, Draco, Eudromus, Dromius, Zephyrus, Lampus, [n] Hæmon, Cyllopotes, Harpalycus, Machimus, Ichneus, [o] Omelympus, Ocydromus, [p] Borax, Ocythous, [q] Pachitos, Obrimus. Fœminæ, Argo, Arethusa, Urania, Theriope, Dinomache, Dioxippe, Echione, Gorgo, [r] Cyllo, Harpyia, [s] Lyncæste, Leæne, Lacæna, Ocypote, Ocydrome, Oxyroe, Orias, [t] Sagnos * Theriphone, [u] Volatos, Chediætros.

CLXXXII. *Ocea-*

f *Therodanapis*] Etiam hunc, ut ex *Theron* & *Nape* conflatum, idem inducit. Ego conjeci antehac *Theriomachus*.

g *Harpya*] Scrib. *Harpyia*. Malè etiam inferius *Arpyia*.

h *Elion*] Micyllus ex Ovid. III. Met. 219. *Aello*. Quod nisi satis placet, possis etiam scribere, *Echion*.

i *Item tres, qui eum Gnosius consumserunt*] Pro *eum Gnosius* Barthius legit, *cum ossibus*, quod in MS. inveniret *cum suis*. Sed illud *item tres* visum mihi semper etiam ὕπουλον. An scripsit? *Hi mares, qui eum cum ossibus* &c. Dices in præcedentibus multa esse fœminina nomina. non nego. Sed si consideres, quod sequitur, *Fœminæ* &c. facile vides id, quod volo, flagitare oppositionem. Confusionem nominum diversi sexus imputa librario.

k *Melanchœtes*] Scrib. *Melanchætes*, & mox *Theridamas* ex Ovidio.

l *Coran*] Conjicit *Corus* Cl. Schefferus. Malim *Corax*. Sic à celeritate *Coraces* dicti olim & *Phœnices* Cleosthenis equi, ut refert Pausan. Lib. VI.

m *Boreas*] An *Bores*? Apollod. Lib. III. Σπάρτός τ' ἂν, Ἄργος τε Βόρης τ' αἰψηροκέλευθος. Non putem. Sed scripserim potius Βορῆς apud Apollod. pro Βόρης, ex Βορέης. Aptum id nomen ad velocitatem denotandam, & epitheto conveniens. Noster supra cap. 84. *Equos aquilone velociores habuit*.

n *Hemon*] Scribe cum diphthongo *Hæmon*, & paulo inferius *Lacæna*.

o *Omelympus*] Rescripserim *Melampus*. At jam in priori indiculo fuit *Melampus*. Quid tum postea? Etiam Harpyia fuit; quæ tamen heic iterum ponitur.

p *Borax*] *Boras* suspicatur scriptum fuisse Schefferus, quod apud Apollodorum sit Βόρης. Mihi verisimilius videtur *Borus* h. e. Βόρος, *vorax, edax*. nisi à Βόρος formatum est Βόραξ, ut à λάβρος λάβραξ lupus piscis. Moschopulus, Βόρας λαίμαργος, pag. 84. περὶ σχεδῶν.

q *Pachitos*] An scripsit *Pachylus* ex παχυλὸς *crassus*? Equidem sic censeo. & mox pro *Aretusa* scribo *Arethusa*.

r *Cyllo*] Puto Hyginum scripsisse *Aëllo*. nisi ex Gr. κυλλὸς finxit hoc vocabulum.

s *Lyncæste*] An *Lycaste*?

t *Sagnos*] Cl. Schefferus emendat *Agnos*. Dubito. Mallem *Agrios*, vel *Lachnos*.

u *Volatos, chediatros*] Etiam hæc cor-

CLXXXII. *Oceani filiæ.*

OCEANI filiæ, Idothea, Althæa, [a] Adrasta. alii dicunt [b] Melissei filias esse, Jovis nutrices, quæ nymphæ [c] Dodonides dicuntur. alii Naiades vocant: quarum nomina, Cisseis, Nysa, Erato, [d] Eriphia, [e] Bromie, [f] Polyhymno: hæ in monte Nysa [g] munere alumni potitæ sunt

corrupta monstrosè; sed quo modo restituenda sint, non habeo dicere.

Ad CAP. CLXXXII.

a *Adrasta*] Mallem *Adrastea*, quanquam non ignorem ab Ἀδράστη formari Ἀδράστεια. Apollod. Lib. I. Ταῖς Μελισσέως παισὶ Ἀδραστείᾳ τε καὶ Ἴδῃ. Callim. Hymn. Jovis vers. 47. Σὲ δὲ κοίμισεν Ἀδρήστεια. Nec *Althæa* mihi satis placet. Vide an totus locus ita constitui non malè possit: *Ida, Amalthea, Adrastea.* His enim appellantur nominibus Jovis nutrices ab aliis. Lactant. Lib. I. *Capella est Amalthea nymphæ, quæ uberibus suis infantem aluit.* Germanici Scholiastes fabulâ Erichthonii *Themidiam Althæam* Jovis nutricem faciens, quid sibi velit nescias. Verba ejus adscribam: *Datur Jovis infans nutriendus Themidia Althææ, quæ fuit domina capræ* &c. Sed credo legendum, *Themidi & Amaltheæ.* Musæus, quem auctorem laudat Hygin. Astron. II. 13. *Athemidem & Amaltheam* eas vocat. Corrige *Themidem*, ut margo habet Micylli. Habet ea Hyginus ex Eratosthenis καταστερ. cap. 13. Schol. Homeri ad Iliad O. 318. Τὸ δὲ παιδίον εἰς Κρήτην διακομίσασα ἔδωκε Θέμιδι καὶ Ἀμαλθείᾳ, ἣ ἦν αἴξ &c. Vult Amaltheæ nomen capræ fuisse, cum alii diversa faciant. Sed cum eo faciunt Nonnus Dionys. Lib. LVI. & noster Astron. II. 13. Theo in Aratum pag. 23. qui & hoc addit, mulierem fuisse Arcadicam, quam post mortem stellis inseruerit Jupiter.

b *Melissi*] Schefferus, *Melissæ*. Imo *Melissei*. Hygin. II. Astron. *Parmeniscus autem ait Melissea quendam fuisse Cretæ regem, ad cujus filias Jovem nutriendum esse delatum.* Confer Lactant. Firm. Lib. I. cap. 22.

c *Dodonides*] Schol. Hom. ad Iliad. Σ. 486. Φερεκύδης δὲ τὰς Ὑάδας Δωδωνίδας νύμφας φησὶν εἶναι, καὶ Διονύσου τροφούς. Schol. German. Tauro: *In signo autem Tauri frons & facies Hyades appellantur, quas Phereades Athenæus nutrices Liberi dicit, quæ Dodonides nymphæ sunt.* Pro *Phereades Athenæus* legendum *Pherecydes Athenæus*, ut rectè exaratum in Pleiadibus.

d *Eriphia*] Ἐρίφη dicitur Bacchi nutrix apud Etymol. auctorem in Ἔρεφα, quod idem est. Ἐρίφη, Ἐρίφεια. unde *Eriphia*.

e *Bromie*] Servio ad Ecl. VI. 15. est *Brome. Bacchus*, inquit, *à bacchatione, id est, insaniâ dictus, unde & comites ejus Bacchæ. Alii à Bacche nymphâ, quæ cum Brome sorore suâ eum nutriverat in monte Nysâ Anysa nutrice.* Lege *à Nysa nutrice dicto.* Νύσση est auctori de Mundo pag. II. Plinius Lib. V. 18. *Scythopolin, antea Nysam à Libero patre sepultâ nutrice ibi, Scythis deductis.* Ergo *Nysa* urbi & monti commune nomen. Nemes. Ecl. 3. *Nos etiam viridi Nysæ nutrimus in antro.* Euseb. Præpar. Lib. I. pag. 34. ed. Steph. Ἐς τὸ ἐν τῇ Νύσῃ ἄντρον, κείμενον μεταξὺ Φοινίκης τε καὶ Νείλου. Adde quæ ad cap. 139. notavi. Nec tamen non defendi *Bromie* potest. Nempe à Βρόμη Βρόμεια & Βρομείη, unde *Bromie*. Sed in Micylli editione visitur *Bromiæ*: unde fecerim *Bromia*. Βρόμιος est Bacchus. Vide Etym. auctorem.

f *Polyhymno*] Cap. 192. *Polyxo* est: quod præfero. Vide illic annotata à nobis.

g *Munere alumni*] Bacchi videlicet. Vide infr. cap. 192. Rectè Micyllus suspicatur desiderari heic quædam, ex quibus intelligatur Bacchum ab his nutritum esse, & eundem postea Medeam rogasse, ut nutrices suas ex vetulis in-

ju-

sunt, qui [h] Medeam rogaverat, & deposita senectute [i] in juvenes mutatæ sunt, consecratæque postea inter sidera, [k] Hyades appellantur. alii tradunt vocitatas, [l] Arsinoe, [m] Ambrosie, Bromie, Cisseis, Coronis.

CLXXXIII. *Equorum Solis & Horarum nomina.*

[a] Eos, per hunc cœlum verti solet: [b] Æthiops, quasi flammeus est, concoquit fruges. Hi funales sunt mares: fœminæ [c] Jugariæ, Bronte, quæ nos tonitrua appellamus, [d] Sterope, quæ [e] fulgitrua. Huic rei autor est Eu-

juvenes transformaret. Servius de Vergiliis ad I. Georg. 219. *Has alii volunt Jovis, alii Liberi nutrices, alii vero ipsas fuisse adserunt Hesperidas.* Tangit hanc Bacchi nutricum transformationem Ovid. VII. Met. v. 297.

h *Medeam rogaverat*] Legendum esse *Tethyn* ostendit Nob. Heinsius ad Met. Ovid. p. 171. Seductus ergo pravâ Ovidii lectione non Hyginus tantum, sed & in Argumentis Lactantius.

i *In juvenes*] Phædr. Lib. II. cap. 3. *Animosque ejusdem pulcra juvenis ceperat.* Frustra significatione, non structura esse commune censet Vossius Anal. Lib. I. cap. 15. Apulejus VII. Met. p. 197. edit. Elmenh. *Visâ quadam honestâ juvene.* Capella Lib. III. *Feminini & communis, ut canis & juvenis.*

k *Hyades*] Ovid. V. Fast. 167. *Ora micant tauri septem radiantia flammis, Navita quas Hyadas Grajus ab imbre vocat. Pars Bacchum nutrisse putant: pars credidit esse Tethyos has neptes Oceanique senis.* Gloss. Cyrilli, Ὑάδες, *pluviæ.* Philox. *Suculæ*, Ὑάδες, δοκίδες. fort. Δοδωνίδες. Etymol. auctor in Ὕης. Ὁ δὲ Φερεκύδης τὴν Σεμέλην ὕην λέγει, καὶ τὰς Διονύσου τροφοὺς ὕδας. leg. Ὑάδας. Confer Gell. Lib. XIII. cap. 9.

l *Arsine*] Rectè cum Grotio *Arsinoe* reponit Schefferus.

m *Ambrosie*] Cap. 192. *Ambrosia* dicitur. Sed Ἀμβροσίη est etiam Nonno Dionys. XXXI. vers. 3. Diodoro Lib. V. p. 325. Bacchi nutrices dicuntur *Philia, Coronis, Cleis.* Pro *Cleis* putes reponendum ex Hygino, *Cisseis.* Sed nihil affirmo.

Ad CAP. CLXXXIII.

a *Eos*] *Eous* Micyllus. & sic eum Ovidius nominat II. Met. 153.

b *Æthiops*] Pro hoc & præcedenti apud Euripidis Schol. ad Phœn. 2. nominantur Χρόνος & Αἰθώ. quorum posteriorem videntur appellasse quoque *Phaëthontem.* Soph. Scholiastes ad Electr. vers. 825. Λέγεται δὲ Φαέθων ὁ υἱὸς τοῦ Ἡλίου, καὶ ὁ ἕτερος τῶν ἵππων αὐτοῦ. Sed *Æthiopem* unum ex Solis equis esse dictum legas etiam apud Athenæum Lib. XI. pag. 465.

c *Locarie*] Veravit divinus Salmasius ad Solinum rescribendo *Jugariæ*, hoc est, Jugales. Jugales autem ἵπποι ὑπόζυγοι. Capella Lib. I. *Qui Phœbi antevolans sæpe jugalibus. Jugarius* dictum, ut *funarius* in Vett. Glossis.

d *Sterope*] Ἀστραπὴ est Scholiastæ Euripidis. Sed στεροπὴ, καὶ ἀστραπὴ, καὶ ἀστεροπὴ ταυτό ἐστιν, ut ait Diaconus ad Hesiod. Asp. p. 214. edit. Heins.

e *Fulgitrua*] Cl. Schefferus ex hoc loco *fulgitru* dixisse veteres, ut *tonitru* notari jubet. Ego *fulgetra* prætulerim. Servius ad Æn. VIII. 425. *Brontes à tonitru dictus est*, ἀπὸ τῆς βροντῆς. *Steropes à fulgetra*, ἀπὸ στεροπῆς. Nempe *Fulgetrum* & *Fulgetra* dixere. Idem Grammaticus ad vers. 431. *Fulgores terrificos, quas fulgetras dicunt.* Inter barbara τὸ *fulgitrua* ex hoc loco adducit Vossius de Vit. Sermon. Lib. III. cap. 12.

f Ho-

Eumelus Corinthius. Item quos [f] Homerus tradit, [g] Abrax, Aſlo * Therbeeo. Item quos Ovidius, Pyrois, Eous, [h] Æthon & Phlegon. [i] Horarum vero nomina hæc ſunt, Jovis Saturni filii & Themidis filiæ, [k] Titanaide, Auxo, Eunomia, Pheruſa, Caria, [l] Odice, Euporie, Irene, Orteſie, [m] Thallo. Alii autores tradunt decem his nominibus Auge, Anatole, Muſia, Gymnaſia, Nimphes, Meſembria, Sponde, Elete, Acte, [n] & Hecypris, Dyſis.

CLXXXIV. *Pen-*

f *Homerus tradit*] Quis Homerus Hygine? Ὁ παλαιὸς duos tantum auroræ equos nominat Odyſſ. ψ. 246. *Lampum* & *Phaëthontem*. de quibus Tzetzes ad Lycophron. pag. 4. De Solis equis nihil apud eum repperi. Nec aliæ iſtæ ſunt bigæ Auroræ, quarum meminit Pedo El. de obitu Mæcen. Forte ſcripſerat auctor *Herodorus*. Fulgentius eos Lib 1. Myth. facit *Erythræum*, *Actæonem*, *Lampon*, & *Philogeum*. Adſcribam verba Fulgentii; idque eo libentius, quod videor inde deprehendere poſſe ætatem Scholiaſtæ Germanici. Sic ergo ille Planciades, & totidem pœne verbis Scholiaſtes: *Unde & ipſius* (Schol. *ipſis*) *equis condigna ſic nomina poſuerunt, id eſt, Erythreus* (Schol. *Erythræus*) *Lampos* (Schol. malè, *Lampros*) *Actæon*, *Philogeus* (Schol. *Philogæus*). *Erythreus Græcè rubeus* (Schol. *ruber*) *dicitur, quod à matutino lumine Sol* (amittit poſtremam vocem Scholiaſtes) *rubicundus exurgat: Actæon ſplendens* (Schol. *lucidus*) *dicitur, quod tertiæ horæ momentis vehemens inſiſtens lucidior fulgeat* (Schol. *quod tertiâ horâ inſtante* &c.) *Lampos vero ardens, dum ad umbilicum diei centratum conſcenderit circulum.* (Schol. *Lampos vero lucens vel ardens dicitur, quod ſit, dum ad umbilicum diei contra arcticum conſcenderit circulum:*) *Philogeus Græcè terram amans dicitur, quod horâ nonâ proclivior vergens occaſibus* (Schol. *occaſui*) *pronus incumbat.* Nec hæc tantum verba, ſed totum illud caput de Apolline, nec non de Lunâ & Endymione ex Fulgentii Mythologiâ deſumpta ſunt. Conferat, cui tantum ab re ſua otii eſt.

g *Abrax, Aſlo, Therbeeo*] Hæc vocabula procul dubio in mendo cubant. Quomodo corrigam non video. niſi pro *Abrax* ſuſpicor ſcribendum *Labrax*.

h *Æthon*] Dictus eo nomine & Pallantis equus apud Virgil. Æn. XI. 89. & Auroræ, ut notat Servius. Duos equos Solis nominat Martialis *Æthonem* & *Xanthum* Lib. VIII. ep. 21.

i *Horarum nomina*] Orpheus, Phornutus, Diodorus Lib. V. & Heſiodus tres tantum nominant, *Eunomiam, Irenen* & *Dicen*. Vide Schol. Pind. ad Olymp. XIII.

k *Titanaide*] Et vitioſum hoc nomen & trajectum mihi videtur. Legerim lubens: *Jovis Saturni filii & Themidis Titanidis filiæ.* Nam Themis erat μία τῶν τιτανίδων, ut eſt apud Clementem Lib. 1. Strom. p. 309. Nec ignotum Latinis hoc vocabulum. Ennius apud Varronem VI. L. L. *Ut tibi Titanis Trivia dederit ſtirpem liberum.* Lactant. ad Stat. Lib. 1. Theb. *Sic autem Titan Titanis dicitur, ut Phœbus & Phœbe.* Suſpicor tamen ſcripſiſſe Hyginum *Titanida* terminatione Latinâ, ut *Chalcida*, *Aulida*, *Heroida* & ſexcenta alia. Ad hoc videtur mihi heic tantum novem voluiſſe enumerare, cum mox tanquam diverſam opinionem ſubjungat: *Alii auctores tradunt decem* &c.

l *Odice*] Ex Heſiodo & Orpheo aliisque *Dice* reſcribendum.

m *Thallo*] *Thalloten* hanc vocat Pauſanias in Bœoticis. Nihil tamen muto. Clemens Protreptico p. 16. Αὐξώ τε καὶ Θαλλώ. *Thallo* pro *Thallote* dictum ſit, ut Ὑψώ pro Ὑψιπύλη, Εἰδώ pro Εἰδοθέα. Vide Etym. in Τιτώ.

n *Et Hecypris, Dyſis*] Poſterius vocabulum ſupervacuum, ut rectè cen-

ſet

CLXXXIV. *Pentheus & Agave.*

PENTHEUS, Echionis & Agaves filius, Liberum negavit deum eſſe, nec myſteria ejus accipere voluit. Ob hoc eum Agave mater cum ſororibus Ino & Autonoe, per inſaniam à Libero objectam; membratim laniavit. Agave ut ſuæ mentis compos facta eſt, & vidit ſe Liberi impulſu tantum ſcelus admiſiſſe, profugit ab Thebis, atque errabunda in Illyriæ fines devenit, ad Licoterſen regem, quam Licoterſes excepit. Cum qua Polyphontes, occiſo Creſphonte, regnum occupavit. Filium autem ejus infantem Merope mater, quem ex Creſphonte habebat, [a] abſconſe ad hoſpitem in Ætoliam mandavit. Hunc Polyphontes maxima cum induſtria quærebat, aurumque pollicebatur, ſi quis eum necaſſet. Qui poſtquam ad puberem ætatem venit, capit conſilium, ut exequatur patris & fratrum mortem. Itaque venit ad regem Polyphontem, aurum petitum, dicens ſe Creſphontis interfeciſſe filium & [b] Meropes, Telephontem. Interim rex eum juſſit in hoſpitio manere, ut amplius de eo perquireret. Qui cum per laſſitudinem obdormiſſet, ſenex, qui inter matrem & filium internuncius erat, flens ad Meropen venit, negans eum apud hoſpitem eſſe, nec comparere. Merope credens eum eſſe filii ſui interfectorem, qui dormiebat, [c] in Chalcidicum

cum

ſet Cl. Schefferus. Præceſſerunt enim jam decem, tum conjunctio eſt poſita ante *Hecypris.* quod & ipſum vocabulum non caret ſuſpicione vitii.

Ad CAP. CLXXXIV.

a *Abſconſe*] Improbaret hoc adverbium Servius, qui ad Georg. I. 135. *Sanè*, inquit, *abſconditum dicitur, non abſconſum, quia conditum facit, non conſum.* Lego, *quia condo conditum* &c. Sed Servium refellit aliorum auctoritas. Fulg. Lib. I. 21. *Quod omne negotium ſemper ſit abſconſum.* Hilarius in Pſalm. 54. *Abſconſus ab eo fuiſſet.* Gennad. Catal. *Abſconſo nomine ſuo.* Firmicus Aſtron. II. cap. 2. *Vides quam aptè, quam abconſè* &c. Cyprianus, ſive alius eſt auctor, in Revel. capitis Joan. Baptiſt. *In abſconſo uxor Herodis depoſuerat.* Vetus interpres Eccleſ. cap. I. vers. 39. *Et revelet abſconſa tua*, τὰ κρυπτά σȣ. Et IV. 21. *Denudabit abſconſa tua.* Plura vide ad Fulgent.

b *Meropis*] *Meropes* ſcribendum, & mox *Meropen.* Vide not. ad cap. 31. & 137. Meropes hujus mentionem facit Ariſtoteles Ethicor. Lib. III. cap. I.

c *In Chalcidicum*] Feſtus Pauli: *Chalcidonicum genus ædificii ab urbe Chalcidâ dictum.* Scribo, ut heic habetur, *Chalcidicum.* Atque ita quoque repræſentat Scaligeri editio ex officinâ Patiſſonianâ. Sed perperam ibi legitur. *Chalcidicâ* pro *Chalcidâ.* *Chalcida* dictum pro *Chalcis*, ut *Elida* pro *Elis*, & ſexcenta alia. Arnob. Lib. III. *In*

R *Chal-*

cum ſecuri venit, inſcia ut filium ſuum interficeret: quem ſenex cognovit, & matrem ab ſcelere retraxit. Merope poſtquam *[d] venit occaſionem ſibi datam eſſe, [e] ab inimico ſe ulciſcendi, redit cum Polyphonte in gratiam. Rex lætus cum rem divinam faceret, hoſpes falſo ſimulavit ſe hoſtiam percuſſiſſe, eumque interfecit, patriumque regnum adeptus eſt.

CLXXXV. *Atalanta.*

[a] SCHOENEUS Atalantam filiam virginem formoſiſſi-

Chalcidicis illis magnis & palatiis cœli. Et Lib. IV. *In Chalcidicis aureis cœnitare.* Lapis Ancyranus: *Cumam continens, & Chalcidicum templum Apollinis.* Turneb. Adverſ. Lib. XVIII. 34. Videor, inquit, obſervaſſe Chalcidicum pro cœnaculo poni. Quod enim Homerus ſcripſit, Γρηῦς δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνεβήσατο καγχαλόωσα, convertit Auſonius Odyſſ. Perioch. XXIII. *Chalcidicum greſſu nutrix ſuperabat anili.* Idem & mihi venerat in mentem ex ejuſdem Perioch. Odyſſ. I. *Quem Penelope degreſſa Chalcidico; argumento tam miſerabilis offenſa materiæ, ut alia concinat hortatur.* Exprimere voluit illud Homeri vers. 328. Τοῦ δ' ὑπερωϊόθεν φρεσὶ σύνθετο θέσπιν ἀοιδὴν Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια &c. Florentius Chriſtianus ad Ariſtophanis Lyſiſtratam Chalcidicum ab ære dictum putat, ut ſit Homeri χαλκοβατὲς δῶ. In quo rationem eum fugiſſe liquet ex iis, quæ diximus modo. Cæterum quid ὑπερῷον ſit explicat Homer. Schol. ad Catal. vers. 21. Gloſſ. Steph. *Cœnaculum*, δειπνιστήριον, ὑπερῷον, δίαιτα. Act. cap. XX. vers. 8. Ἐν τῷ ὑπερῴῳ. Vulg. Interp. *In cœnaculo.* Hoc ergo Chalcidicum eſt. Sed quid eſt *Virginal*? Iſidorus in Gloſſis: *Virginal, membra virginis, in quo habitat.* Corrigit Vulcanius, *Camera, in quâ* &c. Sed ſufficiebat *membrum virginis, in quo* &c. Membra enim conclavia ſunt. Apulej. ſub initium Lib. VII. Met. *Membra, in queis omne patrimonium condi ſolebat, curioſè perſpexerat.* Horat. Schol. ad od. 15. Lib. II. *Inde & in Juvenal. de membro hiemali: Et algentem rapiat cœnatio ſolem.* Columella Lib. I. cap. 6. *Modus autem membrorumque numerus aptetur univerſo conſepto, & dividatur in tres partes, urbanam, ruſticam, & fructuariam.* Virginal ergo παρθενὼν Iſidoro eſt, cum aliis idem ſit, quod κάρδυμα. De quo ad Phædri Lib. IV. cap. 14. Rigaltius & Rittershuſius. Nec aliter acciperem verba iſta, *membra virginis*, modo abeſſent altera illa, *in quo habitat.* quæ ab aliena manu videri poſſint profecta. Dixerat ſupra Iſidorus: *Cardulum, membrum fœminæ.* Lege, *Cadurcum.* Auſon. Epigr. 120. *Uxoris cœpit lingere membra ſuæ.* Sextus Platonicus in de Medicinis Anim. p. 30. Ed. Humelb. *Membrum vulpis.*

d *Venit*] Micyllus *vidit*, quod & ipſe videram. Firmat eandem conjecturam ex MS. ſuo Barthius. Cl. Schefferus tamen cogitare jubet lectorem, ſi forte ſcripſerit Hyginus, *poſtquam invenit*, h. e. intellexit. Non accedo.

e *Ab inimico ſe ulciſcendi*] Frontinus Lib. III. cap. 16. *Hannibal ſimili conſilio ſe ab inimicis ultus eſt.* Iſidorus Orig. XVI. 20. *A ferro ſanguis humanus ſe ulciſcitur.* Cyprianus Tractat. I. ex Proverb. cap. XIX. *Ulciſcar me de inimico meo.* Vet. Com. Horat. ad Epod. V. *Cum ſe de pellice ſuâ Creontis filia ulta eſt.* Joſu. cap. X. vers. 13. *Donec ulciſceretur ſe gens de inimicis ſuis,* Vellej. Lib. I. cap. I. *A Pyrrho Achillis filio virtute ſe vindicavit.*

Ad CAP. CLXXXV.

a *Schœneus Atalantam*] Duas fuiſſe Atalantas, alteram Schoenei, alteram Iaſi ſive Iaſii, notavi ex Euripidis Scholia-

ſimam dicitur habuiſſe, [b] quæ virtute ſua curſu viros ſuperabat. ea petiit à patre, ut ſe virginem ſervaret. Itaque cum à pluribus in conjugium peteretur, [c] pater ejus ſimultatem conſtituit, qui eam ducere vellet, prius in certamine, curſu cum ea contenderet, termino conſtituto, [d] ut ille inermis fugeret, hæc cum telo inſequeretur: quem [e] intra finem termini * conſtituta fuiſſet, interficeret, [f] cujus caput in ſtadio figeret. Pleroſque cum ſuperaſſet, & occidiſſet, noviſſime ab [g] Hippomene Mega-

liaſte ad cap. 99. Quibus ſcholiis addo, quæ prodit Apollonianus interpres ad Lib. I. vers. 769. Ἰάσονος θυγάτηρ, ἣν ἔγημε Μειλανίων. ἑτέρα γάρ ἐστιν ἡ Ἀργεία ἡ Σχοινέως, ἣν ἔγημεν Ἱππομέδων. Iaſii filia erat, quæ cum priſcis heroibus expeditionem in aprum Calydonium ſuſcepit, & Milanioni nupſit, ut voluit Propertius Lib. I. el. I. & alii, quos ſuperius laudavi ad cap. 99. & 173. Sed iſtam expeditionem Apollodorus Lib. I. Zenobius Cent. V. 33. Diodorus Lib. IV. Hyginus noſter cap. 244. & 270. Schœnei filiæ tribuunt. Quæ curſu cum procis certabat, erat Schœneo edita, & Hippomeni, à quo ſuperata erat; nupſit, ut heic, & apud Ovid. Lib. X. Met. Servium ad Æn. III. vers. 113. alioſque legimus. At enim & heic in alia omnia abeunt Palæphatus cap. 14. Apollodorus Lib. III. & Tzetzes Chil. XIII. 453. tribuuntque Iaſidi, quod erat Schœneidis, & Milanioni, quod Hippomenis erat. Adeo confundunt omnia, nec conſtant ſibi fabulatores. Lactantius ad Stat. Theb. Lib. VI. 563. avius à vera longè ratione vagatur. *Atalantæ*, inquit, *confundit hiſtoriam. Hanc enim Atalantam Hippomenis uxorem diximus filiam Siconei* (leg. *Schœnei*) *fuiſſe. Illam autem; qui* (leg. *quæ*) *cum procis curſu contendit, Oenomai filiam, uxorem Pelopis.* Immo tu, mi homo, Atalantam cum Hippodamiâ confundis. Melius rem geſſit ad Lib. VII. 267. *Duas Atalantas eſſe certiſſimum eſt, unam Arcadam, cujus Parthenopæus eſt filius; aliam de Scyro nobilem curſu, quam Hippomenes curſu ſuperavit projiciendo tria mala.* Atque hæc me docuerunt fabulatores, ad quos ille, qui contra mulieres diſputare ſe non ait, me ablegabat, ut diſcerem *Hippomenem & Milanionem unius ejuſdemque viri eſſe nomina.* Id quod falſiſſimum eſt.

b *Quæ virtute ſua curſu*] Emendat Cl. Schefferus, *virtute ſua ac curſu.* Nihil mutem. Lactant. Argum. Ovid. Met. *Omnium virginum perniciſſima erat.*

c *Pater ejus ſimultatem conſtituit*] Mallet Schefferus, *pater eis* &c. Cui non tantum favet, quod ipſe legi notat cap. 22. *Iaſoni ſimultatem conſtituit.* Sed & illud cap. 67. *Creonti ſimultatem conſtituit.* Nihil tamen puto mutandum. Nam quod in textu eſt, convenit cum illo, quod in re ſimili dixit cap. 84. *Simultatem conſtituit, ſe ei daturum.*

d *Ut ille*] Cl. Schefferus, *& ille.* Nihil opus eſt.

e *Intra finem termini conſecuta eſſet*] Ita legendum eſſe in erratis monuit Commelinus. Atque ita quoque ſuum MS. velle ait Barthius. *Conſequi* pro aſſequi crebrum eſt apud Curtium. *Conſtituta* perperam ediderat Micyllus.

f *Cujus*] Ἀντὶ τοῦ *& ejus.* Vide not. cap. 21.

g *Hippomene Megarei*] *Hippomedon* eſt Apollon. Scholiaſtæ. Sed perperam, judice Nob. Heinſio ad Ovid. Artem pag. 350. An *Megareus* ejus pater fuerit, dubito. Edidit quidem ita in Argum. Lib. X. Met. Ovid. Rænerius. Sed *Macareus* præferunt aliæ editiones, quod præferat forte aliquis, cum Megareus apud Apollodorum Hippomenis dicatur fuiſſe filius. Niſi dicendum potius, nepotem avi habuiſſe nomen, ut Iphis habet apud Ovid. IX. Met. fab. ult. Quod verum puto. Vide Micyll. ad Ovidium p. 201. Hinc ergo *Megareius heros* vers. 659. Lib. X. Met.

garei & Meropes filio victa est. Hic enim à Venere [h] mala tria insignis formæ acceperat, edoctus quis usus in eis esset. [i] Qui in ipso certamine jactando [k] puellæ impetum alligavit. illa enim dum colligit, & ammiratur aurum, declinavit, & juveni victoriam tradidit. Cui Schœneus ob industriam libens filiam suam dedit uxorem. Hanc cum in patriam duceret, oblitus beneficio Veneris se vicisse, grates ei non egit. Irata Venere in monte Parnasso cum sacrificaret Jovi victori, cupiditate incensus, cum ea in fano concubuit. quos Jupiter ob id factum in leonem & [l] læam convertit, [m] quibus dii concubitum Veneris denegant.

CLXXXVI. [a] *Melanippe.*

MELANIPPEN Desmontis filiam, sive Æoli, ut alii poetæ dicunt, formosissimimam Neptunus compressit,

Nasoni. Martis filius est Schol. Theocriti ad Eid. III. vers. 40. ubi itidem duas Atalantas habes.

h *Mala tria*] Tot etiam numerat Ovid. in Ibid. vers. 372. Hæc erant ex horto Hesperidum. Virg. Eleg. ad Messallam: *Felicem ante alias tanto scriptore puellam: Alter non fama dixerit ipse prior. Non illa, Hesperidum ni munere capta fuisset, Quæ volucrem cursu vicerat Hippomenem.* Secundus versus restituitur à Scaligero: *Altera non fama, dixerit ipse, prior.* Mallem: *Altera non fama dixerit esse prior.* Notus hellenismus. Etiam Schol. Theocrit. Eid. III. 40. ex Hesperidum horto ea fuisse narrat. Aliter Naso vers. 644.

i *Qui in ipso*] Rescribo *quæ*, & refero ad mala.

k *Puellæ impetum alligavit*] H. e. tardavit puellam. In Catal. Pith. de malis Matianis: *Hæc poterant celeres pretio tardare puellas.* Lactant. Argum. X. Met. fab. XI. *Ut eorum cupiditate ejus tardaretur impetus.*

l *Læam*] Veteres *lænam* habere ait Schefferus, unde ipse facit *leænam.* Atqui Micylli, hoc est, princeps editio exhibet *læam.* quod credo perperam scriptum pro *leam.* quâ voce cum alii, tum Ovidius quoque utitur II. Fast. 88. *Et stetit infestæ proxima forma leæ.* Metam. IX. 649. *Pectus & ora leæ caudam serpentis habebat.* & Stat. V. Theb. 204. *Hircanæ clausere leæ.*

m *Quibus dii concubitum Veneris denegant*] Falsissimum hoc esse ait Barthius Adversf. Lib. XXVIII. 2. cum leones venere non minus utantur; quam quævis aliæ feræ. Defenderis Hyginum nullo negotio, si dixeris eum, *quibus* cum diceret, non omnes, sed illos duos novos leones intellexisse: vel leones non inter se, sed cum aliis animalibus coire, ut vult Servius ad Æn. III. 113. quem adire erit operæ pretium. De leone quod scribunt Antigonus Mir. cap. 25. & Firmicus in de E. P. R. satis refellunt Plinius Lib. VIII. cap. 16. & Leo Allatius ad Eustath. Hexaem. p. 156. Sed priorem explicationem nullus dubito, quin præferas Serviano commento.

Ad CAP. CLXXXVI.

a *Melanippe*] *Menalippe* quidem Juvenali dicitur Sat. VIII. 229. Varroni II. R. R. pag. 77. Gellio Lib. XII. cap. II. & illis, quos laudat ibi Thysius, nec non ab Hygino ipso cap. 252. & Astron. II. 18. Sed cum *Melanippe* à Pausa-

ſit, ex qua procreavit filios duos. Quod cum Deſmontes reſciſſet, & Melanippen excæcavit, & in munimento concluſit: cui cibum atque potum exiguum præſtari juſſit, infantes autem feris projici. Qui cum projecti eſſent, vacca lactans veniebat ad infantes, & ubera præſtabat. Quod cum armentarii vidiſſent, tollunt eos ut educarent. Interim [b] Metapontus rex Icariæ à conjuge Theano petebat, ut ſibi liberos procrearet, [c] aut regno cederet. Illa timens mittit ad paſtores, ut infantem aliquem [d] explicarent, quem regi ſubderet. qui miſerunt duos inventos. ea regi Metaponto pro ſuis ſuppoſuit. Poſtea autem Theano ex Metaponto peperit duos. Cum autem Metapontus priores valide amaret, quod formoſiſſimi eſſent. Theano quærebat ut eos tolleret, & filiis ſuis regnum ſervaret. Dies advenerat, ut Metapontus exiret ad Dianam Metapontinam ad ſacrum faciendum. Theano occaſione nacta, indicat filiis ſuis [e] eos ſuppoſititios priores eſſe. Itaque cum in venatione [f] exirent, [g] eos cultris interficite. Illi

ſaniâ & Strabone appelletur, ut recte obſervat Cl. Schefferus, & à Clemente quoque Protreptic. pag. 20. Athenæo Lib. XII. Eratoſthene Καταστερ. cap. 18. ut mihi notatum, nihil muto. Neſcio quid ſibi velint, qui Græca vertunt, quod Μελάνιππος qui Græcis eſt, Latinè appellent *Menalippum*, ut factum video ab interprete Apollod. Lib. I. p. 30. & Schol. Juvenal. ad Stat. VIII. 229. Sic apud Apollon. Argon. II. 968. ubi in Græco eſt Μελανίππην, tranſtulit interpres *Menalippe*. Quid quod & apud Julium Firmicum in de E. P. R. & Arnobium Lib. IV. *Menalippe* hæc audit, quæ Clementi eſt Μελανίππην? Cauſam exputare necdum quivi. Certe iſtam literarum μετάθεσιν non probavit ad Varron. pag. 139. Scaliger; ubi ex *Menalippâ* facit *Melanippum*. Moneo etiam Aſtron. II. 18. ubi nunc *Menalippa* editur, veterem editionem Venetam anni 1485. repræſentare *Melancippam*. unde apparet *Melanippam* eſſe faciendum. Diſertim enim Eratoſthenes, Εὐριπίδης δέ φησι Μελανίππην εἶναι τοῦ Χείρωνος θυγατέρα. Recte ergo German. Scholiaſtes: *Euripides dicit Melanippen Chironis filiam eſſe*. Μεναλίππην tamen ediderunt apud Theophil. Lib. II. ad Autolyc. p. 85. Sed perperam, me judice.

b *Metapontus*] Siſyphi filius fuit, de quo Euſtathius ad Dionyſium p. 120. edit. Bertrandi.

c *Aut regno cederet*] Sic eſſe ſcribendum monuerunt Commelinus in Erratis, & Micyllus in margine ſuæ editionis, quæ exhibet * *ut regno cederet*.

d *Explicarent*] H. e. *alicunde eruerent*. Male ad hunc locum illuſtrandum Plauti verba ex Pœn. III. 5. *Rem meam explicavi poſtilla lucro*, adducit Barthius.

e *Eos ſuppoſititios priores eſſe*] Barthius ex MS. *eos priores ſuppoſititios eſſe*. Cl. Schefferus divinat, *eis priores ſuppoſititios eſſe*, vel *eos ſuppoſititiis priores eſſe*. Lector eligat, quod ei maxime arridet.

f *Exierint*] Ita legendum eſſe in erratis monuit Commelinus. *Exirent* ejus, ut & Micylli editio exhibent.

g *Eos cultris interficite*] Si quid mutandum ſit, legerim potius *interficerent*, quam *interficere jubet* cum Micyl-

Illi autem matris monitu cum in montem exiſſent, prælium inter ſe commiſerunt. Neptuno autem adjuvante, Neptuni filii vicerunt, & eos interfecerunt. quorum corpora cum in regia allata eſſent, Theano cultro venatorio ſe interfecit. Ultores autem [h] Bœotus & Æolus ad paſtores, ubi educati erant, confugerunt. Ibi Neptunus eis indicat, ex ſe eſſe natos, & matrem in cuſtodia teneri. Qui ad Deſmontem pervenerunt, eumque interfecerunt, & matrem cuſtodia liberarunt, cui Neptunus lumen reſtituit. eam filii perduxerunt in Icariam ad Metapontum regem, & indicant ei perfidiam Theanus. Poſt quæ Metapontus duxit conjugio Melanippen, eoſque ſibi filios adoptavit, qui in Propontide ex ſuo nomine condiderunt, Bœotus Boetiam, Æolus Æoliam.

CLXXXVII. *Alope.*

ALOPE, [a] Cercyonis filia, formoſiſſima cum eſſet, Neptunus eam compreſſit: qua ex compreſſione peperit infantem, quem inſcio patre nutrici dedit exponendum. Qui cum expoſitus eſſet, equa venit, & ei lac præſtabat. Quidam paſtor equam perſequutus, vidit infantem, atque eum ſuſtulit. qui veſte regia indutum cum in caſam tuliſſet, alter [b] compaſtor rogavit, ut [c] ſibi eum infantem dona-

cyllo. Sed enim videtur, ut jam obſervavi ad cap. 88. rectam orationem immiſcere obliquæ.

h *Boetus*] Scribe, *Bœotus* & *Bœotiam.* Notavi ſuperius ad cap. 157. Confer Hom. Schol. ad Catal. vers. 1.

Ad CAP. CLXXXVII.

a *Cercyonis*] Vulcani hic erat filius. Vide ſupr. cap. 38. & infra cap. 238.

b *Compaſtor*] Ita *Compranſor* apud Cic. Philippicis. *Conſacerdos* apud Cyprianum Sermone de mortalitate, & Leon. epiſt. decret. 69. *Cohoſpes* apud Paulinum Cyth. *Conſocer* apud Sueton. Claud. cap. 29. *Compotrix* apud Ter. *Compoſſeſſor* in Gloſſis Steph. & Tertull. de Idol. cap. 14. *Conſponſor* in Gloſſis Iſid. *Collibertus* in Gloſſ. & Fragm. Trag. *Comperegrinus* apud Sidon. Lib. VIII. ep. 17. *Communiceps*, *compagani*, *compar* pro uxore aut marito in Vett. Inſcript. Minus Latine, ut & *Concivis* in Gloſſ. Steph. *Compresbyter*, *Condiaconus* & ſimiles voces ex diverſis linguis conflatas merito damnat Voſſius in de Vit. Sermon. Lib. IV. cap. 20. Repudianda ergo *Contheroletes* & *Coapoſtolus*, quorum illud apud Fulgentium, hoc apud Vincentium Lirinenſem invenio. Repudiandum etiam *Coëpiſcopus* apud Leon. & alios. *Coæqualis*, quod in Petronio quidam miratur, & barbarum cenſet Voſſius Lib. I. cap. 19. eſt apud Juſtinum quoque Lib. XXIII. cap. 4. Hieronymum Epitaph. Nepotiani & Tertull. contra Hermog. cap. 9. de Anim. cap. 33. Refugerunt tamen ejus uſum politiores, & *æqualis* dicere maluerunt. Vide Græv. ad Luc. Solœciſt. pag. 62.

c *Sibi eum infantem*] Cl. Schefferus no-

naret. Ille ei donavit sine veste. cum autem inter eos jurgium esset, quod qui puerum acceperat, [d] insignia ingenuitatis reposceret, ille autem non daret; contendentes ad regem Cercyonem venerunt, & contendere cœperunt. Ille autem qui infantem donatum acceperat, repetere insignia cœpit. quæ cum allata essent, & agnosceret Cercyon ea esse ex veste scissæ filiæ suæ Alopes, nutrix [e] timens regis judicium, fecit infantem eum Alopes esse, qui filiam jussit ad necem includi, infantem autem projici. Quem iterum equa nutriebat. pastores iterum inventum infantem sustulerunt, sentientes eum deorum numine educari, atque nutrierunt, nomenque ei imposuerunt [f] Hippothoum. Theseus cum ea iter faceret à Trœzene, Cercyonem interfecit. Hippothous autem ad Theseum venit, regnaque avita rogavit. cui Theseus libens dedit, cum sciret eum Neptuni filium esse, unde ipse genus ducebat. Alopes autem corpus Neptunus in fontem commutavit, qui ex nomine Alopes est cognominatus.

CLXXXVIII. *Theophane.*

THEOPHANE [a] Bysaltidis filia, formosissima virgo. Hanc

notat perperam priores editiones habere, *ut sibi cum infantem.* unde ipse facit, *ut sibi cum infante eam.* Atqui princeps editio, ut & Commeliniana, habent, *ut sibi eum infantem.* Quod non putem sollicitandum.

d *Insignia ingenuitatis*] Monumenta, quæ Græci γνωρίσματα appellant. Vide Donat. ad Ter. Eun. IV. 6. Noster supra cap. 37. *Indicium cognitionis* appellat. Vide ibi notas. Schol. Eurip. sub finem Phœniss. Σπάργανα αὐτῷ ἐδείκνυε. Atque illa erant γνωρίσματα, unde agnoscebatur Oedipus. *Crepundia* etiam appellabant. Gloss. Steph. *Crepundia*, γνωρίσματα, ἀρχαί. Corrigit Vulcanius, ἀρχαίως. Dubito. Videtur voluisse exprimere Latinum, *initia. Initia*, crepundia, παίγνια. Catull. Att. *Tympanum, tubam, Cybele, tua, mater, initia.* Vetus interpres Siracidæ cap. VII. 35. *Initia sanctorum* vocat τὰς ἀπαρχάς.

e *Timens regis judicium fecit*] Emenda, *Timens, regi indicium fecit*, ut legendum esse in Erratis benè monuit Commelinus. Quod & mihi in mentem venerat, cum adverterem illud *timens*, pro timore correpto eleganter dici. Cap. 186. *Illa timens mittit ad pastores.* Phædrus Lib. IV. cap. 17. *Totam timentes concacarunt regiam.* Barth. ex MS. emendat, *Timens regis indicium fecit.* Hoc esset dictum, ut *metuens divûm matertera* apud Persium Sat. II. 32. Præfero Commelinianam conjecturam. Quintil. Declam. XVIII. *Miseremini, Judices, ne nefandas suspiciones maritum ex ullius credatis traxisse judiciis.* Corrige, *ex ullius indiciis.* ut est in vetustis edd.

f *Hippothoum*] *Hippothoon* appellatur à Schol. Nicandri. Ὑποδέχεται δὲ ἐν τοῖς οἴκοις τὸν Ἱπποθόωντος, ὃς ἦν υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος ἐξ Ἀλόπης τῆς Κερκύονος.

Ad CAP. CLXXXVIII.

a *Bisaltidis filia*] Ovid. VI. Met. 117. *Aries Bisaltida fallis.* Schol. German.

 Arie-

Hanc cum plures proci peterent à patre, Neptunus ſublatam tranſtulit in inſulam [b] Crumiſſam. Quod cum proci eam ſciſſent ibi morari, nave comparata Crumiſſam contendere cœperunt. Neptunus ut eos deciperet, Theophanem in ovem commutavit formoſiſſimam, [c] ipſe autem in arietem, cives autem Crumiſſenſes in pecora. quo cum proci veniſſent, neque ullum hominem invenirent, pecora mactare cœperunt, atque ea victu conſumere. Hoc Neptunus ut vidit, in pecora commutatos conſumi, procos in lupos convertit: ipſe autem, ut erat aries, cum Theophane concubuit: ex quo natus eſt aries [d] Chryſomallus, qui Colchos Phryxum vexit. cujus pellem Æeta in luco Martis [e] habuit poſitam, quam Iaſon ſuſtulit.

CLXXXIX. *Procris.*

PROCRIS [a] Pandionis filia. Hanc Cephalus [b] Deionis filius habuit in conjugio: qui cum mutuo amore tene-

Ariete: *Genitum hunc arietem dicunt ex Neptuno & Theophane Altidis filia.* Unde Loenſis Miſcell. III. 10. *Biſaltis* vel *Biſaltæ* putat faciendum. Quod ſic ſatis placet. *Biſaltas* populos Scythiæ, ut Servius vult, novit Virgilius III. Georg. 461. Thraciæ populi ſunt Cononi cap. 20. & Tzetzæ in Lycophron. pag. 73. Macedoniæ Lib. IV. cap. 10. Nomen habent à Biſalte Solis & Terræ filio. Conſule Stephanum.

b *Crumiſſam*] Schol. German. *Chriniſſam* appellat, Loenſis emendat *Criniſſam*, hoc eſt, inquit, arietis inſulam. Ita non deterius ſcriberes *Crioneſum*; ſicut dicuntur *Macaroneſus*, *Hieroneſus*, *Cherſoneſus*, *Peloponeſus*. Certè optime convenit cum fabulâ. Sed cui nimium à vulgatâ ſcripturâ recedere videbitur, ſcribere poterit *Crionuſſam*. Sic *Sirenuſæ* dicuntur Sirenum inſulæ à Lactantio & Ariſtotele. Ἀργυροῦσσα apud Etymol. Auctor. in Σκῦρος. Τροπὴν illam τοῦ η in ου advertas etiam in aliis. Velut à κρόνων eſt ἐννεάκρουνος. Sed αἱμορροοῦσα quæ eſt Marco cap. 5. *hæmorrhoiſſam* appellat Chryſologus Serm. 36. ut forſan dederit harum fabularum conſarcinator, *Crioniſſa.* Dubitet tamen non nihil aliquis, & omnium optimè ſcribi putet *Crioniſſon*. Sic *Proconiſſos* eſt Sidon. Lib. II. epiſt. 2. quæ aliis *Proconeſos*. Non accedo. Placet præ omnibus *Crioniſſa*.

c *Ipſe autem*] Deeſt *ſe*. Lege, *ſe ipſe*, vel *ipſe ſe*, ut placet Scheffero.

d *Chryſomallus*] Schol. Pindari: Φυξίῳ γὰρ Διῒ τὸ δέρας ἀνιέρωσεν. ἔνιοι δέ φασιν ὑπὸ τοῦ Φρίξου ἀνατεθῆναι τῷ Ἄρει τὸ τοῦ Χρυσομάλλου κριοῦ δέρας.

e *Habuit poſitam*] H. e. dedicatam. Julius Obſeq. Prodig. cap. 26. *Sacrificatum tum à Romanis, donaque in templo poſita.* Vide quæ notavi ad illa cap. 3. *Pellem ejus inauratam in templo Martis poſuit.*

Ad CAP. CLXXXIX.

a *Pandionis filia*] Servio ad Æn. VI. 445. eſt *Iphidis* filia. Noſtro cap. 253. *Erechthei.* Quod rectum eſt. Vide Anton. Liberal. cap. 41. Tzetz. Chil. I. 20. Apollod. Lib. I. Ovid. VII. Met. 668. Schol. Hom. ad Odyſſ. Λ. 320.

b *Deionis filius*] Infra cap. 270. *Pandionis* filius dicitur. quod corruptum eſſe

nerentur, alter alteri fidem dederunt, ne quis cum alio concumberet. Cephalus autem cum ſtudio venandi teneretur, & matutino tempore in montem exiſſet, [c] Aurora Tithoni conjunx eum adamavit, petitque ab eo concubitum, cui Cephalus negavit, quod Procri fidem dederat. Tunc Aurora ait: Nolo ut fallas fidem, niſi illa prior fefellerit. Itaque commutat eum [d] in hoſpitis figuram, atque dat munera ſpecioſa, quæ Procri deferret. Quo cum Cephalus veniſſet, immutata ſpecie, munera Procri dedit, & cum ea concubuit. tunc ei Aurora ſpeciem hoſpitis abſtulit. Quæ cum Cephalum vidiſſet, ſenſit ſe ab Aurora deceptam, & inde profugit in Cretam inſulam, ubi Diana venabatur. Quam cum Diana conſpexiſſet, ait ei: Mecum virgines venantur, tu virgo non es, [e] recede de hoc * tu. cui Procris indicat caſus ſuos, & ſe ab Aurora deceptam. Diana miſericordia tacta, dat ei jaculum, quod nemo evitare poſſet: & canem Lælapem, quem nulla fera effugere poſſet: & jubet eam ire, & cum Cephalo [f] concedere. Ea capillis demptis, juvenili habitu Dianæ voluntate ad Cephalum venit, eumque provocavit: quem in venatione ſuperavit. Cephalus, ut vidit tantam potentiam canis atque jaculi eſſe, petit ab hoſpite, non æſtimans conjugem ſuam eſſe, ut ſibi jaculum & canem venderet. illa negare cœpit. regni quoque partem pollicetur: illa negat. Sed ſi utique, ait, perſtas id poſſidere, [g] da mihi id, quod pueri ſolent dare. Ille amore jaculi & canis

eſſe ex *Deionis* rectè cenſet Nob. Heinſius ad Ovid. Met. p. 187. Cl. Schefferus ex Pauſaniâ reponit *Deionei*. Nihil opus erat. Idem enim Δηΐων, qui Δηϊονεύς. Utroque vocabulo hunc hominem appellat Apollodorus. Δηΐων enim audit Lib. I. quem Lib. II. Δηϊωνέα vocat. Κέφαλος Δηΐονος eſt etiam Anton. Liberali cap. 41. Callim. Hymn. in Dian. vers. 209. Καὶ Κεφάλου ξανθὴν ἄλοχον Δηϊονίδαο. Schol. ἦγεν τὴν Πρόκριν. leg. Πρόκρειν.

c *Aurora*] De illâ Apollod. Lib. I. Ἐποίει γὰρ αὐτὴν Ἀφροδίτη συνεχῶς ἐρᾶν, ὅτι Ἄρει συνευνάσθη.

d *In hoſpitis figuram*] Ovid. VII. Met. 723. *Immutatque meam (videor ſenſiſſe) figuram.*

e *Recede de hoc * tu*] Micyllus volebat, *de hoc cœtu*. Nihil puto eſſe verius, quanquam Cl. Schefferus mallet *recede hoc tu*, pro *ab hoc loco*. Ovid. in fabula Calliſtonis Lib. II. Met. 465. *Deque ſuo juſſit ſecedere cœtu.* Contrarium eſt *recipere in cœtum* apud Phædrum Præfat. Lib. III.

f *Concedere*] Micyllus in margine, & in erratis Commelinus, *contendere*. Quod omnino probandum.

g *Da mihi quod pueri ſolent dare*] Aſtron. II. 15. *Mercedem petiiſſe ab eo, quæ ſine detrimento ejus daretur. Pueri-*

canis incensus, promisit se daturum. qui cum in thalamos venissent, [h] Procris tunicam levavit, & ostendit se fœminam esse, & conjugem illius: cum qua Cephalus, muneribus acceptis, redit in gratiam. Nihilominus illa timens Auroram, matutino tempore secuta eum, [i] ut observaret, atque inter virgulta delituit. quæ virgulta cum Cephalus moveri vidit, [k] jaculum inevitabile misit, & Procrin [l] conjugem suam interfecit. ex qua Cephalus habuit filium [m] Archium, ex quo nascitur Laertes, Ulyssis pater.

CXC. *Theo-*

le corollarium, postquam illa multa tam jocosa facta essent, ad postremum quoque pro liberalitate suâ dedisse sibi Photidem gloriatur Apuleius. Martialis IX. 69. *Illud puerile poposci.* Anton. Lib. 41. Ἐὰν αὐτῇ τῆς ὥρας ἐθελήσῃ τῆς ἑαυτοῦ χαρίσασθαι.

h *Procris tunicam levavit*] Ita infr. cap. 274. *Quibus Agnodice tunicam allevavit, & ostendit se fœminam esse.* Petron. *Hæc locutus sustuli tunicam Eumolpoque me totum approbavi.* Asconius Argum. Orat. pro Milon. *Et ille sine mora tunicam levaverat.* Tertull. Spect. 21. *Qui in publico necessitate vesicæ vix tunicam levet.* Ἀνασύρασθαι τὴν ἀναβολὴν dixit Dionysius Halicarnasseus. Ἀνασύρασθαι πέπλους Orpheus apud Euseb. Præp. Lib. II. pag. 42. Ἀνασύρασθαι τοὺς μηροὺς Tzetzes in Lycophron. pag. 202. *Reducere vestem* Auson. epist. 4. Confer Casaub. not. ad Hipparchiam Laert. p. 88.

i *Ut observaret*]. Intellige de observatione insidiosa, quam *observantiam* nominat Astron. II. 42. Ter. Andr. I. 1. *Observes filium quid agat.* Quæ verba opportunè quoque adducit Servius ad IV. Georg. 212. ut probet *observare* interdum idem esse, quod *callidè advertere.* Donatus: *Observatio in duabus rebus est, in obsequio & speculando.* Martial. Lib. VII. 51. *Num quid Nympharum notos observat amores?* Ovid. II. Met. 544. *Dum vel casta fuit vel inobservata.* Ita *servare* Plautus accipit Asin. IV. 1. *Tuus servus servet, Veneri eas det, an viro.* *Custodire* apud Quintil. Decl. V. *Tu custodies utrum frequentius osculer.* & XVIII. *Hujus suspiria oculosque custodi.* Nec aliter τηρεῖν Græci interdum. Consule Gatak. de stylo Novi Instrum. cap. 17. Eleganter Theano epist. ad Nicostr. Γαμετῆς ἀρετή ἐστιν οὐχ ἡ παρατήρησις τἀνδρὸς, ἀλλ' ἡ συμπεριφορά. Nobilis est locus Gen. III. 15. Αὐτός σου τηρήσει κεφαλὴν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν. Corrigit Isaacus Vossius, vir undequaque doctissimus, τερήσει & τερήσεις. Chr. Schotanus præceptor quondam meus τειρήσεις, à τειρέω per μεταπλασμὸν pro τείρω, vexo, contero. Non putem posterius membrum ullâ indigere ἐπανορθώσει. Vetus sanè interpres jam olim legit τηρήσεις, cum vertat, *Tu insidiaberis calcaneo ejus.* Psalm. LVI. 6. Τὴν πτέρναν μου φυλάξουσι. Insidiose scilicet, ut Psalm. LXXI. 10. Φυλάσσοντες τὴν ψυχήν μου. Confer Donat. ad Prolog. Adelph. Hesiod. Ἔργ. α. Οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα.

k *Jaculum inevitabile*] Quod proverbio præbuit originem, Πρόκριδος ἄκοντα. Vide Eustath. ad Odyss. p. 440. A Minoe jaculum hoc & canem accepisse narrant Anton. Liberal. cap. 41. & Eratosthenes Καταστ. cap. 33. Περὶ τούτου, inquit hic, ἱστορεῖται, ὅτι ἐστὶν ὁ δοθεὶς Εὐρώπῃ φύλαξ μετὰ τοῦ δράκοντος. (leg. ἄκοντος) ἀμφότερα δὲ ταῦτα Μίνως ἔλαβε. καὶ ὕστερον ὑπὸ Πρόκριδος ὑγιασθεὶς ἐκ νόσου ἐδωρήσατο αὐτῇ.

l *Conjugem suam interfecit*] Non dissimile fuit fatum Leuconæ, quæ à mariti canibus lacerata periit. Parthen. cap. 10.

m *Archium*] *Arcesium* recte corrigit Micyllus ex Hom. & Ovidio. Adjungere

re

CXC. *Theonoe.*

[a]THESTOR mantis habuit Calchantem filium, & Leucippen filiam, & Theonoen, quam ludentem [b] à mari piratæ rapuerunt, & detulerunt in Cariam, quam rex Icarus ſibi in concubinatum emit. Theſtor autem, filia amiſſa, inquiſitum profectus eſt, qui naufragio in terram Cariam venit, & in vincula eſt conjectus ibi, ubi & Theonoe morabatur. Leucippe autem patre & ſorore amiſſis, [c] Delphos petit, an eorum foret inveſtigatio. Tum Apollo reſpondit: [d] Pro meo ſacerdote per terras vade, & eos reperies. Leucippe ſorte audita capillos totondit, atque pro juvene ſacerdote circum terras exit inveſtigatum. Quæ cum in Cariam deveniſſet, & Theonoe eam vidiſſet, æſtimans ſacerdotem eſſe, in amorem ejus incidit, jubetque ad ſe perduci, ut cum eo concumberet. Illa autem, quia fœmina erat, negat id poſſe fieri. Theonoe irata, jubet ſacerdotem includi in cubiculum, atque [e] aliquem ex ergaſtulo venire, qui ſacerdotem interficeret. quem ad interficiendum mittitur ſenex Theſtor, imprudens ad filiam ſuam, [f*] quam Theonoe non agnovit, datque ei gladium, & jubet eum ſacerdotem interficere.

Qui

re illis potes Apollod. Lib. I. Euſtath. ad Hom. Odyſſ. p. 197. Vide porro notas ad cap. 173.

Ad CAP. CXC.

a *Theſtor mantis*] Quos veteres illud *mantis* non agnoſcere dicat Schefferus, ignoro. Certe Micyllus, qui princeps has fabulas publicavit, agnoſcit. Cicero de Divin. *Divini ſacerdotes, quos mantes vocant.*

b *A mari*] Volui antehac *ad mare*, & referre ad τὸ *ludentem*, non quod ſyntaxis illa, cujus exempla ſexcenta apud alios reperire eſt, me offenderet, ſed quod tautologiam quandam reſipere videantur iſta *à mari piratæ*. Piratas enim cum dicis *maritimos prædones*, ut eos appellat Arnob. Lib. VI. intelligis. Nunc dubito, cum videam Græcos πειρατὰς etiam γενικῶς quoslibet κακούργους & λῃστὰς appellare. Vide Heſych. in Πειρατάς. Οἱ ὁ apud Job. cap. XVI. 9. Βέλη πειρατῶν. Adde Hoſ. VI. 9. Gloſſ. Cyrill. Πειρατὴς, *prædo*.

c *Delphos petit*] Plenius loquitur cap. 67. *Delphos profectus eſt ſciſcitatum.* Quod poſtremum vocabulum non malè heic insereretur.

d *Pro meo ſacerdote*] H. e. induta ejus perſonâ, ut rectè explicat Barthius Adv. X. 20. Sic cap. 24. *Ipſa ad Peliæ filias pro ſacerdote Dianæ venit.*

e *Aliquem ex ergaſtulo*] Servum de ergaſtulo, ut loquitur Juſtinus Lib. I. cap. 6.

f* *Quam Theonoe*] *Quem* conjecit Micyllus. Atque ita ſententia eſſet, *quem patrem eſſe ſuum Theonoe non agnovit.* Cl. Schefferus retinet τὸ *quam*, & accipit de Leucippe.

Ad

Qui cum intrasset, & gladium teneret, Thestorem se vocitari dixit, duabus filiis Leucippe & Theonoe amissis: ad hoc exitium venisse, ut sibi scelus imperaretur. quod ille in se cum convertisset, & vellet ipsum se interficere, Leucippe audito patris nomine, gladium ei extorsit. Quæ ad reginam interficiendam ut veniret, patrem Thestorem in adjutorio vocavit. Theonoe patris nomine audito, indicat se filiam esse ejus. Icarus autem rex, agnitione facta, cum muneribus eum in patriam remisit.

CXCI. *Rex Midas.*

MIDAS [a] rex Mygdonius filius [b] Matris Deæ, [c] à Timolo * sum-

Ad CAP. CXCI.

a *Rex Mygdonius*] Cl. Schefferus, *Mygdoniæ*. Non opus est. Justin. Lib. v. 6. *Rex Cyprius*. II. cap. 3. *Vexoris rex Ægyptius*. Nepos Iphicrate cap. 2. *Regi Ægyptio bellum inferre*. Hannib. cap. 10. *Pergamenus rex Eumenes*. Jul. Firmicus in de E. P. R. *Filius scilicet regis Cretici*. Vellejus II. 18. & Solin. cap. 7. *Rex Ponticus*. Isidorus Orig. Lib. IX. cap. 2. *Iason Peliaci regis frater*. Puto legendum, *Iolciaci*, vel *Peliæ Iolci*. Sed errat Isidorus. Pelias enim non frater, sed patruus erat Iasonis.

b *Matris Deæ*] *Matris Deûm* vel *matris Idææ* legendum. Quorum posterius Scheffero probatur, cui nos libenter accedimus. Epit. Liv. Lib. 29. *Si mater Idæa deportata Romam esset*. Minucius Felix: *Testis mater Idæa*. Juvenal. Sat. XI. 192. *Idæum solenne colunt*. Schol. *De Ida matre Deûm*. Lege *Idæa*. Lactant. Lib. II. cap. 7. *Cum ex libris Sibyllinis Idæa mater esset accita*. Atque ita mater Deûm non Latinis tantum, sed & Græcis cognominatur. Vide Apollon. Lib. II. 1127. Eurip. Orest. 1456. & ibi scholia. unde intelliges in Etym. magno esse scribendum. Ἀνταία, ἡ Ῥέα pro Ἀντία. Vide & Hesych. in Ἀνταία. *Idæa Ops* est Tibullo Lib. I. eleg. 4. *Deorum mater Idæa* Cypriano Tract. IV. *Alma parens Idæa Deûm*. Virg. Æn. X. 252. Nimirum eadem est, quæ terra, quam Cybelen alias appellant. Noster cap. 274. *Midas Cybeles filius Phryx*. Absolutè *matrem* vocat Virg. Georg. IV. 64. *Tumultusque cie, & matris quate cymbala circum*. Κύβηλιν eam divam dixit Hipponax. Tzetzes ad Lycophron. p. 175. Ὁ Ἱππώναξ Κύβηλιν τὴν Ῥέαν λέγει παρὰ τὸ ἐν Κυβέλλᾳ πόλει Φρυγίας τιμᾶσθαι. ἔστι δὲ καὶ πέλεκυν. Unde intelligis, quid Hesychius velit: Κυβηλίς, μάχαιρα. ἄμεινον δὲ πέλεκυν, ᾧ τὰς βοῦς καταβάλλουσι. muta accentum & scribe Κύβηλις. Pollux Lib. V. cap. 13. Ἴσως δὲ καὶ τυρόκνηστιν, ἣν Κύβηλον καλοῦσιν. leg. Κύβηλιν. Vid. Etymol. in Ἀγερσικύβηλιν. Lactant. Argum. Lib. X. Met. fab. XI. *Deæ matri ex illo leones subjecti sunt*. Leg. *Idææ*.

c *A Timolo * sumptus*] Volui antehac *à Tmolo judex sumptus*, nempe ut de suo judicio judicaret. Nunc verius puto, *cum Tmolo judex sumtus*, vel potius *à Tmolo assumtus*. Quomodo vulgatam lectionem explicari posse Cl. Schefferus putat. quanquam hoc ista fabula ut ab aliis narratur, non habet. Tantummodo adfuisse in illo certamine volunt. Ovid. *Aderat nam forte canenti*. De *Timolo* dubito tamen, an quicquam sit mutandum. Quem enim Τμῶλον Hesych. *Tmolum* Met. XI. 155. vocat Ovid. *Timolus* appellatur ab eodem Lib. VI. 15. *Deseruere sui nymphæ vineta Timoli*. Imo & XI. vers. 86. *Sui vineta Timoli Pactolonque petit*. Plinius Lib. V. cap. 29. *In latere Tmoli montis, qui ante Timolus appellabatur*. Sed *Tymolus* potius scribendum, Τυμῶλος enim Græcis est.

lo * ſumptus eo tempore quo Apollo [d] cum Marſya vel Pane fiſtula certavit. quod cum Timolus victoriam Apollini daret, Midas dixit Marſyæ potius dandam. Tunc Apollo indignatus, Midæ dixit: Quale cor in judicando habuiſti, tales & auriculas habebis. [e] quibus auditis, effecit ut aſininas haberet aures. Eo tempore Liber pater cum exercitum in Indiam duceret, [f] Silenus aberravit. [g] quem Midas exceptum hoſpitio liberaliter accepit, [h] atque ducem dedit, qui eum in comitatum Liberi deduceret. At Midæ Liber pater ob beneficium, [i] deoptandi dedit poteſtatem, ut quicquid vellet peteret à ſe. Quo Midas petiit, ut quicquid tetigiſſet, aurum fieret. quod cum impetraſſet, & in regiam veniſſet, quicquid tetigerat, aurum fiebat. Cum jam fame cruciaretur, petit à Libero, ut ſibi [k] ſpecioſum donum eriperet. Quem Liber juſſit in flumine Pactolo ſe abluere. cujus corpus [l] aquam cum tetigiſſet, facta eſt colore aureo. Quod flumen nunc [m] Chryſorrhoas appellatur in Lydia.

CXCII. *Hyas.*

ATLAS ex [a] Pleione ſive Oceanitide duodecim filias ha-

d *A Marſya vel Pane*] Poſterius verum eſſe docet nos Ovidius Lib. XI. fab. 4. Pan fiſtula, judice Tmolo, cum Apolline certavit: Marſyas autem tibiis, judicibus Muſis, ut noſter ipſe retulit cap. 165. Sed Fulgentius Lib. III. cap. 9. hoc poſterius certamen ſub Judice Midâ initum narrat, eumque tunc, quod Marſyæ victoriam adjudicaret, aſininis auribus depravatum.

e *Quibus auditis*] Cl. Schefferus ſuſpicatur ſcriptum fuiſſe, *quibus editis*, hoc eſt, *quibus dictis*.

f *Silenus aberravit*] Theopompus Silenum crapulâ madentem, & ex ea ſoporatum à Midæ regis paſtoribus apprehenſum refert apud Servium ad Ecl. VI. Narrat idem eandem fabulam ad Lib. X. vers. 142. & Conon cap. I. apud Photium. Baccho Silenum aufugiſſe ſcribit Lactant. Argum. Lib. XI. Met. fab. 3. Reſpexit fabulam hanc Tertull. de Anim. cap. 2. *Silenum Phrygem, cui à paſtoribus perducto ingentes aures ſuas Midas tradidit.*

g *Quem Midas exceptum*] Ita tranſpoſui vocabula, poſtulante id orationis contextu. Monuit in erratis Commelinus, & Barth. Adv. Lib. X. cap. 20.

h *Atque ducem dedit*] Cl. Schefferus, *Ducem ei dedit*. Ego vix audeo ſollicitare iſta. Vide not. ad cap. 77.

i *Deoptandi dedit poteſtatem*] Lactant. Argum. Lib. XI. fab. 3. *Optandi veniam dedit.*

k *Specioſum donum*] *Damnum*. Ovid. in hac fab. XI. Met. 133. *Sed miſerere, precor, ſpecioſoque eripe damno.*

l *Aquam cum*] Rectius *aqua*, ob ſequentia. Heinſius.

m *Chryſorrhoas*] Vide Euſtath. in Dionyſ. pag. 110. Mauſſac. in Plutarch. de Flum. p. 251.

Ad CAP. CXCII.

a *Pleione ſive Oceanitide*] Notat in margine

habuit, & filium Hyantem: quem ab apro [b] vel leone occiſum dum lugent ſorores, ab eo luctu conſumptæ ſunt. Ex his quinque primæ inter ſidera relatæ, locum habent inter cornua tauri, [c] Phæſyla, Ambroſia, Coronis, Eudora, [d] Polyxo, quæ à fratris nomine appellantur [e] Hyades, eaſdem Latine Suculas vocant: quidam ajunt in modum Y literæ poſitas, inde Hyadas dici. Nonnulli, quod, cum oriantur, pluvias efficiant. eſt autem Græce hyin pluere. Sunt qui exiſtiment ideo has in ſideribus eſſe, quod fuerint nutrices Liberi patris, quas Lycurgus ex inſula [f] Naxo ediderat. Cæteræ ſorores poſtea luctu conſumptæ, [g] ſidera facta ſunt: & quia plures erant [h] Pleiades dictæ, nonnulli exiſtimant ita nominatas, quia inter ſe conjunctæ, quod eſt pleſion: [i] ideo autem confertæ ſunt, ut vix numerentur: nec unquam ullius oculis certum eſt, [k] ſex an ſeptem exiſtimentur. Earum nomi-

gine Micyllus: *Legendum fortaſſis ex Æthrâ Oceanitide. Ita enim Græcus auctor Timæus habet.* Probo cum Scheffero, ſi τὸ *Æthra* poſt τὸ *ſive* inſeratur. Habere hoc Micyllum, ut ne planè heic aſymbolus ſim, moneo ex Hom. Schol. ad Iliad. Σ. 486. Invenies eandem hiſtoriam apud Proclum in Heſiod. p. 97. ed. Heinſ. Confer Aſtron. II. cap. 21.

b *Vel leone*] Ab aſpide occiſum modo laudatus Timæus tradit.

c *Phæſyla*] Schefferus malle ſe *Phæola* ex Heſiodo ait. Atqui Heſiodo eſt Φαισύλη. Suſpicor operas injuriam feciſſe viro doctiſſimo. Corruptè Aſtron. II. 21. *Pedile* appellatur. Sed *Phæſyle* rectè correxit Soter, qui illa Aſtronomica edidit anno 1534. Coloniæ. Αἰσύλη eſt Scholiaſtæ & Euſtath. ad Iliad. Σ. p. 1212.

d *Polyxo*] Rectè. Ea enim eſt Πολυξὼ Hom. Scholiaſtæ. Malè ſcrib. in Aſtron. *Poliſſo*. Corrige *Polyxo* cum Sotere. Pro hac poſtrema & Ambroſia ab Heſiodo in libro Aſtrico recenſentur Κλέεια & Φαιὼ apud Theonem ad Arat. pag. 133. quæ pro *Phileto* Hygin. in Aſtron. eſt reſtituenda cum Sotere. Longe illis alia nomina dat Schol. Theocrit. ad Eidyll. XIII. 25.

e *Hyades*] Unde id nominis habeant, non convenit inter veteres. Vide Aſtron. II. 21. Gellium XIII. 9. Schol. Hom. & Euſtath. loco modo laudato. Servium ad I. Georg. 138. & Æn. I. 748. Etym. in Ὑάδες. Tzetz. in Heſiod. Ἔργ. β. pag. 128. ed. Heinſ. Theon. in Aratum pag. 25. ed. Londin.

f *Naxo ediderat*] Barth. *edicto ejecerat*. Ego cogitaveram *exegerat*. Schefferus retinet τὸ *ediderat*, & explicat *ejecerat*. Sane *edere* pro relegare potuit uſurpaſſe, ut *dare* pro ablegare Fulg. III. 7.

g *Sidera facta ſunt*] *Factæ ſunt* Nob. Heinſius.

h *Pleiades*] Conſule Etym. Auct. Hyg. Aſtron. II. 21. Homer. Schol. loco prædicto. Euſtath. ad Odyſſ. P. 475. ed. Baſil. Heſiod. Schol. ad Ἔργ. β. p. 92. & 96. ed. Heinſ. Virgil. Schol. Serv. ad Æn. I. 748. ubi corruptè eas *Priadas* & *Prionis* filias dici animadvertes. Gloſſ. Philox. *Virgiliæ*, Πλειάδες. Malim *Vergiliæ*. Adde Iſidor. Orig. Lib. III. cap. 70.

i *Ideo autem*] Barthius, *adeo autem*. Quod probo.

k *Sex an ſeptem exiſtimentur*] Sex enim tantum conſpiciuntur. Schol. Pind. in Nem. B. Αἱ γὰρ Πλειάδες κατ' τὴν

mina hæc sunt. Electra, Alcyone, Celæno, Merope, [l] Sterope, Taygeta & Maja: ex quibus Electram negant apparere, [m] propter Dardanum amissum, Trojamque sibi ereptam. alii existimant [n] Meropen conspicere erubescere, quia mortalem virum acceperit, cum ceteræ deos haberent. ob eamque rem [o] de choro sororum expulsa, mœrens [p] crinem solutum gerit, quæ [q] cometes appellatur:

τὴν ἱστορίαν ἄστρον ἐστὶν ἐξ ἑπτὰ ἀστέρων συγκείμενον, κατὰ δὲ τὴν ὄψιν ἕξ. Confer Ovid. IV. Fast. 169. Quod sex tantum conspiciantur, inde & κοινῶς ἑξάστερον λέγουσι, ut narrat Tzetzes in Hesiod. p. 94.

l *Sterope*] Apud Pind. Schol. in Nem. B. quidam Ἀστερόπην eam appellat, quæ Arato, Apollodoro, Eratostheni, Scholiastæ Homeri, Servio, aliisque est *Sterope*. Sed *Asteropen* vocat etiam German. Scholiast. Pleiadibus: *Cum Marte*, inquit, *Asterope, ex qua Oenomaus*. Accedit illi Diodorus Lib. III. pag. 194. Sterope ergo & Asterope eadem est.

m *Propter Dardanum amissum*] Qui ejus erat filius. Vid. cap. 155. Schol. Hom. Φησὶ δὲ Ἠλέκτραν οὐ βουλομένην τὴν Ἰλίου πόρθησιν θεάσασθαι, τὸ (leg. τῶν) κτίσμα εἶναι τῶν ἀπογόνων, καταλιπεῖν τὸν τόπον, ἔνθα κατηστερίσθη· διόπερ οὔσας πρότερον ἑπτὰ γενέσθαι ἕξ. Idem habes apud nostrum Astronomico, Ovid. IV. Fast. Quint. Calabr. Lib. XIII. Schol. Arat. p. 35. ed. Lond. Avien. Pleiadibus. Proclum in Hesiod. p. 97. ed. Heins. qui & ἀλώπεκα illam dictam narrat ibi τὸ ζυγόλωρον ἐσθίουσαν. Vide locum. Servius ad I. Georg. 138. *Sunt autem septem, Taygete, Arcyone, Celænis* (leg. *Alcyone, Celæno*) *Sterope, Merope, Electra, quæ excisum* (malim *occisum*) *filium dolens, lucere desiit.*

n *Meropen conspicere*] Barth. *conspici se erubescere* ex MS. quod probo. Schol. Arati pag. 134. Φησὶ φυγεῖν τὴν Ἠλέκτραν, καὶ μὴ ὑπομεῖναι ἰδεῖν τὸν ἥλιον ἁλισκομένην. leg. τὴν Ἴλιον. Diversas refert opiniones de obscurata illa stella. Electram illam esse quidam voluerunt, de qua jam vidimus; alii Meropen, de quâ Hellanicus apud Hom. Scholiast. Μερόπην δὲ Σισύφῳ θνητῷ ὄντι συγγενέσθαι, διὸ καὶ ἀμαυρὰν εἶναι. Adde nostrum Astron. II. 21. Eratosth. cap. 23. Καταστ. Avienum & German. Schol. Pleiadibus. Corrigam in transitu Servium, apud quem ad I. Georg. 138. legitur vulgo: *Quidam Steropen volunt non apparere, quod sola è sororibus cum Sisypho mortali concubuit.* Leg. *Meropen*. Alii Meropen Hyperocho nupsisse tradiderunt, & ex eo genuisse Oenomaum, ut ad Lycophron. Tzetzes annotavit.

o *De choro sororum*] Ita loquitur, quia Pleiades existimantur choream ducere stellis, ut ait ipse Astron. II. 21. Vide Propert. Lib. III. el. 3. Horat. IV. Carm. od. 4. Adde Schol. Theocrit. ad Eid. XIII. 25. Sed non Pleiadibus tantum, sed & omnibus stellis choreas adscripsere. Apuleius libello de Socratis Dæmonio: *Radiantes Deos, quibus cœli chorum comptum & ornatum sudâ tempestate visimus.* Confer Schol. Hesiod. ad Θεογ. p. 256. ed. Heinsianæ. Lucian. de Saltat. Tom. I. p. 913. ed. Bened. Heraclid. Hom. Alleg. pag. 18. ed. Gesn. Tibull. II. el. I. Licentius ad Augustin. *Mundumque tonanti Deservit canere & pariles agitare choreas.*

p *Crinem solutum gerit*] Alludere videtur ad morem Romanorum, quo constat in luctu fœminas solutis fuisse crinibus; ut apud antiquos Græcos tonsis. Virgil. Æn. I. 484. *Crinibus Iliades sparsis.* Ovid. XIII. Met. 584. *Sed crine soluto, Sicut erat, magni genibus procumbere non est* &c. Justinus de Arsinoe Lib. XXIV. 3. *Scissa veste, & crinibus sparsis.* Senec. Troad. vers. 84. *Per colla fluant Mœsta capilli tepido Trojæ Pulvere crines.* Hygin. II. Astron. *Lamentantem crine sparso videri.* Similia legas apud German. Schol. & quem non veterum? Consule Plutarch. Quæst. Rom. cap. 14. Schol. Hom. ad Iliad. ψ. 135.

q *Cometes*] *Stella comans* Ovidio, Plinio *sidus crinitum*.

r Lon-

tur: five [r] longodes, quia in longitudinem producitur: five [s] xiphax, quia gladii mucronis effigiem producit. ea autem ſtella [t] luctum portendit.

CXCIII. *Harpalicus.*

HARPALICUS rex [a] Amymneorum Thrax, cum haberet filiam Harpalicen, amiſſa matre ejus, vaccarum equarumque eam uberibus nutrivit, & creſcentem armis exercuit, [b] habiturus ſucceſſorem regni ſui. Poſtmodum nec ſpes paternas puella decepit. nam [c] tantum bellatrix evaſit, ut etiam ſaluti fuerit parenti. Nam revertens à Troja Neoptolemus, cum expugnaret Harpalicum, gravique eum vulnere affeciſſet, illa periturum patrem impetu facto conſervavit, fugavitque hoſtem. Sed poſtea Harpalicus per ſeditionem civium interfectus eſt. Harpalice graviter tum ferens patris mortem, contulit ſe in ſylvas: ibique vaſtando jumentorum ſtabula, tandem concurſu paſtorum interiit.

CXCIV. *Arion.*

r *Longodes*] Quaſi ex *longus* eſſet factum, ut *Longinum* ex lanceario fecerunt, qui tam prodigioſè vitas Sanctorum expoſuerunt. Vide Eugeſippum. Volui antehac *lonchodes* cum Micyllo. Nunc probem magis *lonchotos* Schefferi. Λογχωτὸς eſt longus inſtar haſtæ ex Gr. λόγχη. Tertull. Coron. Mil. cap. XI. *Requieſcens ſuper lonche, qua perfoſſum eſt Chriſti latus.* Niſi mavis *lonchitis*; quanquam iſtud de herba uſurpatur ab Apuleio. Puto eam ſignificari, quæ alias *bolis* dicitur. Gloſſ. Iſidor. *Butis, ſtella cometes.* Lego, *bolis. Bolis* enim lancea Numer. cap. 33. vers. 55. U & O confundi in Gloſſis & MSS. libris notiſſimum eſt. Gloſſ. Steph. *Abdumen*, ὑπογάστριον. leg. *Abdomen.* Non diſſimiles huic ſunt ſtellæ illæ, quas δοκίδας Græci, *trabes* Seneca vocat, de quibus Ariſtoteles & Apuleius in de mundo πραγματεία.

s *Xiphax*] *Xiphias* Scheff. ex Plin. Lib. II. 25. Ξιφηφόρος eſt Theoni. A Servio ad Æn. X. 272. Ξίφος appellatur. Perperam. Scrib. Ξιφίας.

t *Luctum portendit*] Vetus eſt ſenarius. Οὐδεὶς κομήτης, ὅστις οὐ κακὸν φέρει. Tibullus II. 15. *Hæ fore dixerunt belli mala ſigna cometen.* Adde Iſidor. Orig. III. cap. 70. Claud. R. P. I. 232.

Ad CAP. CXCIII.

a *Amymneorum*] Ita etiam infr. cap. 252. An legendum *Amymoniorum*? Servius ad Æn. I. 321. *Quidam à patre Arpalico, qui rex Amymoniorum Thraciæ gentis fuit, ita nutritam dicunt.*

b *Habiturus ſucceſſorem regni*] Chariſ. Lib. I. *Succeſſor cum maſculino genere proferatur, Cor. Severus etiam fœmininum extulit. Ignea nam cælo ducebat ſidera Phœbo Fraternis ſucceſſor equis.* Ita *auctor* fœminino genere extulit Ovid. IV. Faſtor. VII. Met. 157. VIII. 108. X. 673. Juſtin. VII. I. Virgil. Æn. XII. 159. Ad quem locum conſulendus Servius, & Voſſius Anal. Lib. I. 27. Adde Scalig. ad Feſtum in *Auctor.* Ovidius: *Sponſor conjugii ſtat Dea picta ſui.*

c *Tantum bellatrix*] Suſpicatur Cl. Schefferus ſcriptum fuiſſe, *in tantum.* Certè præpoſitio illa non malè adderetur. Solin. cap. 14. *In tantum literarum amator extitit.*

CXCIV. *Arion.*

ARION [a]Methymnæus, cum esset arte citharæ potens, rex [b]Pyranthus Corinthius eum dilexit: qui cum à rege petiisset, [c]per civitatem artem suam illustrare, & [d]magnum patrimonium acquisisset, consenserunt famuli cum nautis, ut eum interficerent. cui Apollo in quietem venit, eique dixit, ut [e]ornatu suo & corona decantaret, & eis se traderet, qui ei præsidio venissent. quem cum famuli & nautæ vellent interficere, [f]petit ab eis, ut ante decantaret. cum autem citharæ sonus & vox ejus audiretur, delphini [g]circa navem venerunt. quibus ille visis,

Ad CAP. CXCIV.

a *Methymnæus*] Probus ad II. Georg. vers. 90. *Lesbos est insula Asiæ in sinu Ægæo, conspicua Troadi & Thraciæ, à Lesbe filio Macharis appellata, in qua oppidum, quod appellatur Methymna, ex quâ Arion Citharœdus.* Adde Eustath. in Hom. Odyss. γ. p. 120. Fuit Cyclonis filius, ut tradit Ælian. Animal. XIII. 45. Cæterum Insula Lesbus dicta est ita à Lesbo Lapithæ filio. Urbs autem in eâ Methymna nomen accepit à Methymnâ Macarei filia, ut Diodorus narrat Lib. V. p. 347. In Probo pro *Macharis* scribendum *Macaris*. Vide Steph. in Α'είσβη. Alii à Lesbo urbe dictam insulam volunt.

b *Pyranthus*] Periander est Herodoto Lib. I. Lucian. Dialog. Marin. Gellio XVI. 19. Tzetzæ Ch. I. 17. Servio ad Ecl. VIII. Quamobrem persuasissimum mihi est illud *Piranthus* natum ex *Periandrus*, quod invenies infr. cap. 221. apud Sidon. Carm. 23. & German. Scholiast. Leone.; ad quam formam *Euandrus*, *Thessandrus*, *Mæandrus* dicta sunt in hoc scriptore, & *Aristandrus* apud Varronem, aliaque apud alios, de quibus egimus in dissertatione nostra. Dices Piranthum etiam vocari Germanici Scholiastæ Fab. Orionis. At ille totam hanc fabulam tantum non ad verbum ex Hygino transcripsit; vel certe Hyginus ex ipso. Verum prius existimo verius. Etiam Orionem pessimè vocat ille Schollographus, qui aliis omnibus est Arion.

c *Per civitatem artem suam illustrare*] Corruptum eum locum censeo. Servius ad Ecl. VIII. *Cum à Periandro rege petiisset, ut sibi liceret peragrare alias civitates.* Schol. German. *Ut civitatem arte suâ illustraret.* Putes scripsisse Hyginum: *Cum à rege petiisset civitatem per artem suam illustrare.* Agnoscis Græcam syntaxin, qua non uno loco hic utitur scriptor. Quanquam historiam, ut cum ab aliis, tum ab Anonymo in Arione diligenter exposita est, si consideres, malis forsan: *Ut per civitates alias artem suam illustraret.*

d *Magnum patrimonium*] Justinus Lib. XIV. 3. *Neque fugam se tentaturos dicunt post damna patrimoniorum,* h. e. præmiorum, quæ longâ militia quæsiverant. Ita optime eum locum emendat & explicat Celeb. Grævius. Servius: *Permissu ejus per multa oppida, collectis beneficio cantilenæ opibus, Corinthum petere cœpit.* Lege, *repetere*. Ovid. II. Fast. 195. *Inde domum repetens puppim conscendit Arion.* Forte tamen *petere* pro *repetere* posuit, ut *venire* pro *redire* noster cap. 157. Vide ibi not.

e *Ornatu suo*] Citharœdico scilicet, quem depingit Ovid. II. Met. 165. II. Fastorum 105. ubi hanc fabulam exequitur.

f *Petit*] German. Schol. *petiit*.

g *Circa navem*] Schol. *Circum navem*. Quod idem est. Vide notas ad cap. 106.

S h *Ce-*

ſis, ſe præcipitavit. qui eum ſublatum attulerunt [h] Corinthum ad regem Pyranthum. Qui cum ad terram exiſſet, cupidus viæ, delphinum in mare non [i] propulit, qui ibi exanimatus eſt. Qui cum caſus ſuos Pyrantho narraſſet, juſſit Pyranthus delphinum ſepeliri, & ei monimentum fieri. Poſt paucum tempus nunciatur Pyrantho, navem Corinthum delatam tempeſtate, in qua Arion vectatus fuerat. Quos cum perduci ad ſe imperaſſet, & de Arione inquireret, dixerunt eum obiſſe, & eum [k] ſepulturæ tradidiſſe. Quibus rex reſpondit, Craſtino die ad delphini monimentum jurabitis. Ob id factum eos cuſtodiri imperavit, atque Arionem juſſit ita ornatum, quomodo ſe præcipitaverat, in monimento delphini mane deliteſcere. Cum autem rex eos adduxiſſet, juſſiſſetque eos per delphini manes jurare Arionem obiſſe, Arion de monimento prodit. Quod illi ſtupentes, qua divinitate ſervatus eſſet, obmutuerunt. quos rex juſſit ad delphini momimentum [l] crucifigi. Apollo autem propter artem citharæ [m] Arionem & Delphinum in aſtris poſuit.

CXCV. *Orion.*

JOVIS, Neptunus, Mercurius [a] in Thraciam [b] ad

h *Corinthum ad regem*] Tænarum eum transvexit Delphinus; unde cum deſcendiſſet, Corinthum eodem, quo cantaverat, habitu perrexit. Vide Servium, & noſtrum Aſtron. II. 17. Habes de hac fabulâ non inelegantia epigrammata Anthol. Lib. I. Sect. 4.

i *Propulit*] Schefferus edidit, *protulit*. Commeliniana, inquit, *propulit*, quod non debuit: immo debuit, quia in Micylli editone inveniebat.

k *Sepulturæ tradidiſſe*] Cl. Schefferus putat ſcribendum *tradidiſſe ſe*. Non valde neceſſe eſt.

l *Crucifigi*] Schol. *Regis imperio crucifixi ſunt*. *Crucifigere* apud melioris notæ ſcriptores vix invenias. *In crucem agere* dixit Salluſt. Jug. 14. *In crucem figere* Juſtin. XXI. 4. Gloſſ. Philox. *Cruciat*, σταυροῖ. Servius: *Quos cum Rex de Arione requiſiſſet, illi eum mortuum mentirentur, produci Arionem juſſit* * *adfigi*. Suppleo, *& inſidiatores cruci adfigi*.

m *Arionem & Delphinum*] Schol. German. *Dein Jovis miſeratione dicitur Orion cum Delphino inter aſtra poſitus.* Servius: *Apollo tam Delphinum, quam Citharam inter ſidera collocavit.* Hoc convenit cum emendatione Cl. Scheffferi: *Propter artem citharæ Citharam Arionis & Delphinum.* Facit tamen Scholiaſtes ille, ut nihil mutare audeam. Notavit & Grotius in notis ad imagines Arateas Oriona aliis Ariona appellari. Sed perperam, judice Meurſio, Lacon. IV. cap. XI. cujus judicio nos libenter ſubſcribimus. Cæterum ut fuere qui tam Ariadnen, quam ejus coronam καταστερίσαι; ita forte olim nonnulli Arionem unà cum citharâ ſideribus intulerunt.

Ad CAP. CXCV.

a *In Thraciam*] Atqui ille habitabat Tanagræ in in Bœotiâ. Vide Anton. Liberal. cap. 25. Palæph. cap. 8. Hom. Scho-

[b] ad Byrſeum regem in hoſpitium venerunt: qui ab eo cum liberaliter eſſent excepti, optionem ei dederunt, ſi quid peteret. Ille liberos optavit. Mercurius de tauro, [c] quem Hercules Ypſeo ei immolarat, corium protulit. Illi in eum [d] urinam fecerunt, & in terram obruerunt, unde natus eſt [e] Orion. Qui cum Dianam vellet violare, [f] ab ea eſt

Scholiaſt. ad Iliad. Σ. 488. Euſtath. ad Iliad. P. 200. Ariſtonicus tamen apud noſtrum Aſtron. II. 24. Thebis eum, Pindarus in inſula Chio vixiſſe produnt. Nimirum ex Bœotiâ Chium venit, ut inſulam à feris beſtiis repurgaret, ut ſcribit Theo ad Aratum pag. 81. ed. Lond. Tzetzes in Lycophron. pag. 61. *Ποιμανδρεία πόλις Βοιωτίας, ἡ ϗ Τανάγρα καλουμένη.*

b *Ad Byrſeum*] Quos modo laudavi auctores, ut & Ovid. v. Faſt. 535. Eratoſthenes *κατασ.* cap. 23. *Hyrieum* appellant, quod vocabulum etiam heic Hygino eſſe reſtituendum pridem monuit Nob. Heinſius ad Ovid. *Hyreum* quoque notari in margine curaverat Micyllus. Reſtituendum idem Scholiaſt. German. Orione, ubi *Muſeus*; & Pleiadibus, ubi *Herus* vel *Hercus* appellatur. *Orion* eſt Servio ad Æn. I. 539. *Oenopion* ad Lib. x. 763. Corruptè utrobique. De Oenopione vide noſtrum II. Aſtron. 34. Parthen. Erot. cap. 20. qui & ipſe *Hyrieum* ibi appellat, ut & ad Lycophronem Iſacius.

c *Quem Hercules Ypſeo*] Lego, *quem Hyrieus ipſis*. Ovid. v. Faſtor. 515. *Ut rediit animus, cultorem pauperis agri Immolat, & magno torret in igne bovem.* Servius: *Intra corium oblati ſibi bovis urinâ factâ.* Scholiaſt. Hom. *Λαβόντες ἱερουργηθέντ© αὐτοῖς βοὸς βύρσαν.* Eadem habentur apud Palæphatum, unde totam illam fabulam tranſcripſit Scholiaſtes. Narrat eodem modo hanc fabulam German. Scholiaſtes, ut & Lactantius ad Stat. III. Theb. 27. in cujus MS. pro *Oenopionem* haberi *Orionem* notat Tiliobroga. Quod mutandum procul dubio in *Hyrieum*. *Pelaſgum* idem nominat ad Lib. VII. 256. ubi legas, *minxerunt numina in corium bovis, quem Pelaſgus Diis immolaverat.* Confer noſtr. Aſtron. II. 34. Hæc ſcripſeram, cum incidi in Doct. Tollii notas ad Palæphatum, ubi ſummum Gronovium locum hunc ita conſtituere video: *Quem Hyrieus ipſe eis.* Optimè. Schol. Stat. *Ut tauri corium, quem eis immolaverat, terræ infoderet.* Atque ita planè etiam in margine libri ſui emendaverat Nob. Heinſius. Gaudeo tam propè à vera lectione abfuiſſe meam conjecturam. Scriverius in libro Goeſiano correxerat, *Hyrieus ei immolaverat.* Multus eſt in hac fabulâ illuſtrandâ Leopardus Emend. Lib. XIII. 22.

d *Urinam fecerunt*] *Facere* eſt excernere. Ita *ſanguinem facere*, *ventrem facere* dixiſſe Plinium Valer. Lib. II. obſervat Barthius. Addo illis locum Scholiaſtæ Juvenal. ad Sat. VI. 308. *Apud pudicitiam concumbunt, & urinam faciunt.*

e *Orion*] Ovidius. *Quem Hyrieus, quia ſic genitus, vocat Oriona: Perdidit antiquum litera prima ſonum.* Noſter Aſtron. II. 34. *Quem Hyreus è facto Uriona nomine appellavit; ſed vetuſtate & conſuetudine factum, ut Orion vocaretur.* Etiam κατὰ Παλαίφατον prius fuit *Urion* dictus, ἔπειτα κατ' εὐφημισμὸν Ὠρίων. Servium nunc audiamus: *Cui nomen ab urina impoſitum, ut Οὐρίων diceretur. quod Dorica lingua mutatum eſt, ut ου dipthongus in ο verteretur.* Iſidorus Orig. Lib. III. 70. *Dictus Orion ab urinâ, id eſt, inundatione aquarum. Tempore enim hyemis obortus mare & terras aquis & tempeſtatibus turbat.* Lactantius ad Stat. VII. 257. Thebaid. *Ex urinâ nomen accepit. οὖρον enim Græcè urina dicitur.* Cæterum ſecundum Heſiodum ex *Brylle* Minois & Neptuno natus Orion, ut ad Arat. p. 140. Ed. Valder. notavit Theo. Sed corruptum eum locum puto, & legendum, *Euryale* ex Hygin. Aſtron. II. 34. & *Merope* ex eodem.

f *Ab eâ*] Ab ſcorpione, quem prodire è terrâ ipſa fecerat, periiſſe Palæphatus, & Homeri, Germanici, Ara-ti,

est interfectus. Postea ab Jove in stellarum numerum est relatus, quam stellam Orionem vocant.

CXCVI. *Pan.*

Dii in Ægypto cum Typhonis immanitatem metuerent, Pan [a] jussit eos ut in feras bestias se converterent, quo facilius eum deciperent, quem Jovis postea fulmine interfecit. Pan deorum voluntate, quod ejus monitu vim Typhonis evitarant, in astrorum numerum relatus: & quod se

ti, ac Statii Scholiastæ tradunt. Confer nostrum Astron. II. 26. & 34. Cum Hygino facit Horatius Lib. III. od. 4. Schol. *Orion venator fuit, qui stuprare conatus Dianam, ejus sagittis occisus est.*

Ad CAP. CXCVI.

a *Jussit eos, ut*] Apulejus Floridis: *Ægrum jubet, ut bono animo sit.* Ausonius Ludo: *Rectè olim ineptum Delphicus jussit Deus, Quærentem quisnam primus sapientum foret, Ut in orbe tereti nomina eorum inscriberet.* Ita legit Scaliger Animad. Lib. II. cap. 2. Immerito ergo reprehendit Casaubonum Scioppius (cui nollem in de Construct. cap. 36. accessisset Vossius) quod scripserit, *jussit me rex ut tibi significarem.* Quintil. nepos Declam. I. *Quid imprecer homini, qui primus fecit, ut pietate juvaremur.* Corrigit vir summus, *pietatem juberemus.* Puto rectius esse, *pietatem juberemur.* Sequitur enim paulo inferius: *Quanquam & huic jubetur necessitati pietas vestra succurrere.* & Declam. III. *Ferres dicentem jussit me tribunus?* XVII. *Ne mihi animum pereundi vel hoc faceret, quod putabam me juberi.* PseudoCyprian. de Sing. Cleric. *Qui ergo nos jussit, ut in sacris suis cum fœminis triumphemus.* Martial. Lib. IX. 66. *Sed tu jussisses Eurysthea.* Quod frustra unicum hujus constructionis esse exemplum affirmat, & propterea τὸ *Eurysthea* in *Eurystheo* mutat vir magnus. Petron. Fragm. Trag. *Ædificas monumentum, quemadmodum te jussi?* Immerito etiam in scriptis Lipsii *ut quid*, pro *quamobrem.* Symm. Lib. III. 41. epist. *Ut quid multa?* Hieron. vitâ Hilarionis, *Ut quid intrarem in eum?* & Epitaph. Paulæ: *Exurge, ut quid dormis domine?* Augustin. C.D. VII. 22. *Ut quid illi adjuncta est & Venilia?* Cyprian. Tract. II. *Ut quid exponis justificationes tuas?* Martial. Lib. XI. 75. *Ut quid, oro, Non sit cum citharœdus aut choraules?* Ipsum Ciceronem eâ loquendi formulâ usum existimat Pareus, cum scripsit ad Atticum Lib. VIII. *Depugna, inquis, potius, quam ut servias. ut quid? Si victus eris, proscribare, si viceris, tamen servias.* Ut non nescio illum locum aliter posse explicari, ita persuasissimum habeo hellenismum resipere istam phrasin. Gloss. Steph. *Ut quid*, ἵνα τί. Jos. VII. 7. Ἵνα τί διεβίβασεν ὁ παῖς σου τὸν λαὸν τοῦτον τὸν Ἰορδάνην; Crebro ita cum sacri scriptores, tum & Plato. Imo nec ipse Virgilius hunc Græcismum refugit in Ciri: *Ut quid ego amens* &c. Vid. pag. 183. Potiori forsan jure in Vossii commentariis de Vitiis Sermonis culpat *mutuo sumere* pro *mutuari.* MS. tamen liber Biblioth. Leid. in Catil. Sallustii: *Pecuniam suâ aut aliorum fide mutuo sumptam.* Justin. Lib. XVII. 2. *Ab Antigono naves ad exercitum in Italiam deportandum mutuo petit.* Sed Justinus non satis idoneus auctor Latinitatis. Vapulet ergo Scioppius, quod ejus auctoritate contra Vossium ipse utatur. *Mutuo accipere pecuniam* dixit Schol. Juv. ad vers. 46. Sat. XI. Nisi alienum esset ab instituto nostro, complura possem proferre, in quibus nimis acrem instituit censuram ille Clarævallensis. Tanquam in illo Scaligeri, *aures erroribus personantur.* cum tamen Virgil. dixerit Æn. V. *Dum personat æquora conchâ.* Ovid. III. Trist. *Scythico circumsonor ore.* Et in isto Casauboni, *omnes* mor-

ſe [b] in capram eo tempore converterat, inde Ægocerus eſt dictus, quem nos Capricornum dicimus.

CXCVII. *Venus.*

IN Euphratem flumen de cœlo ovum mira magnitudine cecidiſſe dicitur, [a] quem piſces ad ripam evolverunt: [b] ſuper quod columbæ conſederunt, [c] & excalfactum excluſiſſe Venerem, quæ poſtea dea Syria eſt appellata, [d] & juſtitia & probitate cum cæteros exſuperaſſet, [e] & ab Jove optio-

mortales omnium ævorum. cum apud Ovidium legamus III. Pont. *Nulli datus omnibus ævis.* *Attaminare* citius inventurum aliquem in ſemidocti alicujus Grammatici Gloſſario autumat, quam apud claſſicum auctorem. Juſtinus tamen ab eo non abhorruit. Lib. XXI. 3. nec illi, quos laudat Caſaub. ad Capitolin. p. 432. Quibus addo Tertull. Coron. Mil. cap. ult. *Relinque Deo rem ſuam inattaminatam.* Turpem & fædam vocem putat *defædus*, licet Cicero ipſe dixerit ad Atticum IX. *Defædam moram.*

b *In capram*] Narrant hanc fabulam inter alios Eratoſthenes καλαςερ. cap. 27. Ampelius cap. 2. Sed corruptè pro *Typhone* exhibet *Pythonem.* Anton. Liberal. cap. 28. Theo ad Aratum pag. 156. ed. Valder. Noſter Aſtron. II. 28. Cæterum ex hac deorum transformatione in beſtias ortum earum cultum apud Ægyptios obſervat Euſebius Præp. Euang. p. 31. Ed. Steph. Addit Pignorius in Menſâ Iſiaca cultos ab illis arietem, piſces, hircum, Apin, quod hujusmodi ſigna in cœlo primi obſervaſſent. Vide ipſum pag. 6.

Ad CAP. CXCVII.

a *Quem piſces*] Micyllus, *quod piſces.* Barthius ex MS. *cum id piſces.* Schefferus, *quum piſces.*

b *Super quod columbæ*] Barthius, *ſuper columbæ quædam ſederunt*, quod in MS. ſuo inveniret, *ſuper columbæ quod conſederunt.* Schefferus, *ſuperque & columbæ conſederunt.* Mallem, *ſuperque id.*

c *Et excalfactum excluſiſſe*] Barth. *& excalfactum excluſit.* Schefferus totum locum ita conſtituit: *Cecidiſſe dicitur, quum piſces ad ripam evolverunt, ſuperque & columbæ conſederunt, excalfactum excluſiſſe Venerem.* Dilucidior erit ſententia, ſi ita ſcribas: *Cecidiſſe dicitur, & quum piſces ad ripam evolverunt, ſuperque id columbæ conſederunt, excalfactum excluſiſſe* &c. Atqui non ab ovis pulli, ſed avibus incubantibus excludi ab aliis dicuntur. An ſcripſit ergo? *Dicitur, quum piſces ad ripam evolverunt, ſuperque id columbæ conſederunt, & excalfacto eo excluſerunt Venerem.* Schol. German. Piſcibus: *Quod volventes ejecerunt in terram, atque ita columbam inſediſſe, & poſt aliquot dies excluſiſſe eam Syriæ, quæ vocatur Venus.* Lege *Deam Syriam*, ut video jam ante nos emendaſſe Rutgerſ. Var. lect. Lib. III. Grotius legit, *Deam Syriæ.* ad Imag. Arat. pag. 12. Ampelius cap. 2. *Dicitur & in Euphrate fluvio ovum piſcis in orâ fluminis columbæ aſſediſſe* (leg. *inſediſſe*) *dies plurimos, & excluſiſſe Deam benignam & miſericordem hominibus ad bonam vitam.* Lucis non parum huic fabulæ afferunt, quæ ad Lib. I. de Veritate Rel. Chriſt. annotavit Hugo Grotius.

d *Et juſtitia*] Barth. ex MS. *Hæc juſtitia.* Schefferus, *ea & juſtitia.* Quod non ſapit Hygini ſtylum, qui non ſolet uti polyſyndetis. Niſi ſatis placet Barthiana correctio, legere poſſis, *ea juſtitia* &c.

e *Et ab Jove*] Τὸ *&* delet Schefferus. Malim mutare in *ei.* Schol. German. *Rogata à Jove, quod ſibi optatum tribui poſtularet, illa ait, ut piſces, qui ſuam originem ſervaſſent, immortali præmio afficerentur.*

optione data, pifces, in aftrorum numerum relati funt: & ob id Syri pifces [f] & columbas ex deorum numero habent, non edunt.

CXCVIII. *Nifus.*

Nisus Martis filius, five ut alii dicunt, [a] Deionis filius, rex Megarenfium, in capite crinem purpureum habuiffe dicitur. Cui refponfum fuit, tam diu eum regnaturum, quam diu eum crinem cuftodiffet. Quem Minos Jovis filius oppugnatum cum veniffet, à Scylla Nifi filia, [b] Veneris impulfu, eft amatus. quem ut victorem faceret, patri dormienti [c] fatalem crinem præcidit. Itaque Nifus victus à Minoe eft. Cum autem Minos Cretam rediret, eum ex fide data rogavit, ut fecum aveheret. Ille negavit Creten fanctiffimam tantum fcelus recepturam. illa fe in mare præcipitavit, [d] ne perfequeretur. Nifus autem

f *Et columbas ex Deorum numero*] Schefferus legit: *Columbas, quas ex Deorum numero.* Atque ita quoque hunc locum adducit Cl. Ouzelius ad Minutium Felic. p. 178. Malim tamen, *quos.* Nam & pifces Diis annumerant. Quanquam nihil opus eft τὸ *quos* inferere, fi *non* mutes in *nec.* Vide hac de re Clement. Protrept. pag. 25. edit. Morell. Aftron. II. 41. Phornutum cap. περὶ τῆς Ῥέας. Diodor. Lib. II. pag. 92. Theon. ad Aratum pag. 131. Scalig. ad Manil. pag. 343. Owen. Theol. Mofaic. Lib. V. 8. Athenag. Legat. pro Chrift. p. 33. Nonnl de Re Cib. Lib. III, cap. 2.

Ad CAP. CXCVIII.

a *Deionis*] Meurfius, ut notavit Cl. Schefferus, in Regno Attico corrigit, *Pandionis.* Etfi rationes ejus, quod liber ille ad manum mihi nunc non fit, examinare non poffum, non dubito tamen, quin verè corrigat. Vide Strab. Lib. IX. pag. 454. edit. Xyl. Schol. Theocriti ad Eid. XII. 27. Eurip. ad Hippol. vers. 35. & 1200. Venerat eadem emendatio in mentem Lindenbrogio ad Catal. p. 292.

b *Veneris impulfu*] Virgil. non Venere, fed Junone iratâ, hoc Scyllæ accidiffe fcribit.

c *Fatalem crinem*] Χρυσοῦν πλόκαμον appellant Lucianus & Euripidis Scholiaftes. Lactantius Argum. Lib. VIII. Met. Ovid. *Crinem purpureum abfcidit genitori dormienti, quo fata patriæ continebantur.* Nofter cap. 242. *Nifus Martis filius, crine fatali amiffo, ipfe fe interfecit.* Ovid. Lib. VIII. 85. *Fatali nata parentem Crine fuum fpoliat.* Similem hiftoriam de Comæthone Pterelai filiâ habes apud Apollod. Lib. II. pag. 81. & Tzetzen in Lycophron. pag. 134.

d *Ne perfequeretur*] Barthius παθητικῶς accipit, ut apud Optatum: *Quem à nobis perfequutum effe aut dicere poffis, aut probare?* Et fic quoque German. Scholiaft. Pleiad. *Quidam à fole perfequutum arbitrantur.* Vincentius Lirinenfis: *Quem tanto facerdotum ftudio profequutum videret.* Nimirum quod activa olim erant, quæ nunc deponentia funt, hinc paffivè ifta fæpe ufurpari etiam ab optimis videas. Salluft. Jug. cap. 31. *Quicquid fine fanguine civium ulcifci nequitur.* Cap. 25. *Ab iifdem illis regis fautoribus fummâ ope enifum.* Omitto prudens fexcenta alia. Cl. Schefferus emendat, *ne pater perfequeretur.* Quid fi legas? *ut perfequeretur.* videl. Minoem. Ovid. VIII. vers. 142. *Infilit undis, Confequiturque rates, faciente cupidine vires.*

e *In*

tem dum filiam perſequitur, [e] in avem halieton, id eſt, aquilam marinam converſus eſt, Scylla filia [f] in piſcem, Cirim quem vocant. hodieque ſi quando ea avis eum piſcem natantem conſpexerit, mittit ſe in aquam, raptumque unguibus dilaniat.

CXCIX. *Scylla altera.*

SCYLLA [a] Cratetis fluminis filia, virgo formoſiſſima

e *In avem halieton*] Scribe *haliæton* vel *haliæeton*. Corruptius Lactantius in quibuſdam editionibus: *Patre jam in avem transfigurato, quam Græci alieton dicunt. Aquilam piſcarien* appellat Servius in Eclog. VI. Leg. *piſcariam*, vel *piſcatoriam* potius. *Avem* ſanè *piſcatoriam* vocat Lactant. Argum. Lib. VIII. fab. I. Ovidius: *Et modo factus erat fulvis haliæetos alis.* Inter accipitres recenſetur in epiſtola, quæ Symmacho & Theodotioni inſcribitur. Scaliger ad Catal. pag. 83. *Haliæetus Virgilii eſt Falco noſter.* At Falco accipiter magis, quam aquila videtur eſſe. Aquilam tamen facit Virgilius haliæetum. *Fecit & in terris haliæetus ales ut eſſet: Quippe aquilis ſemper gaudet Deus ille coruſcus.* Schol. Homer. ad Iliad. pag. 674. Αἰετός. Ὄρνις δορατικὸς καὶ ὀξὺς ἐν τῷ ὁρᾷν, καὶ ἰπταθῆ. Φησὶ γὰρ Ἀριστοτέλης ὡς ἵστησι τοὺς νεοσσοὺς πρὸς τὸν ἥλιον ἀναγκάζων βλέπειν, καὶ ὁ δυνηθεὶς ὁρᾷν, τοῦ ἀετοῦ ἐστιν υἱός. ὁ δὲ μὴ, ἐκβέβληται, καὶ γέγονεν ἁλιαιετός. Leg. ἁλιαίετος. & δορατικὸς pro δορκαλικός. Id quod Scholiaſtes ille ipſe vult, quem ſcripſiſſe deprehendo ad v. 638. Iliad. Π. Φεράδμων) δορκαλικὸς, ὀξὺς, ἔμπειρος. Confer Plin. Lib. X. cap. 3. & quæ dixi ad Lactant. Lib. VI. fab. 20. &c.

f *In piſcem Cirim*] Avem eam Ovidius & Virgilius faciunt. Gloſſæ Stephani *Circum* appellant. *Circum*, ἱέρακα. ἔστι δὲ ὄρνεον μεταβληθείσης τῆς Σκύλλης τῆς νήσου Μεγαρέων. Vulcanius emendat: Τῆς Νίσου βασιλέως. Malim legi, Νίσου τοῦ Μεγαρέως vel Μεγαρέων, ut ſubaudiatur βασιλέως, quemadmodum apud Ælian. ποικ. ἱστ. XIII. 18. Διονύσιος ὁ τῆς Σικελίας. Tzetzes in Lycophron. pag. 95. Μιξόθηρος, τῆς Σκύλλης, ἥτις κατ' ἐμὲ θυγάτηρ Νίσου τοῦ Μεγάλου. Leg. Μεγαρέως. Sed Scaliger, ut deprehendi poſtmodum, ad Catal. p. 83. Τῆς Νίσου Μεγαρέως. Confundit interim Scyllas, quo nihil apud Mythologos & Poëtas frequentius. *Circus* eſt Græcanica vox. Κίρκοι enim ἀετοὶ Græcis. Etym. magnum accipitrem eſſe vult. Πέλεια, inquit, καὶ κίρκος εἶδος ἱέρακος. Illis, quæ pro Hygino adduxit Cl. Schefferus, addo illa ex Etymologicographo: Κίῤῥις ὁ ἰχθύς. ἐπειδὴ κιῤῥός ἐστι τὴν χροιάν. Κερὶς δὲ, διὰ τοῦ ε ψιλοῦ. Κίῤῥις, εἶδος ἱέρακος. ὁμοίως δὲ λέγεται παρὰ Κυπρίοις Κίῤῥις ὁ Ἄδωνις. Accedit huc, quod piſces captare ſolenne eſt haliæeto: qua de re videndus Plinius Lib. X, 3.

Ad CAP. CXCIX.

a *Cratetis fluminis*] Servio ad Ecl. VI. eſt *Cretheidos nymphæ filia*. Ad Æn. autem III. 420. *Scylla Phorci & Cretidis Nymphæ filia fuit.* Scribo tum heic, tum apud Servium *Cratæidis*, vel *Cratæis*, ut inflexione Latinâ uſus ſit in vocabulo Græco: quod non eſſe inſolens ſequioris ævi ſcriptoribus alibi oſtendimus. Quanquam vir illuſtris ad Catal. pag. 50. τὸ *Cretheidos* non ſuſtinuit mutare: *Alii*, inquit, *Cratæin dicunt matrem Scyllæ, alii Perſean, alii Lamiam, alii Cretheida, alii Ecaten.* Niſi de *Cretheide*, quæ ex τῷ *Cretæis* nata, verum eſt de cæteris. Non debebant ergo mutari ab illo verſus illi: *Ipſi ſeu Lamie mater* &c. Schol. Apollon. ad Lib. 828. Ἀκουσίλαος Φόρκυνος καὶ Ἑκάτης τὴν Σκύλλαν λέγει. (Atque ita quoque Hom. Schol. ad Iliad. M. 85.) Ὅμηρος δὲ τὴν Σκύλλης μητέρα Κράταιϊν καλεῖ. Secutus ergo Homerum Ovidius XIII. Met. 745. *Nereis his contra reſecuta Cratæide natam.* Sed illo *fluminis* quid faciemus? A gloſſâ eſſe cenſet Cl. Schefferus. Mihi videtur corruptum ex *Phorcynis*, & tranſpoſitum. Lego itaque *Phorcynis & Cratæidis*

ma dicitur fuisse. Hanc [b] Glaucus amavit, Glaucum autem Circe Solis filia. Scylla autem cum assueta esset in mari [c] lavari, Circe Solis filia [d] propter zelum, medicamentis aquam inquinavit. quo Scylla cum descendisset, ab inguinibus ejus [e] canes sunt nati, [f] atque ferox facta, quæ

dis filia. Apollonius: Σκύλλης Αὐσονίης ὀλοόφρονος, ἣν τέκε Φόρκυν Νυκτιπόλος θ' Ἑκάτη τήν τε κλείουσι Κραταιϊν. Gloss. MSS. in I. Georg. de duabus Scyllis: *Una Forci & Cretidæ filia fuit*. Scribe, *Cratæidæ*. Lactant. Argum. Lib. XIII. fab. 9. Met. Ovid. *Ut Scyllam Phorci & nymphæ Gratheidis eodem mari versantem conspexit*. Lege, *Cratæidis*. Quin veri hæc speciem aliquam æquè tibi, ac mihi, habere videantur, nullus dubito. Nihil tamen mutandum, nisi τὸ *Cratetis* in *Cratæidis*. Capella Lib. VI. pag. 205. *Scyllæum oppidum cum Cratæide flumine, quæ Scyllæ mater fuit*. Ita ex MS. restituit Grotius. Solinus cap. VIII. *Cum Scyllæo oppido & Cratæide flumine Scyllæ matre*. Quo loco vulgo *Crathide* legunt. Cæterum alios heic rursus auctores secutus Hyginus, ac cap. 151. vel in Genealogiâ, ubi Typhonis & Echidnæ facit filiam Scyllam. Ita ego commentabar. Sed Nob. Heinsii Not. in Met. Ovid. p. 352. si inspexissem, potuissem supersedere labore isto.

b *Glaucus*] Hic Polybi filius fuit, qui factus est θαλάσσιος δαίμων, de quo Schol. Apollon. ad Lib. I. 1310. Tzetzes ad Lycophron. pag. 107. Eustath. ad Hom. Iliad. pag. 205. ed. Basil. Palæphatus cap. 28. Anthedonis filius est Fulgentio Lib. II. cap. 12. An perperam? Fuit Ἀνθηδόνιος τὸ γένος, non filius Anthedonis aliis. Sed cum Fulgentio faciunt Gloss. MSS. in Lib. I. Georg. & Lactant. Argum. Lib. XIII. Met. fab. 9. Adde quæ notamus ad Fulgentium.

c *Lavari*] Etsi contra Varronis regulam, ex usu tamen magis locupletum scriptorum esset *lavare*. Vid. Ter. Eun. III. 5. 47. Plaut. Truc. II. 3. Petron. Fragment. Trag. cum Hygino pag. 13. edit. Corn. *Et ego*, inquit, *non quovidie lavor*. Pag. 45. *Quibus lavari jam cœperat votum esse*. Plin. III. epist. 14. *Lavabatur in villâ Formianâ*. Nec refugit Celsus Lib. I. cap. 3. Imo nec Tullius ipse Lib. X. Att. 13. *Lavari se velle*.

d *Propter Zelum*] Fulgent. Mythol. Lib. II. *Zelataque Scyllam fontem, in quo lavari erat solita, venenis infecit*. Idem Lib. I. *Odium causale est, ut amoris zelus atque invidiæ*. Inde *zelare* frequens Cypriano Sermone de Livore, & poëtis Christianis, vocabulum. Zelum eleganter *rivalitatis dolorem* appellat Servius ad Æn. III. 420. *Furiosam amantium æmulationem* Petron. Gloss. Cyrill. Ζῆλος, *pellicatus*, *pellicatio*, *æmulatio*, *zelus*. Fulgent. Præfat. Lib. I. *Tam etenim libens zelo sortitus sum ex affectu conjugium, ut si hanc suis oblucentem, ut pellicem, voluptatibus repererit* &c. Ita omnino legendum cum membranis Vett. Bibliothecæ Leidensis. Malè ab antiquis editionibus Micylli & Henrici Petri heic recessit Commelinus. Aliter hanc fabulam narrat. Tzetzes ad Lycophron. p. 13. ed. Steph. Ἦν δὲ πρότερον ἡ Σκύλλα γυνὴ εὐπρεπής. Ποσειδῶνι δὲ συνοῦσα, Ἀμφιτρίτης ζηλοτυπησάσης, καὶ φάρμακα ἐμβαλούσης τῇ πηγῇ, ἐφ' ᾗ εἰώθει λούεσθαι ἀπεθηριώθη. Secutus hoc commentum Virgil. in Ciri: *Sive etiam exactis speciem mutata venenis Infelix virgo, quid enim commiserat illa? Ipse pater timidam sæva complexus arena Conjugium caræ violaverat Amphitrites: Attamen exegit longo post tempore pœnas; Ut cum cura sui veheretur conjugis alto, Ipsa trucem multo misceret sanguine pontum*. Confer Ovid. I. Art. Amand. 331.

e *Canes sunt nati*] Eleganti metaphorâ de obtrectatoribus Hieronymus vitâ Hilarionis: *Scyllæos canes obturatâ aure transibo*. Malè *obduratâ* habet Canisii editio. Tzetzes in Lycophron. pag. 107. ed. Stephani Scyllæ sex dat capita, & duodecim pedes. Sed denarii gentis Pompeiæ tres tantum imâ inguinum parte ei canes adsignant, ut observavit in de Num. Præstant. pag. 233. illustris Spanhemius.

f *Atque ferox facta*] Turbatus heic videtur verborum ordo, quem ita resti-

quæ injurias ſuas executa eſt. nam Ulyſſem [g] prænavigantem ſociis ſpoliavit.

CC. *Chione.*

CUM Chione, ſive, ut alii poetæ dicunt, [a] Philonide Dædalionis filia Apollo & Mercurius una nocte concubuiſſe dicitur. ea peperit ex Apolline [b] Philammonem, ex Mercurio Autolycum, quæ poſtea in venatione in Dianam [c] eſt locuta ſuperbius. Itaque ab ea ſagittis eſt interfecta. at pater Dædalion unicam filiam flendo, ab Apolline eſt converſus [d] in avem dædalionem, id eſt, accipitrem.

CCI. *Autolycus.*

MERCURIUS Autolyco, ex Chione quem procreaverat, muneri dedit, [a] ut furaciſſimus eſſet, nec deprehenderetur in furto: ut quicquid ſurripuiſſet, in quamcunque effigiem vellet, tranſmutaretur, ex albo in nigrum,

ſtituo: *Quæ ferox facta atque injurias ſuas executa eſt.*

g *Prænavigantem*] Sic *prælabi* apud Symmach. Lib. I. ep. 7. & Colum. XI. I. *Præfluere* apud Horat. IV. od. 3. & 14. *Prænatare* apud Virgil. Æn. VI. 705. *Prævehi* apud Plin. Lib. I. ep. 8. *Prævertere* Capell. Lib. II. In quibus *præ* idem quod *præter* valet, ut *ex* pro *extra* ponitur interdum. Plinius Junior: *Exiluit cathedram.* Quod nollem temerè in præfatione ſuâ damnaſſet Stephanus. Sall. *Raro egreſſa fines ſuos.* Curt. IV. 2. *Eminebat aquam.* Lactant. Phœn. vers. 8. *Eminet montes.* Interpres Apollon. Tyrii: *Evaſit cubiculum.* Capella Lib. I. *Tractus aërios jam Phœbus exierat.* Sen. Agam. 968. *Exiit Mycenas.*

Ad CAP. CC.

a *Philonide*] Pherecydes apud Schol. Hom. ad Odyſſ. T. 432. Φιλωνὶς ἡ Δηΐονος θυγάτηρ οἰκοῦσα τὸν Παρνασσὸν ἐν αὐτῷ παρελέχθη καὶ Ἀπόλλωνι. Omiſſum eſt Ἑρμῇ, ut apparet ex illis, quæ mox ſubjungit. Adde Ovid. Lib. XI. Met. fab. 8.

b *Philammonem*] Ita & Ovidius eum & Pherecydes appellant. Corruptè *Philemon* dicitur in veteribus Lactantii Argum. editt. Rectè *Philammon* Rænerius.

c *Eſt locuta ſuperbius*] Dianâ formoſiorem ſe jactavit.

d *In avem dædalionem*] Cl. Schefferus emendat *æſalonem* ex Plin. Lib. X. cap. 8. Sanè Αἰσάλων eſt etiam Ariſtotel. Lib. IX. cap. 46. Hiſtor. Animal. Ælian. Lib. XII. cap. 4. cum aliquot accipitrum vocabula enumeraſſet, ſubjicit tandem, γένη δὲ ἱεράκων ἐστὶ πάμπολλα. Octo facit Callimachus apud Etym. auctorem in Πέλεια. An inter illa etiam Dædaliones fuerint, dicere non habeo. Naſo ſimpliciter in accipitrem converſum narrat.

Ad CAP. CCI.

a *Ut furaciſſimus eſſet*] Vide Schott. Proverb. ex Suid. Cent. XII. 75. Pherecydes de Autolyco: Εἶχε γὰρ ταύτην τὴν τέχνην παρὰ τοῦ πατρὸς, ὥστε τοὺς ἀνθρώπους, ὅτε κλέπτοι τι, λανθάνειν, καὶ τὰ θρέμματα τῆς λείας ἀλ-

grum, vel ex nigro in album, in cornutum ex mutilo, [b] in mutilum ex cornuto. is cum Sisyphi pecus assidue involaret, nec ab eo posset deprehendi, sensit eum furtum sibi facere, quod illius numerus augebatur, & suus minuebatur. qui ut eum deprehenderet, in pecorum ungulis [c] notam imposuit. qui cum solito more involasset, & Sisyphus ad eum venisset, [d] & pecora sua ex ungulis deprehendit, quæ ille involaverat, & abduxit. qui cum ibi moraretur, Sisyphus Anticliam Autolyci filiam compressit, quæ postea Laertæ data est in conjugium, ex qua natus est Ulysses: ideo nonnulli autores dicunt [e] Ypsipylon. ob hoc Ulysses versutus fuit.

CCII. *Coronis.*

APOLLO cum Coronida Phlegyæ filiam gravidam fecisset, corvum custodem ei dedit, ne quis eam violaret. Cum ea & [a] Chylus Elati filius concubuit: ob id ab Jo-

λοιῦν εἰς ὃ θέλοι μορφῆς. Confer Sarisber. Curial. I. cap. 9. Ovid. XI. Met. 311. *Alipedis de stirpe Dei versuta propago Nascitur Autolycus, furtum ingeniosus ad omne.* Nimirum κλέπτης θεὸς Mercurius. Lactant. Lib. I. cap. 10. *Fur ac nebulo Mercurius.* Hinc de eo rusticus ille apud Anton. Liberal. cap. 15. κλέπτην ἔλεγεν ἢ τιμᾶν θεόν. Fulgent. Mythol. I. *Furatrinum Deum salutat.* Vide ejus imaginem apud Albricum cap. 6. Cur autem fur Mercurius? Ὅτι ὁ Ζεὺς κλέψας τὴν Ἥραν ἐμίγη τῇ Μαίᾳ, ut notat Schol. Hom. ad Iliad. Ω. 24.

b *Mutilum*] Propriè locutus est. Horat. I. Sat. 5. *O tua cornu Ni foret exsecto frons, inquit, quid faceres, cum Sic mutilus minitaris?* Ovid. III. Art. A. 249. *Turpe pecus mutilum.* Donatus ad Hecyr. Ter. act. I. sc. I. *Mutili dicti sunt boves aut capri sine cornibus.*

c *Notam*] Festus: *Nota nunc significat signum, ut in pecoribus* &c. Schol. Sophocl. ad Ajac. Flagell. vers. 190. μονογράμματον τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ubi hanc fabulam habes. Isacius in Lycophron. pag. 62. Μονογράμματι τυπώματι τὸ τούτου ὄνομα ἐγχαράττων τῶν τοῦ ἑαυτοῦ ζώων ὁπλαῖς ἢ χηλαῖς ἐπιγίνωσκεν· leg. αὑτοῦ ὄνομα.

d *Et pecora*] Τὸ &, ut natum ex ultimâ præcedentis vocis syllabâ delet Cl. Schefferus. Possit tamen videri polysyndeton, Sed id cum frequentare non soleat Hyginus, amplector ejus conjecturam.

e *Ypsipylon*] Micyllus in margine *Sisyphium.* Quod & mihi venerat in mentem ex Ovid. Lib. XIII. Met. v. 31. & Avieno in allegoriâ Sirenum: *Sanguine Sisyphio magnus generatus Ulysses.* Nunc rectius puto *Sisyphiden* vel *Sisyphi filium.* Suidas loco superius laudato, διὸ Σισυφείδης Ὀδυσσεύς. Lactantius ad Stat. III. Achill. v. 76. *Lertæ & Antiochæ* (leg. *Laertæ & Anticliæ*) *filius, alii dicunt Sisyphi & Anticliæ filium, quæ ante nuptias cum Sisypho Coeli* (leg. *Æoli*) *filio concubuit, unde Ulyxes natus est.* Ovid. III. Art. A. 313. *His sua Sisyphides auditis pæne resolvit Corpora.*

Ad CAP. CCII.

a *Chylus*] Lactant. ad III. Theb. Stat. 506. *Lycus.* Utrobique legendum *Ischys*

Jove fulmine est interfectus. Apollo Coronidem gravidam percussit, & interfecit, cujus ex utero exectum Asclepium educavit. at corvum, qui custodiam præbuerat, ex albo in nigrum commutavit.

CCIII. *Daphne.*

APOLLO Daphnen, [a] Penei fluminis filiam, cum virginem persequeretur, illa à terra præsidium petit, quæ eam recepit in se, & in arborem laurum commutavit. Apollo inde ramum fregit, & in caput imposuit.

CCIV. *Nyctimene.*

NYCTIMENE, [a] Epopei regis Lesbiorum filia, virgo formosissima dicitur fuisse. hanc Epopeus pater amore incensus compressit, quæ pudore tacta sylvis occultabatur. quam Minerva miserata, in noctuam transformavit, quæ pudoris causa in lucem non prodit, sed [b] noctu patet.

CCV. [a] *Ar-*

Ischys ex Scholiaste Pindari in Pyth. od. 3. Pausan. Lib. I. Apollod. Lib. III. Lactant. Argum. Met. Ovid. Met. II. 7. Immo ipse Hyginus Astron. II. 40. *Ischyn* eum appellat. Defendi tamen possit *Ischus*, ut sit dictum, quemadmodum *Rhadamanthus* ex Ῥαδάμανθυς, & *Atus* ex Ἄτυς apud Varronem. *Tribrachus* ex τρίβραχυς apud Schol. Horat. ad epod. I. *Cotus* pro *Cotys* apud Nepot. Iphicrat. cap. 3. Vide Buchner. ad ejusdem Themist. cap. I. & quæ nos superius diximus. Editio Leidensis præfert *Alcionetus*. Malè. Scribi debuisset, *Alcyoneus*. Anton. Liberal. cap. 10. Ὅτι περὶ τοῦ ἀπήγγειλε Κορωνίδα τὴν Φλεγύου θυγατέρα γαμηθεῖσαν Ἀλκυονεῖ.

Ad CAP. CCIII.

a *Penæi*] Scribe *Penei*. Græcis enim est Πηνειός. Ovid. I. Met. 452. *Primus amor Phœbi Daphne Peneia*. Secutus eum Lactant. ad Stat. I. Theb. 554. Alii Ladonis filiam faciunt, ut Nonnus Dionys. III. Aphthon. Progymnasmatis, Tzetzes in Lycophron. pag. 2. ed. Steph. Auctor Geopon. Lib. XI. cap. 3. Servius ad Æn. III. 91. *Daphnis Penei, vel, ut alii volunt, Latonis filia, ab Apolline adamata est*. Scrib. *Daphne* & *Ladonis* ut recte exaratum ad Æn. II. 514. *Daphne Ladonis fluvii terræ Arcadiæ fuit*. Hom. Schol. ad Iliad. A. 14. Λάδωνος τοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ ποταμοῦ Δάφνη ὑπῆρχε θυγάτηρ εὐπρεπεστάτη. Fabula inde orta videtur quod Apollo τὸ φυτὸν τῆς δάφνης invenerit. Vide Euseb. Præp. Euang. Lib. II. cap. I.

Ad CAP. CCIV.

a *Epopei*] Ita etiam infra habes cap. 253. In margine edit. Micylli visitur, *Hyclei alii*. Quod mutem in *Nyctei*. Lactant. ad III. Theb. Stat. 507. *Nycteus Æthiopum Rex, felix si nunquam pater fuisset, filiam habuit Nyctæam nomine*. Scrib. *Lesbiorum* & *Nyctimenen* ex Ovid. II. Met. fab. 9. in cujus argumento Lactant. *Nyctimene Nyctei filia, virgo Lesbia*.

b *Noctu patet*] Barth. *paret*, vel *parit*. Prius probo. Matth. cap. XXIV. 30. Καὶ

CCV. [a] *Arge.*

ARGE venatrix cum cervum ſequeretur, cervo dixiſſe fertur: Tu licet Solis curſum ſequaris, tamen te conſequar. Sol iratus, in cervam eam convertit.

CCVI. *Harpalice.*

CLYMENUS Schœnei filius, rex Arcadiæ, amore captus, cum Harpalice filia ſua concubuit. ea cum peperiſſet, in epulis [a] filiam appoſuit patri: Clymenus pater recognita, Harpalicen interfecit. * * *

CCXIX. *Archelaus.*

ARCHELAUS [a] Timeni filius exul, à fratribus ejectus, in Macedoniam ad regem Ciſſeum venit. qui cum à finitimis oppugnaretur, Archelao regnum & filiam in conjugium dare pollicetur, ſi ſe ab hoſte tutatus eſſet. Archelaus, [b] quia ab Hercule eſſet oriundus, [c] nam Timenus Herculis filius fuit, qui * hoſtes uno prælio fuga-

Καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Vet. Interp. *Et tunc parebit ſignum* &c. Cato Scholaſticus, quem Ethicum ſalutat Sarisber. Polycrat. Lib. 11. *Temporibus peccata latent, ſed tempore parent.* Petronius: *Juris conſultus PARET non PARET habeto.* Feſtus: *Parret, quod eſt in formulis, debuit & productâ priore ſyllabâ pronuntiari, & non geminato R ſcribi, ut fieret paret, quod eſt inveniatur* (leg. *invenitur*) *ut comparet, apparet.* Non ergo κατὰ παντὸς eſt effatum illud Agrætii: *Apparet qui videtur, paret qui obſequitur.* Idem legas in Iſidor. de Different. & apud Servium ad Æn. 1. 121. qui & hoc addit: *Et hæc obſervatio diligenter cuſtodiri debet, licet eam auctores metri cauſa, vel clauſulæ, plerunque corrumpant.* Sen. Agam. 457: *Et dubia parent montis Idæi juga.* Excerpta Feſti MSS. *Paret ſignificat apparebitur.* Scrib. *apparet.* Idem in *viatores. Qui magiſtratibus parebant.* Chryſolog. p. 172. ed. Pariſ. *Parebunt corda veſtra obſtructiora* &c. PſeudoCypr. de Sing. Cler. *Si juſtus vix ſalvus ſit, injuſtus ubi parebit?* Tertull. Exhort. Caſt. cap. 3. *Quod paruit eum magis velle.* Adde quæ Sciopp. obſervavit. Suſp. Lect. 11. cap. 20. & Cl. Daum. ad Caton. Diſtichi pag. 155.

Ad CAP. CCV.

a *Arge*] Vide Bochartum Hieroz. Part. 1. col. 883.

Ad CAP. CCVI.

a *Filiam appoſuit*] Lego *filium.* Cap. 238. *Quod ei filium ſuum in epulis appoſuit.* 239. *Ex eo quem conceperat interfecit.* 246. *Clymenus Schœnei filius ex Harpalice filiâ ſuâ filium ſuum.*

Ad CAP. CCXIX.

a *Timeni*] Scribendum *Temeni* ex Vellejo, Apollodoro, Strabone, Pind. Scholiaſte in Pyth. od. v. aliiſque. Gr. eſt Τημενός.

b *Quia ab Hercule*] Cl. Schefferus, *qui*, vel *ut qui* mallet.

c *Nam Timenus Herculis filius fuit*]

gavit, & ab rege pollicita petit. Ille ab amicis dissuasus, fidem fraudavit, eumque per dolum interficere voluit. itaque foveam jussit fieri, & multos carbones [d] eo ingeri & incendi, & super virgulta tenuia poni. quo cum Archelaus venisset, [e] ut decideret, hoc regis servus Archelao patefecit. qui re cognita dicit, se cum rege colloqui velle [f] secreto, arbitris semotis. Archelaus regem arreptum in foveam conjecit, atque ita eum perdidit. inde [g] profugit ex responso Apollinis in Macedoniam, [h] capra duce, oppidumque ex nomine capræ [i] Ægeas constituit. ab hoc Alexander Magnus oriundus esse dicitur.

CCXX. *Cura.*

Cura cum quendam fluvium transiret, vidit cretosum lutum: sustulit cogitabunda, & cœpit fingere hominem. Dum deliberat secum, quidnam fecisset, inter-

Si hæc verba includas parenthesi, & τὸ *qui*, quod proximè sequitur, deleas, tolli poterit asteriscus. Verum non pater Temeni Hercules, sed atavus fuit, ut scribit Vellejus Lib. I. cap. I. Vide ibi Lipsium, & Vossium. At Tzetzen in Lycophron. pag. 127. ed. Steph. si audimus, non abavus, ut Lipsius vult, nedum atavus, ut Vellejus, sed proavus dicendus fuit. Ὁ Τήμενος οὗτος, inquit, ἔκγονος ἦν Ἡρακλέους. Ἡρακλέος γὰρ καὶ Δηιανείρας Ὕλλος. Ὕλλου δὲ καὶ Ἰόλης τῆς Εὐρύτου Κλεόδοτος, Αἴχας, καὶ Κῆυξ. Κλεοδότου καὶ Περιδέας ὁ Τήμενος οὗτος, καὶ ἕτεροι. Sed errat Tzetzes ille. Aristomachi filium omnes faciunt Temenum. Theophilus ad Autolycum Lib. II. pag. 85. *Ex Baccho & Althæa, quæ Thestii fuit filia, orta est Deianira: ex hac & Hercule Jovis filio genitus est Hylus: ex hoc Cleodemus, ex hoc Aristomachus, ex hoc Temenus* &c. Etiam Hygino ipsi cap. 124. Aristomachi filius Temenus est.

d *Eo ingeri*] H. e. in eam foveam. Adverbium pro relativo pronomine posuit. Cap. 199. *Aquam inquinavit, quo Scylla cum descendisset.* Justin. XII. 5. *Translatis eo trium civitatum populis, quos Cyrus condiderat.* h. e. in eam urbem. Cl. Schefferus τὸ *eo* pronomen esse volebat ellipticè positum, pro *eo loco.* Nihil opus esse hoc ellipsios heic præsidio abunde demonstravi ad cap. 3.

e *Ut decideret*] Cogitare lectorem jubet Cl. Schefferus, num legendum sit, *ut ne decideret.*

f *Secreto, arbitris semotis*] Alterutrum à glossâ esse censet Cl. Schefferus. Ego putem post τὸ *secreto* τελείαν στιγμὴν esse collocandam; & illa *arbitris semotis* referenda ad sequentem periodum.

g *Profugit in Macedoniam*] Atqui jam venerat in Macedoniam, ut præcessit. Credo in præcedentibus latere aliquid. Pausan. Bœoticis: *Dicunt Macedones Caranum Macedoniæ regem pugna superasse Cisseum, qui in vicinâ regione principatum obtinebat.*

g *Caprâ duce*] Tale quid de Carano Justin. Lib. VII. cap. I. & Solinus cap. 14. narrant.

i *Ægeas*] Cl. Schefferus emendat, *Ægas.* Non erat necesse. Justinus: *Urbem Ædessam ob memoriam muneris Ægeas, populum Ægeatas, vocavit.* Vide ibi Berneccerum. Sammonicus præfat. *Qui colis Ægeas, qui Pergama, quique Epidaurum.*

Ad

tervenit Jovis: rogat eum Cura, ut ei daret ſpiritum. quod facile ab Jove impetravit. [a] qui cum vellet Cura nomen ſuum imponere, [b] Jovis prohibuit, ſuumque nomen ei dandum eſſe dixit. Dum de nomine Cura & Jovis diſceptarent, ſurrexit & Tellus, ſuumque nomen ei imponi debere dicebat, quandoquidem corpus ſuum præbuiſſet. Sumpſerunt Saturnum judicem, quibus Saturnus [c] ſecus videtur judicaſſe: Tu Jovis quoniam ſpiritum dediſti, [d] corpus recipito: Cura quoniam prima eum finxit, quam diu vixerit, cura eum poſſideat. ſed quoniam de

Ad CAP. CCXX.

a *Cui*] Ita emendavit Micyllus, cum in MS. inveniſſet *qui*. Non improbo quidem. Scio tamen, utrum τὸ *qui* dandi caſu per Q an per C eſſet ſcribendum multum agitatam jam olim fuiſſe inter Grammaticos quæſtionem. Conſule Velium Longum de Orthogr. Donatum in Ter. Andr. 1. 1. Scalig. de cauſis linguæ latinæ 1. cap. 24. Bembum libro de Terentii fabulis. Sic in Gruter. Inſcriptionibus pag. 880. *aliqui* legas pro *alicui*.

b *Jovis prohibuit*] Perperam τὸ *Jovis* in *Jupiter* mutare intendit Micyllus. Κακοζηλία vulgi & infimæ ætatis ſcriptorum id ex antiquiſſimis imitandum ſibi duxit. Conſule Apuleium, Capellam, Statii & Germanici Scholiaſtas, alioſque id genus heroas. Petron. Fragm. Trag. *Hoc ſolum vetare ne Jovis poteſt*. Malim *nec Jovis*. Quintil. Declam. 107. edit. Hackian. *Ne quisquam probare in altero poteſt*. Lege, *nec quiſquam*; ut habet Commeliniana. Juſtinus Lib. 38. cap. 7. *Juſtitiæ atque liberalitatis ſuæ ne ipſos milites, qui experiantur, teſtes refugere*. Putem melius fore, *nec ipſos*. quanquam *ne* pro *nequidem* Ciceroni vindicat Stewechius de particulis Linguæ Latinæ Lib. 1. In Apuleio certè ego obſervavi Lib. 11. Met. *Ac ne omnino mihi notos illos latrones uſquam fuiſſe*. Et poſt paulo: *Ne ipſe, qui commiſit, poteſt diffiteri*. Et Tertull. p. 47. ed. Jun. *Quæ nobis ne mutire conceditur*. Cæterum pariter κακόζηλον eſt *Jupitris* Aſtron. 11. 13. & *Jupitrem* cap. 28. pro quo *Jovem* poſtea ſuppoſuerunt. Sed nos illud alterum revocandum cenſemus ex editione Venetâ anni 1482. quam ignoravit Cl. Schefferus. Etiam cap. 14. ex eadem *ab Jupitre* forte pro *ab Jove* reponendum.

c *Secus videtur judicaſſe*] Emendat Cl. Schefferus: *Quibus Saturnus; cæcus videtur judicaſſe*. Vel, *Quibus Saturnus; videtur ſecus; judico ſic; tu Jovis*. Vide num *ſecus* rectius exponi poſſit κακῶς, *non benè*. Benè de hac particula Caſaubonus ad Suet. Tib. cap. 2. & Scioppius Famiani Infamiâ. Gloſſ. Iſid. *Secus, malum*. Salluſt. Jug. cap. 21. *Secus ceſſerat*. 25. *Secus procedit*. Sic & *aliter* uſurpabant. Feſtus Pauli: *Alter & pro non bono ponitur; ut in auguriis altera avis cum appellatur, quæ utique proſpera non eſt. Sic alter nonnunquam pro adverſo dicitur & malo*. Sed hoc poſteriori loco malim *aliter* ex MS. codice Leidenſi, quem cum editis contuli. Salluſt. Jugurth. *Providere, ne quid aliter eveniat*. Adde Don. ad Prolog. Andr.

d *Corpus recipito*] Barth. leg. *Cor ejus*. Cl. Schefferus retinet τὸ *corpus*, & mox ſcribit; *Cura animum poſſideat*. Imo τὸ *corpus*, cum intentius cogitavi, etiam mihi retinendum eſt viſum. Sed pro *cura eum poſſideat*, legò *cura animum poſſideat*. Hoc revera erat perverſum judicium, adſignare illi corpus, qui dederat ſpiritum, huic autem, quæ finxerat corpus, animum; quemadmodum recte cenſuram inſtituit auctor verbis illis, *Quibus Saturnus ſecus videtur judicaſſe*. Quæ porro ſequuntur, verba ſunt Saturni, quæ nimium ex abrupto ſubjunguntur præcedentibus.

e *Quo-*

de nomine ejus controversia est, Homo vocetur; [e] quoniam ex humo videtur esse factus.

CCXXI. [a] *Septem sapientes.*

PITTACUS Mitylenæus, Periander Corinthius, Thales Milesius, Solon Atheniensis, Chilon Lacedæmonius, Cleobulus Lindius, Bias Prieneus. Sententiæ eorum sunt:

Optimus est, Cleobulus ait, modus, incola Lindi.
Ex [b] Ephyra Periandre doces, [c] cuncta & meditanda.
Tempus nosce, inquit [d] Mitylenis Pittacus ortus,
Plures esse malos, Bias autumat ille Prieneus.
Milesiusque Thales sponsori [e] damna minatur.
[f] Nosce, inquit, tete, Chilon Lacedæmone cretus.
Cecropiusque Solon, ne quid nimis, [g] induperabit.

CCXXII. [a] *Se-*

e *Quoniam ex humo*] Arator Lib. I. *Materies terrena sumus, limumque parentem Nomine prodit homo.* Ita & Isidorus Orig. Lib. I. cap. 28. & Lib. XI. cap. I.

Ad CAP. CCXXI.

a *Septem sapientes*] Tot vulgo numerantur. Vide Lactant. Lib. IV. cap. I. Tzetzen Chil. II. Augustin. C. D. XVIII. 24. Porphyr. Abstin. Lib. I. pag. 35. ed. Fogeroll. Proclum ad Hesiod. p. 19. In Glossis autem Stephani legas: *Responsa novem sapientum*, ἀποκρίματα ἐννέα σοφῶν.

b *Ephyrâ*] Cap. 275. *Ephyre Oceani filia Ephyren, quam postea Corinthum appellarunt.* Hesych. Ἐφύρη ἡ νῦν Κόρινθος. Unde *Ephyrea Lais* Propert. Lib II. el. 5.

c *Cuncta & meditanda*] Illud *&* nimis otiosè heic positum. Certe si abesset, non desiderarem, cum sine illo per cæsuram stare possit metrum. Velut statim, *Nosce inquit tete Chilon* &c. Sed forte melius, *cuncta ut meditanda*, ut verbum substantivum subaudiatur. Exprimere voluit versificator illud, Μελέτη τὸ πᾶν. Vet. Epigram. quod affictum Sidonio: *Ille nihil rerum fieri jubet immeditatum.* Ipse Sidonius carm. II. *Ex Ephyrâ totum meditans quod Periander.* Ad quem versum ex Hygino adducit Savaro, *Ex Ephyrâ Periandre notas* &c. Memoriæne vitio, an ex antiquo codice, incertum.

d *Mitylenis*] *Mitylenas* numero multitudinis urbem eam appellat quoque Suetonius Tiberio; alii *Mitylenen.*

e *Damna minatur*] Veteres habuisse *minantur* notat Cl. Schefferus, quam lectionem non existimat repudiandam. Qui illi veteres sint, nescio. Micyllus, qui primus edidit, *minatur*. Quod longè elegantius.

f *Nosce tete*] Socrati tribuit Schol. Juvenal. ad Sat. XI. vers. 27. Sed Chiloni cum Hygino Plin. Lib. VII. 32. ut & sequens, & quod proximè præcessit.

g *Induperabit*] Scribendum censet *Induperavit* Cl. Schefferus. Mihi alterum nihilo deterius videtur. Cæterum cui illud μηδὲν ἄγαν tribuendum sit, valde ambiguum esse discas ex Schol. ad Euripid. Hippol. 264. Ὅπερ Χίλωνι ἀνατιθέασιν, ὡς Κριτίας καὶ Πίνδαρος. οἱ δὲ Σωδάμῳ, ὡς τὸ ἐν Τεγέᾳ ἐπίγραμμα δηλοῖ. Ταῦτ' ἔλεγεν Σώδαμος Ἐπηράτου ὅς μ' ἀνέθηκεν, Μηδὲν ἄγαν, καιρῷ πάντα πρόσεστι καλά. Ὁ δὲ Θεόφραστος, ὡς τὰ Σισύφου λεγόμενα καὶ Πιτθέως, οἷον μηδὲν ἄγαν, μη-

CCXXII. [a] *Septem Lyrici.*

* * * *

CCXXIII. [a] *Septem opera mirabilia.*

EPHESI Dianæ templum, quod fecit Amazon [b] Otrira [c] Mar-

μινδὲ δίκαν δικάσῃς. Commendat idem dictum, & Platonis verbis illustrat Isidorus Pelusiota epist 73. Confer Plin. Lib. VII. cap. 32.

Ad CAP. CCXXII.

a *Septem Lyrici*] Atqui Lyrici vates *numero sunt Mnemonidarum*, ut canit Ausonius Eid. XI. Sed & Musarum quoque, quas novem vulgo numerant, non minus controversus est numerus. Vide Servium ad Æn. I. 12. & ad Ecl. VII. 21. Arnob. Lib. III. apud quem Myrtilus numero eas esse septem asseverat, ut & Eumelus apud Tzetzen ad Hesiod. Ἔργ. Adde Phornutum cap. 14. Vulgatam opinionem sequitur Petronius: *Cum Pindarus novemque Lyrici Homericis versibus canere timuerunt.* Quintil. Orat. Lib. X. cap. I. *Novem vero Lyricorum longè Pindarus princeps.* Decem numerat, additâ Corinnâ, Tzetz. Prolegom. in Lycophronem.

Ad CAP. CCXXIII.

a *Septem opera mirabilia*] Tot etiam numerat Cassiodorus Lib. VII. Variorum, Lactant. Lib. III. cap. 24. Vitruvius Procem. Lib. VII. 25. Multo autem plura Ampelius cap. 8.

b *Otrira*] Ita scriptum etiam cap. 30. & 225. Sed Græcum Ὀτρήρη si respicias, *Otreræ* scribas oportet, ut recte exaratum est cap. 112. Ὠτρηρὼ est Lycophroni. Operæ pretium puto me facturum, si huc transferam, quæ ad Valerianum de Bon. Disciplinæ notavit Goldastus pag. 103. *Fortasse scribendum* Sirico *more illius ævi, Christianis maximè usitato, qui η Græcorum* (imo & ε sæpe) *in i breve commutarunt. Hinc illa passiva & proletaria*, erimus, mathisis, energima, phrenisis, ecclisia, ithica, *& his similia magis atque centum, quæ in ecclesiasticis scriptoribus reperire est.* Atque hæc eo libentius adduxi, quod me in sententiâ, quam ex veterum Christianismi antistitum lectione jám dudum conceperam, non parum porro confirmant. Pro exemplis porro sint illa Tyronis in notis pag. 21. *Paraclitum. Mathimaticus* 80. *Ephimeris* 124. *Sirapis* 135. *Jordanis* 183. Columbanus Monost. 110. *Vita alienâ tua sibi sic Cathegita vitæ. Ipmanis*, genus veneni in Glossariolo à Barthio publicato Advers. Lib. XXVIII. 19. *Apocima*, genus potionis ex Vet. Membrana Lib. XXVII. 12. pro *apozema*. Plura notavi ad cap. 31. Videor illam mutationem etiam ad vertisse in Isidori Glossis, *Apiciosus, calvus, calvaster.* Lego, *alopiciosus.* Sunt enim *alopeciæ* capillorum defluvia. Qui illis laborat *alopeciosus* dicitur, ut *cancerosus*, qui morbo cancro in vitâ S. Othonis. Sanè *alopicia* dicitur is morbus ab interprete Byngizlæ. Eadem pronuntiatio permultis locis corrupit Glossas Stephani, sive Philoxeni; tanquam *Discivit*, ἀυτομόλησιν, pro *descivit*, ηὐτομόλησεν. Videntur ultimis temporibus versificatores illi non meliores, quam poëtæ, etiam E Latinum ut I pronunciasse. Certe ES tanquam IS corripuerunt. Abbas Columbanus: *Ignotum noto nunquam præpones amico.* Poëtaster nescio quis apud Spartianum Pescen. Nigr. cap. 12. *Hunc reges, hunc gentes amant, hunc aurea Roma.* Catal. Pith. Lib. III. Epitaph. Vitalis: *Ut plures uno crederes ore loqui.* Capella Lib. VI. *Hic igitur furvæ oculos splendescere noctis Cerneres ex auro, ut sacra flamma micat:* Refero huc ex eorundem Catal. Lib. IV. p. 157. *Quæso aliquid nostris gustatibus inde relaxis.* pro *relaxes*. Et ex Glossario Barthii: *Impetiginosus, populosus, hirniosus.* Legendum, *papulosus, herniosus. Pontifix, Mircurius, distructus* ex Vett. Inscript. Grut. Glossæ Isidori, *Limbus navis piratica, vel clavus* in

[c] Martis conjunx. Monimentum regis Mausoli, [d] lapidibus lychnicis, [e] altum pedes 80. circuitus pedes 1340. Rhodi signum Solis æneum, id est colossus, altus pedibus 90. Signum Jovis Olympii, quod fecit Phidias ex ebore & auro sedens, pedes 60. Domus Cyri regis

in veste regia, vel vestis ipsa. Nempe *lembus* ut *limbus* extulit. Ultimam syllabam in *Thales*, *Lyristes*, & *Ganymedes* correptam fuisse à quibusdam jam diu est, cum observavit Scioppius Veris. Lib. II. cap. 8. Euphorbus, non Virgilius, ut ipse putat, Epigram. de Livore: *Aut tradat Ganymedes ipse nectar.* Quo loco tamen in Pithœi editione legitur, *Catamitus.* Sed perperam. De *Thales* & *Lyristes* observavit etiam Gretserus in de Instit. linguæ Græcæ p. 123. Ausonius Ludo: *Thales ἐγγύα πάρεστι δ' ἄτη protulit.* Sidonius Lib. VIII. epist. XI. *Alcæo potior Lyristes ipse.* Verum quod illi docti homines ad tria illa nomina restringunt, id generaliter de omnibus pronunciat Capella Lib. III. *Es terminatus*, inquit, *in Græcis nominibus brevis est, ut Anchises.* Unde hoc autem? quia *es* ut *is* pronunciabant, imo & scribebant interdum illo ævo. Et non de nihilo suspicor in locis illis modo adductis Ausonii, Sidonii, & Euphorbi, ut deterioris ævi scriptorum, exaratum fuisse primitus *Thalis*, *Lyristis*, *Ganymedis*, ex corruptâ illâ pronunciatione, quâ η ut ι Latinum proferebant. Quæ quam vitiosa sit, discas ex Platonis Cratylo: Οἱ μὲν ἀρχαιότατοι ἱμέραν τὴν ἡμέραν ἐκάλουν. οἱ δὲ ἑμέραν, οἱ δὲ νῦν ἡμέραν. Licet eam pronuntiationem animadvertere etiam in isto marmore Arundeliano, quod ad Apul. Apologiam affert Pricæus pag. 148. Ἔνδον παστρικὴν στόργιν φέρω. Seductus eâ omnino est Probus in Catholicis, quando inter terminationes tertiæ declinationis e productam numerat, & pro exemplo affert *Euterpe Euterpis.* Si nondum persuasus es, mi lector, accedat hoc in cumulum, quod pro *lues* & *Johannes*, in quibus ultimam corripi apud Prudentium notat Fabricius, ex MSS. *luis* & *Johannis* restituit nobilissimus Heinsius. Eundem in modum existimem succurrendum Sedulio & Fortunato, quorum illum postremam in *Herodes*, hunc in *Moses* corripuisse putes, si vulgatas editiones inspicias.

c *Martis conjunx*] Vide notas ad cap. 30. & 112. De templo illo Dianæ Avienus descript. Orbis terræ pag. 417. ed. Pith. *Urbs Ephesus qua tætræ sustollit fana Dianæ, Munus Amazonidum memorabile.* Non constat metrum versiculi prioris. Forsan scribendum, *tetricæ qua attollit* &c. ut pag. 418. *Inclyta per nubes attollens mœnia Lyrbe.* Confer Plin. Lib. 36. 14.

d *Lapidibus Lychnicis*] *Lychnitis* scribendum, ut rectè habet margo libri Salmasiani. Vel certè *lychniticis.* Not. Tyr. p. 165. *Lignitis*, *Lignithicis.* leg. *Lychnites*, *Lychniticis.* Marmor Parium, sive alabastrum, ita olim vocatum observat Anselmus Boëtius Histor. Gemm. & Lapid. cap. 267. quod, Varrone teste, ad lucernas in cuniculis cæderetur. Vide tu Plinium Lib. XXXVI. cap. 5. Dictus aliter lapis iste λυχνεύς. Clemens Protrept. pag. 30. Τὰς μὲν δύο Σκώπας ἐποίησεν ἐκ τοῦ καλουμένου λυχνέως λίθου. Schol. Pind. ad Nem. IV. p. 285. Πάριος ὁ λίθος ἐστὶν ὁ καλούμενος λύγδινος. Isidor. Orig. XVI. 5. *Parius candoris eximii Lygdinus cognomento.* Sed ille alius est Plinio, qui de eo agit libri modo laudati cap. 8. Candens tamen ut Parius fuit. Anacr. od. 28. Περὶ λυγδίνῳ τραχήλῳ, h. e. candido instar Parii marmoris. Λυχνὶς alia est Periegetæ. Pyropi & carbunculi faciunt genus. Certe inter gemmas cum Dionysio numerat Capella Lib I. *Quippe tres fuerant à fronte gemmæ, Lychnis, Astrites, & Ceraunos.* MS. Leid. habet, *Licnus.* Unde forte *Lychneus* faciendum. Perperam etiam *lignis* exaratur apud Isidor. XVI. 13. Priscianus Periegesi: *Et flammæ similis splendenti lumine lychnis.* Dictus & Λυχνίτης, ut tradit Eustath. ad Dionys. p. 47. ed. Steph.

e *Altum pedes* 80.] Plinius loco modo adducto: *Patet toto circuitu pedes quadringentos undecim; attollitur in altitudinem XXV cubitis.*

T f *Va-*

gis in Ecbatanis, quam fecit Memnon lapidibus [f] variis & candidis, vinctis auro. Murus in Babylonia, quem fecit Semiramis [g] Dercetis filia, [h] latere cocto & [i] sulphure, [k] ferro vinctum, latum pedes 25. [l] altum pedes 60. in

f *Variis*] H. e. varii coloris. Ita *oves variæ* dicuntur à vulgato Interprete Genes. xxx. 32. *Vestis varia* apud Terent. Eunuch. IV. 4. *Porcus varius* in Fragm. Trag. Petronii. *Variæ tigres* Senec. Hippol. 63. *Pica varia* in Petronianis pridem editis, & apud Plin. Lib. x. 29. Apud Ovid. Remed. Am. *Formido varia.* Proverbium est apud Juv. Scholiasten ad Sat. II. 81. *Uva uvam videndo varia fit.* Varro de anseribus Lib. III. R. R. 10. *Est enim alterum genus varium.* Propert. Lib. III. el. 11. *Aut variam plumæ versicoloris avem.* Eodem sensu ποικίλος Græcis venit. Gloss. *Varia*, ποικίλη, παρδαλίς. nempe, quia varium colorem habet. Apollod. Lib. III. Βοῦς ποικίλος, *bos varii coloris.* Eustath. in Dionys. p. 75. Μέταλλα δὲ εἰσι ποικίλης λίθου, Σκορίας λεγομένης. Ælian. Var. Hist. IV. 22. Ποικίλους ἐνέδυνον χιτῶνας. Isidorus Lib. xv. 1. *Ibi est regia Cyri lapide candido & vario cum columnis aureis* &c. Ampelius cap. 8. *Domus illic Cyri regis, ædificata lapidibus candidis & nigellis, auro vinctis, ubi sunt columnæ diversis coloribus.* Scio *opus vermiculatum* etiam *lapidem varium* dici; eo tamen respicere Hyginum non dixerim. Papyrius apud Senec. Lib. II. contr. 1. *In hos ergo exitus secatur varius ille lapis, ut tenui fronte parietem tegat* &c. Lapides varietatis ab Hebræo scriptore 1. Paralip. cap. XXIX. vers. 2. appellari observat vir reverendus, & juxta sacras has etiam literas non vulgariter doctus, D. Petrus Texelius. Λίθους ποικίλους transtulerunt οἱ ό. *Lapides diversorum colorum* vulgatus Interpres. Melius, ipso judice, quam Belgæ, qui inde *een borduirsel* fecerunt. Et sanè, cum ibi de ædificandâ domo agatur, ad quam magis faciunt lapides, quam nescio quod acupictum, non possum non premere pollicem.

g *Dercetis filia*] Perperam *Cercetis filia* legitur apud Ampel. cap. 9. Δερκῖτις & Δερκετὼ est Græcis. Vide Tzetzen. Chil. IX. 275. Ovid. IV. Met. 45. & quos ad eum versum congessit Farnabii industria. Scalig. ad Varron. p. 25. Phornutum cap. 6.

h *Latere cocto*] Justin. I. 2. *Murumque urbi cocto latere circumdedit.* Vetus interpres Jesai. cap. XVI. 7. *Qui lætantur super muros cocti lateris.* *Ordinarium lapidem* dictum olim didici de Scholiaste Juvenal. ad Sat. x. 171. *Babylonem*, inquit, *Persarum civitatem, quam condidit Semiramis Nini uxor, & coctili latere munivit, quem hodie dicimus ordinarium lapidem.* *Laterculum coctilem* vocat Curt. Lib. v. cap. 1.

i *Sulphure*] Ita & Cassiodorus Variar. Lib. VII. 25. *Latere cocto, sulphure, ferroque construxit.* Ampelius cap. 8. *Murus intus medio Babyloniæ, quem Memnon ædificavit lapide cocto,* (fort. *latere cocto*) *id est, calce & sulfure, ferro intermixtus, ut sunt* (leg. *sint*) *juncturæ.* Alii, ut Justinus Lib. 1. & Curtius v. bitumine interlitum fuisse istum murum tradunt. Sed sulphuris & bituminis vicina est natura, ut ait Plinius Lib. XXXV. 15. Tertullian. de bitum. Sodom. *Quod vividus ardor Subter stagna coquens, de sulphuris & salis æstu Temperat, inque picem dat terræ hærere marinam.* Carpit tamen eo nomine Hyginum & Cassiodorum Bulengerus Eclog. III. ad Arnobium.

k *Ferro*] Putabam id vocabulum à primo esse delendum, ut natum ex repetitione syllabarum præcedentium, cum librarius inveniret scriptum *sulfore.* Frequenter enim librarii O pro U ponunt. Glossæ Cyrilli: Πλαρμὸς, *Sternomentum*, *Sternotum*, & sexcentis aliis locis. In fragmento Grammat. à Barthio publicato Advers. Lib. XXXVII. 13. *A ante f producitur, ut Afer. Præter vafer & scafium, hoc est, orinale.* Leg. *urinale*, Juvenal. Sat. VI. 263. *Et ride, positis scaphium cum sumitur armis.* Frustra ibi est Vet. Scholiastes. Sed Hyginum heic sanum esse evincunt, quæ ex Ampelio & Cassiodoro modo adduxi.

l *Altum pedes 60.*] Ampelius: *Lati-*

in circuitu [m] ſtadiorum 300. Pyramides in Ægypto, [n] quarum umbra non videtur, [o] altæ pedes 60.

CCXXIV. *Qui facti ſunt ex mortalibus immortales.*

Hercules Jovis & Alcumenæ filius. Liber Jovis & Semelæ filius. Caſtor & Pollux Helenæ fratres, Jovis & Ledæ filii. Perſeus Jovis & Danaes filius, in ſtellas receptus. Arcas [a] Jovis & Calyſto filius in ſtellas relatus. [b] Ariadnen Liber pater Liberam appellavit, Minois & Paſiphaes filiam. Calyſto Lycaonis filia in ſeptentrionem relata. Cynoſura Jovis nutrix, in alterum Septentrionem.

titudo ejus cubitis xxx. *altus cubitis* cxxx. Juvenalis ſtatim laudatus Scholiaſtes: *Quorum* (murorum) *latitudo* 200 *pedes detinet, altitudo* 50. Curt. v. 1. *Altitudo C. cubitorum.* Vide quæ ad eum locum congeſſit Freinshemius.

m *Stadiorum* 300.] Boſchartus in Phaleg. Lib. 1. cap. 12. emendat 360. In tanta auctorum diſcrepantia certi aliquid ſtatuere difficile eſt. Euſtath. in Dionyſ. p. 127. Περίμετρον αὐτῆ περιεχράψατο ςάδια τ φ ι fort. τξ. Vide Tzetz. Chil. ix. 275.

n *Quarum umbra non videtur*] Tempore ſolſtitii puta, & die medio, ut rectè obſervat Cl. Schefferus. In Catal. Pith. Lib. ii. *Pyramidaſque auſas vicinum attingere cœlum, Pyramidas, medio quas fugit umbra die.* Ammianus Lib. xxii. p. 240. ed. Boxh. *Quarum magnitudo quoniam in celſitudinem nimiam ſcandens gracileſcit paulatim, umbras quoque mechanicâ ratione conſumit.*

o *Altæ pedes* 60.] Strabo Lib. xvii. Εἰσὶ ςαδιαῖαι. Scripſerim ergo heic 600. Solinus cap. 45. *Pyramides turres ſunt in Ægypto faſtigiatæ ultra excelſitatem omnem, quæ fieri manu poſſit. Itaque menſuram umbrarum egreſſæ nullas habent umbras.* Quæ verba tranſſcripſit in Orig. Lib. xv. cap. 11. Iſidorus. Ubi tamen corruptè legitur *pyra* pro *pyramis.* Anonymus περὶ ἀπίςων cap. 2. Αἱ ἐν Αἰγύπτῳ Πυραμίδες, ὧν ἡ μείζων ἔχει πήχεις τετρακοσίας.

Ad CAP. CCXXIV.

a *Jovis & Calyſto*] *Calliſtus* eſſet ſcribendum vel *Calliſtonis.* Aſtron. ii. 4. *Arcas Calyſtonis & Jovis filius.* Sed ut heic, ita & cap. 14. *Gubernator navis Argo.* Apud Lactant. in Thebaid. Stat. vii. 186. *Jovis & Io filium.* In MS. codice Fulg. iii. Myth. cap. 4. *Fabula Ero & Leandri. Dido* in Cod. antiq. Priap. Carm. 76. pro *Didus.* Non minus mira ſunt illa apud Lactant. Arg. ii. Met. fab. 10. *Chironis & Chariclæ filia.* apud Iſidor. Orig. ix. 2. & xiv. 4. *Jovis & Calyſtæ filius.* Dicas & illis locis *Chariclo* & *Calliſto* ſcribendum eſſe. Niſi aliter in ſequentibus loqueretur, parva mutatione reſtitui poſſet locus reſcribendo, *Jovis ex Calliſto.*

b *Ariadnen*] Cl. Schefferus *Ariadne, eam.* quod non ſperno. Quod autem addit alibi non legi, quomodo facta ſit immortalis, in eo memoria ipſi impoſuit. Fuerunt enim, qui non Ariadnæ tantum coronam, ſed & ipſam in ſidera relatam dicerent, ut oſtendit ad Manil. pag. 412. Scaliger. Lucianus medium ſequitur, dum Ariadnen cœlo adſumptam, ſed coronam ejus aſtrorum choro inſertam narrat θεῶν ἐκκλησίᾳ. Ovid. Faſt. iii. *Occupat amplexu lacrymaſque per oſcula ſiccat, Et pariter cœli ſumma petamus ait. Tu mihi juncta thoro, mihi juncta vocabula ſumes, Nam tibi mutatæ Libera nomen erit.* Lactant. Firm. Lib. 1. cap. 10. *Illam patris proditricem, ab alio relictam*

nem. Asclepius Apollinis & Corónidis filius. Pan [c] Mercurii & Penelopes filius. [d] Croton Panis & Euphemes filius, [e] conlactius musarum in stellam sagittarium. Icarus &

& repudiatam in conjugium sibi vindicavit, & Liberam fecit, & cum eâ pariter in cœlum ascendit. Propertius Lib. III. el. 15. *Te quoque enim non esse rudem testatur in astris Lyncibus in cœlum vecta Ariadna tuis.* Phædra apud Senec. Hippol. vers. 663. *Te, te, soror, quacunque siderei poli In parte fulges, invoco ad causam parem.* Oedip. vers. 497. *Ducitur magno nova nupta cœlo.* Alia est Libera Cereris ex Jove filia, de quâ Arnobius Lib. v. Isidor. Orig. XIV. Cicero IV. Verr. & II. nat. Deorum. Etiam Semele dicta *Libera.* Gloss. Cyrilli, Σεμέλη, *Libera.* Ariadnæ nomen, ut obiter hoc moneam, restituendum Servio Æn. III. 125. ubi de Naxo agit: *Aut ideo,* inquit, *gratam Baccho, quod ibi cum relicta Athesiona duc * libentissime concubuerit, cui etiam coronam donavit, quæ postea inter sidera collocata.* Lege, *cum relictâ à Theseo Ariadnâ libentissimè* &c.

c *Mercurii & Penelopes*] Idem tradit Herodorus. Sed alii alia. Vide Natalem Myth. v. 6. & ante omnes Schol. Theocrit. ad Eid. I. v. 123. De Mercurio patre consentit etiam Probus ad III. Georg. v. 391. Lucianus Dial. Deor. Tom. I. pag. 175. edit. Bened. Gloss. MSS. in Virgil. I. Georg. *Pindarus ex Apolline & Penelopâ in monte Lyceo editum scribit. qui à Lycaone rege Arcadiæ dictus. Alii ex Mercurio & Penelopâ natum, comitem Dianæ, feras solitum à cubilibus excitare, & ideo capripedem figuratum, quo facilius densitatem cursu posset evadere. Cicero ait* IV. *Verrinarum Liberi esse filium: alii eum ex Æthere & Junone. Apollodorus sine parentibus eum finit, quoniam universum, id est, τὸ πᾶν huic Deo sit attributum.*

d *Croton*] *Crotus* appellatur Astron. II. 27. Eratosth. καταστερ. cap. 28. Sed *Crotonem* appellat quoque German. Scholiastes Sagittario. Verba ejus adscribam: *Hic autem homo equinis pedibus est, & caudam habet velut sagittarii. Sositheus autem tragœdiarum scriptor illum affirmat esse Crotonem Euschemis Musarum nutricis filium.* Prò *sagittarii* lege *Satyri* ex Eratosthene; pro *Euschemis*, *Euphemes.* Posteriùs vidit etiam, & correxit, qui præfuit Sanctandreanæ editioni, vel Morellius potius. Ampelius cap. 2. *Sagittarius Crotopi filius nutricius Musarum, quæ Musæ semper dilexerunt eum, quod plausu & lusu sagittarum eas avocaret.* Lege & heic *Croton Euphemes nutricis* &c. Sed rectius *Crotus* scribitur. Columell. Lib. X. *Spicula Phœbus Diræ nepæ tergoque Croti festinat equino.*

e *Conlactius*] H. e. σύντροφος. Gloss. Cyrill. Σύντροφος, *concibus*, *conlactaneus.* Συγγάλακτος; *conlactaneus.* Gloss. Latino-Græc. *Conlactaneus*, ὁμογάλακτος, σύντροφος. In Testam. Cuspidii: *Ut singulis annis victum necessarium collactaneæ Dorycle suppeditet.* Lucas Act. cap. 33. v. I. Ἡρώδου σύντροφος. Quod recte vertit vetus interpres, *Herodis collactaneus.* Nec à Bezâ debuerat sperni. Hieronymus ad Furiam: *Nec formosulus collactaneus, nec candidulus & rubicundus assecla.* Charisius Lib. I. *Conlactaneus dici debet. Nam collactius nemo dicit.* Æquè verum hoc, bone magister, ac illud Lib. III. *Imperor nemo dicit.* Et quod sub finem ejusdem libri inculcas, *Dici non potest Sol occasus.* Vana etiam distinctio Capri: *Collactaneus est, qui iisdem mammis educatus est. Collacteus, qui uno eodemque lacte creatus.* Capella Lib. I. *Quod sororis ejus collactea & indiscreto amica fœdere videretur.* Et sub initium Lib. II. *Utrum matre virginis missa, an suâ, ut pote ejus collactea, trepidatione sollicita, quid ageret conspicatur.* Gloss. Cod. Leid. *à matre virginis.* Atque ita legendum omnino. Adde quæ habet Pignorius de Servis pag. 188. ed. Patav. Ὁμοθήλους & ἀγαλάκτους vocant Græci eodem lacte nutritos. Vide Hesychium. In margine Hygini sui Heinsius adscripserat, *Juvenalis.* Voluit, puto, innuere locum illum Sat. V. vers. 306. *Quid dicat nigra collacia Maura.* Ubi quidam *collactea* legunt.

f *Ica-*

& Erigone Icari filia in ſtellas, [f] Icarus in arcturi, Erigone in virginis ſignum. [g] Ganymedes, Aſſaraci filius, [h] in aquario duodecim ſignorum. Ino Cadmi filia in [i] Leucothoam, quam nos matrem Matutam dicimus. Melicertes Athamantis filius in deum Palæmonem. Myrtilus Mercurii & [k] Theobules filius in Heniochon.

CCXXV. *Qui primi templa deorum conſtituerunt.*

ÆDEM Jovi [a] Olympio primum fecit Pelaſgus Triopæ filius in Arcadia. Theſſalus templum quod eſt in Macedonia Jovis Dodonæi in terra Moloſſorum. Eleuther primus ſimulacrum Liberi patris conſtituit, & quemadmodum coli deberet oſtendit. Phoroneus, Inachi filius, templum Argis Junoni primus fecit. Otrira Amazon Martis conjunx templum Dianæ Epheſi prima fecit, [b] quod

f *Icarus in arcturi* &c.] Ita quidam voluerunt. Vide Servium Georg. I. 68. & noſtrum ſupr. cap. 130. Aſtron. II. 4.

g *Ganymedes*] Gloſſ. Vett. *Catamitus*, Γανυμήδης. Feſtus: *Catamitus pro Ganymede dixerunt, qui fuit Jovis concubinus.* Noſter infr. cap. 271. Erichthonii facit filium. Vide ibi notas noſtras.

h *In aquario*] Cur non *in aquarium*, quo caſu cætera extulit? Sed ut heic, ita etiam cap. 177. *Poſtea Jovis in ſtellarum numero retulit.* Poſſis tamen ſuſpicari ſupra literam o ductam fuiſſe lineolam à librario, & ſcribendum *aquariom* & *numerom.* Qui antiquos codices inſpexit, vel vetera gloſſaria attentè legit, o pro u nimis ſæpe poſuiſſe librarios, ignorare non poteſt. Quintil. declam. I. *Præterea cum manus ex parte* (leg. *eâ parte* cum Gron.) *qua palmare veſtigium poteſt, plicetur in capulo, & ſe, dum telo occupat, claudat.* Ita editum Leidæ ann. 1665. Sed legendum ex Pariſ. & Colon. edd. *telum.*

i *Leucothoam*] *Leucotheam* eſſe ſcribendum demonſtravi ad cap. 2.

k *Theobules*] Cl. Schefferus corrigit *Eleobules.* Mercurium Myrtili patrem fuiſſe inter alios etiam Servius notavit ad I. Georg. 205. Schol. Apollon. ad I. 752. Sophoclis ad Electr. v. 509. Matrem noſter *Clytiam* appellat Aſtron. II. 13. Alii aliter. Vide notas ad cap. 84. Hic legendum *Cleobules.* Tzetzes in Lycophr. pag. 31. Ἑρμοῦ καὶ Κλεοβούλης τῆς Αἰόλου ἢ Αἰπόλου θυγατρός. Corrigendus ergo idem pag. 35. Καδμίλος) ὁ Ἑρμῆς Βοιωτικῶς, ὁ καὶ Κλεοβούλου υἱὸς ὁ Μύρτιλος. Lege, οὗ καὶ Κλεοβούλης υἱὸς ὁ Μύρτιλος.

Ad CAP. CCXXV.

a *Olympo*] *Olympio* ſcrib. Cap. 223. *Signum Jovis Olympii.* Fragment. Trag. *Licet me Hercules Jovem Olympum clames.* Ubi rectè Schefferus, *Olympium.* Atque ita quoque habuit vetus codex. Columell. Præfat. Lib. I. *Pulchritudine Jovis Olympii* &c. Cenſorinus cap. 18. *Agon Jovi Olympio celebratur.* Valerius Max. Lib. I. cap. I. *Detracto Jovi Olympio magni ponderis aureo amiculo.* Lactant. II. 4. *Cum Jovi Olympio aureum amiculum detraxiſſet.* Ζεὺς Ὀλύμπιος eſt Græcis. Arnob. non tantum Lib. III. *Olympium* vocat, ſed & VI. *Olympiacum.* Quomodo tamen Olym-

[b] quod poſtea à rege * reſtituerunt. Lycaon Pelaſgi filius templum Mercurio Cyllenio in Arcadia fecit. [c] Pierius.

* * * * *

CCXXXVIII. *Qui filias ſuas occiderunt.*

AGAMEMNON Atrei filius, Iphigeniam, quam Diana ſervavit, [a] id eſt * Calliſthenem Eubœæ filiam ex ſortibus, pro patriæ ſalute. [b] Clymenus Oenei filius, [c] Harpalycen, quod ei filium ſuum in epulis appoſuit. [d] Hyacinthus Spariantidem filiam ex reſponſo pro Athenienſibus. Erechtheus Pandionis filius, [e] Colophoniam ex ſortibus pro Athenienſibus. Reliquæ ipſius ſorores ipſæ ſe præcipitaverunt. Cercyon Vulcani filius, Alopen propter inceſtum cum Neptuno. Æolus [f] Canacen [g] pro-

lympus Jupiter defendi poſſit, diſces ex Salmaſii Comment. ad Tertull. Pall. pag. 362.

b *Quod poſtea à rege * reſtituerunt*] Cl. Schefferus emendat, *poſtea rege Alexandro reſtituerunt.* Conſule ejus notas.

c *Pierius*] Cl. Schefferus *Pierus*. Quod probo. Πίερον enim Græci, non Πιέριον vocant. Vide not. ad Anton. Lib. cap. 9. Hom. Schol. ad Iliad. ξ. 226. Pauſan. Lib. x. Tzetz. ad Heſiod. pag. 8. ed. Heinſ. Corruptus ergo & Servius ad Eclog. VII. 21. *Alii templum Libethridum Muſarum dicunt, quod à Pierio Apollinis filio conſecratum eſt.* Et Schol. Juvenal. ad Sat. VII. 8. *Pieria locus ſub radicibus Olympi montis, cui Pierius poëta nomen dedit* &c.

Ad CAP. CCXXXVIII.

a *Id eſt Calliſthenem*] Verba illa, *id eſt*, videntur inducenda, & deinde legendum, *Calliſthenes Eubœam filiam*, ut voluit Micyllus; quanquam fabulam ignoro.

b *Clymenus Oenei*] Micyllus in margine pingi curavit, *Schoenci*. Sanè ejus filius dicitur cap. 246. Sed perperam. Vide cap. 206. & Apollod. Lib. I. pag. 35. ed. Commel. Corruptè etiam cap. 242. *Cœnei* exhibetur.

c *Harpalycen*] Ita reſcripſi pro *Harpalicem*, & mox *Erechtheus* pro *Erichtheus*, *Alopen* pro *Alopem*, *Canacen* pro *Canacem*.

d *Hyacinthus Spariantidem filiam*] Puto reſpexiſſe Hyginum illud, quod refertur, ſed paulo aliter, ab Apollodoro Lib. III. pag. 205. *Hinc cum peſtis & fames ſimul urbem invaſiſſent, primum quidem ex veteri oraculo Athenienſes Hyacinthi filias Antheidem, Ægeidem, * Enthenidem & Lytæam ad Geræſti cyclopis tumulum jugularunt.*

e *Colophoniam*] *Chthoniam* eſſe ſcribendum jam ſuperius à nobis monitum. Meminit hujus ſacri exſecrandi etiam Clemens Protrept. pag. 27. Factum hoc Erechthei tragœdiæ argumentum dedit Ennio, quam laudat Gellius Lib. VI. cap. 16. Nec aliam ob cauſam Erechtheus & ejus filiæ Deorum in numerum relati ſunt. Vide Ciceron. III. Nat. Deor.

f *Canacen*] *Canachen* rectius cenſet Cl. Schefferus, quod Κανάχη dicatur Apollodoro. Sed in Apollodoro ex Pal. codice reponendum Κανάκη. *Canache* canis nomen eſt apud Ovid. III. Met. 217. Macarei autem ſororem *Canacen* appellat Ib. vers. 357. & II. Tr. I. 384. Atque ita quoque noſter cap. 242. & 243. Αἰολὶς Κανάκη eſt Callim. Hymn. Cer. vers. 100. Adde his Au-

g propter inceſtum cum fratre Macareo admiſſum.

CCXXXIX. *Matres quæ filios interfecerunt.*

MEDEA Æetæ filia, [a] Marcareum & Pheretum filios ex Iaſone. Progne Pandionis filia, Ityn ex Tereo Martis filio. Ino Cadmi filia, Melicerten ex Athamante Æoli filio, dum eum fugit. Althæa Theſtii filia, Meleagrum ex Oeneo Parthaonis filio, quod is avunculos ſuos occiderat. Themiſto Hypſei filia [b] Plinthium & Orchomenum ex Athamante Æoli filio, impulſu Inus Cadmi filiæ. [c] Tyro Salmonei filia duos ex Siſypho Æoli filio ex reſponſo Apollinis. Agave Cadmi filia, Pentheum Echionis filium, impulſu Liberi patris. Harpalice Clymeni filia propter impietatem patris, quod cum eo invita concubuerat, ex eo quem conceperat, interfecit.

CCXL. *Quæ conjuges ſuos occiderunt.*

[a] CLYTEMNESTRA Theſtii filia Agamemnonem Atrei filium. Helena Jovis & Ledæ filia Deiphobum Priami filium. Agave [b] Lycotherſen in Illyria, ut regnum Cadmo patri daret. Deianira Oenei filia Herculem Jovis & Alcumenæ filium impulſu Neſſi. Iliona Priami filia Polymneſtorem regem Thracum. Semiramis Ninum regem in Babylonia.

CCXLI. *Qui*

Auſon. Cup. Crucif. v. 38. & epigr. 84. Diodor. Lib. v. pag. 331. Stobæum Sermon. 62. pag. 404. Sueton. Neron. 21.

g *Propter inceſtum*] Atqui Homerus Odyſſ. Lib. x. vers. 6. dediſſe filias ſuas fratribus uxores Æolum ipſum refert.

Ad CAP. CCXXXIX.

a *Marcareum*] Lege *Mermerum*. Vide notas ad cap. 25.

b *Plinthium*] *Sphincium* appellat cap. 1. quod heic præfert Cl. Schefferus. Sed vide noſtras notas ad cap. 1.

c *Tyros*] *Tyro* ſcribe ex cap. 60. & 254.

Ad CAP. CCXL.

a *Clytemneſtra*] Cum Κλυταιμνήστρα Græcis ſit, ſcribendum eſſet, *Clytæmneſtra*. Verum ſine diphthongo exarat etiam Dictys Lib. 1. & Auſonius Epit. Heroum 1. ut *Cytheron* Grypho Ternario. De quibus Scaliger Auſon. Lect. Lib. 1. cap. 17.

b *Lycotherſen*] Echioni nupſiſſe Agave dicitur Apollodoro Lib. III. pag. 138. Ovid. III. Met. 725. Scilicet ſecundum ejus maritum fuiſſe Lycotherſen. Vide cap. 184.

CCXLI. *Qui conjuges ſuas occiderunt.*

HERCULES Jovis filius, [a] Megaram Creontis filiam, per inſaniam. Theſeus Ægei filius, Antiopam Amazonam Martis filiam, ex reſponſo Apollinis. Cephalus Deionis [b] ſive Mercurii filius, Procridem Pandionis filiam imprudens.

CCXLII. *Qui ſe ipſi interfecerunt.*

ÆGEUS Neptuni filius in mare ſe præcipitavit, unde Ægeum pelagus eſt dictum. [a] Euhenus Herculis filius in flumen Lycormam ſe præcipitavit, [b] quod nunc Chryſorrhoas appellatur. Ajax Telamonis filius ipſe ſe interfecit propter armorum judicium. Lycurgus Dryantis filius, objecta inſania à Libero, ipſe ſe [c] interfecit. Macareus Æo-

Ad CAP. CCXLI.

a *Megæram*] Scribe *Megaram* ex Moſcho, & Apollodor. Lib. II. pag. 121. Atque ita quoque noſter ipſe vult cap. 32. Corrigendus ergo & Pindari Scholiaſtes ad I. Iſthm. od. 4. pag. 342. ed. Francof. ubi *Megera* appellatur.

b *Sive Mercurii*] Hinc *Cyllenia proles* Ovid. Art. A. III. 725.

Ad CAP. CCXLII.

a *Euhenus*] Hic Herculis filius eſt etiam cap. 162. Martis filium hoc nomine in Lycorman ſe præcipitaſſe narrat Apollod. Lib. I. pag. 24. Meminit quoque ejus fluminis Ovid. II. Met. 245. & Strabo Lib. VII. Ὁ Εὔηνος, inquit, ὁ Λυκόρμας πρότερον καλούμενος.

b *Quod nunc Chryſorrhoas appellatur*] Gloſſatoris hæc eſſe videntur Cl. Scheffero. Sanè *Chryſorrhoas* fluvius Phœnices eſt Straboni Lib. XVI. Quo nomine & Pactolus dictus fuit, ut tradidit noſter cap. 191. & Plinius Lib. V. 29. Solin. cap. 53. Euſtath. ad Hom. Iliad. p. 1290. Inter auriſluos (nam Chryſorrhoæ cum in Aſia, tum in Europâ multi dicti fuere) numeratum fuiſſe Euenum nondum inveni. Debebat ſcripſiſſe, *quod nunc Euenus ab eo appellatur.* Lactant. Argum. Lib. IX. Met. fab. 2. *Ut eum Euenum amnem transveheret, qui initio Lycormas erat nominatus.* Nec aliud legas apud Stobæum Serm. 243. Plutarch. de Flum. p. 29.

c *Interficit*] Rectè *interfecit* emendat Cl. Schefferus. Apollod. Lib. III. pag. 141. ex Dionyſi voto ab equis dilaniatum eum ſcribit. Diodorus autem Lib. III. p. 199. à Baccho cruci adfixum. Apud Homerum Iliad. Z. 139. à Jove occiditur. Sed cum Hygino alii à ſemetipſo interemptum tradidere. Vide Servium ad Æn. III. 14. Vetus commentator Horatii ad Lib. II. od. 19. *Lycurgus Thracum rex cum videret per vini temulentiam in mores multa committi, abſcidi juſſit vineta: quare iracundia Dionyſii* (*Dionyſi* ſcribere debuiſſet) *in furorem verſus vinitoriâ falce ſibi crura amputavit.* Aliter hæc narrant Triclinius ad Sophocl. Antig. vers. 1071. Hom. Schol. ad Iliad. Z. 130. Etiam Hyginus ipſe cap. 132. Schol. Stat. Theb. IV. 742. *Lycurgi duo fuerunt, Thracius & Nemeus, de quo loquitur poeta. Ille in mari præcipitatus dicitur, quia primum aquis vina permiſcuit, & rem in hauſtu ſinceram pluribus venenis infecit.* Cæterum ex iſto Lycurgi caſu proverbium arceſſit Reineſius ad Trag. Fragm. Petron. *Ipſe mihi aſciam in crus impegi.* Moneo idem dictum occurrere apud

Æoli filius propter Canacen sororem, [d] id est sponsam, ipse se interfecit. Agrius Parthaonis filius expulsus à regno à Diomede, ipse se interfecit. Cæneus Elati filius ipse se interfecit. Menicus Iocastes pater se de muro præcipitavit [e] Athenis, propter pestilentiam. Nisus Martis filius, crine fatali amisso, ipse se interfecit. Clymenus Cænei filius rex Arcadiæ ipse se interfecit, quod cum filia concubuerat. Cinyras Paphi filius [f] rex Assyriorum, quod cum Smyrna filia concubuerat. Hercules Jovis filius ipse sese in ignem misit. Adrastus & Hipponous ejus filius ipsi se in ignem jecerunt, ex responso Apollinis. Pyramus in Babylonia ob amorem Thisbes ipse se occidit. Oedipus Laii filius propter Iocastem matrem ipse se occidit, ablatis oculis.

CCXLIII. *Quæ se ipsæ interfecerunt.*

HECUBA Cissei filia, sive Dymantis, uxor Priami, in mare se præcipitavit, unde [a] Cyneum mare est dictum, quoniam in canem fuerat conversa. Ino Cadmi filia in ma-

apud Apul. III. Met. p. 57. ed. Pric. *Meque sponte asciam cruribus meis illidere compellis?*

d *Id est sponsam*] Barth. emendat, *idem sponsam*. Quod probat Schefferus. Mihi ista glossemata videntur. Si retinere vellem, scriberem, *itemque sponsam*. Pro quo tamen politiores maluissent, *eandemque sponsam*. h. e. quæ & sponsa ejus erat. Plinius Lib. v. cap. 29. *Profluente Pactolo, eodemque Chrysorrhoâ.* Vellejus Lib. II. 112. *Patris atque ejusdem avi sui animum alienavit sibi.* Justinus XXVIII. 1. *Amisso marito, eodemque germano*: Et Lib. XXX. 1. *Occisâ Eurydice uxore eademque sorore suâ.* Schol. Juv. Sat. VIII. 212. *Quia & matrem occiderit, & uxorem Octaviam eandemque sororem adoptivam.* Lactant. Lib. I. cap. 22. *Sororem suam Fatuam Faunam eandemque conjugem consecravit.*

e *Athenis*] Scribe *Thebis* cum Micyllo. Nec quicquam ante hæc verba excidit, ut suspicabatur vir clarissimus. Vide cap. 67. Ubi item *sterilitatem frugum & pestilentiam* causam fuisse retulit, propter quam se præcipitaverit Menœceus. Schol. Sophocl. Oedip. Tyrann. vers. 24. Οὐ μόνον ἀφορίαν φησὶν εἶναι, ἀλλὰ τοὺς πεφυκότας καρποὺς διαφθείρεσθαι. Cæterum ex sterilitate cur pestilentia oriatur, non malè explicat Moschopulus ad Hesiod. Ἐργ. α. p. 62. ed. Heins.

f *Rex Assyriorum*] Ita tradit etiam cap. 58. & Apollodorus Lib. III. Cypriorum rex est Ovidio, Clementi Alexandrino, & Pindari Schol. in Pyth. od. II. Vide quæ notavimus ad Anton. Liberal. cap. 34.

Ad CAP. CCXLIII.

a *Cyneum*] Ita reposui pro *Cynæum* ex Gr. Κύνειος. Vid. notas ad cap. III. Etiam paulo ante *Dymantis* scripsi pro *Dimantis* ex Gr. Δύμας. Minus religiosi in istarum vocalium distinctione fuerunt posterioris ætatis scriptores: quam tamen in nominibus propriis minimè putem negligendam.

mare ſe præcipitavit cum [b] Melicerto filio. [c] Anticlia Autolyci filia, mater Ulyſſis, nuncio falſo audito de Ulyſſe, ipſa ſe interfecit. Sthenobœa [d] Iobatis filia, uxor Prœti, propter amorem Bellerophontis. Euadne [e] Philaci filia, propter Capaneum conjugem, qui apud Thebas perierat, in eandem pyram ſe conjecit. Æthra [f] Pitthei filia propter filiorum mortem ipſa ſe interfecit. Deianira Oenei filia propter Herculem, decepta à Neſſo, quod ei tunicam miſerat, in qua conflagravit. Laodamia Acaſti filia propter deſiderium Proteſilai mariti. Hippodamia Oenei filia, uxor Pelopis, quod ejus ſuaſu Chryſippus occiſus eſt. Megæra Autolyci filia propter Hippothoi filii mortem. Alceſtis [g] Pelei filia propter Admetum conjugem [h] vicaria morte obiit. Iliona Priami filia propter caſus parentum ſuorum. Themiſto Hypſei filia impulſu Inus, quod filios ſuos occidit. Erigone [i] Icari filia propter interitum patris ſuſpendio ſe necavit. Phædra Minois filia pro-

b *Melicerto*] Scribe *Melicerta*, vel *Melicerte*. Sunt enim illa Græca in ης primæ ſimplicium primæ vel tertiæ, vel etiam utriuſque inflexionis apud Latinos. Schol. Stat. tamen cum Hygin. ad II. Theb. 383. *Promontorium dicit, de quo ſe Ino cum Melicerto filio præcipitem dedit.*

c *Anticlia*] Pauſaniæ *Anticleam* eſſe notat Schefferus. Atqui hoc idem eſt. Ex Gr. εια, *ea* vel *ia* formant Latini. Servius ad Ecl. VI. 2. THALIA. *Muſa ſcil. & Græcè ait, ut* Θάλεια. *Nam Latinè Thalea dicitur. Sicut Cytheria Cytherea. Sed propter euphoniam contempſit jus regulæ, & in Græcitate permanſit.*

d *Iobatis*] Ad formam tertiæ inflexum eſt, licet apud Græcos ſit primæ ſimplicium. Sic *Thyeſtis* pro *Thyeſtæ* apud Servium ad Ecl. V. 89. & apud noſtrum cap. 244. *Æacidis* pro *Æacidæ* in Catal. Pith. Lib. II. & alia ſexcenta apud alios. Nec malè tamen *Iobati* ſcripſeris. Ἰόβατος enim Pindari Scholiaſtæ eſt Olymp. od. XIII. qui aliis eſt Ἰοβάτης.

e *Philaci*] Cap. 256. eſt *Philacis*. Forte *Iphidis* ſcribendum. Ejus enim eſt filia Apollod. Lib. III. p. 157. Æliano Hiſtor. Animal. Lib. I. cap. 15. Schol. Pindari ad Olymp. od. 6. Hinc *Iphias* Ovid. V. Triſt. el. 14. & Epiſtol. de Ponto. III. I. III. Art. A. verſ. 24. dicta Euadne. Falli enim interpretes exiſtimo, qui utrobique annotant *Iphiæ* eſſe filiam. Prius dicta eſt *Ianira*. Poſtea διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἴων nomen *Euadnes* accepit, ut docet Pindari interpres.

f *Pitthei*] Ita repoſui ex cap. 79. pro *Pithei*. Vide notas ad cap. 84.

g *Pelei*] Scribe *Peliæ*, ut rectè ſcriptum eſt cap. 24. & 57. Conſule Tzetzen Chil. I. 53. Hom. Schol. ad Odyſſ. Λ. 280.

h *Vicariâ morte*] Quintil. Declam. IX. *Una fingitur conjux, quæ jam perituri vitam conjugis vicariâ morte ſuâ redemit.* XVI. *Explebo, ſi videatur, vicariâ pœnâ locum recedentis.* Et paulo ante: *Amicitia plurimorum, unus animus, vicariæ manus, fortior quam matris affectus.* Corruptus locus. Lege, *fortiores*, vel *unius animi*. Quod malim.

i *Icari filia*] *Icarii* emendat Cl. Schefferus. Nihil opus erat. Vide notas ad cap. 130.

propter Hippolytum privignum ſuum ſuſpendio ſe necavit, [k] ob amorem. Phyllis propter Demophoonta Theſei filium ipſa ſe ſuſpendio necavit. Canace Æoli filia, propter amorem Macarei fratris, ipſa ſe interfecit. [l] Byblis Mileti filia propter amorem Cauni fratris ipſa ſe interfecit. Calypſo Atlantis filia propter amorem Ulyſſis ipſa ſe interfecit. Dido Beli filia, propter Æneæ amorem, ſe occidit. Iocaſta Menœci filia propter interitum filiorum & nefas. Antigona Oedipodis filia [m] propter ſepulturam Polynices. Pelopeia Thyeſtis filia, propter ſcelus patris. Thisbe Babylonia propter Pyramum, quod ipſe ſe interfecerat. Semiramis [n] in Babylonia, equo amiſſo, in pyram ſe conjecit.

CCXLIV. *Qui cognatos ſuos occiderunt.*

THESEUS Ægei filius, Pallantem filium [a] Nilei fratris. Amphitryon Electryonem [b] Perſi filium. Meleager Oenei filius avunculos ſuos Plexippum & Agenorem, propter Atalantam Schœnei filiam. Telephus Herculis filius Hippothoum & Nerea aviæ ſuæ filios. Ægiſthus Atreum & Agamemnonem Atrei filios. Oreſtes Ægiſthum Thyeſtis filium. Megapenthes Prœti filius, Perſeum Jovis & Danaes filium propter patris mortem. Abas

k *Ob amorem*] A gloſſâ hæc eſſe cenſet Cl. Schefferus. Quod verum eſſe puto.

l *Byblis*] Confer Parthen. cap. XI. ubi hanc fabulam eleganter narrat. Se ipſa ſuſpendit. Adi Nob. Heinſ. notas ad Ovid. Met. pag. 248. Alii aliter narrant. Vide Anton. Liberal. cap. 30. Ovid. IX. Met. vers. 655. & ſeq.

m *Propter ſepulturam Polynices*] *Polynicis* ſcribendum. Sed falſum hoc, ipſam ſemet interfeciſſe. Vide cap. 72. Sophocles in Antigona, & Apollod. Lib. III. vivam defoſſam tradunt juſſu Creontis. Hæmon ſibi ipſe manus attulit, ut præter alios, & Propertius tradit Lib. II. el. 7.

n *In Babyloniâ*] Illud *in* ſuſpectum Cl. Scheffero. Mihi ſatis ſe probat. Juſtin. X. 5. *In Ilio quoque ad tumulos heroum parentavit.* Julius Obſequens: *Androgynus in Urbino natus.* Noſter cap. 254. *Anchiſes item in Ilio.* & 273. *Fecit in Ilio.*

Ad CAP. CCXLIV.

a *Nilei*] *Nelei* ſcribendum eſt ex Gr. Νηλέως. Vide quæ notavi ad cap. 223. Sed vereor ne majus ulcus heic lateat. Certè Schol. Eurip. ſi audis, ad Hippolyti vers 35. ſcribas oportet *Pandionis filium*, *Ægei fratrem.* Adde notas ad cap. 198. Meminit hujus cædis Pauſanias quoque Lib. I.

b *Perſi*] Scribe *Perſei* cum Micyllo. quod & Cl. Schefferus amplectitur. Dicere tamen poſſis *Perſi* genitivum antiquum eſſe ex *Perſes*, quod idem quod *Perſeus.* Sic pro Ἀχιλλεὺς Æoles dixerunt

bas propter patrem Lynceum [c] Megapenthem occidit, [d] Phegeus Alphei filius, Alphesibœæ filiæ suæ filiam. [e] Amphion Terei filius, avi sui filios. Atreus Pelopis filius, Tantalum & Plisthenem Thyestis filios infantes in epulis Thyesti apposuit. [f] Phillus Herculis filius, Sthenelum Electryonis proavi sui fratrem. [g] Medus Ægei filius, [h] Persen Æetæ fratrem Solis filium. Dædalus Eupalami filius, [i] Perdicem sororis suæ filium, propter artificii invidiam.

CCXLV. *Qui soceros & generos occiderunt.*

IASON Æsonis filius [a] Phlegyonam; Pelops Tantali filius, Oenomaum Martis filium.

Qui generos suos occiderunt.

PHLEGEUS Alphei filius, Alcmæonem Amphiarai filium Amphionem Chloridis fratrem, quæ Nestori nupsit, tradit Pherecydes apud Hom. Schol. ad Odyss. Λ. 280.

runt Ἀχίλλης, unde *Achilles* Latini. Servius ad Æn. VIII. 383. *Omnia quæ in Eus exeunt hodie, apud majores in Es exibant, ut Nereus Neres, Tydeus Tydes.* Περσεὺς tamen est Apollodoro Lib. II. ubi hæc habes, ut & apud Diaconum ad principium Asp. Hesiodi. Sed hoc iis, quæ dixi, nihil obest. Contra *Perseus* dicitur Hecatæ pater à Lycophrone, in quem Isacius: Καὶ τοῦτο ἀδείας ἐστὶ Λυκόφρονος, τὸν Πέρσην Περσέα καλεῖν.

c *Magapentheum*] Scribe *Megapenthem* ex Gr. Μεγαπένθης.

d *Phegeus*] Putavi antehac (quâ in re conspirasse mecum etiam Cl. Schefferum video) *Phlegeus* esse rescribendum ex cap. 245. Nunc nihil muto, & etiam illic pro *Phlegeus* reponendum esse *Phegeus* censeo. Vide Apollod. Lib. III. pag. 168. Lactant. Argum. fab. 10. Lib. IX. Ovid. Met. Quamobrem merito τὸ *Phegeius* pro *Phlegeius* restituit ibi poëtæ Nob. Heinsius. Rem. Amoris vers. 455. *Amphilochi frater ne Phegida semper amaret.*

e *Amphion Terei filius*] Terei filium Amphionem, ut Cl. Schefferus nondum, ita nec ego inveni. *Iasi* rescriberem, nisi longè nimis à vetere scriptura recederet. Certe Iasi fuisse filium Amphionem Chloridis fratrem, quæ Nestori nupsit, tradit Pherecydes apud Hom. Schol. ad Odyss. Λ. 280.

f *Phillus*] Imo *Hyllus*, non *Phillus* fuit Herculis filius. Vid. cap. 162. Vix tamen horum quicquam rectum putat Cl. Schefferus. Causam dubitandi non video. Stemma tale est:

Perseus ——— Danae
Alcæus, Sthenelus, Nestor, Electryon
Amphitryo
Hercules
Hyllus.

Confer Schol. Æschyl. Prometh. vers. 702.

g *Medus*] Habes hæc superius cap. 27. & apud Diodor. Lib. IV. pag. 259.

h *Persen*] *Perseus* dicitur Scholiastæ Apollonii Lib. III. v. 200. Quod ut diversum videri possit, idem tamen est.

i *Perdicem sororis suæ filium*] Nihil heic esse mutandum ostendi ad cap. 39.

Ad CAP. CCXLV.

a *Phlegyonam*] Corruptum hoc; imo & quædam ante hanc vocem excidisse videntur.

Ad

filium. Idem & Eurypylum. Æeta Solis filius Phryxum Athamantis filium.

CCXLVI. *Qui filios suos in epulis consumpserunt.*

TEREUS Martis filius ex [a] Progne Ityn. Thyestes Pelopis ex [b] Aerope Tantalum & Plisthenem. Clymenus Schœnei filius ex Harpalice filia filium suum.

CCXLVII. *Qui à canibus consumpti sunt.*

ACTÆON [a] Aristei filius: [b] Thasius [c] Deloami sacerdotis Apollinis filius: ex eo [d] Delo nullus canis est. Eu-

Ad CAP. CCXLVI.

a *Progne*] Ita scribitur etiam cap. 45. & 255. Scribendum erat *Procne* ex Græco Πρόκνη. Apparet quantopere G & C confundant librarii cum multis ex aliis, tum & hoc vocabulo. In causâ fuit pronuntiatio. Terent. Maurus: *Sic amurca, quæ vetustè sæpe per c scribitur, Esse per g proferenda crediderunt plurimi* &c. Adde notas nostras ad Geneal. & cap. 45.

b *Aerope*] Vide ad cap. 86.

Ad CAP. CCXLVII.

a *Aristei*] *Aristai* scribe ex Gr. Ἀρισταῖος. Notavi jam ad cap. 181.

b *Thasius*] *Thrasius* Ovid. Ib. v. 477. ed. Heinsianæ. Thasus quidam Neptuni est filius apud Eustath. in Dionys. pag. 74.

c *Deloami*] Coaluerunt in unam duæ voces. Scripserim, *Delo Anii sacerdotis filius. Ex eo Delo nullus canis est.* Virg. Æn. III. 80. *Rex Anius, rex idem hominum Phœbique sacerdos.* Ad quem versum Servius: *Anius rex Deli, Apollinis sacerdos.* Etym. auctor in Δρύοπων. Ἀθῆναι Ανίῳ τῷ ἱερεῖ τοῦ Δηλίου Ἀπόλλωνος. Meminit & Tzetzes ejus ad Lycophronem.

d *Delo*] Ἀντὶ τοῦ *in Delo* vel *Deli.* Ita *domo* pro *domi* apud Suet. Cæs. cap. 20. Gloss. Vet. *Domi, domo,* κατ' οἶκον, ἐν οἴκῳ. Apuleius Apol. *Domo adservantur.* Justin. Lib. XX. 3. *Corintho nunciata victoria.* & Lib. XVIII. 4. *Rex Tyro decedit.* Quod frustra in *Tyri* mutatum it Bernecceus. Ampelius cap. 8. *Rhodo signum marmoreum pulcherrimum.* Vet. Inscript. apud Grut. pag. 660. *Edocatus Juliâ Emonâ.* Schol. German. *Sunt earum virginum, quæ Lesbo perierunt.* Flor. IV. 2. *Prima Arimino signa cecinerunt.* Isidor. Orig. XVI. 5. *Corintho primum repertus.* Obsequens cap. 14. *Asylo per ludos Romani trucidati.* *Asculi* corrigit Freinsh. ad Flor. III. 18. Leg. *Asculo.* Hyginus noster cap. 67. *Corintho decedit.* Cap. 249. *Ægypto oppida communire.* Phædrus Lib. I. fab. 18. *Humo jacebat.* Deest in talibus præpositio, quam aliquando addi ostendo ad cap. 143. Virg. Æn. XII. 344. *Nutrierat Lyciâ.* Ad quæ verba Servius: *Lyciâ autem pro in Lyciâ, ut non Libyæ* *. Adde *non ante Tyro.* Tangit locum Lib. IV. 36. *Non Libyæ non ante Tyro.* Ubi Servius: *Aut in Tyro, ac si diceret Tyri, aut certè* Τυρόθεν, *id est, de Tyro; ut, Dardanus Hesperia. Quidam autem Libyæ mariti Libyestero mariti Tyrii exponunt.* Postrema verba corrupta esse quilibet videt. Certum est maritos appellare poëtam, non qui erant, sed qui esse cupiebant. Putabam ergo legendum esse, *Quidam autem Libyæ mariti Libyæ mnesteres, mariti Tyro, mnesteres Tyrii exponunt.* Nunc libenter discedo in sententiam Doctiss. Jacobi Perizonii, qui uni-

Euripides tragœdiarum ſcriptor [e] in templo [f] conſumptus eſt.

CCXLVIII. *Qui ab apro percuſſi interierunt.*

ADONIS Cinyræ filius. Ancæus Lycurgi filius à Calydonio. Idmon Apollinis filius, [a] qui extra metam exierat cum Argonautis apud [b] Lycum regem. [c] Hyon ab apro vel leone, Atlantis & [d] Pleionis filius.

CCXLIX. *Faces ſceleratæ.*

[a] FACEM, quam ſibi viſa eſt parere Hecuba Ciſſei filia, ſive Dymantis. [b] Nauplii, ad ſaxa [c] Capharea, cum naufragium Achivi fecerunt. Helenæ, quam de muris

unica literulâ mutatâ, & diviſis vocibus, ita locum reſtituit, *Quidam autem Libyæ mariti, Libyes, Tyro mariti, Tyrii exponunt.*

e *In templo*] Ante hæc verba poni πτλειαν ςιγμὴν jubet Cl. Schefferus. Cenſet enim deſiderari nomen ejus, qui in templo eſt conſumptus, cum non in templo, ſed à cœnâ rediens Archelai à canibus dilaceratus ſit Euripides. Vide Gell. Lib. xv. 20. Valerium Lib. IX. 12. & Apoſtol. Cent. XVI. 70. qui à Promero ſervo regio canes ei immiſſos memorat. Non ineptè forſan ſuſpiceris quatuor iſta vocabula *in templo conſumtus eſt*, pertinere ad præcedens exemplum, & à librario oſcitante huc translata, ut ſcripſerit Hyginus: *Delo Anii ſacerdotis Apollinis filius in templo conſumtus eſt.*

f *Conſumptus*] H. e. devoratus. Supr. cap. 67. *Cum à Sphinge eſſent conſumpti.* Vet. Interpr. Act. cap. XII. 23. *Conſumptus à vermibus expiravit.*

Ad CAP. CCXLVIII.

a *Extra metam*] Hoc vitioſum ſine dubio. Cap. 14. *Cum ſtramentatum exiſſet.* Cap. 18. *Cum extra venatum exiſſent.* Vide quæ notavi ad locum priorem.

b *Lycum*] Vide loca modo laudata. Male *Lyum* edidit Commelinus.

c *Hyon*] Micyllus *Hyas.* Vide cap. 192.

d *Pleionis*] Margo libri Salmaſiani, *Pleionæ.* Malim *Pleiones* ex Gr. Πληιόνης. Solenne eſt noſtro ι ponere, ubi in Græco eſt η. Notavi ad cap. 31. Idem vitium occurrit Aſtron. II. 21. *Pleionis & Atlantis filias.* Et cap. 24. *Beronicis patrem.* Non vitioſum tamen *Pleionæ* ex *Pleiona.* quo utitur Dictys Lib. I. ut *Heſiona* Lib. IV. & apud Daretem ſcribitur.

Ad CAP. CCXLIX.

a *Facem, quam*] Deleam inciſum poſt τὸ *facem.* Dictum eſt pro, *quam facem viſa eſt parere.* Petronius: *Hunc adoleſcentem quem vides, malo aſtro natus eſt.* Infra cap. 274. *Caper vitem quam præroſerat, abundantius fructum ferre cœpit.* Ad quem locum pluſcula annotavi.

b *Nauplii*] Ante hoc vocabulum quem poſuerant, ſuſtuli aſteriſcum. Non enim, ut recte animadvertit Cl. Schefferus, locus defectus eſt, cum ſubaudiatur *fax* ex capitis lemmate. Vide cap. 116.

c *Capharea*] Ita ſcripſi pro *Capharea.* Propert. III. el. 7. *Saxa triumphales fregere Capharea puppes.*

d *Quæ*

ris ostendit, & Trojam prodidit. Althææ, [d] quæ Meleagrum occidit.

CCL. *Quæ quadrigæ rectores suos* [a] *prodiderunt.*

PHAETONTA Solis filium ex Clymene. Laomedonta Ili filium [c] ex Leucippe. Oenomaum Martis filium ex [d] Asterie, Atlantis filia. [e] Diomedem Atlantis filium, ex eadem. Hippolytum Thesei filium ex Antiope Amazone. Amphiaraum Oiclei filium ex [f] Clytemnestra, Thestii filia. Glaucum Sisyphi filium ludis [g] funebribus Peliæ [h] equæ suæ consumpserunt. [i] Iasonem Jovis filium ex Ele-

d *Quæ Meleagrum*] *Quâ* emendat Cl. Schefferus. Fabulam habes cap. 171.

Ad CAP. CCL.

a *Prodiderunt*] *Perdiderunt* ex indiculo his fabulis præmisso reponit Cl. Schefferus. Sed *prodere* idem fermè interdum est, quod *perdere*. Auson. Ephem. edit. Ald. *Sit satis antiquam serpens quod prodidit Evam.* Et in ludo: *Parcit quisque malis, prodere vult bonos.* Quæ loca an rectè posteriores editores mutaverint, judicent Critici. Ennius apud Festum: *Non in sperando cupidi rem prodere summam.* Servius ad Æn. IV. 431. *Quidam* prodidit *pro* perdidit *accipiunt, ut*, unius ob iram prodimur. Quo accedit, quod *prodere vectorem* equi & aurigæ perquam eleganter dicantur, ut multis declarat Nob. Heinsius ad Fast. Ovid. V. 715. & Gronov. Observ. Lib. III. cap. 20. Seneca Oedipo de equo vers. 143. *Dominumque prono Prodidit armo.* Sed hæc talia apud illos complura invenies.

b *Phaëthonta*] Ita scribere malim quam *Phaëtonta*. Notavi id vitium jam ad cap. 157.

c *Ex Leucippe*] Nescio an hoc sanum sit. *Eurydicen* Laomedontis matrem facit Apollodorus Lib. III. pag. 181.

d *Asterie*] Rectè *Asterope* Cl. Schefferus. Vid. cap. 84.

e *Diomedem Atlantis filium, ex eadem*] Notavit quidem Servius ad Æn. VIII. 130. traditum à quibusdam (Eratosthene certè, Scholiaste Germ. & aliis) Steropes & Atlantis filium fuisse Oenomaum. Sed qui dicant Diomedem ex Atlante & Asterope editum jam diu est, cum frustra quæsivi. Diomedes ille, qui ab equis devoratus est, Martis & Cyrenes filius dicitur Apollodoro Lib. II. pag. 95. & Tzetzæ Chil. I. 36. Albricus cap. 20. *Quo comperto, illuc Hercules accessit, & illum clavâ peremit, ipsum in pastum iisdem equabus suis apposuit.* Equas facit Schol. Aristophan. in Ἐκκλησ. Confer Ælian. Animal. Lib. XV. 25.

f *Clytemnestra*] Cap. 70. & 73. *Hypermnestra* dicitur. Quod rectius est. Pausan. Argol. Ὑπερμνήστρας μνῆμα Ἀμφιαράου μητρός.

g *Funebribus Peliæ*] Ita correxi & distinxi hunc locum ex sententiâ Cl. Schefferi. Accidit enim hoc, cum ludos funebres Peliæ faceret Acastus. Vide Pausan. p. 384. edit. Wechel. & nostrum cap. 273.

h *Equæ suæ consumserunt*] E glossa irrepsisse hæc videntur Cl. Scheffero. Dubito, cum disertim ab equabus suis eum esse absumptum etiam alii scripserint. Vide Palæph. cap. 26. Schol. Euripid. ad Phœniss. 1131. Ποτνιάδας. τὰς τοῦ Γλαύκου φησὶν, αἳ λυσσήσασαι κατέφαγον τὸν δεσπότην Γλαῦκον ἐν Ποτνίαις τῆς Βοιωτίας. Adde nostrum cap. 273. Virg. III. Georg. 367.

i *Iasonem*] *Iasionem* emendat Cl. Schefferus ex Pausaniâ. Atque ita quoque Diodorus Lib. V. pag. 322. noster

Astron.

lectra Atlantis filia. Salmoneus, qui fulmina [k] in quadriga sedens imitabatur, cum quadriga fulmine ictus.

CCLI. *Qui licentia Parcarum ab inferis redierunt.*

CERES Proserpinam filiam suam quærens. Liber pater ad Semelem matrem suam Cadmi filiam descendit. Hercules Jovis filius ad canem Cerberum educendum. Asclepius Apollinis & Coronidis filius. Castor & Pollux Jovis & Ledæ filii alterna morte redeunt. Protesilaus Iphicli filius, propter Laodamiam Acasti filiam. Alcestis [a] Pelei fi-

Astron. II. 4. Homer. Odyss. E. 125. cum Scholiast. suo, ut & Hesiod. in Θεογ. p. 309. Stephanus in Πάρειον. & alii appellant. *Iasius* est Virg. Æn. III. 168. *Iason*, ut heic Hygino, etiam Cononi cap. 21. Quomodo & 3. MSS. exhibent II. Astron. cap. 4. & 22. & Venet. anni 1485. cum Morell. codicibus. Ad eundem modum Atalantæ Arcadicæ pater, qui *Iasius* appellatur ab Hygino cap. 99. & Callim. Hymn. in Dian. vers. 28. Schol. Hom. Iliad. I. 544. *Iasion* est Æliano Var. Histor. Lib. XIII. cap. I. *Iasius* Apollodor. Lib. III. & Schol. Eurip. ad Phœn. vers. 152. *Iason* Apollon. Schol. Lib. I. 769.

k *In quadrigâ*] Ita rescripsi ex editione Schefferi, quæ vestigiis institit edit. Lugd. anni 1608. Micyllus & Commelinus dederant *in quadrigas*. Perperam, me judice. Adhæsit τὸ S ex voce proximè sequenti. Supra cap. 61. *Quadrigam sedens.* Apollodorus Lib. I. Καὶ βύρσας ἐξηρημένας ἐξ ἅρματος μετὰ λεβήτων χαλκῶν σύρειν. Volui antehac rescribere ἐξηρτημένας, hoc est, *de cursu suspensas*. Nunc video ex Palat. codice reponere Fabrum ἐξηρχημένας. quod præfero. Tzetzes eadem de re Chil. VII. 107. Ἐν βύρσαις τε καὶ λύβησι τοῖς δρόμοις τῶν ἁρμάτων Βροντὰς ἀπομιμούμενος Διὶ ἐκεραυνώθη. Interpres, *In pellibus atque Libycis cursibus equorum*. Ridiculè. Repone ex Apollodori Lib. I. λέβησι, hoc est, *lebetibus*. Sed occupasse hoc jam summum virum J. Fr. Gronovium monuit me quidam. Gratias habeo monitori. Peream, si sciverim. Cæterum *in quadrigâ* legebat etiam apud Hyginum Scioppius, cùm in dissertatione de Stylo historico scriberet: *Hujus notæ* (τῶν κατηλικῶν) *vox est* quadriga *pro curru quatuor equis juncto apud plebeium scriptorem Hyginum, qui dicit*, in quadrigâ sedere, *cum Cæsar, Cicero, Livius, & alii* quadrigas *dicant, quatuor equos junctos significantes; & inde* quadrigarum currus *apud eosdem.* Cum Hygino loquitur Fulgent. Mythol. Lib. I. *Huic quoque quadrigam adscribunt.* Et Schol. German. Erichthonio: *Hic primus currus homines junctis equis docuit similes quadrigæ solis facere.* Servium audiamus ad II. Æn. 272. BIGIS. *Secundum artem dixit, quæ exigit, ut quæ de pluribus constant, plurali tantum dicantur, ut*, bigas, quadrigas, mappas. *Sed hæc plerunque confundit auctoritas, ut Horatius*, ne sordida mappa. *Item Statius*, Rorifera gelidum tentaverat aëra biga. Nihil ergo causæ erat, cur *quadriga* barbarum esse pronunciaret Donatus; quanquam ille auctorem habet Varronem IX. L. L. Nec Philargyrius audivit Varronem ad Georg. III. 266. *Cum ad mimicum* (leg. *Isthmicum*) *certamen quadrigam duceret.*

Ad CAP. CCLI.

a *Pelei*] *Peliæ* scribendum, ut jam aliquoties monui. Vide cap. 243. Post hoc exemplum alterum inserit Barthius ex membranis: *Admetus propter Alcestin conjugem, quam Hercules ei restituit; vel Proserpina donavit.*

b *Vir-*

filia, propter Admetum conjugem. Theſeus Ægei filius, propter Pirithoum. Hippolytus Theſei filius, voluntate Dianæ, qui poſtea [b] Virbius eſt appellatus. Orpheus Oeagri filius, propter Eurydicem conjugem ſuam. Adonis Cinyræ & [c] Zmyrnæ filius, voluntate Veneris. Glaucus Minois filius, reſtitutus à Polyido [d] Cœrani filio. [e] Ulyſſes Laertæ filius, propter patrem. Æneas Anchiſæ filius, propter patrem. Mercurius Majæ filius, [f] aſſiduo itinere.

CCLII. [a] *Qui lacte ferino nutriti ſunt.*

TELEPHUS Herculis & Auges filius ab cerva: Ægi-

b *Virbius*] Fabulam habes apud Ovid. Lib. XV. Met. Lactantius: *Quem* (Hippolytum) *Æſculapius Dianæ voluntate, cujus initio comes fuerat, reduxit ad ſuperos. Hinc ab eadem Dianâ evocatus in nemus Aricinum, mortalitatem exuit. A converſo itaque nomine Deus Virbius eſt nominatus.* Schol. Perſ. ad Sat. VI. vers. 56. *Quatuor millibus ab urbe eſt Virbii clivus, qua iter eſt ad Ariciam, & ad nemus Dianæ, ubi Virbius colitur, id eſt Hippolytus, quod bis in vitam prolatus ſit.* Negat hoc Horatius Lib. IV. od. 7. *Infernis neque enim tenebris Diana pudicum Liberat Hippolytum.* Vetus commentator: *Revocare quidem illum potuit, at immortalem facere non potuit: quia licet dicatur Hippolytus revocatus, non potuit tamen à Junone in hac luce teneri.* Quid *Juno* heic agit? Aliter hæc exhibet Badiana editio anni 1519. Caſſiod. de Orthograph. cap. VI. *Alii Virbium Herobium, tanquam ſit* ἥρως ἀναβεβιωκώς, *alii Deum, qui viribus præſit, interpretantur.* De loco Horat. vide Torr.

c *Zmyrnæ*] Cl. Schefferus mallet *Smyrnæ.* Sed tueri ſe exemplis poteſt vulgata lectio. Ζμυρναίων pro Σμυρναίων in nummis quibuſdam viſitur, & *Zmyrnæorum* in Gruteri inſcriptionibus, ut obſervavit Ampliſſ. Spanhemius in de Num. Præſt. p. 75. Capella de litera Z. *Hæc præponitur M. literæ, ut Zmirna.* Confer Alciatum Parergon Lib. V. cap. 14. ubi de literæ Z pronunciatione agit, & Euſtath. ad Hom. Iliad. pag. 164. qui multis oſtendit antiquos Græcos Z in multis vocabulis pro Σ adhibuiſſe. Referenda huc *Lezbia* pro *Lesbia*, & *Zmaragdus* pro *Smaragdus.* quorum exempla ex Vett. Inſcript. profert Pierius Valer. in VII. Æn. p. 137. ed. Steph.

d *Cœrani*] Ita reſcripſi pro *Carani.* Apollodorus Lib. III. Πολύϊδος ὁ Κοιράνου. Palæph. cap. 27. Κατώρυξε τὸν τοῦ Κοιράνου Πολύειδον. Atque ita noſter ipſe habet cap. 128. & 136. Perperam ergo Plutarchus in libello de Flum. p. 74. Εἰς τὴν ὕλην ἔδραμεν συνεπισπωμένη μάντιν τὸν Κυράνου Πολύϊδον. Quod miror non vidiſſe doctiſſimum Mauſſacum.

e *Ulyſſes propter patrem*] Schefferus ſuſpicatur ſcribendum, *propter matrem.* Sane cum matre, non cum patre locutus eſt apud inferos. Vide Odyſſ. Λ. Forte ſcripſit *propter patriam.* Nam deſcendit χηνοσόμυφος περὶ τῆς νόσου, ut loquitur Tzetzes in Lycophr. pag. 112.

f *Aſſiduo itinere*] Hinc queritur apud Lucianum in Deorum Dialogis: *Soli omnium ne noctu quidem quietem agere licet. Sed oportet me etiam tunc defunctorum animas Plutoni adducere, maniumque agere ducem.* Petron. *Mercurius, qui animas ducere & reducere ſolet.* Merito ergo χθόνιος καὶ ψυχοπομπὸς Græcis audit.

Ad CAP. CCLII.

a *Qui lacte ferino*] Notandum heic ſupra modum gaviſam antiquitatem figmentis, ut & ortum miraculoſum fa-

gisthus Thyestis & Pelopiæ filius ab capra. Æolus & [b] Boetus Neptuni & Menalippes filii, à vacca. Hippothous Neptuni & Alopes filius, ab equa. Romulus & Remus Martis & [c] Iliæ filii ab lupa. Antilochus Nestoris filius expositus in Ida monte, ab cane. Harpalice Harpalici regis [d] Amymneorum filia, à vacca & equa. Camilla Metabi regis Volscorum filia, ab equa.

CCLIII. *Quæ contra fas concubuerunt.*

IOCASTE cum Oedipo filio. Pelopea cum Thyeste patre. [a] Harpalice cum Clymeno patre. Hippodamia cum Oenomao patre. Procris cum [b] Erechtheo patre, [c] ex quo natus est Aglaurus. Nyctimene cum [d] Epopeo patre, rege Lesbiorum. [e] Menophrus cum Cyllene filia in Arcadia, & cum Bliade matre sua.

CCLIV. *Quæ*

cerent, & se divinitus enutritos demonstrarent. Confer cum hoc capite, quæ habet Ælianus Histor. Variæ Lib. XII. 42.

b *Boetus*] Lege, *Bæotus*. Vide notas ad cap. 186.

c *Iliæ*] *Silviæ* legit Cl. Schefferus. Ego nihil mutem. Ilia enim Romuli mater & aliis dicitur. Vide Schol. Juv. ad Sat. I. v. 7. Sat. IX. 53. Sat. XI. 106. Hieron. Chron. Euseb. p. 45. Commentator vetus Horatii ad od. II. Lib. I. *Variæ poëtarum de Iliâ opiniones sunt. Ea autem mater Romuli fuit, quem ex Marte suscepit.* Et ad Sat. 2. Lib. I. *Ilia mater fuit Romuli & Remi.* Solin. cap. 2. *Nam, ut affirmat Varro, auctor diligentissimus, Romam condidit Romulus, Marte genitus & Rhea Silvia; vel ut nonnulli, Marte & Ilia.* Tibull. Lib. II. eleg. 5. *Te quoque jam video, Marti placitura sacerdos, Ilia, Vestales deseruisse focos.* Adde Horat. Lib. IV. od. 8. Sidon. carm. 2. Tzetzes in Lycophron. p. 184. ed. Steph. Σιλβίαν, ἢ Ῥέαν Ἴλειαν ἱέρειαν τῆς Θεᾶς Ἑστίας ποιεῖ. Rectius Ἴλιαν scribit Conon cap. 48. Nec aliam, puto, quam matrem Romuli intellexit apud Charisium Lib. I. Ennius: *Ilia dia nepos, quas ærumnas tetulisti.* Augustin. C. D. XVIII. 21. *Numitoris filiam Rheam, quæ etiam Ilia vocabatur, Romuli matrem.* Nota Iliam eum cum Conone facere Numitoris filiam, id quod & Servius facit ad Æn. VI. 777.

d *Amymneorum*] Servius ad Æn. I. 321. *Amymoniorum.* qui & hoc ibidem addit, *Ita nutritum dicunt, ut ipse Camillam à Metabo facit.* Vide supra cap. 193. Ex Serviano commentario ad Æn. XI. 543. tollam in transcursu mendam haud tolerabilem. *Statius Tullianus,* inquit, *de vocabulis rerum libro primo ait dixisse Callimachum apud Camillum appellari Mercurium* &c. Scribe, Tuscos Camillum appellare Mercurium. Sunt ista deprompta ex Macrob. Satur. Lib. III. cap. 8.

Ad CAP. CCLIII.

a *Harpalice*] *Harpalyce* scribendum. Historia est apud Parthenium cap. 46.

b *Erechtheo*] Ita reposui pro *Erichtheo*. Monui jam ad cap. 46.

c *Ex quo natus est Aglaurus*] Pro glossemate hæc habet Cl. Schefferus. Ego ut non pauca alia, ita & hoc inter aliis indicta numerandum censeam. Nam de Procridis cum patre concubitu altum quoque apud alios silentium.

d *Epopeo*] An *Nycteo*? Tollius. Ita sane vult Lactant. Arg. Lib. II. Met. fab. 9.

e *Menophrus*] *Menephron* scribendum ex Ovid. Lib. VII. Met. 387. Monuit id jam Micyllus.

Ad

CCLIV. *Quæ piiſſimæ fuerunt, vel piiſſimi.*

ANTIGONA Oedipi filia Polynicem fratrem ſepulturæ dedit. Electra Agamemnonis filia, in fratrem Oreſtem. Iliona Priami filia, in fratrem Polydorum, & parentes. Pelopea Thyeſtis filia in patrem, ut eum vindicaret. Hypſipyle Thoantis filia patri, cui vitam conceſſit. [a] Chalciope filia patrem non deſeruit, regno amiſſo. Harpalice Harpalici filia, in bello patrem ſervavit, & hoſtem fugavit. Erigone Icari filia, patre amiſſo, ſuſpendio ſe necavit. Agave Cadmi filia, in [b] Illyrica Lycotherſen regem interfecit, & patri ſuo regnum dedit. Xantippe [c] Myconi patri incluſo carcere lacte ſuo alimentum vitæ præſtitit. Tyro Salmonei filia propter patrem filios ſuos necavit. In Sicilia cum Ætna mons primum ardere cœpit, Damon matrem ſuam ex igne rapuit. Item [d] Pythia patrem, Æneas item in Ilio Anchiſem patrem humeris & Aſcanium filium ex incendio eripuit. [e] Cleops & Bitias Cidippæ filii. Cidippe ſacerdos Junonis Argivæ, cum boves in paſtionem miſiſſet, neque ad horam, qua ſacra [f] in monte ad templum Junonis duci & fieri deberent, apparerent, & [g] eſſent mortui: quæ niſi ad horam ſacra facta

Ad CAP. CCLIV.

a *Chalciope*] Ita repoſui pro *Calciope* ex Gr. Χαλκιόπη.

b *Illyricâ*] Scripſerim *Illyrico* vel *Illyriâ* ex cap. 240.

c *Myconi*] *Cimoni* ex Valer. Max. Lib. v. 2. reponit Micyllus. Ego contra Valerium ex Hygino correxerim. Nam Cimon ille Valerianus ex Cimonis Athenienſis exemplo, quod proximè ſequitur, natus videtur.

d *Pythia*] *Pinthias*, vel potius *Phintias*, ut placet Salmaſio ad Solinum, Turnebo Adverſ. xx. 13. Scaligero ad Manil. pag. 171. Sed terminatione *As* nihil opus. Æquè enim rectè qui Φιντίας eſt Græcis, Latinè *Phintia* dicitur, ac *Phintias*, ut *Perdicca*, *Mida*, *Pelia*, & ſimilia. Vide virum ſummum Gron. ad Sen. Med. vers. 101. Cæterum quod Hyginus Damoni & Phintiæ, id Anapo & Amphinomo; quod Mœro & Selinuntio, id Damoni & Phintiæ alii tribuunt, ut præter Micyllum etiam Salmaſius notavit.

e *Cleops & Bitias*] A Cicerone 1. Tuſc. Theon. in Progymn. Herod. Lib. 1. Luciano Charonte, Servio ad Georg. III. 532. & Philargyrio ad ejuſdem Libri v. 530. Triclinio in Trachin. Sophoclis vers. 1. *Cleobis* & *Biton* nominatur.

f *In monte*] In monte ergo erat illud templum: vel legendum *de more*. Bubus enim uſi videntur plerunque, cum ſacrorum cauſa ad templa veherentur. Propert. Lib. iv. el. 1. *Ducebant macræ vilia ſacra boves.*

g *Eſſent mortui*] Peſtilentia ſcilicet, quæ tunc temporis Atticam affligebat.

cta essent, sacerdos interficiebatur. Inter quam trepidationem Cleops & Bitias pro bubus sub jugo se junxerunt, & ad fanum sacra, & matrem Cidippem in plaustro duxerunt: sacrificioque peracto, Cidippe precata est Junonem, si sacra ejus caste coluisset, si filii adversus eam pii fuissent, ut quicquid bonum mortalibus posset contingere, id filiis ejus contingeret. Precatione, peracta, plaustrum & matrem filii domum reduxerunt, & [h] fessi somno acquieverunt. At Cidippe diligenter agnovit nihil esse melius mortalibus, quam mori: & ob hoc obiit voluntaria morte.

CCLV. *Quæ impiæ fuerunt.*

SCYLLA Nisi filia patrem occidit. Ariadne Minois filia fratrem & filios occidit. Progne Pandionis filia filium occidit. Danaides conjuges suos patrueles occiderunt. Lemniades in Lemno insula patres & filios occiderunt. Harpalice Clymeni filia filium, quem ex patris concubitu pepererat, occidit. [a] Tullia Romanorum super paren-

h *Fessi somno acquierunt*] Revera dormierunt, sed non rursus evigilarunt, ut narrat Herodotus; atque ita somno mortem junxerunt. Eleganter Quintilianus declam. 2. *Tanquam per illam quietem transierit in mortem.* Cicero: *Post epulas adolescentes somno se dedisse, & mane esse inventos mortuos.* Palæphatus cap. 51. ubi hanc fabulam exequitur: Ὕπνος ἦν ὁ αὐτὸς, (μυθὸς) ἐκ τῆς βίου πέρασμα γενόμενος. Hyginus ita hæc narrat, quasi ex κοιμήσεως ὕπνου collegisse κοίμησιν θανάτου Cydippen velit. Imago enim mortis somnus, de quo Senec. Hercul. Fur. 1076. *Pavidum leti genus humanum Cogis longam discere noctem.* Mortis speculum vocat Tertull. de Anim. cap. 50. Maximinianus Eleg. 1. *Ipsa etiam cunctis requies gratissima somnus.* Etsi non valde est necesse, non male tamen isto versu scriberes *somni.* Vel *ipse* pro *ipsa.* Curtius Lib. VI. 10. *Unde proditori tam alta quies somni?* B. Joann. cap. XI. 13. Ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει. 1. Reg. 26. Καὶ ἰδοὺ Σαοὺλ καθεύδων ὕπνῳ ἐν λαμπήνῃ. Ὕπνου ἀνάπαυσιν appellat Homeri Schol. ad Iliad. 1. 709. De κοιμήσει mortis Hieron. Lib. 1. Epist. Sel. 7. [*Venerabilis Paula confectus sum dormitione.* & Lib. III. *Dormivit sancta & beata Paula* VI. *Kal. Feb.* Jobi cap. XIV. 12. *Sic homo cum dormierit, non resurget.* Corippus Lib. 1. *Requiescere somno Credere quod possis, non duro funere corpus.* Confer Nepot. Hannib. cap. 13. Drusii Schol. in Jobi cap. III. vers. 3. Eleganter Chrysol. Serm. LIX. *Quoties dormis & vigilas, toties moreris & resurgis.*

Ad CAP. CCLV.

a *Tullia Romanorum*] Sic & cap. 256. *Romanorum Lucretia*, pro *Romana.* Justin. Lib. 11. cap. 2. & 7. *Alexander Lyncestarum*, pro *Lyncestes.* Quod quanquam mutatum eunt homines docti, forte tueri se tamen hoc poterit exemplo, vel certè hellenismo. Herodotus Lib. 1. pag. 27. edit. Bas. Λίχης τῶν ἀγαθοεργῶν καλεομένων Σπαρτιητέων. pro εἷς τῶν &c. *unus Spartiatarum, qui benefici vocantur.* Lactantius fab. XI. Lib. IV. Me-

rentis corpus currum duxit, unde [b] vicus ſceleratus eſt dictus..

CCLVI. *Quæ caſtiſſimæ fuerunt.*

PENELOPE Icarii filia uxor Ulyſſis. Euadne [a] Philacis filia conjunx Capanei. Laodamia Acaſti filia conjunx Proteſilai. Hecuba Ciſſei filia uxor Priami. Theonoe Theſtoris filia uxor Admeti. Romanorum Lucretia Lucretii filia, conjunx Collatini.

CCLVII. *Qui inter ſe amicitia junctiſſimi fuerunt.*

PYLADES Strophii filius cum Oreſte Agamemnonis filio. Pirithous Ixionis filius cum Theſeo Ægei filio. Achilles Pelei filius [a] cum Patroclo Menœtii filio. Diomedes Tydei filius cum Sthenelo Capanei filio. Peleus Æaci filius cum Phœnice Amyntoris filio. Hercules Jovis filius cum Philocteta Pœantis filio. Armodius & Ariſtogiton [b] more fraterno. In Sicilia Dionyſius tyrannus crudeliſſimus cum eſſet, ſuoſque cives cruciatibus interficeret, Mœros tyrannum voluit interficere: quem ſatellites cum deprehendiſſent, armatum ad regem perduxerunt. qui interrogatus, reſpondit ſe regem voluiſſe interficere. quem rex juſſit crucifigi. à quo Mœrus petit [c] tridui commeatum, ut ſororem ſuam nuptui collocaret, & daret tyranno Selinuntium amicum ſuum & ſodalem, qui

Metam. *Salmacis Naiadum.* Et XVI. Lib. XIV. *Pomona Hamadryadum.*

b *Vicus ſceleratus*] Vide Liv. Lib. I. 48. & Freinsh. ad Flor. Lib. I. cap. 12.

Ad CAP. CCLVI.

a *Philacis filius*] Supra cap. 243. eſt *Philaci filia.* Quod eſſet ex Gr. Φύλακος. Sed Phylacum Euadnæ patrem fuiſſe non inveni, qui diceret. Videtur *Iphidis* ſcribendum. Vide notas ad cap. 243.

Ad CAP. CCLVII.

a *Cum Patroclo*] Vide Schol. Hom. ad Iliad. M. vers. I.

b *More fraterno*] Cl. Tollius mallet, *amore fraterno.*

c *Tridui commeatum*] Barthius heic notat: *Commeatus eſt, quod itineri utile eſt & neceſſarium.* Tu audi potius Feſtum in *remeare. Commeatus dari dicitur, id eſt, tempus, quo ire & redire commodè quis poſſit.* Minutius Felix: *Horarum ſaltem permiſſo commeatu.* Inter-

qui ſponderet eum tertio die [d] venturum. cui rex indulſit commeatum ad ſororem collocandam, dicitque rex Selinuntio, [e] ut niſi ad diem Mœrus veniret, eum eandem pœnam paſſurum, [f] & dimitti Mœrum. Qui collocata ſorore cum reverteretur, repente tempeſtate, & pluvia orta, flumen ita increvit, ut nec tranſiri, nec transnatari poſſet. Ad cujus ripam Mœrus conſedit, & flere cœpit, ne amicus pro ſe periret. [g] Phalaris autem Selinuntium crucifigi cum juberet, ideo quod horæ ſex tertii jam diei eſſent, nec veniret Mœrus. cui Selinuntius reſpondit, diem adhuc non præteriiſſe. Cumque jam & horæ novem eſſent, rex jubet duci Selinuntium in crucem. Qui cum duceretur, vix tandem Mœrus, [h] liberato flu-

terpres vetus Hiſtor. Apollon. Tyrii: *Juvenis conturbatus, accepto commeatu, navim conſcendit, tendens in patriam Tyrum.* Commeatum dicit triginta dierum ſpatium, intra quod rediret. Quintil. Declam. XVI. *Ut tam abrupti commeatus diem contra tot incerta promitterem.* Dicitur ita etiam diſceſſus ab officio ad tempus. Plin. Lib. III. ep. 4. *Cum in Thuſcos excurriſſem, accepto, ut præfectus ærarii, commeatu.* Apulei. II. Mileſ. *Militiæ brevem commeatum indulſit.* Confer quæ de hac voce notavit vir ſummus Gronov. ad Sen. III. de irâ cap. 21. Pamelius ad Cyprian. Lib. I. epiſt. 34.

d *Venturum*] Malim, *reventurum.* Gloſſ. Steph. *Revenit*, παλινδρομεῖ. Utitur eo verbo aliquoties Plautus, ut & Solinus cap. 26. Apul. IX. Met. *Reveni Larem meum.* Unde *reventus* pro reditu in Moreto Suevii apud Macrob. Lib. II. cap. 14. Forſit. tamen *venire* pro *redire* uſurpavit ut Lucas Euang. cap. XIX. 13. Πραγματεύσασθε ἕως ἔρχομαι. Imo *venire* pro *redire* etiam Phædrus dixit Lib. IV. cap. 21. *Venire in patriam voluit curſu Pelagio.*

e *Ut niſi*] Præferam *quod niſi.* Sed rectius deleas τὸ *ut.*

f *Et dimitti Mœrum*] Cl. Schefferus emendat, *dimittit.* Quid ſi dicamus pro futuro eſſe poſitum præſens? Cap. 68. *Oppidum ex clade liberari*, pro *liberandum eſſe.* Cap. 98. *Eam Achilli in conjugium dari*, pro *datum iri.* Vide quæ præterea notavi ad cap. 41.

g *Phalaris*] Atqui modo Dionyſium appellaſti. Ergo *Phalaris* poſitus κατ' ἐξοχὴν pro Tyranno, ut apud Petron. *Hannibal* pro capitali hoſte, vel, ut quidam volunt, verſuto & callido. Ambo quidem Siciliæ tyranni fuere, ſed Ὁ Φάλαρις παλαίτερος ἐπὶ τοῦ Πυθαγόρου, ὁ δὲ Διονύσιος Πλάτωνι συνεχρόνει, ut loquitur Tzetzes Chil. XIII. 471. Ita mox rurſus *Phalarim* appellat, qui *Hipparchus* erat, ut notum eſt ex Ælian. Var. Hiſt. Lib. XI. 8. Talia ſunt iſta apud Vellejum Lib. II. 18. *Odio in Romanos Hannibal.* Apud Sueton. Cæſ. I. *Cæſari multos Marios ineſſe.* Apud Juven. Sat. XIV. 4. *Et Catilinam Quocunque in populo videas.* Apud Plautum Pſeudolo: *Ut civitas mihi nomen commutet meque ut prædicet Lenone ex Ballione regem Iaſonem*, hoc eſt, regem ditiſſimum. Pertinet & huc vel in primis illud in verſiculis, qui à Juvenalis Scholiaſte ad Sat. VI. vers. 611. referuntur, *Quo rabidus Phalarim noſtro de rege dediſti.* Lactant. Lib. III. cap. 19. *Si nihil intereſt, utrumne Ariſtides ſit aliquis, an Phalaris? Utrum Cato, an Catilina?* Conf. Voſſ. Orat. IV. pag. 175.

h *Liberato flumine*] H. e. ſuperato. Frontinus Lib. IV. cap. 7. & 38. *Cum à Theſſalis in fugam verſus flumen liberaſſet.* Vide quæ ad eum locum annotavit vir doctiſſimus Samuel Tennulius, & Salmaſ. ad Solin. pag. II.

flumine, conſequitur carnificem, exclamatque [i] à longe: [k] Suſtine carnifex, adſum [l] quem ſpopondit. Quod factum regi nunciatur. Quos rex ad ſe juſſit perduci, rogavitque eos, ut ſe in amicitiam reciperent, vitamque Mœro conceſſit. [m] Armodius & Ariſtogiton, idem in Sicilia [n] eundem Phalarim Armodius cum vellet interficere, ſimulationis cauſa ſcrofam porcellos habentem occidit; & venit ad Ariſtogitonem amicum ſuum enſe ſanguinolento, dicitque ſe matrem interfeciſſe, rogatque eum ut ſe celaret: qui cum ab eo celaretur, rogavit Ariſtogitonem, ut progrederetur, rumoreſque qui eſſent de matre ſibi [o] renuntiaret * nullos eſſe rumores: qui veſpere [p] ita litem contraxerunt, ut alius alio potiora ingererent: nec ideo Ariſtogiton voluit objicere, eum matrem interfeciſſe. Cui Armodius patefecit, ſe ſcrofam porcellos habentem interfeciſſe, & ideo matrem dixiſſe. cui indicat ſe regem vel-

i *A longè*] Ἀπὸ μακρόθεν. B. Marcus cap. XV. 40. ἦσαν δὲ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι. *De longe aſpicientes* Vet. interpres. Et Luc. XVII. 12. *Steterunt à longe.* Auguſtin. Soliloq. cap. 35. *Cujus lumen à longè irradiat.* Et, *A longè te videmus.* Auctor Ovid. Vetulæ, *Ditior à longè.* Chryſol. Sermon. p. 49. *Videns Jeſum à longè cucurrit. De longinquo* diceret Cyprianus; cujus eſt Sermon. V. *Deus approximans, non Deus de longinquo.* Schol. Stat. Lib. II. Theb. 558. *De longe eſſet timor, ne à tergo circumveniretur.* Eſai. X. 3. *In die viſitationis & calamitatis de longe venientis.*

k *Suſtine*] H. e. exſpecta. Interpres vetus Siracidæ cap. VI. 19. *Suſtine bonos fructus illius.* In Græc. eſt ἀνάμενε. Vel *differ.* Apulejus Apolog. *Suſtine pauliſper, quæ ſequuntur.* Senec. Thyeſt. 1046. *Suſtine, infelix manum.* Hippol. 794. *Dum ſpectat celeres ſuſtinuit vias.* Sed prius præferam. *Suſtineo* eſt Græcum ὑπομένω. At id non tantum *tolero*, ſed & *exſpecto* ſignificat. Hinc utroque ſignificatu etiam *ſuſtineo* venit Latinis. Vetus interpres Pſalm. XXIV. *Qui ſuſtinent te, non confundentur.* In Gr. eſt, Οἱ ὑπομένοντές σε. Actor. XX. 5. *Suſtinuerunt nos Troade.* Gr. Cod. Ἔμενον ἡμᾶς. Matth. XXVI. 38. *Suſtinete hic.* In Gr. eſt μείνατε.

l *Quem ſpopondit*] Ita rectè Micyllus & Commelinus ediderunt. Tangit hanc fabulam Manilius Lib. II. *Optavitque reum ſponſor non poſſe reverti, Sponſoremque reus timuit, ne ſolveret ipſum.*

m *Armodius & Ariſtogiton, idem*] Cl. Schefferus legit & diſtinguit. *Item Armodius & Ariſtogiton. In Siciliâ* &c. Subaudire jubet lectorem ex præcedentibus, *amicitiâ conjunctiſſimi fuerunt.* Ego tria iſta vocabula *Armodius & Ariſtogiton* è margine in textu irrepſiſſe cenſeo. Jam enim eorum mentio initio capitis facta eſt. Lego itaque *vitamque Mœro conceſſit. Item in Sicilia* &c. De Armodio & Ariſtogitone videndi Lucianus Paraſ. pag. 374. Tom. II. Plin. Lib. VI. 23. Ælianus loco modo laudato, Apoſtolius Cent. VIII. 71. Pauſan. Atticis, Thucyd. Lib. VI.

n *Eundem Phalarim*] Atqui non idem erat, ſed Hipparchus, ut jam dictum eſt.

o *Renunciaret * nullos eſſe rumores*] Barthius legit, *renunciaret: ait nullos eſſe rumores.*

p *Ita litem contraxerunt*] Cl. Schefferus corrigit, *irâ ita litem contraxerunt.* Non puto eſſe neceſſe.

velle interficere: rogatque eum, ut sibi adjutorio esset. Qui cum ad regem interficiendum venissent, deprehensi sunt à satellitibus armati, & cum perducerentur ad tyrannum, Aristogiton à satellitibus effugit. Armodius autem solus cum perductus esset ad regem, quærerentque ab eo, quis ei fuisset comes, ille ne amicum proderet, linguam dentibus sibi præcidit, eamque regis in faciem inspuit. Nisus cum Euryalo suo, pro quo & mortuus est.

CCLVIII. *Atreus & Thyestes.*

ATREUS & Thyestes germani cum in dissensione sibi nocere non possent, in simulatam gratiam redierunt: qua occasione Thyestes cum fratris uxore concubuit. Atreus vero ei filium [a] epulando apposuit: [b] quæ sol ne pollueretur, aufugit. [c] Sed veritatis hoc est: Atreum apud

Ad CAP. CCLVIII.

a *Epulando*] Melius foret *epulandum*. pro quo cap. 176. dixit *in epulo*. Cap. 206. *in epulis*. Cap. 41. *ad epulandum*. Totum hoc caput pœne iisdem verbis legitur apud Servium ad Æn. I. 572. ut alterum ex altero exscripsisse hanc fabulam palam sit. Atqui ibi *epulandum* habes, non *epulando*. Ut & apud Schol. Horat. ad od. 16. Lib. I. & in Artem Poët. ubi etiam eadem leguntur. Calculum præterea dat & Lactant. in I. Thebaid. Statii.

b *Quæ sol ne pollueretur aufugit*] Servius habet: *Quæ sol ne videndo polluetur, radios ab eâ civitate detorsit*. Distinguo locum ita: *Quæ sol, ne pollueretur, aufugit*. *Aufugere aliquid* satis Latinè dicitur, ut nihil necesse sit confugere ad ellipsin. Cicero II. de Nat. Deor. *Andromeda aufugiens conspectum mœsta parentis*. Propert. Lib. I. el. 9. *Quisquis es, assiduas aufuge blanditias*. Petronius: *Aufugi judicium*. Chrysol. Serm. XXXVII. *Formam propriæ deitatis aufugit*. Ita & ἀποδιδράσκειν τι dicunt Græci. Tzetzes in Hesiod. ἀποδιδράσκουσιν ὡς τὸ ἀτελὲς ἢ ποιμενικὸν φιλαπέχθειον. Et ἀποδρᾶν. Proclus: Τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν ἀποδράντες. Horatianus Scholiastes in hac fabulâ ad od. 16. Lib. I. *Quod scelus & sol fugisse narratur*. Orosius Lib. I. 12. *Quod etiam astra fugisse dicuntur*. Lactantius in Arg. Thyestæ Senecæ: *Super quo scelere sol indignatus à Mycenis aufugit*. Thyestis umbra apud Sen. Agam. vers. 56. *Phœbum moramur: reddo jam mundo diem*. Confer vers. 296. & 908. Solem putabant veteres & rebus hominum honestis exhilarari, & eorundem turpibus nefariisque factis commaculari. Vide differentem hac de re Petrum Victorium Var. Lect. Lib. XXIV. 18. Ita Minervam scribit Homeri Scholiastes ad Iliad. N. vers. 66. imaginis suæ oculos avertisse à nefando Cassandræ raptu. De lunâ Petron. *Et lucem sceleri subduxit*. Ovid. X. Met. 448. *Ad facinus venit illa suum: fugit aurea cœlo Luna* &c. Si quid mutandum putes, lege, *Quo sol ne pollueretur*. Atque ita habet Lactantius.

c *Sed veritatis hoc est*] Pro adjectamento scioli alicujus hæc habet Cl. Schefferus. Sed apud Servium eadem legas, ut & apud veterem commentatorem Horatii in Artem pag. 625. edit. Cruquii; cujus verba adscribam. *Quod ideo fingitur, quia Thyestes fertur reperisse rationem deliquii solis, & quare eclipsis contingat: quo frater comperto, inde recessit.*

Ad

apud Mycenas primum ſolis eclipſim inveniſſe: cui invidens frater, ex urbe diſceſſit.

CCLIX. *Lyncus.*

LYNCUS [a] rex Siciliæ fuit, qui miſſum à Cerere Triptolemum, ut hominibus frumentum monſtraret, ſuſceptum hoſpitio, ut in ſe gloriam tantam [b] migraret, interimere cogitavit. Ob quam rem irata Ceres, eum convertit in lyncem varii coloris, [c] ut ipſe variæ mentis extiterat.

CCLX. *Eryx.*

[a] ERYX Veneris & Butæ filius fuit, qui occiſus ab Hercule eſt, monti ex ſepultura ſua nomen impoſuit, in quo Æneas [b] Veneris templum conſtituit. in hoc autem monte dicitur etiam Anchiſes ſepultus, licet ſecundum Catonem [c] ad Italiam venerit.

CCLXI. *Aga-*

Ad CAP. CCLIX.

a *Rex Siciliæ*] Micyllus: *Scythiæ fortaſſe legendum. Sic enim & Bocatius legit.* Rectè. Vide Servium ad Æn. I. 377. Ubi omnia etiam hujus capitis habes, ut jam obſervavit Cl. Schefferus. Firmari poteſt emendatio illa ex Ovid. v. Met. vers. 649. *Scythicas advertitur oras, Rex ibi Lyncus erat.* Cubat ergo in eodem mendo Lactant. ad IV. Theb. 658. *Ad Lycum Siciliæ regem venit.* Scrib. *Lyncum Scythiæ.*

b *Migraret*] H. e. transferret. Titinnius: *Quot peſtes, ſenia, & jurgia ſemet ædibus emigrarunt.* Haimo in Amos cap. 6. *Secundum hiſtoriæ veritatem de Judæis dicit, qui in captivitatem tranſmigrati ſunt.* Fulg. Lib. III. Myth. 10. *Secretis inferis tranſmigratur.* Sic legas in lemmate canon. Eccleſ. Concil. Chalced. Exigui num. 20. *Quod minime cleros tranſmigrari conveniat.* Pſalm LI. vers. 5. *Emigrabit te tabernaculo tuo.* Tertull. de Cor. Mil. cap. I. *Nec dubito quoſdam ſcripturas emigrare.*

c *Ut ipſe variæ mentis exſtiterat*] Eleganter Lactantius: *In feram ſui nominis converſus morum ſuorum colore diſtinctus eſt.* Confer Argum. Lib. I. fab. 6.

Ad CAP. CCLX.

a *Eryx Veneris*] Et hæc quoque apud Servium ad Æn. I. vers. 574. legas. Alii Erycem Neptuni & Veneris faciunt filium, ut idem Servius cum prædicto loco, tum ad Æn. v. 24. annotat.

b *Veneris templum conſtituit*] An *Veneri?* Servius habet: *In quo matri fecerat templum, quod Æneæ adſcribit Poëta.* Lib. v. puta, vers. 759. Vide notas ad cap. 40.

c *Ad Italiam venerit*] Eadem habes apud Servium, Eutrop. II. *Is mox ad Italiam venit.* Et ſic paſſim ille pro *in Italiam*, ut & Servius. Vide eum ad Georg. III. 152. Æn. I. vers. 5. & VII. 207. &c. Vellej. Lib. II. 120. *Mittitur ad Germaniam.* Vet. Interpres Actor. XX. 2. *Ad Græciam venit.* Sic *à* pro *ex* apud Flor. I. 24. *Allatas à Græciâ leges.* Juſtin. Lib. I. 24. *A Siciliâ exercitum in Italiam trajeciſſe.* XII. 14. *Se quoque à Macedoniâ evocatum arbitrabatur* &c. Vet. interpret. Actor. VI. 9. *Qui erant à Ciliciâ & Aſiâ.* Et *de* apud Phryg. Daretem: *Si Alexander ſibi uxorem de Græciâ adduxiſſet.* Varias variorum ſententias de Anchiſæ morte Var. Lect. XIII. 3. congeſſit Muretus. Sed hoc

CCLXI. *Agamemnon, qui ignarus Dianæ cervam occidit.*

CUM de Græcia ad Aulidem Danai veniſſent, Agamemnon Dianæ cervam occidit ignarus: unde dea irata, flatus ventorum removit. Quare cum nec navigare poſſent, [a] & peſtilentiam ſuſtinerent, conſulta oracula dixerunt, Agamemnonio ſanguine eſſe placandam Dianam. Ergo cum ab Ulyxe, per nuptiarum ſimulationem, adducta Iphigenia in eo eſſet ut immolaretur, numinis miſeratione ſublata eſt, & cerva ſuppoſita, & tranſlata ad Tauricam [b] civitatem, regi Thoanti [c] tradita eſt, ſacerdoſque facta, *[d] ductum ne Dianæ ſecundum conſuetudinem ſtatutam humano ſanguine numen placaret, cognovit fratrem

jam fecerant ante ipſum Schol. Hom. ad Iliad. N. 459. Euſtath. ad Iliad. M. pag. 850. ed. Baſ. Conon. cap. 46. Cæterum in Italiam veniſſe Anchiſen præter Catonem etiam Strabo & Dionyſius tradunt.

Ad CAP. CCLXI.

a *Et peſtilentiam ſuſtinerent*] Servius ad Æn. II. 116. unde hæc omnia deſumpta videntur, habet: *Nec peſtilentiam ſuſtinerent*. Quod præfero. Eſt enim *non ſuſtinere* idem quod *pati non poſſe*. Cap. 104. *Quo ſe Laodamia dolorem non ſuſtinens immiſit*. Horat. Od. 9. Lib. I. *Nec jam ſuſtineant onus*. Apul. Mileſ. VII. *Moram non ſuſtinens*. Ambroſ. Serm. I. *Amaritudinem Judæ minimè ſuſtinentes*. Phædrus III. cap. 9. *Nec gloriantis ſuſtinet fratris jocos*. & II. *Iræ furentis impetum non ſuſtinens*. Juſt. Lib. V. cap. I. *Sive conſcientiam ſive indignitatem rei non ferens*. Et Lib. 38. cap. 9. *Non ferens captivitatem*. Ovid. III. Triſt. el. 3. *Nec cælum patior*. III. Art. A. 583. *Dulcia non ferimus*. Lactant. Argum. Met. Ovid. VII. 26. *Cum ejus abſentiam ferre non poſſet*. Gregor. Dial. pag. 93. *Famis periculum ferre non poterat*. Pro quibus meliores mallent, *ferret* & *ferebat*. Latiniſſimè in mediâ barbarie Iſidor. de vita & morte Sanct. cap. 3. *Non ferens anguſtias*.

b *Civitatem*] *Regionem* habet Servius, quod idem eſt. Civitas enim pro regione nonnunquam ponitur. Vellej. I. 3. *Eam regionem armis occupavit, quæ nunc ab ejus nomine Theſſalia appellatur, ante Myrmidonum civitas appellata*. Juſtin. XXXVIII. cap. 9. *In Hyrcaniam pœnalem ſibi civitatem revertitur*. Et Lib. XLI. cap. 4. *Duarum civitatium imperio præditus*. h. e. Parthorum & Hyrcanorum. Schol. Horat. in Artem cum Servio: *Ara Dianæ fuit apud Scythopolitas in Taurica regione, ubi advenæ immolabantur*.

c *Tradita eſt, ſacerdoſque facta*] Lego & diſtinguo. *tradita eſt. Sacerdoſque facta Dictynnæ Dianæ, cum ſecundum* &c.

d *Dictus Dianæ*] Princeps editio habet *Dictumne*. Unde faciendum eſſe patet *Dictynnæ*. Exercuit hic locus viros doctiſſimos. Communicabo tecum, quæ duo ex illis ſuper eo ad me miſerunt. Alter eorum ita cenſebat: *Cum etiam hæc ex Servio deſcripta eſſe conſtet, ibique legatur* ſacerdoſque facta Ortiæ Dianæ, *nullum mihi eſt dubium, apud utrumque idem nomen eſſe reponendum, quod diverſimodè à librariis eorum fuit corruptum, ſicuti in Triptolemi fabula ex* Celeo *apud Hyginum fecerant* Peleum, *apud Servium* Cephalum. *Prorſus cenſeo legendum utrobique* Tauricæ Dianæ. *Originem erroris deprehendiſſe*

me

trem Oreſtem. qui accepto oraculo, [e] carendi * ſororis cauſa cum amico Pylade Colchos petierat, [f] & cum occiſo Thoante ſimulacrum ſuſtulit, abſconditum faſce ligno-

me reor. Scilicet duæ priores literæ perierunt, quia eadem erant ultimæ præcedentis vocabuli, quo genere mendi nihil eſſe uſitatius omnes norunt, qui Critica ſcripta legere non faſtidiunt. Ita ex reſiduis URICÆ *in Servio facili mutatione natum eſt* ORCIÆ *vel* ORTIÆ, *in Hygino* DICTUS. *Tauricam certè omnes hanc Dianam vocant. Et ſi maximè in Hygino locum haberet* Dictynnæ, *quod tamen non exiſtimo, quid faciemus Servio, in quo etiam veſtigia vulgatæ lectionis illud planè reſpuunt.* At alter *Oriæ Dianæ* Servio reſtituendum putabat. Ut & ipſum audias excerpam ex ejus literis, quæ huc faciunt: *In Servio quæſivit quidam his diebus quid eſſet* Diana Ortia Lib. II. Æn. v. 116. Sacerdos facta Dictynnæ, vel, ut quidam volunt, Orthiæ Dianæ, *ut habet editio Commelini:* Sacerdoſque facta Dictynnæ Dianæ, *ut Servius vetus:* Sacerdoſque facta Ortiæ Dianæ, *ut Servius Danielis. Reſpondi legendum videri,* Sacerdoſque facta Dictynnæ Dianæ vel Oriæ. *Nam verba,* ut quidam dicunt, *procul dubio ſunt à deſcriptore vel emendatore aliquo. Quid autem eſt* Diana Oria? *montana. Hanc meam lectionem probabam loco Euripidis ex principio Iphigeniæ in Tauris, ubi Iphigenia ipſa ita invocat Deam ſuam:* Ὦ παῖ τῆς Λατοῦς Δίκτυνν' Οὐρεία. Quod ad priorem attinet emendationem, convenit illa quidem cum historiâ, ſed non item cum principe editione hujus mythologiæ, quæ diſertim *Dictumne*, ut dixi modo, præfert. Nec τὸ *Orthiæ*, quamvis valde acutè excogitatum ſit illud *Oriæ* à viro doctiſſimo, in Servio mutaverim, cum Ὀρθίαν Dianam in eâ voce agnoſcat Heſychius, Plutarchus in Libell. de Flum. p. 15. Orpheus initio Dianæ, & Pauſanias in Laconicis, immo in Arcadicis hoc amplius non aliam eſſe eam à Tauricâ oſtendat. Quo accedit, quod Ἀρκάδια Λακώνων fuerit, ut ſcribit Tzetzes in Lycophronem pag. 95. ed. Steph. Quod ideo addo, quia *Orthiam* dictam Dianam ἀπὸ τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ χώρας, ait Heſychius. Etiam Ὀρθωσία dicta fuit. Tzetz. in Lycophron. pag. 152. Κυδωνία δὲ Θρᾳσὶν ἐπίθετα Ἀθηνᾶς, ὡς δὲ Ἄρτεμις Δίκτυννα παρὰ Κρησὶν, Οὕτως παρὰ Θρᾳξὶν, Ὀρθωσία παρὰ Ἀρκάσιν ἀπὸ ὄρους Ὀρθωσίου Λακωνικοῦ. Confer Etym. in eadem voce. Τὸ Λακωνικοῦ in Tzetze mutaverim in Ἀρκαδικοῦ. Ita enim cum Heſychius, tum ipſe p. 137. Ὀρθωσία ἡ Ἄρτεμις, ἀπὸ Ὀρθωσίου ὄρους Ἀρκαδικοῦ. Sed Dictynna non dicebatur, quæ erat in Tauris, ſed *Taurica* & Ταυροπόλος. *Dictynnam* & *Britomartin* Cretenſes eam vocabant. Vide præter Tzetz. Pauſan. pag. 141. ed. Wechel. & Heſychium in Βριτόμαρτις. Euripides uſus videri poteſt antonomaſia poëtis familiari, quâ epitheton pro nomine κυρίῳ uſurpant. Scribere ergo debuit Servius, *Tauricæ vel Orthiæ Dianæ.* Nam *Orthia* vel *Orthoſia Diana* eadem quæ *Taurica.* Sextus Philoſ. Lib. III. Pyrrhon. Hypotyp. cap. 24. ex verſione Stephani: *At Lacedæmonii in arâ Orthoſiæ Artemidis flagris acerrimè cæduntur, ut multus in aram Deæ defluat ſanguis.* Etiam *Orſiloche* dicta fuit. Ammian. Lib. II. p. 391. ed. Boxhorn. *Diis hoſtiis litantes humanis, & immolantes advenas Dianæ, quæ apud eos dicitur Orſiloche, cæſorum capita fani parietibus præfigebant.*

e *Carendi ſororis*] Ex Servio optimè reſtituit ſummus Gronovius, *curandi furoris.* id quod & Cl. Schefferus vidit, & Scriverius quoque notaverat in margine libri Goeſiani. Nec mihi non viſum fuit, cum legerem quæ ad illa verba Horatii Lib. I. od. 7. *Patiens Lacedæmon*, ſcripſit vetus commentator. Firmat iſtam emendationem ipſe Hyginus cap. 120. Tzetzes ad Lycophr. p. 200. Ἔχρησεν ὁ θεὸς τῆς μανίας αὐτὸν ἀπαλλαγῆναι.

f *Et cum occiſo*] Lege cum Gronovio & Scheffero, *& cum his, occiſo* &c. Intelligo autem Oreſtem & Pyladem, & refero ad Iphigeniam, tametſi aliud velit vir eximius. Vide cap. 120. Schol. Horatii loco modo adducto.

g *Un-*

gnorum, ([g] unde & faſcelis dicitur, [h] non tantum à face, cum qua pingitur, propter quod & [i] lucifera dicitur) & Ariciam detulit. Sed cum poſtea Romanis ſacrorum crudelitas diſpliceret, quanquam ſervi immolarentur, [k] ad Laconas Diana tranſlata eſt, ubi ſacrificii conſuetudo adoleſcentum verberibus [l] ſervabatur, qui vocabantur Bomonicæ, quia [m] aris ſuperpoſiti contendebant, qui plura poſſet verbera ſuſtinere. Oreſtis vero oſſa de Aricia Romam tranſlata ſunt, & condita ante templum Saturni, quod eſt ante clivum Capitolinum juxta Concordiæ templum.

Hic iterum deſunt octo capita, ut videre eſt in indice.

Jovis & Europæ filius, [n] Cygnus alter Martis filius, quem idem Hercules occidit.

CCLXX. *Qui*

g *Unde & Faſcelis*] Ita habetur & apud Servium ad Æn. II. 116. Sed in Procemio Comment. ad Bucol. *Faſcelitis*. Donato in vita Virgilii eſt *Faſcelina*. Ego omnium optime ſcribi putem *Facelitis* ex Gr. Φακελ@. Vide quæ notavi ad Anton. Liber. cap. 27. Faſciculus autem, quo abſconditum fuit ſimulacrum, viticum fuit, unde & vitice illud apud Lacedæmonios alligabatur, ut obſervavit Pierius Valerianus Hierogl. Lib. XLVIII. p. 347.

h *Non tantum à face*] Micyllus & Commelinus habent, *notandum à face*. Schefferi editio, *non tantum à facie*. Leidenſis, *non tantum à face*. Atque ita Servius exhibet, & rectè quidem.

i *Lucifera*] Vide Nob. Heinſ. notas ad Heroid. p. 183. Scholiaſt. Horat. ad Lib. IV. od. 6. Martial. X. 70.

k *Ad Laconas Diana*] Cl. Schefferus emendat, *ad Laconum Dianam*. Sed vulgatam lectionem defendunt Servius, Commelinus, Micyllus, & alii. Scholiaſtes Horatii: *At poſteaquam videretur Italis numen immite & aſperum, illud orientem verſus miſerunt, atque à Lacedæmoniis ſuſceptum eſt.* Lactant. ad Stat. VIII. Theb. 437. *Cujus cum ſimulacrum in Laconiam delatum fuiſſet.* At culta jam fuit ea diva Laconibus, ut ſequentia teſtantur. Culta quidem illis Diana fuit, ſed non Taurica, nec eo ſacrificii genere. Vult, ni fallor, Hyginus, quod minus fecerint Romani, id olim feciſſe Laconas, ut nempe humano ſanguine eam placare pergerent. Loquitur, ut de re præterita & jam deſitâ. Pauſanias de Orthiâ: *Simulacrum illud eſſe tradunt, quod & Oreſtes olim & Iphigenia ex Tauricâ furtim abſtulerunt.*

l *Servabatur*] In Servio eſt *ſervatur*. Sed perperam, ut liquet ex τοῦ *vocabantur*, quod ſequitur. Fuit ergo hic ſcriptor Tertulliani ætate inferior, cujus verba ſunt Lib. ad Martyr. cap. 4. *Nam quæ hodie apud Lacedæmonas ſolennitas maxima eſt διαμαστίγωσις, id eſt, flagellatio, non latet.*

m *Aris ſuperpoſiti*] Ita repoſui ex Servio & Lactantio aliiſque. Quomodo & legendum eſſe jam pridem Micyllus, Tiliobroga, & Gronovius conjecerant. Vetus Horatii commentator: *Hoc ſtatuerunt, ut juvenis ejus aras aſcenderet, quem alius tam diu loris cæderet, donec ſanguis è viſceribus manaret.* Cic. II. Tuſc. *Spartæ vero pueri ſic verberibus excipiuntur, ut multus è viſceribus ſanguis exeat; nonnunquam etiam, ut, cum ibi eſſem, audiebam, ad necem.* Confer quæ notavit Bernart. ad Stat. Theb. Lib. VIII. 439.

n *Cygnus alter Martis filius*] Duo Cycni fuerunt. Vide Schol. recent. Pind. pag. 112. & 143. edit. Francof. Fuit hic Cygnus Martis & Pelopiæ filius, de quo Apollod. Lib. II. pag. 118. edit. Commel.

CCLXX. *Qui formosissimi fuerunt.*

[a] IASION Ilithii filius, quem Ceres dicitur amasse, quod ipsum historiis creditur. Cinyras Paphi filius rex Assyriorum. Anchises Assaraci filius, quem Venus amavit. Alexander Paris Priami filius & Hecubæ, quem Helena secuta est. Nireus [b] Charopis filius. Cephalus [c] Pandionis filius, quem Aurora amavit. Tithonus [d] Laomedontis filius Auroræ conjunx. Parthenopæus [e] Meleagri & Atalantes filius. Achilles Pelei & Thetidis filius. Patroclus Menœtii filius. Idomeneus qui Helenam amavit. Theseus Ægei & Æthræ filius, quem Ariadne amavit.

CCLXXI. *Qui ephebi formosissimi fuerunt.*

ADONIS Cinyræ & Smyrnæ filius, quem Venus ama-

Ad CAP. CCLXX.

a *Iasion Ilithii*] Cl. Schefferus conjicit *Electræ*. Et sanè matrem ejus Electram fuisse testantur Apollod. Lib. III. Hygin. Astron. II. Schol. Apollon. ad Lib. I. vers. 917. ut & Pausanias & Tzetzes. Sed cum in sequentibus non matrum sed patrum fiat mentio, malim cum Micyllo *Coriti*, vel *Corythi* potius ex Gr. Κόρυθος. Is enim ab Hygino ipso Astron. II. 4. Servio ad Æn. III. 168. & Lactant. Firm. Lib. I. cap. ult. ejus pater fuisse dicitur. Scholiastes Theocriti filium Minois & Phroniæ nymphæ facit. Nonnus Dionys. LVIII. Cereris maritum. Heracl. Alleg. Hom. pag. 78. *Iasion quidam fertur agriculturam excoluisse, & cum fructus ex agris suis abundè reciperet, occasionem fabulæ dedit, ut à Cerere amatus existimaretur.*

b *Charopis*] Merito *Charopi* ex cap. 97. præfert Cl. Schefferus. Χάροπος enim est Homero Catal. vers. 178. quemadmodum jam antehac observavi.

c *Pandionis filius*] *Deionei* vel *Deionis* legendum, ut monuit dudum Nob. Heinsius ad Ovid. Met. p. 187. Atque ita noster ipse habet cap. 198. 241. & 273. Confer quæ notavi ad cap. 189.

d *Laomedontis filius*] Frater Laomedontis est Servio ad Æn. I. 493. Sed ego magis Diodoro credo, qui cum Hygino Laomedontis eum facit filium, ut & Tzetzes in Lycophron. pag. 6. Ὁ Τιθωνὸς, inquit, ἀδελφὸς ἦν Πριάμου ἀμφιμήτριος. Ὁ μὲν γὰρ Πρίαμος ἦν Λευκίππης, ὁ δὲ Τιθωνὸς ἦν Στρυμοῦς ἢ Ῥοιοῦς τοῦ Σκαμάνδρου. Is ipse est, unde proverbium ortum *Tithoni senectus*. Vide Zenob. Cent. VI. 18.

e *Meleagri & Atalantes*] Ita etiam tradidit cap. 99. Vide quæ ibi annotata à nobis sunt. Quos auctores sequutus sit Hyginus nescio. Fortè è furtivo concubitu fuit natus. Nam captam fuisse amore Atalantes Meleagrum satis constat. Consule Ovid. VIII. Met. v. 324. Amplexus Hygini sententiam est Schol. Statii ad I. Theb.

amavit. [a] Endymion [b] Ætoli filius, quem Luna amavit. Ganymedes [c] Erichthonii filius, quem Jovis amavit. Hyacinthus [d] Oebali filius, quem Apollo amavit. Narcissus Cephisi fluminis filius, qui se ipsum amavit. [e] Atlantius Mercurii & Veneris filius, qui hermaphroditus dictus est. Hylas [f] Theodamantis filius, quem Hercules amavit. Chrysippus Pelopis filius, quem [g] Theseus ludis rapuit.

Deest

Ad CAP. CCLXXI.

a *Endymion*] *Endymion* κατ' ἐξοχὴν pro formoso venit Juvenali Sat. x. 318. *Sed tunc Endymion dilectæ fiet adulter.* Schol. *Endymion pastor, quem luna adamavit.* Adde quæ ad Virgil. Georg. III. 391. notarunt Philarg. & Probus. Apulei. I. Met. *Hic est, soror Panthia, carus Endymion.* Fabulam optimè explicat Schol. Apollon. ad Lib. IV. vers. 57.

b *Ætoli*] Scribe *Aëthlii.* Apollod. Lib. I. Καλύκης δὲ καὶ Ἀεθλίου Ἐνδυμίων γίνεται. Idem habet Apollon. Scholiastes, & Etymol. in ἀθλῆσαι. Perperam Ἀέθλιον Conon narrat. 14. *Ætolus* autem Endymionis & Seidis nymphæ filius fuit, ut cum Apollod. & Conon. cap. 14. Eustath. in Dionys. p. 62. ed. Steph. & Homeri Schol. ad Iliad. N. 218. tradunt. Pindari autem interpres ad Olymp. Θ pag. 72. ed. Francof. filium Endymionis etiam *Aethlium* vocat. Ad Olymp. autem γ. pag. 30. cum aliis *Ætolum.* An ergo in priori loco est mendum? dubito. Est enim Aëthlius etiam Tzetz. ad Hes. p. 7. Ἐρατοῦς δὲ καὶ Ἀεθλίου τοῦ Ἐνδυμίωνος, ἢ Φιλάμμωνος Θάμυρις.

c *Erichthonii*] Cap. 224. *Assaraci* facit filium. Alii *Trois*, ut Servius in Æn. I. & V. Nepos ergo Erichthonii non filius esset. Schol. German. Aquario: *Quidam volunt Ganymeden eum Troili & Callirhoes filium.* Lege *Trois.* Lactant. ad Stat. Theb. I. 548. *Ganymedes Trocli regis & Callirhoes.* Lege *Trois.* Isidorus Orig. Lib. XIV. 3. *Tros Trojanorum rex Ganymedis pater.* Hieron. Chron. Euseb. *Ob raptum Ganymedis Trois patris Ganymedis & Tantali bellum exortum est.* Nimirum tres fuerunt Troi filii, Ilus, Assaracus, & Ganymedes. Vide Conon. cap. 12. Quid ergo sibi vult Tzetzes ad Lycophr. pag. 10. Ganymedem Laomedontis faciens fratrem? Atqui Laomedon filius Ili fuit. Mirum in re tam protritâ tantas turbas dare scriptores veteres.

d *Oebali filium*] Apollo apud Lucianum pag. 149. Tom. I. Πένθος Λάκωνα τὸν Οἰβάλου. Oebalides ergo Ovid. X. Met. 196. Ausonio Cupidine crucifixo, aliisque dicitur, non tam à patriâ Oebalia, quam à patre Oebalo. Alii *Amyclæ* faciunt filium, ut Tzetzes Chil. I. II. vel *Amyclæi*, ut Schol. Nicandri pag. 60. Apollodorus variat. Lib. I. Clionis & Pieri. III. autem Amyclæ & Diomedes facit filium.

e *Atlantius*] Nusquam hoc nomen mihi lectum. *Hermaphroditus* est Luciano. Euseb. Præp. Lib. 2. & aliis. Ab Ovid. IV. Met. 168. *Atlantiades* dicitur, sed à proavo Atlante. Lactantius Lib. I. cap. 17. *Hæc ex famoso Martis stupro genuit Harmoniam, ex Mercurio Hermaphroditum, qui est natus Androgynus.*

f *Theodamantis*] Ceycis facit filium Anton. Liberal. cap. 26. Vid. ibi notas nostras.

g *Theseus rapuit*] Cap. 85. à Laio raptum dici notat Cl. Schefferus. Quod addo confirmari ab Æliano ποικ. ἱστ. Lib. XIII. cap. 5. & Animal. Lib. VI. 15. Athenæo Lib. XIII. p. 603. Pisandro, Suidâ, Apollinis oraculo apud Eurip. Scholiast. in Phœnissas, Hieronymo in Chronico. Audi jam doctissim. Jacobum Perizonium: Rectè censet Doctiss. Schefferus corrupta hæc esse: Chrysippum enim non Theseus, sed Laius rapuit. Plutarch. Parall. 33. de Chrysippo: Λάϊος δὲ ὁ Θηβαῖος ἐπιθυμήσας ἥρπασεν αὐτόν. Ipse Hyginus fab. 85. *Laius Labdaci filius Chrysippum*

Deest caput CCLXXII. *De iis qui in Areopago causam dixerunt.*

CCLXXIII. *Qui primi ludos fecerunt, usque ad Æneam quintum decimum.*

* * *

QUINTO loco Argis, quos fecit Danaus Beli filius, filiarum nuptiis, cantu, unde [a] Hymenæus dictus. Sexto autem iterum Argis, quos fecit Lynceus Ægypti filius, Junoni Argivæ, qui appellantur [b] ἀσπισαγῶνες: quibus ludis qui vicit, accipit pro corona clypeum, ideo quod Abas Lyncei & Hypermestræ filius nunciavit, [c] Danaum parentibus perisse: cui Lynceus de templo Junonis Argivæ detraxit [d] clypeum, quod Danaus in juventa gesserat, & Junoni sacraverat, & Abanti filio muneri dedit. In his ludis qui semel vicit, & iterum [e] descendit ad certamen, ut nisi iterum vincat, sæpe descendat. Septimo autem loco Perseus, Jovis & Danaes filius, funebres Poly-

pum Pelopis F. notum propter formæ dignitatem Nemeæ ludis rapuit. Ex quo loco etiam hic mihi legendum videtur: *quem Nemeis Laius rapuit. Laius* obscurius forsitan scriptum, quia *Nemeis* præcedebat, mutatum primo videtur in *Ludis*, dein, quia jam auctor facinoris non comparebat, ex *Nemeis* factum *Theseus*, non magnâ utrinque mutatione.

Ad CAP. CCLXXIII.

a *Hymenæus est dictus*] Confer Servium ad Ecl. VIII. vers. 30. Æn. IV. vers. 99. & 127. Æn. I. vers. 165. Lactant. ad Stat. III. Theb. vers. 283.

b Ασπις εν αργω ες] Dictum de hoc loco ad cap. 170.

c *Danaum parentibus periisse*] Transponenda hæc sunt: *nunciavit parentibus Danaum periisse.* Sed id jam pridem monuit Nob. Heinsius ad Met. V. 164.

d *Clypeum quod*] Micyllus, *Clypeum quem.* Ita quidem locutus est noster in hac fabula cap. 170. Nihil tamen mutem. *Clypeus* enim & *Clypeum* dixere ut *balteus* & *balteum.* Servius ad Æn. III. 286. *Clypeum heic masculino, at neutro alibi*, Clypeum superintonat ingens. Gloss. Cyrilli: Ἀσπὶς τὸ ὅπλον, *Clypeum.* Ἀσπὶς λῃστρικὴ, *citra.* leg. *cetra.* Noster supra cap. 139. *Clypeola ænea.* Pomponius Capellâ: *Clypeum in medio fixum est.* In notis Tyronis pag. 126. *Clypeum, Clypeolum.* Adde Non. cap. de Indiscretis Generibus.

e *Descendit ad certamen*] Cl. Sceffero post hæc verba deesse quædam videntur. Doctiss. Jacobus Perizonius locum hunc ita constituit: *In his ludis qui semel vicit, & iterum descendit ad certamen, is nisi iterum vincat, sæpe descendit.* Ut sensus sit, eum qui semel vicerit, si iterum aleam certaminis subeat, nisi iterum vincat, sæpius in certamen descendere solere ac debere, ne qui semel jam victor fuerit, temere dein pro victo discedat. Ego in curis secundis hunc in modum eum tentaveram. *In his ludis qui semel vicit, iterum descendit ad certamen, & nisi iterum vincat, sæpe descendit.* Ut nem-

lydectæ nutritori ſuo in inſula Seripho, [f] ubi cum luctatur, percuſſit Acriſium avum ſuum, & occidit. Itaque quod ſua voluntate noluit, in [g] Deorum factus eſt numero. Octavo loco fecit Hercules Olympiæ gymnicos, [h] Pelopi Tantali filio, in quibus ipſe [i] contendit * pammachum, quod [k] nos pancratium vocamus, cum Achareo. Nono loco facti ſunt in Nemea Archemoro [l] Lyci & Eurydices filio, quos fecerunt ſeptem duces qui Thebas ibant

nempe nemo juſtus victor cenſeatur, niſi qui duas palmas continuas adeptus fuerit. Nob. Heinſius poſt illa *ad certamen*, interſerebat *lex eſt*.

f [*Ubi cum luctatur*] Ad hunc locum ita commentatus eſt doctiſſ. Perizonius: Falſum hoc. Perſeus Acriſium diſco miſſo interfecit ſupra fab. 63. & apud Pauſan. in Argol. p. mihi 46. Ἀκρίσιος δὲ λανθάνει κατὰ δαίμονα ὑποπεσὼν τοῦ δίσκου τῇ ὁρμῇ. Neque facile exemplum hominis in luctâ occiſi inveniemus. Itaque credo abſorptas hic eſſe literas propter ſimilitudinem præcedentium, & lego, *ubi diſcum jaculatus percuſſit* &c. Ovid. 7. Met. v. 276. *Vel Danaum Phrygios jaculatus puppibus ignes*. Petron. *Urceolum fictilem in Eumolpi caput jaculatus eſt*. Ovid. Ib. v. 587. *Aëra ſi miſſo vacuum jaculabere diſco*. Prop. 3. 14. *Miſſile nunc diſci pondus in orbe rotat*. Ubi videndus Paſſeratius. *Diſco percutere*, ut *ſaxo ſilice* Liv. lib. 1. 24. *fulmine* Plaut. Amph. *Sparo eminus percutere* Nepos Epam. c. 9. Hæc ille; quæ nullus dubito, quin ſe omnibus, qui non fatui ſint ſtomachi, facile probaturi ſint. Sed pro *cum* malim *dum*. De diſco omnia pervulgata ſunt, ejuſque à Mercurial. Artis Gymnaſt. Lib. II. II. variæ nobis repræſentatæ Icones. A σόλῳ eum diſtinguit Hom. Schol. ad Iliad. Ψ. Pro diſco tamen σόλον uſurpari videas ab auctore parvæ Iliados, & forte aliis etiam. Illud vero novum puto & indictum aliis, quod ad od. 8. Lib. I. Horat. vetus commentator tradit: *Diſcus erat rotula quædam lignea apud Romanos inſtar ſcuti magni ponderis, qui dijactabatur in altum, ſeu æqualiter ſuper terram, ut experirentur, quis fortius brachium haberet*.

g *Deorum factus eſt numero*] Scribendum exiſtimo: *Id Deorum factum eſt numine*. Græci κατὰ θεὸν vel κατὰ δαίμονα. Vide not. ad Antonin. Liberal. cap. I. Parthenius cap. 9. κατά τινα δαίμονα. Quod non intellexit interpres. Cap. 63. *Quod ſua voluntate noluit, id Deorum factum eſt*. Cap. 125. *Intellexit, non ſine divinâ voluntate Deorum id eſſe factum*. Maro: *Non hæc ſine numine divûm Eveniunt*. Nepos Timoleonte: *Nihil rerum humanarum ſine Deorum numine agi putabat*.

h *Pelopi Tantali filio*] Vide Clement. Protrept. pag. 21. edit. Morell.

i *Contendit pammachum*] Lego, *contendit pammachio*. Barth. ad Stat. Tom. III. pag. 343. nihil mutat, niſi *pammachum* in *pammachium*. An ergo ἐλλωίζει Hyginus? Schol. Hypoth. Pyth. Pindari, ἀγωνίζεται τὸν πυθικὸν ἀγῶνα. Sed ejus conſtructionis aliam reddere ſolent rationem technographi. Magis huc facit illud Schol. Sophocl. Electr. vers. 687. δόλιχον ἀγωνίζεσθαι. Apulej. de Dogmat. Platon. *Ut Pythia & Iſthmica deluctata certaverit*. De Pammachis vide Fabri Agoniſt. & Ambroſium in Pſ. XXXVI. Pancratiaſtas eſſe pammachos docet Pollux Lib. III. cap. 30. *Pammacharios* vocat interpres vetus Anonym. Periegeſ. à Godofred. ed.

k *Nos pancratium*] Quibuſdam hoc idem eſt, quod πένταθλον, quod complectebatur ἅλμα, δίσκον, ἄκοντα, δρόμον, πάλην, ut ſcribit Sophoclis Scholiaſtes ad Electr. vers. 693. & Pind. ad Iſthm. od. I. Secundum Ariſtot. Rhetor. cap. 5. pancratium conſtabat luctâ & pugillatu.

l *Lyci & Eurydices*] Vide annotata à nobis ad cap. 74.

m Poſt

ibant oppugnatum. in quibus ludis [m] poſtea vicerunt curſu [n] Eunæus & Deiphylus Iaſonis & Hypſipyles filii. His quoque ludis [o] Pythaules, qui Pythia cantaverunt, ſeptem habuit palliatos, qui voce cantaverunt: unde poſtea appellatus eſt [p] Choraules. Decimo [q] Iſthmia Melicertæ Athamantis filio & Inus feciſſe dicitur Eratocles, alii poetæ dicunt Theſeum. Undecimo fecerunt Argonautæ in Propontide Cyzico regi una cum filio, quem Iaſon imprudens noctu in litore occiderat, ſaltu, luctatione, & jaculo. Duodecimo autem [r] Argivis, quos fecit Acaſtus [s] Pelei filius. His ludis vicerunt, Zethus Aquilonis filius [t] dolichodromo, Calais ejuſdem filius diaulo, Caſtor Jovis filius ſtadio, Pollux ejuſdem filius ceſtu, Telamon Æaci filius diſco, Peleus ejuſdem luctatione, Hercules Jovis filius [u] pammacho; Meleager Oenei filius jaculo; Cygnus Martis filius armis occidit Pilum Diodoti filium; Bellerophontes vicit equo. Quadrigis autem vicit Iolaus Iphicli filius Glaucum Siſyphi filium, quem equi [x] mordici diſtraxerunt. Eurytus Mercurii filius ſagitta

m *Poſtea*] Barthius ad Stat. Tom. III. pag. 231. emendat *poſt alios*. Non enim primi, inquit, commiſſi curſores.

n *Eunæus & Deiphilus*] Lege, *Euneus & Deipylus*. Vide notas ad cap. 15. Qui præterea his ludis certaverint, invenies apud Apollod. III. pag. 153.

o *Pythaules*] Turnebus Adverſ. II. 25. ubi hanc vocem explicat, citat *Pythaulæ*. Perperam; ut liquet ex membro ſequenti. Lego: *Pythaules; qui Pythia cantaverat, ſeptem habuit palliatos*. De Pythaule vide Diomed. Lib. III. Brodæum Miſcell. Lib. II. 13. Scalig. ad Catal. p. 118. Salmaſium ad Carinum Vopiſci, & ad Pall. Tertull. p. 470. ubi hunc locum illuſtrat, & etiam adducit *cantaverat*. Atque ita omnino eſt legendum; quanquam ſuſpicor illa, *qui Pythia cantaverat*, à margine in textum irrepſiſſe.

p *Choraules*] Quia Choraules ſine Choro eſſe non poteſt.

q *Iſthmia*] Siſypho auctore inſtituta refert Iſthmia Apollod. Lib. III. pag. 139. Veriſimile eſt illa à Theſeo primitus Neptuno fuiſſe ſacrata, ſed poſtea à Siſypho in Melicertam tranſlata. Conſule Schol. Apollon. ad Lib. III. verſ. 1239.

r *Argivis quos fecit*] Cl. Schefferus inciſum transfert ante τὸ *Argivis*, ut cohæreant, *quos fecit Argivis*. Ego reponerem *Argis*, niſi mavis *in Argivis*. Sed prius præfero.

s *Pelei filius*] Lego *Peliæ*. Πελίας enim eſt Græcis. Vide notas ad cap. 251.

t *Dolichodromo*] Qui & *Dolichus* dictus. Vide Mercur. Gymn. II. 10. Philandrum ad Vitruv. Lib. V. II. Benedict. ad Pind. Pyth. I. Tzetzen Chil. VI. 73. Schol. Sophoclis ad Electr. verſ. 687. Τινὲς Δολιχὸν φασὶν ἀγωνίσασθαι Ὀρέστην (ὅς ἐστιν εἴκοσι στάδια) εἴκοσι ἐτῶν ὄντα.

u *Pammacho*] Lego, *Pammachio*. Παμμάχιον dictum, ut *μονομάχιον* apud Eurip. Schol. ad Phœn. verſ. 1314.

x *Mordici*] H. e. *mordentes fræna, nec audientes regimen*, ait Cl. Scheffe-

X rus,

gitta, Cephalus Deionis filius funda, Olympus Marſyæ diſcipulus tibiis, Orpheus Oeagri filius cithara, Linus Apollinis filius cantu, Eumolpus Neptuni filius ad Olympi tibias voce. Tertiodecimo fecit in Ilio Priamus cenotaphium Paridi, quem natum juſſerat interfici, [y] gymnicos, in quibus [z] certati ſunt curſu, [a] Neſtor Nerei filius, Helenus Priami filius, Deiphobus ejuſdem, Polites ejuſdem, Telephus Herculis filius, [b] Cygnus Neptuni filius, Sarpedon Jovis filius, Paris Alexander paſtor, Priami [c] ignarus filius. vicit autem Paris, & inventus eſt eſſe Priami filius. Quartodecimo Achilles Patroclo funebres, in quibus Aiax vicit lucta, & accepit lebetem au-

rus. Ego putem *mordicus* eſſe legendum, hoc eſt, morſu & dentibus. Schol. Homer. β. 418. Ὀδὰξ τοῖς ὀδοῦσι. Gloſſ. Cyrill. Ὀδὰξ, ἐπίῤῥημα, *mordicus*. Ergo *mordicus* eſt idem, quod dentibus. Petron. Fragm. Trag. *Mordicus tollere*. Titinnius: *Arripuit colubram mordicus*. Noſter Aſtron. II. 23. *Pedem ejus mordicus arripuiſſe dicitur*. Schol. German. eadem fabula: *Morſu deprehendit*. Antiquiores *morſicatim* dixerunt. Barthius ad Statium *mordicibus* conjicit. Quod mihi nimis Plautinum videtur. Ne dicam, *mordicitus* in Plauto malle Scioppium Suſpect. Lect. I. 4. quomodo & heic in margine Hygini ſui adſcripſerat Nob. Heinſius. Apulej. III. Mil. *Mordicitus appetens*. At Lib. XIX. cap. 16. Adverſ. Idem Barthius etiam *mordicus* reſtituit Hygino, ita tamen, ut τὸ *mordici* eo non putet indignum. Diſcerptum fuiſſe à quadrigis ſuis Glaucum Palæphatus cap. 26. tum & Hyginus quoque cap. 250. tradiderunt. Servius in hac narratione ad Georg. III. 267. *Eum morſibus dilaceraverunt*. Philargyrius, *Morſibus laniaſſe dicuntur*. Advertit me protinus, quod hic ibidem dicit, accidiſſe id, *cum Glaucus ad Mimicum certamen quadrigam duceret*. Quod, malum, illud *mimicum certamen* eſt? Pierius Valerianus *inimicum certamen* vocat. Puto ſcripſiſſe *Iſthmicum*. Vide Pauſan. p. 247. ed. Loeſcheri. Nec ſcio an rectè *Potniam* Servius vocet urbem, ſive vicum, ex quo, ut ipſe ait, erat Glaucus, cum Ποτνίας vocent Stephanus & ad Dionyſ. Euſtath. p. 204. Sotio in παραδόξοις. Κρήνη ἐν Ποτνίαις περὶ Θήβας ἐξ ἧς οἱ ἵπποι πίνοντες μαίνονται, ὡς ἱστορεῖ Ἰσίγονος ἐν δευτέρῳ ἀπίστων.

y *Gymnicos*] Leg. *& Gymnicos*.

z *Certati ſunt*] Infra cap. 274. *Gladio belligeratus eſt*. Paſſivam formam habentia ſæpe activè poni multis exemplis probat Lipſius ad Tac. Lib. I. Ann. cap. 5. ut & Salmaſius ad Solinum, Servius ad illa Virgil. Æn. XI. 660. *Pictis bellantur Amazones armis*, & alii alibi, quos recenſere omnes operæ non eſt. Vetus interpres Siracidæ cap. XI. vers. 9. *De eâ re, quæ te non moleſtat, ne certeris*. μὴ ἔριζε Gr. Cod. Et cap. XXXVIII. 29. *In calore fornacis concertatur*. Fruſtra ergo in margine Micyllus, *certarunt*.

a *Neſtor Nerei*] Lege. *Nelei*. Hoc nomen tam obvium quis non miretur toties corruptè legi in ſcripto tam exiguo?

b *Cycnus Neptuni*] Hic eſt ille Κύκνος Τρωϊκὸς aliquoties Euſtathio memoratus, ut ad Palæph. pag. 184. obſervat Tollius.

c *Ignarus filius*] H. e. ignotus. Iſidor. Orig. Lib. X. *Ignarus autem duo ſignificat, vel qui ignorat, vel qui ignoratur*. Contra *ignotus* pro eo, qui ignorat, apud Ciceronem obſervat Morus ad cap. I. Epiſt. Pauli ad Romanos. Adde notata à Cl. Scheffero ad Phædr. Lib. I. cap. 12. & quæ in Antiquario ſuo

aureum munus. deinde Menelaus vicit jaculo, & accepit muneri jaculum aureum. dimisso spectaculo eodem, Phrygas captivos duodecim in rogum Patrocli & equum & canem conjecit. Quintodecimo fecit Æneas Veneris & Anchisæ filius [d] in Sicilia, [e] ad Acestem [f] Crinisi fluminis filium, hospitem. Ibi Æneas patris ornavit exequias, ludicroque certamine honores debitos manibus solvit, in quibus primum navale [g] certamen fuit de * Mnestheo, navis, Pistris, Gyas, [h] navis Chimæræ, Sergestus, navis Centaurus. Vicit autem [i] Cloanthus cum navi Scylla, & accepit præmium talentum argenti, auratam

suo congessit Laurenbergius. Pari modo *nescius* dicitur & qui nescit, & qui nescitur. Arnob. Lib. IV. *Cum esset vobis similiter nescium.*

d *In Siciliâ*] Juxta Drepanum Siciliæ urbem, ubi Anchises sepultus. Vide Savaronem ad Sidon. Lib. II. ep. 2. Virgil. Æn. III. 707.

e *Ad Acestem*] *Acestus* est Festo in *Segesta*, & Servio ad Æn. I. 554.

f *Crinisi fluminis filium*] Virgil. vide Æn. I. 554. & V. vers. 38. & ad eum Servium. Κριμισὸς is fluvius dicitur Tzetzæ in Lycophron. Κριμισὸς Plutarcho & Dionysio Halicarnasseo. Unde intelligis quid sibi velit Servius ad priorem ex locis illis, quos adduxi ex Virgilio: *Hæc ad Siciliam delata à Crimiso fluvio, quem Crinisum Virgilius poëtica licentia vocat, converso in ursum, ut alii, in canem, compressa edidit Egestum.* Adde quæ idem Servius habet ad Æn. V. vers. 30. & Tzetzes ad Lycophron. pag. 83. edit. Steph. ubi fluvium Κρημισσὸν, Acesten Αἰγέσταν vocat. Sed corruptè, ut opinor. Κριμισὸς enim & Αἰγέστης appellantur pag. 154. Adde Heins. ad R. P. Claud. II. vers. 57.

g *Certamen fuit * de Mnestheo*] Legendum forte, & distinguendum *certamen fuit. Decertarunt Cloanthus, navis Scylla, Mnestheus, navis pistris.* vel *pristis* potius, ut est apud Virgil. Æn. V. 116. ἀπὸ τοῦ πρίζειν τὰ κύματα, ut annotat Servius. Nec in antiquis codicibus aliter invenit Pierius Valerianus. Idem Servius ad Æn. III. 427. *Si navem intelligis, hæc pristis, hujus pristis: si de belluâ dicas, hæc pistrix, hujus pistricis.* Legendum esse & scribendum *pristrix* docet Salmasius ad Flor. III. 5. Scaliger autem ad Manil. p. 466. *Sidera ceti. Aliter* pistricem *vocant Cicero & alii.* Pistrix *enim pro* pristis *ut diceretur, usus obtinuit, item* pristis *pro* pristes. *Vera enim scriptura est* πρίστης. *In eodem asterismo Festus Avienus* pistrim *&* pistricem *dixit.* Nonius: *pristis navigii genus, à formâ pristium marinarum, quæ longi corporis sunt, sed angusti.* Non esse fictam corruptam illam pronunciationem à Scaligero docent nos veteres glossæ Steph. *Pistrix*, κῆτος, ἀρτοποιός. Cyrilli: Κῆτις, *pistrix*, *de belluâ*. Senec. Hippol. 1049. *Pistrix citatas sorbet aut reddit rates.* Schol. Horat. in Art. Poët. *Belluam marinam, id est, pistricem.* Adde quæ de his vocibus observavit Junius Advers. Lib. II. cap. 13. Bayfius in de Re Nav. p. 79. Festus in *Balæna.* Ad quem locum a se ipso dissentit Scaliger.

h *Navis Chimæræ*] Cl. Schefferus, *Chimæra.* Et sanè ita exigunt *Pristis* & *Centaurus.*

i *Cloanthus cum navi Scyllâ*] Ita rectè Micyllus, quique eum secuti sunt, ediderunt. Non moror illos veteres, quos habere ait Cl. Schefferus, *vicit autem tum Cloanthus.* Palæphatus Scyllæ fabulam fictam autumat ex veloce triremi, cui id vocabuli fuerit.

tam clamydem [k] ex purpura intextum Ganymeden. Mnestheus loricam adeptus est, Gyas abstulit lebetas, cymbiaque argento cælata, Sergestus captivam cum duobus filiis nomine Pholoen. [l] Secundo deinde certamine cursu Nisus, Euryalus, Diores, [m] Salius, Helimus, Panopes. vicit Euryalus, accepit præmium equum phaleris insignem, secundo Helimus Amazoniam pharetram, tertio Diores galeam Argolicam: Salio exuvias leonis donavit, Niso clypeum opus Didymaonis. Tertio deinde certamen cestibus Dares & Entellus. vicit Entellus, accepit præmium taurum; Dareti galeam & ensem tribuit. Quarto deinde certarunt sagitta Hippocoon, Mnestheus, Acestes, Eurytion, qui accepit muneri galeam, [n] quia judicis propter omen Acestæ honorem cessit Quinto Ascanio puero duce [o] luserunt pueri Trojani.

CCLXXIV. *Quis*

k *Ex purpura*] Cl. Schefferus legit, *& purpurâ.* Vide Virg. Æn. v. 252.

l *Secundo deinde certamine cursu*] Malim, *certamen*, sc. fuit. Sic statim, *Tertio deinde certamen cæstibus.* Ita Perizonius. Quid si legas utrobique *certarunt?* sequitur enim, *quarto deinde certarunt.*

m *Salyus, Helimus*] Intercidit inter hos, omissus à librariis *Patron*, ut patet ex Virgil. v. Æn. vers. 299. Perizonius.

n *Quia judicis propter omen*] Ita reposui ex editione, quam secutus est Cl. Schefferus, & Leidensi. Atque ita scribendum monuerat quoque in Erratis Commelinus. Habet alioquin ejus editio ut & Micylli, *omne*. Cl. Schefferus emendat *judicio*. At doctissimus Perizonius, malim, inquit, *judicii*, ut sensus sit, concessit Acestæ propter omen jaculi honorem judicii de victoria, seu ut victor appellaretur ex sententia judicum. Virgil. Æn. v. 540. *Et primum ante omnes victorem appellat Acesten, Nec bonus Eurytion prælato invidit honori.* Sed quid, si legas *Auspicii propter omen* h. e. prodigii? Petron. *Venturaque damna Auspiciis patuere Deûm.* Seneca Troad. v. 609. *Auspicium noctis* pro omine. Certè Virgil. v. Æn. vers. 533. *auspicium* vocat hanc ipsam rem. *Omen auspicii* prorsus ut Plaut. Asin. II. I. 15. *Augurium auspicii.* Ita ille. Ego putem vulgatum non ineptam habere sententiam, si dixeris *omen judicis* esse omen Æneæ, qui erat ἀγωνοθέτης, judex certaminis, & ex illo jaculi incendio omen cepit futurorum. Ἀγωνοθέτης rectè *judex* dicitur. Cyprian. Lib. IV. ep. 21. *Quanta est ista gloriæ dignitas, quanta felicitas præside Deo congredi, & Christo judice coronari.* Virgil. Æn. v. 530. *Nec maximus omen abnuit Æneas.* Servius: *Amplexus est & probavit, nam secundum augurum disciplinam dixit ad se non pertinere.* Lego, *hoc pertinere.* Liv. Lib. I. cap. 7. *Accipere se omen impleturumque fata.* Flor. IV. 12. *Accepit omen.* Curt. Lib. V. cap. 2. *Accipe quoque omen.*

o *Lusere Trojani*] Salmas. in margine adscripserat, *Trojam.* Videtur respexisse quæ apud Servium leguntur ad Æn. v. vers. 556. *Bebius tamen Macer dicit à Cæsare Augusto pueris, qui luserunt Trojam, donatas esse galeas & bina hastilia; ad quod constat Virgilium alludere.* Suetonius apud eundem ad ejusdem libri vers. 602. *Lusus ipse, quam vulgo Pyrrhicam vocant, Troja vocatur.* leg. *Pyrricham.* Πυῤῥίχη est Græcis. Festus: *Troja & regio Priami & lusus puerorum equestris dicitur. Ludi Troici* dicuntur à Varrone apud Non. in *Nænia.*

CCLXXIV. *Quis quid invenerit.*

NOMINE [a] Cerassus vinum [b] cum Acheloo flumine in Ætolia miscuit, [c] unde miscere κεράσαι est dictum. Antiqui autem nostri in lectis triclinaribus in [d] fulcris capita

Ad CAP. CCLXXIV.

a *Cerassus*] Schefferus, *Cerasus*. Sed Plinius Lib. VII. 56. Staphylo; apud Athenæum autem Lib, 11. Melampodi quidam id inventum adscribit. Lactantius ad Stat. IV. Theb. 742. Thracio Lycurgi filio.

b *Cum Acheloo flumine*] Schol. Stat. ad I. Theb. 457. *Achelous amnis in Thessaliâ oriens Ætoliam præterfluens, Thetidis filius, qui primum vinum poculis miscuit. Ut Virgil.* Poculaque inventis &c. Veteres Gloss. in I. Georg. Virgil. *Non quod Achelous solus vino sit mistus, sed ipsum pro qualibet aqua posuit, sive quoniam ex Oceano & Thetide multis genitis fluviis, hic primus natus est, in honore ejus amnis omnis Acheloia dicta est aqua.* Confer ad eundem locum Servium, qui terræ filium dicit Acheloum. Cæterum ex *Tethy* pessimè isti Scholiastæ *Thetin* faciunt. *Thetis* Pelei uxor, *Tethys* Oceani. Etiam apud Hyginum nostrum hactenus excusum fuit cap. 177. *Thetis enim Oceani uxor.* Et, *Oceano prohibet semper se tingere Thetis.* Perperam omnino. Emendavimus nos *Tethys*. Audiamus Schol. Hom. ad Iliad. φ. 194. Δοκεῖ δὲ τῷ (leg. τῶν) ἐν τῇ Ἑλλάδι ποταμῶν μέγιστος εἶναι ὁ Ἀχελῷος, διὸ καὶ πᾶν ὕδωρ τῇ τούτου προσηγορίᾳ καλεῖται. ἱστορεῖ Πίνδαρος. Non dissimilia hisce sunt, quæ Schol. ad Æschyl. Pers. vers. 267. Eustath. ad Iliad. Hom. pag. 267. Macrob. V. Sat. cap. 18. prodidere.

c *Unde miscere κεράσαι dictum*] Veriorem etymologiam nos docet Hom. Scholiastes ad Iliad. Θ. 189. Ἐγκεράσασα εἰς κέρας. πρὸ γὰρ τοῦ εὑρεθῆναι τὴν τῶν ποτηρίων χρῆσιν εἰς κέρας ἔπινον. Puto heic aliquid deesse, quod ita debeat suppleri: ἐγκεράσασα, ἐγχέασα εἰς κέρας. Porro pro εἰς κέρας ἔπινον vir illustr. in de Num. præst. p. 358. restituit, κέρασιν ἔπινον. Non existimem necesse. Ἐις κέρας idem est, quod ἐν κέρατι. Sic apud eundem ad Iliad. Λ. 147. ὅλμος δέ ἐστι κοῖλος λίθος, εἰς ὃν κόπτεται ὀσπρία. pro ἐν ᾧ. Et apud Eurip. interpret. in Phœniss. vers. 1116. Ὤικησεν ὁ Περίτος εἰς τὰς Θήβας. Diacon. ad Hesiod. Asp. pag. 214. edit. Heins. Ἐις αὐτὸν δὲ ὠκεανὸν κύκνοι μεγάλως ἐφόνευν. Lucas Act. Apost. XXI. 13. Ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἑτοίμως ἔχω. Loquuntur ita interdum & politissimi scriptores. Vide not. Stolb. ad Sophocl. Ajac. Flagellif. p. 122. Ἐν κέρατι πίνειν non deterius putem dici, quam Latine *in cornu bibere*. Senec. Thyest. 453. *Venenum in auro bibitur.* Flor. III. 4. *Bibere in ossibus capitum.* Ad quæ verba consule Freinsh. Si quicquam tamen mutare velis, scribe cum auctore Etymol. qui hunc, quo de agimus, locum ex Scholiaste descripsit, ἐν τοῖς κέρασι. Verba ejus adducam, quæ leguntur p. 502. Κεράσαι δέ ἐστι τὸ ἐπιχεῖν οἶνον, ἀπὸ παλαιοῦ ἔθους. πάλαι γὰρ ἐχρῶντο κέρατι ἀντὶ προχόου. Οὕτω Πείσανδρος. καὶ Ὅμηρος Ἰλ. Θ. Οἶνόν τ᾽ ἐγκεράσασα πιεῖν. ἀντὶ τοῦ ἐγχέασα εἰς κέρας. πρὸ γὰρ εὑρεθῆναι τὴν τῶν ποτηρίων χρῆσιν ἐν τοῖς κέρασιν ἔπινον. Possis etiam dicere excidisse vocem ἐγχέοντες. Schol. idem ad Odyss. E. 93. Κέρασσε δὲ νέκταρ) ἀπὸ τῆς ἀρχαίας συνηθείας. Ἐις κέρας γὰρ ἐγχέοντες ἔπινον. Plura de more hoc antiquo suppeditabunt Nonnus Dionys. p. 226. & Schol. Nicandri p. 66. edit. Soteris.

d *Fulcris*] Ita rescripsi pro *pulchris*, quod vitiosè Micylli & Comel. editiones præferunt. Monuerat tamen in margine Micyllus, & Marcilius apud Tiliobrogam in Stat. Comment. p. 505. Gloss. Isidori: *Fulcralia, lecti ornamenta, quæ & reclinatoria dicuntur.* Capella: *Tardabo Fulcra lecti.* Gloss. Philox. *Fulctrum*, ἀνάκλιτον. leg. *Fulcrum.*

ta asellorum vite alligata habuerunt, [e] significantes * [f] suavitatem invenisse. Caper autem [g] vitem quam præroserat plenius fructum protulit, unde etiam [h] putationem invenerunt. [i] Pelethronius frenos & [k] stratum equis primus in-

e *Significantes suavitatem invenisse*] Vexatissimus hic locus. Pausan. Corinthiacis: *Hoc loco, quod à Naupliæ incolis de asino dicitur, abroso palmite vitem multo feraciorem redditam, & asellum, quod sarmentorum putationem monstravit, propterea in saxo effictum, tanquam minime, quod memoriæ prodatur, dignum, prætermitto.* Hinc locum Hygini ita restituendum censet Cl. Schefferus. *Capita asellorum vite alligata habuerunt, significantes satietatem vini invenisse caput. Nam vitem quam præroserat plenius fructum protulit. Unde etiam putationem invenerunt.* Barthius conjectat, *suavitatem nocuisse*, vel *Alibidam invenisse.* Reinesius Var. Lib. III. 8. *Asinum vitem invenisse.* Ego ἐπέχω. Nisi ab illis verbis *caper autem* &c. contra quam vir clarissimus volebat, novam existimo periodum inchoandam. Videtur enim illa opinio de capro vitem rodente apud plerosque invaluisse. Vide nostrum Lib. II. Astron, cap. 4. Martial. III. 24. Ovid. XV. Met. fab. 2. Schol. Stat. ad Theb. Lib. V. vers. 159. Si nihil ante verba illa, *caper autem* &c. intercidit, pedibus eo in sententiam Tiliobrogæ, qui emendat & supplet Hyginum hunc in modum: *Capita capellarum vite alligata habuerunt, significantes capram vini suavitatem invenisse.*

f *Suavitatem*] Putat τὸ *vini* hinc excidisse Tiliobroga. haud scio quam rectè. Supra cap. 130. de Icario: *Ad pastores devenit, & genus suavitatis ostendit.* h. e. suavem vini potum. quanquam ibi *genus suave vitis* mallet Nob. Heinsius. Forsan ergo & heic scribendum, *suavem vitem.*

g *Vitem quam præroserat*] Ποιητικώτερον hoc. Virg. Æn. I. 577. *Urbem quam statuo vestra est.* Terentius: *Eunuchum quem dedisti nobis, quas turbas dedit!* Vetus versio B. Marci cap. XII. 10. *Lapidem quem reprobarunt ædificantes, hic factus est in caput anguli.* Esdr. cap. 4. 18. *Accusationem quam misisti ad nos, manifestè lecta est coram me.* Petron. *Hunc adolescentem quem vides, malo astro natus est.* Sic οἱ ό Num. XXXII. 4. Τὴν γῆν ἣν παρέδωκε κύριος ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, γῆ κτηνοφόρος ἐστί. Adde Genes. XXXI. 16. Noster supra cap. 249. *Facem quam visa est parere Hecuba.* Ad quem locum plura notavi. Schema hoc de antiquioribus sumtum esse notat Servius, & eo Catonem quoque usum in legem Voconiam: *Agrum quem vir habet, tollitur.* Audiamus Diomedem Lib. II. *Atthis, inquit, quæ brevitati studet, admittit solœcismos, quos cum docti fecerint, non solœcismi, sed σχήματα λόγου appellantur, ut est nuda genu: &, urbem quam statuo, vestra est.*

h *Putationem*] Ita reposui pro *potationem*, quod omnes, quas vidi, occupavit editiones. Monitum tamen jam fuit à Tiliobroga. Virgil. Ecl. II. *Semiputata tibi frondosa vitis in ulmo est.* Justin. XLIII. 4. *Putare vitem & serere oleam consueverunt.* Gloss. Steph. *Putator*, κλαδευτής. Adde Paul. recept. Sent. Lib. V. Tit. 23. Donatus in Ter. Heaut. *Putare propriè purgare est, & arbores & vites dicimur putare.* Arnob. IV. *Putationibus arborum, inquitis, puta præsto est.* Gloss. Isidor. *Falcitat, putat, secat.* Festus: *Imputatum, nondum purgatum. Putum enim est purum. Unde putare vites dicimus, hoc est, detrahere quæ impedimento sunt ad fructum.* Adde quæ Servius scripsit ad Æn. VIII. 522. Isidor. Orig. Lib. XVII. cap. 5.

i *Pelethronius*] Vide Virgil. III. Georg. 113. & ibi Philargyrium, Pliniumque Lib. VII. cap. 56. Pindari Scholiastes in Pyth. Od. E. Κάλυ̃λα ἐ χαλινὸν πρῶτος Βελλεροφόντης κατέζευξε.

k *Stratum*] Ephippium. Ovid. VII. Met. vers. 33. *Purpureusque albi stratis insignia pictis Terga premebat equi.* Gloss. Steph. *Stratra*, ἐπίπατον. Lege, *strata*, ἐφίππιον.

l *Bel-*

invenit. [l]Bellone prima acum reperit, quæ Græcè belone appellatur. Cadmus Agenoris filius [m]æs Thebis primus inventum condidit. [n]Sacus Jovis filius in Panchaia in monte Taſo aurum primus invenit. [o]Indus rex in Scythia argentum primus invenit, [p]quod Erichthonius Athenas primum attulit. [q]Elide, quæ urbs eſt in Peloponneſo, certamina quadrigarum primum inſtituta ſunt. [r]Midas rex, Cybeles filius Phryx, plumbum album & nigrum primus invenit. Arcades res divinas primi diis fecerunt. Phoroneus Inachi filius [s]arma Junoni primus fecit,

l *Bellone*] Scribe *Belone*. Βελόνη enim *acus*, ῥαφίς.

m *Æs condidit*] Quomodo? Conflare forte & expolire docuit. Nam & eam ſignificationem admittit τὸ *condere*. Ita Joſephus apud Juſtin. Lib. XXXVI. 2. *Somniorum intelligentiam condidiſſe* dicitur, quod eam auxerit & expoliverit. Adde quæ notavit Freinsh. ad Flor. Lib. I. cap. 3. Sed rectius forte Cl. Schefferus: *Condidiſſe*, inquit, *intelligi poteſt admixtione terræ Cadmiæ ab eo ita dictæ*. Interpres tamen vetus Horatii à Siſypho primitus temperaturam æris repertam tradit. Cæterum, quod primus æris conflandi artificium apud Thebas invenerit Cadmus, factum inde exiſtimat Cl. Tanaq. Faber ad Anacr. p. 114. ut apud Heſychium Κάδμος pro clypeo, haſtâ & galea ſumatur. Schol. Hom. ad Iliad. Υ. vers. 18. æs à nonnullis primum omnium inventum dici obſervat, & inde pro σιδήρῳ χαλκὸν uſurpaſſe Homerum. Quod de Homero dicit veriſſimum eſt. Licet idem animadvertere ex quodam Heſychii loco, ſed corrupto. Ταναντεῖ, inquit, χαλκῷ, τῷ ἐντεταμένῳ σιδήρῳ. Lege, Ταναηκεῖ. Eſt locus Hom. Iliad. H. 77. Confer Etym. in χαλκός. Hæc hactenus. Sed ex libro Heinſiano video virum illum correxiſſe *cudit*.

n *Sacus*] Turnebus Adverſ. Lib. XXI. cap. 9. ex Plinio reſcribit *Eaclis*. Plinii verba hæc ſunt Lib. VII. cap. 56. *Argentum invenit Erichthonius Athenienſis, ut alii, Æacus. Auri metalla & conflaturam Cadmus Phœnix ad Pangæum montem: ut alii, Thoas & Eaclis in Panchaiâ*. Sed *Æacus* non *Eaclis* in Hygino eſſe reponendum docuit me Caſſiodorus Var. IV. 34. *Primi dicuntur aurum Æacus, argentum Indus rex Scythiæ reperiſſe*.

o *Indus rex*] Cl. Schefferus mallet *Lydus*, quod Plinius ſcribat, *Æs conflare & temperare Ariſtoteles Lydum Scythen monſtraſſe putat*. Apud noſtrum cap. 259. rex quidam eſt Scythiæ *Lyncus*. Nihil eſſe tamen mutandum liquet ex illis, quæ è Caſſiodoro adduxi. Confer Clement. I. Strom. p. 307. ed. Morell.

p *Quod Erichthonio*] Ea, opinor, cauſa eſt, cur inveniſſe dicatur apud Plinium.

q *Elide*] Vide Caſſiod. Var. III. 51. Sidon. Carm. IX. vers. 98.

r *Midas*] Clar. Schefferus ex Plinio *Midacritus* ſuſpicatur ſcribendum. Valde dubito. Midas enim, non Midacritus, Cybeles filius eſt ſupr. cap. 191. Sed & heic mutare quicquam nos vetat Caſſiodorus Lib. III. 31. *Æs Ionos, Theſſaliæ rex, plumbum Midas regnator Phrygius repererunt*.

s *Arma Junoni*] Cogitavi aliquando *ſacra*. Cap. 143. *Exordium regnandi tradidit Phoroneo, ob id beneficium, quod Junonis ſacra primus fecit*. Propius ad veterem ſcripturam accedit, quod divinabat Schefferus, *aram*. Cap. 225. *Phoroneus Inachi filius templum Argis Junoni primus fecit*. Barthius Comm. Stat. Tom. III. p. 1502. ad hunc locum ita commentatur. Ἅρμα *ſeu currum Junonis intelligi poſſe alibi oſtendimus. Virgil. tamen intercedit Æneidos ipſo initio, arma & currum Junonis ſimul celebrans*. Sed ceſſo dicere, quod ve-

cit, qui ob eam caussam primus regnandi potestatem habuit. Chiron Centaurus Saturni filius [t] artem medicinam chirurgicam [u] ex herbis primus instituit. Apollo artem ocularium medicinam primus fecit. Tertio autem loco Asclepius Apollinis filius [x] clinicen reperit. Antiqui obstetrices non habuerunt, unde mulieres verecundia ductæ interierant. Nam Athenienses caverant, ne quis servus aut fœmina artem medicinam disceret. Agnodice quædam puella virgo concupivit medicinam discere, quæ cum concupisset, demptis capillis, habitu virili, se Hierophilo cuidam tradidit in disciplinam. quæ cum artem didicisset, & fœminam [y] laborantem audisset, ab inferiore parte

te

verum est, locum, inquam, nullâ prorsus indigere correctione. Cassiodorus disertim Var. VII. 18. *Hoc* (opus armorum) *primum Phoroneus Junoni dicitur obtulisse, ut inventum suum numinis, ut putabant, auspicio consecrarent.* Præter Maronem & Cassiodorum vulgatam lectionem asserere etiam nummos veteres apud Ursinum in familiis Romanis, qui Junonem exhibent armis tectam clypeumque manu tenentem, docuit me Nob. Heinsius.

t *Artem medicinam chirurgicam*] Vide Isidor. Orig. III. 9. Nostrum supra cap. 138. Alii dicerent, *medicinam chirurgicam.* omisso τοῦ *artem.* Sed alterum defendit Sanct. Minervæ Lib. IV. Augustin. Confess. Lib. IV. 3. *Vir sagax medicina artis peritissimus.* Schol. German. Centauro: *Saturnus cum Jovem filium in Thraciâ quæreret cum Philyrâ Oceani filiâ in equum versus dicitur concubuisse, & ea Centaurum natum artis medicinæ inventorem.* Nisi putas dixisse *ars medicina* in recto casu, ut in Ophiucho, *Qui medicinæ arte uteretur.* Vibius Sequester: *Virbius Laconices, ubi Hippolytum Æsculapius arte medicinæ reddidit vitæ.* Firmicus F. P. R. *Textrinæ artis magistra.* Solin. cap. XI. *Dædalus fabræ artis magister.* Malim legere, *fabricæ artis*, ut vetus codex habuit, cujus excerpta penes me sunt. Non ignoro tamen satis rectè dici *fabra ars.* Ovid. VIII. Met. 159. *Dædalus ingenio fabræ celeberrimus artis.* *Fabrum* dixisse veteres quod esset perfectum, notavit Festus. Corrige ergo Glossas Isidori: *Flabrum, perfectum.* lege, *fabrum.* Herbariæ medicinæ inventionem ei adsignat Galenus. Rectè ergo *ex herbis* addit Hyginus.

u *Ex herbis*] Hæc enim erat antiqua medicina. Vid. Plin. Lib. XXV. 2. Schol. Hom. Iliad. Λ. 845. Ἡ γὰρ ἀρχαία ἰατρικὴ ἐν βοτάναις ἦν. De Chirurgica Servius Æn. XII. 396. *Apud veteres medicina manibus magis tractata est, unde & chirurgia dicta.* Quibus herbis medicinam instituerit Chiron, docebit te Apulej. cap. 12.

x *Clinicen reperit*] Τελείαν ἰατρικὴν καὶ τοῖς ἑαυτῆς μέρεσιν συμπεπληρωμένην, ut loquitur Galenus. Hinc *clinicus* medicus apud Martial. I. 31. IX. 97. Sed ecclesiastici scriptores, ut Hieron. epitaph. Fabiolæ, & Cyprianus Lib. IV. ep. 7. aliique, etiam ægros lecto affixos dixere clinicos. Festivè Æsculapium hunc *Deum clinicum* appellat in Apotheosi Prudentius pag. 220. edit. Gisel. quem vide in Comment. Cæterum clinicen Hippocrati tribuit Plin. Lib. XXIX. 1. Confer Celsum præf. Lib. 1.

y *Laborantem audisset, ab inferiore parte veniebat ad eam*] Malè hæc distinguuntur. Τὰ *ab inferiore parte* cum prioribus sunt conjungenda. Perizonius. Prava distinctio quantopere seducat interpretes, docuit me nuperrimè Priap. Carmen 23. *Fur habeas pœnam, licet indignere, feramque Propter olus, dicas, hoc ego? propter olus.* Quos versi-

te veniebat ad eam: quæ cum [z] credere se noluisset, æstimans virum esse, illa tunica sublata, ostendebat se fœminam esse: & ita eas curabat. Quod cum vidissent medici, se ad fœminas non admitti, Agnodicen accusare [a] cœperunt, quod dicerent eum glabrum esse & corruptorem earum, & illas simulare imbecillitatem. Quo cum Areopagitæ consedissent, Agnodicen damnare cœperunt. quibus Agnodice tunicam allevavit, & se ostendit fœminam esse. Et validius medici accusare cœperunt. Quare tum fœminæ principes ad judicium convenerunt, & dixerunt: Vos conjuges non estis, sed hostes: quia quæ salutem nobis invenit, eam damnatis. Tunc Athenienses legem emendarunt, ut ingenuæ artem medicinam discerent. Perdix Dædali sororis filius & circinum & serram ex piscis spina reperit. Dædalus Eupalami filius deorum simulacra primus fecit. [b] Euhadnes, qui in Chaldæa de mari exisse dicitur, astrologiam interpretatus est. Lydi [c] surculis lanam fecerunt, [d] postea idem samen.* [e] Pan fistulæ cantum primus invenit. In Sicilia frumentum Ceres prima invenit. Tyrrhenus Herculis filius tubam primus invenit, hac ratione: quod cum carne humana comites ejus vescerentur, ob crudelitatem incolæ circa regionem diffugerunt; [f] tunc ille quia ex eorum * decesserat,

siculos, cum malè distincti legerentur antehac, non intellexit Scioppius. Vide tu Anthol. Lib. IV. cap. XII. 88.

z *Credere se noluisset*] *Credere se ei.* Heinsius.

a *Cœperunt. Quare tam*] Ita hunc locum, sublato asterisco post τὸ *quare*, distinxi cum Barthio. Sed pro *& validius* lege, *eo validius*, hoc est, vehementius. Marcellin. Lib. XV. *Vetita ex more humano validius cupiens.* Sæpe ita Phædrus. At per συγκοπὴν Horat. Lib. I. Epist. 9. *Novit me valdius ipso.*

b *Euhadnes*] Liber Salmasii habebat in margine, Ὠάννης. De Oanne illo videndus Seldenus de diis Syris Syntagm. II. cap. 3.

c *Surculis lanam fecerunt*] Correxeram, *Sardibus lanam infecerunt* ex Plinianis hisce verbis: *Ægyptii textilia, inficere lanas Sardibus Lydi*; cum occupatum jam hunc locum vidi à Turnebo in Adversariorum libris.

d *Postea idem samen*] Ita & Micyllus & Commelinus habent. Turnebus corrigit, *stamen.* quod malim, quam *semen*, ut cum Lugdunensi habet Clar. Schefferi editio. Nam frumentum & sementem apud Atticos Triptolemus, apud Ægyptios Isis monstravere; ut inter alios & Capella Lib. II. nos docet. *Sabæi* restituerat in libro suo Scriverius. Cæterum pro *idem* reponendum omnino *iidem* vel *item*.

e *Pan fistulæ &c.*] Non ille Mercurii & Penelopes. sed Διὸς καὶ Θύμβρεως, vel Ὕβρεως, ut alii malunt. Vide Schol. Hypoth. Pyth. Pindari. Tzetzes in Lycophron. p. 123. Ἕτερος δὲ Πὰν Διὸς καὶ Ὕβρεως.

f *Tunc ille, quia ex eorum*] Barthius ad Stat. Tom. III. p. 505. legit: *Tunc ille*

rat, [g] concha pertusa buccinavit, & pagum convocavit, testatique sunt se mortuum sepulturæ dare, nec consumere. Unde tuba [h] Tyrrhenum melos dicitur. [i] Quod exemplum hodie Romani servant: & cum aliquis decessit, tubicines cantant, & amici convocantur, testandi gratia, eum neque veneno, neque ferro interiisse. Cornicines autem classici invenerunt. Afri & Ægyptii primum [k] fustibus dimicaverunt, postea Belus Neptuni filius gladio belligeratus est, [l] unde bellum est dictum.

CCLXXV. *Op-*

ille, ubi qui ex eorum numero decesserant. Schefferus: *Tunc ille, quum quis ex eorum numero decesserat.* Schefferi conjecturam præferam.

g *Concha buccinavit*] Κογχύλῃ ἐσάλπιζε. ἐπεὶ γὰρ παρὰ Τυρσηνῶν εὑρέθησαν αἱ σάλπιγγες, ἐπειδὴ καὶ τῇ κογχύλῃ σαλπίζειν.

h *Tyrrhenum melos*] Et σάλπιγξ Τυρσηνικὴ Euripidi in Phœnissis. Ridiculè tubæ inventionem tribuit Tirtæo Horatii vetus commentator in Artem. Virgil. Æn. VIII. 526. *Tyrrhenusque tubæ mugire per æthera clangor.* Vide ad eum versum Servium. Cum Servio faciunt Clemens I. Strom. p. 306. Pollux Lib. IV. II. & Plinius VII. 56. De Tyrrheno & Lydo quæ Servius narrat ad Lib. I. vers. 71. enotari merentur. *Consilium igitur*, inquit, *habuerunt, ut partiti turbam, quam alere non poterant, alternis diebus abstinerent à cibis, lusibusque vacarent: atque hac lascivia excogitaverunt talorum tesserarumque jactus pilæque lusum, & tibiæ modulationem, & concentum symphoniæ tubarumque, quibus advocati cives facilius tolerarent jejunium.* Pro *advocati* in Servio procul dubio reponendum *avocati.* Hieron. Lib. II. ep. 7. ed. Canis. *Sudans messor psalmis se avocat.* Apul. I. Met. *Fabulæ festivitate nos avocavit.* Non dissimile vitium occupavit Cyprianum Tract. II. de habit. Virginum. *Hanc sectari salubre, & adversari ac negligere letale.* Repono, *at aversari.* Cæterum de talorum tesserarumque jactu diversum sentiunt Isidorus Lib. XVIII. cap. 60. Herod. Lib. I. Schol. Euripid. ad Orest. vers. 432. Stat tamen ab Hygino Tzetzes ad Lycophron. p. 198. Lactantius porro ad Stat. IV. Theb. vers. 404. *Meleum Tyrrhenorum imperatorem,* Plinius autem *Piseum Tyrrhenum* tubæ æneæ facit inventorem. Sed in Statiano interprete pro *Meleus* rescribendum esse *Maleus* ex ipso disces ad Lib. IV. vers. 224. De variis tubarum generibus vide Eustath. ad Iliad. Σ. Aliam tubæ inventionis causam adsignat Isidor. Lib. XVIII. 4. Etiam τειχοποιΐαν invenerunt Tyrrheni, unde τύρσεις dictæ τὰ τείχη, ut annotat Tzetzes in Lycophron. pag. 117. ed. Steph.

i *Quod exemplum*] Hæc, ut & quæ sequuntur, usque ad illa, *Afri & Ægyptii*, pro adjectamentis habet Clar. Schefferus. Non ita visum fuit Victorio, qui Variorum Lib. IX. cap. 14. illa, quæ de Romanorum consuetudine heic narrantur, adducit; nec Kirchmanno, qui itidem Fun. Rom. Lib. II. 4. hunc Hygini locum laudat.

k *Fustibus dimicaverunt*] Plinius: *Prælium Afri primum fecere contra Ægyptios fustibus, quos vocant phalangas.* Confer Diodor. Lib. III. p. 183. Alardi Epiphyll. cap. XI.

l *Unde bellum est dictum*] Pro Glossematis hæc habet Barthius ad Stat. Tom. II. 889. Dubito nonnihil. Ecce enim eadem legas apud Cassiodor. Var. I. 30. *Postea Belus ferreum gladium primus produxit, à quo & bellum placuit nominari.* Quæ quisque arma invenerit, docet Servius ad Æn. IX. 505. ubi inter alia habes: *Arcas gladium longiore lamina produxisse; Peleus primus macharam invenisse narratur.*

Ad

CCLXXV. *Oppida qui quæ condiderunt.*

[a] Jovis in India Thebas Thebaidos, [b] nomine nutricis suæ: quæ Hecatompylæ appellantur, ideo quod centum portas habent. Minerva [c] in Chalcide Athenas, quas

Ad CAP. CCLXXV.

a *Jovis in India Thebas Thebaidos*] Atqui Ægyptias has faciunt alii, & ab Osiride exstructas volunt. Hom. Iliad. I. 382. Θήβας Αἰγυπτίας appellat. Ad quem locum Scholiastes: Τὰς νῦν καλουμένας Διόσπολιν. Hoc ex Strabonis Lib. XVII. habet. Diodorus Lib. I. Τὰς δὲ Θήβας καὶ Διόσπολιν τὴν αὐτὴν φασιν ὑπάρχειν. Euseb. Præp. p. 29. de Osiride: Κτίσαι τε πόλιν ἐν τῇ Θηβαΐδι Ἑκατόμπυλον, ἣν τινας μὲν Διὸς πόλιν, ἐνίους δὲ Θήβας προσειπεῖν. Thebais provincia Ægypti est. Marcellin. Lib. XXII. p. 421. ed. Boxh. *Tres provincias Ægyptus fertur habuisse temporibus priscis, Ægyptum ipsam, & Thebaidam, & Libyam.* Liberat tamen à culpâ Hyginum Turnebus Adverf. XXI. 9. ubi superior Ægypti pars, quam Thebaida dictam apud Tzetzen in Hesiod. legi, quomodo etiam India dici potuerit, nos docet: & rectè *Thebaidos*, non *Thebaidas*, legit. Thebais contermina Indorum genti. Anonymus in descriptione orbis, quam Godofredus edidit cap. 18. de Alexandriâ. Ἐπὶ κεφαλῆς γὰρ ἔχουσα Θηβαΐδα Ἰνδῶν γένος, καὶ λαμβάνουσα πάντα παρέχεται. Isidorus Lib. XV. cap. I. Bœotias & Ægyptias Thebas eodem auctore extructas vult: quod legere haud memini usquam alibi. Confer Tzetzen in Hesiod. Ἐργ. qui pag. 49. edit. Heins. Thebas ternas enumerat, ut & Diaconus ad Scut. vers. 49. Servius ad Æn. IX. 697. Schol. Juvenal. ad Sat. XV. vers. 6. *Thebas trans Ægyptum dicitur Liber condidisse.* Nempe Bacchus idem est, qui Osiris.

b *Nomine nutricis*] Quærit Schefferus, quomodo de nomine nutricis Hecatompylæ sint dictæ. Ego existimem Thebas eum velle dictas à nutrice, cui nomen *Thebe* fuerit. Sanè à Thebe dictas ait Thebas Tzetzes ad Lycophron. quanquam ibi eam non nutricem fuisse Jovis, sed à Jove constupratam narrat p. 180. ed. Stephan. Alii Jovis filiam fuisse volunt. Tzetzes ibidem: Λύκος δὲ ἐν τῷ περὶ Θηβῶν ἱστορεῖ, μετὰ τὸν κατὰ Δευκαλίωνα Ζεὺς μιγεὶς Ἰοδάμα τοῦ (leg. τῇ) Τιθωνοῦ τοῦ Ἀμειτρύωνος, γεννᾷ Θήβην, ἣν δίδωσιν Ὠγύγῳ, ἀφ' οὗ Ὠγυγίη ἡ Θήβη. Ogygias autem Thebas esse Ægyptias ibidem idem docet Grammaticus, ut & Eustathius ad Dionys. p. 36. Cæterum eos, qui à filiâ Jovis Thebe dictam illam urbem tradiderunt, sequutus est Servius ad Æn. III. 466. *Jupiter quondam Thebæ filiæ duas columbas* &c. Ita omnino legendum, non *Hebæ*, ut editum hactenus. Firmat eam lectionem efficaciter Silius extremo libro III. *Nam cui dona Jovis non divulgata per orbem, In gremio Thebes geminas sedisse columbas?* Quem locum nobis suggessit doctissimus Jacobus Perizonius, cui & emendatio illa venerat in mentem, quanquam τὸ *filiæ* vel tollere mallet, vel mutare in *nutricis*.

c *In Chalcide*] Scribo, *Atthide*, quod & Meursio esse visum in de Fort. Atticâ didici ex Schefferi notis in hunc locum. Apollodorus Lib. III. *A filiâ suâ Atthide regionem cognominavit Cranaus.* Eadem habet Justin. Lib. II. 5. Hieronymus Chron. *Cranaus indigena, ex cujus filiæ Attidis nomine Attica nominata.* Hoc cum vero non benè convenire fortè videatur, cum ab Atthide non Attica, sed Atthis potius dicenda sit. Eustath. in Dionys. p. 60. Ἀττικὴ δὲ ἡ κατὰ Ἀθήνας χώρα λέγεται, καὶ Ἀτθίς. Τοῦτο μὲν ἀπὸ Ἀτθίδος τῆς θυγατρὸς Κραναοῦ &c. Tradunt tamen idem Strabo & Pausanias. Adde Tzetzen in Lycophron. p. 88. Sidon. carm. V. *Atthis mel, Phœnix palmas, Lacedæmon olivum.* Isidorus Lib. XV. I. in *Hellade* à Cecrope conditam tradit. quod idem est. Hellada enim propriè veram esse Græciam volunt, quæ nunc Attica, Acte prius dicta. ut loquitur Solinus cap. XII.

d *Epa-*

quas ex ſuo nomine appellavit. [d] Epaphus Jovis filius in Ægypto Memphim. Arcas Jovis filius in Arcadia [e] Trapezunta. Apollo Jovis filius Arnas. * [f] Eleuſinus Mercurii filius Eleuſinem. Dardanus Jovis filius [g] Dardaniam. Argus Agenoris filius Argos. [h] quæ * Cadmus Agenoris filius Thebas Heptapylas, quæ ſeptem portas [i] habuiſſe dicitur. Perſeus Jovis filius [k] Perſeida. Caſtor & Pollux Jovis filii [l] Dioſcorida. Medus Ægei & Medeæ filius in Ecbatanis [m] Medam. [n] Nilus Solis filius Carmentum, * Li-

d *Epaphus Memphim*] Conſule noſtrum cap. 149. Apollod. Lib. II. p. 62. Clemens Strom. Lib. I. ejus urbis conditorem Apin facit. Sed ille idem, qui Epaphus.

e *Trapezunta*] Ante hoc vocabulum intercidiſſe quædam cenſet Cl. Schefferus. Non ego. Vide cap. 176.

f *Eleuſinus*] Cl. Schefferus, *Eleuſines*. Sed vide notas ad cap. 147. ubi *Eleuſinum* appellat oppidum.

g *Dardaniam*] *Dardanum* appellat Servius ad Æn. VIII. 134. *Dardanumque*, inquit, *oppidum in regione Dardaniâ*. Sane Δάρδανον Diodorus quoque Lib. 4. & 5. vocat. Euſtath. ad Iliad. β. pag. 267. Δαρδανία eſt τόπος. Δάρδανος πόλις. Nec aliter Stephanus docet. Sed Δαρδανίαν urbem appellant cum Hygino Hom. Schol. ad Iliad. Υ. vers. 215. Conon cap. 21. Tzetzes in Lycophron. p. 18. ut *Dardaniam* Hieron. Chronicis Euſeb. Meſſala Corvinus Lib. de Progenie Auguſti, & Iſidor. Lib. XV. I.

h *Quæ * Cadmus*] Illud *quæ* ex ſequentibus malè huc trajectum. Dele una cum aſteriſco.

i *Habuiſſe dicitur*] Lege, *dicuntur*. niſi in præcedentibus mavis *Thebam heptapylam*. Apollod. Lib. III. p. 145. Γαμεῖ δὲ Ζῆθος Θήβην, ἐξ ἧς ἡ πόλις Θῆβαι. Fuit illa Thebe nata ex Aſopo & Merope Ladonis filia, ut vult Schol. Pind. ad Iſthm. od. I. Dicta illa urbs etiam ἑνικῶς Θήβη, ut notum eſt ex Pindari & Euripidis Scholiaſtis, ſicut Μυκήνη & Μυκῆναι. Heſiod. Aſp. 49. Θήβῃ ἐν ἑπταπύλῳ. Adde quæ ſcripſit Euſtath. ad Hom. Iliad. p. 373. Senec. Oedip. vers. 112. *Reſpicis terras, miſeranda Thebe.* Apuleius Græcatur Lib. III. Met. *Thebas heptapylos acceſſimus.*

k *Perſeida*] Nullum invenio oppidum eo nomine, niſi in Macedoniâ apud Liv. Lib. XXXIX. cap. 54. A Perſe filio hujus Perſei dictos eſſe Perſas quidam voluere. Vide Euſtath. in Dionyſ. pag. 131. Suſpicor tamen ſcribendum *Perſida*. Sanè à Perſeo dicta *Perſis*, ut idem Scholiaſtes notavit p. 27. Forte & oppidum aliquod idem, quod tota regio, habuit olim nomen. Perſeis Macedonica à Perſeo dicta eſt non Jovis, ſed Philippi filio.

l *Dioſcorida*] *Dioſcorum* appellat commentator barbarus barbari libelli Ovidii vetulæ. Cl. Schefferus ex Stephano & Strabone emendat *Dioſcoriada*. Iſidorus Lib. XV. I. *Dioſcoriam* dicit. unde fecerim *Dioſcoridam* vel, quod verius forſan, *Dioſcoriadam*, terminatione Latinâ. *Dioſcorias* illa urbs etiam à Solino nominatur cap. 25. & à Caſtoris & Pollucis aurigis condita dicitur. Aurigæ illi fuerunt Rhecas & Amphiſtratus. Vide Euſtath. ad Dionyſ. p. 92. Amphitus & Telchius ſunt Ammiano, apud quem iſta invenio Lib. XXII. p. 389. ed. Boxh. *Dioſcurias nunc uſque nota; cujus auctores Amphitus & Telchius Spartani traduntur, aurigæ Caſtoris & Pollucis, à quibus Heniochorum natio eſt inſtituta.*

m *Medam*] *Mediam* rectè Cl. Schefferus. Sed cur dubitaret, an urbs regioni cognominis inveniretur, cauſa non erat. *Medeam* appellat eam Juſtinus Lib. 42. 3. *Mediam* Iſidorus Orig. Lib. IX. cap. 2. & Lib. XV. cap. I. *Medus autem Ægei filius Mediam conſtruxit: unde & regio ejus Mediæ nomen ſortita eſt.* Adde notas noſtras ad cap. 27.

n *Nilus Solis filius Carmentum*] Suſpicatur ſcribendum Cl. Schefferus, *Ca-*

* Liber in India Hammonem. Ephyre nympha Oceani filia o Ephyren, quam postea Corinthum appellarunt. Sardo Stheneli filia Sardis. p Cinyras Paphi filius filiæ suæ nomine Smyrnam. Perseus Jovis filius Mycenas. Semiramis Dercetis filia q in Syria Babylonem.

CCLXXVI. *Insulæ maximæ.*

MAURITANIA posita ad solis occasum in circuitu stadia LXXVI. Ægyptus in sole & austro posita, a quam Ni-

Camirus Solis filius Camirum. Quam conjecturam mirificè confirmant, quæ Natalis scribit Lib. v. cap. 17. *Ea insula*, inquit, *dicta est postea Tripolis, quia tres Rhodi & Solis filii, Lindus videlicet, Camirus, Ialysus nomina urbibus à se conditis dederunt.* Putes respexisse Pindarum Olymp. VII. qui tamen illos tres non filios Solis, sed nepotes facit. Editi nimirum hi tres erant Cercapho Solis filio, ut & Diodorus memorat Lib. v. p. 329. Certum interim Camirum oppidum à Camiro conditum, ut loco modo laudato etiam Pindarus tradit. Natalis, ut opportunè, dum hæc scribo in mentem venit, hausit sua ex Tzetz. in Lycophron. p. 149. ed. Steph. Λίνδος γὰρ καὶ Ἰήλυσος καὶ Κάμειρος, πόλεις εἰσὶ Ῥόδου, ἀπὸ τῶν ἐγγόνων Ἡλίου καὶ Ῥόδης καὶ Ποσειδῶνος. leg. Ῥόδης τοῦ Ποσειδῶνος. Nisi & ille ἐγγόνους pro nepotibus posuit. *Rhoden* appellat quoque Hom. Schol. ad Odyss. P. vers. 208. Scribendum ergo *Rhodes* apud Natalem.

o *Ephyren*] *Ephyræam* corrigit Cl. Schefferus, quod ita Pausanias habeat. Nihil opus erat. Vide quæ notavi ad cap. 221. Quibus addo, quæ Hom. Scholiastes habet ad Iliad. N. 301. Ἰστέον ὅτι Ἐφύραι εἰσὶ τέσσαρες. μία μὲν ἡ κατὰ Θεσσαλίαν. δευτέρα δὲ ἡ κατὰ τὴν Ἤπειρον. Τρίτη δὲ τῆς Ἤλιδος. Schol. Pind. ad Nem. od. 7. Τέσσαρας δὲ ἀναγράφουσι τὰς Ἐφύρας. πρώτην μὲν τὴν αὖθις Κόρινθον ὀνομασθεῖσαν. ἑτέραν δὲ, τὴν περὶ Θεσσαλίαν. Τρίτην δὲ περὶ Μῆλιν, ἧς Ἱππίας μνημονεύει. Τετάρτην τὴν ἐν Θεσπρωτοῖς. Scrib. Ἦλιν pro Μῆλιν. Vell. I. 3. *Corinthum, quæ antea fuerat Ephyre.* Hieronymus Chron. *Ephyra, quæ nunc Corinthus à Sisypho est.* Adde Gell. Lib. XIV. cap. 6. Corinthus autem dicta postea à rege Corintho, teste Heraclid. περὶ πολ. *Ephyræa* apud Pausaniam, ut rectè observavit Sylburgius, regionis est nomen, non urbis. Urbs *Ephyre* dicitur Straboni, Stephano, aliisque, quos jam laudavi. Cæterum *Ephyren* urbis hujus auctorem alii non Oceani, sed Epimethei faciunt filiam. Vide Schol. Apollon. IV. 1212. Stephani verba sunt: Ἀπὸ Ἐφύρας τοῦ Μύρμηκος, τῆς Ἐπιμηθέως γυναικός. Videtur corrigendum ex Apolloniano Scholiast. Ἐφύρας τῆς Μύρμηκος &c. Eumelus illam Ephyren Epimethei uxorem facit. Eustath. ad Hom. Iliad. p. 219. Ἐκαλεῖτο δέ φασι ποτὲ καὶ Ἐφύρα, ἀπὸ Ἐφύρης τινὸς Ἡρωΐνης.

p *Cinyras*] Ita rescripsi pro *Cynaras*, ex Ovid. X. Met. vers. 297. & nostro supra cap. 58. Κινύρας enim Græcis est.

q *In Syriâ*] Hoc est, Assyriâ. Vide Leonem Allatium in Eustath. Hexaem. p. 7. Et Eustath. in Dionys. pag. 102. ed. Steph. Contra *Assyria nardus* pro *Syria* ab Horatio dicitur Lib. II. od. XI.

Ad CAP. CCLXXVI.

a *Quam Nilus circumlavat*] Capella Lib. VI. *Cujus* (Ægypti) *inferiorem situm Nilus dextra lævaque divisus amplectitur, ut Ægyptum Nili possis vocare insulam.* Eustath. in Dionys. p. 34. Ἐς τοσοῦτον δὲ κλύζεται ὕδασιν ἡ Αἴγυπτος, ὥστε καὶ ποταμία νῆσος παρά τισι λέγεται.

b *In*

Nilus circumlavat, circuitu ſtadia * Sicilia [b] in triſcelo poſita, circuitu ſtadia XXXDLXX. * Sardinia in circuitu ſtadia XCCI. Creta in [c] longitudine * & oppida utraque parte centum poſſidet, circuitu ſtadia XXC. Cyprus poſita eſt inter Ægyptum & Africam, ſimilis ſcuto Gallico, * circuitu ſtadia XLIC. [d] Rhodos in rotundo poſita, circuitu ſtadia XXC. Eubœa conſimilis arcui circuitu ſtadia XXCC. Corcyra, ager bonus, circuitu ſtadia XXC. Sicyon ager bonus, circuitu ſtadia mille centum. [e] Tenedos inſula contra Ilium circuitu ſtadia MCC. [f] Corſica, ager peſſimus, [g] circuitu ſtadia MCXX. [h] Cyclades inſulæ ſunt novem, id eſt Andros, [i] Micos, Delos, Tenedos, Naxos,

b *In triſcelo*] Memini hoc vocabulum etiam alibi legiſſe. Sed locus mihi excidit. Iſidorus Orig. XX. 4. Τρισκελεῖς *Græcè, Latinè tripedes dicuntur.* An *Triſcelum* ergo pro trigono poſuit? Poſſis parvâ mutatione reſcribere *triquetro.* Servius ad Æn. I. 200. *Latinè Triquetra dicitur.* Lucret. I. *Inſula quæ triquetris terrarum geſſit in oris.* Aliter *Deltoton* eam poſitionem appellarunt. Vide noſtr. Aſtron. II. 19. Nihil tamen muto. Ampl. Spanhemius in de Nummorum præſtantiâ pag. 144. *Vulgo in nummis urbium Siciliæ tria crura notum regionis inſigne ſolent denotare.* Quo accedit, quod latera etiam σκέλη vocent Græci. Theo in Aratum p. 31. Τὸ δὲ δελτωτὸν τρίγωνόν ἐστιν ἰσοσκελὲς, οὐκ ἰσόπλευρον. Cæterum ambitus Siciliæ ex Diodori ſententiâ eſt ſtadiorum ὡς τετρακισχιλίων τριακοσίων ἑξήκοντα. Apud Solinum cap. XI. *Ambitum claudit tribus ſtadiorum millibus.*

c *Longitudine * & oppida*] Hæc non mutila ſed trajecta cenſet Cl. Schefferus. & ita conſtituit: *Creta in longitudine & utraque parte oppida centum poſſidet, circuitu ſtadia XXC.*

d *Rhodos* &c.] Errare heic Hyginum oſtendit Meurſius in Rhod. Lib. I. cap. 10.

e *Tenedos inſula*] Servius ad Æn. II. 21. *Tenedos inſula eſt contra Ilium, quæ ante Leucophrys dicta eſt.* Idem Diodorus extremo libro quinto & Euſtath. ad Iliad. β. p. 233. referunt. Adde quæ notavi ad cap. 108. Perperam Cycladum unam facit Cragius, dum vertit Heracliden περὶ πολ. Heſych. Τένεδος, πόλις Τρωϊκὴ ἢ νῆσος. Τρίοδον à quibuſdam dictam notat Hom. Schol. ad Il. N. 33.

f *Corſica ager peſſimus*] Catal. Pith. Lib. I. *Barbara præruptis incluſa eſt Corſica ſaxis, Horrida deſertis undique vaſta locis.* Dionyſius tamen ἐπήρατον appellat, Σαρδῶτ' ἀρυτάτη, ἢ ἐπήρατος εἰν ἁλὶ κύρνος. Etiam *Corſis* dicta hæc inſula. Priſcian. Perieg. *Cernuntur littora Cyrni. Corſida quam pariter geminato nomine dicunt.* Confer Euſtath. in Dionyſ. pag. 65. De Sardiniâ, Cretâ, Cypro & Rhodo conſule Georg. Agathem. à Clariſſimo Tennullio, amico noſtro, nuper editi cap. 5. qui de ſitu & ſpatio earum quædam non aſpernanda habet, ſed multum ab Hyginianis abeuntia.

g *Circuitu ſtadia MCXX*] Capella Lib. VI. *Circuitus ejus omnis diſtenditur millibus trecentis viginti quinque paſſuum.* Confer Æthici Coſmograph. ſub finem.

h *Cycladas*] *Ideo ſic appellatas, quod omnes ambiunt Delon patriam deorum inſignem*, ut ait Marcellin. Lib. XXII.

i *Micos, Tenedos, Tardos*] Optime ex Strabone emendat Micyllus, *Myconos, Tenos, Paros.* Vide Strabonem Lib. X. p. 550. edit. Xylandri. Firmat hanc emendationem Ovid. Heroid. XX. 81. *Et jam tranſieram Myconon, jam Tenon & Andron, Inque meis oculis can-*

xos, Seriphus, [k]Gyarus, Tardos, [l]Rhene.

CCLXXVII. *Rerum inventores primi.*

[a]PARCÆ Clotho, Lachesis, Atropos, invenerunt literas græcas septem A. B. H. T. I. Y. * Alii dicunt Mercurium, ex gruum volatu: quæ cum volant, literas exprimunt. [b]Palamedes autem Nauplii filius invenit æque literas undecim * [c]Simonides literas æque quatuor ω. ε. ζ. φ.

candida Delos erat. Et Schol. Apollon. ad Lib. I. vers. 1300. Τέτυς Ἡρακλῆς ἀνεῖλε ὕστερον περὶ Τῆνον τὴν νῆσον, ἣ παράκειται Δήλῳ. Vellejus Lib. I. 4. *Multasque in Ægæo Icarioque occupavere insulas, Samum, Chium, Andrum, Tenum, Pharum, Delum, aliasque ignobiles.* An *Parum* scribendum pro *Pharum?* Sed Ampelius cap. 6. qui duodecim Cycladas cum Eustathio in Dionys. p. 75. numerat, utramque *Paron* & *Pharon* inter eas recenset. Quod autem *Tenedos* inter Cycladas ab Isidoro Lib. XIV. 6. Ampelio cap. 6. & Orosio Lib. I. recenseatur, nihil me movet, qui sæpicule id genus scriptores αὐτοσχεδιασμοῖς peccare non nesciam.

k *Gyarus*] Cl. Schefferus *Syrus* mallet, quod à Mela & Plinio inter Sporadas numeretur Gyarus. Sed Artemidorus apud Strabonem Lib. X. etiam Cycladibus *Gyarum* accenset, ut & Ampelius exscriptor Veterum.

l *Rhene*] Micyllus *Rhenia.* Nihil est necesse. Vide Pompon. Lib. II. cap. 7.

Ad CAP. CCLXXVII.

a *Parcæ*] Cur literarum inventio illis tribuatur, caussam reddit Vossius Lib. de quatuor artibus popularibus cap. 2.

b *Palamedes undecim*] Tacitus XI. Annal. *sexdecim* fuisse ait. Vide Voss. Art. Grammat. Lib. I. cap. 10. Scholiasten Eurip. si audimus ad Orest. vers. 432. *Septendecim* scribamus oportet. Οὗτος, inquit, ὁ Παλαμήδης λέγεται εὑρηκέναι ιζ γράμματα μήπω τότε ὄντα. Sed pro ιζ non malè ις reponit Vossius. Nam sexdecim cum Tacito ei etiam attribuit Tzetzes Chil. V. 28.

c *Simonides literas ω. ε. ζ. φ.*] An hæc sana sint, valdè dubito. Maximus Victorinus in Corpore Vett. Gram. p. 1944. *Post eum Simonidem Elegum totidem υ. ζ. ο θ.* Vide apud illum reliqua. Plinium audiamus Lib. VII. cap. 56. *Literas semper arbitror Assyrias fuisse; sed alii apud Ægyptios à Mercurio, ut Gellius; apud alii Syros repertas volunt; utique in Græciam intulisse è Phœnice Cadmum sedecim numero: Quibus Palamedem Trojano bello adjecisse quatuor hac figurâ, Θ. Ξ. Φ. Χ. totidem post eum Simonidem Melicum* Ζ Η Ψ Ω. Patet, opinor, hinc in Victorino scribendum esse *Melicum.* Phædrus Lib. IV. cap. 21. *Simonides qui scripsit egregium melos.* Non enim *Elegum* dicere voluisse Simonidem arbitror propterea quod threnos, sive nænias optimè scripserit. Nam ἔλεγος *est luctus & lamentatio*, ut ait Horat. Scholiastes ad Artem. Unde *Elegum* pro misero dixit Abbo. & *Elegiam mœstam* Auson. Parental. 29. Stobæus Sermon. II. pag. 32. Σιμωνίδης ὁ μελοποιός. Suidas: διεφέρετο πρὸς Σιμωνίδην τὸν τῶν μελῶν ποιητήν. Schol. recent. Pind. ad Olymp. 2. Σιμωνίδης ὁ λυρικός. Schol. Horat. ad Lib. II. od. 2. *Simonides Græcus poëta Lyricus.* Marcellin. Lib. XIV. *Ut enim Simonides Lyricus docet, beatè perfecta ratione victuro ante alia patriam esse convenit gloriosam.* Confer Isidor. Lib. I. cap. 38. Minutius Felix: *Quid Simonidis Melici nonne admiranda omnibus & sectanda cunctatio?* Servius de Palamede ad Æn. II. 81. *Secundum quosdam ipse reperit literas. quæ res si forte sit dubia, tamen certum est Θ. Φ. Χ. ab hoc inventos cum aspiratione.* Adde quartam ξ ex Plinio. Tzetzes inter alias literas vocales longas à Simonide inventas refert Η & Ω. Existimem ergo in Hygino, ut ei cum Plinio & Tzetze conveniat, pro ε reponendum η.

d *Li-*

ζ. φ. Epicharmus Siculus [d] literas duas π. & ψ. Has autem Græcas [e] Mercurius in Ægyptum primus detulisse dicitur, ex Ægypto Cadmus in Græciam; quas Euandrus profugus ex Arcadia in Italiam transtulit, quas mater ejus [f] Carmenta in Latinas commutavit [g] num. xv. * Apollo in cithara cæteras adjecit: idem Mercurius & palæstram mortales primus docuit. [h] Ceres fruges serere, boves domare, & alumno suo Triptolemo fruges serere demonstravit. qui cum [i] sevisset, & sus, [k] id est porcus, quod severat effodisset, suem comprehendit, & duxit ad aram Cereris: & frugibus super caput ejus positis, eidem Cereri immolavit. Inde primum inventum est, [l] super hostias molam salsam imponere. Velificia primum invenit Isis: nam

d *Literas duas π & ψ.*] Plinius: *Aristoteles duas ab Epicharmo additas Θ X, quam à Palamede, mavult.* Videtur ergo etiam corrigendus Hyginus ex Plinio. Tzetzes tres duplices ei tribuit ΖΞΨ.

e *Mercurius*] Apollodorus Atheniensis apud Hom. Scholiasten ad Odyss. ψ. 198. Τέσσαρα μέγιστα γράμματα invenisse Mercurium narrat.

f *Carmenta*] Ovidio, Servio, Virgilio, Capellæ & Solino est *Carmentis*, ut Καρμέντις Straboni. Nicostrata erat nomen ejus κύριον. Carmentem autem dictam ajunt, quia carminibus vaticinabatur, ut placet Servio ad Æn. VIII. 51. Sed alii, quod, ut fatidica, careat mente. Rectius illi forte, qui à Carmenis ejus nomen deducunt. Erant autem Carmenæ Deæ, quæ primæ scirent hominem natum, eique canerent futura; de quibus Varro consulendus. Mercurii quidam filiam faciunt apud Servium, ad modo laudati libri vers. 130. Alii ex Mercurio peperisse eam Euandrum tradidere. In antiquis versibus de repertoribus literarum apud Crinit. Lib. XVII. de honest. Discipl. *Mente Phœnices sagaci literas condiderunt Atticas: Quas Latini scriptitamus, edidit Nicostrata.*

g *Numero* XV.] Si in tot Latinas eas commutavit, quot in Græciam attulit Cadmus, scribendum est XVI. Marius Victorinus Lib. I. *Repertores literarum Cadmus ex Phœnice in Græciam, & Euander ad nos transtulerunt a, b, c, d, e, i, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, literas numero* XVI. Adde Meherchum in de pronunciatione Linguæ Græcæ cap. 12. Voss. Gram. Art. Lib. I. cap. 10. & 25.

h *Ceres fruges serere.*] Δὶς τὸ αὐτὸ cum stultè dicatur, scribe, ut Clar. Schefferus voluit, *Ceres boves domare, & alumno suo Triptolemo fruges serere demonstravit.*

i *Sevisset*] Ita rectè Lugdunensis & Schefferi editio. Perperam cæteræ *seruisset.* Si nihil aliud, certe illud *severat*, quod sequitur statim, ita esse rescribendum nos doceret. Aliud, judice Vossio, *sero serui*, aliud *sero sevi.* Idem ergo vitium est in Servio ad Lib. I. Georg. vers. 19. *Orbem terrarum frugibus obseruit.* Lege, *obsevit.* Observat tamen Gronovius à Vett. *Insertus, consertus* & *transertus* pro insitus, consitus, & transitus dicta, Diatrib. Stat. cap. 5. Ἀρχαΐζει ergo vetus interpres Epist. ad Rom. cap. XI. 24. *Contra naturam insertus es in bonam olivam.*

k *Id est porcus*] Dele ista cum Scheffero. Inter infinitas glossas, quibus hoc scriptum est oneratum, etiam hæc reponenda. Cæterum ex hoc Triptolemi facto ortus procul dubio mos ille porcos immolandi in Cereris initiis; de quo Varro inter alios Lib. II. R. R. meminit.

l *Super hostias molam salsam ponere*] Servius ad Æn. IV. 57. *Olim enim hostiæ immolatæ dicebantur molâ salsâ tactæ:* cum

nam dum quærit Harpocratem filium ſuum, rate velificavit. Minerva prima navem biproram Danao ædificavit, in qua Ægyptum [m] fratrem profugit.

Deſunt nonnulla.

tum vero icta & aliquid ex illis in aram datum, mactata dicebantur &c.

m *Fratrem profugit*] Curt. x. 2. *Servi dominos profugere.* Senec. Agamem. vers. 121. *Vel Mycenæas domos Conjuncta ſocio, profuge furtiva rate.* Vide ibi ſummum virum J. F. Gronovium, & Herc. Fur. 977. Hippol. vers. 243. & 835. quæque notavi ad Lactant. Argum. Lib. VII. fab. 4.

FINIS.

Iſidorus in de Nat. Rerum, cap. XVII.

Dicunt antiqui Aratus & Higinus, Solem per ſeipſum moveri, non cum mundo verti uno loco manentem.

Sarisberienſis Policrat. lib. II. cap. XVIII.

Eorum, qui ſcientiam profitentur aſtrorum, alii opinionis errore prolabuntur ad fabulas, in quo deprehenditur & Hyginus.

C. JUL. HYGINI
POETICON
ASTRONOMICON.

VIRO

Plurimum reverendo, & pietate ac doctrinâ conspiciendo in paucis,

BERNARDO SOMERO,

Ecclesiastæ Amstelodamensi disertissimo gravissimoque,

THOMAS MUNCKERUS

S. P. D.

E*Tsi usus mihi tecum amicitiæ, quod sedibus nimium dividimur, nunquam magnus fuit, sed nupera hæc admodum est, quæcunque inter nos intercedit, notitia,* BERNARDE SOMERE, *vir doctissime; ita tamen, ex quo primum cum comitate sermonis tui frui mihi, tum & literas legere literatissimas licuit, diligere te, immo amare occœpi, ut si à puero tecum vixissem. Nec mirabitur hoc quisquam, nisi qui ignorat vis quanta virtutis sit, cujus jam diu est cum non in alio, quam in te, imaginem vidi expressiorem. Verum cum in eâ locum & illud non infimum teneat, quod nemini minus, quam tibi, placeas, graviterque propterea ac iniquo animo patiaris, si quis in os te laudet, non committam, ut per me illud tibi laudatissimum, laudis caussâ nihil facere, intempestivâ blandiloquentiâ adimatur. Re ipsa certè moratum ita te comperi, ut beneficium accepisse te censeas, si homini forte non malo boni nonnihil feceris. Unde enim ortum putem, nisi ex insitâ illâ tibi, & imitandâ potius, quam prædicandâ bonitate quemlibet promerendi, quod Callipedem illum typographum, segnius non sine magno tædio nostro in opere hoc excudendo pergentem, quasi ἐργοδιώκτης aliquis non semel exstimulaveris? Scilicet quod vel gratum id fore mihi non ignorabas, vel rei forte literariæ interesse credebas, satis*

causæ tibi visum est, cur immemor prorsus dignitatis tuæ in eo literioni huic gratificandum existimares. Quamobrem temeritati meæ fac ignoscas, oro, quod dum sollicitè nimis ejus fugio nomen, quo creare nihil terram pejus ajebat olim Menander, hoc inscribere tibi nescio quid notarum & animadversionum in Hygini nostri Astronomicon non sim veritus, quo ad minimum, cum referre, ut velim, nullus possim, grati animi testimonium agnoscendo beneficio meruisse videatur referendi voluntas. Sed quid theologo, dicat vitilitigator aliquis, & viro gravi cum fabulis poëticis? Immo qui hoc quærit, ille in istis fabulis theologiam consistere paganorum, & poëtam te esse non humillimi spiritus, nec vulgariter juxta sacras has etiam literas doctum, ignorat. Ne æquum esse nunc dicam, ut non nesciat, quam exsecranda profanarum gentium fuerint sacra, qui Christianis suis veræ religionis traditurus sit sacramentum. Sciat certè necesse est non fictos esse nos à Deo & inspiratos, id quod Anaxagoras opinabatur, ut cælum videremus & solem, qui artificem solis & cœli Deum purâ & integrâ mente venerandum prædicabit. Sed ista & epistolæ modum excedunt, & istiusmodi sunt, ut persuadere frustra intendas imperitis, quibus ut satisfaciam nemo, opinor, à me exiget, qui quidem æquus velit esse judex. Iniquis ut nihil scripsi, ita nec eos quicquam moror. Tu vale multum, σεβασμιώτατε ἀνδρῶν, & literis hisce, quemadmodum hactenus sòlitus es, favere fac semper pergas. Scribebam Delphis Bat. a. d. XIV. *Cal. Majas A. C.* CIↃ IↃC LXXX.

C. Jul.

[a]C. JUL. HYGINI
[b]POETICON ASTRONOMICON.

De Mundi & Sphæræ ac utriusque partium declaratione

LIBER PRIMUS.

HYGINUS M. FABIO [c]PLURIMAM SALUTEM.

ETSI te studio grammaticæ artis inductum, non solum [e]versuum moderatione, quam pauci perviderunt, sed historiarum quoque varietate, qua scientia rerum perspicitur, præstare video, quæ facilius etiam scriptis tuis perspici potest, [f]desiderans potius scientem quam liberalem judicem: tamen quo magis exercitatus, & nonnullis etiam sæpius in his rebus occupatus esse videar, [g]& ne

Ad Præfat. Lib. I.

a *C. Julii Hygini* &c.] Cum nec duo Morelliani codices, nec quatuor illi, quos cum editis contulit Janus Vlitius, hanc habeant inscriptionem, quin à recentiore profecta ea manu sit, nihil est quod dubitemus. Editio Veneta anni CIϽCCCCLXXXII. quâ antiquiorem haud putem inveniri, istam præfert: *Clarissimi viri Hyginii Poeticon Astronomicon, opus utilissimum feliciter incipit.*

b *Poeticon Astronomicon*] Hoc esset, Ποιητικῶν Ἀστρονομικῶν, si constaret hoc opusculum esse ab Hygino ipsomet in libros quatuor tributum. Verum cum serie id continua in vetustis codicibus perscriptum deprehenderint cum Vlitius, tum Morellius, *Poeticon Astronomicon* cum dicitur, σύγγραμμα existimem, vel opus, vel simile quid subaudiendum esse. Ad eundem sanè modum dicta sunt *Halieuticon Ovidii*, *Cynegeticon Gratii*, *Ponticon Solini*, immo & *Astronomicon Manilii*, de quo Scaliger videndus.

c *Plurimam Salutem*] Ita & Vlitt. 3. & editio princeps, hoc est, Veneta illa modo laudata.

d *Etsi te studio*] Confirmant eam lectionem præter Venetam etiam 3. ex Vlitianis codicibus. Perperam τὸ *te* expulerunt nonnulli.

e *Versuum moderatione*] *Modulatione* cum Marone Ecl. x. quemadmodum heic à manu secundâ in A. exhibitum visitur; vel *meditatione* cum Ausonio epigr. I. dixissent potius alii. Invenies tamen apud Horat. Lib. I. od. 24. *Auditam moderere arboribus fidem.* Et Cicer. v. Tuscul. *Moderari cantus numerosque.* Immo Jul. Firmicus Astron. Lib. VI. cap. 31. planè, ut Hyginus: *Hæc genitura divinum lyrici carminis poetam reddit, qui choreas Libero, redimitus ederâ, religiosi carminis moderatione componat.*

f *Desiderans potius* &c.] Ad scientiam, quam in Fabio laudat, referenda ista existimo, ne distorta evadat oratio.

g & ne nihil in adolescentia laborasse dicerer, & imperitorum judicio desidiæ subirem crimen, h hoc velut rudimento scientiæ nisus scripsi ad te, i non ut imperito monstrans, sed ut scientissimum commonens:

Sphæræ figurationem, circulorumque qui in ea sunt notationem, & quæ ratio fuerit ut non æquis partibus dividerentur.

Præterea, terræ marisque definitionem, & quæ partes ejus non habitantur, ut multis justisque de causis hominibus carere videantur, ordine exposuimus.

Rursusque redeuntes ad sphæram, duo & quadraginta signa nominatim pernumeravimus.

Exinde uniuscujusque signi historias causamque ad sidera perlationis ostendimus.

Eodem loco nobis utile visum est, persequi eorum corporum k deformationes, & in his numerum stellarum.

Nec prætermisimus ostendere ad septem circulorum notationem quæ corpora aut partes corporum pervenirent, & quemadmodum ab his dividerentur.

Diximus etiam in æstivi circuli definitione, quærentes quare non idem hiemalis vocaretur: & quid eos fefellerit, qui ita senserint: & quid in ea parte sphæræ solis efficiat cursus.

Præterea, quare circulos in octo partes divideremus, ordine exposuimus.

Scripsimus etiam quo loco circulus æquinoctialis foret constitutus, & quid efficeret ad eum perveniens sol.

In ejusdem circuli demonstratione ostendimus, quare Aries inter sidera celerrimus diceretur.

Pauca præterea de hiemali circulo diximus.

Exin-

g *Et ne nihil*] Dele copulam *&* cum Venetâ; altero ex Morellianis, & 3. Vlitianis.

h *Hoc velut*] *Hæc velut* Veneta. Quasi per appositionem dixisset Hyginus, *hæc sphæræ figurationem* &c. ut *hæc tantam falsitatem* Fulgent. Lib. III. cap. 6. Vide ibi animadversiones nostras.

i *Non ut imperito monstrans* &c.] Apul. Apol. *Admonendus es mihi, non docendus.* Ad quem locum consule Pricæi notas.

k *Deformationes*] H. e. *μορφώσεις*, formas. Infr. Lib. II. cap. 4. *In Astris corpora eorum deformarit.* Cap. 13. *Videntur deformati* &c. Admodum frequens Hygino ista phrasis. Confer Scalig. ad Manil. p. 32.

l *Qua-*

Exinde zodiacum circulum definivimus, & ejus effectus: & quare potius duodecim signa quam undecim numerarentur: quid etiam nobis de reliquis circulis videretur.

His propositis rebus, ad id loci venimus, ut exponeremus, utrum mundus ipse cum stellis suis verteretur, an, mundo stante, vagæ stellæ ferrentur: & quid de eo nobis & compluribus videretur, & qua ratione ipse mundus verteretur.

Præterea quare nonnulla signa celerius exorta serius occiderent: nonnulla etiam, cæteris tardius exorta, citius ad occasum pervenirent: [l] quare etiam quæ signa pariter oriantur, non simul occidant.

Eodem loco diximus, quare non essent in sphæra superiora interioribus hemicycli æqualia: & quot modis stellas videre non possimus.

Præterea scripsimus in duodecim signorum ortu quæ de reliquis corpora exoriri, & quæ eodem tempore occidere viderentur.

Deinde ordine perscripsimus, utrum sol cum mundo fixus verteretur, an ipse per se moveretur, & cum ipse per se moveatur, & contra duodecim signorum ortus eat, quare videatur cum mundo exoriri & occidere.

Deinde protinus de Lunæ cursu pauca proposuimus: & utrum suo, an alieno lumine uteretur: Eclipsis Solis & Lunæ quomodo fieret: quare Luna, per eundem circulum iter faciens, celerius sole currere videatur: & quid fefellerit eos, qui ita senserint.

Quinque stellæ quantum habeant intervallum: & utrum quinque sint an septem: & utrum quinque [m] certe errent, an omnes: & quinque quomodo currant.

Diximus etiam qua ratione priores astrologi non eodem tempore signa & reliquas stellas reverti dixerint: & quare [n] metam diligentissime observasse videantur. & quid reli-

l *Quare etiam quæ signa*] *Signa quæ* Vlitt. 2.
m *Certè errent*] Ita & Veneta & Vlitt. 3. Al. *certæ*. Vide infr. Lib. IV. cap. 14.
n *Metam observasse videantur*] Vlitt. 4. *videatur*. Præterea pro *metam* variè me-

liquos fefellerit in eadem caufa. In his igitur tam multis & variis rebus, non erit mirum aut pertimefcendum, quod tantum numerum verfuum fcripferimus: neque enim magnitudinem voluminis, fed rerum multitudinem [o] peritos convenit fpectare. Quod fi longior in fermone vifus fuero, non mea [p] facunditate, fed rei neceffitate factum exiftimato: nec fi brevius aliquid dixero, minus idem valere confidito, quam fi pluribus effet audiendum verbis. Etenim præter noftram fcriptionem fphæræ, quæ fuerunt ab Arato obfcurius dicta, perfecuti planius oftendimus: ut penitus id, quod cœpimus, exquififfe videremur. Quod fi vel optimis ufus auctoribus effeci, ut neque brevius neque verius diceret [q] quifpiam, non immerito fuerim laudari dignus à vobis, [r] quæ vel ampliffima laus hominibus eft, doctis: fi minus, non deprecamur in hac confectione noftram fcientiam ponderari. Ideoque majoribus etiam niti laboribus cogitamus, in quibus & ipfi exerceamur, [s] & in quibus volumus nos probare quid poffimus. etenim [t] neceffariis noftris hominibus fcientiffimis maximas res fcripfimus: non levibus occupati rebus, populi captamus exiftimationem. Sed ne diutius de eo quod negli-

metron, *metan*, *meton*. Scribe, ut difertim habuit codex Anonymi, *Meton diligentiffimè obfervaffe videatur*. Meton celeber Aftrologus fuit, cujus præter Columellam Præfat. Lib. I. Vitruvium, Tzetzen ad Hefiod. ἐργ. β. p. 108. ed. Heinf. aliofque etiam Servius meminit ad Æn. III. 284.

o *Peritos convenit fpectare*] Confirmant etiam lectionem Veneta, Soter, & 3. codices ex Vlitianis.

p *Facunditate*] Ita & Veneta. Sed Vlit. I. & A. *fecunditate*. hoc effet, ubertate orationis vel eloquentiæ. Nova vox eft *facunditas*, nec ufquam alibi, quod fciam, occurrit, tametfi ad eandem formam à veteribus dicta funt *difcorditas*, *differitas*, *dulcitas*, aliaque, de quibus Nonius.

q *Quifpiam*] *Quifquam* Vlitt. 3. & A.

r *Quæ vel ampliffima laus eft hominibus, doctis* &c.] Cl. Schefferus diftinguit, *Quæ vel ampliffima laus eft, hominibus doctis*. ut cohæreant illa, *à vobis hominibus doctis*. Sed eandem fententiam efficit diftinctio Morellii.

s *Et in quibus volumus nos probare quid poffimus*] Fædè interpolatus locus ifte. Tolle protinus illud *in*, quod nec à MSS. Vlitianis, nec à Veneta vel aliis antiquioribus agnofcitur. Deinde fcito etiam τὸ *quid* non ab altero tantum Morelliano, fed & 3. Vlitianis abeffe. Et fanè perquam venuftè abeft. Ordo enim eft, *in quibus laboribus & ipfi exerceamur, & poffimus probare nos illis, quibus volumus*. Miror neminem ex tot hujus libelli editoribus percepiffe hactenus mentem auctoris.

t *Neceffariis noftris*] Ita non dubitavi refcribere cum Veneta & altero ex Morellianis. Nec aliter in fuis invenerat Vlitius. Perperam *neceffarias* Morellius, vel *neceffaria* Sanctandreana. Neceffarii funt ἀναγκαῖοι. Curt. Lib. VII. cap. 2. *Simpliciter ad neceffarios fuos quifque fcri-*

negligimus loquamur, ad propositum veniemus, & [u] initium rerum demonstrabimus.

I. *De Mundo & Sphæra.*

MUNDUS appellatur is, qui constat ex sole, & luna, [a] & terra, & omnibus stellis.

SPHÆRA est species quædam [b] in rotundo conformata, omnibus ex partibus æqualis apparens, unde reliqui circuli finiuntur. Hujus autem sphæræ neque exitus, neque initium potest definiri, ideo quod in rotundo omnes tractus & initia & exitus [c] significari possunt.

II. *De Centro.*

CENTRUM est, cujus ab initio circunductio sphæræ terminatur, ac terræ positio constituta declaratur.

III. *De Axi.*

DIMENSIO, quæ totius ostenditur sphæræ, [a] est cum ex utrisque partibus ejus ad extremam circunductionem [b] recte

scripserat. Sallust. Jug. cap. 68. *Uti Romam ad suos necessarios aspere in Metellum de bello scribant.* Vetus interpres Jobi cap. VI. 13. *Necessarii quoque mei recesserunt à me.* Plenius *necessarii amici* dicuntur. Luc. cap. x. Actor. vers. 24. Συγκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους. Ver. Interp. *Convocatis cognatis suis, & necessariis amicis.*

u *Initium rerum*] *Initia rerum* Vlitt. 3. & A.

Ad CAP. I.

a *Et terra*] Cl. Schefferus emendat *& æthere*, quod mundum pro cœlo usurpet noster. Capite tamen octavo terram in mundi regione collocat. Auctor libri de mundo, interprete Apuleio: *Mundus omnis societate cœli & terræ constat, & eorum naturis, quæ utrinsque sunt.* Adoptavit eandem definitionem Cleomedes Lib. 1. Κόσμος ἐστὶ σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ τῶν ἐν τούτῳ φύσεων. Nihil heic esse mutandum satis ostendit Hygini compilator Isidorus Orig. Lib. III. cap. 28. *Mundus est hic, qui constat ex cœlo & terrâ & mari cunctisque sideribus.*

b *In rotundo*] *In rotunditate* A. Sed alterum adstruit ex Hygino descriptus locus iste Isidori Orig. Lib. III. cap. 31. *Sphæra cœli est species quadam in rotundum formata, cujus centrum terra est in omnibus partibus æqualiter conclusa.* Pertinent huc & ista ex ejusdem libr. de Nat. Rer. cap. 12. *Spheram autem confirmant nec principium habere nec terminum, pro eo quod rotunditate sua, quasi circulo, unde incipiat, vel ubi desinat, facile non comprehendatur.*

c *Significari possunt*] *Significare* Cl. Schefferus. Quam conjecturam ejus stabiliunt duo Vlitiani, qui & mox cum A. & Venetâ cap. 2. pro *centrum* exhibent *centron.*

Ad CAP. III.

a *Est cum ex utrisque*] Τὸ *est* nec in Venetâ, nec in 3. MSS. comparet. Unde

[b] recte ut virgulæ perducuntur: quæ dimensio à compluribus Axis est appellata. Hujus autem cacumina, quibus maxime sphæra nititur, Poli appellantur, quorum alter ad aquilonem spectans, Boreus: alter [c] oppositus austro, Notius est dictus.

IV. *De Significationibus.*

SIGNIFICATIONES quædam in circunductione sphæræ circuli appellantur. E quibus [a] Paralleli dicuntur, qui ad eundem polum constituti finiuntur. Maximi autem sunt, qui eodem centro, quo sphæra, continentur. Horizon appellatur is, qui terminat ea quæ perspici aut non videri possunt: hic autem incerta ratione definitur: quod modo polo subjectus, & circulis his, qui Paralleli dicuntur: modo duobus extremis & æqualibus nixus: modo aliis partibus adjectus terræ, pervidetur ita, utcunque fuerit sphæra collocata.

V. *De Polo.*

POLUS is qui Boreus appellatur, pervideri potest semper: Notius autem ratione dissimili, semper est à conspectu remotus. Naturalis autem mundi statio [a] φυσικὴ dicitur.

de liquet in capita hoc scriptum ab Hygino ipso non fuisse divisum, sed ἀπὸ κοινοῦ illum voluisse id verbum repeti ex periodo proximè præcedenti.

b *Rectè ut virgulæ*] Ita quidem & Veneta & 3. Vlitt. Sed diphthongos scimus sæpe negligi à librariis. Præfero quod alii dederunt, *rectæ ut virgulæ*, hoc est, rectæ quasi lineæ. Isidor. Orig. Lib. III. cap. 35. *Axis est septentrionalis linea recta, quæ per mediam pilam sphæræ tendit.* Auctor libri de mundo: Δι' ὧν εἰ νοήσαιμεν ἐπιζευγνυμένην εὐθεῖαν, ἥντινες ἄξονα καλοῦσι, διάμετρος ἔσται τοῦ κόσμου. Contrarium huic vitium occupavit Quintil. Declam. VII. *Videlicet inter ignes ac flagella sufficit mihi, si dixero, hic est inimicus animæ, qui nobis* &c. Lege, *hic est inimicus, anime, qui nobis* &c. Est elegantissima apostrophe, qualis illa sub finem ejusdem declamationis: *Sed dura parumper, anime.*

c *Oppositus austro*] Sic & Veneta & MSS. 3. Perperam *appositus* alii. Vide quæ infra ad cap. 6. notamus. Hyginum respexit Isidorus in de Nat. Rer. cap. 12. *Axis linea recta, quæ per mediam pilam sphæræ tendit. Poli ex cælestibus circulis cacumina, quibus maximè sphæra nititur: quorum alter ad aquilonem spectans boreas, alter terræ oppositus austro notus dictus est.* Pro *terræ* videtur reponendum *vero*, & præterea ex Hygino corrigendum *boreus* & *notius*, pro *boreas* & *notus*.

Ad CAP. IV.

a *Paralleli*] *Paralleloe* Vlitt. 2. & A. quod & Veneta volunt, in qua *parallelæ*. Adde not. ad cap. 2. Lib. II.

Ad CAP. V.

a *Φυσικὴ dicitur*] *Quæ Physice dicitur*, Anonymi codex. Optimè. Sed distin-

citur. Ea eſt in Boreo polo finita, ut omnia è dextris partibus exoriri, in ſiniſtris occidere videantur. Exortus enim eſt ſubita quædam ſpecies objecta noſtro conſpectui: Occaſus autem pari de cauſa, [b] ut erepta ab oculis viſa.

VI. *De figuratione circulorum ſphæræ.*

IN finitione mundi circuli ſunt Paralleli quinque, in quibus tota ratio ſphæræ conſiſtit, præter eum qui Zodiacus appellatur: qui quod non, ut ceteri circuli, certa dimenſione finitur, & inclinatior aliis videtur, [a] λοξὸς à Græcis eſt dictus. Quinque autem quos ſupra diximus, ſic [b] in ſphæra metiuntur, initio ſumpto à polo qui Boreus appellatur, ad eum qui Notius & Antarcticus vocatur. In triginta partes unumquodque hemiſphærium dividitur, ita uti dimenſio ſignificari videatur in tota ſphæra [c] per ſexaginta partes factas. Deinde ab eodem principio Boreo ſex partibus ex utraque finitione ſumptis, circulus ducitur, cujus centrum ipſe eſt Polus finitus: qui circulus, Arcticus appellatur, quod intra eum [d] Arcti ſimulacra ut incluſa perſpiciuntur: quæ ſigna à noſtris [e] urſarum ſpecie ficta, Septentriones appellantur.

Ab hoc circulo de reliquis partibus quinque ſumptis: [f] eodem centro quo ſupra diximus, circulus ducitur, qui

θερ-

ſtingue: *quæ phyſice dicitur, ea eſt in* &c. Malè alii, *ea eſt enim*. Illuſtravimus copioſè eam loquendi rationem ad Fulgent. Lib. I. cap. I.

b *Ut erepta*] *Aut erepta* Vlitianorum unus. Perperam. Senſus eſt: Occaſus eſt ut ſpecies viſa ab oculis erepta, niſi mavis pro *ut* reponere *eſt*.

Ad CAP. VI.

a Λοξός] Geminus: Λοξὸς δέ ἐστι κύκλος ὁ τῶν ιϐ ζῳδίων.

b *In ſphærâ metiuntur*] Παθητικῶς. Æthicus præfat. Coſmogr. *Orbis terrarum metiri cœpit*. Plura exempla congeſſi ad Fulg. Prolog. Lib. I.

c *Per 60. partes*] Τὸ *per* non agnoſcunt Vlitt. 3. Eſſet ergo in præcedentibus legendum *ſignificare*.

d *Arcti ſimulacra*] Veneta cum aliis antiquioribus *arcturi*. Lege cum Vlitt. 2. & A. *arctorum*. Ortum inde vitium, quod pro *arctorum* librarius aliquis *arcturum* exararat, quomodo & unus ex Vlitianis habuit. Confirmant hanc emendationem cum ea, quæ Lib. III. cap. I. leguntur: *Igitur incipiemus à polo boreo protinus dicere, quo utræque arcti nixæ vehuntur arctico circulo clauſæ*; tum illa Iſidor. Lib. III. Orig. cap. 43. quod caput ex Hygino deſumtum eſt: *Quorum primus circulus ideo arcticus appellatur, eo quod inter eum arctorum ſigna incluſa proſpiciuntur*. Poſuit tamen ille Iſidorus *Arcturum* pro Arcto, cum ait de Nat. Rer. cap. 26. *Arcturus eſt ille, quem Latini Septentrionem dicunt* &c.

e *Urſarum*] *Urſorum*. A.

f *Eodem centro*] *Ab eodem centro*. A.

g *An-*

θερινὸς τροπικὸς appellatur, ideo quod ſol cum ad eum circulum pervenit, æſtatem efficit eis qui in aquilonis finibus ſunt: hiemem autem eis quos [g] auſtri flatibus oppoſitos ante diximus. Præterea, quod ultra eum circulum ſol non tranſit, ſed ſtatim revertitur, τροπικὸς eſt appellatus.

Ab hac circuli ſignificatione quatuor de reliquis partibus ſumptis, ducitur circulus Æquinoctialis, à Græcis [h] ἰσημερινὸς appellatus, ideo quod ſol cum ad eum orbem pervenit, æquinoctium conficit. Hoc circulo facto, dimidia ſphæræ pars conſtituta perſpicitur.

E contrario item ſimili ratione à Notio polo ſex partibus ſumptis, ut ſupra de Boreo diximus, circulus ductus ἀνταρκτικὸς vocatur: quod contrarius eſt ei circulo, quem arcticon ſupra definivimus.

Hac definitione ſphæræ, centroque poli qui Notius dicitur, quinque partibus ſumptis circulus, χειμερινὸς τροπικὸς inſtituitur, à nobis Hiemalis, à nonnullis etiam Brumalis appellatus, ideo quod ſol cum ad eum circulum pervenit, hiemem efficit his [i] qui ad aquilonem ſpectant: æſta-

g *Auſtri flatibus oppoſitos*] Ita & Vlitt. 3. Et fruſtra omnino eſt vir doctus, qui vulgato *appoſitos* propugnat. Supra cap. 3. *Oppoſitus auſtro.* Catull. carm. 26. *Furi, villula noſtra non ad auſtri Flatus oppoſita eſt, nec ad favoni* &c. Pallad. Lib. I. Tit. 18. *Cellam vinariam debemus habere ſeptentrioni oppoſitam.* Tit. 20. *Olearis cella meridianis ſit objecta partibus.* Ammianus Lib. XXII. p. 413. ed. Boxh. *Septentrioni oppoſita terrarum ſitu cohæret immenſo.* Lib. XXIII. p. 466. *Aquilonibus objecti ſunt & pruinis.*

h Ἰσημερινός] Vid. Iſidor. de Nat. Rer. cap. 10. ubi perperam *hyſmerinus* editur, & *exemerinus* pro χειμερινός.

i *Quæ ad aquilonem ſpectant*] *Qui aquilonem exſpectant* Vlitt. 2. Forte *aſpectant*, vel *reſpectant.* quanquam conſtanter codices iidem non heic tantum, ſed & paſſim Lib. III. & IV. *exſpectant* exhibent pro *ſpectant.* Sunt ſanè, qui *exſpectare* pro *ſpectare* Latio vindicare velint, quos inter & Gruterus ac Freinshemius ad Flor. Lib. II. cap. 7. Quam rectè, ipſi viderint. In Plinii loco, quem adducit Freinshemius, pridem *ſpectatione* eſſe legendum monuit Salmaſius. Ego certè id puto carere exemplo, tametſi & *ſpectare* pro *exſpectare* poni interdum notent viri docti. P. Syrus: *Ab alio ſpectes, alteri quod feceris.* Ita edidit Gruterus. Curt. Lib. VIII. 8. *Oculos ego primum illorum ſordida omnia & humilia ſpectantium capiam.* Freinshemius annotat: Si pro *ſpectantium* non ſcribas *exſpectantium*, nullus inde ſanus exeat ſenſus. Niſi tamen & ſimplex illud hoc ſignificatu capitur, quod pene adducor ut credam, cum toties hujus loco reperiam. Hæc ille. At ego credo, ubi *ſpectare* pro *exſpectare* ponatur, ſcribendum potius eſſe *ſperare*, quod Latini pro *expectare*, ut Græci ἐλπίζειν pro προσδοκᾶν, uſurpant. Matth. Evang. cap. XXIV. 50. Ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ οὐ προσδοκᾷ. Vet. Interpr. *Veniet dominus*

æſtatem autem his, qui in auſtri partibus [k] domicilia conſtituerunt. Quanto enim abeſt [l] longius ab illis qui in aquilonis habitant finibus, hoc hieme majore conflictantur: æſtate autem hi, quibus ſol appoſitus pervidetur: itaque Æthiopes ſub utroque orbe neceſſario fiunt.

Ab hoc circulo ad æquinoctialem circulum reliquæ fiunt partes quatuor, ita uti ſol per octo partes ſphæræ currere videatur. Zodiacus autem circulus ſic vel optime definiri poterit, ut ſignis factis, ſicut poſtea dicemus, ex ordine circulus perducatur.

Qui autem Lacteus vocatur, contrarius æquinoctiali, [m] ubi oportet ut eum medium dividere, & bis ad eum pervenire videatur, ſemel in eo loco ubi aquila conſtituitur: iterum autem ad ejus ſigni regionem, quod προκύων vocatur. Duodecim ſignorum partes ſic dividuntur: Quinque circuli, de quibus diximus ſupra, ita finiuntur, ut unuſquiſque eorum dividatur in partes duodecim, & ita ex eorum punctis lineæ perducantur, quæ circulos ſignificent factos, in quibus duodecim ſigna deſcribantur. Sed à nonnullis imperitioribus quæritur, quare non æquis partibus circuli finiantur, hoc eſt, ut de triginta partibus quinæ partes dividantur, & ita circuli pari ratione ducantur: id facillime defendi poſſe confidimus. Cum enim media ſphæra diviſa eſt, ejus circuli nullus poteſt æqualis eſſe: qui quamvis proxime eum accedat, tamen minor eſſe videatur. Itaque qui primum ſphæram fecerunt, cum

vel-

nus ſervi illius in die, qua non ſperat. Flor. Lib. III. I. *Quis ſperaret aliquod poſt Carthaginem in Africâ bellum?* Virg. Æn. XI. 275. *Hæc adeo ex illo mihi jam ſperanda fuerunt Tempore* &c. Lucianus in Tyrannicida: Τίς ἐλπὶς τοῦ φόβου; *Quæ exſpectatio metus?* Confer Not. Caſaub. ad Spartian. in Did. Jul. cap. 6. Certè in Publiano iſto mimo, quem adduxi, ſcribendum eſſe *ſperes* docet nos vetus inſcriptio apud Gruter. p. 928. *Date terræ fructum ut terra poſſit reddere. Ab alio ſperes altero quod feceris.* Agrætius de Orthogr. *Exſpectatur venturus, ſpectatur qui videtur vel probatur.*

k *Domicilia conſtituerunt*] Non eſt tam recens vox *domicilii*, quam quibuſdam viſum fuit. Apulejus in de mundo: *Ut è terreno domicilio illas regiones aſpicerent.* Florus Lib. I. cap. 13. *Deſtinata hominum ac deorum domicilio civitas.* Nepos Themiſt. cap. X. *Domiciliumque ſibi Magneſiæ conſtituit.* Feſtus in ROMA. *Ob inopiam domiciliorum profectos complures in exteras regiones.* Immo & Tullius ipſe aliquoties eâ uſus eſt.

l *Longius ab illis*] *Ab his.* A.

m *Ubi oportet*] *Ibi oportet* Veneta & aliæ antiquiores cum A.

n *Li-*

vellent omnium circulorum æquas rationes esse; pro rata parte voluerunt significare, ut quanto magis à polo discederetur, eo minorem numerum partium sumerent in circulis metiendis, quo erat necesse his majorem circulum definire. Quod etiam ex ipsa sphæra [n] licet intelligere: quanto magis à polo discedes, eo majores circulos fieri necesse est: & hac re minorem numerum duci, ut pares eorum videantur effectus. Et si non in triginta partes unumquodque hemisphærium dividatur, sed in alias quotlibet finitiones, tamen eo ratio pervenit ejus, ac si triginta partes fecisset.

VII. *De Zodiaco circulo.*

ZODIACUS circulus tribus his subjectus, de quibus supra diximus, ex quadam parte contingit æstivum & hiemalem circulum, æquinoctialem autem medium dividit. Itaque sol per Zodiacum circulum currens, neque extra eum transiens, necessario cum his signis, quibus innixus iter conficere videtur, pervenit ad eos quos supra diximus orbes, & ita quatuor tempora definit. Nam ab Ariete incipiens, ver ostendit: & Taurum & Geminos transiens, idem significat. [a] Sed jam cap tibus Geminorum circulum æstivum tangere videtur, & per Cancrum & Leonem transiens & Virginem, æstatem efficit. Et rursum à Virginis extrema parte transire ad æquinoctialem circulum perspicitur. In Libra autem æquinoctium [b] conficit, & autumnum significare incipit, ab hoc signo transiens ad Scorpium & Sagittarium. Deinde protinus incurrit in hiemalem circulum, & à Capricorno, Aquario, Piscibus, hiemem transigit. Itaque ostenditur non per tres ipsos circulos currere, sed Zodiacum transiens ad eos pervenire. Sed quoniam de his rebus diximus, nunc Terræ positionem

n *Licet intelligere: quanto magis* &c. Anonymi codex: *Licet intelligi: quæ quanto magis à polo discedit, hoc majores* &c. Quæ lectio nequaquam spernenda est.

Ad CAP. VII.

a *Sed jam capitibus* &c.] *In capitibus* Cl. Schefferus, ut mox *in librâ*.

b *Conficit*] *Efficit*. A. & mox, *non per quatuor ipsos* unus ex Vlitianis.

Ad

nem definiemus, & Mare quibus locis interfusum videatur, ordine exponemus.

VIII. *De Terrâ & Mari.*

TERRA mundi media regione collocata, omnibus partibus æquali dissidens intervallo, centrum obtinet sphæræ. Hanc mediam dividit Axis in dimensione totius terræ. Oceanus autem [a] regione circumductionis sphæræ profusus, prope totius orbis alluit fines. Itaque & signa occidentia in eum decidere existimantur: sic igitur & [b] terras contineri poterimus explanare. Nam quæcunque regio est, quæ inter Arcticum & Æstivum finem collocata est, ea dividitur trifariam; è quibus una pars, Europa: altera, Asia: tertia, Africa vocatur. Europam igitur ab Africa dividit mare ab extremis Oceani finibus & Herculis columnis. Asiam vero & Libyam cum Ægypto disterminat [c] os Nili fluminis quod Canopicon appellatur. Asiam ab Europa Tanais dividit, bifariam se conjiciens in paludem quæ Mæotis appellatur. Hac igitur definitione facile pervidetur mare omnibus [d] adjectum finibus terræ.

Sed ne videatur nonnullis mirum; cum sphæra in sexaginta partes dividatur, ut ante diximus, [e] quare definimus ab æstivo circulo ad arcticum finem dumtaxat habitari; sic vel optime defendimus. Sol enim per mediam regionem sphæræ currens, nimium his locis efficit fervorem. Itaque quæ finis est ab æstivo circulo ad hiemalem, ea

Ad CAP. VIII.

a *Regione circumductionis*] Schefferus, *in regione*, Lege potius *è regione*, cum uno ex Vlitianis. Sed nihil est necesse. Apud Isidor. enim de Nat. Rer. cap. 47. quod prope totum ex Hyginio transscriptum est, præpositionem etiam omissam invenio. *Terra, ut testatur Hyginus, mundi media regione collocata, omnibus partibus æquali dissidens intervallo, centrum obtinet. Oceanus autem regione circumductionis sphæræ profusus, prope totius orbis abluit fines.* Leg. *adluit.* Sed non hoc solum, verum multa insuper alia in isto capite ex nostro emendari & possunt & debent.

b *Terras contineri*] Ita & Veneta & Vlitt. 2. *Terram* volebat Cl. Schefferus.

c *Os Nili fluminis*] *Ostium Nili* Vlitt. 2. Juvenal. Sat. XIII. 27. *Divitis ostia Nili.* Στόματα & Græci appellant.

d *Adjectum finibus terræ*] *Objectum* A. cum edd. vetustis.

e *Quare definimus*] *Definivimus* rectius Veneta, Micylliana, & aliæ antiquiores.

ea terra à Græcis διακεκαυμένη vocatur: quod neque fruges propter exustam terram nasci, neque homines propter nimium ardorem durare possunt: extremæ autem regiones sphæræ duorum circulorum, quorum alter Boreus, alter Notius vocatur, fine Arctici circuli & ejus qui Antarcticus vocatur, non habitantur, ideo quod sol ab his circulis [f] semper est longe, venti quoque assiduos habent flatus. Quamvis enim sol perveniat ad Æstivum circulum, [g] tamen longe ab Arctico videbitur fine. Id ita esse, hinc quoque licet intelligere: Cum enim sol pervenit ad eum circulum qui Hiemalis vocatur, [h] & efficiat nobis, qui prope eum sumus constituti, nimium frigus, quid arbitramur eis locis frigoris esse, qui longius etiam absunt à nobis? Quod cum in hac parte sphæræ fiat, idem in altera parte definitum putabimus, [i] ideo quod similes ejus sunt effectus. Præterea hinc quoque intelligimus illic maximum frigus, & in æstivo circulo calorem esse, [k] quod quæ terra habitatur. Eos tamen videmus, qui proxime sint Arcticum finem, uti braccis & ejusmodi [l] vestitu vestium: qui autem proximi sint æstivo circulo, eos Æthiopas & [m] perusto corpore esse. [n] Habitatur autem sic temperatissimo cœlo, cum inter æstivum circulum & Arcticum finem [o] hæc perveniat temperatio: quod ab Arctico circulo frigus, ab æstivo fervor exortus in unum con-

f *Semper est longè*] *Abest longè* Vlitt. 2.

g *Tamen longè*] *Tamen tunc longè*. A.

h *Et efficiat nobis*] Ita & Veneta & Vlitt. 2. *Efficiet* Micyll. & nonnullæ aliæ. *Efficit* mallet Cl. Schefferus. Sed Hyginum copulare interdum diversos modos ostendi ad Mythol. cap. 125. 148. & 165.

i *Ideo quod*] *Ideoque quod* Vlitt. 2. Non ineleganter redundare nonnunquam τὸ *que* docet nos Nob. Heins. ad Vell. 1. 8.

k *Quod qua terra habitatur. Eos* &c.] Miror hoc placuisse Morellio. Legendum enim cum Micyll. Paris. aliisque antiquioribus, *Quod qua terra habitatur, eos* &c.

l *Vestitu vestium*] Ita & unus codicum Vlitianorum. Cæteri *vestitu vestituum*, vel *vestitu vestitudento*. Modius & Schefferus expungendum censent τὸ *vestium*. Mihi scripsisse Hyginus videtur, *vestium indumento*. Certè illuc aurigatur τὸ *vestitudento*. Non dissimiliter *velaminis indumentum* dixit Cassian. de Habit. Monach. cap. 5.

m *Perusto corpore*] Horat. epod. 2. *Perusta solibus Pernicis uxor Appuli*.

n *Habitatur autem sic*] *Hic* emendat Cl. Schefferus. quod & ex Vet. ed. in margine notaverat Vlitius.

o *Hæc perveniat temperatio*] *Temperantia* unus ex Vlitt. Deinde *proveniat* malit forte aliquis. Sed mox rursus *eodem perveniant* repræsentant etiam Vlitt. 2. cum Morellio.

p *Ef-*

concurrens [p] efficit: media finem temperatam, quæ habitari poſſit. Itaque cum ſol ab eo loco [q] diſceſſit, hieme neceſſario conflictamur, quod ventum exorientem non reverberat ſol. [r] Quod cum veniat in hac definitione, illud quoque fieri poſſe videmus, ut Hiemali circulo nobis ad Antarcticum finem habitari poſſit: quod pares [s] eodem perveniant caſus. Certum quidem eſſe nemo contendit, neque pervenire eo poteſt quiſquam propter interjectum terræ, quæ propter ardorem non habitatur. Sed cum videmus hanc regionem ſphæræ habitari, illam quoque in ſimili cauſa poſſe conſtitui ſuſpicamur.

De Signorum cæleſtium hiſtoriis

LIBER SECUNDUS.

SED quoniam quæ nobis de terræ poſitione dicenda fuerunt, & [a] ſphæram totam definivimus, nunc quæ in ea ſigna ſunt ſingulatim nominabimus. E quibus igitur primum duas Arctos, & Draconem: deinde Arctophylaca cum Corona dicimus. [b] Ceteum, qui Engonaſin vocatur: Exinde Lyram cum Olore, & Cepheo, & ejus uxore Caſſiepeia, filiaque Andromeda, & genero Perſeo: dicimus etiam protinus Aurigam, à Græcis ἡνίοχον appellatum: Ophiuchum præterea cum Sagitta & Aquila, parvoque Delphine. Inde Equum dicimus cum eo ſidedere, quod Deltoton vocatur. [c] His corporibus enumeratis, ad duodecim Signa perveniemus. Ea ſunt hæc, A-

p *Efficit: media finem temperatam*] Lege, *efficit mediam finem temperatam* cum Venetâ, Micyllianâ, Pariſinâ, aliiſque antiquitus cuſis. Etiam heic requiro diligentiam Morellii.

q *Diſceſſit*] *Diſcedit*. A.

r *Quod cum veniat in hac* &c.] Hoc eſt, *eveniat*. Quam phraſin fruſtra ſuſpectam eſſe nonnullis abunde oſtendi ad Fulg. Lib. III. cap. 6.

s *Eodem perveniant*] *Eodem ſine perveniant*. A.

Ad Præfat. Lib. II.

a *Sphæram totam*] Vulgo *ſphæram tam totam*. Sed cum nec Veneta, nec Vlitt. 2. agnoſcant τὸ *tam*, rectè expulit illud Morellius, quanquam non malè in *jam* mutatum eat Cl. Schefferus.

b *Ceteum, qui Engonaſin*] Ita & Veneta. Vulgo *cæterum, qui Engonaſin* &c. Vlitt. 3. & A. *Et eum, qui* &c. quomodo & Modius volebat. Sed vide quæ ad cap. 1. annotamus.

c *His enumeratis*] *Connumeratis* Veneta. Sed Morellii lectionem adſtruunt Vlitt. 3.

ries, Taurus, Gemini: deinde Cancer cum Leone & Virgine: præterea Libra, dimidia pars Scorpionis, & ipſe Scorpius cum Sagittario & Capricorno: Aquarius autem cum Piſcibus reliquas habet partes. His enumeratis, ſuo ordine eſt Cetus cum Eridano flumine, & Lepore. Deinde Orion cum Cane, & eo ſigno quod Προκύων dicitur. Præterea eſt Argo cum Centauro, & Ara: deinde Hydra cum Piſce qui Notius vocatur. Horum omnium non inutile videtur hiſtorias proponere: quæ certe aut utilitatem ad ſcientiam, aut jucunditatem ad delectationem afferent lectori.

I. *Arctos major.*

IGITUR, ut ſupra diximus, initium eſt nobis Arctos maxima.

HANC autem Heſiodus ait eſſe Calliſto nomine, Lycaonis filiam, ejus qui in Arcadia regnavit: eamque ſtudio venationis inductam, ad Dianam ſe applicuiſſe: à qua non mediocriter eſſe dilectam propter utriuſque conſimilem naturam. Poſtea autem ab Jove compreſſam, veritam Dianæ ſuum dicere eventum, quod diutius celare non potuit: nam jam utero ingraveſcente, [a] prope diem partus in flumine corpus exercitatione defeſſum cum recrearet, à Diana cognita eſt non conſervaſſe virginitatem: cui dea pro magnitudine [b] ſuſpicionis non minorem retribuit pœnam: erepta enim facie virginali, in urſæ ſpeciem eſt converſa, quæ Græce ἄρκτος appellatur. [c] In ea figura corporis Arcada procreavit. Sed, ut ait [d] Amphis comœdiarum ſcriptor, Jupiter [e] ſimulatus effigiem Dianæ,

Ad CAP. I.

a *Prope diem partus*] Inſtante partu. Gloſſ. Philox. *Prope partum*, ἐγγὺς τοκετοῦ. Perperam junctim *propediem* complures editi.

b *Suſpicionis*] *Stoupitionis* unus ex Vlitianis. Forte *ſtuprationis*.

c *In eâ figura*] Schol. German. *Et dum eſſet urſa, arctum enixa eſt, quem Arcadem vocant.* Iſta ex Eratoſth. καταστ. cap. I. habet; cujus verba etiam Theo in ſuum commentarium tranſtulit. Cæterum pro *arctum* ſcribendum eſt *arcturum*, vel dicendum malè vertiſſe verba Eratoſthenis: Καὶ οὕτως τεκεῖν ἄρκτον γενομένην τὸν κληθέντα Ἀρκάδα.

d *Amphis comœdiarum ſcriptor*] Schol. German. *Amphis Comicus poeta.* Idem Fabulâ Canis: *Amphianus tragœdiarum ſcriptor.* Emenda, *Amphis autem tragœdiarum* &c.

e *Simulatus effigiem dianæ*] Vide not. ad Mythol. cap. 99.

næ, cum virginem venantem ut adjutans persequeretur, amotam [f] à conspectu aliarum compressit: quæ rogata à Diana quid ei accidisset, quod tam grandi utero videretur, illius peccato id evenisse dixit. itaque propter ejus responsum, in quam figuram supra diximus, eam Diana convertit. Quæ cum in silva ut fera vagaretur, [g] à quibusdam Ætolorum capta, ad Lycaonem pro munere in Arcadiam cum filio est deducta. [h] Ibi dicitur inscia legis, in Jovis Lycæi templum se conjecisse: [i] quam confestim filius est secutus. Itaque cum eos Arcades insecuti interficere conarentur, Jupiter memor peccati, ereptam Callisto cum filio inter sidera collocavit, eamque Arctum, filium autem Arctophylaca nominavit, [k] de quo postea dicemus. Nonnulli etiam dixerunt, Cum Callisto ab Jove esset compressa, Junonem indignatam in ursam eam convertisse: quam Dianæ venanti obviam factam, ab ea interfectam, & postea cognitam inter sidera locatam. Sed alii dicunt, cum Callisto Jupiter esset in silvam persecutus, Junonem suspicatam id quod evenit, contendisse ut eum manifesto diceret deprehendisse. Jovem autem, quo facilius suum peccatum tegeretur, in ursæ speciem conversam reliquisse: Junonem autem in eo loco pro virgine ursam invenisse, quam Dianæ venanti, ut eam interficeret, demonstrasse: quod factum ut perspiceretur Jovem ægre tulisse, effigiem ursæ stellis figuratam constituisse. Hoc signum, [l] ut complures dixerunt, non occidit. Qui volunt aliqua de causa esse institutum, negant Tethyn Oceani uxorem id recipere, cum reliqua sidera eo perve-

f *A conspectu aliarum*] Vulgatum *caeterarum* præferam, quanquam Vlitt. 3. exhibent *cæterorum*. Sed cum virgine Diana nonnisi virgines venantur. Lege ergo, *cæterarum*, ut etiam est in editione Veneta & A.

g *A quibusdam Ætolorum*] Emenda *æpolorum*, hoc est, caprariorum, ex Eratosth. cap. 1. & Theone in Aratum p. 7. qui Eratosthenem ad verbum descripsit. Schol. German. *Quæ dum in montibus vagaretur, à quibusdam pastoribus apprehensa, cum puero adducta est ad Lycaonem.*

h *Ibi dicitur*] *Ibique* unus ex Vlitianis.

i *Quam confestim*] *Quo confestim* alter Morellianus.

k *De quo postea*] *Posterius* Vlitt. 3. cum heic, tum passim infra.

l *Ut complures*] *Quamplures* unus Vlitianus. Quod idem est. Petronius: *Intraverunt palæstritæ quamplures.* Capell. Nupt. Phil. Lib. VIII. *Eodem se quamplures convertere dii.*

veniant in occasum, quod Tethys Junonis sit nutrix, cui Callisto [m] succubuerit ut pellex. [n] Ariethus autem Tegeates historiarum scriptor, non Callisto, sed [o] Megisto dicit appellatam: & non Lycaonis sed [p] Cetei filiam, Lycaonis neptem. Præterea Cetea ipsum Engonasin nominari. Reliqua autem superioribus conveniunt: quæ res in Nonacri monte Arcadiæ gesta demonstratur.

II. *Arctos minor.*

Hanc [a] Aglaosthenes qui Naxica conscripsit, ait Cynosuram esse unam de Jovis nutricibus ex Idæis nymphis: ab ejus quoque nomine & urbem quæ [b] Hestiea vo-

m *Succubuerit ut pellex*] Vide not. ad Mythol. cap. 187.

n *Ariethus*] *Aratus* A. *Arietus* Veneta. *Arietibus* Sactandreana, sed peccato, ut arbitror, operarum typographicarum, cum in cæteris religiose sequatur Morellium. Vossius de Histor. Græc. Lib. III. p. 253. emendat *Areithus* ex Græc. Ἀρήϊθος. quod vocabulum apud Homerum quoque occurrit Iliad. H. 138. Leopardus in margine libri sui heic notaverat: Φερεκύδης δὲ φησι ὁ Ἄραιθος est apud Tarrhæum pag. 41. Occurrit idem nomen etiam infr. cap. 6. ubi *Aritus* exhibet unus ex Vlitianis.

o *Megisto*] Notaverat homo doctus in margine libri sui, *Aliis* Θεμιστώ.

p *Cetei filiam*] Ita & Veneta. Micyllus & alii dederunt *Cætei*. MSS. 2. ex Vlitianis *&* *Cætei*. Putes scripsisse *Heræei*, & mox *Heræea*. Ἡραιεὺς enim dictus fuit unus de filiis Lycaonis, ut docet nos Apollod. Lib. I. p. 163. Forsan & in prologo rescribendum *&* *Heræum* pro *Ceteum*.

Ad CAP. II.

a *Aglaosthenes*] Vlitt. 3. *Glosthenes*. Venet. *Agloasthenes*. Sed rectum est *Aglaosthenes*. Vide Voss. Histor. Græc. Lib. III. p. 240. Refert idem Agathosthenes in Asiaticis carminibus apud Schol. German. in hac fabulâ. Sed apud eum rescribendum esse *Aglaosthenes in Naxiacis carminibus* docet nos in notis ad Parthen. pag. 126. vir Cl. Thomas Gale. Alii Cynosuram Callistus fuisse canem volunt. Vide Theon. in Aratum pag. 7.

b *Hestiea*] Soter *Histiea*. Veneta *Istoe*. *Histoe* Vlitt. 2. ut & uterque Morellianus. Atque ita omnino scribendum. Ἱστοὶ enim Græcis est. Eratosthenes cap. 2. Ἀγλαοσθένης δὲ ἐν τοῖς Ναξικοῖς φησι, τροφὸν γενέσθαι Διὸς Κυνόσουραν, εἶναι δὲ μίαν τῶν Ἰδαίων Νυμφῶν, ἀφ᾽ ἧς ἐν μὲν τῇ πόλει τῇ καλουμένῃ Ἱστοῖς τοὔνομα τοῦτο εἶναι &c. *Histoe* ergo Ἱστοί, ut *paralleloe*, παράλληλοι cap. 4. Lib. I. *Arctoe*, ἄρκτοι in Grotii Imaginibus Arateis, *Adelphoe*, ἀδελφοὶ apud Terentium, *Euthygrammoe*, Εὐθύγραμμοι, *Antoecoe*, ἄντοικοι cap. 2. & 4. Fragmenti veteris, quod Censorino aliquandiu tributum fuit. Forte & *Spartoe* scripserat Hygin. fab. 178. ubi *Spartæ* editum hactenus. Sed *Sparti* dicuntur aliis, ut ostendi ibi, Σπαρτοὶ Græcis. A Plinio Lib. V. cap. 31. inter Cypri oppida numerantur *Arsinoe*, *Carpasium*, *Golgi*. Notant in Vet. cod. habere *Golgæ*. Unde apparet faciendum esse *Golgoe*. Γόλγοι *Golgoe*, ut Σόλοι *Soloe*, quod in eodem capite invenias, & apud Melam Lib. I. cap. 13. Servavit rectam scripturam Germanici Scholiastes: *A quâ in oppido Histoe Nicostratus constituit portus, & circa eum locum fuisse Cynosuram*. Pro *portus* repone *portum* ex Eratosthene, unde hæc desumpta. Videtur Hyginus in vitiosum codicem incidisse, & legisse apud Eratosthe-

vocatur, [e] à Nicostrato & sodalibus ejus constitutam, & portum qui ibi est, & agri majorem partem Cynosuram appellatam. Hanc autem inter Curetas fuisse, qui Jovis fuerunt administri. Nonnulli etiam Helicen & Cynosuram [d] nymphas esse Jovis nutrices dicunt: & hac re etiam pro beneficio in mundo collocatas, & utrasque Arctos appellatas esse, quas nostri Septentriones dixerunt: sed majorem arcton complures plaustro similem dixerunt, & ἅμαξαν Græci appellaverunt: cujus hæc memoriæ prodita est causa: In initio qui sidera perviderunt, & numerum stellarum in unaquaque specie corporis [e] constituerunt, & non Arctum, sed Plaustrum nominaverunt. Ex septem stellis, duæ quæ pariles & maxime in uno loco viderentur, pro bobus haberentur: reliquæ autem quinque [f] figuram plaustri simularent. Itaque & quod proximum huic est signum Bootem nominari voluerunt: de quo posterius plura dicemus. [g] Aratus quidem non hac re Boo-

tosthenem vel alium ex Græculis, ἀφ' ἧς μὲν τῇ πόλει τῇ καλουμένῃ &c. Sed quomodo à nomine Cynosuræ dici potest urbs Histoe constituta? quæ in illis nominibus appellationis similitudo? Scripsit ergo, vel certè scribere debuit: *Ab ejus quoque nomine in urbe, quæ Histoe vocatur, à Nicostrato & sodalibus ejus constitutâ, & portum, qui ibi est, & agri majorem partem Cynosuram appellatam.*

c *A Nicostrato & ejus sodalibus*] Ὑπὸ τῶν περὶ Νικόστρατον. Melius vertisset, *à Nicostrato.* Theod. Quæst. 8. in Deuteron. Οἱ περὶ τὸν Ἀκύλαν καὶ Σύμμαχον, *Aquila & Symmachus.* Laertius in Zenone p. 456. Οἱ περὶ Κάσσιον τὸν Σκεπτικὸν, *Cassius Scepticus.* Παρερμηνείας vitium incurrere nonnunquam hunc scriptorem, disces ex iis, quæ annotata sunt ad 3. 14. & 31. Myth. Sed monendum heic mihi, in eo quod cap. 14. dicit *Cæneus Coroni*, deceptum videri corruptâ scriptura Græci codicis Apollodori. Notat enim Ægius invenisse se in antiquis libris Καινεὺς Κορώνου.

d *Nymphas esse*] *Fuisse* Vlitt. 2. Quam lectionem firmat Germanici Scholiastes.

e *Constituerunt, & non arctum, sed plaustrum nominaverunt, ex septem stellis* &c. Locus procul dubio mendosus, cum nulla inde commoda elici sententia possit. Soter dedit, *constituerunt, non arctum* &c. Micyllus & alii, *constituerunt, quod non arctum, sed* &c. Agnoscet manum suam Hyginus, si τὸ *quod* ex alieno in suum locum revoces & scribas, *constituerunt, non arctum, sed plaustrum nominaverunt, quod ex septem stellis* &c.

f *Figuram plaustri simularent*] Apuleius de Herbis cap. 113. *Folia simulans cucumeris.* Ad rem facit, quod legitur apud Hom. Scholiasten ad Odyss. E. 273. Καὶ ἄμαξα καλεῖται, ἐπεὶ ἐκ τεσσάρων, καὶ τῶν ἐφεξῆς τριῶν ὥσπερ ἐκ τροχῶν ἁμάξης σχῆμα ἀποτελεῖται. Sed defecta ista partim, partim transposita. Censeo sic redintegres: Ἐκ τεσσάρων ὥσπερ ἐκ τροχῶν, καὶ τῶν ἐφεξῆς τριῶν ὥσπερ ἐκ ῥυμοῦ ἁμάξης σχῆμα ἀποτελεῖται. Theo in Aratum pag. 7. ed. Morell. τῶν τεσσάρων αὐτῇ τροχῶν παραλαμβανομένων, τῶν δὲ τριῶν ὅρας αὐτῇ ῥυμοῦ.

g *Aratus quidem*] *Autem* Anonymi codex. Quod probo.

 h *Ar-*

Bootem, nec illud Plaustrum dicit appellari: sed quod [h] Arctos videatur ut Plaustrum circa Polum, qui Boreus appellatur, versari: & Bootes agitare eam dicatur. In quo non mediocriter videtur errare. [i] Postea autem de septem stellis, ut Parmeniscus ait, [k] quinque & viginti sunt à quibusdam astrologis constitutæ, ut Ursæ species, non septem stellis perficeretur. Itaque & ille, qui antea plaustrum sequens Bootes appellabatur, Arctophylax est dictus, & iisdem temporibus, quibus Homerus fuit, hæc Arctos est appellata. de Septentrionibus ille enim dicit, hanc [l] utroque nomine & Arcton & Plaustrum nominari: [m] Bootem autem nusquam meminit Arctophylaca nominari. Incidit etiam compluribus erratio, quibus de causis minor Arctos Phœnice [n] appelletur, & illi qui hanc observant, verius & diligentius navigare dicantur: & quare si hæc sit certior quam major, non omnes hanc observent: qui non intelligere videntur de qua historia sit profecta ratio, ut Phœnice appelletur. [o] Thales enim qui diligenter de his rebus exquisivit, & hanc primus Arcton appellavit, natione fuit Phœnix, ut Herodotus Milesius dicit. Igitur omnes qui Peloponnesum incolunt, priore utuntur Arcto. Phœnices autem quam à suo inventore acceperunt, observant: & hanc studiosius perspiciendo, [p] di-

h *Arctos videatur*] *Arctus* Venet. & unus Vlitianus. Sed alterum benè habet. Servavit Græcam terminationem. ut in *arcticos* nominandi casu cap. 7. Lib. III. Verba Arati sunt: Δύω δέ μιν ἀμφὶς ἔχουσαι Ἄρκτοι ἅμα τροχόωσι, τὼ δὴ καλέονται ἅμαξαι.

i *Postea autem*]. *Postea enim* A.

k *Quinque & viginti*] Ita rectè etiam & Soter & Vlitt. 2. quanquam Hyginus infra Lib. III. cap. I. XXI. tantum, Scholiastes autem Germanici & Theo in Aratum pag. 7. XXIV. numerant. Quod non videre se ait vir doctus, unde stellæ istæ viginti quinque veniant, id ei ignoscendum est, cum vitium, quo sequentia infecta sunt, turbet sensum. Rescribe ergo, ut videas quid velit auctor, *septem stellarum* ex MSS. 3. Vlitt. & codice Anonymi, pro *septem stellis*. Sententia est, eos, qui signo illi figuram septentrionum dederint, VII. id tantum, qui autem ursæ, XXV. deformasse stellis. Manilius de Helice Lib. I. *Septem illam stellæ certantes lumine signant.*

l *Utroque nomine*] Odyss. E. 273. Ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν.

m *Bootem*] *Bootes* Vlitt. 3. Perperam. Scribe *Booten*. German. Schol. *Booten Homerus vocat.*

n *Appelletur*] *Diceretur* vulgo. Sed Vlitt. 3. *appellaretur.*

o *Thales enim* &c.] Soter: *Thales enim Milesius* &c. Atque ita volebat etiam Vossius Histor. Græc. p. 375. qui & mox ἁπλῶς, *ut Herodotus dicit*, existimat scribendum. Cl. Schefferus malebat, *nec, ut Herodotus dicit, Milesius.*

p *Di-*

[p] diligentius navigare existimantur, & vere eam [q] ab inventoris genere Phœnicen appellant.

III. *Serpens.*

Hic vasto corpore ostenditur inter duas Arctos collocatus: qui dicitur aurea mala Hesperidum custodisse, & ab Hercule interfectus, [a] ab Junone inter sidera collocatus, [b] quod illius opera Hercules ad eum est profectus, qui hortum Junonis tueri solitus existimatur. ait enim Pherecydes, Junonem cum duceret Jupiter uxorem, [c] Terram invenisse ferentem aurea mala cum ramis. [d] Quæ Junonem admiratam, petiisse à Terra ut in suis hortis sereret, qui erant usque ad Atlantem montem. Cujus filiæ cum sæpius de arboribus mala decerperent, Juno dicitur hunc ibi custodem posuisse: hoc etiam signi erit, quod in sideribus supra eum Draconem Herculis simulacrum ostenditur, ut Eratosthenes demonstrat: [e] quare licet intelligere, [f] hunc maxime Draconem dici. Nonnulli etiam dixerunt hunc Draconem à gigantibus [g] Minervæ ob-

p *Diligentius navigare*] H. e. accuratius. Manilius Lib. 1. *Tam spatio, quam luce minor, sed judice vincit Majorem Tyrio.* Germanicus: *Certior est Cynosura tamen sulcantibus æquor.* Aratus: Τῇ δὲ Σιδόνιοι ἰθύντατα ναυτίλλονται. Schol. German. p. 89. *Quam Sidones aspicientes continuo navigant.* Aut perperam legit in Græco exemplari ἀϊθύς, aut imperitè τὸ ἀϊθὺ transtulit *continuo.*

q *Ab inventoris genere*] Adstruunt eam lectionem cum Micyllus & Soter, tum Vlitt. 3. Vulgo *nomine*, unde *natione* exsculpsit Cl. Schefferus. Theo: Ὁ εὑρετὴς αὐτῆς Θαλῆς εἰς Φοίνικας ἀνάγει τὸ γένος. Majoris inventor Nauplius, ut idem docet pag. 7.

Ad CAP. III.

a *Ab Junone*] Vide Eratosth. cap. 3. & Senec. Hercul. Oet. vers. 74. Schol. German. *Juno custodem horti pervigilem implicuit arbori, quem Hercules interfecit, & illa astris intulit.*

b *Quod illius opera* &c.] Junonis enim instinctu factum est, ut athla ista decantatissima Herculi imperaverit Eurystheus.

c *Terram invenisse ferentem*] Emenda, *venisse ferentem.* Eratosthenes: Τὴν Γῆν ἐλθεῖν φέρουσαν τὰ χρύσεα μῆλα. Schol. German. *Eo quod, cum nuberet Jovi Juno, diis offerentibus munera, Terra quoque obtulerit aurea mala cum ramis.* Stabiliunt eam lectionem Vlitt. 2. Nec dubitare de eâ quenquam sinunt, quæ ex Eratosthene adduxi.

d *Quæ Junonem admiratam*] Ita & Vlitt. 3. Perperam τὸ *quæ* omisit Sanctandreana. Veneta & aliæ habent, *Inde Junonem* &c.

e *Quare licet intelligere*] *Quare quodvis licet* editi ante Morellium. *Quare quoivis* inde effingit Schefferus. Rectius putem *quosvis.* Ordo est: *Quosvis intelligere licet*, hoc est, res licita est.

f *Hunc maximè*] *Hinc* Veneta. Hoc esset, ex historiâ modo narratâ.

g *Minervæ objectum esse*] Schol. German. *Hunc alii Jovem astris intulisse dicunt,*

objectum esse, cum eos oppugnaret: Minervam autem arreptum draconem contortum ad sidera jecisse, & ad ipsum axem cœli fixisse: itaque eum adhuc implicato corpore videri, ut nuper ad sidera perlatum.

IV. *Arctophylax.*

De hoc [a] fertur ut sit Arcas nomine, Callistus & Jovis filius, quem dicitur Lycaon, cum Jupiter ad eum in hospitium venisset, cum alia carne concisum pro epulis apposuisse. studebat enim scire, si deus esset qui suum hospitium desideraret. Quo facto non minore pœna est affectus. nam statim Jupiter mensa projecta, domum ejus fulmine incendit: ipsum autem in lupi figuram convertit: at pueri membra collecta & composita in unum, dedit [b] cuidam Ætolorum alendum, qui adolescens factus, in silvis cum venaretur, inscius vidit matrem in ursæ speciem conversam, quam interficere cogitans, persecutus est in Jovis Lycæi templum: [c] quo & qui accessisset, mors pœna erat Arcadum lege. Itaque cum utrunque necesse esset interfici, Jupiter eorum misertus, ereptos inter sidera collocavit, ut ante diximus. Hic autem è facto sequens Ursam perspicitur, & Arctum servans Arctophylax est appellatus. Nonnulli hunc [d] Icarium Erigones patrem dixerunt, cui propter justitiam & pietatem existimatur Liber pater vinum & vitem & uvam

tra-

cunt, ob memoriam virtutis Herculis, Minervæ objectu; quem illa contortum cœlo immisit, & inter septentriones collocavit. Pro *objectu* repone *objectam*. Plures fabulas de hoc dracone habes apud Theonem in Aratum pag. 11. Δράκων δέ, inquit, ἐστὶν, ὃν ἀνεῖλε Κάδμος. Καθ' ἑτέρους δέ, ὁ τὰ μῆλα φυλάσσων τῶν Ἑσπερίδων. ὡς δὲ ὁ πολὺς λόγος, ὁ ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἀναιρεθεὶς Πυθίων. Lege, Πύθων.

Ad CAP. IV.

a *Fertur ut sit*] Ita & Veneta & Vlitt. 2. Græcum est ὡς Ἄρκας ἐστί. Vide Mariang. Auctar. epistol. VI. Noster infra cap. 10. *Dicunt ut gloriata sit* &c. Vopiscus Florian. cap. 3. *De quo dictum est ut Probus diceretur.* Adde quæ notamus infr. ad cap. 7.

b *Cuidam Ætolorum*] Rectè *æpolorum* ex Scholiaste German. Schefferus. Firmat ejus conjecturam Theo in Aratum pag. 7. Θρεφθῆναι ὑπ' αἰπόλων τινῶν, καὶ παραδοθῆναι Λυκάονι.

c *Quo & qui accessisset*] *Quo ei qui* Modius & Schefferus.

d *Icarium*] *Icarum* semper Vlitt. 3. & Veneta. Nec mutari debuit. Germanicus: *Icarus ereptam pensavit munere vitam.* Confer quæ notavimus ad Mythol. cap. 130.

e *Cum*

tradidiſſe, ut oſtenderet hominibus quomodo ſereretur, & quid ex eo naſceretur; & [e] cum eſſet natum, quomodo eo uti oporteret. Qui cum ſeviſſet vitem, & [f] diligentiſſime adminiſtrando [g] floridam falce feciſſet, dicitur hircus in vineam ſe conjeciſſe, & quæ ibi tenerrima folia videret, decerpſiſſe: quo facto, Icarium irato animo tuliſſe, eumque interfeciſſe, & ex pelle ejus utrem feciſſe, ac vento plenum præligaſſe, & in medium projeciſſe, ſuosque ſodales [h] circum eum ſaltare coegiſſe. Itaque Eratoſthenes ait: Ικαρίου ποσὶ πρῶτα [i] περὶ τράγον ὠρχήσαντο. Alii dicunt Icarium, cum à Libero patre vinum accepiſſet, ſtatim utres plenos in plauſtrum impoſuiſſe. hac re etiam Booten appellatum: qui cum perambulans Atticorum fines paſtoribus [k] oſtenderet, nonnulli eorum [l] aviditate pleni, novo genere potionis inducti, ſomno conſopiuntur: [m] atque alius aliam ſe in partem rejiciunt, ut ſemimortua membra jactantes, alia ac decebat loquebantur, reliqui eorum arbitrati venenum ab Icario datum paſtoribus, ut eorum pecora abigeret in ſuos fines, Icarium interfectum in puteum dejecerunt: [n] ſed ut alii demonſtrant, [o] ſecundum arborem quandam defoderunt. Qui autem obdor-

e *Cum eſſet natum, quomodo eo* &c.] Veneta aliæque, *cum eſſet natum id, quomodo* &c. Vlitt. 3. & A. *Cum eſſet natum, quomodo id uti.* Quod non debuit ſperni. Utor enim, quemadmodum vel pueri norunt, cum accuſandi caſu non minus Latinè, quam auferendi, conſtruitur.

f *Diligentiſſimè adminiſtrando*] Colendo, putando. Columella 11. 2. *Adminiſtrare ſementem.* Mamertus de Statu Anim. Lib. 1. cap. 12. *Adminiſtrare carnem.* Diomedes Præfat. Lib. 11. *Adminiſtrare loquendi materiam diſputandique ſubſtantiam.* Non valdè diſſimiliter *operari olivam* dixit Palladius Lib. 1. Tit. 6. *Operari terram* Vet. Interp. Geneſ. cap. 111.

g *Floridam facile feciſſet*] Ita & Modiani & duo ex Vlitianis codicibus. Anon. *reddidiſſet facile.* Antiquitus cuſi, *falce feciſſet.*

h *Circum eum ſaltare*] *Circa* Veneta & reliquæ antiquiores. Vide Schol. Ariſtoph. in Plutum pag. 108. & Tzetzen in Heſiod, p. 87. unde diſces non circa utres, ſed ſupra eos ſaltare fuiſſe ſolitos.

i Περὶ τράγον] Ita & Soter edidit. Sed antiquiores & Vlitt. 2. περὶ στράτον.

k *Oſtenderet*] *Oſtendiſſet* Vlitt. 3.

l *Aviditate pleni*] Tranſponit Schefferus, *aviditate inducti, pleni novo genere potus.* Sed τὸ *potionis* Morellii, quod è gloſſa irrepſiſſe illi videbatur, adſtruunt Vlitt. 3.

m *Atque alius aliam ſe* &c.] Scribe, *Atque ut alius aliam* &c. cum Sotere, Venetâ & Vlitt. 3. Τὸ *ut* heic eſt poſtquam. Mox pro *ut ſemimortua* malebat *&* *ſemimortua* Cl. Schefferus. Quod probo. niſi cui magis arridet, *& ut* &c.

n *Sed ut alii*] *Seu ut alii* Cl. Schefferus. Non arbitror opus eſſe. Infr. cap. 5. *Sed ut ait, qui Cretica conſcripſit, quo tempore* &c.

o *Se-*

dormierant, experrecti cum se nunquam melius quiesse faterentur, ac requirerent Icarium, ut pro beneficio [p] muneraretur, interfectores ejus animi conscientia permoti, statim se fugæ mandaverunt, & in [q] insulam Ætolorum pervenerunt: à quibus ut hospites recepti, domicilia sibi constituerunt. At Erigone Icarii filia permota desiderio parentis, cum eum non redire videret, ac persequi conaretur, canis Icarii, cui [r] Mera fuerat nomen, ululans ut videretur obitum domini lachrimari, rediit ad Erigonen, cui non minimam cogitatæ mortis suspicionem ostendit: neque enim puella timida suspicari debebat nisi patrem interfectum, qui tot dies ac menses abesset. At canis vestem ejus tenens dentibus, perduxit ad cadaver. Quod filia simul ac vidit, [s] desperata spe, solitudine ac pauperie oppressa, multis miserata lachrimis, in eadem arbore [t] qua parens sepultus videbatur, suspendio sibi mortem conscivit. Cui canis mortuæ spiritu suo parentavit: nonnulli enim hunc in puteum se dejecisse dixerunt [u] Anygrum nomine: quare postea neminem ex eo puteo bibisse memoriæ tradiderunt. Quorum casum Jupiter miseratus, in astris corpora eorum deformavit. Itaque complures Icarium, Bootem: Erigonem, Virginem nominaverunt, de quo posterius dicemus: Canem autem sua appellatione & specie Caniculam dixerunt: quæ à Græcis, quod ante majorem Canem exoritur, προκύων appellatur. Alii hos à Libero patre figuratos inter sidera dicunt. Interim cum in finibus Atheniensium multæ virgines sine causa suspendio sibi mortem consciscerent, quod Erigone moriens erat

pre-

o *Secundum arborem*] *Eum sub arborem* MSS. 2. ex Vlitt. Forte *sub arbore*, ut præfert A. Infra: *Sub quâ parens sepultus videbatur.*

p *Muneraretur*] *Munerarentur* Vlit. unus, quomodo & Cl. Schefferus conjecerat. *Munerarent* Veneta.

q *Insulam Ætolorum*] Vlitiani codices diversimodè, *Eolum*, *Eolorum*, *Eorum*. Quorum postremum prope accedit ad Salmasianam conjecturam *Ceorum.*

r *Mera*] Scribe *Mæra* cum Venetâ. Vide not. ad Myth. cap. 130. Propriè eâ voce denotatur αἶξ λευκομέλαινα, ut docet Isac. ad Lycophr. p. 61.

s *Desperatâ spe*] Lactant. Argum. Ovid. Met. Lib. 11. fab. 1. *Cadmus desperatâ spe revisendi patris.*

t *Quâ parens*] Ita quidem & MSS. 3. cum Morellio. Antiquiores tamen editiones, etiam Veneta, *sub quâ.*

u *Anygrum*] *Anigrum* al. *Anbigrum* Venet. *Ambigrum* Sot. Flumen *Anigrum* invenio apud Ovid. xv. Met. aliosque; nusquam puteum eo nomine.

x *Pen-*

precata, ut eodem leto filiæ Athenienſium afficerentur, quo ipſa foret obitura, niſi Icarii mortem perſecuti, & eum forent ulti. Itaque cum id eveniſſet, ut ante diximus, petentibus eis Apollo dedit reſponſum: Si vellent eventu liberari, ſatisfacerent Erigonæ. Qui quod ea ſe ſuſpenderat, inſtituerunt, uti tabula interpoſita [x] pendente, funibus [y] ſe jactarent, ut qui pendens vento movetur: quod ſacrificium ſolenne inſtituerunt. Itaque & privatim & publice faciunt, & id [z] Aletidas appellant: quod eam patrem perſequentem cum cane, ut ignotam & ſolitariam oportebat, mendicam appellabant, quas Græci ἀλήτιδας nominant. Præterea Canicula exoriens æſtu [a] eorum loca & agros fructibus orbabat: & ipſos morbo affectos, pœnas Icario cum dolore ſufferre cogebat, eo quod latrones recepiſſent. Quorum rex Ariſteus Apollinis & Cyrenes filius, [b] Actæonis pater, petit à parente [c] quo facto à calamitate civitatem poſſet liberare: quem deus jubet multis hoſtiis expiare Icarii mortem, & ab Jove petere, ut quo tempore Canicula exoriretur, [d] dies quadraginta ventum daret, qui [e] æſtui caniculæ mederetur. Quod juſſum Ariſteus confecit, & [f] ab Jove impetravit ut Eteſiæ flarent: quas nonnulli Eteſias dixerunt, quod quotannis cer-

x *Pendente*] *Pendentes* mallet Clar. Schefferus.

y *Se jactarent*] Vlitt. *ſectarentur*, vel *ſectarent*. A. *ſecarentur*. Forte *jactarentur*, vel *ſe jactarent invicem*.

z *Aletidas*] Heſychius: Ἀλῆτις ἑορτὴ Ἀθήνησιν ἡ νῦν αἰώρα λεγομένη, καὶ ἡμέρας ὄνομα, ὡς Πλάτων ὁ κωμικός. Pro ἡμέρας legit Ἠριγόνης Sopingius. Quæ ejus conjectura Hyginianis hiſce non parum confirmatur, ut & ab Heſychio ipſo in Αἰώρα. Οἱ δ᾽ ἐπὶ Ἠριγόνῃ Ἀλήτιδι τῇ Ἰκάρου. Forte heic *Aletidos* reponendum. Vid. not. ad Mythol. cap. 270.

a *Eorum loca*] Legendum *Ceorum loca*. Vide Salmaſ. ad Solin. p. 144. Scalig. ad Manil. p. 406.

b *Actæonis pater*] Hæc procul dubio genuina eſt ſcriptura, cum eam in tribus etiam MSS. invenerit Vlitius. Peram *Actæonis tempore* repræſentant antiquitus cuſi. Sed pro *Ariſteus* ſcribendum *Ariſtæus*. Vide not. ad Mythol. cap. 161.

c *Quo facto*] Ita & Vlitt. 2. quanquam non diſplicet *quo pacto*, quod Veneta & aliæ habent.

d *Dies quadraginta*] *Diebus* A.

e *Æſtui Caniculæ mederetur*] *Æſtu* Vlitt. 2. Quod idem eſt. Maro Æn. 1. *Parce metu*. Propert. Lib. 1. El. 13. *Proxima Ledæ Et Ledæ partu, gratior una tribus*. Adi Gellium. Nec damnem *æſtum*, quod Veneta, Micyll. & Morellianus alter habent. Nam *mederi* cum accuſandi caſu conſtruxere etiam alii, ut Terent. Phorm. Act. v. ſc. 4. Gellius Lib. I. cap. 9. Fulg. Lib. III. cap. 10. ubi plura huc facientia dixi.

f *Ab Jove*] *A Jupitre* Veneta.

g Non-

certo tempore exoriuntur: ἔτος enim Græce, annus eſt Latine. [g] Nonnulli etiam Eteſias appellaverunt, quod expoſtulatæ ſunt ab Jove, & ita conceſſæ. [h] Sed hoc in medio relinquamus, ne nos omnia præripuiſſe exiſtimemur. Sed ut ad propoſitum revertamur, Hermippus qui de ſideribus ſcripſit, ait Cererem [i] cum Iaſione Thuſci filio concubuiſſe: quamobrem fulmine percuſſum complures cum Homero dixerunt. Ex his, ut Petellides Gnoſius hiſtoriarum ſcriptor demonſtrat, naſcuntur filii duo Philomelus & Plutus: [k] quos negant inter ſe conveniſſe: nam Plutum, qui ditior fuerit, nihil fratri ſuo de bonis conceſſiſſe: Philomelum autem neceſſario adductum, quodcunque habuerit, [l] ex eo boves duos emiſſe, & ipſum primum plauſtrum fabricatum eſſe: itaque arando & colendo agros, ex eo ſe aluiſſe: cujus matrem [m] inventum miratam, ut arantem eum inter ſidera conſtituiſſe, & Boo-

g *Nonnulli etiam Eteſias*] Scribe per diphthongum *æteſias* cum Veneta & antiquioribus aliis. Tertia etymologia eſt apud Theon. in Arat. pag. 22. Ἢ παρὰ τὸ ἐτιὸν, διὰ τὸ μηδέποτε μεταβάλλειν αὐτὰς, ὅταν ὁ καιρὸς αὐτῶν ἐνστῇ.

h *Sed hoc in medio relinquamus*] Vlitt. 3. *Sed de hoc in medio relinquetur*. Infr. cap. 8. *De quo in medio relinquimus*. Et Lib. IV. cap. 8. *Quoniam de hiſce rebus expoſuimus ordine*. Non diſſimili loquendi formâ Salluſt. Cat. cap. 4. *De Catilinæ conjuratione, quam veriſſimè potero, paucis abſolvam*. Quod imitatus eſt Jornandes de Reb. Get. cap. 2. *De Britannia inſulâ prius abſolvam*. Lactant. Lib. IV. 12. *Nunc de primo, ut cœpimus, explicemus*. Nepos Pelop. cap. 1. *Cujus de virtutibus dubito quemadmodum exponam*. Quamobrem non ineptè Cod. chartaceus Biblioth. Leid. in fine Prologi: *Et in hoc libro exponemus de vitis excellentium imperatorum*. Cæterum *relinquetur* pro *relinquamus* repræſentat etiam A.

i *Cum Iaſione Thuſci filio*] Veneta, *cum Iaſone Lætus cum filio*. Vlitt. 3. & A. *Cum Iaſone Lætis filio*. Ex Morellianis alter *Iaſone Oetæ filio*; alter *Iaſone Tetis filio*. Micyllus aliique dederunt, *cum Iaſione Electræ & Coryti filio*. quæ emendatoris manum fatentur. Scripti libri videntur velle, *cum Iaſone Jovis filio*. Sane Iaſona dici quoque videas apud Conon. cap. 21. Nimirum quod notior librariis Argonautarum ille dux Iaſon, quam Iaſion eſſet, pro hoc obtruſiſſe nobis illum videntur. Sed hac de re egimus ad Mythol. cap. 250. ubi item *Iaſon* audit. Matrem ejus fuiſſe Electram conſtat inter omnes. De patre controvertitur. Servius ad Æn. III. 168. *Iaſius & Dardanus fratres fuerunt Jovis & Electræ filii: vel ut quidam volunt, Dardanum de Jove, Iaſium de Corytho procreatum*. Adde quæ idem Grammaticus notavit ad ejuſdem libri vers. 170. Iſacius: Ἠλέκτρας τῆς Ἄτλαντος καὶ Διὸς Ἰασίων καὶ Δάρδανος. Καὶ Ἰασίων μὲν Δήμητρος ἐρασθεὶς κεραυνοῦται. Immo & noſter Hyginus cap. 250. Myth. Jovis filium facit, ut de hac conjecturâ noſtrâ non videatur dubitandum. Plura dicentur infr. ad cap. 22.

k *Quos negant*] *Queis* malebat Clar. Schefferus.

l *Ex eo boves*] Ita & Vlitt. 3. Mythol. cap. 20. *Aves ex pennis ſuis eos confecerent*. Vide ibi annotata à nobis.

m *Inventum miratam*] Vlitt. variè. in-

Bootem appellasse. Ex hoc autem Pareanta demonstrant natum, qui de suo nomine [n] Parios & oppidum Paron appellavit.

V. *Corona.*

Hæc existimatur Ariadnes fuisse, à Libero patre inter sidera collocata. Dicitur enim in insula Dia cum Ariadne Libero nuberet, hanc primum coronam muneri [a] à Venere & Horis accepisse, cum omnes dii in ejus nuptiis dona conferrent. Sed (ut ait qui Cretica conscripsit) quo tempore Liber ad Minoa venit, cogitans Ariadnen comprimere, hanc coronam ei muneri dedit: qua delectata, non recusavit [b] conditionem stupri. Dicitur etiam à Vulcano facta ex auro & Indicis gemmis, per quas Theseus existimatur de tenebris Labyrinthi ad lucem venisse: quod aurum & gemmæ in obscuro fulgorem luminis efficiebant. Qui autem Argolica conscripserunt, hanc afferunt causam: quod Liber cum impetrasset à parente ut Semelem matrem ab Inferis reduceret, & quærens ad eos descensionem, ad Argivorum fines pervenisset, obviam ei quendam factum nomine [c] Hypolipnum, hominem dignum [d] ejus seculi, qui petenti Libero descen-

inventam iratam, inventa miratam, inventam ut arantem. Primum exhibet etiam A. Sed rectum omnino est *inventa miratam.* Cap. 13. *Admiratus est ingenium hominis ad inventa Solis accessisse.*

n *Parios & oppidum Paron*] Ita quidem etiam Soter & Vlitt. 3. Videtur tamen *Parion* scribendum. Vide Steph. in Πάριον. Qui in eo tamen ab Hygino abit, quod conditorem ejus oppidi Parium Iasionis faciat filium, non nepotem. Atque ita quoque Arrianus apud Eustath. in Dionys. p. 74. Πάριος υἱὸς Ἰασίονος, ᾧ ἐπώνυμον τὸ ἐν Ἑλλησπόντῳ Πάριον, ὡς ἀκουστῇ. Amm. Marcell. Lib. XXII. p. 383. ed. Boxhorn. *Parion, quam condidit Iasonis filius Parius.*

Ad CAP. V.

a *A Venere & Horis*] Theo in Arat. p. 11. ed. Morell. ubi perperam editum, ὑπὲρ τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῶν Ὡρῶν. Corrige ὑπό. Loco τῆς *muneri*, quod proximè præcessit A. habuit, *pro munere.* Schol. Horat. ad Lib. II. od. 19. *Coronam nuptialem* appellat.

b *Conditionem stupri*] Posterius vocabulum omittunt Vlitt. 2. Terent. Andr. Act. I. sc. I. vers. 52. *Accepit conditionem; deinde quæstum occipit.*

c *Hypolipnum*] Ex MSS. Vlitianis *Ypolimnum* vel *Ipolimum* nonnulli. *Ipolymnum* A. *Hypolimnum* Morelliani codices. Πολύυμνος est Tzetzæ in Lycophronem. Scribe Πολύυπνος apud Tzetzen, & heic cum Wouwerio *Polyhypnum.* Quæ corruptionis origo sit, disces ex iis, quæ dixi ad Fulgentii libellum de Prisco Sermone in voce *Sculponeas.* Etiam infr. cap. XII. *IGrea* pro *Grea* Vlitt. 3.

d *Ejus seculi*] *Hujus seculi* Vlitt. 3. *Hoc seculo* alter Morellianus. Notus est hel-

ſcenſionem monſtraret. Hunc autem cum vidiſſet Hypolipnus puerum ætate miranda corporis pulchritudine reliquis præſtantem, mercedem petiſſe ab eo [e] quæ ſine detrimento ejus daretur. Liberum autem matris cupidum, ſi eam reduxiſſet, juraſſe, quod vellet, ſe facturum: [f] ita tamen, quod Deus homini non pudenti juraret: [g] pro quo Hypolipnus deſcenſum monſtravit. Igitur cum Liber ad eum locum veniſſet & vellet deſcendere, coronam quam à Venere muneri acceperat, depoſuit in eo loco, qui στέφανος eſt è facto appellatus: noluit enim ſecum ferre, ne immortale donum mortuorum tactu coinquinaretur. Qui cum matrem incolumem reduxiſſet, Coronam dicitur inter aſtra collocaſſe, ut æterna memoria nominis efficeretur. Alii dicunt hanc Coronam Theſei eſſe, & hac re propter eum collocatam. Nam qui in aſtris dicitur Engonaſin, is Theſeus eſſe exiſtimatur, de quo poſterius plura dicemus. Dicitur enim, cum Theſeus Cretam ad Minoa cum ſeptem virginibus & ſex pueris veniſſet, Minoa de virginibus [h] Eribœam quandam nomine, candore corporis inductum, comprimere voluiſſe: quod cum Theſeus ſe paſſurum negaret, ut qui Neptuni filius eſſet, & valeret contra tyrannum pro virginis incolumitate decertare: Itaque cum jam non de puella, ſed de genere Theſei controverſia facta eſſet, utrum is Neptuni filius eſſet necne, dicitur Minos aureum anulum de digito ſibi detraxiſſe, & in mare projeciſſe: quem referre jubet Theſeum, ſi vellet ſe credi Neptuni filium eſſe: ſe enim ex Jove procreatum facile poſſe declarare. Itaque comprecatus patrem petiit aliquid ſigni, ut ſatisfaceret ſe ex eo natum: ſtatimque [i] tonitru & fulgure cœli, indicium ſignifica-

hellenifmus. Balbus ad Ciceronem: *Suſcipe curam digniſſimam tua virtutis.*

e *Quæ ſine detrimento ejus daretur*] *Uxorias voluptates* puta, ut in hac fabulâ loquitur Arnobius. Priap. carm. 2. *Des licet aſſiduè, nil tamen inde perit.*

f *Ita tamen*] *Irâ tamen* Schefferus. Mallem, *iratè tamen.*

g *Pro quo*] Τὸ *pro* non habent 3. Vlitt.

h *Eribœam*] Ita & Vlitt. 3. Peribœam tamen, ut Micyllus heic habet, alii vocant. Vitioſè *Acribœam* Veneta.

i *Tonitru & fulgure*] Ita & Vlitt. MSS. 3. *Tonitru & fulgore* Modius. Veneta, *Tonitruum & fulgorem.*

k *Si*

ficationis feciſſe. Simili de cauſa Theſeus, [k] ſine ulla precatione aut religione parentis, in mare ſe projecit: quem confeſtim delphinum magna multitudo mari provoluta, leniſſimis fluctibus ad Nereidas perduxit: à quibus anulum Minois, & à Thetide coronam, quam nuptiis à Venere muneri acceperat retulit, compluribus lucentem gemmis. Alii autem à Neptuni uxore accepiſſe dicunt. Coronam Ariadnæ Theſeus dono dicitur dediſſe, cum ei propter virtutem & animi magnitudinem uxor eſſet conceſſa: hanc autem poſt Ariadnes mortem Liberum inter ſidera collocaſſe.

VI. *Engonaſin.*

Hunc Eratoſthenes Herculem dicit, ſupra draconem collocatum, de quo ante diximus, eumque paratum ut ad decertandum; ſiniſtra manu pellem leonis, dextra clavam tenentem. Conatur interficere draconem Heſperidum cuſtodem, qui nunquam oculos operuiſſe ſomno coactus exiſtimatur, quo magis cuſtos appoſitus eſſe demonſtratur. De hoc etiam Panyaſis in Heraclea dicit. Horum igitur pugnam Jupiter admiratus, inter aſtra conſtituit. Habet enim draco caput erectum: Hercules autem dextro genu nixus, ſiniſtro pede capitis ejus dextram partem opprimere conatur: dextra manu ſublata ut feriens, ſiniſtra projecta cum pelle leonis, [b] ut quam maxime dimicans appareat: [c] etſi ſit, qui negat hoc quen-

k *Sine ulla precatione*] *Præfatione* alii. Sed alteram lectionem & Veneta & Vlitt. 3. ſtabiliunt.

Ad CAP. VI.

a *Panyaſis in Heraclea*] Videatur Scholiaſtes Germanici in Dracone.

b *Ut quam maximè*] *Ut cum maximè* Vlitt. 3. Eleganter. Vide Giphan. Obſervat. Ling. Lat. pag. 55. Mox pro *appareat* iidem codices *appareret*. Quod & librarius in A. videtur voluiſſe, cum *apparet* nobis reliquerit.

c *Etſi ſit, qui negat* &c.] Locus à malâ manu tactus. Veneta, *etſi qui ſit hic negatus Aratus quicquam poſſe demonſtrare.* Morell. alter, *Etſi quis ſit hic, neget Aratus* &c. MSS. 3. Vlitiani, ut & Anonymi codex: *Etſi qui ſit hic negat Aratus quemquam poſſe demonſtrare.* Quæ ipſiſſima Hygini procul dubio manus eſt, niſi pro *qui* mavis *quis.* quanquam neceſſe haud eſt. Vet. Interpr. Marc. cap. 1. 24. *Scio qui ſis, Sanctus Dei.* Catull. carm. 17. *Ipſe qui ſit, utrum ſit, an non ſit, id quoque neſcit.* Ruffinus Interpr. Euſeb. Hiſt. Lib. 1. *Prævidens qui ſibi præpararetur ſucceſſor.* Ovid. XI. vers. 279. *Qui ſit, Quoque ſatus memorat.* Germanicus: *Non illi nomen, non magni cauſa laboris.*

quenquam (ut Aratus) posse demonstrare: tamen conabimur, ut aliquid verisimile dicamus. [d] Ariethus autem, ut ante diximus, hunc Cetea Lycaonis filium, Megistus patrem, dicit: qui videtur ut lamentans filiam in ursæ figuram conversam, genu nixus [e] palmas diversas tendere ad cœlum, ut eam sibi dii restituant. Hegesianax autem Thesea dixit esse, qui Trœzene saxum extollere videtur: quod existimatur Ægeus sub eo saxo [f] Ellopium ensem posuisse, & Æthræ Thesei matri prædixisse, ne ante eum Athenas mitteret, quam sua virtute lapide sublato, potuisset gladium patri referre. Itaque niti videtur, [g] ut quam altissime possit lapidem extollat. Hac etiam de causa nonnulli Lyram, quæ proxima ei signo est collocata, Thesei esse dixerunt: quod ut [h] eruditus omni genere artium, [i] lyram quoque didicisse videbatur. Idque & Anacreon dicit: [k] ἀγχȣ̃ δαὶ τȣ̃ Θησέως ἐςὶ λύρη. Alii autem [l] Thamyrin à Musis excæcatum, ut supplicem ad genua jacentem

d *Ariethus*] *Aritus* unus ex Vlitianis. Vide quæ diximus superius ad cap. I.

e *Palmas diversas*] Vulgo *adversas*. Verum τὸ *diversas* adserunt Vlitt. 3. ut & Germanicus: *Dextro namque genu nixus, diversaque tendens Brachia, suppliciter pansis ad numina palmis.* Palmæ diversæ sunt, quæ in diversas partes tenduntur. Ovid. XI. Met. vers. 262. *In partes diversas brachia tendens.*

f *Ellopium ensem*] Veneta *Elopium*. Vlitt. diversimodè, *Ellopii*, *Allopium*, *Hellopium*. Micyllus & alii, *Pelopium*. Non liquet. Forte Pelops ante eum ensem illum habuerat. Pittheus enim Pelopis filius erat. Nobilissimus Heinsius *Cecropium* scripsisse Hyginum suspicatur. Verba ejus adscribam ex literis, quas ad me dedit: *Pelopius ensis* in Hygini Astronomico, quod Mycillus dedit Lib. II. cap. 6. non fert à me consensum. Haud nego hæc Trœzene apud Pittheum Pelopis filium gesta. Sed non fit credibile Ægeum illic reliquisse ensem, quem à Pittheo accepisset, sed potius suum, & à majoribus sibi relictum, ut evidentiori signo posset agnosci. Hunc ipsum ensem Theseus postea videtur gestasse. Vide Meursium Regni Attici Lib. III. cap. I. Fors sit ut scripserit Hyginus *Cecropium ensem*. A Cecrope enim si non primo, certè secundo originem ducebat Ægeus. Videtur aberrans librarii manus olim dedisse *Ceclopium*, solemni errore, unde postea *Celopium* & *Elopium* alii fecerint. Sed id pro re certâ haudquaquam affirmem.

g *Ut quam altissimè lapidem extollat*] Veneta, *quam altissimè potest ut extollat*. Vlitt. 3. *quam altissimè possit extollat*. Lege, *Ut quam altissimè possit extollat*. Τὸ *lapidem* est è glossâ.

h *Eruditus omni genere artium*] Ita & unus è Vlitianis codicibus. Sed duo, *omnium genere artium*. Veneta, *Eruditus omnium artium*. Quam secuti sunt editores ante Morellium.

i *Lyram quoque didicisse*] *Lyrâ* unus ex Vlitianis. Atque ita quoque Modius volebat, cum Cicero dicat in de Senectute: *Discebant enim fidibus*.

k Ἀγχȣ̃ δαὶ τȣ̃ &c.] Al. Ἀγχȣ̃ Θησέως ἐςὶ λύρη. Sed ἔςι λύρη disertim Vlitt. 2. Reliqua confusa, ut legi neutiquam possint.

l *Thamyrin à Musis excæcatum*] Vide Zenob. Cent. IV. 27.

m Her-

tem, dicunt. Alii Orphea à Thraciis mulieribus interfici, quod viderit Liberi patris initia. Æſchylus autem in fabula, quæ inſcribitur Προμηθεὺς λυόμενος, [m] Herculem ait eſſe, non cum dracone, ſed cum Liguribus depugnantem. Dicit enim, quo tempore Hercules à Geryone boves abduxerit, iter feciſſe per Ligurum fines: quos conatos ab eo pecus abducere, manus contuliſſe, & complures eorum ſagittis confixiſſe. Sed poſtquam Herculem tela deficerent, multitudine barbarorum & inopia armorum defeſſum, ſe ingeniculaſſe, multis jam vulneribus acceptis. Jovem autem miſertum filii, curaſſe ut circa eum magna lapidum copia eſſet: quibus ſe Herculem defendiſſe, & hoſtes fugaſſe. Itaque Jovem ſimilitudinem pugnantis inter ſidera conſtituiſſe. Hunc etiam nonnulli Ixiona brachiis vinctis eſſe dixerunt, quod vim Junoni voluerit afferre. Alii Promethea in monte Caucaſo vinctum.

VII. *Lyra.*

Inter aſtra conſtituta eſt hac, ut Eratoſthenes ait, de cauſa: quod initio à Mercurio facta de teſtudine, Orpheo eſt tradita, qui Calliopes & Oeagri filius, ejus rei maxime ſtudioſus. Itaque exiſtimatur ſuo artificio feras etiam ad ſe audiendum allicuiſſe: qui querens uxoris Eurydices mortem, ad inferos deſcendiſſe exiſtimatur, & ibi deorum progeniem ſuo carmine laudaſſe, [a] præter Liberum patrem: hunc enim oblivione ductus prætermiſit, ut Oeneus in ſacrificio Dianam. Poſtea igitur Orpheus, ut complures dixerunt, in Olympo monte, qui Macedoniam dividit à Thracia: ſed, ut Eratoſthenes ait, in Pangæo ſedens, cum cantu delectaretur, dicitur Liber ei objeciſſe Bacchas, quæ corpus ejus [b] diſcerperent inter-

m *Herculem ait eſſe*] Hiſtoria hæc eſt apud Strabon. Lib. IV. p. 174. Dionyſ. Halicarnaſſ. Lib. I. p. 27. Theonem in Aratum p. 12. ed. Morell. Theonem emendabo in tranſitu. Οἱ μὲν, inquit, Προμηθέα λέγουσιν. οἱ δὲ Τάνταλον. ἄλλοι Θύβειν. ἄλλοι δέ φασιν αὐτὸν εἶναι τὸν Ἡρακλέα Λίβυσι πολεμοῦντα. Pro Θύβειν repone Θάμυριν. pro Λίβυσι autem Λίγυσιν.

Ad CAP. VII.

a *Præter Liberum patrem*] Videndi Germanici Scholiaſtes & Eratoſth. καταστ. cap. 24.

b *Diſcerperent*] Ita rectè etiam Soter &

terfecti. Sed alii dicunt, quod initia Liberi ſit ſpeculatus, id ei accidiſſe: Muſas autem collecta membra ſepulturæ mandaſſe, & lyram, quo maxime potuerant beneficio, illius memoriæ cauſa figuratam ſtellis inter ſidera conſtituiſſe Apollinis & Jovis voluntate: quod [c] Orpheus Apollinem maxime laudaret, Jupiter autem filio beneficium conceſſit. Alii autem dicunt Mercurium, cum primum lyram feciſſet in Cyllene monte Arcadiæ, ſeptem chordas inſtituiſſe [d] ex Atlantidum numero, quod Maja una ex illarum numero eſſet, quæ Mercurii eſt mater. Deinde poſtea cum Apollinis boves abegiſſet, deprehenſus ab eo, quo ſibi facilius ignoſceret, petenti Apollini ut liceret dicere ſe inveniſſe lyram, conceſſit, & ab eo virgulam quandam muneri accepit: quam manu tenens Mercurius, cum proficiſceretur in Arcadiam, & vidiſſet [e] duos dracones, inter ſe conjuncto corpore, alium alium appetere, ut qui dimicare inter ſe viderentur, virgulam [f] inter utrunque ſubjecit; itaque diſceſſerunt: quo facto, eam virgulam pacis cauſa dixit eſſe conſtitutam. Nonnulli etiam cum faciunt caduceos, duos dracones implicatos virgula faciunt, [g] quod initium Mercurio fuerat pacis. Ejus exemplo [h] & athletæ, & in reliquis ejuſmodi certationibus virgula utuntur. Sed ut ad propoſitum revertamur; Apollo lyra accepta dicitur Orphea docuiſſe; & poſtquam ipſe citharam invenerit, illi lyram conceſſiſſe. Nonnulli etiam dixerunt, Venerem cum Proſerpina ad

& Veneta. Eratoſth. Αἵτινες διέσπασαν ἀυτόν. Perperam *decerperent* Micyllus, quique eum ſecuti ſunt.

c *Quod Orpheus* &c.] Vlitt. 2. *Quorum Orpheus Apollinem maximè laudaret. Jupiter autem filiæ* &c. Etiam Modius τὸ *filiæ* invenit in ſuis libris. Scribendum & diſtinguendum exiſtimem: *Quorum Orpheus Apollinem maximè laudarat, Jupiter autem beneficium filiæ conceſſit.*

d *Ex Atlantidum numero*] Ita & Vlitt. 3. Schol. German. *Qui intendit chordas Atlantidum numero.* Veneta & aliæ antiquiores, *ad Atlantidum numerum.* Eratoſth. Ἔχει χορδὰς ἑπτὰ ἀπὸ τῶν Ἀτλαντηείδων. Leg. Ἀτλαντιάδων vel Ἀτλαντίδων. Confer Theonem in Aratum p. 37. ed. Lond.

e *Duos dracones*] *Duo* Vlitt. unus. ἀρχαϊκῶς, ut *ambo* pro *ambos*. De quibus Chariſius Lib. 1.

f *Inter utrumque ſubjecit*] *In utrumque* Vlitt. 3.

g *Quod initium*] Εὐςόχως Schefferus: *Quod id initium.* Stabiliunt ejus conjecturam Vlitt. 2.

h *Et Athletæ & in* &c.] Corrigit Faber Agoniſt. 1. 19. *Et Athlothetæ.* Sed ſic poſterius *&* eſſet inducendum, quod tamen cum Veneta ac Soteriana, tum & 3. Vlitt. præferunt, in quibus legi-

ad judicium Jovis venisse, cui earum Adonin concederet: quibus Calliopen ab Jove datam judicem, quæ musa Orphei est mater. Itaque judicasse, uti dimidiam partem anni earum unaquæque possideret. Venerem autem indignatam, [i] quod non sibi proprium concessisset, objecisse omnibus quæ in Thracia essent mulieribus, ut Orphea, amore inductæ, ita sibi [k] quæque appeteret, ut membra ejus discerperent: cujus caput in mare de monte perlatum, fluctibus in insulam Lesbon est rejectum: quod ab his sublatum & sepulturæ est mandatum: pro quo beneficio ad musicam artem ingeniosissimi existimantur esse. [l] Lyra autem à Musis, ut ante diximus, inter astra constituta est. Nonnulli ajunt, quod Orpheus primus puerilem amorem induxerit, [m] mulieribus visum contumeliam fecisse illis ab hac re interfectum.

VIII. *Olor.*

Hunc Græci κύκνον appellant, quem complures, propter ignotam illis historiam, communi genere avium [a] ὄρνιν appellaverunt: de quo hæc memoriæ prodita est causa: Jupiter cum amore inductus, Nemesin diligere cœpisset, neque ab ea ut secum concumberet impetrare potuisset, hac cogitatione amore est liberatus: jubet enim Ve-

gitur, *& Athletis & in* &c. Lege, *Et Athleticis & in reliquis ejusmodi certationibus.*

i *Quod non sibi*] Veneta *ut non sibi.* Indifferentem istarum particularum usum pridem ostendit Mariangelus Auctar. epist. 6. Confer not. ad cap. 4.

k *Quæque appeteret*] *Appeterent* Vlitt. 3. Probè omnino. Maro Æn. VI. *Quisque suos patimur manes.* Curt. Lib. VI. 1. *In suos quisque ordines currimus.* VII. 4. *In suos quisque vicos dilapsi:* X. 10. *Et quidem suas quisque opes divisis imperii partibus tuebantur.* Varro apud Nonium p. 755. *Suum quisque commodum diversi focillantur.*

l *Lyra autem à Musis*] Theo in Aratum p. 32. ed. Morell. Jovem precibus Musæi motum lyram astris intulisse narrat.

m *Mulieribus visum contumeliam fecisse illis ab hac re interfectum.* Distorta illa oratio. Mutem distinctionem & unicam literulam: *Induxerit mulieribus, visum contumeliam fecisse illis, ac hac re interfectum.* Veneta, id est princeps editio, non malè: *Mulieribus visum contumeliam fecisse, & hac re ab eis interfectum.* MSS. tamen 3. omissa copula: *Contumeliam fecisse; hac re ab his interfectum,* Vide Ovid. Lib. IX. Met. fab. 1. Conon. Narrat. 41. apud Photium.

Ad CAP. VIII.

a *Ornin nominaverunt*] Unde & Vitruvius ἁπλῶς *volucrem* vocat Lib. IX. cap. 6.

 b *Si-*

Venerem aquilæ [b] ſimilatam ſe ſequi, [c] ſeſeque ipſe in olorem convertit, & ut aquilam fugiens [d] ad Nemeſin confugit, & in ejus gremio ſe collocavit: quem Nemeſis non aſpernata, amplexum tenens, ſomno eſt conſopita: quam dormientem Jupiter compreſſit, ipſe autem avolavit: & quod ab hominibus alte volans cœlo videbatur, inter ſidera dictus eſt eſſe conſtitutus: quod ne falſum diceretur, Jupiter è facto eum volantem, & aquilam ſequentem, collocavit in mundo. Nemeſis autem, ut quæ avium generi eſſet juncta, [e] menſibus actis, ovum procreavit: quod Mercurius auferens, detulit Spartam, & Ledæ ſedenti in gremium projecit, ex quo naſcitur Helena, cæteras corporis ſpecie præſtans, quam Leda ſuam filiam nominavit. [f] Alii autem cum Leda Jovem concubuiſſe in olorem converſum dixerunt: de quo in medio relinquimus.

IX. *Cepheus.*

Hunc Euripides cum cæteris [a] Phœnicis filium, Æthiopum regem, eſſe demonſtravit, Andromedæ patrem, quam [b] Ceto propoſitam notiſſimæ hiſtoriæ dixerunt. hanc autem Perſeum à periculo liberatam uxorem duxiſſe. Ita-

b *Similatam*] Ita quidem & Soter. Sed *ſimulatam* cum princeps editio exhibeat, cur barbaro illi *ſimilatam* cedere debeat, cauſa non eſt.

c *Seſeque ipſe* &c.] Veneta, Soter & alter Cod. Morell. *Ipſe in olorem converſus, ut aquilam* &c. Nec aliter in ſuis invenit Vlitius.

d *Ad Nemeſin confugit*] Tzetzes in Lycophron. Ζεὺς ὁμοιωθεὶς κύκνῳ μίγνυται Νεμέσει τῇ Ὠκεανοῦ θυγατρί, εἰς χῆνα, ὡς ληροῦσι, μεταβαλλούσης αὐτῆς. Confer Schol. ad Heſiod. p. 250. ed. Heinſ. & noſtri Hygini Mythol. cap. 77. quæque ibi annotavi.

e *Menſibus actis*] Phædr. Lib. 1. cap. 19. *Inſtante partu mulier, actis menſibus*. Plautus Amphitr. 1. 3. *Menſes jam tibi exactos vides.*

f *Alii autem cum Leda*] Vide Theon. in Arat. p. 33. ed. Morell. Atqui Nemeſis eadem eſt, quæ Leda, ut docet Lactant. Firm. Lib. 1. cap. 21. Atque id voluit etiam Virgilius Ciri: *Ciris Amyclæo formoſior anſere Ledæ.*

Ad CAP. IX.

a *Phœnicis filium*] Agenoris filium facit Theo in Arat. p. 26. Beli Euripides apud Apollod. Lib. 1. p. 62. ed. Commel. Fuiſſe Cepheum Andromedæ patrem & regem Æthiopum dicit quidem Euripides apud Eratoſth. cap. 15. non autem Phœnicis filium. Nec apud German. Scholiaſten id invenias, qui hic, ut plerunque ſolet, κατὰ πόδα tranſtulit verba Eratoſthenis. *Iaſides* dicitur Arato.

b *Ceto propoſitam*] Παρατεθεῖσαν τῷ κήτει βορὰν, ut Eratoſthenes. German. Schol. *Expoſtulatamque Andromeden & ceto propoſitam.* Varro περὶ ἐξαγωγῆς. *Andromeda vincta & propoſita ceto.* Lactant.

Itaque ut totum genus eorum perpetuo maneret, ipſum quoque Cephea inter ſidera ſuperiores numeraſſe.

X. [a] *Caſſiepeia.*

De hac Euripides & Sophocles & alii complures dixerunt, ut gloriata ſit, [b] ſe forma Nereidas præſtare: pro quo facto inter ſidera ſedens [c] in ſiliquaſtro conſtituta eſt: quæ propter impietatem, vertente ſe mundo, reſupinato capite ferri videtur.

XI. *Andromeda.*

Hæc dicitur [a] Minervæ beneficio inter aſtra collocata, propter Perſei virtutem, quod eam Ceto propoſitam [b] à periculo liberarat: [c] nec enim ab ea minorem animi benevo-

ctant. Argum. Metam. Ovid. Lib. v. fab. 1. *Propoſitam belluæ marinæ.* Plin. Lib. v. cap. 31. *In Phœniceo deinde mari eſt ante Ioppen Paria, tota oppidum, in quâ objectam belluæ Andromedam ferunt.*

Ad CAP. X.

a *Caſſiepeia*] Vlitt. unus, *Caſſiepia*, quod idem eſt, ut & *Caſſiepea*, Κασσιέπεια. *Caſſiopea* heic habet Veneta, quomodo & apud Scholiaſt. German. Lactant. Lib. IV. Metam. Ovid. fab. 19. Capellam Lib. VIII. Vitruv. Lib. IX. cap. 5. Virgil. Eclog. ad Meſſallam, alioſque hoc vocabulum exaratum viſitur. Sed perperam, Scaligero judice ad Manil. p. 459. *Caſſiope*, inquit, *&* *Caſſiepea, non Caſſiopea*, dicitur. Sed Κασσιόπεια legitur etiam apud Lucian. περὶ Ὀρχήσ. pag. 933. ed. Bened. Sic Βερενίκη & Βερονίκη, Σθενέβοια & Σθενόβοια inventa à me ſunt tam apud Græcos, quam Latinos. Vide loca in notis ad Mythol. cap. 56.

b *Se formâ Nereidas* &c.] Non agnoſcit τὸ *ſe* unus de Vlitt. Et ſalvâ Latinitate abeſſe poteſt. Ter. Eun. I. 2. *Venturum ad me conſtituit.* Curt. VIII. II. *Conſtituit daturum.* Tibull. I. 7. *Et ſimulat tranſire domum.*

c *In ſiliquaſtro*] Δίφρον appellat Eratoſth. cap. 16. Καθέδραν Theo ad Arat. p. 27. *Sellam* Schol. German. *Sedile* noſter Lib. IV. cap. 6. & rectè quidem. Varro L. L. Lib. IV. cap. 6. *Ab ſedendo appellantur ſedes, ſedile, ſellæ, ſiliquaſtrum.* Confer Feſtum in *ſeliquaſtrum.* A ſiliqua formandum heic cenſet vir doctus, & pœnæ vult eſſe inſtrumentum. At pœnæ ſatis erat, quod in ſellâ reſupinato capite ferretur. Manil. Lib. I. *In pœnas ſignata ſuas.* Manus autem extenſas cur habeat, explicat Theo in Aratum pag. 27. Ἡ δὲ Κασσιέπεια ἀποτεταμένας ἔχει τὰς χεῖρας εἰς ὀργυιάν. ἐσχημάτισται ὥσπερ στερνοκοπουμένη. Καὶ εἴποις ἂν αὐτὴν ἐν τῷ τοιῷδε σχήματι ὥσπερ ἐπωτιάζεσθαι τῷ παιδί. Scrib. τῇ παιδί. Aratus: Φαίνοιεν αἰάζειν ἐπὶ παιδί.

Ad CAP. XI.

a *Minervæ beneficio*] Eratoſthenes cap. 17. Διὰ τὴν Ἀθηνᾶν τῶν Περσέως ἄθλων ὑπόμνημα, vel ὑπόδειγμα, ut habet Theo in Aratum p. 28. Schol. German. *Beneficio Minervæ aſtris recepta eſt.*

b *A periculo liberaret*] Scrib. *liberarat* cum Venet. Sanct. & Micyll. Etiam præpoſitionem omittunt codices 2. ex Vlitt.

c *Nec enim* &c.] Delet τὸ *enim* Scheferus. Ego mutare malim in *etiam*. Idem vitium occurrit ſupr. cap. 3.

volentiam pro beneficio accepit. Nam neque pater Cepheus neque Caſſiepeia mater ab ea potuerunt impetrare, quin parentes & patriam relinquens Perſea ſequeretur. Sed de hac Euripides hoc eodem nomine fabulam commodiſſime ſcribit.

XII. *Perſeus.*

Hic nobilitatis cauſa, & quod inuſitato genere concubitionis eſſet natus, ad ſidera dicitur perveniſſe: qui miſſus à Polydecte [a] Magnetis filio ad Gorgonas, à Mercurio qui eum dilexiſſe exiſtimatur, talaria & petaſum accepit: præterea galeam, qua indutus ex adverſo non poterat videri. Itaque Græci ἄιδος galeam dixerunt eſſe: non, ut quidam inſcientiſſime interpretantur, eum [b] Orci galea uſum: quæ res nemini docto poteſt probari. Fertur etiam à Vulcano falcem accepiſſe ex adamante factam, qua Meduſam Gorgonem interfecit: quod factum nemo conſcripſit. Sed ut ait Æſchylus Tragœdiarum ſcriptor [c] in Phorcys, [d] Grææ fuerunt Gorgonum cuſtodes: de quo in primo libro Genealogiarum ſcripſimus: quæ utræque uno oculo uſæ exiſtimantur, & ita ſuo quæque tempore accepto oculo vigilias egiſſe. Hunc Perſeus, una earum tradente, exceptum in paludem [e] Tritonida projecit. Itaque cuſtodibus excæcatis, facile [f] Gorgonem ſomno conſopitam

Ad CAP. XII.

a *Magnetis filio*] Ita & Apollodorus Lib. I. Atqui Dictys ejus frater dicitur Periſthenis filius à Pherecyde apud Apollon. Schol, ad Lib. IV. vers. 1090. An ergo uterini fuere tantum? Non concedit hoc Apollodorus, cum utroſque ex Magnete & Naide nymphâ natos tradat.

b *Orci galeâ*] Vide Zenobium Cent. I. 41. & ibi Schottum. Eraſm. Chil. II. Cent. X. 74.

c *In Phorcys*] *Phorcis* Veneta & aliæ antiquiores. Drama Æſchyli fuit *Φορκίδες*. Itaque heic videtur ſcribendum *Phorcidis*, ut in recto fuerit Latinâ inflexione *Phorcida*, quemadmodum hoc ipſo capite *Gorgona*, & *Tritonida*, aliaque ſexcenta alibi efferuntur, ut multis non uno loco oſtendi.

d *Grææ*] *Igrææ* Vlitt. 3. Africanum hoc. Vide not. ad cap. 5. & quæ diximus ad Fulgent. in de Priſco. Sermon. in voce *Sculponeas*.

e *Tritonida*] *Tritonidam* invenit in codicibus ſuis Vlitius. Quod neutiquam ſpreverim, cum ad eundem modum in recto caſu olim dixerint complures veterum, *Itonida*, *Perſida*, *Nereida*, *Mnemonida*, *Lemniada*, *Dromada*, *Chlamyda*, *Oedipoda*, *antipoda*, *lampada*, & complura alia id genus. Referendum ad illa etiam *Caſſida* pro *Caſſis* Æn. XI. 775. Ubi perperam Servius: *Accuſativum poſuit pro nominativo.*

f *Gorgonem*] *Gorgonam* Vetuſtiores. Quod vereor ne fruſtra mutaverint. *Gor-*

tam interfecit: cujus caput Minerva in pectore dicitur habere collocatum. Euhemerus quidem Gorgonem à Minerva dicit interfectam: de quo alio tempore plura dicemus.

XIII. *Heniochus.*

Hunc nos Aurigam Latine dicimus, nomine Erichthonium, ut Eratosthenes monstrat: quem Jupiter cum vidisset primum inter homines equos quadrigis junxisse, admiratus est ingenium hominis [a] ad Solis inventa accessisse, quod is princeps quadrigis inter deos est usus: sed Erichthonius & quadrigas, ut ante diximus, & sacrificia Minervæ, & templum in arce Atheniensium primus instituit: de cujus progenie Euripides ita dicit: Vulcanum Minervæ pulchritudine corporis inductum, petiisse ab ea ut sibi nuberet, neque impetrasse: & cœpisse Minervam sese occultare [b] in eodem loco, qui propter Vulcani amorem Hephæstius est appellatus: quo persecutum Vulcanum, ferunt cœpisse ei vim afferre: & cum plenus cupiditatis ad eam ut complexui se applicaret ferretur, repulsus effudit in terram voluptatem. [c] Quo Minerva, pudore permota, pede pulverem injecit. Ex hoc autem nascitur Erichthonius anguis, qui ex terra & eorum dissensione nomen possedit. Eum dicitur Minerva in cistula quadam ut mysteria contectum, ad Erechthei filias detulisse, & his dedisse servandum: quibus interdixit, ne cistulam aperirent. Sed ut hominum est natura cupida, ut eo magis appetant, quo interdicatur sæpius, virgines cistulam aperuerunt, & anguem viderunt: quo facto, insania à Minerva

Gorgona pro *Gorgon* nominandi casu dictum, ut *Lacedamona*, *Sirena*, *Crotona*, *Amazona*, *Eleusina*, quæ cum multis aliis à me observata deprehendes in dissertatione de Hygino.

Ad CAP. XIII.

a *Ad inventa Solis*] Isidor. Orig. Lib. III. *Mirati sunt enim ingenium ad imitationem Solis accessisse.*

b *In eodem loco*] Præfero lectionem 3. Vlitt. *in eo loco.*

c *Quo Minerva*] In quod σπέρμα à Vulcano effusum. Infr. cap. 40. *Mare, quo ille projectus est.* Et post paullo; *Dolium esse, quo Mars ab oto & Ephialte sit conjectus.* Adverbia locorum pro relativis pronominibus poni etiam ab optimis scriptoribus, prolixe probamus ad Myth. cap. 3.

va injecta, de arce Athenienſium ſe præcipitaverunt: anguis autem ad Minervæ clypeum confugit, & ab ea eſt educatus. Alii autem anguina tantum crura habuiſſe Erichthonium dixerunt, eumque primo tempore adoleſcentiæ ludos Minervæ Panathenæa feciſſe, & ipſum quadrigis concurriſſe, pro quibus factis inter ſidera dicitur collocatus. Nonnulli etiam, qui de ſideribus ſcripſerunt, hunc natione Argeum, [d] Orſilochum nomine, primum quadrigarum inventorem eſſe dixerunt, & pro inventione ſiderum locum poſſediſſe. Alii autem hunc Mercurii filium [e] ex Elicia natum, nomine Myrtilum, Oenomai aurigam definierunt, cujus poſt notam omnibus mortem parens corpus in mundo conſtituiſſe exiſtimatur. Hujus in humero ſiniſtro Capra inſtare & in manu ſiniſtra Hœdi [f] videntur formati: de quibus nonnulli ita dicunt: Olenum quendam fuiſſe nomine Vulcani filium: ex hoc duas nymphas Æga & Helicen natas, quæ Jovis fuerunt nutrices. Alii autem etiam ab his urbes quaſdam [g] appellari dixerunt, & Olenon [h] in Aulide, Helicen autem in Peloponneſo, & Ægam in Æmonia [i] ibi nominari: de quibus [k] Homerus in Iliados ſecundo dicit. Parmeniſcus autem ait, Meliſſea quendam fuiſſe Cretæ regem: ad ejus filias Jovem nutriendum eſſe delatum: quæ quod lac non habuerint, capram ei admiſiſſe, Amaltheam nomine, quæ eum dicitur educaſſe. Hanc autem geminos hœdos ſolitam eſſe procreare, [l] & fere eo tempore pe-

d *Orſilochum*] Vide Scheffer. de Re vehiculariâ Lib. 1. cap. 2. Paul. Leopard. Emend. Lib. 1. cap. 6.

e *Ex Eliciâ natum*] Malè. Rectum eſt *Clytiâ*, quod Soter & Micyllus dederunt. Vide not. ad Mythol. cap. 84. & 242. Dormitavit heic Morell. ut & mox cum *apparens corpus* &c. excudit pro *parens* &c.

f *Videntur formati*] Præfero *deformati*, quod in ſuis invenit Vlitius. Vide ſupr. cap. 4. & Præfat. Lib. 1.

g *Appellari dixerunt*] *Dicunt* Vlitt. 2.

h *In Aulide*] Imo in *Ætolide* ſive *Ætolia*. Vide Steph. in Ὤλενος. Sed hæc cum ſcripſiſſem, vidi Palmerium in deſcriptione Græciæ Lib. IV. cap. 10. emendare *Æolide*. Quod eodem redit, cum Æolis pars Ætoliæ fuerit.

i *Ibi nominari*] Fort. *Ab iis*.

k *Homerus Iliados ſecundo*] Euſtath. in Hom. p. 220. ed. Baſil. Ὁ δὲ γεωγράφος φησὶν ὅτι μετὰ Σικυῶνα Πελλήνη κεῖται. εἶτα Αἰγείρα δευτέρα. τρίτη Αἰγαί. ἃς καὶ Αἰγὰν λέγουσιν ἑνικῶς, Ποσειδῶνος ἱερὸν ἔχουσα. τετάρτη Βοῦρα. μεθ' ἣν Ἑλίκη. μετὰ δὲ αὐτὴν Αἴγιον καὶ Πατρεῖς. εἶτα Ὤλενος &c.

l *Et fere eo tempore*] Mallem, *forte eo tempore*.

peperiſſe, quo Jupiter nutriendus eſt allatus. Itaque propter beneficium matris & hœdos quoque dicitur inter ſidera collocaſſe. Hos autem Hœdos Cleoſtratus [m] Tenedius dicitur primus inter ſidera oſtendiſſe. [n] Muſæus autem dicit Jovem nutritum [o] à Themide & Amalthea nympha, quibus eum mater Ops tradidiſſe exiſtimatur: Amaltheam autem habuiſſe capram quandam ut in deliciis, quæ Jovem dicitur aluiſſe. Nonnulli etiam Ægam Solis filiam dixerunt, multis candore corporis præſtantem, cui contrarius pulchritudini horribilis aſpectus exiſtebat: quo Titanes perterriti petierunt à Terra ut [p] ejus corpus obſcuraret: quam Terra ſpecu quodam celaſſe dicitur in inſula Creta: quæ poſtea [q] Jovis fuiſſe nutrix, ut ante oſtendimus, demonſtratur. Sed cum Jupiter fidens adoleſcentia, bellum contra Titanas appararet, reſponſum eſt ei, ſi vincere vellet, ut αἰγὸς pelle tectus & Capite Gorgonis, bellum adminiſtraret, quam Ægida Græci appellaverunt. Itaque facto eo, quod ſupra declaravimus, Jupiter Titanas ſuperans regnum eſt adeptus, & reliqua oſſa αἰγὸς caprina pelle contecta, anima donavit, & [r] ſtellis figuratam memoriæ commendavit; & poſtea, quibus ipſe vicerat tectus, Minervæ conceſſit. Euhemerus ait Ægam quandam fuiſſe Panos uxorem: eam ab Jove compreſſam peperiſſe, quem viri ſui Panos diceret filium. Itaque pue-

m *Tenedius*] *Teneus* MSS. 3. ex Vlitt. Non malè, ut arbitror. Vide Steph. in Τῆνος.

n *Muſæus autem*] Al. *Mnaſeas*. Nihil mutandum mecum cenſebit, qui inſpexerit Eratoſthenis Aſteriſm. cap. 13. Puto innui Eumolpi filium Athenienſem, qui, auctore Laertio, primus Theogoniam ſcripſit. Laudat quoque hunc auctorem German. Schol. in Erichthonio, ut & Lactant. Lib. 1, cap. 21. nec non Hyginus infra denuo cap. 21. Alius Muſæus fuit, cujus ſcripta adducuntur à Plinio non uno loco.

o *A Themide & Amalthea*] Vide not. ad Myth. cap. 182.

p *Ejus corpus obſcuraret*] *Obſcurarent* Veneta. *Obſcuraretur* Vlitt. 3. Fabulam invenies apud Eratoſthenem.

q *Jovis fuiſſe nutrix*] *Jupitris* Veneta & Micyll. aliæque antiquiores.

r *Stellis figuratam*] *Figurata* Vlitt. 2. ut ad *oſſa* referatur. Sed perperam, opinor. Eratoſthenes: Τὰ ὀστᾶ δὲ τῆς αἰγὸς καλύψαντος ἄλλῃ δορᾷ, καὶ ἔμψυχον αὐτὴν καὶ ἀθάνατον κατασκευάσαντος. Scholiaſtes Germanici heic mirificè corruptus eſt: *Eo tectus tegmento capræ, tergo alterius pellis tecta reſtituit, vitæ etiam immortalitate donavit. cœlique aſtris intulit, & ejus pellem nominavit.* Lego: *Eo tectus tegmento, capræ oſſa tergo alterius pellis tecta reſtituit vitæ, & eam immortalitate donavit cœlique aſtris intulit. & ejus pellem ægida appellavit.*

s Ægi-

puerum [s] Ægipana, Jovem vero Ægiochum dictum: qui, quod eum diligebat plurimum, inter astra [t] capræ figura memoriæ causa collocavit.

XIV. *Ophiuchus.*

Qui apud nostros scriptores [a] Anguitenens dictus est, supra Scorpionem constitutus, tenens manibus anguem medium corpus ejus implicantem. Hunc complures [b] Carnabonta dixerunt nomine, [c] Getarum regem, qui sunt in Mysia regione, fuisse: qui eodem tempore [d] regno est potitus, quo primum semina frugum mortalibus tradita esse existimantur. Ceres enim cum sua beneficia largiretur hominibus, Triptolemum, cujus ipsa fuerat nutrix, in curru draconum collocatum (qui [e] primus hominum una rota dicitur usus, ne cursu moraretur) jussit omnium nationum agros circumeuntem semina partiri, quo facilius ipsi posterique eorum à fero victu segregarentur. Qui cum pervenisset ad eum, quem supra diximus, Getarum regem, ab eo primum hospitaliter acceptus: deinde, non ut beneficus advena & innocens, sed ut crudelissimus hostis, insidiis captus, aliorum paratus producere, suam pene perdidit vitam. Carnabontis enim jussu cum draco unus eorum esset interfectus, ne cum Triptolemus sensisset insidias sibi parari, curru præsidium sibi constituere speraret, Ceres eo venisse, & ereptum adolescenti

s *Ægipana*] *Ægipan* Venet. cum 3. MSS. Vlitt. Sed rectum est alterum. Vide Mythol. cap. 155.

t *Capræ figura*] *Figuram* Morell. alter. Præfero vulgatum, & refero ad τὸ *puerum*.

Ad CAP. XIV.

a *Anguitenens*] Ὀφιοῦχος. *Serpentarius* est Schol. Germanici.

b *Carnabonta*] Ita & 2. Vlitt. *Carnabuta* dicitur in Venetâ, & quæ eam secutæ sunt.

c *Getarum regem*] Morellianus uterque, ut & 2. ex Vlitt. *Getarum, qui sunt in Thraciâ, regem fuisse.*

d *Regno est potitus*] *Rerum* Morell. alter. *Regnum* unus ex Vlitt.

e *Primus hominum*] *Omnium* Vlitt. 2. & mox, *ne curru* unus. Quod sensum non incommodum facit. Cl. Schefferus de Re Veh. Lib. 1. cap. 2. emendat, *ne cursum*. Perquam facilis est meum *cursus* & *currus* permutatio. Certè Catal. Vett. poetar. Lib. III. ubi ortum solis describunt Scholastici, perperam legitur in epigrammate Maximiniani: *Prævia flammiferi cursus Aurora rubebat.* Leg. *flammiferi currus.* Julianus: *Cum sol igniferos currus è gurgite magno sustulit. Portantes lumina currus* vocat Ovid. II. Met. Quintus Cicero in Eclogario Ausonii: *At dextra lævaque ciet rota fulgida solis Mobile curriculum.*

f Apud

ti currum, dracone altero ſubjecto, reddidiſſe; regem pro cœpto maleficio pœna non mediocri affeciſſe narratur. Hegeſianax enim dicit, Cererem memoriæ hominum cauſa ita Carnabonta ſideribus figuraſſe, manibus tenentem draconem, ut interficere exiſtimetur: qui ita vixerat acerbe, ut jocundiſſimam ſibi conſciſceret mortem. Alii autem Herculem eſſe demonſtrant, in Lydia [f] apud flumen Sagarim anguem interficientem, qui & homines complures interficiebat, & ripam frugibus orbabat. Pro quo facto [g] ab regina Omphala, quæ ibi regnabat, multis ornatum muneribus Argos remiſſum; [h] ab Jove autem propter fortitudinem inter ſidera collocatum. Nonnulli etiam Triopam Theſſalorum regem dixerunt eſſe: qui cum ſuum domicilium [i] tegere conaretur, Cereris ab antiquis collocatum diruit templum. Pro quo facto à Cerere fame objecta, nunquam poſtea frugibus ullis ſaturari potuiſſe exiſtimatur. Noviſſime prope ad terminum vitæ dracone objecto, mala plurima perpeſſus, aliquando [k] mortem adeptus, inter aſtra Cereris voluntate eſt conſtitutus. Itaque adhuc videtur eum draco circumplexus æterna [l] mœrentem afficere pœna. [m] Polyzelus autem Rhodius hunc Phorbanta nomine demonſtrat, qui Rhodiis auxilio maximo fuiſſe demonſtratur. Nam cum eorum inſulam, ſerpentium multitudine occupatam, cives [n] Ophiuſam appellaſſent, & in ea multitudine ferarum draco fuiſſet ingenti magnitudine, qui plurimos eorum in-

f *Apud flumen Sagarim*] Aliter *Sangarius* dicitur hic fluvius. Vide Ortelium in eâ voce.

g *Ab reginâ Omphalâ*] *Ab Omphala.* Vlitt. 2. & rectè quidem. Manifeſtum enim gloſſema *regina*, cum ſtatim ſequatur, quæ ibi regnabat.

h *Ab Jove*] *Ab Jupitre* Veneta.

i *Tegere conaretur*] *Figere* edidit cum Pariſienſibus Cl. Schefferus. Sed alterum Veneta, Micylliana, & MSS. 2. ex Vlitt. tuentur.

k *Mortem adeptus*] Quæ pro munere nempe illi erat. Nam, *ut mors eſt neceſſaria omnibus hominibus, ita etiam eſt requies perpetua laborum*, quemadmodum loquitur Horat. Scholiaſtes ad Lib. II. od. 18. Morellianus alter, *morte ademptus*. Quod licet aptius Morellio & Scheffero viſum fuerit, mihi tamen probare ſe neutiquam poteſt.

l *Mœrentem*] *Merentem* Venet. Micyll. & Pariſienſis.

m *Polyzelus*] Meminit ejus Athenæus Lib. I. & VIII. Confer Voſſ. de Hiſtor. Græc. Lib. IV. p. 346. Perperam *Policeus* Veneta. *Polizeius* Soter & Pariſienſis.

n *Ophiuſam*] Vide Euſtath. in Dionyſ. p. 73. Hieron. Chronico Euſebiano: *Telchines Rhodum condiderunt, quæ prius Ophiuſa dicebatur.*

o *Tris-*

interfeciſſet, & patria denique deſerta carere coegiſſet, dicitur Phorbas [o] Triopæ filius ex [p] Hiſcilla Myrmidonis filia natus, eo tempeſtate delatus, omnes feras & eum draconem interfeciſſe: qui cum maxime Apollini dilectus eſſet; locatus inter ſidera dicitur, ut interficiens draconem laudis & memoriæ cauſa videretur. Itaque Rhodii, quotieſcunque à litore longius [q] prodeunt, claſſes prius ſacrificant Phorbantis adventui, [r] talis ut illis eventus inopinatæ virtutis accidat civibus qualis inſcium Phorbanta futuræ laudis ad ſidera gloriæ pertulit caſus. Complures etiam aſtrologi hunc Æſculapium finxerunt, quem Jupiter Apollinis cauſa inter aſtra collocavit. Æſculapius enim cum eſſet inter homines, & tantum medicina cæteris præſtaret, ut non ſatis ei videretur hominum dolores levare, niſi etiam mortuos revocaret ad vitam, noviſſime fertur Hippolytum, qui iniquitate novercæ, & inſcientia parentis erat interfectus, ſanaſſe, ita uti Eratoſthenes dicit. Nonnulli Glaucum [s] Minois filium ejus opera revixiſſe dixerunt: pro quo, ut peccato, Jovem domum ejus fulmine incendiſſe: ipſum autem propter artificium & Apollinem ejus patrem inter ſidera anguem tenentem conſtituiſſe. Ut quidam dixerunt, hac de cauſa anguem dicitur tenere: quod cum Glaucum cogeretur ſanare, concluſus [t] quodam loco ſecreto, bacillum tenens manu, cum quid ageret cogitaret, dicitur anguis ad bacillum ejus arrepſiſſe: quem Æſculapius mente commotus interfecit, bacillo fugientem feriens ſæpius. Poſtea fertur alter anguis eodem veniſſe, ore ferens herbam, & in caput ejus impoſuiſſe: quo facto, utroſque loco fugiſſe:

o *Triopæ filius*] Vide not. ad Mythol. cap. 145. Malè *Triopi filius* dicitur à viro docto ad Eratoſth. pag. 18. Triopæ Phorbantis filio Lib. IV. id tribuit Diodorus Siculus, apud quem hanc hiſtoriam habes. Vide & Meurſ. Rhod. Lib. I. cap. 5.

p *Hiſcilla*] Ita & in margine Micyllus, cujus editio *Hyocla* exhibet. *Hyſocla* Veneta. Vlitiani codices *Hiſcela* vel *Hiſchela*.

q *Prodeunt, claſſes* &c.] *Prodeunt claſſe* Vlitt. Quod conjectura aſſecutus quoque Schefferus eſt.

r *Talis ut illis*] *Ut illius talis* Veneta. Vlitt. variè, *ut aliis talis*, *ut talis*, expuncto τῷ *illis*.

s *Minois*] *Minoos* Veneta & aliæ antiquiores. Quod ἐλλειπτικώτερον eſt.

t *Quodam loco ſecreto*] Τὸ *ſecreto* omittit alter Morellianus, ut & unus è Vlitianis.

n *Qua*

ſe: [u] qua re Æſculapium uſum, & eadem herba Glaucum revixiſſe. Itaque anguis & [x] in Æſculapii tutelam, & in aſtris dicitur collocatus: qua conſuetudine ducti poſteri ejus tradiderunt reliquis, ut medici anguibus uterentur.

XV. *Sagitta.*

Hanc unam de Herculis telis eſſe demonſtrant, qua Aquilam dicitur interfeciſſe, quæ Promethei jocinora fertur exediſſe: de quo [a] pluribus verbis dicere non inutile videtur. Antiqui cum maxima cerimonia deorum immortalium ſacrificia adminiſtrarent, ſoliti ſunt totas hoſtias in ſacrorum conſumere flamma. Itaque cum propter ſumptus magnitudinem ſacrificia pauperibus non obtingerent, Prometheus qui propter excellentiam ingenii miram, homines finxiſſe exiſtimatur, [b] recuſatione dicitur ab Jove impetraſſe, ut partem hoſtiæ in ignem conjicerent, partem in ſuo conſumerent [c] victu: idque poſtea conſuetudo confirmavit. Quod cum facile à deo, [d] non ut ab homine avaro impetraſſet, ipſe Prometheus immolat tauros duos. quorum primum jocinora cum in ara poſuiſſet, reliquam carnem ex utroque tauro in unum compoſitam corio bubulo texit: oſſa autem, [e] quæ circa fuerunt reliqua, pelle contecta in medio collocavit, & Jovi fecit poteſtatem, ut quam vellet eorum ſumeret partem. Jupiter autem

u *Qua re Æſculapium uſum, & eadem*] Al. *Quare Æſculapium uſum eadem herbâ, & Glaucum* &c.

x *In Æſculapii tutelam*] Ita quidem & Soter. Præfero tamen *tutela*, quod Veneta, Micyll. & Sanct. exhibent. Mox Veneta & antiquiores, *tradiderunt, ut reliqui medici.* Sed alterum adſtruunt Vlitt. 3.

Ad CAP. XV.

a *Pluribus verbis*] Poſterior vox non comparet in Vlitt. 2. nec malè abeſt. Phædrus Lib. III. cap. II. *Hac executus ſum propterea pluribus.*

b *Recuſatione*] Cl. Schefferus ſuſpicatur ſcriptum fuiſſe *excuſatione*. Putarim rectius fore, *hac uſus ratione.* Nempe quod propter ſumptus magnitudinem non contingerent ſacrificia pauperibus.

c *Victu*] Ita & Soter & unus Vlitianorum. Al. *uſu.*

d *Non ut ab homine avaro*] Tò *ut* non agnoſcunt Vlitt. 2. Forte rectius eſt, *non, ut homine, avaro.* Qui non eſſet avarus, ut homo. Avaritia enim hominum, non Deorum vitium.

e *Quæ circa fuerunt reliqua, pelle* &c.] Soter dedit, *quæ circa reliqua fuerunt.* Veneta & aliæ antiquiores, *quæ circum fuerunt reliqua, pelle* &c. Mutat diſtinctionem Schefferus, *quæ circa fuerunt, reliquâ pelle.* Nec ſanè aliter in Micyllianâ vel Pariſienſi editione diſtingui-

tem etſi non pro divina fecit cogitatione, neque [f] ut deum licebat, omnia qui debuit ante providere: ſed (quoniam credere inſtituimus hiſtoriis) deceptus à Prometheo, utrunque putans eſſe taurum, delegit oſſa pro ſua dimidia parte. Itaque poſtea in ſolennibus & religioſis ſacrificiis carne hoſtiarum conſumpta; [g] reliquias, quæ pars fuit deorum, eodem igni comburunt. Sed ut ad propoſitum revertamur: Jupiter cum factum reſciſſet, animo permoto mortalibus eripuit ignem, ne Promethei gratia plus deorum poteſtate valeret, neve carnis uſus utilis hominibus videretur, [h] cum concoqui non poſſet. Prometheus autem conſuetus inſidiari, ſua opera ereptum mortalibus ignem reſtituere cogitabat. Itaque cæteris remotis, devenit ad Jovis ignem: quo diminuto & in ferulam conjecto, lætus ut volare, non currere videretur, ferulam jactans, ne ſpiritus interclusus [i] vaporis extingueret in anguſtia lumen. Itaque homines adhuc plerunque, qui lætitiæ fiunt nuncii, celerrime veniunt. [k] Præterea in certatione ludorum curſoribus inſtituerunt ex Promethei conſuetudine, ut currerent lampadem jactantes. Pro quo Jupiter facto mortalibus parem gratiam referens, mulierem tradidit his, quam à Vulcano factam [l] deorum voluntate omni munere donavit, itaque Pandora eſt appellata: Prometheum autem in monte Scythiæ nomine Caucaſo ferrea catena vinxit: quem alligatum ad triginta millia annorum Æſchylus tragœdiarum ſcriptor ait. Præterea admiſit ei aquilam, quæ aſſidue noctu renaſcentia jocinora

exeſ-

guitur. Morellianus alter & Vlitt. 2. habent, *quæcunque fuerunt, reliquâ* &c. Quod probo. Fabula eſt apud Heſiod. Θεογ. vers. 541. ubi tamen non pelle, ſed ἀργέτι δημῷ dicitur contexiſſe oſſa. Id quod & apud Lucianum legas, ad quem lectorem remittimus.

f *Ut Deum licebat*] Nec Latinum hoc, nec aptum ad ſententiam videtur. Forte ſcripſerat, *decebat*.

g *Reliquias, quæ pars fuit Deorum*] Schol. Hom. Iliad. A. 461. Ἔκοψαν μικρὸν ἀπὸ παντὸς μέρους, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰ μηρία, ὡς δοκεῖν ὅλα τὰ μηρία τῶν ἱερείων καρποῦσθαι.

h *Cum concoqui*] Præferendum omnino *cum coqui*, quod Veneta, Micyll. & aliæ exhibent.

i *Vaporis*] Ita & Veneta & MSS. 3. Vlitt. Al. *vaporibus*.

k *Præterea in certatione ludorum*] Ita & MSS. 3. Vlitt. Morell. alter, *in concitatione ludorum*. Fort. *in concertatione*. Vulgo editur, *præterea totum à certatione ludorum*. Unde *votiva à certatione* facit Valeſius.

l *Deorum voluntate*] *Voluntas* MSS. 3.

m Com-

exesset. Hanc autem aquilam nonnulli ex Typhone & Echidna natam: alii ex Terra & Tartaro: [m] complures Vulcani factam manibus demonstrant, animamque ei ab Jove traditam dicunt. Sed de ejus solutione hæc memoriæ prodita est causa: Cum Jupiter Thetidis connubium pulchritudine corporis inductus peteret, neque à timida virgine impetraret, neque ea re minus efficere cogitaret, illo tempore Parcæ feruntur cecinisse fata, quæ perfici natura voluit rerum. dixerunt enim, quicunque Thetidis fuisset maritus, ejus filium patre fore laude clariorem: quod Prometheus non voluntate, sed necessitudine vigilans, auditum Jovi nunciavit: qui veritus id, quod ipse Saturno patri fecisset in simili causa, [n] ne patris regno privatus cogeretur, destitit Thetin velle ducere uxorem: & Prometheo pro beneficio meritam retulit gratiam, eumque vinculis liberavit: neque id, quod fuerat juratus, remisit, vacuum omni alligatione futurum. Sed memoriæ causa ex utraque re, hoc est lapide & ferro, digitum [o] sibi vinciri jussit: qua consuetudine homines usi, quo satisfacere Prometheo viderentur, anulos lapide & ferro conclusos habere cœperunt. Nonnulli etiam coronam habuisse dixerunt, ut se victorem impune peccasse diceret. Itaque homines in maxima lætitia victoriisque coronas habere instituerunt: id in exercitationibus & conviviis perspicere licebit. [p] Sed, opinor, ad initium causæ & interi-

m *Complures Vulcani factam manibus demonstrant*] Hanc lectionem non Modiani tantum, sed & tres Vlitiani codices stabiliunt. Veneta habet, *Alii ex Terrâ & Tartaro. Complures à Vulcano factam. Hunc complures* &c. Heic interserit totam illam historiam de Carnobonte ex capite præcedente. Dein pergit, *Polyzelus autem Vulcani factam manibus demonstrat, animamque* &c. Vides heic etiam illa duo prima vocabula ex eodem capite translata. Sunt enim initium narrationis de Phorbante, quæ alteri illi de Carnobonte ibi statim subnectitur. Hæc ergo causa est, cur vitiosè editi ante Soterem exhibeant, *complures à Vulcano factam. Polyzelus autem Vulcani factam manibus demonstrat.* Soter primus locum hunc integritati restituit.

n *Ne patris regno*] Ita & Veneta & Soter, nec non 2. ex Vlitt. Sed pro *patris* mallet *pati* Cl. Schefferus.

o *Sibi vinciri*] Ita quidem & Soter. Sed *vincire* Veneta, Micylliana, & cæteræ antiquiores. De fabulâ vide quæ annotavi ad Mythol. cap. 144. & Stanleium ad Prometh. Vinctum Æschyli p. 719.

p *Sed, opinor, ad* &c.] Al. *sed opinio est. ad initium* &c. Frigent omnino illa, *sed opinor*, *sed opinio est*. Præferam, quod in uno de codicibus suis invenit Vlitius, *sed potius ad initium.*

ritum Aquilæ revertamur. Hercules miſſus ab Euriſtheo ad Heſperidum mala, neſcius viæ, devenit ad Promethea, quem in Caucaſo monte vinctum fuiſſe ſupra diximus: [q] à quo via demonſtrata victoriæ, dum iter faceret, contendit ut & draconem, de quo ante diximus, interfectum diceret, & gratiam pro beneficio referret: nam confeſtim honorem quem potuit, reddidit merenti. [r] * Qua dimiſſa, homines inſtituerunt, ut hoſtiis immolatis jocinora conſumerent in deorum altaribus, ut [s] exſaturare eos pro viſceribus Promethei viderentur. Ut Eratoſthenes autem de Sagitta demonſtrat, hac Apollo Cyclopas interfecit, qui [t] fulmen Jovi fecerunt, quo Æſculapium interfectum complures dixerunt. Hanc autem ſagittam in Hyperboreo monte Apollinem defodiſſe. Cum autem Jupiter ignoverit filio, ipſam ſagittam vento ad Apollinem perlatam cum frugibus, quæ eo tempore naſcebantur. Hanc igitur ob cauſam inter ſidera demonſtrant.

XVI. [a] *Aquila.*

Hæc eſt quæ dicitur Ganymedem rapuiſſe, & amanti Jovi tradidiſſe: hanc etiam Jupiter primus ex avium genere ſibi delegiſſe exiſtimatur: quæ ſola tradita eſt memoriæ contra ſolis exorientis radios [b] contendere volare: itaque ſuper Aquarium volare videtur. Hunc enim compluplu-

q *A quo via demonſtrata victoriæ*] Veneta, *A quo via demonſtrata victoria dum iter facere contendit.* Sanè τὸ *victoria* ſervant etiam MSS. 3. Vitioſum tamen, & mutandum forte in *victor jam.* Micyllus & qui eum ſequuti ſunt dederunt, *via demonſtrata, partaque victoria ad eum iter facere contendit, ut & draconem.* Sed τὸ *partaque* non habent MSS. Lego, *A quo via demonſtratâ, victor jam ad eum iter* &c.

r * *Qua dimiſſa* &c.] *Quo dimiſſo* Vlitianorum unus. quod eſſet ad Promethea referendum. Sed ante verba iſta excidiſſe nonnulla de aquilâ interfectâ non de nihilo ſuſpicatur Micyllus.

s *Ut exſaturare eos pro viſceribus*] Sic & Vlitt. 3. nec non Veneta, niſi quod pro *exſaturare* habet *ſaturare.* Forte ſcripſerat, *ut eis* (nempe jocinoribus) *ſaturare eos pro viſceribus.* Per jocinora intelligit σπλάγχνα.

t *Fulmen Jovi fecerunt*] Vid. Mythol. cap. 49. Eratoſth. cap. 29. Ubi perperam editum, τοῦτο τὸ βέλος ἐστὶ πτερικὸν, ὅ φασιν εἶναι Ἀπόλλωνα. Leg. Ἀπόλλωνος.

Ad CAP. XVI.

a *Aquila. Hæc eſt quæ dicitur*] Conciſius Vlitt. 2. *Aquila. Hæc dicitur* &c. Mox pro *primus* unus exhibet *primum.*

b *Contendere volare*] Ita & unus Vlitianus. Sed Veneta aliæque antiquiores, *contendere valere.* Unde *os contendere valere* Schefferus. Hygin. infr. cap. 18. *Cum ad cœlum contenderet evolare.*

c *Coen*

plures Ganymedem esse finxerunt. Nonnulli etiam dixerunt Meropem quendam fuisse, qui [c] Coon insulam tenuerit regno, & à filiæ nomine Coon, & homines ipsos à se Meropas [d] appellaret. Hunc autem habuisse uxorem quandam nomine Ethemeam, genere Nympharum procreatam: quæ [e] cum desierit colere Dianam, ab ea sagittis figi cœpit, tandemque à Proserpina viva ad inferos [f] arrepta est: Meropem autem desiderio uxoris permotum, mortem sibi consciscere voluisse: Junonem autem misertam ejus in Aquilam corpus ejus convertisse, & inter sidera constituisse: ne si hominis effigie eum collocaret, nihilominus memoriam tenens, conjugis desiderio moveretur. Aglaosthenes autem qui Naxica scripsit, ait Jovem Cretæ surreptum, Naxum delatum, & ibi esse nutritum: qui postquam pervenerit ad virilem ætatem, & voluerit bello lacessere Titanas, sacrificanti [g] ei Aquilam auspicatam: quo auspicio usum esse, & eam inter astra collocasse. Nonnulli etiam dixerunt Mercurium, alii autem Anapladem pulchritudine Veneris [h] inductum in amorem incidisse: & cum ei copia non fieret, [i] animum, ut contumelia accepta, defecisse: Jovem autem misertum ejus, cum Venus in Acheloo flumine corpus ablueret, misisse aquilam quæ soccum ejus [k] in Amythaoniam Ægyptiorum delatum Mercurio traderet: quem persequens Venus ad cupientem sui pervenit: qui copia facta, pro beneficio Aquilam in mundo collocavit.

XVII. *Del-*

c *Coon insulam*] *Coum* Vlitt. 2. *Coam* Veneta cum Micyll. & aliis. Sed rectum est *Coon*. Dicitur enim insula illa non tantum Κῶς, sed & Κόως, Κόως, & Κόος, Eustathio auctore in Iliad. K. Confer Steph. in Κῶς.

d *Appellaret*] Flagitat orationis nexus, ut rectè vidit Schefferus, *appellarit*.

e *Cum desierit*] Scribe *desiisset* cum 3. Vlitt.

f *Arrepta est*] Lego, *abrepta est*. Mox pro *Cretæ surreptum* malim *Cretâ* &c.

g *Aquilam ei auspicatam*] In auspicio apparuisse. Vide Schol. German. & quæ dixi ad Fulg. Mythol. Lib. 1. cap. 25.

h *Inductum*] Al. *ductum*. Sed illud stabiliunt ista cap. 20. *Phryxi Athamantis filii corpore inductam in amorem incidisse.*

i *Animum defecisse*] Præfero *animo*, quod Morellianus uterque & unus ex Vlitt. habent.

k *In Amythaoniam*] Ita exhibuit quoque in margine Micyllus. Vulgata lectio est, quæ & in Veneta comparet, *Amitenea*. Vlitt. codices diversimodè, *Amitonea*, *Amythonea*, *Amithonea*. Amythaonia pars Elidis est Stephano.

XVII. *Delphinus.*

Hic qua de causa sit inter astra collocatus, Eratosthenes ita cum cæteris dicit: Neptunum quo tempore voluerit [a] Amphitritem ducere uxorem, & illa cupiens conservare virginitatem, fugerit ad Atlanta, complures eam quæsitum dimisisse: in his & Delphina quendam nomine, qui pervagatus insulas, aliquando ad virginem pervenit, eique persuasit ut nuberet Neptuno, & ipse nuptias eorum administravit: pro quo facto inter sidera Delphini effigiem collocavit. Et hoc amplius: qui Neptuno simulacra faciunt, Delphinum aut [b] in manu, aut sub pede ejus constituere videmus, quod Neptuno gratissimum esse arbitrantur. Aglaosthenes autem qui Naxica conscripsit, Tyrrhenos ait fuisse quosdam navicularios, qui [c] puerum etiam Liberum patrem receptum, ut Naxum cum suis comitibus transvectum redderent nutricibus Nymphis: à quibus eum nutritum & [d] nostri in progenie deorum esse, & complures Græci dixerunt. Sed ut ad propositum revertamur, navicularii spe prædæ inducti, navem avertere voluerunt: quod Liber suspicatus, comites suos jubet symphoniam canere: quo sonitu inaudito Tyrrheni cum usque adeo delectarentur, ut etiam in saltationibus essent occupati, cupiditate saltandi se in mare projecerunt inscii, & ibi delphini sunt facti: quorum cogitationem cum Liber memoriæ hominum tradere voluisset, unius effigiem inter sidera collocavit. Alii autem dicunt, hunc esse Delphina, qui Ariona citharœdum ex Siculo mari Tænarum transvexit. qui cum cæteros

Ad CAP. XVII.

a *Amphitritem*] Melius *Amphitriten* Schol. German. Confer Schol. Arati p. 42.

b *In manu*] Schol. German. *Quem* (Neptunus) *in astris intulit, & in manu sua habere instituit.* Eratosth. cap. 31. Ὅσοι δ' ἂν τῷ Ποσειδῶνι χαρίσασθαι θέλωσιν, ἐν τῇ χειρὶ ποιοῦσιν ἔχοντα τὸν δελφῖνα.

c *Puerum etiam*] Ita & Vlitt. unus. Scriberent alii potius, *puerum etiamnum*, hoc est, adhuc.

d *Nostri*] *Nos ipsi* Schefferus. Sed qui nollet ei accedere, diceret per *nostros* intelligi Latinos, & opponi Græcis, ut infr. cap. 21. *Nostri Vergilias dicunt.* Terent. Maurus: *Sic & Αἰνείαν Achæus, noster Ænean vocat.* Cæterum τὸ *esse* quod sequitur vel deleverim, vel post *nutritum* posuerim. In Vett. edd. de-

ros artificio præſtaret, & circum inſulas quæſtus cauſa vagaretur, ſervuli ejus arbitrati plus in perfidioſa libertate commodi, quam in placida ſervitute eſſe, cogitare cœperunt, ut domino in pelagus projecto, bona ejus inter ſe partirentur. Qui cum cogitationem eorum ſenſiſſet, petiit non ut dominus à ſervis, [e] & innocens ab improbis, ſed ut parens à filiis, [f] ut ſe liceret ornare, qua ſæpe vicerat veſte, quoniam nemo eſſet alius qui, ut ipſe, ſuum [g] quæſtu proſequeretur eventum. Quod cum impetraſſet, cithara ſumpta, ſuam cœpit deflere mortem: quo ſonitu ducti delphines, è toto mari pronatant ad Arionis cantum. Itaque deorum immortalium poteſtate invocata, ſuper eos ſe dejecit: quorum unus Ariona exceptum pertulit ad Tænarium litus. Cujus memoriæ cauſa, quæ ibi [h] ſtatua eſt Arionis, in ea delphini ſimulachrum affixum videtur: pro qua re inter ſidera ab antiquis aſtrologis eſt figuratum. Servi autem, qui ſe putabant ſervitute elapſos, tempeſtate Tænarum perducti, à domino comprehenſi, non mediocri ſupplicio ſunt affecti.

XVIII. *Equus.*

Hunc Aratus & alii complures Pegaſum Neptuni & Meduſæ Gorgonis filium dixerunt: qui in Helicone Bœotiæ monte ungula feriens ſaxum, fontem aperuit, qui ex ejus nomine Hippocrene eſt appellatus. Alii dicunt, quo tempore [a] Bellerophontes ad Prœtum Abantis filium, Argivorum regem, devenerit, Antiam regis uxorem hoſpitis amore inductam, petiiſſe ab eo uti ſibi copiam faceret, promittens ei conjugis regnum. Quæ cum impetrare non poſ-

deſideratur, nec à Vlit. niſi in uno MS. inventum eſt.

e *Et ut innocens* &c.] Ita & cum Modio MSS. 3. ex Vlitianis. Veneta cum aliis, *ſed ut innocens ab improbis, ut parens à filiis.*

f *Ut ſe liceret ornare* &c.] Planè ita heic quoque iidem Vlitiani codices cum Modio.

g *Quæſtu proſequeretur*] Scribe *queſtu* cum Scheffero.

h *Statua eſt*] Ita & Veneta, Micyll. & Pariſ. Vlitt. tamen 2. *ſtatuta eſt.* ut forſan ſcripſerit, *ſtatua erecta eſt*, vel *ſtatua ſtatuta eſt*, ut volebat Schefferus.

Ad CAP. XVIII.

a *Bellerophontes*] Unus Vlitt. *Bellerophons*, alius *Bellerofon.* Rectè dici *Bellerophon* diſces ex iis, quæ in Geneal. ad vocem *Geryon* annotavi.

posset, verita ne se ad regem criminaretur, occupat: eum sibi vim afferre voluisse Prœto dicit. Qui quod eum dilexerat, noluit ipse supplicium sumere, sed quod æquum esse sciebat, mittit eum ad Iobatem Antiæ patrem, quam alii Sthenobœam dixerunt, ut ille filiæ pudicitiam defendens, Bellerophontem objiceret Chimæræ, quæ eo tempore Lyciorum agros flamma vastabat. Unde victor profugiens, post fontis inventionem cum ad cœlum contenderet evolare, neque longe jam abesset, despiciens ad terram, timore permotus decidit, ibique perisse dicitur: equus autem subvolasse, & inter sidera ab Jove constitutus existimatur. Alii non criminatum ab Antia, sed ne sæpius audiret quod nollet, aut precibus ejus moveretur, profugisse Argis dixerunt. Euripides autem in Menalippa, [b] Hippen Chironis centauri filiam, [c] Thean antea appellatam, dicit: quæ cum aleretur in monte Pelio, & studium in venando maximum haberet, quodam tempore ab Æolo Hellenis filio Jovis nepote persuasam, concepisse: cumque jam partus appropinquaret, profugisse in sylvam, ne patri, cum virginem speraret, nepotem procreasse videretur. Itaque cum parens eam persequeretur, dicitur illa petisse à deorum potestate, ne pariens à parente conspiceretur. Quæ deorum voluntate postquam peperit, in equam conversa, inter astra est constituta. Nonnulli eam vatem dixerunt fuisse: sed quod deorum consilia hominibus sit enunciare solita, in equam esse conversam. Callimachus autem ait, quod desierit venari & colere Dianam, in quam supra speciem diximus, eam Dia-

b *Hippen*] Ex Vlitianis *Hipen* duo exhibent, tertius *Hypen*, quartus *Hippen*. Atque ita quoque Soter & Veneta. *Euippen*, emendat Parrhasius Syll. III. ep. 7. Pollux Lib. IV. Εὐίππη ἡ χείρωνος. Sed *Menalippen* appellat Germanici Schol. quomodo & Micyllus heic edendum curavit. At scribendum erat *Melanippen*. Eratosth. cap. 18. Εὐριπίδης δέ φησι Μελανίππην εἶναι τὴν τοῦ χείρωνος θυγατέρα. Nomen autem hoc accepisse, postquam esset mutata, innuit Ovid. II. Met. 676. *Nomen quoque monstra dedere.* Dicta antea erat *Ocyroe*, ut apparet ex ejusdem libri vers. 639.

c *Thean antea*] Ita & Soter & Vlitt. 2. tertius *Theantea*. Veneta, *Theanthea*. unde *Theano antea* faciebat Grotius ad Imag. p. 49. Perperam omnes. Vera scriptura est, quam Micyll. Paris. & nonnullæ aliæ exhibent, *Thetin antea*. Vide annot. nostr. ad Myth. cap. 186.

d *Di-*

Dianam convertiſſe. Hæc dicitur etiam hac re non eſſe in conſpectu Centauri, quem Chirona eſſe nonnulli dixerunt: & etiam [d] dimidiam apparere, quod noluerit ſciri, ſe fœminam eſſe.

XIX. *Deltoton.*

Hoc ſidus velut litera eſt Græca [a] in triangulo poſita, itaque appellatur; quod Mercurius ſupra caput Arietis ſtatuiſſe exiſtimatur ideo, ut obſcuritas Arietis hujus ſplendore, quo loco eſſet, ſignificaretur, & Jovis nomine Διὸς primam literam deformaret. Nonnulli [b] Ægypti poſitionem: alii, qua Nilus terminaret Æthiopiam & Ægyptum, dixerunt: alii Siciliam figuratam putaverunt: alii quod orbem terrarum ſuperiores trifariam diviſerunt, tres angulos eſſe conſtitutos dixerunt.

XX. *Aries.*

Hic exiſtimatur eſſe, qui Phrixum tranſtuliſſe & Hellen dictus eſt per Helleſpontum: quem Heſiodus & Pherecydes ait habuiſſe auream pellem: de qua alibi plura dicemus. Sed Hellen decidiſſe in Helleſpontum, & à Neptuno compreſſam, Pæona procreaſſe complures, nonnulli Hedonum, dixerunt. Præterea Phrixum incolumem ad Æetam perveniſſe, arietem Jovi immolaſſe, pellem in templo fixiſſe, & arietis ipſius effigiem ab Nube inter ſidera conſtitutam, habere tempus anni quo frumentum ſeritur: [a] ideo quod hortum ſeverit ante, quæ maxime fugæ

d *Dimidiam apparere*] Geminus pag. 43. Περιτομὴ ἵππου, καθ' Ἵππαρχον ἵππος. Eratoſth. cap. 18. Τούτου μόνου τὰ ἔμπροσθεν φαίνεται ἕως ὀμφαλοῦ. Lege μόνα pro μόνου.

Ad CAP. XIX.

a *In triangulo poſita*] Unde *trigonum* illud ſidus appellat Vitruvius Lib. IX. cap. 6. *Literæ figuram* Plinius Lib. II. cap. 3. Ab ejuſdem literæ figura nominata & Delta inſula in Nilo. Vid. Ammian. Lib. XXII. p. 416. ed. Boxh.

b *Ægypti poſitionem*] Facit huc illud Euſtath. in Dionyſ. p. 26. ed. Steph. Οὕτω γὰρ τὴν Αἴγυπτον δελτωτὸν τρίγωνον ἱστορία φασίν. Et pag. 35. Δέλτοι κυρίως μὲν οἱ τόμοι, ὅσοι τριγωνοειδῶς ἐσχηματίζοντο. Tatianus Orat. contra Græcos p. 149. Τὸ κατὰ μέν τινας διὰ τὴν Σικελίαν ἀστροθετούμενον Δελτωτὸν, κατ' ἐνίους ἦ τὸ τῆς Διὸς προσωνυμίας πρωτότυπον στοιχεῖον.

Ad CAP. XX.

a *Ideo quod hortum ſeverit ante*] Dixi ad Mythol. cap. 2. legendum eſſe, *quod id Ino toſtum ſeverit ante.* Ratio-

ni-

fugæ fuit causa. [b] Et Eratosthenes ait arietem ipsum sibi pellem auream detraxisse, & Phrixo memoriæ causa dedisse, ipsum ad sidera pervenisse: quare, ut supra diximus, [c] obscurius videatur. Hunc autem nonnulli dixerunt in [d] oppido Orchomenio, quod est in Bœotia, natum. Alii in [e] Salonum Thessaliæ finibus procreatum. Alii dicunt Crethea & Athamantem cum aliis pluribus Æoli filios fuisse. Nonnulli etiam Athamantis filium Salmonea esse, Æoli nepotem, dixerunt. Crethea autem habuisse Demodicen uxorem, quam alii Biadicen dixerunt. Hanc autem Phrixi Athamantis filii corpore inductam, in amorem incidisse: neque ab eo, ut sibi copiam faceret, impetrare potuisse: itaque necessario coactam, criminari eum ad Crethea cœpisse, quod diceret ab eo [f] vim sibi pene illatam, & horum similia mulierum consuetudine dixisse. Quo facto Crethea, ut uxoris amantem [g] & regem decebat, permotum, Athamanti ut de eo supplicium sumeret persuasisse. Nubem autem intervenisse, & ereptum Phrixum & Hellen ejus sororem in Arietem imposuisse, & per Hellespontum, quam longissime posset, profugere jussisse. Hellen decidisse, & ibi debitum naturæ reddidisse, & ex ejus nomine Hellespontum appellatum. Phrixum Colchos pervenisse, & , ut ante diximus, Arietis interfecti pellem in templo fixisse: ipsum autem à Mer-

nibus hujus emendationis, quas ibi dedi, addi & hoc potest, quod in libro antiquo disertim scriptum invenit Susius, quemadmodum in margine codicis notaverat, *Quod Ino tostum severit.*

b *Et Eratosthenes ait*] Cl. Schefferus, *At Eratosthenes.* Vlitt. 2. non agnoscunt illud *&*. Et rectius sanè abest. Vet. cod. Susii perperam *Demonesthenes* heic habuit. Fabula enim hæc legitur apud Eratosth. in de κριῶ. cap. 19.

c *Obscurius videatur*] Addit Vlitt. unus, *carens pelle.* Quæ vereor, ne à glossatore sint, cum in Eratosthene, unde cætera hausta, non compareant.

d *Oppido Orchomenio*] Hoc esset dictum, ut *urbs Romana*, & similia. Vlitt. unus, *Othomeno.* In duobus superscripta fuerat altera lectio, *vel Orchomeno.* Scribe ergo, *oppido Orchomeno.*

e *Salonum*] *Salorum* Veneta.

f *Vim sibi pene illatam*] Ita & Soter. *Allatam* Veneta cum aliis. Quod non est deterius. Vide quæ annoto ad Lactant. Argum. Metam. 1. fab. 9. Supr. cap. 18. *Eum sibi vim afferre voluisse*, Permultis locis eam phrasin restituimus Lactantio illi, qui Nasonis Metamorphoseon argumenta conscripsit.

g *Et regem decebat*] Non agnoscere libros veteres hæc verba ait vir doctus. Verum est à Venetâ, quam ego primam omnium fuisse editionem arbitror, non agnosci. Agnoscunt tamen 3. Vlitiani.

h *Ham-*

à Mercurio ad Athamantem esse reductum, qui patri ejus satisfecerit, eum innocentia confisum profugisse. Hermippus autem dicit, quo tempore Liber Africam oppugnaverit, devenisse cum exercitu in eum locum, qui propter multitudinem pulveris [h] Hammodes est appellatus. Itaque cum in maximum periculum devenisset, quod iter [i] necessario faciendum esse videbat, accessit eo, ut aquæ maxima penuria esset: quo facto exercitus ad defectionem maximam venire cogebatur. Qui quid agerent dum cogitant, Aries quidam [k] fortuitu ad milites eorum errans pervenit: quos cum vidisset, [l] fuga præsidium sibi paravit. Milites autem qui eum fuerant conspicati, etsi pulvere & æstu pressi vix progrediebantur, tamen [m] ut prædam ex flamma petentes, [n] arietem sequi cœperunt usque ad eum locum, qui Jovis Hammonis postea templo constituto est appellatus. Quo cum pervenissent, arietem quem consecuti fuerant, nusquam invenire potuerunt: sed quod magis his fuerat optandum, aquæ magnam copiam in eo loco [o] nacti sunt, corporibusque recuperatis, Libero statim nunciaverunt. Qui gavisus, ad eos fines exercitum deduxit, & Jovis Hammonis templum [p] cum arietinis cornibus simulacro facto constituit. Arietem inter sidera figuravit, ita ut, cum Sol in ejus foret signo, omnia nascentia recrearentur, quæ veris tempore confiunt, hac re maxime, quod illius fuga Liberi recreavit exer-

h *Hammodes*] Scrib. *Ammodes* cum Venet. Micyll. aliisque.

i *Necessario faciendum esse videbat*] Non Hygini hæc esse, sed emendatoris, affirmare non dubitat vir doctus. Nollem hoc ei excidisset. Non enim Modii tantum membranæ, sed & 3. ex Vlitt. codicibus ista repræsentant.

k *Fortuitu*] Ita & Veneta cum 3. Vlitt. Vide Diomed. Lib. 1. Schol. Horat. ad Lib. 1. Satyr. 1. *Stoici namque dicunt omnia ratione fieri, Epicurei fortuitu.* Lactant. Firm. Lib. 1. cap. 2. *An fortuitu vel facta sint omnia, vel regantur.* Et Lib. V. cap. 20. *Omnia fortuito fieri, quæ geruntur.*

l *Fuga præsidium*] *Fugæ præsidium* Vlitt. 3. elegantissimè. Ammian. Lib. XVI. *Nihil præter fugæ circumspectantes præsidia.*

m *Ut prædam ex flammâ petentes*] Proverbialis locutio est. Terent. Eunucho III. 2. *Ex flamma te petere cibum posse arbitror.* Vide ibi Donatum & Lindenbrogium.

n *Arietem quem consecuti erant*] Ita & Veneta. Vlitt. 2. *Arietem quem secuti.* Corrigit *insecuti* Freinshemius ad Curt. IV. 7.

o *Nacti sunt: corporibusque recuperatis*] *Recreatis* ex Vet. cod. Susius in margine libri sui. Sed Vlitt. 3. *Nacti, corpora recuperaverunt, & Libero* &c.

p *Cum arietinis cornibus* &c.] Non dis-

exercitum. Præterea XII. ſignorum principem voluit eſſe: quod illius optimus exercitui fuerit ductor. Sed de Hammonis ſimulacro Leon, qui res Ægyptias conſcripſit, ait: Cum Liber Ægyptum & reliquos fines regno teneret, & omnia primus hominibus oſtendiſſe diceretur, Hammonem quendam ex Africa veniſſe, & pecoris multitudinem ad Liberum adduxiſſe, quo facilius & ejus gratia uteretur, & aliquid primus inveniſſe diceretur. Itaque pro beneficio ei Liber exiſtimatur agrum dediſſe, qui eſt contra Thebas Ægyptias: & qui ſimulacra faciunt Hammonis, capite cornuto inſtituunt, ut homines memoria teneant, cum primum pecus oſtendiſſe. Qui autem Libero factum voluerunt aſſignare, quod non petierit ab Hammone, ſed ultro ad eum [q] ſit adductus, Liberi cornuta ſimulacra fecerunt, & Arietem memoriæ cauſa inter ſidera fixum dixerunt.

XXI. *Taurus.*

Hic dicitur inter aſtra eſſe conſtitutus, quod Europam incolumem tranſvexerit Cretam, [a] ut Euripides dicit. Nonnulli ajunt, [b] cum Io in bovem ſit converſa, ut Jupiter ei ſatisfacere videretur, inter ſidera conſtituiſſe: [c] quod ejus prior pars appareat ut tauri, [d] ſed reliquum corpus obſcurius videatur. [e] Spectat autem ad exortum ſo-

diſſimili de cauſâ numini ſuo aſininam formam dediſſe Judæos narrat Tacitus. Vide Tertull. Apolog. cap. 16.

q *Sit adductus*] *Adductum* Vlitt. 2. & Soter. Optimè. Referri enim debet ad *pecus*.

Ad CAP. XXI.

a *Ut Euripides dicit*] Ἐν τῷ Φρίξῳ nempe. Vide Eratoſth. cap. 14. Idem narrat apud German. Schol. Nigidius.

b *Cum in bovem ſit converſa*] Ita & Veneta, ſed perperam. Scribe, *cum Io in bovem* &c. Cum Micyllianâ, Lugdun. & Pariſienſi, Eratoſth. Ἕτεροι δέ φασι βοῦν εἶναι τῆς Ἰοῦς μίμημα &c. Ovid. v. Faſt. *Hoc alii ſignum Phariam dixere juvencam.*

c *Quod ejus prior pars appareat*] Non emendatoris alicujus, quod vir doctus putabat, ſed Venetæ, Soter. ut & 2. Vlitt. hæc eſt lectio. Argumentum hæc continent illorum, qui vaccam, non taurum eſſe volunt.

d *Sed reliquum corpus obſcurius videatur*] Propter fœmineum nempe ſexum poſterior pars non apparet. Schol. German. *Eratoſthenes dicit hunc eſſe, qui coiit cum Paſiphae, cujus priores partes apparent, reliquum corpus non apparet propter fœmineum ſexum.* Sed hæc defecta ſunt. Exciderunt nonnulla de Ione ante illa verba, *cujus priores partes*. Idem in Equo: *Cujus poſteriores corporis non videntur propter fœminei ſexus pudorem.* Quæ ex Eratoſthenis cap. 18. habet.

e *Spectat autem*] *Exſpectat* Vlitt. 2. & Veneta. Forte *reſpectat*. Sed conſtan-

ſolem: cujus oris effigiem quæ continent ſtellæ, Hyades appellantur. Has autem Pherecydes Athenienſis Liberi nutrices eſſe demonſtrat, numero ſeptem, quas etiam antea Nymphas Dodonidas appellatas. Harum nomina ſunt hæc: Ambroſia, Eudora, [f] Pheſyle, Coronis, Polyxo, Phæo, [g] Thyene. Hæ dicuntur à Lycurgo fugatæ, & præter Ambroſiam omnes ad Tethyn profugiſſe, ut ait Aſclepiades. Sed ut Pherecydes dicit, ad Thebas Liberum perlatum Junoni tradiderunt. Quam ob cauſam ab Jove gratia eis eſt relata, quod inter ſidera ſunt conſtitutæ. [h] Pleiades autem appellatæ ſunt, [i] ut ait Mnaſeas, quod [k] ex Atlante & Pleione Oceani filia ſint [l] quindecim filiæ procreatæ, quarum quinque Hyades appellatas demonſtrat, quod earum Hyas fuerit frater, à ſororibus plurimum dilectus: qui cum venans à leone eſſet interfectus, quinque, de quibus ſupra diximus, lamentationibus aſſiduis permotæ, dicuntur interiſſe: quare eas, quod plurimum de ejus morte laborarent, Hyadas appellatas. Reliquas autem decem ſorores deliberaſſe [m] de ſororum morte, & earum ſeptem ſibi mortem conſciſſe: quare, quod plures idem ſenſerunt, Pleiadas dictas. Alexander autem Hyadas ait dictas, quod [n] Hyantis & Bœotiæ ſunt filiæ: Pleiadas autem, quod ex Pleione Oceani filia & Atlante ſunt

ſtanter *exſpectat* pro *ſpectat* paſſim exhibent illi codices. Monitum hoc jam ſupra ad cap. 6. Lib. 1.

f *Pheſyle*] *Phæſyle* cum Sotere ſcribe, & confer quæ notavi ad Mythol. cap. 192.

g *Thyene*] *Tyene* Vlitt. 2. Forte *Dione* ex Schol. Hom. Iliad. E. 486. *Cleeam* pro hac exhibet Heſiodus in Scholiis ad Aratum p. 133.

h *Pleiades autem*] *Hyades* Veneta cum aliis. Perperam.

i *Ut ait Mnaſeas*] *Maſæus* Veneta & aliæ antiquiores. Quod non auſim damnare, præſertim cum nec aliter in MSS. ſuis invenerit Vlitius. Vide quæ notavi ſupr. ad cap. 13.

k *Ex Atlante & Pleione*] *Platone* Micyllus, Pariſ. & Lugdun. pro quo *Plutone* erat ſcribendum. Πλουτὼ enim inter Oceaninas eſt. Si Theonem in Aratum p. 30. ed. Morell. Tzetz. in Heſiod. p. 92. & Proclum in eundem p. 97. reſpicias, rectum eſt *Pleione*. Sed ex Vlitt. codicibus duo præferunt *Ethra*, tertius *Æthra*, ut & uterque Morellianus. *Hya* Veneta. Sanè ex Æthra & Atlante natas eas nonnulli voluere. Vide Schol. Hom. ad Iliad. E. 486. Proclus: Ἄτλαντος τοῦ Ἰαπετοῦ, καὶ Αἴθρας τῆς Ὠκεανοῦ, ἣν καὶ Πληιόνην ὡς ἀπὸ πλήθους παίδων φησὶν ὁ ποιητής.

l *Quindecim filiæ*] Timæus apud Hom. Scholiaſten: Θυγατέρες δώδεκα καὶ υἱὸς Ὕας. Atque ita quoque Tzetzes, Proclus, aliique.

m *De ſororum morte*] *De ſua etiam morte* Schefferus.

n *Hyantis & Bœotiæ*] *Hyſes & Bœotiæ* Vlitt. 3. *Hyades & Bœotiæ* Veneta & Soter.

o *Am-*

ſunt natæ. Hæ numero ſeptem dicuntur: ſed nemo [o] amplius quam ſex videre poteſt: cujus cauſa proditur hæc, quod de ſeptem ſex cum immortalibus concubuerunt, tres cum Jove, duæ cum Neptuno, una cum Marte, reliqua autem Siſyphi fuiſſe uxor demonſtratur. Quarum ex Electra & Jove, Dardanum: ex Maja, Mercurium: ex Taygete Lacedæmona procreatum: ex Alcyone autem & Neptuno, [p] Hyrea: ex Celæno Lycum & Nyctea natum. Martem autem ex Sterope OEnomaum procreaſſe, quam alii Oenomai dixerunt uxorem: Meropem autem Siſypho nuptam Glaucum genuiſſe, quem complures Bellerophontis patrem eſſe dixerunt. Quare propter reliquas ſorores ejus inter ſidera conſtitutam; ſed quod homini nupſerit, ſtellam ejus obſcuratam. Alii dicunt Electram non apparere ideo quod Pleiades exiſtimentur choream ducere ſtellis: ſed poſtquam Troja ſit capta, & progenies ejus, quæ à Dardano fuerit, ſit everſa, dolore permotam, ab his ſe removiſſe, & in circulo qui Arcticus dicitur conſtitiſſe: [q] & quodam longo tempore lamentantem capillo paſſo videri, itaque è facto [r] Cometem eſſe appellatam. Sed has Pleiadas antiqui aſtrologi ſeorſum à Tauro deformaverunt, ut ante diximus, Pleiones & Atlantis filias, quæ cum per Bœotiam cum puellis iter faceret, Oriona concitatum voluiſſe ei vim afferre, illam fugere cœpiſſe: Oriona autem [s] ſecutum eſſe annis ſeptem, neque eam invenire potuiſſe. Jovem autem puellarum miſertum, inter aſtra conſtituiſſe: & poſtea à nonnullis aſtrologis caudam Tauri appellatas. Itaque adhuc Orion fugientes eas ad occaſum ſequi videtur. Eas ſtellas Vergilias noſtri appellaverunt, quod poſt ver exoriuntur: & hæc quidem am-

o *Amplius quam ſex*] Deleas licet τὸ *quam* cum Vlitt. 2.

p *Hyrea*] *Hyriea* ſcribendum. Υ῾ριεὺς enim Græcis eſt, ut Scholiaſtæ Homerico loco modo laudato, Anton. Liberali cap. 25. Eratoſth. cap. 23. aliiſque.

q *Et quodam longo tempore*] Sic quidem etiam 3. Vlitt. & Veneta. Præfero tamen, quod Micyll. Pariſ. & Lugdunenſis habent, *ex quo tam longo* &c.

r *Cometen*] Ἀστέρα κομήτην Hom. Scholiaſtes. *Stellam cometen* Juſtin. Lib. XXXVII. 2.

s *Secutum eſſe annis ſeptem*] Ita & Vlitt. 3. Veneta cum aliis vetuſtioribus *annis* XII. Theo in Aratum p. 30. ed. Morell. Πέντε ὅλους ἐνιαυτούς. Et Tzetzes, Κατὰ Βοιωτίαν πέντε ὅλους ἐνιαυτοὺς Ὠρίων ἐδίωκε &c.

t *Quod*

ampliorem cæteris habent honorem, [t] quod in earum signo exoriente Sole, æstas significatur: occidente autem, hiems ostenditur, quod aliis non est traditum signis.

XXII. *Gemini.*

Hos complures astrologi Castorem & Pollucem esse dixerunt: quos demonstrant omnium fratrum inter se amantissimos fuisse, quod neque de principatu [a] contenderunt, neque ullam rem sine communi consilio gesserunt. Pro quibus officiis eorum Jupiter inter notissima sidera eos constituisse existimatur. Neptunum autem pari consilio munerasse: nam [b] equos his, quibus utuntur, donavit: & dedit potestatem naufragis saluti esse. Alii dixerunt Herculem esse & Apollinem. Nonnulli etiam Triptolemum, quem supra diximus, & [c] Iasiona à Cerere dilectos, & ad sidera perlatos. Sed qui de Castore & Polluce dicunt, hoc amplius addunt, ut Castor in oppido [d] Ariadnis sit occisus, quo tempore [e] Lacedæmonii cum Atheniensibus bellum gesserunt. Alii autem, cum oppugnarent Spartam Lynceus & Idas, ibi perisse dixerunt. Pollucem [f] ait Homerus concessisse fratri dimidiam vitam: itaque alternis diebus eorum quemque lucere.

XXXIII. *Cancer.*

Hic dicitur Junonis beneficio inter astra collocatus, quod

t *Quod in earum signo oriente sole* &c.] Veneta, *Quod earum signo oriente.* Vlitt. 2. *Quod in earum signo oriente æstas* &c. Venetam secutæ sunt Micylliana, Lugdunensis & Parisina. Tò *sole* de glossâ mihi suspectum. Isidor. de Nat. Rer. cap. 26. *Has Latini Vergilias appellarunt, eo quod vere oriantur, & eo magis cæteris prædicantur, quod his exorientibus æstas significatur, occidentibus hyems ostenditur, quod aliis penitus non est traditum signis.*

Ad CAP. XXII.

a *Contenderunt*] *Contenderint*; & mox *gesserint* Vlitt. 2.

b *Equos his*] *Equis his* Schefferus.

c *Iasiona*] Vlitt. 2. *Iasonem.* tertius *Iasona.* Vide not. supr. ad cap. 4. & Mythol. cap. 250.

d *Ariadnis*] *Aphidnis* legendum, vel *Aphidna*, ut Modius volebat. Adde Heins. ad v. Fast. 708. & quæ nos diximus ad Myth. cap. 79.

e *Lacedæmonii*] Ita & Soter ac Micyll. Sed *Lacedæmones* Veneta & Paris. Quod non audeo valde improbare propter ea, quæ ad Fulg. Lib. 1. cap. 1. observata à me sunt. In uno ex codicibus suis *Lacedæmone*, in nullo *Lacedæmonii* invenit Vlitius.

f *Ait Homerus*] Iliad. Λ. 302. Ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε τεθνᾶσιν, τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἶσα θεοῖσι.

Ad

quod, cum Hercules contra Hydram Lernæam constitisset, ex palude pedem ejus mordicus arripuisset: [a] qua de re Herculem permotum eum interfecisse: Junonem autem inter sidera constituisse, ut esset cum duodecim signis, quæ maxime solis cursu continentur. In ejus deformationis parte [b] sunt quidam qui Asini appellantur: à Libero [c] in testa Cancri [d] duabus stellis figurati. Liber enim à Junone furore objecto, dicitur mente captus fugisse per Thesprotiam, cogitans ad [e] Jovis Dodonæi templum pervenire, unde peteret responsum, quo facilius ad pristinum statum mentis perveniret: sed cum venisset ad quandam paludem magnam; quam transire non posset, de quibusdam duobus asellis obviis factis dicitur unum deprehendisse eorum, [f] & ita esse transvectus, ut omnino aquam non tetigerit. Itaque cum venisset [g] ad templum Jovis Dodonæi, statim dicitur furore liberatus, [h] & asellis gratiam retulisse, & inter astra eos collocasse. Nonnulli etiam dixerunt asino illi, quo fuerat vectus, vocem humanam dedisse. Itaque postea eum [i] cum Priapo de Na-

Ad CAP. XXIII.

a *Quâ de re*] *Quâ re* Vlitt. 3. Vide infr. cap. 26.

b *Sunt quidam qui*] Ita & Veneta & Soter. Al. *sunt quædam.* ut ad stellas referatur. Quod præferam, cum nec aliter in suis invenerit Vlitius.

c *In testâ cancri*] Confer Schol. Arat. p. 113. ed. Lond. & Eratosth. cap. 11. Schol. German. *Sunt in hoc signo aliæ stellæ, quas Græci ὄνυς vocant. Jugulas* appellant Manilius & Firmicus.

d *Duabus stellis figurati*] Vlitt. 3. & Morellianus uterque, *duabus stellis omnino figurati.* Quod perplacet. Cic. pro Cluentio: *Quinque omnino fuerunt, qui illum absolverunt.* Ascon. in orat. pro Milone: *Absolutorias V omnino habuit.* Curt. Lib. x. cap. 8. *Sexdecim omnino pueris regiæ cohortis comitatus.* Lib. VII. cap. 1. *Omnino duos ipse habebam.*

e *Jovis Dodonæi templum*] Vlitt. 3. *Jovis Dodonæi oraculum.* Quod omnino probandum. Varro in Fragm. p. 275. ed. Popm. *Ex oraculo elimino me.* Curt. Lib. IV. cap. 7. *Hic quoque Dei est oraculum.* Catullus carm. 7. *Oraclum Jovis inter æstuosi Et Batti veteris sacrum sepulcrum.* Lactant. Lib. III. Argum. Ovid. Met. fab. 1. *Oraculum ingreditur.* Narrat ex Philisco eandem fabulam Germanici Scholiastes: sed pro *Philisco* puto ei restituendum *Philistum.* Is enim Historicus fuit, laudatus Plutarcho in de Herodoti κακοηθεία, aliisque.

f *Et ita esse transvectus*] Unâ vocula auctius Vlitt. unus, *Et ita eam.*

g *Ad templum Jovis*] *Jupitris* Veneta, ut supr. cap. 13. & *Jupitre* cap. 14.

h *Et asellis*] Τὸ *&* non agnoscunt MSS. 3. ex Vlitt.

i *Cum Priapo de naturâ contendisse*] Ita & MSS. 3. Vlitt. Pessimè Veneta, Micyll. aliæque, *cum Priapo deo naturæ.* Schol. Germ. *Cum Priapo contendere cœpit de membro naturali.* Ut φύσις Græcis, ita & Latinis *natura* idem interdum, quod naturalia sive pudenda. Julius Obseq. de Prodig. cap. 52. *Mulier duplici natura inventa.* Apulej. de se asino: *Mihi jam nequeunti tenere Fotidem natura crescebat.* Lib. VII. *Naturam isti asino demere.*

k *Et*

natura contendiſſe, [k] & victum ab eo interfectum. Pro quo Liberum ejus miſertum in ſideribus annumeraſſe. Et ut ſciretur id pro deo, non pro homine timido (quia Junonem fugerit) feciſſe, ſupra cancrum conſtituit, qui deæ beneficio fuerat affixus aſtris. Dicitur etiam alia hiſtoria de Aſellis: ut ait Eratoſthenes, Quo tempore Jupiter bello gigantibus indicto, ad eos oppugnandos omnes deos convocavit, veniſſe Liberum patrem, Vulcanum, Satyros, Silenos aſellis vectos: qui cum non longe ab hoſtibus abeſſent, dicuntur aſelli pertimuiſſe, & ita pro ſe quiſque magnum clamorem & inauditum gigantibus feciſſe, ut omnes hoſtes eorum clamore in fugam ſe conjecerint, & ita ſint ſuperati. Hujus ſimilis eſt hiſtoria de buccina Tritonis. Nam is quoque fertur, cum concham inventam excavaſſet, ſecum ad gigantes tuliſſe, & ibi ſonitum quendam inauditum per concham miſiſſe. Hoſtes autem veritos ne qua eſſet immanis fera ab adverſariis adducta, cujus eſſet ille mugitus, fugæ ſe mandaſſe, & ita victos in hoſtium poteſtatem perveniſſe.

XXIV. *Leo.*

Hic dicitur [a] à Jove conſtitutus, quod omnium ferarum princeps eſſe exiſtimatur: nonnulli etiam hoc amplius dicunt, quod Herculis prima fuerit hæc certatio, & quod eum inermis interfecerit. De hoc & [b] Piſandrus & complures alii ſcripſerunt: cujus ſupra ſimulacrum [c] proximum eſt virgini. Sunt aliæ VII. ſtellæ ad caudam Leo-

k *Et victum ab eo interfectum*] Lactantius aſinum victorem facit Lib. I. cap. 21. *Inter eum Priapumque ortum eſſe certamen de obſcæni membri magnitudine, Priapum victum, & iratum intereмiſſe victorem.*

Ad CAP. XXIV.

a *A Jove*] *Ab Jove* MSS. codices cum heic, tum & cap. 26. Et ita etiam Virgil. Ecl. III. 60. Ovid. X. Met. 148. German. Phænom. vers. I. Theo: Τὸν δὲ λέοντα οἱ μὲν φασιν ὅτι ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐτιμήθη. οἱ δὲ, ὅτι πρῶτος ἆθλος Ἡρακλέους ἐστίν.

b *Piſandrus*] Πείσανδρος ὁ Ῥόδιος eſt Eratoſth. cap. 12. Perperam ergo Schol. Germ. *Periandrus Rhodius*. Corrige *Piſandrus*. Narrat apud eundem Nigidius nutritum leonem iſtum in ſpelunca, quæ *Mihdimon nomine fuerit, quam quidam Aphriſo dicunt.* Emendem, *Didymos nomine*, & mox, *quam quidam amphiſtomon*. Vide not. ad Myth. cap. 30.

c *Proximum eſt virgini*] Locus hic ex MSS. Vlitianis ita conſtituendus: *Cu-*

jus

Leonis in triangulo collocatæ, quas [d] crines Berenices esse Conon Samius mathematicus, & Callimachus dicit: cum Ptolemæus Berenicem Ptolemæi & [f] Arsinoes filiam sororem suam duxisset uxorem, & paucis post diebus Asiam oppugnatam profectus esset, vovisse Berenicen, si victor Ptolemæus redisset, se detonsuram crinem: [e] quo voto damnatum crinem in Veneris Arsinoes [g] Zephyritidis posuisse templo: eumque postero die non comparuisse: quod factum cum rex ægre ferret, Conon mathematicus (ut ante diximus) cupiens inire gratiam regis, dixit crinem inter sidera videri collocatum: & quasdam vacuas à figura septem stellas ostendit, quas esse fingeret crinem. hanc Berenicen nonnulli cum Callimacho dixerunt equos alere, & ad Olympia mittere consuetam fuisse. Alii dicunt hoc amplius, Ptolemæum Berenices patrem multitudine hostium perterritum, fuga salutem petisse: filiam autem sæpe consuetam, insiliisse in equum, & reliquam exercitus copiam constituisse, & complures hostium interfecisse, reliquos in fugam conjecisse, pro quo etiam Callimachus eam [h] magnanimam dixit. Eratosthenes autem dicit & [i] virginibus Lesbiis dotem quam cuique relictam à parente nemo solveret, jussisse reddi: & inter eas constituisse petitionem.

XXV. *Vir-*

jus supra simulacrum proximè virginem sunt aliæ VII. *stellæ.* Mutat numerum Grotius in notis ad Imag. p. 43. & pro VII. vult reponi III. quod formam illis triquetram assignet Hyginus. Sed vetant nos quicquam mutare Schol. Germanici & Eratosthenes, cujus verba sunt: Ἐν τριγώνῳ κατὰ τὴν κέρκον ἀμαυροὶ ἑπτά &c.

d *Crines Berenices*] Βερενίκης πλόκαμον vocat apud Hesychium Conon. Sanè *Beronices* exhibet heic etiam Veneta, ut & Βερενίκη Theo in Arat. p. 21. Sed Eratosth. cap. 12. Καλεῖται πλόκαμοι Βερενίκης Εὐεργέτιδος. Priores ἠλακάτην vocasse annotavit Theo.

e *Quo voto damnatum*] Scrib. *damnatam* cum Sotere. Neque enim crinis, sed ipsa voto erat damnata. Vidit id quoque Cl. Schefferus.

f *Arsinoes*] Ex MSS. Vlitt. 2. *Aristonis.* tertius *Astonis.* Prius etiam Soter, Veneta, & Morelliana exhibent. *Aristotelis* corrigit Flavius. Perperam. Rectum esse *Arsinoes* discas ex Catull. Carm. 67.

g *Zephyritidis*] Firmant eam lectionem MSS. 3. Vlitt. & Catullus carm. 67. Quibus adde quæ Turnebus habet Advers. Lib. 1. cap. 7. & Modius Novantiq. ep. 117.

h *Magnanimam dixit*] Catullus: *Cognoram à parvâ virgine magnanimam.*

i *Virginibus Lesbiis*] Schol. German. *Videntur aliæ obscuræ septem juxta caudam ejus, quæ vocantur crines Berenices, & sunt earum virginum, quæ Lesbo perierunt. Illa autem magna & clara, quæ in pectore est, appellatur Tyberone.* Suppleverat vir doctus in libro à Nob.

XXV. *Virgo.*

Hanc Hesiodus [a] Jovis & Themidis filiam dicit: Aratus autem Astræi & Auroræ filiam existimari, quod eodem tempore fuerit cum aurea secula hominum, & eorum principem fuisse; demonstrat: quam propter diligentiam & æquitatem Justitiam appellatam: neque illo tempore ab hominibus exteras nationes bello lacessitas esse; neque [b] navigio quenquam usum esse, sed agris colendis vitam agere [c] consuevisse. Sed post eorum obitum qui sint nati, eos minus officiosos; magis avaros cœpisse fieri: quare minus Justitiam inter homines fuisse conversatam. Denique eam pervenisse usque eo; dum diceretur: [d] Heu heu genus hominum natum. Itaque jam non potuisse pati amplius, & ad sidera evolasse. Sed hanc [e] alii Fortunam; alii Cererem dixerunt: & hoc magis non convenit inter eos, quod caput ejus nimium obscurum videtur. Nonnulli etiam Erigonen Icarii filiam dixerunt, de qua supra diximus. Alii autem Apollinis filiam ex Chrysothemi natam, & infantem Parthenon nomine appellatam: eamque, quod parva interierit; ab Apolline inter sidera collocatam.

XXVI. *Scor-*

à Nob. Heinsio mihi commodato: *appellatur stella regia à Tuberone.* Venerat idem in mentem Grotio, quem vide in Notis ad Imagines Arat. pag. 43.

Ad CAP. XXV.

a *Jovis & Themidis*] Ita & Veneta, Soter, & Vlitt. 3. Perperam vulgo editur *Thetidis*. Schol. German. *Hanc Hesiodus Jovis & Themidis filiam esse dicit nomine Justam.* Lege, *Justitiam.* Eratosth. cap. 3. Εἰρήνη θυγατέρα Διὸς καὶ Θέμιδος, καλεῖσθαι δὲ αὐτὴν Δίκην. Rectè ergo mox Hyginus; *Justitiam appellatam.* Ex Capella apparet etiam virginem ipsam Themidem dictam nonnullis. Sic enim ille Lib. II. *Verum Themis, aut Astræa, aut Erigone dicebatur.*

b *Navigio*] H. e. navigatione. Vide Gronov. Observat. in Eccles. Script. cap. 25. Giphan. Observ. Ling. Lat. pag. 145.

c *Consuevisse*] *Consuesse* Vlitt. 3.

d *Heu heu genus hominum natum*] Morell. alter & Mod. *æneum genus hominum natum.* Quam lectionem adstruunt Vlitt. 3. Aratus Phænom. pag. 19. ed. Lond. Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ κἀκεῖνοι ἐτέθνασιν, οἱ δ᾽ ἐγένοντο Χαλκείη γενεή &c.

e *Alii Fortunam*] Germ. Schol. *Nonnulli autem eam esse Cererem, eo quod spicas teneat, alii Atargatin: quidam vero Fortunam, pro eo quod sine capite astris infertur.* Deprompta ista ex Eratosth. cap. 9. ubi malè Ἀταργάντη pro Ἀταργάτις editum.

XXVI. *Scorpius.*

Hic propter magnitudinem membrorum in duo ſigna dividitur, [a] quorum unius effigiem noſtri Libram dixerunt. Sed omnino totum ſignum hac de cauſa ſtatutum exiſtimatur, quod Orion cum venaretur, & in eo exercitatiſſimum ſe eſſe confideret, [b] dixiſſe etiam Dianæ & Latonæ, ſe omnia, quæ ex terra exoriantur, interficere valere. Quare Terram permotam, Scorpionem miſiſſe, qui eum interficere demonſtratur. Jovem autem utriusque animum admiratum, Scorpionem inter aſtra collocaſſe, ut ſpecies ejus hominibus documento eſſet, ne quis eorum [c] de aliqua re ſibi confideret. Dianam autem propter ſtudium Orionis petiſſe à Jove, ut idem illi beneficium daret petenti, quod Terræ ultro tribuiſſet. [d] Itaque eum conſtitutum, ut, cum [e] Scorpius oriatur, Orion occidat.

XXVII. *Sagittarius.*

Hunc complures Centaurum eſſe dixerunt: alii autem hac de cauſa negaverunt, quod nemo Centaurus ſagittis ſit uſus. Hic autem quæritur, cur equinis cruribus ſit deformatus, & [a] caudam habeat ut Satyri. Dicunt enim nonnulli hunc eſſe [b] Crotum nomine, Euphemes Muſarum nutricis filium, ut ait [c] Soſitheus tragœdiarum ſcriptor: eum domicilium in monte Helicone habuiſſe, & cum Muſis ſolitum delectari, nonnunquam etiam ſtudio venationis exerceri. Itaque pro merita diligentia magnam lau-

Ad CAP. XXVI.

a *Quorum unius effigiem*] Non agnoſcunt τὸ *unius* Vlitt. 3. Sed perperam. Quare libram dixerint chelas, diſces ex Theone in Arat. p. 15. ed. Lond.

b *Dixiſſe etiam*] Τὸ *etiam* non habet unus ex Vlitt. Præterea malim *dixiſſet*, ut pendeat à τῷ *quod*, quod præceſſit.

c *De aliquâ re*] Præpoſitionem ignorant Vlitt. 3. Vide ſupr. cap. 23.

d *Itaque eum*] *Ita itaque eum* Clar. Schefferus.

e *Scorpius oriatur*] *Exoriatur* Vlitt. 3.

Ad CAP. XXVII.

a *Caudam habeat ut Satyri*] *Velut ſagittarii* peſſimè Schol. German. Corrige ex Hygino & Eratoſth. cap. 28.

b *Crotum*] *Crotonem* Schol. Germ. Vide not. ad Hyg. Myth. cap. 224.

c *Soſitheus*] *Soſtheus* Vlitt. 3. cum Venetâ. Perperam. Vid. Schol. German. & Eratoſthenem.

d *De-*

laudem assecutum. nam & celerrimum in sylvis, & acutissimum in Musis factum esse. Pro quo studio illius petisse Musas ab Jove, ut in aliquo astrorum numero [d] deformaretur. Itaque Jovem fecisse, [e] ut cum omnia illius artificia uno corpore vellet significare, crura ejus equina fecisse, quod equo multum sit usus: & sagittas pro ingenio adjunxisse, ut ex his & acumen & [f] celeritas esse videretur: Caudam satyricam in corpore fixisse, quod non minus hoc Musæ, quam Liber Satyris sit delectatus. Ante hujus pedes stellæ sunt paucæ in rotundo deformatæ, quas [g] coronam ejus [h] ut ludentis abjectam, nonnulli dixerunt.

XXVIII. [a] *Capricornus.*

Hujus effigies similis est Ægipani: quem Jupiter, quod cum eo erat nutritus, in sideribus esse voluit, ut Capram nutricem, de qua ante diximus. Hic etiam dicitur, [b] cum Jupiter Titanas oppugnaret, primus objecisse hostibus timorem qui πανικὸς appellatur, ut ait Eratosthenes: hac etiam de causa ejus inferiorem partem [c] piscis esse formationem, quod muricibus, [d] id est maritimis conchyliis, [e] hostes sit jaculatus pro lapidum [f] jactatione. Ægyptii autem sacerdotes & nonnulli poetæ dicunt, cum complures dii in Ægyptum convenissent, repente venisse eodem Typhona acerrimum giganta, & maxime [g] deorum inimicum:

d *Deformaretur*] *Deformaret* Vlitt. 3.

e *Ut cum*] *Et cum* Cl. Schefferus.

f *Celeritas esse*] *Ejus* idem. Optimè παρ' ἔμοιγε κρεῖττον.

g *Coronam ejus*] Hæc corona austrina est, de quâ videndus Scalig. ad Manil. p. 411. & Theo in Aratum p. 51. ed. Lond. Geminus pag. 48. Νότιος στέφανος ὑπό τινων οὐρανίσκος προσαγορεύεται. Plura dabit nomina Theo.

h *Ut ludentis*] Ὡσεὶ παίζοντος, ut rectè interpretatur Scaliger.

Ad CAP. XXVIII.

a *Capricornus*] *Pan* dicitur ab Eratosth. cap. 27. Schol. Arati p. 39. Ὁ δὲ Αἰγόκερως ὅμοιός ἐστι τῷ αἰγί. Κατηστερίσθη δὲ εἰς τιμὴν τοῦ Πανός. εἰς γὰρ τοῦτον μετεβλήθη, διωκόμενος μετὰ τῶν ἄλλων θεῶν &c.

b *Cum Jupiter Titanas*] *Quod cum* Soter & Veneta.

c *Piscis esse formationem*] *Formatione* Morelliani codices.

d *Id est, maritimis conchyliis*] Hæc nec Morelliani, nec 3. ex Vlitianis agnoscunt. Deleantur ergò, ut glossemata.

e *Hostes sit jaculatus*] Aliam causam afferunt Theo & Eratosthenes locis modo laudatis.

f *Jactatione*] *Jactione* cum Morellianis 3. Vlitiani.

g *Deorum inimicum*] *Hostem* iidem codices cum Morellianis.

micum: quo timore permotos in alias figuras ſe convertiſſe, Mercurium factum eſſe Ibin, Apollinem autem quæ [h] Threicia avis vocatur; Dianam [i] merulam ſimulatam. Quibus de cauſis Ægyptios ea genera violari non ſinere demonſtrant, quod deorum imagines dicantur. Eodem tempore Pana dicunt in flumen ſe dejeciſſe, & poſteriorem partem corporis, effigiem piſcis, [k] alteram autem hirci feciſſe, & ita à Typhone profugiſſe: cujus cogitatum Jovem admiratum, effigiem ejus inter ſidera fixiſſe.

XXIX. *Aquarius.*

Hunc complures Ganymedem eſſe dixerunt: quem Jupiter, propter pulchritudinem corporis ereptum parentibus, deorum miniſtrum feciſſe exiſtimatur. Itaque oſtenditur ut aquam [a] aliquo infundens. Hegeſianax autem Deucaliona dicit eſſe, quod eo regnante tanta vis aquæ ſe de cœlo profuderit, ut cataclyſmus factus eſſe diceretur. [b] Eubulus autem Cecropem demonſtrat eſſe, antiquitatem generis commemorans, & oſtendens, antequam vinum traditum ſit hominibus, aqua in ſacrificiis deorum uſos eſſe, & ante Cecropem regnaſſe, quam vinum ſit inventum.

XXX. *Pi-*

h *Threicia avis*] *Threcia* Vlitt. 3.

i *Merulam ſimulatam*] Ita & unus ex Vlitt. Sed cæteri *heluro* vel *merulo*. Legendum omnino *æluro*, hoc eſt, feli ſive cato, ut ſuſpicatus eſt pridem Flavius Syllog. IV. quod *ælaro* in codice quodam inveniſſet. Non ſinit nos de emendatione illâ dubitare Antoninus cap. 28. ubi de Typhone agit: Ἀπόλλων μὲν ἐγένετο ἱέραξ, Ἑρμῆς δὲ Ἶβις, Ἄρης δὲ λεπιδωτὸς ἰχθύς, Ἄρτεμις δὲ αἴλουρος. Veneta exhibet *claro*. Unde vulgatum *cato* videtur ortum. Ovid. v. Met. 330. *Fele ſoror Phœbi, niveâ Saturnia vacca, Piſce Venus latuit.*

k *Alteram autem hirci*] Vide not. ad Lactant. Argum. Lib. v. Met. fab. 5. Germanici Schol. *Habet poſteriorem partem piſcis, priorem capricorni.* Addit idem, *item matrem ejus capram, quod dicolon inveniſſet in mari, ideo piſcis caudâ notatam.* Pro *dicolon* reſcripſerim *cochlon*. Eratoſthenes cap. 27. Οὗτος δὲ δοκεῖ εὑρεῖν τὸν κόχλον.

Ad CAP. XXIX.

a *Aliquo infundens*] *Caliculo* conjicit Cl. Schefferus. Quod non malè arridet. Eratoſth. cap. 26. Ἔχων γὰρ ἔστηκεν οἰνοχόην.

b *Eubulus*] *Eubolus* Soter & Veneta. Sed perperam.

Ad

XXX. *Pisces.*

[a] Diogenetes Erythracus ait, quodam tempore Venerem cum Cupidine filio in Syriam ad flumen Euphratem venisse, & eodem loco repente Typhona giganta, de quo supra diximus, apparuisse. Venerem autem cum filio in flumen se projecisse, & ibi figuram piscium forma mutasse: quo facto, periculo esse liberatos. Itaque postea Syros, qui his locis sunt proximi, destitisse pisces esitare, quod vereantur eos capere; ne simili causa aut deorum præsidia impugnare videantur, aut eos ipsos captare. Eratosthenes autem ex eo pisce [b] natos homines dicit: de quo post dicemus.

XXXI. *Cetus.*

De hoc dicitur quod à Neptuno sit missus, ut Andromedam interficeret, [a] de qua ante diximus; [b] sed à Perseo sit interfectus, propter immanitatem corporis, [c] & per illius virtutem inter sidera collocatus.

XXXII. *Eridanus.*

Hunc alii Nilum, complures etiam Oceanum esse dixerunt. Qui autem Nilum volunt vocari, propter magnitudinem ejus & utilitatem, [a] æquissimum esse demonstrant:

Ad CAP. XXX.

a *Diogenetes Erythracus*] Ita & Soter. Veneta, *Diogenites Erithrachus.* Unde corruptius vulgarunt nonnulli *Diogenites Brithacus.* Vossius legit *Diogenetes Erythræus* Lib. III. Histor. Græc. Sed mallet *Diogennetus* vel *Diogenes.* Vlitt. 2. *Diognetus Erithracus.* Videtur omnino scripsisse auctor, *Diogennetus Erythræus*, vel *Diogenes Erythræus*, ut repræsentat Anonymi codex.

b *Natos homines dicit*] Optimè Vlitt. 3. *Natos hos dicit.* Nati hi duo pisces ex pisce illo magno, qui Notius appellatur, de quo cap. 41. Verba Eratosthenis sunt cap. 41. Τούτου δὲ τοὺς β ἐκγόνους εἶναι. Plura dicemus infr. ad cap. 41.

Ad CAP. XXXI.

a *De quâ ante*] *Quam ante* Veneta.

b *Sed à Perseo*] *Sed quod à Perseo* Vlitt. 3.

c *Et per illius virtutem*] Tò *per* non agnoscunt MSS. Vlitiani. Veneta, *& illius virtute.* Quod probandum utique.

Ad CAP. XXXII.

a *Æquissimum esse*] Eratosth, cap. 37. Ἕτεροι δέ φασιν δικαιότατον αὐτὸν εἶναι Νεῖλον.

ſtrant: præterea quod infra eum quædam ſtella ſit, clarius cæteris lucens; nomine [b] Canopos appellata: Canopos autem inſula flumine alluitur Nilo.

XXXIII. *Lepus.*

[a] Hic dicitur Orionis Canem fugere venantis. Nam cum, ut oportebat, eum venatorem finxiſſent, voluerunt etiam hoc ſignificare aliqua de cauſa; itaque leporem ad pedes ejus fugientem finxerunt: quem nonnulli à Mercurio conſtitutum dixerunt, eique datum eſſe præter cætera genera quadrupedum, ut alios pareret, alios haberet in ventre. Qui autem ab hac cauſa diſſentiunt, negant tam nobilem & tam magnum venatorem, de quo & ante in Scorpionis ſigno diximus, oportere fingi leporem venari. [b] Callimachum quoque accuſari, quod, cum Dianæ ſcriberet laudes, eam leporum ſanguine gaudere, & eos venari dixiſſet. Itaque Oriona cum Tauro decertantem fecerunt. Leporis autem hanc hiſtoriam memoriæ prodiderunt: Apud antiquos [c] in inſula Lero nullum leporem fuiſſe, ſed ex eorum civitate adoleſcentium quendam, ſtudio generis inductum, ab exteris finibus leporem fœ-

b *Canopos*] Eratoſthenes: Ὑπόκειται δὲ αὐτῷ ὁ καλούμενος ἀστὴρ Κάνωβος, ὃς ἐφάπτεται πηδαλίου Ἀργοῦς. Schol. German. *Subjacet ei ſtella, quæ vocatur Canopus, ſive Ptolemæon ſplendens, tangitque temonem navis.* Pro *Ptolemæon* lege *Ptolemæos* vel *Ptolemæus*. Capella Lib. VIII. *Et ſtellam, quam quidam Canopum, quidam Ptolemæum appellant, quæ ſuperioribus inconſpicua in confinio Alexandriæ incipit apparere, ut partem fluminis Eridani æſtimabo.* Vitruvius Lib. IX. cap. 7. *Stella Canopi, quæ his regionibus eſt ignota.* Proclus in Sphærâ de Canobo ſub finem: Οὗτος μὲν ἐν Ῥόδῳ μόλις θεωρητός ἐστιν, ἢ παντελῶς ἀπὸ ὑψηλῶν τόπων ὁρατός. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ ἐστὶ παντελῶς ἀφανής. Immo ἐκφανής. Sed iſta videntur aſſuta Proclo à malâ manu.

Ad CAP. XXXIII.

a *Hic dicitur*] Eadem verba habes apud Schol. Germanici in Daſypode.

b *Callimachum quoque accuſari*] Peſſimè in Scholiaſte Germanici: *Callimachuſque accuſat eum, quod* &c. Suſpicor ſcribendum in Hygino *accuſant*, & apud Scholiaſten illum, *Callimachumque*, vel *Callimachum quoque accuſant, quod* &c. Tangitur verſus ſecundus Hymni in Dianam: Τῇ τόξα λαγωβόλα τε μέλον. Perperam vertit Friſchlinus: *Cui tela & retia curæ ſunt.*

c *In inſulâ Lero*] Ita & Veneta. *In inſula Hiero* Scholiaſtæ Germanici editiones antiquiores. Sed perperam, ut puto. Leri inſulæ meminere præter alios Ælian. Hiſtor. Anim. Lib. IV. cap. 42. Plin. Lib. IV. cap. 12. & Strabo Lib. XIV. Verum nihil illi de leporibus. De Carpatho tantum non idem, quod heic de Lero Hyginus, narrat Euſtath. ad Dionyſ. p. 71.

fœminam prægnantem attuliſſe, & [d] ad ejus partum diligentiſſime miniſtraſſe. Itaque cum peperiſſet, [e] compluribus ejus civitatis ſtudium incidiſſe, & partim precio, partim beneficio mercatos, omnes lepores alere cœpiſſe. Itaque non longo intervallo tantam multitudinem leporum procreatam, ut tota inſula ab his occupata diceretur: quibus cum [f] ab hominibus nihil daretur, in ſemina eorum impetu facto omnia comederunt. Quo facto incolæ calamitate affecti, cum fame forent oppreſſi, communi conſilio totius civitatis vix denique eos ex inſula abegiſſe dicuntur. [g] Itaque poſtea leporis figuram in aſtris conſtituiſſe, ut homines meminiſſent nil eſſe tam exoptandum in vita, quin ex eo plus doloris, quam lætitiæ capere poſterius cogerentur.

XXXIV. [a] *Orion.*

Hunc Heſiodus Neptuni filium dicit, [b] ex Euryale Minois filia natum. Conceſſum autem ei, ut ſupra fluctus curreret, ut in terra: quemadmodum Iphiclo datum dicitur, ut ſupra ariſtas curreret, nec eas infringeret. [c] Ariſtomachus autem dicit [d] quendam Hyriea fuiſſe Thebis

d *Ad ejus partum diligentiſſimè miniſtraſſe*] Tò *diligentiſſimè* non agnoſcunt 2. Vlitt. Invenit tamen in Hygino olim Schol. German. *Et ad ejus partum diligentiſſimè, quæ opus eſſent, adminiſtravit.*

e *Compluribus civitatis* &c.] *Id compluribus* Schefferus.

f *Ab hominibus nihil*] *A dominis* unus Vlitt. & alter Morellianus.

g *Itaque poſtea leporis*] *Itaque pro eo leporis* Vlitt. unus. Sed alterum adſtruit Schol. German. *Itaque poſtea leporis figuram aſtris contulerunt.* Lege, *in aſtris conſtituerunt* ex Hygino.

Ad CAP. XXXIV.

a *Orion*] Hic & *Jugula* dictus eſt Latinis. Iſidor. Orig. Lib. III. cap. 20. *Hunc Latini Jugulam vocant, quod ſit armatus, ut gladius, & ſtellarum luce terribilis atque clariſſimus.* Corruptus ergo idem Iſidor. de Naturâ rerum cap. 26. *Hic autem Orion gladius dictus eſt. Unde etiam eum Latini jugulum vocant, ſidus, ut videtur, armatum, & terrarum luce terribile.* Corrige, *Jugulam.* Corruptus etiam in hac voce Schol. German. pag. 84. ed. Sanct. *A ſiniſtris Orionis, qui & Incola.* Et pag. 124. *Orion, qui & Incola vocatur.* Emenda utrobique *Jugula.*

b *Ex Euryale*] Ita & Eratoſthenes cap. 32. & Schol. Germanici. Perperam ergo Schol. Arati pag. 43. Βρύλλης τ̃ Μίνωος. Perperam etiam Schol. Nicandri p. 3. ed. Soterianæ, Ἡσίοδος δέ φασιν αὐτὸν ἐξ Ὑέλης τ̃ Μίνωος θυγατρὸς εἶναι.

c *Ariſtomachus*] Ita eum ſcriptorem appellat quoque Germanici Interpres: ſtabiliuntque eam lectionem 3. ex codicibus Vlitianis. Malè ergo *Ariſtonicus* alii.

d *Quendam Hyriea*] Ita non dubitavi

bis, [e] Pindarus autem in insula Chio. Hunc autem cum Jovem & Mercurium hospitio recepisset, petisse ab his ut sibi aliquid liberorum nasceretur. Itaque quo facilius petitum impetraret, bovem immolasse, & his pro epulis apposuisse: quod cum fecisset, poposcisse Jovem & Mercurium quod corium de bove [f] fuisset detractum, & quod fecerant urinæ in corium infudisse, & id sub terra poni jussisse: ex quo postea natum puerum, quem Hyrieus [g] è facto Uriona nomine appellaret: sed vetustate & consuetudine factum est, ut Orion vocaretur. Hic dicitur Thebis Chium venisse, & Oenopionis filiam [h] Meropen per vinum cupiditate incensus compressisse: pro quo facto ab Oenopione excæcatus, & de insula ejectus, existimatur Lemnum ad Vulcanum pervenisse, & ab eo quendam ducem Cedaliona nomine accepisse: quem collo ferens ad Solem venisse, & ab eo sanatus, ut se ulcisceretur, Chium revertisse: Oenopiona autem à civibus sub terra custoditum esse. Quem postquam se invenire posse desperaret Orion, in insulam Cretam pervenisse, & ibi venari cœpisse cum Diana, & ei polliceri [i] quæ supra diximus, & ita ad sidera pervenisse. Nonnulli autem ajunt, Oriona cum Oenopione prope nimia conjunctum amicitia vixisse: & quod ei voluerit suum studium in venando probare, Dianæ quoque pollicitum quæ supra diximus, & ita interfectum. Alii dicunt cum Callimacho, cum Dianæ vim voluerit afferre, ab ea sagittis esse confixum, & ad sidera propter venandi consimile studium

vi reponere pro *Erythrea*, quod Veneta, Soteriana, Morell. & Schol. German. exhibent. MSS. Vlitt. *Chatrea* vel *Catrea* habebant. Quod propius accedit ad veram scripturam, ut & *Hyrea* Mycilli. Vide not. ad Hygin. Mythol. cap. 195. & Strabon. Lib. IX.

e *Pindarus*] In Dithyrambis, ut est apud Strabonem.

f *Fuisset detractum*] *Foret* MSS. 3.

g *E facto Uriona* &c.] Quod sic genitus esset. Ovid V. Fast. 535. *Hunc Hyrieus, quia sic genitus, vocat Uriona; Perdidit antiquum littera prima sonum.*

h *Meropen*] Ita & omnium antiquissima Veneta, & Schol. German. Malè ergo Μερόπην eam vocat Theo ad Aratum, 'Αἰρὼ Parthenius, Ἀερόπην Nicandri Interpres.

i *Quæ supra diximus*] Cap. 26. *Se omnia, quæ è terrâ oriuntur, interficere valere.* Schol. German. *Cum in Celinio venaretur, Dianam irridens, contemnebat ejus opera, quæ in monte constituebat. Itaque Dianam misisse scorpionem dicitur, qui Orionem vitâ privaret.* Idem in Scorpio: *Nigidius autem dicit Scorpionem ad perniciem Orionis in insulâ*

Chio

dium deformatum. [k] Ister autem dicit Oriona à Diana esse dilectum, & pene factum ut ei nupsisse existimaretur. Quod cum Apollo ægre ferret, & sæpe eam objurgans [l] nihil egisset, natantis Orionis longe caput solum videri conspicatus, contendit cum Diana, eam non posse sagittam mittere ad id, quod nigrum in mari videretur. Quæ cum se vellet in eo studio maxime artificem dici, sagitta missa caput Orionis trajecit. Itaque eum cum fluctus interfectum ad litus ejecisset, & se eum Diana percussisse plurimum doleret, multis ejus obitum prosecuta lacrimis, inter sidera statuisse existimatur. Sed quæ post mortem ejus Diana fecerit, in ejus historiis dicemus.

XXXV. *Canis.*

Hic dicitur ab Jove custos Europæ appositus esse, & ad Minoa pervenisse: quem Procris Cephali uxor laborantem dicitur sanasse, & pro eo beneficio Canem [a] munere accepisse, quod illa studiosa fuerit venationis: & quod Cani fuerat datum, ne ulla fera præterire eum posset. Post ejus obitum Canis ad Cephalum pervenit, quod Procris ejus fuerat uxor: quem ille secum ducens Thebas pervenit, ubi erat vulpes, cui datum dicebatur, ut omnes Canes effugere posset. Itaque [b] cum in unum pervenissent, Ju-

Chio in Chelippio ortum, voluntate atque ope Dianæ. Nam cum in monte Celsienio venaretur, irridens Dianam &c. Pro *Celinio, Chilippio, Celsionio* videtur reponendum *Colone* ex Eratosth. cap. 7. Τῦτόν φασιν ἐποίησεν Α῎ρτεμις ἀναδοθῆναι τῆς Κολώνης τῦ Χίυ υἱόν.

k *Ister autem dicit*] *Histrius* Ven. & MSS. 3. ex Vlitianis. Scribe *Istrus* tum heic, tum cap. 35. Usus est terminatione Græcâ, ut in *Periandrus, Mæandrus, Euandrus*, aliisque.

l *Nihil egisset*] Ita & MSS. 2. Vlitt. Elegans loquendi formula *nihil agere*. Euphorbus in tumulo Ciceronis: *Nil agis, Antoni: scripta diserta manent.* Vell. II. 6. *Nihil tamen egisti, M. Antoni.* Quint. Declam. XII. *Nihil agis afferendo frumentum, si post illum diem veneris.*

Ad CAP. XXXV.

a *Munere accepisset*] Malim, *muneri*, ut cap. 5. *Muneri accepisse à Venere & Horis.* quanquam ibi Anonymi codex, *pro munere accepisse*. Possis dicere heic subaudiri præpositionem, quam addit German. Scholiastes, *Procridi in munere datam*. Et post paulo: *Ei in munere utrem plenum vino tribuit.* Fabulam vide apud Anton. Liberal. cap. 41.

b *Cum in unum pervenissent*] Ἐπὶ τὸ αὐτό. Sallust. Jugurth, cap. 11. *Reguli in unum convenerunt.* Cap. 50. *Neque in unum sese recipiebant.* Cap. 98. *In unum contrahit.* Vetus Interpres Matth. XXII. 34. *Convenerunt in unum.* Luc. cap. XVII. 35. *Duæ erunt mulieres in unum.*

 c *Ica-*

Jupiter nescius quid faceret, ut Ister ait, utrosque in lapides convertit. Nonnulli hunc Canem Orionis esse dixerunt, & quod studiosus fuerit venandi, cum eo Canem quoque inter astra collocatum. Alii autem [c] Icarii Canem esse dixerunt, de quo ante [d] diximus: quæ multa proposita suos habent auctores. Sed Canis habet in lingua stellam unam, [e] quæ ipsa Canis appellatur: in capite autem alteram, quam Isis suo nomine statuisse existimatur, [f] & Sirion appellasse propter flammæ candorem: quod ejusmodi sit, ut præter cæteras lucere videatur. Itaque [g] quo magis eam cognoscerent, Sirion appellasse.

XXXVI. *Procyon.*

Hic ante majorem Canem exoriri videtur, sed à nonnullis Orionis esse existimatur. hac etiam de causa [a] Procyon est appellatus, sed iisdem omnibus historiis, quibus superior Canis, [b] annumeratur.

XXXVII. *Ar-*

c *Icarii canem*] *Icari* Veneta & Schol. German. Vide not. ad cap. 4. & Lucian. in Θεῶν Ἐκκλησίᾳ.

d *Diximus: quæ multa*] Schefferus, *multa, quæ proposita.*

e *Quæ ipsa canis*] Mallem, *quæ & ipsa canis* &c. Schol. Germ. *Habet autem stellas, in capite unam, quæ Isidis dicitur, claram: in linguâ unam, quam Sirium vel canem vocant.* Etiam Eratosthenes, contra quam Hyginus facit, à Sirio Isidem distinguit. Adi ipsum cap. 33. In ore sive linguâ canis Sirius, in capite Isis est. Geminus p. 48. *Stella vero splendida, quæ est in ore canis majoris, quæque videtur incrementum æstivum efficere, eodem nomine cum toto signo canis appellatur.*

f *Et Sirion appellasse*] Schol. Arati pag. 44. ed. Lond. Σείριος καλεῖται, παρ' ὅσον σέσηρεν αὐτοῦ τὸ φῶς, καὶ ἔστι πορφυρίζον ἐκ τῆς παλμοῦ τῆς λαμπηδόνος. Confer Etymol. magnum in Σειριάω, & Vossii in *Sirius.* Aratus: Ὀξέα σειριάει. καί μιν καλέουσ' ἄνθρωποι Σείριον.

g *Quo magis eam cognoscerent*] Hyginum ante oculos habuit Isidorus Etym. Lib. III. *Canis autem vocatur propterea quod corpora morbo afficiat: sive propter flammæ candorem, quod ejusmodi sit, ut præ cæteris lucere videatur. Itaque quo magis eam cognoscerent Sirion appellasse.* Germ. Schol. *Sirium autem stellam vocatam putant propter flammæ candorem.*

Ad CAP. XXXVI.

a *Procyon*] *Anticanis* Scholiastæ Germanici est. Sed rectius *antecanis* Plinio & Ciceroni, ut *anteſcholanus* πρόσχολος Petronio. Appellatur autem eo nomine vel totum signum canis minoris, vel stella splendida, quæ est in cane minore. Vide Eratosth. cap. 42. Geminum pag. 48. Theon. in Aratum p. 56. ed. Lond. *Minusculus canis* est Vitruvio Lib. IX. cap. 7. *Canicula* Hygino supr. cap. 4. Sed perperam, si audias Scaligerum ad Manil. p. 405. Peccat etiam Capella *caniculam* appellans canem majorem Lib. VIII. Verba ejus adduximus infr. ad cap. 12. Lib. IV. Nec melius rem gessit Schol. Horat. ad Lib. I. od. 17. Caniculæ. *Sirii stella in ore caniculæ afferentis nimios calores.*

b *Annumeratur*] *Enumeratur* mallet Schefferus.

Ad

XXXVII. *Argo.*

Hanc nonnulli propter celeritatem Græce dixerunt Argo appellatam: alii, quod Argus ejus fuerit inventor. Hanc autem [a] primam in mari fuiſſe complures dixerunt; & hac re maxime ſtellis eſſe figuratam. Hanc navim factam Pindarus ait in Magneſia oppido, cui Demetrias eſt nomen. Callimachus autem in iiſdem finibus ad Apollinis Actii templum, quod Argonautæ proficiſcentes ſtatuiſſe exiſtimantur in eo loco, qui Pagaſæ vocatur, ideo quod navis Argo ibi primum compacta dicitur, quod eſt Græce [b] *παγᾶσαι*. Homerus hunc eundem locum in Theſſaliæ finibus eſſe demonſtrat. Æſchylus autem, ut nonnulli ajunt, à Minerva quandam materiam loquentem eodem eſſe conjunctam. Sed hujus non tota effigies inter aſtra videtur: diviſa enim eſt à puppi uſque ad malum: ſignificans, ne homines fractis navibus pertimeſcerent.

XXXVIII. *Centaurus.*

Hic dicitur nomine Chiron Saturni & Philyræ filius eſſe, qui non modo cæteros Centauros, ſed homines quoque juſtitia ſuperaſſe, Æſculapium & Achillem nutriſſe, exiſtimatur: pietate igitur & diligentia effecit, ut inter aſtra numeraretur. Apud hunc Hercules cum diverteretur, & ſimul cum Chirone ſedens ſagittas conſideraret, fertur una earum decidiſſe ſupra pedem Chironis, & ita eum interfeciſſe. Alii autem dicunt Centaurum miratum, quod

Ad CAP. XXXVII.

a *Primam in mari fuiſſe*] Vide Eratoſth. cap. 35. & Schol. German. quæque annotavi ad Hygin. Mythol. cap. 14.

b Παγᾶσαι] Doricum hoc dicas pro παγῆσαι. Sed quid eſt παγῆσαι? Forte, παγῆναι. Tzetzes in Scutum Heſiodi pag. 194. ed. Heinſ. Πάγασος πόλις τῆς Θετταλίας. τόπος ὀνομασμένος παρὰ τὸ ἐκεῖ πεπῆχθαι Ἀργώ. Puto excidiſſe aliquid. Lego, Παγασαὶ τόπος &c. Nam Παγασαὶ ἐπίνειον Φερῶν eſt Straboni Lib. IX. Sic dictum ἀπὸ ναυπηγίας τῆς Ἀργοῦς. *Pagaſa* autem Plinio Lib. IV. 8. oppidum eſt Demetrias poſtea dictum. Verum an & Magneſia idem olim nomen habuerit, quod heic ait Hyginus, ignoro. Hoc ſcio Argos vocatum ab aliis illud oppidum, ubi fabricata illa heroum navis ſit, & inde Argo dictam. Vide Etym. magnum in voce Ἀργώ. & Euſtath. in Homer. Iliad. p. 247. ed. Baſ.

quod tam [a] brevibus ſagittis tam magna corpora Centaurorum interfecerit, ipſum contendere arcum conatum: itaque ex ejus manu ſagittam prolapſam in pedem ejus incidiſſe: pro qua re Jupiter ejus miſertus, inter ſidera eum conſtituit [b] cum hoſtia, quam ſupra aram tenens immolare videtur. Hunc alii Pholon eſſe Centaurum dixerunt, eum qui aruſpicio præter cæteros plurimum valuiſſet: itaque ad Aram cum hoſtia venire Jovis voluntate figuratum.

XXXIX. [a] *Ara.*

In hac primum dii exiſtimantur ſacra & conjurationem feciſſe, cum Titanas oppugnare conarentur: eam autem Cyclopas feciſſe. Ab ea conſuetudine homines dicuntur inſtituiſſe ſibi, ut, cum aliquam rem efficere cogitarent, prius ſacrificarent, quam agere incepiſſent.

XL. *Hydra.*

In qua Corvus inſidere, & Crater poſitus exiſtimatur, de qua hanc habemus memoriæ proditam cauſam: Corvus

Ad CAP. XXXVIII.

a *Brevibus ſagittis*] H. e. parvis. Sic infr. cap. 42. *Sed hæc eſt brevis & clara.* Confer annot. ad Fulg. de Priſc. Serm. in voce TUTULI.

b *Cum hoſtia*] *Pantheram* Capella appellat Lib. VIII. *Beſtiam* γενικῶς Vitruvius Lib. IX. Schol. German. *Quidam arbitrantur tenere in ſiniſtrâ manu arma & leporem, in dextra vero beſtiolam, quæ Θηρίον appellatur; & βύρσαν, id eſt, utrem vini plenum, in quo libabat diis in ſacrario.* Non convenit ei per omnia cum Eratoſthene cap. 40.

Ad CAP. XXXIX.

a *Ara*] *Nectar* Eratoſtheni eſt cap. 39. *Sacrarium* Schol. German. Θυμιατήριον Proclo, Θυτήριον Arato & Theoni p. 52. *Thuribulum* Germanico; nimirum quia Θυτήριον λιβανωτίδι ὅμοιόν ἐστι, ut ait Theo. Capella in Catalogo ſignorum auſtrinorum, *cælulum, ara* &c. Gloſſa interlinearis interpretatur *cælulum thuribulum à cælando.* Atqui ara & thuribulum idem eſt ſignum. *Cælulum* eſt οὐρανίσκος, corona auſtrina. Vide annot. ſuperius ad cap. 27. Aſtron. Manil. Lib. I. *Ipſius hic mundi templum eſt, victrixque ſolutis Ara nitet ſacris* &c. Germanici Scholiaſten illuſtrat, quod ait Chryſologus Sermon. 87. *Inter ſacraria nativitas ſacra procuratur.* i. e. inter aras. Sacellum aliis eſt. Nepos Themiſt. cap. 8. *Cum eâ ſe in ſacrarium, quod ſummâ colebatur cerimoniâ, ſe conjecit.* Quid propriè *ſacrarium* ſit, docet Servius ad Æn. XII. 199. *Sacrarium*, inquit, *propriè locus eſt in templo, in quo ſacra reponuntur; ſicut donarium eſt, ubi collocantur oblata.* Sed in Gloſſ. Philox. *ſacrarium*, ναϊσκάριον. Quo ſenſu Ambroſius Hexaëm. Lib. III. cap. I. *Templum illud ſacrarium Trinitatis.*

vus Apollinis tutela usus, eo sacrificante, missus [a] ad fontem aquam puram petitum, vidit [b] arbores complures ficorum immaturas: eas exspectans dum maturescerent, in arbore quadam earum consedit. Itaque post aliquot dies coctis ficis, & à Corvo compluribus earum comesis, exspectans Apollo Corvum, vidit eum cum Cratere pleno volare festinantem. [c] Pro quo admisso ejus dicitur, quod diu moratus sit, Apollinem, qui coactus mora Corvi alia aqua est usus, hac ignominia eum affecisse, ut quandiu fici coquerentur, Corvus bibere non possit, ideo [d] quod guttur habeat pertusum illis diebus. Itaque cum vellet significare sitim Corvi, inter sidera constituit Cratera, & supposuit Hydram, quæ Corvum sitientem moraretur: videtur enim rostro caudam ejus extremam verberare, [e] ut tanquam sinat se ad Crateram transire. [f] Ister autem & complures dixerunt, Coronida Phlegyæ filiam fuisse: hanc autem ex Apolline Æsculapium procreasse, sed postea Ischyn Elati filium cum ea concubuisse. Quod cum videret Corvus, Apollini nunciasse: qui cum fuerit antea candidus, pro incommodo nuncio eum nigrum fecisse, & Ischyn sagittis confixisse. De cratera autem hanc historiam Philarchus scribit: In Chersoneso, quæ confinis est Trojæ, ubi Protesilai sepulchrum statutum complures dixerunt, urbs Phlagusa nomine dicitur, in qua Demiphon quidam cum regnaret, incidit eorum finibus repentina vasti-

Ad CAP. XL.

a *Ad fontem*] *A fonte* Veneta cum aliis antiquioribus. Sed alteram lectionem non unus tantum ex MSS. Vlitii, sed & German. Schol. adstruit: *Missus*, inquit, *ad fontem ut diis ad libandum aquam deferret.*

b *Arbores ficorum immaturas*] *Arbores grossos ficus habentes* appellat Schol. German. De grossis vide Lib. I. Charis. Vetus Interpres Cantic. Salom. cap. II. 13. *Ficus protulit grossos suos.* Cato R. R. cap. 93. *Fici uti grossos teneant* &c.

c *Pro quo admisso*] H. e. pro quo peccato. Ovid. XI. Heroid. *Ah miser admisso plectitur ille meo.* Et XVI. *Matris in admisso falsâ sub imagine lusæ.* II. Art. Am. 381. *Conjugis admissum violataque jura mariti.*

d *Quod guttur habeat pertusum*] Aliam causam adduxi ex Æliano ad Fulgent. Lib. I. 12.

e *Ut tanquam sinat*] Adstruunt eam lectionem 3. Vlitt. Veneta tamen & aliæ antiquiores, *ut tanquam non sinat.*

f *Ister*] *Histrius* Veneta & Vlitt. 3. Scribe *Istrus.* Retinuit terminationem Græcam, ut in *Periandrus*, *Thessandrus*, aliisque. Ἴστρος est Græcis. Vide Hesych. in ἄμαλα. & Plutarch. libr. de Musicâ.

g *Qua-*

vastitas & civium internecio miranda: quare Demiphonta permotum ferunt misisse ad Apollinis oraculum, [g] quærens remedium vastitatis. Responso autem dato, ut quotannis una de nobilium genere virgo diis penatibus eorum immolaretur: Demiphon omnium filias præter suas forte ductas interficiebat, usque dum cuidam civium loco nobilissimo eorum nato perdoluit inceptum Demiphontis: qui negare cœpit de sua filia se passurum sortiri, nisi eodem regis filiæ essent conjectæ. Quo facto rex permotus, illius filiam sine sorte ductam interfecit: quod [h] Matusius nomine, virginis pater, [i] instanti tempore simulavit se patriæ causa non ægre ferre factum: potuisset enim postea sorte ducta nihilominus interire: quod paulatim dies regi in oblivionem perduxit. Itaque cum se prope amicissimum regi virginis pater ostendisset, solenne sacrificium se habere dixit, eumque & filias ejus ad id conficiendum invitavit: qui nihil aliter futurum suspicatus, filias ante misit, [k] ut ipse occupatus in re civili postea veniret. Quod cum exoptanti Matusio accidisset, filias ejus interfecit, & sanguinem earum cum vino in cratere mixtum advenienti regi pro potione dari jussit. Qui cum filias desideraret, & quid his factum esset rescisset, Matusium cum cratere [l] in mare projici jussit: quo facto mare, quo ille est projectus, memoriæ causa Matusium mare vocatum est: portus autem adhuc Crater appellatur: quem antiqui astrologi stellis deformaverunt, ut homines meminissent, [m] maleficium neminem temere lucrari posse: neque oblivionem

g *Quærens remedium*] Vlitt. 3. *quærentis*. Lego, *quærentem*.

h *Matusius*] Sic quidem & Veneta & Vlitt. 3. cum heic, tum & in sequentibus. *Mastusius* tamen mallet ex Plinii Lib. IV. cap. 11. Micyllus.

i *Instanti tempore*] H. e. præsenti, ἐνεστηκότι. Utitur & Plinius eâ phrasi Lib. XXIX. cap. 1. Nepos Themist. cap. 1. Diomedes Lib. 1. Paul. Epist. ad Rom. VIII. 38. Οὔτε ἐνεστῶτα, οὔτε μέλλοντα. Vet. Interpr. *Neque instantia, neque futura*.

k *Ut ipse*] *Ut & ipse* Vlitt. 4.

l *In mare projici*] *In mari* Veneta cum aliis antiquitus excusis cum heic, tum & cap. 17. Quod vereor ne frustra editores posteriores mutarint, cum nec in MSS. suis aliter invenerit Vlitius. Lactant. Argum. Lib. XIII. Met. fab. 2. *In profundo præcipitavit*. Ita & ibi MS. Adde not. ad Fulg. Lib. 1. cap. 2. & Hygin. Mythol. cap. 92.

m *Maleficium lucrari*] Impune ferre. Quam phrasin quam immerito è Latio exturbare conetur Boxhornius, disces ex iis, quæ ad Catonis disticha annotavit Cl. Daumius. Addo ejus observa-

tis

nem inimicitiarum fieri ſolere. Nonnulli cum Eratoſthene dicunt, eum Cratera eſſe, quo [n] Icarius ſit uſus, cum hominibus oſtenderet vinum. Alii autem dolium eſſe, quo Mars ab [o] Etho & Ephialte ſit conjectus.

XLI. *Piſcis, qui Notius appellatur.*

Hic videtur ore aquam excipere à ſigno Aquarii: qui laborantem quondam [a] Iſin ſervaſſe exiſtimatur: pro quo beneficio ſimulacrum piſcis, [b] & ejus filiorum, de quibus ante diximus, inter aſtra conſtituit. Itaque Syri complures piſces non eſitant, & eorum ſimulacra inaurata pro diis penatibus colunt. [c] De hoc & Hegeſias ſcribit.

XLII.

Reliquum eſt nobis de quinque ſtellis, quas complures ut erraticas, ita πλανήτας Græci dixerunt. Quarum una eſt Jovis nomine [a] Phaethon, quem Heraclides Ponticus ait, quo

tis ad eundem modum κερδαίνειν uſurpari interdum Græcis. Lucas Act. Apoſt. cap. XXVII. 21. Κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ ζημίαν. Vet. Interpr. *Lucrique facere injuriam hanc & jacturam.* Vide ibi Pricæum. Victor in de Perſecut. Vandal. Lib. III. *Ut imminentia adhuc tormenta lucreris.*

n *Icarius*] *Icarus* Veneta, Micyll. & Pariſ. Rectè. Vide not. ſupr. ad cap. 4. & Mythol. cap. 130.

o *Etho*] Ita & Soter. *Otho* Venet. & Micyll. Alii *Oeto*. Scribe, *Oto*. Ὦτος enim Græcis eſt. Vide not. ad Mythol. cap. 28.

Ad CAP. XLI.

a *Iſin*] Aliter Theo ad Aratum pag. 131. Οὗτοι δέ εἰσιν οἱ τοῦ μεγάλου ἰχθύος ἔκγονοι, περὶ οὗ ἐν τοῖς ἑξῆς ἐρεῖ, οἵτινες Δέρκην τὴν Ἀφροδίτης θυγατέρα ἐμπεσοῦσαν εἰς θάλασσαν ἔσωσαν. Pro Δέρκην malit forte quis Δερκέτιν, quam & *Phacetin* perperam appellat German. Scholiaſtes. Sed illud *Dercia proles*, quod Avieno reſtituit Grotius, facit ut nihil mutare audeamus. Δερκετὼ eſt Eratoſtheni cap. 38. ex quo præterea liquet pro illis *in Boeth ſtagno* legendum eſſe *Bambyces ſtagno* apud Germanicianum interpretem. Confer quæ ad Eratoſth. cap. 9. annotavit vir doctus, & Hygini Mythol. caput 223.

b *Et ejus filiorum*] Intellige duos illos piſces Zodiaci, de quibus cap. 30. egit, qui filii hujus magni piſcis fuiſſe dicuntur. Ἔκγονας appellant Eratoſthenes & Theo, *Nepotes* German. Scholiaſtes.

c *De hoc & Hegeſias*] *De hoc & Heſyas* Veneta. *Et Heſias* Vlitt. 3. Sanè *Heſias* invenit quoque in membranis ſuis Modius, qui rectè omnino inde *Cteſias* facit. Scribe ergo, *de hoc & Cteſias ſcribit*. Eratoſthenes in hac fabulâ: Ὥς φησι Κτησίας.

Ad CAP. XLII.

a *Phaethon*] Sic & Soter. *Phaeton* antiquiores cum Veneta. Quod idem eſt. Φαίνων, *Phanon* eſt Eratoſtheni cap. 43. Vide notas ad cap. 17. & 18. Lib. IV.

b *Eum-*

quo tempore Prometheus homines finxerit, hunc pulchritudine corporis reliquis præstantem fecisse, [b] eumque supprimere cogitare; [c] atque ut certum redderet Cupidinem, Jovi nunciasse. Quo facto missum Mercurium ad Phaethonta persuasisse ut ad Jovem veniret, & immortalis fieret: itaque eum inter astra collocatum.

SECUNDA stella dicitur Solis, quam alii Saturni dixerunt. Hanc Eratosthenes à Solis filio [d] Phaethonta appellatam dicit: de quo complures scripserunt, ut patris inscienter curru vectus, incenderit terras: quo facto ab Jove fulmine percussus, in Eridanum [e] dejectus est, & à Sole inter sidera perlatus.

TERTIA est stella Martis, quam alii Herculis dixerunt, Veneris sequens stellam; hac (ut Eratosthenes ait) de causa: Quod Vulcanus cum uxorem Venerem duxisset, & [f] propter ejus observantiam Marti ejus copia non fieret, ut nihil aliud assequi videretur, nisi sua stella Veneris sidus persequi à Venere impetravit. Itaque cum vehementer eum amor incenderet, rem significans, è facto stellam [g] Pyroenta appellavit.

QUARTA stella est Veneris, Lucifer nomine: quam nonnulli Junonis esse dixerunt. Hunc eundem Hesperum appellari multis traditum est historiis. Hic autem omnium siderum maximus esse videtur. Nonnulli autem hunc Auro-

b *Eumque supprimere cogitare*] Ita & MSS. 3. Vlitt. Perperam. Veneta cum antiquioribus, *cumque supprimere cogitaret*. Modius, *Eumque cum supprimere cogitaret*. Forsan rectius τὸ *hunc* ex præcedentibus huc revocaveris, & scripseris, *cumque hunc* &c.

c *Atque ut certum redderet* &c] Ita & Veneta aliæque omnes. MSS. 3. Vlitt. *Neque Jovis ut cæteros redderet*. Lege, *neque Jovi ut cæteros redderet*. Quomodo fere & Modius hunc locum constituebat.

d *Phaethonta appellatam dicit*] Cap. nempe 43. Ὁ δὲ δεύτερος ἐκλήθη μὲν Φαέθων ὁ μέγας. οὗτος ἀνομάσθη ἀπὸ τοῦ ἡλίου.

e *Dejectus est, & à sole*] Cum MSS. 3. habeant, *dejecerit, & à Sole*, legerim, *dejectus sit, & à Sole*.

f *Propter ejus observantiam*] Παρατήρησιν. Vide not. ad Myth. cap. 189. Vet. Interpres Luc. VI. 7. *Observabant scribæ*. XX. 2. *Observantes miserunt insidiatores*. *Observantiam* ponit pro *observatione*, ut Cassiod. in de Orthograph. *Quamvis antiquorum nulla observantia fuit cum N, an sine N scriberent*.

g *Pyroenta*] Vlitt. 3. *Pyrionæ*. Videtur velle, *Pyroide*. Eratosthenes: Ὁ δὲ τρίτος Ἄρεως πυροειδὴς καλεῖται. Sed vulgatum præter alios defendit Cicero II. Nat. Deor. & auctor libri de Mundo: Εἶθ' ὁ πυρόεις, ὃ Ἡρακλέους τε καὶ Ἄρεος προσαγορευόμενος. Sed cur πυρόεις Mars? *Quia ignitis ful-*

roræ & Cephali filium eſſe dixerunt, pulchritudine [h] multis præſtantem: ex qua re etiam cum Venere dicitur certaſſe, ut etiam Eratoſthenes dicit, eum hac de cauſa Veneris appellari: [i] exoriente ſole, & occidente videri: quare, ut ante diximus, jure hunc & Luciferum, & Heſperum nominatum.

QUINTA ſtella eſt Mercurii nomine Stilbon: ſed hæc eſt brevis & clara. hæc autem Mercurio data exiſtimatur, quod primus menſes inſtituerit, & perviderit ſiderum curſus. Euhemerus autem primam ait Venerem aſtra conſtituiſſe, & Mercurio demonſtraſſe.

XLIII.

PRÆ-

fulgorum ardoribus ſanguinolentus, & minaci luminis coruſcatione terribilis eſt, ut loquitur Firmicus Aſtron. Lib. I. cap. 2. Confer noſtrum infr. Lib. IV. cap. 19.

h *Multis præſtantem*] *Multos* Vlitt. 3. Quod mutari non debuit.

i *Exoriente ſole*] *Et oriente* mallet Schefferus. Quod non diſplicet.

PRÆTREA ostenditur circulus quidam in sideribus, candido colore, quem Lacteum esse nonnulli dixerunt. Eratosthenes enim dicit Mercurio infanti puero insciam Junonem dedisse lac: sed postquam eum rescierit Majæ filium esse, rejecisse eum à se, & ita lactis profusi splendorem inter sidera apparere. Alii dixerunt dormienti Junoni [a] Herculem suppositum, & experrectam, id quod supra diximus, fecisse. Alii autem Herculem propter nimiam aviditatem lactis multitudinem appetisse, neque in ore continere potuisse: quod ex ore ejus profusum circulum signasse. Alii dicunt quo tempore Ops Saturno lapidem pro partu attulit, jussisse ei lac præbere: quæ cum pressisset mammam, profuso lacte circulum deformatum, quem supra demonstravimus. Nos autem omnium corporum deformationem dicere instituemus.

De descriptionibus Formarum Cælestium.

LIBER TERTIUS.

I. *Arcti.*

IGITUR incipiemus à polo Boreo protinus dicere, quo utræque Arcti [a] nixæ vehuntur, Arctico circulo clausæ, & ita collocatæ, ut alternis unaquæque earum resupinata caput alterius tegere videatur, ita tamen, ut caput ejus quæ superior fuerit, ad caudam inferioris contendat. Harum major in extremo circulo pedes habet fixos. Præterea habet in capite stellas VII, omnes obscuras, in utrisque auribus binas, in humero claram unam, in pede novissimo duas, [b] in summo interscapilio unam, in crure de posterioribus primo unam: in pede priori duas, in

Ad CAP. XLIII.

a *Herculem suppositum*] Fabula est apud Euseb. 11. Præp. Euang. p. 35. ed. Steph. Tzetz. in Lycophron. p. 195. Constantin. Geopon. Lib. XI. 20. Eratosth. καταστερ. cap. 44.

Ad Lib. III. Cap. I.

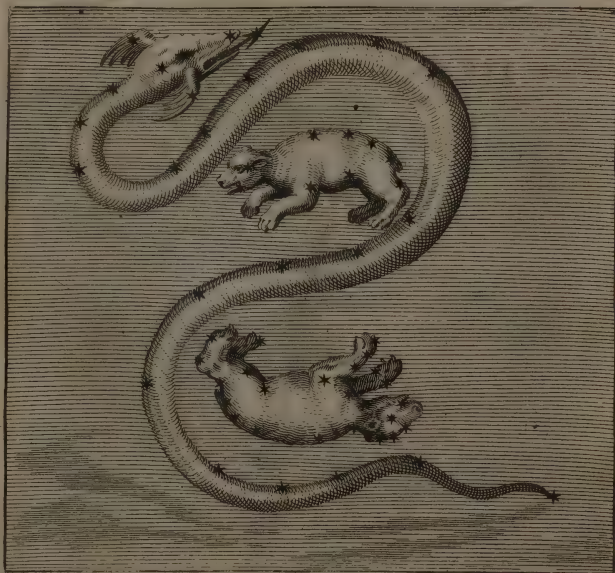
a *Nixa*] *Fixæ* volebat Modius. Sed alterum adstruunt Vlitt. 3.

b *In summo interscapilio*] *In armo* Schol. German. ἐπ' ὠμοπλάτων Eratosthenes. Sed interscapilii voce crebro

in cauda ipſa tres. Ita totius ſideris ſtellæ ſunt omnino XXI.

Minor autem habet [c] in ſtationis unoquoque loco ſtellas ſingulas clare lucentes, & ſupra caudam tres: omnino ſeptem: ſed in prioribus caudæ ſtellis [d] una eſt infima, quæ Polus appellatur, ut Eratoſthenes dicit, per quem locum ipſe mundus exiſtimatur verſari. Reliquæ autem duæ [e] χορευταὶ dicuntur, quod circum polum verſentur.

II. *Draco.*

DRA-

bro utitur noſter, ubi in Græco eſt ῥάχις vel νῶτος. Vide cap. 17. 19. 20. 23. 25. 26. 27. 34. &c. Gloſſ. Philoxeni: *Inter ſcapulam*, μεταφρένον. Legerim *interſcapilium*, vel *inter ſcapulas*, quemadmodum in iiſdem Gloſſis habes, *Infra nares*, μύσταξ. *Interdita* (leg. *inter digita*) μεσοδάκτυλα. Sanè in Cyrilli Lexico invenias, Μετάφρενον, *interſcapilium*. Sed & illa, μεσομήριον, *interfemus* (leg. *interfemur*.) Μεσόφρυον, *intercilium*: ut forſan in Philoxeno nihil mutandum ſit.

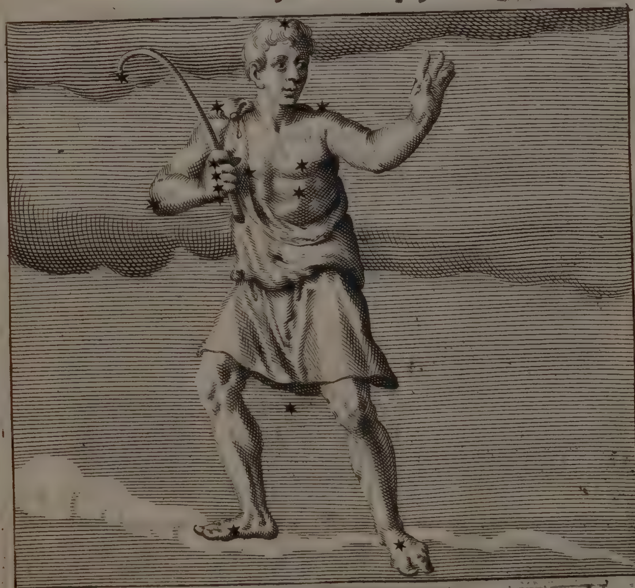
c *In ſtationis unoquoque loco*] Eratoſth. Ἐπὶ ἑκάστης γωνίας τ πλινθίου. h. e. in quadrilatero. Invenit, opinor, in Græco vocem βάσις Hyginus. Βάσεις autem pedes Græcis interdum. Atque ita eam vocem accepit heic Hyginus.

d *Una eſt infima, quæ Polus*] Firmant eam lectionem Vlitt. 3. & Eratoſth. Καλώτερος, inquit, ἄλλος ἐστὶν ἀστὴρ, ὃς καλεῖται πόλος. Vir doctus in margine emendatum iverat, *una eſt in imo*.

e Χορευταί] Vide de illis Scalig. ad Ma-

DRACO inter duas Arctos collocatus, videtur corporis ſinu facto Arctum minorem ita concludere, ut pene pedes ejus tangere videatur: cauda autem flexa caput majoris attingere: & ſuo capite tanquam reducto circulum Arcticum tangens, corpus ut [a] in ſphæram complicari: & ſi quis diligentius attenderit, videre poterit caput Draconis ad majoris Urſæ regionem caudæ collocatum. Hic habet [b] in utroque tempore ſtellas ſingulas, in oculis ſingulas, in mento unam, & toto corpore reliquo paſſim diſpoſitas decem; ita ut omnino ſtellarum ſit XV.

III. *Bootes ſive Arctophylax.*

Hu-

Manil. p. 71. Schol. Germ. *Fiunt omnes ſeptem, ſupra alias decem, quæ præcedunt, & dicuntur ludentes*. Pro *alias* ſcripſerim *duas*, & deleam τὸ *decem*, vel *alias duas* pro utraque voce reponam.

Ad CAP. II.

a *In Sphæram complicari*] Modius & Grotius, *in ſpiram*. Optimè procul dubio. Nihil enim convenientius, quam ſpiræ, draconi. Capella Lib. II. *Et ſpiris torto nituerunt aſtra draconi.*

b *In utroque tempore*] Ἐπ' ἀμφοτέρυς κροτάφυς.

Ad

Hujus manum ſiniſtram circulus Arcticus includit ita, ut neque occidere neque exoriri videatur: ipſe autem poſitus ab Arctico circulo ad Æſtivum definitur, inclinatus in longitudinem, dextro pede Æſtivo circulo nixus. Hujus humeros & pectus à reliquo corpore dividit circulus, qui per utroſque polos tranſiens, tangit Arietem & Chelas. Hic quidem cum Tauro, & Geminis, & Cancro, & Leone occidit: ideo ſero occidere dicitur, quod magis erectus à pedibus pervenit ad terram: [a] at exoriens citius quam Chelæ videtur. Habet autem [b] in manu ſiniſtra ſtellas quatuor, quæ nunquam occidere dicuntur: in capite ſtellam unam; in utroque humero ſingulas, [c] in utraque mamma ſingulas, ſed clariorem dextram, & ſub ea alteram obſcuram, & in cubito dextro claram unam: [d] in zona unam clarius cæteris lucentem: hæc ſtella Arcturus appellatur: in utriſque pedibus ſingulas, quæ omnino ſunt XIV.

IV. *Corona.*

CORONAM humero ſiniſtro prope contingere Arctophylax videtur: [a] quæ autem Engonaſin dextri pedis calce conjungit: hæc Cancro & Leone exoriente occidere, cum Scorpione exoriri perſpicitur. Habet autem novem ſtel-

Ad CAP. III.

a *At exoriens*] *At plagius exoriens* Vlitt. 2.

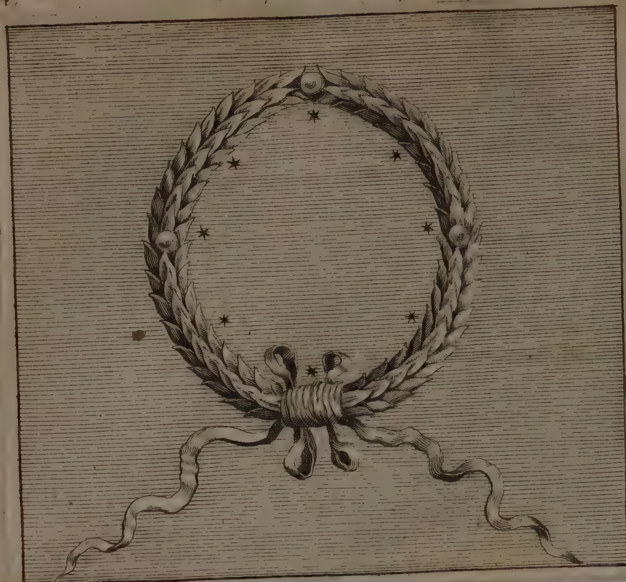
b *In manu ſiniſtrâ*] German. Schol. *in dextrâ*. Atque ita in Hygino reponendum eſſe liquet cum ex imaginibus Grotianis, tum ex Eratoſthenis cap. 8. Ἐπὶ μὲν δεξιᾶς χειρὸς β΄, οἳ οὐ δύνουσι. Emenda δ΄.

c *In utraque mammâ*] Ita & MSS. 3. Vlitt. & Veneta. Nec aliter in membranis ſuis invenit Modius. Schol. Germ. *In ſingulis mammillis claras ſingulas.* Eratoſth. Ἐπὶ τῶν μαστῶν ἑκάτερον α΄. Perperam ergo alii, *in utraque manu.*

d *In zona*] *Inter utraque genua* Schol. German. ἀνὰ μέσον τῶν σκελῶν Proclus & Geminus. ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων Eratoſthenes. Cum Hygino facit Theo in Aratum p. 15. ed. Lond. Ἕνα δὲ ἔχει ἐν μέσῃ ζώνῃ, ὅστις διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς λαμπρότητος ἰδίως καὶ αὐτὸς λέγεται ἀρκτοῦρος &c.

Ad CAP. IV.

a *Quæ autem Engonaſin &c.*] Lege cum 3. Vlitt. *Qui autem Engonaſin dicitur dextri pedis calce conjungitur.*

ſtellas [b] in rotundo diſpoſitas: ſed ex his tres clarius cæteris lucentes.

V. *Engonaſin.*

Hic poſitus inter duos circulos, Arcticum & Æſtivum, utriſque pedibus & dextro genu, quem ante diximus, Arcticum circulum finit, ita tamen, ut dextero pede [a] prioribus digitis circulum terminet, ſiniſtro autem toto caput Draconis opprimere conetur: Humeris autem velut ſuſtinens circulum Æſtivum, & manu [b] dextra projecta tangens: lævam autem è regione ad ſiniſtrum genu por-

b *In rotundo*] *In circuitu* Schol. German. Κύκλῳ Eratoſthenes. Ovid. III. Faſt. *Dicta facit, gemmaſque novem transformat in ignes: Aurea per ſtellas nunc micat illa novem.*

Ad CAP. V.

a *Prioribus digitis*] *Primoribus digitis* Vlitt. unus. Latiniſſimè profecto. Vide infr. cap. 21.

b *Dextra projecta*] Infr. cap. 8. *Manibus utriſque projectis figuratus.* Ita *projectam haſtam* pro *porrectam* dixit Nepos in Chabriâ cap. 1. Schol. German. *Dextro pede contra draconem porrecto pingitur.* Et ibi non malè *projecto* reſcriberes.

c *Qui*

porrigens, æquali intervallo circuli Æstivi & genu sinistri. Hic occidens capite prius quam reliquo corpore devenit ad terram: [c] qui cum totus occidit, ut pendere pedibus ex Arctico circulo videatur: exoriens ante pedibus quam reliquis membris. Habet autem in capite stellam unam, in sinistro brachio unam, in utroque humero singulas clare lucentes: in manu sinistra unam, in dextro cubito alteram: in utroque latere singulas, sed clariorem in sinistro: [d] in dextero femore duas, in genu unam, in poplite unam, in crure duas, in pede unam, [e] quæ dicitur clara, in sinistra manu quatuor, quas pellem Leonis esse nonnulli dixerunt.

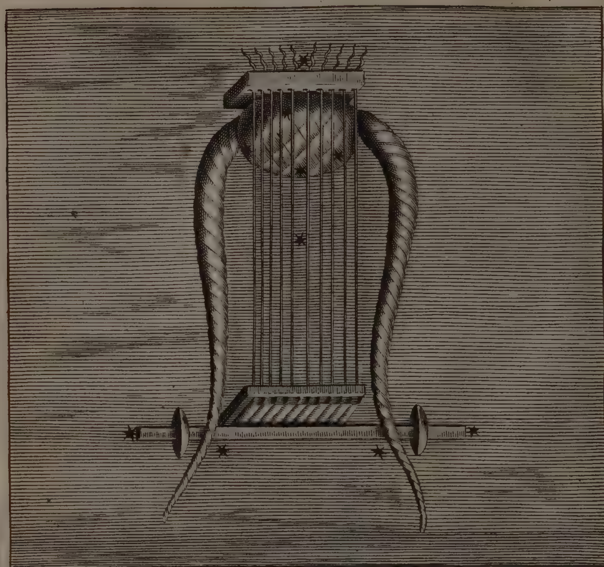
VI *Ly-*

c *Qui cum totus occidit, ut pendere* &c.] Notat Micyllus: *Ita figuratur, vel simile quid deest.* Schefferus legit, *Qui cum occidit, occidit ut totus* &c. Malim, *Qui cum totus occidit, occidit ut pendere* &c. Neglexit geminare vocem librarius.

d *In dextro femore*] *Femine* Morell. unus, & 3. Vlitt. Sulpicius Severus Histor. Sacr. Lib. 1. *Contacto domini femine sacramentum dedit.* Apulej. Ἀ'-νεχομ. *Sinuare ad Veneris usum femina.*

e *Quæ dicitur clara*] *Clava* Grotius. Sed eam supra dextram collocat Erastosth. Ὑπὲρ τὴν δεξιὰν, inquit, χεῖρα α΄. ὃς καλεῖται ῥόπαλον.

VI. *Lyra.*

Hæc posita est contra regionem ejus loci, qui est inter genu & manum sinistram ejus, qui Engonasin vocatur, cujus ipsa testudo spectat ad Arcticum circulum: summum autem cacumen ad polum Notium contendere videtur. Hæc Lyra Virgine exoriente occidere, cum Sagittario exoriri perspicitur. Habet autem in ipsis testudinis lateribus singulas stellas: in summis cacuminibus eorum, quæ in testudine [a] ut brachia sunt collecta, singulas: in mediis iisdem, quos humeros Eratosthenes fingit, singulas: in scapulis ipsius testudinis unam: [b] in ima Lyra, quæ ut basis totius videtur, unam.

VII. *Olor.*

Ad CAP. VI.

a *Ut brachia sunt collecta*] Legerim *collocata.* quanquam Vlitt. 3. habent, *in testudinem, ut brachia, sunt conjectæ.* *Conjecta* Venet. & aliæ antiquitus publicatæ.

b *In imâ lyrâ*] Non improbo quidem. Sed cum Veneta aliæque antiquiores repræsentent, *in imâ lyræ*, videri possit scripsisse *in imo lyræ.* *Fundum* vocat German. Scholiastes, πυθμένα Eratosthenes. Verba Scholiastæ sunt, *in fundo unam, in medulo unam.* Le-

VII. *Olor.*

Hujus una ala est ad circumductionem hujus circuli, qui [a] Arcticus vocatur, contingens extremum pedem sinistrum ejus qui Engonasin vocatur: sinistram autem alam habet paululum extra circulum Æstivum, pene conjungens pedibus Pegasi. Æstivus autem circulus rostrum ejus à reliquo corpore dividit. Cauda jungitur extrema cum capite Cephei. Hic cum virgine & Chelis occidens, prius capite quam reliquis membris devenit ad terram: exoritur autem cum Capricorno. Hic habet in capite stellam clare lucen-

Lege, *in mediolo unam*, ut in libro Heinsii emendaverat nescio quis doctus homo. Dictam & *lyram* nomine totius signi stellam illam, quæ in fundo est, docet nos Proclus, ut & Geminus p. m. 46. Cæterum in fine capitis hujus additur à Veneta & aliis, *& ita omnino sunt novem.* Sed MSS. 3. Vlitt. non agnoscunt illa. Disertim alioquin & Eratosthenes, τὰς πάντας θ'. Sed decem lyræ stellas tribuit Hipparchus, octo Timochares apud Theon. in Arat. pag. 37. ed. Lond.

Ad CAP. VII.

a *Arcticus*] *Arcticos* Græcâ terminatione MSS. 3. Vlitt. & Veneta cum heic, tum & infr. cap. 9. Sic *arctos* nominandi casu habes Lib. II. cap. 2.

 b *Stel-*

centem unam: in collo alteram pari fulgore: in utriſque pennis quinas: ſupra caudam unam: omnino habet [b] ſtellas XIII.

Cepheus, à tergo minoris Arcti conſtitutus, includitur Arctico circulo à pedibus [a] ad pectus, ut præter humeros & caput ejus nihil occidere videatur: neque longe abeſt à flexu Draconis, quem capite primum efficere videtur. Cepheus autem manibus utriſque projectis figuratus, tanto diſſidet intervallo à pedibus Arcti minoris, quantum ſpacium inter pedes Cephei videtur. [b] Hujus caput Scorpione exorto occidere, cum Sagittario exoriri perſpicitur. Hic autem habet in capite ſtellas duas, in ma-

b *Stellas tredecim*] Sic quidem & Veneta & Vlitt. 3. Al. XII. quot etiam numerat Eratoſthenes. Sed German. Schol. XIV.

Ad CAP. VIII.

a *Ad pectus*] *Uſque ad pectus* Vlitt. unus. Mox, *Quem capite efficere videtur*, omiſſo τῷ *primum*.

b *Hujus caput*] *Corpus* Vlitt. 3.

Ad

manu dextera unam: item in cubito obſcuram unam, in ſiniſtra manu & humero ſingulas, in dextero humero unam: in zona, quæ medium ejus dividit corpus, tres ſtellæ claræ videntur, in latere dextero obſcura una: in ſiniſtro genu duæ: in utriſque pedibus ſingulæ: ſupra pedes ſtellæ quatuor. Hic totus omnino eſt ſtellarum XIX.

IX. *Caſſiepeia.*

CASSIEPEIA ſedens in ſiliquaſtro collocata eſt, cujus ſedilis & ipſius Caſſiepeiæ [a] pedes poſiti in ipſa circunductione circuli, qui Arcticus vocatur: effigies autem corporis ad Æſtivum circulum pervenit, quem capite & dextera manu tangit. Hanc prope mediam dividit circulus is qui Lacteus appellatur, [b] proxime Cephei ſignum colloca-

Ad CAP. IX.

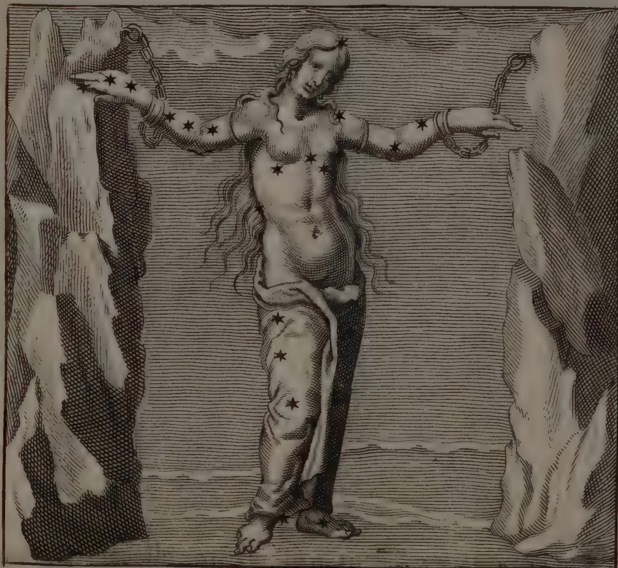
a *Pedes poſiti*] *Poſiti ſunt.* Vlitt. 2.

b *Proximè Cephei ſignum collocatum*] *Collocatam* Vlitt. 3. ut referatur ad *Caſſiepeiam.*

c *Scor-*

catum. Hæc occidens [c] Scorpione exoriente, capite cum ſedili reſupina ferri perſpicitur, exoriri autem cum Sagittario. Hujus in capite ſtella oſtenditur una: in utroque humero una: [d] in papilla dextra clara una: in lumbis magna una, in ſiniſtro [e] femore duæ: in genu una, in pede dextro una, [f] in quadrato, quo ſella deformatur, in angulis utriſque ſingulæ clarius cæteris lucentes. Hæc igitur eſt omnino [g] ſtellarum XIII.

X. *Andromeda.*

ANDROMEDA proxime Caſſiepeiam, ſupra caput Perſei, brevi intervallo diſſidente collocata perſpicitur, mani-

c *Scorpione exoriente*] *Cum ſcorpione oriente* Vlitt. 1. qui & ſupr. cap. 7. repræſentat: *Hic cum virgine & chelis exorientibus occidens.* Nec non cap. 3. *Hic quidem cum tauro & geminis orientibus & cancro & leone occidit.*

d *In papilla dextra*] Ita & Vlitt. unus. Sed *mamilla* al. cum Veneta & Scholiaſte Germanici.

e *Femore*] *Femine* Vlitt. 2. Ut ſupra cap. 5. & infr. cap. 11.

f *In quadrato*] Ἐπὶ τȣ̃ πλινθίȣ ά, ut habet Eratoſthenes. Adde ergo poſt τὸ *deformatur* ex Vett. edd. *una*.

g *Stellarum* XIII.] XIV. MSS. 2. Vlitt. Sed & German. Schol. *Sunt omnes* XIII.

Ad

nibus diversis vincta, ut antiquis historiis est traditum. Cujus caput equi Pegasi [a] ventri conjungitur: eadem enim stella [b] & umbilicus Pegasi & Andromedæ caput appellatur. Hujus medium pectus & manum sinistram circulus Æstivus dividit. Occidit autem cum Pisce de duobus secundo, quem Andromedæ subjectum brachio supra diximus, exoriente Libra & Scorpione, capite prius quam reliquo corpore perveniens ad terram. Exoritur autem cum Piscibus & Ariete. Hæc, ut supra diximus, habet in capite stellam clare lucentem unam: in utroque humero unam: in cubito dextro unam, in ipsa manu unam: in sinistro cubito unam, in brachio unam, in manu alteram: in zona tres, [c] supra zonam quatuor: in utroque genu unam, in pedibus autem binas. Ita omnino [d] est stellarum XX.

XI. *Perseus.*

Hujus sinistrum crus & humerum lævum circulus Æstivus à reliquo corpore dividit. Ipse manu dextra [a] Arcticum circulum tangit: dextro pede caput Aurigæ premere velut currens videtur. Idem occidens Sagittario & Capricorno exorto, inclinatur ad caput versus, cum Ariete & Tauro rectus exoritur. Habet autem in utroque humero stellam unam: in manu dextra clare lucentem unam, [b] qua falcem tenere dicitur, quo telo Gorgonem interfecit: in sinistra alteram, qua caput Gorgonis tenere existimatur. Habet præterea in ventre stellam unam, in lumbis alteram: in dextro femore unam, in genu unam, in tibia unam, in pede unam obscuram, in sinistro femore unam, & in

Ad CAP. X.

a *Ventri conjungitur*] *Ventre* Vlitt. 2. Quod non ausim damnare. Vide not. ad cap. 16.

b *Et umbilicus Pegasi* &c.] Cæsar: *Vertice & Andromedæ radiat quæ stella sub ipsâ Alvo fulget Equi.*

c *Supra zonam*] *Sub zonâ* Grotius. Quam emendationem adstrûunt & German. Scholiastes, & Eratosthenes.

d *Est stellarum* XX.] Schol. German. *Sunt omnes* XXI. Quod si numerum subducas, videbis ex illo emendandum esse Hyginum. XXII repræsentat pictura vetus.

Ad CAP. XI.

a *Arcticum circulum*] *Arctoum* MSS. 2.

b *Qua falcem tenere existimatur*] Geminus: *Quæ in summâ dextrâ Persei stellulæ crebræ & parvæ collocantur, hæ efficiunt constellationem falcis. Quæ vero in extremâ manu sinistrâ sunt sitæ stellæ, vocantur stellæ Gorgonum.*

& in genu alteram: in tibia duas, in ſiniſtra manu [c] quod Gorgonis caput vocatur, ſtellas quatuor. [d] Omnino eſt ſtellarum XIX. Caput ejus & falx [e] ſine ſideribus apparent. Hunc Aratus cum diceret inter ſidera κεκονισμένον figuratum, acceperunt complures, eum pulverulentum dicere: quod minime convenit, poſſe inter ſidera etiam pulverulentum apparere: quod ſi eſſet, dignior erat Orion, cui idem aſcriberetur. Primum, quod aſſidue eſt venatus, & ſemper in terra fuit: [f] denique quod adhuc inter ſidera venari videtur: Perſeus autem [g] qui aſſidue vola-

c *Quod caput Gorgonis vocatur, ſtellas quatuor*] Scholiaſtes Germanici: *In capite Gorgonis circumquaque tres.* Et Eratoſthenes, περὶ τῆς Γοργόνος πλοκάμους γ. Οἱ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τοῦ Περσέως κείμενοι ἀστέρες, γοργόνιον καλοῦνται. Fort. Γοργόνιον, ut appellat Ptolemæus.

d *Omnino eſt ſtellarum* XIX.] Schol. German. *Fiunt omnes* XVIII. Veneta, & aliæ antiquiores, *Omnino eſt ſtellarum numerus decem & ſeptem.* Sed octodecim ſunt, ſi numeros Hygini ſubducas.

e *Sine ſideribus apparent*] Eratoſthenes: Ἡ δὲ κεφαλὴ, καὶ ἡ ἅρπη ἄναστρος ὁρᾶται.

f *Denique quod adhuc*] *Deinde quod adhuc* MSS. 2. ex Vlitt.

g *Qui aſſidue volaret*] Ita & Vlitt. 2. Sed edd. antiq. *volabat.* Convenientius foret, *volarit.*

h Æto-

volaret, non poteſt pulverem habere. Quid igitur? Cum vellet Aratus eum currentem obſcure ſignificare, uſus Ætolorum conſuetudine, eum κεκονισμένον dixit: [h] Ætoli enim cum volunt aliquem decurrere ſignificare, [i] ἀποκονίσαι dicunt, id quod Aratus voluit demonſtrare, non ut illum volantem aſſidue pulverulentum dicat, quod à multis perperam eſt intellectum.

XII. *Heniochus.*

HENIOCHUS autem circulo Æſtivo genuum fine, præterea ab humero ſiniſtro uſque ad zonam dividitur ab eo, quem ſupra Lacteum orbem diximus. Hujus dexter pes Tauri

h *Ætoli*] *Æoli* vel *Æolii* mallet Grotius, quod Æolicâ utatur dialecto Aratus.

i Α'ποκονίσαι] Pariſ. & nonnullæ aliæ edd. κεκονίσθαι. Edit. Ven. anni 1482. *Ceconiſſe*, Forte, κεκονίσθαι. Euſtath. ad Hom. pag. 943. ed. Baſ. Ἔστι δὲ κονίειν πεδίον τὸ διὰ τοῦ πεδίου κόνιν ἐγείρειν ἐν τῷ ἀπεδάφει θέειν. Confer Etym. in Κονία. Verſus Arati hi ſunt p. 33. ed. Lond. Καί οἱ δεξιτερῇ μὲν ἐπὶ κλισμὸν τετάνυσται Πενθερίη δίφροιο. τὰ δ' ἐν ποσὶν οἷα διώκων Ἴχνια μηκύνῃ, κεκονισμένος ἐν Διὶ πατρί. Schol. κεκονισμένος ὤν, ἤγουν κόνιν ἐκ τοῦ ποδὸς ἐγείρων.

Tauri sinistro cornu stella conjungitur una. Manibus ut lora tenens figuratur. Cujus [a] in humero sinistro Capra, [b] in manu autem duo Hœdi duabus stellis formati dicuntur. Totus autem pedibus Persei subjectus, caput habens contra ursæ majoris aspectum. Hic occidere Sagittarii & Capricorni exortu videtur: exoriri autem, Ophiucho & Engonasin occidentibus. Habet præterea in capite stellam unam: in utroque humero unam, sed in sinistro clariorem, quæ Capra vocatur, in utroque cubito unam, in manu duas, quæ Hœdi appellantur, stellis prope occidentibus [c] facti.

XIII. *Ophiuchus.*

OPHIUCHUS inclinatus à capite, ut qui resupinari videtur, manibus anguem tenere figuratus. Hujus autem humeri Æstivo circulo dividuntur à reliquo corpore. Ipse genuum fine ab Æquinoctiali circulo terminatur, pede sinistro premens oculos, dextro autem testudini Scorpionis innixus. Anguis autem, qui ab eo tenetur, prope extremo ore Coronam contingit, medium ut præcingens Ophiuchum, à cauda brevior quam superiori corpore, qua manus sinistra ipsius signi figuratur: ita tamen, ut extrema cauda circulum Æquinoctialem cum Aquilæ cauda jungat. Occidens exortu Geminorum, Cancri, & Leonis, pervenit ad terram: exoriens autem cum Scorpione & Sagittario, apparet. Hic habet in capite stellam unam, in utroque humero singulas, in sinistra manu tres, in dextra quatuor, in lumbis duas, in utroque genu singulas, in dextro crure unam, in utroque pede singulas, sed clariorem in dextro. Itaque est omnino stellarum XVII.

An-

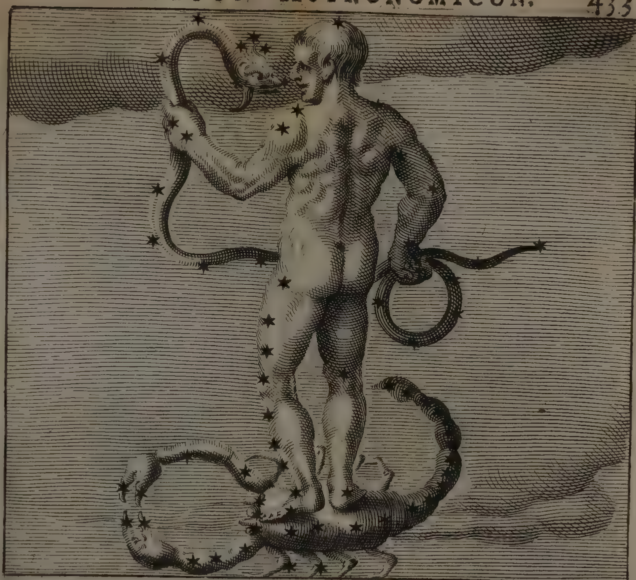
Ad CAP. XII.

a *In humero sinistro capra*] Geminus pag. 45. Ὁ δὲ ἐν τῷ εὐωνύμῳ ὤμῳ τοῦ ἡνιόχου κείμενος, λαμπρὸς ἀστὴρ αἲξ προσαγορεύεται. Οἱ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ αὐτοῦ χειρὶ κείμενοι ἀστερίσκοι δύο, ἔριφοι καλοῦνται.

b *In manu duas, quæ hœdi*] In sinistrâ manu puta. Ἐπ' ἀριστερᾶς χειρὸς, ut loquitur Eratosthenes. Schol. German. *Super ipso brachio stellas duas, quæ vocantur hœdi.* Servius ad Æn. IX. 668. *Retinet autem auriga stellas duas in manu, quæ hoedi vocantur, & capram, quam Amalteam dicunt: quarum & ortus & occasus gravissimas tempestates faciunt.*

c *Facti*] Al. *formati. Ficti* alter Morell. Ut & unus de Vlitt.

Ad

Anguis autem habet in summo capite duas, sub capite quatuor, uno loco omnes. Ad manum ipsius Ophiuchi sinistram duas, sed quæ maxime ad corpus ejus accedit, clariorem: & in dorso Anguis ad ipsam corporis conjunctionem quinque. Et in prima curvatura caudæ quatuor: in secunda, caput versus, stellas sex. Ita est omnino trium & viginti stellarum.

XIV.

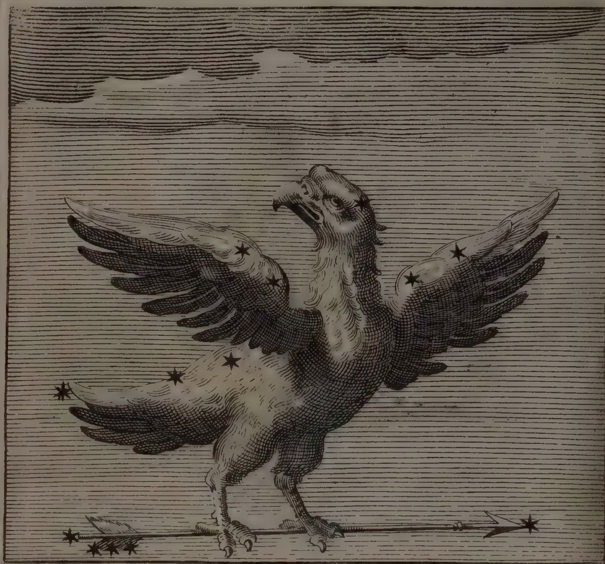
SAGITTA inter duos circulos, Æstivum & Æquinoctialem, super Aquilæ signum posita, dividitur ab eo circulo, qui utrique polo subjectus ad Cancrum & Capricornum pervenit. [a] Hujus acumen ad Equi pedum regionem spectat: altera pars ad humeros Ophiuchi tendit. Hæc occidit Virginis ortu: oritur autem cum Scorpione. Ha-

Ad CAP. XIV.

a *Hujus acumen*]. Ita & Vlitt. 2. Male *cacumen* editi vulgo. Vide infr. cap. 25. & Lib. IV. cap. 4. Lactant. De Opif. Dei cap. 7. *Acuminavit in caudam.*

Habet omnino ſtellas quatuor, quarum una [b] in principio materiæ, altera in medio, duæ reliquæ [c] in eo loco, quo ferrum ſolet affigi, diverſæ videntur.

XV. *Aquila.*

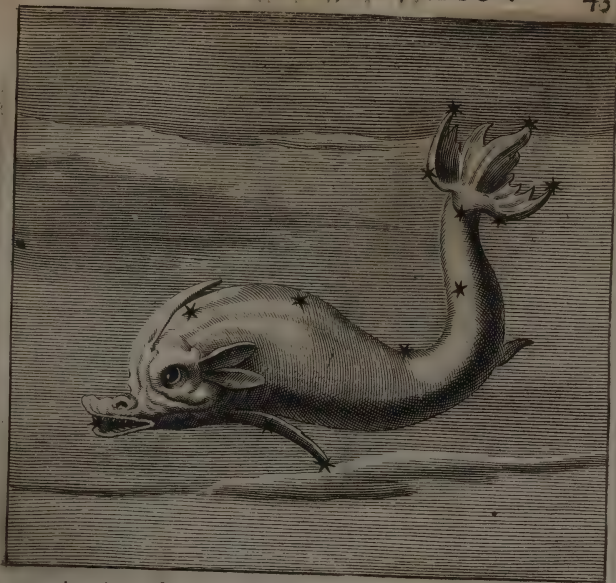
AQUILA ala dextra non multum extra circulum Æquinoctialem prodire, ſiniſtra autem non longe à capite Ophiuchi figurata videtur. Præterea roſtrum ejus à reliquo corpore dividit circulus, quem ſupra diximus à Cancro ad Capricornum pervenire: media autem finitur ab eo quem ſupra Lacteum orbem demonſtravimus eſſe. Hæc occidit exorto Leone: exoritur autem cum Capricorno, habens in capite ſtellam unam, in utraque penna unam, in cauda unam.

XVI. *Delphin.*

DELPHIN non longe ab Aquilæ ſigno figuratus, incur-

b *In principio materiæ*] H. e. ligni, unde ſagitta erat facta.

c *In eo loco, quo ferrum ſolet affigi*] h. e. *in acumine*, ut loquitur German. Scholiaſtes, ἐν τῇ ἀκίδι.

curvatione caudæ noviſſimæ tangit Æquinoctialis circuli circumductionem, capite [a] prope contingens equi Pegaſi roſtrum. Hic exoritur cum ſagittarii poſteriore parte. Occidit autem, cum Virgo exorta eſt ad capitis finem. Habet autem in capite ſtellas duas, ſupra caput [b] ad cervicem verſus duas: ad ea, quæ in ventre velut pennæ videntur, habet ſtellas tres: in ſcapulis autem unam; in cauda duas. [c] Omnino eſt ſtellarum decem.

XVII. *Equus.*

Ad CAP. XVI.

a *Prope contingens*] *Conjungens* unus ex Vlitt. Quod damnare haud auſim. Sic mox cap. 17. *Manum dextram cervice ſuâ conjungens.* Confer quæ diximus ad cap. 19. 28. 30. 34. 37. &c. Servius ad Æn. IX. vers. 668. *Hunc cum tauro una clara ſtella conjungit.*

b *Ad cervicem verſus*] Ita & Vlitt. 2. Tò *ad* notandum heic addi, quod omitti alias ſolet. Vellej. Lib. II. cap. 101. *Omnibus ad orientem verſus provinciis.* Non diſſimile eſt illud ejuſdem ſcriptoris Lib. I. cap. 15. *A lupercali in palatium verſus.* Et Curtii Lib. IV. cap. 7. *In meridiem verſus Arabes ſpectant.* Salluſt. Catil. cap. 56. *In Galliam verſus caſtra movere.* Schol. German. heic habet, *in ſolio duas.* Scripſerat, opinor, in *loſiâ*, pro λοφίᾳ. Quam vocem ut ambiguam (verticem enim & cervicem notat) retinere illi ſatius viſum eſt, quam malè interpretari. Eratoſthenes, ἐπὶ τ̃ λοφίας β'. Scripſeram hæc, cum à Grotio in Notis ad Imag. reſtitui vidi Scholiaſtæ iſti, *in collo duas.*

c *Omnino eſt ſtellarum decem*] Vlitt. 3. *Eſt omnino ſtellarum* IX. Quod convenit cum Eratoſth. & Scholiaſte Germ.

XVII. *Equus.*

Equus Arcticum circulum ſpectans, pedibus Æſtivo orbe niti, extremo ore caput Delphini tangere videtur, Aquarii manum dextram cervice ſua conjungens, & utriſque Piſcibus clauſus, quos in duodecim ſignis poſtea demonſtrabimus. Hujus in ſtellis corpus apparet uſque ad umbilicum deformatum: qui occidit cum Piſce de duobus primo, qui ſupra tergum ejus eſt fixus. Exoritur cum Aquario toto, & cum Piſce, [a] cum quo & occidit manus Aquarii dextra. Hic habet in roſtro ſtellas duas obſcuras, in capite unam, in maxilla unam, in utriſque auribus ſingulas, in cervicibus quatuor obſcuras: ſed maxime lucet quæ capiti proxima apparet: in humero claram unam;

cujus hæc ſunt verba: *Habet autem ſtellas novem, & ideo muſicum ſignum dicitur, eo quod in numero muſarum ſtellas habet.*

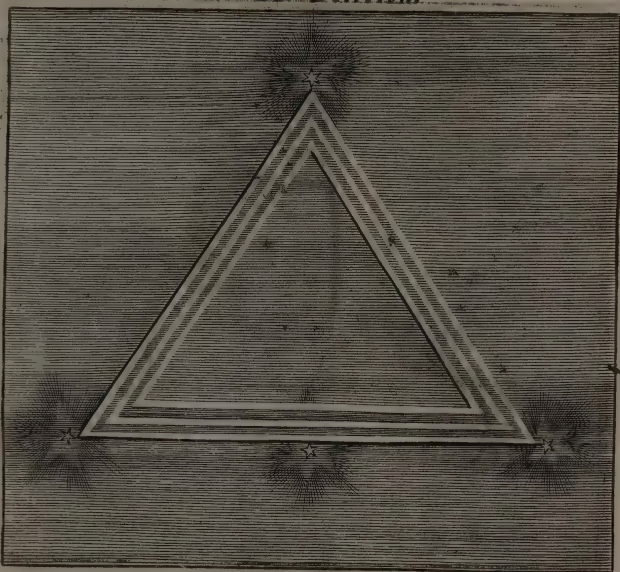
Ad CAP. XVII.

a *Cum quo & occidit manus*] Vett. edd. *Cum quo occidit, & manu* &c. Unus ex Vlitt. *Cum quo occidit & manus* &c.

b *In*

unam, in pectore unam, [b] in interſcapilio unam, in umbilico [c] noviſſimam unam, quæ Andromedæ caput vocatur, in genibus utriſque ſingulas, in utriſque poplitibus ſingulas. Ita eſt [d] omnino ſtellarum X V I I.

XVIII. *Deltoton.*

DELTOTON autem in triangulum deformatur; [a] æquis lateribus duobus, uno breviore, ſed prope æquali reliquis, inter Æſtivum & Æquinoctialem circulum ſupra caput Arietis, non longe ab Andromedæ dextro crure, & Per-

b *In interſcapilio*] *In armo* Schol. German. Quod idem eſt. Vide quæ ad cap. I. annotavi.

c *Noviſſimam unam*] Eratoſthenes, ἐπ' ὀμφαλῷ ἔσχατον λαμπρὸν α'. Si eum locum reſpexit, interſerendum *claram*. Schol. Germ. *In ſpirâ unam, in umbilico claram unam.*

d *Omnino eſt ſtellarum* XVII.] Schol. German. *Fiunt omnes* XVIII. Qui numerus convenit cum ſtellis ab Hygino enumeratis.

Ad CAP. XVIII.

a *Æquis lateribus duobus*] Theo in Aratum pag. 31. Τὸ δὲ δελτωτὸν ἰσοσκελές, οὐκ ἰσόπλευρον. Τὰς γὰρ κατὰ πλευρὰς ἴσας ἔχει, τὴν δὲ κάτωθεν ὑποτείνουσαν βραχυτέραν ἐκείνων.

& Persei manu sinistra collocatum: cum Ariete toto occidens, exoriens autem cum ejusdem dimidia priore parte. Habet stellam [b] in unoquoque angulo unam.

XIX. *Aries.*

NUNC protinus XII. signorum figurationem dicemus, quorum est princeps Aries.

ARIES in Æquinoctiali circulo consistens, caput ad exortum habens conversum, occidens à primis pedibus, & exoriens caput infra Triangulum, quod & supra diximus, tenens collocatum, pedibus prope caput [a] contingens Pistricis. Habet autem in capite stellam unam, [b] in cornibus

[b] *In unoquoque angulo*] Non habent præpositionem Vlitt. 2. Theo in Arat. p. 32. Ἔχει δὲ ἐν ἑκάστῃ γωνίᾳ ἀστέρας τέσσαρας. Vel deest aliquid, vel ἀστέρα cum Grotio legendum, deleto τὸ τέσσαρας.

Ad CAP. XIX.

[a] *Contingens*] *Conjungens* Vlitt. 2. & Susianus.

[b] *In cornibus*] *In auriculis* Scholiast. Germanici. Eratosth. ἐπὶ τῶν μυκτήρων. Hoc esset, *in naribus*.

c *In*

bus tres, [c] in cervice tres, in pede priore de primis unam, [d] in interſcapilio quatuor, in cauda unam, [e] ſub ventre tres, in lumbis unam, in pede poſteriore unam. Omnino eſt [f] ſtellarum XVIII.

XX. *Taurus.*

TAURUS ad ortum ſignorum dimidia parte collocatus, ut incipere genu ac defigere ad terram videtur, caput eodem habens attentum. Genua ejus à reliquo corpore dividit circulus Æquinoctialis. Cornu ſiniſtro, ut ſupra diximus, conjungitur [a] cum ſiniſtro pede ejus, qui Au-

c *In cervice tres*] Reſcribe *duas*, ut præferunt 4. Vlitt. & alter Morellianus. Firmant eam emendationem Eratoſthenes & German. Scholiaſtes.

d *In interſcapilio*] *In dorſo* Scholiaſt. Germ. ut ἐπὶ ῥάχεως Eratoſthene cum heic, tum cap. 23. Præpoſitionem non agnoſcunt Vlitt. 3. nec Suſianus liber, in quo fuit, *inter ſcapula*. Vide not. ad cap. I.

e *Sub ventre tres*] Sic & Vlitt. 2. cum Eratoſth. & Schol. German. Perperam ergo *ſub ventre unam* alii.

f *Stellarum* XVIII.] Si in cervice *duas* tantum colloces, erunt numero XVII. quomodo Vlitt. 2. & Suſianus exhibent.

Ad CAP. XX.

a *Cum ſiniſtro pede ejus*] Alter Morell. & unus ex Vlitt. *cum dextro* &c.

Auriga appellatur. [b] Inter hujus finitionem corporis & Arietis caudam ſtellæ ſunt ſeptem, quas Vergilias noſtri, Græci autem πλειάδας appellaverunt. Hic averſus oritur & occidit. Habet autem in cornibus ſingulas ſtellas, ſed in ſiniſtro clariorem: utriſque oculis ſingulas, in fronte media unam: [c] ex quibus locis cornua naſcuntur, ſingulas, quæ ſeptem ſtellæ Hyades appellantur: etſi nonnulli quas duas diximus noviſſime, ſtellas negaverunt eſſe, [d] ut omnino Hyades eſſent quinque. Præterea in ſiniſtro genu priore habet ſtellam unam, & ſupra ungulam unam; in dextro genu unam, & in interſcapilio tres, noviſſimam earum cæteris clariorem; in pectore unam. Quæ ſunt omnino, [e] præter Vergilias, XVIII.

XXI. *Ge-*

b *Inter hujus finitionem* &c.] In dorſo eas collocant Proclus & Geminus.

c *Ex quibus locis cornua naſcuntur*] Ἐν τῇ τῶν κεράτων ἐκφύσει.

d *Ut omnino Hyades eſſent quinque*] Geminus: Οἱ δὲ ἐπὶ τοῦ βουκράνου τοῦ ταύρου κείμενοι ἀστέρες, τὸν ἀριθμὸν πέντε, καλοῦνται ὑάδες. Eadem habet Proclus in de Sphæra, ut & Hyginus ipſe Mythol. cap. 192.

e *Præter Vergilias* XVIII.] Ita & Vlitt. 2. tertius XVIIII. quartus XVII. Octodecim numerant quoque Eratoſthenes & Schol. German. Sed numerum earum

XXI. *Gemini.*

GEMINI ab aurigæ dextra parte supra Oriona collocati videntur, ita tamen, ut Orion inter Taurum & Geminos sit constitutus. Capita eorum dividuntur à reliquo corpore circulo eo, [a] qui æstivum definire supra est dictus. Ut complexa corpora inter se tenentes occidunt directi à pedibus: exoriuntur autem inclinati ut jacentes. Sed de his qui Cancro est proximus, habet in capite stellam unam claram, in utrisque humeris singulas claras, in dextro cubito unam, in genibus utrisque singulas, [b] in pedibus utrisque singulas: alter autem in capite unam, in utrisque mammis singulas, [c] in sinistro humero unam, in

rum, quas Hyginus recensuit, si ineas, malis XIV. ut Veneta & aliæ antiquiores exhibent.

Ad CAP. XXI.

a *Qui æstivum definire*] *Æstatem* Vlitt. 4. Quod omnino probandum. Vide cap. 7. Lib. I.

b *In pedibus utrisque*] Unâ voce auctius Vlitt. 3. *In pedibus utrisque primoribus.* Sic supr. cap. 5. *In digitis primoribus.*

c *In sinistro humero unam*] Post hæc ver-

in pedibus utriſque ſingulas, & infra ſiniſtrum pedem unam, quæ [d] πρόπους appellatur.

XXII. *Cancer.*

Hunc medium dividit circulus Æſtivus ad Leonem & ad exortus ſpectantem, paululum ſupra caput Hydræ collocatum, Occidentem & Orientem poſteriori corporis parte. Hic autem habet in ipſa teſta ſtellas duas, quæ Aſini vocantur, de quibus ante diximus: in dextris pedibus ſingulas obſcuras, in ſiniſtro primo pede duas, & in ſecundo duas obſcuras, in tertio unam, [a] in quarto primo unam obſcuram, in ore unam, in ea quæ [b] Chela dexterior

verba inſerenda iſta ex Vlitt. 3. *In ſiniſtro genu unam.*

d *Propus appellatur*] *Tropos* Vlitt. 4. & Schol. Germ. in Vett. editionibus. Nimirum *propos* pro *propus* dederant librarii, ut *Trapezos* pro *Trapezus* Myth. cap. 176. aliaque id genus, quæ ad illum locum congeſſimus. Geminus: Ὁ δὲ προηγούμενος τῶν ποδῶν τῶν διδύμων ἀστὴρ προσαγορεύεται πρόπους.

Ad CAP. XXII.

a *In quarto primo*] H. e. Ἐπ' ἄκρας αὐτῶ πελάρτα, ut loquitur Eratoſthenes.

b *Chela dexterior*] *Germus* chelas appel-

terior dicitur, tres ſimiles, non grandes, in ſiniſtra ſimiles duas. Omnino [c] eſt ſtellarum XVII.

XXIII. *Leo.*

LEO ſpectans ad occaſum ſupra corpus Hydræ, à capite qua Cancer inſtat, uſque ad mediam partem ejus conſtitutus, medius æſtivo circulo dividitur, ut ſub ipſo orbe priores pedes habeat collocatos: occidens à capite & exoriens. Hic habet in capite ſtellas tres, in cervicibus duas, in pectore unam, [a] in interſcapilio tres, in media cauda unam, [b] in extrema alteram, ſub pectore duas, in pede

pellat Scholiaſtes Germanici cum Cancri, tum & Scorpii, de quo cap. 25. agitur. *Furcæ* Apuleio ſunt in Apologiâ, *Forficulæ* Plinio.

c *Eſt ſtellarum* XVII.] Ita & Vlitt. & Eratoſthenis. Schol. Germ. XVI. Perperam.

Ad CAP. XXIII.

a *In interſcapilio*] Delent ante hanc vocem præpoſitionem Vlitt. 3. cum heic, tum & paſſim ſupra infraque. Cæterum pro interſcapilio *ſpinam* exhibet Schol. Germanici, ut & ἐπὶ τῆ ῥάχεως Eratoſthenes. Vide ſupr. cap. 19.

b *In extremâ alteram*] Ita & Vlitt. 3. Sed Veneta & aliæ antiquiores addunt *magnam*. Rectius eſſet *claram*. Schol. Germ. *In ultimâ caudâ claram unam.* Eratoſth. Ἐπ' ἄκρας λαμπρὸν ά.

Ad

pede priore unam claram, in ventre claram unam, & infra alteram magnam: in lumbis unam, in posteriori genu unam, in pede posteriori unam claram. Ita omnino est stellarum XIX.

XXIV. *Virgo.*

VIRGO infra pedes Bootis collocata, capite posteriorem partem Leonis, dextra manu circulum Æquinoctialem tangit: [a] ac inferiorem partem corporis supra Corvum & Hydræ caudam habere perspicitur, [b] occidens capite prius quam cæteris membris. Hujus in capite est stella una obscura, in utrisque humeris singulæ, in utrisque pennis binæ, quarum una stella, quæ est in dextra penna ad humerum defixa, προτρυγητὴς vocatur. Præterea habet in utrisque manibus singulas stellas, quarum una quæ est in dextra manu, major & clarior, [c] ea cum spicis esse dicitur.

Ad CAP. XXIV.

a *Ac inferiorem partem*] *Ad inferiorem* Vlitt. 2. tertius, *at inferiorem* &c. Quod rectum est.

b *Occidens capite*] *A capite* Vlitt. 2.

c *Ea cum spicis esse dicitur*] Immo & *spica*

tur. In veste autem habet passim dispositas [d] stellas septem, & in utrisque pedibus singulas. Ita est omnino [e] stellarum XVIII.

XXV. *Scorpius.*

Hujus prior pars quæ Chelæ dicuntur, ita premuntur ab Æquinoctiali circulo, ut eum sustinere videantur. Ipse autem pedibus Ophiuchi, de quo supra diximus, subditus, extrema cauda circulum Hiemalem contingere videtur: neque longe est ab eo signo, quod pro hostia Centaurus ferre perspicitur. Occidit autem inclinato corpore, exoritur autem erectus à Chelis. Hic habet stellas in his, quæ Chelæ dicuntur, in unaquaque earum binas, ex quibus primæ sunt clariores: præterea habet [a] in fronte stellas tres, quarum media est clarissima, [b] in interscapilio tres, in ventre duas, in cauda quinque, in acumine ipso, quo percutere existimatur, duas. Ita est omnino stellarum XIX.

XXVI. *Sagittarius.*

SAGITTARIUS autem spectans ad occasum Centauri corpore figuratur, velut [a] mittere incipiens sagittas, à pedibus usque ad humeros in Hiemali circulo collocatus, ita ut caput solum ejus extra eum circulum, quem supra diximus, apparere videatur: cujus arcus Lacteo circulo medius dividitur. Ante pedes hujus est quædam corona stellis effecta, [b] de qua prius diximus. Hic præceps occidit,

spica dicitur. Vide Eratosth. Schol. German. Proclum, & Geminum.

d *Stellas septem*] *Sex* Vlitt. unus. Quod adstruunt German. Schol. & Eratosthenes.

e *Stellarum* XVIII.] MSS. 4. Vlitt. *stellarum* XIX. Quæ lectio rursus stabilitur ab Eratosthene & Germaniciano Scholiaste.

Ad CAP. XXV.

a *In fronte stellas tres*] Ita & Eratosthenes. Perperam, *in fronte duas* Schol. Germanici.

b *In interscapilio*] Etiam heic, ut & mox cap. 26. 27. &c. præpositionem ignorant. Vlitt. 4. Sed monitum hoc jam superius. Cæterum *in dorso* stellas istas collocat Schol. Germ. Vide supr. quæ ad cap. 1. à nobis dicta sunt.

Ad CAP. XXVI.

a *Mittere incipiens sagittas*] *Sagittam* MSS. 4.

b *De quâ prius diximus*] Forte *superius diximus*. Videl. lib. II. cap. 27. Sed nihil ut mutemus satius est. Infr. cap. 34. *Sirion appellant, de quo prius diximus.*

c *In*

dit, exoritur directus. Habet autem in capite ſtellas duas, in arcu duas, in ſagitta unam, in dextro cubito unam, in manu priori unam, in ventre unam, in interſcapilio duas, in cauda unam, in priori genu unam, in pede unam, [c] in inferiori genu unam, in poplite unam. Omnino eſt ſtellarum XV. Corona autem Centauri eſt ſtellarum VII.

XXVII. *Capricornus.*

CAPRICORNUS ad occaſum ſpectans, & totus in Zodiaco circulo deformatus, cauda & toto corpore medius dividitur ab Hiemali circulo: ſuppoſitus Aquarii [a] manui ſiniſtræ, occidit præceps, exoritur autem directus. Sed habet in naſo ſtellam unam, infra cervices unam, in pectore duas, in priore pede unam, in priore eodem alte-

c *In inferiori genu*] Sine præpoſitione *inferiore genu* Vlitt. 4.

Ad CAP. XXVII.

a *Manui ſiniſtræ*] *Manu ſiniſtrâ* MSS. 4. Putes ſcripliſſe Hyginum, *manu ſini-*

teram, in interſcapilio ſeptem, in ventre quinque, in cauda duas. Omnino [b] eſt ſtellarum viginti.

XXVIII. *Aquarius.*

AQUARIUS pedes habet in Hiemali circulo defixos, manum autem ſiniſtram uſque ad Capricorni porrigens tergus, dextra jubam Pegaſi [a] prope contingens, ſpectat ad exortus. Qui cum ita ſit figuratus, neceſſe eſt corpore eum prope reſupinato videri. Effuſio aquæ pervenit ad eum Piſcem, qui ſolitarius figuratur, de quo poſterius dicemus. Sed Aquarius & occidit & exoritur capite prius quam reliquis membris. Hic habet in capite ſtellas duas obſcuras, in utriſque humeris ſingulas magnas, in ſiniſtro cubito unam grandem, in manu priori unam, in utriſque mam-

niſtra. Maro Æn. I. *Parce metu.* Conſule Technicos, & Gellium.

b *Eſt ſtellarum viginti*] Stellarum XXII. Venet. *Stellarum* XXVI. Vlitt. 4. & Scholiaſt. Germanici: Eratoſthenes XXIV.

Ad CAP. XXVIII.

a *Prope contingens*] *Conjungens* Vlitt. 2. Vide ſupr. cap. 16.

b *In*

mammis singulas obscuras, [b] in lumbo interiori unam, in utrisque genibus singulas, in dextro crure unam, in utrisque pedibus singulas. Omnino est stellarum quatuordecim. Effusio aquæ [c] cum aquario ipso est stellarum triginta. Sed in his omnibus prima & novissima clara.

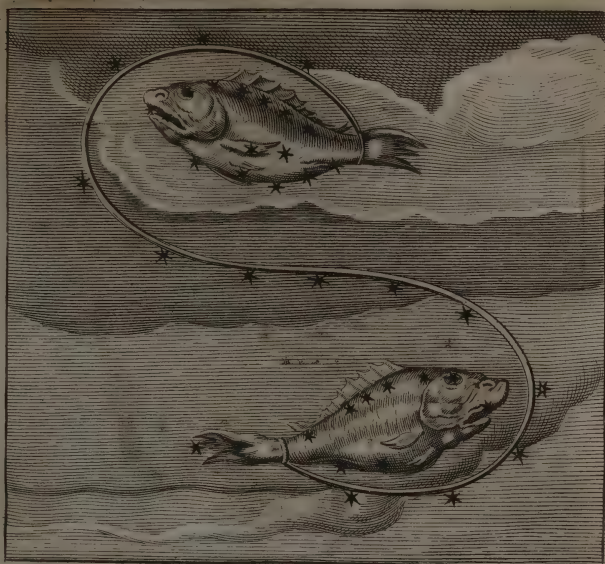
XXIX. *Pisces.*

Horum alter Notius, alter Boreus appellatur, ideo quod unus eorum, qui Boreus dicitur, inter Æquinoctialem & Æstivum circulum sub Andromedæ brachio collocatus, & Arcticum polum spectans, constituitur: alter autem est in Zodiaco circulo extremo sub scapulis Equi non longe ab Æquinoctiali circulo collocatus, spectans ad

b *In lumbo* &c.] Ante hæc verba insere illa ex Vlitt. 3. *Infra mammas singulas.* Eratosthenes: Ὑπὸ τὰς μαστὰς ἑκατέρωθεν ά. Schol. German. *Sub mammillis singulas.*

c *Cum aquario ipso*] Ex Vlitianis duo *aquali*, cæteri *aquili* exhibuerunt. Prius præfero. Intellige τὴν κάλπιν, sive urnam, quam *aquimanarium* Juris consulti vocant. Schol. Germ. *Effusio vero aquæ dextra lævaque fit stellis* XXXI. *Quarum duæ splendidæ sunt, cæteræ vero obscuræ.* Confer Cujac. Observ. Lib. X. 17.

Ad

ad occasum. Hi pisces quibusdam stellis [a] ut lineola ab Arietis pede primo conjunguntur: quorum inferior ante occidere & exoriri videtur. Habet autem stellas XVII. Et Boreus omnino XII. Conjunctio eorum habet [b] ad Aquilonem spectans stellas tres, ad alteram partem tres, ad exortum tres, in commissura tres. Omnino duodecim. Horum conjunctionem, quæ à pede Arietis primo notatur, Aratus Græce σύνδεσμον ὑπουράνιον; Cicero [c] Nodum cœlestem dicit: qui utrique volunt significare, eum nodum non solum piscium, sed etiam totius sphæræ esse: quo enim loco circulus ab Arietis pede μεσημβρινὸς dicitur, qui meridiem significet: & quo loco is circulus Mesembrinos conjungitur, & transit Æquinoctialem circulum, in ipsa conjunctione circulorum nodus Piscium significatur:

Ad CAP. XXIX.

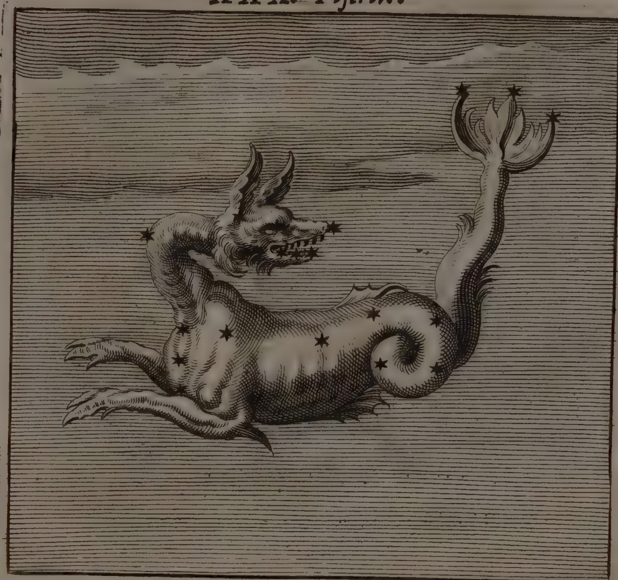
a *Ut lineola*] Vide de illa lineola Scalig. ad Manil. p. 62.

b *Ad aquilonem spectant stellas tres*] Emenda ex Vlitt. 2. *Spectantes stellas tres.*

c *Nodum cœlestem dixit*] Schol. German. *luteum alligamentum.* Fort. *cœlestium.* Nisi mavis, *linteum* cum Grotio, quod λίνον vocet id Ptolemæus.

tur: quare eum non modo Piſcium, ſed etiam [d] cœleſtium nodum appellaverunt.

XXX. *Piſtrix.*

[a] PISTRIX à media cauda dividitur ab Hiemali circulo, ſpectans ad exortus, roſtro prope poſteriorem [b] Arietis pedem jungens: hujus priorem partem corporis, quæ ſpectat ad exortum, prope alluere flumen Eridanus videtur. Hæc occidit exorto Cancro & Leone: exoritur autem cum Tauro & Geminis. Sed habet [c] in extrema cau-

d *Cœleſtium nodum appellaverunt*] Vlitt. *Cœleſtium nodum rerum appellaverunt.* Legerunt in Arato veteres pæne omnes σύνδεσμον ἐπουράνιον. Sed Grotius σύνδεσμον ὑπουράνιον legendum docet not. ad Imag. pag. 52. Atque ita editum à Londinatibus pag. 32. Καὶ τοὶ μὲν εἷς ἀστὴρ ἐπέχει καλός τε μέγας τε, Ὅν ῥά τε καὶ σύνδεσμον ὑπουράνιον καλέουσιν. Theo: Εἷς ἀστήρ ἐστιν ἐν τῷ μέσῳ τῶν οὐραίων, ὅστις ὥσπερ συνδεῖ ἀμφοτέρους, ὃν καλοῦσιν οὐραίων δεσμόν.

Ad CAP. XXX.

a *Piſtrix*] *Cetus* eſt Schol. Germ. ut κῆτος Eratoſtheni. Vide annot. ad Mythol. cap. 273.

b *Arietis pedem jungens*] *Conjungens* unus Vlitt. Fruſtra *tangens* malebat vir doctus. Infr. cap. 34. *Pedem dextrum Orionis pæne capite ſuo conjungens.*

c *In extrema cauda ſtellas duas obſcuras*]

cauda ſtellas duas obſcuras, ab eo loco uſque ad reliqui [d] corporis curvaturam quinque; ſub ventre ſex. [e] omnino ſunt tredecim.

XXXI. *Eridanus.*

ERIDANUS à ſiniſtro pede profectus Orionis, & perveniens uſque ad Piſtricem, rurſum diffunditur ad Leporis pedes, & protinus ad Arcticum circulum tendit. Hujus figurationem Hiemalis circulus dividit ab eo loco, quo prope conjungitur Ceto. Hic Scorpione & Sagittario exorto occidere: exoriri autem cum Geminis & Cancro videtur. Habet ſtellas in prima curvatura tres, in ſecunda tres, [a] item in tertia [b] uſque ad noviſſimam ſeptem. Omnino ſtellarum eſt tredecim.

XXXII. *Le-*

ras] Schol. Germ. *In caudæ extremo claras duas.* Verius, quam Hyginus, ait Grotius in not. ad Imag. pag. 65. De quo valde dubito. Nam cum Hygino Eratoſth. cap. 36. Ἐπὶ τῆς οὐρᾶς β΄. ἀμαυρούς.

d *Corporis curvaturam*] *Gibbum* vocat Germ. Schol. Κύρτωμα Eratoſthenes.

e *Omnino ſunt tredecim*] Τὸ *ſunt* nullus ex codicibus Vlitianis agnoſcit.

Ad CAP. XXXI.

a *Item in tertia*] Τὸ *item* abeſt à Vlitt. 2.

b *Uſque ad noviſſimam*] Vlitianorum unus,

XXXII. *Lepus.*

LEPUS autem infra ſiniſtrum pedem Orionis per Hiemalem circulum fugiens, & ab eo inferiori parte corporis diviſus, occidit Sagittario exorto, oritur cum Leone. Habet autem ſtellas in utriſque auribus ſingulas, in corpore paſſim diſpoſitas duas, in pedibus prioribus ſingulas. ita ſunt omnino ſex.

XXXIII. *Orion.*

Hunc à zona & reliquo corpore Æquinoctialis circulus

unus, *uſque ad noviſſima.* Quod haud ſpreverim. Eratoſthenes: Ἐπὶ τῆς τρίτης ἕως τῆς ἐσχάτου ζ΄. οὓς φασιν εἶναι τὰ στόματα τοῦ Νείλου. Τοὺς πάντας ιδ΄. Nimirum in capite Nili unam collocavit, quam omiſit Hyginus. Scholiaſtes Germanici mirificè heic eſt interpolatus: *Habet*, inquit, *ſtellas in primo flexu quatuor, in ſecundo tres, in tertio tres, uſque ad noviſſimam ſeptem, quas dicunt in ore Nili fluvii eſſe. Sunt omnes* XVII. Emendo ex Hygino & Eratoſthene, *in ſecundo tres, in tertio uſque ad noviſſima ſeptem, quas dicunt ora Nili fluvii eſſe. Sunt omnes* XIV. Fruſtra heic eſt Grotius in notis ad Imag. pag. 67.

Ad

lus dividit, cum Tauro decertantem collocatum, dextra manu clavam tenentem, & incinctum ense spectantem ad occasum, & occidentem exortâ Scorpionis posteriori parte, & Sagittario exoriente, cum Cancro autem toto corpore pariter exsurgentem. Hic habet in capite stellas tres claras, in utrisque humeris singulas, in dextro cubito obscuram unam, in manu similem unam, in zona tres, in eo quo gladius ejus deformatur, tres obscuras, in utrisque genibus singulas claras, in pedibus singulas. omnino XVII.

XXXIV. *Canis.*

CANIS Leporem [a] fugientem persequens, posterioribus pedibus dividitur ab Hiemali circulo, pedem dextrum Orionis pene suo capite [b] contingens, capite ad occa-

Ad CAP. XXXIV.

a *Fugientem persequens*] *Consequens* edd. vetust. Sed Vlitt. 2. *prosequens.*

b *Contingens*] *Conjungens* est in 3. Vlitt. & utroque Morelliano.

casum spectans, sed caput ad Æquinoctialem circulum tendit: occidens oriente Sagittario, exoriens autem cum Cancro. Hic Canis habet in lingua stellam unam, [c] quæ Canis appellatur: in capite autem alteram, quam nonnulli Sirion appellant, de quo prius diximus. Præterea habet in utrisque auribus singulas stellas obscuras, in pectore duas, in pede priore tres, in interscapilio tres: in sinistro lumbo unam, in pede posteriori unam, in pede dextro unam, in cauda quatuor. omnino viginti.

XXXV. Προκύων.

Hic in Lacteo circulo defixus, pedibus Æquinoctialem circulum tangit. Spectat ad occasum, ut inter Geminos & Cancrum constitutus: qui quod ante majorem Canem exoritur, προκύων est appellatus. Hic autem occidit

c *Quæ canis*] Vlitt. 2. *Quæ stella canis* &c. Vide supr. Lib. II. cap. 35.

Ad

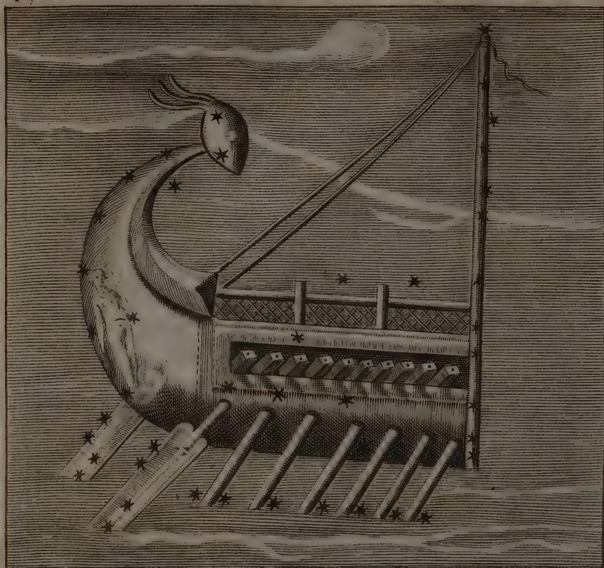
dit exorto Capricorno, exoritur cum Leone. Sed omnino eſt ſtellarum trium.

XXXVI. *Argo.*

Hujus puppis Hiemalem circulum & majoris Canis caudam contingens inferiore parte, noviſſime navis inclinata Antarcticum circulum tangit. Occidens Sagittario & Capricorno exorto ut in mari collocata, exoriens autem cum Virgine & Chelis. Hæc habet in puppi ad ſingula gubernacula, ad primum ſtellas quinque, ad alterum quatuor, circum carinam quinque, & [a] ſub rejectu quinque, ad malum IV. Ita tota eſt ſtellarum viginti trium.

Ad CAP. XXXVI.

a *Sub rejectu*] Ita & Vlitt. 3, vulgo editi, *rejectum.* Unde *retinaculum* facit vir doctus ad Eratoſthenem. *Retectum* volebat Grotius, quod κατάστρωμα Eratoſthenes & Germ. Scholiaſtes appellant. Sed vulgatum *rejectum* à ſe defendi in curis ſecundis de militiâ navali ait Schefferus. Præſtat ergo ἐπέχειν, donec illæ prodeant.

trium. Quæ quare non ſit tota in mundo collocata, prius diximus.

XXXVII. [a] *Centaurus.*

Hic ita figuratur, ut in Antarctico circulo niti pedibus, humeris Hiemalem ſuſtinere videatur: capite prope [b] caudam Hydræ contingens, hoſtiam dextra manu tenens ſupinam, quæ pedibus & extremo ore circulum Hiemalem tangit, inter eum & Antarcticum orbem collocata. Centauri autem crura à reliquo corpore dividit circulus qui Lacteus vocatur. Hic ſpectans ad ortus ſignorum, totus occidit Aquario & Piſcibus exortis. oritur au-

Ad CAP. XXXVII.

a *Centaurus*] Hic Chiron exiſtimatur à nonnullis, ut retulit Lib. II. cap. 38. At Chiron Saturni & Phillyræ erat filius, qui inde Phillyrides à poetis dicitur, Propert. Lib. II. el. I. *Tarda Philoctetæ ſanavit crura Machaon, Phœnicis Chiron lumina Phillyrides.* Perperam ergo in Vett. edd. lemma hujus capitis habet *Phillyris.*

b *Caudam Hydræ contingens*] *Conjungens* Veneta cum aliis antiquioribus, quomodo & ſuos codices habere teſtatur Morellius. Nec aliter in ſuis Ulitius invenit.

c Omni-

autem cum Scorpione & Sagittario. Habet autem ſtellas ſupra caput tres obſcuras, in utriſque humeris ſingulas claras, in cubito ſiniſtro unam, in manu unam, in medio pectore equino unam, in prioribus poplitibus utriſque ſingulas, in interſcapilio quatuor, in ventre duas claras, in cauda tres, in lumbo equino unam, in genibus poſterioribus ſingulas, in poplitibus ſingulas. [c] Omnino ſunt XXIII. Hoſtia autem habet in cauda ſtellas duas, in pede de poſterioribus primo unam, & inter utroſque pedes unam, in interſcapilio unam claram, & in priore parte pedum unam, infra alteram: in capite tres diſpoſitas. Omnino ſunt numero decem.

XXXVIII. *Ara.*

[a] ARA propter Antarcticum circulum tangens inter Hoſtiæ

c *Omnino ſunt* XXIII.] XXIV. Veneta & antiquiores aliæ cum MSS. 2. ex Vlitianis, Κδ', etiam Eratoſthenes.

Ad CAP. XXXVIII.

a *Ara propter*] Ita & Vlitt, 2, Sed totidem *ara prope.* Quod præferam.

ſtiæ caput & Scorpionis caudam extremam collocatur, occidens Arietis exortu, exoriens cum Capricorno. Hæc habet [b] in ſummo cacumine circuli ubi formatur, ſtellas duas, [c] & in imo altaris duas. Et ita eſt omnino ſtellarum quatuor.

XXXIX. *Hydra.*

HYDRA trium ſignorum longitudinem occupans, Cancri, Leonis [a] & Virginis, inter æquinoctialem & Hiemalem circulum collocatur, ita tamen, ut caput ejus contendens ad ſignum id, quod προκύων vocatur, & totius Hydræ

b *In caeumine circuli ubi formatur*] Hoc non capio; nec quid MSS. velint, in quibus *qui* vel *quid formatur*. Schol. Germ. *In ſuperficie, in qua prunæ fuiſſe dicuntur*. Eratoſth. Ἐπὶ τῆς ἐσχαρίδος.

c *Et in imo altaris duas*] Ita & unus de Vlitianis. Reliqui *alteras duas*. Nempe ἐπὶ τῆς βάσεως, ut eſt apud Eratoſthenem. Corrige ergo Scholiaſten Germanici, qui corruptè, *duas in vaſe ejus*. Scrib. *in baſi ejus*. Οἱ ό. Deuteron. XII. 27. Πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου.

Ad CAP. XXXIX.

a *Et virginis*] Copulam nullus ex Vlitt. agnoſcit.

b *Uſque*

dræ prope quarta pars inter Æſtivum & Æquinoctialem circulum videatur. Cauda autem extrema pene Centauri caput tegens, ſuſtinet in dorſo Corvum, roſtro corpus ejus tundentem, & toto corpore ad Cratera tendentem: qui ſatis longo diſſidente intervallo, prope inter Leonem & Virginem conſtitutus videtur, inclinatior ad caput Hydræ, quæ occidit Aquario & Piſcibus exortis: oritur autem cum his ſignis, de quibus ſupra diximus. Habet autem in capite ſtellas tres, in prima à capite curvatura, ſex, ſed earum noviſſimam claram: in ſecunda curvatura tres, in tertia quatuor, in quarta duas, in quinta [b] uſque ad caudam novem, omnes obſcuras: ita fiunt numero vigintiſeptem. Corvus autem habet [c] in gutture ſtellam unam, in pennis duas, [d] infra pennam caudam verſus duas,

b *Uſque ad caudam novem*]. Ita & Ylitt. 3. Sed Veneta cum antiquioribus *octo*. Atque ita etiam German. Scholiaſtes. Morellianam tamen lectionem ſtabilit Eratoſthenes, cujus verba ſunt: Ἀπὸ τῆς ε΄. καμπῆς μέχει τῆς κέρκυ θ΄. Corrige, ἐπὶ τῆς &c.

c *In gutture*]. Ἐπὶ τ͂ ῥύγχȣς Eratoſthenes.

d *Infra pennam caudam verſus*] Obſcu-

duas, in utrisque pedibus singulas: omnino septem. Supra primam à capite curvaturam Crater positus habet [e] in labris stellas duas, infra autem ansas duas obscuras, in medio Cratere duas, ad fundum duas. [f] Omnino sunt octo.

XL. *Piscis Notius.*

PISCIS autem qui Notius dicitur, inter Hiemalem & antarcticum circulum media regione collocatus, spectare ad exortum videtur, inter Aquarium & Capricornum, [a] ore excipiens aquam quæ funditur ab Aquario. Hic occi-

scurè dictum. Clarius Eratosthenes, ἐπὶ τῆς ὀρθοπυγίου. German. Schol. *In caudâ.*

e *In labris*] *Labis* suspicabatur Grotius, hoc est, λαβαῖς, *ansis*. Perperam. *In labris* est ἐπὶ τοῦ χείλους Eratosthenis.

f *Omnino sunt octo*] Decem Vlitt. 2. cum Schol. Germanici. Sex numerat Eratosthenes, omittens illas duas, quas infra ansas collocat Hyginus. Tanta veterum in his numeris discrepantia est.

Ad CAP. XL.

a *Ore excipiens aquam* &c.] Ὕδωρ τὸ ἀπὸ τοῦ ὑδρηχόου, ut est apud Geminum pag. 45. Confer Scalig. ad Manil. p. 62.

b *Ad*

occidit oriente Cancro, exoritur autem cum Piſcibus. Sed eſt ſtellarum omnino duodecim.

Quæ ad figurationem ſiderum pertinent, [b] ad hunc finem nobis erunt dicta, reliqua protinus dicemus.

De quinque circulorum inter corpora cœleſtia notatione, & Planetis.

LIBER QUARTUS.

I.

QUONIAM in initio ſphæræ circuli quinque quomodo efficerentur oſtendimus, neque eos [a] corpore ſiderum notavimus: & ſi duo noviſſimi nihil ad Solis curſum pertinent, hoc eſt Arcticos & Antarcticos, de mediis tribus dicemus. Sed quoniam Aratus quatuor circulis ſphæram

b *Ad hunc finem*] Vlitt. unus ἀρχαϊκῶς, *ad hanc finem.*

Ad Lib. IV. Cap. I.

a *Corpore ſiderum notavimus*] Ita & Vlitt.

ram plurimum valere dicit, neque eorum aperte quenquam demonſtrat, voluntatem noſtram apertius oſtendemus, Et quemadmodum [b] in initio fecimus, [c] à Boreo polo dicemus.

IGITUR Æſtivum circulum unum de quatuor eſſe dicemus, qui θερινὸς τροπικὸς vocatur, quo circulo [d] æſtatem confici demonſtravimus: & ſi non nemo dubitat, quare non utrique circuli, hoc eſt Æſtivus & Hiemalis, uno nomine appellentur, ideo quod quem nos Æſtivum diximus, nonnullis Hiemalis fiat: & quo circulo hiemem effici diximus, eo circulo aliis æſtas ſit. Qui ſi voluerint intelligere id ad noſtram collocationem mundi eſſe demonſtratum, qui inter Æſtivum circulum & Arcticum ſumus conſtituti, non ad illorum ſphæram, qui ab Hiemali circulo Antarcticum habitantes, nobis Antipodes dicuntur, facilius ad noſtram acceſſerint voluntatem. Si quis enim voluerit eorum quos Antipodas diximus, quod inferiore à nobis circulo conſtituti videntur, ſphæram facere, non immerito noſtrum Hiemalem ſibi Æſtivum circulum finxerit: aut [e] ſi quis ſcriptor eorum mentionem faciens, obſcure voluerit Antipodas demonſtrare, & dixerit, quibus in Capricorno æſtas ſumma, aut in Cancro hiems maxima fiat, [f] non imperita ratione acutiſſime dixiſſe videbitur. quodcunque enim noſtris circulis contrarium dixerit, id illis erit rectum. Sed ne longiore ſermone præter conſuetudinem utamur, ad inceptum revertamur.

II. In

Vlitt. 3. Sed Veneta & aliæ vetuſtiores *innotavimus*; unde *annotavimus* facit Schefferus.

b *In initio*] Præpoſitionem heic ignorant Vlitt. 3.

c *A boreo polo dicemus*] Ita quidem etiam 3. Vlitt. Sed Veneta aliæque, *à boreo polo ſumemus exordium.* An ſcripſerat *ducemus exordium*? Supr. Lib. III. cap. I. *Igitur incipiemus à polo boreo protinus dicere.* Non ideo tamen Latinè dicas, *à boreo polo dicemus.*

d *Æſtatem confici*] Vlitt. unus *confieri*, alius *effici*. *Confieri* etiam alter ex Morellianis.

e *Si quis ſcriptor eorum*] Ita & Vlitt. 2. at unus *ſcripto eorum.*

f *Non imperitâ ratione*] *Nec imperitâ* Vlitt. 2. Ergo *nec* poſuit pro *non*, ut cum *nec opinus*, *nec opinatus* & ſimilia dicimus? Forte tranſpoſitio facta eſt, ut fuerit manus auctoris, *acutiſſimè nec imperitâ ratione* &c.

Ad

II.

IN ÆSTIVO circulo, de quo primum dicere instituimus, hæc signa sive partes eorum perspiciuntur: Capita Geminorum, Aurigæ genu utrumque, Persei crus, & humerus sinister. Andromeda autem à pectore, sed manu sinistra, dividitur. Atque ita evenit, ut caput ejus cum toto pectore & manu dextra videatur esse inter Æstivum & Æquinoctialem circulum: reliquum autem corpus inter Æstivum & Arcticum finem. Præterea in eodem Æstivo circulo pedes equi Pegasi positi videntur, [a] & caput à reliquo corpore dividitur Oloris, & alæ sinisterioris ut volantis pars non magna. Ophiuchus humeris ut circulum sustinere videtur. Virgo prope contingens à capite, inter hunc & Æquinoctialem circulum collocata est, ut fulgens ad Austrum. Leo à pectore ad lumbos dividitur, ut caput ejus & corporis superior à cruribus pars, inter hunc & Arcticum circulum videatur: inferior autem pars [b] inter Æstivum & Æquinoctialem circulum. Cancer autem sic dividitur medius, ut inter duos oculos ejus circulus trajectus existimetur. In his signis, & hoc, ut ante diximus, circulo cum vehitur Sol, evenit ut nobis qui hac inclinatione mundi utimur, sint diei de partibus octo partes quinque, noctis autem tres. Neque ita tamen ut ex horologiis, sed ex sphæræ ratione. Cum enim sphæram ita constitueris, ut circulus is, qui Arcticus vocatur, semper appareat, nunquam autem Antarcticus exoriatur, [d] atque ita sphæra est constituta: si voles Æstivum circulum dividere in partes octo, ex his invenies partes quinque in sphæra apparere, tres autem infra tanquam sub terra esse.

AT

Ad CAP. II.

a *Et caput à reliquo corpore*] *Sed caput* Vlitt. unus. Et mox, *hunc circulum sustinere.*

b *Prope contingens à capite*] Lege cum Vlitt. 2. *Prope hunc conjungens capite.* Vide supr. Lib. III. cap. 16.

c *Inter æstivum & æquinoctialem circulum*] Dele postremam vocem cum Vlitt. 3. & mox *duos* ante τὸ *oculos.*

d *Atque ita sphæra est constituta*] Dele τὸ *est* ex auctoritate 3. Vlitt. & dein sic distingue: *Atque ita sphærâ constitutâ, si voles* &c.

e Si

AT ALIQUIS dixerit, cur ſphæræ circulos dividamus in partes octo, potius quam duodecim, aut quot libuerit alias partes? Hic non ſphæram, ſed ſe fallere hac ratione invenietur fere. [e] Si enim ita fecerit ex æſtivo circulo partes duodecim, ex his partes ſeptem, & dimidium partis apparere; quatuor autem & dimidium ſub terra inveniet eſſe. Itaque evenit, ut cum ad ſeptem partes addita dimidia ſit, ſimili ratione ad partes quatuor accedat pars dimidia, & fiant ſupra terram partes ſeptem, & dimidium partis: reliquum autem ſub terra, quod eſt partes quatuor & dimidium. Igitur oportet intelligere, ut non [f] in minutis partibus & dimidiis fiat, ſed certis numeris conficiatur, ut evenit in partibus octo. Præterea quoniam ſphæra diviſa in partes triginta, evenit ut ab æſtivo ad Hiemalem ſint partes octo: nimirum certe eos circulos dividemus in partes octo. Præterea quoniam ab æſtivo circulo ad Æquinoctialem ſunt partes quatuor de XXX. & rurſus ab Æquinoctiali circulo ad Hiemalem de partibus triginta partes quatuor, & ita nihilominus Æquinoctialis ipſe per ſe circulus medius dividitur, ut dimidia pars ejus ſit ſub terra, de partibus octo partes quatuor, & totidem ſupra, & tota ratio ad octavam partem perveniat: non dubium eſt, quin recte dividatur in partes octo. Præterea cum Sol per hos circulos currens iter annuum conficere videatur, & ab omnium ſignorum octava parte, ut poſterius dicemus, incipiat exoriri, ut ad aliud ſignum transeat, neque ulla alia parte ſigni utatur, recte [g] ipſi quinque circuli dividuntur in partes octo. Præterea cum ſeptem ſidera ad eundem ſtatum revertantur, ut quibuſdam placuit, ut cujuſmodi dies hodiernus fuerit in Solis aut Lunæ tempeſtate, ejuſdem modi octavo anno ſit futurus, vere ſphæra quoque dividetur in partes octo. Præterea cum

e *Si enim ita fecerit*] Tò *ita* ignorant Vlitt. 2. Cæterum pro illo in fine præcedentis periodi *invenietur*, vulgati exhibent, *invenietur porro arbitror*. Sed illud *arbitror* non agnoſcunt 3. Vlitt. qui & pro *porro* exhibent *fero* vel *ferè*. Id quod monendum mihi duxi propter Cl. Schefferum, qui vulgatis lectionibus fere ubique propemodum temerè propugnat.

f *In minutis partibus*] Vlitt. 2. *imis minutis partibus*.

g *Ipſi quinque circuli*] Vlitt. unus, *Ipſi quoque circuli*.

h Ut

cum videamus octavo quoque die ejuſdem ſideris horam primam, aut quamlibet denique eſſe, [h] ut cujus hodie fuerit hora prima, ejuſdem octavam quoque futuram: veriſſimum eſt ipſam quoque ſphæram mundi, unde horæ ſumuntur, dividi in partes octo. Sed ne reliqua prætermittamus in hoc occupati, ad propoſitum revertamur.

III.

SECUNDUS ab Æſtivo Æquinoctialis eſt circulus, in quo hæc ſigna & partes eorum perſpici poſſunt: Aries totus omnibus pedibus innixus videtur.

Hunc autem Aratus omnium ſiderum celerrimum eſſe demonſtrat, etiam minori Arcto, quæ brevi ſpacio vertitur: [a] præſtare id quod velit eſſe ſic poterimus vel facillime intelligere. Cum ſit enim maximus circulus Æquinoctialis in ſphæra, [b] in eoque Aries ut affixus videatur, quomodocunque fuerint figuræ corporum collocatæ, ut ad eundem locum perveniant, neceſſe eſt ſemel verti ſphæram. Quod cum fiat, & Aries in maximo circulo, & eodem tempore ad locum quo reliqua ſidera perveniant, neceſſe eſt eum celerrimum dici. Sed nos [c] ad circuli effectionem veniemus, & reliqua dicemus. In eodem Tauri genua ut fixa perſpiciuntur, etſi nonnulli ita finxere, ut uno genu, hoc eſt dextro nixus, ſiniſtro [d] prope contingere videatur: de hoc in medio relinquemus. Sed in eodem circulo zona Orionis, ut ipſo circulo præcinctus exiſtimetur. Hydra flexu à capite primo, ut cervicibus erectis Cancrum contingere videatur: & ex inferiore corpore Hydræ Crater cum Corvo velut fixus eſſe circulo conſpicitur. Item paucæ ſtellæ Chelarum, eodem adjunguntur.

Ophiu-

h *Ut cujus hodie fuerit hora* &c.] Sententia flagitat, *& cujus* &c.

Ad CAP. III.

a *Præſtare id quod velit eſſe*] Vlitt. unus, *quid velit eſſe*. Quod probo. Sed diſtinguendum cum Veneta, *etiam minori arcto, quæ brevi ſpatio vertitur, præſtare. Id quid velit eſſe* &c. Τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι, ut loquitur Lucas Digeſti cap. 11. vers. 2.

b *In eoque aries* &c.] *Inque eo aries* Vlitt. 3. Mox lege, *quo reliqua ſidera perveniat*.

c *Ad circuli effectionem*] *Definitionem* Vlitt. 2. & alter Morellianus.

d *Prope contingere videatur*] Vlitt. 2. & Veneta, *prope pede contingere*.

Ophiuchi genua eodem circulo à reliquo corpore dividuntur. Aquila sinisteriore penna pene contingens figurata est. Eodemque circulo caput Pegasi cum cervicibus nititur. His corporibus signorum Æquinoctialis circulus finitur. Quo Sol cum pervenit, bis uno anno conficit æquinoctium, hoc est in Ariete & Chelis: in hac enim parte sphæræ & ver & autumnus [e] confici existimatur: ita ut ver sit in Ariete, autumnus in priore parte Scorpionis, quod signum nonnulli Libram dixerunt. Per hunc circulum transiens Sol ab Ariete ad Chelas, efficit sex mensium diem his locis, qui intra Arcticum videntur orbem: noctem autem his qui Antarctico circulo sunt clausi: quare magis his locis nemo potest durare. Et rursus ab Autumno usque ad ver, hoc est à Chelis usque ad Arietem perveniens, efficit his locis, sex mensibus perpetuis diem, in quibus ante noctem demonstravimus: è contrario autem noctem his qui Boreo polo sunt proximi: sed de hoc ante diximus: neque enim mirum est [f] hac collocatione sphæræ id evenire. Erecto enim Boreo polo neque unquam occidente evenit, ut corpora quoque, quæ ei proxima sunt circulo, sero occidere videantur. Id ex hoc intelligere licebit: Cum in his partibus sphæræ habitetur, quæ pars est ab Æstivo circulo ad orbem, qui Arcticos vocatur, & de Arctico circulo, hoc est de duabus Ursis & Dracone, caput Draconis maxime niti ipso circulo videatur, ita ut is qui Engonasin vocatur, [g] inter Æstivum & Arcticum locatus, caput Draconis premere intelligatur: quicunque, ut ante diximus, ad ipsum caput Draconis habitant, ita longo die utuntur, ut ne tertia quidem horæ pars in unaquaque nocte his obtingat. Itaque Aratus ait:

Κείνη που κεφαλὴ τῇ νίσσεται ἧχί περ ἄκραι
Μίσγονται δύσιές τε καὶ ἀντολαὶ ἀλλήλῃσι.

[h] Item

e *Confici existimatur*] *Conferri* Vlitt. 3. Etiam supr. cap. 1. *æstatem conferri* pro *confici* unus habebat.

f *Hac collatione sphæræ*] Lege, *collocatione* cum edd. Vett. & Vlitt. 3. Supr. cap. 1. *Ad nostram collocationem mundi.*

g *Inter æstivum & arcticum locatus*] *Collocatus* Vlitt. 2.

h Item Cicero dicit:

Quod caput hic paulum ſeſe ſubitoque recondit,
Ortus ubi atque obitus parte admiſcentur in una.

De hoc i Homerus quoque in Odyſſea ita brevem noctem eſſe dicit, ut paſtores cum alii exigant, alii reducant pecus, poſſit alius alium audire, cum unus propter noctem pecus reducat, alter propter lucem exigat: ſed nos ad propoſitum revertamur.

IV.

TERTIUS ab Æſtivo circulo qui Hiemalis vocatur, his corporibus & eorum partibus finitur: nam medium Capricornum dividens & pedes Aquarii, per caudam Piſtricis ut trajectus videtur. Dividit etiam Leporem fugientem à cruribus, & quadam parte corporis, & Canis ſequentis pedes & Navis ipſius puppim, Centaurique cervices à reliquo corpore dividit. Scorpionis extrema cauda, a quod acumen vocatur, eodem circulo conjungitur. Sagittarii arcus eodem orbe deformatur. Hujus orbis infra terram ſunt de partibus octo partes quinque, ſupra terram autem tres. b Itaque fit brevior dies nocte, ut ante demonſtravimus.

V.

QUARTUM circulum Zodiacum eſſe Aratus demonſtrat, de quo ante diximus, & poſterius dicemus. Sed Aratus non, ut reliqui aſtrologi, ab Ariete duodecim ſigna demonſtrat, hoc eſt vere incipiente: ſed à Cancro, hoc eſt ipſa æſtate. Nos autem (quoniam ab Ariete incipi-

h *Item Cicero dicit*] *Idem* Vlitt. 2. & mox, *Quo caput* &c. Patricius & vulgati codices Ciceronis, *Hoc caput* &c. Pro *paulum* vir doctus reſcripſerat in libro Heinſiano *pandit*.

i *Homerus quoque in Odyſſea*] In K videlicet vers. 82. Ὅθι ποιμένα ποιμὴν ἠπύει εἰσελάων, ὁ δέ τ' ἐξελάων ὑπακούει. Vide ibi Scholiaſten anonymum, & Euſtath. pag. 384. ed. Baſ. Theo in Aratum p. 12. ed. Lond. Ὁ δὲ Κράτης φησὶν, ὡς ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα μίξις ἀμφοτέρων γίνεται, ὡς καὶ Ὅμηρος, Ἐγγὺς γὰρ νυκτός τε καὶ ἤματός εἰσι κέλευθοι &c. Verſus iſte 86. eſt libri modo laudati in Odyſſeâ.

Ad CAP. IV.

a *Quod acumen vocatur*] Supr. Lib. III. cap. 25. *In acumine ipſo, quo percutere exiſtimatur.*

b *Itaque fit brevior*] Sic & Vlitt. 3. Vett. Cod. *It brevior* &c.

pimus) ita protinus dicemus. In hoc enim circulo ſic duodecim ſigna figurantur: Aries, Taurus, Gemini: in his tribus ſignis ver demonſtratur, & æquinoctium vernum. Cancer, Leo, Virgo: in his ſignis maxime æſtas conficitur: ſed ſol incipit à Virgine jam tranſire ad æquinoctium autumnale. Chelæ, Scorpius, Sagittarius: in his tribus ſignis autumnus efficitur & æquinoctium autumnale. Capricornus, Aquarius, Piſces: in his tribus ſignis ſol [a] hiemem conficere demonſtratur. [b] Etſi nulla ſunt ſigna XII. ſed XI. ideo quod Scorpio magnitudine ſui corporis duorum locum occupat ſignorum, è quibus prior pars Chelæ, reliqua autem Scorpio vocatur. Priores enim [c] aſtronomici, cum omnes res ad duodecim partes revocarent, ut menſes, & horas, & latitudinem ſignorum: itaque & ſigna, per quæ res omnes ſignificantur, duodecim voluerunt eſſe.

VI.

SED quoniam ſeptem circulis in prooemio propoſitis, de quatuor circulis mentionem fecimus, ne ſeptem ex ordine demonſtratis, aliquid à nobis obſcurius dictum videatur, [a] de ſeptem ſuperant tres, Arcticus, Antarcticus, & ille qui Lacteus vocatur. Itaque de his dicere incipiemus. Arcticon igitur orbem ſuſtinet caput Draconis cum reliqua corporis parte. Cepheus autem pectore ſuo circulum jungit. Eodem orbe nituntur & pedes majoris Urſæ, præterea ſedile Caſſiepeiæ cum pedibus ejus [b] nititur ipſi circulo, [c] ſiniſtro pede, genuque dextro, & pedis

Ad CAP. V.

a *Hiemem conficere demonſtratur*] *Tranſigere* 3. de Vlitt. quomodo & in ſuis Morellius invenit.

b *Etſi nulla ſunt ſigna* &c.] Vlitt. 3. *Etſi nonnulla ſunt* XII. *ſigna.* Forte, *nonnullis non ſunt* &c. Sed nihil mutare præſtat. *Nulla ſunt ſigna*, pro *non ſunt*, ſatis Latinè dictum eſt.

c *Aſtronomici*] Ita & Vlitt. unus. Vett. edd. *Aſtrologi.*

Ad CAP. VI.

a *De ſeptem ſuperant tres*] Lege cum Vlitt. 2. *Sed de ſeptem ſuperant tres, Arcticus, Antarcticus, & ille, qui Lacteus vocatur, itaque de his dicere incipiemus.* Ita diſtinguendum eſt.

b *Nititur ipſi circulo*] Rectius procul dubio eſt *ipſo circulo*, quod in Vlitianorum uno fuit.

c *Siniſtro pede genuque dextro*] Longe aliter Veneta aliæque antiquiores, *& de*

dis prioribus digitis ejus qui Engonaſin vocatur: & manus ſiniſtra [d] Bootis exteriori parte circuli pervenit conjuncta. Ad Antarcticon autem circulum pervenit extrema navis Argo, pedeſque Centauri poſteriores adjunguntur: priores autem prope contingere, & Ara videtur prope affixa: Eridanique fluminis extrema ſignificatio.

VII.

RELIQUUM eſt nobis definire quem ſupra Lacteum orbem demonſtravimus. Ipſe enim dividit Oloris extremam ſiniſtram pennam, quæ extra Æſtivum pervenit finem. Præterea tranſit manum dextram Perſei, & ab humero ſiniſtro Aurigæ perveniens ſub manum ejus dextram, & Geminorum genua, & pedes ejus ſigni quod προκύων vocatur. [a] Hic dividens Æquinoctialem & Æſtivum circulum, tangit extremum finem mali, qui in Argo nave defixus videtur: deinde rurſus revertens, genua Centauri dividit à reliquo corpore, & extremam caudam terminat Scorpionis, & arcum medium Sagittarii, & Aquilæ dimidiam partem, per ejus tranſiens pennas.

VIII.

QUONIAM [a] de hujuſce rebus expoſuimus ordine, mundi rationem, & quemadmodum moveatur, protinus dicemus: & in duodecim ſignorum exortu ea quæ deinde corpora conſequantur, & quæ perveniant ad occaſum. Convenit nobis mundum ab exortu ad occaſum verti, ideo quod videmus ſtellas exorientes ad occidentem converti. Sic enim primum poterimus ſcire, qui ſint exortus,

& de dextro pede genuque ſiniſtro. Notat & Morellius aliter legi, *extremo pede genuque ſiniſtro.* Vlitt. 2. *Et dextro plano genuque ſiniſtro* &c. Putes velle, *& dextra planta* &c.

d *Bootis*] *Booti* Vlitt. 2. & mox *pene contingere*, pro *prope contingere.*

Ad CAP. VII.

a *Hic dividens*] Rectius *hinc dividens* Vlitt. 2.

b *Qui in Argo nave*] Præpoſitio exulat à 2. Vlitt.

Ad CAP. VIII.

a *De hujuſce rebus*] Fateor ita prætuliſſe etiam 2. Vlitt. Præferam tamen *hiſce rebus*, quod in Vett. edd. viſitur.

tus, & qui occaſus. Si enim noſtrum aliquis aſtiterit contra exorientem, neceſſe eſt Arctos nobis à ſiniſtris partibus eſſe. Cum id ita fiat, illud quoque neceſſe eſt, ut omnia à dextris partibus exorta, in ſiniſtris occidere videantur, de quo & ante diximus. Igitur cum videamus ſtellas exoriri & occidere, neceſſe eſt mundum quoque cum ſtellis verti. Sed nonnulli ajunt nihilominus id evenire poſſe, [b] ut ſi ſtante mundo, ſtellæ exoriantur & occidant, quod fieri non poteſt. Si enim ſtellæ vagæ feruntur, neque mundus ipſe vertitur, non poſſunt corpora ſtellis figurata incolumia [c] & certa permanere. Illud enim videmus, in toto mundo ſtellas erraticas eſſe quinque, neque horum curſum quenquam poſſe definire: Aratum ipſum negare, ſe difficiles eorum curſus interpretari poſſe. Quomodo igitur cum quinque ſtellas nemo poſſit obſervare, tot millia quiſquam poſſit pervidere, niſi qui [d] permittat, hic curſus ſtellarum poſſe eſſe, & nihilominus figuras corporum permanere: quod ſi non eſt, tota ſphæra ad irritum revocabitur. Quicunque enim ſphæram fecerit, non poterit efficere, ut ſphæra ſtante nihilominus ſtellæ verſentur. Illud etiam videmus in extrema cauda Draconis, ſtellam eſſe quæ in ſe vertatur, & in eodem loco conſtet. Quod ſi omnes ſtellæ vagæ feruntur, hanc quoque loco moveri neceſſe eſt, quod non evenit. Igitur neceſſe eſt mundum quoque, non ſtellas verti.

IX.

Quoniam oſtendimus mundum cum ſtellis potius quam ſtellas per ſe verti, nunc reliqua dicemus. Cum enim traditum ſit nobis, prius noctem quam diem fieri, noctem dicemus umbram terræ eſſe, eamque obſtare lumini ſolis. Et ſi nonnulli [a] dixerunt in ſolis curſu evenire, ut cum

b *Ut ſi ſtante mundo*] Ita & Veneta. Sed τὸ *ut* ab uno Vlitt. abeſt. Ego potius τὸ *ſi* exturbem.

c *Et certa permanere*] *Aut certa* Vlitt. 2.

d *Permittat, hic curſus ſtellarum*] Lege cum Vlitt. 3. *Permittat hoc, curſu ſtellarum poſſe nihilominus figuras* &c.

Ad CAP. IX.

a *Dixerunt in ſolis curſu* &c.] Clar. Schefferus, *id ſolis occaſu evenire.* Puto rectius fore, *id ſolis curſu evenire, & cum*

eum pervenerit ad eum locum, ubi occidere dicatur, ibi montium magnitudine à nobis lumen averti ſolis, [b] & ita noctem videri: quod ſi ita ſit, nimirum eclipſin ſolis verius quam noctem dixerimus. Sed aliter eſſe ex ipſa ſphæra intelligere licebit.

X.

Horizon enim dividens ea quæ videntur, & quæ non apparent, ita definit ſphæram, ut ſemper ſex ſigna de duodecim in hemiſphærio videantur ſupra terram, ſex autem ſigna ſint infra ſub terra. Igitur cum in uno eorum Sol nixus ferri videatur, ab eo circulo qui Horizon vocatur, exoritur: itaque incipit lucere, cumque nihilominus ipſe mundus vertatur cum reliquis ſignis. Sed quo facilius intelligatur, ponamus ſolem eſſe in Ariete, à quo duodecim ſigna inſtituimus numerare. Igitur [a] cum ſol ſit in Ariete exoriente, dies eſt: qui cum vertente ſe mundo pervenit ad eum circulum qui Meſembrinus vocatur, efficit diei partem dimidiam. Sed ſic etiam facilius intelligitur, & rurſus ab eodem Ariete incipiemus. Cum Aries eſt exortus, præter eum hæc ſigna ſunt in ſuperiore hemiſphærio: Piſces, Aquarius, Capricornus, Sagittarius, Scorpio. Horum cum tria ſigna occiderint, hoc eſt, Scorpius, Sagittarius, Capricornus, exorta ſunt tria ſigna quæ Arietem ſequuntur, hoc eſt, Taurus, Gemini, Cancer. Tum fieri dimidium diem neceſſe eſt, & Arietem pervenire ad eum quem meſembrinum eſſe circulum ſupra diximus. Cum autem cum reliquis ſignis ipſe Aries occidit, & exortus eſt Leo, Virgo: tum Chelæ exoriuntur, & in ſuperiore hemiſphærio vehuntur. Quæ cum

& cum pervenerit. Certè niſi *&* pro *ut* ſubſtituas, in ſequentibus legendum foret *avertatur* & *videatur.* Iſidorus Lib. de Rer. Naturâ cap. 28. *Sic cum die ſol ad locum pervenerit, ubi occidere dicitur, ibi montium magnitudine à nobis ſeparatur: ſicque terræ objectu à ſeptentrionali parte obumbratur aer, adeo ut nobis noctem efficiat hæc ipſa umbra terrarum.* Et cap. 21. *Nam dicunt hiſtorici omnem terram montibus claudi, quorum umbra fertur luna ſubito non apparere.*

b *Et ita noctem*] *Et jam noctem* Vlitt. 2.

Ad CAP. X.

a *Cum ſol ſit in ariete exoriente, dies eſt*] Ita & Veneta & Vlitt. 2. Micyllus & alii, *In ariete, eo oriente dies eſt.*

cum occiderint, rursus Aries exortus efficiet lucem. Sed ne in dubium veniat, cum Ariete occidente dixerimus Chelas exoriri, quid [b] de reliquis signis sine sphæra possit intelligi, sic invenietur: In quocunque signo Sol fuerit exoriens, quodcunque ab eo signo septimo loco fuerit, id noctu primum exorietur, & ita conficiet cursum: mundus enim ipse semel in die ac nocte verti videtur. Itaque evenit, ut ipsa signa duodecim semel in die ac nocte videri possint. Sed ne Solis cursus, de quibus postea sumus dicturi, potius quam quod ante cœpimus enumeremus, [c] ad inceptum revertemur. Diximus enim principium mundi esse noctem, deinde diem. Inter noctem & diem, præter umbram terræ nihil interesse arbitramur. Sed quoniam signorum supra & corporum exortus instituimus, ad hoc perveniemus.

XI.

IGITUR vertente se mundo per utrosque Polos & per Axem, quem supra Dimensionem sphæræ diximus esse, & ita sphæra collocata, ut unus Polus semper sit supra terram, alter nunquam exoriatur, necesse est Arctos quoque & reliqua corpora, quæ sunt in Arctico circulo, nunquam occidere, reliqua autem omnia exoriri & occidere, quod [a] inferiora sunt ab eo circulo quem nunquam occidere diximus. Id enim posse fieri hæc edocet causa. Videmus caput extremum Draconis, quod maxime Arcticon extra circulum prominet, quodam tempore ita occidere existimatur, ut exortus cum occasu permisceatur, ut & ante diximus. Si autem pars aliqua occidere de summo circulo videtur, necesse est omnia quæ sunt inferiora, exoriri & occidere. Igitur convenit nobis sidera vertente mundo occidere & exoriri. Præterea hac inclinatione cœli, cum unus circulus ita sit erectus ut nunquam oc-

b *De reliquis signis sine sphæra*] Ita & Veneta & Vlitt. 2. Sed unus *in sphæra*. Alii antiquitus editi, *sive sphæra*.

c *Ad inceptum revertemur*] *Revertamur* Vlitt. 2.

Ad CAP. XI.

a *Inferiora sunt*] *Sint* Vett. edd. Quod præferam, cum nec Vlitius aliter in suis codicibus invenerit.

b *Præ-*

occidat, alter ita ſit terræ ſubjectus, ut nunquam exoriatur, quicunque circuli fuerint in ſphæra, hoc eſt ab Æquinoctiali ad polum qui Boreus appellatur, nullus erit eorum qui non majorem partem circunductionis habeat ſupra terram: qui autem ab Æquinoctiali fuerint circulo ad eum polum qui Notius appellatur, omnes inferiorem partem majorem habebunt quam ſuperiorem: & quanto magis ad Polum Notium acceſſerint, hoc majorem partem ſub terra habere perſpicientur: & quanto magis ad Boreum finem venerint, hoc majorem partem circuli ſupra terram tenere videbuntur: quo enim erectior ipſe Polus fuerit, hoc magis & circuli ejus erectiores videbuntur. Quod cum ita ſit, ſi duo ſidera ſimul fuerint orta, unum ab Arctico, alterum ab Antarctico circulo, ſerius occidet id ſidus, quod ab Arctico circulo fuerit exortum: ideo quod majorem habet circunductionem ſphæræ, quam quod à Notio polo eſt ortum. Si autem ſimul occiderint, ſerius exorietur id ſignum, quod ab Antarctico fuerit exortum, ideo quod tota illa collocatio mundi majorem partem habeat ſub terra, quam illa pars quæ in Boreo polo eſt finita. Et non modo ſigna quæ ſunt ad Arcticum finem collocata, [b] præſtantibus corporibus, aut ſerius occidunt & ante exoriuntur, quam ea quæ Notio polo depinximus: ſed ipſa quoque corpora inter ſe diſſentiunt: ut ſi quod inferius ſit ſignum, & id cum ſuperiore exoriatur, tamen ſerius occidat. E contrario itaque ſi qua ſunt ſigna ab Æquinoctiali circulo ad Notium polum figurata, horum ſi qua ſigna pariter exorta fuerint, citius occident quam ea quæ proxime Polum accedunt. Evenit etiam, ut non modo quæ ſimul ſint exorta ſidera, ex his ſerius occidant, quæ proxime Arcticum circulum ſunt collocata, ſed etiam ſi qua eorum ante exorta fuerint, quæ ſunt ad Notium polum finita, tamen ante occidant quam ea corpora, quæ in Boreo polo figurata eſſe ſupra demonſtravimus, ideo quod majore circunductione ſphæræ

[b] *Præſtantibus corporibus*] *Præſtantis* Vlitt. 2. Fort. *Præſtant iis* &c.

ræ utuntur ea corpora, quæ ab Æquinoctiali circulo ad Arcticum finem ſunt conſtituta. Igitur oſtendimus, qua inclinatione mundi ſphæra ſit conſtituta. Nunc ad duodecim ſigna revertemur. & quorum exortu quæ de reliquis corporibus occidant aut oriantur, commemorabimus, & initium ab Ariete faciemus.

XII.

ARIETIS exortu ſiniſtra pars Andromedæ provenire, Ara autem occidere videtur. Cum eodem ſidere exoritur & Perſei caput uſque ad umbilicum, ut dubium fere videatur, zona ejus utrum uſque extremo Ariete, an Tauro primum exoriente prodeat ad lucem.

Tauro autem exorto, quæ prius dubia fuerunt, omnia ſunt certa. Nam & Ara omnino occidit, & Perſeus totus eſt ortus, & Aurigæ caput cum reliquo corpore duntaxat ad ſiniſtrum pedem videtur, & Piſtrix à cauda exoriens perſpicitur. Hoc ſigno primum occidere Bootes videtur: etſi cum quatuor ſignis occidit, neque tamen totus ad terram poteſt pervenire: nam manus ejus ſiniſtra circulo Arctico concluſa, neque oritur neque occidit.

Geminis exorientibus, tota jam Piſtrix & fluminis Eridani prior pars apparet, & Orion exoriri videtur: occidit autem Ophiuchus à pedibus genuum fine.

Cancer exoriens obſcurat dimidiam partem Coronæ, Piſtriciſque caudam, & Notium piſcem: & caput cum reliquo corpore ad umbilicum ejus qui Engonaſin vocatur. Ophiuchum à genibus ad humeros, & Anguem totum præter caput & cervicem, quæ ex Æſtivo circulo tendit ad coronam. Bootem prope totum terra tenet tectum. Exoritur autem & Orionis corpus ad zonam, & Eridanus totus apparet.

Exortu Leonis reliqua pars occidit Coronæ, cum capite & cervicibus Anguis & Ophiucho: Engonaſin autem qui vocatur, ejus præter ſiniſtrum genu & pedem nihil apparet, & Bootes totus obſcuratur: exoritur autem

ca-

caput Hydræ cum Lepore toto, & Procyon cum [a] pedibus prioribus Canis & Aquila tota.

Virgo autem exoriens non pauca ſidera obſcurat, nam ſtatim [b] Lyra occidit cum ſagitta & Delphino: & Oloris a capite corpus [c] ad caudam prope occidit, & Fluminis prior pars & Equi caput cum cervicibus: exoritur autem Hydra ſine Crateris; & Canis totus & navis Argo ſine totius veli.

Chelis exorientibus, videtur & Bootes exoriens totus, & tota navis apparet Argo Hydraque, [d] præter cacumen extremum caudæ, quod eſt ſub terra. Exoritur etiam genu & ſura ejus dextra qui Engonaſin vocatur. Hunc eadem nocte occidere & exoriri licet videre: reliquum autem corpus cum Scorpionis & Sagittarii provenit parte. Præterea cum Chelis exoritur cauda Centauri, occidit reliquum Pegaſi corpus: & Oloris extrema cauda, & Andromedæ caput cum umbilico Pegaſi: & Piſtrix reliquo corpore ad cervices, ut caput ejus ſolum videatur: & caput Cephei pendens ad Piſtricis occaſum, cum manibus & humeris pervenit ad terram.

Scorpione exoriente duæ partes Fluminis occidunt, & reliquum corpus Andromedæ cum capite Cephei. [e] Occidit etiam Cepheus capite ad humeros, quæ pars eſt extra Arcticum circulum conſtituta: obſcuratur etiam Caſſiepeia reſupina occidens: exoritur autem [f] Corona, quæ ante Centauri pedes jacere exiſtimatur: & Hydræ reliquum

Ad CAP. XII.

a *Pedibus prioribus canis*] Auctius Vlitt. 2. *Canis majoris.* Quod probo. Capella Lib. VIII. *Oriuntur vero Hydri caput, Lepus, Procyon, Caniculæque pars prima.*

b *Lyra occidit cum ſagitta*] *Sagittario* Vlitt. 2. Non accedo. Capella: *Oriente autem virgine occidunt lyra, delphinus, ſagitta* &c.

c *Ad caudam prope occidit, & Fluminis*] Vlitt. *Ad caudam prope occidentem.* Lego & diſtinguo: *Ad caudam prope. Occidit etiam* &c.

d *Præter cacumen extremum caudæ*] Scribe, *acumen.* Vide Lib. III. cap. 14.

e *Occidit etiam Cepheus capite ad humeros*] Tò *capite* ignorant Vlitt. 2. qui & pro *Cepheus* exhibent *Cephei.* Scribo ergo, *Ocidit etiam Cephei humerus.*

f *Corona, quæ ante pedes Centauri*] Illa eſt auſtrina Corona, quæ ante pedes Sagittarii, quem Centaurum nonnulli faciunt, ut abjecta viſitur. Vide Lib. II. cap. 27. Errat ergo Capella Lib. VIII. ed. Grot. p. 282. Ariadnes Coronam hanc appellans, quæ cum Scorpione oritur. Corona Ariadnæ eſt στέφανος βόρειος, uti loquitur Tzetzes ad Heſiod. p. 93. ed. Heinſ.

Ad

quum quod caudam esse supra diximus. Provenit etiam & corpus Centauri, quod equina figura videtur, & ipsius hominis caput, & hostia quam tenere eum supra diximus: denique ad id corpus qua fine pedes ejus sunt priores: Ophiuchi autem duntaxat caput exoritur, & ipsius Anguis caput quod est contra Cancrum.

Sagittarium exorientem Ophiuchus totus exoriens insequitur, & Anguis qui ab eo tenetur, caput ejus qui Engonasin vocatur, & sinistra manus ejusdem: deinde Lyra tota cum Cephei capite & humeris exit ad lucem. Occidit autem Canis major cum Orione toto, & Lepore, & Aurigæ superiore parte corporis: præterea caput & pedes ejus: occidit etiam totus Perseus præter crus & pedem dextrum. Argo autem puppim solam relinquens, pervenit ad terram.

Capricornus exoriens hæc sidera ad terram premere videtur, reliquam figuram navis, & signum quod Procyon vocatur. Eodem tempore & reliquum corpus occidit Persei. Exoritur autem Olor cum Aquila, & Sagitta, & Ara, quam proximam esse Notio polo diximus.

Aquarius exoriens ad dimidiam partem corporis Equi pedes secum de terra ducit, & caput cum cervice Pegasi. At contra Centaurus à cauda ad humeros virilis corporis occidit cum Hydræ capite & cervicibus.

Piscibus exorientibus occidit reliquum Hydræ corpus, & ipse Centaurus: exoritur autem Piscis qui Notius vocatur, & Andromedæ dextra pars corporis.

XIII. *Sol.*

SIC igitur exorientibus duodecim signis, reliqua corpora occidere & exoriri videntur. Sed ut ante diximus, nunc protinus de solis cursu dicemus. [a] Necesse est enim solem, aut ipsum per se moveri, aut cum mundo verti uno

Ad CAP. XIII.

a *Necesse est enim solem aut ipsum per se moveri* &c.] Hunc locum exscripsit Isidorus de Nat. Rer. cap. XVII. *Dicunt antiqui Aratus & Hyginus, solem per se ipsum moveri, non cum mundo verti uno loco manentem. Nam si fixus maneret, necesse erat eodem loco occidere & oriri &c.*

b *Dua-*

uno loco manentem. Quod si maneret, necesse erat eodem loco occidere & exoriri, à quo pridie fuerat exortus, quemadmodum signa eodem loco semper oriuntur & occidunt. Præterea si ita esset, necesse erat dies & noctes omnes æquales esse: ut quam longus hodiernus fuerit, tam longus semper sit futurus. Item nox simili ratione semper æqualis permaneat. Quod quoniam non est, illud quoque necesse est, cum videamus esse dies inæquales, & solem alio loco hodie occasurum, & alio heri occidisse. Si igitur aliis locis oritur & occidit, necesse est eum moveri, non stare. Solem autem contra mundi motum currere, sic possumus intelligere: evenit enim, ut [b] duabus ex causis sidera non possimus videre. Quarum una est, cum abierint infra terram, nostrum quoque effugere conspectum, ita ut [c] inferiori hemisphærio ostenditur. Altera

b *Duabus ex causis*] *Duabus in causis* Vlitt. 3.

c *Inferiori hemisphario ostenditur*] *Ostendantur* Cl. Schefferus, refertque ad sidera. Vlitt. unus, *inferius hemispharium ostendit.*

d Præ-

tera autem eſt ratio, quod propter fulgorem Solis, & vim maximam luminis, ſidera obſcurentur: ſive quod ſtellis obſiſtit, ne candor earum ad noſtros perveniat aſpectus: ſive ſui magnitudine luminis officit oculis noſtris, ne [d] præter ejus ignem aliam ſuperiorem rem perſpiciamus: quod magis veriſimile videtur. Neque enim Solis ignem ejuſmodi videmus, cujuſmodi reliquos ignes intelligimus: ſed ita lumen avertit noſtrum, ut ipſe quoque nobis non igneus, ſed albus videatur eſſe. Præterea [e] in unaquaque nocte undecim ſigna neceſſe eſt apparere, ideo quod uno ſigno Sol ipſe nixus, iter ſuum conficere videtur, cujus figuram corporis ipſe ſuo lumine obſcurat: cum eo enim ſigno & occidere & exoriri videtur. Nonnulli dicunt nos duodecim ſigna duntaxat hac ratione perſpicere poſſe, ſi in ejus ſigni [f] prima noviſſimaque parte conſiſtat. Habent enim duodecim ſigna partes ejuſcemodi, ut unumquodque eorum in longitudine habeat partes triginta, in latitudine autem [g] partes duodecim. Itaque evenit, ut [h] in longitudine ſignorum annus ſit, [i] in latitudine autem ſinguli dies ſint. In prima parte Signi nihilominus nos reliquum corpus ejus Signi videre poſſe nonnulli dicunt. Simili ratione, etſi fuerit in extrema parte Signi: quod fieri non poteſt. Nam cum ſol ſit in qualibet parte Signi, & exoriatur, ita magnum videtur habere fulgorem, ut omnia ſidera obſcuret. Illud tamen poteſt evenire, ut cum Sol ſit in prima parte Signi & occidat, reliquum corpus ejus Signi appareat. Sed certius & verius eſt, undecim Signa quam duodecim apparere poſſe. Præterea quæritur, quare Sol contra mundi inclinationem currens, videatur cum ipſa ſua ſphæra occidere & verti. Nam ſi

Sol

d *Præter ejus ignem*] *Propter* malebat Cl. Schefferus.

e *In unaquaque nocte*] *Die ac nocte* ſuſpicabatur Micyllus.

f *Prima noviſſimaque parte conſiſtat*] *Noviſſimave* Vlitt. unus. Et mox cum Venetâ *ejusdemmodi* pro *ejuscemodi*.

g *Partes duodecim*] XX. Vlitt. 2.

h *In longitudine ſignorum annus ſit*] Τὸ *ſit* exulat à Vlitt. 2. Nec ſane eo valde opus.

i *In latitudine autem ſinguli dies ſunt*] Pro *ſinguli* unus *ſigni*, & pro *ſint* præfert *ſit*. Videtur ſcripſiſſe, *in latitudine autem dies ſit*. Certè τὸ *ſinguli* ab uno codicum Vlitt. planè exulat.

k *Si*

Sol contra ſiderum occaſum curreret, de Ariete ad Piſces, non ad Taurum tranſiret. Exoriri etenim Piſces prius quam Aries, & occidere perſpiciuntur: & ita mundus verti videtur, ut prius Piſces quam Aries occidant. Itaque diebus triginta Sol in Ariete currens, & ejus corpus obſcurans, ſic duntaxat apparet Sol, ut ex eo loco, quo Aries ante, exoriri videatur: & poſt dies triginta Sol videatur ab eodem loco ſurgere, ex quo loco Taurus ante exoriri videbatur. Igitur apparet ſolem ab Ariete ad Taurum tranſire. Quod ſi ita eſt, neceſſe eſt eum contra mundi inclinationem currere. Quare autem evenit, ut ante diximus, quod videtur cum mundo Sol verti: ejus ſimilis hæc eſt cauſa: Ut ſi quis in naviculæ roſtro ſedens, inquirat ad puppim tranſire, & nihilominus ipſa navis iter ſuum conficiat: ille quidem videbitur contra naviculæ curſum ire, ſed tamen eodem perveniet quo navis. Hoc autem ſic etiam facilius intelligetur, ſi navim diviſeris in partes trecentas ſexaginta, quemadmodum Sol diebus trecentis ſexaginta ſimul mundum tranſigit. Eodem modo, ut ante diximus, [k] ſi navis ſit diviſa, & in una parte de trecentis ſexaginta conſtituatur quilibet eorum: navis autem habet unius diei curſum, ille quidem contra navim ire, ſed cum ea ad locum definitum pervenire intelligetur. Non enim extra navim eſt, [l] quia roſtro ad puppim tranſit, ſed ipſa navi continetur; item Sol cum per ipſum mundum iter conficiat, & eo contineatur, videtur contra mundum ire, ſed cum eo pervenit ad occaſum. Cum enim mundus trecenties & ſexagies ſe converterit, tunc Sol iter annuum conficit.

XIV. *Luna.*

QUONIAM de Sole quæ viſa ſunt nobis utiliſſima eſſe, literis mandavimus, nunc de Luna dicemus. Etſi alta conati perſcribere, velut natura voluminis ad hoc loci devenimus,

k *Si navis ſit diviſa*] Moneo, ne quis conjecturis heic indulgeat, ita & Venetam & 2. habere ex codicibus Vlitianis.

l *Quia roſtro*] Malim diviſim legere cum Scheffero, *Qui à roſtro.*

Ad

nimus, ne nonnullis [a] incaute hujus rationem relinquentes, aut propter magnum laborem defeciſſe, aut inſcientia ſuperati non valuiſſe [b] perſequi videamur. Nos autem non illorum exiſtimationis timendæ cauſa perſequi [c] conſuetudinis noſtræ rationem demonſtraſſe inſtituimus, ſed quod alterius quæri volumen [d] hoc perlecto noluimus: nec tandiu rem cogitatam ſcripto aliorum ad deſiderium adducere. Præterea cum reliqua omnia diligentiſſime perſecuti fuerimus, alienum videtur eſſe, nos non eandem perſequi cauſam. Quare, ſicut ante diximus, ad inceptum revertemur, & neceſſario totidem verbis de Luna ac Sole dicemus, ita: [e] Lunam per alios exortus & occaſus ne-

ceſſe

Ad CAP. XIV.

a *Incantè hujus rationem*] Ex Vlitt. unus *inchoata*, alius. *In tantum hujus*. Modius ex ſuis *intactam*.

b *Perſequi videamur*] Præfero lectionem unius ex Vlitianis, *videremur*.

c *Conſuetudinis noſtræ rationem*] Lege cum Veneta, *& conſuetudinis* &c.

d *Hoc perlecto noluimus*] *Non voluimus* Veneta & aliæ antiquiores. Sed alterum adſtruunt Vlitt. 2.

e *Lunam per alios exortus & occaſus*] Exſcripſit etiam heic Hyginum Iſidorus in de Nat. Rer. cap. 19. *Lunam per alios ortus & occaſus*, *Hyginus ait*,

ne-

cesse est moveri, non stare: idque facilius, quam de Sole, licet intelligere: neque enim tam magnus ardor ejus est, ut officiat oculis nostris, neque, ut Sol, dies triginta unoquoque signo vehitur, ut difficile sit intellectu, quanta particula luminis aut ipsius signi superesse videatur, cum ad aliud transierit signum. Luna enim cum duodecim signa diebus triginta percurrat, licet intelligere, duobus diebus & sex horis Lunam in alio signo esse: hæc autem cum à Sole lumen accipiat, & ita nobis lucere videatur, non est verisimile de tam multis causis, [f] potius eam constare quam moveri. Si enim suo lumine uteretur, illud quoque sequebatur, eam semper æqualem esse oportere, nec die tricesimo tam exilem aut omnino nullam videri, cum totum transegerit cursum, sola autem ad aliud transire signum intelligatur. Præterea, si suo lumine uteretur, hujus nunquam eclipsin fieri oportebat. Sed ne dubium fiat, quare solis eclipsis fieri possit, qui utrisque lumen dare supra sit dictus: Lunæ autem non facile fiat, cum alieno lumine utatur: ejus hæc verissima, ut arbitramur, est causa. Luna enim cum ex toto mundo & omnibus stellis maxime terræ proxima videatur, & ad acies nostras perveniat: & quodam tempore [g] torrens perveniat ad eundem locum signi, quo Sol vehitur, obscurare lumen ejus à nostro conspectu videtur. Hoc autem maxime evenit die novissimo, cum Luna transierit in duodecim signa, [h] & cum Sol ad aliud signum transire videatur, & proxima fiet illi. Quod evenire sic etiam potest intelligi: Ut si quis alicui manum planam ad oculos admoverit, quanto magis sic fecerit, hoc minus ille videre poterit: & quanto longius ab eo discesserit, hoc magis illi omnia poterunt apparere: simili ratione, cum Luna ad Solis locum pervenit, tunc proxima ejus videtur esse, & radios ejus

[i] ob-

necesse est moveri, non stare, idque facilius, quam de sole, licet intelligere &c.

f *Potius eam constare quam moveri*] Lege *stare* cum Vlitt. 2.

g *Torrens perveniat*] *Currens* Schefferus. *Velut torrens* Modius.

h *Et cum sol ad aliud signum* &c.] Tò *cum* non agnoscunt Vlitt. 2. qui & pro *fiet* exhibent *fiat*. Optimè procul dubio.

[i] obturare, ut lumen ejicere non possit. Cum autem Luna ab eo loco discesserit, tunc Sol lumen ejicit, & ita [k] ad nostra adjicit corpora.

Lunæ autem eclipsis sic evenit: Cum prope una dimensione sit Luna, cum abierit Sol sub terram, duntaxat hoc modo, ut per mediam terram, si quid directum trajeceris, [l] contingere possit Solem sub terram, Lunam autem supra terram. Quod cum ita evenit, necesse est Solis radios propter magnitudinem terræ ita esse dimissos, ut lumen ejus, quo Luna lucet, non possit ad eam pervenire: & ita [m] existimatur fieri eclipsis Lunæ. Quæ si suo lumine uteretur, licebat [n] ne apparere quidem nunquam Solem, ideo quod Luna nihilominus luceret. Sic namque accipit lumen, ut luceat cum Sol venerit per terras, sed non ut aliquem locum conclusiorem totumque spacium impleat lumine. Si quis nostrum steterit in eo loco, quo Sol maxime lucet, reliquis partibus lumen à Sole accipiens præbebit: id in Luna fieri invenitur, [o] eam Solis lumine accepto, lucere revibratione. Nonnulli existimant, cum dicitur Sol in Ariete aut in quolibet signo esse, eum supra ipsas stellas Arietis iter facere. Qui autem hac ratione utuntur, longe à vera ratione errant. Nam neque Sol, neque Luna proxime sidera apparent. Hac etiam de causa nonnulli septem stellas erraticas finxerunt, adjungentes eodem Solem & Lunam, quod cum quinque stel-

i *Obturare, ut lumen ejicere*] Unus Vlitt. & alter Morell. cum Vett. edd. *obscurare.*

k *Ad nostra adjicit corpora*] *Adicit* Vlitt. 2. Nec repudiabit, qui inspexerit, quæ ad Fulgent. Lib. II. cap. 4. & III. cap. 7. notavi.

l *Contingere possit Solem sub terram*] *Terrâ* Vlitt. 2. Sed alteram lectionem defendit Isidorus in de Nat. Rer. cap. 21. *Et quia eâ dimensione distat à sole, ut per mediam terram si quid directum inspiciatur, contingere possit solem sub terram, lunam autem supra terram* &c.

m *Existimatur fieri eclipsis*] *Existimari* vel *existimare* Vlitiani codices. Si prius admittas, sequitur ut scribas *eclipsin.*

n *Ne apparere quidem nunquam*] Sententia flagitat *unquam.* quod & Clar. Scheffero venerat in mentem. Interim non ignoro Græcismum posse dici vulgatum, quo duo negativa fortius negant. Vetus Interpres Luc. XVIII. 8. *Nolebat nec oculos levare.* Varro apud Nonium pag. 532. ed. Mercer. *Quod à rege munera eorum uoluerit nemo accipere.* Et p. 530. *Omnino omnes heroas negat nescisse.* In Vet. Inscript. apud Gruter. pag. 875. *Nihil nunquam* pro *unquam.* Adde his, quæ habet Muretus ad Catull. carm. 4.

o *Eam solis lumine accepto*] *Eam à sole lumine* &c. Vlitt. 2.

p *Lu-*

ſtellis feruntur: [p] Luna enim [q] proxime terram eſt: itaque triginta diebus totum mundum exiſtimatur tranſire. Id hac evenit ratione: [r] ſi circulos quis intra Zodiaci ambitum fecerit, eoſque hoc intervallo finxerit, ut terra ſit in medio, & unam à terra ad Lunam menſionem fecerit, quam Græci τόνον appellaverunt. Hunc autem, quia certum ſpacium non potuerunt dicere, tonon dixerunt. Igitur abeſt Luna à terra tono uno. Hac igitur re, quod breviſſimo circulo devehitur, diebus triginta [s] ad primum pervenit circulum. Ab hoc circulo abeſt circulus [t] ſemitonio, [u] quo Mercurii ſidus vehitur. Itaque diebus triginta ad alterum ſignum tranſiens tardius, ab hoc circulo [x] abeſt tono dimidio: quo loco iter ſuum Veneris dirigit aſtrum, [y] tardius quam Mercurii ſtella conficiens curſum. Tranſit enim ad aliud ſignum diebus triginta. Supra hujus ſtellam Solis eſt curſus, qui abeſt [z] ab Heſpero, quæ eſt Veneris ſtella, medietate toni. Ita cum inferioribus pariter pervolans anno uno duodecim ſigna percurrit, triceſimo die ad aliud tranſiens ſignum. Supra ſolem igitur & ejus circulum Martis eſt ſtella, quæ abeſt à Sole tono dimidio. Itaque dicitur diebus ſexaginta ad aliud ſignum tranſire. [a] Supra hunc orbem Jovis eſt ſtella, quæ abeſt à Martis hemitonio. Itaque uno anno ad alterum tranſit ſignum. Noviſſima ſtella Saturni, quæ maxi-

p *Luna enim*] *Luna etiam* Cl. Schefferus.

q *Proximè terram eſt*] Ita reſcripſi ex Vett. edd. pro *terra*, quod perperam Morell. & Sanctandr. exhibebant.

r *Si circulos quos intra Zodiaci* &c] Auctius una vocula Vlitt. 2. *Ut ſi.* Præterea pro *quos* iidem codices exhibent *quis*, ut & Veneta aliæque antiquitus excuſæ.

s *Ad primum pervenit circulum*] *Signum* Veneta, & aliæ deinceps vulgatæ. Quod vereor mutare, cum nihil mutent Vlitiani codices.

t *Semitonio*] *Tonon dimidium* vetuſtiores. Nec aliter in ſuis invenit Vlitius.

u *Quo Mercurii ſidus*] *Quo circulo Mercurii ſtella* Vlitt. 2.

x *Abeſt tono dimidio*] *Tonon dimidium* Veneta, & aliæ etiam heic. Nec diſſentiunt Vlitiani codices, quorum 2. infra quoque, *abeſt à ſole tonum dimidium*. Immo nunquam aliter, niſi accuſandi caſu, ſpatia iſta efferunt.

y *Tardius quam Mercurii ſtella*] Vlitt. 2. *Quam Mercurii ſtella tardiorem conficiens curſum.*

z *Ab Heſpero*] *A veſpero* Vlitt. 2. Et mox *tonum dimidium* pro *medietate toni.*

a *Supra hunc orbem Jovis eſt ſtella*] Per anaſtrophen Veneta, *hunc orbem ſupra* &c. Atque ita planè etiam unus Vlitt.

maximo vehitur circulo: hæc autem tono distat à Jove. Itaque annis triginta duodecim percurrit signa. Ab ipsorum tamen siderum corporibus Saturnus abest tono uno & dimidio. Hac igitur ratione potes scire, neque Solem neque Lunam contingere stellas, & nihilominus per zodiacum circulum verti. Hinc etiam possumus intelligere, [b] Lunam minorem esse Sole. Omnia enim quæ proxima sunt nobis, majora necesse est esse, quam quæ longo dissidente intervallo videmus. [c] Igitur Lunam videmus proxime nos esse. neque eam majorem nostro aspectui esse quam Solem. Illud quoque necesse est, cum Sol longe absit à Luna, [d] & à nobis major videtur, si prope accesserit, multo majorem futurum. Præterea necesse est, ut ante diximus, aut nullam stellam erraticam esse, aut Solem pariter cum Luna ut reliquas stellas errare. Si enim quisquam mihi potest demonstrare quinque stellarum cursum, & dicere, quod hodie [e] coram earum quæque ad aliud transeat signum, quemadmodum de Sole & Luna fieri videmus, & nihilominus suum efficit cursum, non est erratica. Si autem dubium est, quod hodie transeat, & ad aliud signum compari ratione cum Luna feratur, & suum circulum dirigat, quemadmodum stellæ quæ sunt dubiæ, necesse est has quoque errare: sed non evenit ut errent, præsertim cum suo tempore ad cursum revertantur. Igitur ne stellæ quidem, cum certo tempore ad suum signum revertantur, possunt errare, nisi forte vo-

b *Lunam minorem esse sole*] Ita edd. antiquiores cum Morellio. Perperam *majorem esse* Sanctandr. Transtulit Hygini verba in sui libri de Nat. Rer. caput 16. Isidorus: *Lunam minorem esse dicunt, quam solem. Omnia enim quæ sunt proxima nobis, majora videntur. longinquitate autem locorum visus languescit. Lunam ergo videmus prope nos esse, nec eam majorem aspectui nostro, quam solem. Ideoque cum sol longè superior sit, quam Luna, & tamen à nobis videtur: jam si prope nos accesserit, multo majorem futurum.* Eadem invenies apud eundem Orig. Lib. III. cap. 47.

c *Et à nobis major videtur*] Debebat scripsisse *videatur*. Ut & inferius, *& nihilominus suum efficiat cursum.* Nihil tamen mutandum esse liquet ex verbis Isidori. in quibus τὸ *major* malè omissum est. Adde not. ad Mythol. cap. 148.

d *Igitur Lunam videmus*] Non malè Schefferus, *si igitur lunam* &c.

e *Quæque coram earum*] Delendum τὸ *coram.* Geminavit pravè vocem eandem librarius.

Ad

volumus accipere excusationem, quod duo corpora magna facilius possint observari, quam singulæ stellæ, quæ non certos cursus conficientes videntur apparere.

XV. *Venus.*

STELLAS quinque nonnulli has ajunt esse: Veneris, Mercurii, Jovis, [a] Saturni, & Martis: E quibus esse maximam colore candido, nomine Hesperum, & eam appellari Venerem. Hæc stella non abest à Sole longius duobus signis [b] infra ejus circulum collocata, sicut ante diximus: apparens maxime noctu, sed toto mense [c] non plus indeficiens potest videri. Sed totus Hesperus incertos efficit cursus, non eodem tempore ad præteritum transiens signum.

XVI. *Mercurius.*

SECUNDA stella est Mercurii, nomine στίλβων, totus acuto lumine, sed [a] in aspectu non magnus. hic autem à sole non longius abest signo uno, qui semper eosdem cursus efficiens, modo nocte prima, modo autem ad Solis exortus incipit apparere, nonnunquam etiam perpetuum signis quatuor est cum sole: rediens autem, cum sole [b] non amplius est, quam tertiam partem signi.

XVII. *Ju-*

Ad CAP. XV.

a *Saturni & Martis*] *Solis & Martis* Vlitt. 2. & Morell. alter. Solis sanè & Saturni quidam eandem fecerunt stellam. Vide cap. 42. Lib. II.

b *Infra ejus circulum*] Al. *subter.* quod idem est. Geminus: κατώτερος δὲ τοῦ ἡλίου φωσφόρος ὁ τῆς Ἀφροδίτης ἀστήρ.

c *Non plus indeficiens*] *Undevicies* ex conjecturâ Modius. Quod non displicet. Capella Lib. VIII. *Quæ quidem in ortu matutino plerumque quatuor mensibus immoratur: in vespertino vero nunquam plus viginti diebus.*

Ad CAP. XVI.

a *In aspectu non magnus*] Ita & Veneta & Vlitt. 2. nisi quod perperam τὸ *non* omittunt. Eratosthenes cap. 43. Πέμπτος δὲ Ἑρμοῦ στίλβων, λαμπρὸς καὶ μικρός. Vide Hygin. supr. Lib. II. cap. 42.

b *Non amplius est quam tertiam &c.*] Τὸ *quam* ignorant Vlitt. 2. & abesse potest eleganter.

XVII. *Jupiter.*

Jovis autem ſtella, nomine [a] φαέθων, [b] corpore eſt magnus: figura autem ſimilis Lyræ, hic autem duodecim ſigna annis totidem [c] tranſire exiſtimatur: & unoquoque anno nuſquam apparere dicitur, non minus dies triginta, non plus quadraginta: ſed tum maxime obſcuratur, cum occidit cum ſole. Exoriens autem apparet ante quam ſol.

XVIII. *Saturnus.*

[a] Solis ſtella nomine φαίνων, corpore eſt magno, colore autem igneo: ſimilis ejus ſtellæ, quæ eſt in humero Orionis dextro. Hic per duodecim ſigna aſſidue ferri videtur: nonnunquam etiam cum ſolis ipſius ſideribus apparet, modo aliis partibus adjectis circuli. Hanc ſtellam nonnulli Saturni eſſe dixerunt. Redire autem ad ſignum annis triginta, & quotannis non apparere, non minus dies triginta, nec amplius quadraginta.

XIX. *Mars.*

Reliquum eſt nobis de Martis ſtella dicere, quæ no-

Ad CAP. XVII.

a Φαέθων] Ita eum appellant quoque Geminus p. 14. Cleomedes p. 66. Cenſorinus cap. 13. Capella Lib. VIII. Firmicus Aſtron. II. cap. 2. *Qui à nobis*, inquit, *Saturnus dicitur, ab Ægyptiis Φαίνων vocatur; quem nos Jovem vocamus, Ægyptii Φαέθοντα vocant; qui à nobis Mars, ab illis πυρόεις dicitur; quæ à nobis Venus, ab illis Φωσφόρος vocatur; quem Mercurium dicimus, illi στίλβοντα vocant.* Φαίνων tamen Jovis ſtella eſt Eratoſtheni καταστ. cap. 43. Iſidor. de Nat. Rer. cap. 3. & 23.

b *Corpore eſt magnus*] *Magna* Vlitt. 2. Fort. *corpore eſt magno*, ut capite ſequenti.

c *Tranſire*] *Tranſigere* Vlitt. 2. cum Veneta. Catal. Pith. pag. 84. *Quiſquis hanc pergis, Periandri tranſige thermas.* Sanè *tranſigere vitam* dixit Tertull. de Carn. Reſurr. cap. 15. pro eo, quod Salluſtio placuit Catil. cap. 1. *tranſire vitam.* Hyginus ipſe ſupr. cap. 13. *Simul mundum tranſigit.*

Ad CAP. XVIII.

a *Solis ſtella nomine* Φαίνων] *Phæton* edd. Vett. Sed *Phenon* unus Vlitt. cum Morell. Phænon ſanè Saturni ſtella eſt Ciceroni, Cenſorino, Gemino, Cleomedi, Apulejo, Auſonio, Capellæ, & aliis; quam noſter cum Solis ſtella confundit. Etiam Eratoſthenes, quanquam ei Phaëthon eſt, Ὁ δεύτερος, inquit, καλεῖται μὲν Φαέθων οὐ μέγας. οὗτος ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ ἡλίου. Si eſt οὐ μέγας, cur ergo Hyginus, *corpore eſt magno*? An ſcripſerat, *corpore eſt non magno*? Confer cap. 42. Lib. II.

nomine πυρόεις appellatur. [a] Hic autem non magno est corpore, sed figura similis est flammæ. Nonnunquam autem cum ipsius solis sideribus concurrens, omnia pervolat signa, sedens ad primum signum non longius biennio.

QUOD ad quinque stellas attinet, [b] hucusque satis arbitramur dictum: nunc autem demonstrabimus, quibus de causis menses intercalentur, quoniam tempus omne metimur die & nocte, mense & anno. De quibus diem nobis diffinierunt, quamdiu sol ab exortu ad occasum perveniat: noctis autem spacium constituerunt esse, quandiu sol ab occasu rursum ad exortum revertatur: mensem autem, quamdiu Luna Zodiacum [c] circulum perducat: annum voluerunt esse cum sol ab Æstivo circulo redit, & Zodiacum ad id signum, unde incipiebat, permetitur.

Cætera Desiderantur.

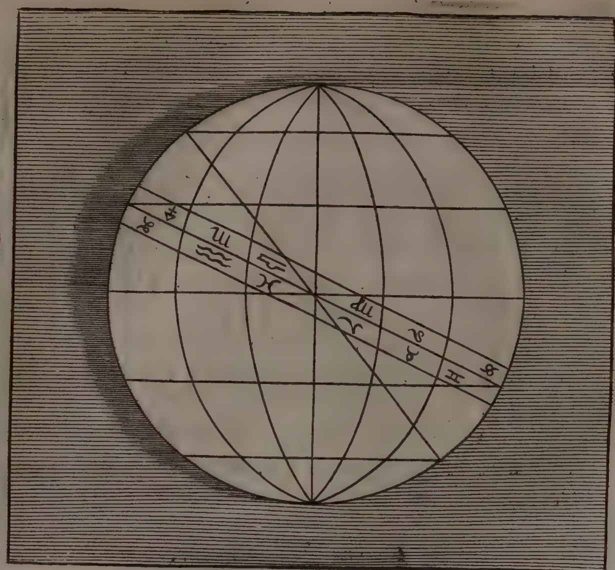
Ad CAP. XIX.

a *Hic autem*] Ita & unus Vlict. Sed *hæc* edd. Vett.

b *Huc usque satis arbitror*] *Ad hoc satis* &c. Vlitt. 2.

c *Circulum perducat*] *Percurrat* Modius.

Τῷ παναγάθῳ Θεῷ χάρις. καὶ δόξα.

I N.

INDEX
RERUM VARIARUM,

P. Significat libros Poetici Astronomici. Simplex numerus capita Mythologiæ. Præf. significat Genealogiam, quæ Fabulis præmittitur.

An-

B.

C.

At-

Dio-

Eu-

F.

G.

H.

I.

L.

Lam-

Ma-

N.

O.

Ocy-

Pe-

V.

X.

Y.

Z.

INDICULUS

Scriptorum, qui ab Hygino laudantur.

Numerus paginas signat.

I N-

SCHEFFERI INDEX LOCUTIONUM RARIORUM,

Quæ apud

HYGINUM

Occurrunt.

Th. MUNCKERUS adauxit, & à mendis quam plurimis repurgavit.

P. Significat libros Poëtici Astronomici: Simplex numerus sine literæ alicujus adjectione, Fabulas.

tuit (si modo integra est scriptura) fecit, ut peterentur propter dotem, quia indotatæ negligebantur.

Constituit sibi præsidium currus, P. 2, 14. constituta ætate quis 15. *senili.* ad constitutum, 148. *sc. tempus, de quo inter eos convenerat.*

Constringere in rota quem. 62. *Vide, quæ de hac re scripsi lib. I. c. 18. de Re Vehiculari.*

Consumere. Consumsit brachium ejus, 83. *in cibum, puta, edit.* Sic consumunt pecora ejus, 126. ipsam equæ suæ, 250. æstimans, consumere ipsam velle, 136. consumptus est in templo, 247. consumpti sunt à Sphinge, 69. *aliter.* consumptæ ab luctu, 191. *viribus & vita exhaustis. aliter.* consumere partem P. 2, 15. *sumere.*

Contendere. Contendentes venerunt ad regem, 187. *litigantes.* contendit pammachum, pancratium Hercules in ludis, 273. *certavit id genus certaminis cum aliis.*

Continentur hæc signa cursu Solis, P. 2, 20.

Contingunt sacrificia pauperibus P. 2, 15. *datur eis facultas sacrificandi.* Quomodo Ovidius. XII. Met. v. 195. *Sed jam aut contigerant illi connubia matris, Aut fuerant promissa tuæ.*

Contra regionem ejus loci est posita Lyra P. 3, 6. Thebas ager est. P. 2, 20.

Contrahere litem ira, 257. *Vide Not.*

Convenio. convenit ei, 105. *cum eo, de colludentibus occulte.* convenisse eos inter se negant P. 2, 4. *concordes fuisse.*

Conversatur hic inter homines. P. 2, 24. *versatur.*

Copia reliqua exercitus. P. 2, 24. *pars, multitudo.* ab eo, ut copiam sibi faceret, impetrare non potuit. P, 2, 20. *Plenius ita:* corporis copiam non fecit, 93. cum ei copia non fieret. P. 2, 16. *eodem sensu.*

Coquo. Coctæ ficus. P. 2, 40. *maturæ factæ.*

Corintho decidit Polybus, 69. *Ellip. pro, in Corintho, Corinthi.*

Corius, 195. *pro, corium. Vid. Notas.*

Corpore ejus inducta, incidit in amorem. P. 2, 20. *forma.* corporibus recuperatis. P. 2, 20. *quomodo apud Phædrum, corpus facere.*

Crateris ansæ, labra, P. 3. 39.

Creo. Creata ea est prima mortalis, 142. *genita.*

Credere se noluit, 274. *committere ejus fidei.*

Cretosum lutum, 220.

Cruciatus. data ei est in cruciatum, 8. *ut ab ea cruciatu & supplicio posset affici.*

Cubare. ut cubaret secum, impetravit, P. 2, 8. *concumberet.*

Cum caussa interficere genus mortalium, 152. *opponitur τῷ, sine caussa.* cum Musis delectatur. P. 2, 27. *plene, quod alias vulgo sine præpositione efferunt.* Τῷ *cum respondet ita.* cum descendebat, & aurum subito ostendebat, ita rumor sublatus est, 14.

Cupidus viæ, 194. *qui festinat ad faciendum iter.*

Custodes misit cum muliere, 45. *Ministros, qui curam ejus haberent.*

D.

Dare. da, quod pueri solent, 189. *inter obscœna. vide Priap. 2. & ibi notas.* Data ei est fuga, 119. *permissa. concessa.*

De Caucaso est solutus, 54. fano rapuerunt, 77. Græcia venerunt ad Aulidem Danai, 265. insula ejectus. P. 2, 34. manu filii mortem cavere. 66. nutricibus una. P. 2, 2. re ea responsum petierunt, 139. re Venerea voluptas, 75. rebus his diligenter exquisivit Thales. P. 2, 2. tenebris Labyrinthi ad lucem venit. P. 2, 5.

Decantare, 194. *Canere.*

Decidit, percussus ab apro, 14. *comp. pro simpl. cecidit i. e. occubuit.*

Declinare. illa declinavit, dum colligit aurum, 185. *omisit persequi.*

Deficit ei animus P. 2, 16. *moritur.* defectus currus, 84. *cui quid deest, non integer.*

Definitur ad æstivum ab arctico circulo. P. 3. 3. *pro, usque ad æstivum.*

Deformare. deformavit corpora eorum in astris P. 2, 4. *formavit, figuravit.* deformatur in aliquo numero astrorum P. 2, 34. stella quadrato, P. 3, 9. deformatus ad sydera P. 2, 34. *pro ad sydera, vel, in syderibus.*

Delectatur cum Musis. P. 2, 27. *plene, quod alii malunt omissa præpositione, delectatur Musis. Cicero epist. ad At-*

E.

F.

Frau-

G.

H.

I.

nus pro eo usurpavit, interscapulum, Græceque reddidit μετάφρενον.
Intervallum diffidens breve, P. 3, 10. longum satis, P. 3, 39.
Intervenit eo rex, 120. nutrix, ne se necaret, 59.
Invenio. inventus est esse filius Priami, 273. inventa est mulier, 23. *Terent. Eunuchi fine. Scio, Pamphilam meam inventam civem. Ubi Donatus: inventam, cognitam.*
Invidia. propter artificii invidiam tecto dejecit eum, 39, 244.
Involare pecus alicujus, 200. *invadere, subducendi & furandi animo.*
Jovis, 31, 53, 54, 63, 75, 79, 92, 140, 146, 150, 152. *pro, Jupiter; antique, ac plebeio more, cum plebs retinens sit antiquorum. Vide Vossium de Anal. I. c. 48. & quæ nos in Frag. Petronii Dalmaticum.*
Iratus. Irato animo quid ferre, P. 2, 4.
Irrigare amnes undique, 152. mare in terram, 164. *inducere. Cato de R. R. c. 151. Aquam irrigato leniter in areas.*
Irrigatio, 153. *diluvium.*
Is. Ut liceret ei communicare, 80. *pro, sibi.*
Isim. P. 2, 40. *pro Isidem.*
Ita ornatus, quomodo se præcipitaverat, 194.
Itaque. cogitans, si Ariadnen in patriam portasset, sibi opprobrium futurum; itaque reliquit, 43. *vulgo cogitans, reliquit, vel quia cogitavit, itaque reliquit. puto & hoc plebejum esse. adde P. 2, 5.*
Jubeo. jusserat filio, ut auferret, 55. *Græca consuetudo. vid. Vossium de Constr.*
Judicare secundum aliquem, 75, 164. *Cicero ad Att. 12. Secundum Buthrotios judicavit.*
Jugum. Cleops & Bitias pro bobus sub jugo se junxerunt, 254. *plene, pro quo vulgo, jugo se junxerunt.*
Jupitris, P. 2, 13. *pro, Jovis. Probat Priscianus.*
Juror. Juratus est illi, P. 2, 15. *Plautus in Rud. Nam tu juratus mihi es. pro jurasti. & sic Lucanus, aliique. Quanquam & hoc inter plebeja referendum videtur.*
Juvare. Juvit auxilio receptos Iason, 21. *Cic. pro Corn. Nostros duces auxilio laboris, commeatus juverint.*

L.

Laborare quid in adolescentia, P. 1. præfat. *scribere, consignare litteris.* laborans fæmina, 274. *parturiens.*
Lacedæmon hospes, 92. *Lacedæmonius.* Verba Hygini sunt: *Helenam à Lacedæmone ab Hospite Menelao abduxit.* Sed ibi *Lacedæmon* urbis nomen est, nec adjectivum, sed substantivum.
Lachrimatur obitum ejus, P. 2, 4. id est, propter obitum ejus. *Terent. Eunuch. A. V. sc. 1. Num id lachrimat virgo? P. id opinor. Donatus eo loco: id lachrimat, ut supra, id vero serio triumphat: pro, ob id.*
Lactans nutrix, 147. *vid. Not.* vacca, 106.
Lapides Lychnici, 223. v. Plin. XXXVI. c. 5. *ubi hoc genus lychniten vocatum à Varrone docet.*
Lavare vestem ad mare 66. lavandum vestem tulit ad flumen, 125. *Ellip. pro, ad lavandum.*
Legere serpentes, 26.
Liberalis judex, P. 1. *oppon. severo, acerbo.*
Liberare flumen, 257. *Ita Frontinus lib. 1. c. 5. e. 3. Unam spem salutis haberet, si flumen liberasset. Adde lib. IV. c. 7, e. 28.*
Libere accipere quem hospitio, 125. *ut liberum decet, liberaliter.*
Liberi. procreavit liberos septem, totidemque filias, 9. *pro filios septem.*
Lingua una loquuntur primi homines, 143.
Lis. litem contrahere, 257. *litigare, contendere, rixari.*
Lucrari maleficium, P. 2, 40.
Ludi. Ludos fecit nuptiis filiarum, 223. *Ellip. pro, in nuptiis.*
Lumen ei restituit, 106. *lumina, visum.*
Lychnici lapides, 223.

M.

Machinari cœperunt ei referre hanc gratiam, 46.
Mandare. Mandavit ei per obtestationem, ne alter ferret impune, 8. mandavit filium in Ætoliam, 184. *Simpl. pro Compos. amandavit. Cic. pro Sylla. Familiarissimum suum dimittere ab se, & mandare in ultimas terras.* Sic, mandat Philomelam ad Lynceum regem, 45.

Man-

N.

O.

P.

de Vossium de Anal. III. ei Rex pollicitam fidem præstitit, 109. *promissam.* ab rege pollicita petit, 219. *promissa.*

Ponere. Si carmen, quod posuisset, aliquis interpretatus esset, 67. *proposuisset.* Juno dicitur, serpentem ibi custodem posuisse, P. 2, 3. posuit arbitrio Helenæ, 78. *ellipt. pro, posuit in arbitrio.* jubet gladium poni, 136. *Simpl. pro composito, apponi.* taurus ponitur in athlo funebri, 91. *ut de eo certarent, essetque præmium victoris. Vide Phædrum nostrum lib. I. c. 15.* posita insula est in Histria, 23. Mauritania posita ad Solis ortum, Ægyptus in sole & austro, Sicilia in triscelo, Rhodus in rotundo, 276.

Positio Ægypti, P. 2, 19. *situs ejus & figura.*

Possidet insula tot oppida, 276. *habet.*

Possum. respondit, se artem medicam non posse, 101. *scire. Vid. Not. Sic,* potens arte citharæ, 194.

Posterus. in posterum, 23. *Ellip. pro, in diem posterum, in crastinum.*

Potentia tanta canis, jaculi, 189. *virtus.*

Potestas. Niso regni potestatem tradidit, 131. *fecit eum regni administratorem.*

Potiora ingerit alii alius, 257.

Potiri. munere alumni potitæ sunt, & in juvenes mutatæ sunt, 182. *absol.* potitus est domum suam, 126.

Præceps occidit, P. 3, 26. *inverse in caput.*

Præceptum sortium, 12. *responsum, oraculum.*

Præclusit eam in muro, 63.

Præfatio. sine præfatione parentis, projecit se in mare, P. 2, 5. *imploratione, invocatione.*

Præmonere. Prometheus Jovi pollicetur, se eum præmoniturum si se vinculis liberasset, 54. *absolute.*

Prænavigantem Ulyssem sociis spoliavit, 199. *præternavigantem. Sic Plin. VI. c. 23.*

Præstare cibum, potum, ubera cui, 186. lac cui, 187. pollicita est, eum præter cæteros præstaturum, 92. *futurum, extiturum.*

Præter cæteros solus ausus fuit construere, 102. *sine cæteris.* præter cæteros fortissimus erat, 77. *supra cæteros.* fecit, ut vates præter cæteros mortales esset, 75. pollicita est, eum divitem præter cæteros præstaturum, 92. *Cic. Offici. 2. Testis est Phalaris, cujus est præter cæteros crudelitas nobilitata.*

Prætereo. cani datum, ne ulla fera præterire eum posset, P. 2, 35. *effugere. Terent. Hecyr. III. sc. 4. O fortunate, nescis quid mali præterieris.*

Prætermittere conditionem, 100.

Præterquam solent, 147. *plus, quam solent. Vide supra in Præter.*

Premit eam partus, 7. *de parturiente.*

Prima leo, 57. *Ellip. pro prima parte.*

Prior. Priorem mittit militem, 105. *quem ante miserat.*

Pro deo, non pro homine fecit, P. 2, 23. pro ingenio adjunxit, P. 2, 27. pro juvene exit, pro sacerdote vade, 190. pro sacerdote venit, 24. *Sub tali specie.* pro filio suo educarunt, 91. *loco filii.* Sensit, pro se numen aliquod fuisse, 29. *suo loco & habitu.*

Procreare. procreavit filios duos ex ea, 4. rex à conjuge petebat, ut sibi liberos procrearet, 186.

Proferre delphinum in mare, 134. *ferre.*

Proficiscitur Eridanus à pede Orionis, P, 3, 31. *inde oritur, de flumine.*

Profugere. profugit fratrem in rate, 277. *fugit.* profugerunt à patria, 24.

Progredi, rogavit eum, ut progrederetur, 257. *exiret è domo in publicum.*

Projici feris jussit infantes, 186. projecta manu, dextera tangens circulum æstivum, P. 3, 5. *prolata ante se, protenta. Sic,* sinistra projecta cum pelle leonis, P. 2, 6. *more pugnantis cum clypeo.* manibus utrisque projectis figuratus, P. 3, 8. projecta flumina in unum conveniunt, 14. *profusa.*

Proluere se ad fontem, 181. *lavare.*

Prope diem partus, P. 2, 1. *imminente partu.*

Propinquus. à propinqua manu adest filio mors, 44. *à cognatione juncta manu.*

Proponi. proposita est ceto, P. 2, 9. *in cibum videlicet.*

Prosiluit è navi, 103.

Protinus. reliqua protinus dicemus, P. 3, 40. *Virgilius IV. Georg. Protinus aërii mellis cœlestia dona Exequar. Sic,* nos quoniam ab ariete incipimus, ita protinus dicemus, P. 4, 5. *porro, citra interruptionem.* Mundi rationem, & quemadmodum moveatur, proti-

S.

T.

Ter-

FINIS.

MYTHOGRAPHORUM LATINORUM

TOMUS ALTER,

Complectens

FABII PLANCIADIS FULGENTII
Mythologias, Continentiam Virgilianam,
& libellum de Priſco Sermone;

LACTANTII PLACIDI
Argumenta Metamorphoſeôn Naſonianarum;

ALBRICI PHILOSOPHI
Commentariolum de Imaginibus
Deorum.

AMSTELODAMI
Ex Officina viduæ JOANNIS à SOMEREN
A. C. CIↃ IↃC LXXXI.

Amplissimis, & multo Literatissimis

VIRIS,

HENRICO à BLEISWYCK I C.

Reip. Delph. Senatori, atque ejusdem nomine ad Concilium Ordinum Hollandiæ Delegato;

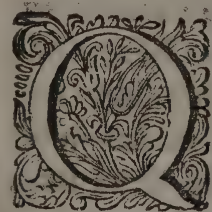
THEODORO RYCKIO I C.

Historiarum & Eloquentiæ in Leidensi Academiâ Professori,

AMICIS SUIS MAGNIS,

THOMAS MUNCKERUS

S. P. D.

Uod ingenii sui monumenta viris inscriptum ire non vulgaribus hodie amant homines eruditi, id quam non heri demum aut nudius tertius exortum, sed in more positum jam olim apud sæculum prius fuerit, latere opinor nemini, nisi si quis ingenio ita agre-

ſti ſit & à Muſis averſo, ut venerabile illud antiquorum depoſitum, libros dico illorum, nunquam tractaverit. Verum ut diverſi hominum ſenſus ſunt, nec voto heic uno vivitur, ita nec unâ de cauſſâ dedicationes illas inſtitui videas. Qui φιλοκτέανος eſt, & beatiſſimum cenſet, qui plurimum habet, ſecundâ oratione tantum non ſtellis ac Jovis concilio inſeret divites illos Satrapas, aureſque eorum, quo ſuos ſibi auro expleat ſacculos, bracteis eloquentiæ divitabit egregiè. Quem non contentum ſorte ſuâ ambitio excruciat, ita ut ſolos felices exiſtimet, qui in excelſo vitam degunt, propemodum ſerviliter adulari eos videbis, qui rerum potiuntur, ut hac ratione nido extendat & ipſe aliquando pennas majores. Miſeri ambo quidem, quod adeo cupiditatibus imperare nequeant: ſed magis multo κίμβαξ ille & κίπφος, qui pecuniolæ ſervit ſuæ, Jovemque, ut ſtolidè putat, in arcâ clauſum tenet. Alter ille ventoſus, qui tam altè ſpirat, etſi vitio inquinatus eſt, quod vir-

virtuti ſit propius, vivendi ſe tamen valdè imperitum oſtendit, ut qui reges poſſe & regum vitam etiam ſub tecto paupertino longè præcurri ignoret. Quamvis licet infinitis nominibus Deo immortali obſtrictus ſim, tamen hoc uno gratias ei vel in primis agere immortales debeo; quod ejus benignitate accidit, ut nec fortuna mihi mea unquam diſplicuerit, nec viſum parum fuerit, quod manu illa quamlibet parcâ obtulerat. Cæterum convenientior longè & probabilior eorum ratio, qui illis ſcripta ſua nuncupant, à quibus vel ipſi beneficio aliquo inſigni affecti, vel ſtudia ita culta ſint, ut literis ſuum ponere pretium; contraque imperitorum, quos ſolos oſores habent bonæ artes, tueri eas contemptum valeant. Quamobrem valdè temerè, ne quid gravius dicam, omnino feceram, ſi, cum eo eſſem judicio, & amicis de mythologicis meis conſecrare aliquid inſtituiſſem, vos præteriiſſem indonatos, quibus cum plurimum debeo, tum ea ſtudiorum hu-

manitatis eſt cognitio, & tam non vulgaris apud eruditos auctoritas, ut metus nullus ſit, ne atro id dente impetat livor, quod vos in tutelam recipere veſtram dignati fueritis. Quo magis, ut ne gratiam veſtram & patrocinium ſollicitè ambientem Planciaden noſtrum duriter repellatis, etiam vos atque etiam rogo, ſed ita, ſi benè de juventute & literis mereri pro virili annitor, ſi debitâ vos ſemper colui obſervantiâ, ſi ita denique me geſſi, ut mea nunquam peccata pudorem vobis incuſſerint. Exiguum, fateor, & ſoloci admodum filo munuſculum hoc, nec dignum ſatis, quod vobis offeratur: verum quod per ſe haud magni momenti eſt, id quæſo devotio offerentis magnum vobis faciat; de quâ quia perſuaſiſſimum habeo à vobis nequaquam dubitari, ut multis & pulchris à me ornetur verbis, nihil, opinor, attinet. Unum hoc dicam tantum, nemini vitio datum fuiſſe unquam, quod deos coluerit, quoquo modo poſſet; nec difficilius litaſſe ſæpenu-

me-

mero, qui parvam adoleret micam, quam qui integras mactaret cum cornibus auratis hecatombas: certè daturum, ut Græculi illius verba ad Hadrianum nunc mea faciam, plus me fuisse, si plus habuissem. Quod si nimis forte familiariter colere vos videbor, eam audaciam quo vobismet ipsis imputetis, & nostrâ in culpâ vobis ignoscatis, recordamini, quæso, quam sæpe tam familiariter, ut si planè nostræ essetis fasciæ, de his literarum studiis fabulari mecum sustinueritis. Quo interim facto, quod tantorum virorum amicitiâ honorari impensè mediocritatem nostram existimarem, stimulos subditos mihi non parvos libens agnosco ad multo alacrius, quod ingressus eram, literarum hoc stadium decurrendum. Id autem quo successu fecerim, cum nullorum, quam vestrum, esse malim judicium, ablegandum ad vestram cognitionem una cum sociis suis Planciaden putavi, plenos profecto omnes bonæ spei, immo planè confisos, fore ut

à neminis vel induſtriâ promptius ſuffragium, vel benignitate impetrent veniam faciliorem. Neque enim ulli vel integrius judicant, quam qui intelligunt rem, vel facilius ignoſcunt, quam ejus qui difficultatem perſpiciunt. Quod ad te attinet, Bleisvici Ampliſſime, ſcio equidem quam non per graviores occupationes ſtudiorum ſequi tibi amœnitates liceat, cum non tibi, ſed reipublicæ, quam tam laudabiliter adminiſtras, propemodum omnis vivas. Verum & hoc ſcio, ita ſubſecivis horis, hoc eſt, quibus tibi vacas, ita hæc curare ſtudia, ut illis, qui de iis diſſerentem te audiant, per omnem vitam nihil aliud curaſſe videaris; immo mirari ſubeat, unde homini maximis reip. negotiis aſſiduè diſtento tanta non humaniorum literarum tantum & antiquitatis, verum theologiæ etiam & juriſprudentiæ nata ſit notitia. Verum hæc cum non inania, ſed ſolida, hoc eſt, vera ſint, tacitâ eorum contentus conſcientiâ, prædicari ea ab aliis non ſu-

ſupervacuum tantum cenſes, ſed & moleſtè, quod hoc pacto modeſtiæ tibi laus, quâ in primis excellis, imminuatur, non immerito pateris. Idem de te quoniam perſuaſiſſimum habeo, Rycki Celeberrime, neminem mirari velim, quod nihil heic dicam, nec de exquiſitâ eruditione tuâ, quâ cum Batavum Athenæum haud parum illuſtras, tum & juventutem ab ore tuo pendentem promereris inſigniter; nec de virtutibus tuis reliquis, quæ civem non minus te præclarum, quam virum reddunt bonum. Una illa amicitia per ipſos ſeptendecim & amplius annos abſque ullâ querelâ inter nos culta, quia ejus ſive eximiâ quadam voluptate in mentem mihi nunquam venit, nec ſilentio præteriri debet: immo eam nepotes noſtri ut ſciant ac imitentur, libellus hic faciet nomini tuo conſecratus, dummodo traxerint Deum vota noſtra. In quo omine tam bono προσφωνήσεως hujus facio finem, & valere vos ambos, Optimi Virorum, diu mul-

tumque opto, quo permultis adhuc annis patriæ, quemadmodum cummaximè facitis, facere aliquid boni possitis.

Scrib. Delph. Bat. postrid. Non. Januarias anni CIↃ IↃC LXXXI.

LE-

LECTORI BENEVOLO
S. D.

AD Fulgentium accuratius, quam factum adhuc est, recensendum adhibuimus MSS. duos codices membranaceos Leidensis Bibliothecæ: quorum alter, sic satis antiquus, Mythologicon & Continentiam Virgilianam una cum duobus prioribus libris Martiani Capellæ de Nuptiis Philologiæ complectebatur: in altero, vetustatis item non contemnendæ, descriptus erat libellus de Prisco Sermone, ut & Excerpta Paulli ex Festo, Glossæ in I. & II. *librum Georgicorum Virgilii, nonnullaque alia ad rem grammaticam pertinentia. Per hos ergo codices si quid boni forte obtigisse Planciadæ nostro judicaveris, gratias eo velim nomine agas Friderico Spanhemio & Theodoro Ryckio, Professoribus in Batavo nostro Athenæo longè celeberrimis, quorum beneficio eorum ad tempus usuram minimè, ut reor, inutilem impetravi. Mythologici editiones præter Commelinianam anni* CIↃ IↃ LXXXIX. *à nobis consultæ variæ; quas inter visæ præcipuæ sunt cum Augustana cum Jacobi Locheri commentariis anni* CIↃ IↃ XXI. *tum tres Basileenses; quarum prima Hervagiana, à Micyllo anno* CIↃ IↃ XXXV. *annotatiunculis nonnullis hic illic instructa: secunda ex officinâ Henrici Petri anno* CIↃ IↃ XXXVI. *prodiit: tertia à filio ejus Sebastiano anno* CIↃ IↃ LXXXVII. *emissa est, & curâ Henrici Justi Fulgentii Episcopi operibus conjuncta. Parisinam, quam anno* CIC IↃ LXXVIII. *protulit Johannes Parant, & Lugdunensem, anno* CIↃ IↃC VIII. *in officina Johannis de Gabiano excusam, ex Micyllianâ, quæ varios Mythographos in*

unum

unum velut fasciculum conjunxit, fideliter expressas deprehendi, si paucula, & quæ in censum vix veniant, excipias. Antiquissima, immo princeps omnium, quam Baptistæ Pii commentariis illustratam anno CIↃ CCCC LXXXVII. *Mediolanenses nobis dederunt. Eam diu multumque quæsitam tandem aliquando ex Bibliothecâ nobis Daventriensi suppeditavit doctissimus ille Consul & Professor Gisbertus Cuperus. Verum pro thesauro carbones, quod ajunt, reperi; adeo exigui visa momenti sunt, quæ ad illum scriptorem congesserat vir ille alioquin eruditus. Interim religio nobis fuit non dare tibi textum Commelini, cum perquam fidenter ille nitori se pristino restituisse Fulgentium glorietur. In libello de Prisco Sermone sequuti sumus Mercerum, qui illud scriptum cum Nonio Marcello anno* CIↃ IↃC XIV. *recensuit, & notis perquam elegantibus illustravit. Sed quam licenter Hadrianus Junius, cujus ipse vestigiis insistit, in eo refingendo grassatus sit, docebunt te nostræ animadversiones. Cæterum ne fucum nobis faciat in isto libello Fulgentius, non de nihilo verearis. Nam cum ejus ætate magnâ sui parte non à Gothis tantum, sed ab ipsis Christianis præpostero religionis zelo spoliatæ essent bibliothecæ, licere sibi arbitratum dicas, ut auctoritatem advocet complurium scriptorum, qui nunquam videntur exstitisse, certè aliis incomperti sunt. Quia tamen nihil sperni debet, in quo vel minimum antiquitatis relucet, & chartæ non multum poscebat hoc opusculum, ut nec alterum illud de Virgilianâ Continentiâ, Mythologico utrumque subjungendum censui, ne quid eorum, quæ Planciadæ hujus supersunt, à te desideraretur. Virgilianæ Continentiæ rariores inve-*

veniuntur editiones: ego certè præter Commelinianam non aliam vidi, quam quæ Servio Danielis anno CIↃ IↃC XXXVI. *præmissa est, & ab homine literato cum MSS. 2. collata, unde excerptæ lectionum varietates marginem occuparunt. Quâ autem ætate Planciades noster floruerit, affirmare pro certo non possum. Modius Novantiquarum Lectionum epist.* LXI. *æqualem fuisse, vel certè supparem Ruspensi Episcopo, & vixisse in Africâ, arbitratur. Afrum fuisse quam manifestè arguat stylus, multis heic demonstrare possem, si opus foret; sed hoc facimus alibi. Accedit huc, quod Presbyter ille Catus, cui inscribit suas mythologias, Carthaginensis fuerit, ut volunt vett. editiones: id quod & à membranis Leidensibus confirmatur. Nec displiceat forte admodum, quod æqualem faciat fulgentissimo illi Fulgentio, qui in Numidiâ episcopum gessit, cum ex præfatione Lib.* I. *appareat, gravem & ejus tempore orthodoxorum fuisse persecutionem, quæ alterum illum vel in primis nobilitavit. Adverterunt me statim, ut primum in manus sumsi hunc scriptorem, verba illa pag.* 2. Quia nunquam est malum immortale mortalibus, tandem domini regis felicitas adventantis velut solis crepusculum mundo, tenebris dehiscentibus, pavores abstersit. *Quis ille dominus, sive domnus, ut membranæ habent, rex est? Glossa interlinearis codicis Leidensis Zenonem intelligendum monet: in quo etsi errat, apparet inde tamen, circa quæ scriptorem hunc tempora vixisse existimatum olim sit. Locherus rectius, meo quidem judicio, Hildericum innui censet, qui in Africâ ecclesias orthodoxas restituit, & episcopos ab ejus patre Thrasamundo in exilium actos re-*

revocavit. Sed turbat paullulum, quod paullo antè dixit, Sopitis in favillâ ſilentii rauciſonis jurgiorum claſſicis, quibus me Galagetici quaſſaverant impetus. *Salmaſius in orâ codicis ſui emendaverat* Gallogetici. Gallogetæ *eſſent turba miſcellanea ex Gallis & Getis conflata. Sed an ita vocari poſſent Vandali? Deinde, an ita loqueretur ſub rege Vandalo? Illud, inquam, turbat me, & item alterum iſtud, quod libellum de Virgilianâ Continentiâ, ut & de Priſco Sermone ad Chalcidium ſcripſit. Quod ſi Chalcidius ille is eſt, qui Timæum Platonis interpretatus eſt, ut videtur exiſtimaſſe Geſnerus in Bibliothecâ, & affirmare non dubitat Godofredus, cum titulum libelli de Priſco Sermone ita conceptum ediderit*, Fulgentii libellus de Priſco Sermone ad Chalcidium Grammaticum, Platonis Timæi Ecphraſten; *vixerit tempore Conſtantini Magni, ut ex illis non vanè admodum colligas, quæ Adverſar. Lib.* XLVIII. *cap.* 8. *congeſſit Barthius. Sed ego inclinaverim magis in priorem ſententiam, in quâ Modius & Locherus conſpirant, niſi quod hic epiſcopum illum fuiſſe ſenſerit. Nec longè ab eâ, quod ad ætatem attinet, diſcedit Gloſſator ille modo laudatus, ſiquidem Zeno annis non admodum multis præceſſit Juſtinianum, ſub quo Hildericus regnum obtinere cœpit in Africâ. Nam Fulgentius ille Ruſpenſis* claruit, *ut ait Iſidor. Illuſtr. cap.* 27. ſub Thraſamundo rege Wandalorum, Anaſtaſio Imperatore regnante. *Iſidorum ſecutus eſt Trithemius cum de eodem Ruſpenſi epiſcopo ait:* Claruit temporibus Thraſamundi regis Vandalorum Catholicas eccleſias perſequentis ſub Anaſtaſio Imperatore, anno domini quingenteſimo. *Videde-*

detur Glossator respexisse id, quod in de Persecut. Vand. Lib. I. *extremo narrat Victor, intercedente Zenone, Carthagini Orthodoxis reseratam esse ecclesiam suam, & episcopum redditum. Verba ejus adscribam:* Post hæc Geisericus Ecclesiam Carthaginis claudi præcepit, dissipatis atque dispersis per diversa exiliorum loca, quia episcopus non fuerat, presbyteris & ministris: quæ vix reserata, Zenone principe supplicante per patritium Severum, & sic universi ab exilio redierunt. *Ridicularium ergo est, quod in præfatione scribit Baptista:* Tempore Galeni floruit Imperatoris: episcopatum iniit sub Athanasio. Anastasio *scribere voluit forte. In Catalogo scriptorum Fulgentii nullius Mythologici meminit Isidorus, quod alioquin ille, amator tantus sæcularis doctrinæ, non reticuisset, si ullum ab eo relictum esset. Cæterum ut ætas hujus scriptoris, ita & ipsum nomen controversum est. Lundorpius in Homologumenis de Petronio auctorem Mythologiarum appellat Furium Publium Fulgentium; Continentiæ Virgilianæ, Flavium Calpurnium Fluentium; Libelli de Prisco Sermone; Fabium Fulgentium Planciaden. Sed fallitur multum vir doctus. Nec diversorum scriptorum sunt fœtus opuscula ista, nec auctor eorum Furii vel Flavii habuit nomen. Disertim enim vett. membranæ* Fabium Planciaden Fulgentium *vocant cum Mythologiarum, tum & Continentiæ Virgilianæ scriptorem. Fabium fuisse dictum liquet ex ipsiusmet verbis, quibus unam de Musis se alloquentem introducit in Præfat. Lib.* I. Eia, inquit, Fabi, Anacreonticis &c. *Nec rectè* Placiaden *pro* Planciaden *videntur facere editi antiquitus, cum* Plancia-

ciades *habeatur in libris manu exaratis; id quod Vossio in de Vitt. Sermon. Lib. I. cap. 16. videtur factum à* Plancius. *Scribit tamen Rivetus Critici Sacri Lib.* IV. *vidisse se istas Mythologias in bibliotheca Gemblacensis monasterii sub nomine cujusdam* Placiadis Fulgentii. *Atque ita edidit quoque Baptista Pius. Sed fugisse videtur oculos eorum lineola super A literam ducta. Addit Rivetus Mythologias Carthaginensi episcopo adscribi à nonnullis. Intellexerunt, opinor, illi episcopum eum, ad quem libros de Divinis Officiis scribit Isidorus. Hæc scripseram, cum, ecce, literæ ab illustri viro Nicolao Heinsio docent me scriptoris hujus duo exemplaria pervetusta reperiri in armariis Vaticanis, quorum alterum hanc præferat inscriptionem,* Fabius Placius de Fulgentio moralis expositio Virgilianæ Continentiæ. *Adhæc in Mediceis exstare perantiquum codicem, literis exaratum Longobarditis, ilique adnexum Servio, cujus beneficio conservata sint nobis erudita in Maronem scholia sub nomine Junii Philargyrii. Atque ista sunt, lector benevole, quæ de Fulgentio nostro dicere nunc habui: quibus si quis certiora me docuerit, gratias ei meminero multo gratissimas. Nec de auctore Argumentorum Metamorphoseon Nasonis quicquam habeo, quod certum ac indubitatum esse affirmare ausim; immo nec Illustris Heinsius habet, cujus hæc verba sunt in literis eâ de re ad me datis: Scriptor ille, inquit, cujuscunque nominis, qui argumenta Metamorphoseôn Nasonianarum concinnavit, visus mihi semper est vixisse post belli Gothici tempora: quo factum est, ut bibliothecæ pleræque libris spolia-*

liarentur, atque ingens penuria suboriretur auctorum veterum. Certè sublata jam tum videntur, si quæ in Metamorphoses hasce exstiterant, ut exstitisse non dubito, commentaria. Secutus enim est mendas, quæ jam tunc exemplaribus hujus poematis inoleverant; ut Lib. VII. *vers.* 760. *ubi* Laiades *pro* Naiades *scribendum monui, cum argumenti auctor prava illic lectione sit deceptus. Libro eodem vers.* 466. *idem confirmat veterem in Nasone scripturam,* quamque impia prodidit Arne, *&* *docet bello Minoio id gestum, cujus si quis exstaret scriptor, rem expeditam haberemus; nunc omnia in obscuro sunt. Curis secundis multa huc congessi, ac pertendi in Nasone corrigendum:*

—Quamque impia prodidit Arne

Siphnon; at accepto, quod avara poposcerat, auro, Mutata est in avem. *Nam scripti vetustiores,* Sithon & accepto. *Siphni quoque nomen in argumento restituendum. Hæc Heinsius, ut & ista, sed in aliâ epistolâ: Ipsarum Metamorphoseôn cum inter codices numero propemodum infinitos, quos oculis usurpare mihi in pulvere veterum bibliothecarum contigit, nullum viderim exemplar hoc S. Marci libro præstabilius, de argumentis, quæ in plerisque membranis recentioris notæ aut omittuntur, aut fœdè exhibentur interpolata, facile per te judicabis. De auctore horum cum nec Florentinus ille codex, nec alii à me inspecti libri quicquam præ se ferant, non habeo quod dicam. Nec satis compertum est, unde fiat, quod ad Lactantium libellus is referatur. Oblatus mihi est, cùm agerem apud Etruscos, in bibliothecâ magni Ducis Lau-*

rentianâ codex chartaceus hujus ſcripti parum vetuſtus, & ſeorſim ſine Naſoniano opere exaratus, qui Donati breviationem fabularum Ovidii *libellum hunc nuncupabat &c Codex ille Florentinus, cujus vir magnus meminit, is S. Marci fuit apud Dominicanos Florentiæ, ante annos, ipſo judice, octingentos ſcriptus, in quo liber* XV. *deſiderabatur. In eodem cum & argumenta Metamorphoſeon continerentur, conferre ea cum editione Rænerianâ operæ pretium duxit, quod præter illum, & alterum Neapolitanum, ætatem annorum circiter quadringentorum habentem, haud ullum alium alicujus invenerit vetuſtatis, in quo exſtarent. Ea ergo codicis illius antiquiſsimi excerpta cum proximè cum editione Venetâ anni* CIↃ CCCC LXXXVI. *convenire deprehenderem, cauſſa non erat, cur non protinus præ omnibus aliis ſequendam eam mihi, &, ſicubi aberratum eſſet, ex MS. emendandam proponerem. Si nihil aliud, hoc certè à me effectum ſpero, ne in poſterum Ræneriani Centones, ex Regii ſæpe commentariis malè conſuti, pro Lactantianis legantur. Non otioſè lectum à me eſt, quod præfatur Rænerius,* Vetere ſe exemplari adjutum correxiſſe innumeros locos, multaque, quæ deerant, adjeciſſe. *Adjecit ſanè ille multa, ſed audace mehercules exemplo, vel de ſuo, vel ex Regii commentariis: id quod primus haud vanè odoratus, nec dicere veritus eſt Victor Giſelinus, in quem eo nomine immerito ita invehitur Barthius Adverſar. Lib.* VIII. *cap.* 17. Nec vero Joannis Rænerii in hoc auctore diligentia tam eſt vituperabilis, quam cenſet Victor Giſelinus in Epiſtolâ ad Georgium

Fa-

Fabricium, nec Regii ille notas intrusit, sed Regius hunc potius exscripsit, ut ex MSS. libris & stilo Lutacii persimili sibi clarum est. Itaque melius de Lutacio judicandum, quam ut phrasin ejus à Regii nequeas discernere, quæ adeo res diversæ sunt, ut nigra sunt dissimilia fulvis, ut plumbo argentum. *Quod si tam dissimilis Regii & Lactantii est stylus, mirari subit, quod non animadverterit Barthius argumentum fab. 2. Lib. v. quod ipse Adversar. Lib. x. cap. 8. illustrat, ut si à Lactantio esset profectum, ad verbum è Regianis Commentariis esse descriptum. Sed Regius, inquit, hunc potius exscripsit. Quem, oro te, exscripsit? Lactantiumne Rænerii? Atqui Rænerius longè Regio ætate inferior fuit. Quod si Regium dicas Lactantium, ut in MSS. eum invenerit, exscriptum inseruisse notis suis, jam ratio tibi reddenda erit, primum cur nunquam eorum MSS. unde tantum supplementorum accesserit Lactantio, mentionem fecerit Regius? deinde, cur nihil simile vel in codicibus Germanicis Giselinus, vel in Italicis invenerit Heinsius? Sed actum ne agam, remittam te necesse est ad animadversiones nostras, quibus vindicare Lactantium & sibi restituere annisi sumus; quod fieri à nobis, quin aliquoties reprehenderemus Rænerium, nequaquam potuisse, facile conjectas: Emendare jam ante sæculum hæc argumenta ex nescio quibus libris Walterianis aggressus erat Giselinus: verum quod in illis ea quibusdam locis mutila essent, adeoque magnam partem evariarent ab Hervagii, Birckmannorum, & Rænerii editionibus, ut non ab uno, sed pluribus facta viderentur, cœpit diffidere probitati librorum suorum, & ad libri quarti initium*

 sub-

ſubſtitit. Nos ivimus ulterius, & ad librum uſque XV. qui in MS. deſiderabatur, Lactantii contextum, ſive τὸ κείμενον, ut Græci magiſtri loquuntur, ex editione Venetâ, & codice illo Florentino jam aliquoties laudato, tantum non in integrum reſtitutum, bonâ tibi fide exhibemus. Liber autem quintus decimus an fide ſe & auctoritate Rænerii tueri poſſit, viderit is, cui fortuna ejus aliquod MS. obtulerit exemplar. Lactantium Placidum hunc eundem eſſe arbitratur Rænerius, cujus in Statium habeamus Commentaria; immo, ut mihi videtur, etiam argumenta Tragœdiarum Senecæ; quanquam Donato opuſculum hoc inſcribant Colonienſes editores, ut & chartaceus ille codex, quem in Florentinâ inſpectum biliothecâ ab Ill. Heinſio audiſti modo. At Barthio non eſt Grammaticus, neque fabularum Ovidii argumenta concinnavit, ſed totum Metamorphoſeon opus luculento ſtylo redegit in compendium. Cauſſam nullus video; quin omnia ſuadere mihi contrarium videntur. Sed quod dictionem adeo ſtylo ejus ſimilem cenſet, qui eas fabulas, quæ ſub Hygini nomine exſtant, conſarcinavit, ut utrumque ſcriptum propemodum ejuſdem parentis videatur fœtus, in eo perlibenter ei adſentior.

Quod ad Albrici, ſive is Alfricus eſt, qui Anglus fuiſſe, & annis abhinc ſexcentis vel ſeptingentis floruiſſe videtur, Commentariolum de Imaginibus Deorum integrum exſtare in Voſſianâ Bibliothecâ ex Cl. Tollii notis in Palæphatum didiceram, ſperaveram fore, ut meâ operâ non amplius mutilus is ſcriptor in hominum manibus verſaretur. Verum illuſtris Voſſius eâ de re appellatus, ſe vel donaſſe Tollio, cum is Palæphatum ederet, vel certè commodaſſe Albricum iſtum, reſpondit,

dit, nec postilla, cum diem suum obiisset Tollius, rescisse quid eo libro factum sit. At hæredes Tollii negant in supellectile ejus librariâ ullum à se Albricum inventum. Οἴχεται ἄρ' ἐκεῖνος, καὶ ἠφάνισεν ἑαυτὸν εἰς οὐτοπίαν.

Jam manum tollebam de fabulâ, cum in mentem mihi venit à Cl. Revio in Historiâ Daventriæ præfationem in Fulgentii Mythologias longè aliam, atque hactenus nos habuimus, ex MS. Vet. à Jacobo Fabro depromtam, afferri. Verum supposititium omnino scriptum illud esse, nec Planciadis nostri, tametsi abunde vel sola dictio ostendat, ut repræsentarem id heic tibi, qualecunque sit, satius duxi, quam prætermisisse quicquam, quo scriptor hic vel illustrari vel ornari possit, jure merito arguerer. Audi ergo Revium Historiæ modo laudatæ pag. 141. Autographum, inquit, Jacobi Fabri Daventriensis, qui præfationem hanc in fabulas Fulgentii Placiadis reperit, est in Bibliothecâ Daventriensi. Sic autem habet: Subeuntem præfationem in subjectum librum ipsius Fulgentii inveni Lovanii in bibliothecâ squalenti, proh dolor, apud Augustinenses in foro piscario, in libro squalido ob incuriam possidentium. FULGENTIUS: Multa viri veteres cum scribendo gloriam sibi quærere viderentur planâ posteris oratione detexerunt, multa typo, ne vulgata vilescerent, competenti involverunt. Multa velut mystica, etsi jucunditatis tantum gratia, acute tamen confinxerunt. Horum primis, utpote planiciem sectatis, itemque ultimis, ut qui involûcris nihil adumbraverunt enodationis minus egentibus, medii, figurarum quæ tradunt cuniculis te-

tegentes, ſine interpretationis adminiculo, ad intelligentiam non perveniunt. De his ergo tractatum, non præſumtionis meæ oſtentaria (forte: oſtentatoriâ) commentitiave adinventione, ſed authenticarum commodiore traditionum aggregatione, publicæ utilitatis ſtudio ſuſcepi; fortaſſe non otioſum. Neque enim vel omnibus tot grandia, in quibus omnem Philoſophiæ haurirent dulcedinem, contigere volumina, vel hæc adeptis ſæpe non parum, ſæpe nequicquam tanta in rerum multiplicitate, unam rem quamlibet quærendo, placet laborare. Nec quidem hæc omnia, vel pœne omnia figmentorum explicem genera, ſed quæ hic facili conjunctione præſto habentur paucula, alioqui difficiliori indagatione invenirentur, vel incaſſum nonnunquam quærerentur diſperſa. Ex hoc ergo fonticulo cyathum quem ad Aufidum, ut tantundem haurires, deferebas, aliquanto, quod mihi videtur, commodius adimplens, ſi quid quod guſtum offendat, nihil enim in humanis actionibus perfectum eſt, ſenſeris, id vel ad interiora tranſmiſſum ex ſe ſapiat, vel ſi adhuc quoque inſipidum perſtiterit, congrui amica medicaminis infuſione dulceſcat, vel ſi condimentis dulcorari nequiverit, ne magis amareſcat, penitus evomatur. Neque enim parum cognoſſe, ſed in parum cognito perſeveranter & obnixe perſtare, juxta Tullium crimen voces. Quid autem ſequens opus velit, à diviſione fabulæ reor inchoandum.

Fabularum, quarum nomen (ut ait Macrobius) indicat falſi profeſſionem, aliæ delectationis tantum,

tum, aliæ etiam utilitatis causa conscriptæ sunt. Eas vero, quæ tantum delectant, Philosophi repudiantes, alteram fabularum speciem hoc modo subdividunt: Inventarum autem utilitatis causa fabularum, in quibusdam & materia ficta est, & per mendacia ipse relationis ordo contexitur, ut in fabulis Æsopi elegantiâ fictionis illustribus: at in aliis materiæ etiam veritas subest, sed hæc ipsa veritas per quædam composita & ficta profertur. Et hæc jam vocatur fabulosa narratio, non fabula. Ut mysticæ Hesiodi & Orphei de Deorum progenie ortuve traditiones. Ex hac ergo secunda divisione, quam diximus, prior species, quæ concepta de falso per falsum narratur, à Philosophiæ libris prorsus aliena est. Sequens in aliam rursus discretionem scinditur. Nam cum veritas argumento subest & sola fit narratio fabulosa, non unus reperitur modus figmenta rerum referendi.

Aut enim contectio narrationis per turpia & indigna numinibus ac monstro similia componuntur, ut Dii adulteri, ut Saturnus pudenda Cœli patris abscindens, & ipse rursus à filio, regno potito, in vincula conjectus; quod genus totum philosophi nescire malunt; aut sacrarum rerum notio sub pio & competenti figmento honestaque relatione enunciatur. Et hoc est solum figmenti genus, quod cautio de divinis rebus Philosophantis admittit. Nos vero non minus poëticis quam & Philosophicis subservientes disciplinis, utrasque fabularum species, quas posuimus postremas, quantum se ad præsens facultas dederit,

 juxta

juxta patrum veſtigia proſequemur. Nec te moveat, quod ab admiranda beati Auguſtini traditione, quam in libro de Civit. Dei promit, in aliquibus videar diſſentire: ego neque illum in ſcribendo præ manu habui, neque Catholicæ fidei traditores in hoc opuſculo imitari aggreſſus ſum. Ille quidem altiora, & fortaſſis veriora proponit, ſed hæc mediocres apud antiquos viri tradiderunt. Ut autem ad promiſſa veniamus, de ortu idolatriæ tractatum inchoëmus, de cujus ſcaturigine omnia pene figmenta manaverunt.

Explicatio notarum, quibus in Commentariis Fulgentianis uſi ſumus.

M. Edit. Baſil. anni 1535.
H. Baſ. anni 1536.
I. Baſ. anni 1587.
A. Auguſtana anni 1521.
L. Lugdunenſis anni 1608.
P. Pariſina anni 1578.
B. Mediolanenſis anni 1487.
MS. vel Cod. Leid. membranæ vett. Bibliothecæ Leidenſis.

Fabularum, quæ à Fulgentio explicantur, per

CAPITA INDEX,

uti inventus est in MS. Leid.

Lib. I.

Fabii Planciadis Fulgentii V. Cl. Mythologiarum libri tertii Capitula Expliciunt.

* Vide annot. ad illud caput. † Consule & heic notas nostras.

INDEX SCRIPTORUM

Veterum, qui in Commentariis hujus secundi tomi Mythographorum Latinorum à nobis vel emendantur, vel explicantur.

Fron-

--- Ten-

A D.

ADDENDA.

PAg. XXII. a. 21. Ὅτι οὐδὲν οἶδε. *add.* Schol. Aristoph. in Nub. act. 1. sc. 1. pag. 129. Ed. Cald. Ἐπεὶ ἐκεῖνος (Σωκράτης) ἔφασκε μηδὲν εἰδέναι. διόπερ καὶ ὑπὸ Πυθίου σοφὸς ἐκρίθη. Τοῦτο γὰρ αὐτοῦ πρῶτον εἶναι σοφὸν, τὸ γνωρίσαι, ὅτι οὐδὲν οἶδε.

XXV. a. 9. publicavit Grotius. *add.* German. Scholiastes unum ei equum album, alterum tribuit nigrum.

XLVII. a. 17. pro *è contrario*. Usurpatum illud *econtra* etiam à Salviano video Lib. III, p. 77. *At nos econtra, non extraneis tantum, sed etiam proximis invidemus.*

CXLIII. a. 23. *dignaretur & visum. add.* Usus particulæ illius non ita vulgaris ansam videtur præbuisse corrumpendo Frontino in de Aquæduct. p. 223. Ed. Keuch. *Ut curaret quatenus alias aquas posset, in urbem perduceret, & ampliores ductus faceret.* Leg. *quatenus alias aquas posset in urbem perducere* &c.

CCXXXII. a. vers. ult. *linguâ eam truncavit. add.* Verum nihil necesse est. Justin. Lib. XI. cap. 14. *Pœnam truncatâ corporis parte tulerant.*

CCXXXIV. a. vers. ult. *Bigæ*, δίφρος. *add. Currulis sella* posset verti tamen. Nam propriè δίφρος fuit, ut docet Aristophanis Scholiastes in Nub. p. 134. τὸ σκεῦος, ἐν ᾧ οἱ ἡνίοχοι ἐφεστῶτες ἐλαύνουσιν.

CCXLVI. a. 46. Odyss. 627. Ed. Bas. *add.* & Hesych. Φῆρες, inquit, οἱ Κένταυροι Αἰολικῶς. Φηρία, θηρία Αἰολεῖς.

CCLXII. b. 9. *ipse cœpit. add.* nec non Justin. Lib. XI. cap. 12. *Ex collisione abjecti partus* &c.

CCLXXXIX. a. 8. *proximè Pompejum. add.* Eadem mendâ inquinatum puto glossarium Philoxeni, & lego pro *Accepto sibi fecit*, ἑαυτῷ ἐλογίσατο, *acceptum sibi* &c. Catull. carm. 37. *Acceptum face redditumque votum.*

Operarum peccata.

Pag. LIII. b. 4. *quasi Mercurium. leg. Mercicurium.* LXXI. b. 21. *peccati culeo.* leg. *aculeo.* XCVI. a. vers. ult. *Planipeaes audit. leg. Planipedes audit.* CII. a. 13. *disexapito.* leg. *disexapoto.* CIII. b. 5. Εἶμι ἐλαίης. leg. ἐλαίου. CXXV. a. 24. Demerstus. *leg.* Demsterus. CCV. b. 15. *resorbet.* leg. *resorberet.* CCXVIII. a. 13. παλής. leg. παλήρ. CCXXVII. a. 2. ὕμνη. Leg. ὑαίνη. CCCIX. b. 47. περμφθῆναι. leg. πεμφθῆναι. CCCXVII. b. 20. *metus aeris.* leg. *motus.* In dedicat. Fulgentio præfixâ, *pro* sive eximiâ *leg.* sine &c.

JUDICIA

nonnulla de

FULGENTIO

& ejus

SCRIPTIS.

Modius Novantiq. Lect. Epist. LXI.

NUnc volui hæc ad te mittere, ſpecimen eorum, quæ ex tuo veteri membranaceo codice in Mythologiarum libris iis emendavi, qui hactenus pro Fulgentii Epiſcopi Carthaginenſis, ſive ejus, cujus multâ pietate & eruditione ſcripta eccleſiaſtica multa in manibus habentur, non rectè circumlati cuſique paſſim ſunt; cum conſtet ex eodem illo tuo antiquo libro, tribuſque aliis venerandæ æquè antiquitatis codicibus, quibus olim Lovanii à Gemblacenſibus, & nuper Coloniæ à Metropolitanæ eccleſiæ Bibliothecæ præfectis, & abbate Sigebergenſi uſus ſum; cum, inquam, ex his omnibus conſtet, neque divi Fulgentii ejus, cujus ſcripta ſacra hodieque leguntur, quique Ruſpenſi Eccleſiæ præfuit, & multa ab Arianis paſſus fidei cauſſâ, eam ſedem Aſiatico exilio mutare coactus fuit, neque Carthaginenſis aut omnino alterius ullius epiſcopi has Mythologias eſſe, ſed neſcio cujus Fabii Planciadis Fulgentii Clariſſimatus dignitate ornati, qui tamen iiſdem fere cum Fulgentio Ruſpenſi Epiſcopo temporibus, & in eadem Africâ vixerit, ut tum plenius à me diſſeretur, cum hujus auctoris opuſcula univerſa, ex parte nunquam hactenus cuſa, ex ampliſſimâ tuâ bibliothecâ cum publico communicabo.

Voſſius Inſtit. Orat. Lib. IV. *p.* 198.

Barbarè egit eapſe de re Fulgentius. non quidem fulgentiſſimus ille Epiſcopus Carthaginenſis, cui in antiquioribus editionibus tribuitur, ac à Florido quoque Sabino adſcribitur; ſed Grammaticus, qui & Fabius Planciades; cujus de Continentiâ Virgilianâ libellum habemus, & alterum de antiquarum aliquot vocum interpretatione.

Joſ. Scaliger Com. in El. de Ob. Mæc.

Quod ſignifer Jovis ſit Ganymedes, docet doctiſſimus Mythologus Fulgentius Lib. 1.

Idem Auſon. Lect. Lib. 11. *cap.* 29.

Superiores autem Auſonii eſſe non credam propter ſtili diverſitatem: in quibus poſtremis animadvertendum Saturnum dictum Pollucis prolem: quod explicatur à Fulgentio doctiſſimo Mythologo ita de Saturno loquente: *Pollucis*, inquit. *filius, ſive à pollendo, ſive à pollucibilitate, quam nos humanitatem dicimus* &c.

Turnebus Adverſar. Lib. XVI. *cap.* 3.

Titivilitium hic Feſtus lib. 18. nullius eſſe ſignificationis ſcribit, ut apud Græcos nullius eſt σκινδαψὸς & βλιθυρὶ: ſed auctor non contemnendus Fulgentius *Textivilitium* videtur legiſſe, cum libro de vocibus antiquis ita ſcribat: *Textivilitium dici voluerunt fila putrida, quæ de telis cadunt.*

At

At *Brodæus Annot. in Q. Calabrum pag.* 238. Fulgentii Mythologiâ quid ineptius?

Et Barth. Comm. ad Stat. Tom. II. *p.* 728.

Semeles ineptissimum etymon est apud Fulgentium Lib. II. Mythol. & tamen doctissimi viri eum Mythologum *doctissimi* nomine commendant, qui totus nihil nisi mera est nugacitas.

Tom. III. *p.* 449.

Hæc Fulgentius, quem scriptorem legendo miseratione temporum afficimur; tanta enim jam ruditas à Græcâ literatura erat, ut sibi arrogantiæ summæ homo omnia scribere licere crederet, modo vel auctores Græcos vel voces ejusdem linguæ per caputque pedesque attrahere posset in medium, & inde suum negotium curare.

I. Baptista Pius in Epist. dedicat. ad Antonium Mariam Bentivolæum.

Expiscati commodum ex penario literatorio, cujus tu fuisti condus, Mythologicon Placiadem, fratrem, ut fertur, Cassiodori, hunc chalcitypis officinatoribus tradendum curavimus, nuncupatim tibi dicantes sine provocatione electo judici aureum librum; quid librum? thesaurum potius: quem Sidonius libro III. eruditissimum, & ob ingenii merita quæstorium vocat, tanquam quæsturâ rejectâ episcopatum Africæ sumserit.

Pierius Valerianus Hieroglyph. Lib. XLVIII. *p.* 353. *Ed. Basil.*

Hinc Fulgentius ex auctoritate Theopompi in Cypriaco Carmine, & ex Hellanico ἐν τῇ τῆ Διὸς φιλολογία, Junonem ait ab Jove vinctam catenis aureis, & incudibus ferreis degravatam; quamvis pravè quidam depravatam legunt, sed longè fædius interpretantur, dum exponunt devirginatam: & quod magis rideas (animadverte hominis phrasin & impudentiam) depudicatam, imminutam, incudibus veluti stragulis & lecto geniali præpositis, ob nimii tendoris & libidinis impatientiam. Sic ille stolidus insanit, & enormia longè magis sibi confingit super angelis. Nec tamen præterit me, alicubi legi angelos quosdam depravari & compedibus coërceri: sed ibi depravari non significat depudicari, ut stupor iste putat, sed gratiâ lumineque Dei privari. Homeri autem carmina, unde hæc à Theopompo & Hellanico desumpta sunt, habentur Iliad. O. vers. 18. Ἦ ὁ μέμνη ὅτε &c.

Hadrianus Junius Animadvers. Lib. V. *cap.* 7.

Non satis explicata primo occursu videbatur ratio, cur Venerem conchâ vectam uterque poeta dicat, præsertim nullis adjuto commentariis: itaque in altiorem cogitationem incubui, ut causam dicti exquirerem rimando, quod aperuit commodum Placiades, qui auctoritate Jubæ Maurusii in Physiologis scribit, concham marinam toto corpore simul ἐν ἀθρόως aperto, in coitu misceri, atque inde esse, quod Venus pingatur conchâ vehi.

F A-

FABII PLANCIADIS FULGENTII,

Viri Clarissimi,

MYTHOLOGIARUM

Ad Catum Presbyterum

LIBER PRIMUS.

[a] QUAMVIS inefficax petat studium res, [b] quæ caret effectu, [c] & ubi emolumentum deest negocii, causa cesset inquiri: [d] hoc videlicet pacto quia nostri temporis ærumnosa miseria non dicendi [e] petat studium, sed vi-

a *Quamvis inefficax petat studium*] Longum heic est hyperbaton usque ad illa, *quia soles.* quod dictum ἐλλειπτικῶς, pro *quia tamen Soles.* Frequens ea ellipsis etiam optimis. Virg. Æn. II. 12. *Quanquam animus meminisse horret luctuque refugit, Incipiam.* Sallust. Jug. cap. 35. *Igitur quanquam in priore actione quinquaginta vades dederat, regno magis, quam vadibus consulens, clam in Numidiam Bomilcarem dimittit.* Quo loco tamen chartaceus codex. Biblioth. Leid. mirificè ab inepto glossatore interpolatus, perperam exhibet, *regno tamen magis.* Servius Procem. Centimetri: *Licet audacter, non tamen ineleganter hunc libellum, qui voluerit, centimetrum nominabit.* MS. liber Leid. Biblioth. omittit τὸ *tamen*, & pro *voluerit* habet *volet.* Familiarem præ cæteris hanc loquendi formam ecclesiasticis scriptoribus esse observat Goldastus ad Valer. de Bon. Disciplin. p. 57. Cæterum *inefficax studium* est inutile. Ita *inefficax sedulitas* apud Quintil. Declam. VI. *Qualiscunque ista calamitas, inemendabilis cecidit: non remedium accipere, non vicarium potest. Assedisset scilicet lectulo inefficax sedulitas* &c. Pro *cecidit* legerim ex Edit. Col. anni CIↃIↃXXI. *Cæcitas.* Apul. I. Milef. *Inefficaci celeritate fatigatus.* IX. *Contra inefficaces diligentias.* Et *inefficacem commovet comiserationem.* Ad eundem modum *inefficaciter* pro *inutiliter* dixit Festus Avienus Ora Marit. *Cur inefficaciter Secreta rerum in non tenacem effunderem?*

b *Quæ caret*] Ita A. H. I. L. & MS. Leid. M. *Carent.*

c *Et ubi emolumentum deest negotii, causa*] A. H. I. *Et negotii causa.* M. *deest, negotii causa.* Sed pro Commelinianâ stat L. & MS. Leid. Emolumentum est profectus vel lucrum, ut rectè interpretatur glossa interlinearis codicis Leidensis. Pertinet huc illud Quintil. Declam. modo laudatâ: *Labori incumbere oportet, ubi effectus promittitur. Stulta cura est, quæ spem non habet.*

d *Hoc videlicet pacto*] Perquam crebro occurrit illa locutio apud Fulg. ut tantum non in eâ facere delicias videatur. Lib. I. cap. 10. *Illâ videlicet ratione.* Cap. 14. *Illa videlicet causâ.* Præfat. Lib. II. *Illo videlicet pacto.* Et locis aliis quam pluribus.

e *Petat*] *Petit* 5. edd. & mox *flet.* Commelinianam lectionem tuetur MS. Leid.

vivendi fleat ergaſtulum, nec [f] famæ aſſiſtendum poeticæ, ſed fami ſit conſulendum domeſticæ. [g] Cito itaque nunc aut quod amiſeris fleas, aut quod edas inquiras, quam quod dicas invenias. [h] Vacatque hoc tempore potentibus opprimere, [i] prioribus rapere; privatis perdere, miſeris flere. Quia ſoles, [k] Domine, [l] meas cachinnantes ſæpius nænias lepore ſatyrico litas libentius [m] affectare, dum ludicro [n] Thalia [o] ventilans epigrammate comœdica [p] ſo-

f *Famæ aſſiſtendum*] Aptius foret, *inſiſtendum.* Eo ſignificatu Solin. cap. 27. *Inſiſtere raptoribus.* Tacitus 2. Hiſt. *Contra fortunam inſiſtere ſpei.* Cyprian. Serm. de Orat. Dom. *Inſiſtere precibus.* Lib. IV. ep. 4. *Inſtare orationi.* Ruſpenſis Epiſc. epiſt. 2. *Inſtare jejuniis.* Noſter cap. 15. Lib. II. *Inſiſtere feritati. Inſiſtere inquiſitionibus* Apul. VII. Mileſ.

g *Cito itaque nunc*] M. & L. *Citius nunc.* quemadmodum & in margine Scriverius & Tollius notarant. A. H. I. *Citoque nunc.* Sed MS. Leid. diſertim cum Commel. *cito itaque nunc.* Subaudi, *magis.* Virg. Cont. *Non adipata craſſedo ingenii, quam temporis formido.* Intelligi *magis* jubet gloſſa. Sed *quam* potius ſubaudiendum eſſe ibi demonſtramus. Dein poſt paulo, *Deos quam ſapientiam eſſe culpabiles.* Lib. III. cap. 3. *Detrimenta ſuis amatoribus novit parturire quam gaudia.* Vide quæ ibi annotavi, & ad cap. I. Lib. II. Contra *citius* pro *cito* per aliam ellipſin habes cap. 3. & 17. Lib. II.

h *Vacatque*] *Vacat* 5. edd. In MS. Leid. poſt τὸ *vacat* vocula erat eraſa, & in ejus locum *itaque* ſuppoſitum. Cæterum *vacare* heic eſt concedi, licitum eſſe, ut habent gloſſ. MSS. Capella Lib. I. *At præſcire Deis vacuum eſt.* Ubi gloſſa membranarum Leid. Biblioth. *conceſſum eſt.* Probè omnino. Salluſt. I. Hiſt. *Poſtquam, remoto metu Punico, ſimultates exercere vacuum fuit.*

i *Prioribus*] Si non infimæ ætatis eſſet ſcriptor hic Planciades, *primoribus* reſcriberem.

k *Domine*] Uſitatiſſimæ erant iſto ævo hujuſcemodi blanditiæ. Sic præfat. Lib. II. *Studens, mi domine* &c. Et III. *Tuo, domine, puriſſimo commiſi judicio.* Sidon. Lib. IV. ep. 10. *Erumpo in ſalutationem, licet ſeram, domine meus.* Etiam illa huc refer, quæ infinitis locis apud eundem occurrunt, *domine major, domine fili, domine frater.* Conſulendi de honoris illis & blanditiarum vocabulis Lipſ. ad II. Ann. Tacit. Scriverius ad Mart. Lib. I. 82. & V. 57. Caſaub. ad Theophraſt. Charact. cap. 3. Marcilius ad Horat. II. od. 12. Voſſius Lib. IV. Orat. p. 219. Unde, quam non Fulgentii demum ætate obtinuerint illa, diſcere potes.

l *Meas nænias*] Verecundè *nænias, nugas, ineptias, luſus,* verſiculos ſuos appellant poetæ. Exemplis, quæ afferunt, cum hoc Fulgentii addi poteſt, tum illud Plin. Lib. VII. ep. 2. *Quæram quid potiſſimum ex nugis meis tibi exhibeam.* Lib. VII. 9. *Luſus vocantur* &c. Et Capell. Lib. I. *Nugulas ineptas aggarrire non ſuſtinens.* Phædr. Lib. IV. cap. I. *Sed diligenter intuere has nænias.* Horat. I. Sat. 8. *Neſcio quid meditans nugarum totus in illis.* Martial. Lib. IV. 10. *Qui meruit nugas primus habere meas.*

m *Affectare*] Gloſſ. *deſiderare.* Feſtus: *Affectare eſt animum pronum ad faciendum habere.*

n *Thalia*] *Talia* 5. edd. MS. Leid. *talia muſa.* Sed à manu altera correctum erat, *Thalia.* Atque ita procul dubio ſcripſerat Fulgentius. Poſtea è margine irrepſit τὸ *Muſa.* Frequenter admodum aſpirationes omittunt librarii. Servius Centimetr. Membran. Leid. *Doctis talia fatibus favebit.* Editus liber habet, *doctis Thalia vatibus favebat.* Apta Thalia luſibus & jocis, unde *laſciva Thalia* apud Martial. VII. 16. & *noſtra Thalia* ab eodem audit IV. 18. IX. 27. Confer Lib. X. 19. & quæ ibi notarunt interpres.

o *Ventilans*] H. e. ludens. Metapho-

ra

[p] ſolita [q] vernulitate mulcere. Additur quia & mihi nuper imperaſſe [r] dinoſceris, ut [s] feriatas adfatim tuarum aurium ſedes [t] lepido quolibet ſuſurro permulceam. Parumper ergo auſculta, dum tibi [u] rugoſam ſulcis anilibus ordior fabulam, quam nuper [x] Attica [y] ſaporante ſalſura, [z] nocturna præſule lucerna commentus ſum, ita ſomniali figmento [a] deluſam, [b] quo non poetam furentem aſpicias, ſed [c] oniro-

ta eſt à proluſionibus athletarum. Proluſores enim *Ventilatores* appellat Quintilianus.

p *Solita*] *Solita eſt* 5. edd. Micyllus emendabat, *Solitus es*. Perperam, quia legebat *talia* pro *Thalia*. Non multum diſſimile eſt illud infra: *Comœdico phaſmate delectabam*.

q *Vernulitate*] Sic & infra, *rimabunda vernulitate*, & *avium quædam vernulitas*. Ubi *vernilitas* correxerat Salmaſius. Certè vernilitas, ſi uſquam alibi, in comœdiâ locum habet. *Vernulitas* vox Latina non eſt. Gloſſ. Philox. *Vernilis*, πολιτικός. Immo *vernilis* eſt ſcurrilis, *vernilitas* ſcurrilitas, hoc eſt, improba procacitas vernæ, non homini ingenuo conveniens. Martial. I. 47. *Urbanus tibi, Cæcili, videris. Non es, crede mihi. quid ergò? Verna ès.* Plura dicemus inferius.

r *Dinoſceris*] A. M. & L. *dignoſceris*. Sed *dinoſceris* rectè cum Commel. H. & I. Nec aliter exhibet Leid. codex. Gloſſ. Philox. *Dinoſcimur*, φαινόμεθα. Claud. de Stat. Anim. Lib. II. 5. *Sed ipſum dinoſcat, & ſecundum eundem dijudicet numerum.* Nec uſquam aliter id verbi apud eum ſcriptorem exaratum invenies. Apulejus de Deo Socratis: *Per quæ futura dinoſcimus.* In Herm. Aſclepio: *Alterum alterius conſentaneum eſſe dinoſcitur.* Et ſic ſemper etiam ille. Nec non Tertull. ut de Cult. Fæm. cap. 9. *Dinoſcere in facili eſt.* Obſervavit eam quoque ſcripturam in Hiſt. Auguſt. ſcriptoribus Salmaſius.

s *Feriatas aurium ſedes*] H. e. vacivas aures. Sic paulo inferius: *Feriatis aurium ſedibus percipe.* Et in Continent. Virg. *Vacuas fac ſedes aurium tuarum.* Imitatio Plautina eſt ex Prolog. Caſin. vers. 19. *Aures vacivæ ſi ſunt, animum advertite.* Sed apud eundem Plautum legas Pſeud. I. 5. vers. 54. *Fac ſis vacivas, Pſeudole, ædis aurium.* Ut forſan vel ſcripſerit, vel ſcribere debuerit Planciades, *aurium ædes*.

t *Lepido quolibet ſuſurro*] Apulejus ipſo initio I. Mileſ. *Atque aures tuas lepido ſuſurro benevolas permulceam.* Pro *quolibet* reſtituit *quamlibet* Barth. Adv. Lib. XXV. cap. 12. De voce *feriatus* conſule eundem ad Stat. Tom. I. p. 145.

u *Rugoſam fabulam*] Imitatur Capellam Lib. IX. *Habes ſenilem, Martiane, fabulam.*

x *Attica ſalſurâ*] Noti ſunt ſales Attici. Pertinent huc & illa, *Atticus lepos*, *Attica eloquentia*, *Atticus naſus*. Ἀττικὸς μυκτήρ, Ἀττικὴ δριμύτης: apud Lucian. Dial. 2. Tom. I. Tertull. de Anim. cap. 20. *Thebis hebetes & brutos naſci relatum eſt: Athenis ſapiendi dicendique acutiſſimos.* Adde his, quæ ad Apul. Apolog. congeſſit Pricæus p. 76.

y *Saporante*] MS. Leid. A. H. & I. *Soporante*. M. & L. *ſoporatam*. Sed rectum eſt *ſaporante*, quod & in ſuis MSS. invenit Modius. Dracontius Hexaem. *Autumni qui dulcia poma ſaporat.* Tertull. de Spect. cap. 27. *Conditis pulmentis & benè ſaporatis.* Petron. *Mille ſaporatam medicatis frugibus offam.* Talia *teporare*, *vaporare*, *torporare*, & ſimilia.

z *Nocturnâ præſule lucernâ*] Ad lucernæ lumen puta. Capella Lib. I. *Hiemali mecum pervigilio marceſcentes lucernas edocuit.* Martialis Lib. VIII. 3. *Scribant iſta graves nimium nimiumque ſeveri, Quos mediâ miſeros nocte lucerna videt.* Juvenal. Sat. I. vers. 51. *Hæc ego non credam Venuſinâ digna lucerna?* Auſon. Præfat. Faſt. *Obſequitur ſtudio noſtra lucerna tuo.*

a *Deluſam*] H. e. deſcriptam. Ludere enim dicuntur poetæ, cum ſcribunt carmina.

b *Quo aſpicias*] Notandum heic initio,

[c] onirocriten [d] soporis nugas ariolantem advertas. Neque enim illas [e] Heroidarum arbitreris [f] lucernas meis præsules libris, quibus aut [g] Sulpicillæ procacitas, aut Psyches curiositas, [h] declarata est: [i] neque illam, quæ vi maritum Phædriam in tumulum duxit, aut Leandricos natatus

tio, quo melius capias Fulgentii dictionem, *quo* pro *ut* identidem ab eo poni. Invenies inferius in hac ipsâ præfatione: *Quo pæne dormientem Scipionem cœli civem effecerit. Quo si Mida rex* &c. *Quo portarum pessulos quispiam non videret.* Et infinita alia. Consule indicem.

c *Onirocriten*] MS. Leid. *Onirocretam.* Leg. *onirocritam.* Ὀνειροκριτὴς, *onirocrita*, ut ποιητὴς, poëta, πλανήτης, *planeta*, & similia. Ὀνείρων κριτὴς est Eusebio Præpar. Euang. p. 39. ed. Steph. *Conjectorem* vocat vulgatus interpres Genes. XL. 22. Ὁ συγκρίνων est τοῖς ὀ. σύγκρισις *interpretatio.* Κρίνεσθαι ὀνείρους dixit Homerus, & Artemidor. Lib. I. cap. 11. quod Latini, *conjicere somnia.* Festus: *Conjector, interpres somniorum.*

d *Soporis nugas ariolantem*] H. e. visa nocturna, somnia interpretantem. Nugas vocat, quia inania plerunque somnia.

e *Heroidarum*] Carrio Lib. II. Emend. cap. 15. corrigit *heroinarum.* Frustra. *Heroida* terminatione latinâ usurpavit pro *Herois.* Sic *Symplegadæ* pro *Symplegades* apud Isidor. Lib. XII. 7. *Lemniadæ* pro *Lemniades* in lemmate cap. 15. Hygin. *Mnemonidæ* pro *Mnemonides* apud Auson. in Gripho. *Titanida* pro *Titanis* apud Capell. Lib. IX. *Itonida* pro *Itonis* apud Festum, aliaque apud alios, de quibus copiosè egimus in dissertatione Hygino præfixâ. Sarisber. Polycrat. Lib. II. cap. 2. *Dicunturque dies Alcyonitæ, quibus vix vel tenuis aura sentitur.* Lego, *Alcyonidæ.* Nam *Halcyonides* appellantur à Plinio. Lactant. Firm. Lib. I. cap. 17. *Tribus virginibus Cecropidis commendavit.* Horat. I. Sat. 2. *Fortissima Tyndaridarum.* Schol. Juv. ad Sat. V. 152. *De Hesperidis dicit.* Idem ad Sat. VIII. 233. *Allobrogæ Galli sunt.* Gloss. MSS. in I. Georg. Virg. *Antipodæ dicti sunt, quod contra nos positi sint vestigiis.* Schol. Stat. ad VII. Thebaid. 267. *Unam Arcadam.* Interpres Byngezlæ, *Hæmorroidæ.* Confer notata ad Hyg. cap. 155. & quæ dicimus infr. ad cap. 2. Lib. III.

f *Lucernas*] Rectè omnino observatum à doctissimo amico nostro Jacobo Perizonio, eas heic tangi fabulas, quarum in circumstantiis magnam partem faciat lucerna.

g *Sulpicillæ*] Illam, puto, Sulpiciam intelligit, cujus adhuc hodie exstat Satyra. Procacitatem certè ejus satis indicant versiculi illi apud Juvenalis Scholiasten: *Ne me cadurci destitutam fasciis Nudam Caleno concubantem proferat.* Immo suspicor ad lucernam directa hæc verba, & lego *proferas.* Et videtur hoc velle Martialis Lib. X. 38. *O quæ prælia, quas utrinque pugnas Felix lectulus & lucerna vidit Nimbis ebria Nicerotianis!* Confer ejusdem libri epigr. 35. Quod si mihi dederis, habebimus lucernam, quam quærimus. Gestum existimo, teste lucernâ, nescio quid jocosi, quod postea sparsum in vulgus heic innuat Planciades. Cæterum petulantiam hujus Sulpiciæ pariter tangit Ausonius præfat. Cent. Nupt. *Prurire opusculum Sulpiciæ, frontem caperare.* Et Sidon. carm. IX. 257. *Non quod Sulpiciæ jocos Thaliæ Scripsit blandiloquum suo Caleno.*

h *Declarata*] Carrio corr. *declamata.* Sed alterum & MS. & 5. edd. habent.

i *Neque illam, quæ vi maritum Phædriam in tumulum duxit*] Ita cum Commel. MS. Leid. ut & A. H. & I. edd. quæ in margine habent, tanquam diversam lectionem, *Phædram.* M. & L. *Neque illam Phædram, quæ maritum Phædriam.* Perperam omnino. Glossæ codicis Leidensis notant *Phædriam esse nomen mariti, qui vivus sit sepultus.* Et hoc ridiculum sine dubio. Si locum heic

tatus intercepit, ſed quæ noſtrum [k] Academicum rhetorem ita uſque ad [l] vitalem circum tulit, quo pæne dormientem Scipionem cœli civem effecerit. Verum reſpublica videat, quid Cicero egerit. Me interim diſcedentem à te, Domine, dum quaſi urbanis extorrem negociis ruralis ocii torpor aſtringeret, evitans ærumnoſa calamitatum naufragia, quibus publicæ [m] inceſſabiliter vexantur actiones, arbitrabar agreſtem ſecure adipiſci quietem, ut procellis curarum [n] ceſſantibus, quo in torporem urbana tem-

heic haberet quæcunque fabula ad lucernam literis commendata, forſan legendum eſſet, *Neque illam, quæ privignum Phædræ in tumulum duxit.* Suadet illam conjecturam utcunque τὸ *vi*, quod ex voce *privigni* variè corrupta ſolum remanſiſſe videri poteſt. Sic Hippolytum deſignaverit. Priap. c. 18. *Sic ut non modo te, Priape, poſſit, Privignum quoque ſed movere Phædræ.* Fabulam habes apud Hyg. cap. 47. Sed nimium forſan à vulgatâ ſcriptura diſcedi cauſaberis. Quid ſi ergo legas? *Quæ bimaritum Phædræ in tumulum duxit.* Ut duri ſunt Afri, ita Theſeum appellare potuit, quod exſtinctâ Hippolyte, dein Phædram aſſumſerit in matrimonium. Gloſſ. Iſidor. *Bimaritus, iterum maritus.* Narrat Plutarchus in Theſeo extremo eum ſecundum quoſdam poſt cœnam de more ambulantem de ſummâ rupe per præceps lapſum decidiſſe. Suſpicatur Perizonius vidiſſe alicubi lumen, ad quod in tenebris improvido perrexerit, atque ita interierit. Sed Heraclides Pontic. περὶ πολ. à Lycomede præcipitatum eum narrat. Quærant alii, qui plura legerunt, quam noſtra mediocritas, an lucernam invenire poſſint, quam huic loco accommodent. Cæterum ut bimaritum Theſeum heic Fulgentius vocaſſe videri poteſt, ita *biviras* vocat viduas Varro. Vid. Non. cap. 11. 43. Gloſſ. Iſidor. *Bivira, ſecundo conjux.*

k *Academicum Rhetorem*] Non Macrobium, ut Locherus putat, ſed Ciceronem. Gloſſ. MSS. *Academia fuit villa, in quâ Cicero fuit natus.* Verum eſt fuiſſe villam Ciceroni Academiam dictam. Sed ibi natum fuiſſe eum, vel inde Academicum Rhetorem dici, id vero falſum eſt. Academicus Rhetor fuit, quod Academicorum more in omnibus adhiberet dubitationem. Auguſt. C. D. Lib. VI. cap. 2.

l *Vitalem circum*] Zodiacum, ſigniferum circulum. Gloſſ. Philox. *Signifer*, Σημειοφόρος, Ζωδιακός. Capella Lib. II. *Signiferum circulum decuſſaret.* Ζωοφόρος κύκλος eſt Ariſtoteli. *Circumlator* Apuleio. *Circum* pro *Circulo* ponunt etiam Capella & Cicero. Capellæ verba ſunt Lib. II. *Hinc eſt quod quarto jus eſt decurrere circo.* Et poſt paullo: *Hunc etiam prætergreſſa circum* &c.

m *Inceſſabiliter*] Ἀκαταπαύστως, *indeſinenter*, ut loquuntur Auguſtinus & Cyprianus. *Inceſſanter* Gildas Epiſt. p. 99. Flavianus epiſt. ad Leonem magnum & Pſeudocypr. Sermon. de Spir. Sancto. Caſſian. de Inſtit. Monach. Lib. II. cap. 14. *Inceſſabile manuum opus.* Capella Lib. I. *Inceſſabilis lator.* Lib. IX. *Superum inceſſabiliter pectorum arcana tenuerunt.* Oroſ. Lib. I. cap. 2. *Sicut ab initio inceſſabiliter exſtiterunt.* Ad eundem modum *inceſſans* pro continuo uſurpat Gregor. Dial. Lib. III. cap. 2. *Inceſſanti corporis totius motu.*

n *Ceſſantibus*] *Celantibus* 5. edd. MS. Leid. exhibet quidem *ceſſantibus*, ſed Gloſſator ſuperſcripſerat *abſcondentibus*, quam vides eſſe interpretationem τοῦ *celantibus*. Sed perperam. Quomodo enim procellæ eum celarent? an quod in cauſâ fuerint, cur ruri ſeſe abdiderit? Sed horridè hoc dici videtur. Præfero ergo *ceſſantibus*. Sententia hæc

tempestas exciderat, velut o altiori nidulo, p placidam serenitatem villatica semotione tranquillior q agitassem, sopitisque in favilla silentii raucisonis jurgiorum classicis, quibus me r Galagetici quassaverant impetus, defæcatam silentio vitam agere creditabam, ni me illuc quoque mœro-

est: *Cessantibus illic procellis, quo urbana tempestas me evocaverat.* Nam pro *exciderat*, quod mox sequitur, lego cum MS. Leid. *excierat.* Quod verbum corruptum etiam apud Juvenal. Scholiasten ad Sat. I. vers. 71. *Locustam matronam veneficam Nero exhibuit ad se.* Ita Pithœus edidit. Leid. ed. habet, *excivit μεταπέμψασθαι ad se.* Dele τὸ μεταπέμψασθαι, & scribe, *excivit ad se.* Voluit glossator aliquis indicare, quid heic esset *excire*, videlicet μεταπέμψασθαι.

o *Altiori nidulo*] *Halcyone niduli.* 5. edd. *Alcyone niduli* MS. Leid. Lege, *Alcyonæ nidulo*, vel *Alcyonio nidulo.*

p *Placidam*] *Placitam* 5. edd. & MS. Leid. quod non spernas, si legas quæ ad XIX. Heroid. Nasonis observavit Nob. Heinsius. Seneca tamen Agamem. vers. 60. *Nunquam placidam sceptra quietem* &c. Quint. Declam. X. *Illa totis noctibus funebres exercet ululatus, tu graves somnos & placidam quietem.* Virgil. Æn. I. *Placidam per membra quietem.* Pier. Valer. *Est ubi placitam legatur, quod non æque placet. Placida enim proprium quietis epitheton,*

q *Agitassem*] Ἀντὶ τοῦ *agitarem.* Frequentissima Fulgentio loquendi ratio, quâ ὑπερσυντελικὸν pro imperfecto usurpat. Sic cap. I. Lib. I. *Ut posteritatis perpetuale suffragium denegasset.* cap. 27. *Ipse illam in conjugio accepisset.* Lib. II. 14. *Ut Minerva armis virginitatem defendisset.* Æthicus Præf. Cosmogr. *Atque eam ne incognitam posteris reliquissent.* Orosius Lib. I. cap. 8. *Adeo ut etiam agrorum sterilitatem futuram ante multos annos prospiciens, fruges congregasset.* Festus: *Facem in nuptiis in honorem Cereris præferebant, aquaque spargebatur nova nupta: sive ut pura castaque venisset* &c. Sic Leid. Biblioth. codex, non *veniret*, ut editum est. Apulejus Asclepio Hermetis: *Voluit alium, qui illum, quem ex se fecerat, intueri potuisset.* Cyprian. Laud. Martyr. *Ad hoc reservatus es, ut martyr esse potuisses.* Victor de Persecut. Vandal. Lib. I. *Magis eum occideret, ne martyrem gloriosum effecisset.* Et post paullo: *Quod ille plenus Deo magis ut velociter provenisset, impios provocabat.* Lib. II. *Ne forte maritum consiliis acrioribus adversus tyrannum armasset.* Auctor vitæ Virgil. *Ita brevi convaluit tempore, ut multo ante satas populos adæquavisset.* Quem locum frustra tentavit vir eximius. Haimo Homil. p. 42. *Si fieri posset, ut ille mundus perisset.* Gregor. Dial. II. cap. 16. *Per multa fuerat martyrum loca transmissus, ut sanari potuisset.* Et sic identidem ille. Africanum hoc esse rectè observavit Salmasius ad Pall. Tertull. p. 120. ubi alia tibi exempla dabit. Si vulgatis standum editionibus, etiam Petronium hac loquendi ratione usum dicas, cum ait: *Ad hoc votum ephebus ultro se admovit, &, puto, vereri cœpit, ne ego obdormissem.* Sed corrigendum existimo, *obdormiscerem.* Natum vitium ex compendio scripturæ. Cæterum *agitare tranquillitatem* dictum est, ut *agitare pacem, lætitiam, mœrorem, luctum, gaudia*, aliaque apud Sallustium.

r *Galagetici*] M. & L. *Galogetici.* I. *Galgatici.* Sed *Galagetici* cum commel. A. H. & MS. Leid. Gloss. *Gentilis, vel à Gallis dicti.* Getæ sunt Gothi. Vide Schol. Horat. ad Lib. I. od. 35. Casaub. in Spart. p. 301. Gloss. Isid. *Geta, Gothus.* Confer Cluver. Germ. Antiq. Lib. III. cap. 30. Lege heic, ut Salmasius in orâ codicis sui notaverat, *Gallogetici.*

s *An-*

rorum improbior [s] angina sequeretur, [t] felicitatisque noverca fortuna, quæ amarum quiddam humanis interserit semper negotiis, me quasi pedissequa sectaretur. Nam tributaria in dies conventio compulsantium pedibus [u] limen proprium triverat, nova indictionum ac momentanea proferens genera, [x] quo si Mida rex ex homine verterer, ut [y] locupletes tactus rigens auri materia sequeretur; credo etiam Pactoli ipsius fluenta [z] condictis frequentibus desiccassem. Nec hoc tantum miseriarum ergastulum sat erat: addebatur his, quod etiam bellici frequenter incursus pedum [a] domo radicem insigere jusserant, quo portarum nostrarum pessulos aranearum cassibus oppletos quispiam non videret. Agrorum enim dominium gentes ceperant, nos domorum. Fructus nim nostros exspectare licuit, non frui. merces [b] quippe gentilis fuerat, si vel ad manendum clausos relinquerent. Sed quia nunquam est malum immortale mortalibus, tandem [c] Domini regis felicitas, adventantis velut [d] solis crepusculum mun-

s *Angina*] Gloss. *angustia. Angina morbus porcorum, qui occupat fauces.* Ita & Servius ad Georg. III. 497. Verum non porcorum tantum, sed pecorum omnium est angina. Festus: *Angeroniæ Deæ sacra à Romanis instituta sunt, cum angina omne genus animalium consumeretur.* Immo & hominum *κυνάγχη*. Vide Simeon. Sethi de Alimentis pag. 4. *Angor* appellatur is morbus à Plinio Lib. VIII. 27. Gloss. Philox. *Anguina*, *ἄγχονη*, *συνάγχη*, *κύναγχος*. Gloss. eædem: *Angit*, *θλίβει*, *στενοχωρεῖ*, *ἄγχει*, *πνίγει*. Tertull. de Anim. cap. 48. *Angina mentis.*

t *Felicitatis noverca*] Lib. II. 16. *Honestatis noverca.*

u *Limen proprium*] Tò *proprium* suspectum mihi. Puto legendum, *propemodum.*

x *Quo si*] 5. edd. & Leid. MS. perperam *quasi*. *Quo* pro *ut* Fulgentiano more identidem ponitur.

y *Locupletes tactus*] Simile illud Lib. II. 18. *Erat ergo huic locuples visus, & pauper effectus.* Confer ejusdem libri cap. 13.

z *Condictis*] Scriverius: *Condicta, indictiones, capitationes.* Rectè quidem, Sed tu vide præterea Lindenbrogium ad Ammian. p. 51.

a *Domo*] *Domi* 5. edd. Sed MS. Leid. disertim *domo*. Et rectè quidem. Gloss. Philox. *Domi, domo*, *κατ' οἶκον*, *ἐν οἴκῳ*. Plura vide ad Hyg. cap. 247.

b *Quippe gentilis*] 5. edd. *quippe nobis gentilis*. Sed illud *nobis* Leid. cod. non agnoscit. Sed quid est *merces gentilis*? Honorifica & ampla, ait Locherus, cum gentile pro nobili & honorato ponatur. Ἐπέχω. Nisi tamen gentilem mercedem rectius heic accipi puto de mercede, quæ datur à gentibus. Ita enim barbaras nationes Romani appellant.

c *Domini regis*] MS. *Domni*. quod non displicet. Vide Vossium aliosque. Gloss. *Zenonis*. Baptista Pius ridiculè intelligit Athanasium, qui, Gothis expugnatis, pace festa tranquillavit orbem. Locherus Hildericum filium Thrasa mundi, qui ab exilio revocavit episcopos. Verum utrum Ruspensis episcopus Fulgentius hic fuerit, an vero alius, cum haud satis constet, difficile est certi aliquid statuere.

d *Solis crepusculum*] *Cum creperum*

 lux

mundo tenebris dehiſcentibus pavores [e] exterſit. Et poſt torpentes inceſſus, [f] qui tum bellicum profligaverant interdictum, licuit tandem arva viſere, limites circuire. Egredimur nautarum in morem, quos [g] tempeſtatum flamento confractos exoptata reduces [h] excepit ripa, & velut parietum indumentis exuti, poſt domeſticas ſtationes ambulare potius diſcimus, quam progredimur, & Maroneo verſui conſimiles: *Tandem liber equus campo* [i] *potitur aperto.* Intuemur arva, quibus adhuc impreſſæ bellantium plantæ [k] muricatos, (quod ajunt) [l] ſigillaverunt greſſus, & [m] formidine mentis nondum exterſa, hoſtes in veſtigiis [n] pavebamus. Terrorem enim pro ſui memoria miles hoſtis [o] hæredem reliquerat. Sed [p] Troadum in morem oſtentabamus [q] alterutrum loca, quorum recorda-

lux alma micat, ut loquitur Capella Lib. II. p. 28. ed. Grot. qui & Lib. I. *Crepuſculum* pro diluculo uſurpat. Lucanus: *Longa repercuſſo nituere crepuſcula Phœbo.* Confer. Serv. ad Æn. XI. 268. Iſidor. de Nat. Rer. cap. 2.

e *Exterſit*] 6. edd. & MS. Leid. *abſterſit.* quod præferam. Claud. VI. Conſul. Honor. *Principis & ſolis radiis deterſa removit Nubila.*

f *Qui tum profligaverant*] MS. Leid. & 5. edd. *quæ tum profligaverat* &c. hoc eſt, *negaverat*, ut gloſſa exponit. Sed ſic reſcribendum foret, *quos tum.*

g *Tempeſtatum flamento*] 5. edd. & MS. Leid. *flagitamento.* Gloſſ. exponit, *Caſtigatione.* Aſſultu & incurſu dixiſſet potius. Præfero tamen cum Cornel. Tollio Modiani codicis lectionem *fatigamento.* In Contin. Virgil. *Tempeſtivis jactationum curſibus fatigatur.* quanquam & ibi Leid. cod. *flagitatur* exhibet. Pſeudocypr. Laud. Martyr. *Tempeſtatibus diu nauta fatigatus.* Propert. Lib. III. El. ult. *Nunc demum vaſto feſſi requieſcimus æſtu.*

h *Excepit*] Mod. Codd. & Leid. Biblioth. ut & 6. edd. *excipit.*

i *Potitur*] Clar. Cornel. Tollius margini illeverat, *potietur.* In Virgil. legitur XI. Æn. 494. *Tandem liber equus campoque potitus aperto.* Exiſtimo verſiculum hunc paululum detortum fuiſſe à Fulgentio. Quod poſtea vidi cenſuiſſe etiam Nob. Heinſ. qui in margine codicis ſui emendabat, *ſpatiatur.* Leid. cod. *campo aperto potitur.*

k *Muricatos greſſus*] Gloſſ. *murica tectos. genus herbæ.* Stultè. Audi tu potius Voſſium. Μεταφορικῶς *muricatos greſſus* dixit Fulgentius, hoc eſt, formidoloſos, qui quaſi per murices ferreos fiant. Vide ejus Etymol. in *murex.*

l *Sigillaverunt*] 5. edd. *Sigillaverant.*

m *Formidine mentis nondum exterſa*] MS. Leid. & 5. edd. *menti.* Quod præfero.

n *Pavebamus*] Cl. Tollius mallet, *pavemus.* Sed diverſa tempora, immo & modos copulari interdum, alibi docemus.

o *Hæredem reliquerat*] Sic & infra: *Famam relinquentes hæredem.*

p *Troadum in morem*] Contumelioſè *Troades* Trojani à Perſio appellantur: quâ de re vide Alciat. Parerg. Lib. III. cap. 48. Κακόζηλος ergo heic Fulgentius, aut intellexit mulieres Trojanas.

q *Alterutrum*] Malebam à primo *alternatim*, quod alteri Gloſſator ſuperſcripſerat in codice Leid. Conjecerat idem, & in ſuo libro notaverat Clar. Tollius. Infr. Lib. II. 16. *Alternatim reſurgere atque occidere dicunt.* Nunc dubito nonnihil, cum & apud Martial.

dationem aut [r] internitio celebrior faciebat, aut præda. Tandem inter [s] ſentoſa nemorum [t] frutecta, quæ agreſtis olim deſeruerat manus ([u] nam [x] intercapedinante pavoris prolixitate [y] tam largo fumo lurida parietibus aratra pendebant, & laboriſera boum colla jugales in [z] vaccinam molliciem deduxerant callos) ſqualebat viduus ſulcis ager, & herbidis ſentibus oliviſero vertici minabatur.

tial. in Epiſtol. ad Toloſanos legam: *Amplitudo denique & altitudo caritatis per vos diffundantur, per quas alterutrum invicem diligatis.* Et Nemeſianus aliique reſponſo ad Cyprian. *Simus ergo orationibus noſtris alterutrum adjutores.* Ruffin. Interpr. Euſeb. Lib. I. *Uſque quo procedente immanitate etiam devorarentur alterutrum.* Vulg. interpres Marci cap. IV. 40. *Dicebant ad alterutrum.* Geneſ. cap. XIII. vers. 11. *Diviſique ſunt alterutrum à fratre ſuo.* Actor. VII. 26. *Ut quid nocetis alterutrum?* Cyprian. Lib. III. ad Quirin. ex Galat. cap. VI. *Alterutrum onera ſuſtinete.* Tertull. de Reſurrect. Carnis cap. 44. *Membra alterutrum ſumus.* Miror, ut raram eo ſignificatu, in uno Sangallenſi hanc vocem notaſſe Barthium Adverſ. XLV. 11.

r *Internitio*] Leg. *internecio*, quomodo habent A. I. H. & MS. Leid. Gloſſ. Philox. *Internecio*, ἀναίρεσις. Vetus interpres Joſuæ cap. X. vers 20. *Uſque ad internecionem pæne conſumtas.* Iſidor. Orig. IX. *Uſque ad internecionem deletæ ſunt.* Quomodo & Florus loquitur Lib. II. cap. 16. & 17. quanquam perperam *internicionem* exhibent editi. Feſtus: *Internectio vitæ privatio appellatur interfectio, à nece denominato vocabulo.* Lege cum Vett. membranis Biblioth. Leid. *Internecio, vitæ privatio, interfectio, à nece* &c. Victor illuſtrium cap. 23. *Gallos improviſos internecione occidit.* Reſcribo, *improviſus.* Juſtinus Lib. VII. 6. *Theſſaliam improviſus expugnat.* Salluſt. Jug. cap. 88. *Quo improviſus gravior accederet.* Curt. VI. 6. *Improviſus hoſti ſupervenit.* Ammianus Lib. XXIII. pag. 433. ed. Boxh. *Improviſus Aſſyrios occuparet.* 462. *Improviſæ finitima populantur.* Lib. XVII. p. 184. *Cum ſuis improviſus occurrit.* Eodem ſenſu Florus Lib. III. cap. 3. *Ut hoſti inopinatus occurreret.* Et cap. 5. ejuſdem Libr. *Italiam nec opinatus invadere.* Schol. Stat. ad I. Theb. vers. 644. *Pietatem poſuit, quia cives ſuos internectione monſtri ſervaverat.* Leg. *internecione.*

s *Sentoſa*] H. e. ſpinoſa. *Senticoſa* dixiſſet Afranius. Vide Feſt. in SENTES. Horat. II. od. 9. *Hiſpidos Manant in agros.* Ubi Scholiaſtes: *Senticoſos, herboſos.*

t *Frutecta*] Ita rectè & MS. Leid. *Fruteta* 5. edd. Vide quæ notamus inferius ad illa, *Quicquid per frutecta Tempe.*

u *Nam* &c.] Includenda omnia parentheſi uſque ad illa, *ſqualebat viduus* &c. Ordo eſt, *Tandem ſqualebat ager* &c.

x *Intercapedinante*] Gloſſ. *interveniente.* Capell. Lib. IX. p. 3.2. ed. Grot. *Intercapedinatæ prolixitatis oblivia jam ſupero debet vigore diſcutere.* *Intercapedo* eſt διάστημα χρόνου. διάστασις καιροῦ, ut exponunt Gloſſæ Philoxeni. Feſtus: *Intercapedo, tempus interceptum, cum ſcilicet mora eſt ad capiendum.* Turpilius: *Quando equidem amorem intercapedine ipſe lenivit dies.* Sed *intercapedinare* ignorat politum ſæculum.

y *Tam largo fumo*] Gloſſ. *ut frutecta creſcerent in agris.* In fumo aratra ſuſpendebant, ne ceſſantia ex humore putredinem conciperent. Vide Proclum ad illa Heſiod. Ἔργ. α. Αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο.

z *Vaccinam mollitiem*] Qualis in vaccarum eſt collis. Catullus c. LXV. *Rura colit nemo, molleſcunt colla juvencis.*

tur. Ita etenim [a] nexili de ſyrmate [b] mæandrico graminum labruſca coibat, quo ſepta herboſis radicibus tellus, Triptolemicum contumax abnueret dentem. Ergo dum hujuſcemodi [c] paliuræa prata incedenti premerem planta, & roſcidos florulenti velleris colles ſpacianti [d] meterem paſſu, defectum voluntas peperit, [e] & egredientis ſtudio, ſedulitas ex labore ſucceſſit. Divertor arborei beneficium umbraculi [f] præſumens, quo me erranti foliorum intextu Phœbi à torridis defenſaret obtutibus; & circumfluo ramorum recurrentium nexu ùmbram, quam propriis radicibus præberet, mihi etiam concederet eſſe communem. Nam me avium quædam [g] vernulitas, quæ

[h] fra-

a *Nexili de ſyrmate*] Gloſſ. *de tortuoſâ curvatione. Syrma polyſemos eſt ſermo. Eſt enim ſyrma longariæ manus ſcriptura. Dicitur & longa ſententia. Ponitur etiam pro ſinuatione & flexu, ut hoc loco.* Vult ſanè id epitheton *Mæandrico.* Feſtus: *Mæandrum picturæ genus, dictum à ſimilitudine flexus amnis, qui appellatur Mæandrus.* Conſule ibi Scaligerum, & Servium ad illud Virgil. Æn. v. 251. *Purpura Mæandro duplici Melibœa cucurrit.* Quod de longariæ manus ſcriptura ait gloſſator, id inveni quoquè apud Vet. Horat. Scholiaſt. ad Artem Poët. *Larvas*, inquit, *capiti imponebant, & induebant actores ſyrmata, id eſt, veſtimenta prolixa: unde & longaria ſcriptura ſyrma dicitur ab illius veſtis prolixitate. Longa manus* dicitur in Gloſſ. Labb. Tò *de* redundat, ut ſæpe apud poſterioris ætatis ſcriptores; quanquam interdum nec meliores id refugerint. Vide notas ad Lib. 1. cap. 24.

b *Mæandrico graminum*] MS. Leid. & 5. edd. *gramini.* Quod præfero. Tertull. Pall. cap. 4. *Prorſus ſi quis Mæandrico fluxu delicatam veſtem humi protrahat.* Noſter infra: *Mæandricos limbos.*

c *Paliuræa prata*] Reſpexit Virgil. Ecl. v. 39. *Carduus & ſpinis ſurgit paliurus acutis.*

d *Meterem*] MS. Leid. cum 5. edd. *metirem.* Scriverius in margine ſcripſerat *metirer.* Quod & mihi in mentem venerat ex illo Horatii Epod. 4. *Sacram metiente te viam.* Quid ſi mutaſſe eum formam verbi dicamus? Certè Lib. 11. cap. 6. *Furare* pro furari uſurpavit, & in Continent. Virgil. *reluctare* pro reluctari. Sic *remetio* pro remetior Cyprian. Sermon. de Orat. Dom. *In quâ menſurâ menſi eritis, in eâ remetictur vobis.* Et ſic legitur etiam apud vulgat. Interpretem Matth. VII. vers. 2. Æthicus Præfat. Coſmogr. *Orbis terrarum metiri cœpit.* Hygin. Lib. 1. Aſtron. cap. 6. *Quinque autem, quos ſupra diximus, ſic in ſphærâ metiuntur.*

e *Peperit, & egredientis ſtudio* &c.] 6. edd. & MS. Leid. *Peperit egredientis ſtudio, ſed utilitas* &c.

f *Præſumens*] H. e. occupans locum arborum umbrâ opacum.

g *Vernulitas*] Ita quoque cum MS. Leid. tum 6. edd. Salmaſius in libro ſuo emendaverat, *vernilitas.* Si tam Latina eſſet, quam quidem non malè huic loco conveniret, reſcriberem *vernalitas. Vernare* enim dicuntur aves, quando verno tempore cantillant. Ovid. *Indocili gutture vernat avis.* Certè *vernalis* invenias in notis Tyronis, & apud Auguſtin. C. D. VII. 25. *Vernalem faciem terræ.* Chryſol. Serm. XXV. *Vernalis ceſpitis vilitate.* Formetur ergo non ineptè à τῷ *vernalis vernalitas.* Sed potius eſt, ut reſpexiſſe eum loquacitatem vernarum dicamus. *Vernilitas* eſt dicacitas. *Verniles* aves, argutæ. Rutil. 1. Itin. *Vernula queis vario carmine ludit avis.* Pedo Eleg. de

Mæc.

[h] fragili quadam dulcedine [i] crispantes sibilos [k] corneis edunt organulis, ad hoc opus allexerat, & laboris tam subita requies melos quoddam carminis expectabat.

Thespiades, Hippocrene
Quas spumanti gurgite
Inrorat loquacis nimbi,
Tinctas [l] haustu musico,
Ferte gradum properantes
De virectis collium,
Ubi guttas [m] florulentæ
[n] Mane rorant purpuræ,
Humor algens, quem serenis
Astra sudant noctibus,
Verborum canistra [o] plenis

P *Re-*

Mæc. obitu: *Sederat argutas garrulus inter aves.* i.e. ὄρνιθας κωτίλας. Proclus in Hesiod. Ἔργ. α. p. 86. Τὴν χελιδόνα κωτίλλειν λέγει, ὥς ἐστι παρὰ Ἀνακρέοντι κωτίλη χελιδών. Locum frustra quæras in reliquiis Anacreontis. Fors fuat tamen, ut Od. XII. ubi nunc legitur, τί σοι, λάλη χελιδών, rescribendum sit, τί κωτίλη χελιδών. Judicent docti.

h *Fragili dulcedine*] Κλαδαρὸν Græci vocant. Ita infra habes, *Fragilem cachinnum.*

i *Crispantes sibilos*] *Vibrantem modulatum*, ut de lusciniis loquitur Plin. Lib. X. cap. 29.

k *Corneis organulis*] H. e. rostris. *Cornea labra* dicuntur in Vet. epigram. Lib. IV. Catal. Pith. *Nam claudunt rabidam cornea labra gulam.*

l *Haustu musico*] *Pierio latice*, ut loquitur Virgilius in Culice. Haustus pro aqua, quæ hauritur, ut apud Phædrum Lib. I. *A te decurrit ad meos haustus liquor.*

m *Florulentæ*] Simulavit Auctorem Pervig. Veneris: *In pudorem florulenta prodiderunt purpuræ. Humor ille, quem serenis astra rorant noctibus, Mane virgines papillas solvit humenti peplo.* Isidor. Chron. Goth. *Tu florulenta campis, montibus frondua, piscosa littoribus.* Ambros. Hexaem. Lib. I. cap. 4. *Horrentibus pruinis florulenta misceri.* Ita à ros *rorulentus* apud Gregor. Turon. Histor. Franc. cap. 15. à gleba *glebulentus*, & à fæx *fæculentus* apud Apulej. in de Deo Socratis; & à farina *farinulentus*, à mustum *mustulentus* Miles. Lib. IX. item à rosa *rosulentus* apud Capellam Lib. I. ab aurum *aurulentus* apud Prudent. περὶ Steph. & apud nostrum à merum *merulentus.* Pertinet huc illud Capellæ Lib. II. *Ac in rosetis purpuraret culmina Aurora primo convenustans habitu.*

n *Mane rorant*] Lege *rorat* cum 6. edd. & MS. Leid. Referri enim debet ad illa *humor algens. Stillare, rorare, manare* & id genus quam plura alia cum quarto nunc, nunc cum sexto casu construuntur. Sententia est, *ubi humor algens &c. rorat.* Est ille humor, quem astra noctu sudant, ἀπόῤῥοια siderum Lib. II. 19. *Nocturni roris humor, quem aporrœa siderum atque ipsius lunæ animandis herbarum succis insudat.* Ita ibi legendum. Q. Cicero apud Ausonium Eclogario: *Quam sequitur nebulas rorans liquor altus Aquari.*

o *Plenis*] Vel *plena* legendum, vel dicendum esse hypallagen, ut apud Petron. *Nec certos fluctus ventus impulerat.* Isidorus Lib. XX. Orig. cap. 6. *Currunt cum siphonis aquis plenis*, pro *siphone aquis pleno.* Nisi rectus ei singu-

laris

[p] *Reserate flosculis.*
Quicquid per [q] *virecta Tempe*
Raptat unda [r] *proluens,*
[s] *Hinnientis &* [t] *recussu*
Quam [u] *produxit ungula.*
Quicquid Ascræus [x] *veterna*
Rupe pastor [y] *cecinit,*
Quicquid ex [z] *Atlantis gazis*
Vestra promunt horrea,
Quod cecinit pastorali
Maro sylva Mantuæ,
Quod [a] *Mæonius ranarum*

Ca-

laris fuit *siphona.* Propert. Lib. I. el. 20, *Tandem haurire parat demissis flumina palmis, Innixus dextro plena trahens humero.* Intelligi vult flumine vel aqua plenam urnam, observante summo Gronovio.

p *Reserate*] Barth. Adverſ. Lib. XVII. 7. & LVI. 17. *deserate* propter metrum. Sed RE sæpe produci jam notavit in Lucretiano indice Giphanius, & Mariangelus in notis ad Alvarum de syllabarum dimensione. Quid præterea in hoc carmine mutatum velit, apud ipsum vide. *Verba* heic esse μύθȣς sive fabulas, recte observavit.

q *Virecta*] Ἀρχαϊκῶς, quomodo & in notis Tyronis legitur pag. 9. & *frutecta* p. 169. Capella Lib. I. p. 18. *Scythidis virecta.* Ita habent Vett. membranæ Biblioth. Leid. non *vireta*, ut ediderunt. Festus: *Dumecta antiqui, quasi dumiceta, appellabant, quæ nos dumeta.* Idem: *Vestices frutecta densa dicta à similitudine vestis.* Lact. Argum. Metam. I. cap. 3. *Frutecta sylvarum.* Marcellin. Lib. XIV. *Frutecta prensando vel dumos.* Virg. Æn. VI. *Amœna virecta.* Vide ibi Valerian. pag. 124. ed. Steph.

r *Proluens*] Lege, *profluens* cum Nob. Heinsio.

s *Hinnientis & recussu*] Adscripserat margini vir doctus, *Hinniente de recussu.* Sed nihil opus est. Hinniens est equus Pegasus. Duplex heic unda notatur, & quæ per Tempe fluit, & Hippocrenes.

t *Recussu*] MS. Leid. & 5. edd. *recursu.* Malè. Rectum est *recussu.* Maro II. Æn. *Uteroque recusso.* Restituimus idem vocabulum Lib. I. cap. 24. *Recutere* dictum, ut *replaudere* apud Apul. VI. Mil. *Quadrupedi cursu solum replaudens.* Et *dextra frontem replaudens.*

u *Produxit ungula*] Vide Sidon. Lib. IX. ep. 9. Antonin. Liberal. cap. 9. Scholiasten Hesiod. p. 234. ed. Heinſ. Festum in *Pegasides.* Theon. in Aratum p. 29. ed. Lond.

x *Veterna*] Gloſſ. *antiqua.* Rectè. Gloſſ. Philox. *Veturnus & vetustus,* παλαιός. Leg. *Veternus.* Cyprian. Sermon. de Circumcis. *Probatoria hujus sensualitatis colluctatio tam veterna.* Sic *veternus error* apud Ennod. *Veternæ offensæ* apud Fulbertum, *veterna silentia* apud Prudent. Hymn. Cath. 9. occurrunt. Priscian. sub finem Lib. II. *Vetus præterea veternus facit, non solum veteranus, sed diversas habent significationes.* Etiam *veternosus* eodem sensu venit Victori in Paſſ. Martyr. Carthag. *Ecce antiquus hostis, veternosus utique anguis, trisulcæ linguæ venena vibrans.*

y *Cecinit*] *Incinit* Barth. Adv. Lib. XXVII. cap. 19.

z *Atlantis*] MS. Leid. *Atlanta.* Forte scripsit *Atlantæ*, quemadmodum *Perdica* pro *Perdix* cap. 2. Lib. III. Vide quæ ibi à nobis dicta sunt. De Atlante hoc consulendus Servius Æn. I. vers. 745.

a *Mæonius*] Malim, *Mæonides.* Persius

Cachinnavit prælio,
Parrhasia candicanti
Dente lyra concrepet:
Ad meum vetusta carmen
Sæcla nuper confluant.

Hoc itaque sacrificali carmine Gorgonei fontis aspergine [b] madidas & præpetis ungulæ rivo [c] merulentas Pierides abstraxi. Astiterant itaque [d] syrmate nebuloso lucidæ [e] ternæ viragines, hedera largiore circumfluæ, quarum familiaris Calliope ludibundo palmulæ tactu, meum [f] vaporans pectusculum, poeticæ pruriginis [g] dulcedinem sparsit. Erat enim gravido (ut apparebat) pectore, crine neglecto, quem margaritis prænitens diadema constrinxerat,

sius Sat. VI. 11. *Mæonides Quintus pavone ex Pythagoreo.* Martial. Lib. V. 10. *Et sua riserunt sæcula Mæoniden. Mæonium vatem* apud Alcimum, *Mæonium Homerum* apud Nasonem, *Mæonium senem* apud hunc nostrum, & Lucan. Pan. sed nusquam absolutè dici *Mæonium* memini Homerum. Βατραχομυομ. auctorem esse illum voluerunt ex veteribus nonnulli, ut ostensum à nobis ad Hyg. cap. 154.

b *Madidas*] Dictum eleganti μεταφορᾷ, ut apud Mart. ep. 68. Lib. VII. *Cujus Cecropio pectora rore madent.* Lib. I. ep. 4. *Si quis Cecropiæ madidus Latiæque Camœnæ Artibus.*

c *Merulentas*] Ut à *temetum temulentus*, à *vinum vinolentus*, ita à *merum* finxit *merulentus*. Adhelmus libello de laud. Virgin. *Merulenta defæcati nectaris defruta apothecis recondenda.* Cæterum illa *madidas*, *merulentas* prorsus ἐμφατικῶς dicuntur. Refero huc illud Petronii: *Plenus Pierio diffundes nectare verba.* Sic enim legendum censeo ex Vett. editionibus. Mutarunt, qui non videbant *diffundere* heic esse καταλκλύζειν, *inundare*. Cato in Diris: *Diffusos gurgite campos.* Catal. Scalig. Lib. II. pag. 239. *Pierio liquidam perfundis nectare mentem. Pierium laticem* appellat Virgil. Culice. Cæterum ut *diffundere* heic, ita *infundere* usurpat Chrysologus Homil. 42. *Non sic imber infundit terram, quomodo jejunium lachrymæ rigant pauperum.* Et post paulo: *Cœli pluvia infundit terram.* Etiam Palladius Januar. Tit. III. *Mediocriter infusus ager, ut nec lutosus nec aridus sit.* Marcellin. Lib. XIV. *Fluminis modo fortunis complurium sese repentinus infudit.*

d *Nebuloso syrmate*] Tenui instar nebulæ: cujusmodi vestes ἀραχνώδεις vocabant Græci. Adi Gonsalium ad illa Publii apud Petronium: *Palam prostare nudam nebula linea.*

e *Ternæ viragines*] Barth. Adv. Lib. XVII. cap. 7. *Ter ternæ.*

f *Vaporans*] Gloss. *incendens.* Rectè. Horat. Epist. 16. Lib. I. *Lævum discedens cursu fugiente vaporet.*

g *Dulcedinem sparsit*] Ita & MS. Leid. Gloss. *spargendo replevit.* quæ est explicatio lectionis 5. edd. *dulcedine.* Lege ergo, *dulcedine sparsit. Spargere* accipe pro *conspergere.* Virgil. Ecl. V. 40. *Spargite humum foliis.* Propert. IV. 6. *Spargite me lymphis.* Ovid. XI. Met. 57. *Sparsos rore capillos.* & vers. 311. *Nox cœlum sparserat astris.* Horat. II. od. 13. *Penetralia sparsisse nocturno cruore.* Ubi perperam Schol. *maduisse.* Senec. Agam. 465. *Nox prima cœlum sparserat stellis.* Ita *sternere* pro *consternere.* Horat. IV. od. 14. *Stravit humum sine cæde victor.* *Serere* pro *conserere.* Boet. *Qui serere ingenuum volet agrum.*

Sic

xerat, [h] talo tenus bis tinctam recolligens veſtem. [i] Quod credo & itineris propter, [k] & ne mæandricos tam [l] ſubtilis elementi aliquatenus limbos aculeati herbarum vertices ſcinderent. Aſtiti, propter ergo erectus in cubitum, veneratus ſum verboſam viraginem, olim mihi poetico vulgatam evidentius teſtimonio. Nec immemor cujus verboſas fabulas propter [m] ſcholaribus rudimentis tumidas [n] ferulis geſtaveram palmas: [o] & quia non mihi evidenti ma-

Sic & Græci cum Latinis. Pſ. 107. 37. Ἔσπειραν ἀγροὺς καὶ ἐφύτευσαν ἀμπελῶνας.

h *Talo tenus bis tinctam recolligens veſtem*] Hoc eſſet, *dibapham*. Vlitius ad Nemeſ. pag. 345. *talo tenus diſcinctam*. Niſi autem, inquit, diſcincta fuiſſet veſtis, non opus erat recolligi. Reſponderi poſſet, cingendo recolligi veſtem, & viantes altius cingi ſolere. Rectius ergo fore, *bis cinctam*. Adjuvat tamen ejus conjecturam *nebuloſum ſyrma*, quod præceſſit.

i *Quod credo & itineris propter*] Ita & MS. Leid. Gloſſator ſuperſcripſerat, *ſcil. difficultatem*, quomodo 6. edd. ante Commelinum repræſentant. Vlitius emendat, *& itineri ſe properaret*. Nam quod in aliis, inquit, libris editum, *itineris propter difficultatem*, ex gloſſemate mei codicis profectum eſt, & ſenſui incongruum. Poſſediſſe opinor codicem illum, quo ego nunc utor. Nam *biſtinctam*, quod ex eodem adducit, etiam in Leidenſi comparet. Ego conjectaveram, quod necdum diſplicet: *quod credo, & itiner propter*. Familiares huic ſcriptori id genus anaſtrophæ. Velut mox: *verboſas fabulas propter*. Et cap. 5. Lib. I. *Comeſtiones propter*. Apulej. Lib. V. Met. *Suggeſtum propter*. Et VIII. *Ignem propter aſſidens*. *Quod credo* heic eſt *ſicut credo*. Cic. XIII. Famil. epiſt. 40. *Si ulla unquam apud te mea commendatio valuit, quod ſcio multas valuiſſe plurimum, hæc ut valeat rogo*. Seneca Apolocynth. *Quod tibi narro, ad ſextum decimum lapidem à Viennâ natus eſt*. Quem locum fruſtra tentat vir doctus. Adde quæ habet Sciop. Suſp. Lect. Lib. IV. 17. Poſſis etiam explicare non malè, *quantum credo*. Quintil. declam. IX. *Quod ſcio, victis etiam gladiatores parcunt*. Ne τὸ *itiner* mireris, notandum archaiſmos affectare cacoethes eſſe inferioris ætatis ſcriptorum, præſertim Afrorum. Certè τὸ *itiner* Lib. IX. & Capella uſurpavit. Incertus poeta apud Macrob. Lib. II. Saturn. cap. 2. *Rimatâ itiner tranſitus*. Niſi dicamus ſynalœpham neglectam eſſe poëtæ, malim ex Gellio reſcribere *itineri*. Chariſ. Lib. I. *Item iter & itiner* &c.

k *Et ne Mæandricos*] Ita ſcripſi cum MS. Leid. & 6. edd. Perperam τὸ *ne* omiſerat Commelinus.

l *Subtilis elementi*] *Filamenti* in margine libri ſui emendabat Nob. Heinſius. Quod nullus dubito, quin cuilibet ſe probaturum ſit. Boetius de veſtibus Philoſophiæ Lib. I. *Veſtes erant tenuiſſimis filis, ſubtili artificio* &c.

m *Scholaribus*] Scholaſticis. Uſus eâ voce & Hieronymus ad Damaſum. Vide Voſſ. in de Vit. Sermon. p. 53.

n *Ferulis*] Ferula & ſcutica ſceptra nota pædagogorum, ſive medicamina, quibus medentur pigritiæ puerorum. Catal. Pith. Lib. IV. *Et ferulis culpas tollere ceſſat iners*. Eleganter Capella Lib. III. *Tunc etiam quoddam medicamen acerrimum, quod ex ferulæ flore caprigenique tergoris reſectione confecerat, rubri admodum coloris, expromſit*. Ferulam & ſcuticam innuit, quarum hæc etiam de anguillarum tergoribus olim factitabantur. Vide Plin. IX. 23. Iſidorus Lib. V. 27. *Anguilla eſt, quâ coercentur pueri in ſcholis: quæ vulgo ſcutica dicitur*. De Ferulis Martialis Apophor. 80. *Inviſæ nimium pueris gratæque magiſtris, Clara Prometheo munere ligna ſumus*. A feriendo dictas perperam cenſet Iſidorus Lib. XVII. 9. *Nonnulli à feriendo ferulam dicunt. hoc enim pueri & puellæ vapulare ſolent*. Apul. IX. Met. *Ferula nates ejus obverberans*.

o *Et quia non mihi*] Malim, *ſed quia*. Syl-

manifestatione quænam esset liquebat, cur venisset, inquiro. Tum illa: Una, inquit, sum è virginali p Heliconiadum curia, Jovis albo conscripta, quam olim q Athenæam civem Romanus ordo colendam exceperat: ubi novellos ita frutices edidi, quo eorum cacumina summis astris insererem. Ita vitæ famam r linquentes hæredem, quo magis celebriorem obitum s protelarent. Ast ubi me Romuleæ arcis conventu bellicus viduavit incursus, Alexandriæ t conciliabula urbis u exulata possederam, variis dogmatum imbutamentis lasciva Græcorum præstruens corda, postque Catonum x rigores, Tullianasque severas invectiones, & Varroniana ingenia, y Pelleæ gentis ener-

Syllaba proximè præcedens τὸ s absorpsit.

p *Heliconiadum curia*] Capella Lib. IV. *Ingressa curiam superum.* Cyprian. Sermon. de Pass. Christ. *Paradisi civis & domesticus curiæ efficitur.* Non dissimile est illud Ausonii, *Collegia Aonidum.* Sed *chorea* emendaverat in ora codicis sui Nob. Heinsius.

q *Athenæam civem*] Migrat Grammaticorum regulam. Moschopulus: Ἀθηναῖος ὁ ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν, γυνὴ δὲ ἀπὸ Ἀθηνῶν Ἀττικὴ, οὐκ Ἀθηναία. Hesychius: Ἀθηναία, ἡ θεὸς, ἡ δὲ γυνή. MSS. habere ajunt, καὶ ἡ γυνή. Non ignoro insuper habuisse heic quosdam Grammaticorum præscripta. non existimo tamen respexisse illuc Hesychium, sed scripsisse potius: Ἀττικὴ δὲ γυνή. Cæterum ut *Athenæus* pro *Atheniensis*, ita *Romæus*, *Carchedonius*, *Chalcedonius*, dixisse nonnullos ostendit Salmas. ad Pall. Tertull. pag. 129. Cur Atticæ autem, non Athenææ dicerentur mulieres, causam legas apud Augustin. C. D. cap. 9. Lib. XVIII. Vide ibi Vivem.

r *Linquentes hæredem*] Clar. Tollius emendaverat in suo libro, *linquens*, & mox, *protelarem.* Ita postularet quidem syntaxis, si ad Pieridem hæc referas. Sed Grammaticos canones non sollicitè observat Fulgentius. Præfat. Lib. de Prisc. Serm. *In quantum memoriæ entheca subrogare potuit, contribui, non phaleratis sermonum studentes spumis.* Continent. Virgil. *Ut dicere cœperam, mox ut terram tangit, matrem videt, nec agnoscit, plenam designantes infantiam.* Heic tamen τὸ *linquentes* referendum puto ad *novellos frutices.*

s *Protelarent*] H. e. memoriam ejus per posteros extenderent. Leo in conflict. Virt. & Vit. *Si protelatis vigiliis psalmorum censum persolvis.* Pseudo-Cypr. de Sing. Cleric. *Laborat ad culmen adversarius protelare.* Gloss. Isid. *Propagando, protelando. Protelat, differt.* Quæ interpretatio locum habere heic posset, si pro *celebriorem* rescribamus *celeriorem.* Adde infr. not. ad cap. 6. Lib. 1. & Contin. Virgilianam.

t *Conciliabula*] Conventus & Scholas.

u *Exulata*] Quæ huc pertinent, abunde dicta sunt à nobis ad Hyg. Myth. cap. 26. & porro infra dicentur ad Lib. III. cap. 6.

x *Rigores*] *Rugas* in margine vir illustris. Sed opinor in animo habuisse Catonis severitatem. Severitas enim ubi nimia est, in rigorem degenerat.

y *Pelleæ gentis*] 6. edd. & MS. Leid. *Apelleæ.* Gloss. Cod. Leid. *Ægyptia propter nimium ardorem solis.* Sed rectum est *Pelleæ*, hoc est, Alexandrinæ. Notati sunt semper ob morum mollitiem Alexandrini. Pellæi autem Alexandrini à Juvene Pellæo, hoc est, Alexandro cognominati.

z *Phasma-*

enerves ſenſus aut ſatyra luſeram, aut comœdico [z] phaſmate delectabam, aut tragica pietate mulcebam, aut epigrammatum brevitate [a] condibam. [b] Libebat me mea captivitas: & licet [c] noſtræ vacaſſent induſtriæ, inveniebat tamen animus, quibus inter mala arrideret, niſi me etiam exinde bellis crudelior [d] Galeni curia excluſiſſet, quæ pæne cunctis Alexandriæ ita eſt inſerta angiportis, quo chirurgicæ carnificinæ [e] laniola pluriora habitaculis numeren-

z *Phaſmate*] Scriverius volebat *plaſmate*. Sed videtur Planciades noſter reſpexiſſe Terent. Prolog. Eun. vers. 9. *Menandri phaſma nunc nuper dedit.* quanquam gloſſa, quæ eſt in codice Leidenſi, *figmento*, explicet τὸ *plaſma*, non *phaſma*.

a *Condibam*] Uſitatius hoc poetis, quam hiſtoricis vel oratoribus. Virg. Æn. VII. 790. *inſignibat*. Ovid. III. Faſt. 507. *audibat*. Phædrus IV. 23. *parturibat*. Capella tamen, ut Afrum decebat, cum noſtro Lib. I. p. 21. *Levitate pernix deſulteriâ geſtibat*. Ita habet MS. Leid. non *geſtiebat*, ut ediderunt. Apul. IV. Mileſ. *Bullis ingentibus ſcaturibat*. Claud. Annal. XV. apud Diomedem Lib. I. *Grundibat pecus ſuillum*. Archaiſmum eſſe idem Grammaticus docet. *Veteres hæc*, inquit, *ſine e litera pronunciabant, nutribam dicentes, ut apud Virgil.* Nutribant, Tyrrhuſque pater &c.

b *Libebat me*] Ἀντὶ τοῦ *mihi*. Dativum ergo pro ablativo poſuit. Hyg. Aſtron. II. 15. *Etſi non pro divinâ fecit cogitatione, nec ut deum licebat*. Sed ibi legendum puto, *decebat*. Habet quidem Feſtus: *Me pro mihi dicebant antiqui.* Sed exempla, quæ affert, explicari aliter & poſſunt & debent. Magis huc faceret locus Afranii Fratriis apud Non. cap. IX. tmem. 5. *Id aurum me condonat*. Et Varron. R. R. Lib. III. cap. 16. *Quarum alteram ſine dote dedi Lucullo, à quo hereditate me ceſſa* &c. Sic *te* pro *tibi* poſitum dicas in veteri inſcriptione, quam Catal. Lib. III. exhibet Pithæus: *Viator audi, ſi libet, intus veni. Tabula eſt ænea, quæ te cuncta prædicet*. Sed ipſe emendat, *perdocet*. Vide Gruter. magni operis pag. 928.

c *Noſtræ vacaſſent induſtriæ*] MS. Leid. & 5. edd. *Noſtræ vacuiſſent induſtriæ*. Modius ex ſuo MS. *Noſtræ non viguiſſent induſtriæ*. Lege, *noſtræ non vacaviſſent induſtriæ*. C & G notum eſt quam crebro inter ſe commutentur à librariis. Adhoc *vacare alicui* perquam eleganter dicitur. Martial. II. 5. *Vel tantum cauſſis, vel tibi ſæpe vacas.* Phædr. Præf. Lib. III. *Reddas amicis tempora, uxori vaces.* Forte nec τὸ *vacuiſſent* mutandum. Quintil. Declam. 252. *Tantum illi vacuit? adeone ſaturitate apud te exundavit?* Tertullianus cum aliis locis, tum libr. de Reſurr. carnis cap. 9. *Omnis vis Dei benefica vacuiſſet.*

d *Galeni*] Ita rectè MS. Leid. cum A. B. H. & I. Malè *Galieni* M. & L. Forte decepit eos Gloſſator, qui ſuper τὸ *Galeni* ſcripſerat *regis*. Miſerè heic hallucinatur Baptiſta Pius.

e *Laniola pluriora*] *Laniena plurior* 6. edd. Sed pro Commel. ſtat MS. Leid. Gloſſ. *Laniorum domus vel loca.* Lanii contemptim chirurgi dicuntur, quod corpora ſecare conſueverint. Tertull. de Anim. cap. 10. *Hierophilus ille medicus, aut lanius, qui ſexcentos exſecuit, ut naturam ſcrutaretur.* De copiâ medicorum, quibus abundavit olim Alexandria, vide Anonym. Coſmogr. à Godofred. ed. pag. 23. & Ammian. Marcell. Lib. XXII. cujus verba ſunt p. 426. ed. Boxh. *Medicinæ autem, cujus in hac vitâ noſtra, nec parca nec ſobria, deſiderantur adminicula crebra, ita ſtudia augentur indies, ut, licet opus ipſum redoleat, pro omni tamen experimento ſufficiat medico ad commendandam artis auctoritatem, ſi Alexandriæ ſe dixerit eruditum.*

f De-

rentur: [f] denique ita certando remittunt in mortem, quo ferant [g] Caronem [h] citius [i] ſopiturum, ſi [k] collegio non donetur. Hanc orationem riſus mollior terminavit. Itaque meis [l] quo diverteret culminibus impetravi. Tum illa: Non paves, inquit, muſicum tuis receptare dogma penatibus, cum barbarorum morem auſcultaverim ita [m] literarios mercatus [n] penitus abdicare, ut hos, qui primis elementorum figuris vel proprium [o] deſcripſerunt nomen, [p] caſſata inquiſitione mutum

f *Denique ita*] H. e. ad ſummam, ut verbo abſolvam. Sic cum aliis locis, tum inferius quoque in hac præfat. *Denique turbavit* &c. Uſurparunt ad eundem modum hanc particulam præter alios Florus Lib. I. 16. Juſtin. XIII. 2. Videndi de elegantiâ ejus locutionis Salmaſius ad locum illum Flori, Freinshem. in Juſtin. indic. Schultingius ad Calpurnii Declam. XI.

g *Caronem*] Ita & MS. Leid. *ἀντὶ τ̃* *Carontem*, quod 6. præferunt edd. Sic *Corineum* habes pariter ſine aſpiratione pro *Chorineum* in Virgil. Contin. Schol. Juv. ad Sat. III. 266. PORTHMEA. *Carinam.* Lege, *Caronem.* Aſpirationes omitti à deterioris ætatis ſcriptoribus, ut ſolebant antiquiſſimi, nemini ignotum paulo humaniori. Hinc ergo ridicula illa etymologia Iſidori Lib. II. 21. *Cordas dictas à corde, quia ſicut pulſus cordis eſt in pectore, ita pulſus cordæ in cithara.* Χορδαὶ, *Cordæ.* Feſtus Pauli MS. Bibl. Leid. in SAMBUCA. *Ut in organo cordæ, ſic in machinâ intenduntur funes.* Gloſſ. Philox. ed. Steph. *Alat*, πνέ̣. Leg. *halat.*

h *Citius*] Ocyus. Juvenal. Sat. IV. 134. *Argillam atque rotam citius properate.* Explet ellipſin Virgil. Æn. I. *Dicto citius tumida æquora placat.* Iſidor. Orig. XVI. 4. *Dicto celerius.*

i *Sopiturum*] Pro *ſopituros eſſe*, videl. Chirurgos. Quâ de locutione conſule Voſſium Anal. Lib. III. cap. 15. *Sopire* pro *enecare* poſuit, ut Plautus *ſopori dare* & *in ſoporem collocare* Amphitr. I. ſc. I. Seneca Oedip. vers 168. *Vix aſſiduo Bracchia conto laſſata refert, Feſſus turbam vectare novam.*

k *Collegio non donetur*] *Adjutorio*; ut rectè exponit Gloſſa.

l *Quo diverteret*] Ita rectè Commel. Perperam MS. Leid. cum 6. edd. *quod everteret.* *Quo* hic ſcriptor uſurpat identidem pro *ut.* Vide Indic. in *Quo.*

m *Literarios mercatus*] *Conventus* Gloſſ. Ita *mercatus Olympiacus* apud Juſtin. Lib. XIII. 5.

n *Penitus abdicare*] H. e. repudiare. Vide quæ congeſſit ad Lib. I. epiſt. I. Sidon. Savaro.

o *Deſcripſerunt nomen*] *Deſcripſerint* 6. edd. Melius.

p *Caſſata inquiſitione mutum*] H. e. ne cognita quidem cauſâ, indicta cauſâ. Quamobrem addit *mutum*; quod perperam omiſerunt 6. edd. Agnoſcit ſanè MS. Leid. Sed malè gloſſator explicat, *ſine aliqua fama.* Cæterum cum *hos* præceſſerit, ſequi debebat *mutos.* *Caſſare* verbum barbarum eſt, de quo Voſſius in de Vit. Sermon. p. 99. Fulgent. Ruſp. Epiſcop. epiſt. 2. *Ut merces boni operis humanæ laudis intentione caſſetur.* Et epiſt. 4. *Neque enim Jacobi Apoſtoli prædicatio poteſt aliquâ argumentatione caſſari.* Gregor. Dialog. Lib. III. cap. 36. *Totumque vas navis caſſatum nimiis fluctibus ab omni fuerat compage diſſolutum.* Summæ impotentiæ ſignum eſt damnare aliquem inauditum, & indicta cauſâ. Quamobrem Medea apud Senec. vers. 199. *Qui ſtatuit aliquid parte inauditâ alterâ, Æquum licet ſtatuerit, haud æquus fuit.* Reſpondet Creo: *Auditus à te Pelia ſupplicium tulit.* Quem verſum fruſtra tentari putem à viro ſummo. Εἰρωνικῶς iſta proferuntur à Creonte. Merito, inquit, ſi diis placet, ne te inauditam condemnem poſtulas, cum tu inauditum ſuſtuleris

tum [q] raptarent in carnificinam. Tum ego: Non ita eſt, inquam, ut audieras, [r] ſed fama fuit. nam ----- *carmina tantum*

Noſtra valent Muſæ tela inter Martia, quantum
[s] *Dulcis aquæ ſaliente ſitim reſtinguere rivo.*

Et ut ſuum me amplius familiarem reſciſſet, illud etiam Terentianum adjeci: *Olim iſti fuit generi quondam quæſtus apud ſæclum prius.* Nunc itaque ita literæ ſuos, quicquid Helicon [t] verbalibus horreis enthecatum poſſederat, in ipſis poteſtatum culminibus hæreditario jure [u] transferret, catos extendunt. Illa exhilarata verſiculis, utpote qua-

Pelian. Ἐ'ιεϱονικῶς etiam apud Quintil. ille Declam. XIII. *Nunc vero differendum mihi eſt, quam momentoſa ſit hujus animalis rapina.* H. e. quam gravis, & quanti momenti. Contrarium vult intelligi. Sed forte rectius, *quam non momentoſa.*

q *Raptarent*] MS. Leid. *reportarent.* Superſcripta altera lectio, *vel reptaſſent.* Vera lectio eſt, quam 6. edd. ſervarunt, *raptaſſent.* quam non debuit ſpreviſſe Commelinus. Solenne eſt noſtro pro imperfecto ponere ὑπερσυντελικόν.

r *Sed fama fuit*] *Et fama fuit* legitur in Virgilio. Quomodo nec malè heic ſcribas.

s *Dulcis aquæ*] Ita & MS. Leid. & 5. edd. Apud Virg. tamen Ecl. IX. ſequebatur, *Chaonias dicunt aquilâ veniente columbas.* Sed alterum, quod ex Eclog. V. depromſit, ſententia poſtulat.

t *Verbalibus horreis enthecatum*] Mercerus corrigit, *vernalibus horreis.* De quâ correctione valde dubito, cum & ſuperius habeas *verborum caniſtra. Enthecare* verbum fictum eſt ab *entheca*, de qua voce idem Mercerus ad libellum de Priſc. Serm. Utitur eâ etiam Caſſian. in de Inſtit. Ren. Lib. IV. 14. & Gelaſius Papa apud Gratianum. Grammaticus neſcio quis apud Barth. Adverſ. Lib. XXXVII. 13. *Enteca, repoſitio rerum venalium.* Fort. ſcripſerat, *repoſitorium venalium. Enthecatum* dicendi genus pro polito & phalerato poſuit Ambroſius in Lucam. Vide Savaron. in Sidon. Lib. I. ep. 9.

u *Transferret, catos*] L. M. *transferre cantus.* A. B. H. I. *transferret catus.* Et ita etiam MS. Leid. Scriverius & Tollius correxerant *cados.* Et ſanè cadis optimè cum horreis convenit. Horat. IV. od. 2. *Nardi parvus onyx eliciet cadum, Qui nunc Sulpiciis accubat horreis.* Sed adhuc hiulca eſt oratio, niſi ita ſcribas: *Nunc itaque ita literæ ſuos, quo, quicquid Helicon verbalibus horreis enthecatum poſſederat, in ipſis poteſtatum culminibus hæreditario jure transferret, cados extendunt.* Tò *quo*, quod à me inſertum eſt, ob ſimilitudinem ſequentis ſyllabæ à librario omiſſum putem. Sed eſt inter amicos meos quidam, cui *catos* Fulgentius pro doctis poſuiſſe videbatur. Frequens ſanè eo ſignificatu iſta vox etiam optimis. Nec annotare id neglexerunt veteres Grammatici. Vide Varron. L. L. Lib. VI. Servium ad Æn. I. vers. 427. Legebat ergo is: *Nunc itaque & literæ in ſuos, quicquid Helicon verbalibus horreis enthecatum poſſederat, in ipſis poteſtatum culminibus hereditario jure transferre catos extendunt.* Ut ſententia ſit, etiam nunc literas omnes Heliconis opes in ſuos myſtas & doctos homines perſeverare transferre. Sed ſic *pertendunt* eſſet ſcribendum. Neque enim extendere eſt perſeverare. *Extendere artem per ſucceſſionem liberorum* apud Petronium eſt propagare. Niſi ſi ſatisfacit prior conjectura, le-

ge-

quaſi Mæonium ſenem [x] viſerit recitantem, [y] laudatorio palmulæ tactu meam mulſit cæſariem: percuſſaque mollius cervice, quam decuit: [z] Eia, inquit, ô Fabi: Anacreonticis jamdudum novus myſtes initiatus es ſacris. Ne quid ergo meo tibi deſit tirunculo, accipe parem dogmatis gratiam: & quatenus te noſtra Satyra laſcivienti verborum rore percuſſit, vadatumque te ſui retinet amoris inlecebra, [a] redde quod ſepioticon debes: & quicquid libet [b] Niliacis exarare papyris, feriatis aurium ſedibus percipe. Nec deerit hiſtoriæ quilibet effectus, cujus te viſceribus

gere malim: *Quo, quicquid Helicon verbalibus horreis enthecatum poſſederat, in ipſis poteſtatum culminibus hereditario jure transferret catus, extendunt.* Sit igitur heic *catus* doctus. Tò *ſuos* puta eſſe *ſequaces*, & *extendunt* idem, quod *provehunt*, quomodo utrumque vocabulum explicat gloſſa codicis Leidenſis. *Quo* propter ſimilitudinem, ut dicebam modo, ſequentis ſyllabæ facile oculos librarii fefellit. Ab eadem cauſa corruptus eſt locus in Quintil. Declam. VI. *Procedat inauditum antea monſtrum, miſera, crudelis, ſi quid irati Dii reliquerunt, ſi quid infelicitas oblita eſt, ſuis manibus perdere cupiat.* Scribe, *quæ, ſi quid* &c. Et tolle inciſum poſt τὸ *miſera*. Idem ſcriptor Declam. III. *Nam quo ad altiorem quisque honorum gradum extenditur*, h. e. provehitur. Adde Gronov. Obſerv. III. cap. I. & Barth. Adverſ. Lib. XVII. cap. 7. ubi longè aliam dat faciem Fulgentiano huic loco.

x *Viſerit*] *Viſeret* 6. edd. & MS. Leid.

y *Laudatorio tactu* &c.] Significat caput ſibi demulſum fuiſſe. Terent. Heaut. IV. 5. vers. 14. *Non poſſum pati, Quin tibi demulceam caput.* Ubi Eugraphius: *Quod ſolet fieri his, qui placent, ut manus per caput tractu ducta quaſi quædam eſſe videatur laudatio.*

z *Eia, inquit, ô Fabi*] MS. Leid. & 6. edd. *Eia, inquit, Fabiana.* Scribe ergo, *Eia, inquit, Fabi.* Duæ reliquæ ſyllabæ ex ſequenti voce *Anacreonticis* adhæſerunt.

a *Redde quod ſepioticon debes*] MS. Leid. *Redde quod debebas ſepiotico.* Gloſſ. *Colori atramento encauſtopo.* Lege, *encauſto.* Nimirum ita ſcribi debet: *Redde quod debebas ſepiotico*, hoc eſt, *ſolve debitum atramento, ſcribe tantummodo, me præmonſtrante, quod velis*; ut habet gloſſa marginalis MS. Leid. *Sepioticon* à σηπία vel σηπίας dictum. Apicius Lib. V. 3. *Accipies ſepias minutas, cujuſmodi ſunt, impurgatas cum atramento ſuo.* Celſus II. 29. *Omnes teneri piſces, ſepiarum atramentum.* Unde *notas furvæ ſepiæ* literas vocat Auſonius epiſt. 4. Afri nimirum atramentum non è fuligine, ut alii, ſed è ſepiæ ſucco conficiebant, ut Gloſſæ Perſianæ docent ad Sat. 3. Θόλος is Ariſtoteli eſt. Pro ſanguine ſepiis eſſe tradit Plin. Lib. IX. 29. *Encauſtum* infimæ ætatis ſcriptores dixere. Macer cap. 3. *Encauſto, vino quo ſit macerata, ſoluto, Si ſcribis chartam, mus non teret amplius illam.* Gloſſ. Iſid. *Sepia, incauſtum.* Leg. *encauſtum.*

b *Niliacis papyris*] Quia papyrus in Nilo creſcit. Mart. Xen. I. *Perdite Niliacas, Muſæ, mea damna papyros.* Capella Lib. III. *Niloticæ fruticis collemata notabam.* Ovid. III. Triſt. El. X. 27. *Ipſe papyrifero qui non anguſtior amne.* Confer Iſidor. Orig. VI. 10. Schol. Juv. ad Sat. IV. 24. Sedulius Paſchal. I. *Plurima Niliacis tradant miracula chartis.* Quia papyrifer Nilus, hinc *papyrionem* τὸ ἕλος ejus appellat vulgatus interpres Exod. II. 5. *Carectum ripæ fluminis* dixerat vers. 3. Etiam myſtico illi citharœdo Pſalm. LXVIII. 30. θηρία τοῦ καλάμου Ægyptii, ut quidam volunt.

ribus [c] interſtringi popoſceris. Tum ego: Index te libelli feſellit, generoſa loquacitas. Mihi noncornutus adulter arripitur, nec imbre mendaci luſa Danae virgo cantatur, dum ſuo judicio deus ſibi [d] pecudem prætulit, & hanc auro decepit, quam poteſtate nequivit. Non ſuillo canimus morſu depaſtum amantis juvenis femur, nec in meis libellulis [e] ſub falſa alite puerilis pependit laſcivia. Non olorinis reptantem adulterum plumis ova pulligera virginibus inculcantem, [f] quam ſemina puerigena viſceribus infundentem, nec [g] Lychnides puellas inquirimus, & Hero atque Pſychen poeticas [h] garrulantes ineptias: dum hæc [i] lumen quærit extinctum, illa deflet incenſum, ut Pſyche videndo perderet, & Hero non videndo periſſet. Nec referam virginali figmento [k] Aricinam luſam viragi-

c *Interſtringi*] Ita MS. Leid. cum B. M. & L. Sed A. H. I. *inſtringi*. Prius præferam. Vide not. ad Continent. Virgil.

d *Pecudem prætulit*] Gloſſ. *arietem*. Imo *taurum*. Vide Ovid. II. Met. fab. 4. In arietem verſus eſt Neptunus, ut Theophane frueretur. Vide Hyg. Myth. cap. 188.

e *Sub falſâ alite*] Aquilâ, cujus formâ aſſumtâ Jupiter Ganymeden ex Idâ monte rapuit. Vide Ovid. x. Met. fab. 4.

f *Quam ſemina*] 5. edd. *vel ſemina*. Sed alterum MS. Leid. agnoſcit. Subaudi in præcedentibus *tam*. quaſi ſcripſiſſet, *tam ova* &c. Lib. III. cap. 6. *Illam vero, veluti Deam, non quisquam amare auſus, quam venerari* &c. Præfat. Lib. de Priſc. Sermon. *Non phaleratis ſermonum ſtudentis ſpumis, quam rerum manifeſtationibus dantes operam.* Ita Leid. codex. Contin. Virgil. *Non adipata craſſedo ingenii, quam temporis formido*. Tertull. de Anim. cap. 9. *Igitur indiſſolubilem quam immortalem, & ineffigiatam, quam immortalem.* De Spect. cap. 16. *Et forſitan ſine cauſâ amare liceat, quam ſine cauſâ odiſſe.* De Reſurrect. Carn. cap. 32. *Utique triduo concoquendæ carni viſcera ceti ſuffeciſſent, quam capulum* &c. Juſtin. XII. 8. *Quorum non ſtudiis deficiatur, quam annis.* Græciſſat oratio. Gregor. Nazianz. Prolog. Arcan. Οὐδὲ θεὸν γὰρ ἀρέσαιτο πολλάκι δῶρον Πλειοτέρης ἀπὸ χειρὸς, ὅσον φιλίης τ' ὀλίγιστε.. Gloſſæ heic codicis Leidenſis: *Jupiter in cygnum converſus concubuit cum Ledâ, quæ peperit ovum, unde nati ſunt Caſtor & Pollux.* Vide Hygin. Aſtron. II. 8. & noſtrum infr. Lib. II. 16.

g *Lychnides puellas*] Gloſſæ codicis Leidenſis, *Lucernales*. Rectè. Lychni enim lucernæ. Stat. I. Theb. 521. *Tendunt auratis vincula lychnis.* Ubi Scholiaſtes: *Vitandæ humilitatis gratia lucernas noluit dicere. Sic Maro: dependent lychni laquearibus aureis. Indignum enim hoc heroo carmine fuerat.* Sed *lychnitides* heic correxerat Heinſius. Quod puto rectum eſſe.

h *Garrulantes*] Vox Barbara, ut *rabulare*. Vide Voſſium in de Vit. Sermon. Lib. IV. cap. 9.

i *Lumen quærit*] *Querit* MS. Leid. Forte *queritur* ſcripſerat.

k *Aricinam viraginem*] Calliſtonem intelligit. Gloſſ. MSS. ad Virgil. I. Georg. *Claramque Lycaonis* &c. *Elicen dicit, id eſt, majorem ſeptentrionem. Lycaonis autem ſubauditur filia. Altera urſarum eſt, in quantum* (leg. *quam*) *transfigurata eſt Caliſto filia Lycaonis Dianæ in venationibus comes. quam Jupiter adamavit, & in Dianam verſus cum eâ concubuit. quæ cum pingis* (leg. *præ-*

ginem, dum quæreret Jupiter [l] quid magis esse velit, quam fuerat. Mutatas itaque vanitates manifestare cupimus, non manifesta mutando fuscamus, ut [m] senior deus hinnitus exerceat: & sol, fulgoris igne deposito, malit anilibus exarari rugis, quam radiis. Certos itaque rerum præstolamur effectus, [n] quos repulsos [o] mendacis Græciæ fabuloso commento, quid mysticum in his sapere debeat cerebrum, agnoscamus. Tum illa: [p] Unde hæc tibi, inquit, homuncule, tantam ignorantiæ scientiam? unde tam ratum ordinem ignorandi? Dum enim sæculis intacta exquiris, ostendis te sapienter scire quod nescis. Cui ego, si his, quibus ignorare aliquid contigit, nec ipsum quidem nescire suum scire contingit, [q] quanto satius erat eis etiam non nasci contingere, quam nesciendo inefficaciter vivere?

prægnans) apparuisset, de suo eam (leg. *suo cœtu*) *removit. Quæ Arcadem puerum edidit. Sed Juno odio pellicata* (leg. *pellicatus*) *in ursam eam transformavit, & venanti filio obtulit. Cumque ille feram putasset, & insequi cœpisset, Jupiter eos hisdem figurans astris consecravit. Et illa velut ursam* (leg. *Est illa velut ursa*) *fugiens, ille velut impetum faciens in eam. Quod sidus septentrio dicitur* &c. Sed quare *Aricinam* dixit, quæ Arcadica erat? Utrum quia Diana Aricina dicta est à nemore Aricino, ubi colebatur? an potius, quia nemorivaga erat, & sylvas colebat? Sane etiam infra *Aricina* pro sylvaticis posuisse videtur.

l *Quid magis esse velit*] Malim *quod* cum 6. edd. & MS. Leid. Lib. III. cap. 16. *Qualis enim divinitas ejus, qui quærit, quod esse velit, ne, quod fuerat, esset.* Respexit Ovid. x. Met. fab. 4. *Arsit, & inventum est aliquid, quod Jupiter esse, Quam quod erat, mallet.*

m *Senior deus.*] Saturnus. Fabula, quam alludit, est apud Hyginum cap. 138. De Saturno Albricus cap. I. *Pingebatur ut homo senex, canus, prolixâ barbâ.*

n *Quos repulsos*] Conjeceram, *quo repulso*, cum idem Modio venisse in mentem vidi, cujus MS. habet, *quo sepulto.* quod τῷ *repulso* non deterius est, nisi mavis *expulso*. Nam Leid. Cod. exhibet, *ex epulo.*

o *Mendacis Græciæ*] Vide Plin. Lib. XXVIII. 10. Juvenal. Sat. x. 174. *Quicquid Græcia mendax Audet in historiâ.*

p *Unde hæc* &c.] Totus hic locus ita etiam conceptus est in MS. Leid. Sed 6. edd. *Unde hæc tanta tibi ignorandi scientia? unde etiam ratum ordinem ignorandi?* Posterius membrum ita mutat Modius: *Unde tam gnarus ordo ignorandi?* Ego nihil mutem, nisi τὸ *hæc* in *hanc*, ut subaudiatur, *parasti?* Ovid. XIII. Heroid. 84. *Sed mihi tam faciles unde meosque Deos?* Quintil. Declam. VI. *Unde hunc illi animum?* Horat. I. epist. 4. *Quo mihi fortunas?* II. Sat. 7. vers. 116. *Unde mihi lapidem?* Vetus interpres Esaiæ cap. I. vers. 11. *Quo mihi multitudinem victimarum vestrarum?* Matth. cap. XV. 33. *Unde ergo nobis in deserto panes tantos?* Adde quæ Nob. Heinsius habet ad Ovid. modo adductum versum.

q *Quanto satius erat eis etiam non nasci contingere, quam nascendo inefficaciter vivere*] Τὸ *vivere* non agnoscere MS. suum ait Modius. Exturbat etiam *contingere*, incertum an auctore MS. Leidensis codex habet: *Si his, quibus ignorare aliquid contingit, ne ipsum quidem nescire suum scire contigerit, quanto satius erat, eis etiam non nasci, quam nasci inefficaciter venire?* Quod satis commodum habet sensum, si *venire*

re? Primum itaque ego ſcientiæ veſtibulum puto, [r] Scire quod neſcias. Ad hæc illa: Tam ſecretis myſticiſque rebus vivaciter pertractandis ampliora ſunt auctoritatum quærenda ſuffragia. Neque enim quippiam ludicrum quæritur, quo ludibundo pede metrica verborum [s] commoda ſarciamus. [t] Sudore hic opus eſt [u] palæſtrantis ingenii, ne tam magnifici aſſumpta operis moles ipſo fere medio conaminis impetu vivaciſſimis deſtituta vaneſcat tractatibus. Ergo erunt nobis etiam Philoſophia atque Urania cœleſtis adjutrices operis aſciſcendæ. Nec enim deerit tuis laſciviens amica ſolatiis, ut, dum te myſticæ artes anhelum tractando reddiderint, tum te tua Satyra ludentem excipiat. Quæſo, inquam, munifica largitas, ne tu iſtam tuam Satyram, cujus dudum me vadatum amore prædixeras, temere noſtris credas penatibus. Tam etenim libens zelo ſortitus ſum ex affectu conjugium, ut ſi hanc [x] oblucentem & pelicem voluptatibus domo repererit, ita ſulcatis ungue genis in Heliconem remittat [y] neceſſe eſt, quo ejus diluendis vulneribus Gorgonei ipſius fontis nequaquam fluenta ſufficiant. Tum illa [z] cachinnum quaſſans fragile, [a] colliſo bis terque pulſu palmulæ femore.

pro *evenire* poſitum cogites, ut Lib. III. cap. 6. *Denique duabus majoribus, quæ temperata erant ſpecie, connubia venere.* Vide ibi à nobis annotata.

r *Scire quod neſcias*] *Quid* correxerat vir illuſtris. Sed alterum putem à Fulgentio non alienum. Hieron. contra Ruffin. epiſt. 38. *Ne illud quidem Socraticum noſſe debuerat, ſcio quod neſcio.* Lact. Lib. III. cap. 28. *Ex hac deſperatione confeſſio illa Socratis nata eſt, quâ ſe nihil ſcire dixit, niſi hoc unum, quod nihil ſciat.* Chryſolog. Sermon. XVI. *Philoſophiam fingunt, ut faciant nihil ſcire homines plus quærendo.* De Socrate eſt in Apophthegmatis, Ἔλεγε εἰδέναι μὲν μηδὲν, πλὴν αὐτὸ τοῦτο εἰδέναι. Ulterius, quam Socrates, progreſſus eſt Metrodorus apud Laertium in Anaxarcho, ὃς ἔλεγε μηδὲ αὐτὸ τοῦτο εἰδέναι, ὅτι οὐδὲν οἶδε.

ſ *Commoda*] Modius ex 4. MSS. *commenta.* Quod omnino probandum.

t *Sudore hic opus eſt*] A. H. & I. *Sudor hic, hoc opus eſt.* B. M. & L. *Sudor hic opus eſt.* Atque ita etiam MS. Leid.

u *Palæſtrantis ingenii*] Prolog. Lib. II. *Ubi tui exerceas palæſtram ingenii.*

x *Oblucentem & pellicem*] MS. Leid. & 6. edd. *Ut pellicem.* Quod præfero. *Pellex* eſt ἀντεράστρια. Παλλακὶς, *rivaria*, ut habent Vett. Gloſſæ. Mirificus heic eſt Fulgentii Gloſſator: *Pellex dicitur à pelliciendo, id eſt, à decipiendo, eo quod pelle ſuâ ſuos decipiat amatores.* *Oblucere* eleganter pro *officere* poſuit.

y *Neceſſe eſt*] Ita quidem & MS. & 6. edd. Debuiſſet tamen ſcribere, ne ſolœca evaderet oratio, *neceſſe ſit.*

z *Cachinnum quaſſans fragile*] *Fragilem* malim. Fragilis cachinnus eſt tremulus, κλαδαρός. Perſius Sat. III. 87. *Ingeminat tremulos naſo criſpante cachinnos.*

a *Colliſo femore*] Hoc animadvertas ſæpe fieri ab illis, qui riſu concutiuntur. Contra *frontem ferire* eſt impotenter indignantium. Vide Eraſmi Chil. V. Cent. I. Apul. I. Mileſ. *Dextra ſævien-*

re: Nescis, inquit, Fulgenti, rudis accola Pieridum, quantum satyram matronæ formident. Licet mulierum verbalibus undis & causidici cedant, nec grammatici mutiant, rhetor taceat, & clamorem præco compescat: sola est quæ modum [b] imponit furentibus, [c] licet Petroniana subit Albutia. Hac etenim alludente, & [d] Plautinæ Saureæ dominatus obdormit, & [e] Sulpicillæ Ausonianæ loquacitas deperit; Salustianæque Semproniæ, quamvis præsens sit Catilina, melos cantandi raucescit.

Solverat [f] *ignivomus, mundi regione peracta,*
Quadrupedes, gelidumque rotis tepefecerat orbem

Re-

viente frontem replaudens. De mœrente etiam dixit Ovid. XI. Met. 81. *Et sonata femur mœrenti plangere dextrâ.*

b *Imponit furentibus*] *Imponat* MS. Leid. & 6. edd. Quod Latinè, si non melius, certè æquè bene dicitur.

c *Licet Petroniana subit Albutia*] Glossator: *Petronius poeta fuit, qui scripsit Satyram Albutiam.* Satyram isto nomine non memini usquam invenisse. Opinor Albutiam fuisse unam de fœminis, quas in Satyrâ produxerit Petronius. Hæc scripseram, cum in orâ codicis sui hæc annotasse Nob. Heinsium repperi: *Albucilla Taciti esse videtur; & inter hujus amatores fuisse Petronium quoque.* Vide Gonsalium Prælud. Petron. II. Non prætereundus heic solœcismus Fulgentii τὸ *licet* cum verbo indicativi modi conjungentis. Incidit in eundem Corippus Lib. I. *Licet hæc Deus omnia fecit.* Marcellin. Lib. XVI. p. 128. ed. Boxh. *Quæ licet affectabat.* Lib. XXII. p. 382. *Licet à Thessalo mari distinguunt Ægeum.* Macrob. Lib. I. Sat. cap. II. *Licet ex libertate in servitutem venum ierat.* Capella Lib. I. pag. 5. *Licet perhibebant.* Spartianus Adrian. cap. 16. *Omnes professores & honoravit & divites fecit; licet eos quæstionibus semper agitavit.* Ita habent edd. Vett. Quam bonæ notæ sint libri, unde *agitaverit* reposuerit Salmasius, nescio. Ambrosius Sermon. I. *Jacet licet* pro *jaceat.* Pseudo-Musa in Præfat. de Herb. Vetonicâ: *Licet fieri potest.* Isidor. de Nat. Rer. cap. 26. *Licet amplius, quam sex, nullus conspicere potest.*

d *Plautinæ Saureæ*] MS. Leid. & 6. edd. *Plautinæ Satyræ.* Lege, *Plautini Saureæ,* ut in marginibus librorum suorum emendaverant Salmasius & Scriverius. Dictum est venustè, ut *Ulysses Homericus, Hector Nævianus,* & *Plautinus miles* ab Apulejo aliisque.

e *Sulpicillæ Ausonianæ*] Emendat Demsterus *Bissulæ Ausonianæ*, locumque totum ita constituit: *Hac enim alludente & Plautini Saureæ dominatus obdormit, & Bissulæ Ausonianæ loquacitas deperit, Sallustianæque Semproniæ, quamvis præsens sit, cantilena raucescit.* Inducit ergo illa *melos cantandi* (pro quibus *melos cantanti* Fulgentio restituit Carrio Emend. Lib. II. 15.) & τὸ *catilinæ* mutat in *cantilena.* quod & in MS. Leid. comparet. Pro *& Sulpicillæ* Nob. Heinsius mallet, *& sua Bissulæ.* Quæ emendatio & venustior est, & propius ad veterem scripturam accedit.

f *Ignivomus*] Gloss. *Sol ignem vomens.* Scriverius emendabat *ignivomos*, ut referatur ad quadrupedes. Quod vehementer placet. Ovid. II. Met. 84. *Nec tibi quadrupedes animosos ignibus illis, Quos in pectore habent, quos ore & naribus efflant, In promptu regere est.* Tales erant quoque tauri Æetæ Lib. VII. 104. *Ecce adamanteis Vulcanum naribus efflant.* Nec displicet tamen Nob. Heinsii conjectura, quam margini codicis sui illeverat, *ignicomus.* Ausonius epist. 7. *Aut ter ut Æolidi mensis tenet ignicomus sol.* Avienus descript. Orbis terræ: *Icarus ignicomo soli sacra.* Et post paulo:

Flam-

Rector, & auratis colla spoliabat habenis.
Jam Phœbus [g] disjungit equos, jam Cynthia jungit:
Quasque soror [h] linquit, frater pede temperat undas.
Tum nox [i] stellato mundum [k] circumlita peplo,
[l] Cærula rorigeris pigrescere jusserat alis,
[m] Astrigeroque nitens diademate Luna bicornis,
[n] Bullatum [o] bijugis conscenderat æthera tauris.

Jam

Flammicomo devoti pectora soli. Vomanus Catal. Pith. Lib. III. *Sol insigne caput radiorum ardente coronâ Promit* &c. Certè *ignicomus*, vel *ignivomos* legendum absque ulla hæsitatione affirmarem, nisi retardaret me Fortunati carmen de Pascha, in quo legas: *Altius ignivomum solem cœli orbita ducit.* Sed & illi restituam *ignicomum.*

g *Disjungit equos*] *Dejungit* corrigit Barthius. Nihil est necesse. Horat. Lib. I. epist. 14. *Bovemque disjunctum curas.* Non improbæ tamen noctæ *dejungo*, cum & *abjunctos equos* dicat Propertius II. 14.

h *Linquit*] *Liquit* correctum erat in libro Salmasiano. Atque ita exhibent quoque 6. edd. Sed pro Commel. stat codex Leid.

i *Stellato peplo*] Claud. R. P. II. 363. *Stellantes nox picta sinus.* Stellatum peplum ergo est velamen astrigerum. Hilasius Catal. Lib. III. *Nox abit astrifero velamine cincta micanti.* Videtur imitari Capellam Lib. VI. *Ætheris astrifico lumina multa peplo.* Ibidem habes, *Sphæram solidam gestitantem, amictamque lævorsum peplo.* Quæ & emendationem meam *circumdata peplo* adstruunt. Actor. cap. XII. vers. 8. Περίβαλε τὸ ἱμάτιόν σου. Vet. Interpr. *Circumda tibi vestimentum tuum.*

k *Circumlita peplo*] Prudentius apud Claud. Mamertum Lib. I. cap. 3. *Absentemque diem lux agit æmula, Qua nox cum lacero victa fugit peplo.* Extant autem hi versiculi Hymn. V. Cath. Adde his, quæ congessit Lindenbrogius ad illa Lib. II. Catal. Scalig. *Intorquetque peplum noctis radiatque sororem.* Qui versus desumptus est ex Astronomicis, quæ Fulgentio tribuuntur in Catalectis Pithoei. *Pallia* nocti tribuit Honorius Carm. de Pasch. *Æternæ noctis pallia crassa cadunt.* Imitatio est Græcorum, qui κυανόπεπλον dicunt noctem. Musæus: Ἤδη κυανόπεπλος ἀνέδραμε νυκτὸς ὀμίχλη.

l *Cærula*] Ita, hoc est, nigra nox dicitur, quia οὐδέν ἐστιν ἄλλο, πλὴν σκιᾶς γῆς, quæ πλατυνομένη μελαίνει τὸν ἀέρα, ut loquitur Plutarchus apud Euseb. Præp. Euang. p. 52. ed. Steph. Statius: *Et jam cærula nox obibat orbem.* Hinc & *cæruleas bigas* ei assignat Claud. R. P. 276.

m *Astrigeroque nitens* &c.] Adumbratus hic versus ex Ausonii Cupid. Crucif. vers. 42. *Cum face & astrigera diademate Luna bicornis.*

n *Bullatum*] H. e. stellis, tanquam bullis, distinctum. Sane Plinius Lib. XXXI. cap. 2. *Fontem bullis stellantem* dicit. *Bullare* dictum ut *gemmare* apud Solin. Pontic. *Astrigeram faciem nitido gemmavit Olympo.* Cœlum stellis, bullarum instar, ut cingula & fores, confixum censebant. Lucret. Lib. V. *Stellisque micantibus æthera fixum.* Apul. VI. Misel. 128. *Bullis multis aureis inoculatum, veluti stellis sidereis relucentem.* Sic Pollio in Gallienis auratos constellatosque vocat balteos, qui bullis ut stellis insignes erant. De Bullis vide observata a Taub. ad Plaut. Asin. II. 4. Lips. in Anal. ad Dial. 2. Lib. III. de Milit. Isidor. Orig. XIX. cap. 31. *Bullæ, quod sint similes rotunditate bullis, quæ in aquâ vento inflantur.* Ita ego capiebam hunc locum. Nob. tamen Heins. in libro suo emendasse postea vidi *pullatum.*

o *Bijugis tauris*] *Juvencas* currui Lunæ subjungit Auson. epist. 9. ubi similem temporis descriptionem habes, ut & in Senecæ Apolocynthosi. *Juvencos* Claud. R. P. III. 403. *Boves* German. Scholiastes his verbis: *Quod humilior currat, & terris præsit: unde bigam boum habere dicitur.* Paulo tamen

men

Jam simulachra modis mentes fallentia [p] *plastis,*
Mollia [q] *falsidicis replebant stramina signis.*

Et ut in verba paucissima conferam, nox erat. Cujus noctis nomen jamdudum oblitus, ut insanus vates versibus delirabam, dum subito agrestis illa, quam dudum videram, hospita oborto impetu cubicularias impulsu fores irrupit, inopinanterque me jacentem reperiens marcentia languore somni [r] lepido lumina, [s] rapido atque admodum splendifice intermicanti quodam sui vultus coruscamine pepulit: erat enim ultra solitum eminens mortalitatis aspectum: denique pigræ adhuc quietis indicium [t] rotatis naribus eructuantem: repentina ostii crepitatione turbavit. Hanc præibat florali lasciviens virguncula petulantia, hedera largiori circumflua, improbi vultus & ore [u] contumeliarum sarcinis gravido: cujus [x] ironicum lumen tam rimabunda vernulitate currebat, quo mentes etiam penitus abstrusas temulentis inscriptionibus depinxisset. Musæ autem latera sarciebant altrinsecus duæ: quarum dexterior verenda quadam majestate subnixa, elatæ frontis [y] polimina argenteis astrorum crispaverat margaritis:

men superius cum Tibull. Lib. II. el. 4. & Ovidio cum aliis locis, tum R. A. vers. 258. *equos* ei tribuerat. Fuere etiam, qui à *mulabus* vehi eam fecere, ut docet Proclus in Hesiod. H. μ. p. 174. ed. Heins. A bobus trahi currum Lunæ videas etiam in veteri imagine, quam è MS. publicavit Grotius.

p *Plastis*] Fictis & fallacibus. Plasma est deceptio & figmentum. Videtur alludere illa Lucretii: *Simulacra modis pallentia miris.*

q *Falsidicis signis*] *Falsidici* falsi sunt. Auson. epigr. 118. *Falsidici vates, temerant qui carmine verum.* Contra *veridica* vera sunt. Lucret. apud Lactant. de Vit. Beat. Lib. VII. cap. 27. *Veridicis hominum purgavit pectora dictis.* Intelligi autem vult fallaces somniorum formas. Auson. Ephem. de portâ eburneâ: *Semper fallaces glomerat super aera formas.*

r *Lepido*] *Tepido* correctum erat in libris Salmasii, Heinsii, & Tollii.

s *Rapido coruscamine*] Imitatur Apulejum in de Deo Socratis: *Rapidissimo coruscamine lumen candidum intermicare.*

t *Rotatis naribus*] *Roratis* sex edd. Quæ lectio alteri superscripta erat etiam in codice Leid. Nec sanè deterior videtur. *Irriguus* enim *somnus*, ut loquitur Persius Sat. V. Persium imitatus est Tertull. in Genes. *Ilicet irriguo perfundit lumina somno.* Prudent. Hym. Cath. *Rectusque feriatum placat rigante somno.* Calor vapores dum sursum mittit, nares ab iis non raro humectari videas.

u *Contumeliarum sarcinis gravido*] Gloss. *Quia Satyra nulli parcit.*

x *Ironicum lumen*] *Erroneum* emendaverat in suo libro Nob. Heins. & *limabunda* pro *rimabunda.*

y *Polimina*] Gloss. *cacumina, id est;*

 su-

ritis: cujus phaleratum exoticis diadema carbunculis [z] corniculata lunæ ſinuatio deprimebat, [a] ac cærulanti [b] peplo circumlita [c] hyalinæ cavitatem ſphæræ oſſeo [d] faſtigans tigillo verſabat. Viſus itaque luminis tam elata contemplatione [e] cœlitus erigebatur intuitus, quo pene foribus, ſuperna intuens, pollicem illiſiſſet. [f] Levicomes lateris refugo quodam contemplatu ſecretior humanos intuitus velamine quodam arcano vitabat: hujus [g] ninguida canis albentibus nitebat cæſaries, rugaque criſpato multipli-

ſuperficiem. Sed perperam, me judice. *Polimina* ſunt ornamenta, quibus aliquid expolitur. Apulejus in de Deo Socratis: *Neque enim in emendis equis phaleras conſideramus, & baltei polimina inſpicimus.*

z *Corniculata luna ſinuatio*] MS. *corniculata.* Pro *ſinuatio* malebat *ſimatio* Scriverius. Fruſtra. Ovid. III. Met. 682. *Qualia dividuæ ſinuantur cornua lunæ.* Plin. Lib. II. cap. 9. *Luna ſinuata in orbem.*

a *Ac cærulanti*] *Hac cærulanti* Modius. *A cæruleus cærulare*, ut à *garrulus garrulare*, à *tremulus tremulare* apud Flodoard. III. 3. à *circulus circulare* apud Diomedem Lib. III. elegantiæ illius ſæculi ſunt. Sic, puto, *querulare* finxerunt ex *querulus*, & lego in procem. Bucol. Virgil. quod Servio tribuunt, *poſtea eum querulantes invenimus*, non *querelantes.* Hæc ſcripſeram, cum vidi à Voſſio Lib. IV. De Vit. Serm. cap. 18. damnari *querulari* pro *querelari*, cujus & ipſe quædam adducit exempla: quibus adjungo illud ex Iſid. Gloſſ. *Querelantem, querelas afferentem.* Sed viderint de eo alii. An etiam *cantulare* dixerunt? Servius Centimetro, ut edidit Putſchius: *Thracicum nefas enarrat cantitans hirundo.* Sed MS. Leid. Bibl. habet: *Traccum nefas renarrat cantulans hirundo.* Sed hoc peccatum ſit potius librarii. Lege tamen cum illo codice, *Thracium*, & *renarrat*, ut flagitat metrum. Senec. Thyeſt. vers. 56. *Thracium fiat nefas.*

b *Circumlita peplo*] Sic etiam paulo ſuperius: *Stellato circumlita peplo.* Mallet tamen utrobique aliquis *circumdata.* Certe aptius, me judice, foret. Confirmat emendationem meam, quod ait in Datam. cap. 3. Nepos, *Duplici amiculo circumdatus.*

c *Hyalinæ ſphæræ*] Vitreæ. Retinuit Græcam vocem. Maro Georg. IV. 335. *Hyali ſaturo fucata colore.* Philarg. *Hyali, pro hyalino.* Capella Lib. VIII. *Ala cum pennis hyalinis.*

d *Faſtigans*] *Fatigans* MS. Leid. *Faſtigatus* 6. edd. Sed *faſtigans* rectum eſt. Ut à veſtigium *veſtigare*, à flagitium *flagitare*, à comitium *comitare*, hoc eſt, convicium in comitio facere, ita à faſtigium *faſtigare.* Sidon. carm. 2. *Quanquam diademate crinem Faſtigatus eas.* Capella Lib. III. *Ut faſtigetur, longa breviſque fuat.* Solinus cap. ult. *In quâ pauxilla ædes ignobiliter ad culmen faſtigata.*

e *Cœlitus erigebatur intuitus*] MS. Leid. *& intuitus.* Sed alterum præferam. Nimis tamen ſolœcum videtur *cœlitus erigere.* Forte ſcripſerat, *cœlotenus*, ut *talotenus* paulo ſuperius. Juſtin. Lib. XII. 6. *Extollere cœlo tenus cœpit.* Talia ſunt *pubetenus*, *facietenus*, *digitotenus*, *humerotenus* apud Apulejum. *Cratetenus* apud Prud. Cath. 3. *Amictutenus* apud Ammianum Lib. XIV. p. 41. ed. Boxh. *Gladiotenus* apud Tertull. ad Scapul. cap. 4.

f *Levicomes lateris*] Scribe diviſim cum codice Leid. *Lævi comes lateris.*

g *Ninguida*] Ut *ningues* & *nives* promiſcuè dicebant veteres, ita & *ninguidus* & *nividus.* Prudent. Hym. Cath. V. *Ninguidus cibus.* Utitur & Auſonius ſæpius ea voce. Adde quæ ad Sidon. Lib. II. ep. 14. congeſſit Savaro. Heinſ. ad Ovid. Metam. pag. 109.

h *Ran-*

tiplici ſupercilio [h] rancidum ſe quiddam concipere promittebat. Tardior erat inceſſus, & ipſa ponderationis gravedine venerandus. Tunc Calliope [i] provinciam loquacitatis ingreſſa, His te, inquit, Fulgenti, [k] tutricibus ſpoponderam largiturum. quarum ſequax ſi fueris, celeriter raptum ex mortali cœleſtem efficient, aſtriſque te, non ut Neronem poeticis laudibus, ſed ut Platonem myſticis interſerent rationibus. Neque enim illos de his expectes affectus, quos aut poema ornat, aut deflet tragœdia, aut [l] ſpumat oratio, aut [m] cachinnat ſatyra, aut ludit comœdia: ſed in quibus & [n] Carneadis reſudat elleborum, & Platonis auratum eloquium, & Ariſtotelis [o] ſyllogiſmaticum breviloquium. Nunc itaque pande mentis cubiculum, & aurium fiſtulis, audito nuncio, mentibus intromitte quod excipis. [p] ſed & enerva totum mortale quod tibi eſt, ne tam [q] ſacrati ſeries dogmatis ſcrupuloſis rite non reſideat penetralibus. Ergo nunc de deorum primum natura, unde tanta malæ credulitatis lues ſtultis mentibus inoleverit, edicamus. Quamvis enim quidam ſint, qui ſpreta capitis generoſitate, [r] aricinis atque archaicis

h *Rancidum quiddam concipere*] 6. edd. & MS. Leid. *Conſopire.* Gloſſæ: *Id eſt, conſapere, cogitationem invenire.* Modius ex ſuo codice profert *conſipere.* Quod probandum procul dubio. Et ducit eo quoque Gloſſator. Uſitatius *reſipere.* Auſon. epiſt. 17. *Abſinthium meum reſipit.*

i *Provinciam loquacitatis*] *Loquacitatem* pro loquela ponit, ut in Continent. Virgil. *Communis loquacitas*, pro communi loquendi ratione.

k *Tutricibus ſpoponderam largiturum*] Modius ex ſuo codice: *Ductricibus ſpoponderam largituram.* 6. edd. & MS. Leid. *largitum.* Gloſſ. *Largiendum, tradendum. Largiturum* an *largituram* legas, parum referre puto. Vide quæ notavi ad illa, *Quo ferant Caronem citius ſopiturum.* Et Gell. I. 7.

l *Spumat oratio*] Claud. Mamert. de Stat. Anim. II. 7. *Imperitas aures verborum puerilium ſpumis conſpuunt.* Noſter præfat. Lib. de Priſc. Serm. *Non phaleratis verborum ſtudentes ſpumis.*

m *Cachinnat ſatyra*] Supra: *Quod Mæonius ranarum Cachinnavit prælio.* Vide Schol. ad Perſ. Sat. I. 26.

n *Carneadis helleborum*] Veratrum Italia vocat. De eo Plinius Lib. xxv. 5. *Quondam terribile, poſtea tam promiſcuum, ut plerique ſtudiorum gratia, ad pervidenda acrius, quæ commentabantur, ſæpius ſumptitaverint. Carneadem reſponſurum Zenonis libris* &c.

o *Syllogiſmaticum breviloquium*] Tertullianus de Anim. cap. 6. *Sed nemo unquam cunctanti de exitu animæ mulſam aquam de eloquio Platonis infudit, aut micas de minutiloquio Ariſtotelis inferſit.*

p *Sed & enerva*] Tò *&* nec 5. edd. nec MS. Leid. agnoſcunt.

q *Sacrati ſeries dogmatis*] Ita & 6. edd. Sed MS. Leid. *ſecreta.*

r *Aricinis atque archaicis*] Ita & MS. Leid. Gloſſ. *Sylvaticis & ſtultis.* Forte haud ſtultè. Quæ enim *Aricina* dicebatur Diana, eadem & *Nemorenſis* erat. Vide Scalig. ad Feſt. p. 85.

Ne-

chaicis ſenſibus glandium quippiam ſapiant, atque eorum altiori ſtultitiæ nubilo ſoporata caligentur ingenia: tamen nequaquam apud humanos ſenſus niſi fortuitis compulſationibus moti naſcuntur errores, ut etiam Chryſippus de fato ſcribens ait, Compulſationibus lubricis volvuntur incurſus. Itaque primum, omiſſo circuitu, unde idolum tractum ſit, [s] edicamus.

UNDE IDOLUM DICTUM: vel cur inventum.

CAP. I.

DIOPHANTUS, [a] Lacedæmonum auctor, libros ſcripſit Antiquitatum XIV, in quibus ait, Syrophanem Ægy-

Nemoralis eſt Martiali Lib. III. ep. 19. A. H. & I. exhibent *Eeretinis atque Archadicis*. M. & L. *Aretinis atque Archadicis*. Ego ſcripturam Leid. Cod. non temere ſollicitem, cum ἀρχαϊκὸν Græcis dicatur τὸ εὐήθες, μωρὸν, ληρῶδες. Ariſtoph. Nεφ. Φρονεῖς ἀρχαϊκά. Ejuſdem ſignificatus eſt ἀρχαῖος. Julianus Prolog. Cæſ. Εἶτα τοὺς ἀπωπαχὺς ἐστι ἀρχαῖος, ὦ Καῖσαρ. Uſus ea voce etiam Horat. Lib. I. epiſt. 5. ubi *archaicos lectos* dicit antiquo more factos. Si quicquam eſſet mutandum, pro *Aricinis* longè *marrucinis* malim, quam *Eretinis*. Eſt enim *marrucinus* inſubidus, indoctus. Vide Scalig. ad Catull. carm. 12. Etiam *Archaicis* levi mutatione verti poſſet in *Arcadicis*, quemadmodum in Virgil. continentiâ habemus *Arcadicas aures*. Quo & hoc accedit, quod frequenter aſpirent, ubi nulla opus aſpiratione, librarii. Sed ſatius omnino puto, ut nihil mutemus. In libello de Priſc. Serm. *Averruncaſſit igitur tam Aricinas hominum mentes*. Quo de loco poſtea viderimus. Interim ſciant lectores emendaſſe Nob. Heinſ. in libro ſuo *vervecinis*. Perquam venuſtè mehercules. *Vervex* enim convicium, quod ſtultis dicitur & fatuis, ut vel ex uno Petron. Fragm. Traguriano liquere cuivis poteſt.

[s] *Edicamus*] Ut heic, ita & infra ſæpius compoſito pro ſimplici utitur. Tertull. de Anim. cap. 12. *Et tamen eundem animam alibi edicit*. De Cor. Mil. cap. 10. *Quod ſi tales edicit futuros, qui idola fabricantur*. Capella Lib. II. *Ex eo quod Heram terram veteres edixerunt*. Ita habent membranæ Vett. Leid. Biblioth. non *dixerunt*. Jornandes de Reb. Get. cap. 7. *Parthus primum caſtra poſt Nifatem edicit*. Sic *eloqui* pro *loqui*. Minucius Octavio p. 43. *Non eloquimur magna, ſed vivimus*. Lactant. Argam. Fab. I. Lib. VI. Met. *Inſolentius gloriabunda, quam mortalem decuit, elocuta eſt*. Firmian. Lactant. de Opific. Dei cap. 10. *Cujus (oris) uſus in duobus conſtat officiis, ſumendi victus & eloquendi*. *Edocere* pro *docere*. Tertull. de Monog. cap. I. *Multa habens edocere*. Ruffin. Interpr. Hiſt. Euſeb. Lib. I. *Tempus eſt edocere*.

Ad LIB. I. CAP. I.

[a] *Lacedæmonum auctor*] Salmaſius in ſuo libro correxerat *Lacedæmonius auctor*. Quod rectum videtur. Is enim ipſe eſt Diophantus, cujus in libello de Priſco Sermon. meminit: *Diophantes Lacedæmonius, qui de ſacris deorum ſcripſit*. Niſi *Lacedæmonum* pro *Lacedæmoniorum* poſuit. Schol. Vetus Horat.

Ægyptium, familia [b] ſubſtantiaque locupletem, filium genuiſſe, [c] quem velut [d] enormis ſubſtantiæ [e] ſucceſſorem, ineffabili, ultra quam paternitas exigebat, affectu erga fi-

rat. ad Lib. II. od. 6. *Quos filios tali culpa genitos reverſi à bello Lacedæmones patria ejecerunt.* Lib. III. od. 5. [Lacedæmonium] *A Lacedæmonibus conditum.* Iſidor. Orig. Lib. IX. *Lacedæmones à Lacedæmone Semeles filio dicti.* Et poſt paulo: *Nam ipſos eſſe Spartanos, quos Lacedæmones.* Lib. XVI. 4. *Repertum prius apud Lacedæmones, unde & nomen traxit.* Schol. Stat. IV. Theb. 47. *Thyre civitas, hujus populi duo quondam bello inter ſe diſſentientes, Lacedæmones & Argivi* &c. Tertull. ad Martyr. cap. 4. *Quæ hodie apud Lacedæmonas ſolennitas maxima eſt* διαμασίγωσις, *id eſt, flagellatio non latet.* Hyg. Aſtron. II. 22. *Quo tempore Lacedæmones cum Athenienſibus bellum geſſerunt.* Ita *Sidones* pro *Sidonii* legitur apud Curt. Lib. IV. cap. 1. *Quem eo faſtigio Sidones digniſſimum arbitrarentur.* Vix tamen credas ita Curtium ſcripſiſſe, cum Σιδώνιοι vel Σιδόνιοι à Græcis dicantur. Et *Sidonii* à Juſtino XVIII. 3. aliiſque. Sed benè nihilominus habet *Sidones.* Nam ἐθνικὸν Σιδὼν etiam apud Græcos inventum à Stephano. Iſidor. de Vita & Mort. Sanct. cap. 15. *Dominans in cunctis urbibus Sidonum.* Barthii obſervatio eſt ad Stat. Tom. III. 283. *A cultu imaginum tali deſcendit omnis ſuperſtitio. Vide Fulg. Myth. ex Diophante & Syrophane, ſi modo is unquam tales auctores legit, quos Latinos plerumque citat.* Atqui Syrophanes non ſcriptor heic eſt, ſed is, de quo ſermo eſt Diophanto. Verum interim, quod in Octavio ait Minutius: *Dum reges ſuos colunt religioſè, dum defunctos eos deſiderant in imaginibus videre, dum geſtiunt eorum memorias in ſtatuis detinere, ſacra facta ſunt, quæ fuerant adſumpta ſolatia.* Iſidor. Or. Lib. VIII. cap. 11. *Simulacrorum uſus exortus, cum ex deſiderio mortuorum conſtituerentur imagines vel effigies, tanquam in cœlum receptæ; pro quibus ſe dæmones colendi* (leg. *colendos*) *ſuppoſuerunt.* Confer Lactant. Lib. I. cap. 15. Apulej. Mileſ. VIII.

b *Subſtantiâ locupletem*] Re familiari, τοῖς ὑπάρχουσι. Geneſ. XIII. 6. Ὅτι ἦν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα πολλά. Vulg. Interpr. *Erat quippe ſubſtantia eorum multa.* Imo & ὑπόστασιν appellant οἱ ό. Deut. XI. 6. Βίον vocat Lucas cap. XV. 12. Vet. Interp. *Diviſit illis ſubſtantiam.* Caſſian. Collat. XI. *Qui cum ſubſtantiâ patris etiam filii nomen amiſerat.* Noſter infr. cap. 26. *Cujus capite; id eſt, ſubſtantiâ ablatâ. Subſtantiam familiarem appellat,* Cyprianus Sermon. de Chriſt. Nativit. Feſtus: *Bona, id eſt, ſubſtantia rerum, quia digna ſunt bonis.* Gregor. Dial. III. 21. *Ut eam pater ſuæ ſubſtantiæ exhæredem faceret.* Fulgent. Ruſp. Epiſt. 6. *Damnabilis eſt, qui ſubſtantiâ ſæculi malè utitur.* Ita & οὐσία à Græcis uſurpatur. Democrates in Gnomis: Μακάριος ὅς οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει. Πατρῴα οὐσία dicitur à Laertio in Democrito. Ὕπαρξις à 70. Interpr. Pſalm. 78. Chariſ. Lib. I. *Fortunæ, bona,* ὑπάρχοντα, οὐσία: *Bona ſubſtantiæ* ſunt Interp. Vet. Ecleſ. cap. VI. verſ. 3. Gloſſ. Nomicæ: Βόνα, ὑπάρχοντα.

c *Quem velut*] Ita & A. B. H. & I. *Velud* MS. Leid. M. & L. *voluit.* Scriverius emendabat *vellet.* quod amplector.

d *Enormis*] Ὑπερμέγεθες. Gloſſ. *magnæ, quaſi ſine normâ.* Rectè omnino. Sedul. Lib. III. *Et ſeptem panibus agmen Pavit enorme virûm.* Sed ibi *inorme* malim. de quo Salmaſ. ad Ælium Verum Spartiani. Auguſt. C. D. Lib. VI. 7. *Nunquid Priapo mimi, non etiam ſacerdotes enormia pudenda fecerunt?* Noſter Lib. III. cap. 6. *Et enormi verborum circuitu prodidit.* Spartian. Æl. Ver. cap. 1. *Nec debet prologus enormior eſſe, quam fabula.* Vide ibi Salmaſ. Ita *enormis facies* apud Apul. III. Mileſ. *enormis inluvies* V. Contra *inenormis proceritas* pro *moderata* apud eund. Lib. II.

e *Succeſſorem*] Dictum hoc, ut *Succeſſio patrimoniorum* apud Quintil. Declam. 249.

f *Elo-*

filium deditum. Iſque dum adverſis fortunæ incurſibus raperetur, patri crudele geminæ orbitatis dereliquit [f] elogium: [g] & ut [h] poſteritatis [i] perpetuale ſuffragium denegaſſet, & ſubſtantiæ propagandæ ſubitam interceptionem obiceret. Quid igitur faceret, aut fœcunda paternitas [k] in ſterilitate damnata, aut felix ſubſtantia [l] in ſucceſſione curtata? Parum erat, non habere quod habuit, niſi etiam nec eſſet, qui obtineret quod reliquit. Denique doloris anguſtia, quæ ſemper inquirit neceſſitatis ſolatium, filii ſibi ſimulacrum in ædibus inſtituit. Dumque triſtitiæ remedium quærit, ſeminarium potius doloris invenit, neſciens quod ſola ſit medicina miſeriarum oblivio. Fecerat enim ille, unde luctus reſurrectiones in dies acquireret, non quo luctus ſolatium inveniret. Denique ido-

f *Elogium*] MS. Leid. perperam *crüdelem elogiam*. Gloſſ. *Eulogium bona locutio. Propriè eſt nota criminis.* Noſter in libello de Priſc. Serm. *Elogium eſt hæreditas in malo.* Nugæ. Significat interdum exhæredationis cauſam ſcripto ſignificatam. Quint. Declam. 2. *Non eſt, judices, quod putetis, ideo nullum adjectum ad exhæredationem juvenis elogium, quia de ſcelere conſtaret.* Sed heic videtur ſignificare inſcriptionem monumenti; vel potius flebile monumentum. Scaliger ad Culicem: *Non dubito, quin quod Græci ἐλεγεῖον, id dictum fuerit antea elogium, hoc eſt, epigraphe diſtichos.* Forte hoc voluit Paulus in Excerptis Feſti MSS. *Elogiis, carminibus.* Etiam elogium *titulus puniendorum*, de quo Caſaub. ad Volcat. Gall. Pro *notâ criminis*, quod gloſſator annotat, accipit Hieronymus Epiſt. Select. I. 8. *Maledicti hominis diſtulerat elogium.* Tertull. de Cor. Mil. cap. 5. *Elogium ſacrilegii.* Apolog. cap. 24. *Irreligioſitatis elogium.* De Anim. cap. 17. *Fallaciæ elogium.* De Monog. cap. 9. *Adulterii elogium.* Gloſſator neſcio quis apud Barth. Adverſ. Lib. XXXVII. cap. 12. *Elogium, textus geſtorum malorum, vel ignominia* &c. Marcellin. Lib. XIV. *Sub uno elogio juſſit occidi.*

g *Et ut*] Ita quidem etiam 5. edd. Sed ſcribendum *ut &* cum MS. Leid.

h *Poſteritatis*] *Poſteritati* 5. edd. & MS. Leid. Non accedo. Sententia hujus loci eſt, perpetuandæ poſteritatis eum ſpem abſtuliſſe. Poſteritatem poſteros dicit. Spartianus Sever. cap. 20. *Ut melius fuerit de rebus humanis ſine poſteritate diſcedere.* Marcellin. Lib. XIV. *Vias propagandæ poſteritatis oſtendit.*

i *Perpetuale*] Perpetuum. Timidè, ac quidem ſolum uſum eo vocabulo Fabium Lib. 11. cap. 14. obſervat Voſſius. *Perpetuare* legitur apud Chryſologum & Apulejum frequenter.

k *In ſterilitate damnata*] 6. edd. *hac ſterilitate.* Sed pro Commel. ſtat Cod. Leidenſis.

l *In ſucceſſione curtata*] In Leid. Cod. ſuperſcripta erat altera lectio; *vel ſucceſſore, id eſt, herede.* Sed vulgata lectio perelegans eſt. Juſtin. Lib. 11. cap. 1. *Si ignis prima poſſeſſio rerum fuit*, hoc eſt, primus poſſeſſor. Iſidor. de Nat. Rer. cap. 7. *Annuis fœtibus ſucceſſio propagetur.* Lactant. de Opific. Dei cap. 13. *Admirabile Dei opus ad propagandam ſucceſſionem inexcogitabili ratione proviſum.* Noſter Continent. Virg. *Curtata in affectibus.* Locutionem hiſce non diſſimilem puto immerito è Petronianis exturbatam. Legebam in Vet. edd. cap. 6. *Dum in hoc dictorum æſtu motus incedo.* Unde fecerunt *totus*, ut non tantum notior, ſed & Latinior eſſet phraſis. Sed veteri lectioni favet codex Trag. *In hoc dictorum æſtu in ortis ince-*

idolum dictum est, [m] ido dinin, quod nos Latine species doloris dicimus. Namque universa familia [n] in domini adulatione, aut coronas plectere, aut flores inferre, aut [o] odoramenta simulacro succendere consueverat. Nonnulli etiam servorum [p] culpabiles, domini [q] furiam evitantes, ad simulacrum profugi, veniam merebantur, & quasi salutis certissimo collatori, florum atque thuris offerebant munuscula, timoris potius [r] effectu, quam amoris affectu. Denique hujus rei non immemor

[s] Pe-

incedo. Quid quod & paulo inferius ad eandem formam dicit? *In cursu fatigatus.* Et Corippus Lib. III. pag. 49. *Validâ commotus in irâ.* Apulej. II. Miles. *Vinum in ætate pretiosum. In rubore suffusus.* IV. *In ætate major.* Adde quæ Scioppius congessit Verisimil. Lib. I. cap. 4. Etiam versiculum illum, qui proximè præcedit, *Pierio defundes pectore verba*, interpolatum existimo. Sanè in variantibus lectionibus notant al. legi *nectare & diffundi.* Quod verbum cum heic accipi pro καταχλύζειν & perfundi non viderent, bonum factum, ut etiam *nectare* mutarent in *pectore.* Cato in Diris: *Diffusos gurgite campos*, h. e. perfusos. Catal. Scalig. Lib. II. *Pierio liquidam perfundes pectore mentem. Pierium laticem* appellat in Culice Maro. Sed de eo dictum jam superius.

m *Ido dini*] Lege, εἴδος ὀδύνης, ut margo habet edit. Bas. anni 1577. & à Scriverio emendatum quoque erat in eo libro, quem nunc possidet vir amplissimus Guil. Goesius. Perperam *idos doloy* Leid. Cod. quanquam imperitè quidam idolum ex dolo sumpsisse nomen velint, ut est apud Isidor. Orig. Lib. VIII. II.

n *In adulatione*] Lego *adulationem* cum 6. edd. & MS. Leid. Quanquam illud alterum Fulgentio forte non indignum est. Veteres Glossæ MSS. in I. & II. Georg. Virg. *Non quod Achelous solus vino sit mixtus. Sed ipsum pro qualibet aquâ posuit, sive quoniam ex Oceano & Thetide multis genitis fluviis, hic primus creatus est, in honore ejus omnis aqua Achilonia* (leg. *Acheloia*) *dicta est.* Festus Pauli: *Sororium tigillum appellabatur locus sacer in honore Junonis.* Ita habent membranæ Bibl. Leidensis. Commentator barbari libelli, qui Ovidii Vetula inscribitur: *Subjunxit etiam quinto loco librum Fastorum sive licitorum in honore Cæsaris Germanici, qui erat futurus Pontifex illius anni.* Vetus inscript. apud Ursatum Monum. Patav. p. 12. *Hanc Basilicam in honore Scæ Justinæ martyris è fundamentis cœptam Deo Iuvante perfecit.*

o *Odoramenta*] Ἀρώματα. Utitur eâ voce etiam Cyprianus Sermon. de Rat. Circumcis. & de Magis.

p *Culpabiles*] Qui culpam admiserant. In Regulis Gangrens. Cod. Can. Eccles. p. 60. *Culpabiles æstimat, velut qui in regnum Dei intrare non possunt.* Episcop. Rusp. Epist. I. *Prævaricatricem voluntatem tenet culpabilis nexus.* Horat. III. od. 6. *Immeritus lues.* Scholiast. *Inculpabilis.*

q *Furiam*] Furorem. Ira furor brevis est. Hyg. cap. 107. *Ajax furia accepta per insaniam semet ipsum & pecora occidit.* Noster infr. cap. 6. *Furiam concipere.* Virg. Æn. IV. 474. *Ergo ubi concepit furias.* Vide ibi Servium, & quæ ego notavi ad Hygini locum, unde disces *furiam* pro furore rectè posse dici, contra quam putabat Barthius Advers. VIII. 6.

r *Effectu, affectu*] Affectavit παρονομασίαν. Sidon. Lib. VII. ep. I. *Etsi non effectu pari, affectu certè non impari.* Nihil ista figurâ frequentius apud Tertullianum, Fulgentium Ruspensem, & Afros nonnullos alios. Victor de Persecut. Vandal. *Illa semper est grata collatio, ubi superba non dominatur elatio.* Ambros. de his, qui initiantur cap. I. *Prodidisse potius, quam edidisse æstimaremur.*

s Pe-

[s] Petronius ait: *Primus in orbe* [t] *deos fecit timor.* Nam & [u] Mintanor musicus in [x] *κρεμαλοποιῶν* libro artis musicæ, quem scripsit, ait: Deum doloris, quem prima [y] compunctio humani finxit generis. Exin ergo inveteratus error, humanis pedetentim consertus disciplinis, [z] barathro quodam sævæ crudelitatis prolabitur.

II. *Saturnus.*

SATURNUS [a] Pollucis filius dicitur, Opis maritus, senior, velato capite, falcem gerens: cujus virilia [b] abscissa, & [c] in

s *Petronius ait*] *Et Petronius* Leid. Cod.

t *Deos fecit timor*] Hinc τὸ *Deus* quidam à δέος deduxerunt. Vide Fest. in *Deus*. Etym. in Ζεύς. Et Barth. ad Stat. Tom. II. p. 854. Lorinum in Eclesiast. cap. XII. Ubi hunc Fulgentii nostri locum illustrat. Sed ante omnes consulendus Maimonides de Idol. cap. I. & in eum Vossii Commentarius.

u *Mintanor*] Ita & MS. Leid. Salmas. correxerat *Nicanor*. Sed nihil mutandum est. Schol. Stat. ad Lib. III. Theb. 661. *Prinus in orbe deos fecit timor. Negat Deos ullâ aliâ re celebrari, nisi timore mortalium, ut Lucanus: Quæ finxere timent. Et Petronius istum secutus: Primus in orbe Deos fecit timor. Sic & Mintanor Musicus: Deum doloris, quem prima conjunctio humani finxit generis.* Hæc hausit ex Fulgentio.

x Κρεμαλοποιῶν] Κρεμαλοποιὸς est αὐλητὴς Athenæo. Κρέμα pulsus chordarum. Machon: Ὁ κρεμαλοποιὸς Δωρίων. Baptista edidit *Crematopion*; atque ita repræsentat etiam codex Leid. quasi ex χρῶμα, & ποιέω vox esset conflata: notum quid χρῶμα sit in musicis. Sed ο μικρὸν crebro in MSS. libris occupavit locum τοῦ ε.

y *Compunctio*] Καλάνυξις. Hesych. Καλάνυξις, ἡσυχία, ἡ λύπη. Cum quis pungitur scilicet dolore morderturque. Salvianus Lib. II. p. 53. *Humiliatur, compungitur.* Fulg. Rusp. Epist. 2. *Cordis compunctio.* Cassianus Collat. XI. cap. 5. *Non mediocri confusione compuncti.* Primasius in Apocal. Lib. V. cap. 18. *Multos ex hac tribulatione novimus compunctos.* Cyprian. Sermon. de Pass. *Nec ulla hora sera est, cui compunctio districta occurrit.* Mox pro *exin* Leid. Cod. *ex hinc.* qua vocula & Suetonius usus Tiber. cap. 9.

z *Barathro sævæ crudelitatis*] Quid est *sæva crudelitas*? Mallem, *sævæ credulitatis.* Βάραθρον fuit locus in Atticâ, in quo, ut Suidas ait, erant ὄγκινοι οἱ μὲν ἄνω, οἱ δὲ κάτω, in quem facinorosi præcipitabantur. Latini tralatè pro quavis altâ & tenebrosâ profunditate usurpant. Schol. Stat. ad I. Theb. 185. *Tartarus est profunditas inferorum: barathrum squaloris altitudo.* Isidor. Orig. Lib. XIV. 9. *Barathrum nimiæ altitudinis nomen est. Et dictum baratrum, quasi vorago atra, scil. à profunditate.* Inde *barathrones* dicti, de quibus Horatii Scholiast. ad Lib. I. Sat. I.

Ad CAP. II.

a *Pollucis filius*] Quis hoc præter Fulgentium dixit? Cœlum ejus patrem faciunt alii, alii Acmona. Eustath. in Hom. p. 1205. ed. Bas. Ὅπου ἐνθυμητέον ὡς τοῦ Κρόνου πατὴρ Ἄκμων ἐκαλεῖτο ἀπὸ τοῦ τοῦ οὐρανοῦ φασιν ἀκαμάτου φύσεως. Habet tamen, qui secum sentiat, Fulgentius auctorem versuum, quos ex scedis Cujacii descripsit Scaliger Auson. Lection. Lib. II. cap. 29. *Pollucis Proles ter denis volvitur annis.*

b *Abscissa*] Lege cum MS. Leid. B. & M. *abscisa.* Sic mox rectè habes, *fructuum vires abscisæ.* Et Lib. II. 4. *Abscisa ergo vires temporis.* Gloss. Philox. Διηρημένον, *discisum.* In Not. Tyron. *Abscidit* & *abscisus.* Canon. Concil. Nic.

& [c] in mari projecta, Venerem genuere. Itaque quid sibi de hoc philosophia sentiat, audiamus. Tum illa: Saturnus primus in Italia regnum obtinuit; hicque per annonæ [d] prærogationem ad se populos attrahens; [e] à sa-

Nic. Num. 1. *Qui hanc rem affectant, vel audent, quâ semet ipsos abscidere datum sit.* Festus Pauli: *Membrum mortuo abscidi dicebatur, cum digitus ejus decidebatur.* Ita habent membranæ Vett. Leid. Biblioth. In SARPTA. *Unde & virgulæ abscisæ sarmenta.* Non *abscissæ*. Et alio loco: *Dilaniare est discidere, & quasi lanam trahere. Unde lacinia & lanius, qui pecus discidit.* Editi libri habent *discindere* & *discindit*. Lactant. Lib. 1. cap. 12. *Cælum à tempore abscidi.* Apulej. v. Miles. *Nodum cervicis & capitis abscide.* Firmicus Astron. vi. cap. 31. *Steriles facient & effæminatos, abscisos quoque & Gallos, religionum cerimoniis servientes.* Adde his, quæ notavi ad Lib. III. cap. 5. & quæ Gronovius habet ad Liv. Lib. XLIV. cap. 5. Cæterum alii non Saturno, sed per Saturnum Cœlo abscisa genitalia fabulantur. Etiam Albricus κατὰ τὰς ἰδέας εἰσφέρει in Saturni imagine: *Qui juxta se habet filios, Jovem scilicet, Neptunum, Plutonem, & Junonem, quorum virilia abscissa projiciebat, de quibus Venus puella pulcherrima nascebatur.* Habet tamen noster auctorem Porphyrium in libello de Antro Nympharum p. 65. & Lycophr. Cassandr. vers. 76. Facit quoque huc, quod Etymologicographus in Τιτανίδας Titanas dici ait παρὰ τιταίνω, οἱονεὶ τείνοντας τὰς χεῖρας εἰς τὸ κόψαι τὰ αἰδοῖα τοῦ πατρὸς Κρόνου, ἤγουν Οὐρανοῦ. In primis ut non adserunt Fulgentii sententiam illa Tzetz. ad Lycophron. p. 123. Ἔστι δὲ καὶ Σικελικὸν χωρίον Δρέπανον καλούμενον, ἀπὸ τοῦ κεκρύφθαι ἐκεῖ τὸ δρέπανον, μεθ' οὗ ἀπέτεμεν Οὐρανοῦ τὰ παιδογόνα: ita confirmant ista pag. 141. Κέρκυρα καὶ ἡ Σικελία λέγεται. ἡ μὲν Κέρκυρα, ὅτι ἦν ἐκεῖ κεκρυμμένον τὸ δρέπανον, μεθ' οὗ ὁ Ζεὺς τὸν Κρόνον ἐξέτεμεν. Quod Siciliam Κέρκυραν appellatam scribit, in eo vereor ne erret Tzetzes. Erroris occasionem præbuit, quod alii in Phæaciâ, quæ etiam Κέρκυρα & *Drepane* dicta est, absconditam istam falcem tradidere. De istâ Drepane hæc habes apud Schol. Apollon. Lib. IV. 982. Τίμαιος δὲ ἐκ τῆς δρεπάνης, ᾧ ἐξέτεμεν τοῦ οὐρανοῦ τὰ αἰδοῖα ὁ Κρόνος, ἢ ὁ Ζεὺς τὰ τοῦ Κρόνου. Τοῦτο γὰρ αὐτοῦ κεκρύφθαι φησί. Atque ita Tzetzes ipse tradidit pag. 122. Τὴν Φαιακίαν νῆσον τὴν Κέρκυραν, ἐν ᾗ ἦν κεχωσμένον τὸ δρέπανον, ἐν ᾧ Ζεὺς Κρόνον ἐξέτεμεν. Confer Eustath. in Dionys. p. 71.

c *In mari projecta*] Scio ita potuisse loqui non sine exemplo aliorum Planciaden. Hyg. Astron. II. 17. *Se in mari inscii projecerunt.* Cap. 40. *Cum cratere in mari projici jussit.* Ita habet utrobique ed. Venet. anni 1482. Festus: *Adserere manu est admovere, quod ea quoque, quæ in terrâ dimittuntur, seri dicuntur.* Ita Leid. membranæ, non *in terram*. Adde quæ notavi ad Hygin. Astron. & Myth. cap. 92. Lactant. Lib. XIII. Argum. fab. 2. in MS. *Eum in profundo præcipitavit.* MS. tamen Leid. & 5. edd. hoc loco habent *in mare*.

d *Prærogationem*] H. e. distributionem. Alciatus Parergon Lib. 1. cap. 4. *Prærogare, sicut & erogare, id significare proprie loquendo videtur, quod gratis & quasi roganti, non autem ex debito, distribuere.* Noster infr. Contin. Virgil. *Quæ plus periculi possunt prærogare, quam laudis.* Ruspens. Episcopus Epist. 2. *Nec inter beatos erit aliquis miser, cui misericordia prærogetur.* Ergo *prærogare* distribuere, dare. Gloss. Isid. *Prærogator, dispensator.* Videtur nescio quid Africanum sapere illud *præ*. Corippus Lib. 1. *Officio, quodcunque datur, præcommodo linguam.* Et post paulo: *Suscipiens puerum primis prælegit ab annis.* Tertull. Genes. *Ne trepidate simul licitos præcerpere fructus.* Isidor. de Prælat. cap. ult. *Quod non prævalet sacerdos efficere.* Minutius Octavio: *Fulmina præmicare.* Gloss. Vett. ad Pers. Sat. 1. 59. *Dispensatores dicti prorogatores.* Correxeram *prærogatores*, cum vidi *prerogatores* etiam apud Cas-

[e] à saturando Saturnus dictus est. [f] Opis quoque ejus uxor, eo [g] quod opem esurientibus ferret, [h] dicta est. Pollucis etiam filius, sive à pollendo, sive à pollucibilitate, quam nos humanitatem dicimus. Unde & Plautus in [i] comœdia Epidici ait, *Bibite, pergræcamini* [k] *pollucibiliter.* Velato vero capite ideo fingitur, quod omnes fructus foliorum obnupti tegantur umbraculo. Filios vero suos comedisse fertur, [l] quod omne tempus quodcunque

g gi-

siodorum & Chrysologum inventos à Pignorio in Tract. de Servis p. 15. ed. Patav. Quod ad Chrysologum attinet, etiam ego frequenter *prorogare* illi idem esse quod erogare & distribuere observavi. Serm. VI. *Divitias proroget, non reponat.* XXIII. *Civibus indigentibus liberaliter prorogare.* XLIII. *Ne servando perdas, collige prorogando.* XLII. *Qui pecuniam nescit prorogare, sed claudere.*

e *A saturando*] Isidor. Orig. VIII. cap. 11. *Hunc Latini à satu appellatum ferunt, quasi ad ipsum satio omnium pertineat rerum, vel à temporis longitudine, quod saturetur annis.* Quorum posterius legas etiam apud Ciceronem Lib. II. de Nat. Deor. p. 38. & Lactant. Lib. 1. cap. 12. At Macrobius Lib. 1. Sat. 8. παρὰ τὴν σάθην, *quasi Sathurnus.* Augustin. C. D. Lib. VI. cap. 8. *Saturnum filios suos devorasse ita nonnulli interpretantur, quod longinquitas temporis, quæ Saturni nomine significatur, quicquid gignit ipsa consumat.*

f *Opis*] Ἀρχαϊκῶς, ἀντὶ τ͂ *Ops.* Hygin. cap. 139. *Postquam Opis Jovem ex Saturno peperit.* Vide, si tanti putes, quæ ad eum locum dixi. *Quæ Græcis Rhea, Latinis Ops dicitur* Lact. 1. cap. 13. Sacra ejus *Opalia* dicta, de quibus Macrobius 1. Sat. cap. 10.

g *Quod opem esurientibus ferat*] Albricus de Ope: *Quæ aperta manu dextrâ opem omnibus velle dare prætendebat: panem vero sinistrâ pauperibus porrigebat.* Macrob. Sat. 1. 12. *Opem dictam autumat, quod ipsius auxilio vita constet.*

h *Dicta est*] *Edicta* Leid. Cod. Rectè.

i *Comœdia Epidici*] Scriverius annotaverat, *Mostellaria.* Sanè act. 1. sc. 1. ejus fabulæ legas: *Dies noctesque bibite, pergræcamini, Amicas emite, liberate, pascite Parasitos, obsonate pollucibiliter.* Ut ergo sæpe alias, ita & heic memoriola sua imposuit Fulgentio. Vide Not. ad Libell. de Prisco Serm. Juretum decepit Planciades noster ad Symm. Lib. III. epist. 24.

k *Pollucibiliter*] Lautè & sumptuosè, ut in polluсto Jovis vel Herculis. Ita *pollucibilem cœnam* pro lauta dixit Macrob. Lib. 1. cap. 13. Idem est *daptice.* Festus in DAPS. *Dapticè se acceptos antiqui dicebant, significantes magnificè, & dapticum negotium amplum ac magnificum.* Sed membranæ Leid. Biblioth. *dapaticè*, & *dapaticum* ibi repræsentant. Non dissimilis est *Saliaris cœna.* De Saliis locus est apud Macrobium Lib. III. cap. 12. cujus initium mihi de mendâ suspectum. *Optime mehercules, Prætextate, fecisti Herculis mentionem, in cujus sacra hic vester gemino errore commisit.* Quid illud *in* heic agit? Tolle protinus, ut natum ex similitudine proximè præcedentis syllabæ, & sententia erat venustissima Latinissimaque. *Committere sacra* dixit, ut *committere ludos* Maro, *committere judicium* Tullius, *committere agonem* Cyprianus Lib. II. epist. 6. *committere proscriptionem* Vellejus Lib. II. cap. 64. pro συνάπτειν. *committere cœnam* Varro pag. 245. ed. Popmæ. Facere autem eleganter dicitur poeta, quod facientes alios inducit.

l *Quod omne tempus consumit*] Phornutus: Καὶ ὁ χρόνος τοιοῦτόν ἐστι. δαπανᾶται γὰρ τὰ ὑπ' αὐτοῦ γινόμενα.

[m] gignat, consumit. [n] Falcem etiam fert non immerito, sive quod omne tempus in sese vergat, ut curvamina falcium: sive fructum propter: unde etiam & castratus dicitur, quod omnes fructuum vires abscisæ, atque in humoribus viscerum velut in mare projectæ, sicut illic Venerem, ita & libidinem gignant necesse est. Nam & Apollophanes in epico carmine scribit Saturnum, quasi sacrum νοῦν: νοῦς enim Græce [o] sensus dicitur: aut satorem νοῦ, quasi divinum sensum [p] creantem omnia. cui etiam quatuor [q] filios subjiciunt, id est primum Jovem, secundum Junonem, tertium Neptunum, quartum Plutonem. Pollucis quasi Poli filium dicunt quatuor elementa gignentem, primum Jovem ut ignem: unde & ζεὺς Græce

νά. Etym. in Κρόνος. Καταπίνειν δὲ λέγεται τὰ τέκνα, ὅτι ὅσα διὰ χρόνου γίνεται, τῷ χρόνῳ πάλιν συνδιατρίβεται. Diacon. in Hesiod. Κρόνον μὲν τὸν χρόνον, ὑφ' οὗ πάντα καταβροχθίζεται τὰ ἐκ τῆς ἐκείνου ὀσφύος γινόμενα. Τοιοῦτος γὰρ ὁ χρόνος, δαπανητικὸς τῆς οὐσίας τῶν αἰσθητῶν. Confer Σχολ. παλ. p. 279. Schol. Stat. ad I. Achill. *Ut autem fingatur Saturnus filios suos comesse, hæc ratio est, quia deus est æternitatis & sæculorum. Sæcula autem annos ex se natos in se revolvunt.* Confer Sallust. de Diis cap. 4. Macrob. Lib. I. cap. 8. Heraclid. Pont. Allegor. p. 54. ed. Gesn. Eleganter Sophocles: Ἅπανθ' ὁ μακρὸς κἀναρίθμητος χρόνος φύει τ' ἄδηλα, καὶ φανέντα κρύπτεται.

m *Gignat*] MS. Leid. & 5. edd. *gignit.*

n *Falcem fert*] Isidor. Orig. Lib. VIII. *Falcem tenet, inquiunt, propter agriculturam significandam, vel propter tempora & annos, quod in se redeant, vel propter sapientiam, quod intus acuta sit.* Macrob. I. Sat. 8. *Falcem ei quidam putant attributam, quod tempus omnia metat.* Cyprianus ad Demetrianum: *Rusticitatis hic cultor fuit, inde falcem ferens senex pingitur.* Immo & ARUALUS DEUS in antiquo lapide dicitur apud Octav. Rossum in Brix. Memoriis. Adde August. C. D. VII. 19. Serv. ad Georg. II. 406. Plin. Lib. II. cap. 6. Arnob. Lib. VI. & quos ad eum laudat Elmenhorstius.

o *Sensus*] Pro intellectu accipe. Flor. Lib. I. cap. 18. *Non sine sensu captivitatis.* Curt. Lib. VII. cap. 8. *Scythis non ut cæteris barbaris inconditus sensus est.* Propert. II. 9. *Hic primum vidit sine sensu vivere amantes.* Sentire est intelligere. Vet. Interp. Luc. IX. 45. *Ut non sentirent illud.* Hinc *vir sensatus* pro prudente & sapiente, *sensate* pro *sapienter*, apud antiquum interpretem Siracid. cap. IV. 29. V. 15. VI. 36. XIII. 37. Cypr. ad Demetrian. *Nos insensati vitam illorum æstimabamus insaniam.*

p *Creantem omnia*] Unde *deorum rigidissimum creatorem* appellat Capella Lib. II. p. 44. Ab auctore Etymol. κόρος τοῦ νοῦ, vel κορὸς νοῦς, καὶ καθαρὸς νοῦς dicitur esse κρόνος, quod ex Platone habet. Nam Platonici Saturnum accipiebant pro mentis puritate atque integritate. Confer Eustath. ad Homer. Iliad. p. 154. ed. Bas. Diaconum in Hesiod. p. 277. & Proclum in eundem pag. 39. ed. Heins. Scholiast. Hom. Iliad. B. 205.

q *Filios*] Denominatio fit à potiori. Servius ad Æn. VIII. 130. *Tradunt Oenomaum & Majam Steropes & Atlantis filios fuisse.* Albricus cap. I. *Juxta se habebat filios, Jovem scil. Neptunum, Plutonem, & Junonem.* Lactant.

ce dicitur. ζεὺς enim Græca significatione, sive [r] vita, sive calor dici potest: sive quod igne vitali animata omnia dicerentur, ut [s] Heraclius vult: sive quod hoc elementum caleat. [t] Secundum Junonem, quasi aerem, unde [u] ἥρη Græce dicitur. Et quamvis aerem masculum ponere debuerint, tamen ideo soror est Jovis, quod hæc duo elementa sibi sunt valde [x] consocia. Ideo [y] Jovis & conjugem, quod maritıtus aer igne fervescat. Nam & Theopompus in Cypriaco carmine, & Hellanicus in Dios [z] polytychia, quam descripsit, ait Junonem ab Jove vinctam catenis aureis, & [a] degravatam incudibus ferreis. Illud

Fab. 4. Lib. XIII. Ovid. Met. *Quibus indicat quinque se natorum, hoc est, filii unius, & quatuor filiarum parentem, orbum relictum.* Vetus inscript. apud Aldum Orthogr. p. 12. *Amycus & Chrestina nutritores.* Plura adduxi ad Hyg. Myth. cap. 159.

r *Vita sive calor*] Vide Phornut. cap. 2. Etym. in Ζεύς. Plutarchus apud Euseb. Præp. Euang. pag. 53. Ζεὺς, τουτέστιν, ἡ πυρώδης καὶ ἡ θερμὴ δύναμις. Diaconus in Hesiod. p. 274. Ζεὺς δὲ, τουτέστι, τὸ ζωογόνον πῦρ τὸν ἄνω τόπον εἴληχεν &c. Et pag. 278. Ζεὺς τοῦ Διὸς κλίνεται, δηλοῦμεν πάντας ἡμῖν, ὡς οὗτός τε ζωή ἐστι, καὶ δι' αὐτοῦ ζῶσι τὰ ζῶντα, καὶ τὰ ὄντα ἁπλῶς δι' αὐτοῦ τὸ εἶναι εἴληχεν. &c. Confer Heraclid. Pont. Alleg. Hom. p. 31. Lactant. Lib. I. cap. 11.

s *Heraclius*] Ita quidem & B. M. & L. cum Commel. Sed scribe *Heraclitus* cum A. H. & I. *Eraclitus* Leid. Cod. omissa aspiratione. Lactant. Lib. II. 9. *Heraclitus ex igne nata omnia dixit, Thales Milesius ex aquâ.* Adde Servium Æn. XI. 186. Heraclid. Alleg. Hom. p. 56. Heraclitum intellexit Quintil. Declam. 283. *Quæreres utrumne ignis esset initium rerum; an vero minutis editus & mirabilibus elementis.* Mallem, *innumerabilibus.* Atomos enim designat.

t *Secundum*] Ita & 6. edd. *Secundam* MS. Leid.

u Ἥρη] A. B. H. I. & MS. Leid. Ἥρα, & mox *sororem* pro *soror est.* Nimirum Ἥρα, si transponas literas, est ἀήρ. Athenagor. Legat. pro Christ. pag. 23. Ζεὺς, ἡ ζέουσα οὐσία, κατὰ τοὺς Στωικούς. Ἥρα ὁ ἀὴρ, καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο, εἰ αὐτὸ αὐτῷ ἐπισυνάπτοιτο, συνεκφωνουμένου.

x *Consocia*] *Consortia* H. I. M. & L. cum MS. Leid. Sed *consocia* etiam B. & A. Cassiod. epist. 9. Lib. VIII. *Nobilissima tibi facta consocia.* Ita MS. non *consortia.*

y *Jovis conjugem*] Vide Phornutum cap. 3. Albricum cap. 9. Cicero II. Nat. Deor. *Et soror & conjux Jovis, quod & similitudo est ætheris, & cum eo summa conjunctio. Effæminarunt autem eum Junonique tribuerunt, quod nihil eo est mollius.* Idem dicit Heraclides pag. 21. Schol. Hesiod. in Θεογ. p. 261. edit. Heins. Ἥρη.) ἤγουν ὁ ἀὴρ ὁ κυδόρρόας, ἤτοι ὁ δοξαζόμενος διὰ τῆς βροχῆς. Διὸς δὲ παράκοιτις, ὅτι τοῦ αἰθέρος κάτωθεν ὁ ἀήρ. Servius ad Æn. I. 51. *Physici Jovem ætherem, id est, ignem volunt intelligi; Junonem aërem, & quoniam tenuitate paria sunt, dixerunt esse germana. Sed quoniam Juno, hoc est, aer subjectus est igni, id est jure superposito elemento mariti * traditum est.* Lege, *igni, id est, Jovi, jure* &c. Deinde tolle asteriscum, & scribe, *mariti nomen traditum est.* Hæc talia ex Zenonis scholâ deprompta sunt. Vide Minut. Felic. Octav. p. 20.

z *Polytychia*] Vossius Histor. Græc. Lib. IV. cap. 5. mallet πολυτοκίᾳ, vel πολυτεκνίᾳ.

a *Degravatam incudibus ferreis*] Meminit antiquæ ejus fabulæ Homerus Iliad. O. 18. Ubi eodem, quo Fulgentius,

Illud nihilominus dicere volentes, quod aer, igni cœlesti conjunctior, [b] duobus deorsum elementis misceatur, id est aquæ & terræ, quæ elementa duobus superioribus graviora sunt.

III. *Neptunus.*

NEPTUNUM vero tertium velut aquarum voluerunt elementum: quem ideo Græce etiam Posidona nuncupant, quasi [a] ποιοῦντα εἴδη, quod nos Latine facientem imaginem dicimus: illa videlicet ratione, quod hoc solum elementum imagines in se formet spectantium, quod nulli [b] alii ex quatuor competat elementis. Tridentem vero ob hanc rem ferre pingitur, quod aquarum natura triplici virtute fungatur, id est liquida, fœcunda, [c] potabilis. Hinc & Neptuno Amphitriten in conjugium deputant. ἀμφὶ enim Græce circumcirca dicimus: eo quod [d] omnibus tribus elementis aqua conclusa sit, id est, sit in cœlo, sit in aere, id est in nubibus, & in terra, ut sunt fontes vel putei.

IV. *Plu-*

tius, modo eam explicat Anonymus, ut & Phornutus cap. 17. Hausisse illos interpretationem istam putem ex Heraclid. Alleg. Hom. pag. 51. ed. Gesn. Baptista Pius *depravatam* edidit. quod explicat *devirginatam.* Ridiculè.

b *Duobus deorsum*] *De deorsum* Leid. cod.

Ad CAP. III.

a Ποιοῦντα εἴδη] Ita & una L. habet. Cæteræ variant. MS. Leid. Ποιονιδόνα. Nisi vocabulum Ποιονειδῶνα finxit, sequendam censeo Commel. lectionem. Εἴδη pro εἶδος agnoscit etiam Hesychius. Phornutus cap. 3. ἀπὸ τῆς πόσεως derivat Ποσειδῶνα. Quicum facit & Heraclides: Ὁ Ποσειδῶν ὑγρά τις ὢν ὕλη καὶ κατὰ τὴν πόσιν ὠνομασμένος. Alii aliter ἐτυμολογοῦσι.

b *Alii*] Quamvis dissentiant editi, scribe tamen cum MS. Leid. *alio.* Continent. Virgil. *Esto Eurystheus alio fortiori.* Vide ibi notas nostras.

c *Potabilis*] 6. edd. *potabili.* Quod magis est congruum. Vel legendum, *id est, sit liquida* &c. Eustath. ad Iliad. Hom. p. 845. ed. Bas. Τρίαιναν ὁ μῦθος οἰκειοῖ ἐννοσιγαίῳ Ποσειδῶνι, ἢ διότι τρίτον θέσει τὸ ὕδωρ μετὰ τὸν αἰθέρα. ἢ διότι τριττὴ ἡ φύσις τῶν ὑδάτων. τὰ ἁλμυρὰ, τὰ γλυκέα, τὰ μικτά &c. Schol. Æschyli ad Prometh. vers. 924. Τρίαιναν δὲ λέγουσι κρατεῖν τὸν Ποσειδῶνα, ἢ διὰ τρίτον εἶναι αὐτὸν στοιχεῖον, ἢ διὰ εἰς τρία διαιρεῖσθαι τὸ ὕδωρ, εἰς ποτάμιον, εἰς θαλάσσιον, καὶ εἰς λιμναῖον. Quod & apud Eustath. in Dionys. p. 68. legas. Aliter rursus Servius ad Æn. 1. vers. 142. aliter etiam Phornutus cap. de Neptuno. Locherus ex Servio ad locum modo laudatum adducit. *Jupiter trifido utitur fulmine; Pluton Cerbero trifauci; Neptunus tridente. Hæc tria sceptra significant etiam ipsa tria elementa physica quadam ratione conjuncta.* Sed ista verba in editis frustra quæras.

d *Omnibus tribus*] Τὸ *tribus* non agnoscit Leid. codex.

IV. *Pluton.*

QUARTUM etiam Plutonem dicunt [a] terrarum præsulem: [b] πλοῦτος enim Græce divitiæ dicuntur, solis terris credentes divitias deputari. Hunc etiam [c] tenebris addictum dixere, quod sola terræ materia sit cunctis elementis obscurior. Sceptrum quoque in manu gestat, quod regna solis competant terris.

V. [a] *Tri-*

Ad CAP. IV.

a *Terrarum præsulem*] Augustin. C. D. Lib. VII. cap. 28. *Dis pater postremo, qui Græcè* Πλούτων *dicitur, etiam ipse masculus frater amborum, terrenus Deus esse perhibetur, superiorem terram tenens, in inferiore habens Proserpinam conjugem.* Et cap. 16. ejusdem libri: *Vulcanum volunt ignem mundi, Neptunum aquas mundi, Ditem patrem, hoc est, Orcum, terrenam & infimam partem mundi.* Apulejus Dialogo Hermetis: *Terræ vero dominatur Jupiter Plutonius. Et hic nutritor est animantium mortalium & fructiferorum.*

b Πλοῦτος *enim*] Imo Plutus & Pluto, etiamsi alterum ab altero distinguant poetæ, idem sunt numen, ut observatum jam ab aliis. Lucianus Timone: Ἀλλ' ὁ Πλούτων ἀποστέλλει με παρ' αὐτὸν, ἅτε πλουτοδότης καὶ μεγαλόδωρος καὶ αὐτὸς ὤν. Ovid. I. Met. *Itum est in viscera terræ, Quasque recondiderat, Stygiisque admoverat umbris, Effodiuntur opes, irritamenta malorum.* Et merito profecto Dis audit Pluto, *quod recidant omnia in terras, & oriantur è terris*, ut loquitur Cicero II. Nat. Deor. Confer Ovid. X. Met. v. 78.

c *Tenebris addictum*] MS. Leid. *Abdicatum.* Gloss. *adjunctum, traditum.* Sed illa est explicatio τοῦ *addictum*: quanquam Fulgentii mentem haud satis rectè exprimit. *Addictus* heic est συζῶν Græcis. Lucian. περὶ ὀρχ. Tom. I. p. 908. ed. Ben. Αὐχμηρῷ βίῳ συζῶν, *aspera vita addictus.* In Courin. Virg. legas, *Apollinem Musis additum.* Hesiodi Schol. p. 179. ed. Heins. Τὸ τὰ χθόνια δὲ ναίειν φασὶ τὸν Ἅιδην, διὰ τὸ λέχθαι μὴ τοὺς θανόντας. Cæterum quod tenebris addictum Plutonem tradit, id in memoriam mihi revocat, quod apud Phornutum cap. 5. legi: Ἅιδης ὁ παχυμερέστατος καὶ προσγειότατος ἀήρ. Pariter Capella Lib. II. *Hæc omnis aeris à lunâ diffusio sub Plutonis potestate consistit.* Heraclides Alleg. Homer. p. 318. Τὸν δὲ ὑπένερθεν ἀΐδην ἀλληγορικῶς ἀέρα προσηγόρευσε. Confer Athenag. Legat. pro Christ. pag. 22. Facit & huc illa inferorum, vel tartari potius, descriptio apud Apulejum Allocutâ Hermetis: *Sin autem delictorum illitam (animam) maculis vitiisque oblitam viderit, desuper ad ima detrahens procellis turbinibusque aeris, ignis, & aquæ sæpe discordantibus tradit: ut inter cœlum & terram mundanis fluctibus in diversa semper æternis pœnis agitata rapietur. Ut in hoc obsit animæ æternitas, quod sit immortali sententiâ æterno supplicio subjugata.* Hic ergo Tartarus est. Hesiod. Θεογ. 119. Τάρταρά τ' ἠερόεντα. Schol. λέγει τὸν ἀέρα τὸν τὴν γῆν περιέχοντα, καὶ τὸ περὶ αὐτήν. Stephanus: Τάρταρος, Κράτης τὸν ὑπὸ τοῖς πόλοις ἀέρα παχυμερῆ καὶ ψυχρόν τινα, καὶ ἀφώτιστον &c. Isidor. Lib. VIII. cap. II. *Lapsi vero (dæmones) in aeriam qualitatem conversi sunt: nec aeris illius puriora spatia, sed ista caliginosa tenere perpessi sunt, qui eis carcer est usque ad tempus judicii.* Aut ego multum fallor, aut hinc ἄρχοντα ἐξουσίας τοῦ ἀέρος diabolum appellat Paulus ad Ephes. cap. II. vers. 2. Fabulam ἀλληγορικῶς explicat Lact. Lib. I. cap. II.

Ad

V. [a]*Tricerberus.*

TRICERBERUM verò canem ejus ſubjiciunt pedibus, quòd mortalium jurgiorum invidiæ ternario conflentur ſtatu, id eſt naturali, cauſali, [b]accidenti. Naturale eſt odium, ut canum & leporum: [c]luporum, & pecudum: hominum, & ſerpentium. Cauſale eſt, ut [d]amoris zelus atque invidiæ. Accidens eſt, quod aut verbis caſualiter oboritur, ut hominibus: aut comeſtiones propter, ut jumentis.

VI. *Furiæ.*

HUIC etiam [a]tres Furias deſervire dicunt, quarum prima Alecto: ἀληκτὼ enim Græce impauſabilis dicitur. Alia Tiſiphone: τισιφόνη autem quaſi τίσεων φωνὴ, id eſt iſtarum vox. Tertia Megæra: megæra enim eſt, quaſi μεγάλη ἔρις, id eſt magna contentio. Primum eſt ergo, [b]non pauſando furiam concipere: ſecundum eſt, in vocem

Ad CAP. V.

a *Tricerberus*] Infr. cap. 27. *Dum ad Tricerberum canem abſtrahendum deſcendit.* Τρικέρβερον quoque Tzetzes appellat. Vide de cane eo Iſidor. Orig. Lib. XI. cap. 2.

b *Accidenti*] *Accidentali* 6. edd. Sed pro Commel. ſtat MS. Leid. & rectè quidem. Sequitur enim, *accidens* &c. Ambroſ. Hexaëm. Lib. I. cap. 8, *Cum utique non ſubſtantialis, ſed accidens ſit malitia.*

c *Luporum & pecudum*] Τῶν προβάτων. Horat. Epod. 3. *Lupis & agnis quanta ſortito obtigit, Tecum mihi discordia eſt.* Ubi vetus interpres: *Omnes autem inimicitiæ ſunt aut à natura, quales ſunt inter bruta: aut à voluntate per electionem, quales ſunt hominum inter ſe.*

d *Amoris zelus*] Vide quæ notamus ad cap. 12. Lib. II. & ad Hyg. Mythol. cap. 199.

Ad CAP. VI.

a *Tres Furias deſervire*] Totum hoc caput in ſuum commentarium tranſtulit Lactantius ad Thebaid. I. vers. 477. Sed quid continet, niſi nugas nugaciſſimas? Melius de his Phornutus cap. 10. & Tzetzes in Lycophron. pag. 72. quos conſule, ſi eſt operæ. Servius ad Æn. IV. 609. *Diræ in cœlo: ut, dicuntur geminæ peſtes cognomine diræ. Furiæ in terris, Eumenides apud inferos: ſed hæc nomina confundunt poëtæ.* Ad Æn. autem III. 209. ita commentatur: *Sanè apud inferos Furiæ dicuntur & canes: apud ſuperos diræ & aves, ut ipſe in XII oſtendit. In medio vero Harpyiæ dicuntur.* Quod de canibus ait: canes illæ Hecates ſunt ſive Triviæ, de quibus Tibullus el. 2. Lib. I. Horat. Sat. 8. Lib. I. Virgil. VI. Æneid. Senec. Oedip. 569. Immo omne ϑηοφωνὲς τῶν δαιμόνων γένος κύνας εἰωϑε τὰ λόγια καλεῖν, ut ait Tzetzes ad Heſiod. p. 45. ed. Heinſ. *Canes Jovis infernalis* vocat Horat. Comment.

b *Non pauſando*] *Pauſare* verbum antiquum eſt. Gloſſ. Vett. *Pauſat*, ἀναπαύεται, & ἀναπαύει. Ita *pauſa* eſt quies. Vetus inſcriptio apud Pith. Catal. Lib. III. *Jam datus eſt vitæ finis, jam pauſa malorum.*

çem erumpere: tertium jurgium [c] protelare.

VII. [a] *Fata, vel Parcæ.*

TRIA etiam ipsi [b] Plutoni destinant fata, quarum prima Clotho, secunda Lachesis, tertia Atropos. κλώθω enim [c] Græce evocatio dicitur, λάχεσις vero sors nuncupatur, ἄτροπος quoque sine ordine dicitur: hoc videlicet sentire volentes, quod prima sit nativitatis evocatio: secunda, vitæ sors, quemadmodum quis vivere possit: tertia, mortis conditio, quæ sine lege venit.

VIII. *Harpyiæ.*

HARPYIAS etiam tres [a] inferis Virgilius deputat, quarum prima ἀέλλω, secunda ὠκυπέτη, tertia κελαινώ. Harpyia enim Græce rapina dicitur. Ideo virgines, quod omnis rapina arida sit & sterilis. Ideo plumis circumdatæ, quia quicquid rapina invaserit, celat. Ideo volatiles, quod omnis rapina ad volandum sit celerrima. ἀέλλω enim

c *Protelare*] Hoc est, *amoliri*, ut Baptista censet. Immo *protelare* heic est proferre. Cap. 14. *Protelare dignitatem.* Sed vide not. ad Prologum.

Ad CAP. VII.

a *Fata vel Parcæ*] Rectè ex hoc loco Illustr. Spanhemius in de Numm. Præstant. Fata Parcas dici probat. Doceo idem ex Capell. Lib. I. *Hac mox ut facta conspexit omnia, quæ gerebantur, in consistorio Jovis subnotari.* Lege ex MS. libro Biblioth. Leid. *Fata*, & *subnotare.* Martial. Lib. VII. 47. *Et ruptas fatis reddidit ipse colos.* Lactant. Lib. I. cap. II. *Illud vero quale est? esse fata, quibus Dii omnes & ipse Jupiter pareat. Si Parcarum tanta vis est, ut plus possint, quam cœlites universi &c.* Albricus: *Parcæ seu fata dicta per antiphrasin.* Redeo ad Capellam. Dixerat ille superius Parcas esse librarias superûm: *Clotho vero*, inquit, *Lachesis Atroposque, quoniam sententias Jovis orthographiæ studio veritatis excipiunt, utpote librariæ superûm, archivique custodes.* Pro *orthographiæ* rectius Leid. Cod. *orthographæ.* Tertull. de Anim. cap. 39. *Fata scribundo advocantur.* Ita enim putem legendum cum Junio, non *scribunda.* Isidor. Orig. VIII. II. *Tria autem fata fingunt in colo & fuso, digitisque fila ex lana torquentibus, propter tria tempora* &c.

b *Plutoni destinant*] Alii Apollinem præficiunt fatis. Schol. Horat. in Carm. Sæcul. *Invocat autem Parcas post Apollinem, quia Apollo fatis præest, unde & sortilegus vocatur.*

c *Græcè evocatio dicitur*] Nugatur solemnia. Alludere videtur τῷ κλαίζω. Quinam veriorem dederint etymologiam, dixi ad Hygin. Genealogiam. Lactant. Lib. II. cap. 10. *Unde etiam tres Parcas voluerunt: unam, quæ vitam hominibus ordiatur: alteram, quæ contexat: tertiam, quæ rumpat ac finiat.*

Ad CAP. VIII.

a *Inferis Virgilius deputat*] Æn. nempe VI. v. 289. Confer Serv. ad Æn. III. vers. 209.

b Qua-

enim Græce [b] quasi ἑλὼν ἄλλο, id est alienum tollens. Ocypete, id est [c] citius auferens. Celænum vero Græce nigrum. unde & Homerus prima Iliados rhapsodia, αἶψά τοι αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρί: id est, statim niger tuus sanguis emanabit per meam hastam. Hoc igitur [d] signare volentes, quod primum sit, alienum concupiscere: secundum, [e] cupita invadere; tertium, celare quod invadit.

IX. *Proserpina.*

PLUTONI quoque nuptam volunt Proserpinam, Cereris filiam. [a] Ceres enim Græce gaudium dicitur. & ideo illam frumenti deam esse voluerunt, quod ubi plenitudo fructuum sit, gaudia [b] semper abundent necesse est. Proserpinam vero quasi segetem voluerunt, id est [c] terram radi-

b *Quasi* ἑλὼν ἄλλο] Heic rursus nugatur. *Aëllo* dicta ab ἄελλα, *procella*. Unde ἀελλ⊙, ταχύς.

c *Citius auferens*] *Citius* est ocyus, dicto citius. Infr. cap. 17. *Honores citius fugitivos.* Quid autem? Ocypete est celeriter auferens? Imo celeriter volans, à πέτεσθαι, *volare.*

d *Signare*] *Significare* Leid. cod.

e *Cupita invadere*] *Concupita* A. B. H. I. M. & MS. Leid. & *concupisci* pro *concupiscere*. Mox pro *invadit* mallem, *invaditur*.

Ad CAP. IX.

a *Ceres enim Græcè gaudium dicitur*] Alludit τὸ χαίρω, quod ut χέρω pronunciavit. Sed illud *Græcè* non habet Leid. cod. Retinendum tamen puto. Sic in Contin. Virgil. *Acheron Græcè sine tempore dicitur.* Cicerone auctore II. Nat. Deorum, *Ceres* quasi *Geres* dicitur. Apud eundem ejusdem operis Lib. I. Chrysippus disserit, aerem, qui per maria manet, Neptunum esse: terramque eam, quæ Ceres dicatur. Julius Firmicus: *Terram ipsam Cererem nominant: nomen hoc à ferendis frugibus mutuatum.* Scriverius in margine libri sui notaverat, *à gerendis* &c. quod nullus dubito quin rectius habeat. Δημήτηρ quasi γῆ μήτηρ etiam Græcis dicitur. Vide Eustath. ad Iliad. Ξ. p. 982. ed. Bas. Orpheus apud Eusebium: Γῆ μήτηρ πάντων, Δημήτηρ πλουτοδότειρα. Artemidorus de Somn. Lib. II. cap. 44. Ἔτι δὲ τὴν Δήμητρα τῇ γῇ τὸν αὐτὸν ἔχειν λόγον φασὶ οἱ σοφοί.

b *Semper abundent*] 6. edd. *semper superabundent*. In cod. Leid. super τὸ *semper* scripta erat altera lectio, *vel super* Augustin. Soliloq. cap. 10. *Laudet te supereminens clementia, superabundans misericordia tua.* Tertullian. de Res. Carn. cap. 34. *Illic gratiam superabundasse.* Vet. Interp. Epist. ad Rom. v. 20. *Ubi abundavit delictum, superabundavit gratia.* ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις.

c *Terram radicibus proserpentem*] Grotius ad Capell. pag. 21. emendat, *terræ radicibus*. Haud opus putem. Proserpina eadem, quæ Isis, Isis autem terra. Vide Firmicum. Segetem autem terram dici quis nescit? Isidor. Lib. VIII. cap. II. *Proserpinam, quod ex ea proserpant fruges.* Arnob. Lib. III. *Quod sata in lucem proferat, appellatam esse Proserpinam.* August. C. D. VII. 20. *Quod filiam Cereris, id est, ipsam fecunditatem, quæ à proserpendo Proserpina dicta esset, Orcus abstulerat.* Hinc Proserpina numinibus agricola-

radicibus proſerpentem, [d] quæ & ἑκάτη Græce dicitur: ἑκατὸν enim Græce centum ſunt. & ideo hoc illi nomen imponunt, quia [e] centuplicatum ſeges proferat fructum.

X. *Ceres.*

HANC etiam mater cum lampadibus raptam quærere dicitur, unde & [a] lampadarum dies Cereri dedicatus eſt: illa videlicet ratione, quod hoc tempore cum lampadibus, id eſt cum Solis fervore, ſeges ad metendum cum gaudio requiratur.

XI. *Apol-*

larum accenſita. Vide Clariſſ. Græv. Lection. Heſiod. cap. 11. Varro apud Auguſtin. modo laudati libri cap. 24. *Tellurem putant eſſe Opem, quod operâ melior fiat: matrem, quod plurima pariat: Proſerpinam, quod ex eâ proſerpant fruges: Veſtam, quod veſtiatur herbis.* Cererem vides cum Proſerpinâ confundi, quod & ex Lib. VIII. cap. 27. animadvertas, & Apulej. Mileſ. XI. Adde not. ad cap. 49. Lib. II. Tzetzes in Lycophron. pag. 116. ed. Steph. Περσεφόνη δὲ ἡ Ἶσις ἡ Γῆ, ἡ Ῥέα, ἡ Ἑστία, ἡ Πανδώρα, ἡ ἕτερα μύρια ὀνομάζεται. Etiam Σελήνη. Vide Euſeb. Præpar. Euang. Lib. II. p. 31. ed. Steph. Disjungit tamen Proſerpinam à Cerere Theo in Aratum: Αὐτὴν (κόρην) εἶναι καρπὸς, τὴν δὲ μητέρα τὴν γῆν.

d *Quæ & Ἑκάτη*] *Ut & Hecate* A. B. H. & I. *Unde &* &c. MS. Leid. Quam lectionem aliis omnibus præferam. Hecate, Proſerpina, Diana idem numen. Vide Etymol. in Ἑκάτη. Servium ad Æn. IV. 609. Schol. Theocrit. ad Eid. II. vers. 12. Albricus: *Diana, quæ & Luna, Proſerpina, Hecate nuncupatur.* Artemidorus de Hecate Chthoniâ: Γεωργοῖς δὲ ἐστι ἀγαθή. γῆ γὰρ εἶναι νενόμισται.

e *Centuplicatum ſeges proferat fructum*] Ita & MS. Leid. non *Ceres* ut 5. edd. Prudent. Lib. II. in Symm. *Talis noſtrorum ſolertia centuplicatos Agrorum reddit fructus.* Καρπὸν ἑκατονταπλαςίονα, ut eſt apud B. Lucam cap. VIII. vers. 8. Iſidor. XIV. 5. *Glebis ita pinguis, ut jacto ibi ſemine incremento pœne centeſimo fruges naſcantur.* Capella de Proſerpina Lib. I. *Puellam acceſſibus gratulantem, quæ ita plerunque frugem expoſcentibus tribuit, ut magni numinis vota ſint ei redhibere centeſima.* Lege *centeſimam* cum Leid. MS. *Centeſima* ἐνικῶς dictum, ut *decima*. Varro Sat. περὶ κεραυνοῦ: *Majores ſolitos decumam Herculi vovere.* Moſes Geneſ. XXVI. 12. Καὶ εὗρεν ἐν ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ ἑκατοστεύουσαν κριθήν. Unde *hordeum centenum, eo quod pleriſque locis jactus ſeminis ejus in incrementum centeſimum frugis renaſcatur*, ut loquitur Iſidor. Lib. XVII. cap. 3. *Centenarium fructum* appellat Chryſol. Serm. XV. *Centeſimum* XIX. Confer Plinium Lib. XVIII. 16.

Ad CAP. X.

a *Lampadarum dies*] Ita & cum Commel. MS. Leid. non *lampadum*, ut 6. edd. Manil. Lib. I. *Cui tertia lampade diſpar Conſpicitur.* Confer Voſſ. Vit. Sermon. Lib. I. cap. 33. Cæterum dies hic erat quintus Eleuſiniorum, quo matronæ cum facibus incedentes repræſentabant Cererem in quærendâ Proſerpinâ errantem. Conſule Gronov. ad Senec. Agam. vers. 352. Lactant. Lib. I. cap. 21. *Quam quia facibus ex Ætnæ vertice accenſis quæſiſſe in Sicilia Ceres dicitur, idcirco ſacra ejus ardentium tædarum jactatione celebrantur.*

Ad

XI. *Apollo.*

APOLLINEM Solem dici voluerunt: [a] Ἀπόλλων enim Græce perdens dicitur, quod fervore suo omnem succum virentium decoquendo perdat herbarum. Hunc etiam divinationis deum voluerunt, sive quod Sol omnia obscura [b] manifestat in lucem, seu quod in suo processu & occasu ejus orbita [c] multimodos significationum monstret effectus. Sol vero dicitur aut ex eo [d] quod solus sit, aut quod [e] solite per dies surgat & occidat. Huic quoque [f] qua-

Ad CAP. XI.

a *Ἀπόλλων enim Græcè perdens dicitur*] Ita & Firmicus in de E.P.R. Apud Macrobium Lib. I. Sat. cap. 17. Cleanthes Lycium Apollinem appellatum notat; quod veluti lupi pecora rapiunt, ita ipse quoque humorem eripit radiis. Varias variorum etymologias, si desideres, ibidem invenies. Etiam Servius ad Ecl. v. vers. 65. aliam, cur ab ἀπολλεῖν dicatur, reddit rationem. Eustath. ad Hom. Iliad. p. 24. edit. Bas. Ἀπόλλων δὲ παρὰ παλαιοῖς ὁ ἥλιος ἦν ἐν φήμαις μὲν, ὅμως δὲ φοβερώτερον ὁ ἥλιος, εἰς ὃν ἀναφέρεται λοιμώδη νοσήματα. Quod ex Ægyptiorum disciplinâ habet. Quâ de re dictum ad Hyg. Myth. cap. 121.

b *Manifestat in lucem*] Schol. Germ. qui totum hoc caput transtulit in commentaria sua, *in luce*. Capella Lib. II. *Nam tenebras prohibens, retegis quod cærula lucet; Hinc Phœbum perhibent prodentem occulta futuri.* Pro *lucet* omnino scribendum *luce*. Cærula luce retegere est tenebras luce dispellere.

c *Multimodos*] Non improbo quidem. Avianus Fab. Æsop. *Quod tibi multimodo fulgerent membra colore.* Tertull. Genes. *Crescite multimodo ventura in tempora partu.* Lib. de Anim. cap. 52. *Ut est multimoda conditio causarum.* Prudent. Hym. Cath. v. *Plagis multimodis cedere præsidi.* Apulej. Dogm. Plat. p. 4. *Multimoda coitione.* Prosper, *Omnimodaque Mobilitate ruens in vulnera vulnere surgit.* Apul. Met. v. *Omnimodas voculas edocens retinere.* MS. tamen Leid. heic habet *multimodis.* Quo sensu *multimodè* auctor Ovid. Vetulæ dixit. *Omnimodè* ad eandem formam Rufinus Lib. XI. cap. I. *Rempublicam post nimias procellas omnimode ratione nititur reparare.* Sed ibi *omnimodâ*, contra quam Gebhardus censet Crepund. Lib. I. cap. 8. existimo scribendum. Ipsum adi & Rhodium ad Scribon. p. 21. *Omnimodis* est in notis Tyronis pag. 4. Cassian. Præfat. in Libr. de Institut. Monach. & Lib. I. cap. 2. nec non apud Lucretium, Victor. Episcop. & Claudianum Mamertum. Videndus ad hunc Barthius p. 558. *Omnimodo* pariter adverbialiter repperi apud Tertull. de Anim. cap. 9. & Gregor. Dial. II. cap. 22. Ulpian in Collat. Leg. Pithoean. Tit. VI. de Incest. Nupt. & VII. de Furibus & Pœn. eorum.

d *Quod solus sit*] Capella Lib. II. *Solem te Latium vocitat, quod solus honore Post patrem sis lucis apex.* Cicero III. Nat. Deor. *Cumque tu solem, quia solus esset, appellatum dicas, soles ipsi quam multi a theologis proferuntur.* Lact. Lib. II. cap. 9. *Unde solem appellatum Cicero vult videri, quod, obscuratis sideribus, solus appareat.* Isidor. de Nat. Rer. cap. 24. *Sol appellatur, eo quod solus appareat, obscuratis cunctis sideribus.* Junil. African. Comment. in Genes. cap. I. *Sed & ortus sol Lunam stellasque majore lumine, ne terram illuminent, impedit. Unde & nomen accepit, quod solus, obtunsis una stellis cum Lunâ, per diem terras fulgeat.* Leg. *terris.*

e *Solitè*] *Solito* German. Schol. Utrum præferas parum refert.

f *Qua-*

[f] quadrigam ſcribunt, illam ob cauſam, quod aut quadripartitis temporum varietatibus anni circulum peragat: aut quod quadrifido limite diei metiatur ſpacium. Unde & [g] ipſius equis condigna [h] ſic nomina poſuerunt, id eſt Erythreus, [i] Actæon, Lampos, Philogeus. Erythreus Græce rubeus dicitur, quod à matutino Sol lumine rubicundus exurgat: Actæon ſplendens dicitur, quod tertiæ horæ [[k] momentis] vehemens inſiſtens lucidior fulgeat: [l] Lampos vero ardens, dum [m] ad umbilicum diei [n] centratum conſcenderit circulum. Philogeus Græce terram amans dicitur, quod hora nona proclivior, vergens occaſibus pronus incumbat.

XII. *Corvus.*

[a] IN hujus etiam tutelam corvum ponunt, ſive quod ſolus contra rerum naturam in mediis ipſis æſtivis fervoribus

f *Quadrigam ſcribunt*] Ita cum MS. Leid. B. A. H. I. & M. Sed L. *adſcribunt.* quod & marginem H. occupat. Sed nihil mutem. Chryſol. Serm. XI. *Sic ſcribant Diabolo mala, bona Deo.* Non diſſimiliter Capella Lib. II. *Comminuendæ frugis farriſque fragmenta Pilumno ſignat Italia.* Sed forſan ibi rectius ſcripſeris *aſſignat*, quod diſertim præferunt membranæ veteres Leid. Bibl.

g *Ipſius equis*] Ita & 6. edd. Sed MS. Leid. & Schol. Germ. *Ipſis equis.*

h *Sic poſuerunt*] Τὸ *ſic* non habet Scholiaſtes. Mox pro *Erythreus* exhibet *Erythræus*, pro *rubeus*, *ruber*. Sed *rubeus* proba vox eſt, ut oſtendi ad Hygin. cap. 136.

i *Actæon ſplendens*] *Æthon lucidus* Schol. German. ed. Sanctandr. & Morell. Sed *Actæon* cum Fulgentio antiquitus excuſi. Codex Leid. heic habet *Acteton*, unde *Æthon* vel *Phaeton* videtur faciendum. Vide notata à nobis ad Hyg. cap. 183. Morellium ad German. pag. 153.

k (*Momentis*)] Agnoſcunt cum 6. edd. eam vocem codices Modii. Ignorat tamen Leidenſis.

l *Lampos*] Malè *Lampros* Scholiaſt. Λάμπος eſt Homero.

m *Ad umbilicum diei*] I. e. ad mediam partem. Umbilicus enim quaſi media pars animalis eſt. Plaut. Menæchm. Act. I. ſc. 2. vers. 45. *Dies quidem jam ad umbilicum eſt dimidiatus mortuus.*

n *Centratum*] Schol. Germ. *Contra arcticum.* Sed *centratum* cum 6. edd. etiam MS. Leid. Gloſſ. *mediatum.*

Ad CAP XII.

a *In hujus tutelam corvum ponunt*] Vide Albric. cap. 4. Ovid. II. Met. vers. 544. *Sed ales ſenſit adulterium Phœbeius.* Quidam & cycnos ei ſacrarunt. Catal. Pith. Lib. IV. *Jam dimitte tuos, Pæan ô Delphice, cycnos: Dignior hæc vox eſt, quæ tua templa colat.* Callim. Hymn. Apollin. vers. 5. Ὁ δὲ κύκνος ἐν ἠέρι καλὸν ἀείδει. Scholiaſt. Ὄρνεον ἱερὸν Ἀπόλλωνος. Nimirum quia eſt μουσικώτατον, ut ait Theo in Aratum. Adde quæ Hierogl. Lib. 23. p. 165. congeſſit Pier. Valer.

b *Ovi-*

ribus [b] oviparos [c] pullulet fœtus. Unde & Petronius,

Sic contra rerum naturæ [d] munera notæ,
Corvus [e] maturis frugibus ova refert.

Sive quod in [f] horoſcopicis libris, ſecundum Anaximandrum, ſive etiam ſecundum Pindarum, ſolus inter omnes aves ſexaginta quatuor [g] ſignificationes habet vocum.

XIII. *Laurus.*

In hujus etiam tutelam laurum aſſcribunt, unde etiam eum amaſſe Daphnen dicunt, Penei fluminis filiam. Et unde laurus naſci poſſet, niſi de fluvialibus aquis? Maxime [a] quia ejuſdem Penei fluminis ripæ lauro abundare dicuntur. At vero amica Apollinis ob hanc rem vocitata eſt, quia illi, qui de interpretatione ſomniorum ſcripſerunt, ut Antiphon, [b] Philocrus, & [c] Ar-

b *Oviparos*] MS. Leid. *Ovipares*. Perperam. Sic *frugipari fœtus* apud Lucret. initio Lib. VI. uti emendat Nob. Heinſ. ad Lib. II. Met. vers. 275. Activè *ovipara alvus* dicitur Auſonio in Moſellâ. *Floriparum ver* in Technopægnio. Activè etiam Apulejus Apol. *Quibus membris & cauſis diſcreverit natura viviparos eorum & oviparos. Ita enim appello, quæ Græci ζωοτόκα καὶ ᾠοτόκα.*

c *Pullulet fœtus*] Eſaias apud Lactant. Lib. IV. cap. 12. *Aperiatur terra, & pullulet Servatorem.* Caſtor Epiſt. ad Caſſian. *Fruges juſtitiæ valeant pullulare.* Apulej. IV. Met. *Terras Venerem aliam pullulaſſe.* Ita *germinare* cum accuſandi caſu Deuter. XXIX. 18. *Radix germinans fel & amaritudinem.* Jobi cap. VIII. 19. *Ut rurſum de terrâ alii germinentur.* Et ſic ſæpe cum alii Eccleſiaſtici ſcriptores, tum præſertim Ambroſius in Hexaëm. in quo & Lib. III. cap. 3. habes, *Rediviva caſtanea, quæ ſimul ut exciſa fuerit, tanquam ſilvam ex ſe pullulare conſuevit.*

d *Munera notæ*] *Nota* habent Petron. edd. in quibus plenius hæc leguntur. *Tota* edidit Scaliger in Catalectis.

e *Maturis frugibus*] Plin. Lib. X. cap. 12. *Corvi ante ſolſtitium generant, iidem ægreſcunt ſexagenis diebus, ſiti maximè, antequam fici coquantur auctumno.* Qua de re vide fabulam apud Theonem in Aratum, Hygin. Aſtron. II. 40. German. Schol. in Hydrâ & Ælian. Animal. Lib. I. cap. 47. Vera ratio eſt, quam idem Ælianus habet Lib. II. cap. 5. *Æſtate, quod alvi fluxu ſe laborare planè ſciat, idcirco ab humidis alimentis ſe continet.* Aliam cauſam cur Apollini ſacer ſit corvus, ex Porphyrio affert Pier. Valer. Hier. Lib. 23.

f *Horoſcopicis*] Genethliacis. Eſt enim ὡροσκόπος idem quod θέμα & γένεσις.

g *Significationes habet vocum*] Plin. Lib. X. cap. 12. *Corvi in auſpiciis ſoli videntur intellectum habere ſignificationum ſuarum.*

Ad CAP. XIII.

a *Quia ejuſdem*] Lege cum 6. edd. & MS. Leid. *quia & ejusdem.*

b *Philocrus*] Scriverius margini illeverat, *forte Philochorus.* Quod rectum eſſe nemo negaverit. Nam Philochorus, teſte Athenæo Lib, XV. librum ſcri-

& [c] Artemon, & Serapion Ascalonites, promittant in libris suis, laurum si dormientibus ad caput posueris; [d] vera somnia esse visuros.

XIV. *De novem Musis.*

Huic etiam Apollini novem [a] deputant Musas, ipsumque decimum Musis adiciunt: illa videlicet causa, quod humanæ vocis decem sint modulamina. unde & cum decachorda Apollo pingitur cithara. Sed & lex divina [b] decachordon dicit psalterium. Fit ergo vox quatuor dentibus

scripsit περὶ μαντικῆς. Et procul dubio is ipse est, cujus meminit his verbis Scholiastes Sophocl. Oedip. Tyrann. vers. 20. Διὰ τῶν ἐμπύρων ἐμαντεύοντο οἱ ἱερεῖς, ὥς φησι Φιλόχορος. Error inde ortus, quod sine aspiratione primitus scriptum fuerat à Fulgentio *Philocorus*, ut legitur quoque apud Servium ad Æn. VIII. vers. 600. Cl. Tollius annotaverat: *Philistion Locrus, ut apud Gellium Lib. xvij. cap. ij.* Sed alterum præferendum. Audi Tertull. de Anim. cap. 46. ubi de Somniis agit: *Quanti autem commentatores & adfirmatores in hanc rem, Artemon, Antiphon, Strato, Philocherus, Epicharmus, Serapion, Cratippus, & Dionysius Rhodius, Hermippus, tota seculi literatura.*

c *Artemon*] Videtur ille esse, de quo Plinius Lib. XXVIII. cap. I. Hadrianus Junius Lib. I. Animadvers. cap. 13. *Artemon Milesius, qui ad XXIV. Onirocriticon libros conscripsit.* Viginti duo fuerunt, si Artemidoro fides Lib. II. 49. Καὶ τοῖ Γεμινοῦ τοῦ Πυρίου, καὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, καὶ Ἀρτέμωνος Μιλησίου, τοῦ μὲν ἐν τρισὶ βιβλίοις, τοῦ δὲ ἐν πέντε, τοῦ δὲ ἐν εἰκοσιδύο πολλὰς ὀνείρους ἀναγραψαμένων. Alii Artemones sunt, de quibus Vossius in de Histor. Græcis p. 236. Malincrot. Paralip. pag. 11.

d *Vera somnia esse visuros*] Alias causas affert Vulcanius ad Callim. Hymn. Apoll. vers. I. quibus hæc erat addenda. Servius ad Æn. I. 333. observat ideo ei laurum consecratam, quia hæc arbor suffimentis purgationibusque adhibeatur, ut ostendatur, nullum templum ejus, nisi purum, ingredi debere. Confer Gyrald. Part. II. Dial. 16. Diacon. in Hesiod. p. 229. ed. Heins. Pierium Valer. Hierogl. Lib. L. p. 372. ed. Bas. Pasch. in de Coron. Lib. VIII. 13. Plin. Lib. XV. 30. Constantin. Geopon. Lib. XI. cap. 3.

Ad CAP. XIV.

a *Deputant*] Adscribunt, adsignant. Familiare huic scriptori verbum est. Schol. Horat. in Lib. IV. od. I. *Cujus sacris deputata est.* Corippus Lib. IV. *Et loca, quæ populis præfectus deputat urbis.* Chrysol. Homil. pag. 9. *Deputatur porcis.* Fulgent. Rusp. Epist. ad Gallam: *Consortio quinque sapientum virginum deputata.* Sed aliam causam, cur novem Musæ adsignentur Apollini, innuit Horat. Schol. ad Lib. II. od. 19. *Quidam ipsum Solem, ipsum Apollinem, ipsum Dionysium eundem esse volunt: nam ut Apollini novem Musæ, ita Soli novem circuli sunt, & Dionysio similis Baccharum chorus.*

b *Decachordon psalterium*] Psal. XXXII. I. Ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ. Ps. XCII. Ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτηρίῳ, μετ' ᾠδῆς ἐν κιθάρᾳ. Isidor. Or. Lib. II. cap. 2. *Psalterio autem decachordo usi sunt propter numerum decalogi legis.* Ibidem explicat qua formâ fuerit, & quid à citharâ differat. Quod autem propter numerum decalogi legis decem instructum fuisse chordis psalterium ait, id sensit etiam Augustinus Confess. Lib. III. cap. 8. *Vivitur, inquit, male adversus tria & septem, psalterium decem chordarum, de-*

tibus [c] econtra positis, quos lingua percutit: è quibus si unus minus fuerit, sibilum potius quam vocem reddat necesse est. Duo labia velut cymbala, verborum commoda modulantia: lingua ut plectrum, quæ curvamine quodam vocalem format spiritum: [d] palatum, cujus concavitas profert sonum: gutturis fistula, quæ tereti meatum [e] spiritalem præbet excursu: & pulmo, qui velut [f] aerius follis concepta reddit ac revocat. Habes ergo Musarum novem vel Apollinis ipsius [g] redditam rationem, sicut in libris suis Anaximander Lampsacenus, & [h] Zenophanes Heracleopolites exponunt: quod & alii firmant, ut Pisander Physicus, & [i] Euxemenes in libro θεολογουμένων. Nos vero novem Musas doctrinæ atque scientiæ dicimus modos. hoc est, prima Clio, quasi cogitatio prima discendi: κλέος enim Græce fama dicitur: unde & Homerus: ἡμεῖς δὲ κλέος οἷον ἀκούομεν, id est, Nos vero solam famam audivimus. Et alio loco, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος. Et quoniam nullus scientiam quærit, nisi in qua famæ suæ protelet dignitatem, ob hanc rem

decalogum tuum. Psalmos non invenustè *odas decem chordarum* appellat Sedulius Paschal. Lib. 1. *Cur ego Davidicis adsuetus cantibus odas Chordarum resonare decem.*

c *E contra*] E regione, exadvorsum, ut loquitur Terent. Ad. IV. 1. Noster Libell. de Prisc. Sermon. *Cicatrices habuisse è contra.* H. e. adversas, in pectore. Festus Pauli in *Vesticeps. E contra investis est, qui necdum pubertate vestitus est.* Chrysol. Serm. Hom. IX. *E contra platea trivium est, cum in secreto facit hypocrita nil secretum.* Censet Voss. Comment. de Vit. Serm. Lib. 1. cap. 25. natum ex compendiosâ scriptura *econtra*, pro *è contrario.*

d *Palatum*] Neutro genere effert, ut Isidor. Lib. XI. cap. 1. *Palatum nostrum, sicut cœlum, sursum est positum.* Unde & οὐρανίσκος Græcis dicitur.

e *Spiritalem*] Ita quoque semper scribunt Claudianus Mamertus, Cassianus, Tertullianus aliique infimæ ætatis scritores. Cyprian. Serm. VI. *Spiritaliter adoremus.* Tract. III. *Auditum spiritalis gratiæ admitterent.* Canon. Eccles. Exigui pag. 40. *Ad lavacrum spiritale adducerent.* Lactant. de Opif. Dei cap. 11. *Duas esse per collum fistulas necesse est, cibalem, ac spiritalem; quarum superior ab ore ad ventrem ferat, inferior à naribus ad pulmonem.* Nec unquam aliter exarari eam vocem deprehendes apud Ruspensem illum Episcopum, cui hanc Mythologiam asserunt nonnulli.

f *Aerius follis*] Usi eadem comparatione Horatius etiam Lib. 1. 4. & Persius Sat. 5. Tertull. de Anim. cap. 10. *Ita & spirari cur non putes sine pulmonum follibus, & sine fistulis arteriarum?*

g *Redditam rationem*] Aliæ rationes, cur Musæ sint novem, ad Hesiod. Ἔργ. vers. 1. afferuntur à Tzetze.

h *Zenophanes*] Ita & MS. Leid. Sed 6. edd. *Leophantes.* Forte verius est *Xenophanes* vel *Xenophantus.*

i *Euxemenes*] Cod. Leid. *Eusimines.* Vossius Histor. Græc. p. 280. tentat, *Echemenes.*

k Θα-

rem prima κλειὼ appellata eſt; id eſt cogitatio quærendæ ſcientiæ. ſecunda εὐτέρπη, quod latine bene delectans dicimus: quod primum ſit ſcientiam quærere, ſecundum ſit delectari quod quæras. Tertia μελπομένη, quaſi μελέτην ποιουμένη, id eſt meditationem faciens permanere: ut ſit primum velle, ſecundum deſiderare quod velis, tertium inſtare meditando ad id quod deſideras. Quarta θάλεια, id eſt capacitas, velut ſi dicatur τιθεὶς θάλεια; id eſt ponens germina: unde & Epicharmus comicus in Diphilo comœdia ait: [k] θαλὸν ὡς ἐ βλέπῃ ζύλιμος ἐπέταξεν, id eſt, germen dum non videt, fames conſumit. Quinta πολύμνεια, quaſi [l] πολυμνήμην, id eſt multam memoriam faciens dicimus; quia poſt capacitatem eſt memoria neceſſaria. Sexta ἐρατὼ, id eſt, εὗρον ὅμοιον, quod nos latine inveniens ſimile dicimus: quia poſt ſcientiam & memoriam juſtum eſt, ut aliquid ſimile & de ſuo inveniat. Septima [m] τερψιχόρη, id eſt, [n] delectans inſtructione: unde & Hermes [o] in Pimandre libro ait: [p] Ἐκ κόρυ τροφῆς ἢ ἐκ κύρυ σώματος, id eſt, abſque inſtructione eſcæ & vacuo corpore. Ergo poſt inventionem oportet te etiam diſcernere ac dijudicare quid invenias. Οὐρανία octava, id eſt, cœleſtis: poſt dijudicationem enim eligis quid dicas, quid de-

k Θαλὸν ὡς ἐ &c.] In codice Leid. legitur: AEIAM CYAMON LIMANTI CAPTINNI. *id eſt, germina dum viderit, famem conſumit.* Quid inde exſculpi poſſit, alii viderint. Pro vulgato ἐπέταξεν libenter cum Scriverio reſcripſerim ἐπέταξεν. Deinde pro θαλὸν ſuſpicor ex veſtigiis MS. ſcripſiſſe θάλειαν.

l Πολυμνήμην] Legendum πολυμνήμη, vel cum M. & L. ſcribendum, *Quintam* πολύμνειαν &c. Schol. Horat. ad Lib. 1. od. 1. Polymneïa. *Hæc etiam una eſt muſarum, dicta quaſi multæ memoriæ.* Unde Lucian. Dialog. de Saltat. Μνημοσύνην, ϗ τὴν θυγατέρα αὐτῆς Πολύμνειαν ἵλεων ἔχειν αὐτῇ φροντίζει.

m Τερψιχόρη] Cum cætera Muſarum, tum & hoc Latinè ſcribere malim, *Terpſicore.* Omittit aſpirationem, ut ſolent infimi ævi ſcriptores cum vetuſtiſſimis. Talia ſunt in notis Tyron. p. 59. *Clamis, Clamidatus, Conca, Concilium.* Pro *Chlamys, Chlamydatus; Concha, Conchylium. Conciclà*, pro *Conchiclà* ſive *Conchiculà* apud Apitium Lib. v. cap. 4. Contra aſpirationes obtrudunt, ubi nihil illis opus, velut pag. 163. *Archa, archarius, archiſellium.*

n *Delectans inſtructione*] *Inſtructionem* A. H. & I. cum MS. Leid. Sed alterum præfero.

o *In Pimandre libro*] Perperam *in Opimandre libro* A. B. H. & I. & MS. Leid. Scripſerim, *Pœmandre.* Scripſit Hermes Triſmegiſtus librum, cui titulus erat Ποιμάνδρης; exſtatque adhuc hodie. Vide Geſner. Biblioth. in *Mercurius.*

p Ἐκ κόρυ τροφῆς &c.] Mirificè heic variant edd. Videtur ſcribendum, quantum ex collatione eorum colligere po-

despuas: eligere enim utile, caducumque despuere, cœleste ingenium est. Nona καλλιόπη, id est, optimæ vocis: unde & Homerus ait, θεᾶς ὄπα φωνησάσης, id est deæ vocem clamantis. Ergo hic erit ordo: primum est, velle doctrinam. secundum est, delectari quod velis. tertium est, instare ad id, [q] quo delectatus es. quartum est, [r] capere ad quod instas. quintum est, memorari quod capis. sextum est, invenire de tuo simile, [s] ad quod memineris. septimum est, judicare quod invenias. octavum est, eligere de quo judicas. nonum, bene proferre quod elegeris.

XV. *Phaeton.*

Hic etiam cum Clymene nympha coiens, [a] Phaetonta dicitur genuisse, qui paternos currus affectans, sibi atque mundo concremationis detrimenta conflavit. Semper ergo Sol cum aqua coiens, aliquos fructus gignat necesse est; qui eo quod terris exilientes appareant, phanontes

potui, ἄνευ κόρου τροφῆς, ἢ ἐκ κόπου σώματος. Ἄνευ est *absque*. Et id videntur velle B. M. & L. in quibus ἀκουροτρόφης exhibetur. Sed imponit nobis Fulgentius. In Pœmandre Hermæ pag. 1. Ed. Turneb ita legitur: Ὥσπερ οἱ ἐν ὕπνῳ βεβαρημένοι ἐκ κόρου τροφῆς, ἢ ἐκ κόπου σώματος. Quæ quam longè aliam efficiant sententiam quilibet videt.

q *Quo delectatus es*] MS. Leid. *Quod desideratum est.*

r *Capere ad quod instas*] Perperam 6. edd. *Capere id quod instas.* Dixit enim superius: *Instare meditando ad id, quod desideras.* Τὸ *id* subaudiendum est. Cyprian. Lib. IV. ep. 21. *Secundum quod frequenter desiderastis.* Leo Epist. Decret. p. 16. *Secundum quod sacerdotio competit.* Vetus Interpres Luc. cap. XXII. 2. *Et quidem filius hominis secundum quod definitum est vadit.* Cap. XXI. 4. *Ex quod deest illi omnem victum suum quem habuit misit.* Ambros. Hexaem. 1. cap. 8. *Secundum quod dixit Propheta.*

s *Ad quod memineris*] 5. edd. *Ad id quod* &c. Sed illud *id* subaudiri vult, ut modo *capere ad quod instas*, pro *capere id ad quod instas.* Barthius Advers. Lib. XXXVII. cap. 12. finem hujus capitis de ordine & officiis Musarum, ut observationem hactenus ἀνέκδοτον, è vetere membranâ ita profert: *Ordo Musarum hinc intelligitur: Primum est velle doctrinam. Secundum delectari quod velis. Tertium instare in id, quo delectatus es. Quartum capere in id quod instas. Quintum memorari quod ceperis. Sextum invenire de tuo aliquid simile illi, quod memineris. Septimum judicare quod inveneris. Octavum eligere de quo judicas. Nonum bene proferre quod elegeris.*

Ad CAP. XV.

a *Phaetonta*] MS. *Phetonta.* Scriptum puto à Fulgentio fuisse *Phætonta.* Capella Lib. IX. *Phætontos ardens scandet axem Delius.* Familiaris ea scribendi ratio deterioris ætatis scriptoribus. Vide quæ notavi ad Hyg. cap. 86.

tes dicuntur: φαίνων enim Græce apparens dicitur. qui quidem fructus ad maturitatem sui solis ardorem quærant necesse est: quo accepto, omnia fervoris incendio [b] consumantur. Hujus etiam sorores [c] Arethusa, Lampetusa, quæ gemmeis ac tralucentibus fraterna deplorant [d] guttis incendia, succinaque diruptis jaciunt inaurata corticibus. [e] Soror etiam totius germinis arbor est, quæ una eademque fervoris humorisque jugalitate gignuntur. Itaque istæ arbores, quæ [f] succinum sudant, dum maturis frugibus solis fervor torrentibus ipsis Junio Julioque mensibus incendiosior Cancri atque Leonis tetigerit metas, tunc istæ arbores æstu valido fissis corticibus succum sui liquoris, in Eridano flumine aquis [g] durandum, emittunt.

XVI. [a] *De*

b *Consumantur*] Ita quidem editi omnes. Legendum tamen puto cum MS. Leid. *concremantur*.

c *Arethusa*] Lego, *Phaethusa*. Vide quæ notavi ad Hyg. Geneal. Certe nulla Arethusa inter Phaethontidas apud ullum, quod sciam, alium reperitur scriptorem. Servius ad Æn. x. 189. *Hujus interitum flentes sorores Phaetusa & Lampetusa in arbores mutatæ sunt deorum miseratione, ut hic dicit in populos, ut in Bucolicis, in alnos.*

d *Guttis*] MS. Leid. *guttulis*. Quod ut magis Africanum, cum sit ὑποκοριστικὸν, præfero. Venustè sanè *deplorant guttis* dixit. Nam guttæ istæ à Latinis *lacrymæ*, à Græcis δάκρυα dicuntur. Non minus eleganter ergo Honorius Carm. de Pascha: *Lacrymat sua gaudia palmes*. Hegesipp. de Excid. Hier. Lib. I. *Destillat humor lacrymis pulchrè rorantibus*. Ambros. Hexaem. III. 15. *Quod electrum lacryma virgulti sit.* Servius ad Ecl. VI. 62. *Sorores Phaetontis succina flevisse dicuntur.* Plin. Lib. XXXVII. 2. *Lacrymis electrum omnibus annis fundere.* Unde *electrum lacrymosum* vocatur à Marone in Ciri. Pallad. Februar. Tit. 30. *Vites, quæ lacrymarum nimietate tabescunt, & deplorando vim roboris sui avertunt à fructu.* Ovid. de Myrrhâ Met. X. 501. *Est honor & lacrymis.* Et vers. 514. *Lacrymis unxere parentis.*

e *Soror etiam*] MS. Leid. *Soror enim*. Quod præfero. Contrarium vitium occupavit Hygin. II. Astron. 3. * *Nonnulli enim dixerunt hunc draconem à Gigantibus Minervæ objectum esse.* Posuerunt illic asteriscum, quasi nonnulla desiderarentur. At sanatus est locus, si pro *enim* scribas *etiam* ex ed. Venet. anni 1485.

f *Succinum sudant*] Ambros. cap. 15. Lib. III. Hexaëm. *Disparem quoque balsami guttam odorata orientis ligna sudare produntur.* Ἐνεργητικῶς, ut *stillare* apud Isidor. Lib. XVII. 7. *Hæc sola arbor gummi glutinosum compactum destillat.* Sic & στάζειν usurpant Græci. Judic. cap. V. vers. 4. Αἱ νεφέλαι ἔσταξαν ὕδωρ. Noster supr. cap. 12. *Pullulat fœtus.* Plura dixi ad Prologum, & infra ad cap. 8. Lib. III.

g *Durandum emittunt*] Hygin. cap. 154. *Harum lacrymæ in electrum sunt duratæ.* Schol. German. *Eridano: Sorores quoque Phaetontis in arbores populos versæ sunt, lacrymæque earum in electrum durare* (leg. *durari*) *dicuntur.* Quintil. Decl. 2. *En iterum largus ille cruor circa tuos duratur artus.* Lactant. Argum. Lib. I. Met. fab. I. *Duratus est in lapidem.* Et Lib. XIV. fab. 17. *A Venere saxo durata est.* Auctor Moreti:

Du-

XVI. [a] *De Tripode, Sagittis, & Pythone.*

His Tripum quoque [b] Apollini adjiciunt, [c] quod Sol & præterita noverit, & præsentia cernat, & futura visurus sit. [d] Arcum vero huic sagittasque conscribunt; sive quod de circulo ejus radii in modum sagittarum exiliant; seu quod suorum radiorum manifestatione omnem dubietatis scindat caliginem, unde etiam Pythonem sagittis interemisse fertur: [e] πειθὼ enim Græce credulitas dicitur. Et

Durati sale terga suis. Isidor. XVII. 7. *Cujus lacryma durescit in gemmam.* Et XVI. 2. *Durando in petram aquas marinas.*

Ad CAP. XVI.

a *De Tripodc*] A. B. H. I. & MS. Leid. *De Tripho.* M. & L. *typho.* Scribendum *tripo* & infra *tripum.* Norunt qui MSS. libros tractarunt, ut omittantur a librariis aspirationes, ubi desiderentur, & addantur contra, ubi nullus illis locus. Gregor. Dial. Lib. III. cap. I. *Typo superbiæ turgidus.* leg. *typho.* Qua voce sæpe usus Augustin. ut Confess. Lib. IV. 14. *Errabam typho.* 16. *Buccis typho crepantibus.* Τρίπος, τοῦ τρίπου Attica declinatio est, de quâ consule Etym. Auctor. in Α'ελλόπος. Ad quam formam ἄρτιπος habes apud Hom. Odyss. Θ. 310. Notat tamen Modius in 4. MSS. *tripodam* à se esse inventum. Quod Fulgentio non esse indignum, disces ex illis, quæ ad cap. 2. Lib. III. dicemus. Immo & Seneca Herc. Fur. vers. 496. *Et nuptiales impii Oedipodæ faces.* Oedip. vers. 943. *Illa quæ leges ratas Natura in uno vertit Oedipodâ.* Glossæ Fulgentianæ heic habent: *Hic quoque tripus circumseptus fuisse pelle Argi dicitur, & in eo divinationem solebant facere sacerdotes.* Vossius in de Vit. Sermon. Lib. I. cap. 21. *tripum* pro *tripodem* carpit in Fulgentio nostro. Sed *Oedipus, Oedipi,* & *polypus, polypi* cum dicamus, analogiâ se defendere possit Fulgentius.

b *Apollini*] *Apollinis* MS. Leid. & 6. edd.

c *Quód sol & præterita noverit* &c.] Hæc in sua Scholia transtulit Lactant. ad Stat. I. vers. 509. Capella Lib. VIII. *Ipse tripus trini cursus præsagia pollicetur, hoc est, exstantis, instantis, & rapti.* Eadem legas apud Scholiast. Aristoph. ad Plut. p. 2. ed. Ald. Ε'στι γὰρ τελείως μάντεως τὸ ἐπίστασθαι ἀκριβῶς τοὺς τρεῖς χρόνους, ut ait Schol. Hom. Iliad. A. 70. Plura de tripode diximus ad Hygin. cap. 31. Cæterum insignis est de Apollinis insignibus locus apud Sidon. Lib. VIII. ep. 9. *Novusque Apollo Cortinam, tripodas, chelyn, pharetras, Arcus, gryphas agam, duplæque frontis Hinc baccas quatiam, vel hinc corymbos.*

d *Arcum sagittasque conscribunt*] Servius ad Ecl. V. vers. 65. *Unde etiam tria insignia circa ejus simulacrum videmus; lyram, quæ nobis cœlestis harmoniæ imaginem monstrat: Griphenæum, quod & terrenum numen ostendit: sagittas, quibus infernus Deus & noxius judicatur.* Lege, *indicatur.* Præterea pro *Gryphenæum* scribendum *gryphem æneum*, ut rectè notabat doctissimus vir Th. Ryckius. quam conjecturam firmant illa *gryphon æneum*, quæ in suis codd. invenisse Gyraldum testatur Vossius Etymol. in SOL. qui tamen præfert *gryphemque, quæ terrenum.* Sed *qui* esset scribendum. Nec τὸ *quod* temerè damnem. Vide not. ad cap. 8. Lib. III. Gryphes sanè Apollini sacri, ut Servius ipse docet ad vers. 27. Ecl. VIII. Idem Grammaticus ad Æn. I. vers. 333. *Cui Deo sagittas datas volunt, quia, ut vis morbi, ita & hoc telum sit occultum.*

e Πειθὼ *enim*] Α'προσδιόνυσον hoc. Aliud *Pitho,* aliud *Python.* A πύθω hoc, illud à πείθω manat.

Et quia omnis [falſa] credulitas [[f] ſicut ſerpentes] luce manifeſtante deprimitur, Pythonem eum interemiſſe dicunt.

XVII. [a] *Quare ſine barba, cum pater dicatur?*

QUIA occidendo & renaſcendo ſemper eſt [b] juvenior, ſive quod nunquam in ſua virtute deficiat, ut luna, quæ creſcit [c] & minuitur.

XVIII. *Mercurius.*

SI furtis præfuere dii, [a] non erat opus criminibus judicem, ex quo culpæ habuere cœleſtem autorem. Mercurium dicunt præeſſe negotiis, virgam ferentem ſerpentibus nexam, pennatis quoque talaribus præditum. Hunc etiam

f *Sicut ſerpentes*] Illa non agnoſcit MS. Leid.

Ad CAP. XVII.

a *Quare ſine barba, cum pater dicatur*] A. B. H. & I. *Quare ſine barba dicitur, cum* &c. M. & L. *Quare ſine barbâ dicatur* &c. Vera, opinor, ſcriptura eſt, quam habet Leid. codex: *Quare ſine barba pingitur* &c. Bacchus & Apollo quod ſolem denotant, ſemper juvenes finguntur. Tibull. Lib. I. El. 4. *Solis æterna eſt Phœbo Bacchoque juventa: Nam decet intonſus crinis utrumque Deum.* Optimè Scholiaſt. Stat. I. Thebaid. 694. *Apollinem imberbem philoſophi tradunt, eo quod ipſe ſit ſol. Sol autem ignis eſt, qui nunquam ſeneſcit.* Minucius Felix Octavio: *Apollo tot ætatibus lævis: Æſculapius benè barbatus, etſi ſemper adoleſcentis Apollinis filius.* Ridiculus eſt Iſidorus Lib. XI. cap. I. *Hi ſunt ephebi, id eſt, à Phœbo dicti, necdum viri, ſed adoleſcentuli læves.* Cæterum non omnes imberbem pingebant. Hierapolitani certè barbatum ejus faciebant ſimulacrum. Vide Macrob. Sat. I. cap. 17.

b *Juvenior*] Ambroſius Serm. II. in Pſal. 118. *In quo corrigit juvenior viam ſuam?* Apul. Met. VIII. *Animo fortior, & ætate juvenior.*

c *Et minuitur*] *Ita & minuitur* 6. edd. *aut minuitur.* MS. Leid. Quod probo eo magis, quod ita & Scholiaſtes Germanici hæc repræſentet Fulgentii compilator.

Ad CAP. XVIII.

a *Non opus erat criminibus judicem*] M. & L. *Judice.* Sed MS. Leid. cum A. B. H. & I. *judicem.* Gloſſ. Cod. Leid. *ſcil. habere.* Facile erat corrigere *judicum.* Sed videtur voluiſſe imitari Plautum Truc. Act. V. ſc. I. vers. 10. *Puero opus eſt cibum.* De quo tamen loco Voſſii eſt judicium, illud *cibum* ἀρχαϊκῶς dictum pro *cibus.* Vide eum in de Conſtruct. cap. 10. At Salmaſ. defenſum it ad Pallium Tertull. p. 368. dixiſſe veteres *opus aliquam rem*, & ad eorum imitationem dixiſſe Afrum illum, *artificem neceſſe eſt.* Etiam Donatus ad Ter. Andr. IV. 4. *Et opus eſt illam rem, non illa re.* Ego putem tamen heic & Donatum, & Tertullianum, & Nonium rationem fugiſſe. Certè fugit Freinshemium ad Juſtin. Lib. XI. cap. 7.

etiam internuncium, [b] furatrinumque deum. Quid sibi vero hujus nominis atque imaginis significatio differat, edicamus. Mercurium dici voluere [c] quasi mercium curum. Omnis ergo negotiator dici potest Mercurius.

XIX. *Quare pennas.*

[a] PENNATA vero talaria, quod negotiantium pedes ubique pergendo quasi pennati sunt.

XX. *Quare virgam.*

[a] VIRGAM vero serpentibus nexam ob hoc adjiciunt, [b] quod

b *Furatrinum deum*] Lactant. Lib. I. cap. 10. *Fur ac nebulo Mercurius quid ad famam sui reliquit, nisi memoriam fraudum suarum?* Confer Arnob. Lib. IV. & quæ ad Hyg. cap. 201. congessimus. Quamobrem autem adulteria, furta, genitorum vincula, & alia id genus improba facinora diis suis adscripserint pagani, acutè anquirit Sallust. de diis cap. 3. Cæterum ut *furatrinus* heic à Fulgentio, ita *furatrina* dicitur ab Apulej. VI. & VIII. Milef. Quod si Latinior esset scriptor Planciades noster, *furatrinæ Deum*, vel *furatrinarum* heic reponerem.

c *Quasi mercium curum*] Festus: *Mercurius à mercibus dictus. Hunc enim negotiorum omnium existimant esse Deum.* Isidor. VIII. II. *Mercurius, quod mercibus præest.* Servius ad Æn. IV. 638. *Jupiter juvans pater: Mercurius, quod mercibus præest: Liber à libertate.* Hinc ergo mercatorum numen Mercurius. Gloss. Vett. in Pers. Sat. V. 12. *Unde & cum sacello* (leg. *saccello*) *pingitur, & à negotiatoribus plurimum colitur.* Et taberna *officina Mercurialis.* Schol. Horat. in Art. Poët. *Taberna est officina Mercurialis, in quâ res sunt venales.* Nec non cognomenta illa Mercurii ἐμπολαῖος & κερδῷος. Aliam etymologiam excogitavit Augustin. C. D. Lib. VII. 14. *Nam ideo Mercurius, quasi medius currens dicitur appellatus, quod sermo currat inter homines medius.* Lege, *quasi medicurrius.* Servius ad Æn. VIII. 138. *Alii Mercurium quasi medicurrium à Latinis dictum volunt, quod inter cœlum & inferos semper incurrat.* Sed ad Fulgentium redeamus. Placet heic Barthii emendatio à Clar. Daumio nobis suppeditata, *quasi Mercurium.* Ad quam formam dictum repperi in Gloss. Philox. *Mulicurius*, ἡμιονοκῦρος. leg. ἡμιονοκέρος. quanquam nec absurdum *mercium curus*, ut divisim *crurum fragium* pro *crurifragium* dixit Apuleius Milef. IX.

Ad CAP. XIX.

a *Pennata talaria*] Talia & Perseus habuit, quæ *pinnæ talares* appellantur à Schol. Juv. ad Sat. III. 117. *Talaria* sunt πέδιλα in Gloss. Philoxeni, ταρσοὶ Posidippo in Anthol. *Plantares alas* vocat Stat. I. Theb. 304. Sed alas illas non pedibus solum, sed & capiti dabant. Sidon. Carm. VII. *Nunc pedibus, nunc fronte volat.* Isidor. VIII. II. *Ideo fingitur habere pennas, quia citius verba discurrunt. Unde & velox & errans inducitur: alas enim ejus in capite & in pedibus significare volucrem per aera sermonem.* Quæ transscripsit ex Augustin. C. D. Lib. VII. cap. 4. Legas eadem apud Servium Æn. VIII. 138. Macrob. Sat. I. 19. *Simulacra Mercurii cum pinnatis alis adornantur, quæ res monstrat solis velocitatem.* Hinc ergo *alipes* Mercurius poëtis, ut Ovid. IV. Met. 756. aliisque.

Ad CAP. XX.

a *Virgam serpentibus nexam*] Caduceum, unde *caducifer* Latinis, χυ-

[b] quod mercatoribus det aliquando regnum, ut sceptrum: & vulnus, ut serpentium.

XXI. *Quare galerum, & gallum.*

[a] GALERO enim cooperto capite pingitur, quod omne negotium sit semper [b] absconsum. [c] Gallum quoque in ejus ponunt tutelam, sive quod omnis negotiator semper invigilet, seu quod ab ejus cantu surgant ad peragenda negotia.

XXII. [a] *Quare Hermes.*

HERMES quoque dicitur Græce, ab eo quod est ἑρμηνεῦσαι, quod nos latine disserere dicimus: illa videlicet causa, quod negotiatori linguarum sit dissertio necessaria. [b] Utraque enim regna permeare dicitur, superna atque

εὔῤῥαπις Græcis dicitur. Vide Schol. Hom. ad Iliad. O. vers. 256. & quæ ad Anton. Liber. cap. 23. dicta sunt. Athenagoras Legat. pro Christ. p. 20. Δρακαίνης δ᾽ αὐτῆς (Ῥέας) γενομένης, αὐτὸς εἰς δράκοντα μεταβαλὼν, συνδήσας αὐτὴν τῷ καλουμένῳ Ἡρακλειωτικῷ ἅμματι, ἐμίγη. Τοῦ σχήματος τῆς μίξεως σύμβολον ἡ τοῦ Ἑρμοῦ ῥάβδος.

b *Quod mercatoribus* &c.] Consentiunt heic 6. edd. Sed Modius ex membranis suis restituit: *Quod mercatus det aliquando regnum, ut sceptrum, & vulnus, ut serpentes.* Τὸ *mercatus* comparet quoque in Cod. Leid. Deinde legitur, *& vulnus serpentum.* Gloss. adscripserat, *scil. ut vulnus.* Nimis Planciadæ hæc philosophia frigida est. Eruditius fabulam explicant Macrob. Sat. I. 19. Servius Æn. VIII. 138. & Pierius Hieroglyph. Lib. XV.

Ad CAP. XXI.

a *Galero enim*] Lego cum Leid. Cod. *Galero etiam. Galerum* vocant quoque Claud. R. P. I. 78. Stat. I. Theb. 305. *galerium* Barbari. *Petasum* Arnob. Lib. VI. Plaut. Prolog. Amphitr. vers. 145. & Capella Lib. I. *Umbellam* Albricus cap. 6. & rectè quidem. Fuit enim tale capitis tegmen, quali etiam nunc utimur, cum in publicum prodimus, ut Mercurii ex statuis liquet, & nummis antiquis. Adde his Athenæum Lib. XII. p. 537. Vossium Vit. Sermon. Lib. I. cap. 29.

b *Absconsum*] Improbat hanc vocem Servius ad Georg. I. 136. Legitur tamen *absconsè* apud Hyg. cap. 135. in Philoxeni glossis, Gennadii Catalogo, aliisque quampluribus Veterum scriptis, ut ostendi ad Hyg. cap. 184. Diomedes Lib. I. *Abscondor absconsus; sed absconditus melius, quia simplex condor conditus.* Isidor. in de Differ. *Absconsum est cujuslibet arte celatum: absconsum vero naturaliter abditum. Conditum est enim, non consum.* Sed ista nauci haud sunt.

c *Gallum*] Albricus cap. 6. *Coram ipso erat gallus sibi peculiariter consecratus.* Adde Plin. Lib. X. cap. 21.

Ad CAP. XXII.

a *Quare Hermes*] Vide Phornutum cap. 6. Diodor. Lib. I. Hygin. cap. 143. & ibi commentarium nostrum.

b *Utraque enim regna*] Mallem & heic *etiam* pro enim.

Ad

que inferna: quod modo ventis in altum navigans currat, modo demerſus inferna tempeſtatibus appetat.

XXIII. *Quare fur, quare celer dicatur.*

Hunc etiam deum furti ac præſulem volunt, quod nihil interſit inter negotiantis rapinam atque perjurium, furantiſque dejerationem ac raptum. Stella vero, [a] quæ στίλβων Græce nuncupatur, quam ei [b] pagani adſcribunt, ex quo etiam diei nomen invenere, [c] tantum celerior planetis omnibus currit, ut [d] ſeptima die ſuos permeet circulos, quod Saturnus [e] viginti octo annis, & Jupiter XII. poſſunt: unde etiam Lucanus ait, *Motuque celer Cyllenius hæret.*

XXIV. *Quare Argum occidiſſe dicatur.*

Denique etiam Argum luminum [a] populoſitate conſeptum interemiſſe fertur, dum oculorum immenſam unius ſegetem corporis ubique viva circumſpectione floren-

Ad CAP. XXIII.

a *Qua Stilbon*] A. B. H. I. & MS. Leid. *Stilbos*. Malè. Hygin. Aſtron. IV. 16. *Secunda ſtella eſt Mercurii nomine Stilbon.* Cleomedes Lib. I. Ὑπὸ δὲ τὴν Ἀφροδίτην ἐστὶν ὁ Ἑρμῆς στίλβων καλούμενος. Adde Capell. Lib. I. pag. 10. Cicer. II. Nat. Deor.

b *Pagani*] Unde hoc nomen acceperint οἱ ἔξωθεν, anquirit Heraldus ad librorum Arnobii adverſus gentes inſcriptionem; ut & Alciatus Parerg. Lib. I. cap. 13. Confer Oroſ. Præfat. Lib. I.

c *Tantum celerior*] H. e. in tantum. Flor. II. 18. *Quantum Carthaginis opibus inferior.* Homer. Iliad. A. 186. Ὅσσον φέρτερός εἰμι σέθεν. Cap. 27. *Quantum jure conjunctior.* Mercurium *mundi velociorem ſenſum eſſe, motum mentium ſuſcitantem, Theologicæ prodidere doctrinæ*, ut ait Marcellin. Lib. XVI. p. 113. ed. Boxh.

d *Septimâ die ſuos permeet circulos*] Cleomedes Lib. I. & Cicero II. Nat. Deor. *Anno fere vertente ſigniferum luſtrat orbem.* Anonymus laudatus Scalig. Auſon. Lect. Lib. II. 29. *Semonis dii completur circulus anno.* Idem tradit Macrobius Lib. I. cap. 19. & Capella Lib. VIII. Accedit & Plinius Lib. II. cap. 8. *Inferiore circulo fertur novem diebus ocyore ambitu* &c. Excuſari utcunque poſſet Planciades, ſi ſcripſiſſet *ſeptimo menſe*. Tzetzes, meliorum plerumque exſcriptor, in Heſiod. Ἐργ. β. p. 104. ed. Heinſ. Ἑρμῆς ἐνιαυτῷ, ἢ μᾶλλον μησὶν ὀκτώ.

e *Viginti octo annis*] Mallem, *vix viginti* &c. Cicero: *Triginta fere annis curſum ſuum conficit.* Idem dicunt Cleomedes Lib. I. & Plin. Lib. II. cap. 8. Anonymus modo laudatus: *Pollucis proles terdenis volvitur annis.* Capella Lib. VIII. *Modico minus triginta annis circulum per longitudinem circumcurrit.* Adde his Auſon. epiſt. 7.

Ad CAP. XXIV.

a *Populoſitate*] H. e. multitudine. Sidon.

rentem ſingularis vulneris [b] recurſum falcifero meſſuiſſet curvamine. Quid ſibi ergo tam [c] fabuloſum Græciæ commentum velit? niſi quod etiam centum cuſtodes, totidemque aſtutos ſine negotiatione vagos (unde & ἀργὸς Græce vagus dicitur) & furantis aſtutia, & negotiantis circumvenit aſtuta falcataque [d] cautela. [e] Solet igitur allude-

don. Lib. I. ep. 9. *Circumfuſa populoſitas.* Et Lib. VI. ep. I. *Pro ſcelerum meorum populo.* Vide ibi Savaron. Cyprianus Lib. IV. ep. 9. *Credentium populus.* Sermon. de Mort. *Martyrum innumerabilis populus.* Capella Lib. II. *Miniſtrorum populus.* Item *Angelicus* & *Palliatorum populus.* Quintil. Declamat. IV. *Carceris populus.* Decl. XIII. *Apum populus.* Leo Epiſt. Decret. 4. *Trium millium populum lavacro baptiſmatis conſecravit.* Apul. II. Mileſ. *Cupidinum populus.* IV. *Gladiatorum populus.*

b *Recurſum*] MS. Leid. *recurſu.* Lego, *recuſſu*, ut in ſacrificali carmine Lib. I. Præfat. *Hinnientis & recuſſu Quem produxit ungula.* Vide ibi annotata à nobis. Filium fuiſſe Jovis & Cyllenes eum Mercurium, qui Argum occiderit, narrat Stat. Schol. ad III. Theb. vers. 483. *Corvilius*, inquit, *quatuor Mercurios eſſe ſcribit; unum Jovis & Majæ filium: alterum cœli & diei: tertium Liberi & Proſerpinæ: quartum Jovis & Cyllenes, à quo Argus occiſus eſt. Quem ipſum ob hanc cauſam Græci profugum dicunt, Ægyptiis autem literas demonſtraſſe. Ergo Liberi & Proſerpinæ filium dicunt animas evocare.* Quis eſt iſte *Corvilius*, qui hæc ſcripſit? Emenda, *Cornificius.* Is enim, teſte Macrobio, librum de natura deorum compoſuit. Non convenit Cornificio cum Cicerone Lib. III. Nat. Deor. *Alter (Mercurius) Valentis & Phoronidis filius, is qui ſub terris habetur, idem Trophonius* &c. *Quintus, quem colunt Pheneatæ, qui Argum dicitur interemiſſe, ob eamque cauſam in Ægyptum profugiſſe, atque Ægyptiis leges & literas tradidiſſe.* Non dicit, cujus filius fuerit Argicida ille. Jove & Cyllene natus fuit, ſi Lactantiano interpreti credimus. Sed illi Servius adverſatur ad Æn. IV. vers. 577. *Nonnulli tamen quatuor Mercurios tradunt; unum cœli & diei filium, amatorem Proſerpinæ; alterum Liberi Patris & Proſerpinæ filium; tertium Jovis & Majæ; quartum Cyllenii filium, cujus mater non proditura arcu clam occiſa eſt, * qui hoc metu in Ægyptum profugit, & ibi inveniſſe primum diſciplinam literarum & numerum dicitur; qui linguâ Ægyptiorum appellatur, de cujus nomine menſis dictus eſt.* Multipliciter depravatus heic Servius. Si quid mihi credis, ita eum reſtitues: *Quartum Cyllenii filium, cujus mater non proditur; à quo Argus clam occiſus eſt. Qui hoc metu in Ægyptum profugit, & ibi inveniſſe primum diſciplinam literarum & numerum dicitur, qui linguâ Ægyptiorum Thoth appellatur, de cujus* &c. Nota quatuor eum tantum numerare Mercurios cum Lactantio, cum Cicero, Arnob. Lib. IV. & Lactant. Firm. Lib. I. cap. 6. quinque recenſeant. Conſentit tamen de numero Servio & Statiano illi Scholiaſtæ Ampelius cap. 9. *Mercurii IV. Primus Cœli & Diei filius. Secundus Jovis & Croniæ filius, vel Proſerpinæ. Tertius Croni filius & Majæ, qui eſt inventor lyræ. Quartus Quilleni filius, qui Ægyptiis literas & numerum dixit.* Pro *Quilleni* ſcribe *Cyllenii* ex Servio. quanquam K. Gr. interdum per *Qu* expreſſit poſterius ævum.

c *Fabuloſum commentum*] Aliter commentum hoc explicant Phornutus cap. 16. Macrob. Satur. I. 19.

d *Cautela*] Corippus Lib. I. *Devotio tanta, Atque hominum cautela facit.* Utitur & Apulejus eâ voce Lib. I. & V. Mileſ. Flav. Epiſt. ad Leon. Fulg. Ruſp. Epiſt. 3. Hinc *incautela* fictum Salviano Lib. VI. de Gub. Dei. Ita à *foveo fovela* apud Tertull. de Anim. cap. 7. *Immunis à pœnâ & fovelâ.* Minucius Octavio: *Dant cautelam periculis, morbis medelam.* Ad eandem formam dicta ſunt *cuſtodela*, *turbela*, apud Apulejum, *corruptela* apud Prudentium alioſque.

e *Solet igitur* &c.] Modii MSS. *Solet igi-*

ludere his ſpeciebus & honeſte mendax Græcia, & [f] poetica garrulitas, ſemper [g] de falſitate ornata, [phaleratior] ut & Danae imbre aurato corrupta eſt, [h] non pluvia, ſed pecunia.

XXV. *Ganymedes.*

Et raptum Ganymeden aquila non vere volucris, ſed bellica præda. Jupiter enim, ut Anacreon antiquiſſimus auctor ſcripſit, dum adverſus Titanas, id eſt [a] Titani filios (qui frater Saturni fuerat) bellum aſſumeret, & ſacrifi-

igitur alludere in his ſpeciebus & honeſtè mendax Græcia, & poetica garrulitas ſemper de falſitate ornata. Danae corrupta auri pretio, non auri impluvio: non pluviâ, ſed pecuniâ. Ganymedes raptus ab aquilâ non volucri, ſed bellicâ præda. Tò *phaleratior* abeſt quoque à Leid. Cod. Cæterum poſt τὸ *ornata*, novus eſt titulus DE DANAE. Sequitur dein, *dum & Danae.* Poſſit exigua mutatione non inſulſè legi. *Sic & Danae imbre aurato corrupta eſt, non pluviâ, ſed pecuniâ. Et raptus Ganymedes aquilâ non verè volucri, ſed bellicâ prædâ.* Confer Baptiſtæ Pii Annot. Poſt. Syllog. III. 97. Scheffer. de Milit. Naval. p. 8. Euſtath. ad Hom. Iliad. p. 1280. edit. Baſ. ubi varias variorum ſententias de raptu Ganymedis collegit. Lactant. Lib. I. cap. XI. *Rapuiſſe dicitur in aquilâ Catamitum. Poëticus color eſt. Sed aut per legionem rapuit, cujus inſigne aquila; aut navis, in quâ eſt impoſitus, tutelam habuit in aquilâ figuratam; ſicut taurum, cum rapuit & transvexit Europam.*

f *Poetica garrulitas*] Elegantiam agnoſco ſæculi illius, ut mox cap. 25. *Ornatrix Græcia.* Lib. II. 4. *Illud nihilominus oſtendere volens poetica garrulitas.* Talia ſunt & iſta Capellæ Lib. II. *Græca diſcretio, & Solertia poeticæ adumbrationis.* Jornand. de Reb. Get. cap. 5. *Quem poetarum fallacia Deum belli pronunciat.* Chryſol. Serm. V. *Paganitatis ſtultitia.*

g *De falſitate ornata*] Præpoſitio *de* heic abundat eleganter, nec ſine exemplo aliorum. Schol. Juv. ad Sat. VI. vers. 612. *De nimiâ impatientia furens.* Et Sat. VIII. 12. *De reſinâ pilos tollant.* Catal. Pith. Lib. I. *Ambo de comis calorem vite & radio conſerunt.* Pervig. Ven. vers. 5. *Et nemus comam ſolvit de maritis imbribus.* Quintil. Declam. V. *Reſponſum de lacrymis tantum gemituque reddebat.* Naſo VI. Met. 80. *Percuſſamque ſuâ ſimulat de cuſpide terram.* III. Faſt. 254. *De tenero cingite flore caput.* Sympoſ. Præfat. Ænigm. *Hæc quoque Sympoſius de carmine luſit inepto.* In Reſcript. Diocletiani apud Ruffin. Collat. Leg. Moſ. Tit. XV. *Univerſum orbem noſtrum veluti venenis de ſuis malevolis inficere.* Nonius cap. XIV. 34. *Tapete pictum unicè de coloribus variis.* Vetus interpres vitæ Ariſtotelis, *de gente Macedo.* Tertull. de Anim. cap. 13. *De ſingularitate famoſum, de poſteritate monſtruoſum.*

h *Non pluviâ, ſed pecuniâ*] Vide Not. ad Hyg. cap. 63.

Ad CAP. XXV.

a *Titani filios*] Quis hoc dixit præter Fulgentium? Titanes Οὐρανοῦ παῖδες Schol. Hom. Iliad. ξ. 274. Ætheris & Terræ Hygino, Terræ Servio ad Æn. VI. 580. Notum tamen antiquis Titani vocabulum. Sed eum non patrem, ſed fratrem Titanum faciunt. Varro VI. L. L. *Titanis dicta, quod eam genuit Titani filia Latona, ut ſcribit Manilius, creta Titano.* Fuiſſe autem ex Titanibus unum diſertim tradit Etym. magni auctor: Τιτανίδαι, inquit,

crificium Cœlo feciſſet, in victoriæ auſpicium, [b] aquilæ ſibi adeſſe proſperum vidit volatum. pro quo tam felici omine, præſertim quia & victoria conſecuta eſt, in ſignis bellicis ſibi aquilam auream fecit, [c] tutelæque ſuæ virtuti dedicavit. unde & apud Romanos hujuſcemodi ſigna tracta ſunt. Ganymedem vero bellando his ſignis præeuntibus rapuit, ſicut Europam in tauro rapuiſſe fertur; id eſt, [d] in navem tauri picturam habentem; & Iſidem in vacca ſimiliter, in navem hujuſce picturæ. Denique ut hoc certius eſſe cognoſcas, navigium Iſidis Ægyptus colit.

XXVI. *De*

γῆν οἱ μὲν τὴν πᾶσαν, οἱ δὲ τὴν Ἀττικήν, ἀπὸ Τιτᾶνος ἑνὸς τῶν Τιτάνων, ὃς μόνος οὐκ ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς θεούς. Albricus cap. 10. *Terra contra Deos Titanas dicitur parturiſſe. Erantque Gigantes pedibus ſerpentinis: de quibus fuit unus Titan, qui etiam Sol dicitur. Sed quia iſte ſolus contra Deos nihil fecit* &c. Servius ad Æn. VI. 580. *De his autem ſolus Sol abſtinuiſſe narratur ab injuriâ numinum.* Res ita habet. Titanus ille frater Saturni fuit, de quo Lactantius ex Ennio Lib. I. cap. 14. *Seducit ſecum filios ſuos, qui Titani vocantur* &c. Vide ibi reliqua, quæ Fulgentium mirificè heic illuſtrant.

b *Aquilæ proſperum volatum*] Rem ita narrat Servius ad Æn. IX. vers. 564. *Jupiter dum cum patre Saturno haberet contentionem de agris, ortum bellum eſt: ad quod egrediens Jupiter aquilæ vidit augurium: cujus cum viciſſet auſpicio, fictum eſt, quod ei pugnanti tela miniſtraret. Unde etiam à felici augurio natum eſt, ut aquila militaria ſigna comitetur.* Scholiaſtes Horat. ad illa Lib. IV. od. 4. Miniſtrum fulminis alitem.) *Aquilam; quæ ideo tutelæ & miniſterio Jovis deputata dicitur, quod proſperum auſpicium illius adverſus Titanas pugnaturus accepit.* Adde his, quæ Hyginus habet Aſtron. II. cap. 6. Hom. Schol. ad Iliad. Θ. 247. Lactant. Lib. I. cap. 12. ſed deſumpta ex Eratoſthenis καταστ. cap. 30. Aliud agebat vir illuſtris, cum ad Eleg. de obitu Mæcen. ſcriberet: *Quod ſignifer Jovis ſit Ganymedes, docet doctiſſimus Mythologus Fulgentius Lib. I.*

c *Tutelæque ſuæ virtuti*] Ita quidem & 6. edd. Lego tamen cum MS. Leid. *Virtutis.* Aliam cauſam cur Jovi ſit ſacra, habes apud Anton. Liberal. cap. 6. Plin. Lib. X. cap. 3. Homer. Schol. ad Iliad. Θ. 247. Serv. Æn. I. 398. Phornut. cap. 9. Ægyptii ſoli eam dicarunt, ut docet Horus Lib. I. cap. 8.

d *In navem*] MS. Leid. *In navi talem tauri picturam habente.* Ut & mox, *in navi hujuſmodi picturæ.* Quæ vulgatæ lectioni præfero. Feſtus: *Alii eam à prædonibus raptam, & navim, quæ Jovis tutelam, effigiem tauri habuerit, in eam regionem eſſe delatam.* Iſidorus Lib. VIII. cap. 11. *In navi, cujus inſigne erat taurus.* Παράσημον ergo, quod *effigiem* Feſtus, *picturam* Fulgentius, *inſigne* appellat Iſidorus. Navem taurinâ facie fuiſſe vult Tzetzes ad Lycophron. p. 191. ut & Pollux. Alii ex tauro belli ducem iſto nomine faciunt, ut idem ille Lycophronianus interpres tradit p. 182. & 191. Euſtath. ad Dionyſ. p. 18. regem Cretæ. Ad eundem modum arietem, quo vecta cum Phrixo Helle fuit, navim fuiſſe ait Euſebius in Chronico, cujus inſigne fuerit aries: & Philochorus apud eundem navim longam pennatis illum draconibus junctum currum, quo vectus Triptolemus. Bos facta Io eſt, ὅτι οἰστρηθεῖσα ὑπ' ἔρωτος δίκην βοὸς ἐπλανᾶτο, ut eſt apud Tzetzen jam ſæpius laudatum.

Ad

XXVI. *De Perseo & Gorgone.*

PERSEUM ferunt Medusæ [a] Gorgonis interfectorem. Gorgonas voluere dici tres: quarum prima Stheno, secunda Euryale, tertia Medusa: quarum quia fabulam Lucanus & [b] Livius scripserunt poetæ, grammaticorum scholaribus rudimentis [c] admodum celeberrimi, hanc fabulam referre superfluum duximus. [d] Theocritus antiquitatum historiographus refert [e] Phorcum fuisse regem, qui tres filias locupletes dereliquit. Quarum Medusa major, quæ fuerat locuples, regnumque colendo [f] fructificandoque

Ad CAP. XXVI.

a *Gorgonis*] *Gorgones* B. A. H. & I. Sed lege & heic & inferius *Gorgonæ* cum MS. Leid. ubi titulus hujus capitis ita concipitur: *Fabula Persi & Gorgonarum.* Γοργόνη est & Tzetzæ in Lycophron. p. 135. Adde his, quæ congesta sunt à nobis in dissertatione de Hygino.

b *Livius*] Hunccine dicit, qui Odysseam & tragœdias scripsit, quarum cum apud Gellium, tum Festum aliosque aliquoties fit mentio? *Livius ille vetus Grajo cognomine* dicitur à Terent. Mauro. Sed ille archaicus, cur Lucano jungatur? Non exputo causam. Quamobrem omnino putem cum Nob. Heinsio corrigendum, *Ovidius.*

c *Admodum celeberrimi*] Τὸ *admodum* cum à MS. Leid. non agnoscatur, dicas delendum. Dixit tamen Arnob. Lib. II. adversus Gentes: *Potentiæ gradibus satis plurimis ab imperatore disjunctum.* Et Curtius Lib. IV. *Perquam maximo exercitu coacto.* Chrysol. Sermon. 64. *Tam trux, tam funera,* (leg. funerea) *tam crudelissima mortis imago.* Anonymus Cosmogr. à Godofredo edit. cap. 54. Λίαν ἐνδοξοτάτη. Cap. 58. Λίαν ἐπιφανεστάτη. Pariter Interpres vetus, *valde gloriosissima, & valde splendidissima.* Et Apul. de Herbar. Virt. cap. 13. *Valde optimum.* Ammianus Lib. XXI. p. 360. ed. Boxh. *Admodum paucissimis visa.* Vet. Inter. I. Reg. cap. V. II. *Gravissima valde manus Dei.* Victor de Persecut. Lib. III. p. 663. *Ut acetum asperum nimisque acerrimum quæreretur.* Plura vide apud Vossium in de Construct. cap. 17. Ad eundem modum σφόδρα διειδέστατος dixit Tzetzes in Lycophr. p. 20. ed. Steph. & frater ejus Johannes in Hesiod. pag. 41. ed. Heins. λίαν βαρύτατος. Λίαν ἄριστος anonymus in eundem poetam p. 269. Euagrius Presbyter in vitâ S. Antonii: *Rure erant trecenti jugeres & valde optimi, quos vicinis largitus est.* Chrysologus Serm. CXLI. *Certè ad thalamum sponsi nisi satis proximus, nisi satis intimus, nisi bonæ conscientiæ, nisi laudabilis famæ, nisi probabilis vitæ, nullus admittitur. Satis* pro *valde* positum est, ut à Festi mutilatore: *Cingulos*, inquit, *appellabant homines, qui in his locis, ubi cingi solet, satis sunt tenues.* Et in CIMMERII: *In quâ convallis satis eminenti jugo circumdata est.* Cyprian. Lib. III. epist. 66. *Quæ res nos satis movit* &c. Salvianus epist. I. *Quanquam ii, qui satis diligunt, non cito offendantur.* Et Lib. IV. de Gub. Dei: *Non satis à nobis accusandi sunt, qui divino sermone excusantur.* Adde his, quæ congessit Savaro ad Sidon. Lib. IX. ep. 13.

d *Theocritus*] Censet Vossius Lib. IV. Hist. Græc. cap. 8. eum hunc esse Theocritum, qui teste Suida, epistolas admirabiles & historiam Libycam scripserit.

e *Phorcum fuisse regem*] Vide Varron. apud Servium ad Æn. V. vers. 824. & Palæph. cap. 14.

f *Fructificandoque*] H. e. fœcundando.

que ampliaverat: unde & [g] Gorgon dicta est, quasi georgon: nam γεωργοὶ Græce agricultores dicuntur. [h] Serpentino vero capite ideo dicta est, quod astutior fuerit. Cujus regnum optimum Perseus invadens, [i] ipsam quidem interemit. Ideo [k] volaticus dicitur, quod navibus venerit. cujus capite, id est, substantia ablata, ditior factus, non parva regna obtinuit. [l] Denique & Atlantis regnum invadens, quasi per Gorgonis caput, id est per substantiam ejus, eum in montem fugere compulit. Unde

do. Infr. cap. 8. *In fructificandis enim germinibus dupla aeri, quam igni debetur portio.* Willeramus Paraphr. Cant. Salom. *Cordibus in nostris velut hortis fructificandis Transplantare cupis.* Cæterum à Leid. Cod. abest τὸ *que*. Quod si probas, *fructificare* heic erit fructum edere sive ferre. Et sane eo significatu accepit hoc verbum Vossius IV. de Vit. Serm. cap. 8. Exempla vellem protulisset. Siracides cap. XI. Ε'ν ὥρᾳ ταχινῇ ἀναθάλλει εὐλογίαν αὐτοῦ. Interpres vetus: *In honore brevi fructificat processus illius.* Et cap. XXIV. 23. *Fructificavi suavitatem odoris.* Nimirum *fructificare* est καρποφορεῖν Græcorum. Marc. Euang. cap. IV. 28. Α'υτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ πρῶτον χόρτον &c. Interpres Vulg. *Ultro enim terra fructificat* &c. Epist. ad Rom. VII. 4. Ι'να καρποφορήσωμεν τῷ Θεῷ, *ut fructificemus Deo.* Chrysologus Serm. VIII. *In cœlestem messem totam jejunii facit fructificare virtutem.* Junilius de Part. Leg. Div. *Sed curarum negotiorumque spinæ impediunt, ne quid agro dominico fructificemus.* Idem Comment. in Genes. cap. I. *Utpote quæ sine harum succo non solum fructificare, sed & nec ipsa consistere possit.* Ubi malè quidam particulam *non* inserendam censet, cum intelligenda sit. Salvian. epistol. ad Salonium: *Non modo ea, quæ admiserunt in exomologesi ac satisfactione, sed ne hoc quidem, quod facillimum est, donis saltem misericordiæ redimere dignantur.* Seneca de Provid. cap. 3. *Et revocatus non tantum retro cessit, sed longius fugit.* Heic pariter *non modo* & *non tantum* pro *non modo non* & *non tantum non* usurpari vides. Adde his, quæ in Justiniano indice corrasit Freinshemius.

g *Gorgon dicta est, quasi Georgon*] Respexit Fulgentium Bocacius in de Claris Mulieribus cap. 20. *Præterea nonnulli eam agricolationis fuisse peritissimam asserunt: eamque inde Gorgonis consecutam cognomen.*

h *Serpentino capite*] Quia nempe *anguicoma* fuit, ut est apud Stat. I. Theb. vers. 594. Ovid. in hac fabulâ Lib. IV. Met. vers. 741. *Anguiferumque caput durâ ne lædat arenâ.* Servius Æn. VI. 289. *Medusa erecta favore Neptuni, ausa est crines suos Minervæ capillis præferre: quâ re indignata Dea, crines, quibus amatori maximè placuerat, in serpentes vertit.* In versiculis, quos ibidem ab emendatoribus Virgilio ablatos ait, legendum *mentoque sub imo.* Malè *meritoque* ediderunt.

i *Ipsam quidem interemit*] Nam Medusa ex Gorgonis sola erat mortalis. Vide Apollod. Lib. II. cap. 2.

k *Volaticus*] Talaria enim & κίβισιν à Græcis acceperat. Κίβισιν *peram* interpretatur Apollodorus. Et recte quidem. Puto eandem vocem restituendam Festo. *Cibus*, inquit, *appellatur ex Græco, quod illi peram, in quâ cibum recondunt, κιβώτιον appellant.* MS. Leid. *Cibis appellant.* Lego, κίβισιν. Sententiam Fulgentii sequitur Schol. Stat. ad Theb. I. vers. 544. quem videre erit operæ pretium. Hesych. Κίβισις, πήρα. Κύπρῳοι. Κύβεσις, ἢ κίβυσις πήρα. Leg. ἢ κίβισις, πήρα.

l *Denique & Atlantis* &c.] Supplet ex Vet. Cod. Modius: *Denique pugnando cum Medusa & vincendo animosior factus, etiam Atlantis* &c.

m Men-

de in montem conversus dicitur esse. Tamen quid hac sibi tam subtili sub imagine ornatrix Græcia sentire voluerit, edicamus. Gorgonas dici voluerunt tres, id est tria terroris genera. Primus quippe terror est, qui mentem debilitat: secundus, qui profundo quodam terrore mentem spargit: tertius, qui non solum [m] mentis intentum, verum etiam caliginem ingerit visus. unde & nomina tres Gorgones accepere: prima Stheno. σθενὼ enim Græce debilitas dicitur, unde & ἀσθένειαν infirmitatem dicimus. secunda Euryale, id est, lata profunditas, unde & Homerus [n] πόλιν εὐρυάγυιαν, id est, Trojam latas vias habentem. [o] Itaque Medusam, quasi μὴ ἰδοῦσαν, quod videri non possit. Hos ergo terrores Perseus adjuvante Minerva, id est, virtus [p] adjuvante sapientia, interfecit. Ideo [q] aversus volat, quod virtus terrorem nunquam aspicit. [r] Speculum etiam ferre dicitur, quod omnis terror non solum in corde,

m *Mentis intentum*] Quid est *intentus*? Gloss. Cod. Leid. *id est, intentionem*. Intentus autem sive intentio est ἔντασις, cum sententia postulet ἔκστασιν. Præferenda altera lectio, quam in margine exhibet Locherus, *mentis intuitum turbat*. Designat enim Medusam, quam dictam autumat quasi μὴ ἰδοῦσαν.

n Πόλιν εὐρυάγυιαν] Lego, Τροίην εὐρυάγυιαν. Θροίην enim præfert MS. Leid. Dices non hoc, sed alterum dixisse Homerum. ut Iliad. β. 66. ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν. Memoria imposuit Fulgentio, ut sæpissime in libello de Prisco Sermone. Vertit ipse *Trojam*. ergo Τροίην, non πόλιν scripsit. Talis lapsus est Isidori Lib. XI. *Unde & Horatius ait: Laudatur primo prole puerpera nato*. Atqui non illud Horatius, sed hoc ait: *Laudantur simili prole puerperæ*. Verum necesse haud est illuc confugere. Etiam Τροίην εὐρυάγυιαν invenies libri modo laudati vers. 141.

o *Itaque Medusam*] Ita quidem & 6. edd. Sed MS. Leid. *Medusa*. Lego ergo: *Itaque Medusa, quasi μὴ ἰδοῦσα*. Quanquam ut cæteræ, ita & hæc stulta est etymologia. Medusa est μέδουσα, ut Κρείουσα *Creusa*. Pro *videri* malim *videre*. Nec aliter, si quid video, scripserat Fulgentius.

p *Adjuvante sapientia*] Tzetzes in Hesiod. Ἔργ. Τὸ Ἀθηνᾶ σημαίνει γυναῖκα βασιλίδα, τὸν παμμερῆ ἀέρα, καὶ τὴν φρόνησιν. Schol. Hom. Iliad. Υ. vers. 74. Ἀθηνᾶ δέ ἐστι φρόνησις, Ἄρης δὲ ἀφροσύνη. Eustath. in Hom. p. 19. edit. Bas. Ἀθηνᾶ ἡ τῶν βασιλέων φρόνησις. Artemidorus de Somn. Lib. II. cap. 34. Περὶ Ἀθηνᾶς. Ἀγαθὴ δὲ καὶ φιλοσόφοις. Φρόνησις γὰρ εἶναι νενόμισται ἡ θεός. Festus: *Minerva dicta, quod benè moneat. Hanc enim Pagani pro sapientiâ ponebant*. Sic & Moschopulus ad Hesiod. pag. 27. & quis non veterum? Hinc ergo Ἀθηνᾶν dictam ajunt magistri παρὰ τὸ τὰ πάντα ἀθρεῖν καὶ βλέπειν, καὶ περὶ πάντων νοεῖν. Vide Heraclid. Pont. Alleg. Hom. pag. 113. ed. Gesn. Apulej. in de Deo Socrat. Schol. Stat. ad II. Theb. vers. 715.

q *Aversus volat*] H. e. facie aversâ, ὀπισθοφανῶς, ut loquuntur οἱ ό Genes. IX. 23. Servius: *Aversus accedens id amputavit*.

r *Speculum etiam ferre dicitur*] Æreum clypeum innuit, in quo Medusæ imaginem videbat. Vide Apollod. Lib. II. p. 74.

de, ſed etiam in figura tranſeat. De ſanguine ejus naſci fertur Pegaſus, [s] in figuram famæ conſtitutus. Virtus enim, dum terrorem amputaverit, famam generat: unde & volare dicitur, quia fama eſt volucris. unde Tiberianus: *Pegaſus hinniens tranſvolat æthram.* Ideo & Muſis fontem ungula ſua rupiſſe fertur, quod Muſæ ad deſcribendum famam heroum, aut ſequantur priorum, aut indicent antiquorum.

XXVII. [a] *De Admeto & Alceſte.*

SICUT nihil benigna ſuperius conjuge, ita nihil infeſta crudelius muliere. [b] Quanto enim ſapiens pro viri ſui ſalute ſuam opponit animam [c] pigneri: tanto maligna ad mariti mortem etiam ſuam vitam reputat nihili. Ergo conjunx, quantum jure conjunctior, tantum eſt aut morum dulcedine mellea, aut felle malitiæ [d] toxica: eſt quippe aut perpetuale refugium, aut perenne tormentum. Admetus rex Græciæ Alceſten in conjugio petiit: cujus pater edictum propoſuerat, ut ſi quis duas feras ſibi diſpares ſuo currui jungeret, ipſe illam in conjugio accepiſſet.

Is

s *In figuram famæ*] *In figurâ* MS. Leid. & mox, *unde & Tiberianus* cum B. A. H. & I.

Ad CAP. XXVII.

a *De Admeto*] MS. Leid. *Fabula Admeti & Alceſtæ.* Rectè. *Alceſtam* enim vocat, quæ *Alceſtis* eſt aliis, ut mox: *In conjugio Alceſtam deſiderat:* *Alceſte* eſt etiam Sidonio Carm. XI. vers. 67.

b *Quanto enim ſapiens* &c.] Subaudi *magis.* Iſidorus de Prælatis: *Tantoque ſarcinis peccatorum gravatus, quanto bonis operibus alienus.* Pſeudo-Cypr. Expoſ. Symb. *Tanto nobis occulta videntur, quanto & aſpectu corporeo inviſibilia.* Tertull. de Teſtim. Anim. cap. 5. *Quanto vera, tanto ſimplicia.* De Cult. Fœm. cap. 12. *Quanto blaſphemabile eſt* &c. Iſidor. Orig. XIV. 8. *Tanto ſublimis* &c. Uſitatiſſimum Græcis hoc loquendi genus. Gregor. Cyprius in Maris Encomio: Ὅσῳ ταῦτα τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἔκπληξις &c. Baſilius Seleuc. Homil. I. in Noach. p. 43. Ὅσῳ τὸ πάθος ἐσκλήρυνται, τοσούτῳ τῆς μελανίας φέρει τὸ φάρμακον. Theoph. in Matth. cap. XIV. Ὅσῳ καλῶς ὀρχεῖται, τοσούτῳ κακῶς.

c *Pigneri*] *Pignori* 6. edd. Sed pro Commel. ſtat MS. Leid. Non ſatis memores fuere, qui poſterioris ætatis ſcriptores publicavere, archaiſmos affectare eos, in primis autem Afros. Capella Lib. II. *Pignerisque culmine provecta ſupervenit.* Ita habet MS. Leid. non *pignoris*, quemadmodum eſt editum.

d *Toxica*] H. e. Venenata. Sed rectius forſan *toxicata.* Certè *toxicare* verbum eſſet non indignum Fulgentio. Salutaris in diſtichis: *Toxicat atque necat.* Lutatius, ſive Lactantius eſt, in argumento Hercul. Oet. Senecæ: *Quem Hercules vulneraverat ſagittis toxicatis.* Leg. Sal. 19. *Cum ſagitta toxicata eum* per-

Is igitur Admetus [e] Apollinem atque Herculem petiit, qui ei ad currum leonem & aprum junxerunt. Itaque Alceſten in conjugio accepit. Cumque in infirmitatem Admetus decidiſſet, & mori ſe comperiſſet, Apollinem deprecatus eſt. Ille vero dixit ſe ei [f] aliquid [g] non poſſe præſtare, niſi ſi quis ſe de ejus propinquis ad mortem pro eo voluntarie obtuliſſet. quod uxor fecit. Itaque Hercules dum ad tricerberum canem abſtrahendum deſcenderet, etiam ipſam de inferis levat. Admetum poſuere in modum mentis, ideo Admetus nuncupatus eſt, quaſi quem adire poterit metus. Hic itaque in conjugio Alceſtam deſiderat: ἀλκὴ enim [h] Græce præſumptio dicitur. unde & Homerus ait, ἀλλ' οὐκ ἔστι βίη φρεσὶν, οὐδέ τις ἀλκὴ, hoc eſt, non eſt aliqua virtus in mentibus, neque aliqua præſumptio. Ergo mens præſumptionem ſperans [i] ſibi conjungi, duas feras ſuo currui ſubjungat, id eſt ſuæ vitæ duas vir-

percutere voluerit. Victor in de Perſec. Vandal. Lib. III: *Veneno toxicato transverſa.* Pſeudo-Cypr. de ſingularitate Cleric. *Viſcus toxicatum.* Fors fuat tamen, ut *noxia* ſcripſerit. Apulej. Lib. v. Mileſ. *Lucerna illa, ſive perfidiâ peſſima, ſive invidiâ noxia.* Certè *toxica* nuſquam niſi ſubſtantivè poſitum legere memini.

e *Apollinem petiit*] Græciſſat oratio, ut Lib. II. cap. 13. *Apollinem petiit, ut* &c. Minucius Octavio: *Ut Parthos ſigna repetamus.* Schol. Stat. ad I. Achill. vers. 65. *Matronas petiit, ut frumenta ferenda corrumperent.* Si audimus veterem interpretem nec Horatius hoc Græciſmo abſtinuit. Legit enim in Carm. Sæc. vers. 49. *Quæque vos bobus veneratur albis* &c. quæ apud ipſum vide. Apul. Metam. p. 189. ed. Pric. *Eum deprecatur auxilium.* Vetus interpres Deuteron. cap. XV. vers. 3. *A peregrino & advena exiges: civem & propinquum repetendi non habebis poteſtatem.* Cæcilius: *Exigor portorium.* Chryſol. Sermon. LXVII. *Quid petentibus ſe non dabit?* Vetus Interp. Luc. XI. 11. *Quis autem ex vobis patrem petit panem, nunquid lapidem dabit illi?* Victor Epiſcop. Lib. II. *Suggeſſimus ut à ſuis rex peteretur* &c. Mox pro *qui ei* habet *& ei* MS. Leid. cum. A. H. & I.

f *Aliquid*] Scriverius & Tollius, *aliud.* Non accedo.

g *Non poſſe*] Ita & MS. Leid. A. autem B. H. & I. *non noſſe.* M. & L. *ſe ei nolle.* Pro Commel. & Leid. Codice ſtat Albricus cap. 20. *Apollinis miſerationem invocavit. Cui ſic reſpondit, nil in hoc ei poſſe præſtare, niſi aliquis de propinquis ejus* &c.

h *Græcè præſumptio dicitur*] H. e. fiducia. Infr. Lib. II. cap. 5. Ἀλκὴ *enim Græcè præſumptio interpretum.* Cyprianus, ſive alius eſt auctor Expoſ. Symb. *Obedientiæ magis reverentiâ, quam ingenii præſumptione tentabimus.* Opponitur timori. Tertull. de cultu Fœm. cap. 2. *Timor fundamentum ſalutis eſt: præſumptio impedimentum timoris.* Hinc *præſumptores* audaces & confidentes in libello de Singularitate Clericorum, qui Cypriano attribuitur. Sanè *præſumptionem* pro arrogantiâ ponit Claud. Mamertus de Stat. Anim. Lib. I. cap. 9. *Præſumere* eſt arrogantium. Caſſian. Collat. XI. *Quemadmodum docere præſumam.* Auguſtin. Med. 3. *Reverberant audaciam præſumentium animorum. Præſumptuoſè*, confidenter, apud Schol. Horat. ad Lib. III. Od. 27.

i *Sibi conjungi*] MS. Leid. *Sibi conjun-*

virtutes adſciſcat, animi & corporis. [k]leonem, ut virtutem animi: aprum, ut virtutem corporis. Denique & Apollinem & Herculem ſibi propitiet; id eſt ſapientiam & virtutem. Ergo præſumptio ſemet ipſam ad mortem pro anima objicit; ut Alceſte. Quam præſumptionem quamvis in periculo mortis deficientem, virtus de inferis revocat; [l]ut Hercules fecit Alceſtam.

jungi. Perperam. Muta diſtinctionem, & ſcribe cum B. A. H. & I. *Ergo mens ſperans præſumptionem ſibi conjungi, duas feras &c. Conjungi* poſitum eſt pro *conjunctum iri.* Quam locutionem multis illuſtravimus ad Hyg. cap. 41.

k *Leonem, ut virtutem animi*] Hinc feroces bellatores θυμολέοντας appellant poetæ: quâ de re videndus Pier. Valerian. Hierogl. Lib. 1.

l *Ut Hercules fecit Alceſtam*] Poſtremum vocabulum nec 6. edd. nec MS. Leid. agnoſcit. Si retineri tamen placeat, reſcripſerim *in Alceſtâ*, vel *in Alceſtam.* Infr. III. 5. *Ut Berecynthia in Attin fecit.* Quintil. Declam. II. *Minus in utroque fecerat, niſi perdidiſſet oculos.* Et v. *Quicquid inter vos in alterutro fecero.* Apicius Lib. VI. cap. 5. *Idem facies in pſittaco.* Et, *ſimiliter in capone facies.* Senec. Thyeſt. 310. *In patre facient, quicquid in patruo docet.* Matth. cap. XVII. 12. Ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν. *Fecerunt in eo.* Vulg. Interpr. Sirac. cap. XLVII. 3. *Et in urſis ſimiliter fecit ſicut in agnis.*

F A-

FABII PLANCIADIS FULGENTII,

Viri Clarissimi,

MYTHOLOGIARUM

Liber Secundus.

STUDENS, mi Domine, tuo reverendo imperio, meam stultitiam velut [a] navifrago commisi judicio, bifida ambiguitate suspensus, utrumne lector quilibet laudet constructa, an destruat laborata. Sed quia nullatenus hæc nostrum aut nomen extollunt, aut crimen efficiunt, illo videlicet pacto, quod, si ab his lector melius sapit, deum præferat, qui potiora concessit. sin vero ab his minus aliquid desipit, ipsum præferat, qui ista contribuit. Ergo & hæc non nostra sunt, sed ejus donum: & quæ ampliora eveniunt, non hominis, sed divinum est largimentum. Sicut enim livoris nota est, silere quod noveram: ita non crimen est, enarrare quod senseram. Ergo si his amplius sapis, lauda mentem purissimam, quæ quod habuit non negavit: si hæc ante nescieras, habes arenam nostri studii, ubi tui exerceas [b] palæstram ingenii.

I. *De judicio Paridis.*

PHILOSOPHI tripartitam humanitatis voluerunt esse vitam, ex quibus primam theoreticam, secundam practicam, tertiam [a] philargicam voluere: quas nos Latine

Ad Prolog. Lib. II.

a *Navifrago judicio*] H. e. quo naufragium faciat. Gloss. *Periculoso, incerto.* Ita *mare naufragum* dixit Horat. Lib. I. od. 16. *Naufragosum pelagus* Sidon. Lib. IV. ep. 12.

b *Palæstram ingenii*] Prolog. Lib. I. Tom. II. *Sudore heic opus est palæstrantis ingenii.*

Ad CAP. I.

a *Philargicam*] *Apolausticam* appellat Plutarchus περὶ παιδ. ἀγ. cap. 8. Τριῶν μὲν ὄντων βίων, ὧν ὁ μὲν ἐστι πρακτικὸς, ὁ δὲ θεωρητικὸς, ὁ δὲ ἀπολαυστικός.

ne contemplativam, activam, voluptariam nuncupamus. ut etiam Propheta ait: [b]Beatus vir qui non abiit in consilio impiorum, & in via peccatorum non ſtetit, & in cathedra peſtilentiæ non ſedit: id eſt non abiit, non ſtetit, non ſedit. Prima igitur contemplativa eſt, quæ ad ſapientiam & ad veritatis inquiſitionem pertinet, quam apud nos epiſcopi, ſacerdotes, ac monachi; apud illos philoſophi geſſerunt. Quos nulla lucri cupiditas, nulla furoris inſania, nullum livoris toxicum, nullus vapor libidinis: ſed tantum indagandæ veritatis contemplandæque juſtitiæ cura macerat, fama ornat, ſpes paſcit. Secunda activa eſt, quæ tantum vitæ commodis [c]anxia, ornatus petax, [d]habendi inſatiata, rapiendi cauta, ſervandi ſollicita geritur. Plus enim quod habeat cupit, quam quod ſapiat quærit: nec conſiderat [e]quid expediat, ubi intercedit quod rapiat. Denique ideo non perſtat ſtabile, quia non venit honeſte. hanc enim vitam penes antiquos aliqui tyranni, [f]penes nos [g]mundus omnis gerit. Voluptaria vero vita eſt, quæ libidini tantummodo obnoxia, nullum honeſtum reputat bonum: ſed ſolam vitæ

b *Beatus vir* &c.] Ita & vulgata verſio. Expreſſum ad verbum ex Græco: Μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν, καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη, καὶ ἐπὶ καθέδρα λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν. Ἐν ponere pro εἰς ſolenne eſt ſacris ſcriptoribus. Pſ. 109. vers. 8. Εἰσῆλθεν ὡσεὶ ἔλαιον ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ. Joh. v. 4. Κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρα. Tertull. de Spect. cap. 3. vertit: *Felix, qui non abiit in concilium impiorum, & in viâ peccatorum non ſtetit, & in cathedrâ peſtium non ſedit.*

c *Anxia*] Cur *anxiat* heic ediderit & legi velit Baptiſta Pius Annot. Poſter. Lib. III. 97. non videre me libens profiteor. Moneo tamen ita exhibere quoque Leid. cod. Gloſſ. *inhiat.*

d *Habendi inſatiata*] H. e. ἀκόρεστος, inſatiabilis. Lupercus Catal. Pith. Lib. I. *Votum inſuperabile habendi.* Ovid. Met. I. *Amor ſceleratus habendi.* III. Art. Am. 541. *Nec amor nos tangit habendi.* Marcellin. Lib. XVI. *Exarſiſſe cupidine plus habendi.* Lucan. Paneg. *Habendi ſæva libido.* *Curam habendi* vocat Phædrus Lib. I. cap. I. *Ardorem habendi* Chryſol. Serm. VII. Hinc *habentia* pro divitiis ἀρχαϊκῶς. Claudius apud Non. cap. II. *Animos eorum habentia inflarat.*

e *Quid expediat*] *Quod* 6. edd. & MS. Leid.

f *Penes nos*] *Penes ſuos* MS. Leid.

g *Mundus omnis*] Homines, qui plus diligunt mundum, quam Deum. Haimo Homil. p. 45. *Sicut enim electi appellantur cœlum, juxta quod Pſalm. dicit: Cœli enarrant gloriam. Similiter & reprobi appellantur mundus, hoc eſt, appellantur quod & ipſum eſt, in quo habitant.* Theophyl. in Matth. XVIII. cap. Κόσμον δὲ νόει τοὺς κάτω ἀνθρώπους καὶ χαμερπεῖς. Iſidorus de Natura Rer. cap. 9. *Licet & per mundum nonnunquam ſcriptura peccatores inſinuet: de quibus dictum eſt, Et mundus eum non cognovit.*

h *Be-*

tæ appetens corruptelam, aut libidine mollitur, aut homicidiis cruentatur, aut rapina ſuccenditur, aut livoribus rancidatur. Sed hoc penes illos Epicurei ac voluptarii; penes vero nos hujusmodi vita natura, non crimen eſt: & quia [h] bonum nemo gerit, nec naſci bonum licet. Id itaque conſiderantes poetæ, trium dearum ponunt certamina, id eſt, Minervam, Junonem & Venerem, de formæ qualitate certantes. Ideo vero Jovem non poſſe his judicare dixere, ſive quod præfinitum mundi judicium ignorabant, [[i] ſive] quia in libertate arbitrii conſtitutum hominem crederent. [k] Quod itaque ſi velut deus Jupiter judicaſſet, damnando duas, unam tantummodo terris vitam dimitteret. Sed ideo ad hominem judicium transferunt, cui liberum deligendi debetur arbitrium. Sed bene paſtor, quia non ut ſagitta certus, & [l] jaculo bonus, & vultu decorus, & ingenio ſagaciſſimus. Denique brutum quiddam deſipuit, & (ut ferarum ac pecudum mos eſt) ad libidinem [m] limaces viſus intorſit, quam virtutem aut divitias inquiſivit. Sed quid ſibi tres deæ de tribus vitarum ordinibus vindicent, edicamus.

II. *Mi-*

h *Bonum nemo gerit*] H. e. bonus eſt, vel gerit ſe, ut bonum decet. Talia ſunt *gerere ædilem*, *militem* apud Apulejum. *Gerere procum*, *civem* apud Claud. Niſi ſi *gerere bonum* pro *facere quod bonum eſt* dixit. Auguſtin. Sermon. de Cyprian. *gerere vitam. Gratias, laudem gerere* apud Cyprian. in oratione, quam inſtante paſſione dixiſſe putatur. Tract. II. *Si quod creditur & geratur.* Sermon. de Mortal. *Gerere parricidium.* Lib. II. ep. 2. *Gerere ſcelus.* De Simplic. Cleric. *Ad obſervanda & gerenda Dei præcepta vigilemus.* Petron. Fragm. Trag. *A puero vitam Chiam geſſi.* Vetus interp. Luc. XXIII. 41. *Nihil mali geſſit.* Vindicat eandem phraſin etiam optimis Gronov. Obſerv. Lib. IV. cap. 14. p. 226. Querela vetus eſt Eccleſiaſtæ ſapientiſſimi cap. VII. *Non eſt homo juſtus in terra, qui faciat bonum & non peccet.*

i *Sive quia*] Illud *ſive*, quod incluſit Commelinus, in Leid. codice ſuper verſum ſcriptum erat à librario, tanquam omiſſum. Et revera deſiderabatur, ut ſententia conſtaret. Tollantur ergo unci.

k *Quod itaque*] Multis illuſtravimus eam locutionem ad Hyg. cap. 16.

l *Jaculo bonus*] Peritus. Virgilius Ecl. V. *Boni quoniam* &c. Servius: *Boni autem docti.* Græcatur poëta. Lucianus: Ἀγαθὸς ἐπιδέξιος. Salluſtio περὶ Θεῶν cap. 4. Paris eſt ἡ κατ' αἴσθησιν ζῶσα ψυχή.

m *Limaces viſus torſit*]. B. *Limaces viſus intorſit.* M. & L. *Limaces potius viſus torſit.* Sed illud *potius* a gloſſa eſt, quæ comparet etiam in Leid. Cod. ubi legitur: *Limaces viſus intorſit.* Gloſſator ſuperſcripſerat: *ſcil. magis.* Lib. III. cap. 3. *Detrimenta ſuis amatoribus novit parturire, quam gaudia.* Ad quem locum plura dicemus.

II. *Minerva.*

PRIMAM vitam theoreticam, quam nos in contemplandæ ſapientiæ honore dicimus, ideo de Jovis vertice natam dicunt, quia ingenium in cerebro poſitum ſit: ideo armatam, quod munita ſit. [a] Gorgonam etiam huic addunt in pectore, quaſi terroris imaginem, ut vir ſapiens terrorem contra adverſarios geſtet in pectore. Criſtam cum galea ponunt, ut ſapientis cerebrum & armatum ſit, & decorum. Unde & Plautus in Trinummo ait: [b] *Fungino genere eſt, capite ſe totum tegit.* Triplici etiam veſte ſubnixa eſt, ſeu quod omnis ſapientia ſit multiplex, ſive etiam quod celata. Longam etiam haſtam fert, quod ſapientia longe verbo percutiat. Triplici etiam veſte, quod omnis ſapientia tecta extrinſecus [c] rarius agnoſcatur. In hujus etiam tutela noctuam volunt, quod ſapientia etiam in tenebris proprium fulgorem poſſideat. Inde etiam & conditricem Athenarum eam volunt. Minerva denique & ἀθήνη græce dicitur, quaſi [d] ἀθάνατος παρθένος: id eſt, immortalis virgo, quia ſapientia nec mori poterit, nec corrumpi.

III. *Ju-*

Ad CAP. II.

a *Gorgonam*] Ita rectè & MS. Leid. non *Gorgona*. ut 5. edd. Non paulo melius hanc fabulam evolvit Capella Lib. VI. ubi & hoc habes: *Pectore ſaxificam dicunt horrere Meduſam; Quod pavidum ſtupidet ſapiens ſollertia vulgus.* In præcedentibus poſt *natam* inſerui *dicunt* ex vett. edd.

b *Fungino genere*] Legitur Act. IV. ſc. 2. vers. 9. MS. Leid. heic exhibet, *Fungino certè capite ſe totum tegit.*

c *Rarius agnoſcatur*] *Cognoſcatur* MS. Leid. & mox *in tutelam* cum B. A. H. & I. ut cap. 3. *Hujus quoque in tutelam pavum ponunt.* Ad quem locum plura dicemus. Coronis apud Ovid. II. Met. 565. *Ut dicar tutela pulſa Minervæ, Et ponar poſt noctis avem.* Cur noctua ſit ſacra Minervæ haud paulo elegantius docet Euſtath. ad Hom. Iliad. A. p. 65. ed. Baſ. nimirum, quod noctua non tantum noctu videat, ut prudentia, ſed & Græcum vocabulum γλαὺξ à γλαύσσω *video* derivetur.

d Ἀθάνατος παρθένος] MS. Leid. *Athenate parthene.* Unde ſuſpicor ſcripſiſſe Planciadem ἀθανάτη παρθένη. Barbarum id quidem; ſed multa alia barbara non minus in his libellis. Euſtath. Ἀθήνη dicta eſt quaſi ἀθήλη, quod ſine mammis educata ſit. Athenagoras Legat. pro Chriſt. p. 17. Τὸ τῆς Ἀθηνᾶς, μᾶλλόν γε Ἀθηλᾶς. Ἀθηλᾶ γὰρ ὡς οἱ μυστικώτεροι. Heraclid. Alleg. Hom. p. 113. ed. Geſn. quaſi ἀθρηνα, quia πάντα τοῖς λεπτοτάτοις ὄμμασι τῶν λογισμῶν διαθρεῖ. Alii aliam nominis ejus rationem reddunt. Ἀθανάτη legas etiam apud Arat. p. 16. ed. Lond. Ἀλλ' ἀναμὶξ ἐκάθητο, καὶ ἀθανάτη περ ἐοῦσα.

Ad

III. *Juno.*

JUNONEM vero activæ præposuerunt vitæ, Juno enim quasi à juvando dicta est. Ideo & regnis præesse dicitur, quod hæc vita divitiis tantum studeat: ideo etiam cum sceptro pingitur, quod divitiæ regnis sint proximæ. Velato etiam capite Junonem ponunt, quod omnes divitiæ sint semper absconsæ. [a] Deam etiam partus volunt, quod divitiæ semper [b] prægnaces sint, & nonnunquam abortiant. Hujus quoque in tutelam [c] pavum ponunt, quod omnis vita [d] potentiæ petax in aspectum sui semper quærat ornatus. Sicut enim pavus stellatum caudæ curvamen concavans, [e] anterius faciem ornat, posterioraque turpiter [f] nudat: *unde & Theophrastus in Moralibus ait, τὰ ἄλλα σκέψαι, id est, Reliqua considera: & Salomon, In obitu hominis nudatio operum ejus. Huic etiam [g] Irim quasi arcum pacis adjungunt, quod sicut etiam ille ornatus varios pingens arcuato curvamine momentaliter

Ad CAP. III.

a *Deam partus*] Juno eadem quæ Luna. Hæc autem meatus corporis quia distendit & laxat, partus dea est appellata. Vide Macrob. Lib. I. Sat. cap. 15.

b *Prægnaces*] *Prægnantes* emendabat in margine libri sui Tollius. Ego nihil mutaverim. Talia sunt *Petax* hoc ipso capite, *limax* cap. I. *Vigilax* apud Auson. Ephem. *Olax* apud Capellam Lib. II. *Emax*, *fugax*, aliaque infinita apud alios. Certè *prægnaces* ἀντὶ τοῦ *prægnantes* usurpavit quoque Gloss. cod. Leid. ad cap. 5. cujus ibi verba adduximus.

c *Pavum*] Puto hoc vocabulum restituendum Apicio Lib. II. cap. I. *Hysitia de pano locum primum habent.* Lege, *insicia de pavo.* Auson. epigr. 69. *Pavaque de pavo constitit ante oculos.* Et Epist. 20. *Constitit ante oculos, regie pave, tuos.* Tertull. de Res. Carnis cap. I. *Ut Euphorbus in Pythagoram, Homerus in pavum recenseantur.* Et Lib. de Anim. cap. 33. *Pavum se meminit Homerus Ennio somniante.* Ennius ipse apud Charis. Lib. I. *Memini me fieri pavum.* Reperitur eadem vox in fragmentis Varron. pag. 271. ed. Popm. Ad eundem modum non *capo* tantum, sed & *capus* dixerunt. Vide Charis. Lib. I.

d *Potentiæ petax*] Quæ potentiam affectat. Leid. cod. heic habet, *omnis vita potentiæ petax aspectum sui quærat ornatus.*

e *Anterius*] Cod. Leid. *alterius.* perperam. Ab *ante* formatum *anterius*, ut à *retro*, *retrius.* Schol. Juvenal. ad Sat. XI. 138. *Pygargus fera est specie cervi, quæ retriores partes albas habet.*

f *Nudat*] Mod. MS. *denudat.* Deinde lacunam ita supplet: *ita divitiarum gloriæque appetitus momentaliter ornat, postremo tamen nudat.* Idem supplementum visitur quoque in Leid. cod. nisi quod pro *postremo* exhibetur *postrema.*

g *Irim quasi arcum pacis*] Respicit Historiam sacram Gen. cap. IX. Est alioquin Iris dea potius discordiæ nuncia. Servius ad Æn. V. 606. *Ex parte magnâ servatur, ut Mercurius ad concordiam, Iris ad discordiam mittatur. Unde & Iris dicta est, quasi ἔρις.* Alia est Etymologia apud Eustath. ad Hom. Iliad. pag. 296. ed. Bas.

ter refugit: ita etiam fortuna quamvis ad præsens ornata, tamen est [h] citius fugitiva.

IV. *Venus.*

TERTIAM Venerem voluptariæ vitæ in similitudinem posuerunt. Venerem dici voluere, aut secundum Epicureos bonam rem; aut secundum Stoicos vanam rem. Epicurei enim voluptatem laudant, Stoici voluptatem damnant. Isti libidinem colunt, illi libidinem nolunt. Unde & ἀφροδίτη dicta est. [a] ἀφρὸς enim Græce spuma dicitur, sive ergo, quod, sicut spuma, libido momentaliter surgat, & in nihilum veniat: sive quod [b] concitatio ipsa seminis spumosa sit. Denique ferunt poetæ, quod exsectis falce Saturni virilibus, atque in mare projectis, exinde Venus nata sit. Illud nihilominus ostendere [c] volens poetica vanitas, quod Saturnus Græce κρόνος dicitur; χρόνος enim Græce tempus vocatur. Abscisæ ergo vires temporis, id est, fructus falce quam maxime, atque in humoribus viscerum velut [d] in mare projectæ, libidinem gignant necesse est. Saturitatis enim abundantia libidinem creat. Unde & Terentius ait:

Sine Cerere & Libero friget Venus.

Hanc

h *Citius*] Ocyus, dicto citius. Comparativum pro positivo, ut in Continent. Virgil. *Mei tribulos pectoris cautius lege*, pro *caute*. Gregor. Dial. III. cap. 37. *Scis ipse melius, quid convenit*, pro *bene*. Cap. I. *Citius & sub omni celeritate*. Cap. 15. *Citius, à quibus fuerat occisus, invenit*. Vulgatus interpres Joann. cap. XIII. 17. *Quod facis, fac citius*. Lactant. Firm. Lib. III. 19. *Primum bonum esse non nasci, secundum citius mori*. Senec. Agamemn. vers. 965. *Citius interea mihi Edissere* &c. Atque ita & in Apolocynth. bis terve idem, ubi & plenè *dicto citius* habes, ut *dicto celerius* apud Isidorum col. 1211. Edit. Godofr. Eodem sensu *maturius* usurpat Cyprianus, cum scribit Lib. IV. ep. 19. *Rogemus pacem maturius reddi*.

Ad CAP. IV.

a Ἀφρὸς] Pervulgata illa etymologia. Servius Æn. v. 801. *Unde & Ἀφροδίτη dicitur ἀπὸ τοῦ ἀφροῦ, id est, spuma*. Vide seqq. in quibus aliam, sed non paullo meliorem hujus fabulæ dat explicationem. Docuit istam etymologiam cum Servium, tum alios Hesiod. Θεογ. vers. 195.

b *Concitatio seminis spumosa sit*] Vide Phornut. cap. de Venere, & Schol. Hesiodi ad Theog. vers. 191.

c *Volens poetica vanitas*] Ita & 6. edd. & MS. Leid. Modius: *Volente poëtica vanitate*. Ut lubens fateor, convenire illa melius cum regulis Prisciani, ita, an scripserit ita Fulgentius, sæpe alias ita σολοικίζων, vehementer dubito.

d *In mare projectæ*] MS. Leid. *in mare*.

Hanc etiam [e] nudam pingunt, ſive quod [f] nudos ſibi affectatores dimittat, ſive quod libidinis crimen nunquam celatum ſit, ſive quod nunquam niſi nudis conveniat. Huic etiam roſas in tutelam [g] adjiciunt. Roſæ enim & rubent & pungunt, [h] ut etiam libido. Rubet verecundiæ opprobrio, pungit etiam peccati aculeo. Et ſicut roſa delectat quidem, [i] ſed celeri motu temporis tollitur: ita & libido libet momentaliter, & fugit perenniter. In hujus etiam tutelam [k] columbas ponunt. illa videlicet cauſa, quod hujus generis aves ſint in coitu fervidæ. Huic etiam tres

ri, cum edd. vett. Et cap. 2. lib. I. *in mari projecta*. Sic princeps edit. Hyg. Aſtron. II. 17. *Se in mari inſcii projecerunt*. Cap. 40. *In mari projici juſſit*.

e *Nudam pingunt*] Catalect. Pith. Lib. I. *Nuda Venus picta eſt, nudi pinguntur Amores: Nam quos nuda capit, nudos dimittat oportet*. Corruptè admodum editi hi verſiculi in Altercatione Epicteti & Hadriani. Artemidorus de Venere Lib. II. p. 78. Edit. Ald. Ἡ δὲ ὅλη γυμνὴ, ἑταίραις ἐστὶ μόναις ἀγαθὴ, καὶ ἐργασίας σημαντική.

f *Nudos ſibi affectatores dimittat*] Ita & MS. Leid. & 5. edd. Salmaſius correxerat, *ſui affectatores*. Quod non diſplicet. Lactant. Arg. III. Met. Ovid. fab. 6. *Imaginem ſui conſpexiſſet*. Lib. I. fab. 3. *Quibus pro qualitate ſui adſcripta ſunt nomina*. Auguſtin. C. D. XVIII. *Magnitudine ſui*. Tertull. de Teſt. Anim. cap. 4. *Sed forſitan de ſenſu certiores poſt exceſſum tui*. Apul. IX. Mileſ. *Abſque noxâ noſtri*. Aſcon. in Præfat. in Verrin. Cic. *De contentione ſui & Cæcilii*. Lact. Argum. Lib. XIV. Metam. fab. 17. *In veſtigio ſui à Venere ſaxo durata eſt*. Quintil. Declam. IV. *Vilitas mei*. Declam. I. *Nihil quod te ſollicitet converſatione noſtri*. Vir ſummus emendat, *converſatio noſtri* vel *noſtra*. Quid ſi ſcripſit? *Quod ſollicitere converſatione noſtri*. Certè τὸ *converſatione* vett. edd. repræſentant omnes. Cæterum infra Lib. III. cap. 4. legitur, *Quod ſuos affectatores amor & nudare noverit* &c.

g *Adjiciunt*] MS. Leid. *adiciunt*. Atque ita puto relictum fuiſſe à Fulgentio. Auctor Moreti: *Spargit humi, atque adicit ſervatum gramine bulbum*. Talia ſunt *adicitur* apud Feſtum in MANTISA. *Diſſicere* in PROSAPIA. *Subicitur* in SOLEA. *Diſſicit*, *obicit* in SUPAT. Ita ſanè habet cod. Leid. non *adjicere*, *disjicere objicit*, ut ediderunt. Referenda & huc, quæ in Virgil. Codicibus invenit Pierius Valer. ut *obicienda* Caſtig. p. 15. *Reici* p. 16. *Proiciam* p. 107. Confer Voſſ. in de Arte Gramm. p. 227. & quæ notamus inferius ad cap. 6. Lib. III.

h *Ut etiam libido* &c.] Interpungit & emendat ex MSS. ſuis Modius, *& pungunt: ut libido rubet verecundiæ opprobrio* &c. Eadem interpunctio in Leid. quoque eſt codice, qui tamen τὸ *etiam* retinet. Nec puto è priori membro eſſe exturbandum. Scribo ergo, *ut etiam libido rubet verecundiæ opprobrio, pungit peccati culeo*. Alludit hanc fabulam Hieronymus in epiſtolis: *Hi ſciunt, ut placet delectatio, & pungit delictum. Hi norunt, quod flos Veneris roſa eſt; quia ſub ejus purpurâ multi latent aculei*. Confer Paſchal. Coron. Lib. III. pag. 6.

i *Sed celeri motu* &c.] Modius ex ſuis membranis: *Sed celerrimè tranſit: ita & libido libet momentaliter, dolet perenniter*.

k *Columbas*] Virgil. Æn. VI. *Tum maximus heros Maternas agnoſcit aves*. Phornutus: Περιστερὰ δὲ τῶν ὀρνέων χαίρει μάλιστα, τὸ (l. τῷ) καθαρὸν εἶναι τὸ ζῶον, καὶ φιλοφρονητικὸν διὰ τῶν ὡσανεὶ φιλημάτων. Hinc ergo *labris columbari* Mæcenas. *Columbatim ſerere baſia* Cn. Martius. Quod imitandum ſibi duxit ille Pſeudogallus: *Da columba-*

 ba-

tres [l] Charites adjiciunt, duas ad nos conversas, unam à nobis aversam, quod omnis gratia simplex eat, duplex redeat. [m] Ideo nudæ sunt Charites, quia omnis gratia nescit subtilem ornatum. Hanc etiam in mari natantem pingunt, quod omnis libido rerum patiatur naufragia. Unde & Porphyrius in Epigrammate ait:

Nudus, egens, Veneris naufragus in pelago.

[n] Concha etiam marina pingitur portari, quod hujus generis animal toto corpore simul aperto in coitu misceatur, sicut [o] Juba in Physiologis refert.

V. De

batim mitia basia. Martial. XI. 104. *Basia me capiunt blandas imitata columbas.* Quod de libidine dicit, ad id facit vel in primis quod in voce περιστερὰ scripsit Etym. auctor. Περιστερὰ παρὰ τὸ περισσῶς ἐρᾷν. θερμότατοι γὰρ κατὰ τὴν συνουσίαν εἰσί. διὸ καὶ τῇ Ἀφροδίτῃ ἀνάκειται. Tzetzes in Lycophron. p.20. Τρήρωνα δὲ αὐτὴν διὰ τὸ λάγνον καλεῖ. Καὶ γὰρ ἡ περιστερὰ μόνη τῶν πτηνῶν δι' ὅλου ἔτους ὀχεῖται. Nec alia de causa currui triumphali Cupidinis eas adjungit Ovid. I. Am. el. 2. Confer Horum Hieroglyph. Lib. I. Ob eandem salacitatem passeres Veneri alii tribuunt. De passere Horus Lib. II. *Septies in horâ coit abundanter sperma emittens. Hinc mares negantur anno diutius durare*, ut ait Plinius Lib. X. cap. 36. Etiam lepus ei dicatus, sed ob fæcunditatem. Vide Pierii Valer. Hieroglyph. Lib. LIV. p. 395. & Apulej. VI. Miles. pag. 113. ed. Pricæi.

l *Charites adjiciunt*] Catal. Lib. IV. de Charitibus: *Jupiter est genitor, peperit de semine Cœli Hermonia, & Veneris turba ministra fuit.* Legendum esse *Eunomia* vel *Harmonia* ostendi ad Hyg. Geneal. Præter has inter συνέδρους Veneris Suadela, Mercurius, Nymphæ, Juventas, Jocus. Vide præter Phornutum Horat. Lib. I. od. 2. & 30.

m *Ideo nudæ*] Gregorius Cyprius in Parœmiis: Αἱ χάριτες γυμναί, ὅτι δεῖ δωρεὰν εὐεργετεῖν. Schol. Horat. Lib. I. od. 4. *Gratiæ tres sunt, quæ nudæ pinguntur, quia fides aperta & simplex esse debet, & non callidâ simulatione.* Idem ad illa Horat. I. 30. *Solutis Gratiæ Zonis.*] *Gratiæ nudæ & incinctæ pinguntur, quia amicorum animi soluti inter se & aperti esse debent.*

n *Concha etiam* &c.] MS. Leid. *Concham etiam marinam portare dicitur.* Perperam, ut censebam à primo. Tibull. Lib. III. el. 3. *Et faveas conchâ Cypria vecta tua.* Quibus adde, quæ Junius habet Animadv. Lib. V. 7. Sed Albricus, qui Fulgentium nostrum frequenter admodum compilat, facit ut damnare nullus audeam scripti codicis lectionem. *Pingebatur*, inquit ille, *Venus pulcherrima puella, nuda, & in mari natans, & in manu concham marinam tenens atque gestans.* Festivissimus est jocus Plautini Trachalionis Rud. Act. III. sc. 3. 43. *Te ex conchâ natam autumant. Cave tu harum conchas spernas.* Vide ibi Douzam, & Commentatores ad Martial. Lib. II. 47. De conchis, quæ Veneriæ dictæ, Ludovicum Nonn. de Re Cib. Lib. III. cap. 37.

o *Juba*] Hic est ille procul dubio, cujus cum ab aliis, tum à Plinio in primis in Naturali Histor. & Constant. Geopon. Lib. XV. 2. scripta laudantur. Alius est ab hoc Jubæ antigraphus, cujus meminit Servius ad V. Æn. vers. 522. Confer Voss. Histor. Græc. Lib. II. 4. Pertinet huc, quod Hieroglyph. Lib. II. refert Horus: *Hominem junctum mulieri significantes conchas pisces pingunt. Ipsæ enim in conchis genitæ paulo post in ipsis conchis mutuo junguntur.* Nec alio, opinor, respexit Gallienus Imperator in Epithal. *Brachia non ederæ, non vincant oscula conchæ.*

Ad

V. *De Hercule, & Omphale.*

PARCITE quæſo, judices, humanis ardoribus. quid enim puerilis aut muliebris ſenſus in amore efficiat, ex quo in libidinis pugna [a] Herculea deſudat virtus? Mulieris enim illecebra major eſt mundo: quia quem mundi magnitudo vincere non potuit, libido compreſſit. Invaſit ergo virtutem de crimine femina, quam [b] mereri non potuit de natura. Hercules enim amavit Omphalen, quæ eum perſuaſit & coli [c] delicatos [d] enervare contractus, & laſcivienti pollice fuſi teretem rotare vertiginem. Hercules enim ἡρακλῆς Græce dicitur: id eſt, [e] ἡρώων κλέος, quod nos Latine virorum fortium famam dicimus. Unde & Homerus ait, κλέος οἶον ἀκούομεν, id eſt, famam ſolam audivimus. Ideo & Alcæi nepos dicitur. ἀλκὴ enim Græce præſumptio interpretatur. Nam & Alcmenam matrem habet, [f] qua-

Ad CAP. V.

a *Herculea virtus*] Græcanica locutio eſt. Heſiod. Θεογ. 289. *Βίη Ἡρακλείη*. Horat. I. od. 3. *Perrupit Acheronta Herculeus labor*. Sic apud Propert. I. El. 13. *Flagrans amor Herculis*. Eleg. 20. *Error Herculis* pro Hercule errante. Priſcian. Perieg. *Domuit quem virtus Herculis ingens*. Virgil. Culice, *Horatia & Telamonia virtus*. Gaudent præcipuè Afri id genus formulis. Tertull. de Anim. cap. 3. *Prout aut Platonis honor, aut Zenonis vigor, aut Ariſtotelis tenor, aut Epicuri ſtupor, aut Empedoclis furor perſuaſerunt*.

b *Mereri*] Ἐπιτυχεῖν, accipere. Infr. cap. 13. *Cumque promeruiſſet, munus in ultionem converſum eſt*. Propert. III. 21. *Effectus promeruere bonos*. Plin. I. ep. 7. *Sequi enim gloria, non appeti debet: nec ſi caſu aliquo non ſequatur, idcirco, quod gloriam non meruerit, minus pulcrum eſt*. Vide ibi Caſaub. & Daum. ad Caton. Diſticha p. 228. Etiam *meritum* hinc pro dono & Chariſmate uſurpant Script. Eccleſ. Fulgent. Ruſp. Epiſt. 2. *Quo futuræ vitæ meritum comparetur*. Aſſiduus tamen uſus veterum ſcriptorum me docuit frequentiorem eam locutionem deteriori, quam optimo eſſe ævo.

c *Delicatos contractus*] Gloſſ. *ſubtiles collectiones*. *Tracta* lana dicitur cum netur. Unde *tracta*, ἑλκύσματα, μηρύματα. *Tractum*, μήρυμα in vet. Gloſſ. Vid. Scalig. ad Tib. I. el. 8. Fruſtra *deligatos* pro *delicatos* malebat Micyllus. Delicatus eſt mollis. Propertius III. el. 9. *Ut qui pacato ſtatuiſſet in orbe columnas, Tam durâ traheret mollia penſa manu*. Adde Senec. Hippol. vers. 334. Pedo Eleg. in ob. Mæcen. *Torſiſti pollice fuſos, Leniſti morſu mollia fila parum. Percuſſit crebros te propter Lydia nodos, Te propter durâ ſtamina rupta manu*. Quo loco miror virum illuſtrem dicere *percutere* eſſe σπαθᾶν textorum. Immo *percutere* eſt ibi verberare. Confer Ovid. IX. Met. vers. 74.

d *Enervare*] Gloſſ. *ſubtiliter trahere*.

e Ἡρώων κλέος] Albricus: *Hercules enim Herocleos. id eſt, virorum gloria fortium*. Corrige ex Fulgentio. Aliud nominis hujus etymon dat Macrob. I. Sat. 20. *Hercules enim quid aliud eſt, niſi Ἥρας, id eſt, aeris κλέος, id eſt, gloria?* Et oraculum illud apud Ælian. Ποικ. ἱσ. II. 32. Ἡρακλέα δέ σε Φοῖβος ἐπώνυμον ἐξονομάζει. Ἥρα γὰρ ἀνθρώποισι φέρων κλέος ἄφθιτον ἕξεις.

[f] quasi Almera,[g] quod Græce salsum dicitur. Nam [h] ex igne igneus, ut ex Jove: & ex præsumptione, ut ex Alcæo avo: & ex salsedine sapientiæ, ut ex Alcmena: quid nascitur, nisi fortitudinis gloria? & tamen à libidine superatur. ὀμφαλὸς enim Græce dicitur umbilicus. Libido enim [i] in umbilico dominatur mulieribus, sicut [k] lex divina dicit: Non est præcisus umbilicus tuus. quasi diceret, non est peccatum tuum amputatum. Nam & matrix illic catenata constringitur: unde & [l] epomphalia eodem loco firmandis fœtibus opponuntur. Ostenditur ergo, quod libido quamvis etiam invictam possit superare virtutem.

VI. *De Caco & Hercule.*

SI fumum fures eructuant, quis involantem, dum negat, agnoscat? Ergo aut caliginem aut fumum objicit, ne agnosci possit: aut in fumum [a] vanescit substantia, quæ furtive succedit. Cacus enim Herculis boves [b] furasse dicitur,

ἄξεις. Idem legas apud Tzetzen in Lycophron. pag. 109. Ὀυκέτι Παλαίμων κληθήσῃ. Ἡρακλέην δέ σε &c. Hinc ergo intelligis, quid sibi velit Hesychius, Παλαίμων, ὁ Ἡρακλῆς. Cur autem Παλαίμων sit dictus, Tzetzes te docebit. Diodoro Lib. IV. Hercules dicitur, Ὅτι δι' Ἥραν ἔσχε κλέος. elisis scil. serpentibus, quos ei immiserat illa noverca. Eustathio ad Iliad. ξ. p. 982. quasi Ἥρας κλῆσις. Vide ibi fabulam.

f *Quasi Almera*] Scriverius, *Almyra*. Sanè ἁλμυρὸς, non ἁλμηρὸς, *salsus* est Græcis. 6. edd. ἁλμοδιστέραν. Pessimè. Scripserim, ἁλμυράν. Nugatur suo more Fulgentius. Ἀλκμήνη est *robusta*, non *salsa*. Nec ab ἅλς, sed ἀλκὴ deduci debet.

g *Quod Græcè salsum dicitur*] 6. edd. *quod Græcè salsugo dicitur*. Sed alterum disertim exhibet Leid. codex. Nec audiendus Micyllus, dum corrigit, *quod Latinè* &c. Stant contra illum cum quod mox sequitur, ὀμφαλὸς *enim Græcè umbilicus dicitur*; tum loca complura alia.

h *Ex igne igneus*] Mod. MS. *Ex igne ingenii*. Quod probandum procul dubio.

i *In umbilico dominatur mulieribus*] Isidor. XI. cap. I. *Lumbi ob libidinis lasciviam dicti, quia in viris causa corporeæ voluptatis in ipsis est, sicut in umbilico mulieribus.*

k *Lex divina dicit*] Ezech. XV. 4. *Et quando nata es, non est præcisus umbilicus tuus, & aqua non es lota in salutem, nec sale salita, nec involuta pannis.* Cæterum *legem divinam* appellat sacras literas, ut Chrysolog. Serm. XI. *Hoc scire & nescire facile præstitit lex divina.*

l *Epomphalia*] MS. Leid. *epimfalia*. Perperam quidem, sed melius tamen quam *epinephridia*, quod est in 5. edd. Gloss. Cod. Leid. *Epimfalia sunt quædam emplastra, quæ apponuntur umbilico mulierum concipere non valentium, unde prægnaces reddantur.*

Ad CAP. VI.

a *Vanescit*] Pro *evanescit* Ambros. Hexaëm. Lib. III. 13. *Succus vanescit interior.* Victor de Persec. Vandal. Lib. I. *Illa omnia vanescebant.*

b *Furasse*] 6. edd. *furatus esse*, quemadmodum Scriverius quoque vo-

le-

tur, quos cauda [c] in ſpeluncam tractos abſcondit, quem Hercules preſſo gutture interfecit. κακὸν enim Græce [d] malum dicimus. Ergo omnis malitia fumum eructuat, id eſt, aut quod [e] contraria ſit veritati, id eſt luci: aut quod acerba ſit videntibus, ut fumus oculis: aut quod ſemper occultas obſcuraſque cavillationes objiciat. Ideo & duplex, quod multiformis malitia, non ſimplex ſit. Triplici etiam modo nocet malitia: aut in evidenti, [f] potentior: aut ſubtiliter, falſus amicus: aut occulte, ut [g] impoſſibilis latro. Ideo etiam ſubtractos boves tranſverſis ducit veſtigiis, quod omnis malignus aliena ut invadat, tranſverſa [defenſionis] [h] utitur via. Ideo & bona Herculis concupiſcit, quia omnis malignitas eſt virtuti contraria. Denique in ſpelunca abſconditur, quod nunquam malignitas

lebat. Sed pro Commel. ſtat codex Leid. Nec indignum *furo* pro *furor* Fulgentio arbitror. Licinius Ruffinus Collat. Leg. Tit. x. *Si aliquis dabit proximo ſuo argentum vel vas ſervare, & furatum fuerit* &c. Leg. Sal. Tit. xxix. *Si quis mulieri brachile furaverit.* Plura vide ad Hygin. cap. 100.

c *In ſpeluncam*] *In ſpeluncâ* MS. Leid. & mox *abſcondidit.*

d *Malum dicimus*] Albricus: *Moraliter autem Cacus malus dicitur.* Auguſtin. C. D. Lib. xix. cap. 12. *Malus Græcè κακὸς dicitur, quod ille vocabatur.* Servius ad Æn. viii. 190. *Novimus autem malum à Græcis κακὸν dici: quem ita illo tempore Arcades appellabant. Poſtea tranſlato accentu Cacus dictus eſt, ut Helene Helena.* Lege, *ut* ἑλένη &c. Idem ad Ecl. x. 4. *Sanè Arethuſa ſecundum Latinitatem in penultimâ habet accentum: ſecundum rationem Græcam in tertiâ à fine. Sic ut Creuſa, & Creuſa.* Leg. & heic, *&* Κρείουσα. Huic Caco etiam ſoror Caca fuit. Lactant. Firm. Lib. i. cap. 20. *Colitur & Caca, quæ Herculi fecit indicium bonum, divinitatem conſecuta, quia prodidit fratrem.* Plura de Caco auctor Orig. Gent. Rom. p. 7.

e *Contra ſit veritati*] Lege, *contraria ſit* cum MS. Leid. & 6. edd. & ſtatim *acerba ſit* cum iiſdem.

f *Potentior*] Lege, *ut potentior* cum 6. edd. & in ſeqq. *ut falſus amicus* cum iiſdem & MS. Leid.

g *Impoſſibilis latro*] H. e. ἀδύνατος, impotens. *Impoſſibilitas* impotentia. Chryſol. Serm. xxxi. *Ut fieret de impoſſibilitate contemptus.* Ita *poſſibilitas* pro potentia uſurpatur à Capella Lib. ii. p. 40. iv. p. 96. vii. 242. Uſos eadem voce etiam Marcellinum, Arnobium, & Palladium obſervat ad Voſſ. libros de Vit. Sermon. doctiſſ. Borrichius. Addo illis Servium ad ii. Georg. 42. *Quare & ſuam verecundè extenuat poſſibilitatem.* Auguſtin. C. D. Lib. xxii. 30. *Non ſuæ poſſibilitate naturæ.* Fulg. Ruſpenſ. Epiſt. 3. *Viribus humanæ poſſibilitatis aſſignat.* Cæterum ut *impoſſibilis*, qui nihil poteſt, ita *inſenſibilis* dicitur Auguſt. Soliloq. cap. 6. & 19. qui nihil ſentit. *Incogitabilis* apud Lactant. Lib. i. cap. 8. ἀνόητος. *Irrationabilis* apud eundem, qui rationis eſt expers, Lib. ii. cap. 2. Plura vide ad cap. 9. Sed occulta malitia haud ſatis rectè videtur cum latrone impoſſibili conferri. Quamobrem aſſentior propemodum Barthio reponenti *improviſibilis latro.*

h *Utitur via*] Modii MS. *nititur.* Nec aliter Leid. cod. Salluſt. Catil. cap. 11. *Ille verâ nititur viâ.* Jug. cap. 4. *Ad imperia & honores nituntur.*

i *Li-*

tas aperta [i] liberior fronte ſit: ſed virtus & malos interficit, & ſua vindicat.

VII. *De Antæo & Hercule.*

ANTÆUS enim [a] in modum libidinis ponitur: unde & ἀντίον Græce contrarium dicimus. Ideo & de terra natus, quod ſola libido de carne concipitur. Denique etiam, tacta terra, validior exurgebat. Libido enim [b] quanto carni conſenſerit, tanto ſurgit iniquior. Denique à virtute gloriæ, quaſi ab Hercule, ſuperatur. Nam denegato ſibi terræ tactu [c] commoritur, altiuſque elevatus materna non potuit mutuari ſuffragia, quo evidentem ſuæ rei fabulam demonſtraſſet. Omnem enim mentem dum virtus in altum ſuſtulerit, & carnalibus eam denegaverit aſpectibus, victrix ſtatim exurgit. Ideo etiam & diu in certamine dicitur deſudaſſe. [d] quia rara eſt pugna, quæ cum concupiſcentia vitiiſque congreditur, ſicut Plato in Mortalibus ait: Sapientes viri majorem cum vitiis quam cum inimicis pugnam gerunt. Nam & Diogenes [Cynicus] cum [e] dolore ramicum torqueretur, & vidiſſet homines ad Am-

i *Liberior fronte ſit*] 6. edd. *liberiori fronte ſit.* Quod non contemnendum. Albricus exſcripſit Fulgentium: *Qui latet in ſpeluncâ, quia nunquam malitia liberæ frontis eſt. Hercules autem, id eſt, virtus malos interficit, & ſua vendicat.*

Ad CAP. VII.

a *In modum libidinis*] Ita & mox cap. 8. *In modum temporis poſuerunt.* In Contin. Virg. *Tricerberi autem fabulam jam ſuperius expoſuimus in modum jurgii forenſis poſitam.* Albricus diceret *ſub formâ.* Audi illum: *Ponitur autem Antæus ſub formâ libidinis. Nam ἀντίον Græcè contrarium ſonat. Et naſcitur libido de terrâ, quia de carne concepta.* Hæc quoque ex Fulgentio hauſit.

b *Quanto carni* &c.] Subaudi *magis.* Vulgat. Interpres Exod. I. II. *Quantoque opprimebant eos, tanto magis multiplicabantur.* Fulgent. Ruſp. Epiſt. 6. *Eo magis imagine ſecularis concupiſcentiæ ſuccenduntur, quo ſublimes ſeculi dilectione mundanâ libenter captivos teneri conſpiciunt.* Auguſt. C.D. VII. 3. *Tanto illis rebus præſtantiora ſunt, quanto & ipſæ res ab eis intellectu & ratione vincuntur.* Juſtin. XXXIX. cap. 3. *Quanto Grypus abnuit, tanto ſoror muliebri pertinacia accenditur.* Pſeudocypr. Laud. Martyrii: *Quanto ſe in exprimendâ martyrii dignitate protulerit, tanto ipſe pondere laudis oppreſſa deficiat.* Ovid. VIII. Met. vers. 751. *Nec non & cætera tanto Sylva ſub hac omnis, quanto jacet herba ſub omni.* Vet. Interpr. Marc. cap. VII. vers. 36. *Quanto autem eis præcipiebat, tanto magis* &c.

c *Commoritur*] *Moritur* 6. edd. Sed illud cum Commel. habet Leid. cod. Gloſſ. *Simul & ſtatim moritur.*

d *Quia rara eſt pugna, quæ cum concupiſcentia vitiiſque congreditur*] Non agnoſcunt illa verba MSS. Modiani. Sed agnoſcit Leidenſis. Gloſſator non malè *raram pugnam* pro magna & inſigni accipit.

e *Dolore ramicum*] Gloſſ. Philox. *Ramex,*

Amphitheatrum concurrentes, dicebat: Qualis hominum ſtultitia, currunt ſpectare feris homines repugnantes, & me prætereu t cum naturali dolore certantem.

VIII. *Tereſias.*

TERESIAS duos ſerpentes concumbentes vidit; quos cum virga percuſſiſſet, in feminam converſus eſt. Iterum poſt temporis ſeriem eos [a] concumbentes vidit, ſimiliterque percuſſis, iterum eſt in priſtinam naturam converſus. Ideoque dum de amoris qualitate certamen Juno & Jupiter habuiſſent, eum judicem quæſierunt. Ille dixit, tres uncias habere virum amoris, & novem feminam. Juno irata ei lumen ademit: Jupiter vero ei [b] divinitatem conceſſit. Græcia enim quantum ſtupenda mendacio, tantum eſt admiranda commento. Tereſiam enim in modum temporis poſuerunt, quaſi [c] θέρυς αἰών, id eſt æſtiva perennitas: θέρος enim dicitur æſtas. Ergo ex verno tempore, quod maſculinum eſt (quia eodem tempore clauſura ſoliditaſque eſt germinum) dum coeuntia ſibi [d] affectu animalia viderit, eaque virga, id eſt fervoris æſtu percuſſerit, in femineum ſexum convertitur, [e] id eſt æſtatis fervorem. Ideo vero æſtatem in modum poſuerunt feminæ, quod omnia patefacta eodem tempore ſuis emergant folliculis. Et quia concipiendi duo ſunt tempora, veris & autumni, iterum conceptu prohibito, ad priſtinam redit imaginem. Autumnus enim ita omnia maſculino corpore aſtringit, quo conſtrictis arborum venis [f] vitalis

mex, ἐντερουκήλη. Unde *enterocelici* Arnob. Lib. VII. Plin. Lib. XX. 4. Conſule Salmaſ. Lib. I. Epiſt. 56. Taubm. ad Plaut. Mercat. I. 2. Alciat. Parerg. Lib. IV. cap. 27. Not. Tyr. *Rames, Ramicoſus*. Lege, *ramex*.

Ad CAP. VIII.

a *Concumbentes vidit* &c.] Concinnius foret: *concumbentes ut vidit, ſimiliterque percuſſit*.

b *Divinitatem*] Artem vaticinandi. *Divinandi poſſibilitatem* appellat Capella Lib. II. pag. 40.

c θέρυς αἰών] MS. Leid. *Tereſion. Teri enim æſtas dicitur*, Dejerare auſim barbarè ſcripſiſſe Fulgentium, θέρυς αἰών. θέρη *enim* &c.

d *Affectu*] MS. Mod. *ad fœtum*. MS. Leid. ſtat à Commelino. Gloſſ. *amore*.

e *Id eſt, æſtatis*] *In æſtatis* unâ voculâ auctius MS. Leid. & mox cum 6. edd. *conſtringit* pro *aſtringit*.

f *Vitalis ſucci*] Lactant. de Opif. Dei cap. 7. *Et ſanguis univerſa membra vita-*

talis succi [g] commerciales transennas [h] uteri stringens, foliorum marculentam [i] detundat calvitiem. Denique duobus diis, id est duobus elementis, arbiter quæritur, igni atque aeri, de genuina amoris ratione certantibus. Denique justum [k] proferat judicium. In fructificandis enim germinibus dupla aeri quam igni materia suppetit. Aer enim & [l] maritat in glebis, & producit in foliis, & gravidat in folliculis. Sol vero maturare tantum novit in granis. Nam (ut hoc certum sit) [m] cæcatur à Junone, illa videlicet causa, quod hiemis tempus aeris nubilo caligante nigrescat: Jupiter vero occultis vaporibus [n] conceptionalem factum ei futuri germinis subministrat, id est quasi præscientiam. Nam ob hanc rem etiam Janus bifrons pingitur, quod & præterita respiciat & futura.

IX. *Prometheus.*

NULLA quærantur ultra terris munimina, dum usque in cœlum pervenerint furta: aut quæ securitas erit [a] auri vel argenti, ubi flamma potuit involari? Prometheum ajunt hominem ex luto finxisse, quem quidem inanimatum

talibus succis irrigaret. Et cap. II. *Vitales succos membris omnibus dispertiret.* Dicitur ferme *vitalis succus*, ut *semen vitale.* Vet. Inscript. apud Tectosagas: *Vitale semen conservare.* Σπέρμα ἐσίας Plutarchus vocat libr. de cons. valet. Non dissimiliter *vitalia pascua* Chrysolog. Serm. VI. *Vitalis substantia* V. *Vitalis esca* LVI. quæ vitam faciunt & conservant.

g *Commerciales transennas*] Gloss. *mutuos transitus.*

h *Uteri*] MS. Leid. *iteris*, Gloss. pro *itineris*. 6. edd. *interius*. Quod magis arridet, cum quid uterus sit in arboribus haud videam.

i *Detundat*] Gloss. cod. Leid. explicat, *amputet*. Videtur legisse *detondeat*. Quod ineptum non est. Prop. Lib. III. el. II. *Nunc violas tondete manu.* Retineo tamen *detundat*; tametsi melius dixisset, *decutiat.* Horat. Epod. XI. *Silvis honorem decutit.* Ubi Scholiastes; *Pridie Idus Junias, aut circiter, incipit sol à nobis recedere, & suus succus arbores deficere, usque ad pridie idus Decembrias.*

k *Proferat judicium*] Lege; *profert* cum 6. edd. & MS. Leid.

l *Maritat*] Gloss. *fœcundat.* Non convenit heic Fulgentio cum Philosophis. Melius Lactant. Lib. I. cap. 12. *Ut nulli alii elemento magis opus sit genitalibus, quam calori, cujus fotu concipiuntur, nascuntur, sustentantur omnia.*

m *Cæcatur à Junone*] *Cæcatur etiam à Junone* MS. Leid.

n *Conceptionalem factum*] B. A. H. & M. *Conceptionem fatim.* L. & H. *Conceptionem statim.* MS. Leid. *Conceptionale fatum.* Optime παρ' ἐμοὶ γε κριτῇ. Sequitur enim, *quasi præscientiam.* Fatum enim quandoque idem quod vaticinium, ut cum *fata Sibyllina* dixit I. Cat. Tullius.

Ad CAP. IX.

a *Auri vel argenti*] 6. edd. & MS. Leid. *argenti & auri.*

b In-

tum atque [b] insensibilem fecerat. Cujus opus Minerva mirata, spopondit ei, ut si quid vellet de cœlestibus donis, ad suum opus adjuvandum inquireret. Ille nihil se scire ait, quæ bona in cœlestibus haberentur: sed si fieri posset, se usque ad superos elevaret: atque exinde, si quid suæ figulinæ [c] congruum cerneret, melius [d] in re oculatus arbiter præsumpsisset. Illa [e] inter ora septemplicis clypei sublatum [f] cœlo opificem detulit. Dumque videret omnia cœlestia flammatis animata [g] vegetare vaporibus, clam [h] ferulam Phœbiacis applicans rotis, ignem furatus est: quem [i] pectusculo hominis applicans, animatum reddit corpus. Itaque ligatum eum ferunt vulturi

b *Insensibilem*] Ἀναίσθητον, nihil sentientem. Auctor Ovid. Vetulæ: *Sunt insensibiles multum à virtute remotæ.* August. Soliloq. cap. 6. *Ideo cæcus eram, surdus, & insensibilis.* Ambros. de iis, qui initiantur cap. 4. *Quasi insensibilia vel culpam possint recipere vel gratiam.* Ita apud veterem interpretem Siracidæ cap. I. vers. 36. *incredibilis* dicitur ἄπιστος. Et II. 32. *Intelligibilis*, qui intelligit, ut *sensibilis*, qui sentit apud Lactant. II. cap. 2. & VI. cap. 9. Sanè *incredibilis* pro incredulo est etiam apud Eccl. cap. XVI. vers. 37. Epist. ad Tit. cap. I. 10. *Inconcupiscibilis animus* apud Schol. Horat. qui nihil concupiscit. *Irrationabile elementum*, quod ratione non utitur, apud Gregor. Dial. Lib. III. cap. 10. Sed adjectiva illa in BILIS desinentia activè sæpe sumi multi jam multis declararunt, inter quos & Vossius est in de Vit. Serm. p. 150. Adde quæ dixi supr. ad cap. 6.

c *Congruum*] Conveniens. Utitur eâ voce etiam Ruspens. Episcop. Epist. 3. *Utriusque rei congruâ discretione pensantes.*

d *In re*] MS. Leid. *inire*. Micyll. & L. *Si quid suæ figulinæ congruum cerneret, melius iniret, id est, propter septem artes liberales, vel septem planetas, qui in aere currunt, oculatus arbiter præsumsisset.* Eadem habent B. H. I. & A. nisi quod pro *iniret* exhibent *inire*. Sed tu, mihi crede, lector, illa, *id est propter septem artes liberales, vel septem planetas, qui in aere currunt*, glossatoris esse, qui explicare voluerit, quid septemplex clypeus sibi velit. Certe marginem codicis Leidensis inter cæteras glossas occupant. Cæterum pro *in re* omnino reponendum censeo *inire* h. e. invenire. Excerpta Festi: *Iniit ponitur interdum pro concubuit: interdum pro invenit, ut iniit rationem: interdum pro introiit, ut Plautus, iniit te unquam Febris.*

e *Inter ora*] Lege, *inter oras.* cum MS. Leid. & 6. edd.

f *Cœlo detulit*] Οὐρανόθε, οὐρανόσε. Maro: *It clamor cœlo.*

g *Vegetare*] Ita quoque & 6. edd. & MS. Leid. Gloss. explicat *vivere*. Vel *vegetari* est legendum; vel, quod rectius putem, dicendum *vegetare* absolutè positum pro *vegere*, ut *suppeditare* pro *suppetere* interdum. Varro apud Nonium: *Viget, veget, ut pote plurimum.* Isidor. de Nat. Rer. cap. 27. *Quod animal sit & spirat & vegetat* &c.

h *Ferulam Phœbiacis applicans rotis*] Servius ad Ecl. VI. Virg. vers. 42. *Adhibita facula ad rotam solis ignem furatus.* Forte *ferula* quis mallet. Sed facula de ferula facta esse potuit. Fictum hoc inde, quod ignem in ferula adservare docuit. Vide Plin. Lib. VII. 56.

i *Pectusculo hominis applicans* &c.] Schol. Horat. ad Lib. I. od. 3. *Cum ignis è cœlo furtim à Prometheo surreptus esset ad suas è terrâ fictas statuas animandas.*

k Et

turi jecur perenne præbentem. [k] Et quamvis Nicagoras in [l] Diſthemithea libro, quem ſcripſit, primum illum formaſſe idolum referat; [m] & quod vulturi jecur præbeat, [n] livoris quaſi pingat imaginem. unde & Petronius Arbiter ait:

> [o] *Cui vultur jecur* [p] *intimum* [q] *pererrat,*
> *Et pectus trahit, intimaſque fibras,*
> *Non eſt quem* [r] *tepidi vocant poetæ,*
> *Sed cordis* [s] *[mala] livor atque luxus.*

Nam

k *Et quamvis*] Tò *&*, ut planè heic otioſum, per me licet abeat in malam rem.

l *Diſthemithea*] Boſchartus emendat *de Prometheo.* Voſſ. Hiſtor. Græc. pag. 520. Δεσμ. Πρυμηθέως. hoc eſt, *vincti Promethei.*

m *Et quod vulturi*] 6. edd. *ex eo quod.* Cod. Leid. *& eo quod.* quod probo.

n *Livoris pingat imaginem*] Euphorbus, ſive Vomanus eſt, epigram. de Livore Catal. Pith. Lib. I. *Eſt ales, Tityique vultur intus, Qui ſemper lacerat comeſtque mentem.*

o *Cui vultur*] *Qui* legendum cenſeo, ut editum inter fragmenta Petronii. Πραγματικῶς & καθ' ἱστορίαν interpretatur Schol. Heſiodi pag. 251. ed. Heinſ.

p *Intimum*] Ita & MS. Leid. Modius & 6. edd. *ultimum.* Quomodo adducunt quoque Boſchartus Hierozoic. & Braſſicanus ad Petron. Putarem τὸ *intimum* præferendum, niſi mox ſequeretur *intimaſque fibras.* Ovid. IX. Met. 202. *Pulmonibus errat Ignis edax imis.* Damaſus: *Latuitque ſub imo Pectore.* Catullus Carm. 36. *Ignes interiorem edunt medullam.* Sed ingrata & invenuſta eſt ejuſdem vocis repetitio iſta, nec ſapit limatum Petronii judicium.

q *Pererrat*] *Penetrat* Barth. Fruſtra.

r *Tepidi*] Ita cum 6. edd. etiam cod. Leid. Gloſſ. *falſi.* Dixerim potius *nugaces* Sanè *tepentes nænias* pro frivolis nugis uſurpavit Claud. Mamertus de Stat. Anim. Lib. II. cap. 8. Ad eundem modum exiſtimabam aliquando *tepidas nugas* dixiſſe verſiculos ſuos Auſonium, & legebam in carmine ad Pacatum: *Inveni, tepidæ ſilete nugæ.* Scaliger heic in margine libri ſui emendaverat *trepidi.* Quod non contemnendum. Potuit enim trepidos vocare poëtas, quod quaſi timidi & meticuloſi omnia facere ſoleant φοβερόπτεροι. Salmaſius volebat *Tityon*, & Boſchart. Hieroz. Part. II. Lib. II. 27. Atque ita *cui* eſſet retinendum. Quod non putem, cum ſic pendeat ſententia. Videtur hoc voluiſſe: Non eſt is vultur, quem Prometheo viſcera exedere fingunt nobis poëtæ: ſed livor & luctus ſunt, qui hoc faciunt. Si de Tityo accipere mavis, legendum cum Douzâ not. in Tibull. cap. 2. *Non eſt, quem Tityi vocant poëtæ.*

s [*Mala*] Non agnoſcit vocem illam Leid. codex. Barth. Adverſ. Lib. XII. cap. I. emendat *lama.* Sed velim ſcire, quomodo ſic conſtet verſus, cum prior ſyllaba in *lama* producatur ab aliis. Vide Horat. Lib. I. epiſt. 13. vers. 10. Pro *luxus* malebat *luctus* Scaliger, ut & Douza Spicileg. in Petron. Nec diſplicet. Lucretium ſecutus eſt Petronius. Servius ad Æn. VI. vers. 596. *Sanè de his omnibus rebus mirè reddit rationem Lucretius, & confirmat in noſtrâ vitâ eſſe omnia, quæ finguntur de inferis. Dicit enim Tityon amorem eſſe, hoc eſt, libidinem: quæ ſecundum Phyſicos & Medicos in jecore eſt, ſicut riſus in ſplene, iracundia in felle. Unde etiam exeſum à vulture dicitur in pœnam renaſci: etenim libidini non ſatis fit, re ſemel peracta, ſed recrudeſcit ſemper. Unde ait Horatius,* Incontinentis aut Tityi jecur. Lege, *nec Tityi* &c. Ita enim habetur Lib. III. od. 4.

t *Lin-*

Nam & Ariſtoxenus in [t] Lindoſecemiarum libro, quem ſcripſit, ſimilia profert. Nos vero Prometheum, quaſi [u] προνοιαν θεȣ: quod nos Latine [x] Dei prævidentiam dicimus: [y] ex hac prævidentia, & Minerva, quaſi cœleſti ſapientia, hominem factum. Divinum vero ignem, quem voluerunt, animam monſtrant divinitus inſpiratam, quæ apud [z] paganos dicitur [a] de cœlis tracta. Jecur vero Prometheum vulturi præbentem, quod nos cor dicimus: quia in corde [b] aliquanti Philoſophorum dixerunt ſapientiam. Unde & Juvenalis ait:

--- Si læva parte papillæ,
Nil ſalit Arcadico juveni,

De-

t *Lindoſecemiarum*] Laudat & Meurſius eo nomine hunc librum ad veteres Muſicos. Modius & 6. edd. *Epimetheiorum.* quaſi inibi actum eſſet de origine & geſtis Epimethei. MS. Leid. *In livido ſententiarum libro.* Gloſſator: *In quo diſputat de livore, id eſt, invidiâ.*

u Προνοιαν θεȣ] MS. Leid. Πρωμηθιαν Teci. Lego, προμήθειαν θεȣ. Et ita quoque 6. edd. niſi quod illud θεȣ omittunt. Phornutus cap. 18. Προμηθέα εἰρῆσθαι τὴν προμήθειαν. Servius ad Eclog. VI. *Prometheus dictus eſt ἀπὸ τῆς προμηθείας, id eſt, à providentiâ.* Lactant. II. cap. 10. *Non dico eſſe mentitos, ſed primum omnium Prometheum ſimulacrum hominis formaſſe de pingui & molli luto.* Quæ ut ſimpliciſſima, ita veriſſima videri poſſit interpretatio. Nec inſulſè Auguſtin. C. D. Lib. XVIII. cap. 18. *Ferunt de luto formaſſe homines, quia optimus ſapientiæ doctor fuiſſe perhibetur.* Heraclid. Alleg. Hom. p. 123. Ὁ Προμηθεὺς δ' ἀπ' ȣρανȣ διακλέψαι τὸ πῦρ λέγεται, ἐπειδήπερ τέχνης προμήθεια τῶν ἀνθρώπων ἐπενόησε τὴν ἐκεῖθεν ἀπόρροιαν.

x *Dei prævidentiam*] Modius, *providentiam Dei.* In 6. edd. & MS. Leid. *providentiam dicimus*, omiſſo τȣ *Dei.*

y *Ex hac prævidentiâ*] Modius: *Et ex Dei providentiâ & Minervâ quaſi cœleſti ſapientiâ hominem factum; divinum vero ignem animam divinitus inſpiratam, quæ apud Paganos* &c. Leid. Cod. à Commelino nihil abit, niſi quod initio habet, *ex Dei providentiâ.* Si deinde ſcribas, *divinum vero ignem quod voluerunt, animam* &c. ſatis & apta & aperta erit ſententia. Zeno apud Cenſorin. cap. 3. genitos homines autumat *ex ſolo adminiculo divini ignis, id eſt, Dei providentiâ.*

z *Paganos*] Unde pagani dicti ſint anquiritur ab Alciato Parerg. Lib. I. cap. 13. Herald. ad Arnob. pag. 4. Iſidor. Lib. VIII. Orig. cap. 10. Paſſerat. ad Propert. Lib. IV. el. 4.

a *De cœlis tracta*] Vide Virgil. Æn. VI. 710. Juvenal. Sat. XV. 146. Lactant. Lib. III. cap. 6. Servius ad Æn. II. 641. *Anima enim cœli pars eſt. corpus vero umbra inferorum.* Corpus eſſe umbra non poteſt. In Servio Danielis duæ iſtæ voces *corpus vero* omittuntur. Mihi defectus eſſe locus videtur. Scribo: *corpus vero terræ, umbra inferorum.* Ex tribus componebant hominem, animâ, corpore, & umbra. Vetus inſcriptio apud Gruterum, & in Catal. Pith. Lib. III. *Perpetuas ſine fine domos mors incolit atra, Æternoſque levis poſſidet umbra lares. Vita ſubit cœlum; corpus tellure tenetur: Omnia ſic repetunt jura locoſque ſuos.*

b *Aliquanti*] Quidam, aliquot. Victor. Epitom. cap. 62. *Conſpiravere aliquanti in ejus necem.* Servius ad Æn. I. 755. *Donec aliquantæ ibidem moriantur.*

Denique vulturem in modum mundi posuerunt, quod mundus & celeri quadam volucritate versetur, [c] & cadaverum nascentium, occidentiumque perennitate depascitur. Itaque alitur ac sustentatur divinæ providentiæ sapientia, quæ nec ipsa finiri novit, nec mundus cessare ab ejus alimentis aliquatenus possit. Denique Pandoram dicitur formasse: Pandora enim Græce omnium munus dicitur, quod anima munus sit omnium generale.

X. *Adulterium Veneris.*

JUSTE vel Sol Veneris [a] depalat adulterium, [b] quatenus Luna solet ejus celare secretum. Venus cum Marte concubuit: quam Sol inveniens, Vulcano prodidit. Ille adamante catenas effecit, ambosque religans diis [illegible] tur-

Et cap. 30. *Ne si plures reperirentur, quantis odio esset, intelligeret.* h. e. quam multis. Propertius Lib. I. el. 5. *At tibi curarum millia quanta dabit.* Vegetius Lib. II. 3. *Necesse est aliquantos debilitari, aliquantos deserere.* Tertull. ad Scap. cap. 5. *Quantis ignibus, quantis gladiis opus erit?* Gregor. Dial. Lib. III. *Pene tanti in eâ testes, quanti &* &c. Auctor Orig. Gent. Roman. *Appositis custodibus nescio quantis.* Cat. Pith. Lib. III. *Quanta sævirent in sua fata manus?* Terentianus pag. 87. ed. Briss. *Maurus item quantos potui cognoscere Grajos?* Vet. Interpres Joan. cap. XXI. II. *Cum tanti essent.* hoc est, tot essent. Ruffin. Interpr. Euseb. Lib. I. *Post aliquanta iterum dicit.* Victor Episc. Lib. I. *Quod forte voluntariè aliquanti fecerunt.* Plura, sed alia dabunt Scalig. ad Manil. p. 403. Sciopp. Suspect. Lectionum Lib. I. cap. II. Goldastus ad Valerianum de Bon. discipl. p. 87. Infinita præterea invenies exempla apud Vett. Grammaticos, ut & Tertullianum, Hieronymum, Cassianum, Leonem Magnum, aliosque id genus. Frequentior enim ea phrasis deterioribus, quam optimis scriptoribus. Hinc *quantitas universa*, & *ingens populi quantitas* dicitur à Victore Lib. I. pro multitudine.

c *Et depascitur*] Debebat sequi *depascatur*, quia præcessit *versetur*. Sed ad eundem modum mox habes *novit nec possit*. Et apud Censorinum cap. I. *Non quod abjeceris, sed quod comperisti.* Quæ Grammaticorum migrant canonas. Vide quæ dixi ad Hyg. cap. 148.

Ad CAP. X.

a *Depalat*] H. e. *propalat*. Quo verbo cum aliis nonnullis utitur in vitâ Carnuti Ælnothus cap. 9. & Victor Lib. III. De Persec. Vand. Sed neutrum probæ notæ. Certè non hoc sensu *depalare*. *Depalare vineam* est palis ordine fixis eam erigere apud interpretem Pastoris Hermæ: quo significatu *palare* venit Columellæ & Palladio. Usum tamen eadem significatione, quâ heic usurpatur à Fulgentio, etiam Constantinum Presbyterum inveni apud Voss. Vit. Sermon. p. 701. Sed altera usitatior est, & invenitur quoque in Tertull. Apolog. cap. 10. & Vitruv. Lib. IX. 8. Gloss. Philox. *Propalare*, ἀναχρονίσαι. Gloss. Isidor. *Depelata*, *manifestata*. Leg. *depalata*. In Gloss. Philox. scribendum existimo, *prolatare*. Ammian. Lib. VI. p. 169. ed. Boxh. *Nihil prolatandum existimans.*

b *Quatenus*] Quoniam. Flor. II. 2. *Qua-*

[c] turpiter jacentes oſtendit. Illa dolens quinque filias Solis amore ſuccendit: id eſt, Paſiphaen, Medeam, Phædram, Circen, Dircen. Quid ſibi [d] in hoc poetica alludat garrulitas, inquiramus. Perſtant nunc in noſtra vita de hac fabula certa admodum teſtimonia: nam virtus corrupta libidine, ſole teſte apparet. unde & Ovidius [e] in Metamorphoſeon ait:

Videt hic deus omnia primus.

Quæ quidem virtus corrupta libidine, turpiter catenata fervoris conſtrictione tenetur. Hæc itaque quinque Solis filias, id eſt, quinque humanos ſenſus luci ac veritati deditos, quaſi ſolis fœtus, hac corruptela fuſcat. Ob hanc rem etiam hujuſcemodi nomina quinque ipſis Solis filiabus voluerunt. Primam Paſiphaen, ut viſum, quaſi [f] Paſiphanon, quod nos Latine omnibus apparentem dicimus. Viſus enim reliquos [g] quatuor inſpicit ſenſus, quia & eum qui clamat videt, & palpanda [h] notat, & deguſtata aſpicit, & odoranda intendit. Secundam Medeam, quaſi auditum, hoc eſt [i] μηδὲν ἰδέαν, quod nos Latine nullam viſionem dicimus. [k] vox enim corpore nuda eſt. Tertiam Circen, tactui ſimilem, id eſt, [l] quaſi diceret [m] χειρῶν κρίνη

Quatenus nec mole jungi, nec pontibus poſſet. Sed hoc tralatitium.

c *Turpiter jacentes*] Reſpexit illud Ovid. IV. Met. 185. *Admiſitque Deos: illi jacuere ligati Turpiter.*

d *In hoc*] Ita & MS. Leid. Sed 6. edd. *de hoc.* Perperam. Saniorem hujus fabulæ dabit tibi Lucianus in Gallo explicationem.

e *In Metamorphoſeon*] Subaudi *libris.* Sic Lib. III. cap. 7. *Democritus in Phyſiologumenon.*

f *Paſiphanon*] M. & L. Πασιφάνω. quomodo & Modius hunc locum producit. Detortum hoc ex πασιφανὴς, quod eſt *omnibus apparens.* MS. Leid. heic habet *Paſinphanon.*

g *Quatuor inſpicit ſenſus*] Iſidorus Lib. XI. cap. 1. *Vicinior (viſus) enim eſt cerebro, unde omnia manant: ex quo fit, ut ea, quæ ad alios pertinent ſenſus, videri dicamus, veluti cum dicimus: vide quomodo ſonat, vide quomodo ſapit. Sic & cætera.*

h *Notat*] Gloſſ. *dignoſcit.* Rectè. Petron. *Notavit me miles, ſive ille planus fuit.* h. e. animadvertit. Malè *palpando* & mox *odorando* exhibent 6. edd.

i Μηδὲν ἰδέαν] Βαρβαρικώτατα & hæc, & quæ ſequuntur. quo majori cum veniâ omitto differentias lectionum in editis. MS. Leid. junctim exhibet *medenideam.*

k *Vox enim corpore nuda eſt*] Nec 6. edd. nec Mod. membranæ iſta habent. at habet codex Leid. nec, ut ſententia ſit perfecta, omitti debent.

l *Quaſi diceret*] Aptius foret, *quaſi diceres*; ut mox, *velut ſi dicas.* Sed & ibi *dicat* habet Cod. Leid. contra genium linguæ Latialis.

m Χειρῶν κρίνη] MS. Leid. *Tertia*

κρίνη Græce, quod nos Latine manuum judicium dicimus. Quarta Phædra, quasi odoratus, velut si dicas, [n] φέρον ἡδὺ, quasi afferens suavitatem. [o] Quinta Dirce, saporis index, quasi δριμὺ κρίνη, quos nos Latine acre judicans dicimus.

XI. *De Ulyxi, & Sirenis.*

[a] SIRENES Græce [b] tractatoriæ dicuntur. Tribus enim modis illecebra amoris trahitur, aut cantu, aut visu, aut consuetudine. Amantur enim [c] quædam speciei venustate, quædam etiam lenocinante consuetudine. quas Ulyxis socii obturatis auribus transeunt. ipse vero religatus transit. Ulyxes enim Græce, quasi ὅλων ξένος, id est, omnium peregrinus dicitur. Et quia sapientia ab omnibus mundi rebus peregrina est, ideo astutior Ulyxes dictus est. Denique Sirenas, id est delectationum illecebras & audivit & vidit, id est agnovit, & judicavit, & tamen transit nihilominus. Ideo & quia auditæ sunt, mortuæ sunt. In sensu enim sapientis omnis affectus emoritur. Ideo

Circe tactui similis, id est, quasi diceret, Cyroncre. Forte scripserat Χειρκρίνη. Quod esset idem, quod Χειρῶν κρίσις, sed linguâ Fulgentianâ. Modius adducit Χειρῶν κριτὴν, ut & infra cap. 13. habes. Cæterum vel *id est*, vel illa *quasi diceret* inducenda. Supervacuum certè alterutrum.

n Φέρον ἡδὺ &c.] Modius: *Quartam Phædram, quasi odoratum, velut si dicas φέρον ἡδὺ, id est, afferentem suavitatem.* Rectè pro *quasi* substituit *id est*. MS. Leid. à Commelino nihil abit, nisi quod junctim præfert *Pheronedon*. Quid putes illud velle, nisi φερονῆδον? Debuisset scribere, φέρον ἦδος. ἦδος enim est ἡδονὴ Homer. Iliad. A. 576.

o *Quinta Dirce*] Modius: *Quintam Dircen saporis indicem, quasi δριμοκρίνην.* Sed à Commelino nec heic discedit MS. Leid. nisi quod præfert *Drimoncrine*. Et heic conjunctim scripserim δριμοκρίνη vel certè δριμῶν κρίνη. Pro *index* omnino legendum *judex*. Piget diutius his nugis immorari.

Ad CAP. XI.

a *Sirenes*] Scribe *Sirenæ* cum Leid. Cod. Sic *dromadæ* pro *dromades* apud Cyprian. Sermon. de Stella & Magis. Schol. Juven. ad Sat. IX. 149. *Ut Sirenarum periculum posset evadere.* Et ad Sat. XIV. *Dulciorem esse strepitum flagellorum, quam cantum Sirenarum.* Tertull. Apolog. cap. 7. *Sirenarum ora.* Nec aliter Hieronymus in Epistolis & Præfat. in Librum Josuæ, aliique id genus scriptores hanc declinant vocem. Sed de hisce actum copiosè ad Præfat. Lib. 1. & in Differt. de Hygino.

b *Tractatoriæ*] Scrib. *tractoriæ* cum Leid. Cod. Errat in Etymologiâ Planciades. Vide Voss. in SIREN.

c *Quædam speciei venustate*] Supplet Modius ex MS. *Amantur enim quædam illiciente cantus dulcedine, quædam speciei venustate &c.*

Ideo [d] volatiles, quia amantum mentes celeriter permeant. Inde [e] gallinaceos pedes, quia libidinis affectus omnia quæ habet, spargit. Nam denique & Sirenes dictæ sunt: σύρειν enim Græce trahere dicitur.

XII. *Scylla.*

SCYLLAM ferunt virginem pulcherrimam, quam Glaucus [a] Antedonis filius amavit, quem Circe Solis filia diligebat: [b] zelataque Scyllam, fontem, in quo lavari solita erat, venenis infecit. [c] Ubi illa descendens, ab inguine lupis canibusque marinis inserta est. Scylla enim Græ-

d *Volatiles*] Isidorus de Sirenis Lib. XI. cap. 3. *Alas autem habuisse & ungulas, quia amor & volat & vulnerat.* Quod meretrices fuisse ait, id voluit etiam Junior Plutarchus. Tzetzes in Lycophron. p. 107. ed. Steph. Ἀλληγορικώτερον δὲ σειρῆνές εἰσιν αἱ ἡδοναί. Ὁ δὲ νεώτερος Πλούταρχος ἑταιρίδας ταύτας φασὶ, καλεχούσας αἰμυλίαις τοὺς παραπλέοντας. Eleganter Demophilus Pyth. Sim. Δεῖ ὥσπερ Σειρῆνας τὰς ἡδονὰς παρελθεῖν τὸν καταπλεύσοντα τὴν ἀρετὴν ἰδεῖν ὡς πατρίδα.

e *Gallinaceos pedes*] Vide Hyg. cap. 125. Savaron. ad Sidon. p. 545. Spanhem. in de Numm. pag. 224.

Ad CAP. XII.

a *Antedonis filius*] Cl. Tollius in margine libri sui notaverat, *Copei filius, patriâ autem Antedonius.* Verum est ita quosdam velle. Vide Eustath. ad Hom. p. 205. edit. Bas. Sed aliis est Polybi filius. Vide annot. nostras ad Hyg. cap. 199. Habet tamen, qui secum sentiant, Planciades; inter quos Lactantius est Argum. Lib. XIII. Met. fab. 9. Glossæ MSS. in I. Georg. Virgil. *Glaucus Antedonis filius. Hic piscator fuit de Antedoniâ civitate: qui cum pisces per herbam posuisset in littore, illi recepto spiritu maria rursus petissent, sensit quandam herbam potentiam habere. Glaucus dolens amisisse prædam, id est, pisces, præcipitavit se in mare, & deus maris factus est. Item Glaucus Poliphei vel Polimbæ & Terræ filius, herbâ quadam gustata, immortalitatem adeptus est, quam piscibus marcescentibus imposuerat, & revixerunt. Hæc autem dicitur in insulis fortunatis nasci.* Pro *Poliphei* legendum *Polybi.*

b *Zelataque Scyllam*] 6. edd. *Irataque Scyllæ.* Modius, *Zelataque Scyllæ.* Sed Leid. cod. disertim *Scyllam*, quod æquè probum. Ζηλώειν τινὰ pro *invidere* etiam Græci dicunt. Vide τοὺς ό Gen. XXXVII. vers. 11. Psalm. XXXVI. vers. 1. quo loco Vulgata: *Neque zelaveris facientes iniquitatem.* Immo & *Zelor* deponentaliter usurpat eadem Vulgata III. Reg. XIX. 10. & Siracid. cap. LI. 24. Quo sensu etiam *æmulari aliquem* dixit Eugesippus in de Distantiis locor. Terræ Sanctæ. *Jesum præcipitare voluerunt, æmulantes prudentiam ejus.* Et post paulo: *Docebat Judæos, licet eum æmulantes.* Ut Vet. Interp. Actor. VII. 9. *Æmulantes Joseph vendiderunt.* Gr. cod. Ζηλώσαντες τὸν Ἰωσήφ.

c *Ubi illa descendens*] Ἀντὶ τοῦ *quo*, vel *in quem.* Sic vulgat. Interpres Genes. XIV. 10. *Terga verterunt, ceciderunt ibi*, hoc est, in eos puteos bituminis. Οἱ δ᾽, ἐνέπεσον ἐκεῖ. Apulej. Miles. IX. *Ubi ducis asinum istum?*

Græce [d] quasi σκυλμὸς dicta est, quod nos Latine [e] confusio dicimus. Et quid confusio nisi libido est? quam libidinem Glaucus amat. γλαυκὸς enim Græce [f] luscitius dicitur, unde & [g] glaucomata dicimus cæcitatem. Ergo omnis qui luxuriam amat, cæcus est. Nam & Antedonis filius dictus est. Antedon enim Græce, quasi antidon, quod Latine contraria videns dicimus. ergo lippitudo ex contraria visione nascitur. Scylla enim in modum ponitur meretricis: quia omnis libidinosa canibus lupisque inguina sua necesse est misceat. Juste ergo lupis & canibus mixta, quia nescit sua [h] alienigenis devorationibus saturare secreta. Sed hanc Circe odisse dicitur. Circe, ut ante dictum est, manus dijudicatio, vel operatio nuncupatur, quasi [i] χειρῶν κριτή. Laborem enim manuum & operationem libidinosa mulier non diligit, sicut Terentius ait: *A labore* [k] *proclive ad libidinem, accepit conditionem, dehinc quæstum occipit.* Hanc etiam Ulyxes innocuus transit, quia libidinem sapientia contemnit. [l] unde & uxorem habere dicitur Penelopam castissimam, quod omnis castitas sapientiæ conjungatur.

XIII. *De Mida rege, & Pactolo fluvio.*

MIDA rex [a] Apollinem petiit, ut quicquid tetigisset,

d *Quasi σκυλμὸς*] MS. Leid. *quasi exquina.* Suspicor suo more, id est, barbarè scripsisse, σκύλμα. Sed falsa est illa Etymol. *Scylla* est ex Græco σκύλλω, *vexo.* Marc. Euang. v. 35. Τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον;

e *Confusio dicimus*] Præferam, quod & 6. edd. & MS. Leid. exhibent, *confusionem.*

f *Luscitius*] A. B. H. I. M. *Luscitiosus.* L. *Lusciosus.* Sed *Luscitius* cum Commel. Leid. cod. Glossa: *Lippitudinem patiens, parum videns.* Glossæ Labbæi: *Lusciosus*, νυκτάλωψ. *Luscitus*, μύωψ. Rursus: *Luscitus*, *mopsicus*, Corrige cum Heins. *Luscitius*, *myopticus.*

g *Glaucomata*] Glaucoma oculi caligantis vitium, Prudent. Hamart. *Nemo duos soles, nisi sub glaucomate vidit.* Et post paulo: *Et glaucoma aciem quod tegmine velat aquoso.*

h *Alienigenis*] Ita & 6. edd. Sed MS. Leid. *alienis.*

i Χειρῶν κριτή] Cod. Leid. *Cironere.* quod videtur fuisse χειροκρίνη, vel χειρῶν κρίνη, ut supr. cap. 10. habes.

k *Proclive*] MS. Leid. B. A. H. & M. *proclivem.* An scripserat, *proclivum?* Boet. Consol. Phil. Lib. I. *Declivumque gerens pondere vultum.* Ita Vet. ed. a. 1486.

l *Unde & uxorem*] Malè hæc omittunt 6. edd.

Ad CAP. XIII.

a *Apollinem petiit*] A Baccho petiisse

ſet, aurum fieret. Cumque [b] promeruiſſet, munus in ultionem converſum eſt, cœpitque ſui voti effectu torqueri. Nam quicquid tetigerat, aurum ſtatim efficiebatur. Erat ergo neceſſitas aurea, [c] locupleſque penuria. nam & cibus & potus rigens auri materia, [d] marmorabat. Itaque Apollinem petiit, ut [e] male deſiderata converteret. Reſponſoque accepto, [f] tertio caput ſub Pactoli fluminis undas ſubderet. Quo facto, Pactolus deinceps arenas aureas trahere dicitur. Sed evidenter poetæ [g] alluſerunt argutiam, illa videlicet cauſa, quod omnis appetitor avaritiæ, cum [h] omnia pretio deſtinat, fame moritur: quod & Mida rex erat. Sed collecta pecuniarum ſuarum ſumma, ut Soſicrates [i] Cigizenus in libris hiſtoriæ ſcribit, quod omni cenſu ſuo Mida rex Pactolum fluvium (qui in mare decurrere ſolitus erat) per innumerabiles meatus ad irrigandam provinciam derivavit, ſuaque [k] expenſa avari-

ſe hoc narrat Hygin. cap. 191. Servius ad Æn. x. 142. *Silenum Midæ præſtitiſſe, ut quicquid tetigiſſet, in aurum verteretur.*

b *Promeruiſſet*] Vide ſupr. cap. 5.

c *Locuples penuria*] Elegans ὀξύμωρον, ut apud Tzetzen in Heſiod. p. 21. Οὐδέν τι τούτων τῶν δυσχερῶν τῶν ἐπὶ τῆς δυστυχοῦς μακαρίας, καὶ πλουσίας πενιχρᾶς, καὶ γλυκείας πικρᾶς συνέβαινεν ἂν ἡμῖν βιοτῆς. Et apud Chryſologum Serm. 1. *Libera ſervitus, abſoluta cuſtodia, timor lætus, blanda ultio, paupertas dives.*

d *Marmorabat*] Gloſſ. *in modum marmoris dureſcebat.* Modius ex ſuis membranis: *In auri materiam marmorabat.* Barth. ad Stat. Tom. 1. pag. 375. hunc locum ita producit: *Nam & cibos & potus rigens auri materia marmorabat.* quod explicat, *rigore induebat.* Sanè *marmoratas mamillas* ita dici legas apud Plin. Valer. cap. 3. quæ in duritiem lapidis abierunt. Aliud eſt *marmorata domus* apud Ruſp. Epiſcop. epiſt. vi. Non diſplicet Barthii conjectura, tametſi à Commel. ſtat cod. Leid. Nec abſurda vulgata lectio, ſi *marmorare* accipias pro in modum marmoris reſplendere, quomodo *gemmare* dicitur, quod ut gemma fulget. Eucheria in Catal. Pith. Lib. iv, *Sericeum tegmen, gemmantia texta Laconum, Pellibus hircinis æquiparanda loquar.* Ita lego, non *tecta Laconum*, ut editum. Eſſet ergo *marmorare* heic, quod Græcis μαρμαίρειν. Ovid. xi. Met. 124. *Lamina fulva dapes admoto dente nitebant.*

e *Malè deſiderata*] MS. Leid. & 6. edd. *mala deſiderata.* Quod forſan non deterius. Ita *ſenectus* à Secundo Philoſopho dicitur *malum optatum* apud Vincent. Bellou. Spec. Hiſt. Lib. x. cap. 71.

f *Tertio caput*] Lege cum MS. Leid. & 6. edd. *ut tertio.*

g *Alluſerat argutiam*] Gloſſ. *ſubtilitatem.*

h *Omnia pretio deſtinat*] Gloſſ. *vendit.* Atqui *deſtinare* eſt emere Plauto, ad cujus Epid. act. 11. ſc. 2. vers. 92. hunc locum adducit Taubmannus, quo ſenſu *præſtinare* cum idem Plautus, tum crebro Apulejus uſurpat. *Deſtinare omnia pretio* heic eſt omnia in pretium redigere, ex omnibus corrogare pecuniam.

i *Cigizenus*] Ita & B. Scribe *Cyzicenus* cum H. I. & A. Vide Voſſ. Hiſtor. Græc. pag. 329.

k *Expenſâ avaritiâ*] H. e. iis, quæ acquiſiverat per avaritiam, ut rectè Gloſſa.

ritia, fluvium fertilem reddidit. Mida enim Græce quasi [1] μηδὲν εἰδὼν, id est, nihil sciens. Avarus enim tantum stultus est, ut sibi prodesse non norit.

XIV. *De Vulcano, & Minerva.*

VULCANUS cum Jovi fulmen efficeret, ab Jove [a] promissum accepit, ut quicquid vellet præsumeret. Ille Minervam in conjugium petivit. Jupiter imperavit, ut Minerva armis virginitatem [b] defendisset. Dumque cubiculum introirent, certando Vulcanus semen in pavimentum ejecit, unde natus est Erichthonius. ἔρις enim Græce certamen dicitur, [c] χθὼν χθονὸς vero terra nuncupatur: quem Minerva in cistam [d] abscondidit, dracone que custode apposito, duabus sororibus Aglauro & [e] Pandoræ commendavit, qui primus currum reperit. Vulcanum dici voluerunt, quasi furiæ ignem: unde & Vulcanus dicitur, veluti voluntatis calor, [[f] quasi βουλίκαυτος.] Denique Jovi fulgura facit, id est, furorem concitat. Ideo vero eum

1 Μηδὲν εἰδὼν] MS. Leid. *Medenidon*. Mallem ergo μηδὲν ἰδὼν: vel junctim μηδενιδὼν ut dedit Baptista Pius. Εἴδω enim & *scio* notat. Sed stultum, ut pleraque alia, etiam hoc etymon. Midas dicitur ab hoc rege quilibet dives: ipse autem à μίδας, ut significat jactum talorum fortunatissimum, ut nonnulli volunt.

Ad CAP. XIV.

a *Promissum accepit*] Vide Hygin. cap. 166. & Etymol. in Ἐρεχθεὺς. Lactant. Lib. 1. cap. 17. Plura dixi ad Hyginum. Tzetzes in Lycophron. p. 24. ἱστορικῶς fabulam explicat. Ἀθηνᾶ τινι, inquit, τῇ καὶ Βελονίκῃ λεγομένῃ, θυγατρὶ δὲ Βροντέως ὑπαρχούσῃ, Ἥφαιστος γάμῳ μιγεὶς γεννᾷ Ἐριχθόνιον, ὃς ἐβασίλευσεν Ἀττικῆς.

b *Defendisset*] Tollius in margine, *defenderet*. Certe *defenderet* habet etiam Fulgentii compilator Scholiastes Germanici. Nihil tamen mutandum. Vide quæ dixi ad Prolog. Lib. 1.

c Χθὼν, χθονὸς] Ita quidem 6. edd. Deleo tamen τὸ χθὼν, quod in Leid. codice non comparet. Depravare solet vocabula ad suum propositum. Scripsit procul dubio χθόνος.

d *Abscondidit*] *Abscondit* cum heic, tum paulo inferius 5. edd. & MS. Leid.

e *Pandoræ*] Omnes alii *Pandroson* vocant. etiam Schol. Germ. qui hanc fabulam ex Fulgentio in suos commentarios transscripsit pag. 103. ed. Micylli. *Qui Vulcanus cum Jovi fulmen efficeret, ab Jove promissum cœpit* (leg. *accepit*) *ut quicquid vellet præsumeret. Ille Minervam in conjugem petivit. Jupiter Minervæ imperavit, ut virginitatem defenderet. Dumque cubiculum introirent, certando Vulcanus semen in pavimentum jecit* &c. Corrig. *ejecit* ex Fulgentio.

f *Quasi* βουλίκαυτος] Duas istas voces non habet Leid. codex. Sed habent 6. edd. Varro L. L. IV. *Ab ignis valore vique ac violentia Vulcanus dictus.* Isidor. Lib. VIII. cap. 11. *Dictus Vulcanus, quasi volans candor, quod per aerem*

eum Minervæ conjungi voluerunt, quod furor etiam ſapientibus ſubrepat. Illa vero armis virginitatem defendit: hoc eſt, omnis ſapientia integritatem ſuorum morum contra furiam virtute animi vindicat. unde quidem Erichthonius naſcitur: ἔρις enim Græce certamen dicitur, [g] χθὼν vero non ſolum terra, [h] quantum etiam invidia dici poteſt. unde & [i] Thales Mileſius ait: [k] ὦ χθὼν δόξης κοσμικῆς σέρησις. id eſt, invidia mundanæ gloriæ conſumptio. Et quidnam aliud [l] ſurripiens furor ſapientiæ generare poterat, niſi certamen invidiæ? Quod quidem ſapientia, id eſt, Minerva, abſcondidit in ciſta, id eſt in corde celat. omnis enim ſapiens, furorem ſuum in corde celat. Ergo Minerva draconem cuſtodem apponit, id eſt perniciem: quem quidem duabus commendat virginibus, id eſt [m] Aglauro & Pandoræ. Pandora enim univerſale dicitur munus. Aglauro vero, quaſi ἀχόληθον, id eſt triſtitiæ oblivio. Sapiens enim dolorem ſuum aut benignitati commendat, quæ omnium munus eſt: aut oblivioni, [n] ſicut de Cæſare dictum

rem volet. Ignis enim de nubibus naſcitur. Ut pleraque alia, ita & hoc ex Homero habent omnis Mythologiæ parente. Vide Schol. Heſiodi pag. 246. ed. Heinſ.

g Χθὼν *vero*] MS. Leid. *Tonos*. Scrib. χθόνος.

h *Quantum etiam*] Cl. Tollius, *verum etiam*. Nihil mutem, quamvis phraſis illa non tam Latina ſit, quam Fulgentiana.

i *Thales Mileſius*] Scripſiſſe nonnulla illum vult etiam Auguſtinus C. D. Lib. XVIII. cap. 25. *Thales vero phyſicus fuit, & ſuorum dogmatum libros reliquit.* Sed Lobon Argivus apud Laertium p. 23. ducentis verſibus vult contenta fuiſſe, quæ ſcripſerit.

k Ὦ χθὼν] MS. Leid. *Octonos*. Scriverius in margine correxerat ὁ φθόνος. Et ita flagitat interpretatio, quam addit. Sed nomen Erichthonii ſi reſpicias, & τὸ *Ctonos* MS. putes reliquiſſe ὁ χθόνος. Æquè ridiculus ergo heic Planciades, ac iſte, qui, ut jocatur Auſon, epigr. 123. *Cuſton coſtonque putat communis odoris, Et nardum & ſardas eſſe ſapore pari.* Quid enim? χθόνος idem eſt, quod φθόνος? Sed in Vaticanæ Bibliothecæ vetere libro legiſſe ſe teſtatur Schottus Obſervat. Lib. I. cap. 7. Ὦ φθόνε, δόξης κοσμικῆς φθάρσις.

l *Surripiens furor*] Ita quidem & 6. edd. & MS. Leid. Puto tamen ſcribendum *ſurrepens*. Gloſſ. cod. Leid. *Subintrans*. quæ certe explicatio eſt τοῦ *ſurrepens*, non *ſurripiens*. Confirmat eam conjecturam, quod præceſſit, *Quod furor etiam ſapientibus ſubrepat*. Hinc *ſurreptio* doloſa circumventio. Chryſol. Serm. XLIV. *Inimici eſt iſta ſurreptio. Decipere parat* &c.

m *Aglauro*] Debebat ſcripſiſſe *Aglauros*. Græcis enim Ἄγλαυρος eſt.

n *Sicut de Cæſare*] Gloſſ. *Julio*. rectè. Ciceronis enim eſt dictum de Julio in oratione pro Ligario cap. 12. *Sed parum eſt me hoc meminiſſe: ſpero etiam te, qui oblivijci nihil ſoles, niſi injurias.* Adde Plin. Lib. VII. cap. 25.

ctum est: *Qui oblivisci nihil amplius soles, quam injurias.* Denique cum Erichthonius adolesceret, quid invenisse dicitur? [o] Nihilominus currum, ubi semper certamen est. Unde Virgilius:

[p] *Primus Erichthonius currus, & quatuor ausus*
Jungere equos.

Inspicite, quantum valeat cum sapientia [q] juncta castitas, cui flammarum non prævaluit deus.

XV. *Dionysius.*

JUPITER cum Semele concubuit, de qua natus est Liber pater. ad quam [b] cum fulmine veniens, [c] crepuit. Unde pater puerum tollens, [d] in femore suo misit, [e] Maroni postea nutriendum dedit. Hic Indiam debellavit, & inter deos deputatus est. Itaque cum Semele quatuor sorores appellatæ sunt, Ino, Autonoe, Semele & Agave. Quid sibi hæc fabula mystice sentiat, exquiramus. Quatuor

o *Nihilominus*] Gloss. *certè. adverbium affirmandi.* Et hoc rectè. Vide Indicem.

p *Primus Erichthonius*] Georg. III. 113. Vide ibi Servium, & Ælian. Var. Histor. III. 38.

q *Juncta*] Modius ex suis, *jugata.* Sed alterum & 6. edd. & MS. Leid. exhibent.

Ad CAP. XV.

a *Dionysius*] Perperam *Dionysium* appellat, qui est *Dionysus*, vel Διόνυσος Græcis, quasi διίνυσις, παρὰ τὸ διανύειν ἕκαστα, ut ait Artemidorus Lib. II. p. 77. ed. Ald. Eundem errorem errat Capella Lib. II. Schol. Horat. I. od. 19. & II. od. 19. Isidor. Orig. XV. 1. Adde his quæ Vossius habet in de Vit. Sermon. Lib. I. cap. 9.

b *Cum fulmine veniens*] H. e. cum venisset. Solœca est oratio, ut Lib. III. cap. 8. *Quam arborem pater gladio percutiens, Adon exinde natus est.* Vide ibi notas nostras.

c *Crepuit*] Scil. Semele. ἐλάκησε, ut loquitur Lucas Actor. cap. I. vers. 18. Vetus interpres: *crepuit medius*, hoc est, ruptus est. Noster infra cap. 8. Lib. III. *Solis ardoribus crepant.*

d *In femore suo misit*] Lego, *insuit.* Unde μηρορραφὴς & εἰραφιώτης Nonno dicitur Dionys. Θ. aliisque, Bacchus. Vide Eustath. ad Dionys. p. 182. & 287. Edit. Bertrand. Schol. Pindar. ad Olymp. 2. Διὸς ἐῤῥαψαμένου τῷ μηρῷ τὸν Διόνυσον. Schol. Hom. Iliad. ξ. 323. Ἐνέῤῥαψε τῷ μηρῷ &c. quæ ex Apollod. Lib. III. descripsit. Confer Etym. in Ἔῤῥαψα. Lactant. Arg. Lib. III. Met. fab. 3. *Liberumque conceptum utero gravidæ incendio eripit, ac femori suo insuit.* Ovidius ipse: *Patrioque tener (si credere dignum est) Insuitur femori, maternaque tempora complet.* Plin. Lib. VI. cap. 21. *Nec non & Nysam urbem plerique Indiæ adscribunt, montemque Merum, Libero patri sacrum: unde origo fabulæ Jovis femine editum.* Adde Curt. Lib. VIII. cap. 10.

e *Maroni*] Apud Hyginum cap. 167. Nyso dat nutriendum. Inter socios expeditionum ejus fuit quidam Maro. Eustath. ad Hom. Odyss. I. pag. 347. ed. Bas. Ἐν δὲ τοῖς τῶν Δειπνοσοφιστῶν φέρεται καὶ ὅτι Μάρων εἷς τῶν μετὰ Διονύσου στρατευσαμένων &c. Is procul dubio fuit Sileni filius. Nonnus enim Dionys. Lib. XIV. tres ejus filios fuisse ait. Le-

tuor sunt ebrietatis genera, id est prima vinolentia, secunda rerum oblivio, tertia libido, quarta insania. Unde & hæc quatuor nomina Bacchæ acceperunt. Bacchæ dictæ sunt, quasi [f] vino vacantes. prima Ino, [g] οἶνος Græce vinum dicimus. secunda Autonoe, [h] quasi ΑΝΤΗΝΟΥΝΟΗ, id est seipsam non cognoscens. tertia Semele, quasi [i] σωμάλυον, quod nos Latine corpus solutum dicimus: unde & ipsa genuisse Liberum patrem dicitur, id est de libidine nata ebrietas. quarta Agave, quæ ideo insaniæ comparatur, quod caput filii [k] violenta absciderit. [l] Liber ergo pater dictus est, quod vini passio liberas men-

Lenæum, Astræum & Maronem. Theophilo Lib. II. ad Autolyc. pag. 86. est Ariadnes & Bacchi filius.

f *Vino vacantes*] MS. Leid. *bacchantes*. Quomodo & in margine libri sui emendaverat Scriverius. Sed perperam, me judice. B pro V positum est, & addita aspiratio, ubi non desiderabatur; quod peccatum quam frequenter admittant librarii, nemo ignorat, nisi qui nunquam scriptos libros tractavit.

g Οἶνος *Græce*] MS. Leid. *Inos enim Græcè vinum dicimus*. Sed edd. 6. Οἶνος *Græce*, *Latinè vinum dicimus*. Scripsisse ita Fulgentium præstare nolim. Sed OI ut I pronuntiatum fuisse ejus ævo nullus dubito.

h *Quasi* ΑΝΤΗΝΟΥΝΟΗ] 6. edd. quasi *αὐτονοή*. Transponendus erat accentus, & scribendum *αὐτονόη*. Schol. Hesiodi in Θεογ. pag. 252. ed. Heins. αὐτονόη, ὁ αὐτόματος νοῦς. Nihil muta.

i Σωμάλυον] Schol. Pind. ad Pyth. od. 3. Σεμέλη κατὰ τὸ μυθικὸν ἡ τὰ μέλη τοῦ σώματος ὑπὸ τῶν βελῶν διασαλεύουσα. Κατὰ δὲ τὸ φυσικὸν, ὅτι σείει τὰ μέλη τῶν οἰνωμένων αὐτῶν ὁ Διόνυσος. Pertinet huc illud ex Anthol. Λυσιμελὴς Βάκχος &c. & ex Catalect. Pithœi Lib. III. *Balnea, vina, Venus corrumpunt corpora nostra* &c.

k *Violenta abscíderit*] Modius ex suis, *vinolenta*. MS. Leid. & 6. edd. *violenter abscidit*. Glossa: *Sperabat se vitulum occidere, & in loco vituli filium suum interfecit*. Fabulam vide apud Ovid. III. Met. Servium ad Æn. IV. 469. Hyg. cap. 184. Persius Sat. I. vers. 100. *Et raptum vitulo caput ablatura superbo Bassaris*.

l *Liber pater dictus est*] Aliud etymon suppeditat August. C. D. Lib. VI. cap. 4. & VII. 2. Isidor. Lib. VIII. II. *Liberum à liberamento appellatum volunt, quod quasi mares in coëundo per ejus beneficium emissis seminibus liberet, quod idem Liber muliebri & delicato corpore pingitur*. Hausit ex Augustino illa Isidorus. Cæterum cum quinque memorentur fuisse Liberi, hic Semelæ filius ordine quartus fuit secundum Ciceronem Lib. III. de Nat. Deor. & Ampel. cap. 9. Ampelium in transitu emendabo. *Liberi*, inquit, *quinque. Primus ex Jove & Proserpinâ. Hic agricola & inventor vini. Secundus Liber ex Merone & Flora*. Suspicor scribendum *Melone*. Ex Nilo enim natus dicitur Ciceroni. Nilus autem Melo olim dictus. Isidorus Lib. XIII. cap. 21. *Nam antea Nilus Latinè Melo dicebatur*. Μέλας est Eustathio in Periegeten pag. 24. & Plutarcho in libello de Flum. p. 51. ed. Mauss. ubi Bacchum Indiæ domitorem Jovis & Arges facit filium. *Tertius* (ita pergit Ampelius) *de Cabito, qui regnavit in Asiâ*. Cicero, *de Caprio*. *Quartus ex Saturno & Semelâ*. Cicero matrem ejus Lunam facit. Sed Luna eadem, quæ Semele. Quod autem patrem fuisse Saturnum vult Ampelius, in eo quem sequatur auctorem hauddum comperi. *Quintus Nysi & Hesiona filius*. Lege ex Cicerone *Thyona*.

m *Val-*

mentes faciat. Indos vero viciſſe, quod hæc gens [m] valde ſit vino dedita, duobus ſcilicet modis: ſive quod fervor ſolis eos faciat potatores, ſive quod ibi ſit [n] Seraptenum vinum, vel [o] Meroitanum: cujus vini tanta virtus eſt, [p] quo vix licet ebrioſus ſextarium toto menſe bibat. Unde & Lucanus ait:

Indomitum Meroe cogens ſpumare falernum.

Aqua enim [q] omnino domari non poteſt. Maroni etiam Dionyſius nutriendus datur, quaſi Meroni. Mero enim omnis nutritur vinolentia. Hic etiam tigribus ſedere dicitur, quod omnis vinolentia [r] feritati ſemper inſiſtat. Sive etiam, quod vino efferatæ mentes mulceantur. unde & [s] Lyæus dicitur, quaſi lenitatem præſtans. Juvenis vero ideo pingitur Dionyſius, quia nunquam ebrietas matura eſt. Ideo etiam nudus, ſeu quod omnis ebrioſus [t] in-

m *Valde*] *Validè* MS. Leid. Catal. Pith. Lib. I. *Bellus homo, & validè capitalia crimina ludis.* Vet. Interpr. Job. cap. XXX. 22. *Eliſiſti me validè.*

n *Seraptenum*] MS. Leid. *Falernum.* Perperam omnino. Legere malim, *Sareptenum.* Corippus Lib. III. pag. 43. *Dulcia Bacchi Munera, quæ Sarepta ferax, quæ Gaza crearat.* Sidon. carm. 17. *Quæque Sarepteno palmite miſſa bibas.* Meminit Σαρεφθίνου οἴνου etiam Alexander Trallianus. Luc. cap. IV. vers. 26. Εἰς Σάρεπτα τῆς Σιδῶνος.

o *Meroitanum*] Corippus de vinis in convivio Imperiali: *Quæ Meroe, quæ Memphis habet, quæ candida Cypros.* Lucan. X. 160. *Gemmæque capaces Excepere merum, ſed non Mareotidos uvæ, Nobile ſed paucis ſenium cui contulit annis Indomitum Meroe cogens ſpumare Falernum.* Imitatur poſtremo verſu Perſium Sat. III. vers. 3. Cæterum quod heic notavit, *al. Mareoticum* Locherus, in eo errat. Diverſum à Meroitano vinum Mareoticum. Schol. Horat. od. 37. lib. I. *Mareotis in Ægypto palus eſt, juxta quam vinum optimum naſcitur. Unde & nomen accepit, ut, ſunt & Mareotides albæ.* Hemiſtichium Maronis eſt II. Georg. vers. 91.

p *Quo vix licet ebrioſus*] MS. Leid. B. A. L. M. & H. *quo vix quilibet ebrioſus.* I. *quod vix* &c. Barthius ad Stat. Tom. II. p. 308. jubet legi: *quod vix licet ebrioſus* &c. Reſcripſerim, *Quo vix quamlibet ebrioſus.* H. e. ebrioſiſſimus. Priap. c. 25. *Fures cædere quamlibet valentes*, hoc eſt, valentiſſimos. Non attendit Barthius τὸ *quo* pro *ut* uſurpari identidem à Fulgentio.

q *Omnino*] MS. Leid. *Omnimodo.* Quod vocabulum & Quintiliano reſtituit in Crepundiis Gebhardus Lib. I. cap. 7. Confer quæ dixi ad cap. II. Lib. I.

r *Feritati inſiſtat*] Vide notas ad Prolog. Lib. I. Mox pro *quod vino, quia vino* MS. Leid.

s *Lyæus*] Iſidor. Lib. VIII. cap. II. *Lyæus* ἀπὸ τοῦ λύειν, *quod multo vino membra ſolvantur.* Lib. XX. cap. 3. *Hoc alii, quod nos cura ſolvat, Lyæum appellant.*

t *In-*

[t] intervertendo nudus remaneat, aut mentis suæ secreta [u] ebriosus nudet.

XVI. *De Cygno, & Leda.*

QUAMVIS in omnibus libidinis amor sit turpior; nunquam tamen deterior erit, quam cum se honorato miscuerit. Libido enim honestatis noverca, dum quid expediat nescit, semper est majestati contraria. [a] Qualis enim divinitas, [b] qui quærit quod esse velit; ne quod fuerat esset. Jupiter enim in cygnum conversus, cum Leda concubuit, quæ peperit ovum, unde nati sunt tres, Castor, Pollux, & Helena. Sed hæc fabula mystici saporem cerebri consipit. Jupiter enim in modum potentiæ ponitur. Leda vero dicta est, quasi [c] λοιδὴ, quod nos Latine aut injuriam, aut convicium dicimus. ergo omnis potentia injuriæ mixta, speciem suæ generositatis mutat. Ideo vero in cygnum conversus dicitur, quod ferant physiologi, quam maxime [d] Melissus Euboicus, qui omnium physiologorum sententias disputavit; hujus generis avem ita convitiis esse plenam, ut ipsa ave clamante, reliquæ aves taceant, quæ præsto fuerint: unde & olor dictus est, quasi ab ὀλιγωρία tractum, quod nos Latine injuriam dicimus.

t *Intervertendo*] Gloss. *dissipando*. An scripsit, *rem evertendo*? Virgil. Æn. II. vers. I. *Postquam res Asiæ Priamique evertere gentem* &c. Sed nihil affirmo. Videtur voluisse imitari Tacitum II. Histor. cap. 95. *Novies millies sestertium paucissimis mensibus intervertisse creditur*.

u *Ebriosus nudet*] Mallem *ebriatus*. Laberius: *Homo ebriatus sanari somno solet*. Noster cap. 8. Lib. III. *Cum quo ebriato concubuit*.

Ad CAP. XVI.

a *Qualis enim divinitas, qui*] Modius: *divinitas, quæ*. Ego præferam lect. Leid. cod. & 6. edd. *divinitas ejus, qui*.

b *Qui quærit, quod esse velit*] 6. edd. *Qui sit quod esse velit*. MS. Leid. *Qui quod sit, quod esse velit*. Forte pro cætera κακοζηλίᾳ suâ *quæsit* scripsit pro *quærit*. quomodo non uno loco hoc verbum exaratum est apud Claud. Mamertum in de Statu Animæ. Supra Prolog. Lib. I. *Dum quæreret Jupiter, quid magis esse velit, quam fuerat*. Vide ibi notas nostras.

c Λοιδὴ] Hortensius ad I. Æn. Virgil. Λοῖδα ex hoc loco adducit. *Fulgentius*, inquit, *Mythologicôn secundo ita interpretatur allegoriam, ut Jupiter aciem imperii signet, & Leda quasi* Λοῖδα, τουτέστι λοιδωρία, *injuriam*.

d *Melissus Euboicus*] Meminit hujus Suidas in voce Γενικὴ, ut ad Palæph. notavit Cl. Tollius. De conviciis & loqua-

mus. ergo quotienſcunque nobilitas in injuriam vergit, conviciis miſceatur neceſſe eſt. Sed quid ex hac re concipitur, videamus. Nihilominus ovum, quia ſicut in ovo omnis ſordities, quæ purgari poteſt [e] in igne, continetur intrinſecus: ita etiam in effectu injuriæ omnis eſt immunditia. ſed ex hoc ovo generantur tres, Caſtor, Pollux, & Helena. [f] Nihilominus ſeminarium ſcandali & diſcordiæ, ſicut ante diximus:

[g] *Et geminum luctum* [h] *concuſſit adultera mundo.*

Caſtorem vero & Pollucem, [i] quaſi in modum perditionis ponunt, unde & in mari [k] Caſtorum ſigna dixerunt, quæ periculum creant. Nam ob hanc rem etiam ambos al-

quacitate cycnorum Virgil. Æn. xi. vers. 457. *Dant ſonitum rauci per ſtagna loquacia cycni.* Alii tamen ſuavem cantum illis adſcribunt. Horus Apollo Lib. 11. Hierogl. *Muſicum ſenem cum volunt ſignificare, cycnum pingunt. Hic enim ſeneſcens canit quam ſuaviſſime.* Artemidorus Oneir. Lib. 11, cap. 20. Κύκνος ἀνδρα σημαίνει μουσικὸν, καὶ αὐτὴν μουσικήν. Adde quæ habet Pierius Lib. xxiii. p. 165. ed. Baſ.

e *In igne*] MS. Leid. *In genere.* Gloſſ. hoc eſt, *in pullis.*

f *Nihilominus*] Modius: *Helena ponitur quaſi ſeminarium.* Sed pro vulgatâ lectione ſtat Leid. codex. *Nihilominus* apud Fulgentium idem eſt quod *puta, videlicet* &c.

g *Et geminum* &c.] Modius: *Quæ geminum luctu concuſſit adultera mundum.* Quod amplector. Geminus mundus eſt Aſia & Europa. De Helena Seneca Agamem. vers. 274. *Quæ Europam & Aſiam paribus afflixit malis.* Corippus Lib. 1. *Omnia vectantes gemini commercia mundi.* Propert. Lib. 11. el. 2. *Olim mirabar, quod tanti ad Pergama belli Europæ atque Aſiæ cauſa puella fuit.* Schol. Pind. ad Nem. od. 4. Εἰς δύο διῄρηντο τὰ παλαιὸν μέρη ἡ οἰκουμένη, Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν. Adde Æthic. Coſmogr. Præfat. & quæ ibi annotavit Simlerus. Mundus pro parte mundi, ut apud Propert. 11. el. 3. *Externo quærere in orbe fugam.* Ovid. x. Met. 305. *Noſtro gratulor orbi.* Secutus ergo eos poëta ille, unde verſiculum iſtum adducit Fulgentius, qui orbem terrarum in Aſiam & Europam dividebant. *In diviſione orbis terræ*, ait Salluſtius Jugurth. cap. 16. *plerique in parte tertiâ Africam poſuere: pauci, tantummodo Aſiam & Europam eſſe; ſed Africam in Europâ.*

h *Concuſſit*] Turbavit. Lucanus: *Certatum totis concuſſi viribus orbis In commune nefas.* Pſeudo-Cyprianus in Laude martyrii: *Partimque orbe concuſſo natura deficiens ultimi exitus monimenta teſtatur.* Salluſt. Orat. 1. ad Cæſ. de Rep. Ord. *Orbis terrarum bello concuſſus.* Curt. iv. 1. *Strepitus armorum, qui totam Aſiam concuſſerat.* Flor. 11. 15. *Quam urbem concuſſerat avus.* Vellej. Lib. 11. cap. 78. *Quas* (provincias) *Labienus magnis momentis concuſſerat.* Similia ſunt, *concutere rempublicam, concutere Romam* apud laudatum modo Lucanum. Merito ergo de Helenâ Maro Æn. 11. 573. *Trojæ & patriæ communis Erinnys.*

i *Quaſi in modum*] Tò *quaſi* cum non agnoſcat MS. Leid. cancellandum cenſeo. Obtruſum Fulgentio à male feriatâ manu, quæ explicare voluerit, quid eſſet *in modum.*

k *Caſtorum ſigna, quæ periculum creant*] Artemidor. Lib. 11. p. 76. Ed. Ald.

alternatim resurgere atque occidere dicunt, quod superbia nonnunquam vivat, [l]nonnunquam occidat. Unde & ὑπερηφανία Græce superbia dicitur. sed ὑπερφανεία proprie superapparitio nuncupatur, [m]quod in istis duobus signis, quæ eorum fratrum vocabulo nuncupaverunt, unus superappareat, alter vero vergat: sicut lucifer, [n]& antifer. nam Græce Pollux ἀπὸ τοῦ ἀπόλλειν, id est à perdendo; & Castor quasi κακὸν ὕστερον, id est, malum extremum.

XVII. *Ixion.*

Qui plus quærit esse quam licet, minus erit quam est. Ixion igitur conjugium Junonis [a]affectans: illa nubem ornavit in speciem suam, cum qua Ixion coiens, centauros genuit. Sicut nihil Latina gratiosius veritate, ita nihil Græca falsitate ornatius. [b]Denique Ixionem dici voluerunt, quasi axionem. ἀξίωμα enim Græce dignitas dicitur. Dea vero regnorum Juno est, ut pridem diximus; ergo dignitas regnum affectans nubem meretur, id est similitudinem regni. Regnum enim illud est, quod perenniter duraturum est. At vero cui temporis fugitiva vis [c]in-

Ald. Διόσκουροι τοῖς πλοϊζομένοις χειμῶνός εἰσι σημαντικοί. Horat. Lib. I. od. 12. contrarium affirmare videtur. Nimirum gemina cum venere, salutaria sunt, & prosperi cursus prænuncia. Solitaria autem gravia, & mergunt navigia. Vide Plin. Lib. II. cap. 37. *Helenæ sidus* appellant, cum est solitarium. Confer Etymol. in Ἀνακοί.

l *Nonnunquam occidat*] MS. Leid. *& nonnunquam* &c.

m *Quod in istis*] *Quod sicut in istis* MS. Leid. & Modius.

n *Et antifer*] Post hæc verba interserit Modius: *Ita duo superbi inter se certantes.* Pro *antifer* Tollius *noctifer*, Scriverius *Argifer* in margine librorum suorum correxerant. Ego quid heic dicam nescio. Hoc scio, fuisse qui Dioscuros retulerint ad duo hemisphæria, & duos circulos tropicos, ut annotavit Eustath. ad Hom. Iliad. p. 311. ed. Bas. Arridet tamen non malè Tollii conjectura. Noctifer enim lucifero opponitur. Catull. carm. 63. *Nimirum æthereos ostendit noctifer ignes.* Cæterum quod ex Castore & Polluce stellas fecissent, consequens erat, ut & hoc adderent figmento, ὅτι ὁ Ζεὺς ἀστέρι εἰκασθεὶς καὶ μιγεὶς Λήδᾳ Κάστορα καὶ Πολυδεύκην φυτεῦ. Vide Tzetzen ad Lycophr. p. 20. ed. Steph. Ubi aliter hanc fabulam interpretatur.

Ad CAP. XVII.

a *Affectans*] Ita & MS. Leid. & 6. edd. Solœca est oratio. Vide not. ad cap. 8. Lib. III.

b *Denique*] Flor. I. 16. *Denique bis floribus vernat.* Vide ibi Freinshem. Salmas. ad Solin. pag. 382. Schultingium ad Declam. Calpurn. XI. Justin. XXV. 2. Curt. Lib. VII. I.

c *In-*

[c] invidit, pinnatiſque celerrima raptibus momentaneæ felicitatis figuras potius quam veritatem oſtendens, ventoſitatis inanem ſpeciem præſumit. Denique [d] Beatinius augur dicere ſolitus erat, diverſarum urbium honores [e] ſomnialiter peragi [f] urbicario mimologo: & quamvis utraque nihil agere dixerit, tamen hoc Romæ præſtare [g] viſus eſt; quod ex parte quidem veros honores, ſed riſorios & citius fugitivos. Credo enim quod [h] Theophili philoſophi ſententiam legerat, dicentis, μῖμος ὁ βίος: id eſt, mimus vita. Nunc ergo fabulam repetamus. [i] Dromocrides in Theogonia [k] ſcribit Ixionem in Græcia primum regni gloriam affectaſſe, qui ſibi centum equites primus omnium conquiſivit. Unde & Centauri dicti ſunt, quaſi centum armati. Denique Centhippi dici debuere, ex quo equis mixti pinguntur; ſed ideo centum armati: qui quidem Ixion parvo tempore celere regnum adeptus, dehinc regno expulſus eſt. Unde & eum ad rotam damnatum dicunt, quod omnis rotæ vertigo, quæ ſuperiora habet, modo dejiciat. Ergo oſtendere hic voluerunt, quod

c *Invidit*] *Invidet* MS. Leid. & 6. edd. Sed hoc leve eſt. Cæterum illud *oſtendens*, quod ſtatim ſequitur, ſolœcam reddit orationem, niſi ad illa *vis fugitiva* referas. Momentaneam illam regni felicitatem efficaciter expreſſit Apuleius in de Deo Socratis: *Uſque ad regni nutabilem ſuggeſtum & pendulum tribunal evectus eſt.*

d *Beatinius*] Scriverius, *Vatinius.* Quomodo & Schottus conjecerat Obſervat. Lib. 1. cap. 7. quod in MS. inveniſſet *Batinius.*

e *Somnialiter*] *Similiter* corrigit in margine Micyllus, quomodo & Schottus conjiciebat Obſerv. loco modo laudato, & Turnebus adducit Lib. III. cap. 17. Adverſ.

f *Urbicario mimologo.*] Ita repoſui pro *mimologæ.* ex MS. Leid. & 6. edd. Agnoſcunt eandem vocem Notæ Tyronis pag. 172. & Schol. Juvenal. ad Sat. VI. 275. cui & ad VIII. Sat. vers. 191. eam juto reſtituendam, ubi illa *Planipe-des audit Fabios* explicat *nobiles ſcuriſcologos.* Lego *mimologos. Mimologus*, μιμολόγος, ut ὑμνολόγος dicitur rex David à Theophylacto in Luc. cap. 2. *Mimicum ſcurram* vocat Vopiſc. Aurel. cap. 42. Vide ibi Salmaſ. Eſt autem *urbicarius* idem quod *urbanus* vel *urbicus.* quo ſenſu *urbicarium mare* dixit idem interpres ad Sat. V. vers. 93. & *urbicus poeta* Martial. Lib. 1. epigr. 42.

g *Viſus eſt*] Schottus: *Video aut vocem defeciſſe, aut viſus eſt heic redundare.* Sanè latet aliquid, tametſi nihil variat MS. Leid.

h *Theophili*] Ita quidem 6. edd. Sed MS. Leid. *Cleoboli* quod eſſet *Cleobuli.* quomodo in libro ſcripto & à ſe inventum teſtatur Schottus.

i *Dromocrides*] Ita & 6. edd. MS. Leid. *Drimocrides.* Cl. Tollius ad Palæph. p. 142. ex anonymo mythologo Voſſii corrigit *Democritus.*

k *Scribit*] *Scripſit* 6. edd. & MS. Leid. ut & ſtatim *adquiſivit* pro *conquiſivit.* Baptiſta Pius emendat *adſcivit.*

l *Eli-*

quod omnes qui per arma atque violentiam regnum affectant, subito erectiones, subito [l]elisiones sustineant, sicut rota, quæ stabile non habet aliquando cacumen.

XVIII. *Tantalus.*

TANTALUM dicunt [a] in lacu inferno depositum, cui fallax aqua gulosis labia titillamentis attingit: poma quoque fugitivis [b] cinerescentia tactibus desuper facietenus apparent pendula. [c] Ergo huic locuples visus & pauper effectus: ita se illi unda fallax præbet, ut sitiat: ita se poma ingerunt, ut esuriat. Sed hanc fabulam [d] Petronius breviter exponit, dicens:

Nec bibit inter aquas, nec poma patentia carpit
Tantalus infelix, quem sua vota premunt.
Divitis hæc magni facies erit, omnia late
Qui tenet, & sicco concoquit ore famem.

l *Elisiones*] Illustravimus eam phrasin ad Hyg. cap. 38. & infr. in not. ad Contin. Virgil.

Ad CAP. XVIII.

a *In lacu inferno*] MS. Leid. *in lacum infernum.* 6. edd. *in lacum inferni.* Niti bonâ auctoritate eam constructionem ostendimus ad Hyg. cap. 41. Utitur eadem in hac fabulâ Hygin. cap. 82. *Ob id dicitur ad inferos in aquam mediâ fine corporis stare.* Vide quæ ad eum locum annotavi, si operæ est.

b *Cinerescentia tactibus*] Quasi poma Sodomorum fuissent, de quibus Tertull. Sodom. *Nam protinus indice tactum Solvitur in cinerem, fit vana favillaque pomum.*

c *Ergo huic*] Corrigit Barthius in Comment. Statianis: *Ergo hic locuples visus, & pauper effectus est.* Non probo. Prolog. Lib. 1. *Ut locupletes tactus rigens auri materia sequeretur.* Et Lib. 11. cap. 13. *Erat ergo necessitas aurea, & locuples penuria.*

d *Petronius breviter*] Scriverius correxerat in margine, *Petronius Arbiter.* Haut paulo aliter eduntur hi versiculi in Fragmentis Petronianis. In MS. Leid. pro *patentia* legitur *pendentia.* Puto legendum; *Non bibit inter aquas, poma aut fugientia carpit,* vel *nec poma fugacia carpit.* Ovid. II. Amor. Eleg. 2. *Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat.* Epistol. Heroid. XVII. 181. *Velle quid est aliud fugientia prendere poma.* Apuleius in de Deo Socratis: *Tantali vice, in suis divitiis inops, egens, pauper, non quidem fluentem illum fugitivum captat, & fallacis undæ sitim* &c. Confer Horat. Lib. 1. Sat. 1. à quo istam fabulæ hujus accepisse explicationem videri possunt Petronius & Apuleius.

XIX. *De Proſerpina & Endymione.*

[a]LUNAM ideo ipſam voluerunt etiam apud inferos Proſerpinam, ſeu quod nocte luceat, [b] ſeu quod humilior currat, [c] & terris præſit, illo videlicet pacto, quod [d]detrimenta ejus & augmenta non ſolum terra, ſed & lapides, [e] vel cerebra animantium, & (quod magis incredibile ſit) etiam [f]lætamina ſentiant, quæ in Lunæ [g]cre-

Ad CAP. XIX.

a *Lunam ideo ipſam voluerunt etiam*] 6. edd. nihil variant. MS. Leid. *ideo voluerunt etiam*. Sed lectionem vulgatam rectè habere exiſtimo. Feſtus Pauli: *Balænam belluam ipſam dicunt eſſe piſtricem, ipſam eſſe cetum.* Servius ad Æn. VIII. vers. 4. *Et dicunt Theologi ipſam eſſe matrem Deum, quæ terra dicitur.* Schol. Stat. Theb. I. 34. *Nam ipſa eſt Aonia, quæ & Bœotia.* Prudent. Apotheoſ. vers. 171. *Filius ille hominis, ſed filius ipſe tonantis.* Ita malim ex Vett. edd. quam *ille tonantis*. *Ipſe* eſt *idem*. Vetus interpres Luc. cap. II. vers. 38. *Et hæc ipſâ horâ ſuperveniens confitebatur Domino.* Gr. αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. & XII. 12. *Docebit vos in ipſâ horâ.* Victor de Perſec. Vand. cap. I. *Quod ipſo geſtum eſt tempore.* Locutus ſic quoque Salluſtius apud Serv. Æn. 373. *Ipſa eſt enim & major Phrygia.* Ad eundem modum τὸ αὐτὸς uſurpant οἱ ὁ Gen. XXXVI. 8. Ἡσαῦ αὐτός ἐστιν Ἐδώμ. Schol. Horat. Lib. III. od. 22. *Ipſa quoque lucifera, quod partubus lucem ferat, unde Lucina à parturientibus invocatur, quod ideo ei datum eſt, quod prior à Latonâ matre edita in fratris Apollinis partu eam juverit, & parturienti præſtiterit ei obſtetricis officium.* Iſidor. VIII. cap. II. *Ipſam & Lucinam aſſeverant, eo quod luceat* &c. Schol. Germanici, qui ut aliis in locis, ita & heic Fulgentium exſcripſit: *Lunam*, inquit, *voluerunt etiam apud inferos Proſerpinam* &c. quæ te apud ipſum, quam heic legere malim. Totum certè hoc caput in commentaria ſua tranſtulit. Gloſſ. MS. in I. Georg. Virg. *Stoici autem dicunt non eſſe, niſi Deum* (leg. *unum Deum*) *& unam poteſtatem, quæ pro ratione officiorum noſtrorum variis nominibus appellatur. Unde eundem Liberum, eundem Apollinem appellant. Item Lunam eandem Proſerpinam dicunt. Secundum quos pro Sole Liberum, pro Lunâ Cererem invocabant.* Lunam non aliam eſſe à Cerere etiam Auguſtinus tradit C. D. VII. 3. *Confert hoc idem Libera, quæ Ceres ſeu Venus eſt fœminis.* Conferendi Euſtath. ad Iliad. Hom. pag. 439. Ed. Baſ. Servius ad Æn. IV. 511. & Senec. Hippol. vers. 406. & ſeqq. Adde his, quæ dixi ad cap. 9. Lib. I.

b *Sive quod humilior*] *Seu* MS. Leid. & nonnullæ edd.

c *Et terris præſit*] Poſt hæc verba interſerit Schol. German. *Unde & bigam boum habere dicitur.*

d *Detrimenta*] *Decrementa* mallet Locherus. Auguſtin. C. D. Lib. V. cap. 6. *Et lunaribus incrementis atque decrementis augeri & minui quædam genera rerum, ſicut echinos, & conchas* &c. Qua de re videndus Plin. Lib. II. cap. 99. Gellius VII. 20. Sed ante omnes Apuleius initio Mileſ. XI. Adde his oculos felium & inteſtina murium, de quibus Proclus ad Heſiodi Ἡμέρας.

e *Vel cerebra*] Nota *vel* pro *&* poſitum. Vide Barth. in Gloſſario Mamerti. Noſter infra Lib. III. cap. 10. *Per mela & rythmos vel modulos ſequeretur.*

f *Lætamina*] Gloſſ. MSS. in Georg. Virg. *Fimus, qui in agros jacitur: Vulgo lætamen vocant.* Iſidor. Lib. XVII. 2. *Et dictus fimus, quod fiat imus, id eſt, ſtercus, quod vulgo lætamen vocatur, eo quod ſuo nutrimento læta faciat germina.* Hinc *lætare* idem quod ſtercorare. Vide Pallad. Lib. I. Tit. 6.

g Cre-

[g] crementis ejecta vermiculos [h] parturiunt. Hortis ipsam etiam Dianam nemoribusque præesse volunt simili modo, quod arborum & fruticum succo [i] augmenta inculcet. Denique [k] crementis Lunæ abscisa ligna furfuraceis tinearum terebraminibus [l] fistulescunt. Nemoribus quoque adesse dicitur, quod omnis venatio [[m] plus] nocte pascatur, dieque dormiat. Endymionem vero [n] pastorem amasse dicitur, duplo scilicet modo: seu quod primus hominum Endymion [o] cursum Lunæ invenerit, unde & xxx. annos dor-

g *Crementis*] Schol. *Incrementis*. Perperam mutavit heic, quod tamen paullo inferius retinuit: *Crementis Lunæ abscisa*. Infr. Virgil. Contin. *Boni crementa*. Auctor Tract. de Sinâ & Sion, *Quales post crementum ætatis suæ futuri essent*. Gloss. Philox. *Crementa*, αὐξήσεις. Tertull. de Anim. cap. 51. *Crementa unguium*. Cap. 15. *Crementa, decrementa*. Addenda hæc illis, quæ Vossius & Borrichius observarunt.

h *Parturiant Hortis*] 6. edd. *Vermiculos parturiunt. Ortis ipsam etiam Dianam nemoribus*. Schol. German. *Vermiculos parturiant: ipsam Dianam dictam memoribus volunt*. Sed Sanct. edit. ejusdem, *ortam nemoribus volunt*. Cod. Leid. *Vermiculis parturiunt ortis. Ipsam etiam Dianam nemoribus volunt*. Glossator superscripserat, *scil. præesse*. Existimo scripsisse Planciad. *Vermiculos parturiunt hortis. Ipsam etiam Dianam in nemoribus volunt*. *Ortis* pro *hortis* obvium est in MSS. libris. Petron. Fragm. Tragur. *Eodem die incendium factum est in ortis Pompejanis, ortum ex ædibus Nastæ villici*. Pro *Naste* malè ediderunt *nocte*. Lege *Nastæ*. Nomen villici est, ut servi apud Martial. IX. 85. *Et dicis modo liberum esse jussi Nastam; (Servulus est mihi paternus.)* Pro *est mihi* mallet Nob. Heins. *is mihi*. Græcum est nomen Nastes, & sumptum videri possit ex Hom. Iliad. B. ubi Amphimachi frater ita appellatur, cujus & Ausonius meminit Epit. Heroum XVII. Causam, cur crescente lunâ vermiculos parturiant lætamina, existimem esse humiditatem. Protospatharius ἐξηγ. in Hesiod. Ἡμερ. Ὑγρότης σελήνης αἰτία σήψεως. Hinc ergo Plinius Lib. XVIII. cap. 32. *Omnia quæ cæduntur, carpuntur, conduntur, innocentius decrescente Lunâ, quam crescente fiunt. Stercus, nisi decrescente Lunâ, ne tangito*. Confer Pallad. Lib. I. Tit. 34. cujus tamen præceptum est Lib. III. Tit. I. *Sparso lætamine saturetur, quod ejiciendum est Lunâ crescente*.

i *Augmenta inculcet*] Ita & MS. Leid. & 6. edd. Schol. Germanici, *inducat*. Nihil mutem. Prolog. Lib. I. *Semina puerigena virginibus inculcantem*. Quænam præterea augeat Luna, leges apud Plin. Lib. II. cap. 41.

k *Crementis Lunæ abscisa*] Proclus in Hesiod. Ἐργ. B. p. 101. Ἐς ὅτινας βλέποντας, καὶ φθινούσης τέμνειν σελήνης, ἀλλὰ μὴ πανσελήνου, μὴ δ' αὐξανομένης. ἡ γὰρ τοῦ φωτὸς ἐπίδοσις ὑγρότερα ποιεῖ τὰ δένδρα, καὶ δυσεπίφορα τεμνόμενα πρὸς τὴν σῆψιν.

l *Fistulescunt*] Schol. *fistulascunt*. Sed alterum est in 6. edd. & MS. Leid. Gloss. exponit, *perforantur*.

(m *Plus*) *nocte*] Τὸ *plus*, quod uncis inclusit Commelinus cum 6. edd. etiam MS. Leid. agnoscit. Schol. heic corruptus est: *Quod omnis venatio plus nocte, quam die dormiat*. Corrige ex Fulg. Schol. Theocriti ad Eid. Δ. φασὶ γὰρ ὡς τοῦ Ἐνδυμίωνος ἠράσθη ἡ Σελήνη, καὶ κατὰ τὸ ὄρος τὸ Λάτμιον τῆς Καρίας ἐμίγη. Καὶ ἀλληγοροῦσιν ὡς φιλοκύνηγος ὢν τῇ σελήνῃ συνεθήρα, ἡμέρας δὲ ὕπνωττεν.

n *Pastorem amasse*] Schol. Juv. ad Sat. X. vers. 318. *Endymion pastor, quem Luna adamavit*. Fabula est apud Hygin. cap. 271. Serv. Georg. III. 391. Capellam Lib. IX.

o *Cursum Lunæ invenerit*] Plin. Lib. II. cap. 9. *In hoc sidere cognoscendo singula deprehendit hominum primus En-*

dormiſſe dicitur, [p] qui nihil aliud in vita ſua, niſi huic repertioni ſtuduit, ſicut Mnaſeas in primo libro de Europa ſcribens tradidit. [q] Sive paſtorem Endymionem amaſſe fertur, quod nocturni roris humor, [r] quem aporria ſiderum atque ipſius Lunæ animandis herbarum ſuccis inſudat, paſtoralibus proſit ſucceſſibus.

dymion: & ob id amore ejus captus famâ traditur.

p *Qui nihil*] Lege cum Schol. German. & MS. Leid. *Quia nihil.*

q *Sive paſtorem* &c.] Verba illa, *paſtorem Endymionem amaſſe fertur*, ut gloſſema, expungenda cenſeo.

r *Quem aporria* &c.] Scribe: *quem* ἀπόῤῥοια *ſiderum atque ipſius Lunæ animandis herbarum ſuccis inſudat, paſtoralibus proſit ſucceſſibus.* Supra Prolog. Lib. 1. *Humor algens, quem ſerenis Aſtra ſudant noctibus.* Ob hanc ergo aporrœam *roriflua Luna* dicitur in fragmento Aſtronomico, quod Fulgentio adſcribitur in Pithoei Catalectis.

FABII FULGENTII PLANCIADIS, Viri Clarissimi, MYTHOLOGIARUM

Liber Tertius.

[a] Inscientiæ formidolosa [b] suspectio semper excusandi quærit suffragia: quo quicquid ignorantia [c] incursionum mater peccaverit, id veniæ absolvat petitio, quæ [d] culpas vestire consuevit. Sed quia nunquam [e] de se male æstimat sermo, qui ad amantem judicem mittitur, idcirco meæ simplicitatis negocium tuo Domine purissimo commisi judicio, [f] fretus, quicquid absurde digestum est, [g] non ut invidus detrahis, sed ut doctissimus corrigis.

I. *Bellerophon.*

Proetus rex uxorem habuit Antiam nomine, quæ ama-

Ad Prolog. Lib. III.

a *Inscientiæ*] Apuleius Dialogo Hermetis: *Perseverante inscitiâ atque inscientiâ.* Leo Epist. Decret. 4. *Licet vix ferenda sit in sacerdotibus excusatio, quæ prætendat inscientiam.* Minucius Fel. Octavio: *Ut me dissimulanter gravius argueret inscientiæ.* Nepos Epaminond. cap. 7. *Propter imprudentiam inscientiamque belli.*

b *Suspectio*] Suspicio. Paulinus ad Ausonium: *Duceret in sanctum suspectio falsa parentem.* Alii tamen ibi *suspicio* legunt. Vide Vinetum in Epist. Auson. 24.

c *Incursionum*] Gloss. *subito advenientium rerum.* Melius dixeris incursiones heic esse *παρεμπτώματα.*

d *Culpas vestire*] Gloss. *tegere. Palliare* diceret Apuleius, cujus illud est: *Nec palliari res tam aperta potest.*

e *De se male æstimat*] Ita & B. sed A. H. & I. *existimat* h. e. loquitur, opinatur. Macrob. Saturn. II. 4. *Malè existimare de Catonis pervicaciâ.* Vide ibi Pontanum. Interpres Hermæ cap. 10. *Bene enim hic de te apud me existimavit.* Sed *æstimare* sæpicule poni pro *existimare* ostendimus in dissertatione de Hygino. Chrysologus Serm. XXXIX. *Æstimo hoc dixisse pulsantem.*

f *Fretus, quicquid*] Lego cum B. A. H. I. & MS. Leid. *fretus quia quicquid* &c. Mox cum Scriverio & Tollio rescripserim *detrahes & corriges.* Odoraris, nisi obesæ naris es, stylum Veteris Bibliorum interpretis.

g *Non ut invidus*] B. A. H. I. & MS. Leid. *Ut non invidus,* Quod si cui magis adriserit, is *τὸ sed,* quod mox sequitur, in *sic* mutabit.

amavit Bellerophontem. cui dum ob stupri caussam mandasset, ille noluit, quem marito criminata est. Ille eum ad Chimæram interficiendam misit [a] per socerum suum. Quam Bellerophon equo Pegaso residens interfecit, qui de Gorgonæ sanguine natus fuerat. Bellerophonta posuerunt, quasi βυληφορῦντα, quod nos Latine [b] sapientiæ consiliatorem dicimus. [c] sicut Homerus ait:

Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βυληφόρον ἄνδρα.

id est, nec decet tota nocte dormire consiliatorem virum. Nam & Menander similiter in [d] Disexapaton comœdia ita ait, [e] ΒΟΥΛΗΦΟΡΟΣ ΗΜΕΤΕΡΑΝ ΔΗΜΕΑ ΠΡΟΚΑΤΕΛΑΒΕΣ ΟΡΑΣΙΝ: id est, consiliarie nostram Demea præoccupavisti visionem. Nam ut hoc certum sit, Homerus in fabula ejusdem Bellerophontis ita ait, ἀγαθὰ φρονέοντα δαΐφρονα βελλεροφόντην, id est, bona cogitantem [g] sapientissimum consilium. Spernit libidinem, id est Antiam. ἀντίον enim Græce contrarium dicitur: sicut antichristum dicimus, quasi ἐναντίον τοῦ χριστοῦ, id est, contrarium Christo. Vide itaque cujus uxor Antia dicatur, nihilominus Prœti. Prœtos Pamphyla lingua sordidus dicitur, sicut Hesiodus [h] in Bucolico carmine scribit di-

Ad CAP. I.

a *Per socerum suum*] Ita rectè cum Commel. MS. Leid. 6. edd. heic mirificè corruptæ sunt. Iobatem intelligi vult. Vide Hyg. cap. 57.

b *Sapientiæ consiliatorem*] Cur non potius? *Sapientem.*

c *Sicut Homerus ait*] Addunt 5. edd. *In B. Iliados.* Quæ verba procul dubio è glossâ in textum irrepserunt; certè in principe editione, hoc est, Baptistæ Pii, non comparent.

d *Disexapaton*] Ita cum Commel. exhibet etiam MS. Leid. 6. edd. *disexapito.* Turneb. Adversf. Lib. IX. cap. 24. *disexapotho.* Quem vide. Scripserim ego, Δὶς ἐξαπατῶντι. eo enim nomine Menandri comœdia laudatur à Suida in Ζάκορος.

e Βυληφόρος] 6. edd. Βυληφόρε ἡμῶν ἐξ μοῦ προὔλαβες ὅρασιν, *id est, consiliarie nostram de meâ præoccupasti visionem.* Sed ut in Commel. heic, ita & in Leid. codice ista leguntur. *Demea* nomen est κύριον, quod cum divisim legerent *de mea*, mutarunt verba Græca.

g *Sapientissimum consilium*] Legitur versiculus iste Græcus Iliad. Z. 162. Deest in capite, τὸν θ', quod addunt 6. edd. & vertunt, *Bona cogitantum sapientissimum consilium.* Illud *cogitantum* conspicias quoque in cod. Leid. perperam omnino. Etiam τὸ *consilium* mutarem in *consiliarium*, nisi mox ad eundem modum Bellerophontem interpretaretur *bonam consultationem.* Schol. Hesiod. in Θεογ. p. 261. ed. Heinf. Βελλεροφόντην ἢ τὸν αἰνοῦντα τὰ διανοήματα, παρὰ τὸ ἐν τῇ ὥρᾳ βάλλειν. Ἄλλως. Βέλλερα τὰ κακά λέγει. Βελλεροφόντης οὖν ὁ φρονούμενος παύειν τὰ κακά.

h *In Bucolico carmine*] Ita & MS. Leid. Edit. Lugd. *in Bucolico*, omissa al-

dicens: [i] PEPRIGROSIS TA FULVE ULACTIS MENES EMORUM, id eſt, ſordidus vuarum bene calcatarum [k] ſanguineo rore. & cujus uxor eſt libido niſi ſordis? At vero Bellerophon, id eſt bona conſultatio, qualem [l] equum ſedet niſi Pegaſum? quaſi [m] pegaſæon, id eſt fontem æternum. Sapientia enim bonæ conſultationis æternus fons eſt. Ideo pennatus, quia univerſam mundi naturam celeri cogitationum theoria colluſtrat. Ideo & Muſarum fontem ungula ſua rupiſſe fertur. Sapientia enim dat Muſis fontem. ob hanc rem etiam ſanguine Gorgonæ naſcitur. Gorgona enim pro terrore ponitur. Ideo & Minervæ pectore fixa eſt, ſicut Homerus [n] in tertio decimo ait:

Τῇ δ' ἐπὶ μὲν Γοργὼ βλοσυρῶπις ἐστεφάνωτο.

Ergo hic duplex aſſertio eſt. Aut enim terrore finito ſapientia naſcitur, ſicut de ſanguine, id eſt de morte Gorgonæ Pegaſus, quia ſtultitia ſemper eſt timida: aut initium ſapientiæ timor eſt, quia & magiſtri timore ſapientia creſcit: & dum quis famam timuerit, ſapiens erit. unde & Chimæram occidit. Chimæra enim, quaſi κῦμ' ἔρωτος, id eſt fluctuatio amoris. unde & Homerus ait, κῦμα κελαινὸν κορθύεται. Ideo etiam triceps chimæra pingitur, quia amoris tres modi ſunt, hoc eſt incipere, perficere, & finire. Dum enim amor noviter venit, ut leo fe-

alterâ voce. H. B. M. & I. *Bucolico ludicro.* Scriverius in orâ libri ſui: *Citat Fulgentius ex Heſiodi Bucolico, quod nunquam fuit, verſum, qui Græcus non eſt, ſed Barbarus, à quodam Afro vel Vandalo pravè imitatus.*

i *Pepigroſis*] Græca verba omiſſa ſunt in 6. edd. MS. Leid. ea ita repræſentat: *Pritos iſta ſtuen tactis mene ſemorum.* Caſaubonus in Suet. Lib. II. Animadv. p. 101. reſtituit: Περῖτος εὐστεφέαν βοτρύων δρόσῳ αἱματόεντι.

k *Sanguineo rore*] Vinum enim ſanguis uvarum. *Baccheus ſanguis* Statio. Αἷμα σταφυλῆς Euſtath. ad Iliad. Hom. p. 234. ed. Baſ. Auctor Ovidii Vetulæ: *Effundere ſanguinis uvæ Mille modos.* Verus interpres Deuteron. cap. XXXII. 14. *Sanguinem uvæ biberent meraciſſimum.* Αἷμα σταφυλῆς τοῖς ὁ ibidem. & Sirac. L. 16. Ad eundem modum *olearum cruor* dicitur oleum apud Arnob. Lib. I. pag. 2. ut εἶαρ ἐλαίης oleum Nicandro. Cæterum ut heic *ſanguineum rorem* Planciades, ita *ſanguinis rorem* Lucanus, *Bacchi rorem* Sammonicus. *Pluviarum rores & vineum rorem* Arnob. p. 12. *aquæ rorem* Apul. Mileſ. I. & *fluctuum rorem* IV. *Tepidum rorem* pro lacrymis Ovid. X. Met. 360. dixere.

l *Equum ſedet*] Vide not. ad Hyg. cap. 61.

m *Pegaſæon*] Pegaſus ergo Fulgentio ſignificat πηγὰς αἰῶνος, *fontes ſæculi.*

n *In tertio decimo ait*] Lapſus eſt memoriâ Fulgentius. Legitur Iliad. Λ. 36.

feraliter invadit: unde & Epicharmus comicus ait, [o] δαμασὴς ἔρως λεοντείᾳ δυνάμει θαλερῶς. id eſt, domitor cupido leontea virtute [p] præſumptior. Nam & Virgilius in Georgicis tetigit, dicens:

> ---- *Catulorum oblita leæna*
> *Sævior erravit campis.*

At vero capra quæ in medio pingitur, perfectio libidinis eſt, illa videlicet cauſa, quod hujus generis animal ſit [q] in libidine valde proclivum. Unde & Virgilius in Bucolicis ait,

> ---- *Hædique petulci.*

Ideo & ſatyri cum caprinis cornibus depinguntur, quia nunquam noverunt ſaturari libidine. At vero quod dicitur, [r] Poſtremus draco: illa ratione ponitur, [s] quia poſt perfectionem vulnus det pœnitentiæ, venenumque peccati. erit enim hic ordo dicendi, quod primum ſit in amore inchoare, ſecundum perficere, tertium vero pœnitere de perfecto vulnere.

II. [a] *Per-*

o Δαμασὴς ἔρως] Vide Cl. Jac. Tollii ἔρωτ. Κοιμώμ. pag. 44. Sed ante omnia Pighium in Hercul. Prodic. pag. 210. de Cupidine æreo leonis exuvio indormiente, quem viſum à ſe memorat in Ducis Mantuani palatio. Mira horum verborum eſt verſio Hertelii in ſententiis Epicharmi: *Amoris mollities, leonis robore domanda eſt.* Heſych. Δαμασής. ὄντως ὁ προσκρούστης. Leg. προσκρούστης cum Salmaſ. Vulgares Lexicographi non agnoſcunt vocem illam δαμασής. Unde volebam à primo δυνάστης. Anacreon Od. 62. Ὁ δ' ἐν θεῶν δυνάστης, Ὁ δ' ἐν βροτοῖς δαμάζει.

p *Præſumptior*] Ita quidem & 6. edd. & MS. Leid. Reſcribendum tamen exiſtimo *præſumptuoſior* vel *præſumptioſior*, ut *affectioſè* & *affectioſus* ab *affectio*. De quibus Salmaſ. ad Pallium Tert. Gloſſ. Vett. Αὐθάδεια, *præſumtio*, *contumacia*, *temeritas*. Schol. Horat. ad Lib. III. od. 4. *Audax. præſumptuoſus.* Adde notas ad caput ult. Lib. I.

q *In libidine proclivum*] A. H. & I. *in libidinem.* Sed alterum cum B. M. & L. agnoſcit MS. Leid. nec Fulgentio indignum eſt. De libidine caprini generis omnia pervulgata ſunt. Vide Serv. ad Ecl. VIII. vers. 8. Horus Lib. I. *Penem fecundum ſignificantes hircum pingunt. non autem taurum. Nam hic poſt annum integrum tantum coire incipit. Hircus vero poſt ſeptimum diem ab ortu coit.*

r *Poſtremus draco*] Ita quidem cum Leid. cod. habet quoque MS. Modii. Sed ipſe emendat *poſtrema draco*, ut reſpiciat illud, *prima leo, poſtrema draco, media ipſa chimæra.* qui verſiculus apud Hyg. quoque legitur cap. 57. & ab Hieronymo Epiſtol. Sel. II. 13. ed. Caniſ. tanquam pervulgatus adducitur. Eſſe autem Lucretii notavi ad Hyginum.

s *Quia poſt perfectionem* &c.] Modius ex ſuis MSS. reſtituit: *Quia poſt perfectionem libidinis vulnus det pœnitentiæ venenum peccati. Erit ergo hic ordo, quod primum* &c. Ut heic libidinis ſymbolum Chimæram Fulgentius, ita meretricis facit Horat. Lib I. od. 27.

Ubi

II. [a] Perdica.

SEMPER delicata consuetudo laborioso fert præjudicium operi, & molliter educata, [b] dum quod non optas evenerit, pœnitentiam creat. Melius est enim [c] labore partiliter securiore doceri, quam ex necessitate veniente repentaliter perterreri. Perdicam ferunt venatorem esse, qui quidem matris amore correptus, dum utrinque & immodesta [d] libido ferveret, & verecundia novi facinoris reluctaretur, consumptus, atque ad extremam [e] tabem deductus esse dicitur. Primus etiam serram invenit, sicut Virgilius ait:

> [f] *Nam primi cuneis scindebant fissile lignum.*

Sed

Ubi Schol. vetus: *Quemadmodum supra meretricem mari, ita heic Chimæræ comparat, quasi multiformi belluæ, quæ leonis, capræ & draconis capitibus emineret; flammis armata, sicut meretrix dolis & incitamentis libidinum.*

Ad CAP. II.

a *Perdica*] MS. Leid. *Fabula Perdicæ.* Scrib. *Perdicæ.* Perperam quoque in Lemmate Epigr. 24. apud Claud. *de Polycaste & Perdicca. Perdica* pro *Perdix*, ut *Arcada* pro *Arcas* apud Hyg. cap. 155. *Atlanta* pro *Atlas.* apud nostr. Prol. Lib. I. *Tripoda* pro *tripus* Lib. I. cap. 6. Tzetzes in Hesiod. Ἔργ. Οἰδιπόδαο. Τοῦ Οἰδίποδος. ἀπὸ εὐθείας τῆς Οἰδιπόδης τοῦ Οἰδιπόδου, καὶ Οἰδιπόδαο, διαλύσει Ἰωνικῇ. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα εὐθεῖα, ὁ Οἴδιπος, καὶ τὸ ὁ Οἰδίπους, καὶ ὁ Οἰδιπόδης. *Antipodæ* pro *antipodes* in Scholiis MSS. in I. Georg. Virg. *Alopidam* in Cœnâ Cypriano adscriptâ: quod frustra in *alopidem* mutat Rigaltius. Rectius *turpitudinem* in *torpedinem*, & *sexatilem* in *saxatilem* mutasset. Probus in Catholicis: *Legi, hic Oedipodes hujus Oedipodæ. Nam si Oedipos declinaverimus, genitivo dis faciet* &c. Pertinet & huc *Pubeda* quod apud Capellam & in Glossis Isidori legitur pro adolescente. quanquam scribendum esset *bupæda* ex Gr. βούπαις. Sanè *bubeda* inveni in Vett. membranis Capellæ. Festus in BULIMAM. *Hinc est, quod grandes pueros bupædas appellant.* Confer not. ad Prol. Lib. I. & cap. 15. quæque dixi in Dissertatione de Hygino.

b *Dum quod* &c.] Modius: *Dum sicut optas non evenerit, pœnitentiam creat.*

c *Labore partiliter* &c.] Modius: *Laborare particulariter, laboreque securiore doceri.* Commelinianam lectionem, quam Leid. codex firmat, non temere rejecerim. Certè *partiliter* rectum puto. Arnob. Lib. VI. *Partiliter nusquam Deus est, sed ubique totus.* Firm. Astronom. Lib. II. cap. 18. *Partiliter exposita.* Sic & *partile* pro divisibili posterior ætas posuit. Claud. Lib. I. de Stat. An. cap. 18. *Tunc localem mihi eandem vel partilem persuadebis.* Confer Glossar. Barthii. Gloss. Isid. *Partiliter, divisè, per partes, distributè.*

d *Libido ferveret*] *Libidine ferveret* Modius. MS. Leid. *Dum utrumque, & immodesta libido* &c.

e *Tabem*] 6. edd. & MS. Leid. *labem.* Labes est ruina. Maro Æn. II. 97. *Hinc mihi prima mali labes.* Præfero tamen *tabem*, quod inferius ad maciem pervenisse dicatur.

f *Nam primi*] Versus hic legitur I. Georg. In Leid. cod. superscripta erat altera lectio, *vel primum.* quam & à

 se

Sed ut [g] Feneſtella in Archaicis ſcribit, hic primum venator fuit: cui cum ferinæ cædis cruenta vaſtatio, & ſolitudinum vagabunda errando curſilitas diſpliceret, [h] plusquam etiam videns [i] contheroletas ſuos, id eſt Actæonem, [k] Adonin, Hippolytum, miſerandæ necis functos interitu, artis priſtinæ affectui mittens repudium, agriculturam [l] affectatus eſt. ob quam rem matrem quaſi terram omnium genitricem amaſſe dicitur. Quo labore conſumptus etiam ad maciem perveniſſe fertur. & quia cunctis venatoribus de priſtinæ artis opprobrio detrahebat, ſerram quaſi [m] maleloquium dicitur reperiſſe. Matrem etiam Polycaſten habuit, quaſi polycarpen, quod nos Latine multifructam dicimus, id eſt terram.

III. *Actæon.*

[a] CURIOSITAS ſemper periculorum germana, detri-

ſe in Mediceo aliiſque antiquis exemplaribus inventam teſtatur Pierius Valerianus.

g *Feneſtella in Archaicis*] 6.edd.& MS. Leid. *Feneſtella Martialis.* Savaro cenſet illum eſſe Martialem, cujus Lib. IX. ep. 14. mentionem facit Sidonius. Giraldus Part. II. Dial. 18. ex uno nobis duos facit. *Fabulam*, inquit, *hoc loco talem attingit, cujus & Feneſtella & Martialis meminit.*

h *Pluſquam etiam*] Ita A. H. I. & MS. Leid. in quo gloſſa: *pluſquam una pars, id eſt magis.* B. M. & L. *Pluſque etiam.* Sed ne ſic quidem ſatis congrua oratio. Eſſet, ſi ita ſcripſiſſet, *inſuperque etiam videret.* Nihil tamen mutare auſim. Vide quæ animadvertimus infr. ad cap. 8.

i *Contheroletas*] Vox hybrida eſt. Græcè dicas, συνθηρολέτης, ut γιγαντολέτης, quo Jovem epitheto ornant Poëtæ. Si addiceret antiquus aliquis codex, mallem *Contheroteras.* Θηρετὴρ enim venator. Θηρολέτης non putem inveniri.

k *Adonin*] MS. Leid. *Adonem* rectè. *Adon* enim Afris illis Capellæ & Arnobio, ne de aliis nunc dicam, idem qui *Adonis.*

l *Affectatus eſt*] Ita quidem M. L. I. & MS. Leid. Sed B. A. & H. *affectatus eſt.* Quod eſſe melius haud aſſeveraverim. Nam paſſivam formam habentia ſæpe activè poni multi multis exemplis pridem oſtenderunt, ut notavi ad Hygin. cap. 273. ubi habes *certati ſunt.* & cap. 274. *belligeratus eſt.* Vetus interpres Exod. cap. 16. *Murmurati eſtis.*

m *Maleloquium*] Malim *maliloquium* cum 6.edd. quod & firmat Leid. cod. Sic *falſiloquium, multiloquium, turpiloquium, parciloquium* apud Apulej. Lib. V. Mileſ. *vaniloquium* apud Donat. ad Eun. Act. II. ſc. I. vers. 10. & Chryſolog. Serm. XIII. *Spurciloquium* apud Tertull. de Reſurrect. Carn. cap. 14. *Inaniloquia* apud Vet. Interpr. poſter. Epiſt. ad Timoth. cap. II. vers. 16. aliaque paſſim legas. Sed *maleloquium* editum quoque apud Schol. Stat, ad I. Theb. vers. 171. *In dignitate regiâ poſitos maleloquii veneno perſtringere.* Opinor & hoc corruptum. Tertull. de Spectac. *Neque enim oculos ad concupiſcentias ſumpſimus, neque linguam ad maliloquium, & aures ad receptaculum maliloquii.* Hieron. ad Celantiam: *Credulas animas maliloqua lingua diſſociat.*

Ad CAP. III.

a *Curioſitas*] Ἡ πολυπραγμοσύνη. Gloſſ. Labbæi, *Curioſus*, πολυπράγμων.

b Ne-

trimenta ſuis amatoribus [b] novit parturire quam gaudia. Actæon denique venator Dianam lavantem vidiſſe dicitur: qui in cervum converſus, à canibus ſuis non agnitus, eorumque morſibus devoratus eſt. [c] Anaximenes ([d] qui de picturis antiquis diſſeruit) libro ſecundo ait, venationem Actæonem dilexiſſe: qui cum ad maturam perveniſſet ætatem, conſideratis venationum periculis, id eſt quaſi nudam artis ſuæ rationem videns, timidus factus eſt: [e] inde & cor cervi habens. unde & Homerus ait, οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο, id eſt, ebrioſe, [f] oculos canis habens, & cor cervi. Sed dum periculum venandi fugeret, affectum tamen canum non dimiſit: quos [g] inaniter paſcendo pene omnem [h] ſubſtantiam perdidit, ob hanc rem à canibus ſuis devoratus eſſe dicitur.

IV. [a] De

b *Novit parturire quam gaudia*] Subaudi *magis*. Terent. Prol. Eun. *Si quisquam eſt, qui placere ſe ſtudeat bonis quam plurimis*. Familiaris Græcis ea ellipſis. Pſalm. IV. Ἀγαθὸν πεποιθέναι ἐπὶ κύριον, ἢ πεποιθέναι ἐπ' ἀνθρωπον. Nazianz. Θέλω τύχης σταλαγμὸν, ἢ φρενῶν πίθον. Notavimus iſtum Helleniſ. in Fulgentio jam ſuperius ad Prol. Lib. I. & cap. I. Lib. II.

c *Anaximenes*] Ita & MS. Leid. Perperam *Anaſimenes* exhibent 6. edd. Anaximenis multiplex, nulla Anaſimenis fit mentio apud veteres. Alium à philoſopho fuiſſe cenſet Malincrotius Paralipom. pag. 4. Cæterum Anaximenis ratio, ideo in cervum fingi transfiguratum Actæonem, quod ingraveſcente ætate timidior factus ſit, nimis frigida videtur Pierio Valeriano Hieroglyph. Lib. VII. Petendum potius ex hiſtoriâ cenſet, quâ cornutum eſſe editum quidam tradiderint Actæonem. Quâ de re conſul. Plin. Lib. XI, cap. 37. Varro per canes intellexit adulatores, cum ſcriberet: *Crede mihi, plures dominos cervi comedere, quam canes. Quod ſi Actæon occupaſſet, & prius ſuos canes comediſſet, non nugas ſaltatoribus in theatro faceret.*

d *Qui de picturis*] Quinam præter hunc Anaximenem de picturis ſcripſerint, docebit te Voſſius libro de Graphice pag. 36.

e *Inde & cor* &c.] 6. edd. *Unde & cor cervi habere dicitur*. Leid. cod. qui in cæteris cum Commel. facit, habet etiam *unde*. Quid ſi ita diſtinguas? *Factus eſt inde, & cor cervi habens.*

f *Oculos canis habens*] Horus Lib. II. *Eos qui in oculis ſanguinem habent, impudentes vocant: unde Homerus: Οἰνοβαρὲς* &c. Timiditatem lepidè notat Tertull. de coron. Milit. cap. I. *Novi & paſtores eorum in pace leones, in prælio cervos.*

g *Inaniter paſcendo*] *Immaniter* legere nos jubet Priçæus ad Apul. Apolog. p. 142. Non accedo. Inaniter paſcit canes, quicunque eos paſcit, cum præ timiditate venari non audet.

h *Subſtantiam perdidit*] Ita & Palæphatus hanc fabulam interpretatur. Alii canes de adulatoribus accipiunt, ut modo dicebam.

Ad

IV. [a] *De Hero, & Leandro.*

AMOR cum periculo sæpe concordat: & [b] dum ad illud solum natat quod diligit, nunquam videt, quod expedit. ἔρως enim Græce amor dicitur. Leandron vero dici voluerunt, quasi λύσιν ἀνδρῶν, id est solutionem virorum. Solutio enim viri amorem parturit. Sed natat nocte, id est in obscuro tentat pericula. Hero quoque [c] in amoris similitudine fingitur. Lucernam fert. [d] Et quid aliud amor, nisi flammam [e] ferat, & desideranti periculosam viam ostendat? cito tamen extinguitur, quia juvenilis amor non diu [f] perdurat. denique nudus natat, illa videlicet causa, quod suos [g] affectores amor & nudare noverit, & periculis sicut in mari jactare. Nam extincta lucerna, [h] utriusque mors est procurata maritima: hoc in evidenti significans, quod in utroque sexu vapore ætatis extincto, libido commoritur. In mari vero mortui feruntur, velut in humore frigidæ senectutis. omnis enim [i] caloratæ inventutis igniculus torpidæ veternositatis [k] algescit in senio.

V. [a] *De*

Ad CAP. IV.

a *De Hero*] MS. Leid. *Fabula Ero & Leandri. Herus* debebat scripsisse. Talia sunt & *Argo* & *Callisto* gignendi casu apud Hyg. cap. 14. & 224. ubi complura diximus, quæ huc faciunt.

b *Dum ad illud solum natat*] MS. Mod. *notat.* unde ipse delet τὸ *ad.* Sed pro lectione Commel. stant 6. edd. & MS. Leid.

c *In amoris similitudine*] Ita & Leid. cod. & 6. edd. Sed Modius ex suis membranis emendat: *In amoris similitudinem fingitur lucernam ferens.* 6. edd. *ferre.* Sed ut Commelinus edidit, ita hæc & in Leid. cod. cum leguntur, tum distinguuntur.

d *Et quid aliud* &c.] Leid. cod. *Quid aliud amor, nisi & flammam* &c.

e *Ferat*] 6. edd, & Modius *fert*, & mox *ostendit.* Præfero Commel. lectionem, quam & Leid. codex repræsentat.

f *Perdurat*] Mod. *durat.* Et mox, *denique Leander nudus* &c.

g *Affectores*] B. A. H. M. L. *affectatores.* I. *Assectatores.* Præfero *affectatores*, quod & in Leid. codice visitur. Supr. II. 4. *Quod nudos sibi affectatores dimittat.* Quanquam Salmas. ad Histor. August. pag. II. 109. 110. III. *affectionem tyrannidis* pro *affectatione* diei observat.

h *Utrinsque*] Modius, *utrique.* Lego *utrisque* cum Leid. cod. quod ut ἀρχαϊκώτερον, ita Fulgentii κακοζηλίᾳ convenientius.

i *Caloratæ juventutis igniculus*] Apul. VI. Met. *Primæ juventutis caloratos impetus freno quodam coercendos existimavi.* Vid. ib. Pricæum.

k *Algescit in senio*] Τὸ *in* non habent Modii membranæ. At habet Leid. cod. & 6. edd.

Ad

V. [a] *De Berecynthia, & Atti.*

DECEPTA Græcia credulitate dæmonum potius quam deorum, nunquam deterius diis suis [b] reponeret, quam ut eorum matrem veternosam anum, non solum puerilem amatu, [c] quantum etiam [d] fingerent & zelotypam. [e] Tantum enim zeli succensa anus invidiosa flagravit, quæ nec suis utilitatibus furiosa pepercit, ut unde fructum sperabat libidinis, illud [f] veterana succideret meretrix. Et quamvis apud muliebres animos libido obti-

neat

Ad CAP. V.

a *De Berecynthiâ & Atti*] MS. Leid. *Fabula Berecynthiæ & Attis.* Secundum Servium ad Æn. IX. 82. *Berecyntiæ* sine aspiratione esset scribendum.

b *Reponeret*] Gloss. *detraheret.* Explica potius, *gratiam referret.* Juvenal. Sat. I. vers. I. *Nunquamne reponam Vexatus toties rauci Theseide Codri?*

c *Quantum etiam*] Ἀντὶ τῶ *verum etiam.* Χρῆσις est Fulgentiana. Consule indicem.

d *Fingerent*] Ita cum 6. edd. etiam MS. Leid. Non nescio satis Latinè dici *Græcia fingerent.* Quia tamen præcessit *reponeret*, mallem *fingeret.* Rescribo ergo, *quantum etiam fingeret Zelotypam*; tametsi timidè. Ecce enim & vetus interpres Marc. cap. 9. ita loquitur apud Chrysol. Serm. LI. *Confestim omnis populus videns Jesum stupefactus est & expaverunt.*

e *Tantum enim zeli succensa*] Sic cum Commel. & 6. edd. etiam MS. Leid. Arridet tamen magis *zelo. Tantum* est *tantopere, in tantum*, quomodo Cyprianus, Prudentius, Æthicus, Dictys, Schol. Juvenal. Sat. VI. 295. Vetus interpres Genes. cap. XLI. vers. 19. aliique id genus scriptores loquuntur sæpissimè, & Græci εἰς τοσοῦτον usurpant. Nec refugit Plinius eam locutionem, cum scripsit Lib. X. cap. 60. *In tantum emolliuntur.* Et Lib. IX. cap. 22. *In tantum mirabili multitudine.* Euagrius in vitâ S. Antonii: *In tantum patiens erat.* Salvianus de Provid. Lib. IV. *In tantum apud plurimos nomen hoc parvi penditur.* Sic *in quantum*, pro *quantum* Æthicus sub finem Cosmogr. *In quantum vigilantia nostra investigare potuit. In aliquantum* pro *aliquantum* Dictys Cretensis cum aliis locis, tum Lib. III. *Tum rex, ubi in aliquantum revolvit spiritum.* Restituenda eadem Cassiod. Variar. Lib. VIII. epist. 10. ubi nunc editum visitur: *Conflictus virorum fortium mutua tela reppulit, nec semper tutus fuit, qui cum numerosa hoste contendit: unius forsan ictus solerter eliditur: qui multis restitit, à parte, quâ non credidit, vulnus excipit: quæ tantum ei nunc sunt gloriosa, quantum tunc habuere periculi.* Pro *reppulit* legendum ex Vet. Cod. cujus excerpta penes me sunt, *non respuit.* Pro *eliditur* præterea *eluditur.* Adhoc *resistit* pro *restitit*, & *in tantum* pro *tantum.* Sequitur mox, *zelo succensa.* Chrysologus Serm. XII. *Succendit invidia, cupiditas inflammat.*

f *Veterana succideret meretrix*] Augustin. C. D. Lib. VI. cap. 7. *Atys pulcher adolescens ab eâ dilectus & muliebri zelo abscissus.* Lactantius Lib. I. cap. 17. *Eundem cum pellice deprehensum exsectis virilibus, semimasculum reddidit.* Minucius Octavio. *Cybelæ Dindyma pudet dicere; quæ adulterum suum infeliciter placitum, quoniam & ipsa deformis & vetula, ut multorum Deorum mater, exsecuit, ut Deum faceret eunuchum.* Alii semet castrasse ipsum Atyn volunt, ut Catullus carm. 64. & Sallust. de diis cap. 4. Gloss. Nom. Bιτρέν⊙, πεπαλαιωμέν⊙. Petron. *Veteranus latro.*

g In

neat regnum, tamen etiam [g] in invicta libidine zelus obtinet dominatum. Berecynthia enim mater deorum Attin puerum formosissimum amasse dicitur, quem zelo succensa castrando [h] semimasculum fecit. Quid sibi ergo in his Græcia sentire voluerit, edicamus. Berecynthiam dici voluerunt, [i] quasi montium dominam. Ideo matrem deorum, quod [k] deos nuncupari præ superbia voluerunt. Ideo in Olympo habitantes, quasi excelsos ac superbos. ideo & dæmonas nuncupant secundum Homerum, [l] qui dicit, μετὰ δαίμονας ἄλλους, id est [m] post deos alios. δῆμος enim Græce populus dicitur. is dicitur unus: & quia populos subdere cupiebant, & soli super populos esse, dæmones dicti sunt. Ideo & apud Romanos [n] Indigetes, quasi nihil indigentes. Ergo Berecynthiam montibus præesse dixe-

g *In invicta libidine*] MS. Leid. *etiam victâ libidine.* edd. 6. *etiam invictâ libidine.* Commel. lectio satis mihi proba videtur.

h *Semimasculum*] Semivirum, ut nec converteretur in fœminam, nec vir relinqueretur. Priapum contra pulcrè pensilibus peculiatum venustè *nimis masculum* dixit Augustin. C. D. Lib. VI. cap. 9. Auctor Ovid. Vetulæ: *Eunuchus porro, cum non sit fœmina, non vir, Non animal, non planta, quid est? non est sine vitâ. Ergo quid esse potest? nihil esse potest nisi monstrum.*

i *Quasi montium dominam*] Aliter fabulam interpretatur Sallust. περὶ θεῶν cap. 4.

k *Deos nuncupari præ superbiâ voluerunt*] 6. edd. *per superbiam.* Sed nec sic Latina est oratio. Suspicor scripsisse, *Deos se nuncupari* &c.

l *Qui dicit*] *Dum dicit* MS. Leid.

m *Post Deos alios*] MS. Leid. B. A. H. & I. *cum Deos alios.* At in margine, *cum diis aliis.* Versus Homeri exstat Iliad. A. 222. Δώματ' ἐς αἰγιόχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους. h. e. ἐπὶ τοὺς θεοὺς ἄλλους, ut rectè Scholiastes; *ad Deos alios.* Οὕτως δὲ δαίμονας καλεῖ. Παρερμηνεύει heic Fulgentius. Deinde δαίμων à δαίω dicitur, quasi δαήμων, ut docent Græcorum Magistri. Schol. modo laudatus: τοὺς θεοὺς, ἤτοι δαήμονας. ἔμπειροι γὰρ καὶ ἴδριες πάντων αὐτοί εἰσι.

n *Indigetes*] Vide Festum in *Indiges.* Serv. ad Æn. XII. 794. Turneb. Lib. XIX. cap. 29. Glossarium editum à Barthio Advers. Lib. XXVIII. 19. *Indigetes dii, quorum nomina non audebant proferre.* Lactantius *genios* interpretatur dæmonas Lib. II. 14. *Omnes*, inquit, *ostiatim domos occupant, ac sibi geniorum nomen assumunt. Sic enim Latino sermone dæmonas interpretantur.* Plura vide apud Tzetz. ad Hesiod. p. 41. ed. Heins. Cyprian. ad Demetr. *Consentit Plato, & unum Deum, cæteros angelos vel dæmonas dicit.* Qua de re videndus Apul. in de Dogm. Plat. pag. 8. ed. Elmenhorst. Confer quæ dixi ad Hyg. cap. 139. Gloss. MSS. In Virgil. I. Georg. *Indigetes qui præsunt singulis civitatibus, ut Minerva Athenis, Juno Carthaginensibus. Indigetes propriè sunt dii ex hominibus facti, quasi diis egentes. abusivè omnes generaliter, quasi nullius rei egentes. Alii indigetes propriè interpretantur, quorum proprium nomen uti indigemus, ut dii penates; item Lares, qui dii contra sonantes, quorum singularia nomina nesciuntur.* Confer omnino Athenag. Legat. pro Christian. pag. 25. Schol. Eurip. pag. 19. ed. Steph.

o *Ver-*

xerunt quasi [o] verni cynthos. Cynthos enim Attica lingua flos nuncupatur: [p] unde hiacynthus dicitur, quasi ἰάκυνθος, quod nos Latine solus flos dicimus, quasi omnibus perfectior. Nam & Epicharmus ita ait: [q] παγκάρπιος στέφανος, κὴ περὶ ἀκτῶν προβαίνει ὁ χρυσάλος. id est, florigera corona, atque è litoribus procedit chrysalus. Itaque florem quamvis quilibet amet, tamen [r] abscindit, ut Berecynthia in Attin fecit. [s] athis enim Græce flos dicitur, [t] ut Sosicles Atticus in libro Theologumenon, quem appellavit, scribit: Matrem deûm, in modum potentiæ voluerunt poni: unde Cybele dicitur quasi κῦδος βέβαιον, id est gloriæ firmitas. unde & Homerus ait: ὦκεν Ζεὺς κῦδος [u] ὀπάζει. Cui Jupiter gloriam donaverat. Ergo [x] ideo

o *Verni cynthos*] Conjunctim 6. edd. *Bernicynthos*. MS. Leid. *Vernicantos*. Sed hæc nugacissima sunt.

p *Unde hyacinthus*] MS. Leid. *Unde & hiacynthus dicitur, quasi hios cynthos*. Unde faciendum videtur ἶος κύνθος. Ἶος enim veteribus Græcis erat *unus*. Sed nugatur Fulgentius. neque enim ἰάκυνθος, sed Ὑάκινθος Græcis dicitur. Deinde quis dixit κύνθος idem esse quod ἄνθος? Lexic. Cyrill. Ὑάκινθος ἄνθος, *vaccineum*.

q Παγκάρπιος &c.] MS. Leid. *Cintoides iste si foros probe beëris albos, id est, Floriger & coronatus atque ebrius processit Crisaltus*. Græca videntur ita fuisse exarata: Κωθωνίδης ὁ στεφανοφόρος προβέβηκε χρύσαλος. Pro περὶ ἀκτῶν, Scriverius substituebat παρὰ ἀκτῶν. Cæterum *Chrysalus*, *Chryses*, *Chrysis*, *Chrysalis* servorum & ancillarum in Comœdiis sunt nomina.

r *Abscindit*] MS. Leid. *abscidit* MS. Leid. Apulej. v. Miles. *Nodum cervicis & capitis abscide*. Augustin. C.D. Lib. VII. cap. 26. *Alienis manibus potius occidi, quam suis abscidi potuerunt*. *Abscidere* verbum est posterioris ætatis scriptoribus familiarissimum. Vide Heins. ad Prud. Apotheos. vers. 945. & quæ nos notavimus ad cap. 2. Lib. I. Nec tamen vetustissimis ignotum fuit, ut ostendit ad Scribon. Largum pag. 164. Rhodius. Servius in hac fabulâ a rege, qui eum stuprare vellet, amputata puero verenda scribit.

s *Athis Græcis flos dicitur*] Immo ἄνθος non Ἄθις dicitur. Interim verum est Porphyrium voluisse Attin florem denotare ἀλληγορικῶς. Cæterum *Attis* heic habet MS. Leid. & 4. edd. quomodo & apud Servium ad Æn. IX. vers. 116. Catullum, Ovidium hoc vocabulum exaratur. *Atys* est apud Augustinum, *Atus* apud Varronem. Vet. Inscript. apud Ald. Orthogr. pag. 14. *Archigallus matris Deum magnæ Idææ & Attis* &c. Et in ædibus Petri Donati Cardinalis Cæsii, ut testatur Ciofanus ad Ovid. Metam. X. *Qui colitis Cybelen, & qui Phryga plangitis Attin* &c. Capella Lib. II. *Atys pulcher item, curvi & puer almus aratri*. Lege *Attis* ex MS. Leid. Bibl.

t [*Ut Sosicles*] MS. Leid. cum 6. edd. *Sosides*. d pro cl posuit, opinor, librarius. Ponenda est ante hæc verba τελεία στιγμή. Non enim Attici hominis est dicere Attin Græcè denotare florem.

u Ὀπάζει] Ὀπάζοι emendaverat in libro suo Scriverius. Non probo. Septem locis legitur apud Homerum κῦδος ὀπάζει. nusquam ὀπάζοι. Sed nec ὦκεν in hemistichio isto invenitur apud eum. Scripsit forte Fulgentius, τῷ τε, vel τῷ γὰρ Ζεὺς κῦδος ὀπάζει. quorum alterum Odyss. T. 161. alterum Iliad. P. 566. habetur.

x *Ideo*

x ideo turrita pingitur, quod omnis potentiæ elatio sit in capite. Ideo & leonum currui præsidens, quia omnis potentia etiam virtuti dominatur. Ideo & multiplici veste, quod omnis potentia ornata sit. Sceptrum etiam fert, quod omnis potentia vicina regno sit. Ob hanc rem etiam mater deûm dicta est. illud nihilominus ostendere volentes, quod sive Indigetes, sive dii, sive dæmones apud antiquos à divitiis dicti sunt. ergo potentia divitum mater est. unde & Homerus Agamemnonem considerans ait,

Ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, μοιρηγενὲς, ὀλβιόδαιμον.

Nec non etiam Euripides y consimilans Tantalum Jovi in tragœdia Electræ ait:

Ὁ γὰρ μακάριος, κοὐκ ὀνειδίζω τύχας,
Διὸς πεφυκὼς, ὡς λέγουσι, Τάνταλος, z κορυφῆς.

id est, Beatus ille, nec a invideo fortunas ejus, b Jovis æqualis, ut dicitur, Tantalus. Ergo potentiæ gloria semper & amore torretur, & livore torquetur: citoque abscidit quod diligit, dum tamen c amputet illud, quod odit. Denique omnis nunc usque potentia nescit circa suos diuturnum servare affectum: & quod amaverit cito, aut

x *Ideo turrita*] MS. Leid. *Ideo & turrita.* Et paulò inferius, *nec non &.* Aliter hæc Cybeles insignia interpretatur Servius ad Æn. III, 113.

y *Consimilans*] Ita & MS. Leid. *Similare*, *similatra*, *assimilare* furcillis è Latio exturbat summus vir Joh. Fred. Gronovius Diatrib. ad Stat. Sylv. Lib. 1. cap. 6. Inveniuntur tamen crebro in deterioris notæ scriptoribus, ut forsan non tam librariis, quam eorum ævo sint imputanda. Willeramus Paraphr. Cantici Salom. *Hæc quoque non agnis, sed consimilabitur hædis.* Et post paulo: *Forma tui colli nitet assimilata monili.* Ne de Apuleio nunc dicam, cujus in Indice consulendus Elmenhorstius; etiam in Ausonio epigr. 67. *adsimilas.* 118. *adsimilata* ediderunt nonnulli. Haud tamen scio quam rectè. Priore enim loco *adsimulas*, posteriore *adsimulata* repræsentat Stoeriana editio. *Similare* est similem esse auctori Tractatus de Sinâ & Sion: *Vides ergo in Hebraicâ veritate non sibi similare.*

z Κορυφῆς] Hoc alterius versus principium est, ut rectè observavit in margine libri sui Scriverius. Κορυφῆς ὑπερτέλλοντα δειμαίνων πέτρον habet Euripides. Michael Psellus in Tantali Anagoge: Δειμαίνει περὶ τὴν ὑπερτέλλουσαν πέτραν, ἥτις ἀδιαλείπτοις ὥσπερ καχλαδίοις ἀπηωρημένη, καὶ μικρόν τι τ' ἐκείνου ὑπεραιέχουσα κεφαλῆς, φοβεῖ τῷ μέλλειν καθιέναι, οὐ κάτεισι δέ.

a *Invideo fortunas*] Vide de eâ construct. Sciopp. Paradox Litterar. Epist. 4.

b *Jovis æqualis*] Imo *Jovis filius* est Διὸς πεφυκώς. Romanus Tragicus Diomedi laudatus Lib. III: *Jove prognatus est, ut perhibent, Tantalus, Ex Tantalo Pelops, ex Pelope autem satus Atreus, qui nostrum porro propagat genus.*

c *Amputet illud*] *Amputetur* Leid. cod.

Ad

aut zelando amputat, aut fastidiendo horrescit. Ideo & Attin dici voluerunt quasi ἔθος. ἔθος enim Græce consuetudo dicitur. Ergo quantuscunque amor sit potentibus, stabilis esse non novit.

VI. *De Psyche, & Cupidine.*

APULEIUS in libris Metamorphoseon hanc fabulam planissime designavit, dicens esse in quadam civitate regem & reginam, habere tres filias, duas natu majores, esse temperata specie: juniorem vero tam magnificæ esse figuræ, [a] quæ crederetur [b] Venus esse terrestris. Denique duabus majoribus, quæ temperata erant specie, [c] connubia venere. illam vero, veluti deam, non quisquam amare ausus, quam venerari pronus, atque hostiis [d] sibimet placare. Contaminata ergo honoris majestate Venus, [e] succensa invidia, Cupidinem petit, ut [f] in contumacem formam severiter vindicaret. Ille ad matris ultionem adven-

Ad CAP. VI.

a *Quæ crederetur*] Ita & MS. Leid. & I. *Qui* A. B. H. *ut* M. L. & Beroaldus in hac fabulâ, quam Apuleio præfixit. Credo scripsisse *quo crederetur*; non quod sit altero Latinius, sed quia Fulgentio convenientius, qui prope innumeris locis τὸ *quo* pro *ut* usurpat.

b *Venus terrestris*] Musæus de Herone: Ἄλλη Κύπρις ἀνάσσα. Et post paulo: νέη δηφάνθη Κύπρις.

c *Connubia venere*] Ἀντὶ τοῦ *evenere*, quomodo Salmasius scribi heic vult ad Solin. p. 11. Dubito an necessaria sit ista correctio. Phædrus Lib. II. II. *Majus ne veniat malum.* Ovid. Eleg. de Nuce: *At postquam platanis sterilem prabentibus umbram Uberior quavis arbore venit honor.* Petronius: *Magna loquor, quidvis nummis præsentibus opta, Et veniet, clausum possidet arca Jovem.* Corrigit *eveniet* Scriverius. Non accedo. Sed pro *magna* quin legendum sit *parva* nullus dubito. Sallust. Jug. cap. 8. *Ultro illi & regnum & gloriam venturum.* Cyprian. Lib. IV. epist. 4. *Pressuræ istius tam turbidam vastitatem secundum peccata nostra venisse.* Et post paulo: *Imo vero nec venissent patribus hæc mala.* Columbanus Monostich. vers. 6. *Impleat ipse Dei, qui vult sua vota venire.* Vide ibi annotata à Cl. Daumio. Gregor. Dial. Lib. II. cap. 5. *Cuncta, quæ illi erant ventura, prænunciavit.* Hyg. Astron. I. cap. 8. *Quod cum veniat in hac definitione* &c. Vetus interpres Josuæ cap. XXIII. vers. 15. *Sicut ergo implevit opere, quod promisit, & prospera cuncta venerunt.* Adde his, quæ congessi ad Prolog. Lib. I. Accedit præterea huc, quod simplex pro composito frequenter usurpet hic scriptor. Sic *vanescere* pro *evanescere* habes Lib. II. cap. 6. *Crementa* pro *incrementa* Lib. I. cap. 19. Nec abhorruerunt alii ab eâ enallage. *Vanescere* pro *evanescere* habes quoque apud Lactant. Lib. III. cap. I. *Ferre* pro *auferre* apud Virgil. Ecl. IX. Talia sunt & *vertere à Deo* pro avertere, *funus ferre* pro efferre, *radere nomen* pro eradere, *pilare* pro expilare; quæ in veteribus observavit Casaub. ad Spartian. p. 75.

d *Sibimet placare*] 6. edd. *Deprecari.* unde *deplacare* facit Modius. Quod nunc moneo etiam disertim legi in cod. Leidensi.

e *Succensâ invidia*] Cap. 5. *Zelo succensa.* Vide ibi Notas.

f *In contumacem formam vindicaret*] La-

ventans, viſam puellam adamavit: pœna enim in affectum converſa eſt, [g] & [ut] magnificus jaculator [h] ipſe ſe ſuo telo percuſſit. Itaque Apollinis denunciatione jubetur puella in montis cacumine ſola [i] dimitti, & velut feralibus deducta exequiis, pennato ſerpenti [k] ſponſo deſtinari. Perfecto jamque [l] choragio puella per montis declivia Zephyri flantis leni vectura delapſa, in quandam domum auream rapitur, quæ [m] precioſa ſine precio, ſola conſideratione, laude deficiente, poterat [n] exiſtimari. Ibique vocibus ſibi tantummodo ſervientibus, ignoto atque [o] manſionario utebatur conjugio. Nocte enim adveniens maritus, [p] Veneris præliis obſcure peractis, ut [q] inviſe [r] verſpertinus advenerat, ita in [s] crepuſculo incognitus etiam

Latiniſſimè dictum. Salluſt. Catil. cap. 6. *Sæpius vindicatum eſt in eos.*

g *Et (ut) magnificus jaculator*] Agnoſcunt τὸ *ut* cum 6. edd. tum MS. Leid. Forte tamen mutandum eſt in *ille*. Apulej. Lib. v. *Et præclarus ille ſagittarius ipſe me telo meo percuſſi.*

h *Ipſe ſe*] *Ipſe ſeſe* MS. Leid.

i *Dimitti*] *Deſiſti*, ut habet Apuleius, apud quem hoc Apollinis legas reſponſum Lib. IV. *Montis in excelſi ſcopulo deſiſte puellam, Ornatam mundo funerei thalami. Nec ſperes generum mortali ſtirpe creatum, Sed ſævum atque ferum, vipereumque malum* &c.

k *Sponſo deſtinari*] *Sponſa* lego cum Leid. cod.

l *Choragio*] Gloſſa interlinearis: *puellari vel virginali funere.* Sed in margine: *Choragium dicitur à choro, ubi puellæ & infantes ludunt & cantant.* Imo choragium à χορηγέω dictum. Propriè ea vox notat apparatum ſcenæ, ut docet Feſtus. Sed quin ad alia etiam rectè transferatur, dubitandum non eſt. Cicero IV. Rhet. ad Herenn. *Choragium gloriæ* pro apparatu. Quod ſi attendiſſet Fulgentius, non ſcripſiſſet in libello de Priſc. Serm. *Choragium dicitur virginale funus.* Sumſit id vocabulum ab Apuleio. Ita enim ille Lib. IV. *Jam feralium nuptiarum miſerrimæ virgini choragium ſtruitur.* Et Lib. II. *In ipſo momento choragii funebris.*

m *Pretioſa ſine pretio*] Gloſſ. *Quam nullus dignè laudare poterat, nec æſtimare quanti eſſet pretii.* Hauſit & hæc ex Apulej. Mileſ. Lib. v. *Jam cætera partes longè lateque diſpoſitæ domus ſine pretio pretioſæ.*

n *Exiſtimari*] MS. Leid. *æſtimari.* Quod præfero.

o *Manſionario*] Gloſſ. *hoſpitali, non continuo.*

p *Veneris præliis*] Leid. cod. *Veneriis.* Gloſſ. *libidinoſis.* Alterum eſt in Apuleio: *Primiſque Veneris præliis velitatus* &c.

q *Inviſe*] Scriverius & Tollius, *inviſus.* Ita ſanè in hac fabula Apuleius Mileſ. v. *Quidam introceſſit & cantavit inviſus.* Tertull. Lib. I. adverſ. Marcion. *Mirandæ virtutis opus inviſaque facta.* Vetus interpres Siracidæ cap. XLI. vers. 18. & XX. 32. *Sapientia abſcondita & theſaurus inviſus, quæ utilitas in utriſque?* Gloſſ. Ἀόρατος, *inviſus.* Chryſologus Homil. XXXVI. *Si ſic rediiſſet inviſa.* Apulej. Apolog. *Qui cum adverſum me eas literas promeret, invidit profecto cupidiate lædendi, ſi quid mihi ex illis fietret criminoſum, id mihi ſecum eſſe commune.* h. e. non vidit, ut Pricæus vult. quem vide.

r *Veſpertinus*] H. e. veſperi. Proba eſt locutio. Horat. Epod. XVI. *Nec veſpertinus circumgemit urſus ovile.* Epiſt. 6. Lib. I. *Gnavus mane forum, & veſpertinus pete tectum.* Sat. 4. Lib. II. *Si veſpertinus ſubito te oppreſſerit hoſpes.*

s *Crepuſculo*] Pro diluculo poſuit, nec ſine auctoritate meliorum.

t *Ve-*

tiam discedebat. Habuit ergo [t] vocale servitium, [u] ventosum dominium, nocturnum commercium, ignotum conjugium. Sed ad hujus mortem deflendam sorores adveniunt: montisque conscenso cacumine, [x] germanum lugubri voce flagitabant vocabulum. & quamvis ille conjunx lucifuga sororios ei comminando vetaret aspectus, tamen consanguineæ charitatis invincibilis ardor maritale [y] obumbravit imperium. Zephyri ergo [z] flabrantis auræ anhelante vectura ad semet [a] sororios perducit affectus: earumque venenosis consiliis de mariti forma quærenda consentiens, curiositatem suæ [b] salutis novercam arripuit: & facillimam credulitatem, quæ semper deceptionum mater est, postposito cautelæ suffragio, arripuit, denique credens sororibus, se marito serpenti conjunctam, velut bestiam interfectura, novaculam [c] sub pulvinar abscondit, lucernamque modio contegit. Cumque altum soporem maritus extenderet, illa ferro armata, [d] lucernamque modii custodia eruta, Cupidine cognito, dum immodesto amoris torretur affectu, scintillantis olei desputamento maritum succendit. Fugiensque Cupido, mul-

t *Vocale servitium*] Gloss. *Verba illius audiebat, sed ipsum non videbat.* Apuleius: *Voces ancillas habet, & ventis ipsis imperat.*

u *Ventosum dominium*] Gloss. interlinearis, *instabilem.* In margine autem; *quia vento veniebat.* Unde apparet legisse glossatorem illum, *dominum.* Sed perperam, ut apparet ex verbis Apuleji modo adductis.

x *Germanum vocabulum*] Codex Leid. *Germanam.* Gloss. vult subaudiri *per.* Sed *germanum vocabulum* pro *germanæ vocabulum*, ut *sororios aspectus* pro *sororum* hoc ipso capite habes, rectè habet. *Vocabulum* est nomen, quo quis appellatur. Apulej. Lib. III. Miles. *Eodem mecum vocabulo nuncupatur.* Ovid. III. Fast. 512. *Tu mihi juncta toro, mihi juncta vocabula sumes. Vocamen* eodem sensu usurpat Solin. cap. XI. *Quibus à sono clariore vocamen datur.*

y *Obumbravit*] *Comtemsit mariti imperium.* Gloss.

z *Flabrantis auræ*] VI. edd. & Beroald. *flagrantis.* Perperam. *Flabrare* pro *flare* posuit, ut rectè interpretatur glossa codicis Leid. *Flabra* venti sunt Apulejo. Inde *flabrare* formatum, & *flabralis* apud Prudent. Apotheos. vers. 845. Ita à *flabellum* finxit *conflabellare* Tertull. in de Spect. cap. 25. Gloss. Vet. *Flabello*, ῥιπίζω.

a *Sororios affectus*] H. e. sorores. *Affectus* eleganter dici illos, quos singulari affectu prosequimur, ostensum jam aliis. Vide Savaron. ad Sidon. Lib. VI. epist. 4. Livineium ad Panegyr. VII. cap. 10. Salmas. ad Volcat. Cassium cap. 7. Vetus tumulus in Catal. Pith. Lib. III. *Affectus omnes possidet iste lapis.*

b *Salutis novercam*] Hostem. Propert. IV. el. 5. *Et volucris nidis esse noverca suis.* Consule Indicem.

c *Sub pulvinar*] Ita & MS. Leid. 6. edd. *sub pulvinari.*

d *Lucernamque modii custodia eruta*] Ita & 5. edd. MS. Leid. *Lucernamque*

multa ſuper curioſitate puellæ increpitans, domo extorrem ac profugam dereliquit. Tandem multis [e] jactatam Veneris perſecutionibus poſtea, Jove petente, in conjugium accepit. Poteram quidem totius fabulæ ordinem hoc libello percurrere, [f] qualiter & ad infernum deſcenderit, & ex Stygiis aquis [g] urnulam delibaverit, & Solis armenta vellere ſpoliaverit, & ſeminum germina confuſa diſcreverit, & de Proſerpinæ pulchritudine particulam moritura præſumpſerit. Sed quia [h] hæc ſaturantius Apuleius pene duorum continentia librorum tantam falſitatum congeriem [i] enarraverit, & [k] Ariſtophontes Athenæus in libris, qui Dyſareſtia nuncupantur, hanc fabulam enormi verborum circuitu diſcere cupientibus prodidit: ob hanc rem ſupervacuum duximus ab aliis digeſta noſtris inſerere libris, ne noſtra opera aut propriis [l] exularemus officiis, aut alienis [m] addiceremus negociis.

modio cuſtodi eruta. Mod. *lucernaque.* Quod flagitat ſanè ſyntaxis. Forte ſcripſerat, *Lucernaque modio cuſtodi erepta.* Apulej. Mileſ. v. *Cæca tenebræ cuſtodiâ liberatâ lucernâ.* Baptiſta edidit: *Lucernaque modio cuſtodita eruta.*

e *Jactatam*] *Jactata* Modius & 6. edd. nec non Beroaldus, qui præterea poſt τὸ *petente* cum B. interſerit *cupidinem.* MS. Leid. ſtat à Commelino.

f *Qualiter*] Utuntur eâ voce non tantum Auguſtinus, Cyprianus, Oroſius, Chryſologus, Gregorius, & id genus alii ſcriptores, ſed & Martialis Lib. 1. epigr. 104. Imo Ovidius quoque 1. Amor. El. VII. vers. 58. Herod. IX. vers. 128. Celſus Lib. 1. p. 6.

g *Urnulam delibaverit*] *Urnulam libaverit* Mod. Sex edd. *undam delibaverit.* Perperam. Apuleius: *Sic acceptam cum gaudio plenam urnam Pſyche Veneri citata retulit.*

h *Hæc ſaturantius Apuleius*] Peſſimè ſex edd. *Saturantius & Apuleius.* quaſi *Saturantius* ſcriptoris eſſet nomen. *Saturantius* eſt *uberius*, *plenius*, ut rectè explicat gloſſa cod. Leid. Ad eundem modum *ſaturantius ſatisfacere* dixit in Virgil. Continent. *Satiatè dicere* Tertullianus, ut obſervavit Salmaſ. ad Solin. p. 416. Inveni & ego apud eundem Libr. de Anim. cap. 46. *Quinione voluminum ſatiatiſſimè exhibebit.* Turbare tamen τὸ *hæc* mihi à primo videbatur, & pro *&* non ſuo loco poſitum, refingebamque, ne ſolœca eſſet oratio, *Quia ſaturantius Apuleius, & pene* &c. Nunc melius imbutus lectione Fulgentii, obſervo per appoſitionem dici *hæc tantam falſitatem.* Geminum prorſus & germanum eſt illud in Virgil. Continent. *Saturanter hæc*, inquam, *in libro phyſiologo, quem nuper edidimus de medicinalibus cauſis, & de ſeptenario & novenario numero, omnem arithmeticæ artis digeſſimus rationem.* Adde not. ad Prolog. Hygin. Aſtron.

i *Enarraverit*] Ita & 6. edd. & Beroald. Præfero tamen *enarravit*, quod exhibet cod. Leid. cum ſequatur proximo membro *prodidit.* Non ignoro tamen etiam alterum poſſe exemplis defendi.

k *Ariſtophontes*] Ita & MS. Leid. Editi partim *Ariſtophantes*, partim *Ariſtophanes.* quomodo & Beroaldus habet.

l *Exularemus*] Gloſſ. *abiceremus.* leg. *abigeremus. Exulare* activè ſumſit. Vide not. ad Hyg. cap. 26. Victor Hiſtor. Vandal. Lib. II. *Fratrem vero Theodoricum, poſt occiſionem & filii, nudum atque deſtitutum ſimiliter exulavit.*

m *Addiceremus*] Ita & I, ſed A *addi-*

ciis. [n] Sed is, qui fabulam legerit, in noſtra hæc tranſeat, ſciturus quid ſibi illorum falſitas ſentire voluerit. Civitatem poſuerunt [o] [quaſi] in modum mundi, in qua regem & reginam velut deum & materiam poſuerunt. quibus tres filias addunt, id eſt carnem, [p] ultronietatem, quam libertatem arbitrii dicimus, & animam: ψυχὴ enim Græce anima dicitur, quam ideo juniorem voluerunt, quod corpori jam facto poſtea inditam eſſe animam dicebant. Hanc igitur ideo pulchriorem, [q] quod & à libertate ſuperior, & à carne nobilior. huic invidet Venus, quaſi libido. ad quam perdendam [r] Cupidinem mittit. Sed quia cupiditas eſt boni & mali, cupiditas animam diligit, & [ei] [s] velut in conjunctione miſcetur: [t] quam perſua-

diceremur. M. L. H. & Beroald. *adjiceremus*. Leid. cod. cum B. *adiceremus*. Quod gloſſator explicat *adjungeremus*. Rectè ille quidem. Nam *adicere*, *conicere*, *ſubjicere* ſemper per i ſimplex exhibet ille codex. Sic in Vet. inſcriptione, quam Pithœus Catal. Lib. IV. pag. 122. & Scottus Itinerar. pag. 277. publicarunt, *Centenas adicit numero creſcente coronas*. Corippus Lib. I. *Exequiis adicit ſolito plus dona paternis*. Sen. Hercul. Fur. vers. 434. *Adice* &c. Thyeſt. 727. *Adicitque fratri*. Plura dixi ſuperius cap. 4. Lib. II. Arridet tamen heic magis *addiceremus*.

n *Sed is, qui fabulam*] MS. Leid. *Sed dum is* &c. Forte ſcripſerat, *ſed tamen is*.

o (*Quaſi*) *in modum*] Tò *quaſi* à Commel. cancellatum non habet Leid. cod. Agnoſcunt tamen 6. edd. & Modius.

p *Ultronietatem*] Τὸ αὐτεξούσιον, αὐτεξούσιον γνώμην, ut appellat Baſil. orat. II. in Adam. Finxit à τῷ *ultronius*, ut *dubietas* à *dubius* Marcellin. Lib. XXII. & Haimo Homil. in diem Aſcenſ. *Serietas* à *ſerius* Auſon. Parental. 2. *medietas* à *medius* Macrob. II. Somn. Scip. cap. I. & Apulej. pag. 47. *Nimietas* à *nimius* Fulg. Ruſpenſ. Epiſt. I. Gregor. Dial. II. cap. 25. Apulej. pag. 43. ed. Elmenhorſt. Schol. Horat. I. od. 9. Sed alii *ultroneus* ſcribunt. Pſeudo-Cypr. de Sing. Cleric. *Niſi ultroneum ſe ipſum non videntibus offerat lumen*. In quo libro & *dimidietas* invenias à *dimidius*.

q *Quod & à libertate* &c.] Faciunt heic cum Commel. MS. Leid. B. A. H. & I. M. autem & L. *Quod & libertate ſuperior & carne nobilior*. Modius unâ voculâ auctius: *Quod ea & libertate* &c. Quam lectionem cenſeo præferendam. *Nam à carne nobilior* dici non poteſt, niſi qui carnem habet. Sed anima carnem non habet. Cyprianus in de Bon. Pudic. *Generoſus de patre, generoſior de innocentiâ*.

r *Cupidinem*] *Cupiditatem* Modius. Aliud agebat, cum hoc præferret, nec attendit τὸ *Venus*, quod præceſſit.

s *Velut in conjunctione*] Modius & 6. edd. *in conjunctionem*. Sed pro Commel. ſtat Leid. codex. *Conjunctio* heic eſt conjugium. Jungi enim dicuntur, qui matrimonio copulantur. In vetere tumulo, cujus inſcriptionem exhibet Pithœus Catal. Lib. III. *Me pater ex natâ genuit, mihi jungitur illa*. Ovid. IX. Met. 550. *Sed quæ cum tibi ſit junctiſſima, junctior eſſe Expetit, & vinclo tecum propiore ligari*. Forte melius *conjunctionem* heic accipias pro *concubitu*. Sehol. Horat. ad Lib. I. od. 23. *Jam matura & viripotens conjunctionique apta*. Eodem ſenſu τὸ *conjugium* venire interdum oſtendimus ad Hyg. Mythol. cap. 14.

t *Quam perſuadet*] Modius, *cui perſua-*

suadet, ne suam faciem videat, id est [u] cupiditatis delectamenta discat. unde & Adam, quamvis videat, nudum se non videt, donec de concupiscentiæ arbore [x] comedit. [y] Neve suis sororibus, id est carni & libertati, de suæ formæ curiositate perdiscenda consentiat: sed illarum compulsamento percita, lucernam [z] de sub modio ejecit, id est desiderii flammam in pectore absconsam depalat, visamque taliter dulcem amat, ac diligit. quam ideo lucernæ ebullitione dicitur incendisse, quia omnis cupiditas quantum diligitur, tantum ardescit, & peccatricem suæ carni configit maculam. Ergo quasi cupiditate nudata, & [a] potenti fortuna privatur, & periculis jactatur, & regia domo expellitur. Sed nos, quia longum est, ut dixi, omnia persequi, tenorem dedimus sentiendi. Si quis vero in Apuleio ipsam fabulam legerit, [b] nostra expositionis materia, quæ non diximus, ipse reliqua cognoscit.

VII. *De*

suadet. Non est necesse. Vide notas Cl. Schefferi ad Petron. Fragment. Trag. pag. 208. Goldast. ad Dosith. pag. 46. Noster supra Lib. II. cap. 5. *Quæ eum persuasit*.

u *Delectamenta discat*] Lege, *non discat* cum Leid. cod.

x *Comedit*] *Comedat* Mod. & MS. Leid.

y *Neve suis sororibus*] Modius: *Jubet ergo Cupido, ne Psyche suis sororibus* &c.

z *Desub modio*] Modius, Leid. cod. & Beroald. divisim, *De sub modio*. Sed hoc parum refert. Vet. Interpr. Luc. XVII. 24. *Sicut fulgur coruscans de sub cœlo*. Ambros. Hexaëm. Lib. I. cap. 3. ex Jerem. cap. LI. *Peribunt à terrâ & desub cœlo isto*. Cyprianus Sermon. de Christi Nativ. *David de post fœtantes accipitur*. Quæ verba sumsit ex Vulgat. vers. Psal. LXXVII. vers. 76. Interpretes LXX. Ἐξόπισθεν τῶν λοχευομένων ἔλαβεν αὐτόν. Tantum non ad verbum totum psalterium Latinum ex versione τῶν ό est expressum. Inscript. Vet. apud Gruter. pag. 717. *Ab ante oculis*. Flor. Lib. II. 3. *Desub Alpibus, id est, desub ipsis Italiæ faucibus*. Gloss. Pers. ad Sat. V. vers. 12. *Desub dextro veniens super sinistrum ponitur*. Sic *desuper* apud Cyprian. ex Joan. XIX. *Nullam haberes adversus me potestatem, nisi data tibi esset desuper*. Apuleius Dialogo Hermetis: *Desuper adveniens*. Vetus interpres Psalm. XLIX. 5. *Advocavit cœlum desursum*. Leg. Salicâ Tit. 58. *De infra illam ecclesiam aliquid tulerit*. Cyprianus orat. quam sub diem passionis suæ dixisse fertur: *Tege me ab ante metum domini*. Et in libello de Sing. Cleric. *Si de foris expugnans vix muris expellitur*. Psalm. XLIV. 15. *Omnis gloria filiæ regis ab intus*. Marc. VII. 23. *Omnia hac mala abintus procedunt*. Lucas Euang. cap. XI. apud Chrysol. Serm. 39. *Et ille deintus respondeat*. Noster libello de Prisc. Serm. *Eo quod de intus promant*. Vide ibi plura, & apud Vossium de Vit. Serm. p. 801.

a *Potenti fortunâ privatur*] Modius: *potenti virtute privatur*. MS. Leid. *Potenti fortunâ nudata*. Putes scripsisse, *potenti fortunâ nudatur*. Horat. I. Epist. 3. *Furtivis nudata coloribus*.

b *Nostra expositionis materiâ*] Modius: *nostræ expositionis materiæ, quæ non diximus, reliqua consentire cognoscet*.

Ad

VII. *De Peleo, & Thetide.*

THETIDEM dici voluerunt aquam; unde & Nympha dicta est. Hanc Jupiter, quasi deus, conjungit Peleo: πηλὸς enim Græce, Latine lutum dicitur. Ergo terram cum aqua commixtam volunt homines genuisse: unde & Jovem cum Thetide voluisse concumbere dicunt, & prohibitum esse, [a] ne majorem se genuisset, qui eum de regno expelleret. Ignis enim, id est Jupiter, si cum aqua coeat, aquæ virtute extinguitur. Ergo in conjunctione aquæ & terræ, id est Thetidis & Pelei, [b] discordia sola non petitur: [c] illa videlicet causa, quod concordia est utrorumque elementorum, ut homo gignatur. Nam & [d] competentia ipsa indicat, quod [e] Peleus ut terra, id est caro; Thetis ut aqua, id est humor; Jupiter, qui utraque conjungit, ignis, id est anima. Ergo in conceptione hominis ex elementorum [f] jugalitate tres deæ ([g] ut supra diximus) tres vitæ certant. Nam & discordia malum aureum jecisse dicitur, id est cupiditatem: illa videlicet causa, quod in malo aureo est quod videas, non est quod comedas: sicut cupiditas novit habere, non novit frui. Omnes etiam deos Jupiter ad nuptias dicitur convocasse, illa de causa, quod putarent pagani singulas partes in homine deos singulos obtinere. ut Jovem caput,

Ad CAP. VII.

a *Ne majorem se genuisset*] Vide Lactant. Placid. Argum. Met. Lib. XI. cap. 7. Hygin. Astron. II. 15. & fab. 54. Lactant. Firm. Lib. I. cap. II. Serv. ad Eccl. VI. 42.

b *Discordia sola non petitur*] Majusculâ litera à capite pingi debebat. Eridem enim intelligit. Hyg. cap. 92. *Jovis, cum Thetis Peleo nuberet, ad epulum dicitur omnes deos convocasse, exceptâ Eride, id est, discordiâ.* Vide ibi annotata à nobis. Eandem intellexit divam epigrammatarius Lib. IV. Catal. Pith. de malis Matianis: *His contempta deûm genuit discordia mensa, Prodidit atque urbem bis Briseida suam.* Pro *mensa* censeo reponendum *mensæ*. *Discordium* idem quod *discordia*. Unde plurale *discordia*. Calpurnius Ecl. I. vers. 57. *Publica diffudit tacito discordia ferro.*

c *Illa videlicet causa*] Modius ex suis libris emendat: *Discordia sola non petitur, quod concordia utrorumque elementorum homo gignatur.* Barth. ad Stat. Tom. III. 1613. cæteris servatis: *Quod concordiâ opus est* &c. Leid. codex nihil mutat.

d *Competentia*] Gloss. *convenientia.*

e *Peleus ut terra*] Modius: *Peleus est ut terra.* Et mox *jacit* pro *jecisse dicitur.*

f *Jugalitate*] Gloss. *conjunctione.* Pseudo-Cypr. de Sing. Cler. *Ut ipsa conjugalitas ignoretur.*

g *Ut supra diximus*] Nempe Lib. II. cap. I.

put, Minervam oculos, Junonem brachia, pectus Neptunum, [h] cinctum Martem, renes & inguina Venerem, pedes Mercurium; ficut [i] Democrites [k] in Phyfiologumenon fcripfit. Unde & Homerus ait:

> Ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἴκελος Διῒ τερπικεραύνῳ·
> Ἄρεϊ δὲ ζώνην, στέρνον δὲ ποσειδάωνι.

id eft, Caput & oculos fimilis Jovi fulmine delectanti: Marti cingulum, & pectus Neptuno. Nam & Tiberianus in Prometheo ait, deos fingula fua homini tribuiffe. Denique natum Achillem, velut hominem perfectum, mater in aquas intinguit Stygias, id eft durum contra omnes labores munit. folum ei [l] talum non tinguit, [m] nihilominus illud phyficum fignificare volentes, quod venæ, quæ in talo funt, ad renum & femorum, atque virilium rationem pertineant. unde & aliquæ venæ ufque ad pollicem tendunt. [n] quod tractantes & phyfici, & mulieres ad

h *Cinctum*] Gloff. *locum vel cingulum effe dicebant*. Vide Ifidor. Orig. Lib. XIX. cap. 33. Gloff. Vett. Ζῶμα, *cinctum*. *Succinctum*, ὑπόζωμα. *Lumbare* appellat Vulg. Interpres Jerem. cap. XIII. & aliis locis. *Cinctorium renum*, & *cingulum lumborum* Efai. cap. XI. Heic pro parte corporis accipitur, ut Ζώνη interdum apud Græcos. Vide Etymol. in eâ voce, & Junium de hac ridiculâ gentium opinione differtantem Animadverf. Lib. IV. cap. 12, Hinc ergo *cinctus* hominem ftrenuum notabat Romanis, ut *difcinctus* imbellem & ignavum.

i *Democrites*] Lege *Democritus*. quomodo & Junius hoc loco olim legit. Notarant idem in margine librorum fuorum Scriverius & Tollius. Solerius in de Pileo Sect. I. *Domocridem* perperam nominat. *Democritus Phyficus* dicitur à Vitruvio Lib. IX. cap. 7.

k *In Phyfiologumenon*] Subaudi *libris*. Sic Lib. II. cap. 10. *Unde & Ovidius in Metamorphofeon ait*.

l *Talum non tinguit*] Vide Hygin. cap. 107. & quos ibi laudamus auctores. Tò *tinguere* pro *tingere*, ut *unguere* pro *ungere* archaicum eft, ut ex Varrone, Celfo, Catone, & aliis oftendit Rhodius ad Scribon. Largum p. 125. Sic *urguet præfentia Turni* ex Virgil. adducit Vetus Comment. Juvenal. ad Sat. XIV. vers. 63. Idem ad vers. 280. ejusdem Satyræ, *Ut fi verbum candens in aquâ tinguas*. Schol. Horat. od. 23. Lib. III. *Tinguet cervice fecures pontificum*. Chryfologus Sermon. VII. *Ungue caput tuum*. Tertull. de Ref. carnis cap. 8. *Caro unguitur, ut anima confecretur*. Et de Monog. cap. 7. *Qui in Chrifto tinguuntur, Chriftum induerunt*.

m *Nihilominus illud*] Modius: *Per hoc nihilominus* &c.

n *Quod tractantes & Phyfici*] Gloff. *quam rem exponentes*. Forfan non malè. *Tractare* eft docere. Cyprian. Lib. IV. epift. 21. *Quod collectam fraternitatem non videat, nec tractantes epifcopos audiat*. Præfat. exhortat. ad Martyr. *Ut non tam tractatum meum videar tibi mififfe, quam materiam tractantibus præbuiffe*. Inde *tractatores* dicti expofitores & interpretes in Expofit. Symboli, quam eidem adfcribunt nonnulli. Chryfol. Serm. XL. *Sermonis noftri & tractatus repleatur & habeatur intentio*. h. e. expofitionis. Sed Schottus Obfervat. Lib. I. cap. 7. legit, *Quod tractantes inde Phyfici*. Mallem, fi quicquam fit mutandum, *Quod tractantes eas phyfici*. h. e. ob quod tractantes eas

vo

ad obtinendos partus, & [o] iſchiadicos eodem [p] phlebotomant loco. Nam & [q] emplaſtromentaticum, [r] quem ſtiſi-

venas. Auſonius epigr. 72. *Tractavitque manum victuri, ni tetigiſſet. Tentare venas* Ovid. dicit in Fab. Pygmalionis Met. x. Lib. & Sueton Tib. cap. 72. Eſſet ergo *tractare* heic ψηλαφᾶν. Gloſſ. Nomicæ: Τεχνάζεται, ψηλαφᾶται. Phyſicos dici medicos nihil mirum. *Nam morborum curatio & rerum naturæ contemplatio ſub iiſdem auctoribus nata eſt*, ut loquitur Celſus Præfat. Lib. I. Hinc ergo noſter Continent. Virgil. *Phyſiologum librum* appellat, quem de medicinalibus cauſis ediderat.

o *Iſchiadicos*] Ἰσχιαδικὸς Græci appellant. Aliter *Iſchiaci* dicuntur, quomodo *Iſchiacos* heic repræſentant 4. antiquæ edd. Vide Gell. Lib. IV. cap. 17. Sunt autem ἰσχία τὰ ὑπὸ τὴν ὀσφὺν ἐξ ἑκατέρων τῶ μηρῶν ὀστᾶ, ἐν οἷς ἔγκειται τὸ ἱερὸν ὀστοῦν, ut ait Schol. Theocrit. ad Eid. VI. Sed MS. Leid. habet *Sciaticos*. Gloſſ. *Scia enim femur dicitur, unde ſciatici, qui ibi infirmantur.* Atque ita omnino credo ſcripſiſſe Fulgentium. Nam & Theodorus medicus *ſciaticum morbum* dixit pro *Iſciadicum. Sciaticam* vocat interpres Byngizlæ. *Iſchiam* Apulej. cap. 23. Sic *ſchias* pro *iſchias* eſt apud Capellam, & σχίον pro ἰσχίον in Vett. Gloſſis, obſervante Voſſio in Commentariis de vitiis Sermon. & Salmaſ. ad Pall. Tertull. p. 133. Ad eundem modum *ſcara* pro ἐσχάρα dicitur à junioribus medicis. *Strio* pro *hiſtrio* in Gloſſis Iſidori. *Spania* pro *Hiſpania* in Chron. Gothorum Iſidori, Anonym. Coſmogr. p. 37. ed. Godofr. Plutarch. libell. de Fluv. Stephanum de Iberiâ, & in Epiſtol. Paul. ad Roman. cap. 15. Tale etiam eſt *ſtera* pro *hyſtera*, de quo Reineſ. ad Fragm. Petron. Tragur. Cæterum *ſciaſin* vocat morbum Iſchiacorum Macer ille neſcio quis Lib. I. cap. 2. *Sic ſciaſin curat, ſic ſumptum menſtrua purgat.* cap. 8. *Sciaſin quam Græco nomine dicunt.* Eodem capite & *ſteram* pro *hyſteram* habes: *Dicitur atque ſtera cauſas ſiccando juvare.* Ut & cap. 3. *Conjuncto ſibi ſteræ ſi ſubditur herba.* Unde *ſtericus* pro *hyſtericus* cap. I. *Duritias levat ſtericas pellitque tumores.* Quæ loca peſſimè corrupit Cornarius. Certè ignorantia iſtiuſmodi antiquæ ſcripturæ corrupit Petronium in Fragm. Trag. pag. 50. ubi editur: *Cum eſſem adoleſcentulus cantando pæne phthiſicus factus ſum. Quid ſaltare? quid diverbia? quid tonſtrinum? quando parem habui, niſi unum Apelletem?* Lege, & diſtingue cum Nob. Heinſio: *Quid ſaltare? quid diverbia? quid toni? hiſtrionum quando parem habui, niſi unum Apelletem?* De tonis Muſicis agunt copioſè, qui ex profeſſo veterum hanc artem illuſtrant. Ad cantum, de quo agitur, non magis facit tonſtrinum, quam ad lyram aſinus. Cæterum vocabulis illis, quibus licentioſè ſyllabas detractum ivere nonnulli, accenſeri etiam δάσκαλος debet pro διδάσκαλος, de quo Meurſius videndus in Gloſſar. p. 114. *Conia* pro *Ciconia*, quo Præneſtinos uſos ſignificat Plautus Truc. act. III. ſc. 2. *Syria* pro *Aſſyria*, quod paſſim obvium. Etiam indifferenter uſos veteres obſervavi ἀσταφὶς & σταφὶς, στάχυς & ἄσταχυς, ἀσκαλώπαξ & σκαλώπαξ. unde Nemeſianus, ſive alius auctor eſt fragmenti de Aucupio: *Præda eſt facilis & amœna ſcolopax.* Niſi poëta in ſyllabæ modulo peccavit, ſcribendum in Ariſtotele & Heſychio σκολώπαξ pro σκολόπαξ. Apud illum Hiſtor. Animal. Lib. IX. cap. 26. invenio etiam ἀσκαλώπας. Corrigit Caſaubonus ὁ σκολώπας vel ὁ σκολόπαξ. Immo ſcribendum ἀσκολώπαξ.

p *Phlebotomant*] φλεβοτομοῦσι, venam incidunt. Vide Voſſ. Lib. IV. cap. 16. Vit. Sermon.

q *Emplaſtromentaticum*] Correxit pridem Junius Animad. Lib. IV. cap. 3. *Emplaſtron entaticon.* Quam hominis illius doctiſſimi conjecturam inſigniter aſſerit Leid. codex, in quo diſertim legitur *emplaſtrum entaticum. Entaticum* eſt quod facit arrigere. Ἐντείνεσθαι enim γεννητικὸν μόριον dicitur. Euſeb. Præpar. Euangel. Lib. II. pag. 32. ed. Steph. Ἐικόνας φαλλῶν ἐντεταμένας. Tzetzes in Lycophron. pag. 44. Οἶνος ἐντείνει τὰ μόρια παιδογόνα. Paulus Æginet. pag. 290. Lib. VII. Ἐνταστικόν. Σατυρίε, αἰδοίε ἐντατικόν &c.

r *Quem ſtiſidem*] MS. Leid. *quod ſtiſi-*

ſtiſidem Aphricanus [s] iatroſophiſtes vocavit, pollici & talo imponendum præcepit. Nam & Orpheus illum eſſe principalem libidinis indicat locum. Nam denique [t] in enterocelicis in iiſdem locis cauteria ponenda præcipiunt. Ergo monſtrat quod humana virtus, quamvis ad omnia munita, tamen libidinis ictibus ſubjacet patula: unde & ad Lycomedis regiam [u] datur [ut nutriatur.] quaſi ad luxuriæ regnum. Lycomeden enim Græce quaſi [x] γλυκὺ μηδὲν, id eſt dulce nihilum. Omnis enim libido & dulcis eſt & nihil eſt. Denique & amore Polyxenæ perit, & [y] pro libidine per talum occiditur. Polyxene enim Græce multorum peregrina dicitur: ſeu quod amor peregrinari faciat mentes ab ingenio ſuo, ſeu quod apud multos libido ut peregrinabunda vagetur.

VIII. [a] *De Myrrha, & Adoni.*

MYRRHA patrem ſuum amaſſe dicitur, cum quo [b] ebriato concubuit. cumque eam pater utero plenam reſciſſet, crimi-

ſide. Scripſerim, *Quod ſtiſiden*; ut τὸ *emplaſtrum* neutro genere poſuerit, de quo Gellius Lib. XVI. cap. 7. Dictum παρὰ τὸ σύειν, τουτέστιν ἐνθλίβειν τὸ αἰδοῖον. Vide Junium. Ego aliquando volebam Iſidem. quo nomine memineram emplaſtri genus quoddam vocari à Scribonio Compoſ. 206. Sed rectè συσιδην Junius. Heſych. Ἀναφλᾶν, χειροτριβεῖν, τὸ αἰδοῖον, οἱ δὲ σύειν &c. Στυλῶσαι eſt Etymol. magno in eodem verbo.

s *Iatroſophiſtes*] Multum variant editi. MS. Leid. *Hiatroſophiſtes*. Unde apparet rectum eſſe *iatroſophiſtes*. Ἰατροσοφιστὴς dictum, ut ἰατροτέχνης apud Ariſtophanem.

t *In enterocelicis*] MS. Leid. *& enterocelicis*. Quod præferam. Intelligit ramicoſos. Gloſſ. Vett. ἐντεροκήλη, *ramex*. Martial. X. 56. *Enterocelarum fertur Podalirius Hermes*. Lib. XII. 70. *Atque olei ſtillam daret, enterocelicus unctor*. Alia eſt *hydrocela* apud eundem Lib. XII. 84.

u *Datur (ut nutriatur.)*] Duo poſtrema vocabula non agnoſcit cod. Leid. Præterea rectius foret *mandare*. Vide not. ad Hygin. cap. 3. & 72. Sed *dare* pro *ablegare* ei donemus, ut *edere* pro relegare & ejicere uſurpavit Hyginus cap. 192.

x Γλυκὺ μηδὲν] MS. Leid. *Licomedon enim Græcè quaſi Cliconmedon*. Videtur & heic more ſuo depravaſſe Græca vocabula.

y *Pro libidine*] H. e. *propter libidinem*. Schol. Horat. ad Lib. IV. od. 12. *Pro ſtupro Philomelæ ad vindictam*. Et ſic ſæpiſſimè infimæ ætatis ſcriptores. Vide Eugeſippum pag. 110. ed. Allatii. Gregor. Dialog. Lib. II. cap. 19. Iſidor. Orig. XIV. 7. & in libello de Prælat. Lactant. Firm. Lib. III. cap. 19. & 27. alioſque. Notavi eandem locut. ad Lact. Argum. Met. Ovid. Lib. VI. fab. 5. ubi & exempla quam plura adduxi.

Ad CAP. VIII.

a *De Myrrha*] MS. Leid. *Fabula Myrrhæ & Adonis*.

b *Ebriato*] Laberius: *Homo ebriatus ſomno ſanari ſolet*. Leo Papa libell. de conflictu virtut. & vit. *In monte autem ſecuritate torpens, ebriatus cum filiabus peccavit*.

c *Illa*

crimine cognito, eam evaginato cœpit perſequi gladio. [c] Illa in arborem myrrham converſa eſt. quam arborem pater [d] gladio percutiens, Adon exinde natus eſt. Quid vero ſibi hæc fabula ſentiat, edicamus. Myrrha genus eſt arboris, de qua ſuccus ipſe exudat: hæc patrem amaſſe dicitur. Iſtæ enim arbores in India ſunt, quæ ſolis caloribus [e] crementantur. Et quia patrem omnium rerum ſolem eſſe dicebant, cujus opitulatu cuncta [f] germinum adoleſcit maturitas; ideo & patrem amaſſe dicitur: dumque grandioris jam fuerit roboris, ſolis ardoribus [g] crepans, [h] rhagades efficit, per quas [i] ſuccum deſudat, [k] quod

c *Illa in arborem*] Modius: *At illa in arborem.* Sed pro vulgatâ lectione ſtat & Leid. cod. & Hygin. cap. 164.

d *Gladio percutiens, Adon exinde* &c.] Modius: *Quam arborem pater gladio percuſſit, & inde Adonis natus eſt.* Fateor Latinius fore. Sed Commel. lectionem cum 6. edd. & MS. Leid. tum & Hygin. cap. 164. repræſentant. Hygino perſuaſiſſimum habeo hanc laciniam ex Fulgentio adſutam. De emendatione Modii ne de nihilo dubitare videar, ecce & Lib. II. cap. 9. *faciens* dixit pro *cum feciſſet.* Cap. 17. *affectans* pro *cum affectaſſet.* Similiter hujus tertii libri cap. 2. *Videns* pro *cum videret*, oratione non minus ſolœcâ. Deinde *Adon* uſitatiſſimum eſt infimi ævi ſcriptoribus. Fortunatianus de vitæ incertitudine: *Occubat Hippolytus, nec ſuperexſtat Adon.* Capella Lib. II. *Biblius Adon.* *Ado* eſt Varroni Sat. περὶ διαθηκῶν. *Sic ille puellus Veneris apri dente Ado cecidit cruentus olim.* Ita emendat Carrio Lib. II. Antiq. Lect. cap. 15. De Fabula ita Tzetzes in Lycophron. p. 133. Οὕτως μεταβληθείσης αὐτῆς εἰς μύῤῥαν, ἐφεστῶτος τοῦ χρόνου τοκετοῦ, διαῤῥαγέντος τοῦ φλοιοῦ, ἀπεκύησε τὸν Ἄδωνιν.

e *Crementantur*] Ita & Leid. codex. Sed *cremantur* alii. Lego *crenantur* h. e. inciduntur. *Crena* enim, κρήνη Græcè, eſt inciſura.

f *Germinum adoleſcit maturitas*] Gloſſ. *creſcit fructus. Adoleſcens quando ſcribitur per o participium eſt. quando per u nomen eſt.* Nugæ. Pro *maturitas* Baptiſta Pius, cujus editio præfert *nativitatis*, Annot. Poſter. Syllog. III. cap. 145. legit *nativitas.* quomodo & A. H. & I. exhibent.

g *Crepans*] Σχιζομένη. Lucas Act. Apoſt. I. vers. 18. Ἐλάκησε μέσος. Vulgatus interpres, *crepuit medius.* Vide ibi Pricæum.

h *Rhagades efficit*] Gloſſ. *fiſſuras.* Rectè. Quamobrem pro *ſciſſuris hiantibus* mox legere malim *fiſſuris.* Nam ῥήγνυσθαι eſt *findi.* Ovid. X. Met. 512. *Arbor agit rimas: & fiſſa cortice vivum Reddit onus.* Iſidor. Lib. IV. cap. 7. *Rhagades dicuntur, eo quod fiſſuræ ſint rugis collectæ circa orificium.* Scribon. Largus Compoſ. 223. *Lipara rubra facit ad fiſſuras ani diutinas, quas ῥαγάδας dicunt.* Macer Lib. I. cap. 19. *Ani fiſſuras, quas appellant rhagadias.* Plin. Lib. XXIX. 2. *Medetur & vulvæ inflammationibus & rhagadiis.* *Rimas* & *fiſſa* appellant aliter Celſus & Plinius, ῥήξεις & ῥαγάδας Græci. Vox *ſciſſura* non tamen aliena eſt à Latio. Reperitur apud Apitium Lib. VI. cap. 5. apud Cyprian. Homil. de Reſurrectione Chriſti. Vet. Interp. Eſai. cap. II. vers. 21.

i *Succum deſudat*] Apulejus Apolog. p. 313. ed. Elmenh. *Vinolentum ſudorem in balneo deſudare.* Pallad. Januar. Tit. 15. *Noxium deſudet humorem.* Ambroſ. Hexaëm. Lib. III. 15. *Diſparem quoque balſami guttam odorata orientis ligna ſudare produntur.* Μεταφορικῶς Caſſian. Præfat. De Inſtit. Cœnob. *Multa jam opuſcula deſudarunt.* Juſtin. Lib. XXXVIII. 3. *Balſamum ſudant.* Perſius Sat. V. *Sudare deunces.* Iſidor. Orig. XVII. 7. *Nos piceam dicimus, eo quod*

[k] quod myrrha dicitur: & redolentibus lacrymoſa guttulis, fletus ſuaves ſciſſuris hiantibus jaculatur. unde & Adonem genuiſſe fertur. Adon enim Græce ſuavitas dicitur. Et quia hæc ſpecies odore ſuavis eſt, Adonem dicitur genuiſſe. Ideo autem eum Venerem amaſſe dicunt, quod [l] hoc genus pigmenti ſit valde fervidum. Unde & Petronius Arbiter ad libidinis concitamentum myrrhinum poculum ſe bibiſſe refert. Nam & [m] Sutrius comœdiarum ſcriptor introducit Glyconem meretricem dicentem: [n] Myrrhinum mihi

quod picem deſudat. Et poſt paulo: *Hujus fructus oleum deſudat, cortex reſinam, quæ maſtix appellatur.* Prudent. Hym. Cath. VIII. *Jam ſtillat ilex arido Sudans amomum ſtipite.* & v. *Illic & gracili balſama ſurculo Deſudata fluunt.* Columell. Lib. X. *Nec ſtrenua toxica ſudat.* Plinius de arboribus myrrhæ Lib. XII. 15. *Sudant autem ſponte prius, quam incidantur, ſtacten dictam, cui nulla præfertur.* Plura dixi ad Prolog. & cap. 15. Lib. I.

k *Quod myrrha dicitur*] Debebat ſequi *qui.* An neutro genere repetit, quod maſculino erat dictum? Claud. Mam. de Stat. Anim. Lib. I. cap. 26. *Ad iſtam, quod unus Deus ſumus, tu homo factus es, trinitatem.* Et ſic ſæpiſſimè ille. Noſter Contin. Virgil. *Non eſt aliquid peſſimum, nec accidentia extrema, quod non pertulerit.* Lactant. Lib. II. cap. II. *Humore illo terræ, quod alimenti gratia miniſtrabat.* Chryſologus Homil. XXVI. *Lapidem ſine manibus abſciſſum, quod eſt Chriſtus.* Feſtus in ANUS. *Vel quod jam ſit ſine ſenſu, quod Græcè νȣ̃ς dicitur.* Ita MS. Leid. Vetus interpres Coſmogr. Anonym. à Godofred. ed. pag. 21. *Carta, quod ipſa faciens* &c. Confer Scal. Ind. Inſcript. Gruter. *Genus pro Genere.* & Gronov. Obſervat. Lib. III. cap. 2. ubi multus eſt in hujus locutionis ratione explicandâ. Loquuntur & Græci ita nonnunquam. Lucianus Somnio: Καὶ τὴν ψυχὴν, ὅπερ σοι κυριώτατόν ἐστι, κοσμήσω. Pallad. Februar. Tit. 29. Ὁ τὸν κυρηναϊκὸν, *quod Græci ſic appellant.*

l *Hoc genus pigmenti*] Pigmenta ſunt unguenta & odores, recenſenturque inter medicamenta. Auguſtinus, ſive Damianus eſt, Hymn. *Pigmentorum ſpirat odor, Liquor & aromatum.* Plin. Lib. XXIX. cap. I. *Quod venenum eſſe docebimus inter pigmenta.* Vetus interpres Siracidæ cap. XXXVIII. 8. *Unguentarius pigmenta faciet ſuavitatis.* Gloſſ. Vett. *Pigmentarius*, μυρεψοπώλης, φαρμακοπώλης, & μυρεψός. Siracid. cap. XLIX. vers. I. Ἐσκευασμένον ἔργῳ μυρεψȣ̃. Interp. Vet. *Opus pigmentarii.* Firmicus Aſtron. VIII. cap. 25. *Thurarios faciet, vel pigmentarios ſeu pharmacopolas.* Schol. Perſ. Sat. I. 43. *Per ſcombros ſignificat ſalſamentarios, per thus pigmentarios.* *Drogiſtam* vulgo appellari rectè notavit Rhodius ad Scribon. p. 62. Gregor. Dialog. *Cum medicus & pigmentarius ad aperiendum eum, atque condiendum eſſet quæſitus.* Pigmentarius autem idem qui myropola. Noſter Expoſ. Priſc. Serm. *Myropolæ ſunt, qui pigmenta vendunt, ut pigmentarii.* *Pigmenta medicinalia* appellat Tertull. de Idol. cap. II. *Odora pigmenta* Macrob. Præf. Saturnal. *Odorata pigmenta* Chryſolog. Serm. XXXI. Hinc *pigmentatus fumus* dicitur Odor, quem ſpirant aromata. Willeramus Paraph. Cant. Salom. *Aut pigmentato conſurgens virgula fumo.* Vulgat. Interpr. cap. III. 6. *Pulverem pigmentarium* vocat. In Gr. eſt κονιορτοῦ μυρεψȣ̃. Confer Iſid. Orig. IV. cap. 2. & XVII. 9. Gloſſ. Perſ. ad Sat. I.

m *Sutrius*] *Furius* in margine Tollius. Sed Sutrii Piſcatoriam laudat etiam in libello de Priſc. Serm. voce *Simpolones.* Vide ibi plura.

n *Myrrhinum*] Vide Hadrian. Junium Animadverſ. Lib. V. cap. 19. Plin. Lib. XIV. cap. 14. & ibi commentatores.

Ad

mihi adfers, quo virilibus armis occurſem fortiuſcula.

IX. *De Apolline, & Marſya.*

MINERVA ex oſſe tibias invenit; [a] de quibus cum in convivio deorum ceciniſſet, ejuſque tumentes buccas dii omnes irriſiſſent, illa ad [b] Tritonam paludem pergens, in aqua faciem ſuam ſpeculata, dum turpia adjudicaſſet [c] buccarum inflamina, tibias jecit. quibus Marſyas repertis, doctior factus, Apollinem concertaturus de cantibus provocavit. [d] Sibi Midam regem judicem deligunt: quem Apol-

Ad CAP. IX.

a *De quibus*] Ita & B. A. H. & I. cum MS. Leid. Redundat illud *de* non ſine auctoritate veterum, ut oſtendimus jam ſuperius.

b *Tritonam*] Ita rectè MS. Leid. cum Commel. Perperam *Tritonem* 6. edd. *Tritona* pro *Triton*, ut *Sirena* pro *Siren*, *Gorgona* pro *Gorgon*, & infinita alia, de quibus cum alii, tum & nos abunde in præcedentibus. Sed *Triton* amnis eſt, palus *Tritonis* Melæ cap. 7. Lib. 1. Quod firmat Hieron. Chron. Euſeb. Dionyſius pag. 38. ed. Steph. ubi vide Euſtath. Putes ſcribendum *Tritonidam*. Ad quem modum *Chalcida* pro Chalcis, *Itonida* pro Itonis, *Chlamyda* pro Chalmys, aliaque complura veteres dixerunt.

c *Buccarum inflamina*] Modius: *hiamenta buccarum, in flumen tibias jecit*. Sanè *influmina* exhibet quoque cod. Leid. licet à ſecundâ manu, cum M. & L. Sed B. A. H. & I. faciunt cum Commelino. Demerſtus ad Roſinum p. 54. ex ſuo MS. ita ut Modius, etiam locum reſtituit, niſi quod pro *jecit* repræſentat *abjecit*. *Projecit* conjicit in ſuis ad me literis doctiſſimus ille Senator Guil. Gœſius. Ego lectionem Commelinianam non deteriorem putem quavis aliâ, modo legas *abjecit* vel *projecit* ἀντὶ τοῦ *jecit*. quanquam nec hoc abſurdum. Ita *ſorbere* pro *abſorbere* legas apud Ovid. Lib. IX. Met. 172. *Mandare* pro *amandare* apud Hyg. cap. 184. Confer quæ dicta ſunt nobis ſuperius cap. 6. Adhæc non ſatis rectè *hiare* dicuntur buccæ, quæ inflantur. Hiatus eſt χάσμα. Unde χάσμα ὀδόντων h. e. rictus, leoni tribuit Anacreon, de quo Manilius Lib. IV. *Scandet malis hiſcentibus orbem.* Caſſian. de Inſtit. Monach. Lib. 11. cap. 10. *Non oſcitatio ſomnolenta diſſutis malis & hiantibus trahitur.* *Inflamina buccarum* adſtruunt illa, quæ præceſſerunt, *tumentes buccas*, & quæ habes inferius, *inflatas vero buccas ideo riſiſſe dicuntur*, &, *injuſtè ſufflantem.* nec non apud Hyg. cap. 165. *Quod buccas inflaret.* Quibus & illud accedit, quod minus benè flumen vocet Tritonam, modo à ſe paludem appellatam, quanquam præter Melam & Dionyſium etiam Etymol. in Τριτογένεια fluvium faciat, ut & Feſtus in *Tritonia* vel *Tritogenia*, ut habet cod. Leid. & Solin. cap. 40. aliique. Pauſanias in Corinthiacis poſt caſum Marſyæ in amnem ejuſdem nominis narrat abjèctas eas tibias, & ab eodem in Mæandrum devectas, qui deinde detulerit in Aſopum. Unde de tibiâ Propertius Lib. 11. el. 23. *Quæ non jure vado Mæandri jacta nataſti, Turpis cum faceret Palladis ora tumor.* Vides & heic *jactam* dici pro *abjectam*. Sic & ῥίπτειν pro ἀπορρίπτειν Græci. Tzetzes in Lycophron. Εἰ δὲ οὐκ ὀξυδερκοῦσι, τούτους ταχὺ ῥίπτουσιν ὡς ἀλλοτρίους.

d *Sibi Midam*] *Utrique ſibi Midam* &c. Modius. Sed Hyginus cap. 165. Muſas ſumtas ab illis judices narrat. Præterea, non in hoc certamine, ſed in altero illo, quod cum Pane habuit Apollo, aſininis auribus depravatus fuit Midas. Vide Hygin. cap. 191. & quæ ibi annotavi.

e *Cur*

Apollo [e] cur non recte judicasset, asininis auribus [f] depravavit. Ille criminis sui notam tonsori tantum ostendit, [g] præcipiens ei, ut si [h] crimen [ejus] celaret, eum participem regni efficeret. Ille in terram fodit, & secretum domini sui [i] in defosso terræ dixit, [k] & operuit. In eodem loco calamus natus est: unde sibi pastor tibiam faciens, quæ cum percutiebatur, dicebat, Mida rex aures asininas habet; nihilominus quod ex terra conceperat. Unde & Petronius Arbiter ait:

Sic commissa [l] verens avidus reserare minister,
Fodit humum, regisque latentes prodidit aures.
Concepit nam terra sonum; calamique loquentes,
[m] *Invenere Midam, qualem [n] conceperat index.*

Nunc ergo hujus mysticæ fabulæ [o] interius cerebrum inquiramus. A musicis hæc reperta est fabula, ut Orpheus in Theogonia scribit. Musici enim duos artis suæ posuerunt ordines, tertium vero quasi ex necessitate adjicientes,

e *Cur non rectè*] Modius, *quod non.* Amplissimus vir Guil. Goesius propius ad veterem scripturam, *cum non.* Atque ita quoque exhibent 6. edd. ante Commel. Sed Commelinianam lectionem adstruit MS. Leid. *Cur* pro *quia* posuit non sine exemplo aliorum. Vide Heraldum ad Arnobium.

f *Depravavit*] Gloss. *dehonestavit.*

g *Præcipiens ei*] Modius, *promittens ei.* Sed mira videtur syntaxis, *promittens, ut efficeret.* Utitur tamen eâdem Hyginus cap. 63. *Huic fuit fatum, ut quod peperisset Acrisium tolleret.* Confer quæ notavi ad cap. 139.

h *Crimen ejus*] Tò *ejus* non agnoscit Leid. cod. & mox habet, *in terrâ fodit.*

i *In defosso*] Gloss. *in concavitate.*

k *Et operuit*] Modius, *& terrâ operuit.* Et in seqq. *fecit* pro *faciens.* Sed vide not. ad cap. 8.

l *Verens*] Lact. Argum. Lib. XI. Met. fab. 5. *Midas quidem deformitatem suam celare volebat: sed eam vidit famulus tonsor; qui cum eam nec eloqui auderet, nec reticere posset, humum effodit* &c. Naso: *Viderat hoc famulus, qui cum nec prodere visum Dedecus auderet, cupiens efferre sub auras* &c. Hinc patere cuivis facile existimo, rectius esse *verens*, quam, quod Modius & alii dederunt, *ferens.* Sarisber. Polycrat. Lib. III. cap. 12. *Si terræ secretum suum infodiat, vel arundo succrescens hoc producet in publicum, & levi flatu in auras proferet, quoniam auriculas asini Midas habet.*

m *Invenere*] *Incinuere* Salmasius & Palmerius, in Fulgentii ille, hic in Petronii margine, emendaverant. Et rectè quidem. *Incinere* elegans verbum est. Propert. Lib. II. el. 18. *Seu varios incinit ore modos.* Auson. Epist. 23. *Depressis scrobibus vitium regale minister Credidit, idque diu texit fidissima tellus: Inspirata dehinc vento cantavit arundo.* Fabula unde orta sit narrat Conon apud Phot. cap. 1.

n *Conceperat*] Ita & MS. Leid. In Petronianis fragmentis ediderunt *narraverat.* rectius utique & sententiæ convenientius, nisi scripsit, *conspexerat.*

o *Interius cerebrum*] MS. Leid. *Interiorem cerebrum.* Gloss. *sensum.* Ergo rectus forte ei casus *cerebrus*, ut *cymbius* apud Corippum, *lorus*, *balneus*, *cœlus*, *candelabrus*, apud Petronium & alios.

tes, ut Hermes [p] Trismegistus ait, id est, ἢ ᾀδομένων, ἢ ψαλλομένων, ἢ αὐλουμένων. hoc est, aut cantantium, aut [q] citharizantium, aut [r] tibizantium. Prima ergo viva vox est, quæ sibi in omnibus musicis necessitatibus celerrima subvenit. Potest etiam [s] lemmata subrigere, parallelos concordare, & [t] distonias mollire, & phthongos jugare, & ornare chromata. Sequitur secunda cithara. quamvis enim de his rebus, quas musici [u] disafexis dicunt, sicut Mariandes scribit, multa de his faciat, tamen aliqua non implet, quæ viva vox potest. Limmata enim facta non erigit, [x] qui lismata in se catenata non implet. At vero tibia artis musicæ partem extremam poterit adimplere. Cithara enim symphoniarum gradus habet quinque, secundum quod Pythagoras ait, dum numerorum [y] rythmicos modulos ad symphoniarum adduxisset concordiam. Prima enim symphonia diapason, quod est in arithmeticis

alios. Adhæc *sagus*, *pandurius*, *grafius*, *metallus*, quæ Vossius in de Vit. Sermon. observavit pag. 393.

p *Trismegistus*] August. C. D. Lib. VIII. cap. 23. *Hermes Ægyptius, quem Trismegistum vocant.* Ammianus Lib. XXI. p. 360. ed. Boxh. *Hermesque Termaximus, & Tyanæus Apollonius* &c. Cur Trismegistus sit dictus, vide apud Suidam. Isidor. Orig. Lib. VIII. II. *Hermes Græcè dicitur* ἀπὸ τῆς ἑρμηνείας, *Latinè interpres, qui ob virtutem multarumque artium scientiam Trismegistus, termaximus, nominatus est.*

q *Citharizantium*] Nepos Epam. cap. 2. *Citharizare & canere ad chordas.*

r *Tibizantium*] Ita quidem etiam Leid. cod. Sed 6. edd. *tibicinantium.* Quod esse putem rectius. Ut *fidicino* à *fidicen*, ita *tibicino* à *tibicen*. Capella Lib. IX. *Megaris ad ictum pulsus cujus vis fidicinat.* Gloss. Vett. Αὐλητὴς, *flator*, *tibicinator*. Sic *tubicinare* pro tubâ canere legitur in Gemmæ vocabulario. Alio longè sensu *tibicinari* usurpavit Tertull. de Anima cap. 38. nempe pro fulciri tibicinibus.

s *Lemmata subrigere*] MS. Leid. *limmata.* Gloss. *Limmata & hemitonia idem sunt, hoc est, dimidius sonus.* Gloss. Capellæ: *Limmata, hemitonia.* Macrob. II. Som. Scip. cap. I. *Plato semitonium limma vocitavit.*

t *Distonias mollire*] Scriverius in margine, *dittonias.* MS. Leid. *diastonias.* Ἴσως *Diatonias.* Diatonicum enim genus aliquanto durius, ut tradit Boet. Lib. I. Mus. cap. 21. Consulendi de vocabulis his Musicis Capella Lib. IX. Plutarchus in libro de Musica, Macrob. Lib. II. Somn. Scip. quosque edidit scriptores hujus artis Meursius.

u *Disafexis*] Ita & MS. Leid. A. H. & I. *disexaphesis.* B. M. & L. *disexaphexis.* Gloss. Leid. cod. *Integritas tonorum, ubi omnes simul conveniunt.* Forte, *diasaphesis.*

x *Qui lismata*] MS. Leid. *Lismata enim facta non erigit, qui lismata* &c. Et paullo ante, *ornare quilismata* pro *ornare chromata.* Locherus corrigit, *schismata.* alii *diaschismata.* Ego legerim, *qui limmata.* Limmata enim intervalla & διέσεις. Vide Censorin. cap. 10.

y *Rythmicos modulos*] Corrige cum Modio & MS. Leid. *arithmeticos modulos.* Confirmant eam emendationem, quæ sub finem capitis 10. leguntur.

z Unum

cis diplasion, quod nos in Latinis [z] unum ad duos dicimus. secunda symphonia diapente, quod est in arithmeticis [a] hemiolius, quod nos Latine [b] duos ad tres nuncupamus. tertia symphonia diatessaron, quod est in arithmeticis epitritos, id est [c] tres ad quatuor. quarta symphonia dicitur tonus, quod apud arithmeticos epogdous nuncupatur, apud nos [d] quinque ad quatuor. [e] Et quoniam ultra arithmeticus ordo progredi non patitur, propter novenarium limitem, quia decimus alterius ordinis primus gradus est: contigit ergo ut habeat quintam symphoniam, quæ harmonia nuncupatur, id est octo ad novem. Nullum enim ultra numerum conjunctiorem invenies. Habet igitur musica partes septem, id est genera, diastemata, systemata, phthongos, tonos, metabolas, & melopœias. unde & Virgilius in sexto ait:

Nec

z *Unum ad duos*] Ita & MS. Leid. Modius, *ad duo*.

a *Hemiolius*] H. e. *Sesquialter*. Gloss. Philox. *Sesqualtalia*, ἡμιόλια. Lege, *sesqualtera* cum Vulcanio. Vel potius, *sequialtera*.

b *Duos ad tres*] Ita & Leid. cod. Modius, *duo ad tria*. Sed masculina terminatione utitur in hac re etiam Capella Lib. II. pag. 26. Verba ejus adscribam, ut in transitu emendem: *An aliud illa senis dei ratio, quæ mathen tetraden non tacuit, confitetur, nisi perfectæ rationis numerum? Quippe intra unum, secundum, triademque ipsum bis binum tenet.* Lege ex Leid. codice cum editis à me collato, *intra se monadem, dyadem, triadem ipsum bis binum tenet.* Pergit Capella: *Quibus collocationibus symphoniæ peraguntur. Nam tres ad quatuor epitritus vocatur arithmeticâ ratione, ac diatessaron in Musicis perhibetur. Item intra eum* (*eum intra* MS.) *jacent tres ad duos* (*duo* MS.) *quæ hemiolios forma est, symphoniamque secundam, quæ diapente dicitur, reddunt. Tertia symphonia diapason in melicis perhibetur, diplasioque conficitur, hoc est, uno duobus collato.* Macrob. Lib. II. Somn. Scip. cap. I. *Hemiolius est, cum de duobus numeris major habet totum minorem, & insuper ejus medietatem, ut sunt tria ad duo.* Legendum esset ergo in Fulgentio non *duos ad tres*, sed *tres ad duos*. Nihil tamen mutaverim ob ea, quæ mox sequuntur, & Censorinus habet cap. 10. *Ubi ponderum discrimen est sesquitertia proportione, quam duo faciunt ad tria collata, quod* ἡμιόλιον *appellant.*

c *Tres ad quatuor*] Utitur ex heic inverso ordine Macrobius: *Est epitritus cum de duobus numeris major habet totum minorem, & insuper ejus tertiam partem, ut sunt quatuor ad tria.* Et Schol. in Hephæstion. p. 12. Ἐπίτριτος ἀριθμὸς λέγεται ὁ ἀριθμόν τινα ἔχων ἐν ἑαυτῷ, καὶ τὸ τρίτον τούτου, οἷα ὁ τέσσαρα πρὸς τὰ τρία. Sed *tria ad quatuor* etiam Censorinus, ut & Capella, *tres ad quatuor*. Quamobrem nihil necesse arbitror ut cum Modio rescribamus *tria ad quatuor*.

d *Quinque ad quatuor*] Imo *novem ad octo*. Macrobius: *Epogdous est numerus, qui intra se habet minorem, & insuper octavam ejus partem, ut novem ad octo; quia in novem & octo sunt, & insuper octava pars eorum, id est, unum. Hic numerus sonum parit, quem tonon Musici vocaverunt.* Capella: *Novem vero ad octo* ἐπογδόου *numeri efficiunt junctionem.*

e *Et quoniam ultra* &c.] Modius, *ultra quem numerum arithmeticus ordo* &c. Leid. cod. à Commel. stat.

f *Ar-*

Nec non Threicius longa cum veste sacerdos,
Obloquitur numeris septem discrimina vocum.

In arithmeticis enim, quibus plenitudo formulæ est, ut etiam in geometricis tonus. Vox vero habet gradus symphoniarum innumeros, quantum natura dotaverit ipsam vocem, ut habeat [f] arsis & thesis, quas nos Latine elationes & dejectiones dicimus. Tibia vero vix unam & dimidiam perficit symphoniam. una enim symphonia [g] quinque symphonias habet. Ergo post artem musicam Minerva reperit tibias, quas omnis doctus in musicis propter sonorum despuit paupertatem. Inflatas vero buccas [h] ideo risisse dicuntur, quod tibia ventose in musicis sonet: & idiomatum proprietate amissa, [i] sibilet potius rem, quam enunciet. Ideo illam [k] injuste sufflantem omnis quicumque est doctior ridet. unde eas & Minerva, id est sapientia, exprobrans projicit: quas Marsyas assumit. Marsyas enim Græce, quasi μωρὸς οἶος, id est [l] stultus solus, qui in arte musica tibiam præponere voluit citharæ: unde & cum porcina pingitur cauda. Sed his duobus certantibus, Mida rex [m] residet. Mida enim Græce, quasi μηδὲν ἰδὼν, dicitur: quod nos Latine nihil sciens dici-

f *Arsis & thesis*] Ἀρχαΐζει. Capella Lib. IX. *Arsis est elevatio, thesis depositio vocis & remissio.* Etiam pes in versu recipit ἄρσιν & θέσιν. quâ de re vide Diomed. Lib. III. & Terent. Maurum pag. 60. ed. Brissæi.

g *Quinque symphonias habet*] Modius, *quinque voces.* Gloss. cod. Leid. *Una symphonia complet quinque tonos.*

h *Ideo risisse dicuntur*] Modius, *dii ideo risisse.* Sed τὸ *dii* inter glossas interlineares repræsentat cod. Leidensis.

i *Sibilet potius*] Hinc *fistulam sibilatricem* appellat Capella. Gloss. Isid. *Fistulor, sibilo.*

k *Injuste sufflantem*] Gloss. *sine lege chordarum.*

l *Stultus solus*] Revera stultus est, qui θεομαχεῖν in animum inducit. Servius Centimetro: *Marsya cede domi tua carmina Phœbi.* Ita edidit Putschius. Sed membranæ Vett. Biblioth. Leid. exhibent, *Marsya cede dō tua carmina Phœbi flebis.* Τὸ *Phœbi* delendum est, & legendum: *Marsya cede Deo, tua carmina flebis.* Est metrum *dactylicum Stesichorium constans pentametro catalecto.* Ita enim ex iisdem membranis legendum, non *acatalecto*, ut editum.

m *Residet*] Gloss. *quasi judex.* Forte aliquis mallet *præsidet.* quod judices judicio etiam præsidere dicantur. Sanè apud Tertull. legi de Resurr. carnis cap. 14. *Substantiæ humanæ dijudicandæ censura divina præsideat.* Sed *residere* idem, quod *sedere* est, verbum in hac re usitatissimum. Phædrus Lib. I. cap. 11. *Tunc judex inter illos sedit simius.* Ovid. XI. Met. 157. *Monte suo senior judex consedit.* XIII. vers. 1. *Consedere duces.* At orator stat. Quintil. Declam. 250. *Tu initium putas actionis, cum judices consederunt, cum ad dicendum surrexerit orator?* Immo & *residere* pro *præsidere* dixerunt. Spar-

dicimus. ideo etiam & [n] asininis auribus dicitur, quia omnis discernendi ignarus nihil differt ab asino. ob hanc etiam rem & servum ejus auriculas referunt prodidisse. Ingenium enim nostrum servum habere debemus, ad omnia quæ volumus obsequentem, & nostra secreta celantem. [o] Quod autem per cannam prodidit, fistulam gutturis loquendo significat. Quod vero pastor audit: [p] pastores sunt [illi] qui [q] aliena sulcando subtilius pascunt.

X. *Orpheus*, *& Eurydice.*

[a] ORPHEUS Eurydicen nympham amavit, quam sono citharæ mulcens uxorem duxit. Hanc Aristæus pastor dum amans sequitur, illa fugiens in serpentem incidit, & mortua est. post quam maritus ad inferos descendit, & legem accepit, [b] ne eam conversus aspiceret. Quam con-

tian. Adrian. cap. 12. *Pro agonotheta resedit.* Vide ibi Casaub.

n *Asininis auribus dicitur*] Interserit Modius aliquid, & legit, *depravari dicitur.* Cur autem hoc fictum fuerit, explicat præter Cononem etiam Tzetzes ad Lycophron. p. 204. ed. Steph. Cum Fulgentio Ægyptii faciunt, qui hominem imperitum cum denotare vellent, humano trunco caput imponebant asininum, ut est apud Horum Lib. II. Lucian. de Calumn. Τὰ ὦτα ἔχων παμμεγέθη, μικροῦ δεῖν τοῖς τοῦ Μίδου προσεοικότα. Quam variè jam olim fabula illa de Midæ auribus asininis explicata fuerit, discere licet ex Schol. Aristophanis in Plut. act. II. sc. I. Μίδας βασιλεὺς ὢν Φρυγίας πλουσιώτατος, ὦτα ὄνου εἶχε. Τοῦτο οὖν παροιμιωδῶς ἐλέγετο ἐπὶ τούτου, ἤτοι ὅτι πολλοὺς ὠτακουστὰς εἶχεν, ἢ ὅτι κώμην Φρυγίας κατεῖχεν, ἥτις ὦτα ὄνου ἐλέγετο. ἢ ἐπεὶ ὄνος μᾶλλον ἀκούει τῶν ἄλλων ζώων πλὴν μυός. Καὶ Μίδας γὰρ πολλοὺς ὠτακουστὰς εἶχεν. Οἱ δέ φασιν, ὅτι ψέξας ποτὲ τὸν Διόνυσον ὁ Μίδας, μετεβλήθη εἰς ὄνον. ἢ ὅτι ὄνους τοῦ Διονύσου παρελθὼν ἠδίκησε, διὸ ὀργισθεὶς ὁ θεὸς, ὦτα ὄνου αὐτῷ προσῆψεν, οἱ δὲ, ὅτι ὦτα μεγάλα φύσει εἶχεν &c.

o *Quod autem per cannam* &c.] Supr. Lib. I. cap. 14. *Gutturis fistula, quæ tereti meatum spiritalem præbet excursu.*

p *Pastores sunt (illi) qui* &c.] Τὸ *illi* uncis à Commel. inclusum agnoscit codex Leidensis. nec cancellari necesse est.

q *Aliena sulcando subtilius pascunt*] Gloss. *aliena facta indagando se reficiunt.* Pro *subtilius* Barthius conjicit, *sua utilius.* Subtiliter Hercules & forte vere. Quid tamen si legas? *aliena scrutando subtilius pascuntur*, vel *se pascunt.*

Ad CAP. X.

a *Orpheus Eurydicen*] Principium hujus capitis assutum fab. 164. Hygini. Notat heic glossator: *Eurydicen, quando per m scribitur Latinus accusativus est, cum per n Græcus accusativus est.* Stulta est observatio; sed unde discas barbarum sæculum pravâ pronunciatione seductum illa, quæ in recto casu in η apud Græcos desinunt, solitum in Genitivo inflectere per *is*, &, ut ita loquar cum Ulpiano, consequenter in accusativo per *em*.

b *Ne eam conversus* &c.] MS. Leid. *ne sese.* An scripsit ergo, *ne se conversus aspiceret*, αὐτὶ τοῦ *eam*? Hygin. cap. 60. *Rursus deorsum post se revolvitur.*

c Et

conversus aspiciens, iterum perdidit. Hæc igitur fabula artis est musicæ designatio. Orpheus dicitur ὡραία φωνὴ, id est optima vox. Eurydice vero, profunda dijudicatio. In omnibus igitur artibus sunt primæ artes, [c] & sunt secundæ: ut in [d] puerilibus literis prima [e] abecedaria; secunda [f] nota. In grammaticis prima lectio, secunda [g] articulatio. In rhetoricis prima rhetorica, secunda dialectica. In geometricis prima geometria, secunda arithmetica. In astrologicis prima mathesis, secunda astronomia. In medicinis prima [h] gnostice, [i] secunda [vero] dynamice. In aruspicinis prima aruspicina, secunda paralysis. In musicis prima musica, secunda apotelesmatice. De quibus omnibus breviter rationem perstringam necesse est. Aliud est enim apud grammaticos aliena agnoscere, aliud sua efficere. Apud rhetores vero aliud profusa & libero cursu effrenata loquacitas, aliud constricta veritatisque indagandæ curiosa [k] nexilitas. Apud astrologos aliud est astrorum ac siderum cursus effectusque cognoscere, aliud [l] significata traducere. In medicinis aliud est morborum agnoscere [m] meritum, aliud infirmitatis venientem [n] concursum mederi. In geometricis

c *Et sunt secundæ*] Τὸ *&* non habet cod. Leid. nec 5. edd. Sunt autem secundæ artes ipsa adyta & sanctuaria, ut primæ progymnasmata.

d *Puerilibus literis*] *Literis elementariis*, ut Capitolinus in Pertinace, vel *primis elementis*, ut Horatius eas vocitat.

e *Abecedaria*] Fictum vocabulum, ut *alphabetum* apud Hieron. & Plin. Lib. 1.

f *Nota*] Gloss. *conjunctio literarum*. Lipsius, notante Scriverio, emendat *notaria*.

g *Articulatio*] MS. Leid. *artilatio*. *Articulare* est clarè & distinctè proferre. Paulinus: *Molitaque vocis Articulare sonum*. Sed confundit Fulgentius cum Grammaticâ Grammatisticam. Grammatistæ est non Grammatici docere lectionem & pronunciationem. Vide Wouw. Polymath. cap. 5.

h *Gnostice*] Explorativa. Macrob. 1. Sat. cap. 20. *Sicut ait Hippocrates oportere medicum dicere de ægro*, Τά τε παρεόντα, καὶ τὰ προγεγονότα, καὶ τὰ μέλλοντα, *id est*, *Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox futura sequentur.*

i *Secunda (vero) dynamice*] Illud (*vero*) non agnoscit cod. Leid. Gloss. *virtus curationis*. All. edd. exhibent *mantice*.

k *Nexilitas*] Gloss. *jugalitas*. Intelligit syllogismaticum breviloquium.

l *Significata traducere*] Gloss. *ad significationem trahere*.

m *Meritum*] Gloss. *causas & qualitates*.

n *Concursum mederi*] H. e. *impetum*, ut rectè Gloss. Sed non rectè *mederi* cum accusativo junxisse videtur Fulgentius. Ita tamen etiam Gellius Lib. 1. cap. 3. *Multa cum animo meo ad casum tam ancipitem medendum consultanti visum est* &c. Servius ad Georg. 1. 193. *Sanè medicor accusativum regit*, ut

cis aliud formulas lineasque depingere, aliud numeros formulis coaptare. In aruspicinis aliud est fibrarum particularumque inspectio, aliud [o] secundum Battiadem [p] eventuum immutatio. In musicis vero aliud est harmonia phthongorum, systematum, & diastematum: aliud effectus tonorum virtusque verborum. Vocis ergo pulchritudo, delectans [q] interna artis secreta, virtutem etiam mysticam verborum attingit. Sed hæc quantum ab optimis amatur, sicut ab Aristæo, (ἄϱιστον enim Græce optitimum dicitur) tantum ipsa ars communionem hominum vitat; quæ quidem serpentis ictu moritur, quasi astutiæ interceptu secretis velut [r] inferis transmigratur. Sed post hanc artem exquirendam atque elevandam vox canora descendit, [s] & quæ apotelesmatica, phantastica omnia præbet, & modulis tantum vi secreta latentibus, voluptatum reddit effectus. Dicere enim possumus, quod [t] Dorius tonus aut Phrygius, Saturno coiens, feras mulceat; [u] si Jovi, aves oblectet. At vero si rei expositio quæritur, cur hoc fiat, vestigandæ rationis captus immoritur. [x] Ideo ergo & ne eam respiciat, prohibetur: & dum videt, amittit. Nam perfectissimus [y] Pythagoras dum modulos numeris coaptaret, symphoniarumque pondera terminis arithmeticis [z] per melos & rhythmos & modulos sequeretur,

ut medicor illam rem: medeor vero illi rei dicimus. Nam medeor illam rem figuratum est. Plura dixi ad Hyg. Astron. II. 4.

o *Secundum Battiadem*] Battiadem in Paredris laudat libro de Virgil. Contin. Unde Bacidem quidam facere voluerunt: de quo consulendus Suidas, & Faber ad Lucian. Peregr. p. 74.

p *Eventuum immutatio*] Gloss. *qualiter res mutantur de prosperitate in adversitatem.*

q *Interna artis secreta*] Modius, *interno artis secreto.*

r *Inferis transmigratur*] Ad inferos traducitur. Vide not. ad Hyg. cap. 259.

s *Et quæ apotelesmatica*] Cod. Leid. *& quia.*

t *Dorius tonus*] Schol. Pind. ad Olymp. a. Εἰσὶ δὲ ἁρμονίαι τρεῖς, δώριος, φρύγιος, λύδιος. Schol. Horat. ad Lib. IV. od. ult. *Tres modos habebant, Ionicum, Lydium & Phrygium.* Sed idem ad epod. 9. septem numerat. Quindecim Alypius cap. I. & seqq. Confer Apulej. Florid. I.

u *Si Jovi*] Illud *si* exturbat Modius. Sed agnoscit Leid. cod. Nec deleri necesse est, si *coeat* subaudias ex præcedentibus.

x *Ideo ergo*] Leid. cod. *ideo vero.*

y *Pythagoras*] Prolixè hæc narrat Macrobius Lib. II. in Somn. Scip. cap. I. Adde Isidor. Orig. II. cap. 15. Etiam Arithmeticen ejus inventum quidam voluere. Vide Meursium Denar. Pythag. cap. I.

z *Per melos*] MS. Leid. *Per mela & rythmos vel modulos.* Tò *mela* rectè habet. Capella Lib. II. *Tu vatum mela* dul-

tur, [a] effectus vero rationem reddere non potuit.

XI. *Phineus.*

PHINEUS enim in modum avaritiæ ponitur: & à fœnerando Phineus dictus est. Ideo cæcus, quod omnis avaritia cæca sit, quæ sua non videt: [a] ideo & Harpyiæ cibos rapiunt; quia rapina ei aliquid de suo comedere non permittit. At vero quod ejus prandia stercoribus fœdant, ostendit fœnerantium vitam rapinæ ingluvie esse sordidam. Sed has à conspectu ejus [b] Zetus & Calais fugant. Græcè enim ζητῶν καλὸν inquirens bonum [c] dicitur. Ideo volatici, quia omnis inquisitio boni nunquam terrenis rebus miscetur. Ideo [d] Aquilonis venti filii, quia bona inquisitio spiritalis est, non carnalis: ergo veniente bonitate, omnis rapina fugatur.

XII. *De Alpheo & Arethusa.*

ALPHEUS fluvius Arethusam nympham amavit: quam cum sequeretur, in fontem conversa est. Ille [a] in mediis undis ambulans, non immixtus, in sinum ejus im-

dulcibus Camœnis, Et scis Pindaricam Chelyn referre. Et post paulo: *Vicissimque dulcia mela geminantur.* Lib. IX. *Bis plenum omnisona cui recinunt mela.* Auson. Parent. 27. *Cui brevia mela modifica recino.* Etiam *meli* in genitivo singulari dixit Servius Centimetro. *Anacreonticum constat tetrametro acatalecto, ut est hoc: Hic finis est, Iambe salve vindiee doctor meliori.* Ita dedit Putschius. At legendum ex membranis bibliothecæ Leid. *Hic finis est, Iambe salve vindicis doctor meli.* Nihil verius. Iambus est doctor meli vindicis. Sed is casus potest esse à recto *melus.* unde *melum* accus. sing. Paccuvius, & *melos* eodem casu plur. Accius & Varro dixere. *Melorum* gen. plur. est apud Terent. Maur. p. 62. *Auctor & ductor melorum, qui duas breves habet.*

a *Effectus vero*] Τὸ *vero* non habet codex Leid. Et rectius sanè abest.

Ad CAP. XI.

a *Ideo & Harpyiæ*] Lege, *ideo ei* cum MS. Leid. & 5. edd. Ἱστορικῶς fabulam explicat Tzetzes in Lycophron. p. 34.

b *Zetus*] Non probo istam confusionem. Alius enim Ζῆθος, alius Ζήτης. Vide not. ad Hyg. cap. 14.

c *Dicitur*] MS. Leid. *dicimus.* Quod sperni non debebat.

d *Aquilonis venti*] Hygin. cap. 19. *Zetes & Calais aquilonis venti & Orithyiæ filii.* Vide ibi notas nostras.

Ad CAP. XII.

a *In mediis undis ambulans*] Servius ad Eclog. X. 4. *Alii dicunt ad Arethusam nympham Siciliæ Alpheum de Elide venire per maria: secundum quos alibi dixit, Alpheum fama est huc Elidis amnem Occultas egisse vias subter mare.*

 Alii

immergitur: unde & apud inferos [b] oblivionem animarum trahere dicitur. Alpheus enim Græce quasi ἀληθείας φῶς, id eſt veritatis lux. Arethuſa vero, quaſi [c] ἀρετίσα, id eſt nobilitas æquitatis. Ergo quid amare poterat veritas, niſi æquitatem? quid lux, niſi nobilitatem? Ideo & in mari ambulans non miſcetur, quia lucida veritas omni malorum morum ſalſedine circumdata, pollui aliqua commiſtione non novit. Sed tamen in ſinum æquiſſimæ poteſtatis omnis lux veritatis dilabitur. Nam & deſcendens in infernum, id eſt in ſecreta conſcientiæ, veritatis lux, malarum rerum ſemper oblivionem importat.

Alii dicunt ipſam Arethuſam jam in fontem mutatam Alpheum fugere, & de Elide ad Siciliam venire: quod nunc eſt ſecutus. Sanè dicitur quodam tempore patera aurea in Arethuſa inventa, quam Olympionicæ (leg. *Olympionices* vel mox *miſerant*) *in Alpheum miſerat; & cum Olympiæ hoſtiæ cæduntur, cruor earum * in Alpheum infuſus, in Arethuſam exit.* Tolle aſteriſcum, & confer quæ dicit ad III. Æn. 694. Plin. Lib. II. cap. 103. Lactant. Argum. Met. Lib. V. fab. 10. Ammian. Marcell. Lib. XV. p. 40. ed. Lindebrog.

b *Oblivionem animarum*] Quam animæ apud inferos potant. Vide Virgil. Æn. VI. 715.

c Ἀρετίσα] MS. Leid. *Aretheiſa*. Forte ſcripſerat, ἀρετῇ ἴσα.

F A-

FABI PLANCIADIS FULGENTII V. C. LIBER DE EXPOSITIONE VIRGILIANÆ CONTINENTIÆ.

Iſacius Tzetzes, vir doctiſſimè eruditus, in Commentario ſuo Lycophroniano:

Τὰς δὲ ἀλληγορίας εἰ μήπου τινὰς ἀναγκαίας, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἱστοριῶν ἐατέον, ὅτι οὐδὲ πρέπον ἐστὶ ἀλληγορεῖν ἐνταυθοῖ. Οὗτος γὰρ μυθικῶς πάντα γράφει.

Junilius Epiſcopus Africanus Comment. in caput 1. Geneſ.

Diligenter intuendum, ut ita quiſque ſenſibus allegoricis ſtudium inpendat, quatenus apertam hiſtoriæ fidem allegorizando non derelinquat.

FABII PLANCIADIS FULGENTII

[a] De

ALLEGORIA LIBRORUM VIRGILII

Ad

Chalcidium Grammaticum.

Expetebat quidem, [b] Levitarum ſanctiſſime, noſtri temporis qualitas grande ſilentium, ut non ſolum mens [c] expromtare deſiſſet quod didicit, [d] quantum etiam oblivionem ſui efficere debuit quia vivit. Sed quia [e] nova caritas dominatu fulcitur, & in amoris præcepto con-

a *De allegoria* &c.] Veram inſcriptionem eſſe *de expoſitione Virgilianæ continentiæ* rectè in orâ libri ſui notaverat Scriverius. Firmant id cum coronis huic libello affixa, tum etiam illa Mythol. Lib. III. cap. 6. *Pœne duorum librorum continentia:* nec non quæ mox ſub initium hujus ſcripti habes, *Virgilianæ Continentiæ ſecreta phyſica tetigi.* Et, *phyſicè trium vitarum reddidit continentiam.* Immo & iſta, *habes breviter decurſam primi libri continentiam. Continentiam* nempe dixit pro eo, quod continetur. Æthicus Præfat. Coſmogr. *De omni ejus continentiâ perlatum eſt ad ſenatum.* Apulejus Dialogo Hermetis: *De verâ rationis continentia decidiſti.* Anonymus in notulis ad hunc libellum: *Scripti libri hunc habent titulum:* Fabii Planciadis Fulgentii V. C. incipit Virgilianæ Continentiæ ſecundum philoſophos moralis expoſitio. Non longè abit ἐπιγραφὴ illa alterius ex Vaticanis codicibus: *Fabius Placius de Fulgentio Moralis expoſitio Virgilianæ continentiæ.* Gloſſ. Labb. *Continentia*, περιοχὴ, συνοχὴ, ἐγκράτεια. Prima explicatio hujus loci eſt, Retinuit Græcam vocem Auſonius, cum Argumenta Iliados & Odyſſeæ Homeri *Periochas* appellavit.

b *Levitarum ſanctiſſime*] I. e. diaconorum. Iſidor. Orig. Lib. VII. cap. 12. *Levitæ ex nomine auctoris vocati: de Levi enim Levitæ exorti ſunt, à quibus in templo Dei myſtici ſacramenti miniſteria explebantur. Hi Græcè Diaconi, Latinè miniſtri dicuntur.* Confer eund. in de Offic. Lib. II. cap. 8. Salvian. Præfat. ad Salonium pag. 312. ed. Pith. *Ad Levitas etiam atque presbyteros* h. e. diaconos &c.

c *Expromtare deſiſſet*] Gloſſ. *expromere deſineret.* Recte. Ut reliqui Afri pœne omnes, ita & Fulgentius ὑπερσυντελικὸν pro imperfecto frequenter uſurpat. Vide quæ annotavi ad Prolog. Lib. I.

d *Quantum etiam*] Ἀντὶ τοῦ *verum etiam.* Conſule Indicem.

e *Nova caritas* &c.] Gloſſ. *magna.* Sed pro *fulcitur* Leid. cod. habet *fulciatur.* Veriorem puto alteram lectionem, quæ vulgatæ appicta erat in illo codice, *novo caritatis dominatu.* Atque ita præfert quoque Genev. editio. Re-

 fer

contemtus nunquam admittitur; ob hanc rem Virgilianæ continentiæ ſecreta phyſica tetigi, vitans illa, quæ plus periculi poſſent [f] prærogare, quam laudis. Væ inquam nobis, apud quos & noſſe aliquid periculum eſt, & habere. Ob quam rem & [g] bucolicam georgicamque omiſimus, in quibus tam myſticæ ſunt [h] interſtinctæ rationes, quo nullius pene artis in iiſdem libris interna Virgilii [i] præterit viſcera. Denique in prima Ecloga, ſecunda, & tertia, phyſice trium vitarum reddidit continentiam. In quarta vaticinii artem aſſumſit. In quinta [k] Pontificalia deſignavit. In ſexta artem muſicam cum ſuis perfectiſſimis poſuit numeris. In parte vero ejuſdem eclogæ phyſiologiam ſecundum Stoicos expoſuit. Septima [l] n o t a k i n e n δύναμιν tetigit. Octava apoteleſmaticen Muſicorum & magicam deſignavit: in parte vero extrema tetigit [m] efe-

ſer ergo verba iſta ad τὸ *mens*, quod præceſſit.

f *Prærogare*] Vide, ſi tanti putes, quæ de hac voce annotavi ad Prolog. Lib. I. Junilius quoque, ut Afrum decebat, in Præfat. ad Primaſ. *Sufficit hæc una temeritas, quod divino gazophylacio ex paupertate confeſſa duo hæc audeo minuta jactare. Sunt qui talentis onerent, unde egentibus prærogentur.* Lege, *prærogetur.* Intelligi autem vult Planciades *rationes deorum vel fabulas*, ut rectè gloſſator.

g *Bucolicam Georgicamque*] Ita quidem habet etiam Leid. cod. Sed in poſteriori voce litera è recentiori manu erat addita. Gloſſ. Philox. *Pullat* (in Georgiâ arbores dicuntur, quoties ramos ex ſe generant) βλαστάνει, παραφυάδας βάλλει. Legitur apud Maronem I. Georg. vers. 17. *Pullulat ab radice*, non *pullat.* Vett. membranæ bibliothecæ Leidenſis, quæ continent explicationem I. & II. Lib. Georg. Virgil. Malè autem quidam Georgiæ duas tantum libros aſſerunt, dicentes Georgiam eſſe γῆς ἔργον, id eſt, terræ operam, quam primi continent libri. Tertius & quartus licet Georgiam non habent, tamen ad utilitatem ruſticam pertinere dicimus. Præfero tamen *Georgicam*, cum ita & in Servii procemio edito legatur. Diomedes Lib. III. Ἐξηγητικὸν eſt vel enarrativum, in quo poëta ipſe loquitur ſine perſonæ ullius interlocutione, ut ſe habent tres Georgicæ, & prima pars quarti. Etiam in Gloſſis *Georgicâ* reſcripſerim potius, quam *Georgicis* cum Cujacio. Ad eundem modum ætas illa inflectebat Chronica Chronicæ, Biblia Bibliæ, Paſcua Paſcuæ. Pſeudo-Cyprianus in de Revel. cap. Joannis Baptiſtæ: *Chronicam Marcelli principio legat.* Vetus interpres Pſ. XXII. vers. I. *In loco paſcuæ ibi me collocavit.* Haimo Homil. p. m. 37. *Ob abundantiam & fertilitatem paſcuæ.* Confer Voſſ. in de Vit. Serm. Lib. I. cap. 12. Druſ. ad Inſcriptionem Hiſtor. Sacræ Sulpic. Severi.

h *Interſtinctæ*] Gloſſ. *diſtinctæ*. Talia ſunt in Prologo Lib. I. *Myſticis interſcrent rationibus.* Et, *cujus te viſceribus interſtringi popoſceris*, niſi *interſtingi* & ibi legendum eſt.

i *Præterit*] Lege, *præterierit*, ut eſt in ed. Genev. *Quo* pro *ut* identidem uſurpat hic ſcriptor.

k *Pontificalia deſignavit*] *Apotheoſin deſcripſit.* Gloſſ.

l *Notakinen*] Edit. Genev. ποιητικήν. Scriverius margini illeverat, *Votanicen.* Hoc eſſet, βοτανικήν. MS. Leid. *Hotakicen.* N. L.

m *Eſe-*

[m] efenuesion, quam etiam in nona ecloga persecutus est. In octava quidem, ubi dicit,

Adspice corripuit tremulis altaria flammis
Sponte sua, dum ferre moror, cinis ipse: bonum sit.
Nescio quid certe est, & Hylax in limine latrat.

In nona vero ecloga, ubi dicit,

De cœlo tactas memini prædicere quercus.

iterumque --- *lupi Mœrin videre priores.*

PRIMUS vero Georgicorum est omnis astrologus, & in parte extrema [o] ephemericus. Secundus physiognomicus & medicinalis. Tertius omnem aruspicinam continet, quam quidem & in sexto Æn. tetigit, dum dicit,

Et summas carpens media inter cornua setas,
Ignibus imponit sacris libamina prima.

Quartus vero ad plenissimam rationem est Musicus cum sua apotelesmatice in fine carminis dicta. Ergo doctrinam mediocritatem temporis excedentem omisimus, ne, dum quis laudem quærit nominis, [p] fragmen reperiat capitis. Esto igitur contentus, mi Domine, leviori fasciculo, quem tibi Hesperidum florulentis decerpsimus hortulis. Aurea enim mala si expetis, esto Eurystheus [q] alio fortiori, qui, ut Alcides, suam pro nihilo reputet vitam. Poteris enim ex his tacite multa colligere, quæ ad instrumen-

m *Efenuesion*] Ita & Leid. cod. Gloss. *id est, prognosticon, signa futuræ rei.* Scriverius conjiciebat, ἐμπυθυσον. Genev. Edit. exhibet, ἐφημερισμόν.

n *De cœlo tactas*] Hic versiculus non in nonâ, sed primâ legitur eclogâ. In nonâ hunc habes: *Sæpe sinistra cavâ prædixit ab ilice cornix.*

o *Ephemericus*] Ita & Leid. cod. Malè ἐφημερικὸς ed. Genev.

p *Fragmen reperiat capitis*] Malè *fragilitatem mentis* interpretatur Glossator. Significat scire aliquid capital fuisse id temporis. Vide quæ præcesserunt, & Prolog. Lib. I. Cæterum pro *fragmen* exhibent *fragumen* Leid. cod. & editio Genevensis. Quod non temerè damnaverim. Ita à *tego* non *tegmen* tantum, sed *tegimen* & *tegumentum* legas apud Apulejum, Ovidium, & Livium. Gloss. Labb. *Fragmen*, κλάσμα. Atque ita ea vox usurpatur à Prudentio, Ovid. XI. Met. 561. Vet. Interpret. Cantic. cap. 4. & aliis. Sed Fulgentius pro fracturâ heic accepit, ut & Auson. epigram. 35. *Post M incisum est: puto sic IVI non tota videtur: Dissiluit saxi fragmine læsus apex.* Ita scribendum ex edit. Stoer. anni 1598. Fractum significat apicem literæ M.

q *Alio fortiori*] Ἀρχαϊκῶς pro *alii.* Festus: *Ali rei dixit* Plautus pro eo, quod est *aliæ rei.* Columbanus in Monostichis: *Quod tibi vis fieri, hoc alio præstare memento.* Vide ibi Cl. Daumium. Sic in Grut. Inscript. pag. 756. *Mi ipso.* p. 940. *nullo*, pro *nulli* & *ipsi.* Auson. Præfat. Centon. *Solæ memoriæ opus est.* Propert. Lib. I. el. 20. *Nullæ debita curæ.* Tibull. Lib. IV. el. 6. *Ullæ non ille puellæ Servire, aut cuiquam dignior illa viro.* Servius Centimetro: *Phrynichium constat tetrametro catalecto, ut est hoc:* Tibi fenus fero donum, so-

mentum tui proficiant desiderii. Ego vero, [r] Chrysippi ellebori [s] rancidulo acrore postposito, cum Musis aliquid blandius [t] fabulabor.

Vos Heliconiades, neque enim mihi sola vocanda est
Calliope, conferte gradum, date præmia menti.
Majus opus moveo: nec enim mihi sufficit una:
Currite Pierides, & juncto robore nobis
Parnasias niveo compellite pectine chordas.

Hæc tam parva precatio credo quod Virgilianis satisfecerit Musis. [u] Cede mihi nunc personam Mantuani vatis, quo fugitivos ejus in lucem deducamus amfractus. Nam ecce ad me etiam ipse, Ascræi fontis [x] bractamento saturior, advenit; quales vatum imagines esse solent, dum assumtis ad opus conficiendum tabulis, stupida fronte [y] arcanum quoddam [z] latranti intrinsecus tractu submurmurant.

solæ quod dant Veneri. Lege ex membran. Cod. Leid. *Tibi veris fero* &c. Plura hoc genus invenies in notis nostris ad Hyg. Myth. cap. 5. apud Stewech. in Apulej. p. 80. & Vossium Analog. Lib. IV. p. 177.

r *Chrysippi ellebori*] Scriverius & Tollius in suis libris, *Chrysippei ellebori.* Atque ita video etiam voluisse Barthium ad Stat. Tom. III. p. 99.

s *Acrore rancidulo*] Malit forte aliquis *acore*. Quâ voce utitur Tertull. contra Marc. Lib. I. cap. 2. Plin. Lib. VII. epist. 3. Isidor. Orig. XVII. 7. & XX. 3. Sed *acrore* etiam disertim Leid. cod. cum glossâ *acredine*. Verum nec *acror*, nec *acredo* apud antiquos putem inveniri. Invenio tamen in Glossis Labb. *Acredo*, πικρία. *Acritas* & *acritudo* sunt apud Gellium. Est autem *rancidum*, quod ταγγὸν Græci dicunt. Unde ταγγίασις, *rancor* in Glossis Labbæi. Utitur eâ voce præter Palladium etiam Augustin. Meditat. I, & Hieron. Epist. Select. Lib. I. 18. 19. & 39. Verum quia *rancesco* Græcis non est ταγγιάζω, sed ταγγίζω, in Glossis rescripserim τάγγισις.

t *Fabulabor*] *Fabulor* MS. Leid. Benè monet Glossator, quæ mox sequuntur verba, *neque enim mihi sola vocanda est Calliope*, includenda esse parenthesi.

u *Cede nunc mihi*] *Cedo* dixissent alii. Notum est illud Taciti A. I. 23. *Cedo alteram.* Fors sit tamen, ut *cette* ἀρχαϊκῶς scripserit. Nævius: *Patrem Lycurgum cette.*

x *Bractamento*] Malim, *bracteamento*, ut derivetur à verbo *bracteare*, unde *bracteata eloquentia* apud Solinum, *bracteatæ comæ* apud Capellam Lib. I. p. 20. *imbracteari auro* apud Marcellin. Lib. XIV. & XVII. Est autem *bracteamentum* heic *subtile figmentum*, si glossatorem audimus. Adde his, quæ de istâ voce notavit Juretus ad Symmach. Lib. I. epist. 26.

y *Arcanum quoddam*] Malim, *quiddam*. Puto idem vocabulum restituendum Petronio pag. 214. edit. Gabb. *Mirabile quidem paupertatis ingenium, singularumque rerum quasdam artes fames edocuit.* Lego, *mirabile quiddam.* Pariter languet illud *quidem* apud eundem p. 186. *Tandem Crotona intravimus; ubi quidem parvo diversorio refecti, postero die amplioris fortunæ domum quærentes, incidimus in turbam hæredipetarum.* Libenter scripserim, *quodam parvo* &c. Seneca Suas. I. *Sacrum quidem terris natura circumfudit oceanum.* Et istic *sacrum quiddam* reposuerim.

z *Latranti tractu*] *Latranti tractatu* habere scriptos duos libros monet anonymus in Genev. Edit. Sed *tractu* disertim

rant. Cui ego, Seponas quæso caperatos obtutus, [a] Ausonidum vatum clarissime, rancidamque altioris [b] salsuram ingenii jocondioris quolibet mellis sapore dulcescas. Nam non illa in tuis operibus quærimus, in quibus aut [c] Pythagoras modulos, aut Heraclitus ignes, aut Plato ideas, aut Hermes astra, aut [d] Chrysippus numeros, aut [e] endelechias Aristoteles [f] inversat: nec illa, quæ aut [g] Darda-

tim Leid. cod. quod pro *expositione* esse dictum notat Glossator; perperam, ut discere potes ex Gronov. Observat. Lib. II. cap. I. ubi *latranti tractu* dixisse Fulgentium, pro *latratu* vel *murmure lentato*, rectè docet. Seneca de tonitru Agam. vers. 466. *Tum murmur grave Majora minitans collibus summis cadit, Tractuque longo littus ac petræ gemunt. Tractus* instantiæ opponitur. Plin. Lib. V. epist. 8. Hæc vel maximè vi, amaritudine, instantiâ: illa tractu & suavitate, atque etiam dulcedine placet. Epitaph. Lucan. Quæ tractim serpit, plus mihi comma placet.

a *Ausonidum*] Hoc esset, *Ausonidarum*. Ita *poëtæ Æolidæ* dixit Priscian. Lib. I. Leid. cod. exhibet *Ausonum*.

b *Salsuram dulcescas*] Gloss. *amaritudinem dulcem reddas*. Dulcescere ergo activè pro edulcare posuit, ut *insuescere* & *assuescerte* Horatius: quorum prius legitur Lib. I. Sat. IV. 105. *Insuevit pater optimus hoc me*. Tò *hoc* auferendi casu positum censeo. Flor. Lib. I. cap. I. *Assuetæ sanguine & prædâ volucres*. Imitatus Horatium Prudentius Hymn. Cath. IX. *Mortuos olim sepultos ut redire insuesceret*. Cæterum ad eundem modum *innotescere* pro *notum reddere* posuit Augustin. Soliloq. cap. 7. *Quantum debeo placere tibi, innotesce mihi*. Haimo Homil. p. 37. *Qui verum Deum solummodo innotesceret ortum*. Locutus ad eundem modum præter Nittardum, Redemptum in vitâ Isidori, Victorem de Persec. Vand. Lib. III. & veterem Bibliorum interpretem, etiam Gregor. Dialog. Lib. II. cap. 8. III. cap. 33. *Quiescere* pro *quietum reddere* Maro, Seneca, & Sallustius dixere, ut in notis ad Basil. orationes pag. 91. ostendit Dausqueius. Addo illis istud Propert. Lib. II. el. 25. *Quamvis ille suam lassus requiescat avenam*. Hieron. Epist. Select. Lib. I. ep. 4. *Super humilem & trementem verba sua requiescit*. Virgil. in Ciri: *Quo rapidos etiam requiescunt flumina cursus*.

c *Pythagoræ modulos*] Ille enim musicam invenisse fertur. Vide annot. ad Mythol. Lib. III. cap. 10.

d *Chrysippus numeros*] Videndus Sidonius Lib. IV. epist. 3. & ibi Savaro.

e *Endelechias*] Edit. Genev. ἐντελεχείας. Capella Lib. II. Aristoteles per cœli quoque culmina endelechiam scrupulosius requirebat. Utrum per δ an per τ scribi ea vox debeat, multis disputatum pridem à doctis hominibus. Consule inter alios, immo ante alios omnes, Bud. Lib. I. de Asse pag. 6. & seqq. Tertullian. de Anim. cap. 31. *Et numeros Pythagoræ viderem, & ideas Platonis ostenderem, & entelechias Aristotelis occuparem*. Quid *entelechia* sit, anquiritur à Scalig. adversus Cardan. Exercit. 307. & Nemesio in aureo illo libello de Naturâ hominis cap. 2. pag. 63.

f *Inversat*] Gloss. *exequitur, tractat*.

g *Dardanus in Dinameris*] Puto illum intelligi magum, de quo Plin. Lib. XXX. cap. I. Apulej. pag. 371. ed. Elmenhorst. Euseb. Lib. II. Præpar. Euang. Sed quid sibi vult *in Dinameris*? Gloss. explicat, *in naturali potestate*. Putes legisse, in *Dynamicis*, vel *Dynamice*. Malè omnino. Qui *Paredri*, qui *Dynameri*, qui denique *Catabolici* sint dæmones, egregiè explicat Salmasius ad Spartian. Adrian. cap. 14.

h *Bat-*

danus in Dinameris, aut [h] Battiades in [i] Paredris, aut [k] Campester in Catabolicis infernalibusque cecinerunt: sed tantum illa quærimus levia, quæ [l] mensualibus stipendiis Grammatici [m] distrahunt puerilibus auscultatibus. Tum ille, contracto rugis multiplicibus supercilio, Putabam te, inquit, homuncule, [n] creperum aliquid desipere, in cujus cordis vecturam meas onerosiores exposuissem sarcinulas: at tu [o] telluris glabro solidior, [p] adipatum [q] ructuas quippiam. Cui ego, Serva istæc, quæso, tuis Romanis, quibus hæc nosse laudabile competit, & impune succedit. Nobis vero erit maximum, si vel extremas tuas contigerit perstringere fimbrias. Ad hæc ille, [r] Quatinus,

h *Battiades*] Supr. Lib. III. cap. 10. *In aruspicinis aliud est fibrarum particularumque inspectio, aliud secundum Battiadem eventuum immutatio.* Consule ibi annot. nostras.

i *Paredris*] MS. Leid. *Parredis.* Sed perperam. Tertull. de Anim. cap. 28. Scimus etiam magos elicere explorandis occultis per catabolicos, & paredros, & pythonicos spiritus. De Paredris etiam Heinsius videndus Aristarchi sui cap. 7.

k *Campester*] Idem est, ni fallor, cujus de cometis laudat πραγματείαν Servius ad Æn. x. vers. 272.

l *Mensualibus stipendiis*] Ἐπιμηνίοις. Vetus Comment. ad Juvenal. Sat. VII. vers. 120. Græcè dicit. Nam Latinè menstrua dicuntur dantium. Lego, *discentium.* Gildas epistol. pag. 21. ed. Lond. Queruntur non affluenter sibi epimenia contribui. Menstrua sanè apud veteres fuere salaria, ut inter alios etiam Eusebius Lib. v. cap. ult. nos docet. Cæterum pro *mensualibus* malim heic *menstrualibus.* Nonius Marcellus cap. XII. 53. *Merces menstrualis.* A *mensis* derivatur *mensurnus*, de quo Priscian. sub finem Lib. II. & *menstruus*; inde jam *menstrualis.*

m *Distrahunt*] Gloss. *vendunt.*

n *Creperum aliquid desipere*] Capella Lib. I. pag. 2. *Ne tu*, inquam, *desipis? admodumque perspicui operis ἐγέρσιμον noscens creperum sapis?* Quo loco pro *ne tu* Leid. Bibl. membranæ exhibent *non tu.*

o *Telluris glabro solidior*] Ita & Leid. cod. Gloss. *Telluris soliditate durior.* Scriverius emendaverat in libro suo, *telluris globo.* Swartius Analect. Lib. III. cap. 2. *tollutigradario.* Ipsum vide sis.

p *Adipatum*] Gloss. *Tuccetosum*; *ab adipe dictum.* De *tucetis* vide nostrum in libello de Prisco Sermone. Gloss. Labb. *Adipatus*, στεατώδης.

q *Ructuas*] *Ructas* mallet aliquis. Tertullianus in de Testim. Anim. cap. I. Academiis & porticibus Atticis partam sapientiam ructas. Idem tamen in de Resurrect. cap. 32. *Eructuabunt ossa.* Permulta sunt vocabula, quibus superfluè illud u inserciunt posterioris ætatis scriptores; cujus generis sunt *monstruosus*, *montuosus*, *egestuosus*, aliaque complura, quæ nec enumerare attinet, nec mihi, dum hæc scribo, in mentem veniunt.

r *Quatinus*] Idem quod *quatenus*, pro *quoniam.* Vide Freinshem. ad Flor. Lib. II. cap. 2. & quos in Indice in eâ voce laudat. Usitata sane illa eo significatu etiam optimis, sed non item pro *ut*, quemadmodum crebro à Chrysologo usurpatam eam observavi; tanquam Sermon. LXV. *Præcepit ergo, ut Judæi ex se cor lapideum tollant, evolvant perfidiæ saxum, filicem duræ incredulitatis excludant, quatenus animæ per infidelitatem mortuæ de sepulchro pectoris prosilirent.* Sermon. LIX. *Salutis Symbolum tota simplicitate sensus audite, quatenus illud confessionis tempore & audire possitis & red-*

nus, inquit, [s] tibi discendis [t] non adipata crassedo ingenii, quam temporis formido [u] periculo reluctat, de nostro torrentis ingenii impetu breviorem urnulam prælibabo, quæ tibi crapulæ [x] plenitudine nauseam movere non possit. Ergo vacuas fac sedes tuarum aurium, quo mea commigrare possint eloquia. Itaque compositus in dicendi modum [y] erectis in iotam duobus digitis, tertium pollicem comprimens, ita verbis exorsus est: In omnibus nostris opusculis physici ordinis argumenta induximus, quo per duodena librorum volumina pleniorem humanæ vitæ [z] monstrassem statum. Denique tale dicendi exordium sumsimus:

Arma virumque cano. in armis virtutem, in viro sapientiam demonstrantes. omnis enim perfectio [a] in virtute constat corporis & sapientia ingenii. Ad hæc ego: Si me tuæ orationis asserta non fallunt, vates clarissime, ideo

reddere. Serm. x. *Ut in hoc vigiletis omnes, quatenus his diebus nullus à Dei gratiâ, nullus à generatione divina relinquatur extorris.* Eodem modo usurparunt istam vocem Episcopi Galatiæ in epistol. ad Leonem Augustum: *Ut omnium dominum rogaremus, quatenus vobis tantum studium pro ecclesia ejus habentibus supernam retributionem conferat.* Et Junil. Comment. in Genes. pag. 6. *Diligenter intuendum, ut ita quisque sensibus allegoricis studium impendat, quatenus apertam historiæ fidem allegorizando non derelinquat.* Item pag. 13. *Quatenus intimarentur opera ejus, qui est lux vera* &c. Martial. Epistola ad Tolosan. *Vestra autem oratione tales opus habent, ut oretis pro eis, quatenus diabolus à cordibus eorum auferatur.* Auctor vitæ Clementis: *Preces fundere exhortatur, quatenus viro ejus dominus & auditum reddere dignaretur & visum.*

s *Tibi discendis*] Legendum ex ed. Genev. *In his tibi discendis.*

t *Non adipata crassedo ingenii*] Glossator intelligit jubet *magis*. Ego *tam* intelligendum potius dixerim. Vide not. ad Prolog. Lib. I. Cæterum pingue & crassum appellabant, quicquid insubidum, invenustum & plenum ruris esset. Horat. I. Sat. 3. vers. 58. *Tardo cognomen pinguis damus.* Idem Lib. II. Sat. II. vers. 3. *Rusticus, abnormis sapiens, crassaque Minerva.* Cæterum *crassitudo* & *crassities* lecta mihi non semel apud veteres, sed *crassedo* invenio nusquam.

u *Periculo reluctat*] Gloss. *ex periculo resistit.* Sed Genev. ed. melius, *periculosa reluctat.*

x *Plenitudo nauseam*] Lege *plenitudine* cum MS. Leid. & Genev. ed.

y *Erectis in iotam digitis*] Gloss. in rectitudinem. Apulej. Milef. II. *Instar oratorum conformat articulum, duobusque infimis conclusis digitis, cæteros porrigit, & infesto pollice clementer subrigens, infit.* Confer quæ huc facientia ad Propert. Lib. IV. notavit Scaliger.

z *Monstrassem*] *Monstrassemus* Leid. cod. Suo more ὑπερσυντελικὸν pro imperfecto ponit.

a *In virtute constat corporis* &c.] Respexit Sallust. Catil. cap. I. *Omnis nostra vis in animo & corpore sita est: animi imperio, corporis servitio magis utimur.* Virtutem pro robore corporis usurpat, ut Phædrus Lib. I. cap. 14. *Virtuti semper prævalet sapientia.*

b *De-*

ideo etiam divina lex nostrum mundi redemtorem Christum virtutem Dei & sapientiam cecinit: quod perfectum hominis divinitas assumsisse videretur statum. Ad hæc ille: Videris ipse quid te vera majestas docuerit: nobis interim quid visum sit edicamus. Et quamvis oportuerit secundum dialecticam disciplinam primum personam edicere: sicque personæ congruentiam enarrare, quo prima poneretur substantia; deinde accidens substantiæ, ut primum *virum*, sic etiam *arma* dicerem. virtus enim in subjecto est corpore. Sed quia laudis est assumta materia, ante meritum viri, quam ipsum virum, ediximus: quo sic ad personam veniretur jam recognita meriti qualitate. Solet quippe etiam in epistolis hoc ipsum communis observare loquacitas, quo primum [b] domino meritum, sic ponatur nominis vocitatio. Sed quo cognoscas plenius laudis me assumsisse materiam, vide quid in sequentibus dictum sit: [c] quod fato profugus, & vi superum. [d] Qua vi intenderemus fuisse fortunæ culpam, non virtutis debilitatem, ut fugeret: [e] & deos esse culpabiles, [f] qui pericula sustentare deberent. Illam nihilominus Platonis antiquam firmantes sententiam, ubi ait:

Νοῦς ἀνθρώπινος θεός. οὗτος ἐὰν ἀγαθὸς, [g] θεὸς euermenos. id est, sensus hominis deus est. is si bonus est,

b *Domino meritum*] *Domini meritum* Leid. cod. rectius utique. Per *meritum* intelligi titulos vult. Servius ad Æn. I. vers. 80. REGINA. Inferioris personæ reverentia est majorem meritis appellare, non nomine. Contra majoris est minorem nomine tantum vocare. Donatus ad illa Terent. in Prolog. Andr. Poeta cum primum &c. *Jam meritum poëtæ dedit poëtam eum dicendo.* Quæ verba cum habeant edd. antiqq. malè omissa puto à Lindebrogio.

c *Quod fato*] Leid. cod. *Et quo facto.* Lege ex ed. Genev. *Et quod fato.*

d *Quâ vi intenderemus*] Magis arridet heic ed. Genev. *quo intenderemus.*

e *Et deos esse culpabiles*] Lege cum MS. Leid. & Genev. ed. *Deos, quam sapientiam, esse culpabiles.* Nota est ellipsis τοῦ *magis.*

f *Qui pericula sustentare deberent*] Leid. & Ed. Genev. *Ut pericula sustentaret.*

g Θεὸς *euermenos*] Genev. ed. θεὸς εὐμενής. Atque ita omnino legendum est, vel θεός ἐστιν εὐμενής. Explicat enim, *Deus est propitius.* Εὐδαίμονες scilicet, quorum dæmon bonus, id est, animus virtute perfectus est. Faciunt huc illa Apuleji in de Deo Socratis: Quodam significatu & animus hominis etiamnum in corpore situs δαίμων nuncupatur. *Dîne hunc ardorem mentibus addunt Euryale? an sua cuique Deus sit dira libido?* Igitur & bona cupido animi bonus Deus est. Unde nonnulli arbitrantur, ut jam dictum est, εὐδαίμονας dici beatos, quorum dæmon bonus, id est, animus virtute perfectus est. Cicero in Somnio Scipionis: *Nec enim tu is es, quem forma ista declarat: sed mens cujusque is est quisque:*

est, Deus est propitius. Nam & Carneades [h] in libro Telesiaco ita ait:

[i] Πᾶσα τύχη αἴσθησιν φρονοῦντος κατοικεῖ.

Id est: Omnis fortuna in sensu habitat sapientis. Nam identidem ideo virtutem primum dici volumus, & sic sapientiam: quod quamvis sapientia virtutem regat, tamen in virtute animæ sapientia floret. Defectus enim virtutis ægritudo est sapientiæ: hoc videlicet pacto, quod quicquid sapientiæ consultatio agendum invenerit, si [k] ad subrogandum posse virtus deficiat, curtata in suis affectibus sapientiæ plenitudo torpescit. [l] An non ab armis

que: non ea figura, quæ digito demonstrari potest. Deum igitur te scito esse &c. Ex Platonis scholâ hausta ista sunt. Non valdè dissimiliter Macarius Homil. xxx. Τὸν ἔσω ἄνθρωπον interpretatur τὸν ἡγεμόνα νοῦν τὸν ὁρῶντα θεόν. Melius Tertull. de Resurrect. Carn. cap. 11. interiorem hominem *non substantiam esse, sed substantiæ saporem* ait. Corpus Platoni habitaculum hominis tantum, non pars. Democrates in Gnomis: Ψυχῆς μὲν τελειότης σκήνεος μοχθηρίαν ὀρθοῖ, *corporis vitium corrigit.* Lactant. de Opific. Dei cap. 1. *Vas est* (corpus) *enim quodammodo fictile, quo animus, id est, homo ipse verus continetur.* Et cap. 19. *Corpusculum hoc, quo induti sumus, hominis receptaculum est.* Pertinet huc & illud Anaxarchi apud Laertium Lib. IX. Πτίσσε τὸν Ἀναξάρχου θύλακον, Ἀνάξαρχον δὲ οὐ πτίσσεις. Conferendus Apulejus in Dialogo Hermetis. Theophilus ad Autolyc. Lib. II. p. m. 82. Θεὸν εἶναι μόνον φασὶ τὴν ἑκάστου συνείδησιν.

h *In libro Telesiaco*] MS. Leid. *In libro telesia cognita.* Ea quid sibi velint, nullus video. Cæterum Laertius in vitâ Carneadis nihil illum reliquisse ait, nisi epistolas ad regem Capadociæ Ariarathem: cætera à discipulis ejus esse composita.

i Πᾶσα τύχη &c.] Sui cuique mores fortunam fingunt. Nonius in de Doctorum Indagine: *Dubio potius quam difficili intellectu vates posuit Mantuanus: Sed misera ante diem, subitoque accensa furore; quum huic sententiæ adversetur ejus cum opinione sentiens plurimorum: Fortuna omnipotens, & ineluctabile fatum. Verum sensibilitatis ejus non levis ratio est, quæ prima sententia philosophica accipit intellectum, quæ ait, Sui cuique mores fortunam fingunt.* Convenit id cum eo, quod est apud Sallust. Orat. I. ad Cæs. *Sed res docuit id verum esse, quod in carminibus Appius ait, Fabrum esse suæ quemque fortunæ.* Unde Juvenalis Sat. X. 365. & XIV. 315. *Nullum numen habes, si sit prudentia: nos te, Nos facimus, Fortuna, Deam.* Αἴσθησις in Carneadis dicto rectius *scientia* vel *prudentia*, quàm *sensus* vertitur. Οἱ ὁ Proverb. Salom. cap. 1. vers. 4. Ἵνα δῷ ἀκάκοις πανουργίαν, παιδὶ δὲ νέῳ αἴσθησίν τε καὶ ἔννοιαν. Vulg. vers. *Ut detur parvulis astutia, & adolescenti scientia & intellectus.* Et cap. 2. vers. 10. Ἐὰν οὖν αἴσθησις τῇ σῇ ψυχῇ καλὴ εἶναι δόξῃ. *Si scientia animæ tuæ placuerit.*

k *Ad subrogandum posse*] Gloss. ad subministrandum, ad implendam possibilitatem. Chrysol. Homil. 1. *Licentiam dat sepulcro, corruptioni posse permittit.* Capella Lib. 1. *Sic semper ab omni Velle capis socium.* Et post paullo: *Sed nunquam mage velle disparamus.* Haimo Homil. in Pentec. *Omnem gloriam & posse suum totum ad laudem Dei patris referebat.* Tertull. de Spect. cap. 14. *Interposito nosse de idololatriâ.* Macrob. Sat. Lib. III. cap. 1. *Contra suum velle.*

l *An non ab armis*] Ed. Genev. *Nam ab armis.* MS. Leid. *Nam ut ab armis.*

mis inciperem? Scivi enim quod viri vocabulum [m] significatio sexus sit, non honoris. Quid igitur primum nisi arma, deinde virum ponerem? Multi enim viri sunt, non tamen omnes laudandi. Ergo virtutem primum posui, [n] pro qua virum laudandum assumsi: Homerum videlicet secutus, qui ait,

Μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.

ante iracundiam viri, quam virum ipsum [o] signans. Nam & ipse [p] sub figura Minervæ virtutem monstrans dicit,

[q] Ξανθῆς δὲ κόμης ἕλε Πηλείωνα,

verticem Achilli detentum. Cui ego: Nec in hoc justa te fefellit oratio. Divina enim sapientia supereminentior sensibus, tale [r] sumsit exordium; *Beatus*, inquit, *qui non abiit in consilio impiorum.* Denique, ut bonæ vitæ perfectissimus institutor, Propheta provocans ad bene vivendi certamen, prius [s] præmium vastitudinis, quam sudorem certaminis posuit. Tum ille, Gaudeo, inquit, homuncule, [t] his subrogatis sententiis; quia etsi non nobis de consultatione bonæ vitæ veritas obtigit, tamen cæca quadam felicitate etiam stultis mentibus suas scintillas spar-

m *Significatio sexus sit*] Non semper. Vide Eustath. ad initium Odysseæ Homericæ, & Tzetzen in Hesiod. pag. 9. ed. Heins. Immo *vir* non sexus, sed excellentiæ heic Virgilio nomen, ut rectè observat Donatus. Cur autem arma prius, quam virum, posuerit, melius te docebit idem ille Donatus, ut & Servius ad vers. 5.

n *Pro quâ*] I. e. propter quam. Junilius Comment. in Genes. pag. 40. ed. Bas. *Cum meminerimus humanam indigentiam pro hoc maximè laboribus quotidianis insistere* &c. Salvian. de Gub. Dei Lib. I. pag. 8. ed. Pith. *Nequaquam ergo pro his dolendum, quod non sunt divites & beati.* Confer annotat. ad Lactant. Argum. Metam. Ovid. Lib. VI. fab. 5

o *Signans*] *Significans*. MS. Leid. quanquam alterum idem est. Junilius modo laudatus p. 41. *Sanguis dominicæ passionis, qui semel erat pro salute mundi effendendus, signabatur.*

p *Sub figura Minervæ virtutem monstrans*] Immo *prudentiam*. Vide Schol. Hom. ad Iliad. Α. vers. 195. & quæ diximus ad Myth. Lib. I. cap. 26.

q Ξανθῆς κόμης &c.] Græca ista verba non habet Leid. cod. Et videntur omnino è margine in contextum irrepsisse. Pendent enim illa, *verticem Achilli detentum*, à verbo *dicit*.

r *Sumsit exordium*] *Principium* Leid. cod.

s *Præmium vastitudinis*] MS. Leid. *Fastitudinis*. Sed altera superscripta erat lectio *beatitudinis*: quæ procul dubio genuina est. Chrysologus de eodem Davidis dicto Serm. XLIV. p. 118. ed. Paris. *Propheta beatitudinem sic præmisit, ut provocaret hominem totam, quam post enumerat, criminum vincere feritatem.*

t *His subrogatis*] Gloss. *subministratis.*

u *Sa-*

ſparſit. Ergo, ut dicere cœperamus, vir ſubſtantia eſt; ſapientia vero, quæ ſubſtantiam regit. ſicut & Salluſtius ait: *Nam noſtra omnis vis in animo & corpore ſita eſt.* Nam ut tuis [u] ſaturantius aliquid adhuc faciamus ſatis ingeniis, trifarius in vita humana gradus eſt, Primum habere: deinde regere quod habeas: tertium vero ornare quod regis. Ergo tres gradus iſtos in uno verſu noſtro conſidera poſitos: id eſt, *Arma, virum, primus.* Arma, id eſt virtus, pertinet ad ſubſtantiam corporalem: Virum, id eſt ſapientia, pertinet ad ſubſtantiam ſenſualem: Primus vero, id eſt princeps, pertinet [x] ad ſubſtantiam ornantem. quo ſit hujuſmodi ordo: habere, regere, ornare. Ergo ſub figuralitate hiſtoriæ plenum hominis monſtravimus ſtatum. ut ſit prima natura: ſecunda doctrina: tertia felicitas. Hos ergo gradus vivaciter intuere: quo ſit, ut ſupra diximus, prima virtus animi naturaliter data, quæ proficiat: neque enim eruditur, niſi quod erudibile naſcitur. Secunda doctrina, quæ naturam ornat, cum proficit: ut eſt aurum. Eſt enim natura in auro productionis & decoris: ſed ad perfectionem malleo proficit excudentis. [y] Ita & ingenio natum eſt provectibile: proficit, quia natum fuit: accedit felicitas, ut proſit quod proficit. Ergo & infantibus, quibus hæc noſtra materia traditur, iſti ſunt ordines conſequendi: quia omne honeſtum docibile naſcitur. Eruditur, ne naturæ [z] vacet commoditas: etiam ornatur, ne donum doctrinæ ſit inane. Unde & Plato trifarium vitæ humanæ ordinem inſtruens ait: *Omne bonum aut naſcitur, aut eruditur, aut cogitur. Naſcitur ex natura; eruditur ex doctrina; cogitur*

u *Saturantius aliquid adhuc faciamus ſatis*] Leid. cod. *ſatisfaciamus. Saturantius* autem eſt *abundantius.* Supr. Mythol. Lib. III. cap. 6. *Quia hæc ſaturantius Apulejus* &c. Vide ibi annotata à nobis.

x *Ad ſubſtantiam ornantem*] Notat anonymus unum ex ſcriptis habere *cenſualem.*

y *Ita & ingenio natum eſt*] Ed. Genev. *Ita & in ingenio.* MS. Leid. *Ita ut ingenio.* Lego & diſtinguo: *Ita & ingenium: natum eſt* &c. Vel, *ita & in ingenio: natum eſt* &c.

z *Vacet commoditas*] I. e. inutilis ſit. Tertull. in de Patientiâ: *Ergo cum conſtet de reſurrectione, vacat dolor mortis, vacat & impatientia doloris.*

tur ex subtilitate. Omisso ergo [a] antelogii circuitu, cœpti operis aggrediamur exordium. Sed ut sciam me non [b] Arcadicis expromtare fabulam auribus, primi nostri continentiam libri narra. Tunc demum hæc tibi, si visum fuerit, reserabimus. Cui ego: Si me scholarum præteritarum non fallit memoria, primum Juno Æolum petit, quo naufragium Trojanis importet: [c] dehinc cum septem navibus evadit. In Libyco litore accipitur. Matrem videt nec agnoscit. à qua nube cava cum Achate contegitur. dehinc [d] picturis animum avocat. Post hæc, cæna exceptus, sono citharæ mulcetur. Habes breviter decursum primi libri continentiam. Quid de his senseris, audire desidero. Tum ille: Naufragium posuimus in modum periculosæ nativitatis: in qua & maternum est pariendi dispendium, vel infantum nascendi periculum. in qua necessitate universaliter humanum volvitur genus. Nam ut evidentius hæc intelligas, à Junone, quæ dea partus est, hoc naufragium generatur. Nam & Æolum immittit. Æolus enim Græce, quasi Æonolus, id est, sæculi interitus, dicitur. unde & Homerus ait,

Οὐλομένην, ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς [e] ἄλγε' ἔδωκεν.

Nam vide quid etiam ipsi Æolo promittatur, Deiopeiæ conjugium. demos enim [f] Græce publicum dicitur, [g] iopa vero oculi vel visio. Ergo [h] nascentibus in mundo sæcu-

a *Antelogii*] Usus & Plautus eâ voce, sed ut Siliciſſaret. *Prologium* dixit Paccuvius. Mox pro *narro* reposui *narra* ex Ed. Gen.

b *Arcadicis auribus*] MS. Leid. *Arcaicis*. Gloss. *asininis*. Quæ est explicatio τοῦ *Arcadicis*. Juvenal. Sat. VII. 160. *Arcadico juveni*. Schol. *asino*. Capella Lib. VI. *Nunc Arcadicum ac Medinum sapis*, hoc est, asini in morem stupes. Lactant. Lib. XI. Met. fab. 4. *Aures ejus asininæ ut essent sempiterno effecit, quibus ejus stoliditas apparet, nulliusque judicii indicatur*. Vide & supr. Lib. III. Myth. cap. 9.

c *Dehinc cum septem* &c.] Debuerat addere, *dehinc Æneas cum* &c.

d *Picturis animum advocat*] Gloss. *recreat*. Quæ est explicatio τοῦ *avocat*: quomodo omnino heic legendum. Respexit illa Æn. I. *Animum picturâ pascit inani*. Eadem mendâ inquinatus est Lactant. Firm. Lib. II. cap. 3. *Non oportet sublimes & excelsos animos advocari, atque in terram premi, sed nihil aliud, quam cœlestia cogitare*. Lege, *avocari*. Senec. de Provid. cap. 3. *Mero se licet sopiat & aquarum fragoribus avocet*.

e Ἄλγε' ἔδωκεν] In Homero habetur ἔθηκεν.

f *Græcè publicum dicitur*] Δῆμος est *populus*, δήμιος *publicus*.

g *Iopa*] *Cipia* Ed. Genev. Forte ὦπα. Ὦπα enim *visum*, & Ὦπας *oculos* dicunt Græci. Hesych. Ὦπα, ὄψιν, πρόσοψιν, πρόσωπον. Ὦπες, ὀφθαλμοί.

h *Nascentibus in mundo*] *In mundum* Gen. Ed.

i *Phy-*

ſæculare eſt periculum. cui quidem perfectioni publica à dea partus promittitur viſio. Nam & cum ſeptem navibus evadit. quo oſtendatur ſecundum arithmeticam numerum ſeptenum armonicum eſſe partui. cujus formulam, ſi videtur, breviter explanato. Cui ego: Saturanter hæc, inquam, in libro [i] Phyſiologo, quem nuper edidimus de medicinalibus cauſis & de ſeptenario ac de novenario numero, omnem Arithmeticæ artis digeſſimus rationem. eritque [k] periſſologiæ nota, ſi, quæ in uno libro deſcripſimus, etiam aliis inſeramus. Ergo qui iſta diſcere cupit, noſtrum phyſiologicum perlegat librum. Nunc vero quæ reſtant à te exſpecto. Tum ille: Ut dicere cœperam, mox ut terram tangit, matrem videt, nec agnoſcit: plenam [l] deſignans infantiam: [m] quia à partu recentibus matrem videre datur, non tamen ſtatim cognoſcere meritum contribuitur. Dehinc nube circumſeptus ſocios cognoſcit, alloqui non poteſt. vide quam evidens crepundiorum mos, dum adeſt inſpiciendi poteſtas, & deeſt loquendi facultas. Huic quoque Achaten ab initio conjungimus, & poſt naufragium armigerum, & in nube æque concluſum. Achates enim Græce quaſi [n] achontos, id eſt, triſtitiæ conſuetudo. Ab infantia enim ærumnis conjuncta eſt humana natura, ſicut Euripides in Tragœdia [o] Ephigeniæ ait:

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν δεινὸν ὧδ' εἰπεῖν ἔπος,
Οὐδὲ πάθος, οὐδὲ συμφορὰ θεήλατος,
Ἧς οὐκ ἂν ἄραιτ' ἄχθος ἀνθρώπου φύσις.

id

i *Phyſiologo*] Fort. *Phyſiologico*, quia ſequitur, *noſtrum phyſiologicum perlegat librum.*

k *Periſſologiæ nota*] I. e. vitio, crimine. Chariſ. Lib. IV. Περισσολογία *eſt multorum verborum adjectio ſupervacua.*

l *Deſignans*] Gen. ed. *deſignantes.* Nec aliter ſcripſiſſe Fulgentium crediderim. In Præfat. Libell. de Priſc. Serm. *Abſolutum retribui, non phaleratis ſermonum ſtudentes ſpumis.* Confer quæ notavi ad Prolog. Lib. I. In codice Leidenſi heic erat hiatus uſque ad illa DREPANOS PORTU.

m *Quia partu recentibus*] Lege ex Genev. ed. *quia à partu.* & mox *contribuitur* pro *cum tribuitur.*

n *Achontos*] Ed. Gev. ἀχῶν ἔτος. Scribendum eſſet ἔθος.

o *Ephigeniæ*] *Iphigeniæ* ſcribere debebat. Sed *Ephigeniæ* non indignum Fulgentio. Vigilius Lib. V. contr. Eutych. *Sanctus Joannes in Omelia de aſcenſione domini,* Orta vitioſa iſta ſcriptura ex corruptâ pronuntiatione, quâ factum ut contra & I ſæpe pro e poſuerint, ut oſtendi ad Hygin. Mythol. cap. 223. Etiam ai ut e pronuntiatum fuiſſe ævo

id eſt, non eſt aliquid peſſimum nec accidentia extrema, p quod non pertulit humana natura. Arma vero triſtitiæ non ſunt niſi lacrymæ: quibus ſeipſa & vindicat & commendat infantia. Denique vix nobis quinto menſe ridere permittitur, dum lacrymæ in ipſa vitæ janua profluant. At vero animum pictura inani quod paſcit, certum puerile ſtudium refert. infantia enim videre novit: ſentire vero quid videat neſcit. ſicut in picturis eſt viſibilitas, deeſt ſenſibilitas. Dehinc ad epulas accipitur, & citharæ ſono mulcetur: parvulorum quippe mos nihil aliud quærere, quam delectari ſono & ſaturari cibo. Denique nomen citharizantis conſidera. q Zopas enim Græce r quaſi Siopas dictus eſt, id eſt taciturnitas puerilis. Infantia enim

Fulgentii dictum ſupra ad Myth. Lib. I. cap. 9. Inde corruptus locus elegans Simeonis Sethi in libro de Alimentis pag. 6. edit. Gyrald. Ὡς εἴπις εἴπῃ τὴν φύσιν πθέναι ἐν μαλεχμίῳ τε τῶν λαχάνων ϗ κρεῶν ἐσίας, ἐ πόῤῥω τ ἀληθείας ἐκπεπτήσεται. Lege, ἐν μεταιχμίῳ. Referendum huc quoque καιρὸς, quod pro κακρὸς Græcobarbari uſurparunt. Conſule Meurſii Gloſſar. Sed ut ſæpe alias, ita & heic memoria ei impoſuit. Eſt enim principium Oreſtis, ut rectè animadvertit Anonymus in ed. Genevenſi.

p *Quod non pertulit*] Syntaxis poſtularet *quæ*, vel *quam* potius. *Accidentia* enim nominativus ſingularis eſt Fulgentio. Supr. Lib. III. cap. 8. *Succum deſudat, quod myrrha dicitur.* Vide ibi annotata. Tertull. de Anim. cap. II. *Accidentiam ſpiritus paſſus eſt*. Et cap. 52. *Ex accidentiâ adhæſiſſe*. Digeſt. Lib. I. Tit. II. *Et ita ex accidentiâ appellatæ ſunt leges duodecim tabularum.* Quod malè mutat Cujacius, parum memor ejus, quod dixi modo, etiam nominandi caſu *accidentia* uſurpari. Certè ita & in Gloſſ. Labb. inveni, *Accidentia*, σύμβασις. Notandum præterea πάθος heic dici *accidentiam*. Ad eundem modum & alii calamitates vocant accidentia. Marcellin. Lib. XV. *Contra accidentia vir magnanimus ſtabat immobilis.* Quintil. Declam. V. *Non molliri proſperis facile, non accidentibus frangi.* Et ſic ſæpiſſimè ille ſive Quintilianus, ſive Florus, vel alius eſt auctor iſtarum declamationum.

q *Zopas*] Atqui *Iopas* dicebatur. Quintil. Orator. Lib. I. cap. 27. *Iopas ille Virgilii nonne canit errantem lunam ſoliſque labores?* *Io* ut *Zo*, quemadmodum *Dia* ut *Za*, pronuntiarunt ergo? Ita videtur. *Zabolus* pro *Diabolus* frequens eſt apud Cyprian. & Paullinum. Etiam Hilarius Canon. II. in Matth. *Zabolus infidelis, Abraham fidelis*. Et Gildas epiſt. pag. 60. *Zabolica illuſio*. Sic Ζελάπιον dicitur cum ab aliis deterioris ævi Græcis, tum & à Simeone Sethi in de Facult. Cib. pag. II. & 20. quod vulgo *julapium* vocamus. Unde Ἰοζελάπιον apud eundem pag. 26. Brodæus Miſcell. Lib. III. cap. 14. *Nec deſunt, qui Zetam pro diætam, ut ζαβάλλω pro διαβάλλω, efferri teſtantur*. Caſaub. Animadv. in Suet. Lib. V. p. 172. Æolicum id eſſe, ex Vett. Grammaticis obſervat, ut & Voſſius Art. Gram. Lib. I. Conferendus idem Voſſius in de Vitt. Serm. & Etymol. in ZETA & ZASU. Barth. Adverſ. Lib. XXIX. cap. I. Pignor. de Serv. p. 238. ed. Patav. Alciat. Parerg. Lib. V. cap. 14.

r *Quaſi Siopas*] Quaſi σιωπὴ, ed. Gen. Nihil muto. Quia dicit eâ voce *puerilem* taciturnitatem ſignari, videtur omnino *Siopas* ſcripſiſſe, & alluſiſſe ſimul ad τὸ παῖς, *puer*.

s *Ad-*

nim blandiloquis ſemper nutricum cantibus oblectatur. unde & crinitum eum poſuimus, vertici muliebri ſimillimum. Tunc etiam Cupidinem videt. cupere enim ac deſiderare aliquid ſemper accidit infantiæ. Nam denique ideo & talem verſum in ſecundo libro poſt citharæ ſonum poſuimus: *temperet à lacrymis.*

In ſecundo vero libro & tertio [s] avocatur fabulis, quibus puerilis conſueta eſt avocari garrulitas. Nam in fine tertii libri Cyclopas vidit, Achemenide monſtrante. ἄχος enim Græce triſtitia dicitur. cyclos autem Græce circulus vocatur. Ergo pueritia, quoniam παῖς puer Græce dicitur, jam timore nutritorum feriata, triſtitiam cogitandi neſcit, & [t] vaginem puerilem exercet. Ob hanc rem etiam Cyclops unum oculum in fronte habere dicitur, quia nec plenum nec rationalem viſum puerilis vagina portat, & omnis ætas puerilis in ſuperbiam erigitur, ut Cyclops. Ideò in capite oculum, quod nihil niſi ſuperbum & videat & ſentiat. quem ſapientiſſimus Ulyxes extinguit, id eſt, igne ingenii vana gloria cæcatur. Ideo eum & Polyphemum diximus, quaſi ἀπολλῶντα φήμην, quod nos Latine perdentem famam dicimus. Ergo juventutis elationem & [u] famæ perditionem ætatis cæcitas ſequitur. Nam ut ordo ſe evidenti manifeſtatione dilucidet, tunc patrem ſepelit. Accreſcens enim juvenilis ætas paterni vigoris reſpuit pondera. Denique [x] Drepanos portu ſepelit. Drepanos enim quaſi δριμύπαιδος. δριμὺς enim Græce acer dicitur, παῖς vero puer vocatur; quod pue-

rilis

s *Advocatur fabulis*] Lege, *avocatur*, & ſtatim *avocari* cum ed. Genev. Vetus Interpres Siracidæ cap. XXXII. 26. *Illic avocare, & illic lude.* Lactant. de Opif. Dei cap. 18. *Avocatur ſimulacris, donec membra ſopore irrigata vegetentur.* Cyprian. de Spectac. *Ad advocationem populi facti ſunt ludi ſcenici.* Lege, *avocationem.* Quintil. Declam. p. 112. ed. Hack. *Quos detrahit, quos advocat alia curatio.* Lege, *avocat*, ut rectè exhibent Colon. & Pariſ. edd.

t *Vaginem puerilem*] Anonymus in ed. Genev. monet unum ex MSS. habere *vaginam*: quod præferam, quanquam præter Fulgentium nullus, quod ſciam, veterum *vaginam* dixit *vagitum.* *Vagorem* appellat Cato apud Feſtum.

u *Ætatis famæ perditionem cæcitas* &c.] Tranſpone verba ex ed. Genev. *Et famæ perditionem ætatis cæcitas ſequitur.*

x *Drepanos portu ſepelit*] MS. Leid. *ſepelivit.* Anonymus ad Genev. ed. notat unum ex MSS. habere *drepanos portus.*

rilis acerbitas paternam respuat disciplinam. [y] Feriatus ergo animus à paterno judicio in quarto libro & venatum progreditur, & amore torretur: & tempestate ac nubilo velut in mentis conturbatione coactus, adulterium perficit. In quo diu commoratus, Mercurio instigante, libidinis suæ male præsumtum amorem relinquit. [z] Mercurius enim Deus ponitur ingenii. Ergo ingenio instigante ætas deserit amoris confinia: qui quidem amor contemtus emoritur, & in cineres exustus emigrat. Dum enim [a] dedecus puerili auctoritate ingenii excellitur, sepulta in oblivionis cinere favillescit. In quinto vero, paternæ memoriæ contemplatione attractus, ludis juvenalibus exercetur. & quidnam aliud est, nisi ut jam prudentior ætas paternæ memoriæ exempla secuta, liberalibus corpus exerceat causis? Nam [b] vide quia & pugillationem [c] exercet, id est virtutis artem Entellus & Dares peragunt. ἐντέλλειν enim

tus. Glossa codicis Leidensis vult τὸ *drepanos* esse genitivum Græcum; quo nihil ineptius. *Drepanos* rectus casus est, & falcem significat. Unde *hæc drepana* & *hoc drepanum* urbs dicta, ut rectè Servius ad Æn. III. vers. 707. Τὸ Δρέπανον etiam Tzetzæ est ad Lycophr. p. 123. Non nimis audacter rescriberetur *drepanio portu*. Sed sequentia arguunt non tam librariorum negligentiam, quam Fulgentii inscitiam esse accusandam.

y *Feriatus animus*] H. e. liber, ut paullo ante: *Timore nutritorum feriata.* Capella Lib. I. pag. 7. *Neque ulla prorsus erat, quæ ab omni immunis incursu, cunctoque esset gurgite feriata.*

z *Mercurius Deus ingenii*] Unde *Mercuriales viri* Horatio dicuntur docti Lib. II. od. 17. Ubi Schol. *Mercurius Deus facundiæ dictus est & sermonis.* Sed magis huc pertinet illud Marcellini Lib. XVI. *Occultè Mercurio supplicabat, quem mundi velociorem sensum esse, motum mentium suscitantem, theologicæ prodidere doctrinæ, atque in tanto rerum defectu exploranter curabat.*

a *Dedecus puerili* &c.] Genev. ed. *Dedecus puerile auctoritate ingenii expelligitur.* Leid. cod. *expellitur.* Notat Anonymus unum ex MSS. habere, *de corde puerili.* Lege itaque, *dum enim de corde puerili auctoritate ingenii expellitur, sepultus in oblivionis cinere favillescit.* i. e. in favillas redigitur.

b *Vide quia* &c.] Ἴδε ὅτι. Ad verbum Græcismum expressit, ut & infra: *Vides ergo quia & de secretis naturæ docet.* Augustin. Soliloq. cap. 5. *Nescivi quia tu es veritas.* Interpres Abdiæ Babylon. Lib. I. *Ut sciant & credant quia unus est dominus, qui fecit cælum & terram.* Salvianus de Gubern. Dei Lib. II. pag. 45. *Vides absque dubio quia non potes queri, quod non aspiciat etiam injustos Deus.* Euagrius in vitâ S. Antonii: *Considerans quia posset.* Sic Cyprian. de Mortal. *Scitote quoniam in proximo est regnum Dei.* Serm. de Orat. Dom. ex Gal. V. *Sicut prædiximus, quoniam qui talia agunt, regnum Dei non possidebunt.* Et ex Joann. Epist. I. *Si dixerimus quia peccatum non habemus.* Junilius in Genes. *Unde liquido datur intelligi quia factura utrinsque elementi pariter expleta est.* Sed exemplis quid opus est? Indentidem ita non vetus tantum Bibliorum interpres, sed & reliqui scriptores ecclesiastici loquuntur.

c *Exercet*] *Exercent.* Leid. cod. Lege ergo & distingue, *pugillationem exercent*,

enim Græce imperare dicimus: [d] δαίρειν cædere. quod & magiſtri in diſciplina faciunt. Tunc etiam & naves ardeſcunt, id eſt inſtrumenta periculoſa, quibus ætas tempeſtivis jactationum curſibus [e] fatigatur, & velut procellis periculorum quotidie quatitur. Igne ingenii [f] ſuperexcellente, hæc omnia conſumuntur, & ſcientiæ aſtutia coaleſcente, in favillam oblivionis ſopita [g] commigrant. At vero in ſexto ad templum Apollinis adveniens, ad inferos deſcendit. Apollinem deum ſtudii dicimus: ideo & Muſis additum. Ergo poſtpoſito lubricæ ætatis naufragio, & Palinuro amiſſo (Palinurus enim quaſi planonorus, id eſt errabunda viſio. unde & in quarto libro de aſpectu libidinis ita poſuimus -- *totumque pererrat Luminibus tacitis.* nam & in Bucolico: *errabunda bovis veſtigia.*) Ergo omiſſis his rebus, ad templum Apollinis, id eſt ad doctrinam ſtudii, pervenitur: ibique de futuræ vitæ conſultatur ordinibus, & ad inferos deſcenſus inquiritur; id eſt, dum quis futura conſiderat, tunc ſapientiæ obſcura ſecretaque myſteria penetrat. Sed ſepeliat ante Miſenum neceſſe eſt. [h] Miſio enim Græce obruo dicitur; αἶνος vero laus vocatur. Ergo niſi vanæ laudis pompam obrueris, numquam ſecreta ſapientiæ penetrabis. vanæ enim laudis appetitus, numquam veritatem inquirit: ſed falſa in ſe adulanter ingeſta, velut propria reputat. Denique etiam cum Tritone buccina atque concha certatur. Vides enim quam fixa proprietas. vanæ enim laudis tumor ventoſa voce turgeſcit: quem quidem Triton interimit: [i] quod quaſi πετριμμένον, id eſt contritum, dicimus. Omnis ergo contri-

ercent, id eſt, virtutis artem Entellus & Dares peragunt.

d Δαίρειν] Ed. Genev. δείρειν. MS. Leid. *darin.* Fort. δαρεῖν ſcripſerat. Eſſet aoriſtus ſecundus, ſive à δέρω, ſive à δαίρω.

e *Fatigatur*] *Agitatur* Leid. cod. *flagitatur* MS. Anon. Sed Commel. lectionem ſatis probam puto.

f *Superexcellente*] *Superexcellere* dictum, ut *ſupereminere*, quod ſupra habuimus, & *ſuperabundare*, quod eſt cap. 9. Lib. 1. Mythol. Salvian. de Guber. Dei Lib. 11. *Prærogativis meritorum antecedentium ſupereminens.* Ad Eccleſ. Cathol. Lib. 1. *Supereminens dudum primitivæ plebis tuæ beatitudo.*

g *Commigrant*] Poſt hanc vocem inſerenda ſunt illa ex cod. Leid. & Genev. ed. *Sed hoc incendium Beroe efficit, quaſi veritatis ordo.*

h *Miſio enim* &c.] Ed. Genev. μύω. Scripſit, opinor, μισέω. Sed μισέω non *obruo*, ſed *odi* ſignificat.

i *Quod quaſi* τετριμμένον &c.] MS. Leid. *Quem quidem Triton interimit,* qua-

tritio omnem vanam laudem exstinguit. Ideo Tritonia dea est sapientiæ dicta. Omnis enim contritio sapientem facit. Cui ego: Certior hanc tuam comprobo doctor sententiam. Nam & nostra salutaris divinaque præceptio, [k] Cor contritum & humiliatum deum non despicere prædicat. quæ vere certa manifestaque est sapientia. Ad hæc ille: Ut certius tibi planiusque liquescat quod dictum est, [l] Corineum posuimus ejus corpus igne cremasse. χάϱιν enim Græce gratiam dicimus, αἰών vero sæculum nuncupatum. gratia ergo sæcularis vanæ gloriæ sepeliat cineres necesse est. Sed tamen non ante discitur cognitio secretorum, nisi quis ramum decerpserit aureum, id est litterarum & doctrinæ [m] discat studium. aureum enim ramum pro scientia posuimus, memores quia & mater mea [n] ramum se somniavit genuisse: & [o] Apollo cum ramo depingitur. Nam ideo & [p] Ramus dictus est ἀπὸ τῆς ῥαψῳδίας, id est à scriptura, sicut Dionysius in Græcis articulationibus memorat. At vero aureum quod diximus, claritatem facundiæ designare voluimus; memores Platonis sententiæ, cujus hereditatem Diogenes Cynicus invadens, nihil ibi plus aurea lingua invenit; ut Tiberianus in libro de

quasi τετϱιμμένον, quod nos Latinè contritum dicimus.

k *Cor contritum*] Psalm. L. vers. 18. *Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum & humiliatum Deus non despicies.*

l *Corineum*] Negligit aspirationem, ut in Prolog. Lib. I. *Caron* pro *Charon*; ubi vide sis quæ à nobis annotata sunt. Virg. Æn. VI. vers. 228. *Ossaque lecta cado texit Chorineus aheno.* Fuit ille Sacerdos Trojanus, cujus & Lib. XII. facit mentionem. Sed Genev. ed. exhibet *Carineum.* Et videtur ita omnino scripsisse obliviosus Planciades, cum à τῆς χάϱιν vocabulum hoc deducat.

m *Discat studium*] *Discatur* Leid. cod.

n *Ramum se somniavit genuisse*] Phocas in Vitâ Virgilii: *Mater Polla fuit, Magii non infima proles, Quem socerum pietas fecit jam clara Maroni. Hæc cum maturo premeretur pondere ventris, Ut solet in somnis animus ventura repingens Anxius, & vigili præsumere gaudia curâ, Phœbei nemoris ramum fudisse putavit.* Quarto versu alii legunt *refingens.* Sed necdum est bonus nexus orationis, nisi *repingere* vel *refingere* scribatur, deleto inciso post τὸ *solet.* Philargyrius ad Ecl. III. *Fertur mater Virgilii Maja, cum eundem paritura gravis esset, somniasse lauri fructum variis floribus genuisse.* Lege *lauri frondem* cum Lindenbrogio. Hinc ergo Virgilium quidam à virga vocatum voluere. Calvus: *Et vates, cui virga dedit memorabile nomen Laurea.*

o *Apollo cum ramo*] Albricus cap. 4. *Juxta autem illum erat viridis laurus picta.* Immo & caput ejus redimitum ramo laureo erat. Vide Tibull. Lib. III. 4. Ovid. XI. Met. vers. 166.

p *Ramus dictus est ἀπὸ τῆς ῥαψῳδίας*] Immo ῥαψῳδία secundum Græculos dicta est à ramo sive ῥάβδῳ. Vide Eustath.

de Socrate memorat. Nam & nos in Bucolicis ideo decem mala aurea poſuimus, ſcilicet decem eclogarum politam facundiam. Nam & Hercules aurea mala de horto Heſperidum tollit. q Quatuor enim Heſperides [dictæ ſunt Ægle, Heſperie, Meduſa, Arethuſa,] quas nos Latine ſtudium, intellectus, memoria, facundia dicimus: quod primum ſit ſtudere; ſecundum intelligere; tertium memorari quod intelligis; inde ornare dicendo quod terminas. r Hinc ergo ornatum aureum ſtudii virtus rapit. Cui ego: Verum, inquam, dicis Maro doctiſſime. nuper enim me divinæ hiſtoriæ memoria tetigit, quæ ait ex anathemate ſubreptam eſſe linguam auream, & s dextralia pura, nihilominus ex gentili facundia fucatum eloquium. t Attamen quæ reſtant eloquere. Tum ille, Ergo, ut antea diximus, ramum aureum, id eſt doctrinam adeptus, inferos ingreditur & ſecreta ſcientiæ ſcrutatur. Sed in veſtibulo inferorum luctus, morbos, bella, diſcordiam, ſenectutem atque egeſtatem videt. Quando ergo

ſtath. in Iliad. A. pag. 5. & Apulej. II. Florid. Diomedes Lib. III. Ῥαψῳδία dicitur ποιήσεως aliqua particula diſcreta atque divulſa, dicta παρὰ τὸ ῥάπτειν, quod verſus in unum volumen velut conſuantur & comprehendantur; vel quod olim partes Homerici carminis in theatralibus circulis cum baculo, id eſt, virga pronuntiabant, qui ab eodem Homero dicti ſunt Homeriſtæ. Sed hæc abundantius Euſtathius.

q *Quatuor enim Heſperides* &c.] Leid. cod. *Quatuor Heſperides dictæ ſunt, id eſt, Eglo, Heſper, Meduſa, Eretuſa.* Ita habet quoque ed. Genev. Sed corruptiſſimè. Rectè à Commelino reſtituta eſſe vocabula iſta animadvertas ex Lactant. ad Stat. II. Theb. vers. 281. *In Æthiopia*, inquit, *ſpeciociſſimum pomarium Atlanti fuit, in quo naſcebantur mala aurea, quæ Heſperides cuſtodiebant, Ægle, Heſperie, Aretuſa.* Plura de illis congeſſimus ad Hygin. Genealogiam. Cæterum quæ ex Leid. cod. adduxi modo, non ibi continenter præcedentibus ſubjiciuntur, ſed marginem occupant, adeo ut de gloſſa mihi ſuſpecta ſint.

r *Hinc ergo*] *Hic ergo* Leid. cod.

s *Dextralia pura*] Gloſſ. *armillas*. Vide Iſidor. Orig. Lib. XIX. cap. 31. Barthol. de Armillis Vett. cap. 1. *Dextrocheria* appellat Schol. Juvenal. ad Sat. IX. vers. 50. de quibus Voſſius in de vitiis Serm. Lib. III. cap. 8. Gruter. ad Vopiſc. Aurel. cap. 7. Salmaſ. & Caſaub. ad Capitol. Maxim. cap. 7. Tangit heic hiſtoriam Achanis Joſ. cap. VII. vers. 21. ubi tamen nulla dextralium fit mentio: Εἶδον ἐν τῇ προνομῇ ψιλὴν ποικίλην, καὶ διακόσια δίδραχμα ἀργυρίου, καὶ γλῶσσαν μίαν χρυσῆν πεντήκοντα διδράχμων. *Regulam auream* appellat iſtam γλῶσσαν Vulgatus Interpres. Nazianzenus ςίχοις: Χρυσῆς τί γλώσσης ἐςὶν εὐτελέςερον, Ψιλῆς, διδράχμου τε τῶν ἀναςάτων; Siracides cap. XXI. vers. 21. Ὡς κόσμος χρυσοῦς φρονίμῳ παιδεία, καὶ ὡς χλιδὼν ἐπὶ βραχίονι δεξιῷ. Vet. Interpr. *Quaſi brachiale in brachio dextro*. Gloſſ. Iſidor. *Dextralia, brachialia*. Confer Alard. Gazæum in Caſſian. pag. 13.

t *Attamen quæ reſtant*] Leid. cod. & Genev. ed. *attamen ergo qua* &c.

u *Mor-*

go omnia in animo aut corde viri conſiderantur, niſi percepto doctrinæ ſtudio, & altioris ſcientiæ penetrata caligine? tunc enim agnoſcitur & ſomnii inanis ventoſa deluſio, & ſenectutis propinquior ad mortem vicinia, & bellum avaritiæ ſeminarium, & [u] morbus indigeſtionis, & fames pigritiæ & torporis vernacula. Ergo deſcendit ad inferos: atque illic & pœnas malorum, & bonorum retributiones, & amantum conſiderans triſtes errores, oculatus inſpicit teſtis. Denique [x] nauta Charonte deportante tranſit Acherontem. Ideo & hic fluvius velut æſtus habet ebullientes juvenilium actuum. Ideo cænoſus, quia non habent juvenes digeſta liquidaque conſilia. [y] Acheron enim Græce ſine tempore dicitur. Caron vero quaſi Cronon, id eſt tempus: unde & Polydegmonis filius dicitur. Polydegmon enim multæ ſcientiæ dicitur. Ergo dum ad tempus multæ ſcientiæ quis pervenerit, in temporales gurgitis cænoſitates morumque [z] fæculentias tranſit. Deinde Tricerberum mellitis [a] reſopit offulis. Tricerberi autem fabulam jam ſuperius expoſuimus, [b] in modum jurgii forenſiſque litigii poſitam. Unde & Petronius [c] in

u *Morbus indigeſtionis*] H. e. cruditatis. Theodorus medicus cap. 6. *Dulcia omnia quidem inflationem præſtant, & indigeſtionem procurant.* Iſidor. Orig. Lib. XX. cap. 2. *Crapula eſt immoderata voracitas, quaſi cruda epula, cujus cruditate gravatur cor, & ſtomachus indigeſtus efficitur.* Cæterum poſt iſta verba ex Cod. Leid. & Genev. edit. interſerenda ſunt, *& immodeſtiæ ſuboles & ſcandala ebrietatis germina.*

x *Nauta Charonte*] *Charone* ed. Genev. Lege *Carone* cum Leid. cod. Dictum de eo jam ſupr. ad Prolog. Lib. I.

y *Acheron*] Ita & Leid. cod. Sed Genev. ed. ἄκαιρον, & χρόνος pro *cronon*. Perperam, opinor. Nam καιρὸς corrupte ut κρὸς pronuntiavit, & Ch tanquam C; unde Corineus, Caron, & Cronos, pro Chorineus, Charon, Chronos. Servius ad Æn. VI. 106. *Acheron fluvius dicitur inferorum, quaſi ſine gaudio:* id quod & ad vers. 295. inculcat. Nempe & iſte χαίρω ut χέρω pronuntiabat. Planciades ſupra Lib. I. cap. 9. *Ceres Græcè gaudium dicitur.* Sanius Euſtath. ad Hom. p. 157. Ὥσπερ δέ φασιν, ἀπὸ τοῦ ἄχους καὶ ῥέειν ποταμὸς ἐν ᾅδου Ἀχέρων, καὶ κατὰ μετάθεσιν τοῦ ε ἀχέρων.

z *Fecelentias*] *Fecellentias* Leid. cod. Lege, *fæculentias* ex Genev. ed. Gloſſ. Labb. *Fæculentus*, τρυγώδης: inde *fæculentia*.

a *Reſopit*] I. e. ſopit, ſoporat, ut habet gloſſa. Compoſitum pro ſimplici, ut *recipere* pro *capere* apud Juſtinum & Florum, *reprobare* pro *probare* apud Salvian. Lib. I. de Provid. *reſidere* pro *ſedere* apud interpretem Abdiæ, nec non *retrudi* pro *trudi* apud eundem, *redire* pro *venire* apud Spartianum in Hadriano, aliaque apud alios.

b *In modum jurgii forenſis*] Barth. ad Stat. Tom. II. p. 263. emendat *in nodum*, hoc eſt, ænigma, emblema, ut ipſe exponit. Non accedo. Recte habet *in modum*, hoc eſt, in ſimilitudinem

[c] in Eustion ait: Cerberus forensis erat causidicus. Ergo tunc jurgii calumnia discitur, & venalis lingua in alienis exercetur negotiis, dum studii doctrina profecerit, sicut in advocatis nunc usque conspicitur. sed melle sapientiæ scandali dulcoratus [d] resipiscat [e] rancor. Deinde in secretis considerationibus admissus virorum fortium contemplatur imagines, id est virtutis insignia monimentaque considerat. Ibi etiam Deiphobi inspicit pœnam: Deiphobus enim Græce aut quasi Dimophobus, aut velut Demophobus, id est aut [f] terroris timor, aut publicus timor. Ergo qualislibet timor sit, juste amputatis & manibus & oculis & auribus pingitur: illa videlicet ratione, quod omnis timor [g] nec quod videat sentit, nec quod audiat scit, nec quod gerat sine manibus novit. Denique & in somnis à Menelao occiditur. Græce enim Menelaus quasi [h] Menelau, id est virtus populi: quæ quidem virtus omnem timorem semper somno deditum interficit. Illic etiam & Dido videtur, quasi amoris atque antiquæ libidinis umbra jam vacua. Contemplando enim sapientiam libido jam [i] contemtu emortua, [k] lacrimabiliter pœnitendo ad memoriam revocatur. At vero dein ad locum [illum] venitur, ubi dicimus,

Por-

nem, in imaginem. Sic cum alibi sæpe in libris Mythologicis, tum Lib. II. cap. 7. *Antæus in modum libidinis ponitur* Et sub finem hujus libelli, *Rotæ in modum temporis ponuntur.* Eodem sensu *in similitudinem* dixit Albricus cap. II. *Juno posita in similitudinem aeris.* Et Isidor. Orig. Lib. VIII. cap. II. *Deum rusticorum, quem in naturæ similitudinem formaverunt.* Vide porro Indic. in MODUS.

c *In Eustion*] Barthius loco modo laudato: *In libro* I. *vel* II. vel, si hoc minus forte placeret, *in Satyrico*, conjecturis verisimilibus: quarum posteriorem, quam longè præferam, inculcat iterum pag. 1120. *Titulum eum*, inquit, *Petronianum in Fulgentio corruptum arbitror ex abbreviatione, & legendum Stico, hoc est, Satyrico.*

d *Resipiscat*] Cod. Leid. *resipiet*. Superscripta erat altera lectio, *vel resipiat.*

e *Rantor*] Gloss. *acerbitas.* Quid sit *rantor* eleganter, ut omnia, docet Casaub. ad Persium pag. 82. Præter Augustinum, Hieronymum, aliosque, usurpat eam vocem etiam Cassianus p. 199. ed. Gazæi. Plura vide supra ad illa, *acrore rancidulo.*

f *Terroris timor*] Deiphobus ergo quasi δείμου φόβος dictus, si Fulgentio credimus.

g *Nec quod videat sentit* &c.] Hunc locum dum expurgare intendit, inquinat Pricœus ad Apulej. Milef. pag. 252.

h *Menelau*] Ita & Leid. cod. Ed. autem Genev. μένος λαοῦ. Sed corrumpere Græcas voces solenne Fulgentio est.

i *Contemta emortua*] Scribe cum Leid. cod. & ed. Genev. *contemtu.*

k *Lacrimabiliter*] *Lacrimaliter* cod. Leid. Quod videtur Fulgentio non indi-

Porta adversa ingens solidoque adamante columnæ:
Vis ut nulla virûm, non ipsi exscindere ferro
Cœlicolæ valeant, stat ferrea turris ad auras.

Vide quam evidentem superbiæ atque tumoris imaginem designavimus. Cui etiam turri ideo adamantinas columnas addidimus: quia [l] hoc genus lapidis indomabile est, sicut etiam [m] in Græco absolvitur. Superbiam enim nec divinus timor, nec humana virtus, nec famæ verecundia revocare potest. Ferrea vero turris ad auras elatio erecta & incurvabilis dicitur. Sed elationem quis servat nisi Tisiphone, hoc est furibunda vox? At vero quod diximus,

Quinquaginta atris immanis hiatibus hydra Sævior:

illud nihilominus designavimus, quod deterior est in superborum corde tumoris inflatio, quam in ore ventosa jactatio. nam illud quod diximus,

--- Tartarus ipse
Bis patet in præceps tantum tenditque sub umbras
Quantus [n] *ad ætherium cælum suspectus olympum;*

considera plenum superbiæ meritum. Pœna enim superbiæ dejectio est. quanto enim elatus contemnitur, tanto præ vilitatis dejectione torquetur. Ergo exaltatus quis in superbiam duplum [o] eliditur. Unde & Porphyrius in epigrammate ait,

p *Pau-*

dignum. Auctor Ovid. Vetulæ: *Seu lacrimalia, seu cujusque foramina sensus.*

l *Hoc genus lapidis*] Immo *adamantinum*, quando pro re durissimâ ponitur, ἀπὸ τοῦ ἀδάμαντος dicitur, ut ea vox ferrum durissimum vel chalybem denotat, non gemmam. Vide quæ notavimus ad Hygin. cap. 22. Homerus certè, unde istam Tartari descriptionem hausit Maro, σιδηρείας πύλας ei tribuit Iliad. Θ. vers. 15.

m *In Græco absolvitur*] Gloss. *interpretatur*. Ex à enim στερητικοῦ, & δαμάζω, dictus *adamas*.

n *Ad ætherium cœlum suspectus olympum*] *Cœli* legitur apud Virgil. Æn. VI. vers. 579. Olympus nempe θεῶν ἕδος est, & altior cœlo. Tibullus in Panegyrico ad Messallam: *Jupiter ipse levi vectus per inania curru Adfuit, & cœlo vicinum liquit Olympum.* Hæc docuit nos I. Douza not. in Tibull. Lib. IV. c. 7

o *Eliditur*] H. e. dejicitur. Fulgent. Ruspensis ad Monimum p. 21. ed. Bas. *Prævenit elisum ut surgat, subsequitur elevatum, ne cadat.* Et epist. 3. *Armis, quibus eliditur, surgit.* Vetus Interpr. Psalm. 145. vers. 7. *Dominus erigit elisos.* Marc. cap. IX. 20. *Elisus in terram volutabatur spumans.* Victor

Epi-

[p] *Pauxillum Fortuna tibi, res perfida, Quinte,*
Extulit in frontem grande ſupercilium.
[q] *Nam ne aliud credam, puteum puto te quoque, Quinte:*
Quanto altus magis es, [r] *tam mage deſpiceris.*

Denique ibi & gigantas videt, & Ixionem, & Salmoneum, [s] omnis ſuperbiæ pœna damnatos: nec non & Tantalum. Tantalus enim Græce quaſi θέαν θέλων, id eſt viſionem volens. Omnis enim avaritia jejuna fruendi uſu, [t] ſola viſionis imagine paſcitur. Sed his locis judex Radamanthus Gnoſius ponitur. Radamanthum enim quaſi τὸ ῥῆμα δαμῶντα, id eſt verbum domantem dicimus. γνώσω enim ſentire dicitur. Ergo qui verborum impetum domare ſcit, hic ſuperbiæ & damnator & contemtor eſt. Denique Æneas hoc ſtrepitu terretur. Vir enim pius ſuperbiæ voces & ma-

Epiſcop. Lib. I. de Perſec. Vand. *Inſontem infantiam elidebat ad terram.* Et Lib. II. *Illam mirabilem arborem eliſit ad terram.* Tertull. de Cult. Fœm. cap. 7. *Quid crinibus veſtris quieſcere non licet, modo ſubſtrictis, modo relaxatis, modo ſuſcitatis, modo eliſis.* Jornandes Get. cap. 15. *Septem valentiſſimos milites ad terram eliſit.* Chryſol. Serm. XV. *Ut levaret jacentes, eliſos erigeret.* Auguſtin. Confeſſ. Lib. IV. cap. I. *Salubriter proſtrati & eliſi.* Plura congeſſi ad Hyg. Myth. cap. 38.

p *Pauxillum*] Pithœus Catal. Lib. I. *Pauxillo* edidit. MS. Leid. *auxilium.* Puto ſcriptum fuiſſe Porphyrio *pauxillam,* ut oppoſitio ſit inter parvam frontem, & grande ſupercilium. *Paucus* eſt parvus. In Prologo, qui Junilio præfixus eſt: *Proverbium eſt pauca ſententia verborum.* Hinc *pauxillus* parvulus. Symm. Lib. I. epiſt. 4. *Pauxillum tempus.* Lucillius: *Plumbi pauxillum rudus, linique metaxam.* Salvianus Lib. I. de Gubern. Dei p. 13. Non tamen niſi pauxillulum vini ſumere ac delibare permiſit. Turpilius Lemniis: *Propter peccatum pauſillulum indigniſſimè Patriâ protelatum eſſe ſævitia patris.* Ita edidit Mercerus, qui & pauſillulùm pro pauxillulum annotat poſitum. Sed mihi illud pauſillulum ex pravâ pronuntiatione librariorum ortum, nec Latinum videtur. Ejuſdem farinæ cenſeo *prægnas* & *nugas*, pro prægnax & nugax, quæ à Chariſio annotantur Lib. I. Cæterum in Turpilii illo loco omnino *pauxillum* ſcribendum, ne lex verſus migretur: atque ita video repræſentare etiam Godofredi editionem.

q *Nam ne aliud* &c.] MS. Leid. *Nam ut aliud.* Scriptus liber, quem Anonymus inſpexit, *ut non aliud.* Videtur caſtigandum, *ut ne aliud* &c.

r *Tam mage deſpiceris*] Luſus eſt in ambiguitate vocum *altus* & *deſpicere.* *Deſpicere* eſt pro nihilo habere, & deſuper aſpicere. Vide Nonium cap. IV. Hinc illa ſeptuoſa dictio apud Macrob. Lib. I. cap. 6. *Quod dii deſpicerentur.* Gloſſ. Steph. *Deſpexit*, ὑπερεῖδεν, καὶ ὑψόθεν ἀπέβλεψεν, καταφρόνησεν. Schol. Horat. ad Lib. III. od. 7. *Deſpicere eſt deorſum ſpicere ſeu videre, quod facimus, quando aliquem contemnimus.* Hinc *deſpectio* pro contemtu. Vet. Interp. Job. cap. XII. 21. *Effudit deſpectionem ſuper principes.*

s *Omnis ſuperbia* &c.] Mallem *omnes*, niſi & heic ἀρχαΐζειν voluit Planciades.

t *Sola viſionis* &c.] *Solæ viſionis* Leid. cod. Quod non ſpreverim. Vide Chariſ.

& malorum pœnas [u] effugit & pavescit. Deinde ramum aureum [x] postibus devotis insigit, & ita Elysium ingreditur. [y] quod clareat facundia perfectione, omisso jam labore discendi, memoriæ, quæ in cerebro est, sicut in postibus perpetuæ insigenda, Elysium ingreditur campum. Elysis enim Græce resolutio dicitur. id est, feriatam vitam post [z] magistrianum timorem. Sicut enim inferni Proserpina regina, ita scientiæ regina memoria est, quæ in Elysiis perserpens, dominatur perenniter mentibus. Huic ergo doctrinæ aureus ramulus dedicatur. De qua memoria Cicero dicere solitus erat, [a] Thesaurum scientiæ. Sed in Elysiis campis primum [b] Musenum videt, [c] qui Musarum dono excelsior est omnibus, qui etiam patrem ostendit Anchisen, & Lethæum fluvium. patrem scilicet ad tenendum gravitatis morem: Lethæum vero, ad obliviscendam pueritiæ levitatem. denique ipsum nomen Anchisæ considera. Anchises enim quasi [d] a i n o i s c e n o n, id est pa-

ris. Lib. II. & quæ notavi supr. ad illa, *Esto Eurystheus alio fortiori.*

u *Effugit & pavescit*] *Ac pavescit* Leid. cod. Etiam *aufugit* commodius foret.

x *Postibus devotis insigit*] *Devovit* Leid. cod. Mallem, *devotus.*

y *Quod clareat facundia* &c.] Leid. cod. *Quo claret dum perfectione.* Scriptus liber ab Anonymo consultus, *dum perfectionem.* Emendem, Quo clareat facundiæ perfectionem, omisso jam labore discendi, memoriæ, quæ in cerebro est, sicut in postibus, insigendam. Quæ deinde sequuntur, *Elysium ingreditur campum*, è margine in textum irrepsisse suspicor, vel locum ita constituendum, positâ τελεία στιγμῇ ante τὸ *Elysium: Elysium ingreditur campum, id est, feriatam vitam post magistrianum timorem: Elysis enim Græcè resolutio dicitur.*

z *Magistrianum timorem*] Gloss. Nomicæ, Μαγιστριανὸς, ὁ ἠχεστρένοιος. Μαγιστριανὸς, μανδάτωρ. Gloss. Philox. *Agens in rebus*, μαγιστριανός. Sed illa heic non quadrant. *Magistrianus timor* est, quem magister incutit. Adde quæ Vossius habet in de Vitt. Serm. p. 505.

a *Thesaurum scientiæ*] An neutro genere usurpavit? Ita videtur, nisi τὸ *esse* subaudiendum est. Petron. Fragm. Tragur. *Literæ thesaurum est.* Vide ibi Cl. Schefferum, Barth. Adverf. Lib. XXX. cap. 6. & quæ nos ad Hyg. Myth. cap. 3. annotavimus. Invenias & in notis Tyronis p. 147. *thesaurum.* De memoria non minus eleganter Plutarchus παιδ. ἀγωγ. Part. II. cap. 15. Αὕτη γὰρ ὥσπερ τῆς παιδείας ἐστὶ ταμεῖον. Tertull. de Anim. cap. 4. *Quam* (memoriam) *& ipse Plato sensuum & intellectuum salutem, & Cicero thesaurum omnium studiorum prædicavit.*

b *Musenum videt*] *Museum* ed. Genev. Scribendum erat *Musæum.* Virgil. Æn. VI. vers, 666. *Quos circumfusos sic est affata Sibylla: (Musæum ante omnes: medium nam plurima turba Hunc habet, atque humeris exstantem suspicit altis:) Dicite felices animæ; tuque optime vates* &c.

c *Qui Musarum dono* &c.] Leid. cod. *Qui Musarum dono excelsiorem omnibus.* MS. liber Anonymi, *quasi Musarum donum excelsiorem omnibus.* Suspicabar fuisse, *Musarum dominum* &c.

d *Ainoiscenon*] Ed. Gen. *ianoiscenon.* Leid. cod. *amoyscenon.* Et mox, *patrem*

patriam habitans. unus Deus enim pater, rex omnium, ſolus habitans in excelſis, qui quidem ſcientiæ dono monſtrante conſpicitur. [e] Nam & vide quid filium docet:

Principio cœlum ac terram campoſque liquentes,
Lucentemque globum Lunæ Titaniaque aſtra.

Vides ergo quia, ſicut Deum creatorem oportuit, & de ſecretis naturæ myſteriis docet, [f] & reduces animas iterum ad vitam demonſtrat, & futura oſtendit. Ad hæc ego, O vatum [g] Latiaris [h] autenta! itane tuum ingenium clariſſimum tam ſtultæ defenſionis fuſcare debuiſti caligine? qui dudum in Bucolicis myſtice perſecutus dixeras,

Jam redit & virgo, redeunt Saturnia regna;
Jam nova progenies cœlo demittitur alto.

Nunc vero dormitanti ingenio [i] Academicum quippiam ſtertens,

Sublimes animas iterumque ad tarda reverti Corpora.

[k] Num-

trem habitans. Facile apparet in *ainoiſcenon* latere σκηνῶν. Joan. I. vers. 14. Ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν. Vet. Interpr. *habitavit in nobis.* Proverb. cap. II. vers. 21. Ὅτι εὐθεῖς κατασκηνώσουσι γῆν, *habitabant in terrâ.* De cætero neſcio quid faciam.

e *Nam & vide*] Leid. cod. *Nam inde quod.* Lege, *nam vide quid.*

f *Et reduces animas* &c.] Leid. cod. & Genev. ed. *Et reduces iterum animas, iterum de vitâ demonſtrans.* Forte, *& reduces animas ire iterum ad vitam demonſtrat.* Sed Commel. lectio non incommoda eſt.

g *Latiaris*] Leid. cod. *Latialis.* Non malè. Macrob. p. 282. *Doctrinæ Latialis haud inſcium.* Capella Lib. IV. *Latiali promere cœpit facultate.* Et iterum, *Varronis mei inter Latiales glorias.* Anonymus in Carmine de Paſſione Domini, *Latialis honos.* Symmachus tamen Lib. I. ep. 4. *Moneta Latiaris eloquii.* Dupliciter etiam Græci ſcribunt. Quem enim Δία Λατιάριον appellat Porphyrius περὶ ἀποχῆς, is Dioni in Caligula eſt Λατιάλιος. Adde quæ Juretus congeſſit ad Symm. Lib. I. epiſt. 9.

h *Autenta*] Gloſſ. *Italica auctoritas.* Gloſſ. Philox. *Auctoritas,* αὐθεντία. Gr. Αὐθέντης, *auctor. Anthenta* eſt, cui refragari nemo poteſt. Hinc *authenticæ ſcripturæ* Claud. Mamerto, *authenticæ rationes* Ulpiano. Αὐθένται τῶν νόμων ſunt juris doctores in Gloſſis Nomicis. Invenitur eadem vox in notis Tyronis. Gloſſ. Philox. modo laudatum, *Perpennius,* αὐθέντης. Quid vocabuli ſit *Perpennius*, fateor me ignorare. Curopalatæ αὐθέντης eſt *dominus.*

i *Academicum quippiam ſtertens*] Gloſſ. *Platonicum.* Videatur Plato in Phædone, Auguſtin. C. D. Lib. XXII. cap. 28. Servius ad Æn. VI. 703. Tertull. de Reſurr. Carn. Chriſt. cap. I. Platonici immortalem animam è contrario inclamant: immo adhuc proximè etiam in corpora remeabilem affirmant, etſi non in eadem, etſi non in humana tantummodo, ut Euphorbus in Pythagoram, Homerus in pavum recenſeantur.

[k] Numquidnam jam oportuerat inter tanta te dulcia poma, mora etiam ponere, tuæque luculentæ ſapientiæ funalia [l] caliginare? Ad hæc ille ſubridens, Si, inquit, inter tantas Stoicas veritates etiam aliquid Epicureum non deſipuiſſem, paganus non eſſem. [m] Nulli enim omnia vera noſſe contigit niſi vobis, quibus Sol veritatis illuxit. Neque enim hoc pacto in tuis libris conductus narrator acceſſi, ut id, quod ſentire me oportuerat, diſputarem, & non ea potius quæ ſenſeram [n] lucidarem. Audi ergo quæ reſtant. In ſeptimo vero Cajeta ſepulta nutrice, id eſt [o] magiſtriani timoris projecta gravedine. unde & Caieta dicta eſt quaſi [p] coactrix ætatis. Nam & apud antiquos [q] caiatio dicebatur puerilis cædes: Unde & Plautus [r] in Ciſtellaria comœdia ait,

Quid

k *Numquidnam*] Præfero lectionem Leid. cod. *nunquid jam.*

l *Caliginare*] Caligine fuſcare. Novum verbum hoc, nec uſquam alibi mihi lectum. Sed Leid. cod. habet *caligare.* Perperam dicas, cum *caligare* ſit cæcutire. Gloſſ. Labb. *Caligo, as, ἀμβλυώττω.* Dixit quidem *caligantes feneſtras* Juvenalis, Sat. VI. 31. Sed μετονυμικῶς. Immo *caligare* ferrei ævi ſcriptoribus eſt caligine obducere. Chryſol. Sermon. XLII. *Sicut terræ nubes caligant cœlum.* Et XLIII. *Viſum ſpectantium caligabant.* LXXIII. *O ſi tantra nubes lethalis pomi ſpeciem caligaſſet.* Scribe ergo *caligare* ex codice illo præſtantiſſimo. Videntur pravè imitari Virgil. Æn. VI. 605. *Mortales hebetat viſus, & humida circum Caligat.* Sed *caligat* ibi non activè, ſed abſolutè ponitur. Capella Lib. I. pag. 18. *Nam veſtis ejus hyalina, ſed peplum fuerat caliginoſum.* Leid. cod. *caligoſum.* Rarum & hoc, niſi vitioſum eſt.

m *Nulli*] Ita & MS. Leid. Sed ſcripti libri ab Anonymo inſpecti *nullo:* quod Fulgentianæ κακοζηλία eſſe convenientius non pauca alia id genus archaica evincunt.

n *Lucidarem*] Præfat. Lib. de Priſc. Serm. *Rerum manifeſtationibus dantes operam lucidandis.*

o *Magiſtram timoris*] Lege cum Leid. cod. & Genev. *magiſtriani timoris projecta gravedine.*

p *Coactrix ætatis*] *Coartrix* legit Scaliger ad Auſonium. Nugatur ſolennia Planciades. Cajeta dicta eſt ἀπὸ τοῦ καίεσθαι. Servius ad Æn. X. vers. 36. *Alii apud Cajetam dicunt exuſta navigia: unde & Cajeta dicta eſt ἀπὸ τοῦ καίεσθαι.*

q *Caiatio*] Forte à *Caia.* Iſidor. Orig. XVIII. 6. *Hæc (clava) & cateja, quam Horatius caiam dicit.* Sed Scaliger à τοῦ *caî* deducit. *Cai autem ſive kaî, inquit, cancelli ſunt in Vett. Gloſſis.* Locum Iſidori Breulius ita legit: *Quam Lucillius calam dicit.* Cum calæ ſuſtes ſint, veriſimilis cenſenda iſta conjectura. Nam catejæ linguâ Thecthiſcâ haſtæ dicuntur, ut Servius docet ad Æn. VII. vers. 741.

r *In Ciſtellaria*] Non comparet iſte verſiculus in eâ Ciſtellariâ, quam hodie habemus. *Clitellariâ* legendum eſſe docet Scaliger, eandemque eſſe hanc fabulam, quæ aliter *Aſtraba* dicatur. Atque ita appellat quoque eam Mekerchus in de Pronunt. Ling. Græc. cap. 40. In fragmentis Plautinis ſcribunt, *Quid tuam amicam times, ne te manuleâ cajet?* Sed Leid. cod. diſertim cum Commel. *Quid tu amicam, & manuleo.* Vide porro Voſſ. Etymol. voce *Manulea.* ubi rectè diſtinguit, *Quid? tuam*

Quid tu amicam times ne te manuleo cajet?

Nam evidenter monſtratur quod in modum diſciplinæ poſita eſt, dum diximus,

Æternam moriens famam Cajeta dediſti.

Diſciplina doctrinæ quamvis [s] moriendo deſciſcat, æternum tamen memoriæ ſemen hereditat. Ergo pædagogantis [t] ſuſpectione ſepulta, ad deſideratam olim pervenitur Auſoniam, id eſt ad boni crementa, quo omnis ſapientum voluntas avida alacritate feſtinat. Auſonia enim ἀπὸ τοῦ αὐξάνειν dicitur, id eſt cremento; ſive etiam quod uſque in hanc ætatem crementa ſunt corporum. Denique nunc & uxorem petit Laviniam, id eſt laborum viam. ab hac enim ætate [u] unuſquiſquis utilitatum emolumentis laborum adſciſcit ſuffragia. unde & filia Latini dicta eſt [x] nepotis Fauni. Latinus enim dictus eſt à latitando: quod omnis labor diverſis in locis latitet. Unde & Latona dicta eſt Luna, quod nunc [y] ſuperna cæli, nunc inferiora, nunc uniformis latitet. Faunos vero [z] quaſi c a u n o n u s, id

tuam amicam times, ne te manuleo cajet? Nec aliter ſcribit Scalig. Auſon. Lect. Lib. II. cap. 22.

s *Moriendo deſciſcat*] MS. Anonymi & cod. Leid. *ſtudendo deſciſcat.*

t *Suſpectione*] Gloſſ. *ſollicitudine.* Immo reverentiâ potius & obſervantiâ. Macrob. Lib. VII. Sat. pag. 221. *Quem ſuſpectio minoris extulerit & ſuis antepoſuerit rebus.* Contrarium eſt *deſpectio.* Vetus Interpr. Jobi cap. XII. 21. *Effudit deſpectionem ſuper principes.* Edunt apud Lactant. Firm. Lib. II. cap. 2. *Factorem ipſum nemo ſuſcipit, aut veretur.* Lego, *ſuſpicit.* Cæterum pro *ſuſpicione* ponitur *ſuſpectio* cum ait præfat. Lib. III. *Inſcientiæ formidoloſa ſuſpectio.* Sic & apud Ennium Phœn. referente Nonio cap. XI. *Severiter ferre ſuſpectionem falſam futilium eſt.*

u *Unuſquiſquis*] Ed. Genev. *Unusquiſque.* Cod. Leid. *Unnſquiſvis.* Scripſerim. *unuſquivis.*

x *Nepotis Fauni*] MSS. Anonymi, *Canni*, & poſt paullo *Cannus* pro *Faunus*: unde valde vereor, ne iterum heic ſolitâ illâ licentiâ ſuâ heic uſus ſit Fulgentius in vocabulis detorquendis. Quod Faunum dictum ait quaſi *Caunonum*, id certè non parum favet ſuſpicioni noſtræ. At quid ſimile *Faunus* cum τῷ *Caunonus* habet? Cæterum MSS. Anonymi heic habent *nepus Canni*: unde apparet faciendum *neptis Fauni*: & ad Laviniam referendum. Nam Latinus non nepos, ſed filius erat Fauni. Vide Æn. VII. vers. 45.

y *Superna cæli*] Illud *cæli* non habet editio Genevenſis. Exiſtimem mutandum in *celet.*

z *Quaſi Caunonus*] Leid. cod. *id eſt, quaſi* &c. Et ſic etiam Gen. Ed. in quâ præterea pro *Caunonus* exhibetur κάμνων νοῦς: quomodo & Scriverius in margine libri ſui emendaverat. Forte copulaverat verba & ſcripſerat καμνόνους. Sed quid κάμνων ad *Caunus* vel *Faunus*?

id eſt laborans ſenſus. Nam & [a] Maricam ducit nympham, quaſi mericam, id eſt cogitationem. Unde & Homerus ait,

Στήθεσσιν λασίοισι διάνδιχα μερμήριξεν.

[b] In octavo Euandri auxilium petit. Euandros enim Græce bonus vir dicitur. Ergo jam perfectio virilis humanæ ſocietatis bonitatem inquirit. à quo bonitatis virtutes, id eſt Herculeam gloriam, audit, quemadmodum Cacum occiderit, id eſt malum. Deinde arma Vulcania, id eſt igniti ſenſus munimina, adverſus omne malitiæ tentamentum induitur. Vulcanus enim quaſi [c] bulencauſon, id eſt ardens conſilium dicitur. Ideo etiam ibi omnes Romanorum depictæ ſunt virtutes: [d] quod ſapientiæ conſulto munimine felicitates omnes aut conveniunt aut prævidentur. Bene enim agere futuræ bonitatis ſeminarium eſt. Sive etiam qui bene agit, bona ſibi fiducialiter repromittit. Ergo ſapientia & bona ſeminat, & bona ſperat. In IX. X & XI. ipſis armis adjutus contra Turnum pugnat. Turnus enim Græce dicitur quaſi [e] turonnus, id eſt furibundus ſenſus. Contra omnem enim furiam ſapientiæ atque ingenii arma reluctant. Unde & Homerus ait. [f] Maceſex. [g] Exhinc etiam Mezentium contemtorem deorum interficit. Deus enim omnia

bona

a *Maricam ducit nympham*] Vide Servium ad Æn. VII. vers. 47. Schol. Horat. ad Lib. III. od. 17. Lactant. Firm. Lib. I. cap. 22. Idem Lactantius ejusdem libri cap. 21. *Solent mortuis conſecratis nomina immutari, credo ne quis putet eos homines fuiſſe. Nam & Romulus poſt mortem Quirinus dictus eſt, & Leda Nemeſis; & Circe Marica; & Ino, poſtquam ſe præcipitavit, Leucothea, materque Matuta; & Melicertes filius ejus Palæmon atque Portumnus.*

b *In octavo*] Leid. cod, & Genev. *Deinde in octavo.*

c *Bulencauſon*] Leid. cod. *Bulencalon.* Barbarum vocabulum finxit ex βουλὴ & καίω. Forte tamen ſcripſerat, βουλῆς καῦσος vel καίων: quod eſſet *conſilii ardor.* Cæterum pro *dicitur* habet *dicimus* idem codex. Sed ita pro *Vulcanus* in præcedentibus ſcribendum eſſet *Vulcanum.*

d *Quod ſapientiæ conſulto* &c.] Leid. cod. *Quod in ſapientiæ conſultus munimine.* Etiam Genev. ed. τὸ *in* agnoſcit, tametſi in cæteris nihil variat. Si placere poteſt Leid. cod. lectio, τὸ *conſultus* explicandum *conſilii*, ut gloſſa habet. Sed mallem *ſapientis conſilii.*

e *Turonnus*] Ex duabus vocibus Græcis Θοῦρος & νοῦς fecit unam barbaram *turonnus*: quanquam melius per ſimplex n *turonus* Leid. cod.

f *Maceſex*] Placet Scriverii μαχητής.

g *Exhinc*] *Hinc* cod. Leid. Sed *exhinc*, quo & Sueton. in Tiber. cap. 9. utitur, non diſplicet. Ita *exinde* pro *inde* dixit Juſtinus Lib. XI. cap. 9.

h *Et*

bona fieri [h] & imperat & importat: ſed animus, qui eſt in corpore, deum contemnendo bona non implet, reluctatque in bonis [i] ſua inleſione. cujus auſus lædentes, quaſi Lauſum filium ejus, vir ſapiens interimit: dehinc ipſum animum vincit. Nam quis amicus Turni eſſe dicitur? nihilominus Mezapus, quaſi μισῶν ἔπος, quod nos Latine horrens ſermonem dicimus. Unde & Euripides in Tragœdia Ephigeniæ ait: [k] Hic eſt inſuperanſ. Ergo in XII. victor Meſſapi tunc demum [l] trutina æquilance, id eſt morum gravitate, ponderatur ac diſponitur. Deinde [m] Juturna bello diſcedere præcipitur; quæ [n] currum etiam regebat. Juturna enim in modum perniciei ponitur, quod diuturne permaneat. Ergo furibundæ mentis [o] pernicies ſoror ejus eſt: currum vero ejus [p] quaſi regit, & eum [q] de morte protelat. Certe pernicies, quod furorem diu pro-

h *Et imperat & importat*] Leid. cod. & Edit. Genev. *Et præſtat & imperat.* Longè melius.

i *Sua inleſione*] *Inluſione* Leid. cod. & alter Anonymi. Quæ procul dubio manus Fulgentii eſt. Inluſit enim diis Mezentius.

k *Hic eſt inſuperans*] Genev. ed. *Uceſtin...* &c. Locus procul dubio mutilus eſt; ſed quem ſine ope melioris codicis fruſtra ſanare intendas.

l *Trutinâ æquilance*] Leid. cod. *trutinæ æquâ lance.* Ita & Genev. ed. niſi quod vitioſè *trutane* pro *trutinæ* repræſentat. Ambroſ. Hexaëm: Lib. I. cap. 6. *Æquâ lance ſuſpenditur.* Apulej. Dialogo Hermetis: *Pari lance componderans.* Hilaſius in deſcript. XII. Signorum Cœleſt. *Libraque lance pari.* *Bilanx* enim libra, ut loquitur Capella Lib. II. Verba Capellæ ſunt: *Sine bilance libra apparere dignata eſt.* Leid. membranæ *blance*, quod exponunt gloſſæ, *blandâ.* Illis ſuffragari Gloſſas Stephani annotat Grotius, *Blanx* εὐηθής. Sed falſus in eo eſt. Legendum, *Blax*, εὐήθης, hoc eſt, *ſtultus.* Heſychius: Εὐήθης, βλάξ, χρηστοήθης, ἀνόητος. Conf. Schol. Ariſt. Plut. II. 2. Feſt. in *Blitum*, & Etym. in βλάξ. Æquilancem trutinam perquam eleganter περιεργάζ Palladius: *Libra jugo æquali* &c.

m *Juturna præcipitur*] Non vulgaris ea locutio. Sic Victor de Perſec. Vandal. Lib. II. *Præcipimur reddere rationem.* Capella Lib. I. pag. 15. ed. Grot. *Mox Jovis ſcriba præcipitur.* Ita habet MS. Leid. non *ſcribæ*, ut ediderunt. Sulpicius Severus Hiſtor. Sacr. Lib. I. *Aquam producere præceptus eſt.* Ammianus Marcell. Lib. XXII. p. 377. ed. Boxh. *Tonſor venire præceptus.* Lib. XVI. pag. 109. *Agere præceptus in iiſdem locis.* Ad eundem modum *permiſſus* dicitur, cui aliquid permiſſum eſt, apud Cyprian. Tom. II. pag. 232. ed. Gryph. Auguſtin. C.D. Lib. XVIII. 18. Fulgent. Ruſpenſ. epiſt. 2. Am. Marcellin. Lib. XXIII. pag. 458. Abdiæ Babyl. Interpret. Lib. III. Salvian. de Gub. Dei Lib. IV. Sext. Ruf. Brev. cap. 12. & 16.

n *Currum etiam regebat*] Leid. cod. & Genev. ed. *currum etiam fratris regebat.*

o *Pernicies ſoror ejus eſt*] Leid. cod. *Pernicioſior ſoror eſt.*

p *Quaſi regit*] Leidenſis & Anonymi codices: *currum vero ejus quod regit.* Univerſum locum Leid. cod. ita conſtituit: *currum vero ejus quod regit, & eam de morte protelat, cerne pernicies quod furorem* &c. Quam genuinam eſſe lectionem perſuaſiſſimum habeo.

q *De morte protelat*] Feſtus: *Protelare, longè propellere, ex Græco videlicet, quod eſt τῆλε, & ſignificat longè.*

producere novit ne finiatur. Nam primum aurigam Methyſcum habuit. ([r] methyſcus enim Græce eſt ebrioſus) ut primum furiam animi ebrietas ducat: dehinc pernicies ad protelandum accedat. Et ideo & ipſa immortalis dicitur: Turnus vero mortalis dicitur. furor enim animi cito finitur: pernicies vero diuturne perſeverat. ideo & currum ejus circumagit, id eſt in longum tempus protelat. Rotæ enim in modum temporis ponuntur. unde & Fortuna rotam ferre dicitur, id eſt temporis volubilitatem. [[s] Vale Domine, & mei tribulos pectoris cautius lege.]

VIRGILIANÆ CONTINENTIÆ SECUNDUM PHILOSOPHOS MORALIS EXPOSITIO, A FABIO PLANCIADE. V. C. EDITA, EXPLICIT.]

Ita *protelare cladem* Mileſ. Lib. VIII. *protelare exitium* Lib. IX. dixit Apulejus. Eſt & idem interdum, quod *differre* & *prolongare*. Auctor Ovid. Vetul. *Cauſam protelat in annos*. Symmach. Lib. I. ep. I. *Protelarem te paululum, ni vererer, ne dilatione exſpectatio nutriatur.* Vetus Interpres Deut. v. 33. *Ut protelentur dies veſtri.* Caſſian. in de Hab. Mon. pag. 18. *Antiphonarum protelatos melodiis.* Junil. Comm. in Geneſ. pag. 13. ed. Baſ. *Decebat namque omnibus modis, ut dies incipiens à luce in mane ſequentis diei eſſet protelatus.* Eodem ſenſu *prolatare* uſurpat Donatus in Terent. Andr. I. 2. Chryſolog. Serm. v. *Callidi debitoris eſt & inverecundi, ſæpe pacta non ſolvere, & patientiſſimum creditorem longâ & artifici cavillatione protelare.* h. e. differre. Confer Donat. in Terent. Phorm. I. 4. Voſſ. Etymol. in *protelum*, & Fr. Jun. not. ad Tertull. de Pœnit. cap. 4.

r *Methyſcus*] *Methyſcos* Leid. cod. Mox lege *furiam animi* cum Genev. ed. Salutaris in Diſtich. Sel. *Ira vel invidia mentes & corpora lædit: Quas animi furias dira venena puto.* *Furia* pro furore non Latinè tantum, ſed & uſitate ſatis dicitur. Vide not. ad Hyg. Myth. cap. 107. Cæterum ex hoc Fulgentii loco apparet in Virgil. eſſe ſcribendum *Methyſcus*, quomodo & MS. Vat. repræſentat, non *Metiſcus*.

s *Vale domine*] Genev. ed. *Vale mi domine.* In Leid. cod. hæc clauſula non comparet. Habet vero ejus loco aliam, ſed multo corruptiſſimam & à recentiori manu, in quâ hoc monumentum Fulgentii eſſe epiſcopi affirmatur.

[a]FABII PLANCIADIS FULGENTII V. C.

Expoſitio ſermonum antiquorum ad Chalcidium Grammaticum cum teſtimoniis.

NE de tuorum [b] præceptorum ſerie, domine, noſtra [c] quicquam curtaſſe inobedientia putaretur, [d] libellum quem de abſtruſis ſermonibus parari juſſiſti, in quantum memoriæ entheca ſubrogare potuit, abſolutum retribui, [e] non tam phaleratis ſermonum ſtudentes [f] ſpumis, quam rerum manifeſtationibus dantes operam [g] dilucidandis.

[h] SANDAPILAM antiqui dici voluerunt feretrum mortuorum, id eſt loculum, non in quo nobilium corpora, ſed in quo plebeiorum atque damnatorum cada-

da-

a *FABII PLANCIADIS*] Leid. codex: *Incipit expoſitio ſermonum antiquorum à Fulgentio Epiſcopo compoſita ad Grammaticum Calcidium.* Edd. Bapt. Pii & Micyll. *Fabii Fulgentii Planciadis vocum antiquarum interpretatio cum teſtimonio ad Calcidium.* Addit his Godofredus, *Timæi Platonis ecphraſten.* Sed de eo vide præfationem noſtram ad lectorem, ubi de Fulgentii agimus ætate.

b *Præceptorum ſerie*] Tò *ſerie* perperam omiſerat Mercerus. Agnoſcit illud Leid. cod. ut & B. ac M. edd. Nec conſtat ſine eo ſententia.

c *Quicquam curtaſſe*] B. M. G. *Noſtra quicquam evitaſſe.* Scribe cum Leid. cod. *Noſtra quicquam curtaſſe.* Etiam heic malè τò *noſtra* omiſſum à Mercero erat. Barthius ex ſuo MS. profert *declinaſſe.* Sed verbum *curtare* amat Fulgentius. Vide Indicem.

d *Libellum quem*] Lege cum B. M. G. & cod. Leid. *Libellum etiam, quem* &c. Et mox cum iiſdem *retribui.*

e *Non tam phaleratis*] Et heic lege cum B. M. G. & cod. Leid. *nōn phaleratis* &c. ejecto τῷ *tam*; quod intelligendum relinquitur per ellipſin, de quâ diximus nonnulla ad Præfat. Lib. I.

f *Spumis*] Ita Leid. cod. non *ſomniis*, ut volebat Barthius Adverſ. Lib. XXIV. cap. 3. quanquam ita jam olim ediderunt Baptiſta Pius & Micyllus.

g *Dilucidandis*] Lege cum Leid. cod. B. M. & G. *lucidandis*. *Lucidare* pro *dilucidare* aliquoties uſurpaſſe Fulgentium docebit te Index libello huic adjectus.

h *Sandapilam*] Schol. Juvenal. ad Sat. VIII. 175. SANDAPILARUM] *Lectorum, in quibus gladiatores mortui de amphitheatro ejiciuntur.* Verum Sandapilæ lecti non erant, ſed arcæ ligneæ, σοροὶ Græcis dictæ, ut pridem docuit Salmaſius. Forte *loculo-*

 lo-

davera portabantur, ſicut Steſimbrotus [i] Thaſius de morte Polycratis Samiorum Regis [k] ſcribſit, dicens: *Poſteaquam de cruce depoſitus, ſandapila etiam deportatus eſt.*

[l] VISPILLONES dicti ſunt bajuli; quamvis Antidamas Heracleopolites viſpillones dixerit [m] cadaverum nudatores; ſicut in hiſtoria Alexandri Macedonis [n] ſcribſit: *Pluſquam trecentos cadaverum viſpillones reperiens* [o] *crucibus affixit.* Mnaſeas tamen [p] iij. Europæ libro ſcribſit, Apollinem, poſtquam ab Jove ictus atque interfectus eſt, à viſpillonibus ad ſepulturam elatum eſſe.

POLLINCTORES dicti ſunt, qui [q] funera morientium accurant. Plautus [r] in Pœnulo: *Quia mihi pollinctor*

lorum ſcripſerat. Sueton. Domit. cap. 17. *Cadaver ejus populari ſandapilâ per veſpillones exportatum eſt.* Vide ibi Comment. & Savar. ad Sidon. Lib. II. epiſt. 8. Kirchman. Fun. Lib. II. cap. 9. Voſſ. Etymol. in SANDAPILA. Hinc *Sandapilo, νεκροθάπτης* in Gloſſ. Labbæi.

i *Thaſius*] Vett. edd. & cod. Leid. *Staſius*: quomodo & Barthius in Vet. MS. invenit. Sed *Thaſius* rectè habet. Vide Voſſ. Hiſtor. Græc. Lib. IV. cap. 7. cujus verbà, ut locum eum inſpexi, ſtatim adverterunt me: *Interpretem Steſimbroti Thaſii (ut in Græcis ſcriptoribus ſolet) teſtem laudat Fulgentius Planciades libro de Priſco Sermone voce* SANDAPILA. Ergo Planciades noſter Græcos ſcriptores ipſos non legit, ſed tantum eorum interpretes. Ei tamen ſententiæ repugnare videtur, quod infra ait in PROBLEMA. *Sed ne quid Græcum te turbet exemplum, ego pro hoc tibi Latinum faciam.*

k *Scribſit*] Vett. edd. & cod. Leid. *deſcripſit.*

l *Viſpillones dicti ſunt bajuli*] Vett. edd. *bajulatores.* Leid. cod. *bajules.* Perperam. Sidon. Lib. III. epiſt. II. *Ut locum auderent tanquam vacantem bajuli raſtris funebribus impiare. Sandapilarios* vocat idem Lib. II. epiſt. 8. Gloſſ. Iſidor. *Veſpillones, foſſarii, qui mortuos ſepeliunt, bajuli.* Cæterum *viſpillo*, ut *biſpillo* in Gloſſ. Steph. corrupta eſt pronunciatio pro *veſpillo.* Nam & *Veſpas*, à quâ voce *veſpillo* derivatur, bajulos eos dixerunt. Vide Feſtum in eâ voce, Colvium ad Apulej. p. 199. nec non Voſſium in Etymol. voce VESPA. Cum hæc ſcripſeram, in notis Junii ad Tertull. de Pallio pag. 15. legi *biſpellones* dictos, quod lugubres veſtes ſuis ſuperinduerent. Niſi fallor egometipſe, falſus eſt multum, unde hauſit illa vir ille doctiſſimus. Qui hoc commentus fuit, forte legerat in Gloſſis, *Νεκροθάπται, Biſpelliones.* Pro *Antidamus* repoſui *Antidamas* ex MS. Leid.

m *Cadaverum nudatores*] Hoc convenire dicas cum eo, quod Joannes Genuenſis in Catholico tradit, *veſpillonem* dici, quia *mortuos veſtibus ſpoliat.*

n *Scribſit*] Vett. edd. & Leid. cod. *Scripſit, dicens.*

o *Crucibus affixit*] *Crucibus fixit* Leid. cod.

p *III. Europæ libro*] Leid. cod. *In Europæ libro.* Vett. edd. *In Cecrope libro.* Vide Merceri notas. Fons erroris videtur, quod ſine diphthongo *Europe* exararant librarii, quemadmodum in ſuo MS. invenit Barthius.

q *Funera morientium accurant*] Ἐνταφιασταὶ nimirum ſunt. Lexicon Cyrill. Ἐνταφιαστὴς, *pollinctor.* Adde quæ Savaro habet ad Sidon. Lib. III. ep. 13. Kirchm. Fun. Lib. I. cap. 9. Leid. cod. & Vett. edd. heic exhibent, *funera morientia.*

r *In Pœnulo*] Leid. cod. *Menecmi comœdia.* quod eſt *Menechmis*, ut B. M. & G. habent, nec non Barthius in ſuo MS.

ctor dixit, qui eum pollinxerat. Dicti autem pollinctores, quasi pollutorum unctores, id est cadaverum curatores; unde Apulejus in Hermagora ait: [s] *Pollinctores funere domuitionem paramus.*

MANALES LAPIDES. Labeo, qui disciplinas Etruscas [t] Tagetis & [u] Bacidis quindecim voluminibus explanavit, [x] ita scribit: *Fibræ iocinoris sandaracei colo-*

MS. invenit. Error hic Fulgentii, non librarii est. Vide Merceri notas. Vel obliviosum fuisse valde, vel negligenter scripsisse oportet Planciaden, cum toties perversè veterum scripta citasse deprehendatur. Sed eum non unum culpæ ejus reum esse ostendimus alibi non uno loco. Nunc castigandus mihi Horatii Scholiastes. Scribit ille ad verba ista Lib. III. od. 17. PINGUIA GALLICIS.] *Crassa & fecunda. Mart. Te Tyrus, me pinguis Gallia nutrit.* Atqui apud Martialem Lib. VI. epigr. II. legitur, *Te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia vestit.*

s *Pollinctores funere* &c] Godofr. *Pollinctor ejus funeri dum unctionem parat.* Atque ita quoque hunc locum scribit Vossius Etymol. in POLLINCTOR, & Colvius ad Apulej. pag. 199. Malim cum B. M. L. & cod. Leid. *Pollincto ejus funere; domuitionem paramus.* Lexic. Cyrill. Ταριχεύω νέκυν, *pollingo.* Gloss. Labb. *Pollingo*, περιστέλλω νεκρὸν, σοροπλοκῶ, ἐνταφιάζω, ταριχεύω. Forte, ταριχεύω. Sed *pollinctor* exponitur etiam νεκροφόρος. Non probo confusionem. Ἐνταφιαστὴς est *pollinctor*, non νεκροφόρος. Οἱ ό Genes. cap. L. vers. 2. Καὶ προσέταξεν Ἰωσὴφ τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς ἐνταφιασταῖς, ἐνταφιάσαι τὸν πατέρα. Vet. Interpr. *Præcepit servis suis medicis, ut aromatibus condirent patrem.* Atque hoc pertinet ad pollinctores. Malè ergo Grammaticus nescio quis apud Barth. Adverf. Lib. XXXVII. cap. 12. *Pollinctores, qui sepeliunt mortuos.* Sepelire vespillonum est, lavare, ungere, coronare pollinctorum. Barthius cum in Vet. libro invenisset, *Pollinctore sub fine domitionem paramus*, inde exsculpsit, *Pollincto rite, sub finem domitionem paramus.* Non premo pollicem. *Funus* heic est cadaver. Maro II. Æn. *Patrios fœdasti funere vultus.* Ibi Servius: FUNERE; *cadavere. ab eo, quod præcedit, id quod sequitur. Funus enim jam ardens cadaver.*

t *Tagetis*] Vide Lactant. Argum. Lib. XV. Met. Ovid. & quæ de eo ad Minuc. Felicem p. 39. Cl. Ouzelius, & Lindenbrog. ad Censor. cap. 4. congessere. Meminit ejus rursus noster in *Præsegminia.* Scripsisse ipsum quædam, etsi dubitent nonnulli, planè persuasus sum. Servius ad Æn. VIII. 398. *Sciendum secundum aruspicinæ libros & sacra Acherontia, quæ Tages composuisse dicitur, fata decem annis quadam ratione differri.* At Cicero II. de Div. *Tum illum* (Tagetem) *plura locutum multis audientibus, qui omnia ejus verba exceperint, literisque mandaverint.* Tagetem inter scriptores numerat tamen etiam Scholiastes Statii ad IV. Theb. vers. 516. *Maximis in hoc auctoribus, Pythagorâ, Platone, & ipso Tagete, convenientibus.* Et Marcellinus Lib. XVII. p. 184. ed Boxh. *Ut in Tagetis Thusci libris legitur, Vejovis fulmine mox tangendos adeo hebetari, ut nec tonitru, nec majores aliquos possint audire fragores.* Isidor. Orig. Lib. VIII. cap. 9. *Aruspicinæ autem primus Etruscis tradidisse dicitur quidam Stages.* Scribe, *Aruspicinæ artem*, & Tages pro *Stages.*

u *Bacidis*] Leid. cod. *Bacittidis.* Vett. edd. *Bacchetidis.* Sed *Bacidis* benè habere censet Godofredus, qui heic notat: *Fuit autem Bacis Fatidicus, qui oracula & lustratus libros scripsit, quos legisse se testatur Pausanias in Messenicis.* In Continent. Virg. & III. Myth. *Battiades* est. Vide ibi notas nostras.

x *Ita scribit*] *Ita ait* Leid. cod. cum edd. Vett.

loris [y] *dum fuerint*, *manales tunc* [z] *verrere opus est petras*, hoc est, quas antiqui solebant in modum cylindrorum per limites trahere pro pluviæ immutanda inopia.

[a] NEFRENDES SUES. Diophantus Lacedæmonius, qui de sacris Deorum scribsit, ait apud Athenas Marti solere sacrificari sacrum, quod [b] ἑκατομφόνια appellatur: siquis enim centum hostes interfecisset, Marti de homine sacrificabat apud insulam [c] Lemnum: quod [d] sacrificatum est à duobus Aristomene Gortynensi, & Theoclo Elæo, sicut [e] Sosicrates scribit. Sed postquam hoc Atheniensibus displicuit, cœperunt [f] efferre porcum castratum, quem nefrendum vocabant, [g] quasi sine renibus. Et

y *Dum fuerint*] *Dum fuant* Vett. edd. *Si fuant* Turneb. Adversf. Lib. XIX. cap. 24. Sed *fuerim* disertim præfert Leid. cod. ut & *commutanda* pro *immutanda*. Consulendus præterea de hoc loco Scaliger ad Fest. pag. 84. Ed. Pariss.

z *Verrere*] *Vereri* B. & M. Puto *vertere* esse legendum. Nonius in TRULLEUM. *Unde manalis lapis appellatur in Pontificalibus sacris, qui tunc movetur, cum pluviæ exoptantur.* Festus: *Cum propter nimiam siccitatem in urbem protraherent, insequebatur pluvia statim.* Lapis ille, qui movetur & protrahitur, *verti* rectè, non *verri* dici videtur.

a *Nefrendes sues*] B. & M. *Nefrendines vel nefrendes sues.* Leid. cod. *Quid sint nefrendi sues.* Quod puto rectius esse. Sequitur enim mox, *nefrendum vocabant*. Alii tamen *nefrendes* scribunt. Isid. Orig. Lib. XX. cap. 15. *Unde & nefrendes dicti adhuc lactentes porculi, quod nondum aliquid frendant, id est comminuant dentibus.* Specialius Varro R. R. Lib. II. *Amisso nomine lactantis, dicuntur nefrendes, ab eo quod nondum fabam frendere possint, id est, frangere.* Idem est *infrendes*, si rectè scriptura se habet apud Lactant. in Stat. Theb. Lib. V. vers. 663. Sic *inormis* pro *enormis*, *inervis* pro *enervis* dixere posterioris ætatis scriptores; vitiosè procul dubio, cum *innormis* & *innervis* esset scribendum. Cæterum in Fulgentio *nefrundi sues* legit Turnebus, cum scriberet Adversf. Lib. XXVI. cap. 10. Porcus castratus *nefrundus*, non *nefrens*, dicendus est: nam & prisci illi castique Latini nefrundines vocabant renes.

b Ἑκατομφόνια] Cod. Leid. *Decatonpfonehuma.* Hoc esset, ἑκατὸν προνυμφία, Sed alterum rectum est. Pausanias: Ἔθυσε δὲ ὁ Ἀριστομένης καὶ τῷ Διῒ τῷ Ἰθωμάτᾳ τὴν θυσίαν, ἣν ἑκατομφόνια ὀνομάζουσι.

c *Lemnum*] Cod. Leid. *Blennon.* Hoc esset *Lemnon*, quemadmodum B. & M. præferunt.

d *Sacrificatum est à duobus* &c.] L. M. & B. *Sacrificatum est à duobus Cretensibus, uno Locro, id est, Tumine Cortyniensi, Proculo Locro.* Leid. cod. *à duobus & uno Locro, id est, Timne Cortiniensi: Proculo Locro.* Tolle ista, *& uno Locro*, malè huc ex sequentibus translata, & videbis scripsisse, *à duobus, id est, Aristomene Gortynensi & Theoclo Eleo.*

e *Sosicrates*] Leid. cod. *Solicrates.* Ad eundem modum cum etiam Lib. II. Myth. cap. 13. scribatur idem vocabulum, putes ipsum Fulgentium heic aliquid humani passum.

f *Efferre*] Scribe *offerre* cum Leid. cod.

g *Quasi sine renibus*] Leid. cod. cum edd. Vett. *id est, quasi sine* &c. Godofredus edidit, *quasi sine νεφροῖς, id est, renibus.* Pertinent huc illa Festi: *Sunt qui nefrendes testiculos dici putent, quos Lanuvini appellant nebrundines; Græci νεφροὺς, Prænestini nefrencs.* Gloss. Labb.

Et apud Romanos Varro [h] ſcribit Sitium dentatum centies & vicies pugnaſſe ſingulari certamine, cicatrices [i] habuiſſe è contra quadraginta quinque, poſt tergum nullam; [k] coronas accepiſſe xxvj. armillas cxl. & iſtum [l] primum feciſſe Marti.

[m] AMBEGNÆ OVES. Bæbius Macer, qui [n] feſtalia ſacrorum ſcribſit, ait Junoni eas, quæ geminos parerent, oves ſacrificare cum duobus agnis altrinſecus religatis, quas oves ambegnas vocari, quaſi ex utraque parte agnos habentes.

[o] SUGGRUNDARIA antiqui dicebant ſepulchra infantium, qui necdum xl. dies impleſſent, [p] quia nec buſta dici poterant; quia oſſa quæ comburerentur non erant: nec tanta cadaveris immanitas, [q] qua locus tumeſceret. [r] Unde Rutilius Geminus Aſtyanacte ait: *Melius ſuggrundarium [s] miſero quæreres quam ſepulchrum.*

SILICERNIOS dici voluerunt ſenes jam incurvos, quaſi

Labb. *Nefrendes*, νέϐροι. Leg. νεφροί.

h *Scribit Sitium dentatum*] Leid. cod. *Scripſit.* Deinde *Scitium* B. & M. *Sicinium* God. Videndi de hoc vocabulo Salmaſ. ad Solin. Comment. ad Gell. Lib. II. cap. 10. Plin. Lib. VII. cap. 28.

i *Habuiſſe è contra*] H. e. *adverſas*, ut edidit Godofredus. Verum id etſi Latinius eſt, non tamen ideo magis Fulgentianum. Edd. Vett. *habuiſſe contra.* Sed *è contra* clarè repræſentat & Leid. cod. Confer not. ad Myth. Lib. I. cap. 14.

k *Coronas* CXL.] Rectè corrigunt CLX. Vide Gellium.

l *Primum ſacrum feciſſe Marti*] Ita & Leid. cod. & edd. quas quidem viderim, omnes. Malè ergo illud *ſacrum* omiſerat Mercerus.

m *Ambegnæ oves*] M. & L. *Ambiguæ. Ambignæ* ſcribendum fuiſſet, ut Leid. cod. habet, & editum eſt à Baptiſtâ Pio. Scaliger ad Feſtum p. 48. *Ambegna quoque ovis confeta dici poteſt.* Feſtus: *Ambegni bos & vervex appellabantur, cum ad eorum utraque latera agni in ſacrificium ducebantur.* Varro VI. L. L. *Ambiegna bos apud augures, quam circum aliæ hoſtiæ conſtituuntur.* Turneb. Adverſ. Lib. XXVI. 10. *Quæ geminos pepererant, Junoni Lucinæ oves ambiguas immolabant. agni enim duo geminos referebant, ovis matrem.* Perperam *ambiguas* legit.

n *Feſtalia ſacrorum*] Ita & Leid. cod. Sed B. & M. *faſtalia.* God. *faſtos dies.* Laudatur is Bæbius Macer etiam à Servio ad Æn. VI. vers. 556.

o *Suggrundaria antiqui dicebant*] Leid. cod. cum B. M. L. *Priori tempore Suggrundaria antiqui dicebant.*

p *Quia nec* &c.] *Quæ nec* Barth. Adverſ. Lib. XI. cap. 21.

q *Qua locus tumeſceret*] Leid. cod. *qua locum tumeſceret.* Quod genuinum eſſe arbitror. Contin. Virgil. *Salſuram dulceſcas* &c. Vide ibi annotata à nobis. Cæterum poſt hæc verba Barthius ex ſuo MS. hæc interſerit, *unde tumulus.*

r *Unde Rutilius*] Leid. cod. *Unde & Rutilius Geminus in Aſtyanactis tragœdiâ ait.* Atque ita etiam B. M. & L. Sic bis habes in Contin. Virgil. *In Ephigeniæ Tragœdiâ.* Infr. Voc. LUTEUM. *In tragœdiâ Thyeſtis.*

s *Miſero quæreres*] Leid. cod. *miſer quæſieris.* B. M. & L. *miſer quæreres.*

t *Cin-*

quasi jam sepulchrorum suorum silices cernentes. Unde [t] Cincius Alimetus [u] Historia de Gorgia Leont. scribit, dicens: *Qui dum jam silicernius finem sui temporis expectaret, & si morti non potuit, tamen infirmitatibus insultavit.*

ARVALES FRATRES. Acca [x] Laurentia Romuli nutrix consueverat pro agris semel in anno sacrificare xij. [y] filiis suis sacrificium præcedentibus: [z] unde quum ex iis unus esset mortuus, propter nutricis gratiam Romulus in vicem defuncti se succedere pollicetur; unde ritus processit cum xij. jam deinceps sacrificare, eosque arvales dici fratres, sicut Rutilius Geminus in libris Pontificalibus memorat.

INJUGES BOVES. Manilius Chrestus libro, quem de Deorum hymnis scribsit, ait Minervæ injuges boves sacrificari, id est, jugum numquam ferentes; illa videlicet caussa, quod & virginitas jugum nesciat maritale, & virtus numquam sit jugo prementi subjecta.

SEMONES dici voluerunt Deos, quos [a] nec cælo adscriberent ob meriti paupertatem, sicut sunt Priapus, [b] Epona, Vertumnus; nec terrenos eos deputare vellent

pro

t *Cincius Alimetus*] *Alimentium* alii vocant, vel *Alimentum*. Vide Voss. Histor. Græc. Lib. IV. cap. 13. Sed in Leid. cod. *Alimetus* est, ut & Scaligero ad Fest. p. 188. cujus hæc est observatio: *Quemadmodum ergastulus dictus est, qui in ergastulo maneret, ita Silicernius, qui dignus erat, ut pro eo Silicernium pararetur.* Cæterum, si Aldo fides in de Orthogr. p. 6. *Alimentus*, non *Alimetus* Ciнciæ gentis fuit cognomen; atque ita quoque scribitur apud Liv. Lib. XXX.

u *Historia*] *In historia* cum Vett. edd. Leid. cod. & mox *exultavit*. Sed B. *Si morti non potuit, tamen infirmitatibus exultat.* M. *Si mori non* &c.

x *Laurentia*] *Laurentina* cod. Leid.

y *Filiis suis*] Micyll. in margine, *fratribus.*

z *Unde cum unus ex iis* &c.] Duas postremas voces nec Leid. cod. nec Vett. edd. agnoscunt. Et certè melius absunt. Mox lege cum Leid. cod. & Vett. edd. *Unde & ritus* &c.

a *Nec cælo adscriberent*] Leid. cod. *Nec cælo dignos adscriberent*. Edd. Vett. *Cælo nec dignos adscriberent*. Sed illud *dignos* turbat sententiam. Nec scripti illi, quos inspexit Brisson. de Rit. Nupt. p. 67. agnoscunt. Absuit quoque à Vet. cod. à Godofredo in lectionum varietatibus laudato.

b *Epona*] Ita & Leid. cod. Sed *Hippona* in suis MSS. invenit Brisson. Malè *Hippo* repræsentant B. M. & L. *Equona* emendat Barthius Advers. XXXVII. cap. I. Sed adversâ Criticâ. *Epona* videtur natum ex *Hippona*, omissâ adspiratione, & E in I converso, quemadmodum *Ephigenia* dicitur in Virgil. Continentiâ pro *Iphigeniâ*. Accedit huc, quod e literam pro i usurpasse veteres cum Quintilianus auctor est Instit. Lib. V. cap. 6. tum & marmora antiqua contestantur. I contra locum crebro

bro

pro gratiæ veneratione, ſicut Varro [c] in Myſticorum lib. ait: *Semoneque inferius derelicto, Deum* [d] *depennato attollam orationis* [e] *eloquio.*

BLATERARE, quaſi verba trepidantia metu balbutire dixerunt. Pacuvius [f] Pſeudone Comœdia inducit Sceparnum ſervum ancillæ dicentem: *Ni ego te blaterantem aſpicerem,* [g] *his mencium indicaſſem.*

LUSCITIOSOS dici voluerunt [h] interdiu parum videntes, quos Græci *μύωπας* vocant. [i] Plautus Milite: *Mirum eſt lolio victitare te, tam vili tritico. Quid jam? quia luſcitioſus.* Dicunt enim, quod lolium comedentibus oculi obſcurentur.

[k] TUTULI. Varro in Pontificalibus ait tutulos ſacerdotes

bro τὸ E occupaſſe, & Græcorum *η* ut *ι* pronuntiatum fuiſſe, exemplis declaravimus permultis ad Hyg. cap. 31. & 223. Liquet idem ex verbis Hieronymi in epiſt. ad Paulinum: *In tres partes ſcinditur, to dogma, tin methodon, tin empeirian.* Et Interpret. Concil. Epheſin. pag. 5. ed. Contii: *De quibus ſacratiſſimus Yſaias meminit* &c. Certè *Epona* non eſſe rejiciendum; diſces ex iis, quæ ad Apulej. obſervavit Stewechius p. 35. Nob. Heinſ. ad Prudent. pag. 67. Elmenhorſt. ad Minuc. Fel. p. 72. Turneb. Adverſ. Lib. XXVI. cap. 10. Plutarchus in Parallelis: *Ἔτεκε κόρην εὔμορφον, ϗ ὠνόμασεν Ἔποναν. Ἔστι δὲ θεὸς πρόνοιαν ποιουμένη ἵππων.*

c *In Myſticorum lib. ait*] Leid. cod. *In Myſtagogorum librorum ait.* B. M. & L. *In Myſtagorum libro ait.* God. *Myſtagog. ait.* Poſtrema ſyllaba in *librorum*, quod ſcriptus liber repræſentat, mutanda forte in numerum, quo innuatur quotus liber fuerit. Videtur intelligere Varronis libros *Rerum Divinarum.* Τὸ *libro* vel *libris* potuiſſe omitti, docent ſimilia exempla. Infr. in CHORAGIUM: *Sicut Apulejus in Metamorphoſeon ait.* Ἐν τοῖς τῶν Μεταμορφώσεων. Pro *Myſtagogorum* niſi reponendum eſt *Myſtagogicorum*, rectum cenſeo *Myſticorum.* Infinita ſunt loca Vett. ſcriptorum, in quibus g locum τὸ c occupavit. Iſidor. Orig. Lib. XIX. cap. 31. *Rigula eſt mitra virginalis capitis.* Scribendum eſſe *ricula* ex Feſto, Varrone, & Nonio palam eſt. Verum dum hæc ſcribo, in mentem venit etiam Mythol. Lib. II. cap. 4. ſcripſiſſe *Juba in Phyſiologis* pro *Phyſiologicis*, ut forſan nihil ſit mutandum.

d *Depennato*] Leid. cod. & Vett. edd. *depinnato.*

e *Eloquio*] *Alloquio* Briſſon. Sed alterum eſt in Leid. cod. & edd. Vett.

f *Pſeudone*] Leid. cod. *In Seudone com.* B. & M. *In Pſeudo comœdia.* Lege, *In Pſeudone comœdiâ.*

g *His mencium indicaſſem*] B. M. L. & God. *his nuncium indicaſſem.* Leid. cod. *His mintium judicaſſem.* Godofred. inter variantes lectiones, *Hiſmuntium.* Non liquet.

h *Interdiu*] *In die* Leid. cod. & pro *luſcitioſos* cum Vett. edd. *luſcitios.* Vide not. ad Myth. Lib. II. cap. 12.

i *Plautus Milite*] Leid. cod. *Unde & Plautus in Mercatoris comœdiâ ait: mirum lolio victitare te tam vili tritico, quia luſcitioſus es.* Atque ita etiam Vett. edd. niſi quod pro *es* exhibent *eſt.* *Luſcioſi* appellantur à Varrone apud Nonium, qui ad lucernam non vident.

k *Tutuli*] De tutulo vide Solet. in de Pileo cap. 2. & 10. Ruben. Anal. Lib. II. cap. 25. Scalig. adverſ. Titium Lib. IV. cap. 12. Salmaſ. ad Pall. Tertull. p. 308. Pignor. de Servis p. 201. Feſtum in TUTULUM.

l *Bre-*

dotes dici [l] brevium deorum. Numa vero Pompilius & ipſe de Pontificalibus ſcribens, tutulum dici ait pallium, quo ſacerdotes [m] caput tutabant, quum ad ſacrificium acceſſiſſent; ſicut & Virgilius ait: *Et capita ante aras Phrygio* [n] *velamur amictu.*

ORIAM dicunt [o] navicellam modicam piſcatoriam. [p] Plautus Caciſto: *Malo hunc alligari ad oriam, Ut ſemper piſcetur, etſi ſit tempeſtas maxima.*

[q] PROBLEMA eſt propoſitio in capite libri quæſtionaliter poſita. [r] Demoſthenes ad Philippum: [s] Sed quidem te Græcum turbet exemplum, ego pro eo Latinum tibi feram; ait enim: [t] *Problematis authenticum tradamus adſtanti, cui noſtra ſubſequens occurſet oratio.* Nam & Tertullianus libro, quem de fato ſcribſit, ita ait: [u] *Redde huic fati primum problematis mancipatum.*

Pu-

l *Brevium deorum*] Barthius ex ſuo MS. emendat *brevium pileorum. Brevis* eſt parvus. Ovid. IX. Met. 227. *Scopulus brevis.* Ammian. Marc. Lib. XXII. & XXIII. *Avicula brevis.* Hygin. Aſtron. II. 42. *Hæc* (ſtella) *eſt brevis & clara.* Serv. ad Æn. III. vers. 551. *Breve oppidum Calabriæ.* Nonius: *Celox eſt navigium breve, dictum à celeritudine.* Serv. ad Æn. II. vers. 180. *Calculus. Lapis brevis terræ admixtus.* Excerpta Feſt. MSS. *Caupulis navicula brevis.* Hinc *brevitas gurguſtioli* pro *parvitate* apud Apul. Met. Lib. I. & *breviare* pro *imminuere* apud Cyprian. Lib. III. ep. I. *Breviata non eſt in epiſcopo confeſſionis ſuæ dignitas.* Et βρέβιον, ἐπιτομὴ in Gloſſ. Nomicis.

m *Caput tutabant*] *Tectabant* B. M. & God. Eadem formâ dicta ſunt *lecto* & *ſcripto* apud Horat. Lib. I. Sat. 6. *Ad quartam jaceo: poſt hanc vagor, aut egolecto, Aut ſcripto.* *Vento* apud Feſtum. *Ventabant*, inquit, *dicebant antiqui: unde præpoſitione adjecta fit adventabant.* Item *dicto*, *facto* apud eundem in NARE. *Natare igitur eſt ſæpius nare, ut dictare, factare.* Ita habuit Leid. cod. à nobis inſpectus & cum editis collatus, non *dictitare*, *factitare*, ut ediderunt. Trimalchio in Fragm. Tragur. *Nihil ſine ratione facto.* Unde *facio* temerè fecerunt. Verum heic *tutabant* rectius puto. Videtur enim velle tutulum à tutando eſſe dictum.

n *Velamur*] Ita editum quoque apud Virgil. Æn. III. 545. Leid. tamen cod. *velamus.* B. & M. *vallatus.* De ritu iſto conſule Soler. in de Pil. cap. XI.

o *Navicellam*] Ita & Vett. edd. & Leid. cod. Perperam *naviculam* Godofr. quanquam in Nonio eſt: *Horia dicitur navicula piſcatoria.*

p *Plautus Caciſto*] B. M. L. & Leid. cod. *Unde & Plautus in Caciſto ait.*

q *Problema* &c.] Leid. cod. *Problema dicta eſt in capite libri propoſitio quæſtionaliter poſita.*

r *Demoſthenes*] Leid. cod. cum Vett. edd. *Unde & Demoſthenes pro Philippo ait.*

s *Sed quidem* &c.] Lege cum Leid. cod. & Vett. edd. *Sed ne quid.* In ſeqq. cum iiſdem *pro hoc* & *faciam*, ἀντὶ τοῦ *pro eo* & *feram.*

t *Problematis authenticum*] B. M. L. & Leid. cod. *Problematis authenticum gradum.* Barth. Adv. Lib. XXIV. 3. ex ſuo chartaceo libro profert *problematis gravidum*, metaphoramque eſſe ait à prægnantibus. Id ei ut demus, viciſſim peto, ut poſt τὸ *problematis* interponere *anthenticum* liceat.

u *Redde huic fati*] *Fratri* Leid. cod.

x *Apu-*

PUMILIOR, & GLABRIOR. [x] Apulejus Asino aureo inducit sorores Psyches marito detrahentis dicere: *Patre meo seniorem maritum sortita sum, dein quovis puero pumiliorem, & cucurbita glabriorem.* [y] Pumilios dicunt molles atque enerves: glabrum vero, levem & imberbem.

SUTELA. Sutelam dici volunt astutiam, quasi [z] subtilem telam: Unde & Plaut. Casina: [a] *Possisne, necne, clam me sutelis tuis Præripere Casinam uxorem, proinde ut postulas?*

FRIGUTTIRE dicitur subsiliter adgarrire. [b] Plautus Casina: [c] *Nam quid friguttis?* [d] Ennius Celestide comœdia: *Hæc anus admodum Friguttit; nimirum sauciavit se flore Liberi.*

[e] TITIVILLITIUM dici voluerunt fila putrida, quæ de telis cadunt. Plautus Casina: *Non ego istud verbum [f] emsitem titivillitio:* id est, re admodum vilissima. Nam & M. Cornutus in Satyra ait: *Titivilles Flacce do tibi.*

SCUL-

x *Apulejus* &c.] Leid. cod. *Apulejus in asino aureo inducit sorores Psice mariti detrahentis dicit.* Puto unam voculam à librario præteritam, & scribendum: *Apulejus cum in asino aureo inducit sorores Psyches maritis detrahentes dicit.*

y *Pumilios dicunt*] Leid. cod. *Pumilios enim dicunt*. Sed Vett. edd. melius, *Pumilos enim* &c. Mart. Apophoret. Lemmat. 197. *Mulæ pumilæ*. Mox pro *enerves* codex idem modo laudatus *innerves*. Ita *infrendes* dixit Statianus Scholiastes, qui *nefrendes* sunt aliis, ut modo observatum à nobis.

z *Subtilem telam*] Leid. cod. *Subtilia tela*. Vett. edd. *Subtilis tela*. Notaverat in margine libr. Heinsiani vir eruditus: Potius à verbo *suo*, & per metaphoram dicta est sutela. *Consuis dolos*, inquit Plautus. Festus, *Sutelæ, dolosæ astutiæ à similitudine suentium dictæ*. Terent. *Insuere capiti meo*. At hoc non legitur apud Terentium, sed *ne quid suo suat capiti* Phorm. Act. III. sc. 2. vers. 6. Vide ibi Muretum.

a *Possisne, nec ne*] Leid. cod. cum Vett. edd. *Possis clam me* &c.

b *Plautus Casina*] Leid. cod. *Unde & Plautus in Casina ait*. Ne idem identidem monere necesse habeam, sciat lector perpetuo istam formulam adhiberi in illo codice, quando testimonium alicujus scriptoris adducitur. Certè τὸ *in* nunquam omittitur.

c *Nam quid*] Leid. cod. cum Vett. edd. *Quidnam*.

d *Ennius Celestide comœdia*] Godofr. *Ennius Alcestide*, omisso τῷ *comœdia*. Vett. edd. *Et Ennius in Alcestide comœdiâ sic ait*. Atque ita & MS. cod. nisi quod *Celestide* exhibet.

e *Titivillitium*] *Textivillitium* videri legisse Planciaden observat Turneb. Advers. XVI. cap. 3.

f *Emsitem*] Ita editum etiam apud Festum in *Titivillitium*. *Empsitem* Vett. edd. *Emsissem* Godofr. *Emitem* Leid. cod. unde forte *emtitem* faciendum. Adde quæ hac super re in de Vit. Serm. Lib. I. cap. 23. commentatur Vossius.

g *Si-*

SCULPONEAS dici volunt cæſtus plumbo ligatos. Unde Nævius Philemporo Comœdia ait: *Sculponeis batuenda ſunt huic latera probe*. Et Plautus Caſina [g] ſimili modo: *Qui quæſo potius, quam* [h] *ſculponeas, quibus batuatur tibi os, ſenex nequiſſime?*

[i] CATILLARE eſt per alienas domus infrontate gyrare; tractum à catulis; quod per omnes domus circumeant: unde Propertius: *Catillata geris vadimonia publicum proſtibulum.* [k] Et Plautus ſimiliter Caſina: -- *Operam uxoris polliceor foras, quaſi catillatum.*

CAPULAREM [l] nominari volunt ſenem jam morti con-

g *Simili modo*] Leid. cod. *Simili modo ait: Melius Iſculponeas, quibus batuat tibi os*. Atque ita quoque B. M. & L. niſi quod *ſcolponeis* & *batuetur* repræſentant.

h *Sculponeas*] *Iſculponeas* Leid. cod. & mox *Iſculponeis*. Corruptam puta eſſe pronunciationem. Sic infra in membranis Leid. cod. habes *Iſtega* pro *Stega*. Etiam *Iſcurra*, quod ex Iſidoro, tanquam aliquid novi adducit Lindenbrogius, eadem ex cauſſa depravatum, παρ' ἐμόιγε κρίτῃ. Doceo ex ejuſdem Iſidori Orig. Lib. XVI. cap. 4. *Iſciſtos invenitur in Hiſpaniâ*. Lege *Sciſtos*. Σχιςὸς enim Græcis ille lapis eſt, quem Pſellus in libello de Lapidum virtutibus inter eos numerat, quorum ſola tenemus nomina. Traxit vitioſam iſtam pronunciationem auctor ex dialecto Africanâ. Merentur exſcribi, quæ Franc. Junius notavit ad Tertull. in Valent. cap. 8. Σχολὴ *Græcis, Latinis Schola, Syris dicitur Iſcola, ut legitur cap. 20. Exodi magnæ quam vocant.* Et alibi; *Afris Iſcla, quemadmodum & Gallis non abſimiliter hoc tempore vocatur eſcole. Sic enim gentes plurimæ cauſſa euphoniæ vocalem tenuis ſpiritus ſolent præponere vocibus, quarum principium aſperius videtur ex conſonantium concurſu: Attici α, ut in ἄςαχυς & ἄςαφις, & conſimilibus: Arabes & Afri e vel ι pro commoditate, ut pro ςοὰ dicunt eſtoa in Actis Apoſtolorum, pro ſtadio eſtadium, pro ſtola iſtlam, pro Schola Iſclam, & ſexcenta alia.* Hæc Junius. Referenda huc ex Hyg. Aſtron. II. 5. *Hypolipnus* pro *Polyhypnus*, *Igrææ* pro *Grææ*. Nec non illud ex incomptis illis verſiculis Joannis Scoti Gloſſario Labbæi præfixis, ΦΟΕΒΗ ΚΑΙ ΙΣΤΙΑΒΟΝ. Sculponeas ruſtici calceamenti eſſe genus rectè notavit Caſaubonus ad Perſ. Sat. V. p. 456. Et Gataker. Adverſar. Miſc. Lib. II. cap. 19. qui hoc amplius ſculponeas κɛπέζια eſſe Græcorum oſtendit, calceos nempe ligneos ruſticis & vernis familiares; eoſque dictos ita à ſculpendo, quod è ligno dolarentur. Errat ergo Fulgentius. Iſidor. Orig. Lib. XIX. cap. ult. *Perones & Culponeæ* (leg. Sculponeæ) *ruſtica calceamenta ſunt*. Cato R. R. cap. 59. *Sculponeas bonas alternis annis dare oportet*. Peronis mentio eſt in Prologo Sariſber. *Trita tegant frontem pilea, pero pedem.* Et apud Sidon. *Poplite nudo Peronem pauper nodus ſuſpendit equinum.* Immo & Virgil. Æn. VII. 690. *Crudus tegit altera pero.* Ubi Servius: *Pero autem ruſtici calceamenti fuerat genus.* A ſculponeis *ſculponeati* dicti ruſtici. Varro Sat. Serran. *Adſpicio Triptolemum ſculponeatum bigas ſequi cornutas.*

i *Catillare* &c.] Cod. Leid. *Catillare dicuntur per alienas domos infrontatè gyrare.* Pro *dicuntur* leg. *dicitur*, ut B. M. & L. habent. Sed malè in illis *inſtanter* pro *infrontatè* legitur. Godofredus neutrum habet.

k *Et Plautus* &c.] Leid. cod. cum Vett. edd. *Et Plautus ſimiliter ait: Quin meam uxorem mittam catillatum.*

l *Nominari volunt*] Leid. cum Vett. edd. *dici voluerunt.*

m *Quin*

contiguum; [m] quin & reos capulares dicebant, qui capulo digni forent; unde & Lucillius ait: -- *Pergit capulare cadaver.* [n] Flaccus Tibulus Melæne Comœdia: *Tune amare audes, edentule & capularis ſenex?* Edentulum enim, [o] quaſi ſine dentibus, dici placuit.

PROMOS & CONDOS appellari voluerunt cellaritas, eo quod [q] deintus promant, & intus condant. [r] Plautus Pſeudolo: *Ego ſum promus condus, procurator peni.* Penum enim [s] cellariam dicimus.

SUPPETIAS dicimus auxilium. [t] Memos in Tragœdia Herculis: *Ferte ſuppetias optimi comites.*

[u] AUCTIO dicitur venditio, quaſi quod & ementem augeat & vendentem. Plautus Curcul. -- *Auctionem facio paraſiticam.*

[x] NASITERNA eſt aquæ urna, id eſt urceus; unde Calpurnius Phroneſi Comœdia: -- *Ubi tu naſiternatus aquam*

m *Quin &*] Leid. cod. cum Vett. edd. *Sed &*. Et mox *fuerunt* pro *forent*.

n *Flaccus Tibulus* &c.] Leid. cod. *Et Flaccus Tibullus in Melene comœdiâ ait.* Atque ita quoque Barthius in ſuo invenit MS. M. *Et Flaccus Tibullus in Helenæ comœdiâ ait.* Atque ita quoque B. niſi quod *Helene* pro *Helenæ* habet. Godofredus dedit, *Statius Cæcilius Melæne* &c.

o *Quaſi ſine*] Leid. cod. *Quaſi jam ſine*. Et mox *voluerunt* cum Vett. edd. pro *placuit*.

p *Cellaritas*] *Cellaria* Leid. cod. Unde *cellarios* faciendum videtur, ut habet Godofredus.

q *Deintus*] Vet. Interpr. Luc. cap. XI. vers. 7. *Et ille deintus reſpondens dicat.* Sic *deforis* apud Hieron. ad Ruffin. Epiſt. Sel. Lib. II. 13. *Deforis bonum eſt teſtimonium.* Uſus eadem voce non ſemel Hermæ interpres, Veget. de Art. Vet. Vulgat. Interpr. Gen. VII. 16. Leo Epiſt. Decretal. & Ælnothus in Vitâ Canuti cum aliis locis, tum cap. 21. ubi & *deintus* habes, ut *à foris* apud Gregor. Turon. Aggenum Urbicum de agrorum limitibus p. 59. & Vet. Interpret. Matth. cap. XXIII. 27, 28. Auctor vitæ Clementis: *Trahebant nunc quidem deintus foras, nunc vero deforas intus.* Plura notavi ad cap. 6. Lib. III. Myth. quo referendum & *abinde* in Salutaris Diſtichis: *Stercoribus motis, quod abinde reſultat habebis: Balſama ſi moveas, nectar odoris adeſt.*

r *Plautus Pſeudolo*] Leid. cod. *Unde & Plautus in Aſinariâ ait.* Atque ita quoque Vett. edd.

s *Cellariam*] Scribe *cellarium* cum Leid. cod. & Vett. edd. Nec aliter in membranis ſuis invenit Barthius. Gloſſ. Labb. *Cellarium & cellaromarium*, ταμεῖον. Rectè corrigunt, *Cellarium, & cellar, omarium.*

t *Memos*] Leid. cod. *Unde & Memmos.* Vett. edd. & Godofred. *Unde & Memor.*

u *Auctio* &c.] Leid. cod. cum Vett. edd. *Auctionem dici voluerunt venditionem.* Et mox: *Unde & Plautus in Curculione comœdiâ ait.*

x *Naſiterna*] Leid. cod. *Mnaſiternam dicunt aquæ urnam, id eſt, urceum. Unde & Calpurnius in frones comœdia ait. Naſſiterna* in Feſto perperam edunt. *Naſiterna* ſcribendum à naſis ternis, id eſt, anſis. Vide Voſſ. Vit. Serm. Lib. I. cap. 8. Gloſſ. Labb. Ὑδρία, *cadus, urna, aqualis, naſiterna, creterra, ſitella.* Leg. *cratera.*

aquam petas. [y] Plaut. Bacch. -- *Effer nasiternam cum aqua foras.*

ANTISTARE dicimus præcellere. Crispinus Heraclea: *Divinis virtutibus* [z] *antistans Alcides.*

STEGA est navis proscenium, sive tabulatum, super quod nautæ ambulant. [a] Plautus Chrysalo: -- *Forte, ut assedi in stega.*

LEMBUS, genus [b] navicellæ velocissimæ, [c] quod & dromonis nomine appellamus. [d] Virgilius Georgic. *Non aliter, quam qui adverso vix flumine lembum Remigiis subigit.*

[e] RAMENTUM dici voluere, quasi projectitium quoddam purgamentum. Quintus Fabius Lucullus Epico carmine: *Vilissimum ramentum, proluviosa pestis.*

DIOBOLARES dicuntur vilissimæ meretrices, quæ [f] se parvo stipendio prostrant. [g] Pammachius: -- *Diobolare prostibulum, quam ego actutum ut Dircen partitam red-*

y *Plautus Bacch*] Leid. cod. *Et Plautus in Vaccide ait.* Hoc est *Bacchide*, ut B. M. & L. habent.

z *Antistans*] Vett. edd. & Godofr. *antistas.* Placidus in Glossis: *Antistant, meliores sunt.* Catull. carm. 9. *Antistans mihi millibus trecentis.*

a *Plautus Chrysalo*] Leid. cod. *Sicut Plautus ait in Chrysalo. Forte ego ut in Istega conse.* Quod videtur fuisse *consedi* vel *consederam*, ut est in Vett. edd. Sed ea verba Chrysali servi sunt in Bacchidibus. Ut sæpe alias, ita & heic memoriola vacillavit Fulgentii.

b *Navicellæ*] *Naviculæ* Vett. edd. & God. Sed alterum adstruunt cum MS. tum quod supra in ORIA dixit. Nonius: *Lembus navicula brevis piscatoria.* Ejusdem generis est *lenunculus*, de quo idem: *Lenunculus navigium piscatorium.* Restituenda eadem vox Valerio Maximo Lib. 1. cap. 5. ext. 1. ubi dicuntur Samii Prienensibus auxilium implorantibus pro classe & exercitu misisse *cymbulam*, ut quidem Pigius, quique eum secuti sunt, ediderunt; verum ut antiquæ edd. & pleraque habent MSS. *Sibyllam*, vel *Sibyllam lenunculam*, quemadmodum aliquando ad me perscripsit Doctiss. Perizonius. Quod si ita est, ut esse nullus dubito, procul dubio scripserat Valerius, *Sibyllam in lenunculo.* Sibylla exercitui, lenunculus classi opponitur.

c *Quod & dromonis* &c.] Leid. cod. *Quos dromones dicimus.* Vett. edd. *Quas dromedas dicimus.* *Dromadas* esset scribendum. Sed *quos dromones* rectum videtur. Δρόμων propriè est parvus cancer, instar sagittæ per aquarum dorsum decurrens, unde & nomen adeptus est.

d *Virgil. Georg.*] A correctoribus ista sunt. Cod. Leid. & Vett. edd. *Sicut Vergilius ait.*

e *Ramentum*] Leid. cod. cum Vett. edd. *Ramenta dici voluere.* Et mox, *in Epico carmine ait.*

f *Se parvo stipendio prostrant*] Leid. cod. cum Vett. edd. *Sub parvo stipendio prostant.* Sed *se prostrant* habere veteres libros suos ait Mercerus. *Prosternunt* debuisset scribere auctor. Justin. Lib. XII. 7. *Propter prostratam pudicitiam.* Sueton. Jul. 2. *Non sine rumore prostratæ regi pudicitiæ.*

g *Pammachius*] Leid. cod. *Sicut Pammatius ait.* Vett. edd. *Sicut Paminatius ait.*

h *Dia-*

reddam. Pacuvius: *Non ego ita fui, ut nunc ſunt meretrices* [h] *diobolæ, quæ ſuam nummi cauſſa parvi pendunt gratiam.*

VERVINA, jaculi genus longum, quod aliquanti [i] verutum nominant. [k] Gavius Baſſus in Satyris: *Vervina confodiende, non te nauci facio.* Nauci enim pro nihilo poſuerunt. [l] Plautus Bacchid. *Si tibi machæra eſt, & nobis vervina eſt domi, qua quidem te faciam, ſi me irritaveris, Confoſſiorem ſoricina nænia.*

DIVIDIAS dixerunt triſtitiam. Propertius: [m] *Dividias mentis conficit omnis amor.*

JUSTITIUM dicitur luctus publicus: Unde Fronto oratione pro Nucerinis ait: *Denique juſtitium plebi indicitur.*

[n] CHORAGIUM, virginale funus vocatur. [o] Apul. Metamorph. *Choragio itaque perfecto, omnis domuitionem parant.*

DE-

h *Diobolæ*] Ita & Godofred. Sed Vett. edd. *diobolares.* Putes ſcripſiſſe *diobolariæ.* Vide infr. in *Myropolæ.*

i *Verutum*] Feſtus: *Veruta pila dicuntur, quod velut verua habent præfixa.* Gloſſ. Labb. *Vervina,* ἀκόντιον. Virgil. II. Georg. vers. 168. *Volſcoſque verutos* h. e. verutis pugnantes, ut interpretatur Philargyrius.

k *Gavius Baſſus*] Leid. cod. *Gavius Vaſſus.* Gell. Lib. III. cap. 9. *Gabius Baſſus.* Malè *Galbius* Vett. edd. Mox lege cum Leid. cod. *quaſi pro nihilo.*

l *Plautus Bacchid.*] Leid. cod. *Nam & Plautus in Vaccide ſic ait: Si macera eſt fori, at mihi Vervina eſt domi, quâ te ego & illos Conficiamus ſoricinâ nenia.* Pro *conficiamus* ſcribe *conficiam,* ut in MS. ſuo invenit Barthius, vel *conficiam mox*; deinde *foris* pro *fori.* Etſi ita, ut Mercerus edidit, apud Plautum habetur, non ideo tamen ſic ſcripſit Fulgentius.

m *Dividias mentis*] Hic verſus in Propertianis hodie non comparet: unde non omnia ejus poëtæ opera exſtare ſuſpicabatur Scaliger. Sed alii Petronio eum tribuunt; etiam ipſe poſtea Scaliger. Gloſſ. Vett. *Dividia, diſcordia, bellona.*

n *Choragium*] Turnebus Adverſ. Lib. XXVI. 10. & Schottus Nod. Cicer. Lib. IV. cap. 10. *coragium* ſcripſiſſe Fulgentium ſuſpicantur, & ἀπὸ κόρης & ἄγω derivaſſe. Quod non admodum diſplicet. Et ſane ad eundem modum ſcripta ſunt in Mythol. & Virgil. Contin. *Caron, Corineus, Terpſicore, Corda,* & alia, nec non *Creſtus* pro *Chreſtus* in hoc libello. Immo *coragium* diſertim heic repræſentant membranæ Leidenſes. Verum dum intentius cogito, videtur inde Fulgentio mihi explicatio ſua orta, quod in deſcriptione apparatus funeris illius imaginarii voce iſtâ utatur Apulejus. Sic *Marillis* exponitur *Roma* in Gloſſis Papiæ, quia Vett. Grammatici Eclog. I. Maronis monuerunt per Amaryllida Romam deſignari. *Orcinus* dicitur *morte manumiſſus* in Gloſſ. Iſidori; nempe quod ſervi, qui à moriente domino manumiſſi eſſent, dicti olim fuerint *orcini liberti.* Gloſſ. Nom. Ὀρκῖνοι, ἀπελεύθεροι τεθνεῶτος· οὓς λέγουσι χαρωνίτας ἀπελευθέρους.

o *Apulejus Metam*] Leid. cod. cum Vett. edd. *Sicut Apulejus in Metamorphoſeon ait.* Quæ ſine dubio genuina eſt lectio. Vide quæ notavi ſupr. in Voc. SEMONES.

DESIDUO, pro [p] diuturno. [q] Varro Corollario: *Dividiæ mihi fuerunt tam desiduo afuisse.*

FLOCCI, quasi nihili. Plautus: *-- Flocci pendo, quid rerum geras.*

JENTACULUM dicitur gustatio. Callimachus [r] intesia: *Jentaculum* [s] *proferre Jovi.*

[t] EDULIUM, ab edendo dicitur prægustativa comestio. Apulejus Asino aureo: [u] *Edulibus opipare excepta. Opipare, id est lucide, & deliciose.*

[x] TUCETA dicuntur escæ regiæ. Callimorphus Pisæis: *-- Ambrosio redolent tuceta sapore.*

FERCULUM, [y] missus carnium. Petronius Arbiter: *Postquam ferculum allatum est.*

[z] MYROPOLÆ sunt qui unguenta vendunt, ut sunt pigmentarii: Unde Nævius Diobolaria: *Myropola affatim mihi unguentum largitus est, quo me venustarem.* Affatim dicitur abundanter: venustare vero, exhilarare.

CELOCEM dicunt genus navicellæ modicissimum, [a] quod lembum dicimus. Apulejus libro de Republ. *Qui celocem regere nequit, onerariam petit.*

COELIBATUM dici voluerunt virginitatis abstinentiam:

p *Diuturno*] *Diuturnè* Leid. cod. Perperam *diurnè* Vett. edd.

q *Varro Corollario*] Leid. cod. *Unde Varro in Corallariâ ait.* Vett. edd. *Correlaria.* Barth. MS. *Corvallaria.* Videtur rectum esse *Corollaria*; quo nomine fabulam etiam Nævius scripsit, non uno loco Sosipatro laudatam. Sed apud Diomed. Lib. I. p. 68. ed. Sot. legitur, *Nævius in Corollario.* At *Corollaria* rectius Putschius dedit.

r *Intesia*] Leid. cod. *in Zesu ait.* Vett. edd. *in Caciâ.* Forte scripsit barbarè *in ætiâ* pro *in ætiis.* Godofr. in Αἰτίοις: quod puto corrupisse librarios ex Α'ἰτίοις.

s *Proferre*] Ita & Vett. edd. Leid. cod. *perferri.* Godofr. *proferto.*

t *Edulium*] Leid. cod. *Edulium dicitur ab edendo dictum, id est quasi prægustativa comestio.*

u *Edulibus*] *Eduliis* Vett. edd. & Godofr. Quæ sequuntur, *opiparè, id est* &c. non agnoscit Leid. cod. Et omnino *lucidè* imperitè pro *splendidè* dixit. Schol. Horat. ad Lib. III. od. 9. *Persarum autem reges deliciosè vivebant & splendidè.*

x *Tuceta*] *Tucceta* Leid. cod. Quam scripturam commendat Plotii cognomentum Tucca. Vide Schol. Pers. ad Sat. II. vers. 42. & Casaub. in eundem poëtam Comment. p. 207. Gloss. Labb. *Tucca*, κολλάχυμα ζωμοῦ. *Tuccetum*, σωμὸς παχύς. Emend. ζωμός.

y *Missus carnium*] Leid. cod. *Dicitur missum carnium.*

z *Myropolæ sunt*] Leid. cod. *dicuntur.* De Pigmentariis vide quæ congessimus ad Myth. Lib. III. cap. 8.

a *Quod lembum*] Ita & Delrius in notis ad Claudianum scribi jusserat. Verum Vett. edd. habent, *quod blannam.* Leid. cod. *quam bamplum.* Quæ lectio omnino probanda, si verum est, quod Barthius ait Advers. Lib. XIII. cap.

tiam: unde Felix Capella libro de nuptiis Mercurii & Philologiæ. [b] *Placuit Minervæ pellere cœlibatum.*

EXERCITUS [c] pro contemto. Plautus Milite Glorioſo: [d] *Itaque nos, noſtramque familiam habes exercitam.* Et ubi ſupra ait; [e] *Plus videas ſabiis, denique omnes nictant eum.* Nictare enim dicimus [f] cinnum facere. Valgia vero ſunt labellorum obtortiones [g] in ſubatione peractæ. Sic Petronius Arbiter: [h] *Obtorto valgiter labello.*

SUMMATES dicuntur viri potentes: SIMPOLONES dicuntur convivæ; nam & amicus ſponſi, qui cum eo per convivia ambulat, [i] ſimpulator dicitur. [k] Sutrius in Comœdia Piſcatoria: *Summates viri ſimpolones facti ſunt ganei.* Eſt autem ganeum taberna.

PRÆ-

cap. II. in vitis patrum eam vocem inveniri. Cl. Blancardus ad Arrian. pag. 56. ita profert hunc locum Fulgent. *Celocium genus naviculæ modiciſſimæ, quod lembum dicimus.* Verum ego nec in Vett. edd. nec in MS. Leid. ita locum hunc conceptum inveni. Confer Voſſ. Etym. in CELOX.

b *Placuit Minervæ*] Immo Mercurio placuit. Capella Lib. I. *Rationabili igitur propoſito conſtituit pellere cœlibatum.*

c *Pro contempto*] Leid. cod. *dicitur contemtus.* Atque ita etiam Vett. edd.

d *Itaque nos* &c.] Leid. cod. cum Barth. MS. *Itane nos.* Fallitur Fulgentius. *Exercitus* non *contemtus*, ſed *vexatus* eſt Plauto. Corrigit Barth. Adverſ. Lib. XIII. cap. II. *Contentus. Hoc eſt*, inquit, *continenter fatigatus.* Sed ipſum adi.

e *Plus videas ſabiis* &c.] Leid. cod. *Plus videas valgis, quam ſabiis. Denique omnes nictant eum.* Barth. ex ſuo MS. *Plus videas valgis quam labiis.* Edd. heic mirificè variant. Obliviofus Grammaticus reſpexit locum Milit. Glor. Act. II. ſc. I. vers. 15. *Itaque hic meretrices labiis ductant eum, Majorem partem videas valgis ſaviis.* Hinc ergo in Gemmâ *valgire* & *valgiare* dicitur idem eſſe ac labia habere extrorſum prominentia. Adi Voſſ. in de Vit. Serm. Lib. IV. cap. 29.

f *Cinnum facere*] Barth. Adverſ. Lib. XXXVII. cap. I. *Simium facere* emendat, idque idem eſſe ait, quod illudere. At Lib. XIII. cap. II. *nictum facere* in Fulgentio reſcribendum cenſuerat.

g *In ſubatione*] Notum quid *ſubare* ſit, ὀργᾶν nempe & κατωρίζειν. Sed Leid. cod. *In ſupinatione pacti.* Sanè *ſupinatione* etiam M. & L. habent: nec temerè damnaverim. *Reſupinare* certè obſcœnum verbum. Juvenal. Sat. III. 112. *Aviam reſupinat amici.* Ita legit Vet. Schol. non *quiam.*

h *Obtorto*] *Abroſo* Vett. edd.

i *Simpulator*] Gloſſ. Iſid. *Simpulator, amicus ſponſi, aſſiduus cum eo in convivio. Simpulator, conviva.* Nomen habet à *Simpulum.* Vide Feſtum, & Scalig. ad eundem. Hottom. de Rit. Nupt. cap. 30. Voſſ. Etymol. in voce SIMPULUM. Sed Barthius Adverſ. Lib. XIII. cap. II. *Symbolator* & *Symbolones* finxit nobis à Symbolis. Scio b. & p. confundi interdum; tanquam βούπαις qui Græcis eſt, *pubeda* a Capella & Iſidoro in Gloſſ. dicitur, cum *bupæda* eſſet dicendum. Feſtus in BULIMAM. *Hinc eſt quod grandes pueros bupædas appellant, & mariſcam ficum buſycon.* Errare tamen heic Barthium diſces ex Voſſio.

k *Sutrius*] *Succius* Scaligero ad Feſtum, & Voſſio in Etymol. laudatur: atque ita etiam heic Vett. edd. habent. Sed *Sutrius* diſertim exhibet cod. Leid. quem alium à Succio eſſe rectè cenſere videtur Rutgerſ. Var. Lect. Lib. IV. cap. 19. *Sutrium* laudavit quoque Myth. Lib. III. cap. 8. Planciades noſter.

PRÆSEGMINA ſunt partes corporis inciſæ, ut Tages in [l] haruſpicina ait: *Præſegminibus amputatis.*

[m] CONGERRONES, qui aliena ad ſe congregant: unde apud Romanos Gerones [n] Brutiani dicti ſunt.

CISTELLA dicitur capſella. Plautus: -- *Ciſtellam* [o] *effer cum crepundiis*: id eſt, cum puerilibus ornamentis.

FABRE perfecte dicitur. Antidamas in Moralibus libris: *Fabre compactum animal hominem quis ferat ſic ire pecuatum? & averruncaſſit igitur tam* [p] *Aricinas hominum mentes.* Porro averruncare dixit pro eradicare: Aricinas vero teſteas, vel argillaceas; & pecuatum, ſtultum.

[q] ALUCINARI dicitur vana ſomniare; tractum ab alucitis, quos nos κώνωπας dicimus; ſicut Petronius Arbiter; *Nam* [r] *centum vernalis me alucitæ moleſtabant.*

[s] CULLEUS dicitur ſaccus, [t] in quo rei concluſi in mare mittuntur. Plautus Vidularia: -- *Jube hunc inſui in culleo, Atque in altum deportari, ſi vis annonam bonam.*

ELO-

l *Haruſpicina*] Leid. cod. cum Vett. edd. *haruſpicinis.*

m *Congerrones*] *Congerones* Vett. edd.

n *Brutiani*] Conſulendus Scaliger ad Feſtum voc. BRUTIANI. Gellius Lib. x. cap. 3. & ibi Interpretes. Gloſſ. Steph. *Brutiani*, οἱ δελικοὶ περίξεις χειρωςῖνλες. In Feſto hac voce pro *perſeveraverunt* Leid. cod. exhibet *perſeverarant.*

o *Effer*] Leid. cod. *mihi offers.*

p *Aricinas*] Ita & Leid. cod. *Eretinas* Vett. edd. Puto *Aretinas* ſcribendum, quia mox *teſteas* interpretatur. Atque ita video etiam Godofredum edidiſſe. Virgil. Catal. *Aretine calix, manibus docorate paternis, Ante manus medici quam benè ſanus eras.* Turneb. Adverſ. Lib. XXVI. 10. *Eretinæ mentes in Fulgentio ſunt teſteæ, argillaceæ, ſaxeæ. Adfert ex antiquo ſcriptore, Averruncaſſit diva tam eretinas hominum mentes.* Unde illud *diva* pro *igitur*, quod Mercerus exhibet, hauſerit, neſcio. Vetuſtæ editiones neutrum habent.

q *Alucinari*] Videndus de hoc verbo Gellius Lib. XIII. cap. 12. & Voſſius in Etymol.

r *Centum vernalis*] An legendum *centumvirales*? Ut intelligat muſcas; quibus frequenter infeſtantur, qui in centumvirali judicio adſunt tempore æſtivo. Sambucus legit *centum venales*. Sed *vernales* ſic mallem, hoc eſt, vernæ. Locum hunc in Petronii fragmentis ita adduci video: *Nam comptum vernali allucitæ moleſtabant.* Barth. Membranæ: *Conceptam me vernali alucita moleſtabat.* Cod. Leid. *Centum vernali me alucite moleſtabat.* Verbo *moleſtare* uſus etiam eſt in Fragm. Trag. *Ergo aut tace, aut meliorem noli moleſtare.*

s *Culleus*] Leid. cod. *Culleum dicitur ſaccum.* Et in lemmate, QUID SIT CULLEUM. Lex. Cyrill. Α᾽σκὸς πώρειΘ, *culleum.* Etiam Varro R. R. Lib. I. cap. II. neutro genere utitur.

t *In quo rei concluſi*] Non omnes profecto, ſed parricidii rei. Unde *culleus* par-

ELOGIUM eſt hereditas in malo. [u] Cornelius Tacitus lib. facetiarum: *Cæſi itaque morum elogio in filiis derelicto.*

LIXA, mercenarius. Lucanus: *Stat, dum* [x] *lixa juvat.*

SUDUM dicitur ſerenum. Tiberianus: *Aureos ſubducit ignes ſudus ora Lucifer.*

[y] **LUTEUM** dicitur ſplendidum. [z] Pacuvius Thyeſte: *Non illic luteis aurora bigis.*

ABSTEMIUS, [a] obſervans. Rabirius in Satyra: *Abſtemium merulenta fugit Methenia nomen.*

VADATUS, obſtrictus, vel ſub fidejuſſione ambulans; ſicut Feneſtella ait: *Apud quem vadatus amicitiæ nodulo tenebatur.*

MANUBIÆ ſunt ornamenta regum. Petronius Arbiter: *Tot regum manubiæ penes fugitivum repertæ.*

AUMARIUM dicitur locus ſecretus publicus, ſicut in theatris, aut circo. Petronius Arbiter: *In* [b] *aumatium memetipſum conjeci.*

DE-

parricidii dictus. Interpres ſuppoſititii illius Abdiæ Lib. III. *In culleum parricidii juſſit recludi.*

u *Cornelius Tacitus*] Barth. Adverſ. Lib. XIII. cap. II. ex Tacito facit nobis *Catium*. Vide ipſum.

x *Lixa juvat*] Leid. cod. *vivat*. Unde *bibat* faciendum, ut Vett. edd. repræſentant. Atque ita habetur apud Lucan. Lib. IX. vers. 593.

y *Luteum*] Rectius explicaret *croceum*. Nonius: *Luteus color propriè eſt croceus.* Virg. Æn. VII. *Aurora in roſeis fulgebat lutea bigis.* Schol. Horat. ad Epod. 10. LUTEUS. *Croceus: ſic dicimus auroram luteam.* Gloſſ. Cyrill. κροκοειδὴς, *lutea*. Palladius Catal. Pith. Lib. IV. *Lutea fulgebat roſeis aurora capillis.* Iſidor. Orig. Lib. XIX. cap. 28. *Luteus color rubicundus, quod eſt croceus. Nam crocus lutei coloris eſt, ut: Croceo mutataque vellera luto.* Corrige: *Jam croceo mutabit vellera luto.* Locus eſt Virgil. Ecl. IV. vers. 44. Quia lutea aurora eſt crocea, hinc Aſmenus: *Aurora oceanum croceo velamine fulgens Liquerat, & bijugis vecta rubebat equis.*

z *Pacuvius Thyeſte*] Cod. Leid. *Unde & Pacuvius in Tragediâ Thyeſtis ait.* Nec aliter, puto, ſcripſerat Planciades.

a *Obſervans*] Iſidorus in Gloſſis MSS. laudante Savarone ad Lib. VI. epiſt. 12. Sidon. *Abſtinet, obſervat. Abſtemius, ſobrius.*

b *Aumatium*] Ita cum Mercero habet etiam Leid. cod. Sed Vett. edd. *aumarium*. Atque ita legit etiam Vulcanius ad Philoxenum, corruptamque eam vocem autumat ex *armarium*. Grammaticus neſcio quis Barthio laudatus Adverſar. Col. 1693. *Armarium locus, ubi quarumque artium inſtrumenta ponuntur. Armentarium, ubi tantum tela armorum.* Scribe, *armamentarium*, ita enim ὁπλοθήκη Latinis appellatur. Laurenbergius in ſuo Antiquario *aumarium* dicit eſſe *latrinam publicam*. Mirum ni hoc inde ſuſpicatus eſt, quod *locus ſecretus* dicatur à Fulgentio. Gloſſ. Labb. Ἄβαξ, *abacas*

DELENIFICUS, blandiloquus. Lucillius Comicus in Immolaria: *Neſcio quorſum mihi eveniant tua verba, tam delenifica.*

FINIS.

tus, armarium. Turneb. Adverſ. Lib. XXVI. cap. 10. *Suſpicor*, inquit, *automatium ſcribendum, ut locus ſignificetur theatri vel circi, ubi erant machinæ, quæ automata à Græcis vocantur, quæ ſponte moveri videntur, & miraculo ſunt.* Non perſuadet. Hieronymus epiſt. ad Paulin. *Cur dicitur Paulus vas electionis? Nempe quia legis & ſcripturarum ſanctarum erat armarium.* Scrinium intelligi vult. Σκεῦος ἐκλογῆς dicitur Paulus; ſed ea verba cur *vas electionis* potius, quam *electum inſtrumentum*, vertant, videre nunquam potui.

c *Lucilius Comicus* &c.] Leid. cod. *Unde & Lucretius Comicus in numolariâ ait.* Ita & Vett. edd. Sed Lucretius transformandus in Lucilium videtur, cum *Lucilii comœdia* etiam ab Horatii Scholiaſte laudetur. Contrarium vitium oblatum eſſe Arnobio Lib. V. perſuaſit mihi nuper vir egregiè doctus: nam ubi nunc legatur *vim vomuiſſe Lucili*, ibi *vim vomuiſſe Lucreti* eſſe reſcribendum. Barth. Adverſ. Lib. XXXVII. cap. 1. *Licinius* heic emendat, verum nec MSS. nec Vett. edd. adſentientibus; quanquam non diſplicet, ſi probari non poteſt à celebri illo Auruncæ alumno alium fuiſſe Lucilium, qui comœdias ſcriptitaverit. Confer, quæ ad Lucilium pag. 99. commentatus eſt Franciſcus Douza.

F A-

LACTANTII PLACIDI

ARGUMENTA METAMORPHOSEON OVIDII.

Lucianus:

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι διακριδόν ἐστι νόημα·
Ἀλλ' ὃ σὺ θαυμάζεις, τοῦθ' ἑτέροισι γέλως.

Amplissimis & Emendatissimis Viris,

CORNELIO 'sGRAVESANDE,

Reip. Delphicæ Senatori, ac Judici incorruptissimo;

HENRICO d'AQUET,

Ejusdem Reip. Senatori, nuperrimeque item judiciario honore insigni;

Medicis multo usu expertissimis,

THOMAS MUNCKERUS

S. P. D.

QUod religiosè, si unquam mecum in gratiam Salus rediisset, voveram tunc vobis, cum supremum denuntiare mihi diem omnia viderentur, id solutum cum fide nunc eo, uti fideliter & vos, Viri Amplissimi, id temporis mihi succurristis, ne cui aut vanus forte, aut parum beneficii memor, videri possim. Joco quod non inficeto τριπρόσωπος *esse medicus, hoc est, triplex habere os vulgo fertur; boni genii, ubi primum ad ægrum accedat; hominis, ubi pharmacorum ope tantum non ex Orci eum faucibus eripuerit, at planè* κακοῦ δαίμονος*, ubi* σῶστρα *sint persolvenda: eo perquam graphicè mores exprimuntur infimæ plebis, cujus cum malignitate nihil mihi esse commune volo, nec natus ita, nec eductus vel institutus. Honorandum esse medicum propter necessitatem vixdum infantiæ me limina egressum Siracides docuerat, vir sapientiæ haud vulgaris: at ego non propter necessitatem tantum eum, sed vel in primis eo nomine, quod scientia ejus prorsus admirabilis sit, suspiciendum existimo. Fatuatur, fateor, egregiè, multasque ac magnas nugas blatit Petronianus Trimalchio; attamen non nihil vidit baro ille, cum secundum literarum disciplinam diffi-*

cil-

cillimum esse artificium medici ac nummularii censeret: & nummularii quidem, quod per argentum is æs videat; medici autem, quod adeo accuratè intestina nostra noverit, ut tantum non ab aciâ & acu, quid intra præcordia habeamus homunciones, exponere nobis sciat. Et quam, oro, putemus ob caussam deorum adscriptum ordinibus olim à paganis vetustissimum illum medicinæ auctorem Æsculapium, nisi quod præclare admodum de genere humano artem eam mereri, & inesse illi divinitatis nonnihil existimarent? Antiquitus certè salutaris ista professio sapientiæ habita pars fuit, ita ut & morborum curatio & rerum naturæ contemplatio eosdem numeret auctores; his scilicet maximè, ut apud Celsum est, huic studentibus, qui corporum suorum vires assiduo mentis intentu multaque lucubratione maximè attriverant. Sed laudes medicinæ scribere non propositum heic mihi est: eo tantum hæc dico, ut, cum ab humanioribus hisce & antiquitatis studiis non valdè esse alienam artem vestram appareat, tanto majore cum veniâ quicquid hoc lucubrationis, qualecunque est, inscripsisse vobis videri queam. Vos pro cæterâ facilitate vestrâ æqui id rogo bonique faciatis, quod sanè, si pretium ejus æstimare instituatis, levidense omnino, sin autem devotum vobis animum offerentis, auro contra non carum ducatis. Legisse aliquando memini, dum venerandam antiquitatem ruspor, moris fuisse olim apud Græcos, ut gallum gallinaceum, ubi qui ægri ad sanitatem perducti essent, sacrificarent Æsculapio suo: at ego, qui grato me animo à quoquam superari dolenter fero, nullum quidem vobis meis Æsculapiis pullum cortis avium, sed quod ex memet ipso natum est, ingenioli videlicet mei qualemcunque oblatum eo fœtum. Vivitur ingenio, *ait ille,* cætera mortis erunt. *At mortem non effugient, quæ à me scribuntur: non effugient fortasse; ego tamen his ita nomen vestrum præscripsi, ut si æterna futura essent. Hoc vobis si persuaseritis, non poterit non id, quod re vera per se perquam exiguum est, maximum videri. Valete multum, ut cum alii multi, tum & ego valeam. Scripsi Delphis Batav. a. d.* III. *Cal. Novembres A. C.* CIↃ IↃC LXXX.

L A-

LACTANTII PLACIDI
NARRATIONES FABULARUM,
Quæ in
P. Ovidii Naſonis Libris xv. Metamorphoſeôn occurrunt.

Fabulæ Lib. I.

I. Chaos in ſpecies.
II. Terra in varias perſonas.
III. Mundus in ſæcula quatuor, aureum, argenteum, æreum, & ferreum.
IV. Item annus in tempora quatuor.
V. Gigantum ſanguis in homines.
VI. Lycaon Pelaſgi filius in lupum.
VII. A Deucalione jactati lapides in viros, & à Pyrrha in mulieres.
VIII. Python Serpens in figuras. *
IX. Daphne Penei filia in laurum.
X. Io Inachi filia in vaccam.
XI. Mercurius in paſtorem.
XII. Syringa Nympha in fiſtulam.
XIII. Argus Areſtoris filius in pavonem.
XIV. Io ſupradicta in Iſidem.

* *Ita cum MS. & Veneta in capitum lemmatis. Sed perperam utique. Non enim Python à Naſone, ſed terra narratur verſa in varias animalium figuras, in quibus & Python erat.*

Fab. I.

Chaos, ut Heſiodus [a] indicat volumine, quod deorum originem continet, fuit initio quædam rerum confuſio, quæ

Ad Lib. I. Fab. I.

a *Indicat volumine*] *In volumine* edd. omnes. Sed antiquus ille codex à Nob. Heinſio cum editis collatus non heic tantum, ſed & crebro admodum aliis in locis præpoſitionem iſtam omittit. Cæterum in eodem codice annexa huic narrationi iſta viſebantur: *Ex terra cum omnia generata ſint, variarumque re-*

quæ postea in suas species distributa est; ita ut levissima corporum, æther igneus, & hunc infra aer frigidus, cæteraque sidera sublimem partem peterent universa; per quæ solis splendor ac Lunæ vagaretur; gravissima autem, humus, liquorque, in ima parte subsiderent.

Fab. II.

Separata erat terra [a] à cæteris elementis, sed homo nondum natus, ipsius terræ futurus ultor ac dominus. Itaque Prometheus Iapeti filius terram imbre mollivit; & ex hac hominem ad Dei similitudinem ac imaginem finxit, cui facies non prona, [b] ut cætera animalia, esset in terram, sed cœlum spectaret erecta.

Fab. III.

Ex quo Chaos injecta luce discussum est, & discretis ele-

rerum mater reperiatur, tum humanum genus, quod cuncta vinceret, Prometheus Iapeti filius, ut idem Hesiodus ostendit, ex humo finxit, cui Minerva spiritum infudit. Sæcula etiam dicata Varronis auctoritate vertuntur: quoniam aureum in deterius argenteum, & post in æneum, ac postea, quod Orpheium antedictis est, in ferreum cessit. Sed illa glossatoris alicujus proculdubio sunt, non Lactantii. Certè in Veneta separata à reliquis visuntnr. Non tam stultus est hic scriptor, ut videri possit bis idem narrasse. Quæ ista lacinia continet, invenies in sequentibus multo politius relata.

Ad FAB. II.

a *A cæteris*] MS. *à cunctis*. Verum alterum est in omnibus editis.

b *Ut cætera animalia*] Ita & MS. & Veneta. Rænerius & Micyllus, *ut cæterorum animalium*. Giselinus, *ut cæteris animalibus*. Frustra, opinor. Non enim facies tantum cæterorum animalium, sed & ipsa prona dicuntur. Notum est illud Sallust. Catil. cap. I. *Ne vitam silentio transeant, veluti pecora, quæ natura prona, atque ventri obedientia finxit,* Lactant. Libr. de Opific. Dei cap. 8. *Ut quia nulla his immortalitatis exspectatio est, toto corpore in humum projecta, ventri pabuloque servirent.* Schol. Horat. in Lib. I. Epist. 4. PORCUM. *In ventrem pronum, corpori inservientem.* Anthropomorphitæ sunt pagani. Diis suis, ut hominibus, rationem & figuram corporis erectam tribuunt. Lactant. modo laudatus de Vero Cultu Lib. VI. cap. 2. *Diis suis non cælestem sensum, sed humanum potius attribuunt: ideoque illis necessaria & grata esse credunt, quæ nobis &c.* Artemidorus de Somniis Lib. II. cap. 48. Φαίνονται γὰρ οἱ θεοὶ ἐν ἀνθρώπων εἴδει τε καὶ μορφῇ, ἐπειδὴ νενομίκαμεν αὐτοὺς τὰ εἴδη ἡμῖν ἐοικέναι. Rectè Junilius Episc. Afric. Comment. in Genes. pag. 32. Ed. Bas. *Non ergo secundum corpus, sed secundum intellectum mentis, ad imaginem Dei creatus est homo: quanquam & in ipso corpore quandam proprietatem habeat, quæ hoc indicet, quod erecta statura factus est: ut hoc ipso admoneretur, non esse sibi terrena sectanda, velut pecora, quorum voluptas omnis ex terrâ est: unde in alvum cuncta prona atque prostrata sunt.*

Ad

elementis, [a] faciem hanc tam claram mundus accepit; deinceps, quaſi in ætates quaſdam, in ſæcula quatuor diſtributus eſt, hoc eſt, aureum, argenteum, æreum, & ferreum. quibus pro qualitate ſui adſcripta ſunt nomina. Nam aureum ſæculum dictum eſt, quod Saturno regnante omnium rerum erat plena tranquillitas: non furor ſæviebat armorum, non avaritia fluctibus commiſerat vitam, & ceſſantibus raſtris, inarata gravidas fruges terra præbebat. Otioſa erat ac ſecura vita mortalibus; ac ſine viciſſitudine temporum continuâ veris gratiâ fruebantur. Deinde ſecundum ſæculum in argenteum ab aureo colore migravit. Tunc primum & æſtus ardentior cœli, & graviora frigora incubuere mortalibus. tunc meditata domorum tutiora ſecreta. Antea enim aut in antris habitabant, aut incolebant [b] frutecta ſylvarum. Semina etiam tum primum ſulcis cœpere committere: cum jam terra ſolita hominibus negaret alimenta. Tertium ſæculum ſucceſſit æreum, [c] argento jam durius. Cœpere homines inverecundius vivere. Nam cupiditate habendi avaritia cum perfidia exorta eſt. Inde mare pervium factum, dum divitiæ requiruntur. Terra quoque cunctis antea communis, limitibus, terminiſque diſcreta eſt: & [d] in venis ejus non ſolum frumenta quæſita ſunt, ſed metalla inventa crepuerunt. Quartum ſæculum [e] ferreum à rigore duratum eſt: quod in tantam rabiem furoris erupit, ut omnia [f] ſcelera cupiditatis excelleret. Nam ab odioſa vita, & inſanientis avaritiæ graſſationibus ad parricidia uſque perventum eſt.

Fab. IV.

Ad FAB. III.

a *Faciem hanc tam claram*] *Tò hanc* ignorat MS.

b *Frutecta ſylvarum*] Ita & MS. & Veneta. Perperam *tecta* Giſelinus. Perperam etiam *fruteta* Micyllus & Rænerius. Vide, ſi tanti eſt, quæ notavimus ad illa Fulgentii Prolog. Lib. 1. *Quicquid per virecta Tempe* &c.

c *Argento jam durius*] Sic cum MS. Veneta & Micylliana. Sed Rænerius & Giſelinus, *argenteo* &c.

d *In venis ejus*] *In venis quidem* MS.

e *Ferreum à rigore*] Sic cum Venet. & Micyll. diſertim MS. Giſelinus dedit, *ferri nimio rigore*. Rænerius, *ferreum à rigore dictum eſt*.

f *Scelera cupiditatis excelleret*] Hæc eſt MS. lectio, quam adſtruit Veneta. Giſelinus, *excederet*. Ræner. *exerceret*. Micyllus, *ſcelere cupiditatis excelleret*.

Ad

Fab. IV.

Cum, Saturno aurei ſæculi rectore cœli arce dejecto, teneret Jupiter mundum, [a] ſic ipſe mundus quatuor ac diverſa tempora coarctavit, ut ver, quod fuerat ante unum ſemper [b] ad ſerenam tranquillitatem continuum, [c] in partem anni quartam & anguſtiſſimum coierit tempus: ut huic ſuccederet ardor æſtatis, & tertio ſequeretur autumni inſida temperies, & poſt hæc totus annus rigidâ hieme clauderetur: quæ quatuor tempora veris exordio qualitatem imitarentur & ordinem ſæculorum.

Fab. V.

[a] Gigantas nomine immenſæ molis, & ſimiles matri filios parens Terra progenuit: quorum magnitudini par exarſit audacia. Nam exſtructis in excelſum aggerem montibus ſacrilegas manus injecere cœleſtibus. Sed fulminum igne dejecti, impium genus [b] pœnæ ſuæ cruore generarunt: nam ſanguis eorum permiſtus terræ, homines procreavit haud longe ab origine diſcrepantes.

Fab. VI.

De Gigantum ſanguine nati quam ſacrilegâ mente verſati ſint, Lycaonis teſtatur exemplum: qui tyrannus Ar-

Ad FAB. IV.

a *Sic ipſe mundus quatuor* &c.] Ita & cum MS. Veneta. Editi reliqui variant. Rænerius dedit, *Sic eum in quatuor* &c. Giſelin. *Sicut ipſe Saturnus; mundum in quatuor* &c. Videtur ſcribendum, *Sic ipſe mundum in* &c.

b *Ad ſerenam tranquillitatem continuum*] Ita quoque cum MS. exhibent Veneta & Ræneriana. Nec differt Giſelin. niſi quod *continuam* præfert. At Micyllus, *& ſerenâ tranquillitate continuum.*

c *In partem anni quartam ac anguſtiſſimum coierit tempus*] Ita cum MS. etiam Venet. Ræn. & Micyll. niſi quod pro *coierit* repræſentant *coegerit*. Giſelinus dedit, *in parte anni quartâ anguſtiſſimum cogeret tempus.*

Ad FAB. V.

a *Gigantas nomine immenſæ molis, & ſimiles* &c.] Hæc eſt lectio MS. & Venetæ, pro quâ Giſel. & Ræner. *Gigantes immenſæ molis homines, & ſimiles* &c. Micyllus, *Gigantes immenſæ molis, & ſimiles* &c.

b *Pœnæ ſuæ cruore*] Ita & cum MS. Veneta ac Micylliana. Giſelin. *Pœnâ ſua & cruore.* Ræner. omiſſis temerè duobus vocabulis, *impium genus ſuo cruore* &c.

Ad

Arcadiæ, cum advenas & hoſpites trucidaret, etiam Jovem [a] in ſe accendit iratum. Nam Jupiter humani ſceleris impatiens, in deos querimonia delata; ſimulata hominis ſpecie, ad Lycaonis regiam venit: cui Lycaon tanquam mortali præparans mortem, prius humana membra devoranda velut hoſpitali humanitate appoſuit: quæ poſtquam Jupiter ſenſit, non eum penitus interemit, ne ſupplicii amitteret ſenſum; ſed in lupi ſævi eum formam convertit; qui & mores [b] in rabie, & nomen Lycaonis in appellatione ſervaret. Non contentus fuit Jupiter cæteros homines unius Lycaonis terrere ſupplicio, niſi in genus omne ſæviret. Inde denique tantam juſſit aquarum copiam redundare, ut opertis diluvio montibus cuncti homines interirent.

Fab. VII.

Jupiter propter audaciam Lycaonis cæterorumque mortalium, qui ſceleribus ſuis etiam deorum potentiam tentabant, [a] orbem terrarum profuſis imbribus inundavit. Et cum duo pietate cæteros mortales anteceſſiſſent, Deucalion Promethei filius, ac Pyrrha, eadem ſoror atque conjux; [b] & Parnaſſo monte proluviem imbrium effugiſſent; ſorte moniti Themidis; eo tempore quæ [c] antiſtes terræ fuiſſe traditur, à deis per preces generandæ prolis ve-

Ad FAB. VI.

a *In ſe accendit iratum*] *In ſe accepit* Rænerius.

b *In rabie*] Sic Giſelinus quoque & Micyllus cum MS. Sed Rænerius *in rabiem*, & mox *in appellationem*.

Ad FAB. VII.

a *Orbem terrarum*] Ita Giſelinus & Micyllus ediderunt. Sed Veneta & MS. unâ voculâ auctius, *itaque orbem terrarum*. Quod non auſim damnare, cum frequenter ita πλεοναστικῶς particulam iſtam *itaque* repræſentet idem ille codex; tanquam infr. fab. 10. *Jupiter verò, ne, ſi negaſſet, proderet puellam, itaque tribuit confeſtim.* Confer Lib. II. fab. 7. Lib. IV. fab. 4. & 19. VI. 7. VIII. 4. XIV. 11. Non diſſimiliter Hyginus Myth. cap. 43. *Theſeus in inſula Dia tempeſtate retentus, cogitans, ſi Ariadnen in patriam portaſſet, ſibi opprobrium futurum, itaque in inſulâ Diâ dormientem reliquit.* Rænerius pro lubitu totum principium hujus fabulæ refinxit.

b *Et Parnaſſo monte*] Ræner. *Et è Parnaſſo.* Giſelin. *& in Parnaſſo.* Micyll. *eque Parnaſſo.* Fruſtra omnes. Amat noſter præpoſitionis iſtius ellipſin.

c *Antiſtes terræ*] Ita habent editi omnes; quanquam Giſelinus notat τὸ *terræ* abeſſe à codicibus nonnullis. Infr. Lib. IV. fab. 17. *antiſtes Deorum* dicitur. Forte *antiſtes oracli* ſcripſerat auctor.

veniam acceperunt: ita ut lapides post tergum jacerent, ex quibus homines nascebantur: & à Deucalione missi in viros vertebantur; à Pyrrha autem, in fæminas.

Fab. VIII.

Post cataclysmum factum edidit terra Pythonem serpentem [a] speciem ignotam mortalibus. Hunc Apollo sagittis interemit. & ne ejus aboleret nomen, instituit ludos, [b] & certamina quædam in his ludis ostendit. Unde etiam Apollo Pythius est appellatus, ludique Pythii.

Fab. IX.

Daphne Penei fluminis filia, cum omnium virginum, quæ in Thessaliâ essent, speciosissima haberetur, adeo quidem, ut deos pulchritudine sua caperet; [a] Apollo cum eam conspexisset, formâ ejus expalluit. Quam cum neque pollicitis, neque precibus adire potuisset, [b] vim ut adferret instituit. [c] Et illa cursu conspectum ejus effugere cupiens, patrem invocavit, ut virginitati suæ, [d] quam sibi

ctor. Nam primo Terra, deinde Themis, tertio Python, quarto Phœbus oraculum tenuit. Vide quæ diximus ad Hyg. Myth. cap. 140.

Ad FAB. VIII.

a *Speciem ignotam*] *Specie ignota* in margine Rænerius, Atque ita edidit Micyllus.

b *Et certamina quædam in his ludis ostendit*] Rænerius, audaci mehercules exemplo, præter τὸ *certamina*, verba ista omnia omisit. At Giselinus, *& certamina quædam in his ostendit.* Venet. & Micyll. *Ludos & certamina: quæ jam in his ludis ostendit.* Etiam MS. cod. pro alterâ lectione, *quæ jam* &c. Cæterum caussam aliam, cur Pythius Apollo dictus sit, legas apud Aristoph. Schol. in Plutum pag. 6. ed. Cald. Δαίμων τις ἦν οὕτω καλούμενος Πύθων, ἀφ' οὗ ἡ Πυθία παρωνομάζετο. ἢ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀπόλλων Πύθιος ὀνομαζόμενος, διὰ τὸ τοῖς πυνθανομένοις χρησμοὺς διδόναι &c. Sed veram Etymol. disces ex Heinsii Aristarch. Sacr. p. 18.

Ad FAB. IX.

a *Apollo cum eam*] Ita edd. omnes. Sed MSS. 2. *Apollo enim cum illam.* Forte, *Apollo etiam cum.* &c.

b *Vim ut afferret*] Sic legitur in MSS. 2. Vindicavimus eandem locutionem huic scriptori etiam Lib. II. 8. IX. 10. X. 3. Hygin. Astron. II. 20. *Vim sibi pene allatam.* Cap. 18. *Eum vim sibi afferre voluisse.* Nepos Dion. cap. 10. *Dioni vim allatam.*

c *Et illa*] *At illa* Micyll. Quod præfero.

d *Quam sibi permiserat*] Sic rectè cum MS. Venet. & Micylliana. Perperam *promiserat* Rænerius & Giselinus. *Permittere* est concedere, committere &c. Horat. Lib. IV. od. 4. *Cui rex Deorum regnum in aves vagas Permisit.* Et Lib. I. Sat. 3. *Si tibi regnum Permittant homines.* Terent. A. Act. I. sc. 5.

Bo-

ſibi permiſerat, ferret auxilium: [e] cujus ille auditis precibus, filiam deorum auxilio, ut vim effugeret, in laurum convertit.

Fab. X. & XIII.

Io Inachi amnis filia, cum æquales ſuas ſpecie præcederet, ab Jove adamata eſt; qui ammotis precibus, deſiderium explevit: & ne puella [a] Junonis iram incideret, à compreſſore in vaccam eſt transfigurata; cujus fallaciam Juno cum intellexiſſet; [b] petit eam à Jove velut munus ſibi dari; [c] quia ſpecioſior erat cæteris armentis; quæ [d] in Peloponneſo eſſent. Jupiter vero, ne, ſi negaſſet, proderet puellam, tribuit confeſtim. Juno autem, ne amplius ejus pellex cum Jove concumberet, Argum Areſtoris filium centum oculos habentem ei præpoſuit. quem Mercurius pa-

Bona noſtra hæc tibi permitto, & tua mando fidei. Juſtin. Lib. 11. cap. 7. *Adminiſtratio reipublicæ annuis magiſtratibus permiſſa.* Nepos Hamilcar. cap. 1. *Eam rem arbitrio permiſerunt Hamilcaris.* Salluſt. Jug. cap. 103. *Belli componendi licentiam ipſis permittit.* Senec. de Provid. cap. 6. *Permiſi vobis, metuenda contemnere, cupienda faſtidire.*

e *Cujus ille auditis precibus, filiam* &c.] Ita locum hunc conſtituit Giſelinus. Veneta & Micylliana habent, *Quam ille, auditis precibus filiæ, deorum ut vim effugeret, in laurum convertit.* Atque ita quoque Rænerius, niſi quod τὸ *filiæ* omittit. Quam vocem agnoſcit tamen MS. liber, qui cæteroqui cum Giſelino facit. Infr. Lib. VI. fab. 4. *Auditis itaque precibus ejus, Jupiter agricolas in ſpeciem ranarum transformavit.* Lib. XII. fab. 6. *At ille auditis precibus ejus* &c.

Ad FAB. X. & XIII.

a *Junonis iram incideret*] Ita cum Giſelino & Venet. & MS. Rænerius & Micyllus, *in Junonis iram* &c. Exiſtimo nihil opus eſſe iſtâ præpoſitione. Chryſol. Serm. LVIII. *Ne incurrant de tali præſumptione ſententiam.* P. Syrus: *Heu quam pœnitenda incurrant homines vivendo diu!* Victor in de Perſec. Vand. Lib. III. *Quiſquis enim aliquid pravitatis invenerit, ſibi imputat quod incurrit.* Salluſt. Jug. cap. 101. *Rediens ab latere Mauros incurrit.* Vet. Interpr. Job. cap. V. 14. *Per diem incurrent tenebras.* Interp. Abdiæ Babylon. Lib. I. *Cæcitatem continuo malè ſanæ mentis incurrit.* Familiaris præ cæteris Tacito illa conſtructio; qua uſum deprehendo etiam Ambroſ. de Tob. cap. 2. *Cadenti de paſſerum nido albugine cæcitatem incidit.* Noſter infr. fab. 1. Lib. XIV. *Amorem incidit.* Ubi plura annotamus.

b *Petit eam à Jove velut munus ſibi dari*] Sic Rænerius & Giſelinus ediderunt. Veneta, *Petit eam à Jove velut munus ſibi daret vaccam.* MS. *Petit eam à Jove velut munus ſibi daret, vacca quia* &c. Putes ſcripſiſſe, *Petit ea à Jove, velut munus ſibi daret vaccam, quia* &c. Atque ita planè Micyllus, niſi quod auctiùs unâ voculâ, *ut velut munus* &c.

c *Quia ſpecioſior erat*] MS. & Veneta, *quia ſpecioſiſſima erat cæteris armentis.* Excidit forte particula *in* vel *præ.*

d *In Peloponneſo*] MS. *In Pelopenſi regno.* Lege, *Peloponnenſi regno.* Infr. Lib. IV. fab. 13. *Per Tænarum promontorium Peloponnenſe.*

patris juſſu interemit; & à caſu ejus Argiphontes eſt cognominatus. Juno Argum, [e] quem ob cuſtodiam ille occiderat, in volucrem pavonem transformavit, & receptum in ſuam tutelam pennis inſignibus, quibus amiſſa lumina indicaret, ornavit.

Fab. XI.

Jupiter mittit Mercurium in habitu paſtoris ad Argum ſupradictum interficiendum.

Fab. XII.

[a] Syringa Nympharum Naiadum, quæ [b] circa Nonacrinum montem Arcadiæ vagabantur, ſpecioſiſſima proditur fuiſſe. quam cum Pan Mercurii filius adamaſſet, [c] & eam perſequens ad amnem [d] Ladonem Arcadiæ compuliſſet, ne vi caſtitatem deponere cogeretur, ſororum auxilio [e] in arundines converſa eſt. ex quibus fiſtula compoſita eſt, quæ nomine ejus apud Græcos Syringa nuncu-

e *Quem ob cuſtodiam ille occiderat*] Hæc lectio eſt Venet. Ræner. & Micyll. quam & MS. adſtruit, niſi quod τὸ *ille* omittit. Giſelinus dedit, *Quia ob cuſtodiam ejus occiderat.*

Ad FAB: XII.

a *Syringa*] Ita non dubitavi reſcribere ex MS. quanquam *Syrinx* repræſentant edd. omnes. Rationem ultra non quæret, ſi quis legerit, quæ ad Hyginum & Fulgentium non uno loco à nobis annotata ſunt. Confer etiam, quæ infra ad Lib. II. 7. IV. 18. VI. 1. dicentur. Servius ad Ecl. II. 31. *Ergo Pan, ſecundum fabulas, amaſſe Syringam nympham dicitur.*

b *Circa Nonacrinum montem Arcadiæ*] MS. *Circa Nonacrum.* Unde putes faciendum *Nonacrim.* Sed infra invenies rurſus Lib. II. fab. 5. *Circa Nonacrinum montem.* Lib. IV. II. *Circa montem Nonacrinum moratus. Vertex Nonacrinus* eſt Hygino Myth. cap. 177. Ita *jugum Maleum* αὐτὶ τ͂ *jugum Malea* apud Flor. Lib. II. cap. 9. *Vertex Cyllenæus* apud Ovid. Lib. XI. Met. vers. 304. *Peliacus vertex* apud Catull. Carm. LXV. vers. 1.

c *Et eam perſequens* &c.] Sic edidit Giſelinus. MS. *perſequeretur.* Venet. & Ræner. hoc amplius, *& eam perſequeretur, cum ad amnem* &c. Lege, *& eam perſequens, cum ad* &c. Repetitum eſt otioſè illud *cum*, ut Lib. II. fab. 4. *Cum Liguriam incoleret, & in ripâ Eridani amnis, quem quidam Padum vocant, cum vidiſſet.* Confer ejuſdem libri fab. 5. & Lib. XI. fab. 1. Reperire eſt illius locutionis exempla complura apud Hyginum: tanquam Mythol. cap. 28. *Hi cum Dianam comprimere voluiſſent, quæ cum non poſſet viribus eorum reſiſtere* &c. Vide quæ ad eum locum annoto.

d *Ladonem*] *Ladona* Veneta & Ræneriana. *Ladonam* MS. Quod vereor ne fruſtra ſpreverint ſcioli.

e *In arundines converſa eſt; ex quibus* &c.] Venet. & Ræner. *In arundinem converſa eſt, ex quâ* &c. Sanè *arundinem* exhibet etiam MS.

Ad

cupatur: cujus cantu Argus in somnos compulsus est, quo facilius eum Mercurius interficere posset.

Fab. XIV.

Io supradicta cum furiis exagitata orbem terrarum percucurrisset, novissimè in Ægyptum delata, ac placata Junone à Jove, [a] in pristinam figuram reversa, Isidis Deæ nomen accepit, [b] Linigeraque est appellata.

Fabulæ Lib. II.

I. Phaethon Solis & Clymenæ filius fulmine ictus.
II. Sorores Phaethontis in arbores populos.
III. Lacrymæ earum in electrum.
IV. Cycnus Sthenelei filius in avem sui nominis.
V. Callisto Lycaonis filia in ursam.
VI. Eadem cum filio Arcade in sidera.
VII. Corvus candidus in nigrum.
VIII. Coronis in cornicem.
IX. Nyctimene in noctuam.
X. Ocyroe in equam.
XI. Battus in saxum.
XII. Aglaurus in lapidem.
XIII. Jupiter in taurum.

Fab. I.

Clymene Oceani & [a] Tethyos filia, cum Phaethontem ex

Ad FAB. XIV.

a *In pristinam figuram reversa, Isidis*] Ita ediderunt Micyll. & Rænerius. Giselinus, *regressa, Isidis* &c. Veneta, *reversa est*. MS. *regressa est, Isidis* &c. Videtur reponendum, *reversa est, & Isidis* &c. nisi tamen *regredi* pro *reverti* usurpavit, ut interpres suppositititii Abdiæ Lib. I. *Qui à Simone regressus est*. Lib. III. *Execrantes adolescentem, domum regressi sunt*. Et Auctor vitæ Apollinaris: *Post multum tempus regressus ab Æmilia*. Justin. Lib. I. cap. 6. *Assumtoque comite, Persepolim regreditur*. Sex. Rufus Breviar. cap. 19. *Regressus in Syriam obiit*.

b *Linigeraque est appellata*] Ita reposui ex MS. Perperam Venet. & Ræner. *Vigilansque est appellata*. Perperam etiam *Niligenaque* vel *Linigeraque dea est appellata* Giselinus, aliique.

Ad LIB. II. FAB. I.

a *Tethyos*] Rectè ita edd. omnes. MS. tamen *Thetidis*. Forsan Lactantii ipsius heic aliqua culpa. Thetin enim in-

ex Sole conceptum genuisset, & in adultam perduxisset ætatem, monuit ut patrem cognosceret. Qui infeliciter progressus ad orientem Solem pervenit, agnitusque est ab eo per connubii indicia: accensusque agitandi currus amore, quem quatuor equi, Pyroïs, Eous, Æthon, ac Phlegon per orbem assueverant trahere, [b] diu expetitum currum accepit; & [c] à præministris Horis junctum conscendit. Monitis itaque instructus patris, cum per iter ignotum equis obniti nequisset, equi ignoto agitatore conterriti mundi pronam partem petierunt. Quamobrem cum cuncta mortalium ardore subito [d] proflagrantium incenderentur, [e] à Joveque opem implorantes peterent, ne orbis terrarum conflagraret; Phaethon fulmine ictus est, & è curru præcipitatus: atque ita liberati equi vinculis, agnito itinere, ad suam stationem reversi sunt.

Fab. II. & III.

Sorores Phaethontis Phaethusa, Lampetie, Phœbe, casum fratris dum deflent, deorum misericordia in [a] arbores populos mutatæ sunt. Lacrymæ earum, ut Hesiodus & Euripides indicant, in electrum [b] sunt conversæ.

Fab. IV.

interdum cum Tethye confundi ab inferioris ævi scriptoribus alibi observavimus.

b *Diu expetitum currum*] Hæc lectio est MS. quam & Micyllus repræsentavit. Renærius, *currum diu petitum.* Sanè τὸ *currum* habet etiam Veneta. Frustra ergo Giselinus, *diu expetitam veniam.*

c *A præministris*] Sic & Veneta cum Giselinò. Infr. Lib. IX. fab. 5. *Galanthis præministra conspexit eam.* Servius ad Æn. XI. 543. *Camillos & Camillas appellabant Flaminicarum & Flaminum præministros.*

d *Proflagrantium*] Ita & MS. cum Ræn. & Gis. Sed Micyll. & Venet. *proflagrantia.*

e *A Joveque*] Haud vulgariter dictum, pro *& a Jove.* Sic hac ipsâ fabulâ *in terramque*, & Lib. XII. fab. 2. *in finesque* exhibet Rænerii editio. Sed istorum neutrum in MS. invenit illustr. Heinsius. Naso ipse XI. Met. 227. *In suaque Æaciden succedere vota nepotem Jussit.* Nepos Datam. cap. 7. *Scismas maximus natu filius desciit, adque regem transiit.* Et in Hamilc. cap. 4. *Mare transiit, in Hispaniamque venit.* Hygin. Astron. IV. cap. 3. *In eoque Aries ut affixus videatur.*

Ad FAB. II. & III.

a *Arbores populos*] *Arbores populeas* Venet. Micyll. & Ræner. Sed alterum rectum puto. Vibius Sequester: *Eridanus Galliæ Cisalpinæ, qui & Padus, ubi Heliades mutantur in populos arbores.* Adde quæ notavi ad Hygin. Mythol. cap. 140.

b *Sunt conversæ*] Addit Veneta, *ac fluisse dicunt.* Rænerius, *quod ex illis arboribus, in quas mutatæ feruntur, fluere dicitur.* Sed ista sapiunt ejus interpolationem. Micyllus, *ac fluisse dicuntur.*

Fab. IV.

Cycnus [a] Sthenelei filius, materno genere Phaethonti proximus, cum Liguriam incoleret, & in ripâ Eridani amnis, quem quidam Padum vocant, [b] cum vidiſſet corpus Phaethontis à ſororibus ejus ablui, pari calamitate eſt concuſſus. Plus enim juſto deflendo propinqui interitum, deorum voluntate in volucrem cycnum abiit, qui peroſus cœleſtem ignem, paludes ac flumina, quibus inſeneſceret, eſt ſecutus. [c] Phanocles in Cupidinibus auctor.

Fab. V. & VI.

Jupiter cum reliquias torrentis ignis perſequeretur, ut laborantibus opem ferret mortalibus, [a] cum circa Nonacrinum montem Arcadiæ, in quo genitus exiſtimatur, vagaretur, in Calliſtus Lycaonis filiæ incidit amorem: cui cum preces de explemento deſiderii ſui admoviſſet, fruſtrataſque voces ſuas intellexiſſet, aſtu eam ſubiit. [b] In Dianæ namque ſexum [c] ſe rejecit, ac fatigatæ ornatus pharetra ſagittiſque, velut Diana, occurrit; ac veſte pariter poſita, Jovem virgo experta eſt. [d] Neque ideo immerenti delictum remiſſum eſt. Nam confeſtim pellicatu ejus accen-

tur. MS. *ac fluxiſſe dicunt.* Sed verba iſta collocat poſt τὰ *mutatæ ſunt.* Et rectè quidem. Nam quæ ſequuntur, *Lacrymæ earum* &c. novum faciunt argumentum. Lego ergo, *mutatæ ſuccina fleviſſe dicuntur. Lacrymæ earum* &c. Quibus verbis novum, ut dicebam modo, inchoatur argumentum, quod in MS. collocatum erat ante verſum illum poëtæ, *Inde fluunt lacrymæ* &c. Emendationem meam adſtruunt non parum illa Servii ad Ecl. VI. 62. *Sorores Phaëthontis ſuccina fleviſſe dicuntur.* Adde not. ad Fulg. Lib. I. cap. 15.

Ad FAB. IV.

a *Sthenelei*] Veneta, Micyll. & Ræner. *Stheneli.* Quod idem eſt. Vide ſummi viri I. F. Gronovii Obſervat. Lib. IV. cap. 15.

b *Cum vidiſſet*] Non rectè τὸ *cum* expulerunt Micyllus & Giſelinus. Vide, quæ dixi ad Lib. I. fab. 12.

c *Phanocles in Cupidinibus*] Phanocles ἐν Ἔρωσι laudatur etiam à Clemente in Protreptico.

Ad FAB. V. & VI.

a *Cum circa Nonacrinum* &c.] Scripſerat, puto, *& cum circa* &c.

b *In Dianæ namque ſexum*] *Speciem* Valteriani codices, ut notat Giſelinus. Quod aptius videtur, & magis convenit cum verbis Naſonis: *Protinus induitur faciem vultumque Dianæ.* Infr. de Minervâ Lib. VI. fab. I. *Reverſa in ſpeciem ſuam* &c.

c *Se rejecit*] Ita cum MS. etiam Veneta & Ræneriana. Sed Giſelinus & Micyllus, *trajecit.*

d *Neque ideo*] Ita edd. omnes. MS. tamen, *neque adeo.* Sed alterum rectum

censa, ne amplius pulcritudine conjugem caperet, in ursam eam transfiguravit. Quæ à Jove cum Arcade filio, quem erat enixa, inter sidera collocatur. A Græcis autem Helice, à nostris septentrio nuncupatur; & à Tethy & Oceano ob Junonis iram inter cætera sidera [e] liquore non tingitur, ut auctor Hesiodus indicat. [f] Hinc illud: Sed lucet in astris Callisto, renovatque suos sine fluctibus ignes. Ipse autem Arcas in cœlum translatus, Arctophylax dicitur.

Fab. VII.

Corvus volucris initio naturæ candidis pennis plumatus fuit. Sed quia [a] Coronida [b] Coronei filiam indicaverat Apollini in adulterio morari, [c] illa propter acerbissimum indicium flagrantis dei sagittis confixa, niger ex candido factus est. Ex hac & Apolline nascitur Asclepius; quem pater [d] excisum utero matris, cum ea rogo esset imposita, abstulit. Is ad Chironem à patre in Pelium perlatus montem est, ut ab eo incrementum, simulque scientiam acciperet medendi.

Fab. VIII.

Coronis Coronei filia refert corvo, ne indicium Apol-

ctum putem. Phædrus Lib. II. cap. 9. *Frondem bubulcus adfert, nec ideo videt.*

e *Liquore non tingitur*] *Æquore* emendaverat in MS. manus secunda.

f *Hinc illud*] Ita Giselinus cum Rænerio. Sed MS. & Veneta, *vel alis.* Micyllus neutrum habet. Et forsan lacinia glossatoris est.

Ad FAB. VII.

a *Coronida*] *Coronidam* Veneta. Nec spreverim. Vide supr. Lib. I. fab 12. Etiam infr. fab. I. Lib. VI. *Asopida, Deœida*, aliaque id genus, nominandi casu dicta invenies.

b *Coronei filiam*] Falsum hoc. Coronis illa, quæ ab Apolline adamata est, non Coronei, sed Phlegyæ erat filia, ut præter alios referunt etiam Hyginus Myth. cap. 202. & Antoninus Liberalis cap. 20. Coroneo nata fuit altera illa, *quæ in cornicem cessit.*

c *Illa propter* &c.] Hæc lectio est à Giselino; quam sanam esse præstare non ausim. MS. & Veneta, *Itaque propter acerbissimum indicium flagrantis Dei sagittis confixa est. Ergo ille niger ex candido factus.* Quo prope accedit Micylliana, *Illaque propter acerbissimum indicium flagrantis Dei sagittis confixa fuit, ex eo ille niger ex candido factus.* Sensum ista sanè commodum, nec orationem hiulcam efficiunt. Sed τὸ *itaque* non vulgariter heic denuo positum cur mutare non sustineam, disces ex illis, quæ dixi ad Lib. I. fab. 7. Rænerius intolerabili audacia omnem hanc fabulam ita interpolavit, ut non Lactantii, sed ipsius videatur.

d *Excisum utero*] Sic Giselinus. Sed editiones reliquæ cum MS. *exciso utero*

Ad

pollini faceret. [a] Cum enim Minerva Erichthonium Vulcani filium, qui de complexu ſui in terram ceciderat, ſuſtuliſſet, & comitibus ſuis Pandroſo, & Herſæ, Aglauroque, Cecropis filiabus ciſtula incluſum cuſtodiendum tradidiſſet, monuiſſetque, [b] ne quis omnino id conſpiceret; Coronis ſupradicta, nobiliſſima virginum, [c] cuſtodiens laxatam ciſtulam & inſpectam, cum draconem reperiſſent, divulgavit; quamobrem dea eam à ſe alienavit. Quæ cum ſolitudine in littore oblectaretur, Neptunus [d] procul conſpecta, venere ejus incaluit. cui cum [e] vim afferret, ab eadem dea propter virginitatem tenaciter cuſtoditam in avem cornicem converſa eſt; [f] ita ut templo deæ ſubmoveretur.

Fab. IX.

Nyctimene Nyctei filia, virgo Lesbia, nimia libidine effrenata, in patris cubile ſe implicuit, ideoque adverſantibus deis ob admiſſum, ceſſit in noctuam. quod ſcelus ipſa nocturno tempore occultat, & in luce viſa, ab omnibus volucribus petitur [a] obnoxia.

Fab. X.

Ad FAB. VIII.

a *Cum enim*] Ita Giſelinus & Micyllus. Veneta autem & MS. *Cum igitur.* Rænerius, *cum, inquit, Minerva* &c. Peſſimè, & contra orationis nexum, niſi quis cum ipſo non Lactantium, ſed Coronida hæc inducat narrantem.

b *Ne quis omnino id conſpiceret*] Ita cum MS. Veneta & Ræneriana. Sed Giſel. *omnino id ne inſpicerent*, Micyll. *Ne quis omnino id, quod intus eſſet, inſpiceret.*

c *Cuſtodiens laxatam* &c.] Ita Giſelinus dedit. Micyllus, *cum à cuſtodibus laxatam ciſtulam, & inſpectum ibi draconem reperiſſet.* Veneta & MS. *Cuſtodibus laxatam ciſtulam & inſpectam, cum draconem reperiſſet.* Unicâ literâ mutatâ ſenſum inde exſculpes commodiſſimum, *cuſtodibus laxatam ciſtulam, & inſpectum cum draconem reperiſſet, divulgavit.*

d *Procul conſpecta, venere ejus incaluit*] Ita & Veneta cum Giſelino. Debebat ſcripſiſſe, *ejus procul conſpectæ venere* &c. Vel, ut Micyllus edidit, *procul eâ conſpectâ, venere ejus* &c.

e *Vim afferret*] *Inferret* Giſelinus. Nulla cauſa erat, cum alterum illud & MS. & reliquæ omnes editiones agnoſcant. Vide ſupr. Lib. 1. fab. 9.

f *Ita ut templo Deæ ſubmoveretur*] Sic habuit MS. Veneta *admoveretur.* Perperam. Rectius *amoveretur* Micyllus. Rænerius & Giſelinus verba iſta omiſerunt.

Ad FAB. IX.

a *Obnoxia*] Micyllus, *ut noxia.* Sed cum Giſelino alterum Veneta & Ræneriana tuentur. Salluſt. Cat. cap. 20. *His obnoxii, quibus, ſi reſpublica valeret, formidini eſſemus.* Feſtus: *Obnoxius pœnæ obligatus ob delictum.* Sed ut ſæpe alias, ita & heic injuriæ expoſitum ſignificat. Flor. IV. 4. *Obnoxium & opportunum injuriæ juvenem.* Confer quæ de hac voce ſcripſit Gellius Lib. VII. 17.

Fab. X.

Ocyroe Chironis & [a] Chariclus filia, contemptis patris artibus, vesania futura præcinuit: infanti Asclepio prædixit, quod medicina mortuos ad superos [b] reducturus esset, [c] quodque esset ab avo fulminis ictum experturus. Patrem quoque Chirona [d] serpentibus cruciandum, cupidumque mortis ex deo in mortalium numerum venturum. Quæ cum esset elocuta, [e] in equæ cessit figuram, ne adversantibus fatis plura ederet, quam prædicta Apollinis finerent.

Fab. XI.

Apollo Jovis & Latonæ filius cum pecus Admeti Pheretis filii pasceret, fistulæ cantu solitudinem protegens, boves ejus in agros Pyliæ regionis progressæ sunt: quas Mercurius avertit, & in sylva occuluit. Quod cum Battus Nelei filius equas pascens vidisset, Mercurius vero ut indicium premeret, ex armentis formosissimam vaccam ei concessit. At ille discedenti affirmavit lapidem proximum quem vidisset, celerius, quam se, quicquam indicaturum. Deus vero ut mortalis fidem experiretur, paulo post mutata figura ad eundem reversus est, simulavitque se amissas boves quærere, & [a] præmium promisit, si de-

Ad FAB. X.

a *Chariclus*] Ita reposui pro *Charictæ*, quod Veneta, Ræneriana, & MS. exhibebant. *Caristæ* Giselini mirificissimum est. Propius accedit *Charicles* Micylli. Pariter peccatum apud Isidor. Orig. Lib. IX. cap. 2. *Ab Arcade Jovis & Calystæ filio dicti*, pro *Callistus*. Plura hoc genus invenies in notis ad Hyg. Mythol. cap. 224.

b *Reducturus*] Hoc à Giselino est. MS. & edd. reliquæ, *educturis*.

c *Quodque esset ab avo &c.*] Hæc Giselini & Rænerii est lectio. MS. & Veneta, *educturus esset, ab avo fulminis ictum experturum*. Scripserim, ut Micyllus edidit, *& ab avo fulminis ictum experturus*.

d *Serpentibus cruciandum*] *Sagittis* Veneta, Micyll. & Ræner. Sed perperam. Vaticinantis est vera obscuris involvere. Serpentibus tortus fuit Chiron, quia Hydræ Lernææ sanguine tinctæ erant sagittæ, quarum una pedem ejus vulneravit.

e *In equæ*] *Equi* MS. Hygin. Astron. II. 18. *Nonnulli eam vatem dixerunt esse: sed quod deorum consilia hominibus sit enunciare solita, in equam esse conversam.*

Ad FAB. XI.

a *Præmium promisit*] Dedisse ait Antoninus Liberalis cap. 23. μισθὸν χλαῖναν, quam paullo post χλαμύδα appellat. Sed χλαῖναν pro eo substituit Vir

demonstraſſet. At ille, cum ſub quo monte paſcerentur oſtendiſſet, Mercurius perfidia ejus offenſus, in lapidem eum mutavit; qui ab eventu index circa [b] Pylum vocatur.

Fab. XII.

Athenis virgines per ſolemne ſacrificium caniſtris Minervæ ferunt [a] pigmenta: inter quas à Mercurio eminens ſpecie conſpecta eſt Herſe Cecropis filia. Itaque aggreſſus eſt ſororem ejus Aglauron, precatuſque, ut ſe Herſæ ſorori ſuæ jungeret. At illa cum pro miniſterio aurum eum popoſciſſet, Minerva graviter offenſa eſt avaritia ejus, [b] ob quam ciſtulam etiam traditam ſororibus ejus cuſtodiendam adverſus ſuum prædictum aperuiſſet: Invidiæ noviſſi-

Vir Clariſſimus. Atqui propius accedebat χλανίδα, quod ego volui. Nunc valde dubito, an quicquam ſit mutandum. Χλαίνας enim χλαμύδας interpretatur Hom. Schol. ad Odyſſ. ξ. 513. cui accedit Apollonianus, χλαμύδα appellans id indumentum ad Lib. 1. vers. 763. quod ad vers. 721. dixerat χλανίδα. Nec refragatur Heſychius: Χλαῖνα, inquit, χλαμὺς, ἢ ἱμάτιον χειμερινὸν &c. Χλαμὺς, χλαῖνα. Ita enim rectè emendant docti homines. Reſtituenda eadem vox in fragmento pereleganti Hipponactis apud Tzetzen in Lycophronem: Ἐμοὶ γὰρ, inquit, οὐπεχωλαίναν δασεῖαν ἐν χειμῶνι φάρμακον ῥίγεος, οὔτ᾽ ἀσκέρᾳσι τοὺς πόδας δασείῃσιν ἔκρυψας, ὥς μήμοι χίμετλα γίγνηται. Multipliciter corruptum hoc λείψανον. Corrige, & diſtingue, ut Iambos eſſe Scazontes appareat: Ἐμοὶ γὰρ οὐκ ἔδωκας οὐδέπω χλαῖναν Δασεῖαν ἐν χειμῶνι φάρμακον ῥίγεος, Οὔτ᾽ ἀσκέραισι τοὺς πόδας δασείῃσιν Ἔκρυψας, ὥς μήμοι χίμετλα γίγνηται. Cæterum in hac Batti fabula apud Antoninum dicitur Mercurius egiſſe furtivum armentum διά τε Πελάσγων, καὶ δι᾽ Ἀχαΐας τῆς Φθιώτιδος, καὶ διὰ Λοκρίδος, καὶ Βοιωτίας, καὶ Μεγαρίδος. Vertit Xylander: *Per Pelaſgos, Achaiam, Phthiotidem* &c. Quærit heic vir doctiſſimus, quem ſenſum conficere iſta poſſint, καὶ δι᾽ Ἀχαΐας τῆς Φθιώτιδος. *An Achaia fuerit urbs vel locus Phthiotidis? Malle ſe conjunctionem* καὶ *inſerere*, ut ſit καὶ δι᾽ Ἀχαΐας, καὶ τῆς Φθιώτιδος. At locus non emendatione indiget, ſed explanatione. Ut duplices fuere Achæi, Phthiotici & Peloponnenſes, ita duplex etiam Achaia, Phthiotidis alia, alia Peloponneſi. Achæos fuiſſe in Theſſalia, cujus Phthiotis pars, operoſè oſtendit Salmaſ. in de linguâ Helleniſticâ pag. 288. & ſeqq. Achaia Phthiotidis eſt illa, de quâ Apollon. Scholiaſtes ad Argon. Lib. 1. vers. 178. Ἀχαΐς δὲ μέρος τῆς Θεσσαλίας, ἧς ἡ Πελλήνη.

b *Pylum*] Sic repoſui, cum *Pylium* in MS. Venetâ, & Micyllianâ invenirem. Perperam etiam *Pylion* Giſelinus. Terminatione Latina uſus eſt, ut fab. 7. Lib. 1. ubi *Pelium montem* habes, qui Πήλιον Græcis eſt. Heſych. Πήλιον ὄρος, ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ Πήλιον. Diſtinguo & reſcribo: Πήλιον, ὄρος ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ πόλις. Vide Stephanum.

Ad FAB. XII.

a *Pigmenta*] Vide quæ de hac voce congeſſi ad Fulgent. Lib. III. cap. 8.

b *Ob quam ciſtulam etiam* &c.] Sic cum Giſelino & Veneta. Nec variat MS. Micyllus tamen, *&* *quod ciſtula* &c. Rænerius heic ſolitâ ſuâ uſus audaciâ eſt.

c *Eam*

vissimè imperavit [c] eam sororis Herses exacerbare fortunio; diuque excruciatam saxo mutavit.

Fab. XIII.

Cum Mercurius jussu patris in Phœnicen transgressus esset, ut armenta illius regionis ad littus compelleret, Jupiter in taurum conversus, cum se juvencis Agenoris regis immiscuisset, & in amorem sui spatiantes in arenâ virgines consistere coegisset, paulatim [a] singulas alludens, novissimè Europam Agenoris filiam, cujus amore compulsus averterat figuram, insidentem suo tergo per mare in insulam Cretam detulit, ibique concubitu ejus fruitus est.

Fabulæ Lib. III.

* In vocem *Veneta. Fort.* in lapidem. *Pro lectione Ed. Ven. stat ipsum Echus vocabulum. Auson. epigr.* XI. Auribus in vestris habito penetrabilis Echo. Et si vis similem pingere, pinge sonum. *Lege*, At si *ex Aldina anni* 1517.

** In naves. *Ita cum MS. & Veneta. Sed legendum*, in aves. *Vide annotata à nobis ad fabulam istam.*

Fab. I.

c *Eam sororis Herses* &c.] Hæc Giselini est lectio. Micyllus dedit, *& eam sororis Hersæ successibus exacerbavit.* Venet. *& eam sorori Herse exacerbavit.* MS. *eam sorori Hersæ exacerbavit.* Putes scripsisse, *imperavit, eam sorori Hersæ exacerbaret.* Sulpicius Severus Hist. Sacr. Lib. 1. *Imperavit uxorem quæreret.* Lactantius ipse infra Lib. VII, fab. 4. *Impulit eas parentem interficerent.* Verum sententia flagitat, *Imperavit eam sororis Hersæ successibus exacerbaret.*

Ad FAB. XIII.

a *Singulas alludens*] Ita cum MS. Veneta quoque & Micylliana. Giselinus prætulit *singulis.* Rænerius *ad singulas.* Sed *alludere aliquem* cum sermonis

Fab. I.

Agenor, rapta Europa, fratres ejus ad requirendam ſororem dimiſit, ita ut, niſi eam reperiſſent, ad ſe ne reverterentur, [a] imperaret. Cilix diverſas petit terras, [b] noviſſimeque conſtituit Ciliciam; nec minus Phœnix à ſuo nomine Phœnicen. Cadmus vero, [c] deſperata ſpe viſendi parentis, Apollinis [d] oraculum ingreditur, ſciſcitans, in quibus partibus orbis conſiſteret. Accepta itaque ſorte, ut vaccam à grege ſecretam, quæ lunæ ſignum in latere haberet, ageret; & ubi feſſa procubuiſſet, ibi ſtatueret urbem; parens præcepto, in eam terram devenit, quæ poſteá à bove Bœotia eſt dicta. Hic cum ad fontem Martis ſocios aquatum miſiſſet, [e] atque ille illuc veniſſet, ut vidit à dracone ſocios conſumptos, ſerpentem interfecit,

nis caſtitas non reſpuat, cauſa non erat, cur vetus lectio ſperneretur. Fulgent. Myth. Lib. II. cap. 13. *Poëtæ alluſerunt argutiam.* Regitur accuſativus vi præpoſitionis, quæ eſt in verbo, ut fab. I. Lib. XIV. *Amorem incidit* pro *in amorem.* Tralatè Seneca Oedipode: *Per te pater Neptune, qui fluctu brevi Utrinque noſtro geminus alludis ſolo.* Huic ſimile eſſe volunt illud Minucii in Octavio: *Cum in ipſo æquoris limine plantas tingueremus, quod viciſſim nunc adpulſum noſtris pedibus adluderet fluctus, nunc relabens ac veſtigia retrahens in ſeſe reſorbet.* Proba lectio ajunt interpretes, Wouwerius, Elmenhorſtius, Heraldus. At à fluctu æquor non alluditur, ſed alliditur pedibus noſtris. Omnino reponendum ex MS. *allideret* vel ex Vett. edd. *illideret.*

Ad LIB. III. FAB. I.

a *Imperaret*] Ita Giſelinus. Sed Veneta, Ræneriana, & MS. *imperat.* Quod ſi cui magis arriſerit, neceſſe eſt ut pro *ita ut* in præcedentibus ſcribat, *ac ut.* Micyllus verbum illud omiſit.

b *Noviſſimeque conſtituit Ciliciam*] Tò *que* à Venet. Ræn. Micyll. & MS. abeſt. Cæterum *conſtituere Phœnicen & Ciliciam* dixit, ut *condere Phœnicen*, *condere Achaiam* Hieronymus in Chronico Euſebiano; *condere Gades* Paterculus Lib. I. Vide Salmaſ. ad Tertull. Pall. p. 170. Ad eundem modum *ædificare ſolitudines* dixit Vetus Interpres Job. cap. III. verſ. 14. Immo & κτίζειν uſurpant Græci. Lycophr. pag. 186. ed. Steph. Κτίσει δὲ χώραν ἐν τόποις Βορειγόνων. Quod tamen Tzetzæ placere non potuit. Κτίσει δὲ, inquit, εἰς τὴν χώραν. οὐ γὰρ ἡ χώρα κτίζεται, ἀλλ' ἡ πόλις. Sed ego pluris facio unum Lycophronem, quam trecentos Tzetzas. Joſephi Antiq. Jud. Lib. I. cap. 7. Ἔκτισε δὲ Φοῦτης τὴν Λιβύην. Euſtath. in Dionyſ. p. 109. Ὃν δὲ Εὐριπίδης κτίστορα ἱστορεῖ Ἀσιάτιδος χθονός. Hinc κτίσεις dicta ſcripta illa, in quibus de originibus & primis civitatum conditoribus agebatur. Vide Mauſſac. ad Plutarch. de Fluminibus pag. 249.

c *Deſperatâ ſpe*] Hygin. Aſtron. II. 4. *Deſperatâ ſpe, ſolitudine ac pauperie oppreſſa* &c. Contra apud Plaut. Merc. III. 4. 13. *Spem ſperatam cum obtuliſti hanc mihi.*

d *Oraculum*] H. e. templum. Hyg. II. Aſtron. 23. *Jovis Dodonæi oraculum* Vide ibi annotata à nobis.

e *Atque ille illuc veniſſet*] Sic edidit Giſelinus. Veneta, *Et cum etiam ipſe illuc viſiſſet.* Micyll. *&* *poſtea etiam ipſe illuc iviſſet.* Ræner. *Cum ipſe quoque*

cit, denteſque ejus, Minervæ monitu, humo ſparſit. Ex quibus armatorum multitudo progignitur; quæ inter ſe domeſtico bello confligit: ita ut ex eâ quinque relinquerentur, qui Minervæ voluntate creandi populi, qui Thebis conſiderent, [f] principes eſſent; quorum nomina hæc produntur fuiſſe, Echion, [g] Udæus, Chthonius, Pelorus, Hyperenor. Hi Cadmo ſocii condendæ urbis additi ſunt.

Fab. II.

Diana cum in valle Gargaphiæ æſtivo tempore, [a] fatigata ex aſſidua venatione, ſe ad fontem perlueret, Actæon Ariſtæi & Autonoes filius eundem locum petens ad refrigerandum ſe & canes, quos exercuerat, [b] cervos perſequens, in conſpectum Deæ incidit. [c] qui ne eloqui poſſet,

que illuc iviſſet. MS. *& ille ibi iviſſet.* Quam lectionem videntur mutaſſe, qui nimium tribuunt regulis grammaticorum. Infr. Lib. XIV. fab. 5. *Ac noviſſime Ulyſſes remedio Mercurii ibi venit.* Auctor vitæ Apollinaris: *Ibi currebant ad eum omnes Chriſtiani.* Gaius Digeſt. Lib. I. Tit. II. *Cum ibi venerimus.* Cyprian. de Revel. capit. Joannis Baptiſt. *Pergens illico, ubi juſſus fuerat.* Gregor. Dialog. Lib. I. *Ubi vis ire?* Vulcatius Avid. Caſſ. cap. 9. *Liberam evagandi, ubi vellent, poteſtatem dedit.* Haimo Homil. pag. 37. *Cum ibi Jacob veniſſet.* Victor Epiſcop. Lib. II. de Perſec. Vand. *Si animali ſedere non poteſt, jungantur boves indomiti, qui eum colligatis funibus trahendo perducant ubi ego præcepi.* Pro *animali* legere poſſis *animal.* Vide annot. ad Hyg. Mythol. cap. 61. Sed alterum benè habet. Naſo Met. Lib. XI. 237. *Frenato delphine ſedens.* Haimo Hiſtor. Ecleſ. cap. 20. *Aſino ſedens ad tribunal ducitur.*

f *Principes eſſent*] Ita Giſelinus & Veneta. Etiam Ræn. & Micyllus, niſi quod pro *conſiderent* exhibent *conſideret.* MS. *principeſque eſſent*; quaſi τὸ *populi* nominativus eſſet pluralis. Sed rectius dicas genitivum eſſe ſingularem, tametſi *conſiderent* ſequitur. Nota eſt ſyneſis. Vetus interpres Siracidæ cap. II. 19. *Omnis populu properaverunt.* Luc. cap. XXIII. vers. I. *Et ſurgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad Pilatum.* Marc. IX. 15. *Populus ſtupefactus eſt, & expaverunt.* Pſalm. LXXXV. vers. 13. *Synagoga potentium quæſierunt animam meam.*

g *Udæus*] Ita rectè Rænerius. Perperam *Udeus* Micylliana. Perperam etiam *Idæus* Giſelinus & Veneta; in quâ, ut & in MS. malè pro *Chthonius* legitur *Chromius.* Vide notas ad Hyg. Mythol. cap. 178.

Ad FAB. II.

a *Fatigata ex aſſiduâ venatione*] Uſitatius abeſſet illud *ex.* Pariter πλεοναϛικῶς Florus Lib. I. 9. *Ex ſummo ſtudio annixus eſt.* Sed non carere veterum exemplo eam phraſin diſces ex Animadv. Herald. in Lib. I. Arnob. Confer quæ infra annoto ad illa fab. 6. *Ex aſſiduâ venatione fatigatus.*

b *Cervos perſequens*] *Feras* Veneta, Micyll. & Ræneriana. Atque ita quoque Hyginus Myth. cap. 181. quem velim conferas. Commendat τὸ *feras* etiam Naſo ipſe: *Lina madent, comites, ferrumque cruore ferarum* &c.

c *Qui ne eloqui poſſet*] Pro *qui* mallet *quod* Giſelinus. Veneta legit & diſtinguit;

ſet, habitus ejus in cervum converſus eſt, ita ut pro [d] ferà à ſuis canibus laceratus ſit.

Fab. III.

Juno ſuſpectam Semelen Cadmi & [a] Harmoniæ filiam cum haberet, quod cum Jove concubuiſſet, in anum converſa, ut ſe fallacia ſine invidia cujuſquam ulciſceretur, ad eam venit, perſuadetque ei, ne alio Jovem apparatu recipiat ad cubile, [b] quam quo ſolitus ſit apparere Junoni; quo ut illius auctoritas gravis, proinde ipſius concubitus inſignis eſſet. Quod cum impetraſſet à cupiente, deus inſtructus tonitribus ac fulminibus, domum Semeles ingreſſus eſt: tecta ejus deceptæ optatis flammis adurit, Liberumque conceptum utero gravidæ incendio eripit, ac [c] femore inſuit ſuo. Poſtea completis menſibus, Nymphis, quæ Nyſam montem Indiæ [d] perfrequentarent, clam tradidit nutriendum.

Fab. IV.

Jupiter cum Junone [a] jocoſius, omiſſis omnibus jurgiis, referens in conjunctione majorem capere fæminas, quam viros, voluptatem, Tireſiam judicem adeundum cenſuit, qui utramque naturam maris ac fæminæ fuerat expertus. Nam quodam tempore cum ſerpentes concubitu

guit, *Qui ne eloqui poſſet habitus ejus, in cervum ab eâ converſus eſt.* Micyll. *Qui ne eam rem eloqui poſſet, habitus ejus in cervum ab eâ converſus eſt.* Sed iſta ſapiunt manum interpolatricem. Ræner. *Qui ne eloqui poſſet, in cervum converſus eſt.* Quo prope accedit Hyginus: *Qui ne loqui poſſet, in cervam converſus eſt.* Fort. *Quæ ne eloqui* &c.

d *Pro ferâ*] *Pro cervo* Hyginus.

Ad FAB. III.

a *Harmoniæ*] Ita reſcripſi, cum *Armoniæ* haberet MS. Vide Hyg. Mythol. cap. 5. Perperam *Hermionæ* vel *Hermiones* editi.

b *Quam quo ſolitus ſit*] Tò *quo* abeſt à Venetâ, Micyll. & MS.

c *Femore inſuit ſuo*] Ita & Veneta ac Micyll. Rænerius *femori.* Naſo ipſe: *Inſuitur femori, maternaque tempora complet.* Fulgent. Myth. II. 15. *In femore ſuo inſuit.* Vide ibi notas noſtras.

d *Perfrequentarent*] Ita cum MS. etiam Veneta ac Micylliana. *Frequentabant* Rænerius, *perfrequentabant* Giſelinus. Ita *permittere* pro *mittere* Senec. de Conſtant. cap. 3. *Eo loco ponere, quo nulla permittitur injuria.* Ad quem locum videndus Lipſius.

Ad FAB. IV.

a *Jocoſius*] *Jocando* Micyllus.

b *Ver-*

bitu hærentes baculo percussisset, in mulierem [b] versus fuerat, ac rursus [c] proximo vere eadem usus ratione [d] ac tactu, in virum cesserat. Qui cum Jovis sententiam tutatus esset, damnata Juno lusum in iracundiam vertit, ac Tiresiam luminibus orbavit. Pro qua injuria, quod majus esset, Jupiter futurorum ei scientiam tribuit.

Fab. V.

Liriope Nympha ex amne Cephiso procreavit Narcissum, cui Tiresias Eueri filius omnia prospera [a] responso pollicitus est, si pulcritudinis suæ nullam habuisset notitiam. Hunc igitur Echo cum diligeret, neque ullam viam potiendi inveniret, curâ & sollicitudine juvenis, quem extremis vocibus persequebatur fugientem, extabuit; ejusque reliquiæ corporis in lapidem conversæ sunt: quod ei incidit Junonis irâ, quia garrulitate suâ eam sæpe esset morata, ne Jupiter in montibus persequens Nymphas manifesto deprehendi posset. Fertur Echo filia Junonis ob deformitatem montibus recondita, ne quid ejus præter vocem inspici posset; quæ tamen post obitum auditur.

Fab. VI.

Narcissum autem supradictum ob nimiam crudelitatem, quam in Echo [a] exhibuerat, Nemesis ultrix fastidientium in

b *Versus*] *Cum versus* MS. Lege, *conversus.*

c *Proximo vere*] Ita cum MS. Veneta quoque ac Micylliana. Sed Giselinus *post septem annos.* Quod convenit cum narratione poetæ.

d *Ac tactu*] *Attactu* Valteriani codices, ut notat Giselinus.

Ad FAB. V.

a *Responso pollicitus est*] Ita cum MS. Venet. Micyll. & Ræner. Malè τὸ *responso* omiserat Giselinus. Infr. VI. 3. *Manto Tieresiæ filia responso monuisset Thebanos.* Naso ipse in hac fabulâ: *Irreprehensa dabat populo responsa petenti. Respondere, responsum* propria in hac re vocabula sunt. Lactant. de Opif. Dei cap. 18. *Responsa vatum nostrorum ex parte somniis constiterunt.* Justin. Lib. I. cap. 4. *Hoc responso exterritus.* Et cap. 5. *In memoriam somnii responsique revocatur.* Schol. Horat. III. od. 19. *Oraculo responsum fuit.* Nepos Pausan. cap. 5. *Inde posterius dei Delphici responso erutus.* Victor Illustr. cap. 22. *Romani ob pestilentiam responso monente, ad Æsculapium Epidauro arcessendum* &c.

Ad FAB. VI.

a *Exhibuerat*] *Exercuerat* in margine Gi-

in amorem ſui impulit, ut [b] non minore flamma, atque illa, ureretur. Qui cum [c] ex aſſidua venatione fatigatus [d] ſecundum fontem in opaco procubuiſſet, & hauriens aquam imaginem ſui conſpexiſſet, & diutius ibi remoraretur, noviſſimè extabuit, ita ut vitâ privaretur. Ex cujus reliquiis flos exſtitit, quem Naiades Nymphæ, flentes caſum fratris Narciſſi, nomine ejus adnotarunt.

Fab. VII.

Pentheus Echionis & Agaves filius in contemptum trahens [a] prædicata Tireſiæ auguris, ut in adventu Liberi Thebani hederâ redimiti procederent; ac ſacra ſuſciperent, [b] prohibet ſuos parere monitis; quod negaret ex Semele deum proditum. Confeſtim itaque famulis imperat, ut in conſpectum ſuum Liberum vinctum attraherent. At ille ut veſanientem eluderet, verſus in Acœten, ducitur vinctus, & cuſtodiâ clauditur.

Fab. VIII. IX. X.

Acœtes ſupradictus Liberi comes, cujus ſub imagine deus

Giſelinus. Nihil muto. Infr. Lib. IV. fab. 5. *Admiſſi miſericordiam exhibens. Exhibere* eſt oſtendere & præſtare. Tertull. de Patient. cap. I. *Uti pudor non exhibendi, quod aliis ſuggeſtum imus, exhibendi fiat magiſterium.* Senec. de Provid. cap. 3. *Magnus es vir: ſed unde ſcio, ſi tibi fortuna non dat facultatem exhibendæ virtutis?* Plin. Lib. V. epiſt. 19. *Cui tanto major humanitas exhibenda eſt.* Sed Interpres Abdiæ Babyl. Lib. II. *Qui nos ſuſcipiens triduo benignè exhibuit*, pro *tractavit.*

b *Non minore flamma, atque illa, ureretur*] Giſelino iſta lectio debetur. MS. cum Venet. Ræn. & Micyll. *Non minore flamma ille exureretur.*

c *Ex aſſiduâ venatione fatigatus*] Sic & MS. & editi, quos quidem viderim, omnes, non heic tantum, ſed & ſupr. fab. 2. *Fatigata ex aſſiduâ venatione.* Et lib. IV. fab. 18. *Fatigato ex aſſiduo curſu.* Quamobrem miror, quem codicem conſuluerit Cl. Schefferus, cum in Diſſertatione de ſtylo & ævo Hygini inde adduceret, *in aſſiduo venationis labore defatigata.* quanquam non ignoro potuiſſe ita ſcribere non vitioſe Lactantium. Petronius: *Donec in curſu fatigatus, & ſudore jam madens, accedo aniculam* &c. Adde quæ Scioppius congeſſit Veris. Lib. I. cap. 4. Sed in Petronii illo loco rectius putem legi *& curſu fatigatus*, ex Fragm. Tragur.

d *Secundum fontem*] Vibius Sequeſter cap. de Fontibus: *Lyeope, ubi Narciſſus ſe conſpexit. Liriope* corrigit Simlerus.

Ad FAB. VII.

a *Prædicata Tireſiæ*] Venet. Micyll. & Ræner. *Prædicta Tireſiæ auguris, cum in* &c.

b *Prohibet ſuos*] Auctius cum MS. Veneta & Micyll. *Prohibet ſuos Pentheus* &c.

deus latuerat, eludens Penthea, indicat regi, quia ita exigeret, nomen genuſque artis ſuæ; & quanta vis apparuerit in Libero, quo tempore petens Naxum in Tyrrhenos [a] inciderat. Ab his enim propter eximiam pulchritudinem captus pro præda [b] impoſitus navigio. qui ut vidit in aliam ſe duci regionem, armamenta navis in feras ac ſerpentes convertit. Quo prodigio exterriti Tyrrheni in pelagus ſe præcipitavere, ac in delphinos [c] & aves ſe mutavere. Poſt hæc iterum cuſtodia clauditur: quæ cum [d] ſponte dei patuiſſet, ac vincla manibus defluxiſſent, in montem Cithærona digreditur, ibique Agaven matrem ejus alienatam furore, adjuvantibus ſororibus Ino & Autonoe, impellit, ut ſacra proterentem ſua interimat manu.

Fabulæ Lib. IV.

I. Dercetis Nini regis filia in piſcem.
II. Semiramis Dercetis filia in columbam.
III. Nais in piſcem.
IV. Pyrami & Thisbes cruor in arborem morum.
V. Leucothoe in virgam thuream.
VI. Clytie Nympha conjux in herbam heliotropium.
VII. *Da-*

Ad FAB. VIII. IX. X.

a *Inciderat*] Ita cum Giſelino etiam Micyllus. Sed MS. & Veneta, *incideret.*

b *Impoſitus navigio. qui ut* &c.] Hæc eſt lectio MS. Veneta & Ræneriana: *Impoſitus navigio eſt. qui ut* &c. Micyll. *Impoſituſque navigio, ut vidit* &c. Quod præ cæteris arridet.

c *Et aves*] Quis veterum, præter hunc ſcriptorem, hoc dixit? Nemo, opinor. Mirum ni huic commento anſam præbuere illa Naſonis verba: *In ſpatium reſilire manus breve vidit; & illas Jam non eſſe manus; jam pinnas poſſe vocari.* Immemor pinnas etiam eſſe piſcibus, alas eſſe iſtic pinnas putavit. Gloſſ. Cyrill. Πτερὸν, *pinna, pluma, ala.* Philox. *Pinna,* πτέρυξ, πτερόν. *Pinnæ,* ἐπάλξεις, πτερά. Sanè *pinna* ſemper non *penna* eſt apud Donatum. Vide Serv. ad Æn, XII. 598. Gloſſ. Iſid. *Pindæ pinnæ dictæ ſunt à pendendo: ſed uſus obtinuit, ut pinnæ dicantur.* Nugæ grammaticorum, ut & iſta, quæ leguntur in fragmento veteri, quod Barthius publicavit Adverſ. Lib. XXXVII. 3. *Pinæ murorum, pinnæ avium.* Immo *pinnæ* ſunt πτερύγια Græcorum, quæ tam muris, quam avibus etiam in ipſorum linguâ tribuuntur. Plin. Lib. X. cap. 61. *Volucrum animal parit veſpertilio tantum, cui & membranaceæ pinnæ uni.*

d *Sponte dei*] Ità cum MS. Veneta & Micyll. Al. *deo.* Lucan. IX. 574. *Nil facimus non ſponte dei.* Hoc eſt, voluntate. Sex. Rufus. Brev. cap. 20. *Sponte propriâ deductis exercitibus.*

Ad

VII. *Daphnis Idæi filius* in ſaxum. *
VIII. Scython ex viro in fœminam.
IX. Ex imbribus procreati Celmus & Adamas.
X. Crocus & Milax famuli in florem.
XI. Salmacis & Hermaphroditus in unum corpus.
XII. Minyeides Thebanæ in veſpertiliones.
XIII. Ino & Melicertes dii maris, Leucothea ac Palæmon.
XIV. Spuma maris in Venerem.
XV. Sidoniæ comites Inus in ſaxa & aves.
XVI. Cadmus & Harmonia in dracones.
XVII. Guttæ Meduſæ in ſerpentes.
XVIII. Atlas Iapeti filius in montem ſui nominis.
XIX. Virgæ ſubjectæ Gorgonis capiti in curalium.
XX. Meduſæ crines in ſerpentes.

* Daphnis Idæi filius. *Immo Mercurii erat filius. Vide Serv. ad Ecl. V. 20. Philargyrius amatum dicit à Nymphâ* Lyca. *Scribo*, Sicula. *Nam Diodorus Lib. V. Daphnin facit Siculum. Confer Theocrit. Eid. I. vers. 66. & ibi Scholia. Nec non Parthen. Erotic. cap. 29.*

Fab. I. II. III.

Thebis cum Tireſias Eueri filius diem feſtum ſacrorum Liberi [a] edixiſſet, Alcithoe [b] Minei filia ejuſdem civitatis in eodem permanſit judicio, quo Pentheus, cum ſororibus: quæ [c] lanæ potius operandæ ſtudio, quam ſacro-

Ad LIB. IV. FAB. I. II. III.

a *Edixiſſet*] Ita cum MS. etiam Veneta. *Edidiſſet* Ræn. & Micyllus. Sed perperam, quanquam explicare nititur Barthius Adverſ. Lib. XXIII. cap. II.

b *Minei filia*] MS. *Minalæ*. Veneta *Minæ*. Unde *Minyæ* procul dubio faciendum. Vide Heinſ. ad Ovid. Metam. p. 77. Eſt hæc fabula apud Antoninum quoque cap. 20. & Ælian. ποικ. ἱστορ. Lib. III. pag. 42. ubi miror acutiſſimum Fabrum non vidiſſe perperam legi, ἐπὶ τὰς ἐξ ἀρχῆς ἦξαν Μινυάδας. Scribendum enim μαινάδας h. e. *Bacchas.*

c *Lanæ operandæ*] Ita *operari linum* dixit Vet. Interpr. Eſai. cap. XIX. verſ. 9. *operari terram* Geneſ. cap. III. 23. & IV. 12. Siracid. cap. XX. 28. Uſitatius eſt *lanam facere.* In tumulo antiquo Catal. Pith. Lib. III. *Domum ſervavit. lanam fecit. dixi, abei.* Et Naſo VI. Met. verſ. 30. *Tibi fama petatur Inter mortales faciendæ maxima lanæ.* Cæterum ut *operari terram* Latini, ita γῆν ἐργάζεσθαι οἱ ό apud Moſen. Schol. Heſiod. p. 309. ed. Heinſ. Macar. Homil. 28. & Anton. Liberal. cap. 15. Nec diſſimiliter ἐργάζεσθαι θάλασσαν Artemidor. Lib. II. 42. Sed an etiam Δήμητρα ἐργάζεσθαι Græci dixere? Hoc mihi negatum affirmare non dubitavit

crorum, adeſſe volunt. Itaque rogata, ut inter opus lanificii referret fabulas, quibus oblectarent aſſuetum laborem, dubitat an [d] de Babylonia Derceti dicat, quæ in piſcem converſa ſit; an de ejus filia, quæ ceſſit in columbam; an de Naide Nympha, quæ ſimiliter ceſſit in piſcem: an etiam de eâ arbore, cujus poma albi coloris in ſanguineum ceſſerunt: de qua, quoniam trita non erat, his incipit.

Fab. IV.

Pyramus & Thisbe urbis Babyloniæ, quam Semiramis regina muro cinxerat, & ætate & formâ pares, cum in propinquo habitarent, rimâ parietis & colloquii & amoris initia [a] inter ſe pignerati ſunt. Conſtituerunt itaque [b] ut matutino ad monumentum Nini regis ſub arborem morum convenirent ad amorem. Et cum celerius ſub lucem Thisbe, nacta occaſionem, ad deſtinatum locum veniſſet, conſpectu leænæ exterrita, abjecto amictu, in ſylvam refugit. At fera à recenti præda, cum ad fontem vicinum tumulo ſitiens decurreret, relictam veſtem cruento ore laceravit. Poſt cujus diſceſſum Pyramus cum ad eundem locum veniſſet, & amictum ſanguine aſperſum inveniſſet, exiſtimans à ferâ conſumptam, ferro ſe ſub arbore interfecit. Deinde Thisbe depoſito metu, cum ad eundem fuiſſet reverſa locum, & comperiſſet ſe cauſam mortis adoleſcentis extitiſſe, [c] ne diutius dolori ſu-

Vir Cl. ad Antoninum. Sed attende quomodo hoc probet. Strabo, inquit, Lib. VII. in Excerptis, ὅτι τὸ παλαιὸν οἱ μάντεις ϗ μουσικὴν εἰργάζοντο. Egregia, ſi diis placet, conſequentia.

d *De Babyloniâ Derceti*] Τὸ *Derceti* addidi ex Micyllianâ, quanquam à MS. ut & Venetâ ignoratur. Sed tam ſtultus ſcriptor hic non erat, ut Babyloniam κύριον eſſe nomen fæminæ putaret.

Ad FAB. IV.

a *Inter ſe pignerati ſunt*] Sic & Veneta cum MS. Micyll. *pignerati, pacti ſunt.* Sed poſterius à gloſſâ eſt. Ræne-rius, ut ſolet, ſua pro Lactantianis obtrudit lectori, cum ſcribit, *fundamenta jecerunt*. Naſo VIII. Met. *Quod das mihi pigneror omen.* Vide ibi Heinſium.

b *Ut matutino*] *A matutino* MS. & Veneta. *Matutino tempore* Micyll. Quod gloſſam reſipit. Sanè *matutino* pro *mane* inter adverbia numeratur à Diomede Lib. I. ut *quotidiano, heſterno, ſempiterno* Lib. II. Legas & *à mane* apud eundem, ut ἀπὸ πρωῒ apud Græcos.

c *Ne diutius*] *Itaque ne diutius* MS. Vide Lib. I. fab. 7.

d *Fe-*

ſupereſſet, eodem ferro ſe trajecit: quorum cruore morus arbor, quæ [d] fœdiſſima ſpectaculi fuerat inſpectrix, poma quæ gerebat alba [e] in conſcium vertit colorem.

Fab. V.

Sol prælatam Leucothoen ex Eurynome & Orchamo [a] Achæmeniæ principe, origine Beli genitam, [b] Clymenæ ac Rhodo, Circes matri & Clytiæ, quarum pulchritudine [c] ante ſollicitum animum egerat, dilexit. Et cupiens, ut in antedictis, [d] cupiditatem ſedare, in ſpeciem matris puellæ Eurynomes converſus, virginem deceptam dolo vitiavit. Cujus adulterio Clytie incenſa, qua nondum ſatiatus erat Sol, parenti puellæ indicavit. Quam ille [e] cum terræ defodiſſet, vitiator admiſſi miſericordiam exhibens, diducto ſolo, cui ſubjecta fuerat, pro ea virgam tinctam nectare, quæ gratiſſima diis hominibuſque eſſet, extulit: quæ thurea appellatur. Hoc Heſiodus indicat.

Fab. VI.

Clytie Nympha ſupradicta, ob injuriam ab amatore deſerta, ita tenuata viſceribus eſt, ut in herbam converteretur, quæ primum conſervans amorem dei, heliotropium diceretur, curſumque ſervaret ejuſdem dei.

Fab. VII.

d *Fœdiſſima ſpectaculi*] Ita MS. Sed legendum utique *fœdiſſimi.*

e *In conſcium vertit colorem*] Sic cum MS. & Veneta. Ræn. *in ſanguineum* &c. Micyll. *in conſcium ſanguineum* &c. Sed poſterius procul dubio gloſſatoris eſt. Exiſtimo ſcripſiſſe Lactantium, *in puniceum vertit colorem.* Naſo vers. 127. in hac fabula: *Puniceo tingit pendentia mora cruore.* Vide ibi Nob. Heinſii notas. Supr. fab, 3. *in ſanguineum ceſſerunt* repoſui, pro *in ſanguinem.*

Ad FAB. V.

a *Achæmeniæ principe*] MS. *Achæmenido.* Unde levi mutatione fieri poſſet *Achæmenida*, vel *Achæmenide*, ut Veneta exhibet. Sed præferam vulgatum.

b *Clymenæ ac Rhodo*] Ita non dubitavi reſcribere, cum *Archodo* exhiberet MS. Certè rectius eſt, quam *Arcadi*, quod Rænerius; vel *Archadi*, quod Veneta repræſentat. Micyllus dedit, *Clymenæ Rhodoque, item Circes matri ac Clytiæ.*

c *Ante ſollicitum animum*] Sic cum MS. Veneta quoque & Micylliana. Non potuit hoc concoquere Rænerius. Itaque refinxit, *ejus ſollicitus antea animus fuerat.* At homini pudenti ſuffeciſſet. Tò *egerat* mutare in *geſſerat.*

d *Cupiditatem ſedare*] H. e. amorem. Infr. lib. v. fab. 4. *Ne cupiditatem ejus experirentur.*

e *Cum terræ defodiſſet*] Vide not. ad Hyg. Myth. cap. 15. Ruffin. Præfat. ad Chromat. *Protulit panes Apoſtolicæ reconditos peræ.*

Fab. VII. VIII. IX. X. XI.

Postquam Leuconoe narrare desiit, poscitur Alcithoe; quæ narrationem incipiens, [a] ait se non dicturam de Daphnide Idæo pastore, qui, quod fidem conjugii non præstiterit, in saxum abiit. Nec de Scythone, qui ex viro in fœminam cesserat. Neque etiam casus relaturam [b] Celmi aut Adamantis, Curetumque, qui ex imbribus sint procreati; [c] vel aut de Croco aut [d] Milace, qui in florem versi sunt. [e] Refert quoque Salmacidem Cariæ fontem, cujus liquore contacti in mollitiem versi defigurentur, Mercurius cum ex Venere, qui duplici figura Hermaphroditus vocatur, genuisset, eumque Naiades Nymphæ in Idâ monte educavissent, relictis sedibus, in Cariam venit. Hic conspicato fonte [f] opacissimi soli ac perlucentis aquæ, cursum continuit. Quo diutius eo loco morante, [g] Salmacis Naiadum dum flores legit, [h] conspicatis vestigiis, diligere eum cœpit. Qui paullatim [i] circa montem No-

Ad FAB. VII. VIII. &c.

a *Ait se non dicturam*] Quæ ante hæc verba habentur, cum à MS. abessent, ex Micyllianâ addidi. Sed pro *Leucothoe* scribendum *Leuconoe*. Vide Heins. ad vers. 168. *Leucippen* appellat Ant. Liberalis cap. 10.

b *Celmi*] Sic & Venet. & Micyll. cum MS. Ergo rectus ei casus *Celmus* fuit. Vide quæ dicta sunt nobis ad Hyg. Mythol. cap. 139.

c *Vel aut de Croco*] Ita rescripsi ex Venet. cum *sed aut de* &c. præferret MS.

d *Milace*] Sic in duobus codicibus antiquis, Florentino nempe & Neapolitano, invenit Nob. Heins. Sanè μίλαξ pro σμίλαξ usitatum etiam Græcis. Anton. Liber. cap. 10. Ἐνέμοντο κισσὸν καὶ μίλακα. Ad eundem planè modum μίλον vocat arborem tibiam Theophrastus, quæ σμίλος est Nicandro. Et μαρὶς dicitur Athenæo piscis ille marinus, qui aliis σμαρὶς vocatur, præmisso Σ, quomodo dicitur μικρὸς & σμικρὸς, μαραγδος & σμαραγδος, μάραγδος & σμάραγδος.

e *Refert quoque*] Hæc est lectio MS. & Venetæ. Sed pro *quoque* putes scribendum *denique*. Micyllus dedit, *sed de Salmacide Cariæ fonte velle referre* &c.

f *Opacissimi soli*] Sic cum MS. & Veneta. Micyll. *solis*.

g *Salmacis Naiadum*] Ita cum MS. etiam Venet. & Micyll. Sic infr. Lib. XIV. fab. 16. *Pomona Hamadryadum*. Græcismus est elegans, de quo diximus nonnihil ad Hyg. Myth. cap. 255. Non ceperunt elegantiam locutionis, qui suppleverunt, *Salmacis una Naiadum*. Horat. Lib. III. od. 3. *Fies nobilium tu quoque fontium*. Intellige *unus*. Ælian. Var. Hist. Lib. VI. 7. Οἰκέται ἦσαν τῶν εἱλώτων. Aristoph. Plut, Act. II. sc. 3. vers. 11. Εἷς γὰρ τῶν φίλων. sc. εἷς.

h *Conspicatis vestigiis diligere eum cœpit*] Ita Gisel. Sed à MS. Ræn. & Venet. abest τὸ *eum*. Micyllus edidit, *conspectum illico diligere cœpit*. Barth. Advers. Lib. XXII. cap. 11. emendat, *conspicata in vestigiis*, hoc est, inquit, illo ipso momento. Non accedo.

i *Circa montem Nonacrinum moratus*] Hoc vero falsum est. Micyll. *Qui cir-*

Nonacrinum moratus, dum blanditiâ liquoris precibusque tenetur Nymphæ, in fonte se mersit, ac confestim [k] complexu Naiadis inhæsit; nec ante ab ea dimissus est, quam à diis impetrasset, in unam ut [l] cederet speciem. [m] Data itaque venia, Hermaphroditus postquam se animadvertit nec virum nec fœminam factum, à parentibus impetravit, ne infamis solus esset, ut, quicunque ejus fontis aqua contactus esset, perinde, [n] ut ipse, mollesceret.

Fab. XII.

[a] Minyeides Thebanæ sorores fuisse produntur, quarum solertissimæ Alcithoe & Leuconoe, [b] quod Liberi sacra in contemptum devocaverint, Minervæ lanificio addictæ, ex improviso die numinis vocibus tibiarum & tympanorum sono exterritæ sunt, quæ tamen in conspectu non viderent. Et ut animadvertere telas instrumentaque sua [c] in hederam ac vites repente mutata, [d] & locum assuetum feris completum, noctemque offusam timentibus, in volucres conversæ sunt, [e] quæ vespertiliones vocantur.

Fab. XIII.

ca fontem paululum moratus. Ἴσως, *circa fontem eum Caricum* &c.

k *Complexu Naiadis inhæsit*] Sic quidem cum Rænerio etiam Veneta. Præfero tamen Micyllianum, *complexibus Nais inhæsit.*

l *Cederet*] *Cederent* Micyll. Quod magis arridet.

m *Data itaque veniâ*] Cum impetrasset, quod petierat. Nepos Themist. cap. 10. *Cupiensque talem virum sibi conciliari, veniam dedit.* Pausan. cap. ult. *Si hanc veniam sibi dedisset.* Eumen. cap. 6. *Quam veniam si sibi daret.* Plaut. Rud. II. 2. *Veniam jam dare gestio.* Hyg. Myth. cap. 45. *Pandion ei veniam dedit.* Ad quem locum plura invenies huc pertinentia, in quibus venia χάρις est, non συγγνώμη. Adde, quæ Pricæus scripsit ad Apul. Apolog. p. 212.

n *Ut ipse mollesceret*] Vibius Sequester: *Salmacis Cariæ, ex quo qui bibit mollescit, idem & obscœnus fit.*

Ad FAB. XII.

a *Minyeides*] Ita scribendum esse pridem docuit Nob. Heinsius. Venet. *Minides.* MS. *Miniides.* Micyll. & Ræn. *Mineides.* Perperam omnes. *Minyadas* appellant Anton. Liberal. cap. 10. & Ælian. Var. Histor. Lib. III. cap. 42.

b *Quod Liberi sacra*] Ita reposui ex Venet. & Micyll. cum propius accedat ad lectionem MS. *qua*, quam *quoniam*, quod Giselinus dedit.

c *In hederam ac vites repente mutata*] Anton, Liberalis: Καὶ ἐκ τῶν κελεύντων ἐῤῥύη νέκταρ αὐτῷ καὶ γάλα. Quo de loco consulendus Maussacus in Harpocrat. p. 288. Is enim primus, quomodo explicandus esset, ostendit.

d *Et locum assuetum feris repletum*] Barth. Adv. Lib. XXIII. cap. 11. *locum assuetum netui feris* &c. Ipsum adi, si tanti putes.

e *Quæ vespertiliones vocantur*] Antoninus: Αὐτῶν μὲν ἡ μὲν ἐγένετο νυ-

Fab. XIII.

Juno graviter ferens, quod Ino Liberi altrix, ſororibus punitis, cum duobus maneret liberis in vitâ contemptrix numinis ſui, per Tænarum [a] promontorium Peloponnenſe inferorum ſequens iter, ad Erinnyas ultrices impiorum deſcendit, petiitque ab eis, ut Athamanta cum conjuge Ino, adverſarios numinis ſui, ulciſcerentur. Quarum una imperio parens deæ, relicta regia Ditis, ad ſuperos [b] egreſſa eſt. Ut Athamantis regiam contigit, in ſinum ejus ac conjugis angues & virus, quibus ſenſus eorum alienarentur, injecit. Quam ob inſaniam ille Learchum filium in venatione pro fera interfecit. Ino autem Melicerten ex ſcopulo ſecum in profundum præcipitavit. Qui Veneris precibus [c] pro nepote habitis, à Neptuno pelagi rectore in deorum ceſſere numerum, ita ut Melicertes [d] Palæmon, ipſa Ino Leucothee, inter marinos Deos nuncupentur.

Fab. XIV.

[a] Refert quoque Venerem petiiſſe à Neptuno de Ino & Melicerte, ut in numerum deorum referat. Significat enim Venus ſe in undis eſſe creatam, quo facilius moveret Neptunum.

Fab. XV.

κτερὶς, ἡ δὲ γλαῦξ, ἡ δὲ βύζα. Ignotum poſtremum mihi vocabulum, ut & *βύσσα* cap. 15. *Βύας* inde faciendum eſſe, quod Vir Cl. vult, non dixerim, cum vox *βύας ἀρσενικῦ γένους* ſit. At fæminæ apud illum ſcriptorem mutantur in aves, quarum vocabula itidem ſint fæminini generis.

Ad FAB. XIII.

a *Promontorium Peloponnenſe*] Sic reſcripſi, quod MS. haberet *Pelopenenſe*. Vide & quæ ſupr. ad Lib. 1. fab. 10. annotata ſunt.

b *Egreſſa eſt. Ut* &c.] Sic quidem cum Rænerio etiam Veneta. Sed concinnius Micylliana, *egreſſa, ut* &c.

c *Pro nepote*] Ita cum MS. omnes, quos quidem viderim, editi ante Rænerium. Malîm tamen *pro nepotibus*. Ait enim Venus, *Sed tu miſerere meorum* &c.

d *Palæmon*] Qui & *Portunus* vel *Portumnus* Latinis. Ædes ejus eſt apud Victorem in regione XI. *Matutæ*, quo modo Latinis *Leucothee* dicitur, in VIII. Sed vide, quæ de his numinibus dicta ſunt ad Hyg. Mythol. cap. 2.

Ad FAB. XIV.

a *Refert*] Ita & MS. & Veneta. Micyll. *refert tum*. Rænerius non tam omiſit hoc argumentum, quam præcedenti inſeruit. Ita enim ille: *Qui Veneris precibus, ſignificantis ſe in undis eſſe creatam, quo facilius moveret Neptunum pelagi rectorem, in deorum maris ceſſe-*

Fab. XV.

Comites Inus, quod desiderio reginæ affectæ casum ejus mœrentes defleverant, ob eandem iram Junonis cum præcipitare se destinassent, ne pari honore à Neptuno excipi possent, in saxa & aves effecit ut transfigurarentur.

Fab. XVI.

Cadmus Agenoris filius, postquam inspector fuerat suarum calamitatum [a] in exitu neptium, perosus Thebarum sedes, cum [b] Harmonia Martis & Veneris filia, conjuge suâ, [c] in Illyricos profugit. Ibi petita venia à deis, in speciem draconis convertitur, qui initio causa malorum suorum fuisset. [d] Vota ejus expleta sunt: in dracones versi sunt.

Fab. XVII.

Perseus Jovis & Danaes filius, missus à Polydecte ad Medusæ caput perferendum, quæ aspectu suo [a] obvios in silicem convertere solebat, Minervâ adjutrice, [b] evicit propositum laborem. Intercepto Phorcydum [c] Græarum lumine, quæ invicem custodias Gorgonum agebant, [d] aspectum caput Medusæ retulit. E sanguine autem, qui

Per-

re &c. Verum hoc non est emendare Lactantium, sed interpolare. Rænerius *δὶς τὸ αὐτὸ* dici; quocirca nec heic dubitavit illâ solitâ sibi grassari licentiâ. Mihi satis fuit repræsentare lectionem MS. quam exhibent Veneta quoque & Micylliana.

Ad FAB. XVI.

a *In exitu neptium*] Ita cum MS. Veneta quoque & Micyll. Fort. *nepotum*; quanquam historia postulat, *filiarum ac nepotum*.

b *Harmonia*] Ita reposui ex Venet. & Micyllianâ cum heic, tum in lemmatis fabularum. Perperam *Armione* MS. & *Hermione* Rænerius. Vide Hyg. Mythol. cap. 5.

c *In Illyricos*] Ita habuit MS. cum Veneta. Sed rectius Micyllus *Illyrios*. Vide Steph. in Ἰλλυρία.

d *Vota ejus expleta* &c.] Aut inducenda hæc, aut refingenda præcedentia: *Ibi petitâ veniâ à deis, ut in draconis speciem converteretur* &c. *vota ejus expleta sunt, & in dracones versi*. Vidit &

Ad FAB. XVII.

a *Obvios*] Ita reposui ex Micyll. Infr. fab. 20. *Deformitate obvios in fugam verteret*. Perperam MS. & Venet. *oculos*.

b *Evicit propositum laborem*] Pro *vicit*. Horat. II. od. 15. *Platanusque cælebs evincet ulmos*. Non dissimiliter *victor propositi* dicitur eidem Lib. I. epist. 13. qui compos voti factus est.

c *Græarum*] Nec MS. nec Venet. vel Micyll. illam vocem agnoscunt. Verum interim Græas fuisse illas Phorcydas. Hesiodum vide Θεογ. vers. 270.

d *Aspectum caput*] Sic MS. habuit, ut

Perſeo per Africam iter faciente ſtillaverat, genus eſt ſerpentum procreatum. [e] Utero autem Meduſæ hujus equus Pegaſus cum pennis exiit.

Fab. XVIII.

Atlas Iapeti & [a] Pleionæ filius à Themide, quæ initio antiſtes deorum erat, reſponſum accepit, ne quem hoſpitio ex progenie Jovis reciperet, ſi vellet hortum, [b] quo poma aurea erant, cuſtoditum habere. Quam ob cauſam cum Perſeo fatigato ex aſſiduo curſu requieſcendi hoſpitium negaviſſet, eumque viribus propelleret, ille elatum caput [c] Gorgonæ ei objecit. Quo viſo, in montem pari nomine eſt verſus: cui ultimis Africæ locis mundus injectus eſt.

Fab. XIX.

Perſeus per Æthiopiam iter faciens, poſtquam [a] Andromedam propter ſuperbiam matris, quæ ſe [b] Nympharum pulchritudini prætulerat, ſaxo alligatam, ac marinæ

ut & Veneta. Ræner. *abſciſſum.* Micyll. *abſectum.* Sed perperam, ut opinor.

e *Utero*] Hæc eſt lectio MS. & Venetæ. Micyllus *ab utero.* Sed Nonn. Dionyſ. Lib. XXXI. pag. 515. Γ'ποτείλω ἐλόχευσε γονῇ διδυμητόκῳ αὐχήν. Quæ adſtruunt conjecturam Barthii *trunco.* Alii aliter de illo equo fabulantur. Vide Feſt. in HIPPIUS. Hygin. Myth. cap. 151. Apollodorus Lib. II. Ἀποτμηθείσης δὲ τῆς κεφαλῆς, ἐκ τῆς Γοργόνος ἐξέθορε Πήγασος πτηνὸς ἵππος, καὶ χρυσάωρ ὁ Γηρυόνου πατήρ. Τούτους δὲ ἐγεννήσεν ἐκ Ποσειδῶνος. Quod ſi menſes ei exacti fuere, cum capite truncaretur, forte ergo ex utero tunc exilierunt.

Ad FAB. XVIII.

a *Pleionæ*] Ita habebat MS. Veneta & Micyll. *Pleiones.* Quod idem eſt. Sed hoc legere alibi cum non meminiſſet Rænerius, pro eo ſubſtituit, *Clymenes, aut, ut quidam volunt, Aſiæ Nymphæ filius.*

b *Quo poma aurea erant*] Micyllus & Rænerius, *in quo* &c. Sed MS. & Veneta præpoſitionem ignorant cum heic, tum & infr. *cui ultimis* &c. Amare iſtam ellipſin Lactantium hunc diximus ad Lib. I. fab. I.

c *Gorgonæ*] Edd. *Gorgonis.* Sed alterum non dubitavi reponere, cum MS. exhiberet *Gorgone.* E ponere pro Æ ſolenne erratum eſt librariorum. Gloſſ. Labb. *Voce,* βῶκες, ἰχθύες. Scripſerim *vocæ.* *Box* piſcis is dicitur à Plinio Lib. XXXII. cap. 11. Sed veterem codicem habere *Boca* notavit Dalechamp. Ergo *Vocæ* ſcriptum pro *Bocæ.* Feſtus Pauli. *Bocas genus piſcis, à boando, id eſt, vocem emittendo appellatur.* Mallem, *Bocæ.* Aliud eſt φώκη, ζῶον θαλάσσιον, *pecus Protei,* ut venuſtè dicitur Horatio Lib. I. od. 2.

Ad FAB. XIX.

a *Andromedam*] *Andromedan* MS. cum heic, tum & fab. I. Lib. V.

b *Nympharum*] Sic & Venet. & Micyll.

næ belluæ objectam vidit, captus ſpecie ejus exarſit. Pactuſque à Cepheo & Caſſiopia parentibus virginis, ut ſibi matrimonio eam cederent, ſi belluam interemiſſet, [c] voti compos factus eſt. Interfecto igitur monſtro, cupiens requieſcere, ne caput Gorgonis læderet, virgulas lectas in littore ſubjecit. [d] Et hæ ſubter induruerunt, ita ut adeptis radicibus, ſanguinei coloris in mari ut arbuſculæ naſcerentur, quæ nomen haberent curalium.

Fab. XX.

Meduſa [a] Gorgo cum propter pulchritudinem à pluribus peteretur, [b] conjugium Neptuni effugere non potuit. Quæ quod in templo Minervæ cum eo concubuit, propter religionem loci, quam obtriverat, crines ejus in ſerpentes ab eadem dea ſunt mutati, ut quæ petita initio à plurimis procis eſſet, objecta deformitate obvios in fugam verteret. Quos ſerpentes in ægide portat Pallas, ut hoſtes terreat.

Fabulæ Lib. V.

I. Phineus & ſocii ejus in ſaxum.
II. Prœtus in lapidem.
III. Polydectes in lapidem.
IV. Muſæ in aves.
V. Pierides in picas.
VI. Cyane in fontem.

VII. Stel-

cyll. Addit Ræn. *Nereidum* Hyg. Aſtron. II. 10. *Ut gloriata ſit ſe formâ Nereidas præſtare.*

c *Voti compos*] Hæc à Rænerio eſt lectio. Micyll. & Venet. *Votique compos.* MS. *voti itaque.* Vide quæ dicta ſunt ad fab. 7. Lib. I.

d *Et hæ ſubter induruerunt*] Sic rectè Micyllus. Perperam MS. & Venet. *& hæ ſuperinduruerunt.* Mallem præterea, *at hæ* &c.

Ad FAB. XX.

a *Gorgo*] Ita MS. & Venet. non *Gorgon.* Et rectè quidem. Tam enim Γοργὼ Græcis, quam Γοργὼν dicitur.

b *Conjugium Neptuni*] H. e. concubitum. Vide quæ annotavi ad Hyg. cap. 14. ubi & *connubium* eodem ſenſu uſurpari obſervavi. *Concubium* vocat Juvenal. Schol. ad Sat. III. vers. 17. Et Ennius apud Nonium cap. IV. *Quæ tibi in concubio verecundè & modicè morem gerit.* *Conjunctionem* Schol. Horat. ad Lib. I. od. 23. Tempeſtiva virgo.] *jam matura & viripotens conjunctionique apta.* Fulg. Lib. III. cap. 6. *Et ei velut in conjunctione miſcetur.*

Ad

VII. Stelles puer in lacertam.
VIII. Ascalaphus in bubonem.
IX. Sirenes in aves ex parte.
X. Arethusa in fontem.
XI. Lynceus rex in lyncem.

Fab. I.

Andromedam Cephei & Cassiopes filiam, in Æthiopia propositam belluæ marinæ, Perseus Jovis & Danaes filius Medusæ Gorgonis caput ferens, paciscitur conjugem, si eam periculo liberasset. Causa autem prostituendæ exstiterat ob Nereidum iram, quarum pulchritudini mater se prætulerat. Perfecto igitur à Perseo pollicito, cum fides à Cepheo promissa esset præstita, & nuptiarum conjugalium epulis regalibus principes interessent, [a] Phineus frater, cui Andromeda ante desponsata fuerat, contumeliam sibi existimans gravissimam [b] injunctam, quod advenæ consanguineus postpositus esset, vescentium animos pugna confudit. Et cum res miserabilis [c] dimicantium ageretur in regia, ac multi ex utraque parte armis, quæ casus obtulisset, cecidissent, novissimè Perseus, adversariorum multitudinem [d] pertimens, imperavit ut è conspectu sui discederent, caputque Gorgonis extulit: quo viso, Phineus cum auxiliantibus diriguit in saxum. Nomina autem eorum sunt Rhœtus, Atys, Lycabas, Phorbas, Amphimedon, [e] Erithus, Polydæmon, Abaris, Lycetus, Elyces, Phlegyas, Clytus, Idas, Clyme-

Ad LIB. V. FAB. I.

a *Phineus frater*] Sic MS. Addunt Micyll. & Venet. *Cephei*. Stultè & contra historiam Rænerius, *Andromedæ frater*. Cephei frater fuit, quem *Agenorem* vocat Hyg. Myth. cap. 64. Sed vide quæ ibi annotavi.

b *Injunctam*] Hæc est MS. lectio, quam & Veneta, & Micylliana repræsentant. Non placuit ista Rænerio; nec sanè mihi placet. Tu vide, lector, utrum *fieri*, quod pro eo substituit Rænerius, an *inustam*, quod mihi venit in mentem, tibi magis placeat.

c *Dimicantium*] *Vi dimicantium* legit Barth. Advers. Lib. x. cap. 8.

d *Pertimens*] Hoc dedit Micyllus. *Prætimens* MS. & Venet. *Timens* Rænerius.

e *Erithus*] Sic rectè Micyllus. Stultè *Actorides*, *Eritus* Rænerius, quasi diversorum essent vocabula. Atqui Erithum yocat Actoriden poëta à patre Actore. Vide vers. 79.

Ad

menus, Protenor, Hypſeus, Lyncides, Emathion; Chromis, Broteas, Ammon, Ampycus, Iapetides, Pettalus, Lycormas, Pelates, Corythus, Abas, Menaleus, Dorylas, Halcyoneus, Clytius, Clanis, Celadon, Aſtreus, Æthion, Thoactes, Agyrtes, Molpeus, Ethemon. In lapides autem verſi ſunt Theſcelus, Ampyx, Nileus, Eryx, & Aſtyages. Aconteus autem Perſei miles, dum per imprudentiam dimicans proſpicit Gorgonis ſpeciem, proinde in lapidem ceſſit. Noviſſimè Phineus cum ducentis aliis ſociis diriguit in ſaxum.

Fab. II.

[a] Perſeus Atlantis pronepos, votorum compos, cum conjuge Andromeda Argos patriam ſuam adiit, Prœtumque, pulſo Acriſio fratre, ipſius Perſei avo, regnantem, oſtenſo Meduſæ capite, in lapidem vertit, avoque licet immerito (ipſum cum Danae matre arcæ impoſitum in mare projecerat) regnum reſtituit.

Fab. III.

Polydectes rex inſulæ Seriphi, ad quam Perſeus cum Danae matre incluſus arca pervenerat, cupiens ablegare [a] arbitrum, ut matre illius liberè potiretur, ad Gorgonis Meduſæ reſecandum caput eum miſit; quod ille, Minerva volente, ad Polydecten pertulit, [b] inficiantique la-

bo-

Ad FAB. II.

a *Perſeus* &c.] Hoc argumentum nec MS. nec Veneta vel Micylliana agnoſcunt. Nec miror. Eſt enim ad verbum deſcriptum ex Regianis commentariis, & pro Lactantiano à Rænerio nobis obtruſum. Sed illud miror à nemine animadverſum id hactenus. Barthii vero etiam miſereri ſubit, ut qui verba Regii, tanquam ſi indubitatè Lactantiana eſſent, ex Hygino illuſtrare inſtituat Adverſ. Lib. x. cap. v.

Ad FAB. III.

a *Arbitrum*] Non vidit elegantiam locutionis Rænerius, cum pro arbitro nobis *Perſeum* iret ſuppoſitum. Arbiter eſt teſtis & inſpector. Horat. Epod. 5. *O rebus meis Non infideles arbitræ.* Schol. *Teſtes, conſciæ, aut præſentes, ut Salluſt. arbitris procul amotis.* Locus Salluſt. habetur Cat. cap. 20. Vulgatior ſignificatio eſt, quâ arbiter ponitur pro judice. Unde *arbitrium* pro judicio & ſententiâ. Sext. Rufus Breviar. cap. 13. *Lyciam ſupremi regis Apionis arbitrio ſumus aſſequuti.* Lego, *ſupremo*, Teſtamentum intelligit, quod ſupremum arbitrium.

b *Inficiantique* &c.] Revocavi & heic genuinam lectionem ex MS. & Venetâ, rejectis commentis Rænerii.

Ad

borem operis ostendit: ac prius ille eo diriguit, quam se ulcisceretur.

Fab. IV.

Musæ cum Parnassum montem petissent adversis tempestatibus, invitatæ à Pyreneo, qui Daulida Phocidis urbem incolebat, tecta subierunt: qui pulchritudine captus virginum, cum regiam claudi imperasset ad vim inferendam, ne cupiditatem ejus experirentur, in volucres conversæ sunt: [a] quas ille dum per ardua montium persequitur, prolapsus altitudine scopulorum præcipitatus est, ita ut toto corpore elideretur, vitamque finiret.

Fab. V.

Pieri, qui Macedoniam possedit, & Euippes novem filiæ insolentius dum gloriantur, Musas in certamina provocarunt cantusque: quarum una carmen exorsa est, quod gigantes adversus deos contenderint. Ex quibus Typhœus terrigena deformitate terruisset deos compulsos in Ægyptum: ubi Jupiter ob metum in arietem versus est, Apollo in corvum, [a] Liber in caprum, Diana in felem, Juno in vaccam, Venus in piscem. Invicem autem Musæ, cum Cereris laudem cecinissent, & qualiter Typhœus Ætnæ

Ad FAB. IV.

a *Quas ille dum* &c.] Hæc est lectio MS. quam & Veneta & Micyllus adstruunt, ne quid te moveat audacia Rænerii.

Ad FAB. V.

a *In caprum*] Sic Venet. [& MS. non *capram*, ut dederat Rænerius. Antoninus Liberalis in hac fabula cap. 28. Τράγῳ δὲ εἰκάζεται Διόνυσος: pro quo Ovidius v. Met. vers. 329. *Proles Semeleia capro.* Certè τράγος Græcorum à Latinis *caper* modo, modo *hircus* vertitur. Notum est fœtorem alarum τράγον dici à Græcis. At illum ut *hircum* Horat. epod. 12. aliique appellant, ita *caprum* Catull. carm. 70. & Ovid. III. Art. immo *capram* etiam Horat. Lib. I. epist. 5. vers. 29. *Sed nimis arcta premunt olidæ convivia capræ.* Τράγος erat, qui vitem rodendo putationem hominibus monstravit, ac *hircus* dicitur à Martial. Lib. III. 24. & ab Hygin. Astron. II. 4. Verum Mythol. cap. 274. *Caper*, ut & apud Ovid. Lib. XV. Metam. fab. 2. Lactant. ad V. Theb. Stat. vers. 159. Certè caper est hircus Virgil. Eclog. VII. cum virum eum gregis facit, & Ovidio, cum ait X. Metam. 327. *Quasque creavit init pecudes caper.* Hæc expendant, qui caussam nullam vident, cur τράγον transtulerit *caprum* Xylander. apud Antoninum: certè hinc discent non solum ἔριφον dici caprum. Quid autem propriè ἔριφος sit, expressit his verbis in libro de cibor. Facult. pag. 17. Simeon Se-

Ætnæ monti Siciliæ ſubjectus eſſet; Pirides victæ, [b] in picas ſunt transfiguratæ.

Fab. VI.

Venus indignata, quod & Diana & Proſerpina Cereris filia numen ſuum conjugiaque aſpernarentur, Ditem, qui territus viribus Typhonis, moventis Ætnam, cui ſubjectus à diis erat, cum ab inferis emerſiſſet, impulit in amorem, ut Proſerpinam, [a] circa Percum lacum Hennæ flores legentem cum Minerva atque Dianâ, raperet. Qua capta, cum properanter curru fugeret, à Cyane Nympha, quem dilexerat Anapis amnis, intercedente retardatus eſt. At ille incenſus ira propter moram intercedentis, relicto ſceptro inter ſtagna, diſcuſſit undam, præcepſque mari merſus, [b] Cyanen currui obſiſtentem in liquorem ſui nominis vertit, cujus lacus contiguus Arethuſæ videtur.

Fab. VII.

Ceres cum orbem terrarum peragraſſet, requirens filiam Proſerpinam, æſtu torrida ad caſam cujuſdam anus [a] nomine Miſmes devenit; petitque ab ea, ut ſibi aquam [b] ad

Sethi. Οἱ γὰρ τοὺς ἐξ μῆνας ὑπερβαίνοντες, οὐδὲ κυρίως ἔριφοι ἂν κληθεῖεν, ἀλλ' αἶγες. Putavit forte Vir Cl. ignoraſſe Xylandrum verſiculum illum Martial. Lib. III. ep. 24. *Dum jugulas hircum, factus es ipſe caper.*

b *In picas ſunt transfiguratæ*] Apud Antoninum dicuntur factæ κολυμβὰς, ἴυγξ, κεγχρὶς, κίσσα, χλωρὶς, ἀκαλανθὶς, νῆσσα, πιπὼ, δρακοντὶς. De Iynge digniſſimus lectu eſt locus apud Tzetzen in Lycophr. pag. 59. ed. Steph. apud quem & pag. 83. legas, Πιπὼ ὄρνεόν ἐστι θαλάσσιον εὐπρεπὲς, καὶ ποικιλοειδές. At talis non eſt ardea ſtellaris. Verum ergo, quod ad cap. 14. ejuſdem libelli dixi, piponem aliam eſſe ab aſteriâ. Confer Breulium in Iſidor. p. 842. Cap. 7. omnino legendum, ἐσθ' ὁ ἄνθος τῷ ἵππῳ. Vide locum Plinii à me laudatum, & Ariſtotel. Hiſtor. Animal. Lib. IX. cap. I. Ἄνθος δὲ ἵππῳ πολέμιος. ἐξελαύνει γὰρ τὸν ἵππον ἐκ τῆς νομῆς. πόαν γὰρ ἐπινέμεται ὁ ἄνθος.

Ad FAB. VI.

a *Circa Percum lacum Hennæ*] Vide not. Heinſ. ad vers. Naſon. 385. Lib. V.

b *Cyanen currui obſiſtentem*] Ita repoſui, cum MS. exhiberet, *Cyanenque currui obſiſtentem*. Niſi mavis cum Venetâ *Cyanen, quæ currui obſtiterat*, Micyll. *Cyanenque, quæ currui obſtiterat*,

Ad FAB. VII.

a *Nomine Miſmes*] *Miſme* Ræherius, qui & iſtud gloſſema heic infercit, *aut, ut alii volunt, Meganira*. Sed *Metanira* ſcribendum eſſet. Vide Heinſ. ad IV. Faſt.

b ad colluendum jejunium porrigeret. Quæ cum c polentatam ei potionem dediſſet, & illa d avidius biberet, puer quidam ejuſdem caſæ Stelles eam procacius eſt proſequutus, prædicans aviditatem ejus in bibendo: cujus dea audacia pueri offenſa, in malis partem potionis in eum effudit, fecitque ut in ſtellionem converteretur, qui potionem ſparſam polentâ tergo oſtenderet.

Fab: VIII.

Cum Arethuſa Nympha Siciliæ fontis, qui humo preſſus ab Elide fluit, indicaviſſet Cereri à Dite raptam Proſerpinam, & illa ab Jove impetraſſet, ſi fratris nuptiis contenta non eſſet, eâ lege ab inferis a reduceret eam, ſi nihil ibi guſtaſſet. Quam ob cauſam cum judicium fieret, b Aſcalaphus Orphnes & Acherontis filius c ad indicium primus deſcendit, docuitque eam mali punici granum guſtaſſe:

Faſt. vers. 537. *Baubo* eſt Clementi Parænef. pag. 13.

b *Ad colluendum jejunium*] Ita & Veneta cum MS. Forte, *ad ſolvendum jejunium.* Ovid. v. Met. vers. 534. *Quoniam jejunia virgo Solverat.* Rænerius dedit nobis *ad os colluendum.* Hoc habet ex Regianis commentariis. Invenitur & infr. Lib. XIII. fab. 9. *Jejunium polluit.* Sed etiam ibi *ſolvit* reſcripſerim.

c *Polentatam potionem*] Cyceona. Arnob. Lib. v. *Perducit totum cyceonis læta liquorem.* Ἀλφίτων κυκεῶνα appellat Euripidis Scholiaſtes ad Oreſt. pag. 209. ed. Steph. ut & Nicandri ad Alexipharm. p. 73. ed. Soter. Hom. Interpres ad Iliad. Λ. 623. Ἔστι δὲ δίψης ἴαμα ὁ κυκεὼν, ἐκ διαφόρων εἰδῶν συνδυαζόμενος. Eadem verba legas apud Etymol. magni auctorem in κυκεών. Adde Heſych. in κυκειῷ.

d *Avidius biberet*] Nam ἐξέπιε κατὰ δίψος τὸ πολὺ ἀθροῦν, ut eſt apud Antoninum. Quod eſſet *totum Cyceonis liquorem.* Mallem tamen ἀθρόως, hoc eſt, οὐ διαιροῦσα εἰς μικρότατα τῶν ἐκπωμάτων, ut ait Theocriti Scholiaſtes ad Eid. Z. vers. 69. Schol. Homer. ad Iliad. X. vers. 29. Οἱ δὲ ἀθρόως ἐμφορησάμενοι &c. Sed ἀθροῦν adverbialiter accipi poteſt. Gregor. Nazianz. στιχ. Χόλος προσῆλθε, ὅς μ' ἔκλεψεν ἀθρόως. Sed in excerpt. Vet. cod. quæ penes me ſunt, ἀθρόον. Eſt autem ἀθρόως πιεῖν, idem quod ἀμυστὶ πιεῖν. Vide Fabrum ad Anacreontem p. 154. Etymol. magni auctorem in ἈΜΥΣΤΙ. Ἀμυστὶ, ἀπνευστὶ πίνειν. οἱ δὲ ἀθρόως.

Ad FAB. VIII.

a *Reduceret eam*] MS. cum Venetâ & Micyll. *Duceret eam, ſi nihil guſtaſſet.*

b *Aſcalaphus Orphnes & Acherontis* &c.] Ita repoſui ex conjecturâ Nob. Heinſii, quam margini ille libri ſui illeverat. Habent alioqui MS. Venet. & Micyll. *Aſcalaphus hoſpes Acherontis* &c. Sed τὸ *hoſpes* cum vitioſum eſſe facile vidiſſet Rænerius, ſatis putavit, ſi deleto eo ſcriberet, *Aſcalaphus Acherontis filius.* Sed conjecturam illuſtris viri cum Naſo firmat vers. 539. tum & Apollodorus Lib. I. pag. 13. aliique.

c *Ad indicium*] Sic rectè MS. Perperam *judicium* edd.

d *Abo-*

ſtaſſe: quamobrem in avem bubonem [d] abominandi ominis converſus eſt. Jupiter autem ex æquo fratri Cererique tribuit, ut partem anni Proſerpina apud virum, partem apud matrem ageret.

Fab. IX.

Sirenes Acheloi & Melpomenes Muſæ filiæ, cum Proſerpinam raptam requirerent, neque eam ullo modo poſſent invenire, à diis noviſſimè [a] impetraverunt, ut verſæ in volucres non tantum in terrâ, ſed etiam in mari requiſitam conſequi poſſent. Noviſſimè devenerunt [b] ad petram Martis, quæ imminebat proxima pelago. Harum ita fuit fatum, quamdiu earum vox audita non eſſet mortalibus, manerent incolumes. Forte Ulyſſes monitu Circes [c] obturatis auribus prætervectus eſt. tum ſe præcipitaverunt.

Fab. X.

Jupiter ut Cererem placaret, ita diviſit annum, ut Proſerpina partim ad virum, partim ad matrem moraretur. Ergo Ceres ab Arethuſa exigit, ut ſibi originem ſuam exponat. Arethuſa Achaidum Nympharum formoſiſſima cum ab Alpheo amne [a] diligeretur, cuperetque perſequentis impetum effugere, invocavit Dianam, cujus comes & ſtudii æmula fuerat, laboranti ut ferret auxilium.

b Obje-

d *Abominandi ominis*] Vide Iſidor. Lib. XII. cap. 7. Serv. ad Æn. IV. 462. Senec. Hercul. Fur. vers. 687. Ovid. Lib. V. Met. vers. 550. Plin. Lib. X. cap. 12. *Bubo funebris & maximè abominatus, publicis præcipuè auſpiciis, deſerta incolit, nec tantum deſolata, ſed dira etiam & inacceſſa, noctis monſtrum, nec cantu aliquo vocalis, ſed gemitu.*

Ad FAB. IX.

a *Impetraverunt*] Veneta *impetraviſſent.* Sed ita ſcribendum eſſet cum Micyll. *& à diis noviſſimè impetraviſſent* &c.

b *Ad petram Martis*] Sic MS. non *maris*, ut editi hactenus. Barth. Adverſ. Lib. X. cap. 8. emendatum it, *noviſſimè Siculi devenerunt ad petram maris.* Adi ipſum.

c *Obturatis auribus*] Ita & Hyg. Myth. cap. 125. & 141. Sed nec MS. nec editi ante Rænerium verba iſta agnoſcunt.

Ad FAB. X.

a *Diligeretur*] *Perſequeretur* Micyll. & Veneta. Sed alterum eſt in MS. Rænerii nulla heic ratio habenda, ut qui ex ingenio ſuo longè aliam huic fabulæ faciem dederit.

[b] Objecta itaque ea nube, ne [c] in cupientis conspectum posset venire, tellure rupta, [d] in insulam Ætnæ misit per obscurum iter, & [e] in fontem cognominis sui Ortygium versam ad superos evocavit. [f] cujus liquori Alpheus amnis infunditur.

Fab. XI.

Triptolemus à Cerere fruges dividendas accepit per terras, currumque draconibus junctum cum fecisset, novissimè delatus est in Scythiam, & à Lynco rege exceptus hospitio. Cui cum exposuisset qualiter à deâ esset honoratus, invidia honoris [a] instinctus, dormientem ut interficeret aggressus est. Dea nuncii sui memor, ut, quem divini honoris dignum habuerat, conservaret, antequam occideretur, hospitem [b] in lyncem feram convertit.

Fabulæ Lib. VI.

I.	Minerva in anum.
II.	Arachne in araneam.
III.	Niobe in lapidem.
IV.	Agrestes Lyciæ in ranas.
V.	Marsyas in flumen.
VI.	Pelopis humerus in eburneum.
VII.	Procne & Philomela in aves.
VIII.	Tereus in volucrem epopem.
IX.	Zetes & Calais ex parte in aves.

Fab. I.

b *Objecta itaque ea nube*] Veneta, *objectaque ea numini.* Micyll. *objectaque ea nube.* MS. *objecta itaque ea numini.*

c *In conspectum*] Ita & Micyllus. Sed Venet. & MS. *in conspectu.* Id quod facile auctoritate meliorum tueri se potest. Phædrus Lib. v. cap. 2. *Quidnam cinædus ille in conspectu meo Audet venire?* Ad quem locum Rittershusium vide & alios.

d *In insulam Ætnæ misit*] Ita MS. Veneta, *in insulam Ætnam admisit.* Sed Micyllus, *in insulam Ortygiam.* Scripserim, *in insulam Ortygiæ.* Naso: *Advehor Ortygiam: quæ me cognomine divæ Grata meæ superas eduxit prima sub auras.*

e *In fontem cognominis sui Ortygium*] Sic MS. & Veneta. Sed perperam proculdubio. Lege cum Micyll. *in fontem cognominem sibi Arethusam.*

f *Cujus liquori Alpheus* &c.] Marcellinus Lib. xv. *Alpheus oriens in Arcadiâ, cupidine fontis Arethusæ captus, scindens Ionium mare, ut fabulæ ferunt, adusque amatæ confinia progreditur.*

Ad FAB. XI.

a *Instinctus*] *Instinctus ille* Micyllus, haud paullo concinnius.

b *In lyncem feram*] Θώς Græcis ea fera est. Schol. Hom. ad Iliad. N. 103.

O'

Fab. I.

Arachne Lydia, Idmonis filia, cujus mater genita Hypæpis ſtudio lanificii famam quæſierat, cum materna induſtria cunctas præceſſiſſet in opere faciendo, [a] feſtis diebus inſolentius gloriabunda, quam mortalem decuit, [b] elocuta eſt. Nam Minervam, à qua docta fuerat, in certamen provocavit. Quæ in anum verſa, in hoc ad eam venerat, ut ejus audaciæ impetum [c] odio futurum compeſceret. Quam cum [d] in certaminis propoſito vidiſſet permanentem, reverſa in ſuam ſpeciem, opere propoſito, in certamen deſcendit; & ſingula, quæ ſequuntur, inſeruerunt telæ: prior Minerva, dehinc Arachne.

Quæ in Minervæ telâ picta.

Minerva incipit. Itaque telæ ſuæ intexuit [e] contentionem Athenarum inter ſe Neptunumque habitam; qui lacu ſalſo in arce edito ſuam poſſeſſionem vindicabat: ipſa olivæ arbore à ſe inventa. Item Rhodopen Threiciam & Æmum, qui pari inſania [f] amore conjugii Jovis ac Junonis abuſi erant nominibus, in montes transfiguratos. [g] Item Pygantem caſu ab Junone in gruem verſam. Item Antigo-

Ὁ δὲ ζῶον ἄλκιμον ἐ δυσκίνητον. ἔνιοι δὲ παραπλήσιον τῇ ὑαίνῃ.

Ad LIB. VI. FAB. I.

a *Feſtis diebus*] Sic & Veneta & MS. Perperam Micyll. *iſtis diebus*. Rænerius utramque vocem omiſit.

b *Elocuta eſt*] Horat. Lib. III. od. 3. *Gratum elocuta conſiliantibus Junone divis.* Minucius Felix Octavio: *Non eloquimur magna, ſed vivimus.* Ad eundem modum *edicere* pro *dicere* frequenter uſurparunt deterioris ætatis ſcriptores. Vide annotata à nobis ad iſta Fulgentii, *unde idolum tractum ſit, edicamus*: quibus addas licet & illa. Epiſcop. Galat. Epiſtol. ad Leonem: *Epiſcopi, qui ſuâ dignitate depoſiti videbantur, ſic edocuerunt.* Junilius in Præfat. ad Primaſ. *Quantum noſtra puſillanimitas ediſcere potuit.* Sex. Rufus Præfat. *Res geſtas ſignabo, non eloquar.* Schol. Horat. Lib. III. od. 19. *Quod Romanis Græcas hiſtorias, nec ad propoſitum pertinentes, potius eloquatur* &c.

c *Odio futurum*] Hæc eſt lectio Micyllianæ editionis. Venet. & MS. *otio futurum*. Legerim, *exitio futurum*. Rænerius duas iſtas voces omittit. Sed omittere ille frequenter ſolet, vel pro lubitu refingere, quicquid non capit, vel ad ſtomachum ejus non facit.

d *In certaminis propoſito*] Veneta & Micylliana, *in certamine*, inductâ voce poſteriori. MS. *in certamine propoſitum.*

e *Contentionem Athenarum*] Micyllus, *contentionem de urbe Athenarum.*

f *Amore conjugii*] *Et amore* Veneta & Rænerius. Sed nec Veneta, nec MSS. 2. copulam iſtam agnoſcunt.

g *Item Pygantem caſu* &c.] Sic MSS. 2. Veneta: *Pygantes caſu ab Junone in gruem verſa eſt.* Micyll. *Pygmææ quoque*

gonen Laomedontis filiam, [h] quæ cum Jove coisset, [i] ob admissum Juno eam transfiguravit in ciconiam. Item Cinyræ regis Assyriorum præterea filias ob insolentiam ab eadem dea in graduum templi sui lapidem mutatas; per quæ exempla [k] frangi posset de Minervæ numine; [l] finemque operis sui explicuit. Is modus est, & facit arbore finem sua.

Quæ in Arachnes telâ picta.

Arachne autem, ut videretur per opera respondisse [m] contentioni, telæ suæ intexuit Jovem in taurum versum ob Europæ amorem. Eundem fecit in aquilam conversum, ut comprimeret Asterien. Eundem in olorem, ut Ledam Thestii filiam comprimeret. Eundem in Satyrum, ut [n] Nycteida Nyctei filiam comprimeret. Eundem in Amphitryo-

casum addit, quæ ab Junone in gruem versa est. Rænerius cum MSS. facit, nisi quod τὸ *casu* omittit, Scilicet minus id ei quadrare heic esse visum. Forte *pari casu* scripserat auctor. Etiam pro *Pygantem* rescripserim *Pygmæam* vel *Pygmæam matrem*. Certè non *Pygas* Pygmæa illa mater, sed *Oenoë* fuit dicta, auctore Anton. Liberal. cap. 16. vel *Gerana*, ut vult Ælianus in de Animal. Lib. xv. cap. 29. Legas eandem fabulam apud Athenæum Lib. ix. cap. 11.

h *Quæ cum Jove coisset* &c.] Hæc lectio est è codice Florentino, sed ἀνακόλουθον facit orationem, nisi scribas, *quæ quum cum Jove*. Neapolitanus codex habuit, *quia cum* &c. Forte, *quam quia cum Jove* &c. Sed τὸ *eum* proximè sequens induxerim cum Micyllo.

i *Ob admissum*] Latinissimè dictum est. Sext. Rufus Brev. cap. 19. *Ad satisfactionem tam audacis admissi*. Ovid. II. μαλιολεχνίας vers. 381. *Conjugis admissum violataque jura mariti*. Heroid. Epist. xi. 381. *Admissi memores sed tamen esse mei*. Et vers. 110. *Ah miser admisso plectitur ille meo*. Epist. xvi. 45. *Matris in admisso falsâ sub imagine lusæ*. Metam. xi. vers. 380. *Sed memor admissi Nereida colligit orbam* &c. Rescript. Dioclet. in Collat. Leg. Mos. *Quod ex admissi discrimine sustinet*. Rescript. Divi Pii: *Sciet me admissum severius exsecuturum*. Paullus Recept. Sent. Lib. 1. Tit. 5. *Pro qualitate admissi plectuntur*. Rænerio tamen probare se ista Latinitas non potuit, qui inde fecit *admissum scelus*. Oblitus ergo erat etiam Lib. VIII. fab. 6. legi, *Ob admissum præcipitavit in pelagus*. Et Lib. xi. fab. 9. *Ne ultra persequeretur admissum*. Intelligi *crimen* debet, quod addit Ovid. Am. II. 7. *Me non admissi criminis esse reum*. Vel *facinus*. Salvian. de Provid. Lib. 1. *Post facinus admissum Dei sermone conventus*.

k *Frangi posset de Minervæ numine*] Ita & Veneta ac Rænerius. Nec aliter MSS. 2. Micyllus dedit, *frangi posset, deque Minervæ numine certior fieri*. Quæ sapiunt interpolationem.

l *Finemque operis sui* &c.] Hæc est lectio MSS. 2. & Venetæ. nec placet tamen admodum. Concinnius Micylliana, *finemque operi suo arborem suam olivam imposuit*. Forte scripserat, *finemque operis sui explicuit arbore suâ*. Reliqua certè à glossatore aliquo videntur addita esse ex illo Nasoniano versu: *Is modus est: operisque suâ facit arbore finem*.

m *Contentioni*] Ita reposui ex Micyllianâ. MS. & Veneta præferunt *contentionem*. Rænerius pro istâ voce dedit nobis *sequentia*.

n *Nycteida Nyctei filiam*] Ita quidem cum MS. etiam Veneta & Micylliana.

Sed

tryona, ut Alcmenam Electryonis filiam comprimeret. Eundem in aurum, ut Danaen Acrisii filiam comprimeret: in ignem, ut Asopidam. Duo sensus isti [o] in uno versu continentur. Eundem in pastorem, ut Mnemosynen comprimeret: in serpentem, ut Deoidam. Et hi duo sensus in unum versum veniunt. Neptuni etiam cupiditatem [p] inserit, ita ut doceret eum in juvencum esse mutatum, ut Æoli filiam stupraret: in amnem Enipeum, ut [q] Æoli uxorem; in arietem, ut Bisaltidam comprimeret. Hi tres sensus in tribus versibus aliter cadere non possunt. Eundem in equum, ut Cererem; [r] in volucrem, ut Gorgonam Medusam, ex qua equus Pegasus [s] proditur fuisse; in Delphinum, ut Melantho. Hi sensus continentur in tribus versibus. Apollinis præterea [t] in eadem contentione amoris furta [u] intexuit, indicans eum in accipitrem, interdum in leonem fuisse conversum; alias in pastorem, ut Issen Macarei filiam comprimeret. Liberum patrem quoque in uvam versum, ut Erigonen comprimeret. Saturnum præterea in equum versum, ut Phillyram Oceani filiam, ex quâ Chironem Centaurum dicitur procreasse.

Fab. II.

Postquam Arachne, ordinata tela, contumeliosè à dea

Sed perperam. Antiope fuit dicta Nyctei filia: quam *Nycteida* appellat Naso, ut ab Antiope Asopi filia distinguat. Vide notas nostras ad Hyg. Mythol. cap. 7. Propert. Lib. I. Eleg. IV. *Tu licet Antiopæ formam Nycteidos* &c.

o *In uno versu continentur*] *In unum versum* MS. & Veneta. Verum quæ de sensibus inculcantur identidem, qui quot versibus contineantur, ea existimo omnia à glossatore aliquo orta. Certè in Micyllianâ non comparent. Confer quæ dicemus ad fab. 26. Lib. VII.

p *Inserit*] Ita Veneta & Micylliana. MS. *infert*.

q *Æoli uxorem*] Ita Micyllus. Sed MS. & Venet. *Æoliam*. Rænerius, *Iphimediam, ex quâ nati Aloidæ*. Non amo tam liberales correctores. Suffecisset *Iphimediam*. Vide Hygin. Myth. cap. 28.

r *In volucrem*] *In equum volucrem* Rænerius. Perperam. Vid. Heins. notas ad Metam. Ovid. pag. 132. Addo ejus observatis Tzetzæ locum in Lycophr. p. 30. ubi inter alias causas, cur Erinnys dicatur Ceres, hanc affert, ὅτι Ἐριννύϊ ὁμοιωθεῖσα μίγνυται Ποσειδῶνι, καὶ γεννᾷ τὸν Ἀρείονα ἵππον.

s *Proditur fuisse*] *Proditur natus* Rænerius. Sed alterum cum MS. Venet. ac Micyll. adstruunt.

t *In eadem contentione*] Etiam heic cum MS. faciunt Veneta & Micylliana. Sed Rænerius, *in eadem tela*.

u *Intexuit*] *Intexuit reddita* codex Neapolitanus & Veneta. Etiam mox cum Venetâ *indicat* pro *indicans* cod. Florentinus.

dea [a] percussa esset, suspendio se affecit. Sed in ultimo casu, propter studium, quod à deâ acceperat, in araneam versa est, ut opere inutili nullum [b] sui effectum capere posset. Plura vero opera Arachnes poëta retulit fuisse, quam Minervæ; ut hanc scientia artis, quæ [c] potior est, illam labore contendisse demonstraret.

Fab. III.

[a] Niobe Tantali Sipylo Lydiæ orta, [b] ob insolentiam Apollinis ac Dianæ numen experta est. Nam ex Amphione septem filiis totidemque virginibus editis dum comitata gauderet, & quodam tempore Manto Tiresiæ filia [c] responso monuisset Thebanos, ut Latonæ [d] & liberis ejus per preces thura redderent, sola exstitit, quæ sacrificio interesse noluerit, prædicans potiorem se numine deæ ac liberis ejus esse. [e] Itaque oratione instincta Latona, questa cum filiis, quod suarum injuriarum ultores non exi-

Ad FAB. II.

a *Percussa esset*] Codex. Neap. *compulsa esset*, & *postque*, pro *postquam*. Videtur velle, *postque Arachne, ordinatâ telâ, contumeliosè à deâ cum pulsa esset*. Veneta, *cum contumeliosè à deâ pulsa esset*.

b *Sui effectum*] Hoc est, *utilitatem*. Marcellin. Lib. XIV. *Absque ullo egressus effectu, deinde tabescebat immobilis.*

c *Potior est*] *Potentior est* Flor. codex. *Potentiorem* Neapolitanus.

Ad FAB. III.

a *Niobe Tantali*] Non dubitavi hoc reponere ex MS. & Venetâ. Elegans Græcismus est, quem fœdis glossematis deformarat Rænerius. Etiam infr. Lib. VII. fab. 27. *Cephalus Deionis* & Lib. X. 5. *Hyacinthus Amyclæ* restituimus huic scriptori. Servius ad Æn. X. vers. 167. *Clusius Tyrrheni, sive Telemachus Ulyxis.* Confer quæ scripsi ad Hyg. Mythol. cap. 14. & 81. Non dissimilis & ille Hellenismus Anacreontis od. 20. Ἡ ταντάλου ποτ' ἔστη. & Antonini Liberal. cap. 22. Ἡ δεῖνα τῶν Σπερχιοῦ, *Quædam ex Sperchii filiabus.* Ita enim explicari omnino locus ille debet.

b *Ob insolentiam Apollinis* &c.] Cod. Neap. *Ob insolentiam par Apollinis* &c. Ἴσως, *Ob insolentiam parem*. Supr. fab. I. *Qui pari insaniâ* &c.

c *Responso monuisset*] Propriè de vatibus dicitur *respondere*. Vide supr. fab. 5. Lib. III. Julius Obsequens cap. 87. *Vates protenderunt Græciæ fore exitium.* Legerim, *responderunt*. In eodem capite corrupta & ista, *Romæ in agro Cortasi lacte pluit*. Rescribo, *in Græcostasi*. Græcostasis locus Romæ fuit, cujus idem scriptor facit cap. 83. & 31. mentionem. Quamobrem mendam tam obviam miror non vidisse Cl. Schefferum. Depravata & illa: *Terracinæ sereno navis velum fulmine exanimatum, in aquas dejectum.* Lege, *navalem fulmen exanimavit in aquas dejectum.* Sic habes cap. 89. *Navales plerosque exanimavit.*

d *Et liberis*] *Filiis* MS. Denominatio facta ergo a potiori.

e *Itaque oratione*] Vel *quâ oratione* scribendum, vel legendum cum Micyllo, *itaque oratione hac.*

f *Isme-*

existerent. Confestim itaque Apollo & Diana, tecti nubibus, ut præceperat genitrix, Thebas venerunt, ac Niobes filios, cum in campo equis exercerentur, sagittis necaverunt. Quorum nomina hæc sunt, [f] Ismenus, Sipylus, Phædimus, Tantalus, [g] Alphenor, Damasichton, Ilioneus. Pater Amphion post necem filiorum ferro se interfecit. Nec minor violentia desiit esse Niobes: quod Diana indignè tulit. Nam virgines pari calamitate affecit. Vita novissimè Niobe flens [h] decessit, turbineque ventorum in patriam Sipylum delata est, cessitque in silicem voluntate Apollinis & Dianæ.

Fab. IV.

Latona Coei filia, cum Junonis ira ob adulterium ex Jove conceptos Apollinem & Dianam parere non posset, & nulla eam errantem regio reciperet, novissimè venit [a] in Lyciam, & cum ex ardore æstus ac longitudine viæ sitim sedare vellet, ab iis, qui ulvam & juncum secundum lacum legerent, prohibita est propius accedere. Quamobrem ira incensa, digrediens petiit à deis, ut nunquam accolæ [b] stagno carerent. Auditis itaque precibus ejus, Ju-

f *Ismenus*] *Ismenos* MSS. 2. & mox *Tantalos* alter.

g *Alphenor*] *Archenor* Flor. codex. & Veneta, Vide annotata à nobis ad Hygin. Myth. cap. XI.

h *Decessit*] *Diriguit* MS. cum Venetâ ac Micyllianâ. Sed quid τῷ *vita*, quod post *affecit* exhibet cum MS. Venet. tum faciendum? Omittit illud Micyllus. Forte, *Victa novissimè Niobe flens diriguit*.

Ad FAB. IV.

a *In Lyciam venit*] Antoninus Liberalis, qui paullo aliter hanc fabulam narrat cap. 35. Λητὼ ἐπεὶ ἔτεκεν Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν ἐν Ἀστερίᾳ τῇ νήσῳ, ἀφίκετο εἰς Λυκίαν &c. Lyciam tum appellatam vult eam regionem à lupis, qui deæ se viæ duces præbuissent. Λύκοι δὲ, inquit, συναντώμενοι καὶ σήναντες ὑφηγήσαντο τὴν ὁδόν. Iterum monendum mihi τὸ σαίνειν latius patere, quam quidam rentur. Leonibus etiam illud tribuit Tzetzes ad Lycophr. pag. 131. ed. Steph. Εἶδον ἔξωθεν τῆς αὐλῆς τῆς κίρκης λύκους καὶ λέοντας ἡμέρους, σαίνοντας αὐτοὺς ταῖς οὐραῖς. Hieronymus in vitâ Paulli Eremitæ: *Et illi* (leones) *directo cursu ad cadaver beati senis substiterunt, adulantibusque caudis circa ejus pedes accubuere.* Nimirum σαίνειν proprie est cauda adulari: quæcunque ergo animalia facere hoc consuevere, σαίνειν dicuntur. Apollon. I. Argon. vers. 1144. Θῆρες δ' εἰλυοὺς τε κατὰ ξυλόχους τε λιπόντες, Οὐρῇσιν σαίνοντες ἐπήλυθον. Cæterum quod Lyciam Τερμιλίδα dictam ibidem affirmat Liberalis, id contactum vitio est. Legendum omnino Τρεμιλίδα. Incolas Τρεμιλεῖς & Τρεμίλας appellatos dicit Stephanus. Perperam ergo Τερμιλους vocatos ait Eustathius ad Dionys. pag. 113. ed. Steph. Corrige ex Stephano.

b *Stagno carerent*] Vide Barth. Adv. Lib. x. cap. 8.

Jupiter agricolas in ſpeciem ranarum transformavit.

Fab. V.

Satyrus nomine Marſyas, dum cum Apolline tibiis contendit (quas Minerva inveniſſe proditur) [a] pro audacia, quod deo cedendum non putaret, ſuſpenſus [b] ac cute nudatus eſt. Quem Nymphæ ac Satyri, cæterique ruris incolæ fletu proſecuti ſunt, quod ejus cantu carituri eſſent, ita ut ex lacrymis eorum flumen increverit, quod ejus nomine [c] in Phrygia Marſyas à [d] prioribus noſtris nuncupari videtur.

Fab. VI.

Tantalus epulis Jovis cum intereſſet, & cum vellet experiri an futura proſpiceret, invitato ad epulas, Pelopem [a] nothum ex filiis interemit, viſceraque ejus reliquis dapibus immiſcuit. Quo pro merito punito, miſericordia deorum, qui convivii participes fuerant, partes viſcerum Pelopis compoſuerunt, & humerus, qui defuerat, [b] de ebore effectus eſt.

Fab. VII.

Ad FAB. V.

a *Pro audaciâ*] Sic MS. Editi, quos videre mihi contigit, *per audaciam*. Sed *pro audacia* idem eſt, quod *propter audaciam*. Epiphanius Hiſtor. Tripart. Lib. IX. pag. 522. ed. Rhen. *Alios, qui pro pane veniebant, alios, qui illuc pro libidinis turpitudine veniebant*. Schol. Horat. ad Lib. IV. od. 12. *Pro ſtupro ſororis ad vindictam*. Vet. Interpr. 1. Reg. cap. XV. 23. *Pro eo ergo, quod abjeciſti ſermonem domini* &c. Ecleſ. XII. 14. *Pro omni errato adducet Deus in judicium*. Licinius Ruffinus Collat. Leg. Tit. VI. *Pro ignorantiâ juris videntur admiſſa*. Salvian. de Provid. Lib. I. *Nec pro præſentibus ſupplicamus*. Sex. Rufus Brev. cap. 4. *In Africam pro defenſione Siculorum Romana transmiſſa* &c. Cap. 24. *Pro quâ admiratione Perſæ ſuperiores eſſe Romanos confeſſi ſunt*. Immo nec claſſici ſcriptores loqui ita dubitarunt. Conſule illos, qui Particulis linguæ Latinæ ſcripſerunt.

b *Ac cute nudatus eſt*] MS. Venet. ac Micyll. *A cute nudatus eſt tergore*] Lege, *à Scythe*, vel, *ac à Scythe nudatus eſt tergore*. Vide quæ annotata ſunt nobis ad Hyg. Myth. cap. 165.

c *In Phrygia Marſyas*] Vibius Sequeſter: *Marſias Phrygiæ urbis Celene*. Leg. *Celænarum*, & confer quæ ſcripſi ad Hyg. Myth. cap. 165.

d *Prioribus noſtris*] H. e. majoribus. Conſule Barth. Adverſ. Lib. X. cap. 8.

Ad FAB. VI.

a *Nothum*] Ita reſcripſi ex Venetâ & Micyllianâ, cum *notum* præferret MS. Conſule Hyg. Mythol. cap. 83. & quæ ibi annotamus. Rænerius flagitioſè hæc pervertit.

b *De ebore effectus eſt*] *Suffectus eſt* Barth. Adverſ. Lib. X. cap. 8.

Fab. VII.

Tereus Martis filius, cùm auxilia multis regibus ferret, Pandioni quoque Athenis regnanti, cum à proximis civitatibus oppugnaretur, non defuit. Quamobrem filiam ſuam Procnen illi [a] in matrimonium dedit. Quæ deportata in mariti regnum, cum ex intercapedine ſororem Philomelam deſideraret, petiit à Tereo, ut proficiſceretur Athenas, ſororem ſibi ad ſolenne ſacrificium ut adduceret. Qui ut Athenas pervenit, ſoceri uſus hoſpitio in Philomelæ incidit amorem. quam ſecum digreſſus mandato conjugis duxit in Thraciam, [b] & ſtabulis clauſit, ut ſine cujuſquam ſuſpicione ad eam ſæpius commearet. Ac ne eloqui commiſſa poſſet, [c] linguam truncavit, & conjugi ementitus eſt: dixit enim ſororem ejus interiiſſe. At Philomela ea, quæ lingua prodere non poterat, [d] veſti intexuit notis literarum, quam uni dedit perferendam ſorori. Qua inſpecta illa, cum conjugis libidinem, caſumque germanæ comperiſſet, [e] conſtituit ſacra celebrare Libero patri, & more bacchantis ad ſtabula venit, ſororemque raptam in regiam duxit. Filium Ityn interemit, ac dapibus immiſcuit. Quibus expletus Tereus, filium cum deſideraret Ityn, caput noviſſime in ejus ſinum abjecerunt Itys, dicentes, Intus habes, quem deſideras. Tereus cum intellexiſſet ſcelus ſcelere ultum eſſe, conjugem & ſororem conjugis dum perſequitur, deorum volun-

Ad FAB. VII.

a *In matrimonium dedit*] *In matrimonio* cod. Neap. ut & mox *regno*, pro *regnum*.

b *Et ſtabulis clauſit*] Ita MS. cum Venetâ. Micyllus una voce auctius, *& corruptam ſtabulis clauſit.* Rænerius multo liberalius, ut ſolet, *ſtabulis autem ſuis violatam clauſit.*

c *Linguam truncavit*] Ita cum MS. Veneta quoque ac Micyll. Rænerius, *Linguam, ne commiſſa eloqui poſſet, ei truncavit.* Si quid mutandum ſit, legerim, *linguâ eam truncavit.*

d *Veſti intexuit*] *Veſte* MS. ut & fab. 10. Lib. v. *Cujus liquore Alpheus amnis infunditur.* E & I perquam facile inter ſe à librariis permutantur. Factum id etiam Catull. carm. 30. *Ut iſta voſtra diſſututa mentula Ducenties comiſſet aut trecenties?* Lege *comeſſet* h. e. comederet. Ita flagitant cum antiquitus editi, tum & ratio ipſa Latinitatis. Neque enim *comiſſare*, ſed *comedere* trecenties rectè dixeris. Martial. Lib. v. 70. *O quanta eſt gula centies comeſſe!*

e *Conſtituit ſacra celebrare*] MS. *Conſtituit itaque ſacra* &c. Vide ſupr. ad Lib. 1. fab. 7.

luntate versi sunt in aves; Procne in hirundinem, Philomela in lusciniam, Tereus in epopem, Itys in Phasianum. Pandion dolore natarum [f] tactus, [g] caruit vita, regnumque ejus filius Erechtheus possedit.

Fab. VIII.

Aquilo cum Orithyiam Erechthei filiam diligeret, neque ullis precibus à parentibus puellæ impetrare potuisset, ut se in affinitatem reciperent, viribus usus suis, Athenas advenit, & puellam raptam in Thraciam pertulit, ibique gravidam fecit: ex qua geminos Zeten & Calain procreavit: quorum humeris alæ volucrum increverunt, per quas parentis imaginem referrent.

Fa-

f *Tactus*] Sic habuit codex Flor. Sed Ræn. *actus*. Micyll. *fractus*. id quod magis arridet. Cæterum fabulam hanc aliter narrant Anton. Liberal. cap. XI. Hom. Schol. ad Odyss. T. 518. & Eustath. p. 710. ed. Bas. Pandarei filiam faciunt Aëdona. Erat autem is Pandareus Meropis filius, Μιλήσιος τὸ γένος, ut ad vers. 66. Od. Υ. notat interpres. In Antonino corrupta hactenus partim, partim malè intellecta illa: Καὶ Πολυτέχνῳ μὲν ὀλίγον ἦν ἔτι δίφρον ἁρμάτιον ἐκποιῆσαι, Ἀηδόνι δὲ τὸν ἱστὸν ἐξυφῆναι, καὶ συνέθεντο εἰς ἀλλήλους, ὅπως ἂν τάχιον ἀνυσθῇ τὸ ἔργον, τούτῳ θεράπαιναν παρὰ τῆς ἑτέρας δοῦναι. Δίφρον ἁρμάτιον *sellam curulem* transferunt interpretes. Perperam omnino. Δίφρος ἁρμάτιος est idem, qui δίφρος absolutè dicitur sæpenumero. Is autem simpliciter pro curru sive ἅρματι ponitur interdum, interdum ἅρματι opponitur, denotatque *bigam*, ut ita loquar cum Statio. Doceo ex Scholiaste Aristophanis ad Νεφ. Act. I. sc. I. pag. 123. Συνωρὶς δὲ τὸ μὴ πλῆρες ἅρμα, ἀλλ' ἐκ δυοῖν ἵππων συνεστὸς, ὃ νῦν δίφρον καλοῦμεν. Schol. Pind. Hippoth. Nem. Ἦν δὲ, inquit, γυμνικὸς καὶ ἅρμα. οὐχὶ δίφρος, οὐδὲ κέλης. Hinc ergo, ut diversa, ξεστὸν δίφρον καὶ ἅρματα χαλκοχάλινα memorantur à Pindaro Pyth. od. 2. Charisius apud Schott. Observ. Lib. I. cap. 14. *Biga*, δίφρος. Hæc addenda erant illis, quæ pridem ad illum locum observavi. Deinde pro ὅπως legendum esse ὅτῳ cum τὸ τούτῳ, quod sequitur, evincit, tum sententia ipsa postulat: pacti sunt, ut ei, qui prius suum opus absolvisset, alter famulam daret. Sed istam conjecturam ut probabiliorem redderem, τὸ ἂν sustuli. Falsum hoc. Nec in mentem fuit, nec verbum eâ de re feci. Et cur tollerem, cum planè venustè heic ponatur? Schol. Hom. ad Iliad. B. 106. Ηὔξατό ποτε, ὅ, τι ἂν κάλλιστον ἐν τοῖς ποιμνίοις αὐτοῦ γένηται. Ὅτῳ pro ᾧτινι dixit Antoninus. Basil. Seleuc. pag. 10. ed. Dausq. Οὐκ εἶχεν, ὅτῳ τὴν διφθερουμένην αἰσθηθῇ. Plato Phædon. cap. 5. Πᾶς ὅτῳ ἀξίως τούτου τοῦ πράγματος μέτεστι. Aristophan. Plut. Act. II. sc. I. vers. 8. Ὅτου χάριν pro οὗτινος. Sic εἴτῳ pro εἴτινι habes cap. 21. Καὶ εἴτῳ ξένων ἐντύχοιεν. Ita enim scribendum esse monui antehac. Quod cum vidisset vir doctus: *Quis adeo*, inquit, *imperitus, qui nesciat articulos præpositivos pro interrogativis & infinitis sumi?* Quærere ergo de illo libet, cur ipse tam peritus correctum iverit εἰ τῷ ξένῳ. Glossæ Maximi in Dionysium Areopagitam, εἴτῳ, εἴτινι. Maximus Tyrius Dissert. I. pag. 2. ed. Heins. Καὶ εἴτῳ ἐκεῖθεν τὸ φῶς ἀμαυρὸν δοκεῖ.

g *Caruit vitâ*] H. e. mortuus est. In tumulo apud Pithœum Catal. Lib. III. *Dulcem nam carui lucem, cum amisi te*

ego

Fabulæ Lib. VII.

Fab. I.

Iaſon Æſonis filius, miſſus à Pelia Neptuni filio cum proceribus Grajorum Colchos ad pellem auream apportan-

ego conjux. In alio apud Gruterum pag. 770. *Quæ fuerat felix ſat, ſi non plena doloris: Quæ filios duos caruit* &c.

tandam, adjutricibus Junone ac Minerva, ut Æetæ Solis filii contigit regiam, [a] pulchritudine suâ perculit Medeam adversus parentem, ut sibi potius, quam patri consuleret. Ergo obligatum Iasonem coegit, ut fidem præstaret conjugii erga se. Nam tauros spirantes ignem, & draconem custodientem templum, & tergus auratum, venenis atque carminibus coegit parere Iasoni; ut proscisso solo dentes obsereret serpentis, ex quibus seges armatorum procresceret. Inter quos, ut ei præceptum erat à Medea, jactato silice, coegit eos inter se dimicare. Qui mutuo bello conciderunt. His gestis, Iason cum Medea [b] Iolcon abiit.

Fab. II.

Iason postquam Medeam abductam à parentibus in Græciam duxit, & promisso sibi conjugio copulavit; multis rebus expertus ingenium ejus, petiit ut parentem suum Æsonem [a] senectute elisum in adolescentiam [b] reduceret. At illa nondum amore deposito, quem ex ejus juventute ceperat, nihil denegando ei, ahenum constituit, herbarumque genera, quarum scientiam habebat, variis regio-

Ad LIB. VII. FAB. I.

a *Pulcritudine sua perculit Medeam*] Eâ de re fabula est non protrita apud Tzetzen in Lycophron. p. 59. Ταύτην ἐυφασὶ τὴν ἴυγγα πρώτη Ἀφροδίτη Ἰάσονι δοῦσα ἐδίδαξε ταῦτα, ὅπως Μήδειαν θέλξῃ, λέγουσι ὅτι αὕτη ἡ ἴυγξ γυνὴ ἦν πρότερον, θυγάτηρ Πειθοῦς, ἢ Ἠχοῦς καὶ Πανός, φαρμακεύουσα τὸν Δία εἰς τὸν Ἰοῦς πόθον, ὑφ' Ἥρας ἀπωρνεώθη. Dixerat in præcedentibus, Ἴυγξ δὲ κυρίως ὄρνεόν ἐστιν ἀεὶ σεῖον τὴν οὐράν, ἀγωγὸν ἐρώτων. Ἀγωγὸν ἐρώτων esse constanter tradunt veteres omnes. Sed qui eam avem movere semper caudam ajunt, contradicunt Aristoteli, Plinio, & Scholiastæ Pindari, ut ostendi ad Antoninum Liberalem. Retro tantum cervicem torquet, reliquo corpore quiescente: unde & *torticollo* ab Italis vulgo appellari ait Victorius Var. Lect. Lib. XXIV. cap. 3. Ab eadem persuasione ortum, quod Chil. XI. 380. scribit Tzetzes: Ἴυγξ ἡ ὄρνις, ἡ κικλὶς, ἡ σείουσα τὸ οὐραῖον, ἥνπερ καὶ σεισοπύγιον καλοῦμεν φερωνύμως. Scrib. σεισοπύγιον & κιγκλὶς pro κικλὶς. Verum avis ista, quam innuit, ab aliis κίγκλος, κιγκλὸς, vel κίγκαλος vocatur, non κιγκλίς. quod longè aliud est. Falsum tamen & hoc, κίγκλον esse σεισοπυγίδα.

b *Iolcon abiit*] Perperam MS. cum Venetâ & Micyll. *Corinthum abiit*. Ait enim Naso: *Victor Iolciacos tetigit cum conjuge portus*. Non ignoro tamen quomodo & alterum possit defendi. Consule Micylli commentarium in hanc fabulam.

Ad FAB. II.

a *Senectute elisum*] H. e. confectum, fractum. Tertull. ad Scap. cap. 4. *Si autem contenditis ad elidendos nos, jam ergo innocentiam expugnatis*.

b *Reduceret*] *Perduceret* MS. Micyll. & Ve-

gionibus quæſita, incoquens, poſtquam animadvertit ſtipitem, quo verſabat herbas, in arborem oleam [c] oneratam baccis eſſe converſum, quæ deſpumata aheno in terram deciderant, in herbam lætiſſimam eſſe converſa, [d] maturatum tempus exiſtimans, Æſonem interemptum madentibus herbis immiſcuit: & ut promiſerat conjugi, ex ſenectute in priſtinum vigorem videtur perduxiſſe.

Fab. III.

Liber pater ut animadvertit Æſonem ſenectutem remediis Medeæ expuliſſe, petit [a] ut proinde ſuis nutricibus ferret auxilium, eaſque in adoleſcentiæ vigorem reduceret. Cujus auctoritate illa compulſa, eiſdem, remediis, quibus Æſonem, [b] in primitias reduxit, Liberoque æternum beneficium dedit.

Fab. IV.

Peliades Peliæ filiæ, [a] herbis impulſæ, poſtquam viderunt arietem gravatum ætate in agni ſpeciem transfiguratum, ambitioſius à Medeâ petere cœperunt, ut Peliæ parenren-

& Veneta, quemadmodum in fine, *perduxiſſe videtur*. Fab. tamen III. habet, *Eaſque in adoleſcentiæ vigorem reduceret*.

c *Oneratam baccis*] Ita malo cum Venet. & Micyll. quam *ornatam*, quod Rænerius dedit.

d *Maturatum tempus*] Sic & Veneta cum MS. Sed Mic. & Veneta *maturum*. Forte, *maturum jam* &c.

Ad FAB. III.

a *Ut proinde ſuis* &c.] Hæc lectio eſt MS. & Venetæ. Non placuit tamen Rænerio, ut qui pro eâ reſcripſerit, *ut ſuis quoque*. Offendit, puto, eum τὸ *proinde*, quod idem heic eſt, quod *perinde*, quomodo Micyll. habet. Fruſtra. Salluſt. Jug. cap. 4. *Proinde quaſi prætura & conſulatus, atque alia omnia hujuſcemodi per ſe ipſa clara & magnifica ſint*. Columell. Lib. II. cap. 5. *Nunc autem proinde ac ſi temperatæ regioni præcepta dabimus*. Adde quæ Stewechius habet in de Partic. Ling. Lat. Lib. I. p. 255. Cæterum deceptum heic eſſe Lactantium depravatâ Lectione Ovidiani loci, *capit hoc à Colchide munus*, luculenter demonſtrat Heinſius p. 171. Not. in Met. Ovid.

b *In primitias*] H. e. in principium juventutis. Gloſſ. Philox. *Primitium*, τὸ πρῶτον. Contra *initia* pro *primitiis* poni interdum deprehendi. Vetus Interp. I. Reg. cap. XV. 13. *Et Saul offerebat holocauſtum Domino de initiis prædarum*. Οἱ ό. Τὰ πρῶτα τῶν σκύλων &c.

Ad FAB. IV.

a *Herbis impulſæ*] Sic MS. & Veneta quoque cum Micyllo. Vitii nonnihil hæc contraxiſſe videtur & Rænerius vidiſſe, cum omiſerit. Sic enim ſolet, cum vel non intelligit aliquid, vel quomodo emendandum ſit, non videt. Exiſtimo ſcripſiſſe auctorem, *verbis*, vel *his rebus impulſæ*.

b *Im-*

renti earum restitueret, quam temporis processione amisisset, juventutem, cupiens inimicum Iasonis data occasione punire, [b] impulit eas parentem interficerent, & laceratum in ahenum fervens dimitterent. Quod ut factum est, currum draconibus junctum conscendit, & per aera elata, [c] conspectum inimicorum profugit.

Fab. V. VI. VII. VIII, & IX.

Medeam fugientem docet Othryn montem Thessaliæ petiisse, in quem diluvio Deucalionis [a] Cerambus Nympharum auxilio pennis delatus sit, & in montem Parnassum, qui est altissimus. Hinc Pitanen Æoliæ urbem relinquentem, vidisse draconem in saxum esse transfiguratum. Deinde Idæum nemus adisse, [b] in quo Liber pater juvencum transfiguratum in cervi figuram subtraxit. Nec

b *Impulit eas parentem interficerent*] Ita MS. Sed Veneta & Micyll. unâ voculâ auctius, *impulit eas ut parentem* &c. Vide supr. ad Lib. II. fab. 12.

c *Conspectum inimicorum profugit*] Sic Lib. IX. fab. 9. *Patriam profugit.* Lib. VIII. 3. *Minoem profugere vellet.* Et, *profugerent regis imperium.* Confer quæ annotavi ad Hyg. Myth. cap. 277.

Ad FAB. V. VI. &c.

a *Cerambus*] Existimo hunc esse Cerambum illum, de quo Anton. Liberal. cap. 22. Nam conjecturæ ejus, qui *Terambum* transformat in *Cerambum*, favere mirificè hunc Ovidii locum alias dixi. Ἐγένετο inquit Antoninus ὑλοφάγος κεράμβυξ. φαίνεται δὲ ἐπὶ τῶν ξύλων, καὶ ἔστιν ἀγκύλος ἐκ τῶν ὀδόντων, καὶ συνεχῶς τὰ γένεια κινεῖ &c. Quæ verba ita verterim: *Factus est cerambyx, quod est insectum frondivorum, conspiciturque in arboribus, curvis dentibus; maxillas semper movens* &c. Ξύλα sunt arbores. Οἱ ὁ Genes. cap. III. Ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρῶσιν &c. Psalm. I. vers. 3. Καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων. Ecclesiast. cap. II. vers. 5. Ἐφύτευσα ἐν αὐτοῖς ξύλον παντὸς καρποῦ. Et sic sæpe alibi illi interpretes. Etiam Græcorum more Ambrosius Hexaëm. Lib. I. cap. 4. *ligna fructifera* appellat arbores fructum edentes. *Lignum pomiferum* est apud Vet. Interpr. Genes. cap. I. vers. II. Ubi Junilius Episcop. Afric. *Patet ex his verbis Dei, quia verno tempore mundi perfectus est ornatus. In hoc enim solent herbæ virentes apparere in terrâ, & ligna pomis onustari.* Ὑλοφάγον verto *frondivorum*, ut apud Diodorum Sicul. Lib. III. pag. 159. Οἱ δὲ ὑλοφάγοι μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν ἐπὶ τὰς νομὰς ἐξιόντες, ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὰ δένδρα, καὶ τοὺς ἁπαλοὺς τῶν ἀκρεμόνων προσφέρονται. Pro κινεῖν legendum κινεῖ. Sed hoc jam antehac monui; ut & γένεια ibi esse γένυας: adeo ut frustra apud Apollod. pag. 19. Καθειμένοι βαθεῖαν κόμην ἐκ κεφαλῆς καὶ γενύων, pro γενείων rescribat Clariss. Tanaq. Faber. Hesiod. Asp. vers. 167. Μελαίνησαν δὲ γένεια, *denigrataque illis erant maxillæ.* Diaconus: Τὰ δὲ γένεια τῶν δρακόντων, ἤγουν ὁ περὶ τὸ στόμα καὶ τὰς σιαγόνας τόπος μέλας ἦν.

b *In quo Liber pater juvencum*] Ita reposui ex Veneta, quâ cum & MS. facit, nisi quod perperam *Liberi patris* exhibet. Rænerium hæc ex Regianis Commentariis interpolasse deprehendet, si quis conferre voluerit.

Ad

Nec minus, qua Corythi pater parvo conditus est sepulchro: & qua Mæra in canis figuram est conversa.

Fab. X. XI. & XII.

Ab his regionibus digressam Eurypyli urbem contigisse, in qua Coæ matronæ [a] in cornutas boves transfiguratæ sunt [b] propter effectum, quod Veneri formam suam anteposuerunt. Dehinc [c] Telchinas Ialysios transgressam, quos Jupiter propter odium conjugis suæ Junonis subjecit mari. quorum regione relicta, ad Cæam urbem pervenisse: in qua Alcidamantem scribit ex filia vidisse columbam procreatam esse.

Fab. XIII. & XIV.

Post hæc lacum Hyries & Cycni Tempe: in quibus locis cum Phyllius quidam gravi amore pueri teneretur, & imperio ejus volucres indomitas, ac leonem manum pati coegisset, taurumque vicisset, neque ideo labor [a] ejus potiendi merces extitisset, indignatus, cum se ex præcipiti loco odio laboris jaceret, in volucrem olorem conversus est. Hyrie autem mater ejus flendo assidue casum filii sui in stagnum deorum misericordiâ delicuit, quod sui nominis esset.

Fab. XV.

Ad FAB. X. XI. &c.

a *In cornutas boves*] Ita & Veneta & Micyll. MS. non agnoscit *τὸ boves.* Nec sane boum disertim meminit poeta. Rursus dicendum etiam huic fabulæ assutas esse lacinias ex Regianis à Ræenerio: immo talia, quæ pugnent planè cum Lactantianis. Illustrare tamen ista instituit Barthius Adverf. Lib. VIII. cap. 17. ut si à Lactantio essent profecta.

b *Propter effectum*] Sic & MS. cum Venet. Micyllus, *propter affectum.* Forte, *propterea id factum.*

c *Telchinas*] Qui fascinatores insignes erant. Unde Basilius in Exercit. Grammat. Τελχὶν, ὁ *βάσκανος.* Et Hesych. Τελχῖνες, *βάσκανοι*, γόητες, φθονεροὶ, ἢ *παρὰ* τὴν τήξιν, ἢ *παρὰ* τὸ θέλγειν.

Ad FAB. XIII. &c.

a *Ejus potiendi merces extitisset*] Justin. Lib. I. cap. 7. *Brevi post tempore cædes Candauli nuptiarum pretium fuit.* Ita omnino legendum cum summo viro I. Fred. Gronovio. Non merebatur elegans ista loquendi ratio, ut à Ræenerio obliteraretur. Fabulam hanc luculenter narrat Anton. Liberal. cap. 12.

Ad

Fab. XV. XVI. XVII. XVIII. & XIX.

Ab his locis digressam Pleurona pervenisse, in quâ urbe Combe, cum [a] Phasnei filii occiderentur, deorum misericordiâ effectum est, ut in avem transformaretur. [b] Ab his Calauream Latoniam, ubi regem cum conjuge in volucrem versum. Deinde Cyllenen adiisse, ubi [c] Menephron, ne cum matre concumberet, à Jove in feræ speciem transfiguratus est. Post eorum casum profectam vidisse Cephisum nepotis sui exitium deflentem, qui ab Apolline in phocam transfiguratus fuerat. Item domum [d] Eumeli adisse, lugentis filiam in volucrem cessisse.

Fab. XX. XXI. & XXII.

[a] Aliquando etiam Ephyren contigisse versam pennis viperinis, in quâ urbe primum ex fungis edita existimantur

Ad FAB. XV. &c.

a *Cum Phasnei filii occiderentur*] Sic Veneta & Micylliana. MS. *fasnei.* Corruptè omnino. Sed cum fabula ista mihi alibi lecta non sit, quid exsculpi inde debeat non video. Nisi cui placeat, *in quâ urbe Combe Ophias, cum à filiis occideretur* &c. Rænerius ex Regianis commentariis, *Ne à filiis (centum enim peperisse fertur) occideretur.* Hesych. Κόμβη, κουρήτων μήτηρ. Vide ibi Palmerium.

b *Ab his Calauream Latoniam* &c.] Hæc desumsi ex Micylli editione. Veneta, *Ab his Galauream Lathoum regem cum conjuge in volucrem.* Nihilo melius MS. *Ab his Calauream Letoiregem cum conjuge in volucres.* Rænerius, quemadmodum solet, ad Regianos commentarios etiam heic confugit.

c *Menephron*] Vide Hyg. Mythol. cap. 253. Non valde dissimilem huic fabulam habes apud Anton. Liberal. cap. 5. ubi *Neophron* vocatur, cujus scelestis artibus accidit, ut Ægypius cum matre concumberet.

d *Eumeli*] Admeti regis filii. Apud Antoninum Liberal. cap. 15. Eumelus est Meropis filius, cujus duæ filiæ Byssa & Meropis, & filius Agron, in aves transformantur. Habitabat autem Eumelus ille κῶν τὴν Μεροπίδα νῆσον, ut ait Antoninus. Verum id non probatur τῷ δεῖνα, qui emendatum it, τὴν Μεροπίδων νῆσον. Frustra, ut ostendi in notis meis ad eundem scriptorem; quibus addas licet illud Callimach. Hymn. in Delum vers. 160. Ὠγυγίην δ' ἤπειτα κόων Μεροπηΐδα νῆσον Ἵκετο. Schol. Homer. ad Iliad. ξ. vers. 255. Καλασυρθεὶς τε εἰς κῶν τὴν Μεροπίδα, ἐκωλύθη ἐπιβῆναι τῆς νήσου. Eustath. in Homer. Iliad. pag. 73. ed. Bas. Εὕρηνται δὲ καὶ ὁ κῶοι, τουτέστιν οἱ τῆς κῶς τῆς νήσου ἔποικοι, μέροπες ἰδίως καλούμενοι, ὀνόματι ἐθνικῷ, καὶ ἡ νῆσος αὐτῶν κῶς Μεροπίς. Apud anonymum modo laudatum invenio etiam ad Iliad. A. vers. 590. Περσέϊ τῇ κῷ τῇ Μεροπίδος. Posset ergo refingi, κῶν τὴν Μεροπίδος νῆσον. Sed non placet.

Ad FAB. XX. &c.

a *Aliquando etiam Ephyren contigisse versam* &c.] Ita cum MS. habuit, tum & Veneta habet. Adstruit præterea etiam lemma ipsum *Ephyre in serpentem* eam lectionem. Insulsissima tamen est, & arguit supinitatem insignem auctoris:

tur corpora. Ibi cum parente Creuſam conſumptam venenis, nec minus natos ab ipſâ interemtos, Iaſone relicto. Inſpectis itaque caſibus miſerorum, veniſſe etiam Athenas, ubi Phineum & [b]Peripham in aves converſos. Item neptem Polypemonis volucrum expleſſe numerum.

Fab. XXIII.

ris: immo apertè oſtendit non intellexiſſe eum verſum illum Naſonis, *Tandem vipereis Ephyren Pirenida pennis Contigit.* Geminum huic prorſus & germanum, quod Lib. III. fab. 10. narrat; ex Tyrrhenis nonnullos in aves eſſe mutatos, quod Naſo dicat, *In ſpatium reſilire manus breve vidit, & illas Jam non eſſe manus; jam pinnas poſſe vocari.*

b *Periphan*] *Periphantem* fuiſſet ſcribendum. Fabulam hanc, id quod interpretes fugit, narrat Antoninus Liberalis cap. 6. (Ζεὺς δὲ ἐλθὼν εἰς τὰ οἰκία τοῦ Περίφαντος, καὶ καταλαβὼν ὁμιλοῦντα τῇ γυναικὶ, πιέσας ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν, ἐποίησεν ὄρνιθα αἰετόν. Τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ δεηθεῖσαν καὶ αὐτὴν ὄρνιθα ποιῆσαι σύννομον τῷ Περίφαντι, ἐποίησε φήνην. hoc eſt, *oſſifragam*; quam & *barbatam* dictam Plinius refert Lib. x. cap. 3. *Oſſifrangus* eſt Iſidoro Lib. XII. 7. Orig. Inter accipitres numerat Ælian. Animal. Hiſt. Lib. XII. cap. 4. Ariſtoteles περὶ Θαυμασ. Ἀκουσμ. p. 97. ed. Sylb. Ἐκ τοῦ ζεύγους δὲ τῶν αἰετῶν θάτερον τῶν ἀγόνων (ἐκγόνων Geſn.) ἁλιαίετος γίνεται παραλλὰξ, ἕως ἂν σύζυγα γένηται, ἐκ δὲ τῶν ἁλιαιέτων φήνη γίνεται &c. Φήνη dicitur à Dioſcoride Lib. II. cap. 58. Φήνη τὸ ὄρνεον, inquit, ὃ Ῥωμαῖοι καλοῦσιν ὀσσίφραγον. Sed hanc non meam eſſe, ſed Boſcharti obſervationem ait Vir Clariſſimus, ſiquidem in ſuo Hierozoico ex Dioſcoride hunc locum adducit alicubi Boſchartus. Fateor bilem movere mihi tam jejunam malignitatem. Nemo, opinor, ferat me ita ſcribentem: *Φήνην* eſſe Romanorum oſſifragam docet ex Dioſcoride in Lexico ſuo Criſpinus; ergo non Boſcharti hæc, ſed Criſpini obſervatio eſt, & hic ab illo compilatus. Quaſi vero τῶν ἀδυνάτων ἓν eſſet, ut duo idem legerint. Atqui ille tam rigidus aliorum cenſor ipſe duorum locorum emendationes in annotationibus prioribus ad Anton. cap. XXXI. ſibi confidenter vindicat, quas in ſecundis curis, neſcio quâ motus cauſſâ, ſimpliciter vero auctori, hoc eſt, Cluverio acceptas refert. Aut fateatur heic neceſſe eſt, idem ſibi, quod Cluverio, veniſſe in mentem, aut eas à ſe Cluverio ſublectas. In Antonini loco modo adducto ſuſpectum mihi eſſe ſcripſeram nuper τὸ οἰκία, & rectius videri οἰκεῖα, quo utitur eodem ſenſu idem ſcriptor cap. 5. 10. 12. & 30. Sed omnia illa loca corrupta eſſe affirmare non dubitat Vir Cl. & in illis οἰκία reſcribendum: non pati enim naturam vocis & genium linguæ Græcæ; ut οἰκεῖα dicamus ædes noſtras. At quid linguæ Græcæ genius patiatur; non aliunde nobis, quam ex veterum monumentis diſcendum, in quibus ſi οἰκεῖα ſæpiculè pro domo & ſede domeſticâ poni invenerimus; nemo genio id linguæ illius repugnare dixerit. Præter Theophraſt. cujus eſt illud in de Cauſ. Plant. Lib. IV. cap. 15. ὅταν σῖτος εἰς τὰ οἰκεῖα τεθῇ, addo nunc ita loqui etiam Parthenium Erot. cap. 27. Καὶ ἐργασαμένην ἐνιαυτὸν ὕστερον ἐκ τῶν οἰκείων ἐλάσαι, *ædibus expuliſſe.* Ælian. Var. Hiſt. Lib. III. cap. 17. Ἀπαγαγεῖν τὴν ὀπίσω εἰς τὰ οἰκεῖα, *domum reducere.* Lucian. in Aſino: Περὶ τὴν ἑσπέραν ἤλθομεν εἰς τὰ οἰκεῖα, *domum venimus.* Tzetz. in Lycophron. p. 150. ed. Baſ. Αἴαντος τοῦ Λοκροῦ περὶ τὰς Γυρέας πέτρας ναυαγήσαντος, οἱ Λοκροὶ μόλις σωθέντες ἦλθον εἰς τὰ οἰκεῖα, *domum venerunt.* Adhæc quemadmodum apud Latinos *domus* pro patriâ; ita & apud Græcos τὰ οἰκεῖα ponuntur interdum. Parthenius Erot. cap. 4. Πόλεμον ἐπάξεται τοῖς οἰκείοις, *bellum patriæ inferet.* Et quid mirum οἰκεῖα pro domo accipi, cum συνώνυμον ejus ἴδια eo ſenſu accipi nonnunquam deprehendatur? I. Eſdr. cap. VI. vers. 32. Ληφθῆναι ξύλον ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ, *ut ſumatur lignum de do-*

Fab. XXIII.

Ab his noviſſimè excipitur ab Ægeo, [a] nec minus jungit fœdus. Inter hæc Theſeus Ægei filius, errore & laboribus plenus, excipitur à patre; cui protinus Medea parat venenum, quod aconiton appellatur. Hercules enim cum ad inferos deſcendiſſet, miſſus ab Euryſtheo, ut canem tricipitem ad ſuperos perduceret, poſtquam eum in regionem Ponticam perduxit, territum animadvertit ex novitate aeris vomitum profudiſſe. Notato itaque loco, ſpumam ejus in venenum eſſe converſam [b] repertum eſt: quod Græci aconiton nominant, [c] quia naſcitur in cautibus.

Fab. XXIV.

Poſt hæc referunt feſtos dies agentes laudes Theſei, quemadmodum taurum Marathonium interemiſſet; ut etiam

mo ejus. Sanè in Eſdr. Canon. cap. VI. vers. II. pro ἐκ τῶν ἰδίων habetur ἐκ τῆς οἰκίας. Vulgata tranſtulit, *ut ſumatur lignum de ſuis propriis.* Nimirum *ſua* vel *propria* vocant etiam Latini ſedes ſuas domeſticas. Amm. Marcell. Lib. XVI. p. 136. ed. Boxh. *Raptâ ſarcinarum & jumentorum cum calonibus parte maximâ, redit ad ſua.* Lib. XVII. p. 158. *Ut ponte compacto transgreſſus in ſuis requireret barbaros, cum nullum reliquiſſet in noſtris.* Et pag. 163. *Repedavit ad ſua.* Interpres Abdiæ Babyl. Lib. III. p. 20. *Abiit unuſquisque ad propria.* Pag. 34. *Cum revertiſſem ad propria.* Euagrius in vitâ Antonii, *Abibat ad ſua.* Petron. Fragm. Trag. p. 50. ed. Blav. *Oſculatique menſam, rogamus nocturnas, ut ſuis ſe teneant, dum redimus à cœnâ.* h. e. ἐν τοῖς οἰκείοις. Etiam Plin. Lib. I. epiſt. 4. *Si quando in noſtra diverteris.* Οἰκία non eſſe uſitatum πεζογράφοις, vel inde liquet, quod tanquam rarum quid in Arriano id annotet Euſtathius. At frequenter apud Herodotum occurrit. Non nego; ſed inde fieri id ajo, quod ſcriptor ille Ionicus ſit. Nam Ionum eſt ex maſculinis vel fæmininis facere neutra. Colligo ex Schol. Apollon. ad Lib. III. vers. 137. & Schol. Homer. ad Iliad. E. vers. 722. Illius verba ſunt: Κύκλα λέγει τοὺς ῥόμβους, κυκλώματα. Ἰωνικῶς δὲ τὰ κύκλα ἀντὶ τοὺς κύκλους, ὡς λύχνα καὶ δίφρα. Confer Etymol. magni auctorem p. 585. Ed. Sylburg.

Ad FAB. XXIII.

a *Nec minus* &c.] Ita & Veneta & Micylliana. Rænerii nulla heic habenda ratio, cum nova ille cudat, non vetera revocet. MS. *nec mora jungit fœdus.*

b *Repertum eſt*] Veneta non agnoſcit iſta verba. Agnoſcit tamen Micyllus.

c *Quia naſcitur in cautibus*] *Cotibus.* Micyll. MS. *Quia à caute nomen accepit.* Naſo: *Quæ quia naſcuntur durâ vivacia caute, Agreſtes aconita vocant.* Nimirum ἀκόναι cautes ſive cotes Græcis ſunt. Scholiaſtes Nicandri in Alexipharmacis: Ἱστορεῖται γὰρ τὸν Κέρβερον ἐξ ᾅδου ἀνενεχθέντα, μὴ δυνηθῆναι ὑπομεῖναι τὰς αὐγὰς τοῦ ἡλίου, καὶ ἐμέσαι, καὶ ἐκ τοῦ ἐμέτου ταύτην φυῆναι τὴν βοτάνην. ἀγρώστιδι δὲ ἔοικεν. Ἀχέρων δὲ ποταμὸς ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ, ἔνθα τὸν ᾅδου κύνα ὁ Ἡρακλῆς ἐξήγαγε. καὶ ὁ λόφος Ἀκόνιτος λέγεται.

Ad

tiam Procruſten, [a] Cercioniſque necem peregerit, [b] qui trabes opponebat hoſtibus, ita ut victi exanimarentur ab eis: Scironem quoque Neptuni, ſolitum iter facientibus tendere inſidias: qui poſtquam à Theſeo eſt interfectus; [c] ejus oſſa fluctibus agitata ſcopulis inhæſerunt: unde Scironides petræ ſunt appellatæ ab ejus nomine.

Fab. XXV.

Arne cum [a] inſulam Sithona, in quâ genita eſſet, hoſti Athenas oppugnanti, capta pulchritudine auri, vendidiſſet, ne pro meritis ſupplicia penderet, in volucrem monedulam eſt transfigurata; quæ adhuc amore ſplendoris ejus tenetur.

Fab. XXVI.

Æacus Jovis & Æginæ filius cum [a] Aſopidem inſulam conjugis nomine incoleret, & gravi peſtilentiâ Junonis irâ populum amiſiſſet, precibus & miſericordiâ à Jove impetravit, ut, vaſtatâ inſulâ, quot formicæ in eâ apparuiſſent, tot verſæ in hominum facies deſideratam multitudinem explerent. Neque immerito, [b] ſiquidem ex hujuſmodi animalibus creverant, Myrmidones ſunt appellati. Formicæ enim Græcè myrmices appellantur. Porro autem ſenſus hos Cephalo ſciſcitanti [c] narrat Æacus.

Fab. XXVII.

Ad FAB. XXIV.

a *Cercionis necem peregerit*] Τὸ *peregerit* non habet Veneta. At habet Micylliana. Sed τὸ *procruſten* tum mutare malim in *procruſtæ*.

b *Qui trabes opponebat hoſtibus*] Atqui hoc non Cercioni, ſed Sinidi tribuitur cum ab aliis, tum à Naſone ipſo. Confer Hyg. Myth. cap. 38.

c *Ejus oſſa*] Ita Micyllus. Veneta, *ejus fluctibus agitatum ſcopulis inhæſit.* Videtur voluiſſe *corpus fluctibus* &c.

Ad FAB. XXV.

a *Inſulam Sithona*] Ita Rænerius edidit. Micyll. *Sithon.* Venet. *Scython.* Legendum eſſe *Siphnon* vult Nob. Heinſius. Vide quæ dixi in Præfatione ad Lectorem.

Ad FAB. XXVI.

a *Aſopidem inſulam conjugis nomine*] Falſum hoc, tametſi & MS. & antiquitus excuſi omnes ita præferant. Vidit & Rænerius hoc. Itaque ſubſtituit: *Oenopiam, quam poſtea de matris nomine Æginam appellavit.* Illa Ægina erat *Aſopis*, hoc eſt, Aſopi filia. Hinc Æacus vers. 616. Lib. VII. Met. *Jupiter ô, dixi, ſi te non falſa loquuntur Iſſe ſub amplexus Aſopidos Æginai.*

b *Siquidem ex* &c.] Ita & Veneta cum Micyll. Sed MS. *qui ex* &c. Quod præfero.

c *Narrat Æacus*] Sic Rænerius. Sed

Fab. XXVII.

[a] Cephalus de donis refert invicem Æaco de Procride conjuge, & cur, aut unde telum gereret. Cum in monte Hymetto Atticæ regionis venaretur, ab Aurorâ ob speciem raptus est: quem ut comperit Procridis prioris conjugis amore implicatum à se velle diverti, fecit ut mutata specie remissus Cephalus Athenas contenderet, & eam pollicitis muneribusque tentaret, an pudicitiam puram posset servare. Pluribus itaque rebus ad usum fœminarum comparatis, quibus capi posset, fallacia mentem elicuit. Quod ut illa comperit, à marito se esse deceptam, pudore exterrita, ut conspectum ejus evitare posset, altis se recondidit saltibus. [b] *Cephalus autem amoris impatientiâ, cum ejus absentiam ferre non posset, precibus impetravit, ut ad se rediret: reversaque canem ei dedit velocissimum, & jaculum inevitabile, quod nunquam frustra jaceretur.*

Fab. XXVIII.

[a] *Thebani, Naiadibus, Nymphisque futura prædicentibus, Themidis deæ obscura dantis responsa templum everterunt. Indignata dea feram immisit, quæ pecora & agrestes vexabat. Ad quam opprimendam cum reliqua Græciæ juventute convenit Cephalus cum jaculo & Lælape cane à Procride accepto. Qui cum missus vulpem persequeretur, esset-*

Venet. Mic. & MS. *edocet Æacus.* Quod solœcam reddit orationem. Notat Barthius Adversf. Lib. VIII. 17. *Sensus* esse historias & narrationes. Mihi hæc postrema periodus de glossa suspecta est. Confer quæ dixi ad Fab. 1. Lib. VI.

Ad FAB. XXVII.

a *Cephalus de donis*] Hæc est lectio MS. ut & Venetæ ac Micyllianæ. Sed eam cum non intelligeret Rænerius, satius duxit ita rescribere: *Cephalus refert invicem Æaco de donis à Procride conjuge acceptis.* Lege tu, *Cephalus Deionis.* Scil. filius. Est elegans hellenismus, quem per imperitiam auctori huic ereptam aliquoties restituere necesse habuimus. Vide quæ annotavi ad fab. 3. Lib. VI.

b *Cephalus autem*] Hæc de suo addidit Rænerius. Certè nec in MS. nec in antiquitus excusis comparent.

Ad FAB. XXVIII.

a *Thebani Naiadibus*] Nec hoc argumentum in MS. vel Vett. Edd. invenitur. Immo κατὰ πόδα à Rænerio descriptum est è Regianis commentariis.

Ad

essetque Cephalus telum conjecturus, utrumque aspexit in saxum commutatum.

Fab. XXIX.

a Hic cum assiduè Dianæ studio feras persequeretur, & ambigua vox b refrigerantis Cephali ad eam esset perlata, qui ex nimio æstu auram sæpius invocaret, non immemor pristini amoris, dum virgultis se recondit, ut specularetur, an esset aliqua aura nomine, cujus ille cupiditate impulsus à se alienaretur, Cephalus procul speculatus vehementius moveri virgulta, dum latere feram existimat eo loco reconditam, jaculo emisso, conjugem imprudens interfecit. c Fertur autem id telum cum cane ab eadem conjuge Procride Cephalo tributum, cujus vim ob iram Auroræ, similiter ut feræ ab eo percussæ, maximo cum luctu viri experta est.

Fabu-

Ad FAB. XXIX.

a *Hic cum assiduè*] Ita MSS. & Vett. Edd. quæ hoc argumentum annectunt fab. XXVI.

b *Refrigerantis Cephali*] Ἴσως, *refrigerari cupientis Cephali.*

c *Fertur autem id telum cum cane* &c.] Sic malui cum Micyll. quam *& telum* cum Venetâ. Cæterum telum illud ut & canem lælapem acceperat à Minoe Procris, quod sanasset eum morbo laborantem sanequam monstroso. Nam, ut cap. 41. narrat Antoninus Liberalis, ὁ Μίνως ὄφεις καὶ σκορπίους καὶ σκολοπένδρας οὔρεσκεν, καὶ ἀπέθνησκον αἱ γυναῖκες, ὅσαις ἐμίγνυτο. Sic rectè eum locum ordinabat Salmasius. Sed τὸ οὔρεσκεν cum non valde placere mihi, quod nimis Ionicum videretur, nuper scripsissem, regessit Vir Cl. neminem debere offendi eâ voce, cum ipse complura Ionismi vestigia in hoc deprehenderit scriptore. In hunc ei censum venit cap. 32. Πολυδώρης pro Πολυδώρας. Sed quis dixit ei Πολυδώρη esse Ionicum? Ionissat ergo etiam Apollodorus Lib. III. cap. 12. Καὶ γίνεται θυγάτηρ αὐτῷ Πολυδώρη. Ego Atticum potius dixerim. Etym. magni auctor Col. 32. ed. Sylburg. Αἴθρα τὸ κοινὸν. καὶ Ἀττικὸν, αἴθρη. Remanserint ista & id genus alia ex Ionismo in Atticâ linguâ. Una enim Attica olim & Ionica dialectus, ut inter alios notavit & Eustathius ad Dionys. p. 109. ed. Steph. Pro ἔρασε, quod etiam cap. 32. legitur, & Doricum facit Vir Cl. omnino legendum ἔρασκε. Parthen. Erot. cap. 4. Ἡ δὲ συνιέναι μὲν ἔρασκεν εἰς τὸ παρόν. Ælian. Multifar. Histor. Lib. VI. cap. 4. Οὐ δὲ ἔρασκεν ἄξειν. Laertius in Aristotel. pag. 311. ed. Casaub. Τοὺς Ἀθηναίους ἔφασκεν εὑρηκέναι πυροὺς καὶ νόμους. Schol. Hom. in Odyss. M. vers. 70. Ὁ δὲ ἔφασκεν χρῆναι αὐτόν. Adde his, quæ adduxi ad Anton. pag. 256. Tamen δωρίζει interdum Antoninus. Quomodo hoc probas, vir doctissime? quia ἔφασαν dicit. Nempe hanc ab ἔφασε vis esse tertiam personam pluralem. Ergo ego, quem tum contemptim prætextatorum magistrum appellas, conjugare te magnum doctorem docebo? S. Ἔφην, ἔφης, ἔφη. D. Ἔφατον, ἐφάτην. P. Ἔφαμεν, ἔφατε, ἔφασαν. Sed in Ionismo Liberali asserendo felicius rem geris. Cap. 39. γονέων legitur pro γονῶν. Falsum hoc. Γονέων scribere voluisti. Habetur enim ibi, γονέων ἐκ ἀφανῶν, *parentibus obscuris natum.* Jam declinare nescis,

ſcis, ut qui ignores, quod vel prætextati mei norunt, tertiam contractorum in genitivo plurali non pati contractionem. At cap. 41. γονέας pro γονεῖς. Falſum; nec vola, nec veſtigium comparet, Κουρὰν, quod Ionice pro κορὰν eſſe dictum vis, utique ibi reperitur, ἐξαλλάξασα τὴν ἐσθῆτα, καὶ τὴν κουρὰν τῆς κεφαλῆς εἰς ἄνδρα. *Mutato habitu, & tonſo capillo, ut vir videretur.* Sed κουρὰν qui Ionicum vult eſſe, pro κορὰν, ille profecto cor non habet, & explodi æquè dignus, ac ille, quem Var. Lect. Lib. XII. cap, 17. exagitat Muretus, quod Ariſtophanis iſtum verſiculum, Πώγωνα τίλλει κουρέων ὑπ' ὠλέναις, verterit *Barbam velle à puerorum ulnis.* Reſtant ex Ioniſmo tuo cap. 17. παῖς κοῦρος. & cap. 32. Τιτῆνας. Quod ad poſterius attinet, quin pro eo Τιτᾶνας ſit reponendum nemo ambiget. Dein κόρος pro κοῦρος flagitare ipſum Liberalem ſibi reſtitui oſtendi in notis ad eum ſcriptorem p. 146. Ab Ionicâ & Doricâ dialecto venis tandem ad Æolicam, & eam etiam vindicas Antonino; quia dixit cap. 41. εἴγε ἐθελήσειεν &c. Ergo cenſendum Æolicè quoque loqui Platonem, Lucianum, Ælianum, Parthenium, alioſque complures, apud quos paſſim reperire eſt optativi aoriſtos primos iſtâ formâ. Audi non me, ſed Etymol. magni auctorem: Τίσειαν, ἀόριστος πρῶτος, εὐκτικὸν Αἰολικὸν τρίτου προσώπου τῶν πληθυντικῶν. Ἐκεῖνοι γὰρ τὸ τύψαιμι τύψεια λέγουσι. Τὸ δεύτερον, τύψειας. Τὸ τρίτον, τύψειε. Καὶ τῷ μὲν πρώτῳ χρῶνται οἱ Αἰολεῖς. τοῖς δὲ λοιποῖς προσώποις ἡ κοινὴ συνήθεια καὶ διάλεκτος. Ejuſdem farinæ eſt, quod ad cap. 1. notas Æoles dicere Θῆρες, pro φῆρες, cum contrarium verum eſſe liqueat ex Euſtath. ad Hom. Iliad. p.76. & Odyſſ. 627. ed. Baſ. Quod ſi ego tantum flagitiorum in meis Antoninianis animadverſionibus admiſiſſem, nemo, opinor, ferre te potuiſſet, ut qui quacunque occaſione, & ſæpenumero injuſtiſſimâ de cauſa adeo inſolenter mihi inſultes, ut ſi præ te non infimi ſubſellii magiſtellus, ſed omnino puer eſſem. Certè in omnibus oſtendis, quam vehementer tibi placeas tuâ Græci ſermonis notitiâ, immemor prorſus οἴησιν eſſe τῆς προκοπῆς ἐγκοπήν. Ignoſce vera dicenti, Vir Clariſſime. Solitu-ſum non literas tantum, ſed & mores docere pueros. Eſſe adhuc, quæ diſcas, cum hæc oſtendunt, quæ propemodum omnia in unâ pagellâ peccaſti, tum & complura alia, quæ vel alibi jam dicta ſunt, vel porro, ubi occaſio ſe obtulerit, dicentur. Unum heic aut alterum adhuc ſubjungam. Legitur cap. 4. Ἠπειρώτας ὑπ' αὐτοῦ κρατηθῆναι, ὅτε τὰς Γηρυόνου βοῦς συνελθόντες ἀφελέσθαι. Pro συνελθόντες in priori editione reſtitui jubebas συνέλθον τὸ ἀφελέσθαι. Id quod ridiculum eſt, & digniſſimum, quod exagitaretur. Sed id alieniſſimum à moribus meis eſt, nec unquam à me factum. Diſſimulato errore illo tuo puerili, dixi legendum videri, συνῆλθον τοῦ ἀφελέσθαι. Οἱ ό. Zachar. cap. VII. vers. 11. Καὶ τὰ ὦτα ἐβάρυναν τοῦ μὴ εἰσακούειν. Jobi cap. 1. vers. 16. & aliquot ſeqq. Σωθεὶς ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι. Subauditur ἕνεκα, quod addit Palæphatus in Præfat. Τοῦ θαυμάζειν ἕνεκα τοὺς ἀνθρώπους. Quod etſi tu vidiſſes, mutato tantum τὸ συνέλθον in συνῆλθον, legi nihilominus voluiſti, συνῆλθον τὸ ἀφελέσθαι. Sed quæſo te, quis Græcorum ad eum modum loqueretur? συνέρχεται ὁ λαὸς τὸ ἀκούειν. Scuticam, mehercules, meretur, ut & illud, quod eod. cap. in iſta oratione (ἔλεγεν) αὐτοὺς ἐν τῇ πόλει παῦσαι πλειστάκις ἐμφύλιον πόλεμον, pro αὐτοὺς affirmas ſenſum flagitare αὐτόν. Vin' tertium proferam? Immo flagitat id feſtivitas ejus. Cum legiſſes cap. 13. Ἢ τὸ σῶμα καθαιρήσει τὸ τῆς ἀδελφῆς. Quaſi καθαίρω *purgo* & καθαιρῶ *depono* idem eſſent, annotandum duxiſti ad iſta verba, *Solebant veteres defunctorum cadavera lavare & à ſordibus purgare.* Annotaſſes potius καθαιρεῖσθαι propriè dici de illis, qui ſuſpenſi ſunt. Joſuæ cap. X. vers. 27. Καθεῖλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ξύλων. Et cap. VIII. 29. Καθεῖλοσαν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου. Luc. cap. XXII. 53. Καθελὼν αὐτὸ, ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι. Actor. cap. XIII. 29. Καθελόντες ἀπὸ ξύλου. Ubique verbo Latino *depono* Gr. καθαιρῶ expreſſit Vetus Interpres. Ut & Abdiæ Babylon. metaphraſtes Lib. 1. *Propriis manibus de cruce depoſuit.* Sed tædet iſtis quiſquiliis diutius immorari. Unum hoc addam tantum, locum priorem ex cap. 4. re accuratius penſitata, non tam emenda-

tio-

Fabulæ Lib. VIII.

Fab. I.

Minos Jovis & Europæ filius, cum propter filium Androgeum interemptum ab Atheniensibus pœnas repeteret, [a] Megara, in qua urbe regnabat Minos, [b] continuo cum Atheniensibus accessit. Quâ expugnatâ, animo conceperat, occisis hostium præsidiis, [c] victoriam faciliter consecuturum. Inter quæ Scylla Nisi filia murum [d] ascen-

tionem, quam explicationem flagitare mihi visum. Dicere enim possumus συνελθόντες positum esse pro συνελθόντες ἦσαν, vel συνῆλθον. Vide Tzetz. ad Hesiod. pag. 20. ed. Heins. & Schol. Hom. ad Iliad. Θ. vers. 307. quorum hic Æolicum, ille Atticum id schema facit. Sic οἱ ὁ. Neem. cap. VI. vers. 2. Καὶ αὐτοὶ λογιζόμενοι ποιῆσαι μοι πονηρίαν. hoc est λογιζόμενοι ἦσαν. Esdr. cap. IX. vers. 4. Κἀγὼ καθήμενος ἠρεμάζων ἕως τῆς θυσίας τῆς ἑσπερινῆς. h. e. καθήμενος ἦν. 1. Petr. cap. 3. vers. 1. Ὁμοίως αἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν. hoc est, ὑποτασσόμεναι ἔστωσαν. Possis etiam dicere ὅτε ἀφελέσθαι dictum esse pro ὅτε ἀφείλοντο, quemadmodum ὅτε ἀλᾶσθαι αὐτὸν, *cum ipse erraret*, in Pericle dixit Plutarchus. Quod Atticum esse dixi supra τὸ Πολυδώρης, in eo me confirmant etiam ista verba Schol. Aristoph. in Plut. Act. III. sc. 2. Ἀθάρα, μόνη ἡ σεμίδαλις. Ἀττικοὶ δὲ διὰ τοῦ η ἀθάρης, Ἴωνες ἀθήρας. ἡ δὲ κοινὴ διάλεκτος διὰ τοῦ α. ἀθάρας.

Ad LIB. VIII. FAB. I.

a *Megara*] Ita MS. & Veneta. Sed Mic. & Ræn. *Megaram*. Et sanè ita declinavit etiam Livius hoc vocabulum Lib. XXXI. cap. 22. & 25. ubi tamen *Megara* reponendum censet summus vir I. Fred. Gronovius. Vide ejus notas.

b *Continuo cum Atheniensibus*] Venet. & cod. Neap. *continua*. Micyll. *continuè*. Sed *continuo* benè habet: verum pro *Atheniensibus* historia poscit *Cretensibus*.

c *Victoriam faciliter consecuturum*] Ita MS. Sed edd. τὸ *faciliter* ignorant, vel *se*, pro eo exhibent, ut forsan scripserit auctor, *facile se consecuturum*; nisi mavis, *faciliter consecuturam*.

[d] ascendit [e] delectandi gratia, propter lapidem vocalem, [f] qui Apollinis citharæ positus sonitum adjecerat. Ut animadvertit Minoem urbi assidentem cultu regali, bellicisque rebus interesse, pulchritudine ejus exarsit. Et cum potiendi nullam viam inveniret, ut victorem hostem faceret gloriosiorem, crinem purpureum patri dormienti abscidit, quo fata patriæ continebantur. Quem cum, reseratis portis accepto hoste, ad Minoem pertulisset, ille impium facinus aversatus, novissimè eam navigio recipere noluit. Patre jam [g] in avem piscatoriam transfigurato, quam Græci haliæeton dicunt, ac persequente filiam, illa quoque in volucrem cirin transfigurata est.

Fab. II.

Minos victor, cum stipendium Atheniensibus imposuisset, & nobilium liberi [a] quotannis ad labyrinthum à Dædalo factum mitterentur, qui Minotauro objicerentur, quem Pasiphae Solis filia, Minois uxor, ejusdem Dædali fabri ope juncta tauro, enixa fuerat; tertio stipendio Theseus Ægei & Æthræ filius, in insulam Cretam devectus, Ariadnæ Minois & Pasiphaes filiæ, quæ pulchritudine ejus exarserat, amore periculum capitis effugit. Digrediens itaque Athenas cum virgine abducta, ut Diam insulam contigit, [b] Liberum patrem habuit in malis: desertam enim à The-

d *Ascendit*] *Ascendens* Micylliana.

e *Delectandi gratia*] Παθητικῶς accipe. Justin. Lib. XVII. *Athenas quoque erudiendi gratiâ missus, quanto doctior majoribus, tanto & gratior populo fuit.* Nepos Attic. cap. 9. *Hostis Antonius judicatus Italiâ cesserat, spes restituendi nulla erat.* Infr. Lib. XII. fab. I. *Inter sacrificandum obductis nubibus, à Dianâ rapta est.*

f *Qui Apollinis*] Lege, *cui*. Interpres Abdiæ Babyl. Lib. I. *Qui cum promisissem, exegit à me sacramentum perseverantiæ.* Etiam istic *cui* reponendum. Sed vide tamen, quæ annotavi ad Hyg. Mythol. cap. 220.

g *In avem piscatoriam*] Ita reposui ex MS. Aquilam *piscarien* appellat Serv. ad Eclog. VI. Fort. *piscatoriam*, ut heic. Sed & hæc & plura huc facientia dicta jam à nobis sunt ad Hygini Mythol. cap. 198. ubi hanc fabulam habes.

Ad FAB. II.

a *Quotannis*] Ita quidem & Hyginus Myth. cap. 41. & alii nonnulli voluere. At Naso vers. 171. VII. Met. nono quoque anno solutum vult id tributum ab Atheniensibus. Quam sententiam & Plutarchus amplectitur in Theseo, & à plurimis veterum asseri ait.

b *Liberum patrem* &c.] Sic quidem & MS. cum Venetâ. Plenius Micylliana: *Ut Diam insulam contigit, eam de-*

se-

à Theſeo ſibi copulavit deus. Utque ſui in eam amoris memoria exiſteret, coronam nomine ejus in cœlum transtulit.

Fab. III.

Dædalus Eupalami filius ſupradictus, cum propter commiſſa Minoem, à quo clauſus tenebatur, profugere vellet, pennas ſibi & filio Icaro aptavit, quibus, ut volucres, profugerent regis imperium. Quorum Icarus, quia præceptis parentis obtemperare nequiverat, in inſulam maris decidit, quæ ab ejus nomine [a] Icaria dicta eſt. Dædalus autem in Siciliam ad Cocalum regem, ſepulto filio, profugit. Cujus caſum [b] Perdix Calai filius Athenienſis pro gaudio tulit. Nam cum is à matre propter cognationem fratri datus eſſet in diſciplinam, quia primus ſerræ inventor fuerat, ob invidiam ingenii à Dædalo præcipitatus eſt. Cui in malis Minerva decidenti opem tulit. Ante enim, quam terram contingeret, ab eâ in volucrem eſt verſus, quæ à nomine ejus perdix vocatur.

Fab. IV.

Oeneus Parthaonis filius quia in ſacrificio cogendorum fructuum conſulto prætererat Dianam, [a] aper ab eâ miſſus eſt, qui Calydoniæ agros vaſtaret. Perſeverante Oeneo in deſpectu deæ, Meleager juſſu parentis convocatis prin-

ſervit. Quæ poſt multas lacrymas Liberum patrem habuit in malis adjutorem.

Ad FAB. III.

a *Icaria dicta eſt*] *Icaros* eſt aliis. Vide not. ad Hyg. Myth. cap. 40.

b *Perdix Calai filius*] Ita & MS. & Veneta. *Cali* Micyllus. Rectius omnino. Sed diſcedit heic ab aliis Lactantius, qui puerum, non patrem, appellatum volunt *Talum* vel *Calum*. Vide not. ad Hyg. Myth. cap. 39.

Ad FAB. IV.

a *Aper ab eâ miſſus eſt*] *Itaque aper* &c. MS. Vide not. ad fab. 7. Lib. I. & de apro illo Anton. Liberal. cap. 2. Ubi inter alia, Ἄρτεμις δὲ, inquit, ἐπεὶ τὸν ἱερὸν σῦν ἔκτειναν, ἔτι μᾶλλον ἐχολώθη. *Sacrum aprum* appellat. Nam *famulus & vindex* erat Dianæ, ut Naſo in hac fabula canit, & Stat. II. Theb. vers. 469. Famuli deorum ſacri ſunt. Hinc ergo dentes ejus & tergus in templo Apollinis dedicata à Tegeatis. Vide Lucian. in Dialog. adverſus Indoctum. Sed in apro omnia vaſtante quæ ſanctitas ſit quærit Vir Cl. Reſpondeat aper ille, quem Teuthras interfecit; θρέμμα θεᾶς ſe eſſe dicit apud Plutarchum in libello de Fluviis. Cur ſacer fuit ſerpens ille, qui in Theſſalia non morſu tantum, ſed tactu omnia leto dabat? Ariſtotelis verba de

principibus Græciæ,[b] aprum venari ingreſſus eſt. Cum quibus [c] Atalante Schoenei filia ex Arcadiâ digreſſa, quæ prima aprum vulneravit. Cujus virtutem & ſpeciem miratus Meleager, interempto apro, exuvias ei conceſſit, quas Plexippus, Toxeus, Agenor, Theſtii filii, virgini ereptas cum interitu rependerunt. At Althæa mater Meleagri, ut fratrum cædem accepit, ſtipitem fatalem conditum à Parcis, in quo vita Meleagri continebatur, flamma peruſſit. Quo conſumpto, Meleager extinctus eſt: cujus interitu ſorores, inter fletum converſæ in volucres, è fratris nomine [d] Meleagrides cognominantur.

Fab. V.

Theſeus, apro Calydonio interfecto, cum ſe reciperet Athenas, & torrentibus aquis impediretur ab Acheloo amne, qui imbribus intumuerat, invitatus eſt ut ſuis tectis ſuccederet, dum fluminis unda ſubſideret. Cujus ille hoſpitio cum reſediſſet, inter epulationem procul inſulas viſas ab hoſpite accepit Nymphas fuiſſe [a] Naiades: quæ cum deis ſacra redderent, [b] ille ab his præteritus eſſet, motus offenſâ, in inſulas Echinadas eas convertit.

Fab. VI.

Perimele Hippodamantis filia cum ab Acheloo amne per vim eſſet [a] compreſſa, pater eam [b] ob admiſſum præcipi-

---

eo ſunt in libro de Mirab. Auſcult. p. 119. Ed. Sylb. Ἐν Θεσσαλίᾳ φασὶ τὸν ἱερὸν καλούμενον ὄφιν πάντας ἀπολλύειν, οὐ μόνον ἐὰν δάκῃ, ἀλλὰ καὶ ἐὰν θίγῃ. Ex rapto vivit accipiter, at *ſacer ales* nihilominus à Virgilio dicitur Lib. XI. vers. 721.

b *Aprum venari ingreſſus eſt*] Ita & Veneta. *Aggreſſus* Micyllus. Sed *ingredi* pro *aggredi* etiam alibi uſurpavit hic ſcriptor. Contra *aggrediviam* pro *ingredi* inveni apud Juſt. Lib. v. cap. 10. & Arnob. p. 197. ed. Leid.

c *Atalante Schoenei filia*] Sic repoſui ex MS. & edd. vetuſtis. Quod etſi pugnat cum Naſonis verbis, ſuos tamen habet auctores. Vide quæ noto ad Hyg. Myth. cap. 173. Canem fuiſſe Atalantæ huic *Auram*, quam aper iſte Calydonius dilaceraverit, narrat Pollux Lib. v. cap. 5.

d *Meleagrides*] Plin. Lib. x. cap. 26. Antonin. Liberal. cap. 2. Ælian. Anim. Lib. IV. cap. 42.

Ad FAB. V.

a *Naiades*] MS. *Naides*. Quod præferam. *Naias* poeticum eſt. Probus in Catholicis: *Virgilius poëticè Naias Naiadis poſuit, Ægle Naiadum pulcherrima.*

b *Ille ab his præteritus eſſet*] Ita MS.

Ad FAB. VI.

a *Compreſſa*] Ita repoſui ex MS. Editi perperam *oppreſſa*.

b *Ob admiſſum*] Latiniſſima locutio, quam

cipitavit in pelagus. Stuprator [c] expetiit ita ut beneficio Neptuni mare eam ſemotam ab Echinadibus efficeret inſulam.

Fab. VII. VIII. & IX.

Jupiter & Mercurius, in hominum figuras verſi, in regione Phrygiæ cum animos incolarum experti à nullo exciperentur hoſpitio, à Philemone & Baucide hoſpitaliſſimè ſunt excepti, & cum [a] maximâ voluptate rebus humilibuſque ad victum & neceſſariis ſimpliciſſimos animos pauperum experti ſunt. Ergo, ut numen ac vim oſtenderent ſuam, ſevocatis ſenibus in excelſiorem collem, caſam eorum in templum converterunt, eoſque ipſos optatos antiſtites ſacrati loci præſtiterunt, ita ut, cum ſenectute ſoluti eſſent, in arbores converterentur; ut cederet [b] in fruticem Philemon, Baucis in tiliam. Oppidum autem eorum, quod cæteros cives inhoſpitales habuerat, aquarum magnitudine obrutum ſtagnum factum eſt.

Fab. X.

Achelous inter epulas Theſeo, quem receperat hoſpitio, enarrans hos, qui ſe in alienam figuram vertiſſent, [a] emiranti caſus mortalium, etiam qui [b] in plures figuras abierunt refert, [c] ut Protea Neptuni filium, ſolitum mo-

quam jam alibi huic ſcriptori vindicavimus. Plenè loquitur Ammianus Lib. XXII. pag. 406. Ed. Boxh. *Scelus admiſſum deteſtabatur.*

c *Expetiit ita ut* &c.] Sic quidem cum MS. tum & Vett. Edd. Non placet tamen. Rænerius dedit, *impetravit beneficio Neptuni, ut mare* &c.

Ad FAB. VII. &c.

a *Maximâ voluptate*] *Voluntate* MS. ut & Venet. ac Micylliana.

b *In fruticem*] Ita & MS. & Veneta. Sed perperam. Rænerius dedit, *in quercum.* Forte quia apud Ovidium in hac fabulâ legerat: *Tiliæ contermina quercus Collibus eſt Phrygiis.* Propius ad MS. lectionem accedit Micyll. *in ilicem.* Atque id rectum putem.

Ad FAB. X.

a *Emiranti*] Ita MS. & Veneta; non *miranti*; ut Ræn. & alii ediderunt. Horat. Lib. I. od. 5. *Nigris æquora ventis Emirabitur inſolens.* Ita *emori* pro *mori.* Phædr. Lib. I. cap. 7. *Cogitque miſeras aridâ ſede emori.* Salluſt. Cat. 20. *Nonne emori per virtutem præſtat?* Catull. carm. 53. *Quid eſt, Catulle, quid moraris emori?* Ergo nihil neceſſe, ut *mori* in Phrædro pro *emori* reſcribatur.

b *In plures figuras*] Poſtremam vocem nec MS. nec Veneta agnoſcunt. Et ſanè ſalvo ſenſu abeſſe poteſt, nec ineleganter.

c *Ut Protea*] *Et Protea* MS. cum Venet. & Micyll.

Ad

modo in juvenem, modo in leonem, interdum in aprum, alias in anguem, & cætera animalia, converti, quibus insidias posset eludere.

Fab. XI.

[a] Mestra Erisichthonis filia, Autolyci uxor, cum parentem animadvertisset, quod in Thessalia lucum Cereris devastasset, [b] gravissimam expertum famis pœnam, omnibus rebus ab eo consumptis, novissimè se quoque pro ancilla vendidisset, à Neptuno, qui ejus virginitatem ademerat, petiit ut eis ferret opem. At ille, memor ejus concubitus, cum speciosissima domino tradita esset, ut effugeret ejus servitutem, in piscatorem eam [c] processioris ætatis convertit. Quo eventu in reliquas quoque figuras solita est mutari, ut pretio sui parentem pœnas pendentem alere posset. Cujus exitus fuit talis, [d] ut varios in fame cibos novissimè visceribus suis epulari cogeretur.

Fabulæ Lib. IX.

I. Achelous in varias figuras.
II. Nessi cruor in venenum.
III. Lichas in scopulum.
IV. Hercules in deum.
V. Galanthis in mustelam.

VI. Dryo-

Ad FAB. XI.

a *Mestra*] Ita malui, quam *Mestre*, quod Veneta & MS. præferebant. Μήστραν enim appellat Tzetzes in Lycophronem, & Palæphatus cap. 24. in codicibus nonnullis MSS. *Hypermestram* Anton. Liberalis cap. 17. qui & patrem ejus Æthonem facit.

b *Gravissimam expertum famis pœnam*] Ita MS. Sed Veneta, *gravissimam experiri fame pœnam.*

c *Processioris ætatis*] Hanc lectionem cum MS. & Veneta repræsentat. Sed mallem, *provectioris*, vel *progressioris*. Vulg. Interpr. Josuæ cap. XXII. vers. 2. *Ego senui, & progressioris ætatis sum.* Etiam Græcis πρέσβυς ὁ γεραιός. Τοῦτο δὲ ἐπὶ τοῦ προβεβηκέναι τῶν ἄλλων τοῖς χρόνοις, ut est apud Basilium in de Exercitatione Gtammat. Lucas cap. II. vers. 36. Αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς

d *Ut varios in fame cibos* &c.] Hanc cum MS. & Venet. lectionem exhibet, sed corruptam procul dubio. Vidit id quoque Rænerius: verum quomodo emendanda esset cum non item videret, istam ex Regianis commentariis assuit huic argumento clausulam: *Sed cum sæpius pretio emptores* &c. Adi ipsum, & Regium ad illa Nasonis, *Erisichthone nata*. Cæterum *epulari* cum ablativo construit etiam Firmicus in de E. P. G. p. 13. ed. Leid. *Quis divisit? quis membris ejus epulatus est?*

Ad

Fab. I.

Deianira Oenei filia, Ætolarum virgo fpeciofiffima, cum à multis peteretur, pater conftituit ei conjugio daturum, qui luctandi causâ veniret, [a] vinceretque. Manentibus itaque è numero petentum duobus, Acheloo flumine & Hercule, quia reliqui ob metum cefferant, in certamen proceffum eft. Cum ergo Achelous naturalibus modis Herculem eluderet, modo in liquorem, modo in fpeciem draconis, noviffimè in tauri figuram converfus, aftitit. Quem Hercules ut amplexus eft reluctantem; alterum cornu, quod implicuerat brachiis, [b] rapuit extortum. Quo dolore ille ac deformitate adverfarii viribus ceffit. At Nymphæ Naiades, fluminis filiæ, effecerunt ut id, quod ereptum capiti erat, omnibus copiis autumnalibus [c] replerent, ut apud pofteros maximum haberet fructum, & mirationem. Itaque [d] Cornucopia effectum eft ut diceretur omnibus temporibus.

Fab. II.

Poft hæc victor Hercules cum Deianiram Neffo Centauro commififfet, ut eam Euenum amnem, qui initio Lycormas erat nominatus, transveheret; & ille fpecie captus puellæ, flexibus errans quæreret locum comprimendi;

Ad LIB. IX. FAB. I.

a *Vinceretque*] A Rænerio hæ duæ voces funt. Certè nec à MS. nec à Vett. Edd. agnofcuntur.

b *Rapuit extortum*] Malim, *rupit extortum.*

c *Replerent, ut*] Pro his duabus vocibus mallem unam iftam *repletum.*

d *Cornucopia*] Ita & Veneta cum MS. Micyll. *Cornucopiæ.* Gloff. Steph. *Cornucupia*, κέρας Ἀμαλθέας. Lege, *Cornucopia*, κέρας Ἀμαλθείας. Volui etiam antehac *Cornucopiæ.* Sed alterum defendit non hic tantum fcriptor, fed & Ammianus Lib. XXII. p. 396. ed. Boxh. *Velut mundanam cornucopiam fortuna geftans propitia, cuncta gloriofa deferebat & profpera.*

Ad

di, illâ fidem mariti implorante, [a] sagittis eum confixit. Qui cum expiraret, vestem Deianiræ cruentavit; indicavitque remedium fore erga conjugem deserti amoris. qui tamen cruor in veneni cessit partem.

Fab. III.

Eodem tempore Hercules cum [a] in insulam Thessaliæ regnum Euryti trajecisset, & Iolen filiam ejus dilectam traheret in patriam, prior conjux Deianira, ut audit, animum viri esse à se mutatum, tunicam sacrificaturo Jovi Lichæ famulo dedit ei perferendam; quâ ille honoratus vota religionemque piaret. Eam indutus Hercules, cum ad aram accessisset, prosecans exta; flamma vestis incaluit, & Lernæo veneno contacta hæsit visceribus. In maximo itaque cruciatu cum à corpore ejus avelli nequiret; Lichan acerbissimi muneris reum, projectum à se, Euboico mari mersit: quem innoxium culpæ Tethys vertit in scopulum conchis muricibusque vestitum.

Fab. IV.

Hercules in Oeta Thessaliæ monte, præstructo rogo, ac sagittis traditis Philoctetæ Pæantis filio, qui ejus pyram struxerat, flammis exustus est: ita ut [a] immortalium deorum jus à Jove in cœlo reciperet, & aliquando placatâ Ju-

Ad FAB. II.

a *Sagittis eum*] MS. *tum sagittis.* Venet. *cum sagittis.* Scribe, *eum sagittis.*

Ad FAB. III.

a *In insulam Thessaliæ regnum* &c.] Ita MS. Venet. *Cum in insulam Eubœam Thessaliæ regnum* &c. Micyll. *Cum in insulam Eubœam per Oechaliæ regnum* &c. Nulla ex illis sana lectio est. Oechalia non insula fuit, sed urbs in insulâ Eubœa. Vide Servium ad Æn. VIII. 291. Steph. in Οἰχαλία. Forte scripserat, *Cum in insula Eubœa Oechaliam regnum Euryti* &c. *Oechalia Eubœæ* eleganter per Hellenismum dicitur scriptori huic non insolitum, ut ostendi ad fab. 3. Lib. VI. Talia sunt *Damascus Syriæ* apud Curt. Lib. III. cap. 8. *Ecbatana Mediæ* apud eundem Lib. X. cap. 4. *Ægypti Alexandria* apud Victor. Cæsar. cap. 39. *Gergovia Arvernorum* apud Flor. Lib. III. cap. 10. Σάρεπτα τῆς Σιδῶνος apud Luc. Euang. cap. IV. vers. 26.

Ad FAB. IV.

a *Immortalium deorum jus*] Sic edidit Rænerius. Sed MS. cum Venet. & Micyll. *immortale jus.* Forte, *immortalitatis jus.*

Ad

Junone, filiæ ejusdem nomine Hebæ jungeretur. Deianira autem, re audita, ipsa se interfecit.

Fab. V.

Alcmene cum ex Jove conceptum Herculem propter Junonem parere non posset, implorata ab eâ partubus præsidens Lucina, quam quidam [a] Ilithyiam interpretantur, ad fores reginæ venit. Et cum in terrâ residens nexis manibus partum retardaret, Galanthis [b] præministra conspexit eam, suspicataque est eo gestu impedimento esse dominæ suæ, quo minus pareret, & providentia dolum ridens, ementita est Alcmenam partu solutam. At illa imprudens resolutis manibus, Alcmenam cruciatu liberavit. Cujus astutiam gravissima pœna est prosecuta: namque eam in mustelæ figuram convertit, ita ut ore, quo mentita est, pareret.

Fab. VI. & VII.

Dryope Euryti filia, soror Ioles, Andræmonis conjux, quam antea dilexerat Apollo, cum ad lacum sacratum Nymphis dona ferens venisset, & ex arbore loto ramum decerpsisset, quo parvum filium nomine [a] Amphison, quem secum tulerat, oblectaret, in quam Lotos fugiens Priapum, erat transfigurata; quia sacræ arboris extiterat violatrix, trunco ejus hæsit infixa. Inter quæ dum casum sororis Iole refert Alcmenæ, Iolaus [b] Herculis & He-

Ad FAB. V.

a *Ilithyiam interpretantur*] *Elithyiam* MS. Horat. Carm. Sæc. *Lenis Ilithyia.* Schol. *Diana à nobis quidem Lucina Dea, à Græcis autem Ilithyia dicitur: sic & Homerus eam nominavit, quia parientibus favere putabatur.* Anton. Liberal. in hac fabulâ cap. 29. Μοῖραι καὶ Ἐιλείθυια πρὸς χάριν τῆς Ἥρας κατεῖχον ἐν ταῖς ὠδῖσι τὴν Ἀλκμήνην.

b *Præministra*] Ancilla. Restituimus idem vocabulum huic scriptori Lib. 11. cap. 1. ubi vide quæ annotavimus, si tanti putes.

Ad FAB. VI. & VII.

a *Amphison*] Repone *Amphisson* ex Anton. Liberal. cap. 32. Monuit id jam pridem Nob. Heinsius. Aliter fabulam narrat Tzetz. ad Lycophron. pag. 83. ed. Steph.

b *Herculis & Hebes filius*] Sic cum Venet. & Micyll. etiam MS. Falsum tamen Jolaum fuisse Herculis filium. Ἀδελφιδοῦς Herculis fuit, fratris nempe ejus Iphicli filius. Vide Palæphatum, Solinum, alios.

Ad

Hebes filius in antiquam pueritiam transfusus videtur. Sic enim Junonis filia roganti conjugi promiserat.

Fab. VIII.

Callirhoe Acheloi amnis filia Alcmæonis, qui materno sanguine aspersus in Acarnaniam se contulerat, ut expiaretur, conjugium iniit. [a] Ex duabus Alcmæon filios edidit: qui cum per fallaciam [b] à Phegeo, cujus ante filiam habuerat, esset occisus; [c] petit Callirhoe à Jove liberis suis, ut ultores patris essent, annos adjiceret. Ergo ut id consequi possent, dei voluntate ex pueritiâ in adolescentes factum est ut cederent.

Fab. IX.

[a] Miletus ex insula Cretâ in Asiam profectus, ibi urbem sui nominis constituit. Huic ex Mæandri filia Byblis & Caunus nati sunt. Byblis cum fratrem corporali amore potius, quam pio patrioque more diligeret, nec [b] vesaniam cupiditatis compesceret, atque per literas detestandum amorem indicavisset, furiali vesaniâ ipse instinctus, patriam profugit. Quem illa dum vestigiis persequitur, multas permensa gentes, novissimè in Cariam venit, ibique assiduo mœrore, & fletu fatigata cum concidisset, Nym-

Ad FAB. VIII.

a *Ex duabus Alcmæon filios*] Hæc lectio est à Rænerio. MS. & Venet. non agnoscunt τὸ *Alcmæon*. Nec Micyll. quæ præfert, *ex eoque duos filios edidit*. Id quod satis commodè dictum est.

b *A Phegeo*] A filiis Phegei Temeno & Axione, quorum sororem Alphesibœam repudiarat, occisum narrat Pausanias in Arcadicis. Aliter hæc ab Apollodoro referuntur Lib. III. Confer Hygin. Myth. cap. 245. & Passerat. ad illa Propert. Lib. I. el. 15. *Alphesibœa suos ulta est pro conjuge fratres.* Errat tamen vir doctissimus, cum ab Hygino scribi annotat Alcmæonem à genero Phegeo esse interfectum.

c *Petit Callirhoe*] Posterior vox nec in Venet. nec in MS. comparet. Micyll. dedit, *petit illa* &c.

Ad FAB. IX.

a *Miletus*] Apollinis ex Acacallide filius. Vide Anton. Liberal. cap. 30. & quos Meursius laudat Cretæ cap. VIII. *Ariam* matrem ejus vocat Etymol. auctor in Μίλητος. Μίλητος, inquit; πόλις. ὅθεν καὶ Μιλήσιοι, ἀπὸ Μιλήτου υἱοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρείας. Aut hoc falsum, aut errat Schol. Theocriti in Eidyll. VII. vers. 115. *Μιλήτου γάρ φασι καὶ Ἀρείας ἐγένοντο παῖδες Δαῦνος* (leg. Καῦνος) *καὶ βυβλίς* &c. Confer Parthen. Eroticôn cap. XI.

b *Vesaniam cupiditatis*] MS. *Vesania cupiditatem.*

c *In*

Nympharum Lelegeidum misericordiâ expirantis lacrymæ [c] in fontem conversæ sunt, qui dominæ nomine est insignis.

Fab. X.

Phæstos est oppidum in insula Cretâ. Hic Ligdus generosæ stirpis, ac præstantis fidei, cum petiisset à Telethusa conjuge, ut, si puellam pareret, necaret; si puerum autem, sobolem patriæ servaret; & uterque pro casu futuro lacrymas dedissent, mater nequiens [a] afferre manus filiæ, Isidem in malis habuit auxilio: cujus pollicitis illa infantem pro puero, decepto patre filii opinione, nutrivit. Namque cum ætas matura nuptiis increvisset, nihil suspicans pater, obstrictus fide conjugis, Ianthen ex Theleste genitam despondit. Qui inter se cum gravi amore premerentur, maximè Iphis (hoc enim pater nomine avi eum vocari voluerat) [b] trepidante ergo matre, ne Iphis [c] puella cum infamiâ reperiretur, eadem dea fuit auxilio. Nam ut totis nuptiis jugari possent, Iphin in puerum transfiguravit.

Fabu-

c *In fontem conversæ sunt, qui dominæ nomine est insignis*] Byblis nempe dictus fons ille, & à multis veterum laudatus. Sed urbis Byblidos in Cariâ qui mentionem faciat, non facile invenias præter unum Antoninum Liberalem, qui id facere videtur cap. 30. Καὶ ἐγένοντο δίδυμοι παῖδες αὐτῷ Καῦνος καὶ Βιβλίς, ἀφ' οὗ πόλις ἐστὶν ἔτι νῦν ἐν Καρίᾳ, Καῦνος καὶ Βιβλίς. Vertit Xylander: *Natique ei sunt gemini liberi, Caunus & Biblis, unde etiamnum sunt Caunus & Biblis Cariæ urbes.* Verum hoc si voluisset Liberalis, ita potius scripsisset, ἀφ' ὧν πόλεις εἰσὶν ἔτι νῦν ἐν Καρίᾳ &c. Crede mihi male transposita esse verba Antonini. Ordinem illis suum restitues, si ita scripseris: Καὶ ἐγένοντο δίδυμοι παῖδες αὐτῷ, Καῦνος, ἀφ' οὗ πόλις ἐστὶν ἔτι νῦν ἐν Καρίᾳ, καὶ Βιβλίς. Sic nullam tibi amplius molestiam exhibebit urbs Biblis, quæ nulla est. Byblos notissima & antiquissima Phœniciæ urbs: Stephanus: Βύβλος πόλις φοινίκης ἀρχαιοτάτη πασῶν· κρόνου κτίσμα, ἀπὸ Βύβλης τῆς Μιλήτου θυγατρός. Nota Byblen dici, quæ Byblis est aliis. Etymol. auctor. Βύβλος πόλις φοινίκων ἀρχαιοτάτη &c. Ἡσίοδος. Βύβλον τ' ἀγχίαλον & Σιδῶν' αἰθεμόεσσαν. Atqui ille versus 912. est in Dionysio, nisi quod ibi exhibetur Σιδόνα, quomodo & pag. 21. in commentario suo adducit Eustathius. Puto ergo pro Ἡσίοδος in Etymol. reponendum esse Διονύσιος.

Ad FAB. X.

a *Afferre manus*] Ita MS. Edd. *inferre.* Petron. *Attulissem mihi damnatus manus.* Nepos Timol. cap. 1. *Ipse non modo manus non attulit, sed ne aspicere quidem fraternum sanguinem voluit.* Etiam *afferre vim* pro *inferre* restituimus huic scriptori Lib. 1. 9. & 11. 8.

b *Trepidante ergo* &c.] Sic reposui ex MS. Edd. exhibent, *& trepidante etiam matre.*

c *Puella cum infamia*] Hæc à Rænerio sunt. Venet. & Micyll. *Ne Iphis diu adversus virum cum infamia reperiretur.* Et sic etiam MS. nisi quod *dum* pro *diu* præfert.

Fabulæ Lib. X.

Fab. I.

Orpheus, Eurydice interempta, ad inferos deſcendit, & à Dite impetravit, ut eam reduceret ad ſuperos, lege propoſitâ, ſi ſequentem non reſpexiſſet. quod ille præſtare non potuit. Revocatâ ergo ad inferos, [a] Orpheus ut lucem contigit, ſic dementiâ ſtupuiſſe dicitur, ut qui canem Cerberum videns præ timore in ſaxum verſus eſt. Item ut Olenus & Lethæa, qui in Ida monte in lapidem transfigurati ſunt. Poſtea dolore & fletu finito, ne rurſus conjugale deſiderium experiretur, puerilem venerem inſtituit.

Fab. II.

Ad cantus Orphei deſiderantis conſuetudinem conjugis, cum plurima animalia capta vocis dulcedine conveniſſent, & in his etiam arbores elicitæ: inter eas ſtupens can-

Ad LIB. X. FAB. I.

a *Orpheus ut lucem* &c.] MS. *Orphea* & mox, *ſtupuiſſe dicunt.* Nec mirum ſi ſtupuit ille, qui videbat Cerberum. Φοβερὸς enim fuit. Plutarch. in libello de Fluv. p. 53. Ed. Mauſſac. Κέρβερος, ὃν ἔνιοι καλοῦσι φοβερὸν, ὑλάκτησε.

Ad

cantibus fuit pinus Cybeles, montis, qui in Phrygiâ est, in quam Attis matris deûm antistes [a] mutatus est.

Fab. III.

[a] Cyparissus Amyclei filius ex insula Cea. Hunc Apollo dilexit, & propter cervum patientem manus, quem per imprudentiam sagitta transfixum interemerat, manus suas afferentem sibi periculo eripuit; & protinus in [b] arborem sui nominis vertit.

Fab. IV.

Ganymedes Trois filius [a] primâ formâ, cùm cæteris Iliensibus Phrygiæ præferretur, & assiduis venationibus interesset, ne infamiam virentis ætatis subiret, Jupiter versus in aquilam ex Idâ monte eum rapuit in cœlum; ministrumque fecit.

Fab. V.

[a] Hyacinthus Amyclæ, dilectus ab Apolline, cum per jocum in certamen disci venisset, altius jactum pondus non prius [b] despicere potuit, quam capiti sensit injectum.

Ad FAB. II.

a *Mutatus est*] Addunt Venet. & Micyll. *Alii ferunt fuisse eum filium. alii pastorem.* Aliam longè de pinu historiam narrat Constantin. Geopon. Lib. XI. cap. II.

Ad FAB. III.

a *Cyparissus Amyclei filius*] Vitiosum hoc putem. Telephi filium facit Servius ad Æn. III. 680. Etiam de cupressu quæ narrat Constant. Geopon. Lib. XI. cap. 5. multo remotiora sunt.

b *Arborem sui nominis*] Frequens ea phrasis Lactantio, quâ & Servius usus ad Æn. III. 694. *In fontem sui nominis versa.* Habet tamen MS. cum Venet. & Micylliana, *genitivi nominis*. Naso alicubi: *Genitivaque nomina Cottæ.*

Ad FAB. IV.

a *Primâ forma*] H. e. principe pulcritudine, ut rectè Barthius. Sed quod ex Euripide laudat, πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος, & πρῶτον εἶδος interpretatur *palmarem speciem*; in eo memoria illi imposuit. Stobæus in Sermone de Pulcritudine, Athenæus Deipnos. Lib. XIII. ut & Porphyrius, versiculum illum Euripidis ita proferunt: Πρῶτον μὲν, εἶδος ἄξιος τυραννίδος, hoc est, *Primo quidem, specie dignus est imperio.*

Ad FAB. V.

a *Hyacinthus Amyclæ*] Ita ex MS. reposui pro *Amyclides*, quod editi repræsentant. Est Græcismus elegans, quem & superius non uno loco huic scriptori restitui. Vide not. ad fab. 3. Lib. VI.

b *Despicere potuit*] Malim, *dispicere.*

jectum. Quo eliso, post obitum ejus cruor in florem ejus nomine inscriptum cessit.

Fab. VI.

Amathus oppidum in insulâ Cypro, cujus incolæ, obtritâ consuetudine humani generis, soliti in arâ Jovis, quæ proxima erat deæ, advenas immolare. Quorum crudelitate Venus offensa, ne relinquere sedes suas cogeretur, in boves eos vertit, qui à magnitudine cornuum Cerastæ apud Salaminios sunt nominati.

Fab. VII.

Propœtides [a] filiæ Amathunteæ, aspernatæ Venerem, primæ in trivio vulgavere corpora. Ob ejusdem deæ iram, quia [b] pudore induruerant, in lapidem novissimè sunt transfiguratæ.

Fab. VIII.

Pygmalion offensus impudentiâ vulgari Propœtidum, statuit cœlebs permanere: qui cum signum virginale ex ebore fecisset; captus specie ejus, in vecordem incidit amorem, [a] & totâ mente quæsivit à deâ, ut ei signo, cujus amore exarsisset, anima infunderetur. Qui ut egressus templo domum pervenit, comperit [b] voto se esse donatum conjugii. Itaque [c] lætatus arte suâ, [d] Paphum filium

Ad FAB. VII.

a *Filiæ Amathunteæ*] MS. & Venet. *Amathuntæ*. Cæteri editi, *Amathunte* vel *Amathuntes*. *Amathuntis* esset scribendum. Sed poëta non dicit Amathuntis fuisse filias. Legerim *fœminæ Amathunteæ*.

b *Pudore induruerant*] Ita Venet. & Micyll. Rænerius, *quia vero ad pudorem* &c. MS. *quia pudorem duruerant*. Fort. *quia pudorem exuerant*.

Ad FAB. VIII.

a *Et tota mente*] *Et cum tota mente* Vett. edd. cum MS.

b *Voto se esse donatum*] Elegantius foret, *damnatum*. Hygin. Astron. Lib. II. cap. 24. *Quo voto damnatam crinem in Veneris* &c. Nepos Timol. 5. *Dixit nunc demum se voti damnatum esse*. Liv. v. 15. *Haud mirum esse furere civitatem, quæ damnata voti, omnium rerum priorem curam, quam religione se exsolvendi, habeat*. Virg. Eclog. v. 80. *Damnabis tu quoque votis*. Confer quæ habet Brisson. in de Formul. Lib. 1.

c *Lætatus arte sua*] *Artis suæ* MS. Est notus hellenismus. Ita *lætari malorum* dixit Maro Æn. XI. vers. 280. nec non *læta malorum* vers. 73.

d *Paphum filium genuit*] Quid ergo sibi

lium genuit, qui in insulâ Cypro oppidum sui nominis constituit.

Fab. IX.

Myrrha Cinyræ & Cenchreidis filia, iracundiâ Veneris, [a] quod sibi mater ejus præferretur, patrem impio amore dilexit: nec viam potiendi inveniens, cogitur suspendium experiri. Cujus nutrix intra cubile gementis excepit vocem; & signis cognitis nefariæ mortis, dum diligentius scrutatur, caussam poscit. [b] Consolata ergo puellam, ei pollicetur, se effecturam, ut parenti sine ullâ infamiâ jungatur. [c] Cujus illa orationem in promissum tempus differt. At anus die solenni Cereris, quo mater ejus operata à viro secubabat, alumnam noctu deducit ad Cinyram, prædicans formâ ejus impulsam sibi [d] se credidisse: qui [e] datâ cupiditate lumen inferri jussit, ut speciem ejus notam haberet. Cognitusque filiæ pater stuprator, coactus est pudore ferro stricto eam insequi. Quæ duplici metu territa in sylvam profugit: ibique misericordiâ ejusdem deæ in arborem, quæ ejus nomen indicaret, mutata est.

Fab. X.

sibi vult Schol. Pind. ad Pyth. od. II? Οὗτος δὲ (Κινύρας) ἦν Ἀπόλλωνος υἱὸς καὶ Πάφου. Κατ' ἐνίους δὲ Εὐρυμέδοντος, καὶ Παφίας νύμφης. Aut fœmina fuit Paphus, ant scribendum, ἢ Πάφου.

Ad FAB. IX.

a *Quod sibi mater* &c.] Ita Rænerius. MS. τὸ *sibi* non habet. Venet. & Micyll. *Quod mater ejus præferretur deæ.*

b *Consolata ergo puellam*] Hæc à Rænerio lectio est. Venet. Micyll. & MS. *Consulta ergo puella.* Forte, *consolata puella.* Notum est præterita participia deponentium sæpissimè passivè sumi. Ne dicam jam etiam *consolo* dixisse veteres. Unde Vetus Interpr. Matth. cap. II. *Rachel plorans filios suos noluit consolari.* Leo Papa Libr. de Confl. Virt. & Vit. cap. XX. ex Matth. cap. 5. *Beati qui lugent; quoniam ipsi consolabuntur.*

c *Cujus illa oratiovem*] Ita cum MS. etiam Venet. & Micyll. Puto tamen scribendum, *cujus illa orationem.*

d *Se credidisse*] *Se concredidisse* MS.

e *Datâ cupiditate*] Notat Barthius *dare cupiditatem* esse huic scriptori satiare, & phrasin eam esse percussam non triviali monetâ. Immo, me judice, nec Latinâ. Scripserim *sedata cupiditate.* Supr. Lib. IV. cap. 5. *Cupiens, ut in antedictis, cupiditatem sedare.* Festus Avienus Descript. Orbis Terr. *Myrrha furor quondam Memyreus.* Rescribe *Cinyreius.* Ad eundem modum *Heros Cinyreius*, & *Juvenis Cinyreius* dicitur Adonis à Nasone Lib. X. Met. vers. 712. & 730. Auson. Epitaph. Her. 33. *Verum aut Persephonæ Cinyreius ibit Adonis* &c.

Fab. X.

Ex Myrrhæ & Cinyræ inceſto concubitu ob iram Veneris conceptus eſt infans. [a] Verſâ enim Myrrhâ [b] in arborem ſui nominis naſcitur, quem Adonem cognominant: quem Venus non minus dilexit, quam puella patrem Cinyram dilexerat, beneficio Cupidinis.

Fab. XI.

Atalante Schoenei filia, cum de conjugio ſciſcitata eſſet, & monita, ut nulli jungeretur, quia omnium virgi-

Ad FAB. X.

a *Verſa enim Myrrha*] Ita vult ſanè Naſo. Aliter Anton. Liberal. cap. 34. Προσενεχθέντος ἐξαπίνης τοῦ πυρός. Καὶ τὸ βρέφος μὲν ἐξέβαλεν ἐκ τῆς γαστρός. Quæ verba ita verterim, *ſubito lumine illato, agnita eſt, & partum alvo ejecit.* Feſtus: *Exteraneus quoque dicitur, qui ante tempus natus, vel potius ejectus eſt. Dictus autem exteraneus, quod eum mater exterrita alvo ejecit.* Idem in *Egeria. Egeriæ Nymphæ ſacrificabant prægnantes, quod eam putabant facile conceptam alvum egerere.* MS. Leid. *alvo.* Lege, *conceptum alvo*, niſi *conceptam alvum* vocavit, quæ concepit, ut *ova concepta*, quæ pullum conceperunt, ſive in pullum coierunt, apud Petronium; quemadmodum contra *abortivum ovum* dixit Martialis Lib. VI. 93. quod gallinæ ſuppoſitum non concepit. Certè activè τὸ *concepta* accipit Scaliger in illis apud Virgil. in Culice: *Fœmineum concepta decus.* Cæterum ut ἐκβάλλειν apud Antoninum, & in Scholiis Callim. in Hymn. Dian. vers. 232. ita & ἀποβάλλειν de partu dicitur apud Schol. Homer. ad Iliad. T. 109. Ἐκβάλλειν *ejicere* Latinorum eſt, ut *abjicere* ἀποβάλλειν, Valer. Max. Lib. IV. cap. 6. ex. 4. *Partu, quem utero conceptum habebat, ejicere coacta eſt.* Scheckius Præmeſſ. cap. 4. *abigere* legit, quod in MS. invenerit *abjicere*. Sed *abjicere* idem eſſe quod *abigere* interdum dixerim. Marcell. Lib. XVI. p. 131. ed. Boxh. *Ut quotieſcunque concepiſſet, immaturum abjiceret partum.* At tu *abigeret* reponendum ibi forte cenſebis. Scio uſitatius eſſe. Servius ad Georg. III. 139. *Tunc enim diligentius tractandæ ſunt, ne abigant.* Verum *abjicere* pro *abigere* invenias apud Marcellin. etiam Lib. XV. p. 86. *Hanc per ſubſcriptionem abjicere ſede epiſcopali.* Et apud Hyginum Myth. cap. 120. *Abjectis miniſteriis, ipſa cœpit* &c. Etiam *projicere* de pariente dixit Lib. III. Interpres Abdiæ Babyl. *Crede nunc Jeſum Chriſtum filium Dei, & projice puerperium: Veruntamen mortuus* (leg. mortuum) *egredietur, quod indignè concepiſti. Hæc ut mulier credidit, mox egredientibus cunctis de cubiculo, projecit partum mortuum* &c. Nota & *puerperium* dici *fœtum*, ut in Vet. epigram. Catal. Pith. Lib. II. *Cauta quidem genitrix, noceant ne vulnera nato, Confirmat Stygio fonte puerperium.* Laertius in Ariſtippo p. 155. ed. Steph. Ἡ γὰρ τῶν Ἀθηναίων πόλις οὐ δύναμαί με φέρειν, ὥσπερ ἡ Σεμέλη τὸν Διόνυσον, ἐξέβαλε. Interpr. *Non ſecus ac Semele Dionyſium, expulit.* Rectius foret, *ejecit.* Dein malè *Dionyſium* vocat Bacchum pro *Dionyſo*: in quo errore & Fulgentius deprehenditur Lib. II. Myth. cap. 15. Ubi videndæ annotationes noſtræ.

b *In arborem ſui nominis*] Tzetzes in Lycophronem: Ὅθεν εἰς δένδρον αὐτὴν μετέβαλον, τὸ ἀπ' αὐτῆς λεγόμενον μύῤῥαν, ἤτοι σμύρναν Αἰολικῶς. Ita legendus ille locus, quem malè cum interpolat, tum deſcribit homo meus.

ginum perniciſſima erat, petentibus procis legem propoſuit, ejus conjugem futuram, qui ſe curſu pedum anteceſſiſſet, victo autem necem ſtatuit. Quam cum Hippomenes Megarei filius ex progenie Neptuni intenſo amore diligeret, nec [a] morem certaminis expaveſceret, Venerem in malis habuit auxilio. Nam [b] ex Amaſeno agro, qui eſt in inſulâ Cypro, ei tria mala aurea donavit, ut in curſu projiceret virgini: futurum enim ut cupiditate ejus [c] tardaretur impetus, ea dum peteret. Cujus monitis Hippomenes conſecutus victoriam, poſtea ingratus adverſus deam cognitus eſt. Itaque impulſu ejuſdem deæ, matris deûm lucum dum transgrediuntur, quem Echion terræ filius ſacraverat, non tenuerunt cupiditatem, quin adverſus religionem in ſacrato concubuere ſolo. Quam ob cauſſam à deâ in leones ſunt converſi: unde [d] deûm matri ex illo leones ſunt ſubjecti.

Fab. XII.

Adonis ſupradictus, monitus à Venere quam vim feræ haberent, [a] non obtemperavit. Igitur is in venatione ab apro interimitur: cujus cruor ejuſdem deæ numine in florem purpurei coloris converſus eſt.

Fab. XIII.

[a] Minthe Nympha in herbam mutata mentham, odio Pro-

Ad FAB. XI.

a *Morem certaminis*] H. e. conditionem. Terentianus: *Mos certaminis & modus.* Barthius.

b *Ex Amaſeno agro*] Scribe, *Tamaſeo* cum Heinſ. ad Metam. Ovid. p. 278.

c *Tardaretur impetus, ea dum*] MS. & Vett. edd. *Ut cupiditate ejus tardaretur, dum peteret.* Scribendum eſſet, *cupiditate eorum.* Catal. Pith. Lib. IV. *Hæc poterant celeres pretio tardare puellas.* Sed alteram lectionem adſtruit Hygin. Myth. cap. 185. *Puellæ impetum alligavit.*

d *Deum matri*] MS. *Deæ matri.* Forte, *Idææ matri.* Vid. not. ad Myth. Hyg. cap. 291. & idem tibi, quod mihi, videbitur.

Ad FAB. XII.

a *Non obtemperavit*] MS. & Venet. non agnoſcunt verba illa. Immo nec Micyllus, cujus editio exhibet, *Quam vim feræ haberent, igitur is (dum negligit hæc) ab* &c. Sed verba incluſa parentheſi procul dubio ab emendatore aliquo ſunt.

Ad FAB. XIII.

a *Minthe Nympha*] Cocyti filia. Plinius Lib. XIX. cap. 8. *Menthæ nomen ſuavi-*

Proſerpinæ Cereris filiæ, quod cum patre conjuge ſuo concubuiſſet.

Fabulæ Lib. XI.

I. Serpens in lapidem.
II. Thraciæ mulieres in arbores.
III. Contacta à Midâ & arena Pactoli in aurum.
IV. Midæ aures in aſini aures.
V. Cannæ vocales.
VI. Neptunus & Apollo in homines.
VII. Thetis Nympha in varias formas.
VIII. Dædalion in volucrem.
IX. Lupus in ſaxum.
X. Ceyx & Alcyone in aves ſui nominis.
XI. Æſacus in volucrem mergum.

Fab. I.

Orpheus, [a] Oeagri fluminis & Calliopes Muſæ filius, cum habuiſſet conjugem nomine Eurydicen, & eam amiſiſſet, & cum ſine eâ ab inferis rediſſet, lege accepta à Plutone, ne talem dolorem [b] in alterâ experiretur, [c] puerilem amorem primus inſtituit. Quam ob cauſſam Threſſæ mulieres [d] inſtinctæ, in abditis locis ſolitudinem agentem, propter deſiderium conjugis, interfecerunt; [e] ſeparatumque caput ejus à reliquo corpore cum lyrâ in amnem

vitas odoris apud Græcos mutavit, cum alioqui Mintha vocaretur, unde noſtri nomen declaraverunt. Lege, *declinaverunt*, ut habent edd. Vett. Nam à μίνθη vel μίνθα Græcorum declinatum Latinum *mentha*. Dicitur & μίνθος. Schol. Ariſtoph. ad Act. II. ſc. I. Μίνθον οἱ μὲν τὸ ἡδύοσμον. οἱ δὲ τὴν ἴυγγα &c. Confer Strabon. Lib. VIII.

Ad Lib. XI. Fab. I.

a *Oeagri fluminis*] Rex Thraciæ fuit. Vide Philargyr. ad Virg. Georg. IV. 523.

b *In alterâ*] *In aliâ* MS.

c *Puerilem amorem*] Vide Hyg. Aſtron. Lib. II. cap. 7. Sed Conon: Ὀρφεὺς ὁ μελῳδιῶν αὐλητὴς τῶν ὀργίων, τέχνα μὲν κατ' ἄλλας παραδόσεις. In ſacris ſanè Bacchicis dilaceratus & carptus eſt, ut inter alios etiam Lactantius Firm. Lib. I. cap. 22. nobis narrat. Accedit huc, quod ſacrorum initia docuiſſe Græcos Orpheus referatur. Tatianus Aſſyrius Orat. contra Græc. Ποίησιν μὲν γὰρ ἀσκεῖν καὶ ᾄδειν Ὀρφεὺς ὑμᾶς ἐδίδαξεν, ὁ δὲ αὐτὸς καὶ μυεῖσθαι.

d *Inſtinctæ*] H. e. furore percitæ. *Inſtinctus* eſt afflatus.

e *Separatumque ejus caput*] Servium vide ad laudatum modo Maronis locum. Conon. Narrat. 41. & Hygin. Aſtron. II. 7. Plutarch. libr. de Fluv. in Hebro longè aliter hæc narrat.

f *Vul-*

mnem Hebrum præcipitaverunt: per quem in mare delatum, & hinc in insulam Lesbum, cum hic hæsisset in littore, serpensque morsu sanguinem lamberet, priusquam [f] vultus ejus appeteret, ab Apolline Jovis & Latonæ filio duratus in lapidem est.

Fab. II.

[a] Thraciæ matronæ, quæ cædi interfuerant Orphei, à Libero ulciscente æmulum scientiæ suæ, [b] in arbores varias abierunt.

Fab. III.

Liber Thracia digressus cum Tmolum [a] montem Lydiæ comitatus Bacchis peteret, Silenus ei aufugit: quem Phryges captum ad Midam regem adduxerunt. Agnitus ab eo, exceptus est, & Libero advenienti redditus. [b] Quod ob beneficium [c] optandi deus veniam ei dedit; si quid vellet, à se peteret. [d] Ille ut quæque contigisset, aurum fierent: quod ei inutile fuit. Cui deus petenti ut restitueretur sibi fecit. Jussit enim ad flumen Pactolum per-

f *Vultus*] Ita MS. non *vultum*, ut edd. Emendatio, inquies, unius literæ. Ita est, sed ideo non contemnenda. Litera una omissa corrupit etiam versum Aristoph. Plut. act. I. sc. I. vers. II. Ἰατρὸς ὢν ϗ μάντις, ὥς φασι σοφός. Leg. φασιν. Notum est ν addi interdum etiam sequente consonâ. Aristoph. ipse act. II. sc. 5. Παρὰ τῆς Ἑκάτης ἔξεστιν τοῦτο πυθέσθαι.

Ad FAB. II.

a *Thraciæ matronæ*] *Ceæ* MS. & Venet.

b *In arbores varias*] *In varias species* MS. cum edd. Vett. Hyg. Myth. cap. 138. *Ut se in aliam speciem commutaret.*

Ad FAB. III.

a *Montem Lydiæ*] Ita reposui ex MS. pro *Ciliciæ*, quod perperam edd. repræsentant. Vibius sequester: *Tmolus Lydiæ, vino insignis.* Idem cap. de Flum. *Hermus Lyciæ.* Leg. *Lydiæ.*

b *Quod ob beneficium*] MS. cum Vett. edd. *Et ob beneficium.* Forte, *id ob* &c.

c *Optandi deus veniam illi dedit*] Potestatem vel χάριν. Prudentius Hymn. ad Cereum: *Fit ligni veniâ mel velut Atticum.* Infr. Lib. XIV. fab. 4. *Optandi veniam tribuit.* Hyginus in hac Fabula Mythol. cap. 191. *Deoptandi dedit potestatem.* Sallust. Jug. cap. 79. *Optionem Carthaginensium fecerunt.* Victor Illustr. cap. 2. *Ei T. Tatius optionem muneris dedit.*

d *Ille ut quæque* &c.] Sic & Veneta cum MS. Micyllus dedit, *Ille ut quæque contigisset aurum fierent, petiit.* Forte, *Ille petiit, quæcunque contigisset, aurum fierent.* Non ignoro tamen *quæque* posse accipi pro *quæcunque.* Auson. Ludo: *Pareto legi, quisque legem sanxeris.*

perveniret, ibique [e] se lavaret, & sic rediret in pristinum statum: unde aqua aurei coloris [f] esse cœpit.

Fab. IV.

Pan cum Tmolum montem Lydiæ frequentans fistulâ se oblectaret, elatus gloriâ agrestium Nympharum, Apollinem in certamen devocavit. Judice ergo Tmolo, cujus mons erat, cum victoria Apollini esset adjudicata, Midæ regi [a] supradicto adsidenti soli displicuit. Quam ob caussam Apollo ob eandem stultitiam, quam & supra gesserat in Liberi patris voluntate, [b] iratus, aures ejus asininæ ut essent [c] sempiterno effecit, cujus judicium [d] nulli rei facerent. Qui tamen fertur Midas esse matris magnæ filius. Sic enim cum Hesiodo consentit Ovidius.

Fab. V.

[a] Refert quoque deformitatem illius: quam cum veste celaret, ut famulus vidit, neque eloqui posset, [b] quod ejusdem dei mentem in aures haberet. [c] Qui rursus obru-

ta

e *Se lavaret*] Hæc lectio est à Rænerio. Venet. & Micyll. cum MS. *se supponeret*. Sed depravatum istud indubiè. Sensus flagitat, *ejusque fonti se supponeret*, vel simile quid. Ita enim est apud Nasonem: *Spumigeroque tuum fonti, qua plurimus exit, Subde caput.*

f *Esse cœpit*] *Esset* MS. cum Venet. Forte, *exstitit*.

Ad FAB. IV.

a *Supradicto*] Cujus supra mentio facta. Lactant. Firm. Instit. Lib. VI. cap. 5. *In tertio supradicti operis libro ostendit*. Salvian. de Provid. Lib. I. *Errorem supradictorum statim in ipso opere punivit*. Euagrius in vitâ Antonii: *Cum in unâ memoriâ supradictus frater eum clausisset*, Anton. August. Itiner. *Provinciæ suprascriptæ stadia D.* Divisim Plin. Histor. Natur. Lib. VII. cap. 25. *Præter supra dicta.*

b *Iratus*] *Deus iratus* MS. & Veneta.

c *Sempiterno*] Solinus cap. 48. *Tenacibus foliis sempiterno umbrantur.* Petron. Fragm. Trag. *Sempiterno nominabitur.* Cato apud Charis. Lib. II. *Ego mihi monumenta sempiterno posui, quæ cepi.*

d *Nulli rei facerent*] Hæc est lectio Venet. ac Micyll. quibus & MS. consentit, nisi quod *faceret* præfert. Rænerius, ut solet, etiam heic sua scripsit.

Ad FAB. V.

a *Refert quoque* &c.] Repræsentavi hoc argumentum, ut in MS. invenit Nob. Heinsius, una cum nævis suis. Rænerius maluit novum cudere.

b *Quod ejusdem dei*] Ita cum Veneta etiam Micylliana. MS. liber pro *dei* exhibet *di*, superpositâ virgulâ, ut non *dei*, sed *domini* scripsisse videatur Lactantius.

c *Qui rursus*] *Cui rursus* Micyll. Latet aliquid, quod dies aliquando deteget.

Ad

ta arena arundines enatæ, agitatæque vento deformitatem Midæ indicarent.

Fab. VI.

[a] Inter Sigeum Rhoeteumque promontoria, quo loco ara Jovis Panomphæi Phrygibus eſt conſecrata, Laomedon Capys filius cum Ilium poneret, Apollo ac Neptunus in homines verſi, operas ſuas [b] æſtimati ad exſtruendum murum addixerunt. Quibus perfectis, pactum aurum Laomedon negavit; ita tamen ut Neptunus perfidiâ regis offenſus in agros ejus mare mitteret, omneſque fructus obrueret. Supra quam pœnam coegit eum Heſionen filiam marinæ proſtituere belluæ. Quâ liberatâ ab Hercule, rurſus in fraude cognitus: equos enim, quos ob ſalutem virginis pactus erat, ei abnegavit: ideoque ille expugnato Ilio, Heſionen abreptam Telamoni, qui ſocius militiæ fuerat, copulavit.

Fab. VII.

[a] Proteus cum Thetidi prædixiſſet, ſi vellet jugalis fieri, quod filium parente ſuo fortiorem procrearet, Jupiter incenſus pulchritudine eſt Nymphæ. Qui id ſibi ne accideret, concubitum ejus refugit, & in ſucceſſorem conjugii Peleum nepotem dedit: quem illa refugiens, modo in volucrem, modo in arborem, interdum

Ad FAB. VI.

a *Inter Sigeum Rhœteumque*] Serv. ad Æn. II. 312. *Duo ſunt Trojæ promontoria, Rhœteum & Sigeum: quod dictum eſt propter Herculis taciturnitatem, qui prohibitus hoſpitio Laomedontis ſimulavit abſceſſum, & inde contra Trojam per ſilentium venit, quod eſt* σιγή. Inter quatuor Idæ promontoria numerat Nicandri Scholiaſtes pag. 67. Ed. Soter. Κορυφαὶ, inquit, ἤγουν ἐξοχαὶ τῆς Ἴδης τέσσαρες, Φαλάκρα, Λεκτὸν, Γάργαρον, Σίγειον. Tria tantum facit Scholiaſt. Hom. ad Iliad. Θ. vers. 48. Τρία δέ εἰσιν ἀκρωτήρια τῆς Ἴδης, Λεκτὸν, Γάργαρον, Φαλάκρη. Lucem hæc afferunt verbis Heſychii: Λεκτὸν, ὡς σεμνὸν, ἢ ἀκρωτήριον.

b *Æſtimati*] Ita & Venet. Sed Micyll. *æſtimato*. Latet & heic aliquid. Forte *æſtuanti*, quod ſuſcepta creviſſe labore difficili dicat Naſo.

Ad FAB. VII.

a *Proteus cum* &c.] Ita & Venet. cum Micyll. Sed MS. principium hoc paullo aliter exhibet. *Proteus cum Thetidi præcepiſſet, ſi voluiſſet jugalis fore, ut filium parente fortiorem procrearet.* Putes ſcripſiſſe, *prædixiſſet, ſi voluiſſet jugalis fieri, fore, ut filium parente* &c.

b *Pe-*

dum in tigrim conversa, cum eluderet, [b] Peleus Neptunum oravit, ut opem sibi ferret: qui cum Proteo preces ejus commendaret, ille emergens è mari Peleo mandavit, ut quiescenti Thetidi meridiano calore insidiaretur, eamque vinculis illigatam aggravaret; & quamvis in mille figuras converteretur, ne dimitteret, donec in pristinam rediisset formam. Sicque [c] illa potitus, Achillesque Græcorum fortissimus procreatus est.

Fab. VIII.

Peleus, fratre Phoco interempto, profugus Trachina [a] ad Ceyca Luciferi filium in hospitium vehit. Hic accepit Dædalionis filiam Chionen speciosissimam fuisse: hanc à Mercurio per quietem [b] oppressam: item ab Apolline in anum converso. Horum altero Autolycum furacissimum, qui ex albis nigra, & ex nigris alba faciebat, procreatum: [c] ex Apolline item Philammona studiosissimum citharæ. Hanc etiam gloriantem, quod cum talibus concubuisset deis, Dianæ pulchritudini se prætulisse. Confestim itaque illam, ut debuit, procacem ejus linguam sagittâ incidisse, atque ex eo vulnere confestim in-

b *Peleus Neptunum*] Sic & Venet. cum Micyll. Sed MS. *Peleus adorato Neptuno, ut opem in amorem sibi ferret, Proteo mandarit preces ejus, qui se mari emerserat, ac Peleo mandavit* &c. Quam lectionem minus improbabis, si ante inspexeris, quæ ad Hyg. Myth. cap. 8. annotavi.

c *Illâ potitus* &c.] Tzetzes in Lycophron. p. 37. Καλᾶ δὲ Εὐριπίδην ὅτι διωκομένη ἡ Θέτις ὑπὸ Πηλέως μετήλλαττεν ἑαυτὴν, ὡς ὁ Πρωτεὺς, εἰς διαφόρους εἴδεας. Ἐκεῖ δὲ κατέσχεν αὐτὴν ἐν σηπίας μορφῇ, καὶ ἐμίγη αὐτῇ, ὅθεν καὶ σηπίας χωρίον Μαγνησίας Θετταλικῆς. Cæterum quæri heic non injuriâ possit, si dea Thetis, cur insidias sibi strui divinare nequiverit. Quid respondere debeas, docebit te Homeri Scholiastes ad Iliad. N. vers. 521. Ἐζήτηται δὲ, πῶς θεὸς ὢν Ἄρης οὐκ εἶδε περὶ τοῦ υἱοῦ; Ῥητέον οὖν, ὅτι παρὰ τῷ ποιητῇ οἱ θεοὶ, σωματικῶς λαμβανόμενοι, ἀνθρωποειδῶς ὑπέστησαν, καὶ ἀθανασίᾳ μόνον διαφέροντες ἀνθρώπων, τοῖς αὐτοῖς ἐνέχονται πάθεσιν.

Ad FAB. VIII.

a *Ad Ceyca*] Antoninus cap. 38. ad Eurytionem Iri filium pervenisse narrat. Facere cum Antonino Lycophronis Scholiasten quod annotat Vir Cl. frustra quæsivi. Pag. 37. ed. Steph. legas: Ὁ δὲ Πηλεὺς κατὰ Φερεκύδην καθαίρεται ὑπ' Εὐρύτου τοῦ Ἄκτορος, καὶ θυγατέρα Ἀντιγόνην λαμβάνει. Ridiculum est, quod ex eodem descripsit idem, Psamathen fuisse *μίαν Ἐριννύων*. Legendum enim utique *ἐκ Ψαμάθης μιᾶς τῶν Νηρεΐδων*. Locus exstat paginâ modo adductâ. Apollonius Lib. 1. vers. 71. Antonino consentit; ubi consulendus Scholiastes, ut & ad vers. 224. Schol. Pind. ad Nem. od. 4.

b *Oppressam*] Lego *compressam*.

c *Ex Apolline item*] Malim, *autem*.

interemptam. Quâ calamitate Dædalion cum se eodem rogo vellet consumi, neque eum proximi paterentur, ut furiis instinctus montem Parnassum petiisset, & se præcipitasset, antequam radicem montis contingeret, ab Apolline in accipitrem esse conversum.

Fab. IX.

Anetor pastor armentorum, [a] quæ Peleus ad Ceyca perduxerat, indicat à lupo, cui obsisti nequiret, custodes interimi. Qui ut intellexit Nereidis irâ id sibi accidere, quod Phocus eâ ætate Æaco genitus à se interiisset, & id [b] precibus potius, quam ultione, esse sedandum, suppliciter ab eâ petit, ne ultra [c] persequeretur admissum. Quæ aliquando [d] Thetidis sororis mota precibus, ne amplius fera armenta petens sæviret, in saxi eam figuram convertit.

Fab. X.

Ceyx Luciferi filius, prodigiis agitatus, Miletum ad oraculum Apollinis, quoniam Delphos Phorbas cum Phlegyis infestabat, contendit, conjugique Halcyonæ Æoli filiæ tardanti profectionem ob desiderium affirmat, intra alterum mensem se reversurum: quod ut non posset præstare, naufragio vitam amisit. Cujus adventum cum illa desideraret, non respondentem tempori destinato, & in dies gravissimo luctu afficeretur, misericordiâ Junonis, quam [a] assiduis precibus fatigabat, per quietem somnus ad indicium faciendum filium ipsius Morphea imitatorem figurarum mittere jussus, cujus frater à diis

Ad FAB. IX.

a *Quæ Peleus*] Ita rectè Rænerius. Perperam *quem Peleus* Venet. & Micyll. Vide Anton. Liberal. cap. 38.

b *Precibus potius*] *Precibus magis* Micyll. Sed MS. cum Venet. *Id precibus quam ultione*. Nota est ellipsis Græcissans. Homerus: Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι. Sed hæc talia cum obvia cuivis sunt, tum congesta à plurimis, etiam à nobis non uno loco ad Fulgentium.

c *Persequeretur admissum*] Ita reposui ex MS. Perperam editi *prosequeretur*. Vide not. ad Mythol. cap. 58.

d *Thetidis*] MS. & Veneta *Thetis*. Quod quomodo defendi possit, disces ex iis, quæ dixi ad Hyg. Myth. cap. 10.

Ad FAB. X.

a *Assiduis precibus*] Ita reposui ex MS. Perperam *suis* vel *ipsius* Edd.

b *Ex-*

diis Icelus, ab hominibus Phobetor appellatur, & alter, qui in varias figuras abire ſolitus eſt, Phantaſus. Ille igitur Trachinem ad Halcyonen miſſus eſt, quæ ex eo conjugem comperit interiiſſe. [b] Excuſſo ergo ſopore, lumen inferri juſſit. Noviſſimè ad littus decurrit, [c] ubi illum dimiſerat. Et ut naufragi examine corpus [d] fluctuare proximo littore perſpexit, in figuram volucris Æolis ceſſit, quæ ab ejus nomine vocatur. In eandem ſpeciem corpus Ceycis eſt verſum. Hæ volucres hyberno tempore per ſeptem dies [e] in mare nidum ponunt, pulloſque, qui caſus [f] ſuorum majorum deplorent, in littore exponunt.

Fab. XI.

Æſacus natus Priami, ex [a] Alyxothoe [b] Cebreni amnis filia

b *Excuſſo ergo ſopore*] Leg. *excuſſa* cum Nob. Heinſ. Ovid. Faſt. *Excutitur ſomno ſtultè pia mater.* O locum τῶν a occupavit etiam apud Iſidor. Orig. Lib. xx. cap. 16. *Character eſt ferrum coloratum, quo notæ pecudibus inuruntur.* Leg. *caloratum* h. e. calefactum, ignitum. *Calorare* dictum eſt ut *vaporare*, *ſaporare*, *ſoporare* & ſexcenta alia. Fulgent. Lib. III. cap. 4. *Calorata juventutis igniculus.*

c *Ubi illum*] *Unde illum* MS.

d *Fluctuare*] *Fluctuari* MS. cum Edd. Vett.

e *In mare*] Ita & Venet. ac Micyll. cum MS. αἰγιαλικῶς. Catull. carm. 4. *Quum veniret à mare.* Ovid. Ib. *Et ſummam Libyco de mare carpat aquam.* Horat. Lib. I. epiſt. 16. vers. 30. *Quum pateris ſapiens emendatuſque vocari. Reſpondeſne tuo, dic ſodes, nomine?* Malè interpretantur verſum poſteriorem. Sententia eſt: *Dic ſodes, eſne revera is, qui diceris? eſne par nomini illi, quo pateris te vocari?* Tò *nomine* dandi caſu accipiendum. Propert. Lib. I. el. 8. *Nam me non ullæ poterant corrumpere, de te Quin ego, vita, tuo lumine acerba querar.* Vide ibi Scaligerum. Admonuit me locus Horat. alterius, qui legitur in Collat. Leg. Ruffin. Tit. II. de Atroci Injuriâ. *Ut neceſſe habeat aut unam nomine ſuo rem deſtinare* &c. Volebat Pithœus, *nomine ſuo rem deſignare.* Fruſtra. Non venit ei in mentem etiam *deſtinare* eodem ſignificatu intendum uſurpari. Curt. Lib. IV. cap. 8. *Quum rex urbis futuræ muros polenta, ut Macedonum mos eſt, deſtinaſſet.* Vide ibi Freinshemium.

f *Suorum majorum*] *Suorum malorum* MS.

Ad FAB. XI.

a *Alyxothoe*] MS. *Alyxiroe.* Unde *Alexirhoë* facit Nob. Heinſius. Adi ejus animadverſiones in Ovid. Met. pag. 306. Aliter Apollodorus Lib. III. cap. XI. *Podarces cognomento Priamus regnum tenuit, ac primum conjugem Meropis filiam nomine Ariſbam ſibi conjugavit, ex quâ Æſacum filium creat: cui Aſterope Cebrenis filia nupſit, quam cum mortuam nimio luctu defleret, in mergum avem mutatus eſt.* Corrigendus ergo Servius ad Æn IX. vers. 262. *Dicta eſt Ariſba à Meropis vel Macarei filia, quam primam Paris in conjugio habuit.* An ſcribendum *Priamus*? Certè corruptè ad Æn. IV. vers. 254. *Iſacus* editum pro *Æſacus.* Verum priorem locum Servii ſanum eſſe diſcas ex Stephano in Ἀρίσβῃ. Ἔστιν, inquit, ἑτέρα ἐν Λέσβῳ ἀπὸ Ἀρίσβης τῆς Μάκαρος θυγατρός. Ἔφορος δὲ Μέροπος αὐτὴν γενεαλογεῖ, καὶ πρώτην Ἀλεξάνδρου τοῦ Πριάμου γαμηθῆναι. Ἡρόδοτος δὲ καὶ Ἰάζων Ἀρίσβην καλεῖ. Vertit interpres, *Herodotus & Iazon Ariſben vocat.* Perperam. Ἰάζων eſt *Ionicè loquens.*

b *Cebreni amnis*] Ita & Veneta, *Cebre-*

filia ſub monte Idâ furtim editus, urbanum apparatum [c] cultumque cum ſylvis & labori poſtpoſuiſſet, incidit in conſpectum Heſperies Nymphæ: cujus captus pulchritudine, dum fugientem perſequitur, cauſſa interemptus exſtitit. Confuſa enim timore per ignorantiam ſerpentem calce preſſit, cujus morſu ſtricta concidit. Ejus deſiderio Æſacus, ne diutius dolorem ſentiret, è monte in ſubjectum pelagus ſe præcipitavit: qui priuſquam mergeretur, in avem ceſſit. [d] *Hæc æquora amat, nomenque mergi tenet, quia amne mergitur illo.*

Fabulæ Lib. XII.

I. Serpens in lapidem.
II. Iphigenia in cervam.
III. Cycnus in avem.
IV. Cænis in virum invulnerabilem.
V. Periclymenus in varias figuras.
VI. Apollo in Alexandrum.

Fab. I. & II.

Agamemnon Atrei & [a] Æropes filius, dux Achivorum, cum in Aulide [b] Jovi ſacra miniſtraret, conſpexit draconem in arbore, quæ impendebat aræ, lapſum ad nidum volucris: cujus octo pullis conſumptis ab eodem ſerpente, noviſſimè etiam circumvolante matre aquilâ, ipſe

brenidis Micyll. Scribe, *Cebrenis* ex Apollodoro, in quo Κεβρῆνος. Contrario vitio infectus eſt Sext. Rufus Brev. cap. 28. *Ut hoſtis ſollicitudinem demeret.* Leg. *hoſti.* Etiam Nepos, ut videtur in Hannib. cap. 6. *In propinquis urbis montibus moratus eſt.* An non *propinquis urbi?* Sed retrahit nos Salluſt. Jug. cap. 48. *Præter fluminis propinqua loca.*

c *Cultumque*] Ita rectè MS. cum Micyll. Malè Veneta & Ræner. *conſultumque.*

d *Hæc æquora* &c.] Ita cum Ræner. etiam Micyll. ac Veneta. Sed non agnoſcit iſta MS. Facile alioqui corrigendum quiſque videat, *Hæc æquor amat, nomenque mergi tenet, quia mergitur illo.* Verſus ultimus hujus libri undecimi Metam. eſt: *Æquor amat, nomenque manet, quia mergitur illo.* Vel, ut Nob. Heinſ. editio exhibet, *quia mergitur, illi.*

Ad Lib. XII. Fab. I. II.

a *Æropes*] Ita rectè Micyll. Malè *Europes* Venet. & Ræner. *Æropes* MS. Vide not. ad Hyg. Myth. cap. 86.

b *Jovi ſacra*] Jovis MS. Vide not. ad Myth. Hyg. cap. 86. ubi habes, *Sacra deæ Veneris per aliquot annos non fecerat.*

c *In*

ipse conversus in saxum est. Quorum prodigio Calchas Thestoris filius respondit, per novem annos [c] in Troadem dimicaturos; decimo autem Ilio potituros. Fertur autem portus Bœotiæ hic esse, ubi mille naves adversis tempestatibus stetissent. Morantibus enim Achivis, respondetur à Calchante, non ante classes posse moveri, quam Iphigeniam pater immolasset. Quæ cum pro re communi ad aram esset applicata, inter sacrificandum obductis nubibus à Dianâ rapta est, & pro eâ supposita cerva.

Fab. III.

Fama cum per orbem Grajorum adventus ad expugnandum Ilium venisset, & in Troade classes apparuissent, primus in congressu bellantium Protesilaus Iphicli filius ab Hectore est interemptus. Dein novissimè Cycnum Neptuni filium, qui nullo telo interimi poterat, Achilles, cum diu in certamine victoriæ contentio esset, & frustra in eum tela eminus jaceret, Menete Lycio prius interempto, stricto ense persequens, præcipitatum supra saxum eliso gutture pressit. Qui priusquam spoliaretur armis ab eo, Neptunus eum parens in volucrem ejusdem nominis contulit, ne nominis aboleretur perpetuitas.

Fab. IV.

Superato Cycno, inter epulas Achilles cæterique Achivûm admirantur corporis duritiam, quod toties hasta à corpore ejus esset repulsa: quæ admiratio à Nestore sene doctissimo speciosiore exemplo infirmatur. Retulit enim suâ ætate Cænim Elati filiam fuisse, quæ propter pulchritudinem à Neptuno compressa sit, datâ veniâ ob injuriam, ut in virum mutata nullo telo interfici posset. [a] Hic

c *In Troadem*] Ita rectè cum MS, Venet. & Micyll. Perperam *in Troade* Rænerius. Justin. Lib. XLIII. 5. *In Hispaniam tunc temporis bellum gerentem.* Et Lib. III. cap. I. *Bello in Græciam infeliciter gesto.*

Ad

[a] Hic cum Pirithoi Ixionis filii nuptiis interesset, ductâ Hippodamiâ, & Eurytus inter Centauros, vino incitatus, in nuptam novam impetum fecisset, cæteri prosiluere Lapithæ atque Centauri, nuptias frequentantes; ideoque cum cædes maxima esset exorta, plurimique ex utraque parte ob raptum matronarum concidissent, eo quod inviolabilis iste restaret, ab universis, qui ex cæde reliqui fuerunt, novissimè impetu facto, congestisque in eum arborum truncis, spiritum reddere [b] coactus est. Tamen non immemor Deus Neptunus, à quo speciosum munus acceperat, [c] supradictum in volucrem sui nominis transfiguravit.

Fab. V.

Periclymenus à Neptuno acceptâ potestate, ut se in varias figuras transverteret, cum adversus Herculem dimicasset, & eum varietate formarum vellet eludere, in aquilam transfiguratus est: quam ille advolantem sibi, & in altitudinem se aeris efferentem, novissimè sagittâ trajectam interêmit.

Fab. VI.

Neptunus graviter ferens Cycnum filium suum ab Achille occidisse, & Hectorem defensorem operum, quæ ipse posuisset; ab Apolline socio laboris petit, quoniam sibi non daretur, ut cominus cum eo congredi posset, ut ultor existeret. At ille auditis precibus ejus, [a] immistus

Ad FAB. IV.

a *Hic cum Pirithoi Ixionis*] MS. *Huic cum Pirithous Ixionis filius nuptui* &c.

b *Coactus est*] *Coactum* MS.

c *Supradictum*] Forte *Cycnum supradictum*. Nam de Cycno, non de Cæneo hæc dicuntur. Perperam ergo in lemmatis fabularum Micyllus, *Caneus in avem*; vel *Cœnis in avem*, ut est in Veneta. *Supradictum* sic satis Latine dici, de quo jam facta sit mentio, ostendi ad fab. 4. Lib. XI. At non tam bonæ notæ *prædictus*, quo cum barbaris etiam utitur Primasius in Prolog. Comment. in Apocalyps. *Ejus consilium sequens utilitatem mox prædictam invenit*. Quod apud Vellejum cum aliis locis compluribus, tum & Lib. I. cap. 4. legitur, *ut prædiximus*, id ei obtrusum procul dubio à malâ manu.

Ad FAB. VI.

a *Immistus acie*] Pro *aciei* ἀρχαϊκῶς, Salluſt. apud Probum in Catholicis: *Dubitavit acie pars*. Idem Jugurth. cap. 16. *Uti fama, fide, postremo omnibus*

ſtus acie, nullique conſpicuus, arcum Alexandri in Achillem convertit, ut ſagittas in eum dirigere poſſet; talumque ([b] quod fuit in corpore ejus mortale) percuſſit, & interemit.

Fabulæ Lib. XIII.

I. Ajacis cruor in florem purpureum.
II. Hecuba in canem.
III. Memnonis cineres in aves.
IV. Anii filiæ in columbas.
V. Orionis filiæ in coronas.
VI. Ambracius in ſaxum.
VII. Moloſſi filii in aves.
VIII. Acis in flumen.
IX. Glaucus in deum marinum.

Fab. I.

Achille ab Alexandro occiſo, arma cum peterentur ab Ajace, quia frater patruelis eſſet, & Ulyſſe, qui ſe conſilio potiorem ac virtute [a] judicaret: placuit principibus, ut utriuſque geſta erga rempublicam in bello perpenderentur, & digniori propoſitum præmium cum cauſſa ab univerſo exercitu tribueretur. Cum itaque in conſpectu omnium Ajax virtutes ſuas, quibus Græcos juviſſet, retuliſſet, & Ulyſſes conſilia ſua, quibus [b] commu-

rebus ſuis commodum regis anteferret. Ita legere malim, quam *fama, fide*, vel *famæ, fidei*, ut edd. hactenus prætulerunt. Horat. Lib. I. Sat. 3. 95. *Prodiderit commiſſa fide.* Plaut. Aulul. IV. 6. *Fide cenſebam maximam multo fidem eſſe.* Ovid. III. Metam. fab. 5. *Prima fide vociſque ratæ tentamina ſumſit.* Et VI. Faſt. *Utque fide pignus dextras utriuſque popoſci.*

b *Quod fuit in corpore ejus mortale*] Ita rectè Venet. & Micyll. Confirmatque eam lectionem MS. Confer quæ ſcripſi ad Fulg. Mythol. cap. 8. Lib. II.

Ad LIB. XIII. FAB. I.

a *Judicaret*] *Indicaret* MS. & Veneta.

b *Communem rempublicam*] Inanis tautologia hæc eſt. Libenter deletum vellem τὸ *publicam*. Supr. Lib. XII. fab. I. *Quæ cum pro re communi ad aram eſſet applicata.* *Commune* appellat Horat. Lib. II. od. 15. *Privatus illis cenſus erat brevis, Commune magnum.* Cicero Verr. III. *Commune Miliadum.* Ubi Aſconius, *Mirè, commune, rempublicam.* Etiam Græci τὸ κοινὸν vocant, vel τὰ κοινά. Ariſtoph. Plut. Act. II. ſc. 5. Πλουτήσαντες ἀπὸ τῶν κοινῶν &c.

c *Ad-*

munem rempublicam juvisset, duces quoque [c] adduxisset; novissimè signum Minervæ fatale, quod ille sustulisset, ostendit. Quo Graji moti, cum ante [d] orationem ejusdem perculsi stuperent, ab Ajace arma abjudicata sunt & Ulyssi data. Quâ ille contumeliâ accensus, incubuit ensi; ex cujus cruore flos purpureus similis hyacinthi natus est.

Fab. II.

Ulysses postquam Philoctetæ sagittas, ipso comitante, in castra Grajorum pertulit, quibus Ilium captum est, præda dives Hecuba Priami conjux Ulyssi [a] sorte cessit; quæ novissimè acerbitatibus interitum Astyanactis & Polyxenæ, quæ in bustis Achillis fuerat interempta, mœrens, [b] classe in Thraciam cum esset appulsa, ex reliquis liberis, [c] qui restabant orbæ, Polydorum, apud Polymestora qui quondam fuerat educatus, putabat incolumem manere: quæ dum spatiatur in littore, animadvertit eum exanguem è fluctibus [d] in aridam ejectum. Polymestor autem

c *Adduxisset*] *Adauxisset* MS.

d *Orationem ejusdem*] Edd. *oratione*. Sed alterum non dubitavi reponere ex MS. Virgil. Æn. II. vers. 31. *Pars stupet innuptæ donum exitiale Minervæ.*

Ad FAB. II.

a *Sorte cessit*] Ita rectè cum MS. Micylliana. Malè *forte* Ræn. & Veneta. Virgil. Æn. I. vers. 142. *Non illi imperium pelagi, sævumque tridentem, Sed mihi sorte datum.* Vellej. Lib. II. 18. *Sorte obvenit Sullæ Asiæ provincia.* Albricus cap. 2. *Cui cœlum & cœli regnum in sortem cessit.* Cedere autem eleganter dicitur quod nobis obtingit. Horat. III. od. 20. *Grande certamen, tibi præda cedat Major, an illi.* Justin. XIII. 4. *Summus castrorum tribunatus Seleuco Antiochi filio cessit.* Lib. XXXVIII. 3. *Homines & quæcunque auferri possent, Tigrani cederent.*

b *Classe in Thraciam*] *Classe Thraciæ* MS. cum Venet. & Micyllianâ. Et vereor ne frustra illam lectionem mutaverit. Primasius in cap. I. Apocal. Joan. *A Domitiano Cæsare exilio missus, & metallo damnatus.* Adde annotata à nobis ad Hygini Mythol. cap. 15. & 108.

c *Qui restabant*] *Restabant orbæ.* Micyll. & Veneta. Optimè proculdubio.

d *In aridam ejectum*] Ita reposui ex MS. pro *dejectum*. Ter. Andr. I. 3. *Ibi tum hanc ejectam Chrysidis Patrem recepisse orbam* &c. Curt. IX. 10. *Belluarum, quas fluctus ejicit, carne vescuntur.* Quod autem *arida* pro littore vel terrâ ponitur, id sapit phrasin sacræ scripturæ. Genes. cap. I. vers. 9. *Congregentur aquæ, quæ sunt sub cælo, in locum unum, & appareat arida.* Et vers. 10. *Et vocavit Deus aridam terram.* Exod. cap. IV. vers. 9. *Sume aquam fluminis, & effunde eam super aridam.* Absolutè τὴν ξηρὰν vocant etiam *οἱ ό.* Cæterum periodus sequens in MS. ita concepta erat: *Is autem propter aurum, quod cum infante Polydoro traditum fuerat, itaque avaritiâ ductus eum interfecit Polymestor.*

tem propter aurum, quod cum infante Polydoro ei traditum fuerat, avaritiâ ductus, eum interfecit. Et ut indicia quoque facinoris celari possent, eum [e] in profundum præcipitavit. Quod cum Hecuba supradicta Cissei filia comperit, per pollicitationem curavit ut perveniret ad Polymestorem, dicens se velle adjicere super quod ante dederat, aurum, quo facilius nati celarentur indicia. Et tyrannus verum esse existimans, petenti secretum colloquium dedit. Hecuba nacta locum, lumina ei abstulit: quam Thraces dum persequuntur saxis, [f] versa est in canis figuram.

Fab. III.

Memnon, Tithoni & Auroræ filius, Priamo ferens auxilium, ab Achille occiditur. Mater ergo precibus pro assiduo officio inducendæ lucis ab Jove impetrat, ut, [a] in cineres ejus adusto rogo, sorores in volucres convertantur, Memnonides nomine. Quæ memores belli, [b] quotannis ad sepulcrum ejus conveniunt, & inter se dimicantes sanguine suo manibus ejus frequentes parentant. Et ipsa mater ejus matutinis temporibus lacrymas desiderio filii sui Memnonis [c] transmutat in rorem: [d] quod

e *In profundum*] *In profundo* MS. Consule not. ad Fulgent. Lib. I. cap. 2. Hyg. Myth. cap. 92. Astron. II. 40.

f *Versa est in canis figuram*] Vide Hyg. Mythol. cap. III. & quæ ibi annoto. De Cynossemate porro Polluc. Lib. v. cap. 5. Paullo superius *id tyrannus* aptius fore videtur, quam *& tyrannus*.

Ad FAB. III.

a *In cineres* &c.] Ita MS. Sed falsum hoc. Memnonis socios in has aves versos tradit quidem Q. Smyrnæus Lib. II. Sed qui de sororibus ejus hoc tradat, frustra quæras. Veneta & Micyll. heic exhibent, *ut favillæ ejus adusto rogo pariterque sorores in volucres* &c. Quæ nata sunt ex malè intellectis verbis poëtæ: *Mox vera volucris Insonuit pennis, pariter sonuere sorores.*

b *Quotannis*] Ita & Plinius Lib. x. cap. 26. Ælian. v. I. Isidorus autem Lib. XII. 7. *quinto quoque anno.* Sed ille confundit historias, & ex Æthiopiâ præterea Ægyptum facit. Vide tu Plinium.

c *Transmutat in rorem*] Servius ad Æn. I. 493. *Quia Tithonus frater Laomedontis raptus ab Aurora filium suum Memnonem ex ipsâ progenitum, inlectus dono votis aureæ, Priamo ad Trojæ misit auxilium, qui congressus cum Achille, ab eo est interemptus, cujus mortem mater Aurora hodieque matutino rore flere dicitur.* Pro *votis aureæ* lege *vitis aureæ.* Meminit ejus vitis etiam Scholiastes Juvenalis ad Sat. VI. vers. 652. Hem tibi hominis verba: *Eriphyle uxor Euryphili, filii Telephi: qui Telephus cum venisset ad auxilium Priamo, plagatus est ab Achille, & cum non posset curari sortitus est ab Achille se solo posse curari. Venit supplex: petit se curari, promisso hoc, ut nunquam jam auxilium ferat Trojanis, nec ipse, nec de suis aliquis. Curatus est, recessit. Post mor-*

tem

[d] quod tamen monumentum in Phrygiâ constituit patruus ejus, ut Hesiodus vult.

Fab. IV.

Æneas cum patre Anchise & filio Ascanio profugus, Delphos venit. Hic ab Anio sacerdote Apollinis recipitur hospitio, quibus indicat [a] quinque se filiorum parentem orbum relictum. Andrum enim filium, à quo Andros insula, reliquisse patriam narrat. Huic ut Apollo dederit augurium, sic Liberum dedisse virginibus, ut contacta manibus earum in segetem, vinum, oleumque verterentur. Eas Agamemnon, ut cœlesti munere [b] exercitum aleret, cum vellet abducere, in insulam eandem Andron profugisse. Hinc rursus ne vinculis illigatæ raperentur potentiâ regis Agamemnonis, Liberi numen effecit ob misericordiam & muneris sui caussam, ut in columbarum speciem transferrentur.

Fab. V.

tem hujus filius Euryphilus vir fortis fuit. Hunc sæpe ad auxilium petit Priamus, ille negavit, monitus scilicet à patre suo. Ergo cum non posset aliter Priamus cum sollicitare, fecit vitem ex auro, & misit ad uxorem ejus Eriphylen. Hæc accepto munere tanto, marito persuasit. Venit in Trojam auxilium ferens. Hunc occidit Pyrrhus filius Achillis. Eurypylum (ita enim scribendum) Telephi filium fuisse etiam alii tradidere: sed Eriphylen illam, cujus tam frequens apud poetas & mythographos mentio fit, ejus fuisse conjugem, id vero falsum est. *Plagari* ab hoc homine pro *vulnerari* vides usurpari. Mira barbarorum licentia est in verbis istiusmodi fingendis. Ejusdem farinæ est *humanari*, quod apud interpretem Concilii Ephesini inveni nuper & miratus sum. *Et humanatus, inquit, est & passus* &c. Unde *inhumanatio* dicitur ἐνσάρκωσις Episcopis Galatiæ in Epist. ad Leonem Augustum. Non minus audax est *auguriare* pro οἰωνοσκοπεῖν. Auctor Vit. Apollin. *Numquid iste est, in quo auguriatis?* Cæterum quod sequitur *sortitus est*, pro *sortem accepit*, suam habet venerem. *Sortem tollere* eo sensu dixit Hyginus Mythol. cap. 88. de eo, qui oraculum consulit, aut sortem petit. Usus eadem phrasi Licinius Ruffin. Collat. Leg. Tit. XV. *Non inveniatur in te, qui lustret filium tuum aut filiam tuam, nec divinitus apud quem sortes tollat.* Vulg. Interp. *qui ariolos sciscitetur* Deut. XVIII.

d *Quod tamen*] Ita quidem edd. omnes. Legendum tamen putem *cui tamen* &c.

Ad FAB. IV.

a *Quinque se filiorum*] Ita rescribere non sum veritus, quanquam *filiarum* habuit MS. ut & Micyll. cum Veneta. Denominatio fit à potiori. Illustravimus abunde eam loquendi rationem ad Hyg. Myth. cap. 159. & Fulg. Lib. I. cap. 2. Rænerius cum eam non caperet, ridiculè interpolavit. Firmat nostram emendationem Naso ipse vers. 645. *Natorum vidisti quinque parentem.*

b *Exercitum aleret*] *Alerent* MS. Rectè. Vide Nason. vers. 659. in hac fabulâ. Corruptus in eâdem Servius ad Æn. III. vers. 80. *Anius autem rex Deli, Apollinis filius, cum trium filiarum esset parens, ne unius tantum Dei esset totus * auxilio filia numini Liberi patris*

Fab. V.

Discedentes ab Anio Anchises & Æneas, invicem munera dant & accipiunt. In quibus crater fuit Æneæ datus ab [a] Alcone Lydio cœlatus. Anius autem à Therse Bœotio acceperat: in quo [b] sculptæ erant Thebæ & Orionis filiæ, quæ pro populo Thebano passæ erant immolari. [c] Et harum proci cum cineribus adusti essent, duo adolescentes inde increverunt; qui & [d] virginum nomine coronæ sunt nominati.

Fab. VI.

tris devovit, qui parem ei gratiam reddens, effecit, ut quidquid una attigisset verteretur in fruges, altera in vinum, tertia in oleum &c. Tolle asteriscum & rescribe, *esset tutus auxilio, filias numini* &c. Non parum lucis historiæ huic adferunt, quæ Tzetzes scribit ad Lycophron. pag. 96. Ed. Steph. Σταφύλου τοῦ υἱοῦ Διονύσου θυγάτηρ γίνεται Ῥοιώ, ᾗ ἐμίγη Ἀπόλλων. γνοὺς δὲ τοῦτο ὁ Στάφυλος, βαλὼν εἰς λάρνακα, πρὸς τὴν θάλασσαν ἀφῆκεν. ἡ δὲ προσεπελάσθη τῇ Εὐβοίᾳ, καὶ ἐξελθοῦσα τῆς λάρνακος παρά τι ἄντρον γεννᾷ παῖδα, καὶ Ἄνιον καλεῖ, διὰ τὸ ἀνιαθῆναι δι' αὐτόν. Τοῦτον Ἀπόλλων ἤνεγκεν εἰς Δῆλον. ὃς Δωρίππην γήμας, γεννᾷ τὰς οἰνοτρόπας, Οἰνώ, Σπερμώ, Ἐλαΐδα, αἷς ὁ Διόνυσος ἐχαρίσατο ὁπότε βούλοιντο, οἶνον, σπέρματα, καὶ ἔλαιον λαμβάνειν &c. Οἰνοτρόποι dicuntur illæ filiæ Hesychio. Meminit & Stephanus earum: Ἄνδρος, inquit, νῆσος μία τῶν κυκλάδων, ἐκλήθη ἀπὸ Ἄνδρου τοῦ Εὐρυμάχου, ἢ τοῦ Ἀνανίου ἀδελφοῦ, τοῦ πατρὸς τῶν Οἰνοτρόπων. Vertit interpres: *Sic vero vocata fuit ab Andro Eurymachi vel Ananii fratre Oenotroporum patre.* Sed Οἰνοτρόπους cum nusquam inveniret, mutat τὸ Οἰνοτρόπων in Οἰνοτρῶν. Perperam omnino. Lego, ἢ τοῦ Ἀνίου ἀδελφοῦ &c. Verti autem ista ita debent: *Sic vero vocata fuit ab Andro fratre Eurymachi vel Anii, patris Oenotroparum.* Andron fratrem Anii facit, cum ab Ovidio & Servio filius fuisse dicatur: quibuscum & Conon facit Narrat. XLI. Ἀπόλλωνος καὶ Κρεούσης Ἄνιος γίνεται, παρὰ τοῦδε Ἄνδρος, ὃς μίαν οἰκήσας τῶν νήσων, τὸ ὄνομα λείπει τῇ νήσῳ. Confer Etymol. in Ἄνιος.

Ad FAB. V.

a *Alcone Lydio*] *Lindio* MS.

b *Sculptæ*] *Excultæ* MS. Leg. *exsculptæ*.

c *Et harum proci*] Ita MS. etiam Venet. cum Micyll. nisi quod hæ pro *cineribus* exhibent *muneribus*. Verum hæc nata sunt ex malè intellectis verbis poëtæ: *Tum de virgineâ geminos exire favillâ, Ne genus intereat, juvenes* &c.

d *Virginum nomine Coronæ*] MS. *Coronidæ*. Nisi Naso haberet, *quos fama Coronas Nominat*, probarem protinus, & dicerem Latinâ usum terminatione hunc scriptorem. Antonin. Liberal. cap. 25. Προσαγορεύουσι δ' αὐτὰς ἄχρι νῦν Αἰολεῖς Κορωνίδας παρθένους. Atqui in Aoniâ natas virgines istas, & ab Aonibus templo honoratas dixit in præcedentibus. An ergo Ἄονες pro Αἰολεῖς reponendum? Ita Viro Cl. visum, qui nuperrimè in Antoninum notas suas recoxit. Non accedo. Quæ consecratæ primitus fuerint ab Aonibus sive Bœotiis, illas etiamnum ab Æolensibus Coronidas appellari, nihil habet absurdi. Æolensium enim nonnulli sedem ceperunt postmodo in Bœotiâ. Homer. Schol. ad Iliad. Π. vers. 233. Ἐπεὶ Πελασγοὶ κατῴκησαν τὴν Δωδώνην, ἐκβληθέντες ἀπὸ Βοιωτίας παρὰ Αἰολέων ἐξ Ἄρνης τῆς Φθιώτιδος. Ne dicam jam plurimos Æolensium fuisse Bœotios. Etymol. in Αἰολεῖς Ὀρέστης κατὰ χρησμὸν συνάθροι-

σας

Fab. VI. & VII.

Petentes insulam Cretam, & hinc Italiam supradicti, ut aliquando errorem positis ædibus finire possent, multis regionibus transitis, Ambraciam adeunt, à diis per certamen petitam: in quam [a] Ambracii imaginem in saxum conspiciunt figuratam. Hinc in Chaoniam, in quâ oraculum Jovis, delati aspiciunt Molossi regis filios: qui ne flammâ consumerentur, immortalium numine factum est, ut in avium figuras transmutarentur.

Fab. VIII.

ἐκ πολλῶν τῶν ὀνομαζομένων Αἰολέων, ὡς μέν τινες, ὅτι πλεῖστοι ἦτοι Βοιωτοὶ ἦσαν. ὡς δὲ Μενεκλῆς, διὰ τὸ ἐκ πολλῶν ἐθνῶν συνηθροῖσθαι. Sanè ex variis gentibus conflatos esse Æolenses, & inde nomen sortitos affirmat etiam Tzetzes in Lycophron. pag. 200. Cæterum post τὸ πλεῖστοι interserit Δωριεῖς Sylburgius; quam ejus conjecturam cum alia adstruunt, tum & illud, quod ait Eustath. ad Dionys. p. 109. ed. Steph. Ἡ Δωρὶς ἡ αὐτὴ τῇ Αἰολίδι ἐστί. Ubi autem Doris, & quæ ejus urbes fuerint, inter alios breviter refert Aristoph. Schol. ad Plut. Act. II. sc. 3. Cognationem Æolensium & Bœotiorum hoc quoque vel in primis arguit, quod à Varrone Lib. III. de L. L. *Æoles Bœotii* appellantur, & Strabo Lib. VIII. docet non aliam esse Doricam dialectum quam Æolicam antiquam, & non extra Isthmum solum, sed in Isthmo etiam positas gentes Æolicas fuisse, quemadmodum pridem in de Numm. Præst. pag. 62. observavit illustr. Spanhemius.

Ad FAB. VI. & VII.

a *Ambracii*] Addidit Rænerius *judicis.* Judex ille Cragaleus fuit, de quo Anton. Liberal. cap. 4. ubi hanc fabulam habes. Dictam Ambraciam scriptor ille tradit ab Ambracia Melanei filia. Sed Stephanus, ἀπὸ Ἀμβρακος τοῦ παιδὸς Θεσπρωτοῦ τοῦ Λυκάονος· ἢ ἀπὸ Ἀμβρακίας τῆς Αὐγέως θυγατρός. Antonini verba sunt: Γεννήσας δὲ παῖδας Εὔρυλον καὶ Ἀμβρακίαν, ἐφ' ἧς ἡ πόλις Ἀμβρακία κεκλῆται: *A quâ urbi Ambraciæ nomen sit factum.* Sed ἀφ' ἧς malle me ibi cum scripsissem nuper, regestum mihi fuit à Viro Cl. qui veteres Græcos evolvere solitus sit, eum non mutaturum illud ἐφ' ἧς in ἀφ' ἧς. Ergo τὸ ἐπὶ pro ἀπὸ positum docere me intendit hisce exemplis. Dionys. Halicarnass. Lib. I. Ἰταλία δὲ ἀνὰ χρόνον ὠνομάσθη ὑπ' ἀνδρὸς δυνάστου, ὄνομα Ἰταλοῦ. Et versibus paucis interjectis: ὡς δὴ πρῶτον κληθῆναι Ἰταλίαν ἐπὶ τοῦ Ἰταλοῦ. Sed ego respondere illi possim, ἐπὶ in illis locis notare tempus, ut cum apud alios omnes frequenter, tum & Stephanum in Πελοπόννησος. Ἐπὶ μὲν γὰρ Ἄπεως τοῦ Φορωνέως ἐκαλεῖτο Ἀπία. Ἐπὶ δὲ τοῦ Πελασγοῦ Πελασγία. Ἐπὶ δὲ Ἄργου ὁμωνύμως Ἄργος ἐκαλεῖτο. Ἐπὶ δὲ τῶν Πελοπιδῶν Πελοπόννησος. Quod ad sententiam attinet, rectè interpres nuperus: *Imperante enim Apeo Phoronei filio, vocabatur Apia. Sub Pelasgo vero Pelasgia. Sub Argo autem* &c. Sed pro *Apeo* scribendum *Apide.* Apollod. Lib. II. cap. I. Ἆπις οὖν εἰς τυραννίδα τὴν ἑαυτοῦ μεταστήσας δύναμιν, καὶ βίαιος ὢν τύραννος, ὀνομάσας ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν Πελοπόννησον Ἀπίαν &c. In errorem induxisse virum videtur genitivus Ἄπεως non ita valde usitatus. Eustath. ad Dionys. p. 59. Τοὺς δὲ Ἀρκάδας ὁ Διονύσιος μὲν Ἀπιδανῆας καλεῖ, οἱ δὲ νεώτεροι Ἀπιδόνας κατὰ τὸν γεωγράφον, ἀπό τινος Ἄπιδος, οὗ ἡ γενικὴ καὶ Ἄπιος, ὡς ὄφις ὄφεως, Ἄναστις Ἀμάστεως, Ζάμολξις Ζαμόλξεως. Et pag. 124. Οὕτω δὲ καὶ τὸ Ἆπις τὸ κύριον ἐν τοῖς περὶ Ἀρκάδων λόγοις οἱ μὲν διὰ

Fab. VIII.

Acis Fauni & Symæthidis Nymphæ filius Galateam Nerei & Doridis filiam cum diligeret, nec minus ipse ab eâ peteretur; Cyclops, quod copia ejuſdem Nereidis nulla fieret, quia feritas ejus ei inviſa eſſet, incenſus furore, ſpeluncâ [a] relictâ, palam proſiluit, vagatuſque per ſylvas conſpexit Galateam gremio Acidis reſidentem, [b] avulſumque ſcopulum Ætnæ in eos [c] ejecit: cujus vi exterrita Galatea, ſubjecto mari merſa eſt. Acis autem, qui effugere impetum ejus non potuit, obrutus ſaxo eſt. Cujus cruor numine ejuſdem Galateæ [d] in flumen ejuſdem no-

τῆς δὴ ἔκλιναν, Ἄπιδος ὡς Πάριδος. οἱ δὲ κατὰ τὴν τῆς ὄψεως κίνησιν αὐτὸ μετεχαρίσαντο, κλίνοντες Ἄπεως. Etiam Latini in genitivo non *Apidis* tantum, ſed & *Apis* dicunt. Juſtin. Lib. I. cap. 9. *Apis cæterorumque deorum ædes dirui jubet.* Operæ pretium feciſſet, ſi adduxiſſet illud ejuſdem ſcriptoris ex Lib. IX. pag. 573. Καὶ ὠνομάσθη τὸ φρούριον ἐπὶ τῆς ποταμοῦ κρεμάθρας. Heic certè ἐπὶ de tempore explicare nequeo. Et annotat ibi Sylburgius: *Ἐπὶ pro ἀπὸ plus tricies habuimus in ſimilibus loquendi generibus.* Hunc locum debeo, ne quid diſſimulem, indicio doctiſſimi Perizonii noſtri, ut & alterum iſtum ex Appiani Syriacis, non adeo longe à fine; ex quo inſuper apparet præpoſitionem ἐπὶ in hac ſignificatione etiam cum dativo conjungi. Loquitur de Seleuco Nicatore Antiochi filio: Πόλεις δὲ ᾤκισεν ἑκκαίδεκα μὲν Ἀντιοχείας ἐπὶ τῷ πατρὶ, καὶ πέντε ἐπὶ τῇ μητρὶ Λαοδικείας, ἐννέας δὲ ἐπωνύμους ἑαυτῷ, τέσσαρας δ' ἐπὶ τῶν γυναιξὶ, τρεῖς Ἀπαμείας καὶ Στρατονίκειαν μίαν. Mox iterum: Τὰς δὲ ἄλλας (πόλεις) ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἢ Μακεδονίας ὠνόμαζεν ἢ ἐπὶ ἔργοις ἑαυτοῦ τισίν. Ergo nihil mutare debueram. Feci id tamen, quia eam phraſin alibi ab Antonino nuſquam memineram freqnentari. Certè tantâ confidentiâ eam conjecturam non obtruſi lectori, quantâ ipſe ſuam cap. VIII. Ἐκ δὲ ταύτης καὶ Λοκροὶ πόλιν ἐν Ἰταλίᾳ Σύβαριν ΕΚΑΛΗΣΑΝ pro ἔκτισαν. *Tota*, inquit, *antiquorum turba non habet exemplum, quo probes, τὸ κτίζειν hoc in loco ſatis ſanum & integrum eſſe.* Ne quis dicat nimis hoc φορτικὸν eſſe, credere omnes debent illum legiſſe Græcos veteres omnes. Sed falſum hoc eſſe convincam illico. Heſychius in Βουκέφαλος. Ἀφ' οὗ πόλιν ἐν Ἰνδοῖς κτίσας λέγεται Βουκεφάλειαν. In ea phraſi ſubaudiendum eſſe ὀνομαζομένην, vel ſimile quid, palam eſt ex Appiani verbis. Ad eundem planè modum Latinè Feſtus in ROMA. *A qua, ut Italia ſit potitus, urbem condiderit* &c. Plura vide in notis ad Hyg. Myth. cap. 8.

Ad FAB. VIII.

a *Relicta, palam*] *Relicto patre* MS.

b *Avulſumque*] Τὸ *que* nec MS. nec Edd. Vett. agnoſcunt.

c *Ejecit*] Mallet quis *conjecit*. Sed probum alterum. Front. Lib. II. Strat. cap. IX. ex. 2. *Caput Haſdrubalis in caſtra Hannibalis ejecit.* Nepos Hannib. cap. 10: *Quod in præſentiâ veſtimentorum fuit, arripuit; his in ignem ejectis, flammæ vim tranſiit.*

d *In flumen ejuſdem nominis*] Hoc vero fabuloſum eſt; ut debuit. Euſtath. in Dionyſ. pag. 124. Μῦθοι γὰρ Τίγριν καλοῦσι τὸ τόξευμα. Οὕτω δὲ καὶ Ἄκις ποταμὸς Σικελικὸς παρὰ Θεοκρίτῳ, διότι, φασὶν, ἀκίδι τὸ τάχος τοῦ ῥεύματος ἐκείνου ἔοικε. De illo Vibius Sequeſter: *Acis ex monte Ætna* in

nominis ſui, quod eſt in Sicilia, verſus eſt; [e] cujus liquori ſe junxit voluntate.

Fab. IX.

Glaucus Anthedonis filius piſcator, cum ſpecioſos piſces cepiſſet, & eos vellet recentiſſimos in urbem ferre, in opaco loco proximo mari eos, dum requieſceret, ac retia ſiccarentur, ſub recentiſſimam herbam expoſuit. At illi vigore ejus ſuccoque contacti, recuperato ſpiritu, quem amiſerant, merſerunt ſe in profundum. At Glaucus experrectus, exiſtimans vim quandam divinitatis eſſe in herbâ, ipſe quoque [a] jejunium polluit, alienatúſque mente, ex alto ſe præcipitavit [b] in pelagus, ſed inter deos marinos receptus: qui ut Scyllam Cratæidis filiam eodem mari verſantem conſpexit, pulchritudine ejus accenſus eſt: quam ne alloqui poſſet, mari recondita eſt.

Fabulæ Lib. XIV.

I. Scylla in feram.
II. Eadem in ſaxum.
III. Cercopes in ſimias.
IV. Sibylla in vocem.
V. Socii Ulyſſis in feras.
VI. Iidem in homines.
VII. Picus in avem.
VIII. Socii ejus in feras.
IX. Canens Pici uxor in auras.

X. Dio-

in mare decurrit: ex cujus ripis Polyphemus ſaxa in Uliſſem egiſſe dicitur. Leg. *jeciſſe.*

e *Cujus liquori*] Ita Veneta cum MS. niſi quod in hoc, *cujus liquor.* Rænerius hæc omiſit, quod, ut ſuſpicor, non videret, quid ſibi vellent. Proverbium eſt apud Apoſtol. Cent. 11. 25. Α'νὶς ποταμός. Ἐπὶ τῶ ἄγαν ψυχρῶν.

Ad FAB. IX.

a *Jejunium polluit*] Supr. Lib. v. fab. 7. *Ad colluendum jejunium.* Sed ibi *ſolvendum* reſcribi debere oſtendi. Atque etiam heic *jejunium ſolvit* repoſuerim. Naſonis phraſis eſt Lib. v. vers. 534. *Quoniam jejunia virgo Solverat.* Hoc eſt, comederat aliquid. Etiam heic Glaucus mandere cœperat herbas, in quibus piſces illi ἡμιθανεῖς jacuerant.

b *In pelagus*] *In pelago* MS. Et mox *mari merſus eſt*, pro *recondita eſt.* Leg. *merſa eſt.*

X. Diomedis socii in aves.
XI. Appulus pastor in oleastrum.
XII. Naves Æneæ in Nymphas.
XIII. Alcinoi navis in saxum.
XIV. Ardea Turni in avem.
XV. Æneas in deum.
XVI. Vertumnus in anum.
XVII. Anaxarete in lapidem.
XVIII. Romulus in Quirinum.
XIX. Hersilia in Horam.

Fab. I.

Glaucus Anthedonius supradictus Scyllam circa Siciliam conspicatus dum adamasset, [a] & quia nollet sequi appetentem, venit ad Circen, obsecrans remedia, ut amanti succurreret: quem illa, ipsius non levi cupiditate capta, nequiens à proposito retardare, [b] amorem incidit, dicens quæ esset, quæ sibi præferretur. Instructa enim Hecates carminibus venit in locum, in quo Scylla ablui consueverat, venenisque imbuit, quibus tenus pube canibus est efferata, ut amantibus odio ac timori esset. Quod ob factum illa postea in Ulyssem amatum ab eâ exercuit sævitiam. Quod Glaucus factum hoc à Circe dolenter tulit.

Fab. II.

Docet eandem Scyllam transformatam esse in saxum, ne Æneæ naviganti in Italiam nocere posset.

Fab. III.

Ad LIB. XIV. FAB. I.

a *Et quia nollet*] Deleam τὸ *&*, tanquam ex ultimâ proximè præcedentis vocis syllabâ ortum.

b *Amorem incidit*] Ita MS. Venet. *Amorem indicit.* Micyll. *Amore indicit.* Rectius foret, *amorem indicat.* Sed MS. lectionem damnare non audeo. Supr. Lib. I. fab. 10. *Ne puella Junonis iram incideret.* Vide ibi notas nostras. Hyg. Astron. II. 16. *Pulchritudine Veneris inductum in amorem incidisse.* Cap. 20. *Phryxi Athamantis filii corpore inductam in amorem incidisse.* Peccatum idem admissum à librariis Collat. Leg. Ruffin. Tit. IV. de Adult. *Si maritus uxorem suam in adulterio deprehensam occidit, an in legem de Sicariis indicit, quære. Leg. incidit.*

Ad

Fab. III.

Cercopes propter fraudem ſceluſque, quia boni ſemper inſidiatores fuerunt, peroſi ab Jove, ut, qualem animum habuiſſent, talem & ſpeciem poſt obitum indicarent, in ſimias converſi ſunt. Itaque Inarimen Prochytenque inſulas proximas, quas hi incoluerant, [a] nomine ſuo Pithecuſas vocavit.

Fab. IV.

Apollo Jovis & Latonæ filius Sibyllam Glauci filiam cum diligeret, pro concubitu optandi veniam tribuit. At illa in longum victura tempus, ſpatians in littore, hauſto [a] pugno arenæ, petit tot annorum ſpatium, quot partes ejus dinumerare poſſet. Igitur præſtatâ fide [b] ad tempus, ſenectute dilapſo corpore, relicta eſt vox, quæ Sibyllam indicaret. Deus vero voluiſſet morari eam in eo munere: ſed illa neglexit dei voluntatem.

Fab. V.

Ad FAB. III.

a *Nomine ſuo Pithecuſas vocavit*] Vel *ſuo* pro *eorum* poſuit, vel *vocarunt* legendum. Veneta exhibet, *Pithecuſæ nomine ſuo Pithecuſas vocavit.* Pithecuſam eandem eſſe atque Inarimen, ſive Enariam, volunt Servius ad Æn. IX. 715. & Salmaſ. ad Solin. pag. 97. Diverſas faciunt cum heic Ovidius, quem non rectè cepit Lactantius, tum & Mela Lib. II. cap. 7. nec non Plin. Lib. III. cap. 6. Perperam Πιθηκίυς νήσυς vocat Apoſtolius Cent. XI. 24. ubi explicat quid ſit κερκωπίζειν. Simile adagium, ἀγορὰ κερκώπων, de quo Zenob. Cent. I. 5. & Diog. I. 3.

Ad FAB. IV.

a *Pugno arenæ*] Seneca de Irâ Lib. III. cap. 33. *Quid ſi ne propter fiſcum quidem, ſed pugnum æris, aut imputatum à ſervo denarium* &c. Inde *Pugillus*. Vet. Interpr. Eccleſiaſt. cap. IV. 6. *Melior eſt pugillus cum requie, quam plena utraque manus cum labore* &c.

b *Ad tempus*] Forte, *Quod ad tempus*. Hoc eſt, quod ad tempus attinet. Addidi ex MS. & vett. edd. duas iſtas voces perperam à Rænerio omiſſas. De Sibyllâ jucunda ſunt quæ narrat Trimalchio in Petron. Fragmento Traguriano: *Sibyllam quidem Cumis ego ipſe oculis meis vidi in ampolla pendere: & cum illi pueri dicerent, Sibylla τί θέλεις; Reſpondebat illa, ἀποθανεῖν θέλω.* Fugit interpretes ſimile quid de Sibylla narrari ab Ampelio cap. VIII. *Argyro eſt fanum Veneris ſuper mare: ibi eſt lucerna ſuper candelabrum poſita, lucens ad mare ſub divo cœlo, quam neque ventus aſpergit* (leg. diſpergit) *nec pluvia extinguit. Sed & Herculis ædes antiqua; ibi columna pendet cavea ferrea rotunda, in quâ concluſa Sibylla dicitur.* De lucerna illâ in fano Veneris quod ait, ejus & Iſidorus meminit Orig. Lib. XVI. cap. 4. *Denique in templo quodam fuiſſe Veneris fanum dicunt, ibique candelabrum, & in eo lucernam ſub divo ſic ardentem* &c. Quod *ſub divo* dicat, inde ſuſpicor τὸ *cœlo* in Ampelio, ut gloſſema, eſſe cancel-

lan-

Fab. V. & VI.

Æneas [a] iter in Italiam tendens ad Læstrigonas venit, ubi Macareus Neritius comes Ulyssis apparuit, [b] congressusque eos est comitatus. Itaque cum exposuisset Achæmenides apud Cyclopem quæ essent passi socii, similiter & ille, quæ à Circe cum comite Eurylocho, qui potione acceptâ in varias figuras commutati sunt; [c] ac novissime Ulysses remedio Mercurii ibi venit, & socios recuperavit. Ex eo Circe junxit se ei in matrimonium; monuitque Æneam, ne littoribus Circes accederet.

Fab. VII.

[a] Picus ex progenie Saturni, rex Tyrrheniæ, quæ postea Italia dicta est, cum in agro Laurenti venaretur, visus à Circe, propter eximiam pulchritudinem est adamatus. Sed cum amore conjugis suæ devinctus appetitum deæ rejiceret, ab eadem ob contemptum in avem picum mutatus est.

Fab. VIII.

Socii quoque Pici, requirentes ducem, ne viribus in noxiam sævirent, contacti venenis, in varias species abiere.

Fab. IX.

landum. Certè Latinitas non patitur, ut *divum cælum* dicatur. Pro *ibi columna* reposuerim, *ibi in columna*, nisi quis satius putet confugere ad ellipsin.

Ad FAB. V. & VI.

a *Iter in Italiam tendens*] Virgil. Æn. VI. 240. *Tendere iter pennis.*

b *Congressusque eos est comitatus*] MS. *Congressusque est comitatum.*

c *Ac novissime*] Ita codex MS. Venet. τὸ *ac* non habet. Micyll. *Quodque novissimè* &c. Sed nobis satius visum est repræsentare lectionem scripti libri, in quo & mox *ibi venit* offendi, non *eo venit*, ut Rænerius dedit. Vide not. ad Lib. III. fab. I.

d *Remedio Mercurii*] Illud remedium μῶλυ vocabatur, de quo vide quæ annotavi ad Hyg. Mythol. cap. 125. Homer. Odyss. K. vers. 304. Ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος. Μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί. Schol. Βοτάνης εἶδος παρὰ τὸ μωλύειν, ὅ ἐστιν ἀφανίζειν τὰ φάρμακα. Φασὶ δὲ τὸ ἑλκόμενον τῆς ῥίζης τῷ τέλει θάνατον ἐπιφέρειν τῷ ἀποσπῶντι.

Ad FAB. VII.

a *Picus* &c.] Transcripsi ex Micyllianâ editione. Veneta & MS. non habent hoc argumentum. Quod Rænerius dedit, desumptum est ex Regianis commentariis, immo κατὰ πόδα descriptum, Nonius capite de Doctorum Indagine; *Picumnus & avis est Marti dicata, quam picum vel picam vocant, & deus, qui sacris Romanis adhibetur.*

Æmi-

Fab. IX.

Uxor quoque Pici [a] canens ſecundum Tiberim deflens deſiderio viri amiſſi extabuit; ita tamen, ut locus memoriam nominis poſteris præberet. Canens enim nominatus eſt.

Fab. X.

Nec minus Macareus refert inſolentiam ſociorum erga Venerem, cum Æneas adverſus Rutulos pro Latino dimicantes ab Euandro auxilium petiſſet: & quemadmodum Turnus Venulo legato à Diomede item auxilium poſtulaſſet, qui ſub Dauno Iapygiæ rege domicilium poſuiſſet, negante eo, eo quod pro Æneâ adverſus Venerem ſtetiſſet, vulneratamque à ſe inimicam haberet. Et ut comites ejus contemptu deæ cupientes proficiſci in bellum, in mari [a] volucrum figurâ decepti, ſubſtiterint. Eorum nomina hæc ſunt, [b] Agmon, Lycus, Idas, Rhetenor, Nycteus; quæ volucres albi coloris ut cycni ſunt.

Fab. XI.

Æmilius Macer in Theogoniæ libro primo: Et nunc agreſtis inter Picumnus habetur. Scribe *Ornithogoniæ*. Diomedes Lib. I. *Macer Æmilius Ornithogonias ſecundo*. Adde Plinii Elenchon auctorum Lib. X. Non ignoro, ita in Nonio legendum eſſe pridem monuiſſe Godofredum; verum cum emendationis ſuæ nullam ille reddat rationem, mihi, cui eadem in mentem venerat, faciendum id putavi.

Ad FAB. IX.

a *Canens ſecundum* &c.] Ita Rænerius edidit. Sed Veneta, *Canens deſiderio viri ſecundum Tiberim deflens caſus amiſſi extabuit*. Etiam Micyll. *Caſum amiſſi deflens* &c.

Ad FAB. X.

a *Volucrum figura decepti*] Malè hæc narrat Lactantius. Hiſtoriam vide apud Plin. Lib. X. 44. Ælian. Lib. I. cap. I. Tzetz. in Lycophron. p. 100. Servium ad Æn. XI. vers. 271. Auguſt. C. D. Lib. XVIII. cap. 16. Schol. Hom. ad Iliad. E. 412. Anton. Liberal. cap. 37. Ariſtotel. Admirand. Auſcult. pag. 878. Ed. Caſaub. Iſidor. Orig. XII. 7. Quæ autem aves iſtæ ſint, dubitatur. Ἐρωδιοὶ Æliano ſunt. Ἐρωδιοὶ ἢ λάροι Tzetzæ. Iſidoro formâ fulicæ ſimiles; magnitudine cycnorum. Unde & ὄρνεα ὅμοια κύκνοις appellat Tzetzes p. 101. Ὄρνιθας μεγάλους τοῖς μεγέθεσι dicit Ariſtoteles, καὶ ῥύγχη ἔχοντας μεγάλα καὶ σκληρά. Videtur ſentire Iſidorus cum Chariſio, cui λάρος eſt *fulica* Lib. I.

b *Agmon*] *Acmon* & mox *Rhexenor* MS. codex. Quæ, ut magis Græca, probanda omnino exiſtimo; nec dubito, quin ea nomina in Naſone ipſo ita etiam ſcribenda ſint. Notum eſt C & G quam inter ſe & facile & crebro permutentur. Ῥηξήνωρ eſt ἀνδρεῖος, παρὰ τὸ ῥήσσειν, ut docet Schol. Homer. ad Iliad. N. vers. 324. Cæterum ut G io-

Fab. XI.

[a] Dauniæ regionis [b] locum arboribus obumbratum [c] Pan Mercurii filius tenuit: quem poſtea Nymphæ [d] coluerunt. Has paſtor Appulus cum procacibus maledictis terruiſſet, [e] ne amplius linguam in propatulo haberet; numine earum in arborem oleaſtrum extabuit, [f] cujus fructus ſuo amarore linguæ paſtoris aſperitatem refert.

Fab. XII.

Turnus adverſus Æneam pro Laviniâ ſponſâ dimicans, cum immittere ignem claſſibus conaretur, mater deûm, quia ex Idâ monte Phrygiæ ſacrato eſſent factæ, [a] impetratis precibus ab Jove, in Nympharum ſpeciem illas convertit, [b] utque dearum marinarum numerum augere poſſent, effecit.

Fab. XIII.

locum τ̃ C, ita B ſæpe locum τ̃ V, & viciſſim, occupavit. Hinc corruptus Aſconius in Argumento Prooemii Actionis in Verrem: *Quia pedeſtre iter ex Sicilia & propter fugitivos, & propter Verris inſidias dubitabat.* Lego, *devitabat.* Certè non Ἄγμων, ſed Ἄκμων nomen Græcum eſt. Acmonem patrem Cœli quidam fecere; unde Ἀκμονίδας ὁ ὠρανὸς in Alis Simmiæ. Ubi Scholia videnda.

Ad FAB. XI.

a *Dauniæ*] Ita non ſum veritus reſcribere, cum *Daunæ* exhiberet MS. Perperam *Laviniæ* Edd. quas videre licuit.

b *Locum*] Forte *lucum.* Curt. Lib. IX. I. *Nemus opacum arboribus.* Et, *ſylvæ arboribus umbroſæ.*

c *Pan Mercurii filius*] Ex Penelope puta. Herodotus Euterpe: *Pani vero Penelopes: ex hac enim & Mercurio natus Pan eſſe dicitur à Græcis.* Quia Mercurii filius Pan, κλωποπάτωρ à Theocrito audit in Syringe: ſed alii ex Penelope & mneſteribus natum dixere. unde & ἀπάτωρ ἤγουν πολυπάτωρ ibidem vocatur. Pediaſimus in illud poëmatium: Πηνελόπης ϗ τ̃ μνηστήρων ὁ Πὰν, ἐξ ὧρίων εἴτουν ἀπεμυκίαν γάμων κτ̃ μυθώδη παράδοσιν ἀναφείς. Sed copioſè de genere Panos Natalis Lib. V. cap. 6. ut nihil neceſſe ſit multa à me heic corradi. Corrigam potius Natalem. Ait ille inter alia: *Alii Penelopes & Ulyſſis filium putarunt: alii ex Æthere ſive Nereide natum inquiunt.* Æther non eſt Nereis. Scribendum ex *Æthre* vel *Æthrâ.* *Æthra* autem Oceanitidum in numero cenſetur. Vide quæ annotavi ad Hygin. noſtri Aſtron. Lib. II. cap. 21.

d *Coluerunt*] MS. & Vett. edd. *occuluerunt.* Sed perperam.

e *Ne amplius*] *Itaque ne amplius* MS. & Veneta. Nec putandum aliter ſcriptum fuiſſe à Lactantio. Vide quæ dixi ad fab. 7. Lib. I.

f *Cujus fructus* &c.] Pro his MS. & Vett. edd. *Et ita factus eſt.*

Ad FAB. XII.

a *Impetratis precibus*] Hæc eſt Lectio MS. & Vett. Edd. niſi quod τὸ *illas* nec MS. nec Venet. agnoſcunt. Rænerius dedit, *impetravit precibus ab Jove, ut in Nympharum ſpeciem converſæ, dearum marinarum* &c.

b *Utque*] Ita Micyll. Sed Veneta & MS. non habent τὸ *que.*

Ad

Fab. XIII.

Naves Æneæ docet, in ſpeciem Nympharum verſas deorum voluntate, [a] ex recordatione ſuorum Neritiam navem vidiſſe lætas pereuntem naufragio. Item Alcinoi navem Pelaſgos portantem ſaxo dureſcere.

Fab. XIV.

Turno ab Æneâ interempto, Ardea urbs regnum Turni incendio in cinerem redacta: ex quo volucris emerſa eſt, quæ patriæ nomine vocaretur à poſteris Ardea.

Fab. XV.

Venus ut animadvertit filium Æneam [a] laboribus exhauſtis ad finem veniſſe ævi, petiit ab Jove patre, ut promiſſis fidem faceret. Cujus ille precibus auditis, efficit ut in agro Laurenti flumine Numicio ablueret mortalitatem, [b] interque indigetes deos referretur: ita ut à poſteris, ſicut cæteris deis, ſacra ei adminiſtrarentur.

Fab. XVI.

Tiberinus Albanorum rex Tuſco amni Albula merſus interiit, ac nomen fluvio reliquit. Item Aventinus, [a] à quo mons, urbis Albæ accepit imperium. [b] Sub hoc Pomona Hamadryadum Nympharum, hortorum cultrix feliciumque arborum, [c] cujus nomen pomaria obtinent.

Hanc

Ad FAB. XIII.

a *Ex recordatione ſuorum*] Micyll. *eorum.* Rænerius mirificè hoc argumentum interpolavit. Videtur legendum *laborum ſuorum.* MS. codex certè pro *deorum* in præcedentibus habuit *laborum ſuorum.*

Ad FAB. XV.

a *Laboribus exhauſtis*] Mallem, *exhauſtum.* Virgil. Æn. I. *Omnibus exhauſtos jam caſibus, omnium egenos.*

b *Interque indigetes deos*] De illis diis vide quæ annotavi ad Fulgent. Lib. III. cap. 5. Virgil. Æn. XII. vers. 794. *Indigetem Æneam ſcis ipſa, & ſcire fateris Deberi cœlo.* Vide ibi Servium.

Ad FAB. XVI.

a *A quo mons*] Ita cum MS. Veneta. Addunt *dictus* Rænerius & Micyllus.

b *Sub hoc Pomona Hamadryadum* &c.] Intellige *una.* Græca eſt ſyntaxis, ut ſupr. fab. II. Lib. IV. *Salmacis Naiadum.* Vide quæ ibi annoto.

c *Cujus nomen* &c.] Sic MS. & Vett. Edd. Rænerius, *unde nomen è pomis obtis-*

Hanc cum Vertumnus diligeret, ſolitus in varias figuras mutari, & eâ refugiente concubitum, ſollicitudine aſſiduâ ureretur, noviſſimè in anum verſus eſt, eique multa retulit; quibus fœminæ flecti ſolent, ut ſibi jungeretur. Ipſa autem perſeverante in propoſito, noviſſimè refert quoque fuiſſe in Cypro Anaxareten virginem, quæ propter ſuperbiam punita fuiſſet à Venere. Verſuſque in ſuam formam, concubuit cum eâ Vertumnus.

Fab. XVII.

In inſulâ Cypro Anaxarete fuit ex progenie Teucri Salaminii, quæ formâ cæteras gentes ejuſdem civitatis ſupergreſſa eſt. Sed ut pulchritudo eminens fuit, ita propter aſpernationem virorum abominanda omnibus. Quam cum Iphis ejuſdem civitatis amore diligeret, neque aditum ad eam haberet, dolens, quod in tam gravem ſortem incidiſſet; ad extremum ne diutius doleret, noctu clam ante fores puellæ [a] ſuſpendio ſe liberavit. Cui cum funus pro dignitate fortunæ per publicum maximâ frequentiâ duceretur, & illa patientiſſimè ex ſuperiori parte domus proſpiceret, ob nimiam crudelitatem animique duritiam in veſtigio ſui à Venere ſaxo durata eſt, ita ut apud Salaminios ſpecies ejus Proſpicientis Veneris nomen acceperit. Deinde Vertumnus rediens in ſuam ſpeciem Pomona potitus eſt.

Fab. XVIII.

Poſt Amulii ac Numitoris Albanorum regum interitum Romulus urbis à ſe conditæ cepit imperium. Qui cum adverſus Titum Tatium pro raptu virginum dimicaret, hoſtis appropinquavit patriæ. Quod ut Venus præſen-

tinet. Id etſi negari non poteſt, non tamen ideo verum eſt ita ſcripſiſſe Lactantium. Varro L. L. Lib. VI. *Pomona pomorum patrona.*

Ad FAB. XVII.

a *Suſpendio ſe liberavit*] Ita cum MS. vett. edd. Rænerius, *Suſpendio ejus amore ſe liberavit.* Antoninus cap. 39. inediâ vitam finiiſſe juvenem narrat. Ἀρκεοφῶν μὲν οὖν κατ᾽ ὑπερβολὴν πάθους καὶ ὑπαυψίαν τὴν πρὸς τοῦ γάμου ἑκὼν ἀποθνήσκει κατὰ τροφῆς ἔνδειαν. Pro ὑπαυψίαν lege ὑπεροψίαν. In præcedentibus pro *cæteras gentes*, multo mallem *cæteras virgines.*

Ad

ſenſit, portis obſeratis, una patefacta eſt, Tarpeiâ Virgine prodente patriam. Venus pro filii incolumitate à Nymphis, [a] quæ proximæ Iano erant, geminum petiit auxilium. Datâ ergo veniâ, ſecundum portam, quâ Sabini irrupturi erant; recluſo fonte, ſcaturientes aquæ, quæ anteà latuerant, erumpebant: quæ cum frigidæ hoſtium introitum non prohiberent, ex frigidis in calidas verſæ hoſtem averterunt. Victoriaque potitus Romulus, rebus urbis compoſitis, jura reddens populo, ſicut petierat mater, raptus in cœlum eſt; ita ut [b] Quirinus novo nomine vocaretur.

Fab. XIX.

Herſilia conjux Romuli, cum fleret amiſſum conjugem, [a] poſt datam ei à Junone immortalitatem, Ora Quirini nuncupata eſt: quorum templa à populo Romano in Colle Quirinali conſtituta ſunt.

Fa-

Ad FAB. XVIII.

a *Quæ proximæ* &c.] Venet. *Quæ proximè Iano* &c. Lege, *Quæ proximè Ianum erant geminum.* Flor. 1. cap. 2. *Ianumque geminum fidem pacis ac belli.* *Proximè* dativum caſum regere non poteſt. Julius obſequens cap. 119. *Cui proximè Pompeio in caſtris ſedenti accipiter ſuper caput acceſſerat.* Lege, *proximè Pompeium.* Fruſtra eſt Schefferus ſubaudiri jubens præpoſitionem à. Verum ut illic aliena ellipſis illa, ita eadem non obſervata corrupit locum elegantiſſimum Plinii Hiſtor. Natur. Lib. 11. cap. 7. *Quiſquis eſt deus (ſi modo eſt alius) & quacunque in parte, totus eſt ſenſus, totus viſus* &c. Notat Dalechampius MSS. habere *ſi mundo eſt alius aliquis.* Unde ipſe conjectat, *ſi à mundo* &c. At nihil opus erat iſtâ præpoſitione. Vera & Latiniſſima lectio eſt, *ſi mundo eſt alius aliquis* &c. Horat. Lib. 1. epiſt. 16. *Neve putes alium ſapiente bonoque beatum.* Quod ſi quis ſtatuere velit *proximè* etiam cum dativo rectè jungi, adducere poſſit illud Veteris Interpr. Concil. Epheſin. pag. 124. ed. Cont. *Proximè nobis participatum eſt carne & ſanguine Deus exiſtens verbum.* Scio ſatis barbarum eſſe illum interpretem. At Latinus egregiè Nepos Hannib. cap. 8. *Propius Tiberi, quam Thermopylis.* Verum ibi ex vett. edd. repoſuerim *Tiberim* & *Thermopylas.* Præpoſit. addit Frontin. Strat. Lib. IV. 7. ex. 40. *Cum propè à virgultis ſylvaque poſita eſſent.*

b *Quirinus novo nomine vocaretur*] Lactant. Firm. Lib. 1. cap. 21. *Solent enim mortuis conſecratis nomina immutari; credo ne quis putet eos homines fuiſſe. Nam & Romulus poſt mortem Quirinus dictus eſt; & Leda Nemeſis; & Circe Marica; & Ino, poſtquam ſe præcipitavit, Leucothea, materque Matuta, & Melicertes filius ejus Palæmon atque Portumnus.* Signat eandem rem, non eloquitur Florus Lib. 1. cap. 1. *Quirinum in cœlo vocari placitum diis.*

Ad FAB. XIX.

a *Poſt datam ei* &c.] MS. *Poſt data ei à Junone immortalitate.* Et mox *Colle Quirini* pro *Quirinali.* Quod non ſpernendum, cum Naſo ipſe habeat, *Duce me lucum pete, colle Quirini Qui viret.* Hiſtorici tamen malunt *Collem Quirinalem* dicere. Nepos Attic. cap. 13.

Domum habuit in Colle Quirinali. Schol. Horat. in Carm. Sæc. Diis quibus septem colles] *Id est. Roma. Sic Virgil. Scilicet & rerum facta est pulcherrima Roma, Septemque una sibi muro circumdedit arces. Hi autem colles sunt Aventinus, Palatinus, Esquilinus, Capitolinus, Viminalis, Cælius.* Locus Virgilii est Lib. VI. Æn. vers. 781. Sed ibi ita legitur: *En hujus, nate, auspiciis illa inclyta Roma Imperium terris, animos æquabit Olympo, Septemque una sibi muro circumdedit arces.* Ubi Servius: *Benè urbem Romam dicit septem inclusisse montes, & medium tenuit. Nam grandis est inde dubitatio: & alii dicunt breves septem colliculos à Romulo inclusos, qui tamen aliis nominibus appellabantur. Alii volunt hos ipsos, qui nunc sunt, à Romulo inclusos, id est Palatinum, Quirinalem, Aventinum, Cœlium, Viminalem, Æsquilinum, & Ianicularem.* Collis Quirinalis unde dictus sit his verbis in de L. L. Lib. IV. Varro docet: *Collis Quirinalis*, inquit, *ubi Quirini fanum, est à Curetibus, qui cum Tatio Curibus venerunt Romam, quod ibi castra habuerunt.* De fano Quirini etiam Victor Illustr. cap. 2. *Ædes in Colle Quirinali Romulo constituta.* Urbi additum à Servio Tullio collem istum idem narrat cap. 7.

Fabulæ Lib. XV.

I. Calculi nigri in candidum colorem.
II. Animæ in varias species.
III. Euphorbus in Pythagoram.
IV. Elementa in varias species.
V. Amnis Lycus in regionem mutatus.
VI. Erasinus amnis in regionem similiter aliam.
VII. Caycus fluvius in regionem aliam similiter.
VIII. Amasenus fluvius in terræ speciem.
IX. Anigrus flumen dulce in aquæ amaritudinem.
X. Hypanis amnis in aquæ amaritudinem similiter.
XI. Antissa, Pharos, & Tyros insulæ in scopulos mutatæ.
XII. Leucades insulæ tres in montium species; & Zancle insula in scopulum.
XIII. Helice & Buris oppida in scopulos similiter.
XIV. Area in tumulum mutata.
XV. Fons in Africâ Hammonis in glaciem convertitur.
XVI. Fons Athamanis lignum accendit.
XVII. Flumen Ciconum bibentes in lapidem mutantur.
XVIII. Crathis & Sybaris amnes capillis aureum colorem dant.

XIX. Sal-

XIX. Salmacis fontem qui contingit, in mollitiem vertitur.
XX. Lacum Æthiopiæ qui bibit, in inſaniam, aut in ſoporem vertitur.
XXI. Clitorium fontem qui bibit, odium vini capit.
XXII. Lynceſtium amnem qui bibit, in ebrietatem convertitur.
XXIII. Aqua lacus Phenei nocte fit noxia.
XXIV. Symplegades cautes in petras redactæ.
XXV. Ætna mons Siciliæ in ignem.
XXVI. In Pallene urbe Tritoniacæ paludis attactu vertuntur homines in volucres.
XXVII. Scythides fœminæ attactu veneni in aves mutantur.
XXVIII. Ex vitulis apes naſcuntur.
XXIX. Ex equo crabrones.
XXX. Ex Cancro Scorpius.
XXXI. Bombyces in papiliones.
XXXII. Ranæ ex limo.
XXXIII. Urſa lambendo fingitur ex fruſto carnis.
XXXIV. Apes initio vermes, poſtea ſpeciem ſuam accipiunt.
XXXV. Aves ex ovi medio.
XXXVI. Ex medullâ humanâ angues naſcuntur.
XXXVII. Phœnix avis ex ſanie ſuâ renaſcitur.
XXXVIII. Hyæna modo mas, modo fœmina.
XXXIX. Chamæleon in varios colores vertitur.
XL. Lynces Liberi urinam vertunt in lapidem.
XLI. Coralium ex molli durum.
XLII. Gentes variantur in ſpecies.
XLIII. Omnia quæ naſcuntur, transmutantur in diſſimiles ſpecies.
XLIV. Egeria in vallem Aricinam ſe contulit.
XLV. Hippolytus in deum Virbium.
XLVI. Egeria in fontem.
XLVII. Gleba in pueri figuram mutata.

Fab. I.

Mycilus Alemonis filius procreatus Argis, cum quieti se dedisset, Hercules visus est, qui eum moneret, ut patriam relinqueret, & secundum Æsarem amnem consideret. Qui cum facere extimesceret, quia lex vetaret deserere patriam, & in aliam civitatem transire, rursus admonitus est. Metuens itaque, penates suos destituit, ideoque in judicium publicum est devocatus. Et cum omnem populum adversus se haberet, judicaturis calculi albi, ac nigri dati sunt; ut atri damnarent, candidi absolverent. Mycilus itaque pertimescens periculum capitis, Herculem invocavit, ut laboranti sibi, quia ejus jussis obtemperasset, ferret auxilium: cujus preces non incassum abierunt. Nam cum calculi more patriæ in urna effusi deducti essent, omnes apparuerunt in colorem album conversi. Quamobrem ille metu liberatus, per Ionium pelagus navigans, cum in Italiam venisset, & Æsarem amnem attigisset, sicut præceptum erat, urbem constituit, eamque à proximo tumulo, cui Tares Neptuni filius subjectus erat, Tarentum nominavit.

Fab. II.

Pythagoras Samius tyrannidem fugiens, cum patriam reliquisset, in Italiam venit, & quæ didicerat de rerum natura mundique, aperit, ad modumque seculi aurei docet, ad usus quoque necessarios cuncta præbente terra, nefas esse animalibus vesci: quod essent in eis forte consanguineorum animæ mortalium: & quod è corporibus in corpora animæ transfunderentur. Postea docet unde occidendorum animalium usus primum inoleverit. Nam paulatim concessum est, ut maleficæ feræ dolis interceptæ occiderentur; & mansuetarum fœtus sues, quod fru-

fruges ſatas eruerent; item capri, quod vitem maturam præcerpere aſſueviſſent, nec deinde fructus creſceret.

Fab. III.

Pythagoram eundem inducit referentem cuncta rerum temporibus mutari: ſiquidem ipſe annus vertitur in quatuor ſpecies, veris, æſtatis, autumni, & hiemis: & quæ naſcuntur, quoniam in initio prodita teneras imminutaſque ſpecies habeant; deinde creſcendo robuſtæ ætatis, noviſſimè ſeneſcentis fieri. Se quoque memoria tenere bello Trojano Euphorbum Panthoidem fuiſſe: & poſtea quam à Menelao ſit occiſus in bello, animam ejus in ſe eſſe transfuſam; clypeumque ejus, dum in ætates ductus ſit, quo uſus eſſet in bello, in templo Junonis Argivæ cognoviſſe.

Fab. IV.

Ipſa quoque initia quatuor, ex quibus generantur omnia, transfigurari motibus ſuis: reſolutam enim tellurem in aquas abire, attenuatam aquam efficere; & aëra rurſus per eundem ordinem retexi: ſpiſſatum ignem enim in aëra verti, hunc in aquam, hanc in terram abire: cæteraque rerum perinde variari; quæ tempus, aut natura acceptas ab initio facies cogit amittere. eadem fluminibus etiam, fontibus ac terrenis locis accidere.

Fab. V.

Amnem Lyciæ conſumptum oſtendit alias apparuiſſe, alias non.

Fab. VI.

Eraſinus in Arcadia fluere viſus, modo latens, terræ voragine abſumptus, poſtea Argis eſt redditus voluntate Junonis.

Fab. VII.

Caycum flumen Myſiæ aliis nunc ripis, aliis in initio fluxiſſe fertur.

Fab. VIII.

Amaſenum flumen Siciliæ intumeſcere, refluere, interdum ſiccari.

Fab. IX.

Anigrum flumen jucundiſſimam aquam ſitientibus præſtitiſſe: poſteaquam Centauri ab Herculeis ſagittis confecti cruorem in eo abluerint, aſpero advenientes fugaſſe odore.

Fab. X.

Hippanim Scythiæ amnem marini factum liquoris ait, cum fuerit in initio dulciſſimi, ob fontem regionis ejuſdem in eum influentem.

Fab. XI.

Antiſſa & Pharos, item Tyros in Phœnicia, inſulæ fuerunt, nunc vero continenti conjunctæ.

Fab. XII.

Item Leucades inſulæ tres in ſalo ſunt nunc, à fluctibus olim relictæ: item Zancle olim conjuncta Italiæ, nunc freto diſcriminatur; propterea id contigit, quod Latonæ ſedes eſt ibi negata.

Fab. XIII.

Helice, & Bura Achaiæ urbes ponto voratæ ſunt.

Fab. XIV.

Tumulum ſecundum Trœzenam urbem ex area factum ait eruptione ſpiritus, qui terræ increverat.

Fab. XV.

Fons in Africa Hammonis ſolis ortu obituque caleſcit, poſtmodum in glaciem vertitur.

Fab. XVI.

Fab. XVI.

Athamanis Thessaliæ regionis fonti lignum tenuata luna admotum accenditur.

Fab. XVII.

Flumen quoque apud Ciconas est, ex quo qui bibit, in lapidem convertitur.

Fab. XVIII.

Crathis amnis, & ei confinis Sybaris, capillos aurei coloris efficiunt.

Fab. XIX.

Salmacis fons in Caria contactu sui liquoris cogit in mollitiem corporis obscœni verti: quod beneficio Mercurii & Veneris dicitur esse factum.

Fab. XX.

Lacus est in Æthiopia, qui hausto liquore ad sitim sedandam, aut in insaniam aut in soporem vertit.

Fab. XXI.

Clitorius fons in Arcadia vinum in odium adducit, quod Melampus Amithaonis filius Prœtidas cum ab insania liberasset, novissimè remedia in eum projecisse fertur.

Fab. XXII.

Lynceстius amnis Thraciæ hanc vim obtinet, potestate mutata, ut aquam ejus bibentes ebrii fiant.

Fab. XXIII.

In Arcadia secundum Phenon urbem aquæ feruntur, quæ potæ nocte nocent, luce autem innocuæ cognoscuntur.

Fab. XXIV.

Ortygia insula olim mobilis erat. Symplegades quoque cautes in Ponto concurrentes, flatibus solitæ moveri, nunc fixæ fundamentis tenentur loco.

Fab. XXV.

Ætna mons Siciliæ in ignem verti cœpit, cum initio riguerit.

Fab. XXVI.

In Pallene, quæ sub Aquilone jacet, homines dicuntur in volucres verti, novies cum in Tritoniacam paludem mersi sint.

Fab. XXVII.

Scythides, in Scythia fæminæ, venenis sparsæ, corpora immutant se in aves transfigurantes.

Fab. XXVIII.

Ex vitulis apes nascuntur: quas Aristæus fertur invenisse.

Fab. XXIX.

Ex equo putrefacto crabrones nasci potuisse primum proditur.

Fab. XXX.

Cancrum demptis brachiis si terræ subjicias, scorpius nascitur.

Fab. XXXI.

Bombyces, quæ folia filis intexunt, in papiliones vertuntur.

Fab. XXXII.

Ranæ naſcuntur ex limo ſine pedibus: mox natando pedes increſcunt.

Fab. XXXIII.

Urſæ carnem pariunt, eamque lambendo in figuram ſui convertunt.

Fab. XXXIV.

Apes initio truncæ, ut vermes, naſcuntur: poſtea corporis partes, ac pennas accipere produntur.

Fab. XXXV.

Pavones, qui in tutela Junonis habentur: item aquilæ Jovis, columbæque Veneris, & cæteræ volucres, ex media parte ovi, qui vitellus vocatur, videntur naſci.

Fab. XXXVI.

Ex medulla humana in ſepulcris angues proſeminantur.

Fab. XXXVII.

Phœnix in Aſſyriæ finibus nido ex odoribus facto, cum eſt ſenectute preſſa, ſupra recumbit, ex cujus ſanie alia renaſcitur: & viribus roborata, nidum in urbem effert Solis: ibique in templo ejus monumentum patris reponit. Fertur enim quinque ætatis ſæcula replere.

Fab. XXXVIII.

Hyæna fera ex fæmina in marem vertitur.

Fab. XXXIX.

Chamæleon ventis & aura nutritus, quodcunque contigerit, coloris ejuſdem efficitur.

Fab. XL.

Lynces, qui ſunt in Liberi tutela, urinam vertunt in lapidem.

Fab. XLI.

Coralium lapis ſub aqua mollis eſt, extra dureſcit.

Fab. XLII.

Significat gentes variari in ſpecies deorum voluntate.

Fab. XLIII.

Numa Pompilius propter ſcientiam rerum à populo Romano in regnum eſt receptus: cujus præcepta cum ante dictis hæc ſunt. Quæcunque naſcuntur, hæc creſcendo & ſeneſcendo transmutari in diſſimiles ſpecies: & poſt obitum ſic conſumi, ut aut in terram abeant, quæ corpora ſunt; aut in aëra, quæ ſpiritu contineri videntur. Porro Helenus Priami filius refert ab Ænea urbis conditæ poſitionem.

Fab. XLIV.

Egeria poſt mortem mariti Numæ in vallem Aricinam ſe contulit lugens.

Fab. XLV.

Hippolytus cum propter novercale odium propulſus eſſet patria, & Trœzena proficiſceretur, ex improviſo mari elatus taurus, ſicut parens optaverat, graviſſimum ei objecit timorem: exaſperatis equis tractus interiit. Quem Æſculapius Dianæ voluntate, cujus initio comes fuerat, reduxit ad ſuperos. Hinc ab eadem dea evocatus in nemus Aricinum, mortalitatem exuit. A converſo itaque nomine deus Virbius eſt appellatus.

Fab. XLVI.

Egeria Nympha Numæ Pompilii conjux, post viri interitum cum se in nemus Aricinum contulisset, ibi questu assiduo deflevit casum viri, fatigans Dianam ejus regionis incolam assiduo fletu. Novissimè lacrimæ ejus ab eadem dea transmutatæ sunt in fontem: qui ex ejus nomine nuncupatur Egeria.

Fab. XLVII.

Cum in Tyrrhenia, quæ etiam Thuscia est, quidam arator justum opus in dies redderet, presso vomere glebam opinione sua ponderosiorem excitavit; cujus dum miratione premeretur, animadvertit eam in figuram pueri esse transmutatam, qui Etruscorum lingua Tages postea nomine, futurorum scientiam invenit.

Fab. XLVIII.

Romulus Martis & Iliæ filius, cum venaretur, ex monte Aventino persequens aprum fugientem, jaculum jecit; quod cum protinus in colle Palatino hæserit, loco ejus montis scala facta; cujus ima pars adeo depressa terræ est, ut sit comprensa radicibus; effectum est novissimè, ut in arborem cornum conversum sit.

Fab. XLIX.

Cippus Genutius ab hoste victor revertens, priusquam triumphans portam intraret, animadvertit cornua sibi temporibus enata. quo prodigio exterritus, haruspices cum consuluisset; responsum est, eum, si in urbem intraret, regnaturum: quod ille aversatus, patribus convocatis indicavit, ac cum perstitisset nunquam se tyrannum futurum, decretum est ei universorum consilio tantum agri, quantum uno die aratro posset circumdare: portaque, qua intraturus fuisset, in signi gratiam factum, ut

æneis cardinibus aptaretur, in qua ad memoriam poſterorum cornutum caput ejus exſculperetur.

Fab. L.

Gravis peſtilentia Romanis cum incidiſſet, & maxima trepidatio urbem teneret, per legatos oraculum Apollinis conſultum eſt. ex quo reſponſum, ut Æſculapium Epidauro accerſerent: nobiliſſimique legati cum ſimulacrum dei petitum ad Epidaurios iviſſent, ſtupentibus admiratione deus in draconem verſus, per medium Epidaurum lapſus, navem legatorum conſcendit: cum quibus vectus, Romam ut delatus eſt, inſulam Tiberis ingreſſus eſt, ibique ſe virgultis occuluit, qui locus Draconis vocatur.

Fab. LI.

Ovidius opere peracto, docet ſe à Chao principium cepiſſe, & ad Cæſarem deduxiſſe: quem, gentibus orbis devictis, Venus poſt ſuorum inſidias in cometen vertit.

F I N I S.

ALBRICI PHILOSOPHI
DE DEORUM IMAGINIBUS LIBELLUS.

I. *Saturno.*

SAturnus primus deorum ſupponebatur: & pingebatur, ut [a] homo ſenex, canus, prolixa barba, curvus, triſtis, [b] & pallidus, tecto capite, colore glauco; qui una manu, [c] ſed dextra, falcem tenebat, & in eadem [d] ſerpentis portabat imaginem, qui caudam propriam dentibus commordebat. Altera vero, ſcilicet ſiniſtra, filium parvulum ad os applicabat, & eum devorare videbatur. Qui juxta ſe [e] habebat filios, Jovem ſcilicet, Neptunum, Plutonem, & Junonem. quorum virilia abſciſſa projiciebat, de quibus Venus puella pulcherrima naſcebatur. Juxta autem ipſum Saturnum erat imago Opis uxoris ſuæ, in cujuſdam ſimilitudinem matronæ depicta: quæ aperta manu dextra opem omnibus velle dare prætendebat: panem vero manu ſiniſtra pauperibus porrigebat.

II. *De*

Ad CAP. I.

a *Homo ſenex*] Unde Artemidorus Onirocrit. Lib. II. cap. 49. Μειράκιον σημαίνει τὸν Ἑρμῆν. νεανίσκος δὲ τὸν Ἡρακλέα. ἀνὴρ δὲ τὸν Δία. πρεσβύτης δὲ τὸν Κρόνον.

b *Et pallidus*] Barthius in Commentariis ſuis Statianis *expallidus* emendatum it. Mirabar à primo vocis inſolentiam. Sed comperi poſtea etiam Tertullianum in de Reſurrectione Carnis cap. 57. *expallidum* dicere eum, qui valdè ſit pallidus: *Quod corpus*, inquit, *inlæſum quum interemptum, quum frigidum, quum expallidum, quum edurum, quum cadaver?* *Vepallidus* dicitur talis Horatio Lib. I. Sat. 2. vers. 129. *Vepallida lecto Deſiliat mulier.* Ubi Schol. *Vepallida, una pars eſt orationis, ſicut veſana, & ſignificat valde pallida, ſicut apud Perſium, Ut ramale vetus vegrandi ſubere coctum.* Sanè *vegrandi* etiam vett. edd. repræſentant: quamobrem abeat licet in malam rem τὸ *prægrandi*, quod pro eo ſuppoſitum ivere nobis ſcioli.

c *Sed dextrâ*] Repone, *Scil. dextrâ.* Cap. 2. *Ex alterâ vero, ſcil. dextrâ* &c. Cap. 19. *Ipſe vero unâ manu tenebat poculum, ſcil. ſiniſtrâ: alterâ vero ſcil. dextrâ* &c.

d *Serpentis portabat imaginem* &c.] Videatur Horus Apollo cap. 2. & Pierii Hieroglyph. Lib. XIV.

e *Habebat filios*] Vide quæ annotavi ad Fulgent. Myth. Lib. II. cap. I. Lactant. Lib. XIII. fab. 4. Hyg. Myth. cap. 159. Quod virilia abſciſſa illis addit, miror unde hauſerit. Quod ſi abſciſſa illis virilia fuere, unde Neptuno ergo numeroſa illa ſoboles? Cur Proſerpinam

nam

II. *De Jove.*

Jupiter Saturni filius, cui cœlum & cœli regnum in ſortem ceſſit, pingebatur in throno eburneo, in ſua majeſtatis ſede ſedens: [a] ſceptrum regium in manu tenens; ſcilicet ſiniſtra: ex altera vero, ſcilicet dextra, fulmina ad inferos mittens, & Gigantes repreſſos fulmine tenens ſub pedibus, & conculcans. Juxta eum vero quædam aquila, quæ volans inter pedes ſuos quendam pulcherrimum juvenem, ſcilicet Ganymedem, raptum portabat, habentem in manu craterem, ut Jovi poculum propinaret.

III. *De Marte.*

Mars tertius deorum dictus eſt: qui & tertius in ordine planetarum, atque ſtella ejus; taliterque in ſua imagine pingebatur. Erat enim ejus figura tanquam [a] unius hominis furibundi, in curru ſedens, [b] armatus lorica, & cæ-

nam Pluto rapuit? Jupiter non muliedrarius tantum, ſed & puerarius fuit? Commentum planè hoc novum, ut & illud Fulgentii Lib. II. cap. 4. ex ſemine Saturni ortam Venerem.

Ad CAP. II.

a *Sceptrum*] Illud ſceptrum è cypariſſo factum fuiſſe obſervat Junius Animadv. Lib. I. cap. 2. Notandum heic interdum etiam aliud à fulmine ſceptrum Jovi adſcribi, cum alias pro ſceptro fulmen ei tribuatur, tanquam apud Phædrum Lib. IV. cap, 17. *Conſedit genitor tum deorum maximus Quaſſatque fulmen.* Immo fulmen videtur ſceptrum appellari ab Anton. Liberal. cap. 6. Καὶ δίδοῖ φυλάσσειν τὸ ἱερὸν σκῆπτρον. Sed rectè correctum puto à Xylandro τὸ ἱερὸν σκηπτὸν, cum nuſquam ſceptri cuſtos, ſed fulminis; nec ſceptrigera, ſed armigera introducatur aquila, quemadmodum ſcripſi antehac in Animadverſionibus meis in eum ſcriptorem. Ad ea cum reſpondere aliquid deberet Vir Cl. rem vertere in jocum belliſſimum maluit, quo humilitati ſortis noſtræ illuderet: *Per ſceptrum*, inquit, *heic non intelligendam eſſe ferulam ad imperium in pueros pertinentem, ſed fulmen, etiam illi norunt, qui nondum ære lavantur.* Sed benè habet, quod magnus ille doctor bonâ quadam fortunâ tandem aliquando nactus & ipſe eſt iſtiuſmodi ſceptrum, diu profecto illud multumque deſideratum. Cæterum ad imaginem Jovis depingendam non parum & illud facit, quod apud Arnobium eſt Lib. VI. pag. 209. Ed. Leid. *Riciniatus Jupiter atque barbatus, dextra fomitem ſuſtinens perdolatum in fulminis morem.*

Ad CAP. III.

a *Unius hominis*] Ἀντὶ τοῦ *cujuſdam.* Sic cap. 8. *Pingebatur à poëtis in ſimilitudinem unius dominæ.* Petron. Fragm. Tragur. *Unus ſervus Agamemnonis interpellavit trepidantes.* Vide ibi Clar. Scheffer. Not. & Sciopp. Animad. L I. in Voſſium.

b *Armatus loricâ, & cæteris* &c.] Supplet ex MS. Lipſienſi ad Stat. Tom. III. 641. Barth. *Loricâ, igni, facibus, & cæteris* &c.

c Et

cæteris armis offensivis [c] & defensivis: qui & galeam habebat in capite, & flagellum in manu portans, accinctusque mucrone. Currus vero ejus [d] ab equis rabidis trahi videbatur. Ante illum vero [e] lupus ovem portans pingebatur, quia illud scilicet animal ab antiquis gentilibus ipsi Marti specialiter consecratum erat. Iste enim Mavors est, [f] id est mares vorans, eo quod bellorum deus à gentibus dictus est: & quia Romani fratres geminos, primos urbis fundatores, scilicet Romulum & Remum, Martis filios esse finxerunt, quorum Romulus Remum interfecit: ideo sub ejus curru idem Romulus depictus est, qui fratrem Remum occidebat.

IV. *De Apolline, sive Sole.*

Apollo quartus deorum est, quia Sol, qui dicitur Apollo, inter planetas quartum orbem tenet in cœlo. Iste pingebatur in specie impuberis juvenis, nunc facie puerili, nunc juvenili, [a] semper imberbis, nunc autem in

cana

c *Et defensivis*] Barth. ex eodem libro, *defensivis, hoc est, tam in corpore, quam in manibus. Habebat & galeam in capite, & flagellum in manu, & accinctum mucronem.*

d *Ab equis rabidis*] Quorum nomina Dimus & Phobus. Homer. Iliad. Δ. vers.440. Δεῖμός τ' ἠδὲ Φόβος. Schol. Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης παῖδες. Καλὰ δέ τινας, οὐχ υἱοὶ, ἀλλ' ἵπποι. Sed Homer. Iliad. N. vers. 299. Τῷ δὲ Φόβος φίλος υἱὸς ἅμα κρατερὸς καὶ ἀταρβὴς Ἕσπετο &c. *Terror* & *Metus* sunt Apulejo Lib. x. Met. *Præliaris deæ*, inquit, *comites armigeri Terror & Metus.* Adde quæ notavi ad illa Hygini in Geneal. *Ex Venere & Marte, Harmonia & Formido.*

e *Lupus ovem portans*] Rapax & sævum animal lupus: inde & in Martis tutelâ, & bellatores cum lupis comparantur. Homer. Iliad. Δ. vers. 274. Λύκοι ὥς Ἀλλήλους ἐπόρουσαν. Virgil. Æn. II. 355. *Lupi ceu Raptores atra in nebulâ.* Horat. Lib. II. ep. 2. vers. 28. *Post hoc vehemens lupus, & sibi & hosti Iratus pariter.* Etiam mensis Martius pingebatur pelle cinctus lupinâ. Catal. Pith. Lib. IV. *Cinctum pelle lupæ promptum est cognoscere mensem; Mars olli nomen, Mars dedit exuvias.*

f *Id est mares vorans*] Ergo Βροτολοιγὸς Græcorum. Vocem *maris* etiam alii allusere. Isidor. Orig. Lib. VIII. cap. II. *Martem deum belli esse dicunt; & Martem appellatum, quia per viros pugnatur, ut sit Mars quasi mas.* Varro L. L. IV. *Mars ab eo, quod maribus in bello præest: aut quod à Sabineis acceptus, ibi Mamers.* Mallem, *ubi Mamers.* Sed pro eo etiam *Mavers* dixere; unde e in o converso, *Mavors.* At Firmicus in de E. P. R. pag. 22. ed. Leid. *Ex bellorum casibus Mavors nomen accepit, quasi magna vertat.*

Ad CAP. IV.

a *Semper imberbis*] Unde ridiculè Isidorus Lib. VIII. II. *Apollinem dictum puta Phœbum, quasi ephebum, hoc est, adolescentem: inde & Sol puer pingitur, eo quod quotidie oriatur, & novâ luce nascatur.* Horat. IV. od. 6. *Lævis Agyeu.* Schol. *imberbis.* Confer Fulgent. Lib. I. cap. 17. Hieropolitani tamen

Apol-

cana diversitate apparentis; licet raro tali facie esset formatus. Iste super caput portabat tripodem aureum. In dextra vero manu habebat sagittas, arcum & pharetram. In sinistra autem citharam tenebat. Sub pedibus ejus depictum erat monstrum terrificum, cujus corpus erat serpentinum, [b] triaque habebat capita; scilicet caninum, lupinum, & leoninum. Quanquam inter se forent diversa; in unum tamen corpus coibant, unam solam caudam serpentinam habentia. [c] Coronam vero capite gestabat Apollo duodecim lapidum preciosorum. Juxta autem illum erat viridis laurus picta, & corvus niger desuper volitans pingebatur, avis scilicet ipsi deo consecrata. Sub lauro vero novem Musæ choream faciunt: & circa Apollinem cantus melodiam promunt. [d] A longe vero Python serpens maximus erat, quem sagitta una Apollinis per medium [e] transigebat; & erat Apollo inter duo juga montis Parnassi sedens, de quo & fons Castalius scaturiebat.

V. *De Venere.*

Venus quintum tenet inter planetas locum: propter quod quinto loco figurabatur. Pingebatur Venus pulcherrima puella, nuda, & [a] in mari natans: & in manu sua

Apollinem barbatum colebant, ut narrat Macrob. Saturn. Lib. I. cap. 17.

b *Triaque habebat capita* &c.] Quod prudentia non præsentia tantum examinet, verum & lapsa ac futura mediketur, & tanquam è speculâ prospectet, ut censet Pier. Valer. Hierogl. Lib. XVI. Confer Macrob. Saturn. Lib. I. cap. 20. & Amplisf. Cuper. Harpocrat. pag. 21. & seqq.

c *Coronam capite gestabat duodecim lapidum* &c.] Nugatur Albricus ex coronâ radiatâ, sive radiis distinctâ. ut loquitur Flor. Lib. IV. cap. 2. faciens duodecim lapides pretiosos. Frequentius serto laureo caput ejus redimiebant. Tibullus de Apolline Lib. III. el. 4. *Hic juvenis castâ redimitus tempora lauro.* Et de eodem Ovid. Lib. XI. Met. vers. 165. *Ille caput flavum lauro Parnesside vinctus.*

d *A longè vero* &c.] Metaphrastes Abdiæ Babyl. si diis placet, Lib. I. *Astitit Petrus à longè.* Lib. III. *Occurrit eis multitudo hominum à longè.* Vet. Interpr. I. Samuel. cap. XXV. vers. 13. *Cum stetisset in vertice montis de longe.* Psalm. XXXVII. 12. *Et qui juxta me erant, steterunt de longè.* Exod. cap. XX. 21. *Stetitque populus de longe.* Hygin. Mythol. cap. 257. *Consequitur carnificem, exclamatque à longè.* Ad quem locum plura hujus locutionis exempla congessimus.

e *Transigebat*] A'v7i τ8 *transibat.* Hygin. Lib. IV. cap. 17. *Duodecim signa annis totidem transigere existimatur.* Consule ibi not. nostras.

Ad CAP. V.

a *In mari natans*] Nempe quia è mari orta est; unde *marina* dicitur Horatio

ſua dextra [b] concham marinam tenens atque geſtans; roſiſque candidis & rubris ſertum gerebat in capite ornatum, & columbis circa ſe volando, comitabatur. Vulcano deo ignis, [c] ruſtico turpiſſimo, in conjugium erat conſignata, qui ſtabat ad ejus dextram. Et coram ipſa tres aſtabant juvenculæ nudæ, quæ tres Gratiæ dicebantur, ex quibus duarum facies verſus nos adverſæ erant; [d] tertia vero dorſum in contrarium vertebat. [e] Hinc & Cupido filius ſuus alatus & cæcus aſſiſtebat, qui ſagitta & arcu, quos tenebat, [f] Apollinem ſagittabat: propter quod

tio Lib. IV. od. II. & III. od. 26. ubi Scholiaſtes: MARINÆ. *mari ortæ. ut*, Fas omne eſt Cytherea meis te fidere regnis, Unde genus ducis. (*Verba Neptuni ad Venerem.*) *Atque ideo Aphrodite dicta eſt ἀπὸ τοῦ ἀφροῦ, id eſt; ſpuma.* Tolle iſta; quæ parentheſi incluſi, cum ab antiquis edd. abſint. Viderit Cruquius, unde ea irrepſerint. Locus, quem addducit commentator, eſt Virgilii Æn. V. vers. 800. ubi Servius conſulendus.

b *Concham marinam tenens*] Simulacrum Veneris concham portantis ex veteri marmore in de Imaginibus Deorum repræſentat Cartharius. Alii conchâ vectam dicunt, & eâ ad inſulam Cyprum appuliſſe primitus. De illâ Cypriâ Venere Jul. Firmicus in de E. P. R. p. 15. Ed. Leid. *Audio Cinyram Cyprium templum amicæ meretrici donaſſe, ei erat Venus nomen. Initiaſſe etiam Cypriæ Veneri plurimos* &c. Pro *ei erat* leg. *cui erat*, vel verba illa, *cui erat Venus nomen*, includenda parentheſi. Præterea τὸ *meretrici* gloſſam ejus eſſe ſuſpicor, qui docere nos voluerit amicam denotare meretricem. Paginam certe 35. gloſſa manifeſta inſedit, ubi dicitur, *De Ægypto recedentem populum dei plebem lignea virga protexit.* Tolle τὸ *populum.* Plebs populum deſignat Eccleſiaſticis ſcriptoribus. Firmicus ipſe pag. 36. *Liberaturus deus ſummus ex Ægyptiorum tyrannide plebem ſuam, arietem nocte juſſit occidi* &c. Et pag. 38. *Hieremias etiam cum præcepta deo jubente plebi daret.* Cyprian. Lib. I. epiſt. 4. *Audiri in precibus poſſint, quas faciunt pro plebis dominicæ incolumitate.* Concha autem cur Veneri adſcribatur, dictum ad Fulgent. Mythol. Lib. II. cap. 4. Ibidem & de roſis annotata nonnulla, quibus addi hoc poteſt, quod Multifariæ Hiſtoriæ Lib. XII. cap. I. Ælianus innuit, morem olim fuiſſe, ut ſimulacra Veneris ſertis roſeis coronarentur: Σὺ δὲ, inquit, τὸν τῆς Ἀφροδίτης στέφανον τῶν ῥοδίνων, ὅσοι αἱ ὦσιν ἤδη αὐτοί, περίβαλε ἐπίπαστε τῷ φύματι. Virgil. Æn. II. 593. *Roſeoque hæc inſuper addidit ore.* Ubi Servius: *Roſeo, pulchro: Quidam reprehendunt non conveniſſe in ruinâ & exitio civitatis Venerem roſeo ore loqui cum filio, ignorantes hoc epitheton Veneris eſſe perpetuum.* Vere ergo Maximinianus de roſis: *Hunc Venus ante alios ſibi vindicat ipſa colorem, Diligit & florem Cypris ubique ſuum.*

c *Ruſtico turpiſſimo*] Ruſtici dicuntur, qui imperiti vivendi, inconditiſque & impolitis moribus ſunt. Ovid. I. Rem. Amor. vers. 350. *Et poterit dici petulans, quæ ruſtica non eſt; Et poterit dici ruſtica, ſi qua proba.*

d *Tertia vero* &c.] Illa tertia Thalia erat. Vet. Epigr. Catal. Pith. Lib. IV. *Grata Thalia tamen geminæ converſa ſorori, Implicat alterne brachia blanda ſoror.*

e *Hinc & Cupido*] Corrige; *huic & Cupido* &c.

f *Apollinem ſagittabat*] Quinam ſcriptores verbo *ſagittare* uſi fuerint, docebunt te Voſſius & Borrichius; ille in de Vitt. Serm. Lib. IV. cap. 23. hic in defenſione Voſſii adverſus Sciopp. pag. 283. Addo illorum obſervatis reperiri id etiam apud Curt. Lib. VII. cap. 5. *Etſi, inquit, forſitan ſagittandi tam celebri uſu minus admirabilis videri hæc*

quod deos [g] contra se turbatos timens, ad Martis gremium fugiebat. cui & illa adulterii crimine familiaris reperta est.

VI. *De Mercurio.*

Mercurius sextus in ordine planetarum, sicut & alias ab antiquis gentilibus sextus deus esse dicebatur, cujus imaginem in hunc modum pingere voluerunt. Erat ipsius signum [a] homo unus, qui in capite & in talis alas habebat: in manu autem sua læva [b] virgam tenebat, quæ virtutem habebat soporiferam, & quæ erat serpentibus circumsepta. Et gladium curvum, [c] quem Harpen homo

ars possit. Et Dict. Cretens. de Bell. Troj. Lib. I. *Atque ita sagittatis jam prælio hostibus, evadunt.* Quod si *sagittari aliquis* rectè dici potest, non mirum si *sagittare aliquem* non refugit Vetus interpres Bibliorum Psalm. X. vers. 2. *Ut sagittent in obscuro rectos corde.* Ita à *lancea* finxerunt verbum *lanceare* lutei ævi scriptores; unde *lanceatus*: de quo Vossius in de Vitt. Serm. Lib. IV. cap. 12.

g *Contra se turbatos*] Hoc est, concitatos & iratos. Virgil. Æn. VIII. vers. 435. *Ægidaque horrificam, turbatæ Palladis arma.* Vide ibi Servium, & Turneb. Advers. Lib. XXVI. 29.

Ad CAP. VI.

a *Homo unus*] *Homo juvenis* correctum erat à Vossio in libro Heinsiano; nec sanè improbabiliter, cum facie semper juvenili pingatur & fingatur Mercurius. Verum alterum asserit illud cap. 3. *Erat enim ejus figura tanquam unius hominis furibundi.* Ubi annotata à nobis consulenda. Catull. c. 22. *Unus caprimulgus aut fossor.* Loquuntur & Græci ita. Οἱ ὁ Genes. cap. XXI. vers. 15. Καὶ ἔῤῥιψε τὸ παιδίον ὑποκάτω μιᾶς ἐλάτης.

b *Virgam tenebat*] Caduceum puta. Sed caduceum à virgâ distinguere videtur Apulejus Metam. Lib. X. *Adest luculentus puer nudus, nisi quod ephebicâ chlamyda sinistrum tegebat humerum: flavis crinibus usquequaque conspicuus: & inter comas ejus aureæ pinnulæ cognatione simili sociatæ prominebant, quem Caduceum & Virgula Mercurium indicabant.* Heic pausant interpretes, ubi maximè erat exultandum. Virga Mercurii caduceum est aliis, non virga alia à caduceo. Isidor. Orig. Lib. VIII. 11. *Virgam tenet, quâ serpentes dividit, id est venena. Nam bellantes interpretum oratione sedantur: unde & secundum Livium legati pacis caduceatores dicuntur.* Nonius Marcellus cap. XII. *Caduceus, pacis signum Varro pronunciat De vitâ Pop. Rom. libro secundo. Verbenarius ferebat verbenam, id erat Caduceus pacis signum. Nam Mercurii virgam possumus existimare.* Unde virgam illam acceperit narrat Schol. Hom. ad Iliad. O. vers. 256. Ἑρμῆς ὁ Διὸς καὶ Μαίας τῆς Ἄτλαντος εὗρε λύραν. Καὶ τὰς Ἀπόλλωνος βοῦς κλέψας, εὑρέθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ διὰ τῆς μαντικῆς. Ἀπειλουμένου δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἔκλεψεν αὐτοῦ καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ὤμων τόξα. Μειδιάσας δὲ ὁ θεὸς ἔδωκεν αὐτῷ τὴν μαντικὴν ῥάβδον. ἀφ' οὗ καὶ χρυσόῤῥαπις ὁ Ἑρμῆς προσηγορεύθη.

c *Quem harpen homo vocabat*] Corrigit *Homerus vocabat* Rutgersius Var. Lect. Lib. III. 3. Probo protenus: dein pro *vocabat* reposuerim insuper *vocavit*. B. & V. notum est, quam crebro inter se commutentur. Sed ubi gladius iste incurvus harpe ab Homero dicitur? Ἅρπης semel tantum mentio apud eum fit, Iliad. videlicet T. vers. 350. verum ibi non gladii, sed avis est vocabulum. Schol. ἍΡΠΗ] εἶδος ὀρνέου. Τινὲς ἰκτῖνον καλοῦσιν, ἕτεροι δὲ φήνην. λέγεται δὲ καὶ τὸ δρέπανον.

d De

mo vocabat: fistulamque [d] de calamo factam Syringe ad os suum ponebat; dextra sonans. [e] galerum quoque seu umbellam capite portabat. Coram ipso autem erat [f] gallus, sibi peculiariter consecratus. Ab altera vero parte erat Argus, cujus caput & facies plena erat oculis; qui coram eo jacebat decollatus. Iste ergo dictus est deus mercatorum, & deus furtorum: & ideo ab alio ejus latere depicti erant mercatores cum aliquibus mercibus: & latro qui ipsi mercatori [g] peram abscindebat. [h] Eloquentia autem

d *De calamo factam Syringe*] Syrinx arundo fistularia est Gazæ in de Plant. Lib. IV. cap. 12. Sed aliis Syrinx est fistula ipsa. Pollux Lib. IV. cap. 10. Ἡ δὲ ἐκ καλάμων σύριγξ κελτοῖς προσῆκε. Videtur scripsisse, *de calamo factam scil. Syringem*, vel *de calamo factam Syringæ*. *Calamus Syringæ* dictum puta, ut *arbor fici*, *flumen Rheni*, & infinita alia id genus. *Syringa* autem rectè dici pro *Syrinx* ostendi cum alibi sæpe, tum & ad Lactant. Argum. Lib. I. fab. 12.

e *Galerum quoque seu umbellam*] *Petasum* nempe, qui latos habebat margines ad umbram faciendam, eoque peregrinantibus in usu erat. Nec alia causa est, cur tribuerint Mercurio deorum nuncio, qui inde *petasatus* dicitur in veteri inscriptione apud Pith. Catalect. Lib. III. *Abite hinc pessimi fures. Quid vostris voltis cum ocu-lis emissitiis? Abite hinc vestro cum Mercurio Petasato caduceatoque. Donum hoc Maximus Olibrius Plutoni sacrum facit.* Arnobius Lib. VI. pag. 197. *Itaque Hammon cum cornibus jam formatur & fingitur arietinis: Saturnus cum obuncâ falce, custos ruris ut aliquis, ramorum luxuriantium tonsor: cum petaso gnatus Maiæ, tanquam vias aggredi præparet, & solem pulveremque declinet* &c.

f *Gallus*] Cur Mercurio ea avis, cur item Apollini sit dicata, invenies apud Lucian. Tom. II. pag. 264. ed. Bened. Pierium Valerian. Hieroglyph. Lib. XXIV. & Cuperi. Harpocrat. pag. 21. Sacratam etiam Cybelæ eandem avem fuisse refert inter alios, & procul dubio ex aliis quoque Isidor. Orig. Lib. VIII. cap. 11.

g *Peram abscindebat*] Id est sacculum, follem. Gloss. Labb. Πήρα, *mantica*, *follis*. Etiam ipse Mercurius cum sacculo pingebatur. Schol. Pers. ad Sat. V. vers. 112. *Mercurialem*] *Ideo dixit, quia ipsum deum lucri dicunt. Unde & cum satello* (leg. *saccello* vel *sacculo*) *pingitur, & à negotiatoribus plurimum colitur*. Vulg. Interpr. Proverb. cap. VII. vers. 29. *Sacculum pecuniæ secum tulit*. Catull. carm. XIII. *Nam tui Catulli Plenus sacculus est aranearum*. Chrysol. Homil. XXV. *Quam cupit pecuniam perdurare, perpetuare sacculos divitiarum*. Salvianus ad Eclef. Cathol. Lib. I. *Graves metallo aureo saccos*. Horat. Lib. II. Sat. 3. *Mensam poni jubet, atque Effundi saccos nummorum*. Suidas: Σακέλλιον, βαλάντιον, μαρσύπιον, ἐξ οὗ ὁ σακελλάριος. *Crumina* est in Gloss. Labb. Θύλακος, *follis*, *crumina*. Θυλάκιον, *culliculum*, *follis*, *follex*. *Culliculum* est ὑποκοριστικὸν à *culleum*, quod neutro genere usurparunt antiqui. Culleum ergo dicit esse Θυλάκιον, quia δέρματος σακκίον est, ut ait Aristophanis Schol. in Plut. Act. III. sc. 2. Plautus Asinar. Act. III. sc. 3. *Quid nunc? quid est? quin tradis huc cruminam pressatum herum?* h. e. ad pressatum, sive ut presset. Pers. Act. II. sc. 5. *Vomica est, pressare parce.* Frustra in priore loco hærent Plautini interpretes, cum ostensum pridem à doctis sit, H facere interdum positionem. Schol. Horat. Lib. I. epist. 4. Crumena] Sacculo numario.

h *Eloquentia in fistula designatur*] Fistulâ puta eâ, quâ ille canens in soporem collocavit Argum. Eloquentiæ nempe habitus deus Mercurius; unde & *facundum* appellitat Horatius Lib. I. od. 10. *Mercuri facunde, ne-*

tem in fistula designatur, [i] qui de viro in fœminam, & de fœmina in masculum se mutabat, cum volebat: & ideo pingebatur cum utroque sexu. [k] De albis vero nigra, & de nigris alba faciebat, quod ostenditur per ejus pileum semialbum & seminigrum. Aliqui vero eum [l] capite canino pingebant: [m] ideoque & lanceam pro virili, & colum pro muliebri sexu tribuerunt.

VII. *De Diana.*

Diana, [a] quæ & Luna, Proserpina, Hecate nuncupatur, ultima inter planetas est, propter quod ultima ponitur in numero fictorum deorum. Ipsa ergo pingebatur in specie unius dominæ, coma dissoluta, quæ arcum tenebat & sagittam. Cervos quoque cornutos in venatione insequi videbatur, circa quam, sive ad ejus latera, erant chori Dryadum, Hamadryadum, Naiadum, & Ne-

pos Atlantis, *Qui feros cultus hominum recentum Voce formasti catus, & decoræ More palæstræ.* Ubi Scholiastes: *Notum est Mercurium haberi inventorem sermonis, palæstræ, lyræ & furtorum.* Eloquentia autem quia linguâ exercetur, hinc & linguas sacrificatas ei olim nos docuit Aristoph. Scholiastes ad Plut. Act. v. sc. I. Πρὸς δὲ inquit, τὸ λεγόμενον ἔπαιζεν, ἡ γλῶττα τῷ κήρυκι. Ὅτι τὰς γλώττας τῷ Ἑρμῇ ἔθυον ὡς τοῦ λέγειν ἐφόρῳ.

i *Qui de viro* &c.] Heic est hiatus; vel cancellandum τὸ *qui*.

k *De albis vero nigra* &c.] De Autolyco Mercurii filio Ovid, XI. Met. vers. 314. *Qui facere assuerat, patriæ non degener artis, Candida de nigris, & de candentibus atra.* Confer Natal. Lib. V. cap. 5.

l *Capite canino*] Constat quidem simulacris Mercurii adjici solitam canis imaginem: sed de capite canino quod ait, id non ita pervulgatum est. Isidor. Orig. Lib. VIII. cap. II. *Cur autem eum capite canino fingunt, hæc ratio dicitur, quod inter omnia animalia canis sagacissimum genus & perspicax habeatur.* Tria aliquando ei data capita innuit Lycophron, cum ait pag. III. ed. Steph. de Mercurio, Νωνακριάτης τρικέφαλος φαιδρὸς θεός. Etymol. Auctor: Τρικέφαλος ὁ Ἑρμῆς λέγεται, ὥσπερ διδάσκων τὰς ὁδὰς, καὶ ἔχων ὑπογραφὴν, ποῖ μὲν αὕτη φέρει ὁδὸς, ποῖ δὲ αὕτη. Ἴσως δὲ πρὸς ἑκάστην ὁδὸν κεφαλὴν εἶχεν. τοῦ δὲ ὁ αἰσθεὶς τὸ τρικέφαλον Ἑρμῆν Πατροκλείδης.

m *Ideoque & lanceam* &c.] Hoc membrum videtur collocandum post ista verba, *Et ideo pingebatur cum utroque sexu.*

Ad CAP. VII.

a *Quæ & Luna* &c.] Vide Fulgent. Mythol. Lib. I. cap, 9. & Lib. II. cap. 19. Quia tam multiplex Dianæ numen, hinc τρικέφαλος Orpheo dicitur, & simulacrum ejus tribus insigne capitibus celebratur, quorum unum equinum, caninum alterum, tertium suis agrestis, vel, ut alii, humanum, sed facie fuerit admodum rusticanâ. Certè Maro inde *Tergeminamque Hecaten, tria virginis ora Dianæ* dixit Æn. IV. vers. 511. Ubi Servius: *Nonnulli eandem Lucinam, Dianam, Hecaten appellant, ideo quia uni deæ tres adsignant potestates, nascendi, valendi, moriendi; & quidem nascendi Lucinam deam esse dicunt, valendi Dianam, moriendi He-*

Hecaten; *ob quam triplicem potestatem triformem eam triplicemque finxerunt, cujus in triviis templa ideo struxerunt.* Idem Grammaticus ad illa Eclog. IV. vers. 10. *Casta fave Lucina. Modo Lucinam Dianam accipimus. Sic Horatius*: Sive te Lucinam probas vocari, Seu te penitus Junonem. Dele τὸ *Junonem.* Cætera sic lege: *Sive tu Lucina probas vocari, Seu Genitalis.* Ita enim habetur apud Horatium in Carmine Sæculari. Isidor. Orig. Lib. VIII. cap. 11. *Dianam quoque sororem ejus similiter Lunam & viarum præsidem ajunt. Unde & virginem volunt, quod via nihil pariat: & ideo ambo sagittas habere finguntur, quod ipsa duo sidera de cœlo radios usque ad terras emittunt: Dianam autem vocatam quasi Duanam, quod Luna die ac nocte appareat. Ipsam & Lucinam asseverant, eo quod luceat. Eandem & Triviam, quod tribus fingatur figuris: de quâ Virgilius*: Tria virginis ora Dianæ: *quia eadem Luna, eadem Diana, & eadem Proserpina vocatur. Sed cum luna fingitur*; Sublustri splendet amictu. Cum succincta jacit calamos, Latonia Virgo est: Cum subnixa sedet solio, Plutonia conjux. *Latonia autem Diana, eo quod Latonia* (leg. Latonæ) *fuerit filia*: *Cererem, id est terram, à creandis frugibus asserunt dictam, appellantes eam nominibus pluribus. Dicunt etiam eam & Opem, quod opere melior fiat terra*: *Proserpinam, quod ex eâ proserpant fruges. Vestam, quod herbis vel variis vestita sit rebus, vel à vi suâ stando.* Versus illos, *sublustri splendet* &c. ex Prudentii Lib. I. contra Symmach. esse depromptos, ostendi in dissertatione de Hygino. Quod ait Cererem à creandis frugibus esse dictam, id puto à librariis esse inquinatum. Emendo, *à gerendis frugibus.* Julius Firmicus: *Terram ipsam Cererem nominant, nomen hoc à ferendis frugibus mutuatum.* Correxerat in libro Gœsiano *gerendis* Scriverius: quod rectum videtur, cum *Ceres* dicatur quasi *Geres*, ut est apud Ciceronem. Sed pro *mutuatum* reponendum etiam *mutuatam* puto. Verum hæc dum scribo, video ad illa Virgil. I. Georg. vers. 7. *Liber & alma Ceres* &c. annotatum esse à Probo: *Hoc loco vult intelligi Lunam Cererem à creando dictam, quia maturet fruges*; ut forsan ex Isidoro Firmicus sit emendandus, & ei restituendum, *nomen hoc à creandis frugibus mutuatam.* Videtur sua partim hausisse Isidorus ex Scholiaste Germani, apud quem ista invenio pag. 186. Edit. Micyll. *Lunam gentiles Dianam, germanam Solis, quem Apollinem nuncupabant, fuisse dixerunt, & sicut à sole spiritum, ita se à lunâ corpus accipere arbitrabantur. Dicebant enim* (leg. etiam) *eam viarum præsidem & virginem, eo quod in viâ nihil pariat. Idcirco igitur ambo sagittas habere dicuntur, quod ipsa duo sidera de cœlo radios usque ad terram emittant: ideo faces, quia luna illuminat, sol & illuminat & exurit. Ideo bigam luna dicitur habere, sive propter velocitatem, sive pro eo, quod nocte & die appareat. Ideo unum equum album & alium nigrum dicitur habere, eo quod hieme & æstate plus luceat, quam vere & autumno. Diana autem Luna dicta est, quasi Diane* (leg. Duana) *eo quod die ac nocte apparet. Ipsa & Luna eo quod luceat, & Trivia eo quod tribus fungatur figuris* (leg. fingatur figuris) *de quâ Virgilius ait*: Tria Virginis ora Dianæ. *Nam eadem Luna, eadem Diana, eadem Proserpina vocatur, id est, cœlestis, terrestris, & infernalis. De qua quidam*: Denique cum luna est sublustri splendet amictu: Cum succincta jacet calamis &c. Leg. *succincta jacit calamos.* In præcedentibus repone, *quod via nihil parit*, ex Isidoro, immo Augustino C. D. Lib. VII. cap. 16. *Apollinem*, inquit, *quamvis divinatorem & medicum velint, tamen ut in aliquâ parte mundi statuerent, ipsum etiam solem esse dixerunt: Dianamque germanam ejus similiter lunam & viarum præsidem. Unde virginem volunt, quod via nihil pariat* &c. Schol. Theocrit. ad Eidyll. II. vers. 12. Τῇ Δήμητρι μιχθεὶς ὁ Ζεὺς, τίκτει τὴν Ἑκάτην διαφέρουσαν ἰσχύϊ καὶ μεγέθει. ἣν ὑπὸ γῆν πεμφθῆναι ὑπὸ τοῦ πατρὸς πρὸς Περσεφόνης ἀναζήτησιν. Καὶ νῦν Ἄρτεμις καλεῖται, καὶ φύλαξ, καὶ δᾳδοῦχος, καὶ φωσφόρος, καὶ χθονία. In triviis cultam eam ait Schol. Aristoph. ad Plut. Act. II. sc. 5. διὰ τὸ τὴν αὐτὴν Σελήνην καὶ Ἀρτέμιδα καὶ Ἑκάτην καλεῖσθαι. Schol. Horat. Lib. III. od. 28. LATONAM. *Dianam: est enim trinominis, Luna, Diana, Proserpina.* Sed falsum Latonam esse Dianam,

Nereidum: [b] & chori nympharum, ſylvarum, montium, fontium & marium, cum choris & Satyrorum cornutorum, qui dii dicebantur agrorum. Et navicula poſt cervos cum homine navigante & velificante in mari erat figurata.

VIII. *De*

b *Et chori Nympharum*] Niſi ſcripſit, *id eſt chori* &c. Deleri iſta debent, ut gloſſemata, quibus explicare ſciolus aliquis voluerit, quæ eſſent *Dryades*, *Hamadryades* &c. Sed pro *Dryades* reponendum forſan *Oreades*, quia Nympharum montium meminit gloſſator ille; quæ Oreades ſunt: niſi dicendum eſt ex imperitiâ ſcriptoris ortum, ut Dryades dicantur Nymphæ montium. Iſidorus certè errat, cum ſcribit Orig. Lib. VIII. cap. 11. *Nympharum apud Gentiles variæ ſunt vocabula. Nymphas quippe montium Oreades dicunt: ſylvarum, Dryades: fontium, Hamadryades: camporum, Naiades: maris, Nereides.* Rectius Servius ad Eclog. Virg X. vers. 62. *Jam neque Hamadryades*] *Nymphæ, quæ cum arboribus & naſcuntur & pereunt*, ἀπὸ τοῦ ἅμα καὶ τῆς δρυὸς, *qualis fuit illa, quam Eriſichthon occidit: qui cum arborem incideret, & vox inde erupit & ſanguis, ſicut docet Ovidius. Dryades vero ſunt, quæ inter arbores habitant. Oreades, quæ in montibus. Sanè ab ovibus Nymphæ Peribelides* (leg. perimelides;) *à fluminibus Naiades; à pratis Limoniades; ab alimoniâ infantium Curotrofæ nominantur.* Cæterum, ut à δρῦς Nymphæ dictæ ſunt Dryades & Hamadryades, ita à μῆλις *pomus*, *Epimelidas* & *Hamamelidas* dictas voluere nonnulli. Verum Scholiaſtes Homeri à μῆλον *ovis* cum Servio dictas eas cenſet, cum ait ad Iliad. Υ. vers. 8. Αἱ τὰ ἄλση κατοικοῦσαι Νύμφαι ἀλσηΐτιδες καλοῦνται. αἱ δὲ ἐπὶ τῶν δένδρων ἁμαδρυάδες. αἱ δὲ τὰ νάματα τῶν ὑδάτων, ναΐδες καὶ ὑδριάδες. Καὶ τούτων αἱ μὲν κρηνίδες αἱ δὲ ἐπιποταμίδες. αἱ δὲ ἐπὶ τῶν βοσκημάτων, ἐπιμηλίδες. αἱ δὲ ἐπὶ τῶν ὀρῶν, ὀρεστιάδες, καὶ ὅσαι ταύταις ὅμοιαι. ὁμοίως δὲ ἐπὶ τῶν ἑλῶν, ἑλειονόμοι. Leg. ἑλειονόμοι. Advertit me, quod fluentorum Nymphas *Hydriades* vocat; atque adeo ſuſpicor in loco Iſidori modo laudato pro *fontium, Hamadryades*, reponendum eſſe, *fontium, Hydriades*. Certè aptius, immo verius foret. De Epimelidibus locus eſt conſpectus apud Antonin. Liberal. cap. 31. Ὦ κοῦροι τὸ νεῖκος ἤρεσθε πρὸς Ἐπιμηλίδας Νύμφας, οὐκ οὖν, ὦ ἄφρονες, νικώμενοι δώσετε δίκην. Καὶ οἱ παῖδες ἵναπερ ἑστήκεσαν παρὰ τὸ ἱερὸν τῶν νυμφῶν, ἐγένοντο δένδρα. Καὶ ἔτι νῦν ἀκούεται φωνὴ νυκτὸς ἐκ τῆς ὕλης, οἷα θρηνούντων. ὁ δὲ τόπος ὀνομάζεται νυμφῶντος καὶ παίδων. Defecta eſſe poſtrema verba, & excidiſſe particulam ἀπὸ vel ἐπὶ cenſet Vir Cl. legitque, ὀνομάζεται ἀπὸ νυμφῶντε &c. At nihil opus eſſe iſtâ præpoſitione ut ſcripſi antehac, ita adhuc pertendo. Senſus eſt, ὁ δὲ τόπος ὀνομάζεται νυμφῶντος καὶ παίδων τόπος. plane ut paullo ante, τὸ σύμπαν ἔθνος ὠνόμασαν Γηπύγων ſc. ἔθνος. Geminus in Phænom. pag. 45. Οἱ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τοῦ Περσέως κείμενοι ἀστέρες γοργόνιον καλοῦνται. Scil. ἀστέρες. Schol. Theocrit. Eidyll. A. vers. 123. Λυκαίω) ἀπὸ τοῦ Λυκαίου φησὶ χωρίου, καλουμένου καλλιστοῦς, εἰς ὃ ἐλθοῦσαν τὴν Λυκάονος θυγατέρα καλλιστὼ ἄρκτον οὖσαν, ὑπὸ Ἑρμοῦ τετρῶσθαι &c. Loquuntur itâ & Latini interdum. Nepos Ageſil. cap. 8. *Cum veniſſet in portum, qui Menelai vocatur.* Auctor vitæ Apollinaris pag. 134. Ed. Laz. *Ad urbem quæ vocatur Ravennatum.* Curt. Lib. III. 3. *Equus eximiæ magnitudinis, quem Solis appellabant.* Lactant. ad Stat. pag. 121. Ed. Tiliobr. *Fontem efficit, qui Hippocrenes dicitur.* Sed ibi *Hippocrene* repoſuerim. Lactant. Argum. Ovid. Met. fab. 50. *Inſulam Tiberis ingreſſus eſt, ibique ſe occuluit: qui locus draconis vocatur.* Vet. Interpr. Cant. Salom. *Oculi tui columbarum.* Sc. oculi. Victor. Illuſtr. cap. 7. *Unde illæ foſſæ Quiritium ſunt dictæ.*

Ad

VIII. *De Minerva.*

Minerva dea ſapientiæ ex cerebro Jovis nata: quæ alio nomine Pallas dicta eſt. Hæc enim pingebatur à poetis in ſimilitudinem unius dominæ armatæ lorica, & gladio accinctæ; [a] cujus caput viri decinctum circum erat, ipſamque caſſis cum criſta deſuper detegebat. ipſa autem lanceam tenebat in dextra: in ſiniſtra vero [b] ſcutum cryſtallinum habebat, quod caput Gorgonis à cervice ſerpentibus monſtroſe continebat. Hæc igitur oculos habebat [c] ſplendidos: triplici colore pallium induebat, diſtinctum aureo, purpureo & cœleſti. Juxta ſe habebat olivam viridem pictam: deſuper avem, quæ dicitur noctua, volitantem.

IX. *De*

Ad CAP. VIII.

a *Cujus caput vi decinctum erat*] Barthio, poſtquam varias tentavit emendationes, maximè tandem hæc veriſimilis videtur ad Stat. Tom. II. pag. 403. *Cujus caput Gryphis & Sphinge cinctum erat.* Quam firmari conjecturam à Pauſaniâ in Atticis cenſet, cum ait: *In galeæ cono eminet Sphinx; utramque galeæ partem gryphes tenent.* Ego ἐπέχω. Sed *tegebat* omnino legendum pro *detegebat.*

b *Scutum cryſtallinum*] Atqui ægis erat, hoc eſt, ſcutum confectum è pelle capræ Amaltheæ ut eſt apud Schol. Homer. ad Iliad. O, vers. 318. Id geſtatum prius à Jove in bello adverſus Titanes; deinde ab eo Minervæ donatum, ſi fabulis credimus. Verum ægis lorica potius, quam ſcutum fuit. Servius ad illa Virgil. Æn. VIII. 435. *Ægidaque horrificam*] *Ægis propriè munimentum pectoris æreum, habens in medio Gorgonis caput: quod munimentum ſi in pectore numinis fuerit, ægis vocatur: Si in pectore hominis, ſicut in antiquis imperatorum ſtatuis videmus, lorica dicitur.* Iſidor. Orig. Lib. VIII. II. *Eam* (Minervam) *artem & rationem interpretantur, quia ſine ratione nihil poteſt contineri. Quæ ratio quia ex ſolo animo naſcitur, animumque putant eſſe in capite & cerebro; ideo eam dicunt de capite Jovis eſſe natam, quia ſenſus ſapientis, qui invenit omnia, in capite eſt. In cujus pectore ideo caput Gorgonis fingitur, quod illic eſt omnis prudentia, quæ confundit alios & imperitos ac ſaxeos comprobat: quod & in antiquis imperatorum ſtatuis cernimus in medio pectore loricæ,* (fort. loricam) *propter inſinuandam ſapientiam & virtutem.* Cryſtallinum ſcutum infra cap. 20. etiam Perſeo tribuit: ſed id Minerva Perſeo commodaverat. Videtur Albricus in Minervæ imagine formandâ ſecutus Capellam Præfat. Lib. VI. *Hinc nam tergeminæ rutilant de vertice criſtæ, Quod dux ſanguineo præſulque coruſca duello: Vel tibi quod fulget rapiturque triangulus ignis. Hinc tibi dant clypeum, ſapientia quod regat orbem: Vel rationis opem, quod ſpumea prælia poſcant. Haſta etiam vibrans penetrabile monſtrat acumen: Lymphaſeum magis eſt, & ſcutum circulus ambit. Hinc jam vernicomæ frondent tibi munera olivæ: Artes cura vigil per te quod diſcat olivo. Glaucam dant volucrem, quod lumine concolor igni es. Tuque ignis flos es, cluis &* γλαυκῶπις Ἀθήνη. *An mage noctividæ tibi traditur alitis uſus: Quod vigil inſomnes ducat ſollertia curas? Pectore ſaxificam dicunt horrere Meduſam, Quod pavidum ſtupidet ſapiens ſollertia vulgus.* Vides etiam in hac deſcriptione ſcutum ab ægide diſtingui.

c *Splendidos triplici colore*] Mutanda

IX. *De Pane.*

[a]Pan ab antiquis diebus fuit deus naturæ, & in ſimilitudinem naturæ univerſalis fuit ab eis taliter figuratus. Pingebatur homo cornutus cum facie rubicunda: in cujus pectore ſtellarum plurium erat forma. Pellis ejus in parte pingebatur ſtellata: femora autem habebat [b]denudata cum herbis & arboribus prodeuntibus ex ea: & in ore ejus fiſtulam ſeptem calamorum tenebat, quam digitis pulſare videbatur. Pedes quoque & crura caprina habebat. Cum Amore vero pingebatur luctam habuiſſe, qui ab ipſo Pane victus erat: ideoque idem Amor juxta eum, quaſi ad terram proſtratus, jacebat.

X. *De*

eſt diſtinctio: *oculos habebat ſplendidos. Triplici colore* &c. Vidit & Barthius id Comment. in Stat. pag. 654. Tom. II. Cæterum cum quinque apud Veteres celebrentur Minervæ, quænam ex illis bellatrix iſta fuerit, non convenit inter eos. Saturno editam fuiſſe ait Firmicus in de E. P. R. pag. 20. Ed. Leid. At Jovis filiam facit Ampelius cap. 9. ubi non unâ mendâ inquinatus eſt. *Tertia* (Minerva) inquit, *Jovis filia, quæ fecillis rebus ſe exercuit.* Leg. *bellicis rebus. Quarta, Solis filia, quadrigas junxit.* Repone, *quæ quadrigas. Quinta Pallantis & Titanidos filia.* Firmicus habet: *Quinta Pallante patre & Tritonide matre orta eſt.* Ita edidit Wouwerius: ſed antiquitus cuſi *Titanide*; quod haut ſcio an rectè ille mutaverit. Schol. Stat. p. 22. ed. Tiliobr. *Sic à Titan Titanis dicitur, quemadmodum Phœbus & Phœbe.*

Ad CAP. IX.

a *Pan ab antiquis diebus* &c.] Fort. *Pan ab antiquis gentibus fuit* &c. Sequitur enim *ab eis* &c.

b *Denudata cum herbis* &c.] Emaculari jubet Barthius ad Stat. Tom. I. p. 220. *Denudatâ cute, herbis & arboribus pro eâ enatis. Extra & in ore fiſtulam ſeptem calamorum* &c. Exiſtimem hæc de Pane ex Servio hauſiſſe Albricum. certe gemina his prorſus ſunt, quæ ille ſcribit in Eclog. II. Virgil. verſ. 31. *Pan deus eſt ruſticus, in naturæ ſimilitudinem formatus. Unde & Pan dictus eſt, id eſt omne: habet enim cornua in radiorum ſolis & cornuum Lunæ ſimilitudinem: rubet ejus facies, ad ætheris imitationem: in pectore nebridem habet ſtellatam. ad ſtellarum imaginem. Pars ejus inferior hiſpida eſt propter arbores, virgulta, feras. Caprinos pedes habet, ut oſtendat terræ ſoliditatem. Fiſtulam ſeptem calamorum habet, propter harmoniam cœli, in quâ ſeptem ſoni ſunt, ut diximus in Æneide, ſeptem diſcrimina vocum.* Καλαύροπα *habet, id eſt pedum, hoc eſt baculum recurvum, propter annum, qui in ſe recurrit, quia hic totius naturæ deus eſt. Poetis fingitur cum Amore luctatus, & ab eo victus; quia, ut legimus,* Omnia vincit amor. Idem ad Æn. VI. vers. 775. *Caſtrum Inui, id eſt Panos, qui illic colitur. Inus* (leg. *Inuus*) *autem Latinè appellatur, Græcè Pan. Item* ἐφιάλτης *Græcè, Latinè incubo. Idem Faunus, idem Fatuus, Fatuellus. Dicitur Inus ab ineundo paſſim cum omnibus animalibus: unde & incubo dicitur.* Servium exſcripſit Iſidor. Orig. Lib. VIII. cap. II. *Pan dicunt Græci, Latini Sylvanum, deum ruſticorum, quem in naturæ ſimilitudinem formaverunt; unde Pan dictus eſt, id eſt omne* &c. quæ apud ipſum videſis. Corruptus eſt idem Iſidorus cum ſub finem capitis ejuſdem ait: *Piloſi, qui Græcè panitæ, Latinè incubi appellantur, ſive inivi ab ineun-*

do

X. *De Plutone.*

Pluto Saturni filius, dictus est ab antiquis [a] deus inferorum & regnorum, terrarum, & animarum juste decedentium. Credebant enim antiqui, [b] omnes animas ad inferos descendere, ibique cum Plutone [c] in caligine perpetua remanere. Quapropter ipsi Plutoni, id est, inferno, vel ipsi virtuti divinæ inferna gubernanti talem imaginem depinxerunt, quem & tenebrarum principem esse voluerunt. Erat enim imago ejus homo terribilis in solio sulphureo sedens, [d] sceptrum regni in manu tenens dextra: sinistra animam constringens. cui tricipitem Cerberum sub pedibus collocabant, & juxta se tres Harpyias habebat. De throno autem ejus sulphureo quatuor flumina manabant, quæ scilicet Lethen, Cocytum, Phlegetontem, & Acherontem appellabant, & Stygem paludem juxta flumina assignabant. Juxta Plutonem inferorum regina Proserpina sedebat cum facie fusca & terribili, quæ Plutoni conjugi à sinistris assidebat. [e] Erant

do passim cum animalibus; unde & incubi appellantur ab incumbendo, hoc est stuprando. Pro *inivi* repone *Inui*, pro *Panitæ* autem *Panisci*. Πανίσκος diminutivum est à Πάν. Gloss. Labb. Πὰν, ὁ δαίμων, *Incubus*, *Silvanus*, *Silbanus*. Πὰν, θεὸς ὑλαῖος, *Silvanus*, *Faunus*, *Incibus*. Leg. *Incubus*.

Ad CAP. X.

a *Deus inferorum & regnorum*] Cur regnorum? an quia superior terræ pars, in quâ regna, subjecta Plutoni? *Sceptrum quoque in manu gestat, quod regna solis competant terris*, ait Fulgent. Myth. Lib. 1. cap. 4. Vide quæ ibi annoto. Verum satius est forsan, ut τὸ & deleamus.

b *Omnes animas ad inferos descendere*] Hinc ἔρχεσθαι εἰς ἀΐδην dicuntur qui moriuntur. Pallad. Anthol. Lib. 11. Sect. XLVII. 30. Γεννηθεὶς δ᾽ ὁπόλας ἔρχομαι εἰς ἀΐδην. Βαστάζεσθαι εἰς ᾅδου δόμους apud Eurip. Alcest. vers. 25. Δῦναι δόμον ἄϊδος εἴσω apud Homer. Iliad. Γ. vers. 323. Κατέρχεσθαι εἰς ᾅδου in Symbolo Apostolico, ut anima Christi delata innuatur in sinum Abrahæ. Nam beatorum alius, alius damnatorum ᾅδης. Tartarus hic, ille Paradisus. Sed hac de re cum alii complures multa, tum inter illos nonnulla etiam dignissima lectu congessit Colomesius κειμηλ. Literar. cap. 28. quæ transscribere nihil attinet.

c *In caligine perpetuâ*] Josephus in libro adversus Græcos: Ὁ ᾅδης τόπος ἐν τῇ κτίσει ἀκατασκεύαστος, χωρίον ὑπόγειον, ἐν ᾧ φῶς κόσμου οὐκ ἐπιλάμπει.

d *Sceptrum regni*] Sceptrum Erebi Barth. ad Stat. Tom. 1. pag. 309. *Sceptrum trabale* ei tribuit Claudian. R. P. Lib. 11. vers. 172. *Non tulit ille moras, indignatusque trabali Saxa ferit sceptro. Sceptra immania* Lib. 1. vers. 79. *Ipse rudi fultus solio, nigraque verendus Majestate sedet: squalent immania fœdo Sceptra situ.* Vulgatam scripturam defendit quod sequitur cap. 9. *Sceptrum regium tenens in dextrâ ejus.* Cap. 16. *Tridentem pro sceptro regio manu tenens.*

[e]Erant autem Furiæ tres horribiles, venenatis ſerpentibus crinitæ. quæ homines furere faciebant, quæ Alecto, Tiſiphone, & Megæra dicebantur. [f]Parcæ ſeu fata, ſic dictæ [g]per antiphraſin, eo quod nemini parcant, tres erant [h]domicilæ ſorores: quarum una tenebat colum, & nebat, altera filum volvebat, tertia illud rumpebat: & iſtæ, Clotho, Lacheſis, & Atropos vocabantur. Harpyiæ vero aves erant rapaciſſimæ, cum facie virginea; quæ Aello, Ocypete, & Celæno vocabantur.

XI. *De Junone.*

Juno poſita eſt in ſimilitudinem aëris. Antiqui enim ipſam Jovis, id eſt, ignis uxorem & ſororem dixerunt. Iridem & Nymphas eidem attribuerunt. cujus imago taliter pingebatur. Erat enim fœmina in throno ſedens, ſceptrum regium tenens [a], in dextra ejus, caput nubes tene-

e *Erant autem*] Barth. ad Stat. Tom. III. p. 1302. emendat, *erant ante eum* h. e. ſerviebant, apparebant illi. Fulgent. Lib. I. cap. 6. *Plutoni etiam Furias deſervire dicunt.* Sed præter hoc firmat & illud conjecturam ejus, quod ſupr. cap. 5. dixit Albricus: *Et coram ipſâ aſtabant juvenculæ nudæ* &c. Iſidorus Orig. Lib. VIII. cap. II. *Ajunt & tres furias fœminas crinitas ſerpentibus, propter tres effectus* (leg. affectus) *qui in animis hominum multas perturbationes gignunt, & interdum ita cogunt delinquere, ut nec famæ nec periculi ſui reſpectum habere permittant: Ira, quæ vindictam cupit: cupiditas quæ deſiderat opes: libido, quæ appetit voluptates.*

f *Parcæ ſeu fata*] Eaſdem eſſe Parcas & fata oſtendimus ad Fulgent. Lib. I. cap. 7. Locis ibi adductis addi & ille Apulei debet Lib. XI. Metam. *Quin depulſis vitæ procellis ſalutarem porrigas dextram, quâ Fatorum etiam inextricabiliter retractas licia.*

g *Per antiphraſin*] Ita multi veterum docuere. Iſidorus: *Parcas dicunt κατ' ἀντίφρασιν appellatas, quod minimè parcant: quas tres eſſe voluerunt; unam, quæ vitam hominis ordiatur; alteram, quæ contexat; tertiam, quæ rumpat.*

h *Domicilæ ſorores*] *Domnicellæ* emendat alicubi Barthius. Scio à *domna* non malè poſſe formari *domnicella*. Sed heic tamen malim *domicellæ*, de quo Voſſius in de Vitt. Serm. Lib. III. cap. 10. quanquam corruptum τὸ *domicella* exiſtimo ex *domnicella*. Nempe à *domna*, *domnula*, & inde *domnicula* ac *domnicella*, ſed corruptè *domicella*. Salvian. in Epiſt. pag. 294. Edit. Pith. *Advolvor veſtris, ô parentes cariſſimi, pedibus ego veſtra Palladia, veſtra gracula, veſtra domnula.* Quinam ſcriptores voce *domnus*, unde *domna*, uſi ſint, docebit te Barthius Adverſar. Lib. XXIX. cap. 19. Addere nos locis ab eo obſervatis non pauca alia poſſemus, ſi operæ eſſet pretium. Nunc tantum moneo pro voce illâ *domnus*. quam vett. edd. & excerpta Vet. cod. quæ penes me ſunt, agnoſcunt, in epiſtolis Athalarici, quæ apud Caſſiodor. Lib. VIII. Var. nona & decima ſunt, ſuppoſitum perperam *dominus* à Broſſeo. Etiam *domnus* dignitatis vocabulum, & *domna* interdum ὄνομα κύριον; de quibus Spanhem. in de Numm. Præſtant. pag. 627.

Ad CAP. XI.

a *In dextra ejus, caput* &c.] Scio qui-

nebant opertum ſupra diadema, quod capite geſtabat, cui & Iris ſociata erat, quæ ipſam per circuitum cingebat: nunciamque Junonis Iridem [b] populi appellabant. Ideo juxta ipſam Iridem ancillam paratam ad obſequium dominæ figurabant. Pavones autem ante pedes ejus [c] lambebant: [d] qui à dextris & à ſiniſtris dominæ ſtabant, aveſque Junonis ſpecialiter vocabantur. Mulier erat filiam pariens, quia ipſa Juno partubus præeſſe dicebatur. quæ & [e] Mercurium dicitur lactaſſe.

XII. *De Cybele.*

Cybele mater deorum, fuit dicta terra: quam & deos genuiſſe dixerunt veteres, & gigantes. cui antiqui philoſophi talem imaginem depinxerunt. Erat enim virgo fœmina in curru ſedens: lapidibus pretioſis, & metallorum diverſorum varietate veſtita. [a] Itaque mater deorum extitit, & gigantum. Irata enim Terra contra deos, Titanas dicitur parturiſſe. [b] Erantque gigantes pedibus ſer-

ejus pro *ſuâ* ſatis dici Latinè, quanquam Latinitas ab hoc ſcriptore exigi non debet: puto tamen heic inciſum ante τὸ *ejus* collocandum. Etiam in verſu illo Horat. Lib. I. od. 10. *Mercuri facunde, nepos Atlantis*, rectius videtur comma collocari ante τὸ *facunde*, ut ad τὸ *nepos* referatur. Conſulat quiſque aures ſuas. Verum infr. quoque cap. XIV. *In manu ejus dextrâ habebat clavem.* pro *in ſuâ.*

b *Populi appellabant*] Ita reſcripſi pro *populis*; niſi tu *populus* mavis. Vetus interpres Siracidæ. cap. LI. vers. 19. *Omnis populus properaverunt.* Luc. cap. XXVIII. vers. I. *Et ſurgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad Pilatum.*

c *Lambebant*] Pavones lambere non poſſunt. Credo ſcripſiſſe Albricum *ambulabant.*

d *Qui à dextris*] Ita repoſui pro *quia à dextris*; quod turbat ſententiam. Perperam literam A geminaverat librarius. Contra apud Juſtin. Lib. II. cap. 6. quod A ſequeretur, malè eandem literam à fine vocis eſſe rejectam ſuſpicor: *Frumenti ſatio apud Eleuſin à Triptolemo reperta eſt.* Puto ſcriptum fuiſſe *Eleuſina*, Ἐλευσῖνα. Sanè Lib. V. cap. 10. habes, *Emigrare Eleuſina.* Et, *Eleuſina migrare.*

e *Mercurium dicitur lactaſſe*] Vide Hygin. Aſtron. Lib. II. cap. 43. & quæ ibi annotavi: nec non Ampliſſ. Cuper. in Harpocrate ſuo pag. 8.

Ad CAP. XII.

a *Itaque mater deorum*] Γ'ϖως *eaque mater deorum.* Si mater deorum, cur virgo dicitur? Cauſam dicat Iſidorus: *Eandem Veſtam & ignem eſſe perhibent, quia terram ignem habere non dubium eſt, ut ex Ætna Vulcanoque* (leg. *Veſuvioque*) *datur intelligi. Et ideo virginem putant, quia ignis inviolabile ſit elementum, nihilque naſci poſſit ex eo; quippe qui omnia, quæ arripuerit, abſumat. Ovidius in Faſtis: Nec tu aliud Veſtam, quam vivam intellige flammam; Nataque de flammâ corpora nuda* (leg. *nulla*) *vides.*

b *Erantque gigantes*] Non diſtinguit à Gigantibus Titanas: quod tamen alii faciunt. Servius ad Æn. VI. vers. 580. *Titanas contra Saturnum* (Terra) *genuit; Gigantes poſtea contra Jovem. Et ſe-*

ſerpentinis: de quibus fuit unus Titan, qui etiam Sol dicitur. Sed quia iſte contra deos nihil fecit, ſicut alii fratres, ideo aliis detruſis, hic ſolus in ſua deitate permanſit. Currus autem Cybeles [c] à leonibus trahitur, coronamque turritam in capite geſtare dicitur. Pingitur juxta eam in curru [d] Atys puer nudus, quem illa amaſſe dicitur, & [e] nimio zelo caſtraſſe: & ſic illi virilia pingitur amputare.

XIII. *De Æolo.*

Æolus autem in deorum numero computatus, & qui ventorum deus dictus eſt. cujus talis erat imago depicta. Stabat enim in antro, linea veſte indutus & præcin-

ferunt fabulæ Titanes ab irata contra deos Terrâ ad ejus ultionem creatos; unde & Titanes dicti ſunt ἀπὸ τῆς τίσεως, id eſt, ab ultione. De his autem ſolus Sol abſtinuiſſe narratur ab injuriâ numinum; unde & cœlum meruit. Adde his, quæ dixi ad Hyg. Mythol. pag. 3.

c *A leonibus trahitur*] In quos Atalanta & Hippomanes transformati dicuntur. Vide Hygin. Myth. cap. 185. Servius ad Æn. III. vers. 113. *Ideo autem mater deûm curru vehi dicitur, quia ipſa eſt terra, quæ pendet in aere. Ideo ſuſtinetur rotis, quia mundus rotatur & volubilis eſt. Ideo ei ſubjugantur leones, ut oſtendatur maternam pietatem totum poſſe ſuperare. Ideo Corybantes ejus miniſtri cum ſtrictis gladiis eſſe finguntur, ut ſignificetur omnes pro terrâ ſuâ debere pugnare. Quod autem turritam geſtat coronam, oſtendit ſuperpoſitas terræ eſſe civitates, quas inſignitas turribus conſtat. Hanc eandem Eram appellari, hoc eſt dominam, tradunt.* Scrib. *Heram.* Catull. carm. 64. *Dea, magna dea, Cybele, Dindymi dea, domina, Procul à meâ tuus ſit furor omnis, hera, domo.* Iſidorus, exſcriptor aliorum perpetuus, etiam heic Servium compilavit Lib. VIII. Orig. cap. 11. *Eandem Tellurem & magnam matrem fingunt, turritam cum tympano & gallo & ſtrepitu cymbalorum. Matrem vocant, quod plurima pariat; magnam, quod cibum gignat: almam, quia universa animalia fructibus ſuis alit. Eſt enim alimentorum nutrix terra. Quod ſimulacrum ejus cum clavi fingitur, quia tellus hieme clauditur, vere aperitur, ut fruges naſcantur. Quod tympanum habet, ſignificari volunt orbem terræ. Quod curru vehitur, dicitur quia ipſa eſt terra, quæ pendet in aere. Quod ſuſtinetur rotis, quia mundus rotatur & volubilis eſt. Quod leones illi ſubjiciunt manſuetos, ut oſtendant nullum genus eſſe terræ tam ferum, quod non ſubigi poſſit aut ſuperari ab eâ. Quod in capite turritam geſtat coronam, oſtendit ſuperpoſitas terræ civitates, quaſi inſignitas turribus conſtare* &c. quæ ibi legere potes. Hauſta iſta fabulæ illius explicatio ex Lucretii Lib. II. quem conferre erit operæ pretium.

d *Atys puer nudus*] Braccatus exhibetur apud Laurentium Pignorium in magnæ matris Initiis, nec non cum pileo Phrygio, ut & in nummo apud Illuſtr. Spanhem. in de Numm. Præſt. pag. 625.

e *Nimio zelo caſtraſſe*] Auguſtin. C. D. Lib. VI. cap. 7. *Atys pulcher adoleſcens ab eâ dilectus & mulicbri zelo abſciſſus.* Fulgent. Lib. III. cap. 5. *Tantum enim zeli ſuccenſa anus invidioſa flagravit, quæ nec ſuis utilitatibus furioſa pepercit, ut unde fructum ſperabat libidinis, illud veterana ſuccideret meretrix.* Ad quem locum plura huc pertinentia à me dicta invenies.

Ad

cinctus, tenens ſub pedibus [a] flabra, inſtrumenta fabrilia. In manu autem utrraque tenebat cornua: quæ ori admovens, ea [b] ſufflare, & ab unoquoque cornuum ſex ventos emittere videbatur. Et quia [c] Juno ei regnum dediſſe fingebatur, à dextris ei Juno ſtans ſepta nube, ejus capiti coronam imponebat. A ſiniſtra vero ejus [d] Nympha ſeminuda in aqua, quam ei conjugem eadem Juno dicitur dediſſe.

XIV. *De Iano.*

Ianus vero in deorum numerum acceptus eſt: [a] cui omnis rei initium & finem tribuebant. Hic autem taliter figurabatur. Erat [b] rex homo, ſedens in throno fulgenti radiis circumquaque, [c] qui duas facies habebat: qua-

Ad CAP. XIII.

a *Flabra, inſtrumenta fabrilia*] Duæ poſtremæ voces videntur à gloſſâ eſſe ejus, qui per flabra heic flabella eſſe intelligenda innuere voluerit. Gloſſ. Labb *Flabrum*, φύσημα, θρῖναξ. *Flabellum*, ῥιπιστήριον, θριναχίδιον, ῥιπιστήρ. Sed qui caſtigatius loquuntur *flabra* pro ventis ponunt. Virgil. Georg. II. 293. *Ergo non hiemes illam, non flabra, neque imbres* &c.

b *Sufflabat*] Rectius foret, *inflabat*. Virgil. Ecl. v. vers. 2. *Tu calamos inflare leves* &c. Vel *afflabat*. Auſon. Parent. XI. *Spiritus afflatis quod fugit è calamis*; niſi & ibi *inflatis* legendum eſt.

c *Juno ei regnum dediſſe fingebatur*] Unde ipſe ad Junonem Æneid. I. vers. 82. *Tu mihi, quodcunque hoc regni, tu ſceptra Jovemque Concilias.* Ubi Servius: *Redit ad Phyſicam rationem. Nam metus aeris, ideſt Junonis, ventos creat, quibus Æolus præeſt.*

d *Nympha*] Deiopeia forte, de quâ Virgil. Æn. I. vers. 76. ad quem Servius: *Non ſine ratione dicitur Juno Nymphas ſua poteſtate retinere. Ipſa eſt enim aer, de quo nubes creantur; ut eſt.* Atque in nubem cogitur aer. *Ex quibus aquæ, quas Nymphas eſſe non eſt dubium. Ideo autem Nympham Æolo pollicetur, quia ventorum rex eſt, qui aquæ motu creantur.*

Ad CAP. XIV.

a *Cui omnis rei initium & finem tribuebant*] Atqui initia rerum ad Ianum, fines vero ad Terminum pertinere dixerunt. Vide Auguſtin. C. D. Lib. III. cap. 7.

b *Erat rex homo*] Vel τὸ *rex* delendum, vel poſt *homo* collocandum, ut ſit dictum, quemadmodum ἄνθρωπος βασιλεὺς apud Græcos,

c *Qui duas facies habebat*] Auguſtin. C. D. Lib. VII. cap. 4. de Iano loquens: *Sed iſti in cultu deorum omnis dedecoris appetitores, cujus vitam minus turpem invenerunt, eum ſimulacri monſtruoſâ deformitate turpaverunt, nunc eum bifrontem, nunc etiam quadrifrontem tanquam geminum facientes.* Cur autem bifrons & quadrifrons fingatur idem docet ejuſdem libri cap. 8. Ubi inter alia habes: *Cum vero eum faciunt quadrifrontem, & Ianum geminum appellant, ad quatuor mundi partes hoc interpretantur.* Sed Florus Lib. I. cap. 2. & Victor Illuſtr. cap. 3. *Ianum geminum* ſimpliciter pro bifronte poſuiſſe videntur; neque enim quatuor frontes Numæ Ianus habuit, ſed duas tantum. Doceo ex Servio ad Æn. illa VII. vers. 607. Sunt geminæ belli portæ. *Sacrarium hoc*, inquit, *Numa Pompilius fecerat circa imum Argiletum juxta theatrum Marcelli; quod fuit in duo-*

bus

quarum una ante se, altera post se respiciebat. Juxta illum quoque erat templum, & in manu ejus dextra [d] habebat clavem, qua templum ipsum aperire se monstrabat. In sinistra vero habebat baculum, quo saxum percutere, & ex illo aquam producere videbatur.

XV. *De Vulcano.*

Vulcanus deus ignium, [a] pingebatur similitudine fabri deformis, & claudi, [b] malleum in manu tenentis, & [c] deorum impulsu de cœlo in terram decidentis. Juxta eum plures dii eum irridentes pinguntur, qui eum de cœlo expellere figurantur. Ipse quoque sic expulsus, fulmina in terris Jovi parare dicebatur, quæ ad cœlum Jovis ipsius aquila deferebat. Ideoque juxta ipsum Vulcanum depicta erat officina, & aquila parata ad fulmina deferenda.

XVI. *De*

bus brevissimis templis: duobus autem propter Ianum bifrontem. Postea autem captis Phaleris, civitate Tusciæ, inventum est simulacrum Iani cum frontibus quatuor: propter quod in foro transitorio constitutum est illis (leg. illi) *sacrarium aliud, quod novimus hodieque quatuor portas habere. Ianum sane apud aliquos quadrifrontem esse non mirum est. Nam alii eum diei dominum volunt, in quo ortus est & occasus. Horatius,* Matutine pater, seu Iane libentius audis. *Alii anni totius, quem in quatuor tempora constat esse divisum.* Idem ad Æn. XII. 198. *Postquam Romulus & Titus Tatius in fœdera convenerunt, Iano simulacrum duplicis frontis effectum est, quasi ad imaginem duorum populorum. Legimus etiam Ianum quadrifrontem fuisse. Unde Martialis ait,* Et linguâ pariter locutus omni. Augustinum exscripsit Isidorus Orig. Lib. VIII. cap. 11. *Ianum dicunt quasi mundi vel cœli mensium januam: duas Iani facies faciunt propter orientem & occidentem. Cum vero faciunt eum quadrifrontem, & Ianum geminum appellant, ad quatuor mundi partes hoc referunt.*

d *Habebat clavem*] Arnob. Lib. VI. pag. 209. Ed. Leid. *Fronte Ianus ancipiti, aut dentata illa, quâ insignitus est, clavi.*

Ad CAP. XV.

a *Pingebatur similitudine*] Mallem, *in similitudine*, vel *in similitudinem.* Cap. 7. *Pingebatur in specie unius dominæ.* Cap. 8. *Pingebatur à poetis in similitudinem unius dominæ armatæ loricâ,* Cap. 17. *Depicta erat ipsa Vesta in formam virginis.*

b *Malleum in manu tenentis*] Arnob. Lib. VI. pag. 197. *Cum Pileo Vulcanus & malleo; manu liber sed dexterâ, & fabrili expeditione succinctus.* Nimirum ut medicina Æsculapio, ita fabrica sua Vulcano divinitatem peperit.

c *Deorum impulsu*] A Jove de cœlo præcipitatus fingitur. Unde ipse apud Homerum Iliad. A. Ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι. Ἤδη γάρ με καὶ ἄλλοτ' ἀλεξέμεναι μεμαῶτα Ῥῖψε ποδὸς τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο. Ex illo casu claudus evasit. Firmicus: *Ardet apud Oetam Hercules, & Æsculapius alibi fulminatur; Vulcanus à patre præcipitatus pedem frangit.* Isidor. Orig. Lib. VIII. cap. 11. *Unde etiam Homerus dicit eum præcipitatum de aere in terras, quod omne fulmen de aere cadit. Idcirco autem Vulcanus de femore Junonis fingitur natus, quod fulmina de imo aere nascantur. Claudum autem di-*

XVI. *De Neptuno.*

Neptunus deus aquarum, & præcipue maris, depingebatur ad modum cujuſdam numinis mare gubernantis. Erat enim ejus imago, homo nudus in mari natans, ab umbilico [a] ſupra aquas eminens, & [b] tridentem pro ſceptro regio manu tenens: quo ſaxum quoddam percutiens, æquor quoddam acerrimum producebat. De mari vero plurima flumina manare videbantur. Greges item illi Tritonum circa ſe è mari natantes prodibant, & regem æquoris honorabant. Sunt autem Tritones piſces, qui tubas ore portant, quibus intonare ſe oſtendunt: ideo aliqui gentilium ipſos marina quædam monſtra dicebant.

XVII. *De Veſta.*

Veſta [a] dea ignis, ſcilicet divini, in collegio deorum annumerabatur. Hanc [b] Jovis fuiſſe nutricem, & eum ſuo gremio ſuſtentaſſe, antiqui dicebant: quam etiam taliter figurat pictura. Erat enim templum latum & ſpatioſum, cum ara in medio, circa quam ex utroque latere erat ignis accenſus, qui perpetuo ſervabatur, quem extingui nullatenus fas erat. Et ideo ad hujuſcemodi myſterium erant multæ Veſtales virgines deputatæ, quæ & ipſæ ibidem depictæ ab utraque parte ignem fovere videban-

citur Vulcanus, quia per naturam nunquam eſt rectus ignis, ſed quaſi claudus ejuſmodi ſpeciem motumque habet. Ideo autem in fabrorum fornace eundem Vulcanum auctorem dicunt, quod ſine igne nullum metalli genus fundi extendique poteſt.

Ad CAP. XVI.

a *Supra aquas imminens*] Correxi *eminens*, ſenſu id flagitante.

b *Tridentem*] Priap. carm. XIX. *Fulmina ſub Jove ſunt: Neptuni fuſcina telum: Enſe potens Mars eſt: haſta Minerva tua eſt.* Cur autem tridens Vulcano tribuatur, dictum ad Fulgent. Lib. 1. cap. 3.

Ad CAP. XVII.

a *Dea ignis, ſcil. divini*] Servius ad illa Virgil. Æn. II. vers. 295. Veſtamque potentem, Æternumque adytis effert penetralibus ignem. *Deam*, inquit, *ignis, quæ, ut ſupra dictum eſt, Terra eſt: quæ in medio mundi librata, niſi aſtet & ignem intra ſe habeat. Alii de igne divino hoc volunt dictum* &c. Pro *niſi aſtet* legerim *firma ſtet.* Firmicus vero in de E. P. R. pag. 19. *Veſta autem quid ſit diſcite, ne putetis antiquum aliquid, aut cum ſummo terrore inventum. Ignis eſt domeſticus, qui in foci quotidianis uſibus ſervit.*

b *Jovis fuiſſe nutricem*] Ennius apud Lactant. Lib. 1. cap. 14. *Jovem clam abſcon-*

bantur. [c] Supra pinnaculum autem templi depicta erat ipsa Vesta, [d] in formam virginis, infantem ipsum Jovem suo sinu fovens.

XVIII. *De Orpheo.*

[a] Orpheus vir fuit magnus ingenio, & eloquio perfulgens, eruditissimus philosophiæ, & artium disciplinæ: qui homines irrationabiliter viventes, ex feris & immanibus fecit mites & mansuetos, & moribus composuit. Unde & bestias quasque, volucres, fluvios, saxa & arbores, citharæ sono dicitur movisse, qui & Eurydicen nympham eodem mulcens sono, in conjugem habuit: quam à serpente percussam & occisam, descendens ad inferos, citharæ sono dulcissimo Plutone placato, dicitur redemisse: ea lege, ne eam aversus respiceret, donec ultimum limen inferni excederet. Quam legem ut præteriit, uxorem retentam amisit. Iste igitur [b] in numerum deorum consecratus, taliter pingebatur. Erat homo [c] habitu philosophico, citharam manu pulsans. Ante eum erant

scondunt, dantque eum Vestæ educandum. Infr. pro *ad hujuscemodi mysterium* leg. *ministerium.*

c *Supra pinnaculum*] Πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ Matth. cap. IV. vers. 5. *Pinnaculum templi* transtulit etiam vetus interpres. Ambros. in Luc. cap. IV. *Supra pinnam templi.*

d *In formam virginis*] Anus formam ei tribuit Artemidorus Lib. II. cap. 49. Παρθένος σημαίνει ἐλπίδα, ἢ Ἄρτεμιν, ἢ Ἀθηνᾶν. ἐλπίδα μὲν γελῶσα, Ἄρτεμιν δὲ σεμνοπροσωποῦσα. Ἀθηνᾶν δὲ γοργὸν ἐμβλέπουσα. Γυνὴ δὲ νέαν τύχην. πρεσβύτης ἑστίαν. Ita Aldus edidit. Sed legendum, γυνὴ δὲ νέα τύχην. πρεσβύτις δὲ &c. Nec dubito quin ita correxerit jam Rigaltius. Sed ejus editionem non possideo. Et rectè vetula fingitur Vesta. Servius ad illa Virgilii Æn. IX. vers. 259. Canæ Vestæ. *Venerabilis, antiquissimæ. Ipsa enim antiquissima dea est, è terra.* Lego, *& terra.* Virgo autem dici potuit, quia ex igne nihil generatur. Augustin. C. D. Lib. IV. cap. 10. *Ideo illi virgines solere servire, quod sicut ex virgine, ita nihil ex igne nascatur.* Lactant. Lib. I. cap. 12. *Idcirco virginem putant Vestam, quia ignis inviolabile sit elementum, nihilque nasci potuit ex eo.* Confer Ovid. Fast. Lib. VI. vers. 293. & quæ supra ex Isidoro ad cap. XII. adduxi.

Ad CAP. XVIII.

a *Orpheus*] Palladius in Allegoriâ Orphei Catal. Pith. Lib. IV. *Scilicet haud potuit, quæ sunt sine permovere sensu: (Finxere docti fabulam poëtæ) Sed placidis hominum dictis fera corda mitigavit, Doctaque vitam voce temperavit. Justitiam docuit, cœtu quoque congregavit uno, Moresque agrestes expolivit Orpheus.*

b *In numerum deorum consecratus*] Augustin. C. D. Lib. XVIII. cap. 14. *Ex quorum numero fuisse perhibentur Orpheus, Musæus, Linus. Verum isti theologi deos coluerunt, non pro diis culti sunt: quanquam Orpheum nescio quomodo infernis sacris vel potius sacrilegiis præficere soleat civitas impiorum.*

c *Habitu philosophico*] Habitum ejus describit Virgil. Æn. VI. Nec non Threicius

erant diverſa animalia ferocia, quæ pedes ejus lingebant, ſcilicet lupi, leones, urſi, ſerpentes, aves diverſæ circa eum volitantes, montes & arbores deflectentes vertices ſuos: qui & uxorem ſe ſequentem converſus aſpicere videbatur, ſed eam inferi retinebant.

XIX. *De Baccho.*

Bacchus filius Jovis inter deos connumeratus eſt, quem vinum, & vini deum eſſe dixerunt. Attendenteſque vini virtutem & proprietatem, illum uti deum in natura coluerunt, & eidem hujuſmodi imaginem eſſe depinxerunt. Erat enim imago ſua [a] facie muliebri, [b] pectore nudo, [c] capite cornuto, [d] vitibuſque coronato, qui ſuper tigride equitabat. Juxta ipſum autem erant imagines trium animalium, ſcilicet ſimiæ, porci, & leonis, quæ pedem unius vitis circumire videbantur. Ob cujus umbram Bacchus equitabat, vitiſque racemis erat plena. Ipſe vero una manu tenebat poculum, ſcilicet ſiniſtra: altera ve-

cius longâ cum veſte ſacerdos. Ubi Servius: *Longam autem veſtem aut citharœdi habitum dicit, aut longam barbam. Nam à contrario* (leg. è contr.) *imberbes inveſtes vocamus. Sacerdos autem quia & theologus fuit, & orgia primus inſtituit. Ipſe etiam homines de feris & duris compoſuit. Unde dicitur arbores & ſaxa moviſſe, ut deus.*

Ad CAP. XIX.

a *Facie muliebri*] Priap. carm. XXXVI. *Phœbus comoſus: Hercules lacertoſus: Trahitque Bacchus virginis tener formam.* Ovid. de Baccho Lib. III. vers. 607. *Virgineâ puerum ducit per littora formâ.*

b *Pectore nudo*] Quia ſecreta pectoris nudant ebrii. Baſilius in Catal. Pithœi Lib. I. *Arcanum demens detegit ebrietas.* Horat. ad Amphoram Lib. III. od. 21. *Arcanum jocoſo conſilium retegis Lyæo.* Et Lib. I. epiſt. 5. *Quid non ebrietas deſignat? operta recludit.* Zenob. Cent. IV. 5. Ἐν οἴνῳ ἀλήθεια. Unde Tzetzes non invenuſtè ad Lycophr. p. 44. Οἶνος αἰθερόποις διόπτρον. Facit huc vel in primis, quod Fulgentius dicit Lib. II. *Ideo nudus* (Bacchus) *ſeu quod omnis ebrioſus intervertendo nudus remaneat, aut mentis ſuæ ſecreta ebrioſus nudet.*

c *Capite cornuto*] Horat. Lib. II. od. 19. *Te vidit inſons Cerberus aureo Cornu decorum.* Vide ibi Torrent. & Spanhem. in de Num. Præſt. pag. 357. nec non Pier. Valer. Hieroglyph. Lib. LVI. pag. 410. ed. Baſ. Iſidor. Orig. Lib. VIII. cap. 11. *Quod idem Liber muliebri & delicato corpore pingitur: dicunt enim mulieres ei attributas & vinum, propter excitandam libidinem: unde & frons ejus pampino cingitur. Sed ideo coronam viteam & cornu habet, quia cum gratè & moderatè vinum bibitur, lætitiam præſtat: cum ultra modum, excitat lites, id eſt quaſi cornua dat.*

d *Vitibus coronato*] Gloſſ. Labb. *Hæc vitis*, κλῆμα ἀμπέλου, κλῆμα. Item, κλῆμα, *palmes, pampinus, colis,* Alii hederâ eum coronant. Tertull. de Coron. Milit. cap. 7. *Liberum Harpocration induſtria hederatum argumentatur, quod hederæ natura ſit cerebrum ab helluſce defenſare.*

vero, scilicet dextra, in eo uvæ [c] racemum extricabat.

XX. *De Æsculapio.*

Æsculapius dictus est filius Apollinis, qui deus medicinæ & medicorum putabatur. Ejus imago erat homo quidam [a] cum barba valde prolixa; indutus habitu medici, sedens; in cujus sinu erant pyxides unguentorum, & alia instrumenta ad medicum pertinentia. cujus manus dextra barbam tenebat, sinistra vero [b] baculum cum serpente gestabat intorto.

XXI. *De Perseo.*

Perseus etiam filius Jovis inter deos annumeratus est: qui rex Asiæ dives & præpotens, qui & navibus multas regiones transivit, & Aphricam debellavit. qui & tres sorores illud regnum tenentes sua sapientia occidit. quæ Gorgones dictæ sunt: quæ unum solum oculum habentes, homines se aspicientes vertebant in saxa. [a] Hic enim tali imagine figurabatur. Erat homo juvenis alatus & volans, quasi navis discurrens, & alarum utens volatu. cui assistebat Minerva, sapientiæ dea. Hic vero armatus, [b] crystallinum scutum ante oculos deferens, [c] te-

c *Racemum extricabat*] Suspecta mihi posterior vox. Mallem, *exprimebat.*

Ad CAP. XX.

a *Cum barbâ valde prolixâ*] Priap. carm. 36. *Intonsa semper Æsculapio barba est.* Apud Sicyonios tamen simulacrum ejus imberbe ex auro & ebore confectum fuisse Pausanias tradit. Exhibet quoque caput ejus imberbe nummus Nicomedensium apud Spanhem. p. 181.

b *Baculum cum serpente intorto*] Schol. Aristoph. in Plut. Act. III. sc. 2. pag. 76. ed. Caldor. *Κοινῶς μὲν πᾶσι τοῖς ἥρωσι δράκοντες παρετίθεντο. ἐξαιρέτως δὲ τῷ Ἀσκληπιῷ. δράκοντες δὲ λέγονται ἀπὸ τοῦ δέρκω, ὅ ἐστι βλέπω. ὀξυδερκὲς γὰρ τὸ ζῶον. ἀνιέρονται δὲ τῷ Ἀσκληπιῷ, ἐπειδὴ τὸ γῆρας ἀποβάλλει. Καὶ ἡ ἰατρικὴ δὲ φυλάττει φύσει τὸ νέον, ἐξωθοῦσα τὰ νοσήματα.* Ibidem tradit & hoc idem interpres, fuisse τὸν Ἀσκληπιὸν ἀεὶ στεφανοφοροῦντα, ὡς ὑγιείας αἴτιον. Confer Spanhem. in de Numm. Præst. p. 175.

Ad CAP. XXI.

a *Hic enim tali* &c.] Malim, *hic autem* &c. Sed & infr. cap. 22. *Centauri enim* pro *autem* invenies.

b *Crystallinum scutum*] Æneum scutum fuisse vult cum Apollod. Lib. II. tum & Zenob. Cent. I. 41. *Πρὸς ταύτην*, inquit, *ὁ Περσεὺς ἀπεστραμμένος, καὶ βλέπων εἰς ἀσπίδα χαλκῆν, δι' ἧς τὴν εἰκόνα τῆς Γοργόνος ἔβλεπε, τὴν χεῖρα ἔτεινε.* Et Ovid. IV. Met. vers. 782. *Sed tamen horrendæ clypei, quod læva gerebat, Ære repercusso,* for-

c telo falcato d tres fœminas virgines, ſcilicet ipſas Gorgones, decollabat, Sthenonem, Euryalem & Meduſam: & hæ poſt habebant homines ſemiconverſos in lapides. Hic caput Meduſæ ablatum in haſta deferre videbatur. e De ſanguine vero Gorgonum equus alatus, nomine Pegaſus, naſci videbatur: qui ungula terram fodiens, fontem erumpere faciebat, qui Caſtalius dictus, Muſis ad potum productus eſt.

XXII. *De Hercule.*

Hercules Jovis filius dictus eſt, quem in deorum collegio antiqui acceperunt, propter ejus quaſi a innumeras probitates, quæ inferius per ſingulas depictæ ſunt. Hercules enim b herocleos, quod eſt virorum gloria fortium. Prima igitur ejus victoria notabilis fuit, quando in nuptiis

formam aſpexiſſe Meduſæ. Cum Albrico loquitur Schol. German. *Quidam Perſeum à Minervâ miſſum dicunt, & ab eâ clypeum vitreum accepiſſe, per quem videre, nec videri ab Gorgonibus poſſet.*

c *Telo falcato*] *Harpe*, & quidem adamantinâ, ut eſt apud Apollodorum. *Falx* eſt Hygino Aſtron. Lib. III. cap. II. Nimirum ἅρπην δρέπανον interpretatur Heſychius. Schol. Hom. ad Iliad. T. vers. 350. Ἅρπη] Εἶδος ὀρνέου. Τινὲς ἴκτινον καλοῦσιν, ἕτεροι δὲ φήνην. λέγεται δὲ καὶ δρέπανον. Heſychius: Ἅρπη, αἴθυιαν, δρέπανον, ἢ ὀρνέου γένος κατὰ λατίνους. Lego, κατά τινας ἴκτινος. Lucianus in Dialogo Tritonis & Nereidum. Ἡ Ἀθηνᾶ δὴ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος ὑποστιλβούσης, ὥσπερ ἐπὶ κατόπτρου παρέσχεν αὐτῷ ἰδεῖν τὴν εἰκόνα τῆς Μεδούσης. Εἶτα λαβόμενος τῇ λαιᾷ τῆς κόμης, ἐνορῶν δὲ τὴν εἰκόνα, τῇ δεξιᾷ τὴν ἅρπην ἔχων, ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς.

d *Tres fœminas virgines decollabat*] Pugnat hoc cum omnium veterum mythologiâ. Ut ſola mortalis erat Meduſa, ita ſola etiam capite truncata. Apollodorus: Μόνη δὲ ἦν θνητὴ Μέδουσα. διὰ τοῦτο ἐπὶ ταύτης κεφαλὴν Περσεὺς ἐπέμφθη.

e *De ſanguine Gorgonum*] Immo ſolius Meduſæ. Vide quæ annotavi ad Lactant. Argum. Lib. IV. fab. 16.

Ad CAP. XXII.

a *Innumeras probitates*] Ταῖς ἀρεταῖς puta. *Virtutes* melius dixiſſet, cum fortitudo intelligi debeat, ſive fortia facinora. Juſtin. Lib. VI. cap. 3. *Porrò Piſandrus pro conjunctione Ageſilai etiam virtutum ejus æmulator erat.* Et cap. 8. *Nec poſtea virtutibus, ſed cladibus inſignes fuere.* Ἄθλους Græci vocant, vel etiam ἆθλα, unde & *athla* Hyginus dixit cap. 30. vel antiquarius aliquis, cum lemmata capitum ab alio quam Hygino concepta videantur. *Ærumnæ* ſunt Auſonio Eidyll. XIX. *labores* Senec. in Apolocynthoſi. Quia autem laborioſa Herculis vita fuit, & ipſe fortitudinis exemplar, inde *labor Herculeus* apud Horat. Lib. I. od. 3. *Virtus Herculea* apud Fulgent. Lib. II. cap. 5. pro Hercule ipſo, idque more Græcorum. Homer. Iliad. N. vers. 248. Τὸν δὲ προσέειπε σθένος Ἰδομενῆος. Non cepit elegantiam interpres, cum vertit: *Hunc autem allocuta eſt potentia Idomenei.*

b *Herocleos*] Lego, ἡρώων κλέος. Fulgent. Mythol. Lib. II. cap. 5. *Hercules enim ἡρακλῆς Græcè dicitur, id eſt ἡρώων κλέος, quod nos Latinè virorum fortium famam dicimus.*

ptiis Centauros ibidem existentes & inebriatos, qui [c] dominas invitatas volebant violenter opprimere, clava pro majori parte mactavit; unde reliqui timore perculsi fugerunt. [d] Centauri enim, qui dicuntur esse semihomines & semiequi, denotantur homines carnali concupiscentia facti, ut bestiæ, qui virtute animi superantur. Secunda victoria Herculis notabilis fuit, [e] quia ipse pugnasse cum leone, ipsumque clava mactasse, & interempto pellem abstulisse dicitur. quo deinde spolio incessit semper indutus, in signum victoriæ perceptæ. In quo etiam ostentatur animi fortitudo, contra quam nulla vis corporea prævalet, quæ semper spolium leonis, id est, vim virtutis defert. Tertia Herculis fortitudo est, de qua sic scribitur: Admetus Pheræorum rex Alcestim habuit conjugem: & dum [f] infirmaretur ad mortem, Apollinis miserationem invocavit; [g] cui sic respondit, nil in hoc ei posse præstare; nisi aliquis de propinquis ejus se pro illo morti voluntarie offerret. quod uxor ejus libenti animo fecit, & seipsam interemit. Quod Hercules prospiciens, & mulieris [h] tantæ fidei compassus, ad inferos descendit, & Cerberum tricipitem sibi ad ostium inferni resistentem, triplici vinctum catena, videlicet singula faucibus intorta, ab ostio abstraxit, & Alcestim ex inferno reduxit. In quo denotatur, quia ratio & virtus animi omnes cupiditates & vitia terrena devincit, & maxime vitium gulæ, quod habet tria capita: eo quod gulositas tria exigit, scilicet abundantia quantitate, assidua tem-

c *Dominas invitatas*] Uxores Lapitharum ad nuptias invitatas Pirithoi. Vide Hyg. Myth. cap. 33.

d *Centauri enim*] Emenda, *Centauris.*

e *Quia ipse pugnasse*] Lego, *quâ ipse pugnasse.* Sic mox habes: *Quarta fortitudo Herculis scribitur, quâ dicitur Hesperides spoliasse.*

f *Infirmaretur*] H. e. ægrotaret. Sæpe ita cum alii ecclesiastici scriptores, tum & vetus Bibliorum interpres. Joh. cap. VI. vers. 2. *Videbant signa, quæ faciebat super his, qui infirmabantur.* Cap. XI. 2. *Cujus frater Lazarus infirmabatur.* Ergo *infirmari* est ἀσθενεῖν.

g *Cui sic respondit*] Illis verbis nempe, quæ sequuntur. Illustravimus eam lectionem ad Hyg. Mythol. cap. 2. Cæterum pro *cui* reposuerim *qui* vel *qui ei.* Fulgentius in hac fabulâ Lib. I. cap. 27. *Apollinem deprecatus est. Ille vero dixit se ei aliquid non posse præstare, nisi quis de ejus propinquis ad mortem pro eo voluntarie se obtulisset.*

h *Tantæ fidei compassus*] Συμπαθῶν, *Compatior, condoleo, congaudeo* verba sunt aliquoties à Cypriano usurpata. Vetus Interpres Heb. cap. X. vers. 34. *Vinctis compassi estis.*

i La-

tempore, grata faucibus voluptate: quæ omnia virtus ſuperat. Et ſi quid ex infirmitate animi devictum fuerit, etiam ab inferis abſtrahit. Quarta fortitudo Herculis ſcribitur, qua dicitur Heſperides ſpoliaſſe, quæ fuerant Atlantis regis Aphricæ filiæ. Hæ hortum habebant, in quo erant mala aurea Veneri conſecrata, ad quorum cuſtodiam draco nunquam dormiens poſitus erat. Quæ poma Hercules abſtulit, occiſo dracone. Nam virtus animi non poteſt fructum capere virtutum, niſi malitia prius interimatur, quæ jugiter vigilat in cuſtodiam vitiorum. Quinta Herculis fortitudo eſt, qua hydram ſerpentem occidiſſe legitur. Fuit autem hydra, juxta fabulam, in Lerna palude: cui uno cæſo capite, duo excreſcebant. quam dum Hercules gladio vincere non poſſe ſe cerneret, occaſione jam dicta capitum excreſcentium, igne circa eam appoſito illam exuſſit. In quo intelligitur, quod [i] lacus fuit Æmoniæ, cujus aquæ vicinas civitates vaſtabant: Hercules vero multa vicina loca in circuitu exuſſit, & ſic aquæ clauſit meatus. Nam & Hydra ab hydor, quod eſt aqua, dicta eſt. Sexta victoria ejus eſt, quam obtinuit de Acheloo: de quo fabuloſe dicitur, quod hic Achelous filius fuit Thetidis deæ aquarum: cui mater conceſſerat, ut cum adverſario pugnans, quamcunque formam vellet, ſumeret. qui contra Herculem ſecum pugnaturum formam [k] tauri ſylveſtris induit: cum quo diu Her-

i *Lacus Æmoniæ*] Forte *Laconicæ* ſcripſerat Albricus. Strabo Lib. VIII. Argivorum & Mycenæorum lacum facit.

k *Tauri ſylveſtris*] I. e. feri. Firmicus in de E. P. R. pag. 14. ed. Leid. *In porci ſylveſtris ſpeciem formamque mutatus.* *Ovis ſylvatica* & *ſylveſtris* eſt apud Apitium Lib. VIII. cap. 4. *De condimentis ovis ſylvaticæ. Ius in oviferum, hoc eſt, carnem ovis ſylveſtris* &c. Gloſſ. Labb. Ὑλικὸς, *ſylveſter, ſylvaticus.* Ita & *porcus ſylvaticus* dicitur à Petronio Fragm. Trag. pag. 36. ed. Blav. *Etiam vide quam porcus ille ſylvaticus totam comederit glandem.* Lego, *lotam comederit glandem* h e. lautam, delicatam. Præceſſit enim, *ſecutum eſt hos repoſitorium, in quo poſitus erat primæ magnitudinis aper, & quidem pileatus, è cujus dentibus ſportellæ dependebant duæ, palmulis textæ, altera caryotis, altera thebaicis plena* &c. Atque hæc lota illa glans erat, quam comederat aper. *Lotus* pro *lautus* archaicè dicitur, ut *coda* pro *cauda* p. 39. *Quotidie pejus colonia hæc retroverſus creſcit tanquam coda vituli.* *Copo* pro *caupo* p. 49. *Tanquam copo compilatus.* *Codex* pro *caudex* p. 57. *Codex, non mulier.* Etiam O & Au promiſcuè in nummis invenit illuſtr. Spanhemius, ut *Foſtulus* pro *Fauſtulus*, & alia; de quibus ipſum conſule in de Numm. Præſt. p. 80.

Hercules pugnando, ei tandem cornu dextrum evulsit, quod & [l] Copiæ deæ divitiarum dedicavit. Sed cum Achelous ad fluvium bibiturus accessisset, videns in aquis sibi ablatum cornu, seipsum in flumine præ dolore suffocavit. In quo intelligitur, quod Hercules fluminis, qui dicitur Achelous, & cujus eruptiones non modice agros obruebant, dum [m] alterum ejus alveum exiccasset, sua industria fertilem reddidit regionem, & sic fructuum copiam præstitit: Septima Herculis fortitudo est, de qua sic scribitur. Erat in Italia quidam latro, nomine Cacus, qui dum Hercules ad Italiam devenisset, & ab Euandro rege officiose receptus esset, [n] bobus advectis ex Hispania, Geryone perempto, dum Hercules boves in pascuis custodiret, & somno oppressus dormiret, Cacus eo dormiente securus exiens de spelunca, in qua latebat, plures ex bobus rapuit: quos per caudam aversos capite traxit, ne ex rectis eorum vestigiis humo pressis, quo ducti essent, deprehendi posset: quin potius illos abiisse videretur. Verum excitatus Hercules, & furto comperto, vestigia versa decernens, eaque insecutus, ad antrum pervenit, & Cacum suis cum bobus latitanten reperit: quem fumum & nebulam eructantem clava peremit, bovesque redemit. Moraliter autem [o] Cacus malus interpretatur: qui latet in spelunca, quia nunquam malitia liberæ frontis est. Hercules autem, id est virtus, malos inter-

l *Copiæ deæ divitiarum*] Vide quæ notavi ad Hyg. Myth. cap. 31.

m *Alterum ejus alveum*] Τὸ *ejus* delendum, ut sana sit oratio.

n *Bobus advectis*] Forte *avectis*. Ut *adducere* pro *abducere*, ita *advehi* pro *avehi* sæpe dederunt nobis librarii. Hyg. Myth. cap. 8. *Is mulierem advectam domo matrimonio suo copulavit*. Puto rectius fore *avectam*; quanquam alterum explicare utcunque conatus sum in notis meis ad eum scriptorem. Justin. Lib. XVIII. cap. 7. *Itaque adversis tanto scelere numinibus*. Malim & ibi *aversis*. Virg. Æn. II. *Fractæ vires, aversa deæ mens*. Cic. ad Brut. epist. 16. *Deos aversos esse à salute Pop. Rom.* Flor. Lib. II. cap. 6. *Aversi à Carthagine dii*. Tib. Lib. III. el. 3. *Audiat aversâ non meus aure deus*. Si quis tamen vulgatam lectionem asserere velit, adducere possit illud Propert. Lib. I. el. I. *Cum tamen adversos cogor habere deos*.

o *Cacus malus interpretatur*] Ἑρμηνεύεται. Loquitur cum antiquo Bibliorum Interprete. Judic. cap. XII. vers. 6. *Dic Schibboleth, quod interpretatur spica*. Joh. cap. IX. 7, *Vade, lava in natatoriâ Siloe, quod interpretatur missus*. Cæterum dubium non est, quin respexerit Fulgentium Albricus, cujus illud est cap. 6. Lib. II. Κακὸν *enim Græcè malum dicimus*.

p *Alium*

terficit, & ſua vendicat. ſed Cacus fumum & nebulam emittit, quia viſui nocent: quia malitia ſemper occultas deceptiones molitur. Octava Herculis victoria ſcribitur, qua [p] alium malum nomine Diomedem mactavit: qui hoſpites advenas benigne recipiebat: & illis hilariter miniſtrabat, vinoque condito inebriebat: dumque gravi ſomno eſſent oppreſſi, illos occidebat: & equabus ſuis in paſtum præbebat. Quo comperto, illuc Hercules acceſſit, [q] & illum clava peremit, ipſumque in paſtum eiſdem ſuis equabus appoſuit. In quo notatur, qualiter virtus [r] omnium maculam ſuperat, & eadem pœna punit vitium, in quo delinquit. Nona Herculis hujuſmodi ſcribitur victoria: Antæus erat gigas, filius Terræ: cui mater conceſſerat, ut, quotiens terræ proſtratus [s] occumberet, viribus duplicatis exurgeret. Cum hoc Hercules pugnat in lucta, eumque bis proſternens, comperit illum exurgere fortiorem. unde illum brachiis apprehendens, elevatum à terra conſtrinxit ad pectus: & tam diu tenuit ſuſpenſum, donec deficiens expiraret. Ponitur autem [t] Antæus ſub forma libidinis. nam ἀντίον Græce, Latine contrarium ſonat. Et naſcitur libido de terra, quia de carne concepta. Et tactu terræ fortior redditur: quia libido tactu validior excitatur. Sed à glorioſa ſuperatur virtute; quia denegato tactu ad altiora virtutum mens elevata, libidinis concupiſcentiam extinguit. Decima victoria eidem Herculi aſcribitur de apro. Erat enim aper terribilis in [u] regione Calydoniæ, qui non ſolum ſegetes devaſtabat, ſed occurrentes homines dentibus lacerabat. Contra hunc procedens Hercules, & diu cum eo pugnans, illum tandem clava mactavit: & quem plauſtrum jugatis

p *Alium malum*] Tollius ad Palæph. p. 165. ex MS. Voſſ. *alium centaurum*; & mox *lautè*, pro *hilariter*.

q *Et illum clavâ*] *Et centaurum clavâ* idem ex eodem MS.

r *Omnium maculam*] Etiam hunc locum ex MS. Voſſiano emendatum it Tollius: *Omnem malitiam ſuperat, & eadem pœnâ punit iniquum, in quo delinquit*. Mihi præterea pro in *quo* legendum videtur *in quâ*.

s *Occumberet*] Malim *ſuccumberet*.

t *Antæus ſub formâ libidinis*] Etiam iſta habet ex Fulgent. Myth. Lib. II. cap. 7. quem vide, ſi tanti putes.

u *Regione Calydoniæ*] Immo *Arcadiæ*. Vide quæ annotavi ad Hygin. Myth. cap. 30. Alius fuit aper Calydonius; de quo idem Hyginus cap. 33. Anton. Liberal. cap. 2. & Ovid. Met. Lib. VIII.

tis bobus trahere nequivit præ magnitudine, ſubjectis humeris, ipſum in civitatem omnibus mirantibus detulit. In quo ſimiliter notatur animi virtus, quæ omnia ſuperat & vincit. Undecima victoria eſt, [x] de qua de Geryone rege Hiſpaniæ triumphavit. De quo ſcribitur, quod ipſe Geryon habebat canem bicipitem, quo omnes ſuperabat. Hunc Hercules (ut fingitur) [y] olla ærea pugnans devicit. [z] cui adhibito cane cum etiam diu pugnaſſet, canem occidit, & regnum Geryonis obtinuit. In quo notatur allegorice, quod dictus Geryon duorum capitum canem habuit, quia terreſtri & navali prælio plurimum potuit. At eum Hercules olla ærea vectus acceſſit, quia navem habuit fortem, qua navigavit, armis æreis munitam. cujus canem occidit, quia potentiam ejus comminuit terra & mari, ejuſque obtinuit regnum. Duodecima & ultima Herculis fortitudo legitur talis: Fuit quidam [a] gigas Atlas nomine, in Mauritania, in monte altiſſimo cœlum ipſum contingente: qui cœlum, ne caderet, humeris ſuſtinebat: & ſidera, ſi quæ cadebant, malleo fixa, cœlo reponebat. Quem cum acceſſiſſet Hercules, ille, qui audie-

x *De qua de Geryone*] Prius *de* tollendum.

y *Ollâ ǽreâ pugnans*] Servius de Geryone ad Æn. VII. vers. 662. *Fingitur bicipitem canem habuiſſe, quia & terreſtri & navali certamine plurimum potuit. Hunc Hercules vicit: qui ideo ad eum fingitur ollâ ǽreâ transvectus, quod habuit navem fortem & ære munitam.* Χρύσεον δέπας appellat Apollodorus Lib. II. p. 100. Ed. Comm.

z *Cui adhibito cane*] Lego *qui*. Q & C confudiſſe haut raro librarios, diſces ex iis, quæ ſcripſi ad Hyg. Myth. cap. 220. Cæterum canis hic *Orthrus* dictus fuit. Apollodorus: Εἶχε δὲ φοίνικας βόας, ὧν ἦν βουκόλος Εὐρυτίων, φύλαξ Ὄρθρος ὁ κύων δικέφαλος, ἐξ Ἐχίδνης καὶ Τυφῶνος γεγεννημένος. *Gargittium* vocatum ait Pollux Onomaſt. Lib. V. cap. 5. Ὁ δὲ Γηρυόνου κύων, ὁ τοὺς βοῦς φυλάττων, ἀδελφὸς ἦν τοῦ Κερβέρου, ἀνῃρέθη δὲ ὑφ' Ἡρακλέους. Τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ Γαργίττιος. Καὶ ἔχει μνῆμα ἐν Ἰβηρίᾳ. Cæterum. ut Q & C, ita & Qu & K Græcorum inter ſe commutantur, cum eadem illorum apud antiquos Latinos, ut hodie quoque apud Gallos, fuerit pronunciatio. Hilarius ſanè *Anquiram* dicit in Fragmentis pro *Antyram*. Et in concilio Galliæ Felicienſi *Niquinta* legi pro *Niceta*. Nec aliâ de cauſſâ *Quiricus* pro *Cyricus*, & *Quirinus* dicitur pro *Cyrinus*. Hinc ergo *Quillenius* pro *Cyllenius* etiam apud Ampelium cap. IX. invenitur ſcriptum, nec tentari forſan à me debuit.

a *Gigas Atlas nomine*] De hoc Atlante Servius ad Æn. I. vers. 745. *Hic Atlas Iapeti filius in Africâ natus dicitur.* At idem de eodem ad Æn. IV. vers. 247. *Ætheris & diei filius, cui pœnæ gratiâ cœlum impoſitum dicitur, quod, ut quidam volunt, cum Titanibus ſteterit.* Confundit Atlantes. Etiam in Hygini Genealogiâ duo Atlantes ſunt, quorum alter Iapeti & Clymenes filius dicitur, alter Ætheris & Terræ.

b *Aſtra*

dierat de fortissimis illius viribus, rogavit eum, ut, quia fessus erat cœlum sustinendo, ipsum aliqnanto juvaret, donec quiesceret. quod Hercules libenter annuit, & humero supposito, cœlum sustinuit. In quo intelligitur, quia ipse Atlas [b] astrologus peritus fuit: & ideo cœlum dicitur sustentasse, & sidera cadentia cœlo reposuisse. Hercules etiam fuit astrorum artis multum edoctus, qui scientiæ comprehendendæ [c] plenus gratia ad ultimos terræ fines accessit: & cum eodem Atlante de scientia conferens, illum in aliquibus juvit, opemque impendisse fertur ad cœlum sustentandum.

XXIII. *De Cerere.*

Ceres dea inter omnes deos deasque veterum [a] ultimo in ordine posita est: eo quod ejus suffragium omni humanæ vitæ [b] potissime veterum esse videbatur. Dicitur enim dea frumenti & segetum, ac generaliter omnium seminum ac frugum, quæ terra producit, sine qua specialiter natura deficeret: ideoque taliter pingebatur. Erat enim in figura matronæ præcinctæ, & pannis & calceis admodum rusticanæ: sedens super bovem, qui est animal culturæ deputatum: quæ manu dextra habebat ligonem, ad terram vertendam; & brachio habebat appensum calathum cum seminibus. Ab ipso quoque latere dextro habebat duos agricultores, quorum unus ligone terram vertebat, & alius semina spargebat. In manu vero sinistra Ceres tenebat falcem messoriam, & baculum ad terendum frumentum: à quo etiam latere erant duo

b *Astrologus peritus fuit*] Servius ad illa Virgil. Æn. IV. 745. Docuit quæ maximus Atlas. *Hic* (Atlas) *quod annum in tempora diviserit, & primus stellarum cursus vel circulorum, vel siderum transitum naturasque descripserit, cœlum dictus est sustinere, quia nepotem suum Mercurium & Herculem docuisse dicitur; unde & Hercules cœlum ab Atlante susceptum sustinuisse narratur, propter cœli scientiam traditam.*

c *Plenus gratia*] Lego, *plenioris gratia.*

Ad CAP. XXIII.

a *Ultimo in ordine*] Leg. *Ultima in ordine.*

b *Potissimè veterum*] Hæc corrupta procul dubio. Fort. *Potissimum veteribus.*

duo alii agricolæ, quorum unus metebat, & alius frumenta baculo triturabat. Erat ergo Ceres inter duas arbores pomis onustas. Latere vero dextro desuper erat Juno dea nubium, imbrem spargens per sata. A sinistro vero erat Apollo, id est sol, suis radiis segetes exsiccans metendas.

FINIS.

INDEX AUCTORUM,

qui à Fulgentio laudantur.

La-

L.

M.

N.

O.

P.

Q.

R.

S.

T.

V.

Z.

INDEX
RERUM & VERBORUM
Quæ in commentariis utriusque voluminis maximè visa sunt memorabilia.

Numerus barbarus paginas, sed Romanus II. sicubi additus visatur, Tomum secundum, literæ a & b columnas designant.

Ale-

D.

E.

K.

L.

M.

N.

O pro

O.

P.

Q.

Tri-

Xan-

FINIS.

GLOSSARIUM FULGENTIANUM,

In quo ejus Scriptoris voces & phrases insigniores exhibentur.

Numerus barbarus paginas Continentiæ Virgilianæ, & Præfationum, quæ tribus Mythologiarum libellis præfixæ sunt, designat; verum Romanus si barbaro præmittatur, per illum Mythologiarum tibi librum, per hunc significari caput scito.

A

Becedaria III. 10.
Abscisus, *abscissus* I. 2.
Absconsus I. 21. absconsè II. 3.
Absolvi, *interpretari* 158.
Academicus rhetor 5.
Academicum quippiam stertere 161.
Accidentia extrema, *nominandi casu*, πάθος, *calamitas* 150.
Accipere ad epulas, *excipere epulis* 150.
Accola Pieridum 23.
Acror rancidulus 140.
Aculeati vertices 14.
Addictus tenebris I. 4.
Adipatum ructuare quippiam 142.
Adipata crassedo ingenii 143.
Adulanter 153.
Adjudicare, *judicare* III. 9.
Æthra, *æther* I. 26.
Affectatores II. 4.
Affectores III. 4.
Affectus sororii, *sorores* III. 6.
Agere silentio vitam 6.
Agricultores I. 26.
Album Jovis 15.
Alio, *alii* 139.
Aliquanti philosophi, *aliquot* II. 9.
Aliquatenus 14. II. 9.
Alludere argutiam II. 13.
Alterutrum, *invicem* 8.
Anacreontica sacra 15.
Anastrophe. Talo tenus 14. comestiones propter I. 15.
Angina mœrorum 7.
Angiporta Alexandriæ 167
Antelogium 148.
Anterius II. 3.
Aporrœa sidernm II. 19.
Apotelesmatice III. 10. 138.
Appetitor avaritiæ II. 13.
Apponere custodem I. 2.
Arcadicæ aures 148.
Arena studii 65.
Argenteæ margaritæ 25.
Aricina virago 20.
Aricini & archaici sensus 25.
Ariolari nugas soporis, *conjicere somnia* 4.
Arsis III. 9.
Articulatio III. 10. Dionysius in articulationibus 154.
Ascræus pastor 12. Ascræus fons 140.
Aspergo, *aspersio* 13.
Asscribere in tutelam III. 2.
Affectari agriculturam III. 2.
Assistere famæ, *affectare famam* 2.
Astrigerum diadema 24.
At vero I. 13.
Athenæa civis 15. Athenæus Aristophontes III. 6.
Authenta Latiaris vatum 161.

B.

Barathrum credulitatis I. 1.
Bicornis Luna 24.
Bifida ambiguitas 65.
Bis tincta vestis 14.
Bonus jaculo II. 1.
Bractamentum fontis Asoræi 140.

Bre-

C.

D.

Fi-

Figuralitas 147.
Frmare, *confirmare*, *adserere* I. 14.
Fistula aurum 27. gutturis III. 9.
Fistulescere II. 19.
Fixa proprietas 153.
Flabrans aura III. 6.
Flammati vapores II. 9.
Fletus suaves III. 8.
Florere circumspectione I. 24.
Floralis petulantia 25.
Florulentum vellus 10. purpura II. hortuli 139.
Follis aerius I. 14.
Fragilis dulcedo II. fragile cachinnum 22.
Fragmen capitis, *fractura* 139.
Fructificare I. 26. II. 8.
Frutecta sentosa 9.
Fungi necis interitu I. 18.
Furia animi 166. Domini I. I. Furiam concipere I. 6.
Furare pro *furari* II. 6.
Fuscare manifesta 21. ingenium clarissimum 161.

G.

Garrulare ineptias, *garrire* 20.
Garrulitas poetica I. 24.
Gentilis merces 7.
Georgica, ἐνικῶς & θηλυκῶς 138.
Gerere bonum II. I.
Germana periculorum III. 3.
Germanum vocabulum, *germanæ*, sive *sororis* III. 6.
Gnostice, *pars medicinæ* III. 10.
Gorgona, *nominativus singularis* III. I.
Gorgoneus fons 13. 22.
Græca falsitas II. 17. Græcia mendax 21. de falsitate ornata I. 26. ornatrix *ibid.* honestè mendax I. 24.
Gravedo ponderationis 27.
Gravidare II. 8.
Gravidum os sarcinis contumeliarum 25. Gravido erat pectore 13.

H.

Habere cœlestem auctorem I. 18.
Hemiolius III. 9.
Herbidæ sentes 9.
Herculea virtus II. 5.
Hinniens, *equus* 12.
Honestè mendax I. 24.
Horoscopici libri I. 12.
Hyalina sphæra, *vitrea* 26.

I.

Iacere turpiter II. 10.
Iaculator magnificus III. 5.
Ianua vitæ, initium 150.
Iatrosophistes III. 7.
Idiomata III. 9.
Imber mendax 20. auratus I. 24.
Imbutamenta dogmatum 15.
Immoritur captus, *deficit* III. 10.
Impausabilis I. 6.
Impossibilis latro II. 6.
Importare oblivionem III. II.
Improbus vultus 25.
IN πλεοναστικῶς positum. In sterilitate damnata, & in successione curtata I. I. Vide ibi Notas.
In conjugio accipere I. 27.
In figuram constitutus I. 26.
In modum mentis poni I. 27. *Vide infra in MODUS.*
In his sentire, *his rebus significare* III. 5.
In domini adulatione, pro *adulationem* I. I.
In libidine proclivis, pro *libidinem* III. I.
In tutelam adscribere I. 13.
Inanimatum, ἄψυχον II. 9.
Incendium fervoris I. 15. Incendiosus *ibid.*
Incessabiliter 5.
Inculcare ora virginibus 20.
Incumbere occasibus I. II.
Incursiones, *delicta* 101.
Incursus bellici 7. 15.
Index libelli, *titulus* 20.
Indictiones 7.
Indigestionis morbus, *cruditatis* 156.
Ingluvies rapinæ III. II.
Inefficax studium, *inutile* I. Inefficaciter vivere, *inutiliter* 21.
Injustè sufflare, *ruditer, impertè* III. 9.
Insatiatus habendi II. I.
Inscientia 101.
Inscriptiones temulentæ 25.
Insensibilis, *sensu carens*, ἀναίσθητος II. 9.
Instare ad aliquid, *affectare* I. 14.
Intercapedinans prolixitas 9.
Interceptus astutiæ III. 10.
Interstringere 20. 138.
Intervertere, *dilapidare* II. 15.
Inversare 141.
Invincibilis ardor III. 6.
Ironicum lumen 25.
Ischiadici III. 7.
Jugalitas elementorum III. 7. fervoris humorisque I. 15.

Jun-

Tanta poma, *tot* I. 23.
Tantum celerior, *in tantum* I. 23.
Tempestas urbana 5. tempestatum flamentum 8.
Terebramina furfuracea II. 19.
Thesis 119. 9.
Tibicino III. 9.
Titillamenta gulosa II. 18.
Tollutigradarius 142.
Tonus dorius &c. III. 9.
Torrens ingennium 143.
Toxica felle malitiæ II. I.
Toxicum livoris II. I.
Tragica pietas 16.
Tralucentes guttæ I. 15.
Transmigratus inferis III. 10.
Tribuli pectoris 166.
Tricerberus I. 5. 27. 156.
Trifarius 147.
Triptolemicus dens, *aratrum* 10.
Trutina æquilanx 165.

V.

Vacare, *inutile esse* 147. pro *concedi, licitum esse* 2.
Vaccina mollities 9.
Vacuæ sedes aurium 143. vacua umbra 157.
Vadatus amoris illecebra 19. amore 22.
Vagabunda cursilitas III. 3.
Vagina puerilis, *vagitus* 151.
Vanescere, pro *evanescere* 12. II. 6.
Vapor libidinis II. I. vaporare 13.
Varroniana ingenia 15.
Vectura anhelans III. 6. cordis 142.
Velle alicui nomen II. 10.
Vel, pro *&* II. 19.
Venalis lingua 157.
Vindicare integritatem, defendere II. 14.
Venire, pro *evenire* III. 6. venire sine lege I. 7.
Ventilare epigrammate 2.
Ventosa delusio 156. jactatio 158. vox 153. dominium III. 6.
Ventositas II. 17.
Verbalia horrea 18. undæ 23.
Verborum ros 19. canistra II.
Verbosa virago 14. verbosæ fabulæ *ibid.*
Verecundia famæ 158.
Vernacula torporis 156.
Vernulitas comœdica 3. avium II. rimabunda 25.
Vertigo fusi II. I.
Vespertinus advenerat, *vesperi* III. 6.
Vestire culpas 101.
Veternosa anus III. 5.
Veternositas III. 4.
Videre somnia I. 13.
Viduus sulcis ager o.
Vitalis circus, *Zodiacus* 5.
Virecta collium II. Tempe 12.
Virginalis Heliconiadum curia 15.
Virginale figmentum 20.
Visibilitas 150.
Vivaciter intueri 147. pertractare 22.
Vivacissimi tractatus *ibid.*
Ultronietas, *arbitrii libertas* III. 6.
Umbraculum arboreum 10.
Universaliter 148.
Voluntarie I. 27.
Urbicarius II. 17.

Z.

Zelus amoris I. 5. Zelo succensa III. 5.
Zelari Scyllam II. 12.

FINIS.

Fulg. Pag. 45. *Philochorus*. etiam legendum conjecerat
Rader. in Curt. III. III.

No–3

5.

